17008/c/2

A I. n

55350

BARTHOLOMÆI CASTELLI LEXICON MEDICUM GRÆCO-LATINUM,

PRIMUM QUATUOR EDITIONIBUS

A JACOBO PANCRATIO BRUNONE

LOCUPLETATUM.

DEINDE AB ALIIS PLURIMIS

NOVIS ACCESSIONIBUS AUCTUM.

EDITIO PRIMA NEAPOLITANA EMENDATISSIMA
JUXTA EXEMPLAR PATAVINUM

Plurimis recentiſſimorum Auctorum vocabulis ornatum.

TOMUS SECUNDUS.

NEAPOLI, MDCCLXI.

EX TYPOGRAPHIA VALENTINI AZZOLINI, EXPENSIS STEPHANI MANFREDI.

SUPERIORUM PERMISSU, ET PRIVILEGIO.

D. Luigi Zangrandi

WELLCOME HISTORICAL MEDICAL LIBRARY

H.

HAbena, τελαμὼν, ad inſt.umenta Chirurgica refertur, & ſignificat ſpeciem vinculi, quo vulnerum labia contrahuntur, & vices futuræ ſuſtinet. Legitur apud Gal. 2. *de iis, q. in med. t.* 8. *fin.*

Habeo, ἔχω. Vide *Echo*.

Habilis, i. e. diſpoſitus, commodus. Ita Corpus *habiliſſimum* quadratum vocatur, neque gracile, neque obeſum. Celſus *l.* 2. *c.* 1. Jung. Pantin. *not. ad h. l.*

Habitatio, οἴκησις, locum, in quo commorari & vivere ſolemus, ſignificat, id eſt, *domicilium*. Pertinet inter τὰ ἔξωθεν, quæ etiam conſideranda ſunt in Medicina, ex Gal. *c.* 1. *aph.* 1.

Habitudo, κατάστασις, vide *Cataſtaſis*. *Conſtitutionem* corporis vel bonam, vel malam ſignificat. Gal. *l. de opt. corp. conſtit.* & *l. de opt. habitu*.

Habitus, ἕξις, variis gaudet ſignificationibus, etiam in foro Medico. In genere notat *conſtitutionem*, vel habitudinem corporis, aut alterius alicujus rei conſtantem & perennantem ſive firmam, cui opponitur διάθεσις, *Diſpoſitio*. Gal. *ad Thraſybul. c.* 12. & *l. de opt. habitu in princ.* quæ διάθεσις etiam vocatur χέσις, de quo *ſuo loco*. Deinde ſignificat corporis & partium conſtitutionem ſive habitudinem, ſtructuram & compoſitionem, qua ratione dicitur corpus eſſe *habitus* denſi, rari, ſolidi, compacti, laxi. Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 31. & 40. Gal. *in comm.* Eſt vero corporis *habitus* duplex: *Bonus*, Gr. εὐεξία, & *malus*, καχεξία. Vide *Euexia*, *Cachexia*. *Habius* ἕξις etiam ſumitur pro membrorum vinctorum *habitu* & figura, ſive conſtitutione poſt deligationis tempus, & huic θέσις, poſitio, ſitus opponitur. Hipp. 3. *de iis, q. in medic. t.* 21. Gal. *in comm. ad h. l.* Adde Foeſ. *Oecon. p.* 218.

Hades, ᾅδης, *infernus*. Vide *Orchus*.

Hadid, id eſt, *ferrum*. Rul. & Iohnſon. *in Lex.*

Hadros, ἁδρὸς, ſignificat *uberem*, *largum*, abundantem; & dicitur de homine bene nutrito, craſſo, adulto. Hipp. *l. de genitur. IV.* 9. de pulſu largo, Gal. *def. med.* cui opponitur ἰσχνὸς, gracilis; de diæta vel victu largiore & pleniori, 1. *aph.* 5. & 7. de purgatione fortiori, 4. *aph.* 9. Jung. Dieter. *n.* 7. & C. Hoffm. *com. in Gal. de V. P. n.* 855. *ſeqq.*

Hæcceitas, Scoto dicitur *quinta eſſentia* Chymicorum, ſive eſſentia ſpecifica, principium vitale activum, cujus virtute medicamenta operantur. Libav. *tr. de igne naturæ, c.* 25. *fin.*

* *Hælideum Electuarium*, quo Hælideus hujus auctor ſputa ſanguinis incantamenti ad inſtar ſuppreſſa vidiſſe teſtatus eſt. Conſtat vero ex ſtipticis, puta bolo armeno, ſanguinis draconis, & ſeminibus hyoſciami, quibus irritationes & ſpirituum impetus ſedandi facultas ineſſe creditur. Verum, ut alibi oſtendimus, omnes ejus partes ſunt homini inſenſiſſimæ.

Hæma, αἷμα, Græcis vocatur *Sanguis*, liquor ille vitalis, & naturæ noſtræ familiariſſimus, de cujus origine, generatione, motu circulari, fermentatione, uſu & examine, quoad ſtatum ſecundum & præter naturam, paſſim in ſcriptis veterum & recentiorum Medicorum quamplurima leguntur. Apud illo imprimis Hipp. Gal. & Avic. nunc *ſanguis* ſumitur pro omni in venis concluſo ſucco, h. e. maſſa liquida e quatuor humoribus, pituita, utraque bile, flava & atra, & *ſanguine* ſtricte dicto conſtante; nunc ſtricte pro quarta ejus parte reliquis tribus e directo oppoſita. Enimvero cum illa opinio jam dudum propter varias abſurditates, quibus ſcatet, abſolverit, præſtat, recentiorum ſcripta conſulere, præſertim Thomæ Villis *Exerc. de Febribus cap.* 1. & 2. *ſeqq.* Gualt. Charlton. *Exerc. Oecon. Anim. IV. V.* D. D. Maur. Hoffmanni *Synopſ.* & *Prudent. Medic.* Notas noſtras *in* *Jeſſenii Judicium de Sang. V. S. miſſo*, & alios plures, quamvis nec in his omnibus cuncta

applauſum mereri, Adraſtea cogat fateri, præſertim quando ſtatuitur, univerſam Medicinam dependere ex *ſanguinis* ſec. & p.n. cognitione, qua hypotheſi & morborum externorum plerorumque cognitio & curatio e ſoro Medicinæ excludi, & internorum quoque plurium a ſucco nervoſo, ſpiritibus, flatibus, quin & excrementis immediate dependentium tractatio magis obſcurari, quam illuſtrari videtur. Nobis hac vice ſufficit, ex veris principiis & neotericorum monumentis hanc annectere deſcriptionem *ſanguinis* Phyſiologicam: *Sanguis* eſt humor vitalis, ſive ſubſtantia in brutis & homine fluida, e particulis diverſis activis & paſſivis conſtans, rubicunda, primum in conceptu ex colliquamento ſeminali producta, & ſucceſſive virtute flammæ, ſive ſpiritus vitalis multiplicata, & ex chylo quotidie accedente continuata, & ita cum ad individui conſervationem, tum ad ſpeciei propagationem deſtinata. In reſolutione Chymica *ſanguinem* promere Aquam, Spiritum, Sal volatile, Oleum & ſal fixum, præter alios demonſtravit etiam Iunken. *Exp. Cur. P.1. ſ.2. c.1. p.74. ſeqq.* An vero talia ſint propterea pro principiis conſtitutivis habenda, non eſt hujus loci ventilare. *Sanguinis* Anatomiam Phyſicam exhibet etiam D. Gothofr. Bidloo *Tab. Anat. XXIII. fig.* 16. & globoſas veſiculas, fibrillas, maſſulam ſtriatam ovi albumini ſimilem monſtrans. Potus *ſanguinis* calentis contra epilepſiam merito ſuſpectus habendus. Tropice & abuſive quoque vocabulum *ſanguis* dicitur de vegetabilibus & mineralibus. Dornæus *de tranſmut. metallor. c.* 17. Ita *Sanguis Draconis* Arabibus Medicis eſt ſuccus Anchuſæ. Fallop. *de Metall. S. foſſil. c.* 35. *Tom. I. p.* 343. *Sanguis Satyrii* (vitioſe Satyrionis) eſt liquor ſanguineo colore ex radicibus Satyrii cum pane piſtis, & longa digeſtione quaſi in oleum ſanguineum liqueſcentibus. Iohnſon. *in Lex. Sanguis Antimonii* legitur apud Libav. *Synt. Chym. l.8. c.22. Sanguis viri rufi* eſt Sulphur marcaſitæ. Libav. *de igne natur. c.20. & Apocal. Hermet. part. prior. c.15.* Iohnſ. *Sanguis duorum fratrum* eſt *ſanguis* draconis, vena terræ. In magiſterio lapidis Philoſophici Mercurius quoque *Sanguis* dicitur Philoſophorum, Libav. *Synt. A. Chym. l.7. c.8.* Ger. Dornæus *tr. Artific. ſupernatur. c.5.* ubi quidem variis epithetis ænigmaticis inſignitur, v. gr. *Sanguinis Leonis, rufi, viridis, Meduſæ* &c. Vide Libav. *Tom. II. operum,* & quære *in Indice.*

Hæmalpos, αἱμάλωψ, proprie dicitur cruenta *ſuffuſio in oculis* ex plaga, ictu, effuſo nimirum ſub locum læſum ſanguine oborta, Galen. *l. 4. de C. M. S. L. c. 8. & l. de ſac. parabil.* Unde & Archigenes dicebat, *Hæmalopa* idem eſſe malum cum *Hypoſphagmate*, atque etiam in omni alia parte contingere poſſe, præterquam in oculo. Dicitur autem αἱμάλωψ αἷμα ἐν ὠπί. In latiori vero ſignificatione ſumſit Hipp. pro omni Sanguine concreto, & veluti ſugillato, *l. de natur. puer. IV.* 20. 29. *XV.* 6. *Coac. t.* 553. Dioſcor. *l.* 2. *c.* 95. ubi αἱμάλωπις legitur. Jung. Foeſ. *Oecon. p.* 10.

Hæmaſſo, αἱμάσσω, ſignificat *ſanguinare*, cruentare, ſanguinem profundere. Legitur de gingivis apud Nonum *de M. P. C. c.*113. & 114. αἱμασσόμενα οὖλα, i. e. *cruore ſuffuſæ gingivæ*. Dicitur & ἐξαιμάσσω. Linden. *Ex. XIII.* §.463.

Hemateros, αἱματηρὸς, id eſt, *ſanguineus*. Dicitur alias κάθαιμος, vel ἔναιμος. Linden. *d. l.* §. 449. Ita δυσεντερία αἱματηρὰ vocatur, quando ſanguis evacuatur per inteſtina abſque exulceratione, Galen. *c.* 5. *aph.* 65. *Sanguinea* Chymicis quoque dicitur *Nitrum*. Rul. Iohnſ.

Hæmatia, *Hæmation*, αἱματία, αἱμάτιον, eſt epitheton *Gari* ſive liquaminis cujusdam ſubrubicundi, ex inteſtinis piſcium, cæteriſque, quæ abjicienda eſſent, ſale maceratis parati. Lat. dicitur *Sanguiculum*. Lind. *Ex. IX.* §. 69.

Hæmaticos, αἱματικὸς, *ſanguineus* dicitur de partibus, quæ ex ſanguine primum credebantur conſtitutæ, Linden. *Ex. XIII.* §.446. Vid. *Sanguineus*.

Hæmatinos, αἱμάτινος, *ſanguineus*, dicitur de iis, quæ a ſanguine ſunt colorata, tanquam a cauſſa. Lind. *d. l.* §. 447.

Hæmatites, αἱματίτης, nomen eſt lapidis, vel glebæ duriuſculæ & mediæ naturæ inter terram, lapidem, & metallum, ita dictæ, vel quod colore ſanguinem æmuletur, vel quod ſanguinem ſiſtendi vim obtineat. De cujus ſpeciebus & uſu vid. Gal. *l. 9. de S. Fac.* Schrod. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 9. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Andr. Chioccus *in Muſ. Calceolar. ſect.* 3. *p.* 269. *ſeqq.* 403. Arab. *Sedeneg.* Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Parac. negat quoque eſſe lapidem, ſed potius lutum coagulatum, *l. de morb. Tartareis c.* 4. *Hæmatites* quoque vocatur Lapis Philoſoph. *Th. Chym. Vol. IV. p.* 727.

Hæmatitinos, αἱματίτινος, Epitheton Collyrii cujuſdam ap. Gal. *d. l.* quod ex lapide Hæmatite paratur. Alias & *Tartarus Hæmatitinus* legitur apud Parac. *d. h.* qui facilius reſolvitur, quia inſtar lapidis non induruit.

Hæmatitis, αἱματῖτις, *ſanguinaria*, eſt epitheton venarum ſanguinem vehentium. Hipp.

l. de

l. de morb. ſacr. XVI. 28. qualis ſi intumuerit, vocatur κονδυλώδης αἱματίτις, l. de Hæmorrhoid. III. 12. ubi & ſimpliciter κονδυλῶσις appellatur.

Hæmatocele, αἱματοκήλη, & in ſpecie, αἱματόμφαλος dicitur ſpecies *Herniæ*, juxta Ingraſſiam, quæ a ſanguineis portionibus occluſis oritur. *Comm. in Avic. de Tum. p. n. p. m.* 254.

Hæmatochyſis, αἱματόχυσις, *effuſionem* vel *profuſionem* ſanguinis præcipue ſpontaneam, qua criticam qua ſymptomaticam, ſignificare videtur, & ita idem eſt quod *Hæmorrhagia*. Leg:tur vero aliquoties apud Th. Willis præſertim *in Pharm. Rat. P. II. Sect. III. c.* 1.

Hæmatodes, αἱματώδης, *ſanguineus*, cruentus; idem, quod αἱματηρός.

Hæmatophlœboeſtaſis αἱματοφλοιβοίστασις, dicitur *ſanguinis* ſuo impetu exundantis ac *intumeſcentis ſuppreſſio*, Gal. *in exeg. dict. Hipp.* quaſi dic. αἵματος φλεβῶν στάσις. De hujus vocis varia ſcriptione vid. Foeſ. *p.* 11. De affectu vero ipſo junge Bonet. *Anat. Pract. l.* 1. *ſect.* 1. *Obſ.* 1. *Schol. p.* 2.

* *Hæmatopota*, αἱματοπότης, ſanguipota, ut hirudo: aut quod vis animal ſanguinem bibens.

Hæmatoſis, αἱμάτωσις, *ſanguificationem* ſignificat, cujus rationem pete ex deſcriptione ſanguinis. Vide *Hæma*. Junge Autores ibid. citatos.

Hæmocerchnos, αἱμόκερχνος, exponitur bifariam ab interpretibus. Vel enim dicitur de ſanguine excreto per os cum ſtridore quodam in faucibus, Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* vel de excretis cruentis, ſive ſanguine perfuſis, ſed ſiccis; κέρχνος enim & ſtridorem & Atticis ſiccum ſignificat: Erotian. *p.* 12. Conf. Galen. *in Lex. Hipp.*

* *Hæmode*, αἱμώδης, ſanguinolentus, ſanguine permixtus; Gal. item ſanguineus, ſanguine præditus.

* *Hæmonia ſyca*, αἱμώνια σῦκα, ficuum genus in Paro inſula ita dictum ob ruborem. Athen.

Hæmodia, αἱμωδία, eſt affectus, qui dentes gingivaſque infeſtare ſolet, cum quiſpiam & auſteros & acidos cibos ingeſſerit adeoque dentium quidam quaſi ſtupor cum dolore conjunctus inde ſequitur, qui portulacam manducatam mederi experientia probat, Gal. *l.* 2. *de L. A. c.* 6. Legitur & apud Hipp. *l.* 2. *Prorrhet. XXXV.* 11. *l.* 2. *de morb. XVI.* 7. Verbum quoque αἱμωδᾶν ipſi in uſu fuit, i. e. dentes obſtupeſcere, *l. de Humor. IV.* 6. *lib.* 2. *de morb. LIII.* 7. *LXXI.* 11. *l. de int. aff. VII.* 14. Sunt &, qui τῆς αἱμωδίας nomine omnem ſimpliciter dentium dolorem intelligunt.

* *Hæmodorum*, αἱμόδωρον, genus herbæ, quæ cumino, & fœno græco innaſcitur, Theophr. Hiſt. Pl. l. 8. cap. 8. ubi numerantur morbi, peſteſque aliarum herbarum, quas ipſa ſuo complexu necat; ut aparine, cuminum.

Hæmophobus, αἱμοφόβος, i. e. *ſanguinem mittendi timidus*, Galen. *l.* 9. *de meth. med. cap.* 5. *circa fin.*

Hæmoptyicus, αἱμοπτυικός, is eſt, qui ſanguinem ſputo per os ejicit, Galen. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 4. ſive vomendo, ſive tuſſiendo, ſive ſcreando, ſive ſimpliciter expuendo, *l.* 4. *d. L. A. c.* 4.

Hæmoptyſis, αἱμόπτυσις, dicitur ſymptoma retinendi excreti, h. e. ſanguinis per os ejectio, ἀναγωγὴ τοῦ αἵματος, Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. cap.* 4. Aliquando eſt ſymptoma peſtis aereæ. Parac. *tr.* 2. *de peſtil. c.* 1. *de curat.* Obſervationem *Hæmoptyſeos* ſine tuſſi, vide *in Ephem. N. Cur. Ann. II. Obſ.* 45. Quod *Hæmoptyſis* non ſemper periculum Phthiſeos conjunctum habeat, teſtatur Obſervatio D. Joh. Henr. Brechtfeld *in Act. Hafn. Vol. I. Obſ.* 105. *p.* 196. cui plane ſimilem (exceptis periodis, quæ in noſtro ſubjecto non fuerunt ſtatæ, ſed incertæ) in quodam Studioſo ὁμωνύμῳ & nos notavimus, feliciterque curavimus. Perperam ſcribitur aut pronunciatur *Hæmoptoſis* & *Hæmoptoicus*.

Hæmorrhagia, αἱμορραγία, generaliter ſignificat *ſanguinis profluvium copioſum*, largum, quacunque ex parte effundatur, ἀπὸ τοῦ ῥήγνυσθαι. Vide Dieter. *Iatr. num.* 20. 21. Huc pertinet locus *6. Epid. ſ. 4. t. 9. & 4. aph.* 27. ubi verbum αἱμοῤῥαγεῖν legitur. Specialiter dicitur de ea: *quæ per nares fit*, ſanguinis perfuſione. Ita accipitur paſſim apud Hippocratem 1. *Prorrhet. com.* 3. *t.* 37. *ſeqq. pluribus* & paſſim *in Epidemiis*. Vide Foeſ. *p.* 12. Eſt vero αἱμοῤῥαγίαι alia critica, & cum ſanitatis commodo, alia ſymptomatica & noxia. Cauſſa omnis conſiſtit in aliqua ſolutionis continui ſpecie, ſive ἀναστόμωσις, ſive διαπήδησις, ſive διάβρωσις fuerit, de quibus ſingulis in ſuis locis. Dicitur & αἱμοῤῥοία, Hippocr. *Coac. t.* 632. Unde & αἱμοῤῥοικός ſanguinis eruptionem efficiens, 5. *aph.* 24. quamvis & Gal. αἱμοῤῥαγικὸς legerit. Diet. *n.* 22.

Hæmorrhois, αἱμοῤῥοΐς, ſtrictiori & frequentiori uſu Medicis ſignificat *profluvium ſanguinis ex venis; quæ ſunt in ano*. Hppocr. *l.* 3. *aph.* 30. *l.* 6. *aph.* 12. 21. *& alibi*. Interdum vero ſaltem tumorem illarum venarum abſque ſanguinis eruptione denotat, quem paulo ſuperius αἱματῖτιδα κονδυλώδη, ἢ κονδυλῶσιν vocari

ri

ri notavimus. Latinis appellantur *Hæmorrhoides cœcæ*, ad differentiam fluentium, quæ *apertæ* vocantur. Aliquando & ipſæ venæ in ano *Hæmorrhoidum* nomine veniunt, quæ alias *Venæ hæmorrhoidales* vocantur Anatomicis, & de his vide Barthol. *libell.* 1. *Anat.* c. 4. Profluvium *Hæmorrhoidum* eſt vel criticum & ſalutare, quod & hyperbolice Germanis vocatur *aurea vena*, *die guldne Ader*; vel ſymptomaticum & periculoſum. Plura de hoc argumento lege apud Diet. *n.* 23. De *Hæmorrhoidibus* morboſis integrum libellum ſcripſit Hippoc. *h. tit.* Plane abuſive vocavit *Hæmorrhoides* narium excreſcentias carneas p. n. in naribus Valeſcus de Taranta, eaſque duplices vel albas, molles & doloris expertes, vel duras, rubras & fuſcas conſtituens. Philon. *Pharmaceut. l.* 2. *c.* 56. *in principio.*

Hæmorrhoſcopia, αἱμοῤῥοσκοπία, h. e. *ſanguinis effluxi inſpectio*& contemplatio; qui terminus inepte fictus legitur ap. Helmont. *tract. Scholar. Humoriſt. Paſſ. Decept. c.* 1. *n.* 51. ubi *deceptoriam* vocat illam artem, nec abſque veriſimilitudine, ſiquidem & experientia confirmat, ariolatores & cruoris inſpectores ſæpe falli & fallere, præſertim qui vulgari, vana, & ſuperſtitioſa tabula *Hæmorrhoſcopiæ* etiam Calendariis quibuſdam adjungi ſolita utuntur.

Hæmorrhus, αἱμόῤῥους, contracte pro αἱμόῤῥοος, primo eſt epitheton vaſorum ampliorum & inſignium, quæ aperta magnam ſanguinis copiam profundunt. Hippoc. 2. *de fractur.* t. 24. *l. de Venis X.* 1. 2. 3. *XIIX.* 5. *l. de Hæmorrhoid. IV.* 8. *l. de Affection. XXX.* 9. 10. *l.* 1. *de morb. III.* 4. *VII.* 21. *&c.* Vide Foeſ. *d. l.* Deinde eſt nomen ſerpentis venenoſi, qui & Lucano *Hæmorrhois* in fœmin. dicitur, cujus morſu multus ſanguis prorumpit. P. Æginet. *lib.* 5. *cap.* 16. Foreſt. *l.* 30. *Obſerv. in Schol.* Hujus ſerpentis deſcriptionem vero prolixius tradit Aldrov. *de dracon. & ſerpent. l.* 1. *c.* 5.

Hæmoſtaſia, αἱμοστασία, ſignificat ſanguinis ſtagnationem & motum a copia impeditum, & legitur apud Theophil. Bierling. *in Theſauro Medico Pract. p.* 1107. quamvis in nullo alio autore Græco reperire licuerit.

Hæreditarius, vide *Hereditarius*.

Hæreſis, αἵρεσις, *ſecta*, ſignificat h. e. peculiarem aliquam in arte vel ſcientia præceptorum & fundamentorum rationem. Ita in Medicina tres potiſſimum Sectas occurrere docuit Galen. *lib. de opt. ſecta c.* 7. & alibi, *Dogmaticam*, *Empiricam*, & *Methodicam*. Neque hodie ars Medica deſtituitur *ſectis* & *ſectaris*, quamvis facile ad illas tres referri poſſint, v. gr. *Chymica* & *Helmontiana* ad Empiricam, & *Compendiaria* Medicina ad Methodicam. Enimvero conſultius eſt, non ſe addicere uni *ſectæ*. Nam ambitio unius *ſectæ* indelebile malum eſt, Galen. *l.* 1. *de fac. natur. c.* 17. & uni *ſectæ* addicti facile mentiri ſolent, *l.* 3. *de L. Aff. c.* 2. Circa Anatomiam quoque hodieque ſectæ occurrunt, v. gr. de Bilis ſucci Pancreatici uſu ſingulari, &c.

Hager, *Hagiar*, Arab. i. e. *Armenius lapis*, de quo ſupra *ſuo loco*.

Hagioxylon, ἁγιόξυλον. Vide *Guajacum*.

Hal, dicitur *Sal*. Rul. & Iohnſ.

Halation, ἁλάτιον, dicitur medicamentum ex *ſale* confectum, purgandi vim habens. Conſtat ut plurimum magna ſalis portione cum purgantibus, ſcammonio, lathyridibus, epithymo, ut & aliis tenuium partium ſimplicibus, cujus formulam tradit Ægineta *lib.* 7. *c.* 5. Uſus eſt cum cibis, ſicut ſalis, aut mane, etiam aliquo liquore dilutus jejunis certa menſura exhiberi poteſt. Gorræus.

Halchemia, vocatur Artificium vel ratio ſalem fuſilem præparandi, παρὰ τ ἅλα χέαν. Libav. *Alchym. Pharmac. c.* 6.

Halcyonion, ἁλκυόνιον, eſt ſpuma maris concreta admiſtis ſordibus tenuiſſimis. Ita dicitur ab *Halcyonibus* avibus, quæ ex ſpuma innatantes nidos effingunt. De quibus avibus, ut & *Halcyonio* vide prolixe Aldrov. *lib.* 20. *Ornithol. c.* 60. Schroder. *lib.* 5. *cl.* 2. *n.* 44. Quinque genera *Halcyonii* refert Dioſc. *l.* 5. *c.* 136. & ex hoc Ruland. & Iohnſ. *in Lex.* Theophraſtus *Halcyonium* pumicem eſſe ſcribit. Hodieque *Halcyonia* minus ſunt uſitata, unde nolumus eſſe prolixiores.

Halec, *Halex*, *Alec*, μαίνις. Vide *Harengus*.

Haleleon, ἁλέλαιον, dicitur *oleum ſali mixtum*, & ſal ex oleo diligenter tritus, quo in laxis articulorum doloribus utitur Galen. *l. de facil. parabil. c.* 23. ceu remedio confirmandis articulis idoneo, annotante Foeſio *Oecon. p.* 27. Hoc nomine etiam exornavit Ol. Borrichius ſuccum ſulphureum rubei coloris inflammabilem una cum cubicis ſalinis cryſtallis per proceſſum deſtillatorium aquæ nivalis, vel pluvialis productum, de quo proceſſu legatur laud. Autor in Hermetica & Ægyptiorum ſapientia vindicata contra Conring. *l.* 2. *c.* 7.

Hales, ἅλης, ἀλὴς, ſignificat *confertum*, *coacervatum*, *cumulatum*. Frequenter occurrit apud Hippocr. præſertim neutrum ἀλὲς, v. gr. *l.* 1. *de Morb. X.* 50. *XII.* 2. *XXX.* 24. *l.* 2. *II.* 10. *XI.*

IX. 2. *l.* 4. XXV. 14. *Coac. t.* 300. & in pluriſmis aliis locis, quæ collegit Foeſ. *pag.* 28. Hinc deſcendit verbum ἁλίζομαι, quod *colligi*, coacervari ſignificat, & non minus Hippoc. uſitatum, v. gr. *Coac. t.* 339. & alibi ſæpiſſime, & adverb. ἅλις ſatis, cumulate.

Haliaetus, ἁλιαίετος, nomen volucris rapacis. Lat. *Aquila marina*, Accipiter marinus, qui circa mare, & in littoribus & in oris piſcibus & aquatilibus inſidiatur, cujus deſcriptionem, uſumque in cibo & Medicina vide apud Al. *l.* 2. *Orn. c.* 3.

Halica, pro *Alica*, χόνδρος. Vide *Alica*. Occurrit cum aſpiratione apud Scribon. Mercurialem, & alios.

Halices dicuntur Pandiculationes poſt ſomnum. Avic. *l.* 1. *Fen.* 3. *doctr.* 2. *c.* 13.

Halieuticon, nomen Emplaſtri, quod duplex habetur apud Aetium *l.* 15. *cap. de Emplaſtr. diſcuſſoriis & attractoriis*. Gorr.

Halimar, id eſt, *Cuprum*. Rul. & Iohnſ.

Halinitron, ἁλίνιτρον, i. e. *ſalnitrum*. Fr. Hoffman. *in clav. ad Scrib. p.* 3. Gorræus deſcripſit, quod ſit ſucci concreti ſpecies, acris, ſalſi, ſubamari, rari tenuis, levis, & aerei, qui facile in pulverem ſolvi poteſt, & ignem concipere, & in ignem mutari. Ex eo pulvis tormentarius paratur, ad excutiendos globos ferreos & plumbeos. Ubique fere *ſalpetrum* vocatur. Abſtergit, & vires non valde a *nitro* diffidentes poſſidet, etiamſi ab amaro & vero illo Nitro multum differat. Hæc Gor. Libavius vero ex Paracelſo duplex *Halinitrum* ſtatuit, unum *animale* ex lotiis hominum & beſtiarum in terra natum, inque ea coagulatum in corpus: alterum *minerale*, quod *Petræum*, ſive *Salem petræ* nominat. Plura de *Halinitro* vide apud illum *Apocal. Herm. part. pr. c.* 17. Modum purificandi tradit *Synt. Arc. Ch. l.* 7. *c.* 32. & 4. Vide *Nitrum*.

Haliſcomæ, ἁλίσκομαι, *capior*, *teneor*. Dicitur de iis, qui lentis morbis & chronicis infeſtantur. Hip. 5. *aph.* 70. Gal. *in comm.* Dieter. *n.* 41.

Halitus, ἀτμὸς. *Halituoſus*, ἀτμώδης. *Halitus* idem eſt, quod *Vapor*, eſtque humor attenuatus deſcribente Gal. *l.* 1. *de ſympt. cauſſ. cap.* 6. *Halituoſus ſpiritus*, ἀτμῶδες πνεῦμα, idem, quod *Flatus*, 3. *de ſympt. cauſſ. c.* 3. & *l.* 14. *meth. med. c.* 7. Vide *Flatus*. Sumitur & aliquando latius, comprehendens & exhalationem humidam, quæ vapor, & ſiccam, quæ *Fumus* vocatur, Gal. *c.* 3. *de humor. t.* 13. Vide quoque *Exhalatio*, *Vapor*. Alimenta *halituoſa* dicuntur, quæcunque per cutem foras exhalare apta ſunt. Gal. *l.* 8. *meth. med. c.* 2. Vocantur alias *Diaphoretica*.

Halle, ἅλη, i. e. *ſaltus*. Dicitur de ſanguine a circumferentia & partibus externis ad interiora recurrente in horrore & tremore. Hipp. *l. de flatib.* XI. 7. Foeſ. *Oec. p.* 30.

Hallereon, *Halereon*, juxta Hermetem vera *Aquila* eſt. Parac. *Scholis in l. de grad. & compoſ. l.* 4. *c.* 6. Iohnſ. *Lex. Chym.*

Hallucinatio, παρόρασις, vide *Parorasis*.

Halma, ἅλμα, idem, quod ἅλη, *ſaltum* ſignificat. Vocatur & Gr. πήδημα. Et Heſychius ſcribit, ἅλμα vocari primam fœtus in utero agitationem & commotionem. Foeſ. *pag.* 32.

Halme, ἅλμη, ſignificat *Muriam*, quæ eſt nihil aliud, quam aqua ſalſa, in qua res condiuntur, ut melius conſerventur. Tres ejus ſummæ differentiæ recenſentur a Gorræo. Prima eſt *muria* valde diluta, in qua etiam caſeus mollior demergitur, & in qua ſal conjectus adhuc liqueſcit. Secunda eſt *muria* temperata, in qua nec ſal amplius liqueſcit, nec caſeus mergitur. Tertia eſt nimium ſalſa, ita ut plurimum ſalis, minimum aquæ inſit. Ab ἅλμη, *muria*, vocantur olivæ ἁλμάδες, i. e. *muria conditæ*, ſicut κολυμβάδες eæ dicuntur, quæ ſuo oleo innatant, quamvis Græci hos terminos haud raro confundant, uti videtur feciſſe P. Ægin. *l.* 1. *c.* 81. Vide *Muria*.

Halmyrax, ἁλμύραξ, eſt *Nitri ſpecies*, quæ ſua ſponte ex terra effloreſcit, & extra terram reperitur, vel in convallibus, & campis vel in lacu. Et per æſtatem caneſcunt convalles apud Medos, ut Plinius ſcribit *l.* 31. *N. H. c.* 10. Sic autem dicitur partim ex ſapore, quem habet ſubſalſum, partim ex eo, quod e terra erumpit. Gorr.

Halmyris, ἁλμυρὶς, in genere notat *ſalſuginem*, Hipp. *l. de humid. uſu* VII. 8. In ſpecie nomen *Braſſicæ* eſt, teſte Gorræo.

Halmyrodes, ἁλμυρώδης, *ſalſugincſus*. Eſt Epitheton quarundam febrium apud Hippocr. 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 29. quo tangentibus pruritum quendam excitant, perinde atque a ſale & aliis corporibus ſalſis. Unde & cutis δέρμα ἁλμυρῶδες vocatur *ibid. ſ.* 6. *t.* 12. Excretio quoque *ſalſuginoſa* cum alvi perturbatione occurrit. *Coac. t.* 641. Aliquando legitur ἁλμώδης, quod idem eſt, ac ἁλμυρῶδες, *l. de humid. uſ.* XI. 8. & *l.* 7. *Epid.* XIV. 9.

Halo proprie dicitur circulus ille candicans circa ſolem aëre vaporibus nebuloſis referto apparens, uti conſtat ex Meteorologicis. Unde tranſlatum nomen ab Anatomicis, Area rubra utrinque papillam mammarum ambiens

Ha-

Halo quoque vocatur. Apud Bartholinum dicitur *Areola* l. 2. *Anat.* c. 1. p. 326.

Haloſachne, ἁλοσάχνη, pro ἁλὸς ἄχνη, *ſalis ſpuma*, quæ eſt ſpumoſi maris lanugo, ſive ramentum in exilibus petris inventum, ut ſcribit Dioſcorides l. 5. c. 127. eſtque nativi ſalis ſpecies ad mare geniti ex ſpuma maris exſiccata. Virtus quoque ſalina, de qua Gal. *lib.* 11. *de S. Fac. fere in fine.*

Haloſanthos, ἁλοσάνθος, pro ἁλὸς ἄνθος. Galen. d. l. *ſalis flos*, quid proprie ſit, non ſatis certum eſſe ſcribit Gorr. Dioſcorid. docet d. l. c. 129. ex flumine Nilo defluere, & lacubus quibuſdam innatare; crocei coloris, & odoris ingratioris. Georg. vero Agricola hunc non *florem ſalis*, ſed *florum maris* eſſe docet, quamvis *florem ſalis* non deſcribat.

Hals, ἅλς, *Sal*, quamvis, quid vulgo ſignificet, etiam pueris notum eſſe videatur; in foro tamen Medico valde æquivocum, obſcurum, & intricatum eſt nomen, ita, ut, ſi omnes de *Salis* ſignificatione opiniones vellemus proponere, integro tractatu opus eſſet & volumine. Vulgaris acceptio *Salis* eſt de corpore quodam minerali, in aqua ſolubili ac denuo in ſalinam cryſtallinamque formam coagulabili. Et ita *Sal* duplex eſt: *naturalis* & *artificialis*. Illius ſpecies primariæ ſunt, *Sal* commune, Gemmæ, Nitrum, (hæc vocat *ſalia muriatica naturalia* Jac. le Mort *Chym. Med. Phyſ.* c. 13. p. 130.) Alumen, Ammoniacum, Vitriolum, quorum hiſtoriam, uſum, præparandi modos, & alia vide apud Schroder. l. 3. c. 20. Frid. Hoffmann. *clav. ad h. l.* & *in hoc Lexico* ſuis ſub literis initialibus. *Artificialium* materia triplex eſt, *vegetabilis*, *animalis*, & *mineralis*, quorum ſalium tantus eſt numerus, ut non liceat omnes recenſere. Videatur Schroder. l. 2. c. 79. Hoffmann. *in clav.* Rolf. *Chym. lib.* 5. *ſect.* 1. *per tot.* Libav. & alios Practicos. In ſpecie de *Sale Auri* placet judicium Blancardi, quod ſit potius particulæ *Salis* quam auri. Præparatio videatur in ejus *Chymia vernacula* c. 5. §. 16. *Sal Panis* apud Meſuen *fol.* 78. vocatur *Sal* culinarius ad cibos, quemadmodum vulgo panes vocant ſaccharum in formas fuſum. Dividuntur *Salia* artificialia in *eſſentialia* & *cineritia*: item in *volatilia* vel *fixa*. *Sal eſſentiale* quid ſit, vide *Eſſentiale*. Chymicis vero & recentioribus Philoſophis *Sal* accipitur pro ſimpliciori corpore & principio corporum naturalium univerſali & eſſentiali, ſine cujus præſentia corpus conſiſtere, & perfecte mixtum corpus dici nequit. De qua ſignificatione legatur Willis *Ex. de ferment. cap.* 2. & Joh. Joach. Becher. *in Oedip. Chymic. Tit. II.* §. 1. 2. *ſeqq.* Conſiſtit vero in corpuſculis minimis variam figuram anguloſam obtinentibus & proinde penetrandi incidendique vi pollentibus. Corpuſcula illa eſſe duplicia, *acida* & *alcalina*, communis fuit hactenus Chymicorum ſententia, quam etiam arripuit Iunken *Chym. Exp. Cur. P.* 1. *ſ.* 1. *c.* 1. *p.* 15. *ſeqq.* quamvis alii ſint negantes Alcali naturaliter ineſſe corporibus naturalibus actu, ſed artis opera ſaltem produci. Nos litem hanc non facimus noſtram. Miſſos quoque facimus ingenii luſus, quos Helwigius de *Sale Naturæ* prodidit in ſuo Introitu ad Phyſicam. A *ſalini* illius principii bona conſtitutione ſanitas corruptione morbi deduci ſolent. Medicamentorum quoque vires pleræque *ſalino* principio acceptæ referuntur. Impugnare tamen univerſalitatem hujus opinionis non dubitavit Fr. Hoffmann. *in Clav.* negans, ad omnium corporum naturalium conſtitutionem *ſalem* tanquam principium concurrere, quia multa dantur *ſalis* expertia, *l.* 1. *cap.* 11. & *l.* 2. *cap.* 79. Atque hæc pro inſtituti ratione hoc loco ſufficere poſſunt.

Halſinellæ dicuntur in arte vitraria unci in latere fornacis firmati, in quibus utenſilia, dum caleſiunt, vertuntur & quieſcunt. C. Meretti *in Neri præfat. de arte Vitrar.* p. 272.

Halter, ἁλτήρ, maſſam ſignificat plubeam, lapideam, aut ex alia materia metallica, aut ſimiliter graviori factam, qua utebantur olim palæſtritæ in exercendis corporibus, teſte Gal. *l.* 2. *de ſan. tu.* c. 11. *l.* 5. *c.* 3. *l.* 6. *c.* 14. Hujuſmodi jactus *halterum* Gr. dicitur ἁλτηροβολία, apud Oribaſ. Foeſ. *p.* 33. Meminit & hujus exercitii, vel ludi Jul. Alexand. *l.* 6. *Salubr. cap.* 10. ἁλτῆρες quoque alias vocantur *palangæ* vel *perticæ illæ*, ſive haſtilia, quibus funambuli utuntur ad firmius æquilibrium, aut tranſilientes foſſam ad majorem vim ſaltus.

Hamalgama, ἀμάλγαμα, pro *Amalgama*, i. e. calcinatio per Mercur. Libav. *tr. de Igne natur.* c. 30.

Hamartema, *Hamartia*, *Hamartolia*, *Hamartas*. ἁμάρτημα, ἁμαρτία, ἁμαρτωλία, ἁμαρτὰς, *errorem*, erratum, delictum in foro Medico ſignificat apud Hippocr. Vide *Erratum*: *Error*. adde Foeſ. p. 36.

* *Hamamelis*, ἁμαμηλὶς genus quoddam piri, meſpili, aut ficus, ex eo quod cum malo floreat. Euſt. ex Hipp. & Pauſ.

Hamia, pro *Amia*, nomen piſcis duræ carnis. Gal. *l.* 3. *de M. fac. c.* 31. Vide *Amia*.

Hamma, ἅμμα, dicitur *Nodus*, vinculum, & nexus, qui in faſciarum connexione & colligatione effici ſolet. Hippoc. *de iis*, *quæ in me-*

medicatr. t. 7. 8. 9. *ſeqq.* ubi vid. *comm.* Galeni. Vide *Nodus*.

Hammonitrum vitioſe pro *Ammonitrum*. Vide *Fritta*.

Hamulus, ἀγκιστρον, *Hamus*, inſtrumentum Chirurgicum, quo aliquid apprehenditur, aut elevatur. Ita pro nervis elevandis *hamuli* meminit Galen. *l.* 8. *admin. Anat. c.* 4. Hildan. *Hamulum* pro mola extrahenda exhibet *Cent.* 2. *obſ.* 52. Plura vide in Chirurgiæ ſcriptoribus, in ſpecie apud Scultet. *in Armam. Chirurg. Part. I. Tab. VIII. fig.* 9. *T. XV. f.* 5. *T. XXXI. f.* 8. *T. XXXIV. f.* 3. *Hamus* quoque nomen faſciæ eſt apud Galen. *de faſciis n.* 91. Qui plura de Hami notatione, differentiis uſu legere deſiderat, adeat, ſi placet, Rhodium *in diſſert. de Acia c.* 11. *p.* 148. *ſeqq.*

Hapalos, ἁπαλός, *mollis*, mitis, lenis, ſignificat. Ita ἁπαλὸν φάρμακον, *molle* medicamentum dicitur, quale ex ovi luteo & roſaceo cerato confici, poteſt, & oculorum inflammationibus adhibetur. Item ἁπαλὸν κολλύριον, *lene* & mite collyrium. Gorr. Hinc verbum ἁπαλύνω, *emollio*, lenio, quod aliquoties occurrit apud Hippocr. *l. de Humid. Uſ. I.* 17. *IIX.* 11. *Mochlic. XXI.* 11. 3. *de artic. t.* 63. Lingua ἁπαλυνθεν, i. e. *mollis* reddita per affluxum humidum. *Coac. t.* 132. Subſtantivum ἁπαλυσμός, *emollitio* occurrit 3. *de artic. t.* 64.

Haphe, ἁφή, idem, quod ἅψις. Vide *Hapſis*.

Haplotomia, ἁπλοτομία, dicitur *ſimplex ſectio*, pertinetque ad Chirurgiam. Gal. *Introduct. c.* 18.

Haplus, ἁπλοῦς, *ſimplex* ſignificat. Uſurpatur de linteis Hip. *d. l. t.* 14. Significat & *Similare*, Gal. *l.* 1. *de nat. fac. c.* 6. Tropice de animi *ſimplicitate. l. de vet. med. XXII.* 18.

Hapſicoros, ἀψίκορος, vocatur, qui, ſimulatque dapes vel libavit, veluti ſatiatus prorſus ſtatim abſtinet. Latine *Tædulus*. Linden. *Ex. XIV.* §. 63.

Hapſis, ἅψις, item, ἁφή, diverſa ſignificat, juxta verbi ἅπτω & ἅπτομαι variam ſignificationem. 1. notat *Tactum*, qui eſt ſenſus externus ampliſſimus, conſiſtens in perceptione objecti tangibilis beneficio fibrarum nervearum ſpirituum animalium copia refertarum facta, per nervorum ductus ad commune ſenſorium propagata. De quo plura apud Willis *de Anim. Brutor. Part. I. c.* 11. Deinde ſignificat *connexionem*, & fere idem, quod ἅμμα. Tertio *læſionem* ſignificat: Hinc Hipp. de *mentis alienatione* uſurpat, ἅψις φρενῶν. 3. *de R. V. I. A. t.* 41. *l.* 1. *de morb. mul. LXXXIIX.* 24. Vide Foeſ. *p.* 87.

Hapſus, glomum ſtuparum, filamentorum, aut lanæ ſignificat, quibus Chirurgi utuntur. Hildan. *de ciſta militari*.

Hapto, *Haptomæ*, ἅπτω, ἅπτομαι, *tango*, *necto*, lædo, ſignificat. Vide Hapſis. Ἅμμος. ſignificat &. *accendo*. Linden. *Ex. XI.* §. 171.

Harena, idem, quod *Arena*, vide *Arena*.

Harenchus, *Harengus*, *Harenga*, μαινίς, nomen piſcis notiſſimi in cibo & medicina uſitati, cujus deſcriptionem & uſum vid. apud Aldrov. *l.* 3. *de piſc. cap.* 10. Schrod. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 80. qui *Halecam* vocat, quod tamen improbat Aldr.

Harma, *Harmation*, ἅρμα, ἁρμάτιον, nomen collyrii τραχωματικοῦ, quod efficax eſt ad aſperitatem palpebrarum, cujus deſcriptio habetur apud Æg. *l.* 7. *c.* 16. & Scrib. *n.* 28. Ita vero dicitur, quaſi *Quadriga* i. e. currus cum quatuor equis, quo Ptolemæus rex uſus eſſe dicitur. Rh. *ad h. Scrib. loc.*

Harmodia, ἁρμόδια, adverbium pro ἁρμοδίως, ſignificat *congrue*, apte, apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XXXVII.* 11. ubi tamen apud Lind. ἄλλως legitur, Foeſ. *p.* 94.

Harmonia, ἁρμονία, in genere *concordantiam*, concentum ſignificat ſive *concinnitatem*. In ſpecie vero ἁρμονία eſt ſpecies συναρθρώσεως, qua inter ſe oſſa apte committuntur & concinne junguntur, ut in capite. Sunt autem maxillæ ſuperioris oſſa, ad hæc narium & quædam capitis oſſa ad hunc modum inter ſe juncta, Gal. *l. de oſſib. in proœm.* Differt a ſutura, quod in hac ſint extremitates oſſium veluti ſerratæ, in *Harmonia* vero per lineam ſimplicem combinentur. Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 1. Ita omnes fere epiphyſes connectuntur. *Harmonia* etiam medicamenti nomen eſt in catapotia coacti, & perutilis ad ſiſtendas fluxiones ſive deſtillationes, apud Galen. *lib.* 7. *de C. M. S. L. c.* 2. *in fin.* Eſt etiam medicamentum ἀνώδυνον βηχικόν, h. e. ad tuſſim comparatum, doloris expers, cujus deſcriptio eſt apud Aetium *l.* 8. Eſt quoque emplaſtri nomen apud eundem. Ad generalem *Harmoniæ* ſignificationem pertinet locus elegans apud Langium *l.* 1. *ep.* 41. ubi per *harmoniam* in qualitatum proportione & membrorum corporis compaginis unitate conſiſtentem contemperatam fieri voluptatem, per ſolutam vero dolorem excitari, ex Socrate docuit. De *Harmonia* Macrocoſmi & Micocoſmi vid. Paracel. *in paragran.* & *alibi*. * Celebris eſt Harmonia Leibnitii, quam Phyſicus magnus, & doctus invexit, ut explicaret quomodo res mere ſpiritualis in corpus agere poſſit, aut ab ea quodammodo pati. Illi autem eſt harmo-

nia, ſucceſſiva illa motuum feries Dei Omni-pot. virtute humano corpori communicatorum, ut unus certis temporibus oriretur viciſſim ex altero, ejuſque animæ inter infinitas, quæ eſſe poterant eidem corpori, unio, quæ cum præſtabilitis motibus conveniret.

Harmos, ἁρμός, dicitur Polluci ſpatium illud, quod eſt inter dentes, ſeu *caro* inter dentes media. Gorræus.

Harmozomæ, ἁρμόζομαι, ſignificat apte compingor, coaptor, firmor, fulcior, apud Hippoc. 2. *de iis, q. in med. t.* 6. & *c.* 3. *c.* 26. Galen. 2. *de fract. t.* 36.

Harpa, *Harpyja*, ἁρπυία, nomen monſtroſi & verminoſi partus uteri, ex crebro fructuum, olerum, aliorumque ciborum mali ſucci uſu geniti. *Ephem. N. Cur. An. I. obſ.* 1. Vocantur *Lombardorum fratres*. Eſt & nomen monſtroſæ volucris apud Aldrov. *lib.* 10. *Ornithol. c.*2. quæ tamen pleraque figmenta videntur Poetica.

Harpax, ἅρπαξ, vulgo ſignificat *rapax*, epitheton ferarum quarundam volatilium & terreſtrium. A quibuſdam vero ita vocatur *Succinum*, quod affrictu calefactum palea & res alias leves ad ſe trahat, & retineat. Gorr. *Harpax*, miſtura ex calce, & ſulphure vivis, Holler. *inſtitut. Chirurg. l.* 3. *cap.* 5.

Harundo, κάλαμος, pro *Arundo*. Ejus ſignificatio propria pertinet ad Botanicos. Tropice *Harundines* vocavit Helmont. venes, arterias, inteſtina & canales omnes, *tr. Tumulus Peſtis* §. *Imaginat. Peſtis requiſita* &c.

* *Harveus*, Anglus medicus regius, & in Collegio Medicorum Londinenſi Anatomes, & Chirurgiæ profeſſor, qui peculiarem exercitationem anatomicam de motu Cordis, & Sanguinis in animalibus ſcripſit. Circuitionis Sanguinis inventor, atque auctor extitiſſe creditur. Verum compertum eſt, eum perpetuam hanc ſanguinis in orbem revolutionem non inveniſſe, ſed inventam jam majori in lumine collocaſſe. Nam & Michael Serveta partem, ut ajunt, circuitionem ſanguinis invenit, teſte Lemer. & Carol. Gianella P. P. Patav. in ſuo. tract. de medic. præſervat. Et Paulus Sarpius venarum valvulas primus omnium oſtendit, ſine quarum notitia motus ſanguinis in orbem explicari & intelligi nequaquam poteſt. Conſul. Gaſſend. pag. 137. & M. Antonius Fuſcarenus N. V., qui in ſua eloquentiæ, & ſucci plena *Litteratorum Venetorum Hiſtoria* lib. 3. pag. 308. nodum expedit.

Haſacinum, id eſt, *Sal Ammoniacum*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Haſtellæ vocantur *Plagulæ*, vel *Aſſerculi*, qui adhiberi ſolent in deligatione fracturarum ad firmitatem membri, Avicen. *lib.* 4. *fen.* 5. *tr.* 1. *c.* 7. 8. Vide *Ferula*.

Hauſtus, Gr. ῥόφημα dici poſſet, dicitur quantitas certa potus, quantum videlicet uno ſpiritu aliquis ebibere poteſt. Refertur inter doſes medicamentorum liquidorum, purgantium & alterantium. Hinc uſus obtinuit, ut *Hauſtus* nominemus, qui uno veluti *hauſtu* forberi queunt. Lind. *Ex. XIII.* §. 356.

* *Head-mould-shot*, ex Joan. Allen ſyn. univ. medic. conſtat, hoc nomine venire affectum quendam infantulis jugiter connatum, in quo oſſium cranii margines ad ſuturas, maxime coronalem, alii ſuper alios obvolvuntur, unde meningium fibræ tenduntur, & diſtrahuntur, nec non cerebrum ipſum comprimitur, & infantes convulſionibus non raro corripiuntur.

Hebdomada, *Hebdomas*, ἑβδομάς, ſignificat tempus ſeptem dierum naturalium. Dicitur & *Septimana*. Quod temporis ſpatium quomodo in criſibus numerari debeat, docet Gal. *comm.* 2. *de humor. t.* 20.

Hebe, ἥβη, tria notat hæc vox: 1. *Lanuginem* pudendorum, ſive pilos ſupra pudendorum regionem erumpentes. 2. *locum*, ubi iſta lanugo ſuccreſcit: & 3. *ætatem*, qua incipit creſcere, quæ Lat. *Pubertas* dicitur, nec certo definiri tempore poteſt. Dieter. *num.* 371. Jung. Galen. *cap.* 3. *aphor.* 27. 28. & *lib.* 5. *aph.* 7.

Hebes, *Hebetudo*, ἀμβλύς, ἀμβλυωπία. Vide *Amauroſis*, *Amblyopia*.

Hecatombe, ἑκατόμβη, nomen collyrii vel medicamenti ophthalmici ad cicatrices craſſas apud P. Aeginet. *l.* 7. *c.* 16.

Hecatondrachmon, ἑκατόνδραχμον, ſcilicet ἔμπλαστρος, nomen emplaſtri viridis apud Galen. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 2.

Hecteus, ἑκτεύς, dicitur menſura Attica ſex, aut octo chœnices capiens, & *ſexta pars medimni*. Meminit Hippocr. *lib.* 2. *de morb. mul. XXIV.* 21. Adde Foeſ. *p.* 193.

Hectica febris, ἑκτικός, πυρετός, ſæpe ſimpliciter *Hectica*, duplicem habet ſignificationem. Primum ſic dicitur omnis *febris ſolutu difficilis*, quàlifcunque fuerit; & ita opponitur τῇ χεπτῇ, h. e. *febri ſolutu facili*. C. Hoffman. *de febrib. c.* 12. & 29. Deinde, ſpeciatim magis diciturHe*ctica febris*, quæ diariæ & putridæ opponitur, diciturque juxta nonnullos *Hectica*, quod in *habitu* corporis, ἕξιν appellant, h. e. in partibus ſolidis, tanquam in ſubjecto conſiſtat. Eſt enim *Hectica* febris calor

lor p. n. in ſolidis partibus ipſius cordis accenſus. Caſtell. & Gorr. Verum Sennert. hanc denominationis rationem improbat, *tr. de febrib. l. 3. c. 1.* & Piens *tr. de febribus in ſpecie c. 4. p. 45. 46.* Nobis naturam hujus febris optime deſcripſiſſe videtur ex recentioribus Thomas Willis, quando inter ſymptomaticas retulit, & *lentam* vocavit, & cauſſam ejus in mala ſanguinis diatheſi, videlicet nimis ſalſa & acri, ideoque circulationi & nutritioni minus apta poſuit. Hinc vel obſtructiones pulmonis & viſcerum, vel ulcera ſequi docuit, *c. 11. de febribus.* Ex quibus hanc libet ſubjicere deſcriptionem: *Febris Hectica* eſt intemperies calida & ſicca totius corporis cum variis ſymptomatibus, præſertim vero caloris externi in extremis partibus poſt paſtum exacerbatione, corporis macie, ſudore nocturno, & aliis conjuncta, proveniens a ſanguinis acrioris & ſalſi effervefcentia p. n. lente continuata. Apud Paracelſ. ſæpe barbare dicitur Febris *Ethica* pro *Hectica. Paramir. & alibi.*

Hecticus pulſus, ἑκτικὸς σφυγμὸς, Galeno dicitur, qui non magnopere variat, ſed manet in perpetuum ſibi ſimilis, nec ſolvitur unquam, quod totus corporis habitus morbum induat in ejuſmodi hecticis febribus, *l. de pulſ. ad Tyron. c. 8.* Eſtque ſpecies inæqualis pulſus confinis formicanti, qui Græcis μυρμηκίζων dicitur, ſed eo adhuc minor. Phthiſi, Empyemati & Febri Hecticæ proprius eſt. Galen. *lib. 3. de præſag. ex pulſ. c. 4.* ubi etiam *ſtabilem* dici poſſe ſcribit. Gr. μόνιμον ἀνώμαλον σφυγμόν.

Hecticus ſpiritus, ἑκτικὸν πνεῦμα, dicitur tertia ſpecies inſiti ſpiritus, Gr. ἐμφύτου, qui lapides continet, contradiſtinctus a reliquis duobus, *Naturali*, qui animantia & ſtirpes nutrit, & *Animali*, qui ſentiendi, omniſque motus facultatem animantibus exhibet. *Hecticus* in toto corpore ſedem ſuam habere creditur, Gal. *l. Introduction. c. 13.* Verum tota doctrina de Spiritibus inſitis non caret abſurditate, teſte C. Hoffm. *Inſtit. l. 2. c. 150. §. 10. ſeqq.*

Hecuſios, ἑκούσιος, idem, quod καθ' ὁρμήν. Vide *Voluntarius.*

* *Hedera*, κισσός, duo diverſi generis plantæ hederæ nomine veniunt. Altera muris, arboribuſque adhæret omnibus nota, altera vero humi ſerpit folio rotundo inſtar violæ, & in Pectoris incommodis mirifice commendatur.

Hederaceus, ἑλικοειδής, *Hederarius*, epitheton vaſorum præparantium arteriæ & venæ, ad teſtes utrinque excurrentium inter ſe intricato plexu conjunctarum, unde & *Plexus pampiniformis*, *Capreolaris*, κισσοειδής vocatur, Galen. *l. 1. de ſem. c. 12.*

Hedone, ἡδονή, *Voluptas*, quid ſignificet, notum eſt; eſtque perceptio animæ ſenſitivæ extrema, in qua omnes reliqui affectus acquieſcunt. Conſiſtit vero in grata & concinna ſpirituum per objecta ſenſoria facta alteratione, expanſione, agitatione & motu, uti prolixius eam deſcribere auſus eſt Th. Willis *An. Brut. P. I. cap. 9.* Add. Charlton. *Ex. VIII. Patholog. §. 21. & 22.* Vide *Voluptas.*

Hedos, ἕδος. Vide *Sedile.*

Hedra, ἕδρα, æquivocum nomen eſt. Vel enim ſignificat *podicem*, ſive anum, ἀρχὸν, δακτύλιον, vide *Anus*; vel etiam excretionem ipſam alvi, Lind. *Ex. IV. §. 99.* Hippocr. *l. 5. Epid. XXIV. 12. & l. 7. XVIII. 15.* Unde & vernacule *Sedis* nomine venire ſolet. Vide Lind. *Ex. IV. §. 99.* vel denotat *ſedem* & baſin, ut in abſceſſibus & ſinubus ſubjectam abſcedenti corpori partem. Hippoc. 2. *de iis, q. in medic. t. 27.* Et *in Mochlico XXII. 6.* locum proprium & ſedem partis congruam notat. Ἕδρη quoque Hippocr. dicitur oſſis fracturæ ſpecies, ita ut teli veſtigium maneat oſſe diſciſſo, &, qua inſederit, appareat. Dicitur alias διακοπή, *l. de cap. vulner. XIV. 6. 7. & XVI. 12.* Galen. *c. 2. de artic. t. 9.* Jung. Foeſ. *pag. 180.*

Hedræos, ἑδραῖος, ſignificat *ſedentarius*, ſeſſilis. Epitheton ſomni ſeſſim facti apud Hippoc. *l. 6. Epid. ſ. 4. t. 15.*

Hedricos, ἑδρικὸς, epitheton remediorum ad podicis, vel ſedis affectus, ad Ægin. *lib. 3. cap. 59.* ex quo allegavit Foreſt. *l. 23. obſ. 9. in Schol.*

Hedychroon, ἡδύχροον, eſt Magma per paſtillos digeſtum multis aromatis conſtans. Primum ab Andromacho inventum & deſcriptum proditur. Deſcriptio habetur apud Gal. *l. 1. de Antidot. c. 10. & de Theriac. ad Piſon. c. 13.* P. Æginet. *l. 7. c. 11.*

Hedynthos, ἡδυντὸς, *ſuaveolens*, ſive odoribus, vel aromatibus ſuaviter imbutum ſignificat. Legitur apud Hippoc. *l. 2. de morb. mul. LXXXIV. 7. & l. de Steril. XI. 26.*

Hedys, ἡδὺς, ſignificat *ſuavis*, jucundus, gratus. Hippocr. vero ſumit ſtrictius de condimento aromatico, *l. 2. de morb. mul. XLVII. 21. & LXXXIV. 3.* ut ita idem ſit cum τῷ ἡδυντός. Foeſ. *Oec. pag. 261.* Vide *Jucundus.*

Hedyſma, ἥδυσμα, in genere ſignificat *condimentum* omne, alteri gratiam & ſuavitatem concilians. In qua ſignificatione Galen. *l. 3. de alim. fac. c. 11.* pinguedinem quoque & adipem carnium ἡδύσματα eſſe dixit. Cibis enim ſuavitatem potius conciliant, quam in ali-

alimentum convertuntur. Strictiori vero ſignificatione ἡδύσματα vocantur illa, quibus ſuavis odor unguentis conciliatur. Hipp. *l.* 2. *de morb. mul.* LXXXI. 2. Rhod. *ad Scribon. n.* 122. Erant autem potius liquida, & plerumque, uti patet ex Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 2. *in fin.* fere ad differentiam τῶν συμμάτων, quæ corpus & conſiſtentiam dabant unguentis; utriſque tamen eadem odoris gratia, uti patet ex Plin. 13. H. N. *cap.* 1. Jung. Lind. *Ex. X.* §. 77.

Hegemonicos. ἡγεμονικός, *principalis*, primarius: Epitheton facultatum animalium quarundam, quales ſunt ratiocinatrix, imaginatrix, & recordatrix. Gal. *l. de diff. ſympt. c.* 3. ἡγεμονικοῦ ſedes eſt in cerebro. C. Hoffm. *comm. in Gal. de V. P. n.* 550.

Heileos, εἰλεός, idem, quod εἰλεός. Vide *Eileos*.

Heillesis, εἵλησις, idem, quod εἵλη vel εἵλη, eſtque *ſolis ardor*, ſplendor & æſtus. Gal. *l. quod anim. mor. ſeq. temp. corp. c.* 9.

Heilipus, εἰλίπους, quaſi *flexipes*. Epitheton bonum apud Hipp. 1. *de art. t.* 28.

Hel, id eſt, *mel*. Rul. & Iohnſ. *in Lex. Ch.*

Helcoma, ἕλκωμα, *exulceratio*, idem quod ἕλκωσις, ἕλκος. Occurrit apud Hipp. *l.* 3. *Ep. ſ.* 3. *t.* 47. Vide *Helcos*.

Helcos, ἕλκος, Latine *Ulcus* vel *Hulcus*. Accipitur late & ſtricte. In illa ſignificatione notat omnem ſolutionem continui in partibus carnoſis & mollibus factam. Hinc Hippocr. ἕλκεα carnis vitia & calamitates dicuntur *l. de Medico IX.* 11. & ita ſæpe confunditur cum vulnere, 2. *Prorrhet. XIX.* 10. *XXII.* 12. *XXIII.* 1. *l.* 5. *Epid. XIV.* 7. *l.* 4. *de morb. XXV.* 1. Imo generaliſſime omnes morbos ἕλκεα vocare non eſt veritus Hipp. 3. *de fract. t.* 4. Stricte vero *Ulcus*, ἕλκος, ea dicitur ſolutionis continui ſpecies in partibus mollibus, quæ cum deperditione ſubſtantiæ ab eroſione facta eſt. Vid. *Dogm. noſtr. Part. II. c.* 5. *dogm.* 4. *p.* 137. *ſeq.* & jungantur Chirurgiæ ſcriptores.

Helcoſis, ἕλκωσις, idem, quod ἕλκος. *exulceratio*.

Helcticos, ἑλκτικός, *attrahens*, attractivus. Dicitur de facultate miniſtra & de medicamentis. Vide *Attractio*. *Epiſpaſmos*.

Helcydrion, ἑλκύδριον, i. e. *ulcuſculum* aut puſtula ulceroſa. Galen. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 9. & P. Ægin. *l.* 3. *cap.* 3. Foeſ. *p.* 200.

Helcyſma, ἕλκυσμα, vocatur *argenti ſcoria*, quia uncino e catinis eximitur, iiſdem fere viribus pollens, quibus μολύβδαινα. Galen. *l.* 9. *de S. Fac.* Dioſcor. *l.* 5. *c.* 101. Æginet. *l.* 7. *c.* 3.

Helcyſter, ἑλκυστήρ, dicitur Hipp. inſtrumentum ferreum, fœtui extrahendo accommodatum. *Tractor*, vel attractorius dici poſſet. Eſtque *uncus* quidam *ferreus*, qui fœtui mortuo infixus ex utero extrahit, ἐμβρυουλκός, de quo vocab. ſupra. Illud occurrit *l.* 1. *de morb. mul. XCVI.* 6. Alibi vocavit ὄνυχα, *Unguem*, *l. de ſuperfœt. V.* 1.

Heliacum, ἡλιακόν, eſt epitheton τοῦ κύφεως, quod alias κῦφι μέγα vocatur, rebus 36. conſtans. Ejus compoſitio habetur apud Ægyn. *l.* 7. *c.* 22. Vide *Cyphi*.

Helicia, ἡλικία. Vide *Ætas*.

Heliocaes, ἡλιοκαής, eſt nomen compoſiti medicamenti aridi, quod vel maximas carnis excreſcentias uſque ad penitiora adurit. Deſcriptio legitur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 13.

Helios, ἥλιος. Vide *Sol*.

Helioſis, ἡλίωσις, *Inſolatio*, h. e. corporis in ſolo apricatio. Remedium veteribus Medicis ad multos corporis affectus, Hydropen, Iſchiadem, Nephritin, Paralyſin &c. uſitatum. Gorr. & Foeſ. *p.* 261.

Heliotropium, ἡλιοτρόπιον, eſt proprie nomen diverſis plantis attributum, v. g. Cichorio, Flori Solis &c. quod pertinet ad Botanicos. Verum hoc nomine quoque appellatur Gemma quædam, quæ naſcitur in Æthiopia, Africa, Cypro, porracei coloris, ſmaragdo ſimilis, ſanguineis tamen diſtincta eſt guttis. *Hliotropium* vero dicunt, quia dejecta in vas aquæ fulgorem ſolis accedentem percuſſu ſanguineo mutat, maxime Æthiopica. Eadem juxta aquam ſpeculi modo ſolem accipit deprehenditque defectus ſubeuntem lunam oſtendens. Magorum impudentia *Heliotropium* vale e dicit, unctum ſucco herbæ ejuſdem nominis, ne gerens illam conſpiciatur. Hanc & reddere divites & homines bonæ famæ, valere contra venena & fluxus ſanguinis, vide Plin. *l.* 37. *c.* 10. Hæc Rul. & Iohnſ. Vid. & Andr. Chioccus *in Muſc. Calceol. ſect.* 3. *pag.* 219.

Heliſſomenos, ἑλισσόμενος, eſt epitheton doloris Iliaci vehementioris, qui facit, ut inteſtinum verti videatur, ut eleganter Celſus *l.* 4. *c.* 14. Videtur autem verti, quod torminibus & tumultuantibus undis urgeri videtur. Linden. *Ex. VII.* §. 5.

Helitis, ἡλῖτις, dicitur *ſquama æris*, ſic dicta quaſi *clavaris*, quæ principem in deficcando locum obtinet. Gal. *ib.* 9. *de S. Fac.* Dioſcor. *lib.* 5. §. 89. Gorr.

Helix. ἕλιξ, vocatur ambitus auris exterior, qui & *Capreolus* dicitur ob tortuoſitatem. Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 9. Lind. *Med. Phy-*

Phyſiol. lib. 2. *c.* 11. §. 4. Alias ἕλιξ etiam idem eſt, quod ἑλίπες, *flexilis* pedibus, eſtque epitheton boum, teſte Foeſ. *Oec. p.* 199. Occurrit apud Hipp. 1. *de art. t.* 28.

Helle, id eſt, *Viſcus*. Rul. & Ioh. *in Lex. Chym.*

Helleboros, ἐλλέβορος, ſæpe etiam ſine adſpiratione ἐλέβορος, ſignificat *Veratrum*, eſtque nomen plantæ duplicis, quarum una *album* Veratrum, altera *Nigrum*, ſive *Helleborus albus* & *Niger* vocatur. Pertinet inter purgantia fortiora & deleteria utrumque. Plura quoque de utroque vide non ſolum in ſcriptis Botanicis, verum etiam apud Dieter. *Iatr. n.* 274. Foeſ. *Oec. p.* 201. Rolfink. *de purgant. ſect.* 7. *art.* 1. Purgatio facta per *Helleborum* vocatur Hipp. ἐλλεβορισμὸς, de quo integrum vide ejus tractatum.

Helleſpontia, ἑλλησποντία, nomen Emplaſtri, cujus duplex legitur deſcriptio, una quidem Andromacho autore, altera Hera apud Gal. *l.* 6. *de C. M. P. G. c.* 10. 11.

Helminthagogum, ἑλμινθαγωγὸν dicitur medicamentum *vermes expellens*.

Helminthes, ἕλμινθες, interdum etiam ſine aſpiratione ἔλμινθες, *Lumbrici* dicuntur, in genere *vermes* in corpore humano geniti, quorum tria genera notiora numerantur: 1. *Teretes* rotundi, ἕλμινθες στρογγύλαι, qui in inteſtinis tenuibus plerumque conſiſtunt, & aliquando ventriculum ſubeunt, ita ut interdum per os rejiciantur, quibuſdam e naribus egrediantur. Frequentes ſunt pueris & puberibus. 2. *Lati*, ἕλμινθες πλατεῖαι, aliquando κεφίαι, item ταινίαι, *faſciæ*. Vocantur & *Cucurbitini* ob figuræ cum ſemine cucurbitæ ſimilitudinem. Longitudine hi adeo interdum excedunt, ut ego quoque excretum aliquem notaverim longitudine quinque circiter ulnarum Norimbergenſium. Plin. *l.* 11. *H. N. cap.* 33. tradit, tricenum pedum tænias ventris aliquando viſas, interdum plurium. Hi per tota inteſtina extenduntur, quibus arctiſſime cohærent. De *lumbrico lato* noviſſime diſcurſum edidit Eduard. Tyſon, Medicus Long. Anglus, uti conſtat *ex Act. Erud. Angl.* 1684. 3. ἀσκαρίδες, *Aſcarides*, teretes & tenues lumbrici, & vermiculi, qui in extremo inteſtino plerumque inveniuntur, infantibus & pueris maxime familiares; hiſce nomen aſcaridum unice tribuit Galenus *in exegeſ.* Plura circa *vermium* in homine natorum deſcriptionem vide apud Ulyſſ. Aldrov. *l.* 6. *de Inſect. c.* 2. ut & in Practicis. Pertinent vero *Lumbrici*, ἕλμινθες, ad excreta, vel excernenda toto genere præter naturam, licet eorum generatio a ſucco non plane excrementitio, ſed crudo & vitalibus portionibus ſcatente, dependeat. Paſſim quoque leguntur Obſervationes *vermium* in aliis corporis partibus genitorum, v. g. in Pericardio, Sylv. *l.* 1. *Prax. cap.* 35. §. 22. in Renibus, *l.* 1. *c.* 55. §. 54. Ita quoque aliæ adhuc dantur *vermium* differentiæ, a forma, figura, magnitudine, de quibus conſulantur Obſervationum & Hiſtoriarum Medicarum ſcriptores. Vide *Lumbricus*.

Helneſed, id eſt, *Corallus*. Rul. & Iohnſ.

Helodes, ἑλώδης, quæ & τυφώδης. Epitheton *febris humidæ*, cum a prima ſtatim die ægrotantes ſudant, ſudoreque ipſo aut nihil, aut certe parum levantur. E contra ſicca ac ſcabra viſitur lingua, duraque tanquam corium cutis, plurimuſque adeſt in corpore ſqualor, Gal. *adverſ. Lycum. c.* 2. Jung. C. Hoff. *de febrib. c.* 54. Haud dubie eſt ſpecies febris ardentis colliquativæ a ſanguinis ichoroſi effervefcentia & accenſione dependentis. An huc pertinet *Anglicus ſudor*, ſive febris ſudatoria? Vide ſupra *Anglicus ſudor*.

Helos, ἕλος, Vide *Limne*.

Helos, ἧλος, Vide *Clavus*.

Heloſis, ἥλωσις vocatur palpebrarum inverſio, & in utroque oculi muſculo convulſio, qui affectus & κάμπυλον vocatur. Vide *Campylon*. Galen. *l.* 10. *de V. P. c.* 9. Verum C. Hoffmann. *in comm. ad h. l. n.* 747. vitium ſubeſſe, & potius appellandum eſſe ἴλλωσιν, ab ἰλλαίνειν, ex Foeſio docet. Vide *Illoſis*.

Helotis dicitur nonnullis *Plica Polonica*, ſive cirrus capillorum, teſte Sennert. *Med. Pract. l.* 5. *part.* 3. *ſ.* 2. *c.* 9. vide etiam *Diſp. Medic. Baſilienſ. Decad. IV. diſp.* 7. & infra *Plica*.

Helumbai, id eſt, annulus Salomonis in arte nigromantiæ. Rul. Iohnſ.

Helvus, color dicitur ſimilis coagulo, quo alutarii coria præparant. *Theatr. Chym. Vol. IV. pag.* 765.

Hemera, ἡμέρα. Vide *Dies*.

Hemeralops, ἡμεράλωψ, dicitur de affectu oculorum, oppoſito τῷ νυκτάλωψ, & haud dubie notat illum morbum, quando aliquis interdiu ſaltem videt, noctu vero, vel veſperi nihil videre poteſt. Meminit Gal. *in Introduct. c.* 15. *in princ.* ſed *in ſeqq.* non expoſuit. Subſtant. ἡμεραλωπία.

Hemereſios, ἡμερήσιος, *diurnus*, ſive unius diei. Vel etiam de eo, quod *interdiu* fit, dicitur, & opponitur τῷ νύκτωρ, *nocturno*. Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XXIII.* 4.

Hemerocœtos, *Hemerocœtis*, & ἡμερόκοιτος, ἡμεροκοῖτις, nomen piſcis, qui, & οὐρανοσκόπος, & καλλιώνυμος vocatur, de quo ſupra in *Callionym-*

lyonimus. Vide. C. Hoffmann. *in comm. ad Galen. de V. P. n.* 129.

Hemiandros, ἡμίανδρος, id eſt, *Semimas*, vel ſemivir, ita dicitur Hermaphroditus apud Lucianum.

Hemianthropos, ἡμιάνθρωπος, q. d. *Semihomo*, idem, quod *Maniacus*, apud Joh. Stephanum *Decad.* 1. *Conſil.* 1. *in Operib. p.* 297.

Hemiceraunios, ἡμικεραύνιος, faſciæ nomen ad dorſi & pectoris deligationem, refertur a Galen. *de faſciis n.* 95. ſub nomine Apollonii Junioris. Gorræus.

Hemichoon, ἡμίχοον, id eſt, *dimidiatus congius*. Eſt nomen menſuræ, quod legitur apud Hipp. *l. de int. affect. XLV.* 9.

Hemicongion, ἡμικόγγιον. Vide *Semicongius*.

Hemicotylion, ἡμικοτύλιον. Vide *Quartus*.

Hemicrania, ἡμικρανία, alias & ἑτεροκρανία, eſt ſpecies doloris capitis circa dimidiam capitis partem, aliquando dextram, aliquando ſiniſtram, modo in latere, modo in ſyncipite, modo in vertice, modo in occipite, quæ varietas hauddubie dependet a mala quadam prædiſpoſitione partis affectæ, de qua legatur Willis *P. II. An. Brutor. c.* 1. Ex quo etiam cauſſa illius doloris peti poteſt. Jungantur huc ea, quæ ſupra tradidimus ad vocab. *Cephalæa*, *Cephalalgia*. Ἡμικρανικὰ φάρμακα vocantur medicamenta *Topica*, curandis *hemicranitis* convenientia. Gorr. & Caſtell. Singularem *Hemicraniæ* curationem vide *in Ephem. Nat. Cur. An. III. Obſ.* 184.

Hemidolichos, ἡμιδόλιχος, i. e. *dimidiatus dolichi curſus*, qui juxta Scaliger. in Addendis eſt ter repetitus δίαυλος. De quo vide C. Hoffm. *comm. in Gal. de V. P. n.* 481. Pertinet ad motum corporis. Vide ſupra *Diaulos*, & *Dolichos*.

Hemidrachmon, ἡμίδραχμον, *pondus drachmæ dimidiæ*. Gorræus.

Hemiecton, *Hemiectleon*, ἡμίεκτον, ἡμιέκτεον, quaſi *ſemiſextam* menſuram ſignificat dimidiati ſextarii quatuor chœnices capientem, eſtque pars duodecima Medimni Attici. Galen. *de ponder. & menſ. c.* 5. Ægin. *l.* 7. *c.* 26. *fin.* conf. *Erotianus*. Apud Hipp. vero *l. de Steril. lib. XVIII.* 14. 15. videtur potius ſignificare ſellam pro ſuffitu immittendo mulieri. Aut etiam ollam ſignificare poteſt, quatuor chœnices capientem, cui veluti ſellæ inſidere debet mulier ad capiendum ſuffitum diductis cruribus, notante Foeſ. *Oec. p.* 262.

Hemimoerion, ἡμιμοίριον, exponit Erotian. *in Onomaſtic. p. m.* 51. E. per dimidium drachmæ & ita idem eſſet, quod ἡμίδραχμον. Alias ἡμιμοίριον dimidiam partem ſignificat Polluci, *l.* 6. *c.* 36. Foeſ. *d. l.*

Hemina, ἡμίνα, κοτύλη, eſt nomen menſuræ & ponderis, cujus tamen magna eſt differentia pro locorum & rerum menſurandarum diverſitate. Ita alia eſt *Hemina* Attica, alia Italica, alia Epheſia, Alexandrina alia, & hujuſmodi. Porro ſi *hemina* oleum accipiat, minus pendet, quam ſi eadem vino impleatur, ac vino etiam ponderoſius mel invenitur, verbis Jul. Alexandr. *comm. in Galen. l.* 4. *de tuend. ſan. & l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 15. *Tom. II. oper. p.* 409. 410. 747. 748. Vide *Acetabulum*. Refertur & *Hemia* inter menſuras aridorum, & continet cyathos octo. Gal. *de ponder. & menſur. c.* 5. Ægin. *l.* 7. *in fin.*

Hemiobolion, *Hemiobolon*, ἡμιοβόλιον, ἡμιωβόλιον, ἡμιόβολον, pondus eſt *dimidii oboli*, ſive duodecima pars drachmæ. Drachma enim ſex obolos habet, Gorr. Erunt ergo circiter quinque grana. Gal. *l. de pond. & menſ.*

Hemiolium, ἡμιόλιον, eſt *pondus drachmarum duodecim*, Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 5. Significat alias *ſeſquialterum*, ſive totum cum dimidio. Lat. *Seſquiuncia*, *Seſcuncia*.

Hemionis, ἡμιονῖς, id eſt, *muli ſtercus*. Hip. *l. de nat. mul. LXXXV.* 4. *& l.* 2. *de morb. mul. LXXI.* 5. Lind. legit ἡμιόνου ὄνιδα.

Hemiopon, ἡμίοπον, exponit Galen. per *dimidium*, ἥμισυ, *in Exeg. voc.* Hipp. Foeſ. *p.* 262.

Hemipeptos, ἡμίπεπτος. Vide *Semicoctus*.

Hemiplegia, *Hemiplexia*, ἡμιπληγία, ἡ ἡμιπληξία, idem quod παραπληγία, παραπληξία, eſt plerumque in alterutro latere corporis immobilitas, ſenſuſque privatio, quam etiam *Apoplexiam* vocat Hippocrat. *c.* 2. 1. *Prorrhet. t.* 50. Differt igitur ab *Apoplexia*, ut a toto pars differt, quamvis differentia hæc potius cum *Paralyſi* locum habeat. In Apoplexia enim & mente & corpore reſolutos & attonitos eſſe conſtat; in Paralyſi, quemadmodum & in *Paraplegia*, aut *Hemiplegia*, mente ſanos eſſe notamus ægrotos. Galen. *defin. med.* Vide *Apoplexia*, *Paralyſis*.

Hemirhombion, ἡμιρόμβιον. Vide *Hemitomon*.

Hemirypos, ἡμίρυπος, *ſemiſuccidus*. Dicitur de lana Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LXXXIV.* 10.

Hemiſy, ἥμισυ, i. e. *Dimidium*. In Officinis exprimitur vocabulo *Semis*. Vide *Dimidium*.

Hemitomon, ἡμίτομον, *dimidiatum* & ſemiſectum dicitur. Eſtque nomen alicujus deligationis, quæ alias ἡμιρόμβιον, ſive *ſemirhombus* dicitur, & ad eoſdem pene uſus, ad quos *rhombus*, adhibetur. Meminit Hipp. 2. *de iis*, *q. in med. t.* 2. Gal. *in com. ad h. l.* Foeſ. *d. l.* & conf. Erotianus.

Hemi-

Hemitritaeos, ἡμιτριταῖος, quaſi *Semitertiana*, quamvis hoc Latinum nomen, ceu ineptum, improbet Keuchen. *ad Seren. p.* 274. Legitur apud Hipp. 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 23. *ſ.* 2. *t.* 16. *ſ.* 3. *t.* 2. & 5. Quemadmodum vero nomen hoc febris quandam graviſſimam ſpeciem denotare, unanimis Medicorum eſt conſenſus; Ita e contrario tantus inter eos eſt diſſenſus, qualis ſit febris, & quæ ejus natura, ut nec hodieque certo conſtare poſſit de hac re. Spiegel. *integrum tractatum de Semitertiana* ſcripſit. Videatur & Sennert. *de febrib. l.* 2. *c.* 21. C. Hoffm. *de febrib. c.* 51. Ex recentioribus Willis & Sylvius plane omiſerunt. Franc. Piens eam dari, aut peculiarem ſpeciem conſtituere διαῤῥυθμν negavit, *tract. ſpec. de febr. c.* 13. Ut noſtram, ſalvo aliorum judicio, addamus ſententiam, ſtatuimus, non quidem neceſſarium eſſe, ut hæc febris ſpecies afferatur, cum implicite ſub malignis & implicatis comprehendatur. Quod ſi tamen placuerit peculiariter illam determinare, poſſet deſcribi, quod ſit febris compoſita, maligna, putrida, participans in quibuſdam de tertiana, proveniens a ſanguinis bilioſi cum feroſis & crudis portionibus permixti fermentatione præternaturali ad diſſolutionem malignam, vel putredinem vergente. Qui poſſunt, meliora in medium proferant.

Hemitybion, ἡμιτύβιον, dicitur eſſe indumentum lineum utrinque fimbricatum, & pro ſudario, aut peplo ſumitur. Legitur apud Hip. *l.* 2. *de morb.* LII. 33. & 2. *de artic. t.* 46. Vide Foeſ. *p.* 263.

Hemiuncion, ἡμιύγκιον. Vide *Semuncia*.

Hemixeſton, ἡμίξεστον, idem quod ἡ κοτύλη, *Acetabulum*, quia ξέστης capit duas κοτύλας. Gorr.

Henoſis, ἕνωσις. Vide *Unio*. *Unitio*.

Henricus rubeus, eſt Vitriolum ad rubedinem calcinatum. Rul. & Iohnſ.

Heolos, ἕωλος, *heſternus*, pridianus, item *vetus*. Uſurpatur apud Hipp. de pane biſcocto, *l. de int. aff.* XXI. 8. & intelligendum de tempore præterito, ſive propius illud ab hodierno, ſive longius abſit. Linden. *Ex.* XVI. §. 148.

Hepar, ἧπαρ, *Jecur*, dicitur viſcus illud maximum abdominis, ſitum in dextro hypochondrio, cujus hiſtoriam vide apud Anatomicos, præſertim Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 14. accuratius adhuc delineatum apud Gothofr. Bidloo *Tab. Anatom.* XXXVIII. Circa hujus uſum maxima inter veteres & recentiores eſt diſſenſio, quorum illi principatum tribuerunt, & ſanguificationis organum conſtituerunt, & venarum omnium principium. Hi vero de principatu illo dejecerunt, exequias illi pararunt, & ſaltem uſum colatorium bilis eidem attribuerunt; quamvis hodieque denuo veterum opinionem ab orco revocare auſus ſit D. D. Joh. Jac. Waldſchmid, Prof. P. Marpurgenſis, in quadam Diſputatione, in qua ſanguificationem in *hepate* fieri διαῤῥήδην defendere auſus eſt. An vero ſat firmis rationibus; alii videant. Mihi ſane non videtur. Poſt illam nuperrime D. D. Georg. Ern. Sthal *in ſua accurata & lectu digna Diſſertatione de Sanguificatione c.* 4. hepati ſanguificationis prærogativam per venas Meſaraicas chylum recipiendo vindicare non eſt veritus, verum an hypotheſis illa de chyli in venas Meſaraicas ingreſſu ſatis ſit confirmata, non eſt noſtrarum partium jam ventilare. Ejus ſubſtantiam eſſe glanduloſam, Malpighius *in Exerc. de Hepate* demonſtrare conatus eſt. Aliquando *Hepatis* magnitudinem nimium quantum excedere, patet ex Obſervationibus apud Schenkium, Hemſterhuſium, & alios; addi poterit & hæc noſtra Obſervatio *hepatis* in gallo gallinaceo unius anni reperti tantæ magnitudinis, ut diſcum ſtanneum vulgarem tegeret, & quindecim unciarum pondus haberet. Similis legitur *in Act. Hafn. Vol.* I. *Obſ.* 92. *p.* 180. *ſeqq.* In utero quoque maſſa illa carnoſa, quæ alias *Placentæ* nomine venit, *Hepar uterinum* vocari, conſtat ex Anatomicis ſcriptis. Vide *Placenta*. In meditullio lapidum ad ædificia erutorum haud raro reperitur maſſa quædam friabilis, veluti ſuccus concretus, inſigni virtute ſiccante prædita, quam vulgo *Hepar lapidum* vocant. Vide *Ephem. Nat. Cur. An.* II. *Obſerv.* 63. Sæpe etiam legitur vocabulum *Epar* abſque aſpiratione. *Hepar* quoque eſt nomen Lapidis Philoſ. *Theatr. Chym. Vol.* IV. *p.* 727. A Chymicis etiam *Hepar* cum additione Antimonii, vocatur ob colorem obſcure rubeſcentem Maſſa illa Antimonii, quæ alias *Crocus Metallorum* dicitur. Vide *Crocus*.

Hepatarius, idem, quod *Hepaticus*. Linden. *Ex.* IX. §. 60.

Hepateros, ἡπατηρὸς, *hepaticus*, ſive jecorarius. Eſt epitheton dyſenteriæ cujuſdam, quando aquoſus ſanguis excernitur, ei aquæ perſimilis, in qua caro recens mactata lota ſit, Gorr. Vocatur alias *Fluxus*, ſcil. alvi *hepaticus*. Hunc P. Barbette negavit *Prax. l.* 4. *c.* 6. Sylvius quoque nunquam ſe obſervaſſe ſcripſit, *l.* 1. *P. M. c.* 13. §. 24. Vide *Fluor*.

Hepaticus, ἡπατικὸς, generaliter dici poteſt de omni illo, quod ad hepar ſive jecur pertinet. Ita vena *hepatica*, alias jecoraria, arteria

teria *hepatica*, ductus biliarii *hepatici*, Medicamenta *hepatica* vocantur. In ſtatu quoque præternaturali late vocari poſſunt *Hepatici* omnes, qui morbo quodam hepatis laborant. Veteres tamen ita appellarunt eos, qui inflammatione hepatis laborarunt, quemadmodum pleuriticos, phreniticos, a parte affecta inflammata vocare ſolent. Ita & Hippocr. videtur accepiſſe *Coac.* *t.* 446. *ſeq.* monente Foeſ. *in Oecon. p.* 263. Hinc & inflammatio ipſa ἠπατῖτις dicta fuit. Verum recentiores vocabula *Hepatitis* & *Hepaticus* uſurparunt de affectu Hepatis citra inflammationem, quando imbecillitas Hepatis peccat, ut ſecretionis officio non rite fungatur, cum vel ſine tumore & duritie. Hinc cachexia aut fluxus *hepaticus* alvi oritur. Gal. *l. de differ. ſympt. c.* 5. & *l.* 3. *de ſympt. cauſſ. c.* 2. *l.* 5. *de* L. *A. c.* 7. *l.* 8. *de* C. *M.* S. L. *c.* 6. Linden. *Sel. Med. Ex. IX.* §. 6. *ſeqq. pluribus*. *Hepaticum rubrum* vocatur medicamentum e Cryſtallis Tartari cum Tinctura ſantali rubri nutritis & imbibitis paratum, uti ſcribit D. D. Wedel. *Pharm. Acroam. l.* 1. *ſect.* 1. *c.* 5. *p.* 25. *fin.*

Hepatitis, ἠπατῖτις. Vide *Hepaticus*. Dicitur etiam de vena apud Hipp. *l. de Ven. XIV.* 9. *XV.* 5. *alibique*. Lind. *Ex. XIII.* §. 419. Verum vanam non eſſe hanc appellationem venæ in brachio vel manu, patet ex circulationis invento, & ex anatomica inſpectione, qua conſtat, venam illam nihil de *Hepatis* ſubſtantia participare.

Hepatus, ἥπατος, λεβίας, nomen piſcis, cujus deſcriptionem, uſumque in cibo & medicina, vide apud Aldrovand. *l.* 1. *de piſc. c.* 12. Meminit & Jul. Alex. inter mediæ conſtitutionis piſces, & *Citharis* jungit, *l.* 14. *Salubr. c.* 8.

Hephæſtias, ἡφαιστίας, nomen emplaſtri ad inducendum cicatricem optimi. Parabatur ex teſta, ea maxime, quæ in fornacibus uſta eſſet, eo, quod deſiccandi, abſtergendique vim majorem haberet.

Hephæſtos, ἥφαιστος. Vide *Vulcanus*.

Hephthotes, ἑφθότης, generaliter *coctionem*, elixationem ſignificat. Specialiter dicitur de excoctione corporis, & colliquatione, apud Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 55. quod Gal. *in comm.* per νωθρότητα τῶ σώματος, tarditatem corporis, exponit. Sic ἑφθοὶ dicuntur, qui febricitantes ob nimiam humiditatem corpus exſolutum acquirunt, *l.* 4. *Epid. VIII.* 6. Foeſ. *p.* 254. *ſeq.*

Hepſana, ἕψανα, dicuntur *cocta* alimenta, elixa cum jure. Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. X.* 9.

Hepſema, ἕψημα. Vide *Defrutum*.

Heptamenos, ἑπτάμηνος. Vide *Septimeſtris*.

Heptapharmacum, ἑπταφάρμακον, medicamentum laxans, ſuppurans, carnemque gignens, ſic dictum a numero ingredientium ſeptenario, ut ſunt ceruſſa, ſpuma argenti, cera, pix, colophonia, adeps taurinus, thus, ut habetur apud Aet. *l.* 15. *c.* 22. Gorr.

Heptapleuros, ἑπτάπλευρος, i. e. *ſeptem coſtas habens*. Fuit olim epitheton Ligurum apud Pollucem, teſte Veſalio *l.* 1. *de H. C. F. c.* 16. quamvis ordinarie omnibus hominibus competat, ſi coſtas ſpurias a legitimis ſeparaveris.

Heracleios, ἡράκλειος, i. e. *Herculeus*. Epitheton *Epilepſiæ*, quæ *Herculeus morbus*, ἡρακλέα νόσος, dicta fuit, Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XVII.* 6. vel quia ſolus Hercules ex heroibus hoc morbo laboravit; vel propter magnitudinem & vehementiam morbi, & expugnandi difficultatem, uti voluit Gal. *c.* 6. *in* 6. *Epid. t.* 7. cum quo conſentit Ariſtoteles apud Erotianum, qui etiam addit maniam ita nominari, qua ſolus heros olim correptus fuit. *Magnes* quoque vocatur *lapis Heraclius*, Gal. *l.* 6. *de V. P. c.* 15. & *l.* 6. *de* L. *Aff. c.* 5. Vide *Magnes*. item Lapis Lydius. Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 353.

Herba, βοτάνη, dupliciter accipitur. Interdum late pro integra planta; interdum ſtricte, videl. in Officinis Pharmaceuticis, ubi *herbæ* idem fere ſunt quod folia, & diſtinguuntur a floribus, Schr. *l.* 2. *c.* 11. De *Herba Oſſifraga* vide *Eph. N. Cur. An. I. Obſ.* 38. *Herba* quoque dicitur lapis Phil. *Th. Chym. Vol. IV. p.* 727. item Herbalis, quia habet animam vitalem, ſeu multiplicabilem, *p.* 721.

Herba inguinalis ad tumores commendata, Aſter atticus, Dodon. *in hiſtor. plantarum*.

Herba inguinalis. Ital. al. Bubonium Taberneon. vulgo aſter atticus. Maſtar. *de peſte lib.* 2.

Herba ſalutaris, id eſt, ſpina alba, qua Chriſtus coronatus eſt. Marcell. Burdigallenſ. *c.* 23.

Herba Sancti Fiaci, Verrucaria. Holler. *l.* 1. *cap.* 43.

Herba S. Innocentii, Poligonum majus. Daret. *Enarrat. in* Holler. *l.* 1. *c.* 58.

Herba Sancti Pauli, aliis herba paralytica, Vulgo Primula Veris.

Herba Viperaria, Scorzonera. Bauhin.

Herba vitri, id eſt parietaria, Matth. de *Grad. c.* 36. *in* 9. Rhaſis.

Herba Ungarica, Aleæa, Anonym. Sylv. *de med. compoſitione l.* 2. *c.* 34.

Herbarius, βοτανικός, dicitur apud Gal. *l.* 1. *de Antidot. c.* 2. qui herbas & plantas colligit,

ligit, & vendit ad uſum Medicum. Hodieque etiam Herbarum Scriptores *Botanici* ſive *Herbarii* vocari ſolent.

Herbeus, ὠχρὸς, nomen coloris, quem vulgo *olivaſtrum* vocant. Eſtque *pallor luteus*, *luror buxeus*, color Ictericis proprius. Lind. *Ex. IX.* § 18.

Herbivorus, ποηφάγος, epitheton animalium ad differentiam σαρκοφάγων, *carnivororum* brutorum, quorum hæc robuſtiora & magis ferocia ſunt illis. Hæc etiam pedes habent multifidos: Illa vero ungulas ſolidas, ὁπλὰς, aut bifidas, χηλὰς, Gal. *l.* 3. *de V. P. c.* 2. *princ.*

Hercules, ἡρακλῆς, nomen proprium Herois fortiſſimi apud Gentiles, diciturque fuiſſe Jovis & Alcmenæ filius. A quo *Herculeus morbus*, h. e. Epilepſia, nomen ſuum juxta nonnullos accepit, uti p. a. dictum. Cujus ratio gemina dari ſolet; vel quod *Hercules* hoc morbo laboraverit, & coturnicis ope ab hoc liberatus fuerit; vel quod per comparationem, ſicut *Hercules* invictus fuit habitus, ita & hic morbus inveteratus nulla Medicorum ope ſuperetur. Vincent. Alſar. a Cruce *de Epilepſ. l.* 1. *lect.* 1. *fol. mihi* 3. 6. De hoc *Hercule* refert Athenæus ex Epicharmo, quod aures non minus, quam quadrupeda, movere potuerit, notante C. Hoff. *comm. in Gal. de V. P. n.* 1110. Per translationem nomen hoc quoque tribuitur quibuſdam validioribus medicamentis. Ita ἡρακλῆς, *Hercules*, fuit nomen collyrii fiſtularis, quod ægilopas radicitus tollere credebatur. ap. Aet. *l.* 14. *c.* 55. & alius medicamenti ſiccantis, carnemque, quæ ſupercreſcit, excedentis, quod recipit ſquamæ æris, miſyos, chalcitidis uſtæ, atramenti ſutorii, aluminis uſti æquas portiones. Nomen fuit ἡρακλέους ξηρὸν, i. e. *Herculis ſiccum*, ſive ſiccans, uti ex eodem notavit Gorræus. Inter Chymica celebre eſt catharticum & emeticum, quod dicitur *Hercules Bovii*, de quo vide Schrod. *l.* 3. *c.* 15. & Willis *Pharm. Rat. Part. I. ſ.* 2. *c.* 2.

Hereditarius, σύμφυτος, ξυγγενὴς, alii cum diphthongo ſcribunt. *Hereditatis* legitur apud Grems *Arbor. integr. & ruinoſ. l.* 2. *c.* 4. §. 10. Latine idem, quod *Connatus*. Epitheton morborum, quorum cauſſa cum parentum ſemine in liberos aut poſteros translata eſt, quaſi tranſplantatione facta, quales ſunt Phthiſis, Arthritis, Lithiaſis &c. Charlton. *Ex. III. Pathol.* §. 7. Caſp. a Rejes *Camp. Elyſ. q.* 54. *n.* 17. Parac. *Paramir. l.* 2. *c.* 7. De *hæreditariorum* morborum natura, cauſſis, & differentiis ex profeſſo ſcripſit Dermutius de Meara tractatum *Pathologia Hæreditaria* inſcriptum, & a filio Edmundo de Meara editum & annexum *Examini ſuo de Febrib.* Egregiam quoque induſtriam impendit in conſcribenda diſquiſitione Inaugurali *de Morbis Hæreditariis* D.D. Johannes Zellerus, non ita pridem Profeſſor Publ. in Illuſtri Tubigenſi Studiorum Univerſitate conſtitutus. Rolfink. etiam vocavit *Parentales*. Vide *Parentalis*.

Hereos, ſpecies amoris imaginarii apud Parac. in pollutione nocturna, *l.* 3. *de orig. morb. inviſibil.*

Herma, *Hermaſma*, ἕρμα, ἕρμασμα, *fulcimentum*, idem, quod ϛήριγμα, ab ἑρμάζω, item ἑρματίζω, *fulcio*. Dicitur & ἕρεισμα. Vide *Ereiſma*. Legitur & apud Hip. ἑρμασμὸς. 3. *de ſ. t.* 22.

Hermaphroditus, ἑρμαφρόδιτος, dicitur, cui vitioſa eſt genitalium conformatio, ita, ut utriuſque ſexus pudenda adſint, vel adeſſe videantur. Hinc & hujuſmodi homines vocantur ἀνδρόγυνοι. Plura de *Hermaphroditis* videantur apud Caſp. Rejes *Camp. Elyſ. q.* 38. per totum, ubi ſimul tractat; An dentur *Hermaphroditi*, qui utriuſque ſexus perfecta habent genitalia: quod negaſſe videtur Gal. *l.* 2. *de ſem. c.* 3. *in fine*. Addantur & Obſervationes aliæ, v. gr. *Ephem. N. Cur. An. II. Obſ.* 203. 253. & *An. III. Obſ.* 168. Hiſtoria ſingulariſſimi *Hermaphroditi* utriuſque ſexus membra genitalia ſimul referentis habetur in Oldenburg. *Actis Philoſoph. Ann.* 1667. *M. Febr.* Quid Parac. per *Hermaphroditica experimenta* & medicamenta velit, Lector ipſe harioletur ex *l.* 4. *Paramir. de orig. morbor. matric.* De *Hermaphrodito* Spagyrico vide *in Th. Chym. Vol. V. p.* 804.

Hermes, ἑρμῆς, nomen proprium, & notat: 1. *Mercurium*, Ethnicorum Deum, ſeu Deorum nuncium & interpretem. 2. Philoſophum poſt Moſen in Ægypto clariſſimum, qui *Triſmegiſtus* appellatus fuit, teſte Suida. Huic tribuitur peculiaris Philoſophia Spagyrica paucis ænigmaticis dicteriis, ſub titulo *Tabula Smaragdina Hermetis* comprehenſa, de qua videatur *Theatr. Chym. Vol. I.* ſub titulo *Phyſica Triſmegiſti*, cum notis Gerardi Dornei. Hinc & *Pater Alchemiſtarum* vocatur *in tr. Alchemia* incerti Autoris, *c.* 30. *Vol. III. Theatri Chym. p.* 28. 29. Ferunt etiam de eo, quod 25000. Volumina conſcripſerit, *Vol. V. p.* 256. Quam *Hermeticam* doctrinam falſe perſtringit Dieter. *n.* 829. Jungatur & Conring. *tract. de Hermetica Medicina*. Libavius vero duplices conſtituit *Hermeticos* Doctores, quorum alii ſunt *Dogmatici*, horum anteſignanum conſtituit *Quercetanum*, alii vero ſunt *Empirici*, quos vocat

vocat flagitioſos *Paracelſiſtas*, eoſque repudiat *in defenſ. Syntagm. Chym. contra Scheunem*. Vide *Mercurius*. *Hermetis avis* vocatur in proceſſu Lapidis Philoſoph. quando vi ſublimationis, ceu quarto igne ſeparatur a corpore ſpiritus, *Th. Chymic. Vol. IV. p.* 550. *Hermeticum ſigillum* quid ſit, vide *Sigillum*.

Hermeſia quoque vocatur *Chymia Hermetica* apud Libav. *tr. de Igne Natur.*

Hermeticus. Vide *Hermes*.

Hermolaos, ἑρμόλαος, nomen collyrii τῶ σαπικῦ, hoc eſt, reprimentis ſiſtentiſque fluxiones. Eſtque duplex: unus magnus, alter parvus, apud Aetium & ex hoc Gorr.

Hernia, κήλη, *Ramex*, *ruptura*, dicitur item *crepatura*, eſt in genere tumor p. n. umbilici, inguinum, ſcroti, obortus ex relaxatione, aut ruptura peritonæi, ſubſtantiam aliquam corporis, vel omentum, vel inteſtina, aut aliam materiam carnoſam, flatulentam, ſcirrhoſam ſeroſam admittente & continente. Ejus quoad ſubjectum & cauſas variæ ſunt differentiæ, v. gr. *Enterocele*, *Omphalocele*, *Hydrocele*, *Sarcocele* &c. de quibus omnibus & in ſingulis propriis in locis & literis initialibus.

Herodius, idem, quod *Chryſaetos*, aut *Hierofalco*, h. e. Aquilæ ſpecies maxima, & veluti heros inter aquilas. Aldrov. *l.* 2. *Ornithol. c.* 2.

Heroion, *Heroon*, ἡρῶιον ἡρῶον, h. e. monumentum, ſive fanum heroi extructum. Legitur apud Hipp. *in* 6. *Epid. t.* 35.

Heros, ἥρως, quid proprie ſignificet, notum eſt, nec hujus eſt loci ulterius exponere. Obiter ſaltem notari poteſt, Paracelſum ſpiritum ſalis vocaſſe *Heroem coagulationis*, *l. de morb. Tartar. c.* 9.

Herpes, ἕρπης, eſt tumor eryſipelaceus, puſtuloſus, ſive cum exulceratione, proveniens a portionibus ichoroſis, & lixivioſis ſanguinis, in habitu corporis ſubſiſtentibus, corrodentibus, ſive exulcerantibus, aut etiam ulterius depaſcentibus. Ejus duplex habetur ſpecies: *Miliaris*, κεγχρίας, & *Eſthiomenos*, ſive *exedens*. Vide ſupra *Cenchrias* & *Eſthiomenos*, quorum ille benignioris eſt indolis, hic malignioris. De utroque vide Gal. *l.* 2. *de art. cur. ad Glauc. c.* 1. In ſpecie ἐσθιομένυ meminit & Hip. 5. *aph.* 22. Plura ex Practicis & Chirurgiæ Scriptoribus petantur, v. g. Hier. Fabr. ab Aquapend. *l.* 1. *Pentateuch. Chir. c.* 20. Hildan. *cent.* 1. *Obſ.* 99. Senn. *Med. Pr. l.* 5. *part.* 1. *c.* 17. P. Barbette *Chirurg. Part. II. libr.* 1. *c.* 3. Latine *Serpigo* quibuſdam dicitur. Caſtell.

Herpeton, ἑρπετόν, ἑρπηστικόν, idem, quod *Herpes*, vocatur ulcus ſerpiginoſum; *puſtulæ ſperginoſæ*, apud Hip. *l.* 2. *Epid. ſ.* 3. *n.* 58. & *Coac. q.* 628. ἑρπετὰ quoque *reptilia*, vocari pediculos capitis & reliqui corporis, ſcribit Gor. *in defin.* Alias & feles, mures &c. *reptilibus* annumeravit Gal. *l.* 6. *de Anat. adm. cap.* 4.

Herpoſis, ἕρψις, ἑρπυσμός. Vide *Reptatio*.

Heſmic, i. e. quarta pars libræ. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Heſpera, ἑσπέρα, *veſpera*, ſi vocis hujus uſum ſpectemus, tripliciter accipitur. Primum de tempore, quando ſol inclinat ad veſperam Deinde, quando ſol jam occidit. Denique ſera *veſpera* dicitur ſub crepuſculo. Lind. *Ex. XVI.* §. 219. *ſeqq.*

Heſtia, ἑστία, i. e. *Focus*. Vide *Focus*: cui adde, quod cor dicatur ἑστία τῆς φύσεως, *focus* naturæ. C. Hoffmann. *com. in Gal. de V. P. n.* 179. 311. Ἑστία quoque nomen eſt emplaſtri apud veteres nobilis, cujus deſcriptio habetur apud Aet. *l.* 15. ita dictum, quod ex Græci nominis literarum calculo indicetur, conſtare 516. drachmis. Refertur ad Nicepſonem Regem. Gorræus.

Heſychia, ἡσυχία, h. e. *Quies*, eſtque res non naturalis motui oppoſita, & ita indifferens cauſa procatarctica ad ſanitatem & morbum, quatenus vel moderata & opportuna, vel immoderata & importuna fuerit. De noxis *quietis* vitioſæ vide Charlton. *Ex VII.* §. 3. Ἡσυχίης, *quietus*, ſumitur etiam pro moderato, ſive non moleſto. Uſurpatur de tuſſi leviori, Hipp. *l.* 4. *Epid. XIIX.* 19. Vide tiam de hoc vocab. Dieter. *num.* 381.

Heterocrania, ἑτεροκρανία, idem, quod *Hemicrania*, Gal. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 3.

Heterogeneus, ἀνομοιομερής, vel idem eſt, quod *Diſſimilaris*, vide *Anomœomeres*: vel etiam hodieque uſurpatur ad exprimendam naturam, & indolem alicujus rei naturæ noſtri corporis, humorum & ſpirituum adverſam & purgantem, v. g. quando ſanguis portionibus vitioſis excrementitiis ſcatet, dicitur ſanguis *heterogeneus* apud recentiores. Helmont. *tr. Schol. Humoriſt. paſſ. decept. c.* 1. *n.* 15.

Heterorrhopos, ἑτερόρροπος, dicitur de eo, quod in alteram partem vergit, hoc eſt, *ambiguum*, v. g. de tumoribus Hipp. *Epid. ſ.* 1. *t.* 10. 13. *l.* 2. *Epid. ſ. II.* 60. 79. Et ægri dicuntur ἑτεροῤῥοπέες, quando in illis inſignis mutatio notatur, vel ad ſalutem, vel ad mortem, 4. *de R. V. I. A. t.* 56. Vide Foeſ. *p.* 245.

Heterorrhythmos, ἑτερόρρυθμος, eſt epitheton & ſpecies pulſus ῥύθμε, quando aliquis alte-

alterius ætatis habet pulſum. Gal. *in defin. Medic.*

Hetoemocopia, ἑτοιμοκοπία, dicitur Hipp. inanis labor, aut *prompta elatio*, nugacitas, vel loquacitas, *in Præcept. IX.* 31.

Heureſis, εὕρεσις. Vide *Inventio*.

Hexagium, ἑξάγιον, ponderis nomen eſt, quo utitur Actuarius in aurea antidoto Alexandri. Pendet autem quatuor ſcrupula. Latini *Sextulam* appellant. Gorræus. At Jul. Alexandr. pendere ſcribit drachmam unam cum dimidia, *Annot. in Gal. l. de fac. parab. Tom. II. Oper. p.* 857.

Hexapharmacon, ἑξαφάρμακον, nomen emplaſtri ad perniones exulceratos, cujus deſcriptio habetur e ſex ingredientibus apud Æginet. *l.* 3. *c.* 79.

Hexis, ἕξις. Vide *Habitus*.

Hians, vide *Chaſco*, *Ecplexis*, *Channa*, *Seſeros*.

Hianticilla. Vide *Galbulus*.

Hiatula, χήμη. Vide *Chama*.

Hiatus, χασμός. Vide *Chaſme*.

Hiceſia, ἱκεσία, ἱκέσιος, nomen emplaſtri veterum utiliſſimi ad ſtrumas, abſceſſus, lienem & articulos, cujus meminit Galen. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 14. & deſcripſit Æginet. *l.* 7. *cap.* 17. Perperam Latine ſcribitur *Iceſii* emplaſtrum.

Hicneomenos, *Hicneuomenos*, ἱκνεόμενος, ἱκνεύμενος, *competens*, conveniens, opportunus. Dicitur de tempore apud Hipp. 3. *de fract. t.* 63. Foeſ. *p.* 279.

Hidroa, ἱδρῶα, ἱδρῶα, *ſudamina*, ſunt puſtularum genus ex bilioſis & acribus ſalinis humoribus cutem lancinantibus obortarum, præſertim æſtatis tempore ex ſudoribus provenientium & vexantium. Unde *papulas ſudorales*, aut *ſudoroſas* non inepte quis diceret cum Dieter. *Iatr. n.* 401. Meminit harum Hippocr. 3. *aph.* 21.

Hidronoſos, ἱδρωνόσος, ſignificat febrem, in qua plurimus ſudor p. n. prodit, quæ alias Sudor Anglicus dicitur. Blancard. *in Lex.*

Hidros, ἱδρώς, Lat. *Sudor*, eſt excrementum humidum tertiæ concoctionis per cutis poros in aquæ ſpeciem erumpens, cujus materia eſt humor tenuis de ſero & lympha participans, ejuſdem cum urina & lachrymis generis, in hoc ſaltem ab illa differens, quod *ſudor* cum violentia quadam naturæ ſecernatur & excernatur, quemadmodum & *Lachryma*, *Urina* vero magis ſpontaneo motu ſecedat. De *ſudoris* cauſſis & differentiis vid. Baricellum *integr. tractat. de Hydronoſa Natura*. Dieter. *n.* 402. In genere ſufficiat, *Sudorem* alium eſſe bonum & ſalutarem, alium noxium & malum. Ad bonum pertinet ſpontaneus criticus, & artificialis; ad malum vero ſpectant *Sudor* nimius, deficiens, paucus, depravatus; quorum utriuſque claſſis deſcriptiones egregie tradidit D. Rotenbeccius *in binis Exercitationibus*. De *ſudore* prorſus nigro inſtar atramenti ſalutari & excreto legatur ſingularis obſervatio D. Olai Borrichii *in Act. Hafn. Vol. I. Obſerv.* 70. *p.* 155. *Sudor* Rulando dicitur Aqua permanens. *Sudor hermaphroditici ſalis*, i. e. liquor vel ſpiritus halinitri. Libav. *Apoc. Hermet. Part. pr. c.* 11. Quid ſit *Sudor Mercurii* Spagyricus, vide apud eund. *in Proœm. Part. poſt. Apoc. Herm. T. II. Oper. p.* 330. 331.

Hidroticos, ἱδρωτικός, vide *Sudoriferus*.

Hidrotopoeos, ἱδρωτοποιός, ſignificat *Sudorificum*, vel Sudoriferum. Ita medicamenta vocantur ἱδρωτοποιά, *ſudorem moventia*, apud Nonum *l. d. M. P. C. c.* 109.

Hidrynomæ, & *Hidryomæ*, ἱδρύνομαι, ἱδρύομαι, ſignificat proprie *firma ſede collocor*, *firmor*. Frequens Hipp. v. g. 4. *aph.* 11. 1. *Prorrhet. ſ.* 1. *t.* 36. *Coac. t.* 315. *l.* 6. *Epid. ſ.* 5. *t.* 1. De utero in ſuam ſedem collocato *lib.* 2. *de morb. mulier. XXXVII.* 2. In ſpecie de urinæ ſedimento uſurpatur *Coac. t.* 575. & aliquoties *in Epidem.* Vid. Foeſ. *p.* 277. de venis perpetuo motis *l.* 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 16. de tuſſi, *l.* 4. *Epid. XII.* 23. Per tranſlationem etiam de mente tranquilla & firma prædicatur 1. *Prorrh. ſect.* 1. *t.* 20. *l.* 3. *Epid. ægr.* 15. *p. ſt. peſt.*

Hidus, id eſt, *flos æris*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Hieracion, ἱεράκιον, nomen eſt plantæ, de qua vide Botanicos. Porro ita quoque vocatur collyrium ad obſcurum viſum & ſcabras affectiones, apud Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. haud dubie ab Hierace Autore ita dictum. Gorr.

Hieracites, ἱερακίτης, nomen lapidis, vel, ut Plinius vult, Gemmæ, vernacule *Lapis accipitrum*, ita dictus a colore *Hieraci*, id eſt, *accipitris* ſimilis, de quo videatur G. Agric. *lib.* 5. *foſſil. p. m.* 263. Aldrov. *lib.* 3. *Ornithol.* §. *Denominata*. Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Aphroſelinus*, & Æginetа *l.* 7. *c.* 3. §. *Lithi*. Laudant ad ſiſtendas hæmorrhoides.

Hieraticum, ἱερατικόν, epitheton 1. ſuffitus, ſive κῦφι ſacrificulorum, quod Diis gentilium adolebant. Gorr. 2. Malagmatis Aſclepiadæ *Pontificium* inſcripti, ſtomachis, hepaticis & ad viſcerum dolores. Galen. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 5.

Hierax, ἱέραξ. Vide *Accipiter*.

Hieroglyphica, ἱερογλυφικά, vel dicuntur de

 Cha-

Characteribus in Medicina, ab Hermete Triſmegiſto aliiſque excogitatis quorum adhuc valde ferax eſt medicina, teſte Schenck. *Synt. compon. & praeſcr. med. p.* 84. *ſeq.* Vide *Character*. Vel de plicis & rugis in manibus, pedibus, fronte, e quibus vana curioſitas Chiromantarum multa prædicere ſolet.

Hieros, ἱερὸς, h. e. *ſacer*: Primum eſt epitheton cum *oſſis*, vide *Os*. Ut & vaſorum ad illud os excurrentium v. g. *Arteria* & *Vena Sacra*: Porro Muſculi: ita *Sacer Dorſi muſculus* vocatur, qui ab oſſis ſacri parte poſteriori ad ultimam dorſi vertebram deſinit. & deſcribitur a Bartholin. *Anatom. l.* 4. *c.* 7. Bidloo *Anat. Tab. XXX.* *Comitialis*, qui alias *Epilepſia* vocatur ob magnitudinem & vehementiam ſymptomatum, Hip. *l. de morbo ſacro*, item *Eryſipelatis*, quod *Sacer Ignis* dicitur, maligni. Si quidem veteres Græci omnia vocarunt ἱερὰ, quæ fuerunt horrenda & magna, Keuchen. *ad Samonic. p.* 246. 285. Deinde eſt nomen medicamenti etiam Latinis *Hiera* dicti, cujus variæ proſtant apud Autores & in Diſpenſatoriis formulæ. Famoſiores ſunt *Hiera* Picra, quæ & Galeni, nec non Andromachi, *Hiera* diacolocynthidos, quæ & Antiochi, *Hiera* Logardi, *Hiera* Ruffi, *Hiera* Archigenis, Antipatri, Juſti &c. Gorr. Harum deſcriptiones vide apud Ægin. *l.* 7. *c.* 8.

Hilaris, *Hilaritas*, ἱλαρὸς, ἱλαρότης, dicitur de animi lætitia, eſtque idem, quod *Gaudium*, vide *Gaudium*. Theriacam quoque ἱλαρὰν, *Hilarem*, appellatam fuiſſe patet, ex Gal. *l. de Theriac. ad Piſon. c.* 6.

Hilum, proprie dicitur macula illa nigricans fabarum propria, de qua egregie diſſerit I. Alexandr. *Annot. ad Themiſonis.*

Himas, ἱμὰς, proprie *corrigiam*, lorum ſignificat. Vide *Lorum*. Per ſimilitudinem vero ita vocatur Gurgulionis vel *Uvulæ*, ſive columellæ *laxitas*, quando longior graciliorque evadit. Differre dicitur a *Cionide*, quod in hac Gurgulio non extenuatus eſt, ſed craſſitiem ex fluxione ſolito majorem adeptus eſſe videtur. In illo vero affectu & gracileſcit & ſecundum craſſitiem imminuitur. Aet. *lib.* 8. *cap.* 43. Dicitur & ἱμάντωσις. Gorr. Vocatur & Latinis hic affectus *Lorum*, quia loro ſimilis gurgulio propendet. Nic. Piſo *de M. C. & C. l.* 2. *cap.* 1.

Himeros, ἵμερος, notat cupidinem & *deſiderium*, præſertim *amatorium*, vel Venereum, uti demonſtrat Foeſ. ex Homero *Iliad.* γ. & ξ. *Oecon. p.* 281. Deſcendit a verbo ἱμείρομαι & ἱμερεῦσθαι, quod frequens apud Hipp. ſignificans appeto, deſidero, *virilem amorem concupiſco*, *l. de morb. mul. X.* 13. (quamvis apud Linden. ἀείρεται pro ἱμείρεται ſcriptum ſit, an mendoſe? *XIV.* 7. *XXVI.* 32. *XXXIIX.* 14. *cap.* 4.

Hinnulus, νεβρὸς, *pullum cervinum* notat, cujus coagulum ingreditur Antidotum apud Gal. *l.* 2. *de Antidot. c.* 10. Sumitur vero aliquando latius pro fœtu aliorum animalium, præcipue tamen cervi, capreæ, damæ fœtus ita vocantur. Rhod. *ad Scrib. n.* 13. ubi plura de coagulo *hinulei* reperies.

Hippace, ἱππάκη, dicitur *caſeus equinus*, Hipp. *l. de A. L. & Aq. XLIV.* 14. Dioſc. *l.* 2. *c.* 50. quamvis ibidem etiam moneat, nonnullos coagulum equinum ita vocaſſe, quos imitatus Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 21. Plura de *Hippace* vide apud Mercurial. *l.* 2. *V. L. cap.* 26. Saracen. *not. ad loc. Dioſcor.* cit. Foeſ. *Oec. pag.* 283. Lind. triplicem ſignificationem vocabulo huic attribuit, quod not. 1. Caſeum, 2. Oxygala, & 3. Equile, ſive cubile equorum. *Ex. XVI.* §. 121. *uſque ad* 130.

Hippanthropos, ἱππάνθρωπος, idem, quod *Centaurus*, monſtrum illud fictitium Poetarum. C. Hoffm. *com. in Gal. de V. P. n.* 122. Vocatur & *Hippocentaurus*.

Hippobinos, ἱππόβινος, i. e. inſtar equorum valde *libidinoſus*, qui inexplebiliter Venerea ſectatur, Lat. *Laſtaurus*, validæ & præfervidæ libidinis homo. Gaſp. a Rejes C. *El. Q.* 44. *n.* 24.

Hippocampus, ἱππόκαμπος, eſt inſectum animal marinum, cujus deſcriptionem, venenum, & uſum in medicina vide apud Aldrov. *l.* 7. *de Inſect. c.* 16. Meminit *Hippocampi* uſti contra Alopecias, Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 1. Ægin. *l.* 7. *c.* 3. Alias legitur & in fœminino *Hippocampe*. *Campe*, κάμπη, ſignificat *Erucam*. Unde Hippocampen demonſtravit reperiri in locis maritimis, præſertim Venetiis, cujus facies eſt equi, dorſum vel cauda erucæ, P. Ammann. *Irenic. p.* 189. Per translationem *Hippocampos* vocavit proceſſus ventriculorum cerebri ſuperiorum, ſive anteriorum Arantius, notante C. Hoffmann. *com. in Gal. de V. P. n.* 559. 643. & Linden. *Medic. Phyſiol. l.* 2. *c.* 8. §. 134.

Hippocrates, Ἱπποκράτης, nomen proprium Medicorum aliquot antiquiorum, præſertim vero illius *Artis Medicæ principis Coi*, qui & *Magnus* dictus fuit, de quo plura apud Gal. & alios. Hunc fuiſſe tritavum Ariſtotelis Philoſophi pro indubitato habet Joh. Jac. Baſſus *l.* 1. *de Hippocr. & Gal. decret. cap.* 1. *p. m.* 3. Hujus præſertim ſententiæ & aphoriſmi

tan-

tantam invenerunt fidem, ut canonis inſtar habeantur. A Principe hoc vera Ars Medica, quæ *Dogmatica* & *Rationalis* vocari ſolet, dicitur quoque H*ippocratica*. Quamvis vero *Hippocrates* merito dux artis & omnis boni autor laudetur, & ſi quæ ſunt alia encomia; laus tamen illa non ſine grano ſalis intelligenda. Hinc recte Galen. *l.* 9. *M. Med. c.* 8. cum Trajano Imper. comparans ſcripſit, omnem ad medicationem viam aperuiſſe, ſed ita, ut cura & diligentia opus ſit ad abſolutionem. Præſertim vero hoc ipſi condonandum, quod in Anatomicis non adeo fuerit exercitatus, & ita in Phyſiologicis rem non ubique acu, quod dicitur, tetigerit. Vid. C. Hoffmann. *c. ad Gal. de V. P. n.* 35. 36. & alios. H*ippocrates Manica* quid ſit, vide *Manica*.

Hippocraticus, ἱπποκρατικὸς, non modo dicitur de doctrina Medica; verum etiam in ſpecie de *vino*, alias *ſaccato* dicto, οἴνῳ σεσακχισμένῳ, σακκίᾳ, quando nimirum ſaccis indita ſunt aromata, & poſt colaturam ſaccharum additum. Vide Linden. *Ex. X.* §. 222. 223. ubi & *Lachrymam Sponſæ* appellari ſcripſit. Vocatur alias *Claretum*, de quo ſuperius ſuo loco. H*ippocratica facies* quæ dicatur, vide ſupra in *Facies*. H*ippocraticum ſcamnum* quid ſit, vide ſupra *Bathron*.

H*ippogloſſus*; ἱππόγλωσσος, eſt nomen piſcis, & quidem *Soleæ majoris*, Aldrov. *l.* 2. *de piſc. cap.* 34. Vide *Solea*.

Hippolithus, ἱππόλιθος, dicitur *lapis*, vel calculus in ventriculo, aut inteſtinis equorum nonnullorum repertus, qui uti lapidi Bezoar occidentali figura & laminea ſtructura non abſimilis eſt, ita & viribus eundem æmulari ſtatuitur. Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 21. Jung. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l. p.* 661. Hujuſmodi lapidem magnitudine pomi pendentem largiter dimidiam libram pond. civ. ex liberalitate Viri Nobiliſſ. & Spectatiſſ. Dn. Vvilh. Graſſelii, Civis & Mercatoris primarii Norimbergenſis ego quoque poſſideo, qualem alium & ipſe laudatus Vir ejuſdem magnitudinis aſſervat. De tali lapide equino in inteſtinis genito diſſeruit etiam D. D. Vvedelius & ex hoc Bonetus notavit *Med. Sept. l.* 3. *ſect.* 26. *c.* 37. *p.* 788. Depictos etiam illos exhibet Philipp. Jacob. Sachs a Lewenſtein *in ſua Gammarologia c.* 14. *p.* 302.

H*ippomanes*, ἱππομανὲς, ambiguum valde eſt vocabulum. Vel enim ſignificat fruticem, alias *Cynocrambe* aut *Apocynum* dictam, ideo, quod equos in furorem concitet, ſi eo veſcantur. Theocrit. *Idyll.* 2. Vel ſuccum e Tithymalo expreſſum. Theophr. *l.* 9. *H. Pl. c.* 15. quamvis alii *Hippophaes* legant: Vel notat ſuccum extillantem ex equarum genitalibus, dum equiunt, Ariſtot. *l.* 6. H. *A. cap.* 18. Vel id, quod pullis equarum adhæret in fronte, *d. l. c.* 22. Quidam pro ſecundina equarum accipiunt. Meminit H*ippomanis Equarum* D. Ludovic. *Diſſert. Pharm. I. p.* 516. Creditur a nonnullis habere virtutem conciliandi amorem, vel partum promovendi.

H*ippone*, ἱππώνη, nomen eſt malagmatis, cujus Philagrius autor perhibetur. Deſcriptio habetur apud Aet. *lib.* 12. notante Gorræo.

Hippopotamus, ἱπποπόταμος, id eſt, *Equus fluviatilis*, eſt animal ferum, quadrupes, exoticum, cujus deſcriptionem & uſum varium prolixe exhibet Aldrov. *l.* 1. *de quadr. digit. vivipar. c.* 12. In ſpecie corii hujus feræ uſti uſum monſtrat Gal. *l. de Theriac. ad Piſon. c.* 9. Teſticuli aridi potu oblati contra morſus ſerpentum, Æginet. *l.* 7. *c.* 3. Quod *Hippopotamus* obeſus & plethoricus venam ſibi vulneret arundine, & plagam lino obducat, ex Plinio refert Rolfink. *O. ac. M. Med. Spec. l.* 4. *ſ.* 1. *c.* 4.

H*ippos*, ἵππος. Vide *Equus*.

H*ippoſis*, ἵππωσις, mendoſe, pro ἴπωσις, *preſſio*, de quo ſuo loco. Mendam hanc inculcavit Foeſ. *p.* 186. & C. Hoffmann. in ἀνεκδότοις *notis ad Gal. com.* 3. *de artic. t.* 49.

H*ippoſorchis*, ἱππόσορχις, haud dubie denotat pulverem teſticulorum equinorum in deſcriptione Pulveris ad Dyſtaſiam *in Diſpenſator. Auguſt. cl.* 9. cum ad normam vocum Græcarum aliarum compoſitarum melius exprimi potuiſſet per *Hipporchis* ἱππόρχις.

H*ippuris*, ἵππουρις, primum nomen eſt plantæ, quæ *Equiſetum* dicitur. Deinde apud Hippocr. *l.* 7. *Epid. LVIII.* 12. videtur omnino indicare morbum quendam ex continua equitatione, ſive quædam fluxio fuerit ad inguina & partes genitales, ſive imbecillitas, ſive attritus, ſive alius id genus affectus, notante Foeſ. *Oecon. pag.* 286.

H*ippuros*, ἵππουρος, nomen piſcis, qui & ἀρνευτὴς, item *Urinator* vocantur, cujus deſcriptio habetur apud Aldrov. *lib.* 3. *de piſc. c.* 17.

H*ira*, circa hujus vocabuli orthographiam & ſignificationem ambigunt & diſcrepant Autores. Veteres libri legunt *Chira*; Alii *Hilla*. Quidam reſtringunt ad *Inteſtinum Jejunum* νῆστις dictum: quidam ad omnia inteſtina. Linden. vero adhuc latius ad omnia *Interanea* abdominis τὰ ἔντερα extendit, quæ ſententia & nobis placet. Gr. dici poteſt τὸ ἐγ-

κώ-

κόλλον. Lind. *Ex. IX.* §. 53. 57. &c. Dieter. *Iatr. n.* 783.

Hirbellum legitur apud Paracelſum; quod deliros reddat homines, ſed quid ſignificet, non conſtat, *tr. de Surditate*.

Hircus, τράγος, æquivoca ſunt vocabula. Proprie notant animal quadrupes notiſſimum, quod & *Caper* dicitur, de quo ſupra in *Capra*. Ejus carnem peſſimam dixit Galen.*l*.3. *de Al.fac. cap.* 2. & *l. de atten. vict. cap.* 8. Paracelſus vero dicit, apud Spagyros *Hircum* quoque dici maſculum Caniculum caſtratum & nutritum herbis diaphoreticis, *l*. 1. *de præp. tract.* 3. *tit. de Coral-lis*. Sanguis *hirci* habetur pro ſingulari remedio adverſus pleuritidem & alios morbos malignos, inſignique vi pollet ſanguinem concretum diſſolvendi; de cujus præparatione præter Diſpenſatoria Norimb. & Auguſtan. nec non Schroder. *l*. 5. *cl*. 1. *n*. 9. videatur & Helmont.*tr. Pylorus Rector, n*.73. *ſeqq*. Propter fœtorem huic bruto familiarem & ſalacitatem vocab. τράγος, *hircus*, ad diverſos quoque affectus hominum translatum obſervatur. Ita intumeſcentia teſtium tempore pubertatis in adoleſcentibus cum mutatione vocis in graviorem hoc nomine τράγος venit, quod patet ex *l*.6. *Epid. ſ*.4.*t*. 27. & Galen.*lib*. 14. *de V.P.cap*. 7. Unde & verbum τραγᾷν & τραγίζειν, *hircire*, in ea ſignificatione accipitur, Hip. *l*. 6. *Epid.ſ*. 3. *t*. 25. & Gal.*l*.2. *de Sem. c*.5. Olidus quoque ille fœtor proprie ſub alis incubans, ex quo τραγομάσχαλοι dicuntur, *hircus*, τράγος, appellatur, & illi juvenes ad virilitatem accedentes *Hircoſi* aut *Hirquitalli* dicuntur Foeſ. *p*.621. Lang.*l*.2. *ep*. 6. τράγος etiam edulii genus eſt, quod ex zea parabatur aut ex olyra,Gal. *c*.1. *de R.V.I.A.t*.18. in vite, cum fructu carens frondium luxuria laborat, & fructuum inopiam foliorum ubertate compenſat, vitium vocatur τράγος, ex Ariſtot. *l*. 5. *de Gen. an. cap*. 18. Theophraſt. *l*. 5. *de cauſſ. plant. c*. 10. 13. Tandem Anatomici τράγον, *hircum*, appellant eminentiam illam auribus tempora Verſus adnatam tegminis inſtar, quæ irruentia in aurem vel excipit, vel prohibet, quia hac in parte pili creſcunt. Barthol. *l*. 3. *Anat. c*. 9. Lind. *Med. Phyſiol. l*. 2. *c*. 11. §. 4.

Hirquus, Vide *Angulus*.

Hirſutus, *Hirtus*, *Hirtitas*, idem, quod *Piloſus*, & *Piloſitas*. Vide *Daſys*.

Hirudo, perperam per y apud P. M. de Calderia & alios βδέλλα, *ſanguiſuga*, infectum eſt paluſtre, inſtar lumbrici oblongum, ſanguinem ex hominibus & equis exugere valens, cujus deſcriptionem, uſum in arte Medica & noxam venenoſam cum remediis vide apud Aldrov. *l*. 7. *de Inſectis c*. 11. & 12. Adde Schrod. *l*. 5. *cl*. 4. *n*. 105. Obiter hic notetur, ingenioſiſſimum alias Lindenum lapſum eſſe, quod eſſe, quod crediderit, *hirudines* elicere non niſi tenuem ſanguinem, *Ex. XIII*. §. 409. Siquidem hoc manifeſte repugnat experientiæ, cum & nos obſervaverimus, quod elicuerint etiam craſſum, fibroſum & fœculentum ſanguinem. Jungatur obſervatio & diſcurſus de *hirudinibus* lectu dignus D. I.Val.Vvilii Medici quondam Regii Dani Caſtrenſis *in Act. Hafn. Vol. III. Obſ*. 73. vid. *Bdella*.

Hirundo, χελιδών, æquivocum eſt, diverſa ſignificans, (1) animal volatile, ſive avem diverſæ ſpeciei, cujus deſcriptionem uſumque in Medicina vide apud Aldrovand. *l*. 17. *Ornitholog. c*. 6. *ſeq*. Schroder. *d. l. cl*. 2. *n*. 55. [2] notat piſcem marinum volantem, Veneris *Lucerna* dictum, quem etiam deſcripſit Aldrov. *l*. 2. *de piſcib. cap*. 3. (3) ſignificat etiam ſpeciem ſerpentis *hirundinis* colorem obtinentis, cujus longitudo circiter cubiti unius, & interficit hominem ante bihorium, Avicenn. *l*. 4. *fen*. 6. *tract*. 3. *c*. 21. (4) χελιδών, *hirundo*, vocatur cavum illud, quod fit in flexura brachii humani & flexura ungulæ equinæ, Lind. *Med. Phyſiol. l*. 2. *c*. 14. §. 73. & *Ex. XIII. Sel. Med*. §. 414. (5) Ex Suida quoque conſtat, hoc nomine venire *pudendum muliebre*, & mirum, Rolfinkium hac in re valde curioſum non adjeciſſe appellationibus genitalium muliebrium *in O. ac. M. de Part. generat.* dicatis. Tandem Aurelianus *l*. 1. *c*. 4. teſtatur, *equorum impetiginem*, h. e. ſquamulas anteriorum crurum ſub armorum partibus in ipſis animalibus natas vocari *hirundines*, χελιδόνας. Vide Aldrov. *l. prius citat*.

Hiſcuria, vitioſe ponitur pro *Iſchuria*, & occurrit apud P. M. de Calderia *Tom. III. Oper. p*. 221. *ſeqq*.

Hiſmat, id eſt, *ſpuma argenti*. Ruland. & Iohnſ.

Hiſpanicum viride, id eſt, *Hiſpalenſis*, h. e. *viride æris*. Iidem. Alias *Hiſpanicum* quoque epitheton *vini* generoſi a loco natali ita dictum.

Hiſpiditas, in genere idem, quod *Hirſuties* vel *Hirtitas*, δασύτης. Specialiter vero juxta Aetium *l*. 7. *c*. 66. duos ſignificat affectus, vel *relaxationem genarum*, quæ Græcis φαλάγγωσις dicitur, ob nimium humorum ſuperfluorum affluxum; vel pilorum in genis ſuborientem depravatam propaginem, ita ut intro vergentes pungant tunicas, & oculorum defluxus provocent. Græce vocatur δυστριχίασις. Vide

ſupra

ſupra *Dyſtœchiaſis*. Foreſt. *l.* 11. *Obſ.* 46. *in Schol.*

Hiſtamenos, ἱςάμενος, *conſiſtens*, ab ἵςημι, *conſiſto*, ſto. Uſurpatur non ſolum de ætate, quæ ad ſummum vigorem pervenit annorum circiter 40. uſque ad 50. ſed etiam de tumoribus, qui ad ſummum pervenerunt, quibus opponuntur, οἰδήματα καταπαυόμενα, *remittentes*, 2. *prognoſt. t.* 3.

Hiſtoria, ἱςορία, eſt oratio, vel enarratio eorum, quæ viſu perſpecta, Gal. *l. de ſubfig. Empir. c.* 10. vel eſt enarratio eorum, quæ ſæpius iiſdem de rebus experta ſunt. *l. de optima ſecta paſſim*. Clarius fortaſſis ita deſcribi poterit: Quod ſit oratio, vel enarratio de aliqua re, vel perſona ſingulari ſecundum omnes circumventa. Convenit cum *Caſu Medico*, vel Obſervatione Medica. Vide *Caſus*. Hujuſmodi *hiſtorias* quamplures reperire libet *in Theatro Galenico* Mundellæ, & alibi, præſertim etiam apud Caſp. a Rejes *in Indice Campi Elyſii Quæſtionum*. Placet quoque deſcriptio *Hiſtoriæ* a B. Caſp. Hoffmanno relicta *l.* 6. *V. L. c.* 26. *Hiſtoria* eſt vera ac ſeria rerum geſtarum narratio. Tales *Hiſtoriæ* ægrotorum ſunt veluti cynoſura ad quemvis morbum in quocunque homine cognoſcendum facilius, prænoſcendum certius, curandum denique tutius, ſi ſanabilis, ſin minus, palliandum jucundius, ſi abſtinere curatione non licet, veriſſime ſcripſit Lind. *Ex. IV.* §. 1.

Hiſtos, ἱςὸς, dicitur malus in navi, ſive lignum erectum, ex quo velum ſuſpenditur. Sumitur vero ab Hipp. pro inſtrumento chirurgico ligneo, in cujus ſummo aliud lignum tranſverſum imponitur, ex quo trochlea dependet ad ſcalæ demiſſionem, 3. *de artic. t.* 25. Gal. *ad h. l.*

Hiſtricus, ἱςρικὸς, denominativum a provincia *Hiſtria*, ſive Iſtria Illyrico contermina, & dicitur de oleo *Hiſtrico*, quod optimum, ubi majori opus eſt adſtrictione; Galen. *lib.* 11. *meth. med. c.* 16. Adde Jul. Alex. *notas ad h. l.*

Hizo, ἵζω, ſignificat *ſubſideo*, deſideo Dicitur de naſo quando os palati deceſſit. Hippocrat. *lib.* 4. *Epid. IX.* 2. & *lib.* 6. *ſ.* 1. *t.* 4.

Hoclax, *Hoclaſti*, ὀκλὰξ, ὀκλαςὶ, *flexis genibus*, ab ὀκλάζω, labaſco, Gal. *l.* 1. *de V. P. c.* 14. Vide *Gnyx*.

Hodoeporia, ὁδοιπορία. Vide *Iter*.

Hodos, ὁδὸς, vide *Via*.

Hœdus, ἔριφος, vide *Eriphos*. *Capra*. Adde Gal. *l.* 6. *de L. A. c.* 6. Mercur. *l.* 1. *V. L. c.* 25.

Holcas, ὁλκὰς, apud Hippoc. ſignificat *navim onerariam*, *l. de flatib. V.* 4.

Holce ὁλκὴ, duo ſignificat: 1. *attractionem*, ab ἕλκω, *traho*, Hippocrat. *lib.* 1. *de morb. mul. LXXXII.* 18. Deinde eſt nomen ponderis, eſtque idem, quod *Drachma*. Gal. *l. de ponder. & menſur.* ut & *in l.* 2. *de Antidot.* Gorr. *in defin.*

Holcimos, ὁλκιμος, dicitur de eo, quod trahitur & ducitur, & in varias partes ſequax eſt, nec divellitur, ſed continuum manet, veluti quæ lenta ſunt, tenacia & glutinoſa, Gal. *c.* 2. *de artic. t.* 45. ubi Hippocrat. verbis legitur ἀόλκιμον. Dicitur & de hepate tumore affecto, *l.* 2. *de L. Aff. c.* 8. Lat. *Tractorius*.

Holera, antiq. pro *Cholera*. Keuch. *not. ad Seren. p.* 152. Aliquando & pro plurali *Olera*. Idem *p.* 173.

Holippe, dicuntur placentulæ tenuiſſimæ inſtar lanimæ paratæ ex maſſa farinacea tenui & ſaccharo, & ferventi ferro duplicato & figurato affuſæ & igni admotæ, pro Bellario, quamvis & *Purgantes* olim paratæ in Diſpenſatoriis extent.

Holmiſcos, ὁλμισκος. Vide *Mortariolum*.

Holmos, ὁλμος. Vide *Mortarium*, ὁλμος etiam dicitur *Truncus corporis*, exceptis artubus. Fallop. *Expoſ. de Oſſib. Tom. I. Oper. p.* 521.

Holophlyctides, ὁλοφλυκτίδες, idem quod φλυκτίδες, ſive φλυκταίναι, *puſtulæ*. Gal. *in exeg. voc. Hippocr.* & Erot. *in Onomaſt. p.* 85. quamvis ſine aſpiratione ibid. legatur, ſicut & in Gorræo.

Holos, ὅλος. Vide *Totus*.

Holoſcheres, ὁλοσχερὴς, ſignificat *integer*. Uſurpatur ab Hippocrat. de ſanguine omnes ſuas portiones integrales complexo, *l. de Alim. V.* 7.

Holothurion, ὁλοθούριον, quid proprie ſit incertum eſt, an animal, an vero planta, ut ita ad zoophyta referendum videatur, de quo videatur Ul. Aldrov. *l.* 4. *de Zoophitis c.* 4. libuit tamen hic facere mentionem, quia Jac. Bontius *in obſervationibus ſelectis Medicinæ Indorum annexis Obſerv. VII.* ſcribit, potum nimium ex oryza & holothuriis paratum *Arac dictum* occaſionem dediſſe morbis chronicis implicitis graviſſimis in uno ſubjecto, unde & potum maledictum vocare non dubitavit.

Holotonicos, ὁλοτονικὸς, dicitur de convulſione univerſali, quæ Tetanus eſt, quando totum corpus riget. Schenk. *in obſ.*

Holſebon, item *Helſebou*, id eſt, *Sal commune* præparatum. Rol. & Iohnſ.

He-

Homalos, ὁμαλὸς, ſignificat *æquabilis*, juſtus, unde conjungitur cum τῷ δίκαιος, apud Hippocr. 3. *de fract. t.* 31. Legitur & *l.* 4. *Epid. XX.* 3. Verbum etiam ὁμαλύνω, h. e. *explano*, ad æqualitatem redigo, occurrit *l. de Hæmorrhoid. IV.* 2. Vid. Foeſ. *Oec. p.* 452.

Homarteo, ὁμαρτέω, id eſt, *ſequor*. Hippocr. *l.* 2. *de morb. LIX.* 8.

Homerda, dicitur *Stercus humanum*, ſive excrementum alvinum in inteſtinis, præſertim craſſioribus congregatum. Bal. *Med. Univ. Part. Hygiein. lib.* 1. *ſ.* 2. *p. m.* 5. & *l.* 5. *ſ.* 2. *ſubſect.* 4. *p.* 10.

Homilia, ὁμιλία, triplicem habere dicitur ſignificationem apud Hippoc. Primo ſignificat *converſationem* & colloquium cum aliis, *l. de Medico t.* 31. Deinde *connexionem* & cohæſionem partium & præcipue oſſium inter ſe, 1. *de artic. t.* 5. ubi verbum ὁμιλέω legitur: & denique *exercitationem*, *d. l. t.* 36. An fortaſſis *collegiandi rationem* hac voce innuere voluit Cous?

Homo, ἄνθρωπος, quid ſignificet omnibus eſt notiſſimum. Dicitur, ita appellari ab *humo*, quia e terra creatus. Parac. *Philoſ. ſag. l.* 1. *cap.* 8. Vocatur etiam *Microcoſmus*, cujus tamen nominis rationem Paracelſici nimium extendunt. Vocatur quoque *Centrum mundi*, & *centrum omnium rerum*, *d. l. c.* 6. & 7. *Quinta eſſentia mundi*, *d. l. c.* 2. & *in tr. Explicatio totius Aſtronomiæ*. Hic non ſolum eſt ſubjectum ſanitatis & morborum, atque ita totius Medicinæ, vide *Dogm. Noſtr. pag.* 5. ſed etiam objectum, quatenus refertur inter βοηθήματα, ſive remedia. Quænam vero ſint remedia, quæ ab *homine* deſumuntur, vide in Daniel. Bekeri *Medico Microcoſmo*, Schrod, *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 23. & D. D. Joh. Paul. Vvurfbain, *Exerc. de Medicamentis ex homine deſumtis*.

Homochrœa, ὁμόχροια, *æquabilitas ſuperficiei*, & lævor habitus exterioris in corpore, vel parte ejus dicitur, Hippocr. *l. de cap. vuln. II.* 1. ubi Linden. per ſimilitudinem coloris interpretatus eſt, quod tamen non videtur cum ſcopo textus quadrare. Neque etiam neceſſe eſt propter etymologiam illam expoſitionem apprehendere, cum χρὼς & habitum corporis, & corpus ipſum ſignificet. Idem *l.* 1. *de fract. t.* 9. Vide Foeſ. *p.* 254. Fallop. *in Hippocrat. de vulner. cap.* 6. *Tom. I. pag.* 549.

Homoeomeres, ὁμοιομερὴς, *ſimilaris*. Dicitur de partibus, quæ in ſimiles dividi poſſunt particulas, hoc eſt, omnes earum particulæ & ſibi mutuo & toti ſimiles habentur. Vide *Dogmat. noſtr. pag.* 29. 37. Opponitur *Diſſimilari*; non vero Organico, quia & *Similares* Medicis ſunt organicæ, *d. l.* Vide *Diſſimilaris*.

Homoeotropos, ὁμοιότροπος, *conformis*, dicitur de medicamentis, quæ, inter ſe conveniunt, & optime miſceri poſſunt. Hippoc. 2. *de R. V. I. A. t.* 11.

Homoethnia, ὁμοεθνίη, dicitur gentilitas, *cognatio*, & partium inter ſe *conſenſio*, qua altera alteri etiam affectum communicat, & quadam inter ſe conſenſione conſpirat, Hippoc. *l. de Loc. in hom. III.* 7. & *l.* 2. *de morb. mul. LVIII.* 17. Foeſ. *pag.* 453.

Homogenes, ὁμογενὴς, opponitur τῷ ἑτερογενὴς. Eſtque vel idem, quod *ſimilaris*, ὁμοιομερὴς, vel dicitur de omni eo, quod ſemper unam eandemque indolem & naturam retinet. Ita quoque febris dicitur ὁμογενὴς, qualis eſt continua æqualis, Gorr. dicitur & Latine *Homogeneus*.

Homolinon, Hippocr. linum crudum quid ſit, & quomodo fiat, res incognita fere omnibus, Mercur. *lib.* 3. *c.* 23. *de Comp. medicam.* Foeſ. *in definit. medicis* omiſit. Linimentum potius ex flavo & impolito filo textum. Salmaſ. *in Solin. p.* 766.

Homologeo, ὁμολογέω, accipitur ab Hippoc. pro *conſentio*, congruo, v. gr. *de iis*, *q. in med. t.* 16. & 2. *Prorrhet. XLIV.* 8.

Homonopagia, dicitur Arculano Dolor capitis, notante Heurnio *de morb. capit. in ſing. partib. c.* 9.

Homonymia, *Homonymos*, ὁμωνυμία, ὁμώνυμος, id eſt, *Æquivocatio*, *Æquivocus*, Termini ſunt potius Logici, quam Medici, Nihilominus aliquoties ejus mentionem facit Gal. *l.* 1. *de temper. cap.* 7. *fin. l.* 2. *c.* 5. *l.* 2. *de diff. pulſ. c.* 3. *l.* 1. *Meth. Med. c.* 5. *in fin.* Idem quoque *Homonyma* diſtinguit inter perfecte talia, & quodammodo talia, *de R. V. I. A. t.* 13.

Homophylos, ὁμόφυλος, *Congener* ſignificat, ejuſdem generis, gentis, & ordinis, cognatum, Hippoc. *ſ.* 1. *de nat. hum. t.* 10. Huic opponitur τὸ ἀλλόφυλον, *peregrinum*, alienum, exoticum, *l. de A. L.* & *Aq. XXXIII.* 3. Coincidit ergo ὁμόφυλον cum ὁμοεθνίῃ.

Homoplatæ, vide *Omoplatæ*.

Homoruſia, eſt nomen Medicamenti, quod confert, ad debilitatem hepatis, lienis, & eorum duritiem, deobſtruit, urinam provocat, & calculum frangit. Deſcribitur ab Avic. *l.* 5. *ſum.* 1. *tr.* 1.

Homoryſmia, *Homoryſmos*, ὁμορυσμία, ὁμορυσμὸς, ſimilitudo ſpeciei, figuræ, ſimilis, vel ejuſdem ſpeciei, aut figuræ. Ῥυσμὸς enim no-

tat

tat χῆμα & τύπον. Legitur apud Hip. *l. de Diſſectione* I. 3. II. 1.6. III. 6.19. Jung. Foeſ.p.454.

Homotechnos, ὁμότεχνος, dicitur ejuſdem artis ſocius & *Collega*, qui probe artem, quam profitetur, callet. Hipp. *l. de precept. VI.* 9. in quo Medicus Naturæ ipſius dicitur *Collega* & ſocius. Linden. *Ex. XIII.* §. 525.

Homotonos, ὁμότονος, *æqualis*, æqualem tenorem ſervans. Poteſt generaliter de omni morbo dici, qui eundem tenorem perpetuo ſervat. Specialiter tamen uſurpat Galen. de febribus continuis, quæ alias dicuntur ἀκμαστικαί, quæ ab initio uſque ad finem æquales perdurant, ad differentiam ἐπακμαστικῶν & παρακμαστικῶν, de quibus vide *Anabaſis* & *Epachmaſticos*. Gorræus *in defin.*

Homunculus, ἀνθρωπίσκος, ἀνθρώπιον, hominis notat diminutivum. Quæ Paracelſus de *homunculis* habet, intelligens per illos vel imagunculas ad hominum ſimilitudinem factas ex cera, ligno, metallo, quæ hominem fidereum in ſe habent; vel maſſam illam negromanticam, quæ *Alreona* vocatur, cum præſtigias ſapiant magicas & diabolicas, præſtat ſilentii peplo involvere, aut Lethæis mergere aquis, quam prolixe explicando ſe ſuſpectum facere, aut anſam dare aliis, ut in errores pernicioſos ſeducantur.

Honor, τιμή, quid ſignificet, notum eſt. Capilli quoque dicuntur *Honor capitis* a Q. Sereno, id eſt, ornatus, κόσμος. Vide Keuchen. *in not. p.* 118.

Hople, ὁπλή, *Ungulam* ſignificat, quales habent animalia breviora. Galen. *lib.* 3. *de V. P. cap.* 2.

Hoplitodromos, ὁπλιτοδρόμος, dicebatur ille olim, qui curſum vehementiorem (qui ad exercitia corporis vehementiora pertinet) armatus iniit; alii enim inermes hoc fecerunt. C. Hoffmann. *com. in Gal. de V. P. num.* 480.

Hoplomachicus, ὁπλομαχικός, epitheton motuum armata manu factorum. Galen. *l.* 2. *de ſan. tu. cap.* 11.

Hoplomochlion, ὁπλομόχλιον, nomen inſtrumenti chirurgici univerſalis, toti corpori humano adaptandi & applicandi, quod delineatum exhibet Aquapendens *in figuris æneis Operibus Chirurgicis annexis*.

Hoplon, *Arma*, plur. ὅπλα, & quidem uſitatius inſtrumenta bellica & militaria ſignificat. Apud Hippoc. ὅπλα vocantur *funes*, ſive ex ſtuppa, lino, aut alia re confectos, quales ſunt navium etiam rudentes, 2. *de artic. t.* 25. Adde Galen. *in Exeg. dict. Hippocrat.* Erotian. *in Onomaſt. pag.*84. *a.* Foeſ.*p.*458.

Hora, ὥρα, variis modis accipitur. (1) generaliter pro omni anni tempore, Hippocr. 1. *aph.* 2. 3. *aph.* 1. 3. 4. & *alibi ſæpius*. (2) Græci ὥραν vocarunt illud anni tempus, quod eſt ſub medio caniculæ, in quo fructus maturefcere contingit. Unde & fructus maturi ὡραῖοι vocantur, Galen.*l.* 2. *de Al. fac. cap.* 2. *princ.* & *cap.* 4. *in* 6. *Epid. t.* 19. [3] ſignificat particulam diei, quarum viginti quatuor integrum diem naturalem complent. Qua ſignificatione videtur accepiſſe Hippocr. 4. *aph.* 30. & 5. *aph.* 5. *l.* 5. *de tu. ſan. cap.* 4. Quæ acceptio vocis Hora etiam apud Latinos uſitatiſſima eſt. Vide Foeſ. *pag.* 693. Dieter. *n.* 946.

Horæos, ὡραῖος, generaliter *tempeſtivum* ſignificat, quod debito tempore fit & opportune, Aurelian. *l.* 3. *de tard. paſſ. cap.* 8. præcipue vero Hippocr. 3. *aph.* 8. *l.* 2. *Epid. ſ.* 1. *n.* 20. Strictius vero dicitur de fructibus tempore æſtivo maturis. Vide p. a. *Hora*. Aqua etiam quædam dicitur ὡραῖος, *c.* 4. *in* 6. *Epid. t.* 19. Strictiſſime quoque τὰ ὡραῖα ſignificant *menſes fœminarum tempeſtivos*, ſive fluxum menſtruum opportunum, Hippoc. *l. de ſuperfœt. XXIV.* 1. Vide Foeſ. *d. l.* Dieter. *n.* 947.

Horarius, ὡραῖος. Vide *Horæus*.

Horcos, ὅρκος. Vide *Juramentum*.

Hordeatum vocatur medicamentum liquidum internum ex hordeo ad crepaturam cocto paratum, vulgo Decoctum hordei ſimplex dictum, quamvis & alia v. gr. ſemina frigida majora & minora, amygdalæ etiam addi poſſint. Schenk. *Synt. comp.* & *præſer. med. p.* 116. 135. *ſeq.*

Hordeum, *Ordeum*, κριθή. Vide *Crithe*.

Horeon, ὡρέον, *inveteratum* ſignificat, ab ὥρος, *tempus*. Erotian. *p.*124. *b.* quamvis Galen. *in exeg. voc. Hipp.* ſine aſpiratione legat, & per curam gerens exponat.

Horion, ὅριον, *terminus*, finis alicujus rei dicitur. Erotian. per confinium περιορισμὸν exponit, *Onom. p.* 82. *d.* Occurrit apud Hippoc. *lib.* 6. *Epid. ſ.* 6. *t.* 17. & 4. *de artic. t.* 35. 36. 2. *de iis, q. in med. t.* 31.

Horiſmos, ὁρισμός, eſt *definitio* & artis præceptum ſententia quadam comprehenſum. Hippoc. *l. de præcept. X.* 6.

Horizon, ὁρίζων, proprie eſt terminus Mathematicus, cujus deſcriptionem vide in Claviſſ. Sturmii *Tab. Aſtronomicis Part. Gen. Tab. I.* Spagyricis vero *Horizon* vocatur *Mercurius Auri*. Ruland. & Iohnſ. *in Lex. Horizontale aurum* Adeptis vocatur *Mercurius liquore alchaeſt* *fixa-*

fixatus. Vel juxta Jacob. le Mort. *in Chym. Medico-Phyſ.* Pulvis Præcipitati rúberrimi, quod Paracelſo *Arcani Corallini* nomine venit poſt affuſionem ſpiritus vini rectificatiſſimi & hujus abſtractionem relictus. Vide Morley *Coll. Ch. Leid. c.* 266. *proceſſ.* 5. & 10. *Ens Horizontis* vocatur etiam Electrum minerale immaturum apud Iunken *Chym. Exp. Cur. P. II. ſ.* 1. *c.* 7. *p.* 549.

Horme, ὁρμὴ, dicitur *impetus*, & appetitus naturalis, quo ad id, quod ſenſu percepimus, movemur. Opponitur τῇ προαιρέσει, ἢ βελήσει. Gal. *l.* 2. *prognoſt. t.* 6.

Hormon, ὁρμῶν, *impetum faciens*. Vide *Enormon*.

Hornus, *Hornotius*, σητάνιος, ἡ σητάνιος, id eſt, *hoc anno productus*. Dicitur de frumento, & in ſpecie de tritici quodam genere, & ejus farina, apud Hippocr. 2. *de artic. t.* 43. Galen. *in comm. ad h. l.* item Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul. II.* 5. *V.* 18. *LXIX.* 3. & 4. *de R. V. I. A. t. ult.* Dioſcor. *lib.* 2. *c.* 103. ubi per jota ſcriptum eſt σιτάνιον, quemadmodum & in Hippoc. 4. *de R. V. I. A. t.* 112. & *l.* 2. *de morb. XX.* 15. Vocatur alias τρίμηνος πυρὸς, τριμηνιαῖος, Dioſcor. *d. l.* Theophraſt. *l.* 8. *c.* 4. *Hiſt. plant.* Plura vide apud Foeſ. *p.* 563. 564.

Horos, ὧρος, idem, quod ὥρα, *Tempus*, *Annus*. Legitur apud Hippoc. *in lib. ſpur. de ſept. partu*, *n.* 16. Inde ὡρόγραφοι, *temporum Scriptores*. Erot. *dict. loc.*

Horoſcopus, ὡροσκόπος, olim dicebatur præſtigiator, qui ex herbarum indicio, quis dæmonum quavis hora præſideret, & quid ejus auſpicio feliciter fieri vel auſpicari poſſet, indicabat. Tales vero herbas dari, merito Gal. inter pluſquam pueriles fabulas refert, *lib.* 6. *de S. Fac. in proœm.* Confirmat Lang. *l.* 1. *ep.* 72. Alias *Horoſcopus* eſt terminus Aſtrologicus, nec hujus loci, eundem explicare.

Horridus, φρικώδης, *Horrificus*, dicitur, de eo, quod vel ab horrore dependet, vel horrorem comitem habet. Ita cutis aſpera, inæqualis inſtar cutis anſerinæ (uti vulgo appellatur) dicitur φρικώδης, Hippocr. 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 29. Φρικώδης παροξυσμὸς, paroxyſmus *horridus* dicitur in febre, qui cum horrore incipit, qualis eſſe dicitur ſemitertianæ legitimæ paroxyſmus. Unde & ipſa febris φρικώδης πυρετὸς vocatur, i. e. *horrida* Gal. *lib.* 2. *de diff. febr. cap.* 9. & 1. *in* 1. *Epid. t.* 23. quamvis Hippocrati etiam febres ita dicantur, quæ ſubinde inhorreſcunt. *Coac. t.* 12. 13. Vide Foeſ. *p.* 667.

Horror, φρίκη, eſt motus quidam convulſivus cutis & cuticulæ, & coactus, minor quam in rigore, & major, quam in frigore, proveniens ab aeris frigidiſſimi injuria vellicante habitum corporis & cuticulam; vel a portionibus acrioribus, acidis, nitroſis, in ſucco nervoſo & nutritio, aut in lympha, & ſero ſanguinis hærentibus, partes nervoſas, & fibras cutaneas pugentibus, & ad motum leviorem convulſivum irritantibus. Vide Willis *de febr. c.* 3. & Fr. Sylv. *Pr. Med. l.* 1. *c.* 30. §. 83. Meminit Hipp. φρίκες, ſive *horroris* aliquoties, v. gr. 5. *aphor.* 61. 7. *aph.* 4. *Coac. t.* 8. 16. 584. Eſt & φρίκη ἀκατάστατος, i. e. *horror inconſtans*, quando non ſervat eandem indolem in febribus inconſtantibus. Vide Foeſ. *d. l.* Dieter. *n.* 910.

* *Horſe-ſhoe-head.* eſt affectus in quo cranii ſuturæ ſunt nimis patientes, & ſpatia dehiſcentia inter oſſium margines intercedunt, quæ hiulca quandoque non, niſi annis aliquot ſupplentur. Signum eſt frequenter imbecillitatis, ac brevius vitæ. V. Allen. Synopſ. univ. medic. art. 1563.

Hortus, κῆπος, quid proprie ſignificet, notiſſimum eſt. De *hortis* rarioribus quibuſdam legantur *Ephem. N. C. Ann. III. Obſ.* 31. Metaphorice *Hortus* dicitur *genitale membrum in ſexu muliebri*, Rolfink. *O. ac M. de part. gen. inſerv. P. II. c.* 33. *Hortus* quoque comparatur a Paracelſo ejuſque ſectatoribus homini, vel corpori humano. Parac. *de Caducis paragr.* 3. Gerard. Dornæus *in Philoſ. Chemica*.

Hucha, nomen piſcis inter *Lucium* & *Truttam*, ſeu Trottam medii, proximioris tamen *Truttis*, & forma & carnis qualitatibus. Ald. *lib.* 5. *de piſc. cap.* 137. ubi *Truttam fluviatilem alteram* vocat, & Jul. Alex. *l.* 15. *Salubr. c.* 5.

Hulcus, ἕλκος, pro *Ulcus*. Vide *Helcos*.

Humanus, æquivocum eſt vocabulum. Vel enim dicitur de eo, quod ad hominem ſpectat, v. gr. *humana* caro, *humanum* corpus, &c. Græce ἀνθρώπινος. Vel ad mores & converſationem pertinet; eſtque idem quod *comis*, φιλάνθρωπος, & *humanitas*, φιλανθρωπία. Talis omnino decet Medicum, utpote quæ lucri & gloriæ eſt parens. Lind. *Ex. II.* §. 32.

Humectatio ὕγρανσις, ὑγρασμὸς, Hippoc. 1. *de hum. III.* 14. idem, quod. *Madefactio*, ab ὑγραίνω, *humecto*, quod occurrit 7. *aph.* 70. *Humectatio* duplex eſt: Interna, quæ fit cibis & medicamentis; & Externa, vel ſuperficialis, quæ fit balneis, infuſionibus. Huc pertinet κατακιόνησις. Vide *Catæoneſis*. Remedia *Humectantia*, ὑγραίνοντα, ἡ ὑγραντικά, ſunt du-

pli-

plicia: actu vel poteſtate talia. De *humectante* virtute remediorum vide *Dogm. N. P. VI. c. 2. dogm. 9. p.* 710. *Humidum* effective hodieque omne id dicitur, in quo præpollet aqua cum pauciſſimo ſpirtu & terra, & ita quamcumque materiam reddere potis eſt aquoſam, ubi aliis occurrit corporibus, ſi in motum redigatur, verbis Jac. le Mort. *Pharm. Med. Ph. c. 8. p.* 29.

Humerarius, ὠμιαῖος, dicitur de eo, quod ad humerum pertinet. Ita *Vena humeraria* eſt, quæ obliquius a clavicula ſenſim recedens ſe porrigit ad *Humerum* Galen. *l. de venar. & arter. diſſ. cap.* 6. *l.* 3. *de Anat. admin. cap.* 5. *c.* 1. *de artic. t.* 53. Barthol. *libell.* 1. *Anat. cap.* 7. Vocata quoque fuit ab Antiquis *Cephalica*, quia in capitis affectibus ſecari ſolita, ſed ſuperſtitioſe. Huic venæ reſpondet Arteria *Humeraria*, ſive *Humeralis*. Barthol. *libell.* 2. *c.* 2.

Humerus, ὦμος, totum illud ita dicitur, quod apparet in ea dearticulatione, qua ſuperior *humeri* pars, quæ *Epomis* & *Superhumeralis* dicitur, ad collum vergit, & a poſteriori parte os *Scapulæ*; ab inferiori autem quod, dum totum brachium attollitur, manifeſtum fit, & *Ala* nuncupatur, Gal. *c.* 1. *de artic. t.* 4. Alias *Humerus* quoque dicitur de parte prima brachii, quæ unico oſſe conſtat, quæ alias *Brachium* κατ' ἐξοχὴν dicitur. Barth. *libell.* 4. *Anat. c.* 20. Linden. *Ex. XIII.* §. 412. Plura de diverſis *humeri* ſignificationibus vide apud eund. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. §. 64. *ſeqq.*

Humidus, ὑγρὸς, ſumitur 1. vel ſubſtantive vel adjective. Subſtantive idem eſt, quod *humor* vel *humiditas*, de quo poſtea. Adjective, vel ut efficiens, vel ut effectus conſideratur. Efficientis reſpectu coincidit cum τῷ *humectans*, de quo vide *humectatio*. Effectus vero reſpectu *humidum* dicitur, quod *humectum* eſt, aut humorem in ſe continet.

Humilis, *humilitas*, ταπεινὸς, ταπείνωσις, καταστολὴ, dicitur vel de animæ virtute & proprietate, qualis eſſe debeat in Medico, vide apud Linden. *Ex. II.* §. 23. *ſeq.* vel de re corporea: Muſculus oculum deorſum verſus malas trahens vocatur *humilis*, item *Deprimens*. Barthol. *l.* 3. *Anat. cap.* 9. *p.* 513. Ita Pulſus *humilis* ταπεινὸς Galeno dicitur, qui alto eſt oppoſitus, quando arteria non in altum extenditur, Galen. *lib. de pulſ. ad tyron. c.* 2. Tumores quoque cum compeſcuntur, ut ſubſideant, eleganter Græcos per ταπεινῶσαι, *humiliare*, exprimere, teſtis eſt Diet. 604. *in fin.*

Humor, *humiditas*, ὑγρότης, ὑγρασία, ὑγρεδὼν, τὸ ὑγρὸν, latiſſime denotat omnem fluidam, & humectare aptam natam ſubſtantiam vel materiam, comprehendens etiam ſuccos. Reſtringitur tamen interdum a Medicis, ita ut *humor* & *Succus* idem non ſint. *Humor* enim *humiditas* quædam eſt, quæ in corpore animantis eſt; *Succus humiditas*, quæ in fructibus, quibus veſcimur, continetur & ex medicamentis vegetabilibus exprimitur, Galen. *c.* 1. *de humor.* Hæc Caſtell. Verum nondum ſufficiunt. In foro Medico *humores* appellantur τὰ ἴσχόμενα, vel ἐνισχόμενα, *contenta*, quæ in aliis receptaculis continentur. Suntque vel naturales, vel præternaturales. Illi rurſus duplices: Utiles & Vitales, inter quos *ſanguis* principatum jure merito tenet. Inutiles ſive excrementitii, qui ex neceſſitate miſtionis, & ob longiorem moram in corpore gignuntur; de quibus omnibus paſſim *in Iſtitutionibus*, ut & *Dogmatibus noſtris*. Præternaturales plerumque ex excrementitiis vitiatis fiunt. Excrementitios Hippocrat. plerumque vocavit ὑγρασίαν, ὑγρηδόνα, ὑγρότητα, uti patet *ex* 3. *aph.* 24. 31. *aph.* 56. *lib.* 1. *de morb. mul. XXXII.* 4. 13. *XXXIII.* 5. De quatuor *humoribus* commentitiis in ſanguine jam ante dictum eſt. Vide *Hema*. *Humores* quoque oculorum, præſertim cryſtallinus & vitreus, minus accurate hoc nomine indigitantur, cum potius ſint partes ſolidæ, nec humectare aptæ, Linden. *Ex. XV.* §. 67. *Humor aqueus*, ſive *elementaris* vocatur, quo tanquam viſco terræ corporum partes junctæ cohærent, eſtque rerum omnium concretarum communis, & univerſum inanimorum, ſive lapidum, ſive metallorum, genus hoc ipſo glutinatum ſuſtinetur, Ewaldus Vogelius *de lapid. phyſici condition. c.* 4. *Tom. III. Theatr. Chym. p.* 589. *ſeq.* *Humor vitæ*, dicitur, omnia viventia, ne areſcant, ſuſtentans, fomentum & pabulum calidi naturalis, alias *radicalis humor*. Rul. & Iohnſ. *Humor radicalis Metallorum* ſtatuitur a Spagyricis *Argentum vivum*. Georg. Ripleus *in Axiom. Philoſoph. Tom. II. Theatr. Chym. p.* 124.

Humoriſta, terminus Helmontianus, quo ſcoptice appellat Galenicæ ſectæ Doctores Medicos, præſertim qui quatuor in ſanguine ſtatuunt, & electivam virtutem educendi diverſos humores credunt & defendunt; quod vocabulum paſſim in ſcriptis ejus occurrit.

Hunc, *Hucci*, id eſt, *Jupiter*, *Stannum*. Rul. & Iohnſ.

Huſſo, *Huſo*, Plinio *Mario*, nomen piſcis grandioris cetacei, ita, ut aliquando quadringentas libras penderet, oſſibus, excepto capite

pite & ſquamis carentis, Danubio fluvio fere proprii, cujus deſcriptionem & uſum in cibo & Medicina prolixe videre licet in Aldrov. *lib.* 4. *de piſcib. cap.* 11. ſuccinctius apud Jul. Alex. *l.* 15. *Salubr. c.* 1. & Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 81.

Hyacinthus, ὑάκινθος, nomen eſt plantæ aut flo- ris, quod pertinet ad Botanicos. Deinde ita di- citur gemma vel lapis pretioſus, pellucidus, ex flavedine rubens, igniſque flammam imitans, quoad vires cordiales & alexipharmacas in fre- quenti uſu, cujus duæ dantur ſpecies: *Orienta- lis*, qui pretioſior, & *Europæus* in confinibus Sileſiæ & Bohemiæ. Variat etiam colore. Plu- ra vide apud Schroder. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 3. Fr. Hoffm. *in clav. ad h. l.* Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Ger. Dor- næus *in Gemmarum ſtructura, Tom. I. Th. Chym. p.* 487. docet generari *Hyacinthum* ex cœlo & terra Martis, cum terra Solis mixtis.

Hyæna, ὕαινα, nomen animalis, ſed quale ve- teres intellexerint, non conſtat. Alii enim in- ter quadrupeda referunt, & vel ſpeciem *lupi*, vel ſpeciem *felis*, vel *zibethi* conſtituunt; alii inter piſces grandiores referunt marinos, & vel *Glaridem*, vel *Centrinen*, vel *Caprum* conſti- tuunt. Vide Caſp. a Rejes *Camp. El. q.* 57. *n.* 37. Rhod. ad Scrib. *n.* 38. Gal. *l. de Theriac. ad Piſon. c.* 9. ſed inter ophthalmica præſtantiſſima refert. De corio, vel pelle *Hyænæ* vide Scrib. *n.* 172. cum notis Rhodii *ad h. l.* In oculis *hyenæ* lapides *Hyænias* propterea dictos & quidem in va- ſis inveniri, & ſi credimus, linguæ hominis ſubdi- tos futura prædicere, notavit. Plin. *l.* 37. *H. N. c.* 10.

Hyalodes, *Hialoides*, ὑαλώδης, ὑαλοειδής, *vi- treus*, *vitri ſpeciem referens*, vel etiam conſi- ſtentia. Primo dicitur de *humore oculi*, qui ambit cryſtallinum poſterieri parte, ita, ut diametrum ejus non excedat. Eſt inſtar vitri fuſi, vel ad ignem liquefacti. De cujus ſtru- ctura & uſu vide in Anatom. præſertim Gal. *l.* 10. *de V. P. c.* 1. Linden. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 10. §. 48. *ſeqq.* Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 8. Deinde præ- dicatur de excrementis, v. g. de *Urina vitrea*, Hippoc. *Coac. t.* 150. 158. De *pituita vitrea*, quæ alias vocatur Praxagoræ, ὑαλώδης χυμὸς, *humor vitreus*, & facit urinam γονοειδῆ, geni- turæ ſimilem. Gal. *cap.* 2. *num.* 6. *Epid. t.* 37. *l.* 1. *de praſag. ex pulſ. c.* 4. Foeſ. *Oec. p.* 630.

Hyalos, ὕαλος, dicitur *vitrum*, h. e. mate- ria quædam dura, pellucida, ex ſale cinereo, & arenis, ſive materia ſabuloſa, vi ignis for- tiſſimi liquatis, parata, quod artificium dici- tur *Vitrificatio*, de qua lege Vvillis *de fer- ment. c.* 12. præſertim Ant. Neri *Artem Vitra- riam* cum Notis Chr. Meretti, item Gunke- lii *de arte Vitraria*, vernaculum ſcriptum: De utraque vulgari & Chymica *vitrificatione* e- gregie quoque ſcripſit D. D. Vvedelius *Phar- mac. Acroamat. l.* 1. *ſect.* 4. *c.* 4. *Vitrum* dicitur omnium ultimum & extremum, quia non am- plius converti poteſt in aliam rem. M. Joh. Iſaac. *Oper. mineral. c.* 86. Libav. *Syntagm. A. Chym. l.* 7. *c.* 19. Quamvis autem *Vitrum* adeo denſum ſit & compactum corpus, ut plane im- pervium videatur, ejus tamen penetrabilita- tem a ponderabilibus flammæ partibus detexit experimentiſque pluribus confirmavit Rob. Boyle *in Appendice Experimentis de ſiſtendis & ponderandis corpuſculis igneis ſubnexa*, ut & *tract. de poroſit. corpor. ſolidor. c.* 8. ubi & arti- ficium deſcribit vitra coloribus tingendi, qua ſuperficialiter, qua intimius, non ſine lectoris oblectamento. Propter convenientiam quan- dam *Vitrum* quoque dicitur de quibuſdam o- peribus Chymicis ex Antimonio, Mercurio, Minio, Stanno paratis, de quibus vide Vvil- lis *d. l.* Rolf. *Chym. l.* 5. *ſ.* 12. Scrod. *l.* 3. *c.* 17. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* & alios. *Vi- trum* quoque lunæ ſive argenti deſcriptum le- gitur in Steph. Blancardi *Chymia vernacula c.* 6. §. 16. & e calce Lunæ cum chryſocol.a & igne liquatis paratur.

Hyanche, ὑάγχη, vocatur ſpecies anginæ ſpuriæ, quando cum humore ex utraque colli parte deglu- titio & reſpiratio, quod in ſuum collis contingit ſæpius. Cæl. Aurel. *de morb. l.* 3. *c.* 1. *p. m.* 160.

Hyarith, i. e. *Luna*. Rul. & Iohnſ.

Hybesnus, χειμερινὸς, χειμέριος. Vide *Chei- mon*. *Hyems*.

Hyboma, ὕβωμα, idem, quod κύφωσις, *Gibbo- ſitas*. Vide *Cyphoſis*, & ὑβὸς, idem, quod κυφὸς. Galen. 6. *aph.* 46. quamvis alibi ὕβωμα dixerit omnem vertebrarum everſionem p. n. ſignificare, 3. *de artic. t.* 53.

Hydaleos, *Hydatenon*, *Hydatenomenos*, ὑδα- λέος, ὑδατεινὸν, ὑδατεινόμενος, ſignificat *Aquo- ſus*, vel *Aqueſcens*. Occurrit apud Hipp. *l.* 2. *Prorrh. II.* 18. *l.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 7. *l.* 2. *Epid. ſ. III.* 74. Vide Foeſ. *p.* 651.

Hydarthros, ὑδαρθρος. Vide *Meliceria*.

Hydatenomeni, ὑδατεινόμενοι, dicuntur ap. Hip- poc. qui promti ſunt ad hydropem, aut qui tenuem & aqueum natura ſanguinem habent, quaſi *Aqueſcentes* dixeris, *l.* 2. *Epid. ſ. II.* 74. Jung. Foeſ. *in not. ad h. l.*

Hydatinon, ὑδάτινον, nomen collyrii, ſive medicamenti ocularii, quod ex aqua pluvia conficiebatur, velut *Aqueum* dixeris, Gal. *com.* 4. *in* 6. *Epid. t.* 19.

Hy-

Hydatis, ὑδατὶς, *Aquula*, eſt puſtula palpebrarum, vel pinguedinis ſuperiori palpebræ ſubſtratæ incrementum, propter quam oculi fluxione p. n. tentantur. Galen. *def.* Æginet. *l.* 6. *c.* 14. *Aquula* eſt pinguis quædam materia palpebræ cuti p. n. ſubſtrata. Galen. *lib.* 14. *meth. med. c.* 19. C. Hoffm. *comm. in Gal. de V. P. n.* 740. Alias *Hydatides* vocantur Medicis quævis alia tubercula vel tumores veſiculares aqueam materiam vel lympham continentes, quales etiam in Aſciticis reperta fuiſſe paſſim ex obſervationibus conſtat. Speciatim etiam Placentam uterinam fere totam Hydatidibus refertam, imo pene in Hydatides degeneraſſe, obſervavit & delineavit D. Ruyſchius *in centur. Anatom. Chirurg. Obſervat. XXXIII.*

Hydatiſmos, ὑδατισμὸς, vocatur ſonus concluſi & colliſi humoris, in externis vomicis & abſceſſibus. Aurelian. *l.* 5. *Tard. paſſ. c.* 8. allegante Foeſ. *p.* 631.

Hydatocholos, ὑδατόχολος, dicitur de excrementis *aquoſis ſimul* & *bilioſis*, ſive dejectionibus *perliquidis bilioſis*, quamvis alii legant ὑδατόχλοα, *pallide vireſcentia*. Hippocr. *Coac. t.* 67. 134. 608. 1. *Prorrh. ſ.* 2. *t.* 49. 3. *in* 1. *Epid. t.* 27. & 3. *in* 1. *Epid.* 4. 73. Adde Foeſ. *p.* 632.

Hydatodes, Hydatoides, ὑδατώδης, ὑδατοειδὴς, *aquoſus*, *aqueus*, aquæ formam referens, ratione coloris, vel conſiſtentiæ. Ita *vinum aquoſum*, ὀλιγοφόρος οἶνος, vocatur ὑδατώδης, quod multa aqua dilutum eſt, Galen. *l.* 5. *de ſan. tu. c.* 12. Cui opponitur οἰνώδης, vinoſum, *l.* 7. *meth. med. c.* 6. Humor quoque *oculi* dicitur ὑδατοειδὴς, vel ὑδατώδης, *Aqueus*, cryſtallinum anteriori parte circumdans, & vitreum complectens, de quo vide Linden. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 10. §. 41. *ſeqq.* Barth. *l.* 3. *Anat. c.* 8. ubi negat, eſſe partem animatam, ſed ſolum excrementum. Vide ſupra *Aqueus humor. Urina* quoque *aquæ ſimilis*, ὑδατώδες οὖρον appellatur, *Coac. t.* 576. Hydropici denique dicuntur ὑδατώδεες, præſertim, qui *Anaſarca* laborant, veluti aqua intercute ſuffuſi, *l.* 6. *Epid. ſ.* 7. *num.* 62.

Hyderaino, ὑδεραίνω, ſignificat *hydrope laborare*, Hippocr. *l. de nat. mul. II.* 8. Vocatur alias ὑδερῶμαι, *l.* 1. *de morb. LXXXVI.* 7. h. e. aquoſus fio; item ἐξυδερῶμαι, 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 11.

Hyderos, ὕδερος, generaliter idem eſt, quod *Hydrops*. Gorr. Apud Gal. tamen potius ſpeciem *Hydropis*, quæ *Anaſarca*, aut *Leucophlegmatia* alias vocatur, ſignificare, patet ex aliquot locis, ubi ægros illos vocat ὑδερικὰς, *l.* 3. *de ſymptom. cauſſ. c.* 5. *l.* 11. *de S. Fac.* §. *Caro &c. Diabetes* quoque dicitur ὕδερος πρὸς ἀμίδα, Hydrops *ad matulam*. Vide *Diabetes.*

Hydnon, ὕδνον, *tuber terræ*, radicibus & bulbis annumerandum, de quibus Galen. *l.* 2. *de Al. Fac. c.* 68. & *l.* 8. *de S. Med. fac.* §. *Hydnon.*

Hydor. ὕδωρ, *Aqua*. Vide ſupra *Aqua*.

Hydra, ὕδρα, nomen ſerpentis maxime venenati, in cujus tamen hiſtoria multa fabuloſa coincidunt, quæ vide apud Aldrov. *l.* 2. *de ſerp. & drac. c.* 4.

Hydragogia, ὑδραγωγία, Latinæ *Aquæductus*, ſignificat per metaphoram a ſimilitudine *aquæ ductuum* ſanguinis motum localem per venas, Gal. *in Timæo Platon.* Magis proprie poſſet hoc vocabulum tribui *Lymphæ ductibus*, ſive vaſis Lymphaticis.

Hydragogos, ὑδραγωγὸς, Hipp. dicitur de hydropico ex nimia aquæ ingurgitatione facto, *l.* 7. *Epid. LVIII.* 11. Alias medicamenta ὑδραγωγὰ vocantur, quæ aquam Hydropicorum evacuant, *l. de atr. bile c.* 6. Lang. *l.* 2. *ep.* 18. In ſpecie duo *Hydragoga*, *minus* & *majus*, deſcribuntur apud Fernel. *Therap. l.* 7 *tit. de purg. compoſ.*

Hydralme, ὑδράλμη, *aquam ſalſam* ſignificat, vel ſtricte, *marinam*. Legitur apud Moſch. *de mor. c.* 66.

Hydrargyros, ὑδράργυρος, ἄργυρον χυτὸν, *Argentum vivum*, *Mercurius* Chymicorum, ubi ſtatim circa nomina dubium obortum ex collatione locorum, Dioſcor. *l.* 5. *c.* 110. & Plinii *l.* 33. *c.* 8. An nomina hæc *Argentum vivum* & *Hydrargyros* unum idemque ſignificent? quod negavit Mercurialis, ſtatuens, poſterius nomen ſaltem competere factitio, prius vero nativo, *l.* 2. *Var. lect. c.* 14. Saracenus vero *in not. ad Dioſc. l. cit.* vanam ac falſam hanc eſſe ſubtilitatem cenſet, cum nec Græci, nec Latini diſcrimen hoc obſervaverint; cui & nos ſubſcribimus. Eſt autem *Hydrargyros*, vel metallum ſui generis, uti vocat C. Hoffmann. *Paralip. Off. c.* 86. & Gorræus quoque per metallum deſcribit; vel minerale metallis finitimum, aut liquor mineralis ſeu metallicus volatilis, metallis & præſertim auro avidiſſime adhærens, Schroder. *l.* 3. *c.* 14. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* vel eſt aqua viſcoſa in viſceribus terræ ſubtilis ſubſtantiæ, albæ terræ per calorem temperatiſſimum unica totali unione perque minima, quouſque humidum fuerit temperatum a ſicco, & ſiccum ab humido æqualiter, Rul. & Ionhſ. *in Lexic.* Duplex eſſe *Argentum vivum*, Nativum & Artificiale, & quæ circa utriuſque naturam, va-

variam præparationem chymicam, uſum, noxam notanda occurrunt, petantur paſſim ex Rei Medicæ ſcriptoribus, non modo jam citatis, verum etiam aliis, qua antiquioribus, qua recentioribus. Meminit & Gal. *l. 9. de S. Fac. §. Hydrargyros*, quamvis ibidem aperte faſſus ſit, ſe deſtituere propria experientia quoad uſum & noxam. Verum poſterioribus temporibus per experientiam innotuit, quod etiam experientiam innotuit, quod etiam Hydrargyri uſus internus innoxius fuerit, quo pertinent obſervationes apud Rhodium *Cent. III. obſ.* 85. Interea non ſequitur inde, quod ſimpliciter & univerſaliter *Hydrargyrus* ſit innoxius, quum potius in ejus uſu cauto valde opus eſſe nullum eſt dubium. Cæterum Spagyrici ulterius progreſſi ſunt, & extenderunt terminos hos ad principium materiale omnium metallorum, imo juxta nonnullos, omnium corporum naturalium. Ita Ruland. *in Lex.* Eſt *Argentum vivum* altera pars lapidis Philoſophorum ſecundum Chymiſtas, & principium alterum, materque omnium metallorum, & ſecundum quod coit cum patre & maſculo ſuo ſulphure, cauſſat perfectionem & imperfectionem in metallis, & metalla quoque [ut fœtus) plus a matre, ſic loquendo, quam patre, habent. Hinc plurimum trahunt originem, in hoc plurimum reſolvuntur. Hoc *Argentum vivum* vocarunt *Animatum*, ad differentiam inter commune & hoc Spagyricum, Dion. Zacharius *in Opuſc. Tom. I. Theatr. Chym. comprehenſo.* Jung. D. D. Beckheri *Oedipum Chymic. Tit. I.* inter quem & D. D. Rolfink. lis oborta de *Mercurio* corporum naturalium, quorum hic prorſus ceu *Non-Ens* inficiatus eſt; ille vero non eſt veritus (quamvis meo judicio figmentis potius, quam veris experimentis) impugnare. Utriuſque pro lubitu legantur Opuſcula v. g. Rolfink. *Mercurius* Non-Ens Metallorum; & Beckheri *Supplement. in Phyſic. ſubterraneam*. Inter barbara Nomina quoque uſitatoria ſunt: *Servus fugitivus*, *Azoch*, *Azoth*, & ſi quæ ſunt alia. Nobis non placet eſſe nunc prolixioribus.

Hydrelæon, ὑδρέλαιον, dicitur compoſitio ex *aqua* & *oleo*, cujus tamen miſturæ incerta & multiplex ratio eſt. Refrigerare creditur, ideoque adhibetur a Gal. ad dolores capitis ex febre & ciendis vomitibus convenit, ſi tepida detur, *l. 2. de S. F. c.* 25. Meminit & *l. 5. c. 9. l. 3. de C. M. P. G. c. 5. & alibi.*

Hydrelos, ὑδρηλὸς, vocatur *aquoſus*, humidus idem, quod ὑδρωπώδης. Legitur apud Hipp. *l. 1. de morb. mul. II.* 3.

Hydrenterocele, ὑδρεντεροκήλη, Herniæ ſpecies eſt compoſita, quando videlicet una cum inteſtino aquoſus humor in ſcrotum deſcendit, Gal. *in defin.* Gorr. Caſtell.

Hydria, *Hydrion*, ὑδρία, ὑδρίον, nomina ſunt vaſorum aquariorum, quorum illud majus, hoc minus habetur. Lat. *Urna*, *Urnula*. *Situlus* autem diminut. vum legitur apud Hippocr. *de humor. V.* 8. Foeſ. *d. l.* Gorr.

Hydrocardia, ὑδροκαρδία, nomen fictum ab Hildano *Cent. I. Obſ.* 43. ſignificans tumorem ſeroſum, ſanioſum, & purulentum pericardii circa ſolutionem continui in ipſo corde.

Hydrocele, ὑδροκήλη, ſpecies *Herniæ*, quæ *Aquoſa* dicitur, pertinens ad tumores ſeroſos vel aquoſos particulares, item ad hydropes particulares, proveniens a collectione ſeri, vel lymphæ in ſcroto, vel alii herniæ familiari ſubjecto. De hujus curatione vide H. Fab. Aquapend. *lib. 1. Pentateuch. c. 27. & tr. de oper. Chirurg.* Hildan. *Cent. 4. obſ.* 65. 66. Barbette *Chirurg. P. II. l. 1. c. 6.*

Hydrocephalon, ὑδροκέφαλον, occurrit & maſculinum Latinum & Græcum Hydrocephalus, ὑδροκέφαλος, & *in Lexic. veteri Græco* fœmininum ὑδροκεφαλή. Gorr. eſt tumor capitis aquoſus, ſive *Hydrops capitis*. Colligitur enim aliquando tanta copia humoris, ut eo caput ſupra modum intumeſcat. Is ut plurimum aquoſus, eſt aliquando tamen fœculentus aut ſangu ne dilutus, qui aut inter cutem & pericranium, aut inter cranium & pericranium, aut inter cranium & cerebri membranas coacervatur, quibus quartam differentiam loci addidere veteres, teſte Aetio, inter cerebri ſubſtantiam & ejus membranas, ſed quæ nullam recipiat curationem. Plerumque cauſſam agnoſcit violentam ſolutionem continui, ex plaga, contuſione. Hinc & puerulis maxime familiaris, quando ab obſtetrice in puerperio caput illorum rudius contrectatur & comprimitur. Gorr. De hujus affectus cognitione & curatione vid. Aquapend. *in Chirurg. operat. h. tit.* Hildan. *Cent. 3. Obſ. 17. ſeqq. Cent. 4. obſ.* 10. *Cent. 5. obſ. 3.* Foreſt. *l. 3. Chirurg. obſ. 5.* M. Aur. Severin. *l. de noviſſ. abſceſſ. c. 9. §. 1.* Barbette *Chirurg. d. l. & P. III. l. 2. c. 1.* Bonet. *Medic. Septentrion. Collatit. l. 1. ſect. 2. c. 6. p. 23. ſeqq. Ephemer. Nat. Curioſ. Dec. 1. Ann. 1. Obſ.* 47.

Hydrogaron, ὑδρόγαρον, id eſt, *Garum aquoſum*, ſive aqua dilutum, quod minus calefacit, quam Garum ſimplex. Aetius etiam habet *lib. 3. c.* 84. deſcriptionem ὑδρογάρυ καθαρτικῦ ſive purgantis, Gorræus.

Hydroleum, eſt barbarum vocab. apud Fr. Hoffmann. *in Clav. p.* 4.

Hydromantia, ὑδρομαντία, eſt ars magica ſumta

ta ex aſtris aquæ, cum in ea ſeſe patefaciunt hominibus ab inundantibus inuſitatis fluctuationibus, aliiſque apparentiis. Rul. & Johnſ. *in Lex.* Hujus aliquoties meminit Paracelſus, & Medici ſcitu utilem & neceſſariam afferit, ſed perperam, cum ſit ſuſpecta præſtigiarum diabolicarum.

Hydromeli, ὑδρόμελι, dicitur *Aqua mulſa*, aqua melle miſta, *Melicratum*, *Mulſum*. Cujus variæ occurrunt præparandi differentiæ apud Columellam *l.* 12. *c.* 12. Palladium & alios; ex recentioribus Claud. Deodat. *Panth. Hyg. lib.* 2. *c.* 1. §. *Mel.* Dieter. *n.* 530. Penotum *tr. de med. Chymic. T. I. Theatr. Chym. Med. Germanorum*. Rhod. *ad Scribon. n.* 66.

Hydromelon, ὑδρόμηλον, *Hydromalum*, eſt nomen potionis ſic dictæ a malis cotoneis, *cydoniis*, cujus componendi ratio variat, quemadmodum legi poteſt apud Dioſcor. *l.* 5. *c.* 30. P. Æginet. *l.* 7. *c.* 15. Aetium, Oribaſ. & alios, notante Gorræo. Eſt ſpecies ὑδρομήλιτος, Lind. *Exerc. X.* §. 160.

Hydromphalon, ὑδρόμφαλον, eſt ſpecies *Herniæ aquoſæ*, in umbilico obortæ, quando humor aqueus lentus ſub tunica ibidem congeritur & continetur. Gal. *defin.* Curatio non differt ab aliis *Hydroceles* ſpeciebus.

Hydronomus, idem quod *Hydromanta*, Paracelſ. *l.* 2. *de Tartar. tract. c.* 3.

Hydrophobia, ὑδροφοβία, id eſt, *Aquæ metus*, & ὑδροφόβος, *aquam timens*. Eſt Symptoma *rabiei*, ceu delirii a morſu canis rabidi aut aliorum ſimilium brutorum rabidorum oborti, quemadmodum & nos effectum hunc ex morſu lupi rabioſi crudeliſſimo notavimus. Sumitur etiam vocabulum pro ipſa *Rabie*, ut eſt apud Senn. & alios Practicos. Ægri tales aquam & omnia fluida reformidant, alii quidem ſtatim, alii ſerius, & demum quadrageſimo die. De hoc affectu vide Hildan. *Cent.* 1. *obſ.* 86.

Hydrophylacium, ὑδροφυλάκιον, dicitur de communibus aquarum receptaculis pro conſtituendis fluviis aut lacubus deſtinatis, qualia in Helvetiæ Alpibus dari notavit J. J. Wagnerus *Hiſtor. Helvet. Curioſ. ſect. II. art.* 10. *p.* 41. *ſeqq.*

Hydrophyſocele, ὑδροφυσοκήλη, vel ὑδροπνευματοκήλη, i. e. *Hernia* cauſſam mixtam ex aquoſo humore & flatu ſupponens. Paræus *Chir. l.* 7. *c.* 14.

Hydropiodes, ὑδρωπιώδης, ſumitur interdum pro ipſo *Hydrope*, *Coac. t.* 304. 424. 458. Interdum pro ægro *Hydropico*, *t.* 453. *ſeqq.* 461. Vid. Foeſ. *p.* 633.

Hydropneumoſarca, dicitur humor vel abſceſſus a mixta materia, aquoſa, flatulenta & carnoſa productus. Meminit M. A. Sever. *l. de nov. obſ. ab. abſceſſ. c.* 4.

Hydropoeides, ὑδρωποειδής, dicitur de aquoſo, *aqueo* excremento, qualia in hydrope laborantibus viſuntur. Coincidit cum ὑδατώδης. Occurrit aliquoties apud Hipp. *l.* 5. *de morb. XXIII.* 23. *l.* 1. *de morb. mul. XLVI.* 3. *LXXXVII.* 16. ubi pro hydropica accipitur *l.* 2. *IX.* 4. *l. de intern. aff. XIII.* 5.

Hydropota, ὑδροπότης, i. e. *potator aquæ*, qui alio potu præter aquam frui nequit, de quali Hydropico facto & per uſum vini curato legatur Obſervatio Helwigii apud Bonet. *Med. Septentr. lib.* 3. *ſ.* 23. *cap.* 22. *pag.* 717. Alias & *Hydropota* vocatur, qui multos cyathos aquæ ingurgitans, & publico ſpectaculo iterum vitra vel cyathos implevit diverſiſſimis liquoribus, vino rubro, albo, aqua roſarum, qualem deſcripſit Italum Petrum de Manfredo dictum D. I. N. Binninger *Cent. I. Obſerv. Med.* 4. *p.* 4. *ſeqq.*

Hydrops, ὕδρωψ, eſt nomen affectus gravioris generale, tumorem vel abdominis & crurum, vel totius corporis denotans. Dividi poteſt in *Humidum* & *Siccum*. Humidi *Hydropis* duæ ſunt ſpecies: *Aſcites* & *Anaſarca*, ſive *Leucophlegmatica*: Siccus, qui ex flatibus tantum ortus eſt, *Tympanites*; De ſingulis ſuis locis & literis initialibus. Dicitur & ὕδερος, *Aqua intercus*, Dieter. *num.* 857. *Hydrops ad matulam* vocatur *Diabetes*. Porro vocab. ὕδρωψ accipitur pro ipſo ſero & ichore, Hipp. *l.* 4. *de morb. l.* 17. *IX.* 1. *XXV.* 34. *item l.* 2. *de morb. XVI.* 10. Iunge Foeſ. *d. l.*

Hydropyretos, ὑδροπύρετος, idem, quod *Febris ſudatoria* maligna, colliquativæ ſpecies. Foreſt. *Obſ.* 1. *Schol.*

Hydrorofaton, ὑδρορόσατον, dicebatur olim *potio ex roſis facta*, cujus deſcriptio habetur apud Æginet. *lib.* 7. *c.* 15. Aliter vero Oribaſius, qui aquæ fontanæ libras 60. coqui donec ferveat, poſtea indere roſarum foliorum exemtis unguibus libras 10. & occluſo vaſe coquere, donec perfecte cocta ſint, tandem defæcatis roſis mel ſeorſim coctum & defæcatum decocto roſarum addere juſſit, ad libras 30. Omnium delicatiſſime componi præcepit Actuarius, coquendo aquæ Lib. x. cum ſacchari Lib. v. donec ſpiſſa evadant, & tandem addendo ſucci roſar. libram unam. Sic febribus apprime utile eſſe ſcribit, notante Gorræo. Hæc formula videtur reſpondere Syrupo roſarum ſimplici dilutiori, ſive Julapio.

Hydrorrhodinon, ὑδρορρόδινον, dicitur *aqua cum oleo roſaceo* miſta. Sumta refrigerat, cietque

que vomitum. Dabatur a Galeo iis, qui venena hauſerant, ſi poſt vomitum ventriculus videbatur uti, notante Gorr.

Hydroſaccharum, ὑδροσάκχαρον, *aqua ſaccharata*. Reſpondet *Hydromeliti* ſive mulſo dilutiori. Poteſt etiam dici de Decocto aliquo ſaccharo condito. Legitur apud Foreſt. *l.* 32. *Obſ.* 9. & apud Jerem. Mart. *Obſ.* 93. apud Velſch. *in Sylloge*.

Hydroſacra dicitur tumor vel abſceſſus quidam a materia mixta, ex aqua & carne productus. Legitur apud M. A Severin. *l. de nov. obſ. abſceſſ. c.* 4.

Hydroticus, ὑδρωτικὸς, idem, quod ὑδραγωγὸς, i. e. *aquoſas ſuperfluitates evacuans*. Ita Libav. *l.* 8. *Syt. Ar. Chym. c.* 19. vocat Spiritum Tartari inſigne *Hydroticum*. Calx *hydrotica* ex ſtimmi ſive Antimonio legitur apud eund. *in defenſ.* 1. *Syntagm. contra Scheunem. c.* 8. Pertinent huc Pilulæ *hydroticæ D. Cneulini*.

Hydrus, ὕδρ☉, vocatur ſerpens aquaticus, valde venenoſus, qui alias Latine *Natrix* appellatur, cujus deſcriptio habetur apud Alvrov. *Hiſt. Serp. & Drac. l.* 1. *c.* 17. Jung. Ægin. *l.* 5. *c.* 17.

Hyems, χειμὼν, dicitur tempus anni frigidum, quod interdum humidum, interdum vero ſiccum eſſe ſolet, cujus conſtitutionem, morbos, victus rationem, vide apud Dieter. *n.* 920. *Hyemem* apud veteres conſtituebant Vergiliæ occidentes, ſicut orientes æſtatem. Lind. *Exerc. XI.* §. 196.

Hygeidion, ὑγείδιον, nomen eſt collyrii, quod ad Ammonium autorem quidam referunt. Deſcriptio habetur apud Æginet. *l.* 7. *c.* 16. Commendatur etiam ad τὰς ὑποπύυς.

Hygiæno, ὑγιαίνω, ſignificat *ſanus ſum*, valeo, quod tamen de proſpera & adverſa valetudine accipitur ab Hipp. 6. *aph.* 2. Adde Dieter. *n.* 849.

Hygiea, Hygeia, ὑγίεια, ὑγεία, dicitur *ſanitas*, *valetudo proſpera* corporis, inter bona corporis præſtantiſſimum, ultimus & ſummus artis Medicæ finis ac ſcopus, quem ſemper intendere debet, licet non ſemper in ipſius viribus ſit, eundem aſſequi. Eſt vero generaliter *ſanitas* nihil aliud, quam diſpoſitio, facultas & aptitudo agendi naturalis corporis ejuſque membrorum, conſiſtens in bona temperie, legitima conformatione, & convenienti unitate, vel connexione [quæ ſunt tres ſpecies & eſſentiales ſanitatis differentiæ] debita principii vitalis animati in humoribus & ſpiritibus ſedem ſuam obtinentis præſentia & facta appropriatione potiſſimum dependens. Plura petantur ex Inſtitutionibus & Phyſiologicis, & cui noſtræ placuerint Hypotheſes, videat *Dogmata Noſtra Med. Gen. P. I. cap.* 2. & *ſqq.* Cum vero individua hominum non uno eodemque modo ſeſe habeant, *ſanitas* quoque in omnibus una eademque non eſt, ſed in aliis *perfectior*, in aliis *imperfectior*, quæ *latitudo ſanitatis*, πλάτος τῆς ὑγιείας, vocatur, de qua ſuo loco. *Sanus* dicitur ὑγιὴς, ὑγιεινὸς Dieter. *n.* 850. 851. *Sanitas* quoque ad animum transfertur, quæ tamen ſignificatio Medico ſaltem eſt ſecundaria, quia mediante corporis ſanitate mentem quoque ſanam adjuvat. Per tropum & fortaſſis hyberbolice vocab. ὑγεία tribuitur medicamento, & quidem emplaſtro cephalico, quod & *Panaceam* & *Trium fratrum* vocant. Facit ad nomas & omnia ulcera maligna. Valet etiam ad plurima, & ejus deſcriptio habetur in Aetio *l.* 13. *c. de Emplaſtr. Cephal.* notante Gorræo & Caſtello. Vide etiam *Sanitas*.

Hygieinos, ὑγιεινὸς, idem, quod ὑγιὴς, *ſanus*, ſalubris, ſanabilis.

Hygiene, ὑγιεινὴ, vocatur *methodi medicinalis pars* prior, quæ tractat modum *ſanitatem conſervandi* in ſanis per certas indicationes & congrua media, quemadmodum poſterior appellatur θεραπευτικὴ, *curativa*, quæ monſtrat modum ſanitatem recuperandi in ægris per certas indicationes & congrua remedia. Vide *Dogm. M. Gen. Part. IV.* & alios Inſtitutioniſtas. *Salubre* corpus apud Medicos dicitur tripliciter, ut ſubjectum, ut cauſſa, ut ſignum. Gal. *in art. Med.*

Hygieros, ὑγιηρὸς, idem, quod ὑγιεινὸς, *ſanus*, ſalubris. Legitur in Hipp. de ſemine, de *A. L. & Aq. XXXVII.* 1. & *l. de morbo ſacro*, *V.* 9. Opponitur τῷ νοσερῷ, morboſo.

Hygra, emplaſtra liquida, ut xeria arida. Joan. Ruellius *in nomenclatura rei veterinariæ*.

Hygraſia, ὑγρασία. Vide *Humor*.

Hygredon, ὑγρηδὼν. Vide *Humor*.

Hygremplaſtra, ὑγρέμπλαστρα, vocantur *liquida Emplaſtra*, quæ opponuntur ξηρίοις, xeriis, ſive ſiccis, & legitur hæc vox apud Plin. *l. XXXIV. H. N. c.* 15.

Hygroblepharicus, ὑγροβλεφαρικὸς, epitheton ductuum ſeu oſtiolorum novorum in utriuſque palpebræ extrema ora ſive interna parte repertorum, quos Borrichius *Hygrophthalmicos* vocat, de quibus vide Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 8. *p.* 512.

Hygrocirſocele, ὑγροκιρσοκήλη, ſignificat herniæ ſpeciem compoſitam ex *aquoſa* & *varicoſa*, quando & circa venas ad teſtes excurrentes varicoſæ tricæ oriuntur & humor co-

pio-

pioſus in ſcroto ſimul colligitur. Gal. *in def. Caſtel.*

Hygrocollyrium, ὑγροκολλύριον, vocatur *collyrium liquidum* ex humidis medicamentis magna ex parte conſtans. Vide *Collyrium*. Ægineт. *l.* 3. *c.* 22.

Hygrometrum, ὑγρόμετρον, proprie eſt machina curioſa phyſico-mathematica, qua humiditatis gradus diverſi menſurari aut ponderari ſolent *Hygroſcopii* etiam nomine veniens, cujus aliquot exempla exhibet Cl. Sturmius *in Collegio Curioſo Tentam. XIV.* Verum non inepte nomen hoc etiam tribuitur a Celeb. Wedelio conſtitutioni partium ex vulnere fractura læſarum & jam curatarum debiliori, in quibus diverſus aeris humidioris ſtatus longe ferme certius ac artificiali machina percipitur, unde etiam cutim vivum Thermometrum & *Hygrometrum* appellare non dubitavit, *Phyſiolog. c.* 4. *p.* 70. *c.* 7. *p.* 162. *&* *cap.* 11. *p.* 402.

Hygromyron, ὑγρόμυρον, nomen unguenti *humidi* odorati, cujus deſcriptio, notante Gorræo, habetur apud Aet. *l.* 16. *c.* 114.

Hygrophobia, ὑγροφοβία, idem, quod *Hydrophobia*, ita vero dicta, quia non ſolum aquæ, ſed cujuſvis liquoris metus a cane rabido morſos infeſtat. Rhod. *ad Scrib. Larg. n.* 171.

Hygrophthalmicus, ὑγροφθαλμικός, vide *Hygroblepharicus*.

Hygros, ὑγρὸς, vide *Humidus*. In Fœminino ὑγρὰ olim κατ' ἐξοχὴν vocabatur *reſina liquida*, cui opponebatur φρυκτὴ, *frixa*, Gal. *l.* 6. *Meth. med. c.* 2. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 2. Dioſc. *l.* 1. *c.* 92. *ſeq. Hygra* quoque, tribuitur medicamentis ophthalmicis, eſtque idem, quod ὑγροκολλύριον, de quibus videatur Scrib. *n.* 37. 38. & Rhod. *in not.*

Hylarchicus, ὑλαρχικὸς, eſt epitheton Spiritus Mundi univerſalis, ab Henr. Moro Anglo ita dictus, qui materiam primam regit & diſponit, *in Enchirid. Metaphyſ.* quamvis hodieque ſint, qui illum Spiritum rejiciunt.

Hyle, ὕλη, ſignificat *materiam*, & quicquid ſub artis Medicæ præcepta cadit, eaque omnia, quibus cum in ægris, tum in ſanis utimur, recte *Materia Medica* dicitur, ὕλαι τῆς τέχνης, Gal. *com.* 4. *in* 6. *Epid. t.* 19. Aliquoties etiam Latino idiomate occurrit in Petr. Aponenſ. *Conciliat. Controverſ.* imprimis *diſſ.* 16. ὕλη quoque dicitur *Sylva* & materia in ſylvis cædua, unde ὑλοτόμος, *lignator*, qui in ſylvis ligna cædit. *Hyle* Paracelſo etiam *materiam* ſignificare videtur *de morb. foſſorum lib.* 2. *c.* 2. *Theatr. Chym. T. II. p.* 145. In ſpecie quoque Lapis Philoſophicus *Hyle* vocatur, Rob. Valleſiis *de veritat. Alchemiæ T. I. Theatr. Chym. pag.* 26. Unde & mixtura illa in operatione Spagyrica circa Lapidem Philoſophicum, ſive maſſa ex terra alba foliata fermento & ſpiritu conſtans, alias *Chaos* dicta, *Hyle* quoque vocatur. Libav. *Synt. A. Ch. l.* 7. *c.* 8. *&* *Apoc. Herm. P. Poſt. Tom. II. Oper.* Libav. *pag.* 340. Plura de *Materiis Chymicis* videantur in Bekheri *Oedipo Chymico per totum*. Jungi poterit quoque Theatrum Chymicum & loca in Indicibus inquiri.

Hylomaneo, ὑλομανέω, idem, quod καθυλομανέω, frondibus luxurio, vide ſupra *Cathylomaneo*.

Hylonomos, ὑλόνομος, epitheton ferarum in ſylvis victum quæritantium, Hippocr. *l.* 2. *de diæt. XX.* 2. ubi junguntur τὰ ἀγρόνομα, *in agris viventia*.

Hymen, ὑμὴν, in genere ſignificat *membranam*, & coincidit cum vocabulis χιτὼν, & μήνιγξ, quamvis & differentiam aliquam docuerit Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 4. Eſt autem *membrana* in genere pars ſimilaris, lata, plana, alba & dilatabilis, ex portionibus colliquamenti ſeminalis viſcidis & humidis producta, Barth. *d. l.* ubi plura de hac materia. In ſpecie *Hymen*, ὑμὴν vocatur *Clauſtrum virginitatis*, *Eugium*, & ſique ſunt alia nomina, quæ videantur apud Caſp. Rejes *Camp. El. q.* 39. *n.* 11. A quibuſdam quæſtio movetur; An revera talis membrana in medio perforata in ſinu virginum muliebri detur: & an non potius caruncularum 4. myrtiformium cohæſio per membranulas pro hymene ſit habenda. De hoc dubio videatur Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 31. Caſp. a Rejes *d. l.* negativam defendit, item Joh. van Horne *Microc.* §. 69. D. D. Hoffmann. *Diſſ. An. ad h. l. p.* 286. 288. Lullius *Hymenis* nomine inſignivit ignem peculiarem clauſum in unica fornacula humidum, vaporoſum, continuum ac digerentem, quem ſufficere docet ad Magiſterium Spagyricum Lapidis Philoſophici, teſte Dionyſ. Zachario *in opuſculo*, *Theatr. Chym. Tom. I. contento p.* 731. Tunica quoque interior fœtum involvens Amnios dicta ὑμὴν vocatur apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 42.

Hymenodes, ὑμενώδης, *membranoſus*, pelliculoſus. Dicitur de ſanguine valde fibroſo & pituitoſo, Hipp. *l* 1. *de morb. mul. XXI.* 2. *XXXIV.* 8. *XXV.* 1. *XLV.* 14. *LXXXIII.* 4. explicatur per ὑμένων ἀνάπλεων, plenus pelliculis. Uſurpatur de urina *membranacea*, *Coac. t.* 83. *&* 582.

Hyoides, ὑοειδὴς, rectius ὑψιλοειδὴς, a figura lite-

literæ Græcæ υ. cum ὑοειδὴς potius figuram, aut formam ſuis referens ſignificet, recte mo-nente C. Hoffmann. *com. in Gal. de V. P. n.494.* Dicitur os bicorne, pluribus oſſiculis contex-tum, ad radicem linguæ ſitum, ut ſit firma-mentum linguæ & laryngis muſculorum. Jun-ge Bartholin. *lib. 3. Anat. c. 12.* Vocatur & *Lambdoides* ab inverſa litera Græca Λ, item *Os gutturis, gulæ*. Gal. *l. de muſcul. diſſect. c. 13.* Appellatur & *Pharyngethron*, *l. de vocal. diſſect. cap. 6.*

Hyophthalmos, ὑόφθαλμος, i. e. *Suis oculo ſi-milis*, præter Botanicam ſignificationem, qua Aſteri Attico tribuitur, dicitur quoque de gem-ma quadam ex ſpeciebus τῶν ἀχατῶν, ſic dicta, quod intus ſuillum oculum repræſentet. Gorræus.

* *Hyoſcyamus*, quibuſdam ἀδαρίας. Salmaſ. in Solin. Eſt herba frequentiſſima in Italia, quæ ſulphure atque oleo cum tenui, tum craſ-ſo diviſibilitatis, rarefactionis, atque expan-ſionis capaci abundat: ideoque ad lethargum inducendum vim habet: Dementare etiam ob-ſervatum eſt.

Hyothyroides dicuntur Muſculi rimam La-ryngis dilatantes, quorum deſcriptio videatur apud Barth. *l. 2. Anat. c. 11. p. 459.* & alios.

Hypacticos, ὑπακτικὸς, vocatur facultas me-dicamenti *alvum ſubducens*, & ita idem eſt cum ὑπήλατος, de quo nomine p. p. Prius le-gitur apud Gal. *l. 5. S. F. c. 2.*

Hypacuo, ὑπακούω, ſignificat *obtempero*, cedo. Uſurpatur ab Hipp. de morbo, aut materia morbifica remediis cedente, v. g. *l. 2. Prorrh. XLIII. 2. l. 4. Epid. XXV. 6. lib. 7. XXII. 7.* Jung. Foeſ. *p. 634.*

Hypæthros, ὕπαιθρος, ſignificat *locum ſub dio*, deſignatum ob deambulationem, quæ lo-ca Græci & περιδρομίδας, appellarunt, in quæ per hyemem ſereno cœlo ex xyſto athletæ prodeuntes exercebantur. Lang. *lib. 1. ep. 51.* εὐνὴ ὕπαιθρος, cubile *ſub dio*, legitur apud Hipp. *2. de R. V. I. A. t. 50.*

Hypago, ὑπάγω, *ſubduco*, proprie ſignificat; ſed in foro Medico tropice dicitur de alvo fluida, κοιλίη ὑπάγουσα. Hipp. *4. de R. V. I. A. t. 13.* Vide *Subductio*.

Hypaleiptron, ὑπάλειπτρον, inſtrumentum vocatur illitorium, ſive *Specillum*, quo ad illinendum utimur; vulgo *Spatha*. Hippocr. *1. de artic. t. 45. l. 2. de morb. mul. L. 9.* ubi ge-neraliter pro *Specillo* ſumi videtur. Alibi vero vocavit ὑπαλειπτρίδα μήλην, *l. de ſuperfœt. XIII. 1.* Jung. Erotian. *in Onomaſt. pag. 56. a.* qui ὑπά-λειπτον legit, quod reprobat Foeſ. *Oecon. p. 635.*

Hypaleipton, ὑπάλειπτον, vocatur medica-mentum, quod illini poteſt, vulgo *Linimen-tum*. Hipp. *l. de Ulcer. XIV. 3.*

Hypalgeo, ὑπαλγέω, non ſimpliciter doleo, ſignificat, ſed *ſubdoleo*, vel profundum vel clandeſtinum dolorem in aliqua parte deno-tans. Ita de corde uſurpavit Hipp. *l. 3. Epid. ſect. 2. ægrot. 12.*

Hypanconion, ὑπαγκώνιον, dicitur *pulvillus*, *qui cubito ſubjicitur*, quaſi *ſubcubitales*, quem-admodum ὑπαυχένιον, qui cervici ſupponitur. Gal. *c. 2. de fract. t. 64.*

Hypantheros, ὑπανθηρὸς, id eſt, *ſubfloridus*, ſive aliquatenus floridus. De ſputo ſubcruen-to & ſubrubro uſurpavit Hippocr. *l. 2. Epid. ſ. II. 21.*

Hypaphonos, ὑπάφωνος, vocab. rariſſimi u-ſus, ſignficans vel *ſubabſurdus*, non conſen-tanens, h. e. intempeſtivus, importunus; vel *horrendus*, quemadmodum Lind. verſio reddi-dit. Hipp. *Coac. t. 321.* Alii legunt ὑπόδεον, Vide Hollerii *Comm. ad h. l.*

Hypar, ὕπαρ, dicitur de eo, quod viſu co-gnoſcitur. Pertinet ad proverbialem locutio-nem ὕπαρ καὶ ὄναρ, h. e. *vigilans* & *ſomnians*, quo uſus Hipp. *in Leg. III. 7. 8.*

Hypauchenion, ὑπαυχένιον, vocatur *pulvillus*, *qui cervici ſupponitur*. Gal. *2. de fract. t. 64.*

Hypeccauma, ὑπέκκαυμα, *fomitem*, fomen-tum proprie ſignificat. Tropice vero & ali-menta ſic dicuntur, quia veluti ligna igni, calido nativo pabulum ſubminiſtrant. Hipp. *1. aph. 14.* Jung. Dieter. *num. 359.*

Hypeclyome, ὑπεκλύομαι, ſignificat *paulatim exſolvor*, aut ſubinde debilis ſio; deinde vero rurſus ingraveſco. Dicitur de palpitationibus, Hipp. *l. 1. de morb. mul. XLI. 5.*

Hypelæon, ὑπέλαιον, *olei ſex* ſeu *ſordes*.

Hypelatos, ὑπήλατος, *dejectorius*, dicitur de medicamentis alvum ſubducentibus; eſtque idem, quod καθαρτικὸς. Legitur apud Hipp. *l. 4. de morb. XXX. 16. & 2. de R. V. I. A. t. 11.*

Hypenantioſis *ſubcontrarietatem* ſignificat, ſi-ve mutuam repugnantiam. Hipp. *2. aph. 22.* Jung. Dieter. *n. 860.* Ita indicata dicuntur in-dicantibus ὑπεναντία, *ſubcontraria*, Lind. *Ex. IV. §. 19.* Nota propoſ. ὑπό, quæ limitare vi-detur contrarietatem.

Hypene, ὑπήνη, *barbam* ſignificat *ſub mento* ſive pilos a mento pendulos. Linden. *Med. Phyſ. l. 2. c. 13. §. 50.* quamvis Gorræus nota-verit, etiam labrum ſuperius vocari ὑπήνην, quod & Veſalius affirmat *lib. 2. de H. C. F. cap. 13.*

Hypenemios, ὑπηνέμιος, *ſubventaneus*: quaſi a ven-

a vento productus. Epitheton ovorum ſterilium, ſeu irritorum, quæ gallina abſque congreſſu cum gallo concipit & excludit; Dicuntur & *ova Zephyria*, a vento zephyro, quod illum ad horum ovorum generationem aliquid facere creditum fuerit. Aldrovand. *l.* 14. *Ornithol. cap.* 1.

Hypereoreoma, ὑπεραιωρέομαι, ſignificat *elevor*, attollor. Hipp. 2. *de fract. t.* 52.

Hyperbolicus, ὑπερβολικός id eſt, *Exceſſivus*, dicitur de figura corporis, quoties quatuor membra, Græce κῶλα, id eſt, *crura* ac *manus*, aut ſumme exter.duntur, aut immodice inflectuntur, ipſa item ſpina, cujus partes vertebræ quoque in cervice exiſtunt, cum plus nimium incurvatur, aut extenditur, Gal. *cap.* 1. *in prognoſt. t.* 13.

Hypercatharſis, ὑπερκάθαρσις, quaſi *ſuperpurgatio*, h. e. immodica aut nimia purgatio, ex operatione violentioris medicamenti colliquantis, urentis, ſtimulantis, Hipp. 5. *aph.*4. *Coac. t.* 564. Jung. Dieter. *n.* 861. Talem ex uſu Mercurialium obortam obſervavit D. Mollenbroccius *Eph. N. Cur. Ann. I.O.* 54. Plures Autores de *Superpurgatione* vide apud Walther. *Sylv. Med. p.* 764. *ſeq.* Qualis pœna fit irroganda, qui ex imprudentia vel inſcitia *hypercatharſin* effecit, videatur in P. Ammanni *Irenic. p.* 183. *ſeqq.*

Hypercoryphoſis, ὑπερκορύφωσις, ſignificat *eminentiam*, vel protuberantiam. Latine *apex* dicitur *ſummitas*, *vertex*. Ita *lobi* pulmonum vocantur ab Hipp. ὑπερκορυφώσιες, *l. de Diſſection. t.* 7. & Hepatis, *ibid. II.* 3.

Hypercriſis, ὑπέρκρισις, ſignificat *judicationem*, ſive *criſin* morbi *exceſſivam* & acerbiorem, quando natura materiæ morbificæ multitudine onerata evacuationem molitur nimiam, cum periculo graviori conjunctam. Galen. *c.* 3. *prognoſt. t.* 1. Dicitur & ὑπερέκκρισις, *ſuperexcretio*, *l.* 3. *de G. M. S. L. c.* 3. *in pr.*

Hyperemeo, ὑπερεμέω, *ſuperevomo* ſignificat. Uſurpavit vero Hippocr. de venis ſanguinem redundantem effundentibus, *l.* 2.*de morb. XVII.* 2. *XIIX.* 1. Vide *Supervomitus*.

Hypereon, ὑπερῷον exponit Erot. *Onom. p.* 117. per *commutans*.

* *Hyperemeſis*, ὑπερέμεσις, nimia violenta vomitio, qualis in cholera morbo obſervatur.

Hypereſia, ὑπηρεσία, *miniſterium*, officium ſignificat. Uſus vero aliquoties Moſchion. *de morb. mul. c.* 89. 91. *&c.* de uſu partium corporis, ſive functione organica.

Hyperetes, ὑπηρέτης. Vide *Miniſter*.

Hyperetria, ὑπηρέτρια, i. e. *Miniſtra*. Vocantur hoc nomine fœminæ obſtetrici in partu ſuppetias venientes, quarum ad minimum tres requirit Moſchion. *d. l. c.* 51.

* *Hypericon*, ὑπέρικον, herba Italis notiſſima ex qua ad vulnera, ulcera, uſtiones, contuſiones ſanandas admirandum oleum paratur. Decoctum etiam in multis Pectoris morbis plurimum valere obſervatum eſt.

Hyperineſis, ὑπερίνησις, idem quod ὑπερκάθαρσις, *nimiam evacuationem* ſignificat. Ἴνησις enim vacuationem notat. Unde & ὑπέρινος; & ὑπερινώμενος dicitur *immodice vacuatus*. Hippocr. *l. de loc. in hom. LXI.* 12. *in principio*, *l.* 2. *de morb. mul. l.* 6. *Epid. ſ.* 5. *t.* 32. Galen. *l. de ſang. miſſ. adverſ. Eraſiſtratum*, *c.* 7. Jung. ge Foeſ. *pag.* 636. Conf. Gal. *exeg.*

Hyperoa, ὑπερῷα, dicitur *pars oris ſuperior*, eſtque modice concava, foraminulis pertuſa, per quæ a cerebro pituita, ſive mucus deſcendit. Dicitur & *palatum*, item *baſis cerebri*, oſſe ſphenoide firmata. Gr. τὸ κατ' τὴν ὑπερῴαν ὀστοῦν, Galen. *c.* 1. *in* 6. *Epid. t.* 3. *&* 4. Caſtell. Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 12.

Hyperoche, ὑπεροχή, dicitur *præſtantia*, excellentia, quæ decet Medicum & *Divina* vocatur ab Hipp. *l. de dec. ornat. V.* 17. Hanc egregie expoſuit Lindenus, appellans *ſublimitatem heroicam*, Exerc. II. §. 36. *ſeqq.*

Hyperorao, ὑπεροράω, proprie ſignificat *prætervideo*, quod prohibuit Hipp. in Medico 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 25. & mirum, Foeſ. *in Oecon.* non expoſuiſſe hoc verbum emphaticum, quo indicatur, Medicum non debere temere & ἀπερισκέπτως, *inconſiderate* quicquam aggredi, aut ſuſcipere. Linden. *Ex. XII.* §. 34. *XIII.* §. 6.

Hyperos, ὕπερος, *piſtillum* ſignificat, Hippocr. 2. *de fractur. t.* 41. Idem, quod κέρκις. Vide *Cercis*.

Hyperphero, ὑπερφέρω, ſignificat *emineo*, ex. to. Hipp. *l.* 7. *Epid. XLI.* 14. quamvis in edit. Lind. legatur ὑπερέφερτο. fortaſſis mendoſe; pro ὑπερεφέρετο. Foeſ. *d. l.*

Hyperphyes, ὑπερφυής, ſupra naturam & indolem alicujus rei excedens. Uſurpatur de ægritudine, Græce κακοπαθείῃ, dicta, eaque graviſſima, *l. de vet. med. XIX.* 5. Latine *Immenſus* reddi poteſt.

Hyperſarcoſis, ὑπερσάρκωσις. Vide *Excreſcentia*. Hinc & ulcus, quod habet *carnem excreſcentem*, vocatur ὑπερσαρκόν; Gal. *l.* 2. *Meth. Med. cap.* 2. *&* *l.* 3. *cap.* 6.

Hypertoneo, ὑπερτονέω, ſignificat ſupero, *ſupereminee*, Gal. *in Exeg. dict. Hipp.*

Hyperydros, ὑπέρυδρος, ſignificat nimis aquo-

quoſus, aqua collecta diſtentus, Hippocr. *l. de affect.* 12. quamvis mendoſe legatur in Lind. ὑπέρυδρον.

Hyperythros, ὑπέρυθρος, ſignificat *ſubrubrum* Legitur apud Hipp. 3. *Epid. ſ.* 3. *t.* 70. & *l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 29. Lind. vocavit *rubrum dilutum Ex. V.* §. 57.

Hypezodos, ὑπέζοδος, dicitur *alvi ſeceſſus*, alvi fluxus. Hipp. *l.* 2. *Prorrh. XXXII.* 3.

Hypezocos, ὑπεζωκώς, *ſuccingens*. Dicitur de membranis, quæ aliis partibus ſunt *ſuccinctæ*, v. g. Pleura coſtas *ſuccingit*. Ab his differunt διαφράττοντες, *diſtinguentes*, ut ſunt, Diaphragma, Mediaſtinum, Gal. *l.* 5. *Anat. adm. c.* 8. & *l.* 7. *c.* 2.

Hyphæmos. Vide *Subcruentus*.

Hyphe, *Hyphos*, ὑφή, ὕφος, Vide *Tela*.

Hyphegeſis, ὑφήγησις, eſt *præitio* & *deductio* quædam. Sic dicitur Hipp. via, quæ reliquæ puerperii purgationi ſternitur, per illa, quæ primum cum fœtu eruperunt, *l. de nat. puer. XII.* 7.

Hyphydros, ὕφυδρος, idem, quod *Hydropicus*. Hipp. *l.* 2. *Prorrhet. II.* 12.

Hypnelos, ὑπνηλός, *ſomnolentus*, vide *Somnolentia*.

Hypnobates, ὑπνοβάτης, *Somnambulo*. Vide *Noctambulo*.

Hypnodes, ὑπνώδης. Vide *Somnolentus*, *Somnolentia*.

Hypnologica, ὑπνολογική, vocatur a Lindeno pars tertia Diæteticæ ſomni & vigiliæ ſalubrem uſum tractans *in Manuductione ad Medicinam* a D. D. G. Chr. Schelhammero *in part. poſter. introduct. Conring. edita pag.* 92.

Hypnopocos, ὑπνοποιός, idem, quod ὑπνωτικός, *ſomnum efficiens*. Legitur apud Dioſcorid. *l.* 1. *cap.* 1. Vide *Hypnoticus*.

Hypnos, ὕπνος, *ſomnus*, quid ſignificet, notum eſt. Pertinet inter res nonnaturales, ceu cauſſas indifferentes ſanitatis & morborum, cujus eſſentia conſiſtit in quiete & vacatione actionum ſenſitivarum potiſſimum & locomotivarum, dependens a ſpirituum animalium illis functionibus deſtinatorum materiali præſentia, vel etiam activitate debita deficiente. Dividitur *in ſomnum* naturalem, & præternaturalem. Plura de *ſomni* natura & differentiis legi poſſunt apud Th. Willis *Tr. de An. Brut. P. I. c.* 16. *Dogm. noſtra Med. Gen. P. V. c.* 4. *d.* 2. *p.* 621. *ſeqq.* & in ſpecie de præternaturali, Charlton. *Ex. Pathol. VII.* §. 4. Jungatur etiam, ſi placet, Dieter. *n.* 863. Lind. *Ex. VII.* §. 39. *ſeqq. XVI.* §. 230. Helmontii ſententia de *ſomno* videri poteſt *tr. Jus Duumviratus*, *n.* 14. *ſeqq.*

Hypnoterion, ὑπνωτήριον, nomen eſt Epithematis Hepatici apud Aetium de cura ſplenis indurati, teſte Gorræo *in defin.*

Hypnoticus, ὑπνωτικός, dicitur de eo, quod ſomnum conciliat, idem, quod ὑπνοποιός, Lat. *ſomnifer*, aut *ſomnificus*. Ita vinum ſomniferum vocatur, Dioſcor. *l.* 5. *c.* 11. Medicamenta ὑπνωτικὰ ſunt, quæ ſomnum faciunt. Coincidunt cum *Narcoticis*, niſi quod hæc violentiora ſaltem ſomnifera denotent, Gal. *l.* 5. *de S. Fac. cap.* 19. Vocantur & *Colica*, *l.* 7. *de C. M. L. cap.* 5.

Hypo, ὑπό, præpoſitio, ſignificans *ſub*, quod tamen in vocabulis compoſitis accipiendum eſt non ſolum ratione loci inferioris, ſed etiam ſæpe exponendum de modo remiſſiori & leviori, quod ex ſubſeqq. nonnullis vocabulis innoteſcet, & rectiſſime animadverterunt C. Hoffmannus *in Comm. ad Galen. de V. Part.* 1062. & Lind. XII. §. 69. imo Gal. ipſe *cap.* 3. *in* 1. *Prorrhet. t.* 3.

Hypobæno, ὑποβαίνω, ſignificat *ſubeo*, h. e. ſubjicior, veluti fundamentum ſupponor. Occurrit apud Hipp. *in Mochlic. XI.* 11. ubi etiam opponitur τῷ ἐπιβαίνειν. Foeſ. *p.* 637.

Hypoblepo, ὑποβλέπω, ſignificat *leviter ſuſpicio*, & uſurpatur de illis, qui per ſomnum apertis quodammodo ſunt oculis, quod languentium & extreme affectarum virium, aut nimiæ reſiccationis eſt indicium, Hipp. *Coac. t.* 64. Vide *Hypophaſis*.

Hypoborborizo, ὑποβορβορίζω, ſignificat aliquod murmur ſentio, *ſubmurmuro*, Hippocr. *Coac. t.* 62.

Hypobrychios, ὑποβρύχιος, ſignificat *ſubmerſus*, latens, in profundo deliteſcens. Uſurpatur vel de partibus corporis, v. gr. venis, Hipp. *l. de venis XXIII.* 5. vel de febre deliteſcente, *l.* 1. *Epid. ſ.* 3. *t.* 10. Adde Foeſ. *d. l.*

Hypocapniſma, ὑποκάπνισμα, ὑποκαπνισμός, i. e. *Suffumigatio*. Vide *Suffimentum*. Legitur apud Moſchion *de morb. mul. c.* 54.

Hypocarodes, ὑποκαρώδης, Lindenus vertit *Subſoporatus*, qui quodammodo caro vel ſopore gravi detinetur. Legitur apud Hippocr. *Prorrhet. ſect.* 3. *t.* 62. *Coac. t.* 259. & ὑποκαρωδέως *l.* 3. *Epid. ægrot.* 4. vel *ſect.* 2. *t.* 1. Vide Foeſ. *Oecon. p.* 309. 310.

Hypocatharſis, ὑποκάθαρσις, ſignificat *levem per alvum purgationem*, & ita opponitur ὑπερκαθάρσει, quamvis non poſſit negari, quando que etiam ſimpliciter ſumi pro omni inferioris alvi purgatione, Hipp. *l. de ulcer. IV.* 6. Confer ad Gal. *l.* 4. *meth. med. c.* 6.

Hypocauſtum, ὑπόκαυστον, proprie ſignificat

balnearium, vel *vaporarium*, quod ſub ſuo pavimento habet fornacem, qua mediante calefacit. Confer. ad Lang. *l.* 1. *ep.* 50. Rhod. *ad Scribon. n.* 60. quomodo Henric. a Deventer *Hypocauſtum* acceperit; videatur *in ſuis obſervation. obſtetrical. cap. XXVI. p.* 93. Nimirum pertinet ad ſellam parturientium. Hodieque tamen ſumitur pro omni conclavi, quod mediante fornace calefieri poteſt, vulgo *Stufe*. Jul. Alex. *l.* 28. *ſalubr. cap.* 8. cujus uſum an Itali, Galli, & qui eos ſectantur, prægnantibus ſatis rationibus improbent, dubito.

Hypocephalæon, ὑποκεφάλαιον, *pulvinum*, aut *pulvinar capiti ſupponendum* ſignificat, Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XCIV.* 10.

Hypocerchaleon, ὑποκερχαλέον, ſignificat *aſperitatem* quandam *ſtridulam* in faucibus & aſpera arteria. Hipp. *l.* 7. *Epid. XI.* 7.

Hypoceros, ὑπόκηρος, *impurus*, interitui & morti obnoxius, idem, quod ἐπίκηρος, quod ἀκεράτῳ, *puro*, ſincero opponitur, ſignificat, *de morb. ſacr. IV.* 54.

Hypochaſco, ὑποχάσκω, proprie ſignificat *ore ſubbianti ſum*, & aliquantulum aperto, uti ſolent illi, qui mente aliquod acriter contendunt, & tota cogitatione ac oculis eam in rem defiguntur. Hinc & ſignificat *ſuſpicor*, ſuſpecto, animadverto. Hipp. *l.* 4. *Epid. XXVII.* 14.

Hypocheirios, ὑποχείριος, ſignificat ægrum, qui medico tractandum ſe ſubmittit, Hipp. *L. de Medico*, I. 34.

Hypocheomenos, ὑποχεόμενος, i. e. *ſuffuſus*, ſive ſuffuſione in oculo laborans. Gal. *l.* 6. *de tu. ſan. c.* 9. *in fine*.

Hypochloromelas, ὑποχλωρόμελας, dicitur, qui ex pallido aliquantulum nigricat, *ſubpallide nigricans*, ex miſta humorum, melancholici & bilioſi, in ſanguine abundantium diſpoſitione originem ducens. Occurrit apud Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 21. Vide Gal. *in comm. ad h. l.*

Hypochloros, ὑπόχλωρος, ſignificat *ex virore* aliquantulum *palleſcens* Hipp. *d. l.* Lat. *Subviridis*.

Hypocholos, ὑπόχολος, *ſubbilioſus*. Dicitur de colore, eſtque ſignum corporis extenuati, Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 29. Gal. *in comm. ad h. l.*

Hypochondriacus, ὑποχονδριακός, dicitur & de morbis, & de ægrotis. Inter morbos antecellit nomine quidem notiſſima *affectio hypochondriaca*, ὑποχονδριακὸν πάθημα, alias *flatulenta affectio*, *Mirachialis* Arab. dicta, & ſi melancholia conjuncta fuerit, *Melancholia Hypochondriaca* appellata. Qualis autem fere morbus ſit, nondum adeo perſpectum. Eſt enim tanta congeries ſymptomatum diverſorum, ut quædam plane contrariari invicem videantur. Hinc & apud veteres plerumque accuſatur ἀναπραξία viſcerum, h. e. adverſæ functiones. Hujus morbi deſcriptionem ex vulgari veterum & quorundam recentiorum opinione vide paſſim in practicorum ſcriptis, præſertim Sennert. *lib.* 3. *Med. Pr. Part. V. ſect. I. per totum* & de *melancholia hypochondriaca lib.* 1. *P. II. c.* 12. Malach. Geigerum, Joh. Freitag. & P. Zacchiam integris tractatibus de hoc morbo. Junge Dieter. *d. l.* Caſp. a Rejes *C. El. quæſt.* 73. *n.* 17. & *ſeqq.* alioſque plures. Nonnulli recentiorum hunc affectum aliter deſcribunt. Ita Thom. Willis inter ſpaſmodicos affectus refert, & ita morbis cerebri annumerat *in Patholog. Cerebri c.* 11. Nath. Highmorus vero morbum ventriculi eſſe ſtatuit *in Epiſtola de Hyſterica* & *Hypochondriaca paſſione*. Mihi ſalvo aliorum judicio hanc addere libet deſcriptionem: *Affectio Hypochondriaca* eſt morbus valde complicatus & compoſitus ex diverſis ſpeciebus, præſertim vero ex intemperie varia partium primariarum corporis & obſtructionibus viſcerum, glandularum, vaſorumque in hypochondriis, congeriem plurimorum graviſſimorumque quandoque ſymptomatum, præſertim actionum naturalium, vitalium & animalium læſarum, cum copioſa flatulentia, murmure, ructibus acidis, ſputatione continuata, alvi ſiccitate, urina tenui, quandoque vero valde lixivioſa & tincta, interdum & cum delirio melancholico conjunctam habens & proveniens a mixta & inter ſe pugnante fermenti in ventriculo, ſanguinis & ſucci nervoſi impuritate heterogenea, ad malignitatem lentam, & putredinem magis minuſve vergente. In concreto pro ægrotis morbo jam deſcripto correptis paſſim ſumi legimus. Ita *in Ephem. N. Cur. Ann. I. Obſ.* 63. 80. *Ann. II. O.* 66. &c.

Hypochondrion, ὑποχόνδριον, quaſi *Subcartilagium*, alias Celſo *præcordia*, quamvis minus congrue. Ita vero dicitur ea pars corporis, quæ ſub coſtis ſpuriis & ilia uſque utrinque protenditur, non ſolum muſculos, ſed & interna viſcera comprehendens, Foeſ. *p.* 645. Dividitur in dextrum & ſiniſtrum; quamvis *Hypochondrium* ſimpliciter & κατ᾽ ἐξοχὴν poſitum Hipp. pro dextro ſumſerit, propter prærogativam, teſte Gal. *c.* 2. *in* 3. *Epid. hiſt.* 2. uti Linden notavit *Ex. IV.* §. 84. Adde Diet. *n.* 874.

Hypochorema, ὑποχώρημα, ὑποχώρησις. Vide *Dejectio*. Dieter. *n.* 874. Linden. *Ex. XIII.* §. 244. *ſeqq.* 255.

Hypochros, *ſubpallidus*, ſubflavus, Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 21. C. Hoffm. C. *de V. P. n.* 1062.

Hypochyma, *Hypochyſis*, ὑπόχυμα, ὑπόχυσις, Latine *ſuffuſio*. Vide *Cataracta*. Quomodo differat a *glaucomate*, vide in *Glaucoma*. Rhod. *ad Scribon. n.* 38.

Hypochytos, ὑπόχυτος, epitheton vini, eſtque idem, quod διάχυτος οἶνος, de quo ſupra in *Diachytos*.

Hypocoelon, ὑπόκοιλον, dicitur pars cavitati oculorum, quæ κοῖλον dicitur, ſubjecta. Latine *Subcavum*, Gorr. Lind. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 10. §. 85.

Hypocophoſis, ὑποκώφωσις, Latine *ſubſurditas*, *ſurdaſtritas*, ſi licet fingere; idem, quod βαρυηκοΐα, *obauditio*, difficultas auditus. Vide *Cophoſis*. Foreſt. *l.* 12. *Obſ.* 12. *Schol.*

Hypocranium vocatur abſceſſus ſuppuratio inter cranium & craſſam ſive duram cerebri meningem, & prolixius una cum Vomica Hypocrania deſcribitur ab Arnoldo Bootio *in Obſervat. Medic. de Affectibus omiſſis cap.* I. & II.

Hypocrinoma, ὑποκρίνομαι, Hipp. idem eſt., quod ἀποκρίνομαι, *reſpondeo*, indico. Hipp. *l.* 7. *Epid. XV.* 29. *lib.* 2. *de fract. t.* 11. 64. 68. Foeſ. *p.* 639.

Hypoderis, *Hypodermis*, ὑποδερὶς, ὑποδερμὶς, idem ſignificant, quod ἐπιδερὶς, id eſt, cuticulam, quæ obtegit clitoridem inſtar præputii ex Heſychio & Ruffo Lind. *Medic. Phyſiol. l.* 2. *art.* 15. 142. *pag.* 320. vide *Epideris*.

Hypodeſis, ὑπόδεσις, dicitur *ſubligatio*, eſtque faſcia, quæ ante injectas plagulas applicatur, Hippoc. 2. *de tis, quæ in medic. t.* 24. & Galen. *in comm. ad hunc locum*.

Hypodeſmis, ὑπόδεσμις, idem, quod ὑπόδεσις, *ſubligatio*, ſive faſcia ante plagulas adhibita. Hippocr. *d. l. ſ.* 3. *t.* 3. Galen. *in comm.* Opponitur τῷ ἐπιδέσμῳ, de quo ſupra, *Epideſmos*. Hipp. *d. l. t.* 39.

Hypodexis, ὑπόδεξις, vocatur *ſuſceptio*, vel *exceptio* familiaris, idem, quod ὑποδοχή. Legitur apud Hippoc. *l. de dec. orn. XI.* 19.

Hypodyſcolos, ὑποδύσκολος, id eſt, *paululum gravior*. Uſurpatur de ſigno. Hippoc. *Coac. t.* 189. & notat *aliquanto malignum*.

Hypodyſphoros, ὑποδύσφορος, ſignificat *ſubmoleſtus*, aliquantulum implacidus & corporis incontinentia jactatus. Hippoc. 1. *Prorrhet. ſ.* 2. *t.* 4.

Hypogaſtrion, ὑπογάστριον, vide *Abdomen*, *Etron*. Eſt ima pars imi ventris, quæ ab umbilico ad pubem & pudenda porrigitur, Hippoc. 4. *aph.* 80. Latine *Sumen*.

Hypogloſſis, *Hypogloſſium*, ὑπογλωσσίς, ὑπογλώσσιον, item ὑπογλωττίς, phyſiologicam & pathologicam habet ſignificationem. Secundum illam ὑπογλωσσὶς dicitur inferior pars linguæ, maxillæ adhærens, ubi affectus, Rana dictus, oriri ſolet. Lind. *l.* 2. *Med. Phyſ. c.* 13. §. 73. in qua ſignificatione quoque accipi videtur apud Hipp. *l.* 2. *de morb. XI.* 3. Unde & affectus dictus ὑπογλώσσιος βάτραχος, *rana ſub lingua* vocatur Aetio *Tetrabil.* 2. *l.* 4. *c.* 39. Ab hac quoque ſignificatione contigit, ut medicamenta quædam Arteriaca dicta, ſint ὑπογλωττίδες, id eſt, *ſublingualia*, *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 1. Scribon. *n.* 110. Vocantur & a Critone *Hypogloſſida*, Foreſt. *l.* 15. *Obſ.* 32. *Schol. fine*. De his vide & I. Dan. Horſtii *Diſpenſ. Pharm. Part.* I. *c.* 20. *p.* LXXXIIX. Pathologice vero ſignificat ὑπογλωσσὶς tuberculum ſub lingua, ſive partem inferiorem linguæ intumeſcentem. Hippoc. *l.* 2. *de morb. XXXI.* 1.

Hypoglutis, ὑπογλουτὶς, dicitur Anatomicis *carnoſa* ea *pars*, quæ *ſub natibus* deorſum fertur verſus pertendit. Gorr.

Hypogyon, ὑπόγυον, ἢ ὑπογύιον, ſignificat id quod eſt præ manibus, vel *quod inſtat*, Hippocrat. *l.* 7. *Epid. XXIIX.* 13. 26. *XXIX.* 2. ubi Linden. vertit per morti propinquus; quod tamen textus ipſe non videtur exigere.

Hypolambano, ὑπολαμβάνω, ſignificat 1. *deprehendo*, Hippocr. *l. de Medico VIII.* 2. deinde, *ſuſcipio*, *ſubeo*, Hippocrat. *l.* 1. *de morb. XI.* 14. Ita ὑπολαβὼν ῥῖγος, rigor ſenſim *ſubiens*, vel *invadens* legitur, *lib.* 5. *Epid.* X. 22.

Hypolampſis, ὑπόλαμψις, ſignificat aliquem *obſcurum fulgorem*, qualis obſervatur in tumore Hydropico, Hipp. *l.* 4. *Epid.* XX. 1.

Hypolaparos, ὑπολάπαρος, aliquantulum *mollis*, *ſubvacuus*, ſignificat, & uſurpatur ab Hippoc. de hypochondriorum molli extenſione, *lib.* 1. *Epidem ægr.* 2. *l.* 3. *ægr.* 3. & *l.* 4. XXVI. 1. Foeſ. *pag.* 639.

Hypoleiboma, ὑπολείβομαι, idem, quod ὑποστάζω, *aliquantum deſtillo*, defluo, Hippocr. *lib.* 1. *de Morb. Mul. LI.* 2. Gal. *in Exeg. voc. Hipp.*

Hypombros, ὕπομβρος, ſignificat vel *ſubtus madidus*, & dicitur de oſſe ὑπόπυῳ, ſubpurulento, Gal. *d. l.* & Erotian. *Onom. p.* 117. *c.* vel poteſt etiam ſignificare *leviter madidum*.

Hypomia, ὑπωμία, dicitur de eo, quod ſuperiori humeri parti ſubjacet, aut ipſi humero, Gal. *d. l.*

Hypomnema, ὑπόμνημα, vocatur *Commentarius*,

vius, recenſio & domeſtica adverſaria eorum, quæ memoriæ cauſſa ſibi quiſque ex lectione Autorum collegit, & ſeorſim connotavit, Libav. *Apoc. Herm. Part. I. in proœm.* C. Hoffm. *in comm. ad Gal. V. P. n.* 869.

Hypomyſaros, ὑπομύσαρος, hoc eſt *ſubolidus*, ſubfœtidus, aliquantum graveolens. Hippoc. de excrementis uſurpavit.

Hypomyxon, ὑπόμυξον, vocatur articulus muco obductus, *mucoſus*, Hippoc. 1. *de art.* 30.

Hyponoema, ὑπονόημα, ſignificat *animo conceptam opinionem*, vel *ſuſcipionem*, Hippoc. *l.* 2. *Prorrhet. IV.* 2.

Hyponomos, ὑπονόμος, dicitur de *ulcere ſubtus depaſcente*, & cuniculoſo. Græci enim ὑπονόμους vocant locos & canales ſubterraneos, opertas foſſas & cloacas. Gorr.

Hyponos, ὕπνος, ἢ ὑπόνισκος, dicitur *aſellus ſuppoſitus*, ſive *ſuccula ſuppoſita*, qua fit extenſio ad ſuperiora. Pertinet ad Chirurgiam veterum, Hippoc. *in Mochlic. XXII.* 1. ubi Linden. legit ὑπόσονος.

Hypopelios, ὑποπέλιος. Vide *Sublividus*.

Hypoperipſychon, ὑποπεριψύχων, vocatur, qui in exteriori habitu vel *ambitu corporis levi frigore tentatur*, Hipp. *l. Prorrh. ſ.* 2. *t.* 49. & *Coac. t.* 134.

Hypophacodes, ὑποφακώδης, lentis colorem referens, vel *lenticolor*, Hippoc. *l.* 2. *Epid. t.* 75. qualem colorem habent plerumque lienoſi. Foeſ. *p.* 643.

Hypophaſia, ὑποφασία, illum oculorum motum ſignificat, quo vel per vices vix ipſi oculi apparent, vel lucem oblique & tenuem intromittunt.

Hypophaſis, ὑπόφασις, dicitur *ſuſpectio*, vel *ſubapparitio*, quando inter dormiendum album in oculo ſubapparet, Hippoc. 1. *Progn. t.* 11. verbo ὑποφαίνομαι, *ſubappareo*, quod in eadem ſignificatione legitur 4. *aph.* 52. Jungatur Dieternum. 873. Tales homines vocantur alias ὑποβλέποντες, *Coac. t.* 64. Vide *Hypoblepo*.

Hypophaulos, ὑπόφαυλος, *aliquantum vitioſus* & pravus. Uſurpatur de victu vulgari & mediocri. Hippoc. 1. *de fract. t.* 45.

Hypophero, ὑποφέρω, geminam apud Hipp. obtinuit ſignificationem: unam, quando denotat *ſuffero*, *tolero*, *l.* 2. *Epid. ſ.* 2. *t.* 35. & *l.* 1. *de Morb. mul.* C. 37. alteram, qua ſignificat *labaſco*, labor, titubo, *l. de intern. aff.* XXXIX. 11. Vide Foeſ. *p.* 644.

Hypophora, ὑποφορά, vocatur Galeno *ulcus dehiſcens*, hoc eſt, profundum, fiſtuloſum, quod ex defectu repletionem exigit, *l. Introduct. c.* 3. & *l.* 6. *de C. M. P. G. c.* 2. *princ.* Nonnulli tamen ὑποφορὰν de *alvi dejectione* dici arbitrantur, teſte Foeſ. *d. l.* & apparet ex Hipp. *Coac. t.* 302.

Hypophthalmion, ὑποφθάλμιον, vocatur pars oculis ſubjacens, quæ in cachecticis, & hydropicis intumeſcere ſolet. Occurrit apud Hippocr. *Coac. t.* 139. *l.* 1. *de morb. mul. XXV.* 7. *l.* 2. *III.* 3. IX. 3. Idem fere ſignificat, quod ὑπόκοιλον, de quo ſupra. Foeſ. *d. l.* Eſt & ὑποφθάλμιον idem, quod ὑπώπιον, de quo p. p. Foreſt. *l.* 11. *Obſ.* 8. *Schol.*

Hypophtheiromenos, ὑποφθειρόμενος, dicitur longo tempore contabeſcens, ſive *leviter ſubtabeſcens*, apud Hippocr. *l.* 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 17. quamvis potius legendum videatur ὑποφερομένων, h. e. *perferentium*, notante Foeſ. *ad h. l.* & *in Oec. d. l.*

Hypophyſis, ὑπόφυσις. Vide *Subortus*.

Hypopicros, ὑπόπικρος, *ſubamarus*, Gal. *l.* 7. *de S. Fac.* §. *Crambe agreſtis*.

Hypopion, ὑπώπιον, vocatur *Sugillatio* ſub oculis, quando ſanguis ſub cutem effunditur, ex ſolutione venarum continuitatis, & ita ſub cute effloreſcit. Eſtque ex τῶν ἐκχυμωμάτων, Gal. *l.* 5. *de C. M. S. L. c.* 1. *in princ.* Non vero confundendus hic affectus cum ὑποφύω, de quo poſtea. Vide Foreſt. *l.* 11. *Obſ.* 8. *Schol.*

Hypopleurios, ὑποπλεύριος, idem, qued πλευρά, *Pleura*, membrana coſtas & latera thoracis ſuccingens. Gorr.

Hypopſapharos, ὑποψάφαρος, *ſubaſper*, ſive aliquantum aſper. Galen. *in exeg. voc. Hippocr.* Gorr.

Hypopſathyros, ὑποψάθυρος, ſignificat *aliquantum friabilis*. Quod vero Hippocr. de excrementis alvi uſus fit, mirum, quod in expoſitione ita ſeſe torqueant Interpretes, cum textus mihi ſatis videatur perſpicuus, qui eſt 1. *Prorrhet. ſ.* 3. *t.* 24. ubi alterum epitheton ὑγρά declarat prius, ſcil. intelligenda eſſe excrementa, quamvis craſſis portionibus ſcatentia, propter admixtas humidas tamen portiones copioſiores minus cohærentia, ſed diſſolubilia. Jung. Galen. *in comm.* Foeſ. *Oec. pag.* 646.

Hypopſopheo, ὑποψοφέω, *ſtrepitum edo*, aut facio, v. gr. inter potandum, Hippoc. *Coac. t.* 62.

Hypopſychome, ὑποψύχομαι, ſignificat *leviter refrigero*. Gorr.

Hypoptychtheis, ὑποπτυχθεὶς, *corrugatus*, compilatus in ſinus & rugas ſignificat. Hippocrat. *l. de nat. mul. VIII.* 1. & *l.* 2. *de morb. mul. XI.* 10.

Hypopyon, ὑπόπυον, dicitur *ſuppuratio* in genere.

nere. In ſpecie vero de pure in oculis congregato quoque uſurpatur, & quidem ſub cornea oculi tunica, quod inflammationis conſequens interdum eſſe ſolet. Galen. *lib.* 14. *M. Med. c.*19. Gorr. *in def.*

Hypopyrrhos, ὑπόπυῤῥος. Vide *Subrufus*.

Hyporinion, ὑποῤῥίνιον, partes ſub naſo dicuntur & *Myſtax*. Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t.* 62.

Hyporiſma. Vide *Emboriſma*.

Hyporrhyſis, ὑπόῤῥυσις, defluxio, vel *ſubfluxio* dicitur Hippoc. quando vel humores, vel etiam pars ſolida ſenſim deorſum labitur, 1. *de iis, q. in med. t.*19. Idem, quod καταῤῥυσις. Foeſ. *p.*640.

Hypoſapros, ὑπόσαπρος, *ſubputris*, fere idem, quod *putris*, quia opponitur τῷ καθαρῷ, *puro*. Hippocr. *l.*; *de int. aff.* I. 17. Legitur & 2. *Prognoſt. t.*42.

Hypoſarcidios, *Hypoſarca*, ὑποσαρκίδιος, ὑποσάρκα, idem, quod *Anaſarca*, ſpecies Hydropis, totum corpus infeſtantis. Vide *Anaſarca*. Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t.* 111. & *l.* 1. *de Morb.* III. 8. Parac. vocatur *Hypoſarca*, idem *Undimia*, cujus naturam deduxit ex elemento aquæ mucilaginoſo & congelato, *l.* 4. *Paragraphor. c.* 1. 2. *ſeqq.* & in Scholiis *ad h. l.* ſcripſit, *Undimiam* nihil aliud eſſe, quam alumen reſolutum, ſecunda ſpecies aluminis, qua intumeſcunt raſtetæ manuum ac pedum, & tota facies.

Hypoſeiſmos, ὑποσεισμός. Vide *Succuſſatio*.

Hypoſpadiæos, *Hypoſpadias*, ὑποσπαδιαῖος, ὑποσπαδίας, dicitur, cui glans non recta, ſed ſub vinculo vel freno illo, quod κύων, canis, ſive κυνοδέσμιον vocatur, (vide *Canis*) perforata eſt. Hinc qui ſic affecti ſunt, urinam anterius reddere nequeunt, niſi pudendum ad pubem reflectant. Ægin. *l.* 6. *c.* 74. Gorræus. At Gal. *l.* 15. *de V. P. c.* 3. ὑποσπαδιαίους, eſſe dicit, quibus ob vinculum, quod ad finem virgæ habent, meatus ſeminalis eſt contortus, & ita oblæſa genitalia ſteriles ſunt, non quod ſemen fœcundum non habeant, ſed quod in virgæ flexibus hærens ferri prorſus nequeat recta in uterum, quam rem curatio ipſa comprobat: Vinculo enim obſciſſo generant. Vide C. Hoffmann. *comm. ad h. l. n.* 1061. *ſeq.* I. Alex. *not. ad Gal. d. l.* Verum *Hypoſpadiæos* dari penitus negat P. Ammann. *Irenic. p.* 147.

Hypoſpathiſmos, ὑποσπαθισμός, dicitur inciſio tribus diviſionibus facta, ſupra frontem ad pericranium uſque, nec tamen tribus illis lineis, vel ſectionibus frontem inciditſe ſatis eſt, ſed ſubjicienda etiam eſt ſpatha, unde ſectioni huic inditum nomen fuit, & per ſubditas partes tranſmittenda, totumque id ſpatium uſque ad pericranium, quemadmodum prolixius modum illum docet Æginet. *l.* 6. *c.* 5.

Hypoſphagma, ὑπόσφαγμα, idem, quod ἀπόσφαγμα, proprie dicitur ſanguis, qui colligitur ex jugulato animali vaſculo exceptus, & in cibum varia condituta paratur. Hinc & foramen, quod jugulo infligitur, dicitur ὑποσφαξ, vel ὑποσφάγιον, Caſp. Hoffmann. *ad Gal. V. P. n.* 1114. Unde & in ſpecie tholi vel atramenti ſepiæ ſedimentum ὑπόσφαγμα vocatur, Galen. *in Exeg. voc. Hippoc.* Linden. *Ex. V.* §. 27. Pathologice tamen uſus obtinuit, ut *Hypoſphagma* ſignificet *ſuffuſionem cruoris*, & *ſugillationem* in oculi tunica adnata, ex plaga illata, & ſolutione continui vaſculorum per illam excurrentium. Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 8. Ægin. *l.* 3. *c.* 22. ubi & *venarum commercii divortium* appellatur. Eorum, qui ſic affecti ſunt, proprium ſymptoma eſt, quod quæcunque videant, rubra eſſe putent. Vide *Hæmalops*. Obiter non poſſumus diſſimulare, quod non videamus, quid obſtet, quominus omnis *ſugillatio* hoc nomine ὑποσφάγματος venire poſſit, cum ſit una eademque ratio generationis.

Hypoſplenos, ὑπόσπληνος, dicitur, qui aliquantulum lienoſus, & tumore lienis laborat, *Subſplenicus*, Hippoc. *l.* 2. *Epid. II.* 16. *l.* 3. *ægr.* 6. *poſt. ſtat. peſtil. l.* 1. *XIII.* 6.

Hypoſtaſis, ὑπόστασις, Latinis *ſedimentum*, vocatur craſſior urinæ portio, & contentum in urina reſidens, quamvis & *nubecula* mediam regionem occupans, aut *enæorema*, ſive *ſuſpenſum*, ſub *hypoſtaſis* nomine comprehendatur. Variat vero *hypoſtaſis* in ſanis & ægris; de qua varietate legatur Willis. *Ex. de Urin. c.* 3. & 5. Multas quoque ὑποστάσεως differentias præternaturales collegit Foeſ. *p.* 641. *ſeq.* quarum tamen explicationes pleræque ſingulis ſuis literis initialibus *in hoc Lexico* inveniuntur. Fallitur vero Paracelſus, quod *Hypoſtaſim* urinæ ſcribat eſſe excrementum renum. *Paramir. lib.* 3. *tract.* 4. cum in ſanis nihil aliud ſit, quam congeries filamentorum ſucci nutritii ſuperflua, uti Willis hoc rectiſſime docuit. Interdum & ὑπόστασις ſignificat *retentionem*, ſubſiſtentiam & ſuppreſſionem excernendi alicujus, v. gr. Hippoc. 2. *de artic. t.* 59. 2. *Prorrhet. X.* 8. *Coac. t.* 109. aut *ſuppoſitionem* partis ſolidæ, vel corporis alius durioris. 3. *de artic. t.* 92. *Mochlic. XV.* 4. & ita idem eſt, quod ὑπόστασις, de quo p. p.

Hypoſtathme, ὑποστάθμη, ſignificat craſſius ſedi-

dimentum in liquoribus, quale eſt Amurca in oleo, fex in vino & cereviſia, ſedimentum craſſum in urina, quod alias ὑπόστασις dicitur & ὑποστάθμη. Suidæ. Legitur apud Dioſcorid. *de ſedimento urinæ l.* 2. *c.* 99.

Hypoſtelloma, ὑποστέλλομαι, ſignificat *ſubtraho*, demo, evito, caveo, refugio. Hipp. 1. *aph.* 11. 4. *aph.* 6. 7. 8. Dieter. *n.* 870.

Hypoſtema, ὑπόστημα, idem, quod ὑπόστασις, *ſedimentum* in urina, ap. Hipp. *l. de criſib.* 1. 8. *VI.* 1. 2. *VII.* 4.

Hypoſtrophe, ὑποστροφή, geminam obtinet ſignificationem: Vel enim notat *converſionem* corporis, quando æger ſeſe convertit. Hippocr. *l.* 7. *Epid. XLI.* 17. *XLII.* 32. *l.* 4. *de artic. t.* 14. Vel idem ſignificat, quod ὑποτροπή, de quo poſtea, vide *Hypotrope*, i. e. *Recidiva*. Hinc ὑποστροφώδεα, dicuntur, quæ recidivas facere ſolent. Hippocr. *l.* 2. *Epid. ſ. III.* 72. *lib.* 4. *XIIX.* 20. *l.* 6 *ſ. t.* 22. Foeſ. *pag.* 643.

Hypoſyrizo, ὑποσυρίζω, ſignificat aliquem exiguum ſibilum edo, quaſi *ſubſibilo*. Hipp. *l.* 7. *Ep. XV.* 5. *XXI.* 6.

Hypotaſis, ὑπότασις, dicitur Latin. *Suppoſitio*, *Subtentio* alicujus, ut alteri ſit veluti fundamentum, Hippocr. 2. *de fract. t.* 66. a verbo ὑποτείνω, *ſubtendo*, *ſuppono*, quod legitur 3. *de artic. t.* 50. *l. de ulcer. IIX.* 3. Hinc & ὑποτεταμένον ξύλον, lignum *ſuppoſitum* dicitur, *t.* 49. & de oſſe ſuræ, 1. *de fract. t.* 18. Adde Foeſ. *d. l.*

Hypothenar, ὑποθέναρ, id eſt, *ſubvola*, pars ea manus eſt, quæ opponitur volæ manus, & Gr. θέναρ dicitur, Galen. *l. Introduct. cap.* 10. quamvis Linden. dubitet, quid proprie denotet, cum alii montem lunæ, ſive quod inter carpum & minimium digitum interjacet, alii omnes a monticulos ſub ſingulis digitis ab indice ad minimum denotare exiſtiment. *Med. Phyſiol. l.* 2. *cap.* 14. §. 85. Muſculus quoque adducens pollicem alter dicitur *Hypothenar* Riolano, apud Barthol. *lib.* 4. *Anat. c.* 12. *p.* 577.

Hypotheſis, ὑπόθεσις, ſignificat *ſuppoſitum*, aut principium aliquod in arte, vel ſcientia loco fundamenti conſtitutum. In qua ſignificatione etiam accepit Hipp. *de vet. medic. II.* 13. 15. *XXII.* 1. *XXVI.* 13. Lat. *Opinio*.

Hypotheton, ὑπόθετον, dicitur medicamentum, quod ano h. e. extremo inteſtini recti immittitur, ſive ſub forma glandis, ſive paſtilli, ſive turundæ id fiat. Latinis dicitur *Suppoſitorium*. Græcum vocabulum legitur apud P. Æginetam *l.* 7. *c.* 12. *ſin.* & Rolfink *O. & M. Spec. Comm. l.* 7. *ſect.* 1. *c.* 28. Vide *Glans*, *Suppoſitorium*.

Hypotinagmos, ὑποτιναγμός, idem quod ὑποσεισμός, vide *Succuſſatio*.

Hypotrimma, ὑπότριμμα, eſt edulii genus, ex variis rebus leviter tritis & contuſis conſtans, quod etiam τρίμμα, ſeu *Intritum* dici poteſt. Linden. *Ex. XI.* §. 78. Legitur apud Hipp. *l.* 2. *de diæta XXXIV.* 8. *l.* 3. *XXV.* 10.

Hypotrope, ὑποτροπή, item ὑποστροφή, dicitur *morbi reverſio*, reciprocatio; & uſitatius *Recidiva*, quando ſcil. prioris morbi cauſſa non perfecte remota, aut ablata, ob ejus novam collectionem morbus, qui ad ſenſum videbatur extinctus, evidenter repetit & recurrit. Dicitur & ὑποτροπιασμὸς, Hipp. 4. *aph.* 36. a verbo ὑποτροπιάζω, *revertor d. l. aph.* 61. *l. de intern. aff. l.* 87. *III.* 5. 7. Jung. Dieter. *n.* 871. 872.

Hypotrygos, ὑπότρυγος, h. e. *aliquantulum fæculentus*. Hippoc. *l.* 4. *Epid. XIV.* 10.

Hypoxeros, ὑπόξηρος, *ſubaridus*, aliquantum, ſiccus, ſignificat. Nec video, quomodo expoſitio Galeni ad hoc epitheton quadret, quando explicavit per πιτυρώδεστερον, ὑπόκοιλον, cum textus Hippocrati talem expoſitionem non exigant. Legitur vero *lib.* 1. *de fractur. t.* 38. *l.* 4. *de art. t.* 61. *Mochlic. XV.* 2. *l. de Helleboriſmo* 12. *l.* 6. *Epid. ſ. VIII. t.* 49. *l.* 7. *Epid. XIII.* 18. *Coac. t.* 369. 378.

Hypozoma, ὑπόζωμα, h. e. *membrana ſuccingens*, v. g. Diaphragma.

Hypozygumæ, ὑποζυγῆναι, ſignificat *ſubjugor*. Diciturque de *oſſe jugali*, quod ζύγωμα Gr. dicitur, ubi os a maxilla ſuperiori procedens cum eo oſſe, quod ſub aurem annexum eſt, *ſubjugatur*. Hipp. 2. *de artic. t.* 5. Inde ὑποζύγιον, *jumentum* dicitur de animalibus quadrupedibus, quæ ad labores rurales jugo connectuntur, v. gr. Boves. Galen. 1. *aph.* 15.

Hypſiloides, ὑψιλοειδὴς, pro *Ypſiloides*. Vide *Hyoides*.

Hypſophonos, ὑψόφωνος, dicitur, qui clara voce aut ſonora præditus eſt, *l.* 1. *Epid. ſ. II. t.* 78.

Hyptiaſmos, ὑπτιασμὸς, duplicem habet ſignificationem. Vel enim notat *ſupinum decubitum*, ſive *reſupinationem*, Hipp. 2. *de fract. t.* 22. Adde Gal. *Comm. ad h. l.* qualis decubitus ſuper ventrem ut plurimum in morbis malum habetur ſignum. Avic. *l.* 4. *fen.* 2. *tr.* 1. *c.* 42. Vel ſignificat *ventriculi everſionem*, cum nauſeabundus cibum faſtidit & rejicit, Galen. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 3. ubi vomitum ex

ex genere τῶν ὑπτιασμῶν, *ſupinitatum* eſſe ſcripſit. Vide Foeſ. *pag.* 647. Jul. Alex. *l.* 7. *Sal.* c. 7. Sumitur & ſynonymice pro *ſingultu* conjungiturque cum λιγμῷ apud Solenandr. *ſect.* 1. *conſil.* 16. & ex hoc notante Theoph. Boneto *Anatom. Pract. l.* 3. *ſect.* 5. *Obſ.* 1. *p.* 755. quamvis in mea editione Solenandri ἀκτισμὸς legatur, quod vitioſum eſſe e Lexicis patet.

Hypulos, ὕπουλος, dicitur de ulcere, ſub cujus cicatrice delitefcit fanies, *ulcus ſub cicatrice latens*. Hipp. *l. de Medico IX.* 4.

Hypurgeo, ὑπουργέω, ſignificat *ſubſervio*, officium adminiſtro, vel ſuppetias alteri eo. Hippocr. *l. de Arte I.* 10. *V.* 10. *X.* 7. *lib.* 3. *de Morb. VIII.* 63. *l.* 6. *Epid. ſ.* 5. *t.* 2.

Hypurgia, ὑπουργία, recte dicitur *officium Medici* ſive miniſterium aut *adminiſtratio*, reſpectu ſcilicet naturæ, cui primæ debentur etiam in ſanitatis negotio. Uſus Hipp. *l. de dec. ornat. IX.* 17. *X.* 9. *XI.* 14. *XII.* 3.

Hys, ὗς. Vide *Porcus*.

Hyſma, ὗσμα, *pluviam* ſignificat, Hippocr. *l.* 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 6. Junge Foeſ. *d. l.*

Hyſtera, ὑστέρα, ἡ ὑστέρη, vocatur *Uterus*, ea pars corporis in hypogaſtrio ſita, in qua fit conceptio, & ad humani generis propogationem neceſſario attributa. Appellatur & *matrix*, item *vulva*, quamvis hoc vocab. potius de exteriori pudendo muliebri ſumi ſoleat. *Uteri* deſcriptionem pleniorem vide in Anatomicis ſcriptis, præſertim Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 28. 29. 30. Rolfink. *O. ae Meth. part. genital. P. II. cap.* 11. *ſeqq.* Vanum antiquorum eſt commentum, *uterum* eſſe viſcus adeo animatum, ut ſit velut animal quoddam in animali, uti ſcripſit Aretæus *l.* 2. *Acut. c.* 11. quam opinionem etiam hodieque obſtetrices & aliæ mulieres ſciolæ non patiuntur ſibi eripi. Hunc omnium muliebrium morborum cauſſam dixit Hipp. *in princ. lib.* 2. *de morb. mul.* quod alias *lib. de locis in homine* annexum eſt. Intelligi vel efficientem, vel materialem, ſive ſubjectum. *Uterum* e ſede ſua prolapſum & e corpore prominentem aliis fruſtra tentatis remediis feliciter & abſque vitæ periculo amputatum fuiſſe a Michaele Angelo Rota, Medico Veneto, & Anton. Molinetto Anatomico Patavino teſtatur Henr. a Moinichen *Obſerv. Med.* 4. Annexa Cultro Lyſeri *Anatom. p. m.* 200.

Hyſteralges, ὑστεραλγὴς, dicitur de eo, *quod uteri dolorem excitat*, & uſurpatur in ſpecie de aceto. Hipp. 3. *de R. V. I. A. t.* 39.

Hyſterergia, ὑστεροεργία, Roſ. Lentilio, qui nomen hoc licentioſe finxit, ſignificat actionem Naturæ, quam præcedente cura cum intenderet, poſt longius plerumque temporis ſpatium producit, vel Medicus illius ſubſecuturæ in ſolatium ægrorum morbo chronico correptorum ſpem facit, etſi quandoque falſam, & prolixius de hac *hyſterergia* differit *in Miſcell. Medico-Pract. Part. II. p.* 474. *ſeqq.*

Hyſtericus, ὑστερικὸς, *Uterinus*. Generaliter dicitur de omnibus morbis, *uterinis*, & de ægris, quæ illis morbis correptæ ſunt. Dieter. *n.* 879. Specialiter vero & uſitatius accipitur de *ſuffocatione uteri* & *ſtrangulatione*, Græce πνὶξ ὑστερικὴ dicta, cujus morbi natura quamvis ſit intricatiſſima, mihi tamen videtur præ aliis illum explicaſſe Vvillis *in Patholog. Cerebri cap.* 10. Inque hoc ſolum hallucinatum eſſe, quod in affectionibus *hyſtericis* uterum falſo accuſari ſcripſerit, cum tamen in ſeqq. expreſſe fateatur, quandoque hunc affectum ab uteri culpa dependere. Poterit vero affectus ille hoc modo deſcribi: *Suffocatio uterina* eſt congeries quamplurimorum ſymptomatum, præprimis actionum animalium & vitalium diverſimode & graviſſime læſarum, proveniens e concurſu morborum diverſorum, cerebri, cordis & uteri, propter ſucci nervoſi & ſanguinis impuritatem, & motum inordinatum, per effluvia exploſiva, aut etiam congelativa ex retentis vitioſis portionibus ſeminalibus, aut ſanguineis menſtruis collecta inductum, genitorum. Jungatur & Barbett. *Pr. Med. lib.* 4. *c.* 9. De ſymptomatum farragine lege etiam Dieter. *d. l.* Caſp. a Rejes *C. El. Q.* 46. & 79. Fœminæ quoque *ſuffocatione uteri* laborantes vocantur ὑστερικαὶ. Hipp. 1. *Prorrhet. ſ.* 3. *t.* 27. *Coac. t.* 349. 554. Medicamenta quoque contra morbos uterinos vocari *Hyſterica*, patet ex Diſpenſatoriis, Libav. Schroder. Fr. Hoffm. & aliis. E noviſſimis etiam Iunken in ea eſſe ſententia legitur, *ſuffocationem uterinam* & alios *uteri* morbos vulgo creditos exceptis vitiis ſanguinis menſtrui eſſe potius lieni & vitiatis ſanguini ſpiritibuſque animalibus adſcribendos, *Chym. Exp. Cur. Part. II. ſect.* 1. *c.* 21. *p. m.* 730. *ſeqq.* Enim vero nobis videtur, hos & alios ſuffragantes committere fallaciam oppoſitorum.

Hyſteron, ὕστερον, vocatur *Secundaria*, eſtque idem, quod τὸ δευτέριον. Vide *Deuterion*. Uſurpatur & in plur. num. τὰ ὕστερα. Galen. 5. *aph.* 35.

Hyſterotomotocia, ὑστεροτομοτοκία, dicitur *Partus Cæſareus*, ſive Cæſar. Vide *Ceſar*, & ὑστεροτομία ſectionem ipſius uteri in genere ſignificat.

Hyſtrix, ὕστριξ, nomen eſt animalis, cujus duæ

duæ conſtituuntur ſpecies, terreſtris alia, alia marina. Vocatur & *Porcus ſpinoſus*. Hujus deſcriptionem & uſum in cibo & Medicina tradit Aldrovand. *lib.* 2. *de quadr. dig. vivipar. c.* 38. Vivum quoque Ann. 1685. Norimbergæ & hic Altdorfi ſpectare licuit ex India alla-tum, ſi fides habenda ejus poſſeſſori, corpore nigricante, & aculeis elegantibus variegatis ex albo & nigro colore conſtans. Vocavit autem *Sayda*, & confirmavit, quod potu plane abſtineret.

I.

JAcens, κατακείμενος, dicitur proprie de corporis, aut membri ſitu, vel poſitu, cum ceſſatione actionum, muſculis & tendinibus propriarum, Gal. *l.* 2. *de muſcul. c.* 7. Qua ratione & καθίζειν huc pertineat, vide apud C. Hoffm. *Com. Gal. de V. P. n.* 123. Aures *jacentes* vocantur, quæ nondum ſubriguntur, Scribon. Larg. *n.* 13. Tropice Natura *jacens* Helmontio dicitur, quando morbus in gradum ſurrexit, & naturæ nupſit intime, h. e. quando cauſa morbifica ſupprimere conatur vires vitale, ſive flammam vitalem, *tr. Natura Cont. neſcia n.* 45.

Iacinthus, pro *Hyacinthus*. Vide ſupra. Lang. *l.* 3. *ep.* 1. *c.* 6.

Jactatio. ἀλύκη, ῥιπτασμός. Vide *Alice*. Dicitur & *Jactare*, Gr. σαλεύειν, quod fere idem eſt, ac divergere, Hipp. 3. *de artic. t.* 95. Alias *jactatio* quoque ſignificat *gloriationem*, vel laudem propriam. Hinc & Gal. a nonnullis *Jactator* dictus fuit teſte Ant. Muſ. Braſſavolo *in indic. ad Gal. libros*.

* *Jaculatio*, ῥίψις, quo nomine apud Platonem quandoque omnis ſive lapidis, ſive jaculi, ſive alicujus alterius projectio venit: nihilominus duas præcipuas illius ſpecies eſſe-ciſſe videtur 8. de legl. dial. alteram τοξικὴν, alteram ἀκόντισμα vocans, quarum duarum Apollinem, atque Æſculapium præſides extitiſſe tradit Galenus: nos cum Mercuriali primam ſagittationem, ſecundam jaculationem cunctos fere latinos ſecuti nuncupabimus. Quod medico ſcire non inutile eſt, hoc erat exercitationis genus, quo aut ſagittarii ſolis brachiis ſe movebant, aut jaculatores in jactu brachia contorquebant, extendebantque. Et præterea dorſum, nec non femora pedibus immotis flectebant, quemadmodum temporibus noſtris, quos pali jaculatores appellant facti-tare videmus. Utrique tamen in hujuſmodi exercitationibus non paucis viribus indigebant: unde non ſine ratione Hippocr. l. de A. L. A. multos ex Scythis præ impotentia humiditatis humerum, neque arcum intendere neque telum contorquere potuiſſe tradidit. Porro medicinæ gymnaſticam jaculationes, atque ſagittationes pro ſanitatis adminiculis in uſu habuerit licet apud auctores raro ſcriptum invenniatur; inde tamen conjicere poſſumus, quod Antiqui, referente Geleno eoſdem medicinæ & ſagittationis, jaculationiſve Deos Apollinem nempe, & Æſculapium, ut modo dixi, effecerunt.

Jaculus, ἀκοντίας, nomen ſerpentis veneno-ſiſſimi, cujus deſcriptionem, venenum, & uſum in Medicina tradidit Aldrov. *Hiſt. ſerp. & drac. l.* 1. *c.* 13.

Janome, ἰαίνομαι, ſignificat *refocillor*, translatione facta a plantis & herbis, quæ pluvia aut rore perfuſæ reficiuntur, & veluti exhilarantur. Uſus Hipp. *l.* 1. *de morb. mul.* XCV. 4. Jung Foeſ. *Oec. p.* 276. Lindenus vero prorſus contrariam tribuere conatur huic verbo ἰαίνεσθαι ſignificationem, videlicet quod denotet *deficere*, ſolvi, fatiſcere, & fere idem eſſe quod καρδιώσσειν. *Ex.* XIII. §. 140. 141. Proprie alias ſignificat *fervefio*, calefio, uti patet ex Henric. Stephani *Theſauro Græco-Latino*. *T.V. p.* 1065.

Jalappa, *Jalapium*. Vide *Gialappa*.

Jalemos, ἰάλεμος, *frigidus*, nullius pretii, Dicitur de Medico inepto, qui nullam medendi rationem ſequitur, ab *Jalemo*, Calliopes filio, qui in carmine fuit ineptiſſimus; unde proverbium: *Ialemo frigidior*. Uſus Gal. *l. de præcognit. ad Poſthum. c.* 3. Jung. Eraſm. *Adag. Chil. II. cent.* 10. *proverb.* 86.

Jamblichi ſales, ἰαμβλιχοῦ ἅλες, dicitur genus ſalis ex multis rerum generibus compoſiti, cui vis maxima humores crudos concoquendi. Compoſitionis vero hujus inventor fuit *Jamblichus*. Parabatur vero ex ſalis ammoniaci lib. j. ſalis Cappadocici ℥. vj. piperis ℥. iij. zinziberis ℥. iij. ſem. cnici ſcrupulis xvij. ſeminis erucæ ſcrupulis ſedecim, ammii, hyſſopi, cacuminum thymi, phylli, ſemin. apii, petroſelini ana ſcrupulis xviij. origani unciæ una, ſilphii ſcrupulo j. Contundantur atque cribrentur. Gorræus. Doſis cochleare unum, cum ovis ſorbilibus, aut alio liquore.

Janitor, πύλωρος. Vide *Pylorus*.

Janitrix. Vide *Portæ Vena*.

Janua, θύρα, quid ſit, notum eſt. Uſus Hipp. ad repoſitionem articulorum, uti patet *ex* 1. *de art. t.* 23.

Jaome, ἰάομαι, ſignificat ſano, *medeor*, curo, Hipp. 2. *aphor.* 22. & 6. *aphor.* 12. Ab hoc verbo & *Ars Medica* & *Medicus* nomina ſua

 acce-

acceperunt. Dieter. *n.* 399. de quibus p. p.

Japonica Vernix dicitur parata ex Gummi Laccæ ſpiritu vini rectificatiſſimo diſſoluto, Morley *Coll. Chym. Leid. c.* 508.

Jaſpis, ἴασπις, gemma dicitur, ſeu lapis pretioſus, opacus, ſed multorum generum. Dioſcor. *l.* 5. *c.* 160. ſeptem numerat. Plin. vero *l.* 37. *c.* 9. plures recenſet, quæ omnia collegit & excerpſit Rul. *in Lex.* Plura de *Jaſpidis* differentiis vide apud Chiocc. *in Muſ. Calceolar. ſect.* 3. *p.* 253. *ſeq.* ubi etiam de virtutibus hujus lapidis diſſerit. De viridis *Jaſpidis* facultate peculiari adverſus ſtomachi everſionem legatur Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Iaſpis viridis*. Langius vero exiſtimat, per *Jaſpidem viridem* intellexiſſe Galen. *Smaragdum*, *l.* 2. *ep.* 49. De ſingulari virtute ſanguinem ſiſtendi vide Hildan. *Cent.* 3. *Obſ.* 2. Quod *Iaſpis* carioſus fiat, teſtatur *Obſerv. in Eph. Nat. Cur. Ann. I. Obſerv.* 154.

Jatraleiptes, ἰατραλείπτης, vocatur *Medicus unguentarius*, vel *reunctor*, qui unguentis & perfrictionibus corporis morbos curat. Talis fuit Diotas, teſte Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 5. Et hujuſmodi curandi ratio dicta eſt ἰατραλειπτικὴ, primum inſtituta a Prodico, Selymbriæ nato, Æſculapii diſcipulo, uti narrat Plinius *lib.* 29. *H. N. cap.* 1.

Iatreon, ἰατρεῖον, Ion. ἰητρεῖον, Hippocrati dicitur *Officina Medici*, vel Medica, in qua, quæ ad chirurgiam pertinent, potiſſimum tractantur, & locus, in quo chirurgia exercetur. Hipp. *l.* 1. *de iis, q. in Medicatr. t.* 5. *l.* 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 16. Latine *Medicatrina*. Confer & ad Linden. *Ex. X.* 2. 128.

Iatrice, ἰατρικὴ, ſcilicet τέχνη, id eſt, *Ars Medica*, Dieter. *n.* 399. Vide *Ars*. Ita vocavit Hipp. *l. de flatib. III.* 1. Latine etiam *Medicina* communiter vocatur, quamvis hoc vocabulum etiam pro remedio haud raro ſumatur. De definitione & diviſione, aliiſque præliminaribus ad *Medicinam* ſpectantibus videantur paſſim inſtitutioniſtæ, & inter hos Sennert. Caſp. Hoffmann. nec non noſtra Dogmata Medicinæ Generalia *in Præliminaribus*. Jungatur & Lind. *Medic. Phyſiolog. lib.* 1. ceu Introductionem ad *Medicinam* comprehendens.

Iatrochymicus, ἰατροχυμικὸς, quaſi *Medicus Chymicus*, ponitur pro *Chymiatro*, Libav. *tr. de igne Natur. c.* 33. Ita & *Iatrochymia* legitur apud Jacob. le Mort *Chymiæ Medico Phyſ. c.* 1. *p.* 2. & *Iatrochemia* in Joh. Conrad. Parchuſen *Pyroſophia*, ad differentiam Metallurgiæ, quemadmodum conſtat *ex Actis Eruditor. Lipſ. de Anno* 1698. *m. Decemb. p.* 559. *ſeq.*

Jatrophyſicus, ἰατροφυσικὸς, eſt epitheton ſcriptorum quorundam Medicis & Phyſicis utilium, & legitur de quibuſdam a Marco Florentinio editis *in Act. Erud. Lipſ. An.* 1702. *m. Dec. p.* 514. v. g. de canicularibus diebus, de polypo epidemico cordis &c.

Iatros, ἰατρὸς, vocatur *Medicus*, quo nomine non ſolum venit is, qui morbos curat, quæ quidem ſignificatio vocis ſtricta & propria eſt; ſed uſu quoque receptum eſt, ut & qui ſanitatem conſervat, ἰατρὸς appelletur, qui alias ὑγιεινὸς vocari ſolet. Plura de Medici perſona, officio, proprietatibus, ornatu. vide apud Hipp. *l. de Medico, de decenti ornatu*, Dieter. *d. l.* Lind. *Ex. I. II. & III.* C. Hoffm. *Orat.* 2. *Iſag. de Officio Medici*.

Ibex, ἴξαλος αἴξ, dicitur *Capra ſylveſtris*, cujus deſcriptionem & uſum in Medicina tradit Aldrov. *l.* 1. *de quadrup. biſulc. c.* 13. Nonnullis appellatur *Capricornus*.

Ibis, ἶβις, nomen avis Ægyptiæ, ciconiæ valde ſimilis, ad aquas, præſertim Nilum fluvium, degentis, cujus ulterior deſcriptio cum uſu in cibo & Medicina habetur in Aldrov. *l.* 20. *Ornithol. c.* 3. Qua ratione avis hæc aquam marinam, aut Nili pleno gutture abſorbeat, & in anum roſtro intruſo eructet, atque ita clyſteris uſum docuerit, legi poteſt apud Lang. *l.* 2. *ep.* 2.

Icelos, ἴκελος, idem, quod ὅμοιος, *æqualis*, *ſimilis*, Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LXVIII.* 3. & *l.* 2. *XXV.* 27. *l.* 3. *Epid. ſ.* 3. *l.* 23. *l.* 1. *de R. V. I. A. t.* 35. Nonnulli cum aſpiratione legunt ἵκελος.

Iceſion. Vide *Hyceſion*.

Ichneumon, ἰχνεύμων, nomen animalis quadrupedis amphibii, quod alias *Lutra Ægypti* vocatur, cujus deſcriptionem, uſumque in cibo & Medicina tradit Aldrov. *l.* 2. *de quadr. digit. vivip. c.* 14. Meminit & Galen. referens inter pugnacia animalia, & cum aliis concertantia, *l.* 5. *de decr. Hipp. & Plat. c.* 5. *Ichneumonem* utriuſque ſexus genitalia habere, teſtatur ex Æliano Caſp. a Rejes *C. Elyſ. q.* 48. *n.* 5.

Ichnos, ἴχνος, dicitur ima pedis pars, quæ *veſtigium* etiam Latinis dicitur, item *ſolea*, cutis illa pedis dura, craſſa, & calloſa, Galen. *c.* 2. *de fractur. t.* 10. unde & *Veſtigium* pro ipſo *Pedio* ponitur, Veſal. *l.* 1. *de H. C. F. c.* 33. quamvis & Hippocr. uſurpet de *ſolea* artificiali, ex pelle non admodum dura parata, 4. *de artic. t.* 9. Jung. Foeſ. *p.* 292.

Ichor, ἰχὼρ, vocabulum valde πολύσημον eſt, ita, ut tam late pateat, quam late vocabul. ὑγρὸν, ἢ ὑγρότης, *humidum*, aut *humiditas*.

ἀῖτας. Variam hanc & nimis amplam ſignificationem veluti in faſciculum collegit C. Hoffmann. *ſpec. tractatu de Ichoribus*. Relictis vero aliis ſignificationibus, illas ſaltem, quæ ad hominem & forum Medicum ſpectant, paucis exponere libet. Accipitur interdum ἰχὼρ in ſtatu naturali, & Phyſiologice pro *ſero ſanguinis*, ὀῤῥῷ, ceu vehiculo, h. e. portionibus aquoſis, Galen. *l.* 2. *de Elem. c.* 2. *in* 6. *Epid. t.* 38. Plato *in Timæo*. Interdum Pathologice & in ſtatu p. n. & quidem duplici modo, uno, quando in ſanguine ſaltem copia excedit, & dicitur *ichor mitis*, πρᾶ☉, unde fit αἷμα ὑδατώδες, ſanguis aquoſus: altero, quando præter copiam etiam qualitate acri, ſalſa & mordaci magis minuſve peccat, & vocatur *Ichor acris*, Platoni ἄγρι☉. Hinc redditur αἷμα ἰχωροειδὴς, aut ἰχωρώδες ſanguis *ſeroſus*, quæ ſignificatio videtur uſitatior eſſe, Galen. *d. l.* Vide Mercurial. *l.* 4. *V. L. c.* 12. Caſpar. Hoffmann. *d. l.* Foeſ. *p.* 292. *ſeqq. Sanies* quoque ſive tenuius excrementum ex ulceribus effluens ἰχὼρ vocatur Celſo *l.* 5. *c.* 26. Speciatiſſime etiam liquor ille ex vulneribus articulorum, & nervoſarum partium cum dolore graviſſimiſque aliis ſymptomatibus extillans *Ichor* appellatur, qui alias *Meliceria* dicitur Hildano *tr. de Ichore.* & *Meliceria*. Vide ſupra *Hydarthros*. Tandem & *Ichoris* vocabulum tribuitur liquoribus ex aliis corporibus deſtillantibus. Ita ſuccus ex jecinore aſſato hirci-no extillans ἰχὼρ vocatur, Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 8. *fin.* Latine *Cruor* dici poſſet, & Aetius cochlearum magnarum terreſtrium deſtillantem ſuccum ἰχῶρα vocavit, teſte Foeſ. *d. l.*

Ichoroides, ἰχωροειδὴς. Vide *Ichor*.

Ichthya, ἰχθύη, vel ἰχθύα, ſignificat juxta Erotianum *in Onomaſt. p.* 54. *d. limaturam, ſcobem*, aut ramentum, idem, quod ῥίνημα, ἢ πρίσμα. Alias *ſquatinæ marinæ pellem* ſignificare dixit Galen. *in exeg. voc. Hipp.* Locus eſt apud Hipp. de exſectione fœtus, *l.* 4. *Unguis* quoque *ferreus*, vel *uncus*, qui ad fœtus extractionem uſurpatur, vel ex ſquamarum piſcis vel ab hami piſcatorii ſimilitudine ἰχθύα vocatur, teſte Galen. *d. l.* Foeſ. *d. l.* Gorr. Vocatur alias ὄνυξ. Vide *Onyx*.

Ichthyelæum, ἰχθυέλαιον, i. e. *Oleum ex piſcibus*. Joh. Laurent. *Amalth. Onom. p.* 436.

Ichthyema, ἰχθύημα, proprie vocatur *ſquama* piſcium. Tropice vero tribuitur vocab. hoc ſcobi, *ramentis* & limaturis, & corticum præſegminibus apud Hipp. *l. de ulcer. X.* 1. 2. *XIII.* 7. 8.

Ichthyites, ἰχθυίτης, vocatur lapis quidam, in quo cavitas quædam interius conſpicitur exacte in figuram & typum piſcis formata, ita ut quaſi matricem aut formam exhibeat, cui alia corpora pro recipienda piſcis figura imprimenda ſunt. Occurrit in *Muſeo Societatis Londinenſis*, & mentio fit *in Actis Eruditorum Lipſ. A.* 1682. *p.* 33.

Ichthyocolla, ἰχθυοκόλλα, & nomen piſcis eſt cetacei, oſſibus & ſpinis carentis, cujus deſcriptio & uſus in cibo & Medicina habetur apud Aldrov. *lib.* 5. *de piſc. c.* 4. Deinde ita dicitur *glutinum*, vel ex illo piſce, vel alio glutinoſo, qui *Moruæ* ſive *Molva* dicitur (Aldrov. *l.* 3. *c.* 6.) paratum; de cujus uſu in Medicina videatur Dioſcor. *l.* 3. *c.* 102. Ægin. *l.* 7. *c.* 3. Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 81. Ad vinorum defæcationem etiam adhiberi, & pro illo uſu per aliquot ſeptimanas opus habere maceratione, ſcripſit Jac. le Mort. *Pharmac. Med. Phyſ. c.* 10. *p. m.* 80.

Ichthyolithos, ἰχθυόλιθος, lapis dicitur piſcis figuram ſuperficiariam exhibens, qualem mihi oſtendit hiſce diebus in Muſæi ſui Scrinio Metallorum & Mineralium variorum pleniſſimo Noribergæ ſupra laudat. D. D. I. P. Wurfbain.

Ichthyophagus, ἰχθυοφάγος, qui piſcium eſu delectatur. Legitur apud Foreſt. *l.* 10. *Obſerv.* 10. *Sch.*

Ichtys, ἰχθὺς, id eſt, *Piſcis*. Referuntur *piſces* inter alimenta humidiora, præſertim recentes. Dividuntur in marinos, fluviatiles, lacuſtres. De quibus omnibus vide Aldrov. *Tom. de Piſcib.* C. Hoffmann. *Inſtit. Med. lib.* 5. *cap.* 22. & alios.

Icmaleos, ἰκμαλέος, dicitur ſatis humidus, *humectus*, Hippocr. *l. de nat. puer. XXVI.* 5. 11. *l. de genitura VI. VII.* 4. *l.* 1. *de morb. mul. III.* 6. 10. *XVI.* 9.

Icon, εἰκὼν. Vide *Imago*.

Ictar, ἴκταρ, idem ſignificare Atticis, quod ἐγγὺς, i. e. *prope*, ſcribit Galen. *in Expoſitione voc. Hippocr.* quod vero apud Hippocr. *l.* 11. *de morb. mulier.* vox hæc pudendum muliebre ſignificet, ſicut Foeſ. locum invenire non potuit, ſic nos etiam fruſtra inquiſivimus. Interea videatur Foeſii judicium de hoc vocabulo *Oeconom. p.* 279.

Icterias vocatur gemma aliti lurido ſimilis, ideo exiſtimatur valere contra regium morbum. Eſt & alia eodem genere liquidior, tertia folia viridi ſimilis, latior prioribus, pene ſine pondere, venis luridis. Quartum genus in eodem colore nigris venis deſcendentibus. Plin. *l.* 37. *H. N. c.* 10.

Ictericus, ἰκτερώδης. Vide *Icterus*.

Icteritia, idem, quod *Icterus*. *Icteritia rubra*

vocatur etiam eryſipelas, apud Walther. *Sylv. Med. p.* 572. 779. Alba, idem, quod chloroſis, ſive morbus virginum, *d. l.*

Icterus, ἴκτερ☉, alias *Morbus Regius*, *Arquatus*, *Aurigo*, eſt affectus p. n. & inter ſymptomata tertiæ claſſis, videlicet qualitatum mutatarum referendus. Eſt enim in toto ambitu corporis externo coloris nativi in flavum permutatio, proveniens a bilis flavæ retentæ diffuſione facta, obſtructiones vaſorum & organorum bilis ſegregationi dicatorum, & intemperiem viſcerum biliofam præſupponente. Dicitur & *Icteritia*. Plura qui de hujus morbi natura, differentiis, ſymptomatibus, & curatione ſcire deſiderat, ille conſulat Practicos, quorum ſcrinia compilare non eſt noſtri inſtituti. Quod attinet generalia, legatur Dieter. *n.* 403. Paracelſus *Icteritiæ* naturam deducit e triplici ſale in unum commixto, videlicet e vitriolo puro, ſale myſeo, & liquore ſulphuris reſoluti, *l. de Icteritiis c.* 1. Helmontius cauſam *Icteri* collocat in fermento p. n. ventriculi virulento, quod pylorum ſi male affectat, ut digeſtiva, ſimulque diſtributiva alienentur, *tr. Schol. Hum. paſſ. decept. c.* 5. Potiſſima diviſio *Icteri* eſt in *Flavum* & *Nigrum*. Ille etiam intelligitur per *Icterum* ſimpliciter dictum. *Niger* dicitur a colore cutis lurido, propter bilem corruptam, putreſcentem, & portionibus acidis atrabiliariis infectam. Imprimis vero obſtructio pancreatis & lienis hic peccant, ſymptomatiſque hujus autores fiunt. Confer *ad Ephem. N. Cur. Ann.* I. *obſ.* 87. Qui *Ictero* flavo corripiuntur, vocantur Hippocrati ἰκτερώδεες, aut ἰκτερώδεες, *Icterici*, 5. *aph.* 72. ita oculi quoque *auriginoſi* hoc nomine veniunt *Coac. t.* 388. *l.* 2. *de morb. mul.* LXIV. 12. Color *auriginoſus* corporis, *l. de nat. mul.* XV. 7. *l.* 2. *de morb. mul.* XIV. 7. XV. 8. Vide Foeſ. *p.* 280. *Icterus* quoque vocatur avis, *Galbula* alias dicta, de qua ſupra, vide *Galbulus*.

Ictis, ἴκτις, æquivocum eſt. Vel enim idem, quod ἰκτῖν☉, & ſignificat avem rapacem, *milvum*, cujus deſcriptio cum uſu in cibo & medicina videatur apud Aldrov. *l.* 5. *Ornith. c.* 15. Galen. *l. de Ther. ad Piſ. c.* 9. Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 58. Vel denotat animal quadrupes, quod Latine *viverra*, *furo*, & *muſtela ſylveſtris* vocatur, cujus hiſtoriam tradit Idem *l.* 2. *de quadr. dig. vivipar. c.* 16. Jung. Foreſt. *l.* 19. *Obſ.* 15. *in Schol.* Vocatur & Putorius & a Scaligero catus fœtens, notante J. J. Wagnero *in Hiſtor. Helvet. Curioſ. ſect.* 4. *artic.* 2. *pag.* 182.

Ictus, πληγή, vel dicitur de motu arteriæ in pulſu, qui *Diaſtole* arteriarum vocatur, Galen. *de pulſ. ad tyr. c.* 4. & *l.* 4. *de dignoſ. pulſ. c.* 1. vel uſurpatur de læſione quadam violenta, extrinſecus corporis illata, Hipp. 7. *aph.* 14. Ita *ictus* calami, Galen. *l.* 3. *de fac. parab. c.* 100. *Ictus* arenarum, ſcorpionum, vocantur πληγαὶ, Æginet. *l.* 5. *c.* 7. *ſeqq.* & alibi. Uſurpatur & ſæpe adjective *ictus*, pro *percuſſus*, πληκτὸς. Dieter. *n.* 85. Foreſt. *Chirurg. Obſ. l.* 6. *O.* 22.

Idam, id eſt, *pulmentum*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Idea, ἰδέα, aliquando & εἶδος idem ſignificat, quod εἶδος, & accipitur cum pro integra alicujus rei natura, ita *Idea morbi* idem, quod *natura morbi*. Gal. 3. *de criſ. c.* 4. tum de externa ſaltem forma, figuratione, conformatione, *l.* 2. *de Uſu Part. c.* 17. *in princ.* Vide J. Alex. *annot. in l.* 2. *Galen. de cauſſ. ſympt. c.* 2. Helmontius vero & alii ex ſpagyricæ Philoſophiæ ſectatoribus per *Ideas* intelligunt imagines, conceptus, ſimulachra, uno verbo *entia rationis*, Platonicas *Ideas* revocaturi, quas tamen non immerito perſtrinxit Libav. *T. IV. Oper.* paſſim, quæ loca inquirantur *in indice*. Videatur alias Helmont. *tr. de Ideis morboſis* & alibi in ſcriptis ejus, plura de *Ideis* aut morbis Idealibus reperies. Pluribus etiam varias *Idearum* ſpecies tradidit paſſim *in Oeconomia corporis animalis* Beniamin a Brockhuyſen, quæ loca quærantur in Indice.

Ideach, terminus Paracelſicus, cujus ſignificatio an cum *Idea* conveniat, non licet certo affirmare. Dixit vero autor, *Ideach* occurrere in omni planta. *Chirurg. l.* 3. *Tract.* 2. *c.* 2. *fine.*

Idechtrum eſt etiam terminus Paracelſicus, quo indigitatur primus homo, prima arbor, aut prima creatura uniuſcujuſque rei ex *Idea* producta, de quo legantur ejuſdem *fragmenta Anatomiæ. T.* 8. *Operum.*

Ideſtrum Paracelſo dicitur conjunctio humoralis, naturalis, & mineralis, in compoſito, quia *Ideſtrum* ſine compoſito non eſt. Ita in generatione Tartari durities a ſalibus mineræ; liquor humeralis vero eſt *Ideſtrum* & conjunctivum, *l.* 1. *de Tartar. tract.* 4. *c.* 2. *in expoſ.* & *in Schol. ad h. l. referendis.*

Ideus, *Ides*, Paracelſo dicitur maſſa illa & materia prima in creatione, *Chaos* dicta, ex qua omnes creaturæ factæ ſunt. *Pragm. Anatom. l.* 1. *Tr.* 1. *c.* 1. *In hiſtoria prologi*. Meminit & *l.* 4. *de vit. long. c.* 8. ubi tamen videtur potius ipſum creatorem, vel opificem denotare; & *l.* 1. *de Tartar. tract.* 5. *c.* 1. *fin.*

Idio-

Idiocraſia, ἰδιοκρασία, idem, quod ἰδιοσυγκρασία, Legatur in Jul. Alex. *Indice Tom. I.* Vide *Idioſyncraſia*.

Idiognomon, ἰδιογνώμων, dicitur Hipp. *pertinax*, & in opinione concepta permanens, Hipp. *l. de A. L. & Aq. LVI. 6.* quibus conjunguntur αὐθάδεις, ſibi nimis placentes, *LIIX. 4.*

Idiopatheia, ἰδιοπάθεια, *proprius affectus*, qui & πρωτοπάθεια, i. e. *primarius affectus*, qui ab alio morbo non dependet, vocatur. Huic opponitur συμπάθεια, vel δευτεροπάθεια, *morbus per conſenſum*, a priori dependens, Gal. *l. 1. de L. Aff. c. 3.* J. Alex. *in Not. ad h. l.* quamvis Rolf. arbitratus ſit, πρωτοπάθειαν, & ἰδιοπάθειαν, item δευτεροπάθειαν & συμπάθειαν non eſſe prorſus ſynonyma, ſed & ἰδιοπάθειαν eſſe δευτεροπάθειαν. *Ord. ac Meth. Med. Special. comm. l. 2. ſ. 3. t. 4.*

Idioſyncraſia, ἰδιοσυγκρασία, i. e. *corporum proprietas* & convenientia, & cujuslibet peculiaris temperatura, Gal. *l. 3. meth. med. c. 2.* & J. Alex. *Not. ad ill. loc.* Hanc ineffabilem, ſive exactiſſima ſcientia comprehenſibilem recte dixit idem Gal. *d. l. c. 7. & l. 1. ad Glav. c. 1.* Inexplicabilis temperamenti ratio Philoſophis & Medicis ἰδιότης ἄῤῥητος, Rhod. *in Not. ad Scrib. ſub fin.* Poterit vero hoc vocabulum exponi de ſpecifica proprietate, quæ adhuc facilius comprehenſibilis, & de individuali, ſive ſingulari, quæ omnino certo determinari & deſcribi nequit. Hujus exempla vide paſſim, v. g. Rolf. *d. l. 4. ſ. 2. c. 5.* Ephem. N. Cur. *An. II. O. 10. 11. 71. 205. ſeq.* Caſp. Rejes *q. 84. n. 7. 8.*

Idiota, ἰδιώτης, duplicem habet ſignificationem, (1) ſignificat *hominem privatum*, cui nullum munus publicum obit, neque oppido aut genti præeſt. Græce ἰδιοπραγέων quoque dicitur. Occurrit apud Hipp. *l. de ſal. diet. t. 1.* Adde Gal. *comm. ad h. l.* & Foeſ. *p. 277.* Deinde (2) ſignificat rudem, *plebeium*, rei alicujus ignarum, Gal. *l. 1. de S. F. c. 19. & c. 3. in 1. Prorrh. t. 32.* C. Hoffmann. C. *in Gal. de V. P. n. 506.* Specialiter vero *Idiotæ* vocantur Medici imperiti, qui contemtores ſunt verarum artium, & ſi falſarum peritiſſimi ſint profeſſores, Rul. & Iohnſ. *in Lex.* His in errorem incidere, maxime pronum eſt. Caſp. a Rejes C. *El. Q. 21. n. 15.* Hinc qui hos promovet, reus eſt omnium errorum, noxarum, & criminum ab illis per inſcitiam patratorum, *Quæſt. 6. n. 5.*

Idiotropha, ἰδιότροφα, dicuntur animalia, quæ ſui generis cibis utuntur. *Diction. Græco-Lat.* Budæi aliorumque.

Idiotropia, ἰδιοτροπία, idem ſignificat, quod ἰδιοκρασία, vel ἰδιοσυγκρασία, vide *Idioſyncraſia*. Legitur apud Franc. Bonamicum *l. 4. de Aliment. c. 33. p. 576. & c. 34. p. 579.* h. e. propria & individualis indoles temperamenti & natura.

Idnoo, ἰδνόω, ſignificat *incurvo*, inflecto, intorqueo. Uſurpatur ab Hipp. *lib. 1. de morb. mul. III. 2. XXII. 2.* Hinc compoſitum περιδνοῦμαι, obtorqueor, *circumſideo*, quod legitur *d. l. LX. 3.* Jung. Foeſ. *d. l.*

Ides, ἴδος, idem, quod ἱδρώς, *ſudor*. Legitur apud Hippocr. *Coac. t. 106.* quamvis Linden. ἰκὼν ſcripſerit, volvulus, ſed Holler. magis probat ἰδίων, *com. in lib. 3. Coac. t. 31. p. 164.* Unde & verbum ἰδίειν, *ſudare*, quod occurrit *l. 1. de morb. mul. LXVI. 12.*

Idroagira, id eſt, *aqua alkali*. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Iecoraria, vide *Hepaticus*.

Jecoroſus, idem, quod *Hepaticus*. Linden. *Ex. IX. §. 7.*

Jectigatio, παλμός, fere idem, quod *palpitatio*, vocatur motus quidam tremulus, inordinatus convulſivus, ſive ſpaſmodicus, vel totius corporis, vel cordis, ſive partis alterius, proveniens a ſucco nervoſo, vel ſpiritu animali in fibris nervoſiſque aliis partibus per halitus acidos, nitroſos, agitato & irritato. Helmont. quoque ſpeciem *Caduci* vocavit *tr. de Caduco*. Et cauſam ex Tartaro deducere conatus eſt *l. 1. de Tart. tr. 4. c. 1.* Vide & Foreſt. *l. 10. Obſ. 100. cum Schol.*

Jecur, ἧπαρ. Vide *Hepar*.

Jejunium, νηστεία, dicitur *abſtinentia*, a cibo & potu. Hanc ſenes facilius ferunt, Hippoc. *1. aph. 13.* Vide Dieter. *n. 571.* Vide *Abſtinentia*.

Jejunus, νῆστις, dicitur, qui cibum non aſſumſit, item, qui priora alimenta jam concoxit, Scrib. *n. 78. 109. 111.* ut ita corpus ſit vacuum. Hinc & inteſtinum inter tenuja ordine ſecundum *Jejunum* appellatur, quod ſemper vacuum & inane reperiatur, Gal. *lib. 6. de adm. An. cap. 9. l. 5. de V. P. c. 3.* Barthol. vero limitavit per ut plurimum, *l. 1. An. c. 10.*

Jentaculum, ἀκρατισμός, vocatur aſſumtio alimenti circa horas matutinas. Hoc conceſſum & utile eſſe aſſuetis, docet Rolfink. *O. ac M. Med. Sp. l. 3. ſ. 3. c. 57.* Imprimis vero pueris hoc neceſſarium eſſe, patet ex Mercuriali *l. 4. V. L. c. 17.* Vide *Acratiſmos*, & Lind. *Ex. IX. §. 66. 67.*

Ietreon, ἰητρεῖον. Vide *Iatreum*.

Iffides, id eſt, *Ceruſſa*, vel *cinis plumbi*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Igde,

Igde, ἴγδη, *pilam*, ſignificat, ſin qua condimenta permiſcentur & contunduntur. Legitur apud Hippoc. *in notis ad l.* 1. *de morb. mul.* III. 3.

Ignavia, ἀργία, νωθρότης, idem, quod *pigritia*, quid ſignificet, notum eſt. Opponitur corporis *agilitati*, & ad labores promtitudini. Quod ſi præternaturalis fuerit, & a cauſſa interna, oritur ab humoribus lentis, frigidis, minuſque ſpirituoſis, Galen. *com.* 1. *in* 1. *Prorrhet. t.* 13. Quod ſanitati corporis noceat, vide ſupra *Argos*. Quod menti officiat, vide apud Linden. *Ex. I.* §. 39.

Ignis, πῦρ, eſt vocabulum πολύσημον, & latiſſimæ ſignificationis. In genere ſignificat id, quod eſt inter omnia, quæ ſub ſenſus cadunt, calidiſſimum, Gal. *l.*1. *de temper. c.* 9. & alibi, quod Helmont. negavit, eſſe ſubſtantiam. Quemadmodum Helvvigius aliique negarunt eſſe elementum, ſed eſſe productum ex elementis vel ſale naturæ per motum p.n. & violentum, quamvis alii rurſus illam impugnaverint opinionem, quod Phyſicis dirimendum relinquimus. Non incongrue dividitur *ignis* in *actualem* & *potentialem*. Ille eſt vel cœleſtis aut ſolaris, vel terreſtris & vulgaris. Hic eſt motus particularum de loco in locum mediantibus particulis moventibus præparatus. Ignem in genere eſſe veram ſolaris lucis ſobolem ſtatuit Junken. *Chym. Exp. Cur. P. I. ſ.* 1. *c.* 3. *p.* 50. Ex ſpecialibus ſignificationibus receptiſſima, quando ſignificat *ignem* urentem ſive focarium, vel coquinarium, flammantem, qua candentem, per quem *prunæ* intelliguntur. Vocatur & *artificialis*, cujus uſus adeo multiplex eſt in Medicinæ partibus, diætetica, pharmaceutica, & chirurgica, ut inſtituti noſtri ratio non permittat, illos uſus ſpeciatim adducere. Videantur hactenus citati autores, Schroder. item Diſpenſatoria, Libav. *Theatr. Chymic.* Rolfinx. *Chym. l.*2. *c.*12. Fr. Hoffm. negavit, *ignem* eſſe univerſalem omnium corporum mixtorum analyſtam, *Clav. Schroder. l.*1. *c.*11. Dividitur plerumque a Chymicis in *quatuor gradus*. *Primus* eſt lentiſſimus, inſtar teporis ignaviuſculi, vocaturque *ignis* balneis mitis, aut fimi, aut digeſtionis *circulatorius*, qui ad tactum ita deſcribitur, ut eum digitus hominis teneri ſemper ferre poſſit. Et licet habeat ſuas intenſiones & remiſſiones, nunquam tamen evidentem aut acrem ſenſum gignere debet. Hujus generis eſt *ignis* vaporoſus Philoſophorum, qui deſcribitur incubatu gallinæ excludentis pullos, aut hominis recte diſpoſiti natura. *Secundus* gradus eſt intenſior, adeo ut jam evidenter feria tactum, neque tamen vim afferat organo. Appellant calorem cinerum, quod mediocris *ignis* ſub catino cinerario incenſus talem præbeat. Cineres enim ob raritatem non admodum aerem concipiunt. *Tertius* gradus eſt cum læſione tangentis, & confertur arenæ ferventi, vel ſcobi ferreæ, ut dicatur *ignis* arenæ, vel limaturæ ferri &c. *Quartus* eſt ſummus gradus, & plerumque deſtructivus. Nominant *ignem* reverberii & viva flamma lignorum, vel congeſtarum prunarum follibus alacriter inflatarum procuratur. Poſſet & *Ignis fuſorius* appellari, Ruland. *in Lexic.* Iohnſon. vero *octo* numerat gradus, *lib.* 2. *Lexic.* 1. eſt *Ignis* ventris equi, qui eſt calidus in primo gradu, & humidus in ſecundo 2. *Ignis* Solis, calidus in primo gradu, ſed ſiccus in ſecundo, qui aliis dicitur *Ignis Parabolicus*, Morley *in Collect. Chym. Leidenſ. proleg. cap.* 2. 3. *Ignis* Furni, qualis eſſe ſolet poſt panis extractionem, eſtque calidus & ſiccus in ſecundo gradu 4. *Ignis* furni fixionis. Hic fundit & figit, non vero comburit, quia flamma non eſt. Non differt a præcedenti, niſi quia in hoc eſt calor continuus, in illo non 5. Dicitur flammalis, & eſt calidus & ſiccus in tertio gradu. Et hic eſt *ignis* in furno calcinationis 6. Eſt *ignis* furni fuſionis, qui eſt calidus & ſiccus in quarto gradu 7. *Ignis* ſollium, in eodem gradu, qui corpora diſſipat, diſpergit & fundit 8. *Ignis* flammalis adhuc fortior, qualis eſt ignis vitrearius, in quo ſola flamma operatur, & non diſſipat, ſed fundit & calcinat, Quoad uſum Chirurgicum *Ignis* nomine apud Hippocrat. 8. *aph.* 6. non ſolum venit *ignis* ipſe, aut quod *ignem*, vel *igneam* qualitatem actu habeat, ut *ignitum* ferramentum, lignum, fungus, radix ſulphur, *ignita* aqua, oleum, butyrum, ferventia, ſed etiam quæ poteſtatem cauſticam, ſive urentem obtinent, ut cauſticum medicamentum, quale eſt cauterium potentiale vulgo nominatum, oleum cauſticum, quale eſt vitrioli, aqua cauſtica, aqua ſeparationis nominata, capitellum, & cætera pyrotica. Liebaut. *in Schol. ad dictum aphoriſmum*. Dieter. *n.* 744. Deinde per *Ignem* intelligitur vel principium aliquod calidum corporum naturalium ſimpliciſſimum, alias *ignis* elementaris, item *ignis* Naturæ vel naturalis dictum, Schroder. *lib.*1. *c.* 5. Caſp. Hoffm. *comm. de Uſ. Part. n.* 305. Vocatur alias & *ſulphur*, ſive illud calidum actu, ſive poteſtate inſit. Huc pertinet *ignis vitrioli*, ſive *ſulphur Veneris*, apud Helmont. *tract. Lithiaſ. cap.* 8. Huc quoque referre libet *ignem ſubterraneum*, cujus beneficio fer-

ve-

veſiunt aquæ thermales, de quibus Lang. *lib.*2. *ep.* 52. Vel ſpecialiter accipitur de principio vitali animatorum, quod alias *calidum nativum*, *flamma vitalis*, *biolychnium*, *Spiritus vitalis*, appellari ſolet, de quibus terminis ſupra dictum eſt, Lind. *Ex.*XII. §.140. XIV. §. 48. Paracelſus in homine vocat *ignem Microcoſmi* paſſim *in ſuis ſcriptis*. De *igne* ex corporibus hominum etiam cum ſcintillis emanante vide Caſp. a Rejes C. *El. q.* 35. Pathologice vocab. *ignis* & Græcum πῦρ, diverſis morbis tribuitur, v. gr. *Febri*, præſertim *ardenti*, Hippocr. frequentiſſime *in Epid. de Glandul.* & *lib. de morbis*, quæ loca adduxit Foeſ. *in Oecon. p.*545. Confirmat Keuch. *ad Seren. not. p.* 268. vel *Eryſipelati*. Vide *Eryſipelas*. Vel *Herpeti* fero, qui *Zona*, alias *Ignis Perſicus*, vocatur, Rhod. *ad Scribon. pag.* 122. Keuch. *ad Seren. p.* 246. *ſeqq.* Vel *impetigini*, quæ *ignis volaticus*, *volagrius*, *ſylvaticus* dicitur Fallop. *de Ulcer. c.* 15. *Tom.* I. *p.* 615. Spagyrice quoque *Ignis* diverſimode ſumitur. *Ignis* juxta nonnullorum ſententiam, ſumitur pro *oleo* ſupernatante in deſtillatione. *Ignis* quoque omnium Philoſophorum conſenſu vocatur *Mercurius*, *Th. Chymic. Vol.IV. p.* 756. 767. & alibi. *Ignis algir* eſt *ignis* fortiſſimus. *Ignis* elementaris eſt ſulphur, ſed non vulgi. *Ignis ſapientum* eſt fimus equinus calidus. *Ignis* extinctus eſt ſulphur extinctum. *Ignis pruinus adeptus* eſt quinta eſſentia vini, (aliis vitrioli) cum tartaro rectificata. *Ignis lenis*, elementum *ignis*, æther, Jupiter argos. *Ignis gehennæ* vocatur ſpecificum corroſivum Paracelſo *in Archidox*. Rul. & Iohnſ. De *Ignis* gradibus & neceſſitate in magiſterio Lapidis Philoſophici videantur ſcripta Baſilii Valentini, & aliorum. Plura de diverſis *ignis* ſignificationibus legantur & apud Beker. *in Oedipo Chym. Tit.* 4. §. 2. Obiter hoc notandum, Helmontium docuiſſe, *ignem* nec eſſe ſubſtantiam, nec accidens, ſed creaturam neutram, & ens anomalum, *Tr. Formarum Ortus tr.*24.& *Blas human.n.*1.

Ignitio, πύρωσις, dicitur *calcinatio*, corpora *ignis* violentia in calcem reducens. Eſtque duplex: *combuſtio*, & *reverberatio*. Rul. & Iohnſ. De quibus nominibus *ſuis locis*.

Ignivorus, πυροφάγος. Vide *Pyrophagos*.

Ignorantia, ἄγνοια, & in ægrotis & in Medicis peſſimum eſt malum. Illud fatetur Hippocr. 1. *Prorrh. ſ.* 2. *t.* 30. Junge Galen. *Comm. ad hunc locum*. Hoc Galen. *lib.* 13. *meth. med. c.* 14. *fin.* ubi Græce vocatur ἀμαθία. Lang. *l.*1.*ep.*2. Helmontius quadruplicem non inepte numerat *ignorantiam Medicam*, nimirum *inſci-*

tiam cauſſarum, modi fiendi, remedii & coaptationis, *de Lithiaſ. cap.* 5. *n.* 4. Præſtat autem fateri *ignorantiam* quam falſa operoſe docere, C. Hoffmann. *in Galen. de V. P. n.* 530.

Ignys & *Ignye*, ἰγνύς & ἰγνύη, dicitur *Poples*, poſterior pars genu, Hippocrat. *lib.* 6. *Epid. ſ.*1. *t.* 6. Linden. *Phyſiol. Med. l.* 2. *c.* 12. §. 116.

Ile, idem, quod κενεών, item *Ilia*. Vide *Ceneon*, *Ilia*.

Ilech, *Ylech*, eſt terminus Paracelſicus, & videtur idem notare, quod principium & primum aliquod. Ita *Ilech primum* exponit Ruland. & Iohnſ. id eſt, principium, *Ileias*, *Ileadus*, *Ilech*, *ſupernaturale* vel primum ex aſtris eſt conjunctio ſupercœleſtis, & ſiderum firmamenti cum aſtris rerum inferiorum unio. *Ilech magnum* eſt aſcendens, ſive aſtrum Medicinæ; quem accipimus una cum Medicina, in qua ille occultatus eſt, ut ſuperiora ſidera in firmamento, inferiora in homine. *Ilech crudum* eſt compoſitio ex prima materia trium primorum, Mercurii, Salis, & Sulphuris, e quibus omnia ſunt compoſita, & ita idem, quod *Iliaſter*, vel *Iliadum*. Meminit aliquoties Paracelſus, v. gr. de Peſtilitate *tr.* 2. *lib.* 2. de Tartaro *tr.* 2. *c.* 3. *l.* 3. *Paragraph. c.*2. §. 4. In ſpecie *Ilech. primi* ex aſtris, *l.*1. *Tartar. tr.* 4. *cap.* 1. *Schol. Ilech crudi*, quod ex aere deducit, *l.* 4. *de grad.* & *comp. c.* 5. Uno verbo, φαντάσματα Paracelſica.

Ileides, eſt aer elementalis, heoa pheresbios, (ἠὼ φερέσβιος, h. e. *aurora*, vel *diluculum vitam afferens*) *Cælum*. In homine vero eſt ſpiritus, qui tranſit per omnia membra. Ruland. & Iohnſ.

Ileum, εἰλεόν. Vide *Eileum*.

Ileus, εἰλεός. Vide *Eileos*.

Ilia vocantur cavitates laterales hypogaſtrii, quæ & λαγόνες & κενεῶνες vocantur, item *Ile*. Barthol. *libell.*1. *Anat. cap.* 1. Hinc & *Offium innominatorum*, quod conſtat ex tribus *oſſibus*, *ilium*, *pubis*, & *iſchio*, per cartilagines junctis, primum *os ilium* ideo dicitur, quia cavitatem illam continet, & inteſtinum *ileum* recipit. Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 16.

Iliaca paſſio. Vide *Eileos*. *Iliaca vaſa*, venæ & arteriæ, videantur in Anatomicis. *Iliacus* muſculus dicitur flectens femur ſecundus apud Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 11. *p.* 579.

Iliadus, *Iliadum*, *Iliaſter*, *Ileidos*, (ſcribuntur etiam per y) ſunt figmenta Paracelſica, magis rem obſcurantia, quam declarantia, cum non uno eodemque modo ſemper accipiantur. Libet ſaltem deſcriptiones ex

Rulando & Iohnſono adducere. *Iliaſter*, *eliaſter*, *iliadum*, eſt prima rerum omnium materia e mercurio, ſale, ſulphure conſtans, *chaos*. Nihil enim eſt in tota rerum natura, quod non ex iſtis tribus conſiſtat. Atque hæc tria ſunt Theophraſti principia, quæ analyſi ſpagyrica deprehenduntur. Nihil præter ea tria inveniemus, quæ ſingula in ſingulis etiam elementis ſunt. *Iliaſter* in genere dicitur occulta naturæ virtus, ex qua res omnes habent incrementum, aluntur, multiplicantur, & vegetantur; de quo legatur Paracelſ. *de meteoricis generation.* Varie autem ſumitur, vel de elementis, vel de homine. In elementis potentia ſive virtus eſt naturæ vegetativa, eaque quadruplex juxta numerum elementorum. Vocatur *chaos*. Quatuor quoque ſunt *iliaſtri* hominum concernentes longævam vitam. *Iliaſter primus*, vel inſitus, eſt terminus vitæ, imo ipſa vita, vel ejus balſamus in homine. *Iliaſter ſecundus*, vel præparatus, eſt terminus vitæ, quem ex elementis vel rebus elementatis habemus, vitaque ipſa. *Iliaſter tertius* eſt terminus balſami præparatus, quem ex rerum quinta eſſentia habemus. *Iliaſter quartus* eſt mentis ſive animi lapſus in alterum mundum, ut Enoch, Eliæ, & aliorum. Hæc hactenus ex Rul. & Iohnſono, quæ pleraque deſumta videntur ex Paracelſi *libris de vita longa*, qui *triplicem Iliaſtrum* præter quintam eſſentiam recenſet, appellans *ſanctitum* unum, alterum *paratetum*, tertium *magnum*. Juxta *magnum* (qui eſt quartus Rulandi) homines illos appellat *Henochdianos*, *Heliezatos*, *l.* 4. *de vit. long. c.*3. Vide & *ſeqq. Iliadus* quoque dicitur ſpiritus mineralis, quem omne elementum in ſe habet, & qui facit omnes morbos. *Iliadus* etiam facit criſin. Ex *iliado* omnes ægritudines veniunt; & in *Iliado* omnes res, omnia ſimplicia conſiſtunt, & alia ſanitatem dant, alia ægritudines. *Tres* quoque *ætates* tribuuntur *iliado*. *Prima* eſt, quandiu eſt incorruptus, etiamſi homo ſit 70. annorum, ſi non fuit morbo correptus, eſt in prima ætate *iliadi*, ſed quamprimum *iliadus* eſt infectus, tunc *ſecunda* ætas. *Tertia* ætas eſt, quando ad mortem eſt. In prima ætate non eſt medicandum, quia non eget; nec in tertia, quia non juvat, ſed tantum in ſecunda. Hæc ex Paracelſ. *l.* 2. *de Tartar. tr.* 2. *c.*3. & 4. *in Scholiis*. Vide etiam p. a. *Ilech.*

Ilingos, ἴλιγγος, dicitur *tenebricoſa vertigo*, qua omnia circumagi videntur. Præcedit plerumque epilepſiam, vel apoplexiam, Hippoc. 4. *aphor.* 17. 23. 31. idem, quod σκοτόδινος, Dieter. *num.* 405. Vide *Dinos*. Hinc febres cum *vertigine* vocantur ἰλιγγώδεες πυρετοὶ, Hipp. *Coac. t.*106. id eſt, *vertiginoſæ*, Foeſ. *Oec. p.* 280.

Iliſcus dicitur Avicennæ *amor inſanus*, ſive delirium ex nimio amore, notante Foreſto *l.* 10. *obſ.* 29. *in Scholiis*.

Ilium, vide *Ilia*.

Illæno, ἰλλαίνω, ſignificat *oculos contorqueo*, diſtorqueo, & uſurpatur aliquoties ab Hipp. v. g. *l.* 3. *Epid. ægr.* 3. & 11. *l.* 4. *Epid.* IV. 18. *Coac. t.* 218. *fin. l.* 3. *de morb.* XIII. 4. Unde & affectus ille oculorum eidem vocatur ἴλλωσις, *oculorum perverſio*, ſive diſtortio, 1. *Prorrhet. ſect. t.* 35. (quamvis a quibuſdam ἴλλωσις ibidem legatur, quam tamen lectionem improbavit merito Caſp. Hoffmann. in ἀνεκδότοις ad *h. l.*) *Coac. t.* 314. Dicuntur etiam alias ἰλλώδη ὄμματα, *oculi contorti*, perverſi, *l.* 1. *de morb. mul. LXX.* 12. Junge Foeſ. *d. l.* Idem eſt, quod *Strabiſmus*. Eſtque motus convulſivus muſculorum oculos moventium, Gal. *l.* 2. *de ſympt. cauſſ. cap.* 2. Derivatur ab ἴλλος, i. e. oculus.

Illambonis collyrium, ἰλλάμβωνος κολλύριον, eſt nomen medicamenti ad oculorum ulcera, cujus deſcriptionem vide apud Ægin. *l.* 3. *c.* 22. & *l.* 7. *c.* 16.

Illecebra, ἰλλεκέβρα, nomen herbæ, quæ *ſempervivum minus*, ſive *vermicularis* vocatur. Meminit Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. Junge Rhod. *ad Scribon. n.* 153.

Illegitimus, νόθος, idem, quod *ſpurius*, *nothus*, epitheton coſtarum cartilaginearum quatuor ultimarum, quæ ad ſternum ſive pectoris os non pertingunt, Galen. 5. *Anat. adm. c.* 1. & *l.* 8. *c.* 1. Vide *Coſta*. Dicitur & de morbis, qui propter cauſam morbificam mixtam non ſemper eandem ſervant indolem, ſed variant, ut febres ſpuriæ. His opponuntur morbi γνήσιοι, *legitimi*. Vide ſupra *Gneſios*.

Illigatio, ἐπιδεσμὸς, ἐπίδεσις. Vide *Epideſmos Epideſis*.

* *Illinentia*, ſunt olea expreſſa quæcumque ſive extrinſecus, ſive intrinſecus applicata; quæ cum aqua non permiſcentur, hinc ejus fluxum per canales impediunt, ut apparet in, charta oleo illita. V. Boerhaav.

Illiſio, ἔνθλασις, dicitur ſpecies *contuſionis*, quando cavitas aliqua forinſecus apparet, quam rei colliſæ percuſſor impreſſerit, Gal. *l. de diff. morb. c.* 11.

Illitio, κατάχρισις, διάχρισις, ἐπίχρισις, idem, quod *inunctio*, quando vel digitis, vel penna linimenta, vel olea, vel unguenta corporis ſuperficiei applicantur. Paſſim hujus vocabuli

cabuli fit mentio apud Græcos & Latinos Medicos. Æginet. *l.* 7. *c.* 9. *in princ.*

Illos, ἴλλος, ſignificat *oculum*. Ἰλλὸς vero dicitur, qui oculos perverſos habet, *ſtrabo*. Legitur apud Gal. *c.* 3. *in* 3. *Epid. t.* 32.

Illoſis, ἴλλωσις, vide *Illeno*.

Illota lana, ἔριον ὀισυπηρὸν, vide *Erion*. Dicitur alias *ſuccida*, Keuchen. *ad Seren. p.*114. *ſeqq. Illoti* piſces dicuntur, qui odorem & ſaporem ſquamarum cœnoſum referunt ex ſordibus aquarum ſtagnantium. Celſus vocat piſces viroſos, *l.* 2. *c.*21. Jung. Rhod. *ad Scrib. n.* 186. *& in Lex.*

Illotio, ἀλουσία, *abſtinentia* a *balneis* & lavacris, Gal. 2. *aph.* 50.

Illuminatio, φωτισμὸς, φώτισμα, proprie dicitur de ſplendore, qui a corpore lucido provenit. Tropice de intellectus humani exaltatione, & perfectione quoque uſurpatur, eſtque duplex: Supranaturalis & naturalis. Illa miraculoſa non requiritur neceſſario in Medico, uti quidem voluit Paracelſus; ſed ſufficit naturalis, quæ jugi ſtudio, lectione aſſidua, & exercitatione ſedula acquiritur. *Illuminans* etiam dicitur de medicamento viſum acuente: Ita Tinctura Dolæi *Illuminans* deſcripta legitur in D. de Spina *Lex. Pharmac. p.*976.

Illutatio, vel *Illutamentum*, eſt remedium externum ſive topicum, quando membrum aliquod corporis vel in balneo, vel poſt illud luto illinitur, &, ſi exſiccatum fuerit, immutatur, novumque inducitur ad calefaciendum, ſiccandum & diſcutiendum. Gal. vocavit χρίσιν σὺν τῷ πηλῷ *l.* 9. *de S. F.* Eſtque duplex: Naturalis, quæ fit luto in fundo aquarum medicatarum reperto. Artificialis, quæ ex variis paratur. Huc pertinet Ceroma veterum athletarum. Lege de his Andr. Bacc. *de Therm. l.* 2. 16. *p. m.* 115. *ſeqq.*

Ilys, ἰλὺς, dicitur *fex vini*. Legitur apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul.* XCI. 22. Inde derivativum, ἰλυώδης, fæculentus, *limoſus*, quod dicitur de urinæ ſedimento, Hipp. 1. *Prorrhet. ſ.* 3. *t.*64. *Coac. t.* 578. 582. de alvi excrementis, *Coac. t.* 523. Vide *Limus*

Imaginatio, φαντασία, διανόημα, eſt actus vel functio animæ, qua brutorum, qua hominum, [in quibus tamen major eſt excellentia ob regimen intellectus, qui imaginationi præfidet) quæ beneficio ſpirituum animalium ſpecies ſenſibiles primo tantum ſenſuum organis impreſſas, & exinde ſpirituum irradiatione citiſſime introrſum traditas recipit, adeoque res quaſcunque ſingulares & corporeas juxta exteriores apparentias apprehendit, componit, aut dividit, & veluti enunciationes concipit & ſecum format. Quia tamen contingit, ut ſenſus ſæpe fallantur, hinc accidit, ut *imaginatio* erronea ſub ſpeciebus apparentibus fiat, non ſemper ſub veris; quemadmodum hanc imaginandi vim egregie & accurate tradidit & expoſuit, ἐν τοῖς ἄλλοις, Th. Vvill. *de An. Brutor. P.* 1. *c.* 7. Licet vero *Imaginatio* actio ſit animæ, quatenus tamen anima percipit, ſe agere, paſſionem quoque conjunctam eſſe rectiſſime collegit Charlton. *Ex.* VIII. *Pathol.* §. 8. Poteſt dividi ratione diverſorum ſubjectorum in ſanam vel naturalem, & ægram, ſive præternaturalem. Utriuſque quanta ſit potentia, teſtantur variorum effectuum inde dependentium obſervationes; non ſolum circa formationem fœtus, de quo argumento integrum tractatum ſcripſit Th. Fienus, & impreſſionem variorum nævorum & ſtigmatum, de quo videatur Caſp. a Rejes *Camp. Elyſ. quæſt.* 50. imo integrorum morborum, Hildan. *Cent.* 6. *O.* 65. 66. Junge *Act. Hafn. Vol.* II. *Obſ.* 1. *p.* 1. ſed & in proprium ſubjectum & corpus; uti patet *ex Ephemer. N. C. An.* II. *Obſ.* 137. 138. *An.* III. *O.* 45. *&c.* Rul. & Iohnſ. *Imaginationem* deſcripſerunt, quod ſit aſtrum in homine cœleſte, ſive ſupracœleſte corpus; haud dubie ex hypotheſi Paracelſi & Crollii, qui plane divinos effectus non ſine blaſphemia *imaginationi* illi aſtrali attribuerunt, quos propterea ſeveriſſime perſtrinxit Libav. *Tom.* IV. *Operum p.* 75. 76. *& alibi.* Quæ Helmontii ſit opinio de natura *imaginationis*, videatur *in tr. Venatio Scientiar. num.* 61. Idem quoque *imaginativam* vim attribuit plantis & mineralibus, *tr. Tumulus Peſtis* §. *imaginantur Mineralia & Herbæ &c. Prava imaginatio* recte refertur inter cauſſas morborum procatarcticas a Rolf. *O. & M. Med. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 110. De earum vero curatione legatur Idem *d. l. l.* 14. *ſ.* 3. *c.* 17. 18. Hinc melancholici ſunt & recte, dicuntur *Phantaſtæ*. Dieter. *Iatr. p.* 776.

Imago, εἰκὼν, *Icon*, quid ſignificet, notum eſt. Accipitur vel de re quadam corporea, alterius corporis formam & figuram repræſentante, quales etiam olim a Paracelſo ad curationem morborum, præſertim choreæ S. Viti & ſimilium commendatæ fuerunt; quæ tamen jure merito, ceu ſuperſtitioſæ & magicæ reprobantur. Et in hac ſignificatione deſcripſerunt Rul. & Iohnſ. *imagines* ſunt mettallicæ, ſive ceteæ *effigies*, in quibus virtutes cœleſtes operantur. Vid. Parac. *Paramir. tr.* 4. *c.* 9. *& alibi.* Vel ſumitur de incorporea *effigie* alicujus rei ab anima concepta, & ita eſt effectus *imaginationis*, unde & tales *imagines* φαντάσματα dicuntur, Galen. *L.* 1. *Aff. c.* 2. ſpecialiſſime

ſime *anima humana* vocatur *imago Dei*, Paracelſ. *tr.* 1. *de Peſtilit. in princ.* Et Helmont. *tr. Venatio ſcient. n.* 36. ſcribit, quod anima humana ſine *imagine*, divina conſiderari nequeat.

Imbecillis, idem, quod *infirmus*, *debilis*, Gr. ἀσθενὴς, ἄῤῥωστος, vide *Arrhoſtos*, *Aſthenes*, *Debilis*.

Imber, ὄμβρος, interdum late pro *pluvia*, interdum ſtricte pro pluvia larga accipitur. *Imber* temporarius quis ſit, vide apud Gal. 4. *in* 6. *Epid. t.* 19. Omnes *imbres* alkalizatos eſſe docet Paracelſus, quia veniunt ex igne, *l.* 1. *de Tartar. tract.* 5. *c.* 2. *in Schol.*

Imbibitio, Græce dici poſſet ἔμποσις, quamvis non ſit in uſu; Chymicis vocatur ablutio, quando liquor corporis adjunctus elevatur, & exitum non inveniens in corpus recidit, idque crebris humectationibus tantiſper abluit, donec cum illo puro coagulatus amplius adſcendere nequit, ſed totus fixus manet. Hæc operatio tota philoſophica eſt, nec ad vulgares ſeſe dimittit. Rul. & Iohnſ. *Imbibitio*, *deſtillatio*, & *cohobatio* Philoſophica eſt Spiritus deſcenſus in corpus id abluens atque animans. Hic labor quoque *Rectificatio* vocatur. Beker. *Oedip. Chym. Tit.* 7. §. 4. Jungatur & de *imbibitione* Spagyrica *Th. Chym. Vol. VI. p.* 186. 274. Paracelſus refert ad deſtillationem, *de Natura rerum l.* 7. Libav. duplicem *imbibitionis* modum tradit *Alchym. Pharmaceut. cap.* 32. *Tom. II. Op. p.* 204. 205. Denotat vero *Imbibitio* aliquando quamcunque impregnationem alicujus corporis factam humore aliquo. Et in hac ſignificatione Paracelſ. pluviam *imbibitionem* eſſe docet *d. l. l.* 2. *in princ.* *Imbibitio* quoque eſt, cum ad Arcani Tartari præparationem ſal Tartari aceto deſtillato tamdiu impregnatur nova affuſione, donec ebrium ſal acidum ſpiritum rurſum emittat per alembicum, Rolf. *Ch. l.* 2. *c.* 2. Vocatur & *Nutritio*. Vide *Inceratio*.

Imbik, vocatur vas quoddam Spagyricum idem, quod *Ethel*, & aliquoties legitur *in Theatr. Chym. Vol. V. pag.* 66.

Imbricatus, accipitur pro *ſquamoſus*, tribuitque lapidi *Ophiti* a D. Ludovic. *Pharmac. Diſſert. I. p.* 321.

Imitatio, μίμησις, Galeno dicitur, quando Medicus in unoquoque morbo conatur evacuare tales humores, quales novit prodeſſe in ſpontaneis dejectionibus, 4. *aph.* 2. Verum non ſolum in evacuationibus *imitari* debet naturam, ſed & in aliis officiis particularibus, quia in genere verum eſt, quod Medicus ſit naturæ ὑπηρέτης, miniſter, *imitator*. Galen. *comm.* 2. *in* 1. *Epid. t.* 51.

Immaturitas, *Immaturus*, ἀωρία, ἄωρος, dicitur proprie de alimenti intrinſeci cruda diſpoſitione, quemadmodum e contrario *maturitas* eſt alimenti intrinſeci perfecta coctio. Et primo dicitur de fructibus. Non vero plane idem eſt *immaturitas* cum cruditate. Etenim infans & reliqua ſenſibilia in prima ætate recte dici poſſunt cruda, non tamen recte dicuntur *immatura*, cum in ſe ſint *matura*, & nutriantur coquendo alimentum, quod aſſumunt de novo forinſecus accedens, non intrinſece incluſum. P. M. de Calderia *Tom. I. Op. p.* 409. Vide *Maturus*.

Immenſiloquentia, ἀπεραντολογία, idem, quod *Garrulitas*. Galen. *l.* 3. *de Hippocr. & Plat. decr. c.* 4.

Immerſio Chymicis dicitur ſpecies calcinationis humidæ, quando res calcinanda ſali fluido *immergitur*, ſive illud arte chymica in fluorem redactum ſit, ſive mediante aqua diſſolutum ſit. Jacob. le Mort. *Chym. Medico-Phyſ. c.* 3.

Immerſivus, ἐμβαπτὸς, tribuitur a Chymicis ſpeciei *corroſionis*, quando corpora aliis rebus *immerſa* in calcem rediguntur. Eſtque *Humida & Sicca*. Rul. & Iohnſ.

Immerſus, epitheton muſculi inter ſcapulam & coſtas latentis, qui & *ſubſcapularis* propterea dicitur, brachium introrſum circumagens. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 2. *p.* 563.

Immiſtio, ἐνέρυσις. Vide *Enureo*.

Imminens, ἐνιστάμενος, quamvis Græca vox potius *inſtans* ſignificet. Videtur autem *imminens* ab *inſtante* in eo differre, quod *imminens* magis ad futurum ſpectet: *inſtans* cum præſenti magis conveniat. *Imminens* morbus dicitur, qui nondum actu ſecundo infeſtat; ſed qui metuitur mox futurus. *Imminentes* epiphoræ leguntur apud Scrib. *n.* 206.

Imminutio, μινύθησις, μείωσις, opponitur τῷ αὐξήσει, *augmento*, & quid ſignificet, notum eſt. Gal. *l.* 2. *de diff. reſp. c.* 4. Hinc & Hippocr. uſurpat de carnium *imminutionibus*, 3. *de artic. t.* 102. & *in Mochlic. X.* 9. *XIII.* 9. *XIV*, 8. de columellæ extenuatione, *lib.* 2. *Epid. II.* 24. de ſpiritu, *l. de Humor. III.* 54. Significat & *ſenectutem*, in qua vires diminutæ ſunt, *l.* 6. *Epid. ſ. VIII.* 29. *vel* 46. juxta Linden. Verbo quoque μινύθειν & μινυθῆναι frequentiſſime uſus eſt Hippocr. pro *imminui*, quæ loca quam plurima videantur apud Foeſ. *Oec. p.* 415. *ſeqq.*

Immobilitas, ἀκινησία, vide *Acineſia*.

Immoderantia, *Immoderatio*, ἀμετρία, vide *Ametria*. Immodicum omne damnatur; Galen. *de parv. pil. exercit. c.* 3.

Im-

Immorans, ἐλινύων, dicitur Hipp. de eo, quód nihil omnino operatur, ſed prorſus quieſcit, 3. *de iis, q. in med. t.* 20. Gal. *in comm.* Vide *Elynnio*.

Immortalis, ἄφθαρτος, *Immortalitas*, ἀθανασία, non competit corporibus genitis Gal. *l.* 1. *de ſan. tu. c.* 12. Unde & apud homines *immortalitatis* ſpes caſſa & irrita in hoc mundo, ſcil. naturaliter, J. Alex. *lib.* 2. *Salubr. cap.* 7. Recte tamen mens, vel animus humanus ſtatuitur *immortalis* & incorruptibilis, etiam fortaſſis ex cauſſis naturalibus cum Helmont. *de febr. c.* 16. *n.* 7. 8. *immortale* quoque dicitur Paracelſo perpetuum, longiſſime abſque mutatione aliqua durans. Ita lapidibus tribuit *temporalem immortalitatem*, *l. de morb. Tartareis cap.* 4. Quid alias *Athanaſia* ſignificet, vide ſupra *ſuo loco*.

* *Immutantia*, Boerhavio ſunt medicamenta quorum ope particularum fluidum componentium figuræ ita mutantur, ut inde magis minuſve ad pungendum evadant aptæ.

Immundities, idem eſt, quod Impuritas, ſordes tam interna, quam externa, ſæpius legitur apud Hartmannum *in ſcriptis ſuis*.

Immutatio, idem, quod *mutatio*, μεταλλαγή, vide *Metabole*. *Immutatio* etiam dicitur quædam operatio chymica, qua accidentia quædam circa aliquod corpus immutantur, v. g. cum ſalia per deliquium ſolvuntur in olea. Vel cum liquida fiunt ſolida, & vice verſa. Vel cum volatilia fiunt fixa & contra. Vel denique cum ſalia aut terræ vitrificantur. Morley *Prol. Coll. Chy. Leid. cap.* 3. *fin.*

Impactus, ἐσφηνωμένος, a σφηνῶμαι, *infarcior*, *intrudor*. Dicitur de materia partibus ſolidis fortiter inhærente. Galen. *lib.* 2. *de C. M. S. L. cap.* 1.

Impar, ἄνισος, περισσὸς, ἢ περιττὸς, dicitur de *diebus criticis*, non quod revera *impares* eſſe debeant ratione arithmetica, qui videlicet nequeunt dividi in duos pares numeros, nam hoc modo 14. 20. 34. 40. &c. a diebus criticis excluderentur, ſed quia vere critici in rationem ſeptenarii incidunt, & ex ſeptenariis coaleſcunt, Dieterich. *n.* 680. Galen. dies *impares* marem, pares vero fœminam referre ſcripſit, *l.* 3. *de dieb. Crit.* Vide *Criticus dies*. Quod vero olim *impari numero* in exhibendis medicamentis vel virtus, vel felicitas operandi tributa fuerit, hodieque adhuc apud nonnullos fidem inveniat, a ſuperſtitioſa veterum Medicina hoc eſſe recte judicavit Keuch. *ad Seren. in Not. p.* 93.

Impaſtatio, vide *Incorporatio*.

Imperfectus, ἀτελὴς, *Imperfectio*, ἀτέλεια, quid ſignificet, notum eſt. Accipitur vero vel ſimpliciter, vel relative. In illa Galen. *l. Thraſyb. c.* 11. quando ſcripſit: Nos nullo *imperfecto* indigemus: In hac, quando fœminæ dicuntur *imperfectæ*, reſpectu maſculorum, cum tamen *imperfectio* illarum ſit earundem perfectio, C. Hoffmann. *C. in Gal. V. P. n.* 982. Ita *Mercurius* dicitur metallum *imperfectum*, Parac. *de morb. metalli foſſor. l.* 3. *c.* 2. 3. cum tamen ſibi propriam habeat perfectionem. Ita cum aliis quibuſdam mineralibus comparatum eſt.

Imperforatus, ἄτρητος. Vide *Atretos*.

Imperitia, ἀπειρία, idem; quod *Ignorantia*. Hanc in Medico malum eſſe theſaurum, recte dixit Hipp. *in Lege fin.* Junge Caſp. a Rejes *C. Elyſ. q.* 20. *n.* 7. *ſeqq.* *Imperitiæ* medelam Philoſophiam dixit Linden. *Ex.* II. §. 29. Vide *Apeiron*.

Imperium, ἀρχὴ, ἀνακυρίωσις, competit etiam Medicis. Licet enim ſint naturæ miniſtri, ægris tamen debet *imperare*. Quale vero *imperium* illorum eſſe debeat, egregie docuit Linden. *d. l.* §. 23.

Impetigo, λειχὴν; dicitur ſumma cutis aſperitas cum multa prurigine, ſquamis & furfuribus. Galen. *def. med.* Hipp. refert inter lepras, *l.* 2. *Prorrhet. XIX.* 1. & *l. de Affect. XXXV.* 4. Dicitur & Latine *Lichen*, *Volatica*, *Mentagra*, idem *Impetix*. Paucis eſt ſpecies ſcabiei ſiccæ pruriginoſæ, cum ſubſequentibus ſquamis, & furfuribus, proveniens a portionibus ſalinis vitioſis ſiccioribus, corroſivis, ad ambitum corporis protuſis, unde corporis interiora per hujuſmodi cutis vitia expurgantur, Galen. 3. *aph.* 20. Dividitur a Celſo, qui papulam vocat, judice Platino *in not. ad h. l.* & Foeſio *in Oec.* in *majorem* & *minorem*, *l.* 5. *cap.* 28. ab aliis in *mitiorem*, quæ abſque inſigni malignitate infeſtat; & *feram*, quæ magis ad lepram accedit, & maligna eſt. Hujus ſpecies quoque eſt *mentagra*, quando non ſquamis tantum, ſed fœdo cutis furfure totos primum vultus, deinde vero & collum pectuſque & manus occupat, oculis tantum immunibus. Fuit vero novus morbus & ante Tiberii principatum penitus incognitus. Nec vero iis tantum notis feritas ejus conſtabat, ſed quod admodum contagioſus eſſet, ſoloque oſculo, vel contactu non humilem aut mediam plebem, ſed proceres ſolos invaderet. Plura de *Impetiginis* appellationibus, & curatione vide apud Foeſ. *Oec. p.* 379. Ephem. N. C. *An. III. O.* 286. Dieterich. *n.* 495. Scribon. *n.* 249. Rhod. *in Lexic.* Keuchen. *ad Seren. p.* 129. 129. *Impetigines* quoque vel *lichenes* vo-

cantur ſquamulæ anteriorum crurum in equis ſub armorum partibus in ipſis animalibus natæ, quas etiam χειλιδόνες, i. e. *hirundines*, vocant. (Vide *Hirundo.*) Dioſcorides *callos* vocat & in Epilepſia commendat, *l.* 2. *c.* 45. Foeſ. *d. l.* Parac. vocavit *verrucas equorum* & commendavit ad ſuffocationem matricis, *tract.* 2. *de morb. ament. c.* 4.

Impetus, ὁρμὴ, vide *Horme*. Cur *impetuoſa* fuga cordis dicatur καρδιωγμὸς, vide Linden *Ex.* XIII. §. 137. *Impetus* vocantur, qui non ſunt in noſtra poteſtate, animæ ſenſitivæ primi conceptus adhuc inordinati, nondumque mentis imperio luſtrati. Helmont. *tr. Sedes animæ n.* 16. Idem quoque *Archeum* ſolum eſſe *impetum* faciens exiſtimat, tam in ſanis, quam in ægris, *l. de morb. Archeal nu.* 4. & *tr. Reſpondet Autor n.* 1. *Impetus* quandoque ſumitur pro paroxyſmo morborum. Scribon. *n.* 99. 160. *Impetus* quoque ſumitur pro *Impetigo*. Keuchen. *d. l.*

Impinguatio, πάχυνσις, (an & πίανσις) idem, quod *pinguefactio*. Dicitur, quando corpus, vel ejus membrum aliquod, artificioſo modo redditur grandius, vel craſſius, vel magis obeſum frictionibus, rubificatione, dropace, vel etiam operationibus chirurgicis, de qua ejuſque noxis legatur Avic. *l.* 4. *fen.* 7. *tr.* 4. *c.* 4. & 5. quamvis deſcriptio juſto ſtrictior ſit, cum & alimenta & medicamenta alimentoſa inter media *impinguationis* includenda veniant. De qua vide Foreſt. *l.* 31. *c.* 10. *Schol. impinguificatio* ſulphuris legitur apud Paracelſ. *in fragmentis de morbo Galen.* & videtur intelligere imbibitionem.

Implaciditas, ἄσν, idem, quod *moleſtia* Vide *Aſe*. Legitur aliquoties apud P. M. de Calderia *Tom.* II. *Oper. p.* 63. *D.*

Impletio, πλήρωσις, idem, quod *repletio*, de quo vocab. infra *ſuo loco*. Opponitur *vacuationi*, quæ Gr. κένωσις dicitur.

Implicatus, *implicitus*, ἐμπεπλεγμένος, idem quod *complicatus*. Vide *Complexio*. Ita morbi *implicati* dicuntur, quando multæ partes ſimul affectæ ſunt. Nam poteſt idem homo ſimul laborare ex thorace, ex capite, ventre, jecinore &c. Caſtell. In ſpecie *implicitæ* febres vocantur, quando plures febres eodem tempore detinent & evidenter diſtinguuntur, ſuntque duum generum: Vel enim ſunt ejuſdem ſpeciei; ut duæ tertianæ &c. vel diverſæ ſpeciei, v. g. ex tertiana intermittente & quotidiana continua, quæ proprie nomine hemitritæus, h. e. ſemitertiana, item horrida appellatur. Laur. Bellin. *in Opuſc. Medic. de febril. p. m.* 252. *ſeq.* *Implicitæ* quoque vocantur Medicinæ partes, quia omnes adeo connexæ ſunt, ut ex toto ſeparari non poſſint, ſed ex eo nomen trahant, a quo plurimum petunt. Celſus *l.* 5. *proœm.* Scrib. *n.* 200. Rhod. *in not. ad h. l.*

Impluvium, idem eſt, quod irrigatio, vel embrocha, vel embrocatio. Extat apud Petr. Morellum in *Methodo præſcribendi formulas*, *l.* 2. *ſect.* 1. *c.* 6.

Importunitas, ἀκαιρία, *Importunus*, ἄκαιρος, idem, quod *intempeſtivus*. Hoc valde noxium eſſe in Medicina, inde patet, quod Hippocr. dixerit καιρὸν ὀξέα, *occaſionem* ſive opportunitatem eſſe valde celerem, 1. *aph.* 1. Α'καιρ☉ legitur apud Hipp. *l.* 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 26. *l.* 3. *ſ.* 3. *t.* 66. & 4. *de R. V. I. A. t.* 115.

Impoſitio, ἐπίθεσις, vel notat actum illum, quo medicamentum topicum parti corporis applicatur forinſecus; Et ita ſumitur a Scrib. *n.* 11. 53. 80. &c. vide Rhod. *in Lex*. Vel *denominationem* alicujus rei: Unde & *impoſitores* vocari conſtat ex Latina verſione Galeni *in indice* Braſſavoli. Gr. vocantur ὀνομάζοντες ἢ θέμενοι τὴν προσηγορίαν. Gal. 6. *aph.* 1.

Impoſſibilis, ἀδύνατος, interdum idem, quod *invalidus*, Dieter. *Iatr. num.* 8. Interdum vero ſumitur pro eo, quod fieri vel plane non, vel rariſſime poteſt. Hipp. 5. *aph.* 60. & 1. *prognoſt. t.* 3. *Impoſſibile* enim raros caſus non excludit apud Hipp. demonſtrante hoc C. Rejes *C. El. q.* 79. *n.* 6. In ſtricta vero ſignificatione *Impoſſibilis* nullus eſt conceptus poſitivus, adeoque & nulla ſcientia. Helmont. *de Lithiaſ. c.* 7. *n.* 12.

Impotentia, ἀδυναμία, vide *Adynamia*. Sumitur & ſæpe ſtrictiſſime pro *Sterilitate*, *virili*, Hildan. *Cent.* 5. *Obſ.* 40. *Cent.* 6. *Obſ.* 59. 60. Paracelſ. *Tract.* 4. *de Peſtil. cap.* 2. & *de morb. ex Tartaro Tract.* 1. *c.* 2. Ephem. N. Cur. *Ann.* III. *Obſ.* 71. & 78. De cauſſis *impotentiæ* virilis & in organis mulierem videantur quæſtiones *in Irenic.* D. B. Ammanni *p.* 131. *ſeqq.* 152. *ſeqq.*

Impregnatio proprie idem eſt, quod *Gravidatio*, Gr. dici poſſet κύησις, ἐγκύησις, vel ἐγκυμοσύνη, notatque nihil aliud, quam fœcundum congreſſum maris cum fœmina, ita ut hæc concipiat ex illo coitu fœtum. *Impregnatio* nihil aliud eſt, quam conceptio & embryonis generatio, dicit Foreſt. *l.* 28. *Obſ.* 59. & ita ſumit ex parte mulieris paſſive. Tropice & ænigmatice ſpagyricis quoque dicitur *impregnatio* myſtica in magiſterio lapidis Philoſophici, quando Mercurius virgineus, qui nullo

nullo alio metallo adulteratus eſt, conjungitur cum ſuo ſulphure, quod ſecum habet inviſibiliter, Libav. *Apocal. Hermet. P. poſter. Heptad. Hermet. Monad.* 2. *Tom.* II. *Oper. p.* 351. 352. De hac quoque legi poteſt *tr. de Alchymiæ Incerti Autoris c.* 32. *in Theatr. Chym. Vol.* III. Vocatur alias Dealbatio, *Vol. IV. p.* 760.

Imprenſus, ἀνάριστος, vocatur, qui prandio abſtinet. Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 27. Vide *Anariſteſis*.

Impreſſio, Gr. προσβολή, quod proprie ſignificet, notum eſt. Videlicet & active & paſſive accipi poteſt. Active notat actum quendam violentum extrinſecum, quando vel caſu, vel arte corpori aliquid cum violentia applicatur, ut cogatur loco cedere, vel locum relinquere; v. gr. quando chirurgus in luxatione aut fracturis oſſa prominentia vi quadam *imprimit* in locum priſtinum, dicitur *impreſſio*. Paſſive vero quoque accipitur pro illius violentæ actionis paſſione. Ita Hildan. *impreſſionem* cranii pro cranio *impreſſo* poſuit, *Cent.* 5. *Obſerv.* 95. *ex.* 3. Improprie vero Paracelſo & ſuis ſectatoribus *impreſſiones* vocantur fructus inviſibiles, ut ſtellarum in inferioribus. Rul. & Iohnſon. h. e. effectus quidam occulti & diſpoſitiones, vel virtutes latentes inevitabiles, Parac. *Philoſ. ſagac. l.* 1. quæ proveniunt vel ab influxu aſtrorum, & dicuntur *impreſſiones cœli*, aſtrorum Parac. *præfat. in libr. de morb. inviſib. Paramir. l.* 4. vel ab Elementis intrinſecis, ita in herba flammula dicta vis cauſtica eſt ab *impreſſione ignis*, *Param. lib.* 2. vel a meteoris *impreſſiones Meteoricæ*, *Labyrinth. Medic. c.* 3. a parentibus *Paragran.* 2. *&c.* ab Imaginatione *impreſſio imaginationis*, *l.* 1. *de peſte*, *cum additionibus &c.* Differre creditur ab *inclinatione*, quod hæc fit abſque violentia, & poſſit negligi vel mutari, *impreſſio* vero non poſſit mutari, Parac. *d. l. l.* 2. *impreſſiones* vocantur ab eodem & *Prædeſtinationes*, *d. l. l.* 1. Enimvero an non merito hujuſmodi fictitias *Impreſſiones fatuas* vocaverit Libav. *Tom.* IV. *Oper. p.* 170. non eſt jam noſtri inſtituti, determinare.

Impreſſura idem videtur eſſe, quod *impreſſio*, & M.A. Severinus uſus pro inſigni & contumaci inquinatione morboſa vel infectione, qualis occurrit in lue Venerea, *l. de noviſſ. abſceſſ. c.* 23.

Impuber, *impubes*, *impubis*, ἄνηβος, proprie dicitur, cui nondum pili in pube ſive loco hypogaſtii proruperunt, & ita nondum ad adultam ætatem pervenit, Gal. *l.* 8. *de S. F.* §. *Hyacinthus*. Uſurpatur non ſolum de maſculis, ſed etiam de femellis. Helmont. *tr. Retenta*, dicit, *impuberes* etiam non raro concepiſſe.

Impulſio, ὦσις, ὤθησις, ἔπωσις, ſignificat motum factum violentum a movente tangente, ita ut, quod movetur, non relinquat. Rolfink. *O. & M. Med. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 28. Ita cor ſanguinem in arteriæ magnæ principium *impellit*, qui ſucceſſive reliquum jam præſentem promovet eodem pulſu. Aliquando & ὦσις *inclinationem* jam ex violentia impulſionis factam ſignificat, Hipp. 3. *aph.* 26. Vide Dieter. *n.* 948. Hodieque hypotheſis de *impulſione* adeo applauſum invenit, ut primum ſibi vendicaverit locum inter motus naturales, hinc & Joh. Marc. Marci *Orthoſophiam*, ſive Philoſophiam *impulſus univerſalis* conſcribere non dubitavit, cujus etiam mentio fit *in act. Erud. Lipſ.* 1683.

Impurgatus, ἀκάθαρτος· Vide *Acatharſia*.

Impurus, ἀκάθαρτος, idem, quod *impurgatus*. Opponitur τῷ καθαρῷ, *puro*. Vide *Catharos*. In omni corpore mixto *purum & impurum* conjuncta eſſe, docet Paracelſ. *l. de morb. Tartar. cap.* 3. ubi & duplex *impurum* ſtatuit, *coagulatum*, quod *Tartarum* appellat, & *reſolutum*. Patet vero ex aliis quoque locis, *impurum* Paracelſo idem eſſe, quod *excrementum*. *Impurum alkali* eſt ejus ſpuma, quæ aufertur in repurgatione poſt exſtructionem. *Impurum Tartari* eſt ipſius Alkali. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Imputreſcibilis, ἄσηπτος, dicitur, quando calidum & humidum moderate ſeſe habent. Galen. *lib.* 9. *meth. med. cap.* 5. Vide & *Aſapes*.

Imus, κατώτατος, idem, quod *infimus*. Dicitur vel de tertia corporis regione ſive cavitate, quæ *Abdomen* & *imus venter* vocatur: Vide *Abdomen*: vel de infima parte abdominis, quæ umbilicum ac pudenda interjacet, ita ut in hæc tria totum abdomen dividatur, in hypochondria, locum umbilicalem, & imum ventrem, Gal. 2. *aph.* 35. Aut ſicuti Anatomici faciunt in quatuor: epigaſtrium, hypochondria, regionem umbilicalem, & hypogaſtrium. Vide Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 1. Vide & *Etron. Cato*. *Hypogaſtrion*.

In, quemadmodum alibi, & in Medicina duplicem potiſſimum, aut etiam triplicem habet ſignificationem. Vel enim privative aut negative accipitur, & ita exprimitur apud Græcos per vocalem α ſτερητικὸν, h. e. privativam, v. gr. *incurabilis*, ἀνίατος, *inappetentia*, ἀνορεξία, ubi ν ſaltem euphoniæ gratia interpoſitum eſt; Vel notat *in* ad locum, &

ita

ita auget ſignificationem vocabuli. Exprimitur vero per Græcam præpoſitionem εἰς, vel ἐπί, v. g. *Inſultus*, εἰσβολή, *inductio*, εἰσαγωγή, *inuſtio*, ἐπίκαυμα, &c. Vel denotat actualem præſentiam & exprimitur per præpoſitionem ἐν, vel σύν, v. g. *Innatus*, ἔγγονος, *innatans* materia, in urinis, ἐναιώρημα &c.

Inaceſco, idem, quod *aceſco*, ὀξύνομαι, vel ἐποξύνομαι. Legitur apud Scribon. *n.* 104. de iis, quibus aſſumta in ventriculo p. n. aceſcunt & corrumpuntur.

Inæqualis, *Inæqualitas*, ἄνισος, ἀνόμοιος, ἀνώμαλος, ἀνωμαλία, opponitur *Æquali*. Vide *Æqualis*. *Anomalos*.

Inalienatus, idem, quod *Sincerus*, purus, γνήσιος. Legitur apud Scrib. *n.* 204. Vide Rhod. *in Lex.*

Inambulatio, idem, quod *ambulatio*, & quidem modica: περίπατος, Gal. *l.* 7. *meth. med. cap.* 11.

Inanimatus, ἄψυχος, opponitur *animato*, diciturque de omnibus, ubi non eſt vitalitas, Paracelſus vero *inanimata* vocat homines ſydereos, & ſex eorum ſpecies refert, in quibus non eſt anima: *Nymphas*, *Gigantes*, *Lemures*, *Gnomos*, *Vulcanos*, & *Umbragines*, *Philoſ. ſagac. l.* 1. & 2. Enimvero ſpectra potius & præſtigiæ diabolicæ tales hominum ſpecies habendæ ſunt, quam vera corpora humana.

Inanis, κενός, κενεός. Vide *Cenos*, *Ceneon*.

Inanitio, κένωσις. Vide *Cenoſis*.

Inappetentia, ἀνορεξία. Vide *Anorexia*.

Inareſco, idem, quod *Exiccor*, & quidem cum adhæſione in vaſe. Ita *inareſcere* mortario collyria ſcripſit Scribon. *n.* 22.

Incaleſco, idem, quod *Caleſco*. Vide *Caleſcens*.

Incantatio, *Incantamentum*, ἐπῳδή. Vide *Epode*. Quamvis vero Paracelſus *Incantationi* multum tribuat paſſim in ſcriptis, præſertim *l.* 2. *de peſte cum addit.* & *l.* 1. *de vit. long. c.* 6. 7. &c. Et Helmont. quoque vim *incantandi* non a diabolo, ſed homini naturalem eſſe ſtatuerit, *tr. de Injectis materialib. num.* 15. Rectius tamen judicavit Langius, adductis gentilium ſapientum teſtimoniis, eam curandi rationem per *incantamenta* Medico indignam, Chriſtiano illicitam, & animas humanas decipientem eſſe, *l.* 1. *ep.* 33. Quatenus vero *Incantationes* conſiderantur, ut cauſſæ morborum mediatæ ſupra naturales, Rolf. *O. ac. M. Med. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 29. merito etiam dubitatur, an naturalibus remediis curatio poſſit perfici, qualia tamen ubique proſtant, & apud Fr. Hoffmann. *in Indice Clavis Schroderian.* inquiri poſſunt.

Incarceratus quid proprie ſignificet, ex aliis Dictionariis conſtat. Placuit vero D. D. Joh. Lud. Apino Profeſſ. P. in Univ. Altdorff. celeberrimo & Archiatro Sereniſſ. Principis Palatini Solisbacenſ. τῷ νῦν ἐν ἁγίοις, haud ineleganter hoc epitheton in forum transferre Medicum, & tribuere Herniæ cuidam inteſtinali, quam obſervavit in viro quodam, qui per plures annos potuit digitis & manu inteſtina e ſcroto intra abdomen facile ſæpiuſque reponere, & ad tempus retinere, in ſenectute vero ætatis anno circiter 70. per laxatam jam ante peritonæi proceſſum viam in ſcrotum denuo quærentia inteſtina, ſolito plus intumeſcentia, & remeare neſcia Herniam *incarceratam* conſtituerunt non ſine periculo Iliaci morbi, quemadmodum laudatus Autor *in Collegio privato Chirurgico* Auditoribus ſuis hanc obſervationem fideliter communicavit.

Incarnans, *Incarnativus*, σαρκωτικός, nomen eſt remediorum carnis generationem in ulceribus promoventium. Dicuntur & Latine *Sarcotica*. Nam quamvis carnis generatio naturæ opus videatur, juvatur tamen illa medicamentis, quæ modice calefaciunt, moderate detergent & purgant, nimium ſiccant, nulloque modo adſtringunt. Videantur & *Dogm. noſtra Med. Gen. P. VI.* 2. *dogm.* 9. *pag.* 613. Catalogum *Incarnativorum* vide apud Senn. Ionſton. Morellum, Tilemanum, Rolf. & alios. *Incarnativam* vim ſolum eſſe ex Mercurio, vult Paracelſ. *l. de tribus primis eſſentiis c.* 7. Urina *incarnativa* eidem vocatur, quæ poſt uſum Terebinthinæ, Maſtichis, Thuris, Mumiæ &c. redditur, & vim habet ſarcoticam, *lib.* 1. *de Tartar. Tr.* 3. *c.* 1. *Incarnativum* univerſale *Balſamus Mumiæ* eidem habetur, & poſt hunc *Spiritus Auri*, *lib.* 2. *de Peſte cap.* 4. Rul. & Iohnſ. *Incarnativa* deſcripſerunt, quod ſint medicamenta chirurgorum vulneribus cutem obducentia, vel carnes concludentia. Interna *carnem generantia* ad alimenta potius ſpectant.

Incendium, πυρκαϊά, καῦσις, quid proprie ſignificet, notiſſimum. In hac propria ſignificatione ſumitur a Galeno *comm.* 3. *in* 1. *Epid. t.* 1. & *l. de præſag. ex inſomniis in princ.* Tralatitie etiam accipitur hodieque de paroxyſmo febrili, vel ardore vehementiori febrili, qui *incendium febrile* φλόγωσις, *incenſio* vocatur, uti paſſim apud Willis, Pienſ. & alios obſervare licet.

Incenſio, καῦσις, φλόγωσις, idem fere, quod *Incendium*. *Incenſiones* quoque vocare Hippoc.

In-

Inflammationes, & calidos tumores, notavit Gal. 3. *de Tis*, *q. in med. t.* 30. *Incenſivus*, idem, quod καυστικὸς, Vide *Cauſticos*.

Inceratio, ἐγκήρωσις, eſt miſtio humoris eum re ſicca per combibitionem lentam ad conſiſtentiam ceræ remollitæ. Alias etiam *Imbibitio*, de qua ſupra; quæ fit per irrigationem, re ſicca potante humidam. Nec alia *Nutritio* eſt Medicorum, qua Sarcocolla, Lithargyrus, & alia paulatim ſucco quodam potantur, & ad uſum evadunt commoda. Ruland. & Iohnſ. *Incerationis* Spagyricæ in lapidis Philoſophici opere aliquoties etiam mentio fit *in Theatr. Chym. Vol.* III. præſertim M. Joh. Iſaaci *Oper. Mineral. c.* 16. 17. 26. 106. & *Vol.* VI. *p.* 250. Generalius ſed obſcurius quoque deſcribitur, quod ſit fermentatio, vel potius informatio, ſeu prolis imperfectorum ad conditionem lapidis accipiendam formatio. Ger. Dorn. *tr. Artificium ſupernaturale cap.* 5. & *Tr. Philoſophia Chemica*, *in T.* 1. *Theatr. Chymic. p.* 295. & 427. *Incerationis* quoque mentionem fecit Libav. *Apoc. Hermet. P. poſt. T.* II. *Oper. p.* 410. *Inceratio* Philoſophica eſt, quando Mercurius Philoſophorum cum ſulphure eorum, tanquam cera ac vero glutine Philoſophorum conjungitur. Bexer. *in Oedip. Tit.* 7. §. 4.

Incerniculum, vide *Infundibulum*.

Inceſſus, βάδισις, idem, quod *Ambulatio*. Vide *Ambulatio*, *Badiſis*.

Incidens, τμητικὸς, eſt ſpecies facultatis medicamentoſæ, quæ conſiſtit in partibus ſalinis tenuioribus, faciliſque extractionis & actuationis. Coincidunt cum attenuantibus, λεπτυντικοῖς; vide *Attenuantia*. Jung. Gal. *l. de atten. victu. cap.* 3. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 1. *fin.* & *lib.* 6. *de S. F.* §. *Amygdala*. Propter eandem vim ſalinam *incidentia* quoque aliquando ſtimulant ad expulſionem. Quod enim vim habet *incidendi*, habet & *incitandi*. Lind. *Ex. V.* §. 117.

Incidens, pen. brevi, ἐμπίπτων, vide *Empipto*. *Incidere* etiam abſolute ponitur pro *incidere* in malum vel morbum. Scribon. *num.* 172. notante Rhod. *in Lexic. Dies incidentes*, περιεμπίπτοντες ἡμέραι, Galeno dicuntur, in quibus imperfectæ ſolent fieri criſes, ut ſunt tertia, quinta, ſexta, nona. 3. *progn. t.* 1.

Incineratio, τέφρωσις, eſt ignitio, corpora vehementiori igne in cineres convertens. *Incinerantur* autem vegetabilia & animalia. Mineralia vero (Chymico more loquendo) proprie non in cineres, ſed calcem redigi dicuntur Rul. & Iohnſ. Vel *incineratio* eſt operatio, qua ſuo humido ingenito res ignis violentia ſpoliata in cineres redigitur, ita ut nulla arte priſtinum ejus corpus fit reparabile. Fr. Hoffm. *Clav. Schr. l.* 3. *c.* 9. §. 22. Differt a *calcinatione*, ut genus & ſpecies, Omnis quidem *incineratio* eſt calcinatio; ſed non vice verſa. Id *l.* 2. *cap.* 43. §. 75. *Incinerationem* præcipue locum habere in vegetabilibus & animalibus, cum ſalia parantur fixa, docet Rolf. *Ch. l.* 2. *c.* 3. Dicitur & *Cineratio*, *Cineſactio*.

Incipio, ἄρχομαι, dicitur de morborum principio, Hippocr. 1. *aphor.* 12. *a.* 4. *a.* 22. 2. *aph.* 19. vide Diet. *num.* 110. Vide & infra *Principium*.

Inciſio, ἐγκοπὴ, vide *Encope*. Quibus ſaltem hoc addi debet, quod vocab. *Inciſio* non ſemper accipiatur in malam partem pro ſolutione continuitatis morboſa, ſed etiam in bonam pro operatione chirurgica, vel anatomica. Frequentiſſime in uſu eſt phraſis: *Inciſi* venæ, nervi. De *inciſionis* modo in calculo veſicæ, vide Fabr. Hildan. *l. de lithotomia. c.* 12.

Inciſor, τομεὺς, Epitheton dentium quatuor anteriorum in utraque maxilla. Vide *Dens*.

Inciſorium, τομεῖον, dicitur tabula, in qua fit ſectio, vel inciſio. Braſſavol. *in Indic. Galenico*.

Incitatio, ὁρμὴ. Vide *Horme*.

Inclinatio, ἔγκλισις, κλίσις, ῥοπὴ, vel accipitur proprie, quando corpus, vel vas aliquod oblique vertitur, & idem eſt, quod *reclinatio*, ἀνάκλισις, quæ ſignificatio per ſe nota: vel metaphorice & tralatitie, (quod Medicis frequentiori in uſu) & quidem aut de humorum in hanc vel illam partem conatu vel *propenſione*, & dicuntur humores ῥέπειν. Hippoc. 1. *aph.* 21. Jung. Dieter. *n.* 751. aut de totius humanæ naturæ vi & propenſione ad aliquid. Rul. *in Lex.* ita tamen, ut nondum adſit coactio aut violentia, & in hoc differt ab *impreſſione* vel *prædeſtinatione*. Vide *Impreſſio*. *Inclinatio* igitur in Phyſiologicis commode uſurpatur ad exprimendam ſpirituum vim in appetendo bonum, quando moventur ad extra, e contrario in inappetentia defectus illius ſpirituum motus obſervatur, ut plane non moveri videantur. In homine vero exiſtimo hanc vim movendi ſpiritus ab ipſa mente ejuſque propriis faculatibus intellectu & voluntate primario dependere. De hac *inclinatione* plura apud Paracelſ. occurrunt, ut & Helmont. *tr. Aſtra neceſſitant*, *non inclinant*. Septem Planetæ vocantur duces & comites *inclinationum* a Ger. Dorneo *tr.*

tr. *Duellum animi cum corpore*. *Theatr. Chym. Vol. I. pag.* 473.

Incoctus, *Incoctio*, propter duplicem parti-culæ *in* acceptionem, *privativam* & *intenſi-vam*, duplicem etiam & plane contrariam obtinet ſignificationem. Juxta priorem dici-tur Gr. ἄπεπτος, ἀπεψία, & ἀπεψία, vide ſupra *Apeptos*, & *Apepſia*; & reſpondet *cru-do cruditati*; vide etiam *Cruditas*. Gal. *l. de conſtit. art. med. cap.* 15. Denotat vero rem vel plane non coctam, vel inſufficienter coctam, ſive fiat per coctionem naturalem, ſive arti-ficialem. Juxta poſteriorem vero *Incoctum* ſi-gnificat, quod probe coctum eſt, vernacule *ein-getocht*. Vide Rhod. *in Lex. Scribon.* Unde & *Incoctilia* dicuntur vaſa Plin. *l.* 34. *c.* 17. quando album *incoquitur* æreis operibus Gallorum in-vento. Meminit & Libav. *Synt. Arc. Ch. l.* 7. *c.* 24.

Incœnatus, ἄδειπνος, *Incœnis*, Plauto dicitur, qui cœna abſtinet. Scribon. *n.* 140. Rhod. *in Lex.*

Incommodus, δύσχρηστος. Vide *Dyſchreſtos*.

Incomprehenſibilitas, ἀκαταληψία, idem, quod *Incertitudo*. Vide *Acatalepſia*. Gal. *de opt. doc. gen.*

Incompreſſa annotatio. Dunc. Lid. *de febr.* libera caloris invaſio ſine paroxyſmi ſigno, Senn. *de feb. l.* 3. *c.* 2.

Inconſtans, *Inconſtantis*, ἀκατάστατος, ἀκα-στασία. Vide *Acataſtatos*.

Inconſuetus, ἀσυνήθης, idem, quod *Inſuetus*, *Inſolitus*. Vide *Aſynethes*.

Incontinens, *Incontinentia*, ἀκρατής, ἀκρασία, ἀκράτεια. Vide *Acraſia*, *Acratia*. Frequenter dicitur de *Incontinentia Urinæ*, quæ JCto. uri nam facere dicitur *l.* 14. §. 4. *ff. de ædil. edict.* Jungatur P. Ammann. *Irenic. p.* 255.

Incorporatio, Gr. dici poſſet ἐνσωμάτωσις, eſt ſpecies miſtionis, vel commiſtionis, qua ſta-tim humida cum ſiccis in unum corpus per formam maſſæ contemperantur. Differt a *nu-tritione* vel *imbibitione*, quod non lente & ſuc-ceſſive fiat, ſed tantum humoris addatur, quantum ad corporis miſti conſiſtentiam re-quiritur, ut fiat veluti paſta, unde & *Impa-ſtatio* nominari poteſt, in nonnullis *ſubactio*. *Incorporatæ* autem res in calore digeſtorio re-linquuntur, ut mutua actione & paſſione cra-ſin communem nanciſcantur. Rul. & Iohnſ. *in Lexic.* Incorporatio quoque vocatur, quando Spiritus in corpus convertitur & reducitur, *Th. Chym. Vol. V. p.* 16.

Incorruptibilis, ἄφθαρτος. Vide *Aphthartos*,

Incorruptus, ἄλωβος, ἄφθαρτος, quid ge-neraliter ſignificet, notum eſt; nimirum pu-rum, ſincerum, quod non eſt vitiatum. Ita Scrib. de ſe teſtatur curam habuiſſe, ut *incor-ruptas* compoſitiones medicamentorum acqui-reret, *num.* 38. Specialiter vero accipitur de Virgine vera, illibata, quæ virum nondum paſſa. Caſp. Rejes *Camp. El. Q.* 41.

Incraſſans, *Incraſſativus*, παχυντικός, Epi-theton medicamentorum quorundam, quæ Ga-lenus frigida poteſtate & craſſarum partium eſſe ſtatuit, *l.* 5. *de S. Fac. c.* 20. Confer. *ad Dogm. noſtra P. VI. cap.* 2. *p.* 712. Talia medica-menta vocantur & Græcis abſtractive παχυσ-μοί. Foeſ. *Oec. p.* 490.

Incrementum, αὔξησις, ἐπακμή, idem, quod *Augmentum*, vel *Augmentatio*, de quibus *ſu-pra*,

Increſcens, ἐπακμαστικός. Vide *Epacmaſti-cos*.

Incruſtatio, ἐσχάρωσις, κονίασις, πλάκωσις, di-verſam obtinet ſignificationem, pro varietate ſubjecti, de quo dicitur. In chirurgicis notat cruſtæ generationem: vide *Cruſta*. Vel ſigni-ficat *illitionem* quandam & imbuitionem ſive liquoris, ſive picis, aromatum, &c. vaſis in-teriaribus factam, de qua videatur Rhod. *ad Scribon. n.* 135. & *in Lex. Incruſtatio* unius me-talli ſuper aliud fit cum Mercurio vel ſalibus, & huc pertinent *Deauratio* & *Deargentatio*, de quibus ſuo loco. Jacobus le Mort *Metallurg. contr. p.* 272.

Incuba, id eſt, *Sponſa Solis*. Rul. in Lex.

Incubus, *Incubo*, ἐφιάλτης. Vide *Ephialtes*. *Incubus* eſt nocturnus ſpiritus, illudens fallenſ. que mulieres in ſomno, ac ſi rem cum eo commiſcerent. Rul. & Johnſ.

Incurabilis, ἀνίατος, ἀνήκεστος, ἀθεράπευτος, idem, quod *inſanabilis*, dicitur vel de mor-bis; & dicuntur illi, qui vel ſimpliciter nul-lam, vel rariſſime & difficulter admittunt cu-rationem, Libav. *Tom. III. Oper. p.* 123. Quo-modo vero differant a *Lethalibus*, vide *in Dogm. noſtr. Med. Gen. P. II. cap.* 5. *d.* 12. *p.* 166. *ſeq.* Jungatur Nic. Turell. *Method. prædictio-nis p. m.* 444. Vel de partibus corporis ipſis, quarum generalem ſcopum Gal. eſſe dicit, a corpore reſcindere *l.* 6. *de C. M. P. G. c.* 2. ſed fallitur. Nam dantur partes *incurabili* affectu laborantes, quas tamen non expedit reſcinde-re; ut ſunt humores quidam fungoſi, quæ-dam ſtrumæ, & ſimiles excreſcentiæ &c. Vi-de *Inſanabilis*.

Incurioſus, *Incurius*, ἀμελής, dicitur, qui cogitationibus non indulget nimis, aut cu-ris, homo levioris animi. De *Incuriis* nota-vit Helm. eos raro caneſcere *de Lith. n.* 9. *n.*

55. Econtra imaginando caneſcunt pili *v. Imago mentis n.* 40.

Incurſus dicitur D. Laur. Bellin. Prof. Piſano arteriarum motus extrorſum, ſive dilatatio qua digitos prementis ferit, & κατ' ἐξοχὴν *Pulſus* vocatur. Opponitur *ſubductui*, de quo infra. In Operis nuperrime editi, *Membro* II. de *Pulſibus. p.*72.

Incurvatio, κύρτωσις, vide *Cyrtoſis*. Peculiarem ſpinæ dorſalis *incurvationem* lege apud Hildan. C. 6. O.74. Penis *incurvatio* legitur apud Blaſ. *Med. Univ. p.* 334. Poteſt etiam vocabulum hoc in bonam partem ſumi pro operatione Chirurgica, quamvis uſitatius *Inflexio* fortaſſis vocetur.

Incus, ἄκμων, hujus vocabuli propria ſignificatio ſpectat ad fabros metallorum &c. in qua etiam uſus Gal. explicando pulſus dicroti naturam, *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 17. Tropica vero ſignificatione uſurpatur ab Anatomicis, dum oſſiculum aliquod in aure interna *Incus* dicitur, quemadmodum & reliqua *Malleus* & *Stapes*, quibus, additum, legitur quartum a Sylvio inventum *Orbiculare*, Lindano *Cochleare* dictum; de quibus videatur Barthol. *Anat. libell.* IV. *c.* 7.

Indarion, ἰνδάριον, nomen Collyrii, cujus deſcriptio habetur apud Aet. *lib.* 7. citante Gorr.

Index, apud Latinos in Medicina duplici gaudet ſignificatione: 1. dicitur de *digito* proximo a police, qui & λιχανὸς & δακτυλικὸς Græcis dicitur, Galen. *l. Introduct. c.* 10. Vide *Dactylos*. 2. uſurpatur de diebus qui futuram criſim prænunciant & veluti indicant, & Gr. dicitur ἐπίδηλος. Vide *Epidelos*.

Indicans, δεικτικὸν, ἐνδεικτικὸν, in Medicina non ſolum ſignificat id, quod nocet, uti quidem plerique terminum hunc dum Gal. *de methodo medendi* intellexerunt, ſed debet applicari utrique methodo conſervandi & medendi. Eſtque nihil aliud, quam res ſecundum, vel præter naturam, monſtrans aliquid agendum eſſe Medico. Dividitur in *primarium* vel *eſſentiale*, quod nihil aliud eſt, quam cauſſa vel ſanitatis, vel morbi, & *ſecundarium*, quod conſtituunt accidentia utriuſque & alia attributa cauſſarum, vel ſubjecti. Plura petantur e *Dogmat. noſtris M. Gen. P.* IV. *c.* 1. *ſeqq. Indicans* quoque vel *Indicativum* idem eſt, quod *ſignificans* vel *ſignificativum*, & uſurpatur de ſignis Gr. δηλωτικὸν, Gal. *l. Ars medic. c.* 2. & 3. Vide *Deloo*.

Indicatio, ἔνδειξις. Vide *Endeixis*.

Indicator muſculus vocatur Riolano digitum extendens. Barthol. *l.* 4. *anat. c.* 9.

Indicatum, Gr. ἔνδειγμα, [quamvis communiter *indicium* ſignificet] opponitur *Indicanti*, & ad utramque methodum referri debet, nihilque aliud eſt, quam res juvans, ſive auxilium a Medico applicandum, cum pro conſervanda, tum pro recuperanda valetudine. Vid. *Dogm. Noſtr. d. l.*

Indicium, idem, quod *Signum*, σημεῖον. Vide *Semeion. Signum*.

Indicon, ἰνδικὸν, veteres Meneſtheus, Andreas, Chryſanes, Xenocrates & Dioſcorides Alexandrinus dixerunt *indicum* zingiber, alii vero per errorem hoc nomine piperis radicem denotarunt; ſed dioſcorides Anazarbeus ab utroque diſtinxit. Junior vero γλωττάγρας plantam dixit piperi ſimilem, cujus fructus myrtidanum dicitur, ut rem explicat Galenus *in exegeſi Hippoc.* præter vero hos ſignificatus plures accipit a medicinæ interpretibus. Vel enim (1) ſignificat ſpeciem piperis, uti plerique exponunt loca Hippoc. *l. de nat. mul.* XXIX. 112. *l.* 1. *de morb. mul.* CXIX. 12. *l.* 2. XLVII. 14. *LXV.* 14. *LXXXIV.* 8. Junge Foeſ. *Oecon. p.* 281. *ſeqq.* Vel (2) lignum, quod vel ipſum *Guajacum* aut *Sanctum*, aut ei prorſus ſimile habetur, de quo videatur ex Menardo Foreſt. *l.* 32. *obſ.* 7. *in Schol.* vide *Guajacum*. Vel (3) ſignificat materiam coloris cujuſdam, præſertim cœrulei, cujus duæ differentiæ a Dioſcoride *l.* 5. *c.* 107. aſſignantur: *Nativum Indicum*, quod tanquam ſpuma arundinibus *Indiæ* adnaſcitur. Hoc ſibi inexploratæ inventionis fuiſſe ſcripſit Plin. *l.* 35. *c.* 6. Vocatur ab Ægineta *Melan Indicum*, de quo etiam vide Fallop. *de Metall. ſ. Foſſil. c.* 34. *Tom.* I. *p.* 339. *Factitium alterum*, quod offerunt infectoriæ officinæ ſive tinctorum, & adhæret, vel innatat æreis cortinis, quam detractam artifices exſiccant. Optimum eſt, quod cœruleum præbet colorem. Refertur inter medicamenta leviter adſtringentia & quæ ulcera purgant. Dioſc. *d. l.* Gorrr. Alii verum ſuccum herbæ dicunt, qua nunc tinguntur panni, & vocatur *Glaſtum*, vulgo *Maid*. Rul. & Iohnſ. Roſ. vero Lentilius *in Miſcell. Medico - Practic. Part.* I. *p.* 204. & *Part.* II. *p.* 480. *ſeqq.* ſcribit: Indigo eſſe ſuccum inſpiſſatum vel maſſam cœruleum colorem exhibentem, & colore hoc alia tingentem e planta quadam peregrina Glaſto ſimili vel Iſatidi, quæ & Anil dicitur, teſte Brantino *in Pinac.* cannabiformi, cujus tam mobiles & volatiles acres ſunt particulæ & moleculæ aut effluvia, ut ovorum putamina penetrent, & albumen tingant, & propterea Indi colligendo Indigo & a quiſquiliis mundando deſtinati omnibus modis ca-

pur obvolvere pro oculis ſolum foraminibus relictis, & ſingulis horis lactis hauſtum ſumere neceſſe habeant. Tribuit etiam illi maſſæ vim antiſcorbuticam *ibidem*. Vel (4) dicitur de *lapide Indico*, qui ejuſdem cum *Hæmacite* virtutis eſt, ſanguinem ſiſtentis, teſte Gal. l. 9. *de ſimpl. fac.* Ægin. *l.* 7. *c.* 3. Vel (5) eſt nomen *Balſami*, quod & *Peruvianum* dicitur, de quo videatur Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 375. Schroder. *in Clav. ad h. l.*

Indifferens, ἀδιάφορος, epitheton eſt rerum non naturalium medio modo ſeſe habentium, quarum uſus ad ſanitatem, & abuſus ad morbos facere ſolet. Vide *Dogm. noſtra P. I. c.* 6. *d.* 2. *p.* 72. *Indifferenter* vivere idem eſt, ac abſque regimine & cautione vivere, genio ſuo indulgere. Scribon. *n.* 122.

Indigentia, ἔνδεια, idem, quod *Defectus*. Vide *Endeia*. *Defectus*.

Indigeſtio, *Indigeſtus*, ἄπεπτος, ὠμός, idem, quod *incoctio*, *incoctus*, *cruditas*, de quibus ſuis locis. Poteſt dici de alimentis, humoribus, & excrementis, quemadmodum de *coctione* dictum eſt.

Indignatio, ἀγανάκτησις, eſt ſpecies iræ occultæ & intrinſecæ, cujus character eſſe ſolet ϖρκάζειν, i. e. *frendere*, ſive labia fortiter comprimere, Gal. 1. *de artic. t.* 28.

Indignatorius muſculus dicitur is, qui oculum ad parvum angulum in latus abducit. Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 8. *p.* 513.

Indigo. Vide *Indicus*.

Indolentia, ἀνωδυνία. Vide *Anodynia*.

Indormio, ἐπικοιμάομαι, idem, quod *obdormio*, vel quando alicui affectioni ſomnus ſupervenit. Hippoc. 5. *aph.* 27. Dieter. *n.* 316.

Inductio, ἐπαγωγή, a Latinis proprie ſumitur pro *inunctione* & *illitione*. Ita emplaſtra in alutam, linteum *induci* dicuntur. Accipitur etiam pro *impoſitione* in partem corporis affectam. *Inducere* fronti, pedibus &c. Vide Rhod. *in Lexic.* Scrib. & Keuch. *in not. ad Seren. p.* 90.

Indulgentia, χάρις, idem, quod *gratia*, Rolf. *O. ac Med. Sp. l.* 14. *ſ.* 1. *cap.* 28. Vide *Charis*. De *indulgentia* parentum noxia lege Linden. *Ex.* I. §. 28. 29.

Indurans, σκληρυνων, σκληρωτικός, dicitur de quibuſdam medicamentis, quæ ſunt frigidæ naturæ vel temperamenti, cum defectu caloris & fermentabilitatis, Gal. *l.* 5. *de S. Fac. c.* 10.

Induratus, idem, quod *Duratus*, σκληρυνθείς, vide *Duratus*. *Indurata* σκληρυσμοὶ, σκληρύσματα, vacantur & σκιῤῥώματα, Gal. *l.* 9. *de S. F. t.* 7. Vide ſupra *Duritia*.

Indus, ἰνδός, idem, quod *Indicus*. Patronymicum a regione *India*, eſtque epitheton quorundam medicamentorum. Ita Pilulæ Indæ Haly vocantur valide purgantes, quarum deſcriptio habetur in Diſpenſatoriis, & meminit etiam Foreſt. *d. l.* item *Emplaſtrum indum* Tharſei Chirurgi, apud Gal. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 13.

Induſium, χιτωνίσκος, ſtricte ſignificat linteum vel lineum indumentum, quod nudo corpori induimus. Talia in ægris mutare, nonnulli diſſuadent, alii commendant; de qua controverſia & legatur Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 14. *ſ.* 2. *c.* 3. & Caſp. Rejes *C. El. quæſt.* 82. *n.* 10. 11. *Induſia* in mures mutata notavit Helm. *tr. Imago Ferm. impr. n.* 9. *Induſium* etiam in fœtu fœminino vocatur *Tunica Amnios* corpuſculo obvoluta & una in partu excluſa. Valleſ. *l.* 5. *de H. C. F. c.* 17.

Inebrio, μεθύσκω, h. e. ebrium facio. Eſt autem nihil aliud *inebriare*, quam caput ferire, deliria progignere, κεφαλὴν, πληρὲν, καὶ παραφροσύνην ἐργάζεσθαι, uti vivis coloribus deſcripſit Galen. *c.* 3. *de R. V. I. A. t.* 1. *ſeqq.* An liceat per menſem ſemel *inebriari* ſanitatis cauſſa? rectiſſime quæſtionem negative ſolvit Lentil. *d. l. P. II. p.* 675. cum non ſint facienda mala, ut inde eveniat bonum, præſertim cum & bonum hoc incerti prorſus ſit eventus? Quare rectiſſime ſcripſit Linden. Turpe eſt, *inebriari* nocte: turpius die: turpiſſimum mane. *Ex. X.* §. 295. Quid? quod Paracelſ. odorem *inebriativum* cauſſam caduci ſeu epilepſiæ citra veritatis jacturam ſtatuerit *tract. h. tit.*

Inedia, ἀσιτία, eſt abſtinentia a cibo & potu. Poteſt etiam vocari ὀλιγοσιτία. Nam vel totalis, vel partialis *abſtinentia* comprehenditur hoc vocabulo. Pertinet inter Res Medicas non naturales, quamvis Galen. *l. de V. S. adv. Eraſiſtratum c.* 9. e numero rerum exiſtentium excludat, ſcil. Phyſicarum. Favere poteſt ſanitati promovendæ, & morbis gignendis, Rolfink. *O. ac M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 72. & *l.* 18. *ſ.* 1. *c.* 5. & 6. Extremam *inediam* ſeptem dierum ὡς τὸ πολὺ judicat Linden. *Ex.* XIII. §. 238. *ſeqq.* Dari tamen & miraculoſas ſive prodigioſas *inedias* multo longiores, crediderunt nonnulli clariſſimi in arte Medica Viri, v. gr. Lang. *l.* 2. *ep.* 27. Hildan. *Cent.* 2. *Obſ.* 40. & 42. & *c.* 3. *Obſ.* 85. *Cent.* 5. *Obſ.* 33. Caſp. Rejes *C. El. q.* 58. quas tamen ad unum omnes & ſimiles ceu omnino fictas & emendicatas rejicere non veritus eſt D. Velſchius. *Ephem. N. Cur. A.* III. *Obſ.* 35.

Ineptus, *ineptitudo*, ἀνεπιτήδειος, ἀνεπιτηδειότης, in

in genere ſignificat naturalem *impotentiam*, vel ἀδυναμίαν. Sub ſe vero multa comprehendit. Hinc rectiſſime Linden. ſcripſit *ineptum*, quod eſt alienum a rea, perſona, cauſſa, loco, tempore, modo, *Ex. XI.* §. 123. Gr. dicitur ἀργόν. Et *ineptus riſus* Melancholicorum proprius vocatur a Seren. *cap. de ſplene curando*. Vid. Keuchen. *in Not. p.* 178. Gr. ἄκαιρος, *intempeſtivus*.

Inertia, in genere idem, quod *ignavia*. Proprie tamen *imperitiam* in aliqua arte ſignificat. Græce ἀτεχνίη. Vide *imperitia*. Hanc recte temeritatis nutricem & matrem vocavit Hip. *in Lege III.* 14.* Significat etiam impotentiam ad motum ſic inertia particularum ſolida vel fluida noſtri corporis componentium, ſignificat, eas difficile, & lente moveri. Hoc ſenſu paſſim apud recentiſſimos Auctores Med. accipitur.

Ineſis, *inethmos*, ἴνησις, ἰνηθμός, idem, quod κένωσις, *vacuationem* ſignificat a verbo ἰνέω, *vacuo*, quod legitur apud Hipp. *l. de* L. *H. XXXIIX.* 11. *l. de morb. mul. LXXXII.* 17. quemadmodum & ἰνηθμός legitur apud eundem *l. de Loc. in hom. XXX.* 13. *XLIV.* 6. *XLV.* 3. 8. *L.* 14. Junge Foeſ. *pag.* 282. Erotian. *Onom.* ἴνησις κάθαρσις λέγεται ἐν ὑπερεῖωμενός.

Inexercitatus, ἀγύμναστος, idem, qui *otioſus*, *piger*, qui corporis quieti nimis vacat. Galen. *l.* 2. *de ſympt. cauſſ. c.* 2.

Inexpertus, idem, qui *imperitus* ἄπειρος.

Infans, apud Latinos lata gaudet ſignificatione. Complectitur enim & fœtum humanum in utero bimeſtrem, trimeſtrem, &c. & Græce vocatur Hippocr. νήπιον, 4. *aph.* 1. & 3. *Epid. ſ.* 2. *t.* 7. & 8. ubi vide. Galen. *comm. ad h. l.* Adde Dieter. *n.* 570. C. Rejes C. *El. q.* 55. Communiter tamen ſumitur de recens natis uſque ad illud tempus, donec incipiant ſermone uti. Hæc enim videtur vocis derivatio a non fando. Et Gr. dicitur παιδίον, quamvis hoc vocabulum Dieter. ad primum ſeptennium uſque extendat *num.* 643. De ſanitate tuenda infantum conſule Gal. *l.* 7. *de ſan. tu. c.* 7. *ſeqq.* Spagyricorum *infans*, qui dicatur in magiſterio Lapidis Philoſophici, & quomodo per imbibitionem nutriatur, legatur Libav. *Synt. Arc. Chym. l.* 7. *c.* 8. & *Alchymiæ Pharmaceut. c.* 7.

Infarcatus, ſubſtantive & adjective, ἔμφραξις, ἐμφρακτικός. Vide *Emphraxis*, *Emphracticos*, *Emphragma*.

Infectio, homonymum eſt vocabulum. Vel enim idem eſt, quod *tinctus* vel *tinctura*. Gr. βαφή. Unde *Ars infectoria*, ſive *tinctoria* vocatur. Et *infectores* ſunt iidem cum *tinctoribus*. Scribon. *num.* 57. Rhod. *in Lexic.* Vel quod Medicis uſitatius, convenit cum *contagio*, & denotat μίασμα, malignum & venenatum, de quo ſupra. Vide *contagium*. *Infectum corpus* legitur apud Scribon. *n.* 185. De differentia inter *infectionem* peſtis & *infectionem* Medicam cui placet legere, videat Parac. *l.* 1. *de peſte c.* 1. Materia *infectionis* dicitur & inquinamentum, inquinabulum, impreſſura apud Severin. *l. de nov. obſ. abſceſſ. c.* 23. & alibi.

Infelix lignum ſambucum vocant, Laur. *l.* 27.

Inferior, vide *Cato*.

Infernus, ᾅδης. Vide *Orcus*.

Infervefacio, h. e. in aliquo vaſe fervefacio. Aliquoties legitur apud Scrib. *n.* 39. 53. 153. 271, Item *Infervefco*, *n.* 37. 188. &c. Vide *Lex.* Rhodii *Scribonian.*

Infeſto, ἐνοχλέω. Vide *Enochleo*. *Infeſtare* dicitur, quod aliquem vel adoritur vehementer impetu, velut feſtinans in perniciem ejus, vel opprimit mole turbationum. Lind. *Exerc.* XVI. §. 45.

* *Infibulatio*, ἀγκτηριασμός, Lat. infibulare, nihil aliud erat, niſi fibulæ per præputium trajectio. Cujus rationem Celſus L. VII. cap. 15. docet. Infibulare autem adoleſcentes olim conſueverunt interdum vocis, interdum valetudinis cauſa, præſertim vero ut ſervarentur a coitu immunes. Erat autem fibula circulus æneus, quo item hiſtriones, cui generi hominum potiſſimum vocalitas neceſſaria eſt, utebantur antiquiſſimis temporibus.

Infidus, ἄπιστος, dicitur de ſignis *incertis*, Gal. 2. *aph.* 27.

Infimus. Vide *Imus*.

Infinitus, ἄπειρος, idem, quod *Immenſus*, Epitheton doloris apud Scribonium *n.* 190. 194. Rhod. *in Lex.*

Infirmarius, νοσοκόμος, vocatur *infirmorum curator* quemadmodum & locus, ubi infirmi curabantur, *Infirmarium*, & *Infirmatorium*, dicitur, teſte Dieter. *n.* 655. *ferme circa fin.*

Infirmitas, *Infirmus*, ἀῤῥωστία, ἀσθένεια, ἀσθενής, ἄῤῥωστος. Vide *Arrhoſtia*, *Aſtheneia*. Nullum hominem fuiſſe, qui omnes partes corporis ſimul *infirmas* habuerit, afferit Gal. *l.* 2. *de L. Aff. c.* 7. Omnibus morbis obnoxia *infirmitas* dicitur Lind. *Ex.* XIII. §. 366.

Infixus, καταπεπαρμένος, a καταπείρω, tranſfigo. Dicitur de feſtucis & aliis, quæ membris *infigi* poſſunt, & opus habent extractione, vel manu, vel medicamento, Gal. *l.* 1. *de fac. Nat. c.* 14. Dolor *infixus*, ἐδύνη, ἐρείδουσα, de-

deſcribitur a Gal. *l.* 2. *de ſympt. cauſſ. c.* 5. *circa fin.*

Inflammatio, φλεγμονή, φλόγωσις, accipitur late & ſtricte: late ſignificat omnem immoderatam caliditatem, etiam momentaneam, abſque tumore, quæ alias φλόγωσις dicitur, qualis etiam in ſcorbuticis frequens eſſe ſolet. Vide *Phlogoſis*. Stricte vero ſignificat tumorem vehementer calidum p.n. in partibus carnoſis & ſanguineis, cum rubore & dolore, provenientem a ſanguinis fervidioris & impetuoſius affluentis meatuumque minorum ordinem turbantis collectione & ſtagnatione. Græce dicitur φλεγμονή. Nulla *inflammatio* magna eſt abſque febri. Dividitur in internarum & externarum partium *inflammationem*. Illæ ſunt plerumque eryſipelaceæ, & facile malignitatem contrahunt. Diſtinctio quoque frequens in *legitimam*, quæ a ſanguine ſincero copia ſolum peccante oritur, & *ſpuriam*, quæ a ſanguine heterogeneo, vel bilioſo, vel feroſo, vel crudo proveniunt. Plura videantur apud Dieter. *n.* 905. Linden. *Ex. IV.* §. 23. *ſeqq. multis.* Ex. *XVI.* §. 46. *ſeqq.* ut & *in Chirurgicis* Aquapendentis, Hildani, Barbette, aliorumque *ſcriptis*.

Inflatio, ἐμφύσημα, ἐμπνευμάτωσις, vide *Emphyſema*, *Empneumatoſis*.

Inflativa Medicina, vel materia Medica dicitur, in cujus ſubſtantia dominatur groſſa humiditas extranea, in quam cum egerit caliditas, generatur inde ventoſitas, quæ non diſſolvitur. Tales ſunt Phaſeolis, &c. Avic. *Libr. de virib. cord. tract.* 2. *c.* 1.

Inflexio, καμπή, idem, quod *flexio*. Vide *Campe*. *Flexio*.

Influens, epitheton caloris nativi vitalis ad differentiam inſiti vel innati, & intelligitur ille calor, qui mediante ſanguine a corde diſtributo corpori ejuſque membris communicatur & influit, uti præter alios expoſuit etiam Pompejus Caimus *de Calid. innat. c.* 5.

Influentia, ἐπιῤῥοή, idem, quod *influxus*, atque dicitur non ſolum de humorum motu in aliquam partem: Ita ſanguinis *influxus* omnis fit a corde per arterias, Lind. *Ex. IX.* §. 47. ſed etiam de virtute quadam occulta a corporibus cœleſtibus, vel ſideribus deſcendente, & ſeſe inſinuante, a qua varios effectus dependere nonnulli ſtatuunt. Gr. etiam ἀπόῤῥοια vocatur. Ruland. & Iohnſon. ita deſcripſerunt: *Influentia* naturalis eſt ea, quam *infundunt* aſtra ſuperiora firmamenti ex naturali præſcripto in hæc inferiora, quibus gubernant ac regunt per inclinationem in hominibus, brutis, aliiſque & per vires & efficacias etiam inſenſatis. Helmont. per actionem quandam Regimentis hactenus ſcholis ignoratam expreſſit, quæ ſpirituum abſtractorum inſtar propemodum in ſibi ſubſtrata objecta operatur; eſtque nihil aliud, quam connexitas ſtellarum, concitandi Gas inferum, juxta leges directionum ab omnipotente datas & fixas, *tr. Aſtra neceſſit. &c. n.* 15. Plura de *Influentiis* Stellarum vide apud Schroder *l.* 1. *c.* 9. Verum alii hunc aſtrorum in inferiora *influxum* commentitium, falſum, & propterea rejiciendum cenſent; inter quos eſt Linden. *Ex.* XI. §. 187. Fr. Hoffm. *in Clavi ad d. Schroder. loc.* & inter Phyſicos Dn. Sturmius *in Part. Spec. Coſmicæ Scientiæ*, qui, excepto ſole & luna, reliquis aſtris ſive fixis, ſive planetis nullam concedit *influentiam*. Nobis placet ἐπέχειν. Legatur & de hac controverſia Caſp. Rejes *Camp. El. q.* 34. *n.* 24. *ſeqq.*

Influxus, vide *Influentia*.

Infœcundus, ἄγονος, idem, quod *Sterilis*. Vide *Sterilitas*.

Infra, κάτω. Vide *Cato*.

Infraſpinatus, epitheton Muſculi ſcapulæ partem externam & gibbam totam tegentis, qui creditur brachium ad exteriora, agere retrorſum, Barth. *l.* 4. *An. c.* 2. *p.* 563. Dicitur & *Supraſcapularis inferior*, ad differentiã ſupraſcapularis ſuperioris, qui & ſupraſpinatus appellatur, de quo *ſuo loco*.

Infrigidans Galeni, alias ceratum roſatum, Maff. *de febr. c.* 28.

Infrigidatio, *Infrigidans*, idem, quod *Refrigeratio*. *Frigefactio*, κατάψυξις, ψύξις, ψύγμα. Vide *Catapſyxis*. *Frigefactio*. *Frigefaciens*.

Infundibulum, χοάνη. Vide *Choana*. *Infundibulum* eſt vas metallicum; oblongum, cum manubrio, interius excavatum, liquata metalla recipiens, & in virgas vel baculos conformans, Ruland. & Iohnſ. *in Lexic. Infundibulum* argenteum pro cibo & potu deſcripſit cum applicatione Scultet. *Arm. Chirurg. Part.* I. *Tab. X. fig.* 11. & *Tab.* XXXII. *fig.* 8. In Anatomicis *Infundibulum* quoque vocatur ſinus renum medius, ad quem materia urinæ colligitur: Alias *Pelvis*, item *incerniculum* appellatum. Veſling. *Syntagm. Anatom. cap.* 5.

Infuſio, *Infuſum*, ἔγχυμα, ἔγχυμα. Vide *Enchyton*. *Enchyma*. Accipitur duplici modo: Late & ſtricte, & rurſus concrete & abſtractive. In lata ſignificatione concreta complectitur omnia medicamenta intus vel foris applicanda, quæ citra coctionem certo tempore in liquore macerantur, ſive poſtea ſequatur coctio, ſive non, de quibus vide Weker. *Antidot. gen. lib.* 1. *c.* 15. Blaſ. *Medic. Gener. P.* II. *l.*

II. l. 7. *f.* 2. *ſubſect.* 4. *c.* 1. & alii. Deſcribi poſſunt *Infuſa*, quod ſint extracta liquida corporum ſolidorum ut plurimum præſenti uſui dicata. In lata abſtracta ſignificatione denotat modum *infuſionis* parandæ legitimum, qui videri poteſt apud Vveker. *d. l. lib.* 3. *c.* 12. Fr. Hoffmann. *in Clav. Schr. l.* 2. *c.* 63. Blaſ. *d. l. &c.* Stricte accipitur in concreto vel pro *Infuſione* laxativa, vel purgante. Schroder. *l.* 2. *c.* 63. Anonym. *Sylv. Med. cap.* 9. Vel pro *Clyſteribus*, Lind. *Ex. XIII.* §. 362. *ſeqq.* In abſtracto *Infuſio* modum non ſolum ſignificat dictorum *Infuſorum*, qui in citatis Autoribus & locis videri poteſt; ſed etiam adhuc alium peculiarem & novum, quo liquor medicamentoſus in venam corporis apertam infunditur, unde & *ars infuſoria* & *clyſmatica nova* audit, hujuſque meminit aliquoties Rolfinx. *O. & M. Med. Sp. l.* 8. *ſ.* 2. *c.* 30. *l.* 11. *ſ.* 3. *c.* 11. *l.* 11. *l.* 14. *ſ.* 1. *c.* 30. Ephem. Nat. Curioſ. *Ann. I. Obſ.* 149. Joh. Dan. Major. *Invent. Med.* I. Etmuller. *Diſſ. de Chirinfuſoria*, quæ tamen curandi ratio hodieque fere rurſus exoleſcit.

Ingenitus, idem, quod *Innatus*, ἔμφυτος, Vide *Emphytos*. Inter curas ægritudinum æruginoſarum, ſive Luis Venereæ, quas Paracelſus proponit *l.* 7. *de morb. Gallico c.* 11. ſexta eidem vocatur *cura ingenita*, quæ pertinet ad verrucas, & fungoſas excreſcentias.

Ingenium, Græcis idem, quod *Natura*, φύσις. Nam pro varietate naturarum variant & *ingenia*, Gal. *l. de cogn. & cur. an. morb. c.* 7. Linden. *Ex. I.* §. 14. Quid Hermes Triſmegiſtus in Tabula ſua Smaragdina intelligat per *magnum ingenium*, expoſuit Ger. Dornæus *in Phyſica Triſmegiſti*, dicens, denotare ſummam diligentiam & induſtriam eſſe adhibendam in applicatione ignis ad opus illud ſecretiſſimum. *Vol. I. Theatr. Chym. p.* 382.

Ingerenda, προσφερόμενα, idem quod *aſſumenda* per os, h. e. alimenta. Et *ingeſtio* idem notat, quod *aſſumtio per os*. Vide 3. *de R. V. I. At.* 22.

Ingluvies, ἀκολασία τῆς πλαίμης, ἀπληστία, idem, quod *victus intemperantia*, inſatiabilitas, Gal. 6. *aph.* 28. Cauſſa eſt plurimorum morborum a cruditatibus dependentium; ita ut morbi & ægritudinum pericula e culinis exeant, Caſp. Rejes *C. El. q.* 25. *n.* 16. & *q.* 88. *n.* 280. Helmont. matrem vocat trium peccatorum ſanguinis, abundantiæ, ſtagnationis, & heterogeneitatis, *tract. Retenta*. *Ingluvies* quoque vocatur ventriculus ille membranaceus in volatilibus, vernacule *Struma* dictus, in quo recipiuntur alimenta per os ingeſta. Barth. *l.* 1. *Anat. c.*

Ingravidatio, idem, quod *Impregnatio*. *Ingravidationis* factæ abſque immiſſione membri virilis obſervationem vide *in Ephem. N. Cur. An. III. Obſ.* 273. Vide *Impregnatio*.

Ingredientia, vocantur medicamenta ſimplicia, interdum & compoſita, quæ in formula remedii compoſiti, quam receptam vulgo vocamus, præſcribuntur.

Ingreſſio, *Ingreſſus*, βάδισις, late idem eſt, quod *ambulatio*, quæ fit, quando alterutrum crus per vices & firmatur & movetur, Hipp. 3. *de artic. t.* 73. Vide *Ambulatio*. Stricte accipitur de acceſſu Medici ad ægros. Ita Claudin. egregium libellum ſcripſit *de Ingreſſu ad infirmos*. Tropice ſumitur de cauſſa Ilei, quando dicitur eſſe *ingreſſus* inteſtinorum mutuus. Linden. *Ex.* IV. 44. id eſt, inſinuatio, duplicatura. *Ingreſſio* Spagyrica eſt nutritio, conjunctio, ſubmerſio. *Th. Chym. Vol.* IV. *p.* 751. 764.

Inguen, βουβών. Vide *Bubo*.

Inhabitatio, ἐνοίκησις, Phyſiologice tropico tamen ſignificatu dicitur a recentioribus quibuſdam unio animæ rationalis cum corpore organico, mediante ſpiritu animali ſubtiliſſimo, per totum corpus noſtrum expanſo, cui anima veluti lumen inhabitat, quo ſpiritu expirante anima quoque exſpirat, & ſecedit. Verum conſiſtit hæc res in meris conjecturis.

Inhibitio, ἐπίσχεσις, idem, quod *cohibitio*, ſuppreſſio. Vide *Epiſcheſis*.

Inhumatio, vocatur digeſtionis vel putrefactionis ſpecies, quæ fit ſub fimo equino, aut abſcondendo in terram, Rul. *in Lex.* Vide & *Th. Chym. Vol. VI. p.* 563.

Iniaculatio, eſt terminus Helmontianus, notatque acerbum ſtomachi dolorem ſpaſmodicum, in quo motus quoque corporis aufertur, & affectus Tetano ſimilis videtur, quem Belgæ ruſtici *Geſchot* vocant (tanquam a ſagis immiſſa, *tr. Jus Duumviratus n.* 20. *Injaculata* quoque vocantur, quæ *Injecta*. Vide *Injectio*.

Injectio, accipitur diverſimode. Communiter pro infuſione facta in aliquam cavitatem. Et ita idem eſt, quod *enema*, ἔνεμα, *clyſter*. Ita *Injectiones* penis, uteri, Schroder. *l.* 2. *c.* 41. Foreſt. *l.* 26. *Obſ.* 2. Vide *Clyſter*. *Injectio* in nates, Scrib. *n.* 10. 46. Vel pro faſciæ applicatione ſive *Faſciatione*, Galen. *de faſciis*. Quid Græcis ἐσβολὴ ſignificet, vide ſupra *Eisbole*. *Injecta materialia* Helmont. vocat, quæ materiam ſupponunt viſibilem, inviſibili tamen modo corpus intrant, & inſenſibiliter in-

injaculantur, ut ſunt, ſpicula, ſpinæ, aciculæ &c. Vocantur & *Injaculata*. Quem modum non a præſtigiis diabolicis ſemper dependere, conatur demonſtrare idem *tract. de Injectis materialibus, & Injaculatorum modus introdi*. Verum an ſatis firmiter demonſtraverit, merito dubitatur.

Inimicus, πολέμιος, idem, quod *adverſus*. Nimium omne dicitur naturæ *inimicum*, Hippocr. 2. *aph.* 51. vide Dieter. *num.* 703. *Inimicitia mutua* nihil aliud eſt, quam *Antipathia*, de qua ſupra lit. A.

Inion, ἰνίον, id eſt, *occiput*, quod eſt poſtica capitis pars, ita dicta ἀπὸ τῶν ἰνῶν, quod ob copiam tendinum fibroſa & nervoſa eſt. Terminatur ſutura lambdoide. Alii poſteriorem cervicis partem eſſe volunt. Meminit Hipp. 3. *aph.* 26. Adde Dieter. *n.* 406. Foeſ. *Oec. p.* 283. Barthol. *l.* 3. *Anat. in proœm.* deſcripſit, quod ſit pars capitis poſterior ab initio ſuturæ lambdoidis ad primam cervicis vertebram. Jung. Linden. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 8. §. 17. Hoc occipitium ad præſervandam ab epilepſia Florentiæ omnibus pene infantibus poſtquam menſem jam egerunt, fuiſſe inuſtum, teſtatur inter alios Jacob. Truncon. *de cuſtod. pueror. ſan. tr.* 4. *c.* 13. *p. m.* 201. *ſeq.* Ab occipite vocantur etiam *Nevi occipitales*, a Gothofr. Bidloo, quos delineatos exhibet *Tab.* IX. *fig.* 2. & 3.

Initiatus, *Initiatio*, τελεσθεὶς, τελετὴ, dicitur de ſolemnitate quadam feſtivali præſertim in Gentilium feſtis Eleyſiniis, de qua legatur C. Hoffmann. *Com. ad Gal. LL. V. P. n.* 482. *ſeqq.* Transfertur vero ſæpe ad alias ſolennitates. Ita Medici *initiatio* fit mediante Jurejurando Linden. *Exerc.* III. §. 23.

Initium, ἀρχὴ, idem, quod *Principium*, de quo infra in *Pr. Initia* quoque vocantur extrema in filo aut faſcia, Gal. 2. *de iis, q. in medic. l.* 8. *Initio* corporum omnium naturalium duo ſtatuit Helmont. Elementum aquæ, quod eſt *initium* ex quo, & fermentum, ſive *initium* ſeminale per quod, id eſt, diſpoſitivum; *tr. Cauſſæ & Initia Naturalium n.* 23. In opere lapidis Philoſophici ſpagyrico *initium* eſt corruptio, finis vero generatio. Ger. Dorneus *tr. Artific. ſupernat. c.* 7. *Initiatrix*, προκαταρκτικὴ, id eſt, *Cauſſa procatarctica*, Gal. *l.* 6. *de L. A. c.* 4.

Injucundus, ἀηδὴς. Vide *Aedes*.

Injuria, ἀδικία, quid ſignificet proprie, notum eſt. Talem ſæpius Medicus perpeti cogitur ab ægris & adſtantibus; & omnino præſtat generoſo contemtu vindicare. Accipitur vero haud raro *Injuria* pro mala affectione, v. g. *Injuria* aeris, *Injuria* oculorum, dentium. Rhod. *in Lex. Scrib.*

Innato, ἐφίσαμαι. Vide *Ephiſtama*.

Innaturalia, vel *Supernaturalia*, corpora ſunt ea, quæ concipiuntur animo duntaxat. Inde factum, ut quandoque loquatur quis: Mihi videre videor hominem, præ oculis, qui tamen plus ducentis miliaribus abeſt, vel aliquando vita functus eſt ante viginti annos. Johnſ. *in Lex.* Summa, ſunt *Entia rationis*.

Innatus, ἔμφυτος, vide *Emphytos*, idem, quod *Nativus*.

Innominatus, ἀνώνυμος, dicitur de omni eo, quod laborat ἀπορίᾳ τῶ οἰκείω ὀνόματος, defectu proprii nominis. Ita oſſa *Innominata* vocantur, quæ oſſi ſacro adjacent ad latus, quorum tria numerantur, & quodlibet nomen habet proprium, conjunctim vero ſumpta carent nomine proprio. Ita & *Cartilago Cricoides*, vulgo *innominata* vocabatur, quia antiquis abſque nomine, baſis eſt reliquarum cartilaginum. Gal. *l. de vocal. inſtr. diſſ. c.* 4. Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 11. *Innominatus* quoque *morbus* in ſpecie hic dicebatur, qui medio loco inter lethargum & phrenitin collocatur, in quo ægri connivent oculis, ſomnolenti ſtertunt &c. Gal. *l. de pulſ. ad tyron. c.* 11. *Vid. Coma vigil.*

Innovatio, νεωτεροποιΐα, idem, quod *novatio*, a verbo νεωτεροποιέω, *innovo*, novum quid molior, quo uſus Hippocr. 1. *aph.* 20. Abſit vero a Medico omnis vitioſa *novatio*, quamvis lucroſa, qua augere & extrahere ſolent morbos eorumque curationem lucripetæ, ut inde burſæ ære graviores fiant. Dieter. *n.* 569. Profecto res hæc non caret periculo, & lædit conſcientiam, Chirurgaſtris tamen noſtris non adeo infrequens.

Innuens, ἐπινευκώς. Vide *Epineucos*.

* *Inoculatio*, Variolatum, eſt Variolas ope Chirurgiæ arceſſere, ut ii, qui nondum hoc morbo correpti ſunt, corripi autem debeant, felicius, & ſine periculo evadant. Hæc autem erat Chirurgia a Conſtantinopolitanis ad nos nuper profecta. Primum quidem puris guttas quinque, vel ſex inter maturandum ab adoleſcente variolis diſcretis laborante extrahebant, quod parva phiala vel pixide incluſum loco operationi aſſignato deportabant, ubi omnibus ad inoculandum præparatis vulnuſcula duo infligebant, unum in brachio, alterum in crure lateris oppoſiti, tum pus prædictum penicillis applicabant, & ligaturis firmabant. Non opus eſt autem, ut inciſiones cutem prætergrediantur, neque grano hordei longiores ſint: penicilli poſt hor. 24. removendi

ſunt

ſunt & ulcera empl. Diachil. vel foliis braſſicæ operienda, & in poſterum ſemel vel bis in die pro ratione quantitatis puris ibidem ſcatentis detegenda, & medicanda. Hoc facto ſenſim morbus producetur, & ſymptomata mitia ſequentur. Utrum autem hoc facere liceat, noſtri morum magiſtri multis rationibus ducti ambigunt. V. Allen. ſynopſ. univ. med. Pract. art. 158.

Inoculatio, ἐνοφθαλμισμὸς, ſignificat in Horti cultura inſitionis ſpeciem, quando ſurculus vel ſolum gemma alicujus arboris in aliam artificioſe inferitur, de qua Theophraſt. *l.* 2. *Hiſt. plant.* quæ ſignificatio non eſt hujus loci. Verum Inoculationem quoque vocavit Charltonus mutuæ conjunctionis nervorum vagiparis cum aliis ſpeciem, *Oecon. Anim. Exerc. X.* §. 18.

Inopinus, *Inopinabilis*, παράλογος, & adv. παραλόγως, *inopinato*, dicitur de accidentibus & eventibus, ſive ſec. ſive præter naturam, quæ morbis ſuperveniunt & mutationem aliquam inferunt, quibus minus fidendum eſſe docet Hipp. 2. *aph.* 27. Junge Dieter. *n.* 660.

Inoſculatio, ἀναστόμωσις, dicitur mutua vaſorum diverſi, vel etiam unius generis connexio. Latine etiam Anaſtomoſis uſurpatur & utraque legitur apud D. Bohn. *Circ. Anat. Prog. VI. p. m.* 107.

Inordinatus, ἄτακτος, ἄτυπος. Vide *Ataxia*.

Impinguedo porci, coſta herba in phthiſi ſingularis. Joach. Camerat. *Hort. medic.* 13.

Inquietatio, *Inquietudo*, *Inquies*, ἀλύκη, ἀλυσμὸς. Vide *Alyce*. Gal. *c.* 2. *in* 1 *Prorrhet. t.* 27.

Inquiſio, ζήτησις, item *indagatio*, *inveſtigatio*. Hæc ſi in ulla alia, certe in Medicina ſumme neceſſaria eſt, præſertim cum non omnia ſenſui & intellectui ſint manifeſte obvia, ut non indigeant *inquiſitione* ex Galen. *l. de opt. dic. gen. fere circa fin.* Neque etiam tanti putare oportet auctores, vel autoritatem, quamvis de publico meritiſſimorum, cujus reverentia abſterreamur ab *inquiſitione veri* atque *utilis*. *Veri* quidem propter utilitatem: *utilis* vero propter ſanitatem. Quo plenior enim & certior eſt noſtra de rebus cognitio, tanto majore ipſis cum fiducia atque ſecuritate utimur, verbis elegantiſſimis Lind. *Ex.* §. *XI.* 6.

Inſalubris, νοσερὸς, νοσώδης, idem, quod *morboſus*, *æger*, *ægrotus*. Applicatur vero diverſimode omnibus rebus p. naturaliter ſeſe habentibus, ſubjecto, cauſſis, accidentibus, ſignis, uti patet ex Galen. *Art. Medic. c.* 3. 4. 5. *ſeqq.* Junge Oddi de Oddis *Commentar. ad Gal. h. loc.*

Inſanabilis, ἀνίατος, idem, quod *incurabilis*. Vide paulo ſuperius. Quibus addi poteſt, quod *inſanabilitatis* eſſentia in hoc conſiſtat, quando videlicet morbus ſuperavit vim corporis, verbis Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 22. allegante Lind. *Ex.* XII. §. 64.

Inſania, παραφροσύνη, idem, quod *delirium*, *inſipientia*, *dementia*, *mania*. Vide *Delirium*. Nomen *inſaniæ* mentis ſignificat ægrotationem, & morbum, i. e. *inſanitatem*, & ægrotum animum, quam appellarunt *inſaniam*, verbis Ciceron. 3. *Tuſcul.* 4. citante Dieter. *n.* 653. Paracelſus ſtrictiorem commentus eſt *inſaniæ* acceptionem, diſtinguens inter *lunaticos*, qui delirant ex motu & influxu *lunæ*; *inſanos*, qui hæreditarium malum & a prima nativitate contraxerunt; *veſanos*, qui per venenata alimenta infecti in delirium incidunt; *melancholicos*, qui ex intrinſeca vitioſa humorum & ſpirituum diſpoſitione corripiuntur mentis alienatione; & *obſeſſos*, qui a diabolicis inſultibus infeſtati delirant, *de morb. Amentium Tract.* 1. *c.* 5. *Inſaniæ* labem communicari poſſe in poſteros, confirmat quoque Helmont. *tract. de Concept.*

Inſatiabilitas, ἀπληστία. Vide *Apleſtia*.

Inſcitia, ἀγνοια, ἀμαθία, ἀνεπιστημοσύνη, idem quod *ignorantia*, (quamvis Galen. inter ἀνεπιστημοσύνην & ἄγνοιαν, aliquod diſcrimen ſtatuat *l.* 7. *de Hipp. & Plat. decr. c.* 2. quod huc non pertinet) quid ſignificet, notum eſt. Extremus gradus *inſcitiæ* eſt, quando quis ea, quæ in vulgus nota ſunt, ignorat, judice Gal. *cap.* 3. *in* 6. *Epid. t.* 28.

Inſectilis, ἄτομος. Vide *Atomus*.

Inſectum, ἔντομον, [particula *in* poſitive non privative ſumta] eſt nomen animalis plerumque exanguis, imperfectioris aliis, variis inciſuris aut annulis præditi, & commiſſuris inſigniti, cujus ſpecies multifariæ habentur, quas deſcriptas videre licet in Ul. Aldrov. *integr. Tom.* 3. *de Inſectis*. Jungatur e noviſſimis Joh. Schwammerdamii *Hiſtoria inſectorum generalis*, cujus etiam fit mentio *in Actis Erudit. Lipſ.* 1685. *inſecta* etiam diviſa vivere, & cur? demonſtravit Caſp. Rejes *C. El. q.* 31. *n.* 3. *ſeqq.* Aere nutriri, teſtatur Obſervatio *in Eph. Nat. cur. An. I. O.* 120.

Inſenſibilis, duplicem obtinet ſignificationem. Vel enim Græce vocatur ἄδηλος, i. e. *occultus*, minus evidens; vide *Adelos*: vel notat ſtupidum, & ſenſationis expers, & Gr. dicitur ἀναίσθητος. Vide *Stupor*.

Inſeparabilis, ἀχώριστος. Vide *Achoriſtos*.

Inſertio, σύμφυσις, ἔνωσις, in Anatomicis denotat conjunctionem arctam & inſinuationem vaſorum, fibrarum, membranarum in aliam partem. Unde & ſeptem oculorum tunicæ *inſertiones* vocantur Gal. *l.* 10. *de U. P. c.* 2.

Inſeſſio, ἔνιδρα. Vide *Encdre*. Sumitur & apud Latinos pro *vaporario* & balnei ſpecie, & Gr. dicitur ἐγκάθισμα, de quo Morell. *l.* 2. *formul. rem. ſ.* 1. *c.* 4. Vide *Encathiſma*.

Inſidentia, ἐπίστασις, dicitur, quod *inſidet*, aut ſupernatat urinæ; cui opponitur ὑπόστασις, *ſubſidentia*. Vide *Epiſtaſis*. Dieter. 324.

Inſidians, λοχῶν, epitheton morborum clandeſtinorum ſeu clam cum vehementia infeſtantium, quod tamen ceu ineptum improbavit Gal. *c.* 1. *in* 3. *Epid. t.* 8. Verum an ſatis firma ratione, alii videant.

* *Inſignia Bacchantium*, Turnerus vocat morbum apud Dammonias, & Belgas maxime familiarem, & fere endemium ob pravam biben di conſuetudinem. Signa autem hu uſce affectionis ſunt guttulæ quædam parvæ, rubicundæ per totam faciem & præcipue naſum hinc inde ſparſæ. Tres gradus a quibuſdam numerantur, *rubedo ſimplex*, *rubedo puſtuloſa*, & *rubedo ulceroſa*. Facies, & naſus aliquando in molem prodigioſam ſupercreſcunt, ut mihi quoque Patavii in egregiis potatoribus obſervare contigit. Idem Turnerus refert, cuidam ex his potatoribus tali morbo ſumme affecto ſanguinem per ipſam cutem variis in locis exilire conſueviſſe & ubertim confluere. De ratione curandi hunc morbum V. Allen. ſynopſ. univ. med. pract. art. 1146.

Inſipidus, ἄποιος. Vide *Apoeos*. *Inſipida* magis nutrire, quam acria & amara, docet Gal. *lib.* 2. *de Al. fac. c.* 64.

Inſipientia, idem, quod *Deſipientia*, *Dementia*, *Inſania*; Gr. παραφροσύνη. Legitur apud Hildan. *Centur. Ep.* 41. *inſipientia* a purgantis fortioris uſu inducta. Alias *inſipientia*, quandoque pro affectata ignorantia accipitur, & Gr. ἀνεπιστημοσύνη dicitur. Vide *inſcitia*.

Inſolatus, ἐληλιωμένος (?) ἀλεάθερμής, i. e. *a ſole calefactus*, Gal. *l.* 8. *meth. Med. c.* 2. Vide *Elietheres*.

Inſolens, ἀσυνήθης, idem, quod *inſuetus*, *inſolitus*. Vide *Aſynethes*.

Inſomnia. Pacuv. Vigilia, Chariſ. *de diffe- rentiis vocum*.

Inſomnis, ἄγρυπνος, i. e. qui *vigilat* intempeſtive & p. n. Ita tumultus, canes latrantes, & nuncii triſtes reddunt homines *inſomnes*. Gal. *de Art. med. conſtit. c.* 18. Vide *Vigilia*.

Inſomnitas idem eſſe videtur, quod *Pervigilium* h. e. ſomni privatio, ceu in omnibus diſpoſitionibus malum. *l.* 1. *ſen.* 2. *doct.* 2. *c.* 13. Apud D. D. Vvedel. *Patholog. ſect.* 3. *c.* 7. *p.* 556. legitur *inſomnietas*, quamvis, quod pace Autoris acceptum velim, non videam neceſſitatem, ob quam vocalis e inſerta ſit, cum pleraque omnia ſubſtantiva ab adjectivis in *is* definentibus ſolam ſyllabam ultimam *tas* recipiant.

Inſomnium, ἐνύπνιον. Vide *Enypnion*.

Inſpectio, ἀθρόησις, ἐπίσκεψις, proprie ſignificat attentam alicujus rei conſiderationem beneficio viſus, factam, quæ Medico ad accuratam cognitionem neceſſaria eſt & utilis. Hinc & ægros, & alia circa ægrum contingentia probe inſpiciat. *Inſpectio Urinæ* eſt phraſis notiſſima. *Inſpectionem ventris* non purgare ab infanticidii ſuſpicione ſcribit P. Ammann. *Irenic. p.* 122.

Inſpecturio, ὀψείω, i. e. paratus ſum ad inſpiciendum, quemadmodum & *Confirmaturio*, ἰσχυρείω, i. e. paratus ſum ad confirmandum, Gal. 1. *de artic. t.* 3.

Inſpiratio, ἀσπνοή. *Eiſpnoe*.

Inſpiſſatio, πύκνωσις, *ſpiſſatio*, idem, quod *condenſatio*. Eſt enim humidi per partium ſubtiliſſimarum exhalationem & conſumtionem condenſatio; cui opponitur *ſubtiliatio*, vel *attenuatio*. Vide *Condenſatio*.

Inſtabilis, ἀβέβαιος, ἀκατάστατος, idem, quod *inconſtans*. Vide *Abebæos*, *Acataſtatos*.

Inſtauratio, ἀνάθρεψις. Vide *Anathrepſis*, idem, quod *reſtauratio* corporis, iterata nutritio & refectio.

Inſtillatio, ἐνστάλαξις, ἐμβροχή, ἐπιβροχή. Vide *Embregma*, *Embrocha*.

Inſtinctus, vocatur hodieque cum epitheto *Naturalis* principium movendi intrinſecum brutis potiſſimum proprium; cujus virtute motus in eorum corporibus & certi & quandoque determinati & ſenſus omnes perficiuntur, ita ut in quibuſdam animæ rationalis vim quodammodo æmulari, præſertim in ſenſibus internis, videatur. An vero ſit ſubſtantia & qualis, an ipſi ſpiritus animales, an ab his aliquid ſeparatum, aut an ſolum ſit proprietas quædam coeſſentialis, non dum ſatis eſt a Phyſiologis expeditum, neque hujus loci, ut prolixius inquiramus. Quomodo Græce dici debeat, an ὁρμή, vel ἐνθυσιασμός, ventilare etiam nolumus, quamvis fortaſſis poſterius ſatis quadraret, ſecundum ſignificatum proprium, niſi alia ſignificatio huc non pert:nens jam eſſet uſitatior.

Inſtita, idem, quod *Faſcia* σπάργανον, Scribor. *n.* 47. 133. Rhod. *in Not. ad h. l.* Inde & *Lumbricus latus inſtita* dictus eſt, teſte eodem *ad n.* 140.

Inſtitor, πωλητὴς, κάπηλος, πάλης, i.e. *venditor*, Hinc *unguentorum inſtitor*, pigmentarius μυροπώλης, dictus fuit. Scrib. *n.* 22. Rhod. *ad h. l.*

Inſtitutio, παιδεία, παίδευσις, διδασκαλία, id eſt, doctrina, informatio. Hæc alia eſſe debet apud tyrones, vel qui introducuntur, & alia apud eos, qui perfecte omnia edocentur, Galen. *l. de propr. libr. c.* 5. Quid alias in genere valeat *inſtitutio*, docet Lind. *Ex.* I. §. 21. 24.

Inſtrumentum, ὄργανον, *organum*, vocabulum plurimi etiam uſus in arte Medica. Generaliter ſignificat rem omnem actioni certæ & uſui vel operationi dicatam. In Phyſiologicis *inſtrumentum* vocatur pars corporis, quæ perfectam edere actionem aut uſum perfectum præſtare poteſt. Dicitur alias pars *inſtrumentalis* ſive *organica*. Debent vero omnes partes corporis etiam ſimpliciores a Medico conſiderari, ut *inſtrumenta* vel *inſtrumentales*, quemadmodum oſtendimus *in Dogmat. noſtris P.* I. *cap.* 2. *d.* 6. *pag.* 26. Recte vero dividuntur in *inſtrumenta* prima & ſecunda, quorum illa cenſentur, quæ ex ſimilaribus partibus ſimplicis alicujus functionis ſunt conſtituta; quæcunque vero rurſus ex his componuntur, etſi uni totius *inſtrumenti* actui quam maxime inſerviant, tamen inter ſecunda numerantur. Ita muſculus, vena, arteria inter prima *inſtrumenta* numerantur; Digitus vero inter ſecunda, atque hoc magis pes, & pede magis crus, Gal. *l. de diff. morb. c.* 3. & 4. Morbi hujuſmodi partium, quando vel naturalis illarum conformatio permutatur vel numerus non ſervatur, vel magnitudo conveniens tollitur, vel naturalis poſitus deficit, vocantur *morbi Inſtrumentales*, *d. l. c.* 6. Vide *Dogm. noſt. P.* II. *c.* 4. *p.* 123. *ſeqq.* *Inſtrumenta communia* vel *publica* ὄργανα κοινὰ appellantur, venæ, arteriæ, nervi, quæ & ἀγγεῖα dicuntur C. Hoffm. *com. in Gal. de V. P. n.* 1096. *Cerebrum* vocatur ὄργανον ἐπιδηλώσεως, id eſt, *inſtrumentum* ubi ſenſus ſe produnt. Idem *n.* 523. *Manus* Galeno dicitur & Ariſtoteli ὄργανον πρὸ ὀργάνων, *inſtrumentum inſtrumentorum*, *lib.* 1. *de V. P. c.* 4. & *l.* 4. *de part. an. c.* 10. Jung. Hoffm. *d. l. n.* 25. & 115. Circa materiam medicam triplicem occurrunt quamplurima *inſtrumenta*. Circa Diæteticam ſunt omnia illa, quæ ad rem *coquinariam* pertinent, in vulgus nota. *Inſtrumentorum Pharmaceuticorum* Catalogum exhibet Schroder. *Med. Pharmac. Chym. l.* 1. *c.* 19. *Chymica* tradit Rolfink. *Chym. l.* 2. *c.* 15. *ſeqq.* Beker. *in Oedip. Chym Tit.* 7. §. 2. Libav. *Tom.* II. *Oper. p.* 131. *Chirurgica* receenſet Hildan. *in Ciſta militari* & ſparſim *in obſervationibus*; nec non plurima apud Hippocrat. Galen. Aquapendentem, Paræum, Scultetum, &c. occurrunt, quorum nomina propria hoc quoque in Lexico ſub literis ſuis initialibus exponuntur. *Ignis* quoque vocatur κατ' ἐξοχὴν *Inſtrumentum Chemiſtarum* proprium. Dorneus *Art. Chemiſt. l.* 2. *c.* 6. In negotio lapidis Philoſophic. Jodoc. Greverius Presbyter proponit *ſexdecim inſtrumenta* tr. Secretum Greverii dicto, quod eſt *in Vol.* III. *Theatr. Chymici*.

Inſuavis, ἀηδής, idem, quod *Injucundus*, de quo p. a Vide Galen. *l.* 4. *de Med. fac. c.* 16.

Inſuetus, ἀσυνήθης, idem, quod *Inconſuetus*. Vide *Aſynethes*.

Inſufflatio, ἐμφύσησις, ἐμφύσημα, dicitur, quando medicamentum per canalem ad partem aliquam impellitur flatu vel oris ſpiritu, v. g. in nares ad curationem polypi, Galen. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 3. & in os ad uvulæ morbos, *l.* 6. *c.* 3.

Inſultus, εἰσβολή, dicitur primum paroxyſmi tempus. Vocatur & ἐπισημασία, Galen. *l. de morbi tempor. c.* 6. Vide *Eisbole*. *Epiſemaſia*.

Inſuperabilis, ἀνυπέρβλητος. Vide *Anyperbletos*.

Inſuppurabilis, ἀνεπύητος, dicitur de tumore, vel abſceſſu, qui propter frigiditatem non vergit ad ſuppurationem. Legitur apud Hippoc. 5. *aph.* 20. Junge Dieter. *n.* 64.

Integraſtrum, terminus Paracelſicus, quo innuere videtur, conjunctionem illam cruciatim, vel decuſſatim factam nervorum utriuſque oculi opticorum, ita quidem, ut ipſorum ſubſtantia totaliter confundatur ordinarie. Cui *unioni* etiam hodieque nonnulli hunc uſum tribuunt, quod ideo fit a natura inſtituta, ne ſpecies viſibiles geminentur. Enimvero non rem acu tangunt, ſiquidem & ſpecies audibiles non geminantur, nec tamen nervi auditorii combinati occurrunt. Quid? quod Veſalius, Aquapendens & alii obſervarint, nervos quoque opticos toto ductu diviſos manſiſſe. Paracelſ. *fragm. de Anatom. Ocul.* Bartholin. *Anat. libell.* 3. *c.* 2.

Integritas, *Integer*, ἀκεραιότης, ἀφθορία, ἀκέραιος, ἀκμαῖος, accipitur in Medicina pro *ſanitate* corporis *perfecta*, & actionum vigore illæſo. Opponitur igitur læſioni. Occurrit paſſim *in ſcriptis Medicis*.

Integumentum, ἐγκάλυμμα, σκέπασμα, προβολή, quid communiter ſignificet, aliunde notum eſt. Ab Anatomicis vero integumenta vocantur corporis communia, cuticula, cutis, & jux-

& juxta nonnullos etiam Panniculus carnoſus, quem tamen in hominibus dari nonnulli negant: Quidam etiam inter cuticulam & cutem ſtatuunt tunicam reticularem & mucoſam retiformis inoculo ſimilem, de quibus omnibus legi poterit ſuccincta & accurata deſcriptio DD. Joh. Maurit. Hoffmanni in Idea Machinæ Human. *Exercit.* 1. *ſect.* 2. ubi & *velamenta* vocantur. Ita Got. Bidloo *integumentum* totum corpus inveſtiens peculiariter delineatum exhibet *in ſuis Tabb. Anatomicis Tab. IV.* membranæ muſculorum communis nomine indigitatum.

Intellectus, vocabulum hoc diverſimode accipi ſolet; ſubſtantialiter, & ita idem eſt, quod *mens*, *anima rationalis*, Gr. νοῦς. Vide *Animus*. Hic *intellectus* etiamſi ſit in ſe purus ſpiritus & incorporea quædam ſubſtantia, utitur tamen ſubjecto aliquo, veluti ſede ſua & regia, videlicet ſpiritibus animalibus intra cerebri meditullium conſiſtis, a quorum maxime ſubtilium manipulo ipſa *phantaſia* vel *imaginatio* exiſtentiam ſuam obtinet; quemadmodum hoc prolixius & elegantiſſime exposuit Th. Willis *P. I. De Anim. Brut. c.* 7. quæ hypotheſis tamdiu nobis arridet, donec alii meliora & certiora in medium protulerint. Vel accipitur de *actu intelligendi*, & vocatur quoque *intelligentia*, Gr. νόησις, σύνεσις, quæ quidem principaliter ab anima rationali dependet, ſecundario tamen & inſtrumentaliter viciſſitudinibus expoſita eſt illa Functio per & propter ſpirituum animalium in quantitate, qualitate, motu, & loco contingentem varietatem; quemadmodum laudatus Autor *d. l.* in aliis illius tractatus locis hoc egregie expoſuit & demonſtravit. De *intelligentiæ* & animæ diſcrimine legi etiam poterit *Theatr. Chym. Vol. V. p.* 158. 159.

Intemperantia. Et hujus vocabuli ſignificatio variat. Plerumque denotat exceſſum in victu. Gr. dicitur ἀκρασία, (vide *Acraſia*) ἀκολασία, πλησμονή, ἀπληστία. Hæc morborum promus condus, ſicuti contra *temperantia* ſanitatis penu dicitur. Propterea & illa mater, vel nutrix; quemadmodum hæc contra noverca Medicorum habetur. Junge Dieter. *Iatr. n.* 696. Caſp. Rejes *C. El. q.* 88. *n.* 123. Vel accipitur pro *intemperie*, Gr. δυσκρασία dicta, quæ & a Latinis *intemperatura*, *intemperamentum*, vocatur, quemadmodum *ex Theatro* Mundellæ & *aliis Indicibus* Galeni conſtare poteſt. Vide *Dyſcraſia*. Et homines dicuntur *Intemperati* ſecundum geminam illam ſignificationem. Vel ἀκόλαστοι, ἀκρατεῖς, vel δύσκρατοι.

Intemperies, δυσκρασία. Vide *Dyſcraſia*.

Intentio homonymon etiam eſt vocabulum. Vel enim materialiter & corporaliter accipitur pro *tenſione*, *extenſione*. Gr. τάσις, ἔκτασις, Latine & *intenſio* vocatur. Cujus ſunt ſpecies, ἔκτασις, ἀνάτασις, & κατάτασις, vide *Catataſis*, *Ectaſis*. Vel de animi comprehenſione & conceptu, & ita idem ſignificat, quod *indicatio*, ἔνδειξις, ſcopus Vide *Endeixis*.

Intepeſco, χλιαίνομαι, idem, quod *Tepeſco*, h. e. paululum caleſio. Vide *Chliaeneſthæ*.

Interaneus, ἔντερος, idem, quod *internus*. Ita apud Scrib. legitur *interanea* vomica, *num.* 96. Rhod. *in not. ad h. l.* Stricte vero *Interanea* idem ſunt, quod viſcera abdominis, *Hiræ*, τὰ ἔντερα, τὰ ἐντόσθια. Vide *Entera*. *Hira*. Lin. *Ex. IX.* §. 57. Rhod. *in Lex. Scribon.*

Interbaſtare, pharmacop. interſuere, a Græco ἐπιπάσσειν. Janus Cornar. *rei medicæ enumerat.*

Intercalaris, ἐμβόλιμος, dicitur de menſe, vel die, qui interferitur ab Aſtronomis, Gal. *c.* 1. *in l. Epid. t.* 1. Poſſet tamen etiam de tempore aliquo, quod in morbis periodicis intercedere quandoque ſolet, accipi, ſi luberet. Et Subſtantivum *intercalatio* ſignificat additionem dierum aut menſium pro totius anni ſolaris aut magni complemento. Augen. *l.* 1. *de hom. partu c.* 4.

Intercapedo, τὸ μεταξύ, idem, quod *interſtitium*, *Intervallum*. Dieter. *n.* 524.

Interceptio, ἀπόληψις. Vide *Apolepſis*. Accipitur & pro remedii genere, vel modo, quando nimirum humorum, & præcipue ſanguinis motus intercipitur. Gr. διάληψις. Unde & medicamenta *intercipientia*, διαληπτικά, vocantur, quæ ſunt e numero repellentium, ſaltem loco applicationis ab illis differentia. Siquidem non fit in ipſa parte affecta, ſed in vicinis, ubi humor defluit. Vocantur alias *Defenſiva*. Rolfink. *O. & M. Med. Sp. l.* 4. *ſ.* 4. *ſ.* 1. *c.* 15. *Intercipientes* membranæ, διαφράττοντες, vocantur ſeptum tranſverſum, mediaſtinum. Vide *Hypezocos*.

Intercidens, παρεμπίπτων. Vide *Empipto*, idem, quod *Interveniens*. *Intercidens* pulſus dicitur, cum inter duos ictus, qui ordine proprio inferuntur, ictus medius intercurrit. Gal. *in def.* Quomodo hic a Dicroto differat, ego non video.

Intercisio, διακοπή, idem, quod *Diſſectio*. Vide *Diacope*.

Interclusus, eſt epitheton curæ cujuſdam peculiaris, quæ requiritur in quibuſdam ſymptomatibus morbi Gallici gravioribus, v. g. ubi ſal corroſivum malignum peccat, & maculas nigras excitat, aut ungues digitorum in

in manibus pedibuſque corrumpit, ut decidant &c. Parac. *l.* 7. *de orig.* & *cura morbi Gallic. c.* 11.

Intercoſtalis, μεσοπλεύριος, epitheton muſculorum, qui coſtis veris interjacent, ſuntque duplices: Interni & Externi. De quorum ſtructura, fibris, & uſu vid. Hal. *l.* 8. *Anat. adm. c.* 3. & 6. *l.* 7. *de Uſ. part. c.* 20. Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 2. *p.* 334. & vaſorum, & arteriæ & venæ, de quibus etiam in Anatomicis.

Intercurrens, παρεμπίπτων, idem, quod *intercidens*. Epitheton pulſus, Galen. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 12. Eſt etiam apud recentiores epitheton febrium quarundam continuarum, quæ contradiſtinguuntur *ſtationariis*, quando non a particulari anni conſtitutione dependent, ſed indifferenter cum ſtationariis aut ſecum invicem commiſcentur, jam parcius, jam inclementius ſævientes & depopulantes, uti deſcripſit eas Th. Sydenham. *Obſerv. Med. de Morb. acut. ſect.* 6. *cap.* 1. *p. m.* 409. De Stationariis vide infra *ſuo loco*.

Intercus, ſcil. *Aqua*. Vide *Hydrops*.

Iterdentium, vocatur intervallum inter dentes ejuſdem ordinis. Lind. *Ex. XI.* §. 72.

Interdigitium, dicuntur Plinio calli, vel verrucæ inter digitos, præſertim pedum, obortæ. C. Plin. Secund. *Medicinæ l.* 2. *c.* 56.

Interfœmineum, περίναιον, περίνεον, vocatur Hippocrati media illa pars, quæ interjacet inter pudendum & anum, quod duobus feminibus ſit interpoſita. Hipp. 4. *aph.* 80. 7. *aph.* 39. 2. *de fract. t.* 43. & 4. *de artic. t.* 45. (Junge Galen. *in comm. ad hæc loca*) *lib.* 1. *de morb. mul. Cl.* 34. Adde Foeſ. *p.* 497. Dieter. *n.* 675.

Interitus, φθορά, quid ſignificet, notum. In animalibus & hominibus æquipollet *morti*. Alias omne genitum corpus ſecum habet & generationis & *interitus* ſui cauſſas. Gal. *l.* 1. *de ſan. tu. c.* 5. præcipuam *interitus* cauſſam vocat *fluorem*, i. e. deperditionem portionum quarundam, quæ opus habent reſtauratione, Jul. Alex. *l.* 2. *Salubr. c.* 10.

Interlunius, epitheton eſt epilepſiæ, quam interlunium morbum vocari ſcribit Hartmann. *Diſp. Chymico-Medica XVI. de Epilepſ.* §. 2. quia *interlunio* nati hoc morbo potiſſimum corripi creduntur.

Intermiſſio, Gr. διάλειψις. Vide *Dialeipo*.

Intermittens, διαλείπων, vide *Dialeipo*. Pulſus *intermittens* qui dicatur, vide Galen. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 12. ſcilicet, quando manifeſta quædam mora in rhythmo obſervatur p.n. ob flammæ vitalis defectum. Non eſt tamen ſemper lethale ſignum, teſte experientia in ſenibus & aliis.

Internodium, σκυταλίς, φάλαγξ, dicitur de oſſibus digitorum mutuo ſibi colligatis & articulatis, & ordine ſibi ſuccedentibus, Gal. *l.* 1. *Anat. adm. c.* 5. *l. de oſſ. c.* 19. ab acie Gr. φάλαγξ, aut turma equitum, quæ σκυτάλη appellatur. Alias Græci iis oſſibus peculiaria nomina tribuerunt. Prima metacarpo proxima dicuntur προκόνδυλοι, media κόνδυλοι, & poſtrema μετακόνδυλοι. Caſtell. Alias & φάλαγξ vocatur articulus, quo magnus digitus oſſi Carpi propinquo dearticulatur. Gal. *l.* 2. *de V. P. c.* 9. Sunt etiam, qui *Phalangis* nomine Metacarpi oſſa comprehendunt, ordine etiam eodem, velut in acie, conſtituta, quo oſſa digitorum. Idem.

Interoſſei, dicuntur muſculi digitos in manibus & pedibus abducentes. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 9. *p.* 575. & *c.* 14. *p.* 583.

Interpaſſare, Medicis eſt ſacculum medicum trajectis ordine filis ita firmare, ut contenta æqualiter ubique diſtribuantur, neque conglomentur, Ioh. Micræl. *Lex. Philoſ. col.* 640.

Interpellatus morbus Paracelſo dicitur vagus, varius, quinunc hoc, nunc alio modo paroxyſmat, (i. e. exacerbatur) & non habet certum paroxyſmum, *l.* 2. *de Tart. tr.* 1. *c.* 2. & *in Expoſ.*

Interpolatus, uſurpatur a Paracelſo pro *intercalari*, ſive intervenienti, & dicitur de diebus extra paroxyſmum febrilem, ſive ἀπυρεξίας, *Schol. ad l.* 2. *de Tartaro tr.* 2. *c.* 1.

Interſcapulium, Bartholin. vocari ſtatuit ipſam ſpinam ſcapulæ, ſive proceſſum illum in gibba parte illius occurrentem, quæ ῥάχις, & Ruffo ὑπεροχὴ ὠμοπλατῶν, *eminentia ſcapularum*, Hipp. *in Mochlico* τὸ ἀνώμαλον τῆς ὠμοπλάτης, i. e. *irregulare ſcapulæ* vocatur, *libell.* 4. *Anat. c.* 19. Verum Lind. ſaltem *foſſulæ longæ* utrinque illius ſpinæ nomen hoc tribuit *Medic. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. §. 51.

Interſectio, διακοπή, idem, quod *interciſio*. Vide *Diacope*.

Interſeptum, κίων. Vide *Columna*.

Interſtinctus, eſt epitheton variolarum, quæ alias etiam *Diſcretæ* & *Diſtinctæ* vocantur apud Thom. Sydenham. *Obſerv. de morb. acut. ſect. III. c.* 2. ad differentiam confluentium.

Interſtitium, διάστημα, generaliter idem quod *intervallum*. Vide *Diaſtaſis*. In ſpecie vero notat ſpatium duodecim horarum, in quo febris terminatur, Gal. *l.* 2. *de criſ. c.* 9. *Interſtitium ciliare* vocatur quoque circumferentia uveæ tunicæ oculi, ubi duplicata membrana ejus ſe reflexit ad humorem cryſtallinum, diciturque communiter *ligamentum ciliare*. Plemplius.

pius vocat *nexum ſtamineum* , & ſunt tenuia quædam filamenta ex uvea producta, referentia lineas nigras palpebrarum pilis ſimiles, cryſtallinum humorem cingentes, qui horum ope nectitur vicinis partibus, & cum uvea mobili quoque movetur. Barlhol. *l.* 3. *Anat. cap.* 8. C. Hoffmann. *comm. ad Gal. de V. P. n.* 711.

Intertrigo, παράτριμμα, ſignificat cutaneum vitium, ex ſolutione continui cuticulæ primo per attritionem violentam facta, conſequenter & a cauſſa interna, ſalſis ſcil. particulis ſeroſis tenuioribus ſive ichoreſcentibus oborta. Convenire videtur vel cum *Sudaminibus*, vel cum *impetigine*. Scribon. *n.* 222.

Intervallum, διάλειμμα, vide *Dialeimma*. Quamvis non ſolum de febrilis paroxyſmi remiſſione & ceſſatione, verum etiam de aliorum morborũ periodicorum exacerbationibus ceſſantibus uſurpari poſſit & ſoleat. Vide Scribon. *n.* 99. 100. *Intervallum* quoque vocatur morula illa, quæ in pulſu contingit, ſi qua eſt, poſt ſubſidentiam arteriarum, antequam ab impulſu cordis denuo diſtendantur, Galen. *de pulſ. ad Tyron. c.* 4.

Inteſtina terræ trita, terreni vermes, Dioſcor. *l.* 2. *cap.* 22.

Inteſtinum, ἔντερον. Vide *Enteron*.

Intortus, ἐπεστραμμένος, vel idem ſignificat, quod *contortus*, συνεστραμμένος: vel præpoſitio *in* auget ſignificationem, ut notet violentam inferionem, vel intruſionem, v. g. *Intortum linteum*. Scrib. *n.* 43. *Intorta* papyrus, Celſ. *l.* 5. *c.* 28.

Intoxicatio, eſt idem, quod *infectio*, quamvis Paracelſ. reſtrinxerit *intoxicationem* ad externam venenationem apoſtematum, vulnerum, uti videre licet *l.* 1. *de Peſte c.* 1. & 2.

Intricatus, ἐμπλεκόμενος vel ἐπιπλεκόμενος, quid extra forum Medicum ſignificet, ex aliis Lexicis conſtare poteſt ac debet. In Anatomicis eſt epitheton muſculi in aure externa ſiti, qui & *Bicaudalis* vel *Tricaudalis* vocatur ob varietatem. Vide *Bicaudalis*.

Intritum, ἔντριπτον, ἔντριμμα, ὑπότριμμα, ſignificat cibum, qui interitur & infricatur, ſive cibus in mortario ſubactus, recentioribus Medicis *contuſum* dictus. Rhod. *in Lex. Scrib. Intritum* ſpecialiter quoque vocatur panis in cereviſia, quod & febricitantibus concedi poteſt ex mente Rolfincii. Verum cum vino & ſaccharo ad refectiva merito refertur. *Ord. ac M. M. Sp. l.* 14. *ſ.* 1. *c.* 25. ubi βλῖμα Græce appellat, quod tamen teſte Athenæo panem *intritum*, ſed calidum ſignificat. Henr. Ste h. *in Theſauro*. Alias ἔντριμμα ex Polluce ſignificat quoque *fucum*, qui vultui infricatur.

Introceſſio, idem, quod *impreſſio*, de quo vocabulo p. a. Illo nomine uſus eſt Sculret. *Arm. Chirurg. Part.* II. *Obſ.* 9. & 20.

Introſuſceptio, vel *Intuſſuſceptio*, vocatur ingreſſus p. n. portionis inteſtini in proximam, ſive reduplicatio inteſtini inſtar digiti in chirotheca intus retracti & reduplicati, quæ cauſſa ilei lethalis habetur a Boneto *Sepulchreti vel Anat. Pract. l.* 3. *ſect.* 14. *Obſ.* 20. *p.* 910. 911. Vocatur & *Subingreſſus*.

Intumeſcentia, οἶδος, οἴδημα, idem, quod *Tumor*. Vide *Tumor*, *Oncos*.

Invado, ἐμπίπτω, vide *Empipto*. Uſurpatur de actu ipſo ſecundo læſionis a morbis provenientis, qui & *invaſio* vocatur *morbi*. Alias *invaſio* etiam dicitur *incubus*, Gr. ἐκβολή. Dolæus *Encyclopæd. l.* 1. *c.* 13. §. 1. *pag.* 197. *a.*

Invaleſco, ἐπισχύω, ἰσχύω, intenſivam obtinet ſignificationem, & notat *robur*, *vires acquiro*, recupero. Hippocr. 2. *aph.* 8. Junge Dieter. *n.* 415. Sed ſubſtantivum *invaleſcentia* accipitur privative, idemque eſt, quod *invaletudo*, Gr. ἀρρώστημα, ἀῤῥωστία, *infirmitas*. Vide *Arrhoſtia*. Ita & Adjectivum *invalidus* idem, quod *debilis*, *infirmus*, *impotens*, Gr. ἀσθενής, ἄῤῥωστος, ἀδύνατος. Et ita privativam obtinet ſignificationem.

Inventio, εὕρεσις, dicitur conſecutio rerum Medicarum, ſive in mente ſolum, ſive etiam realis. Non enim ſolum remedia *inveniuntur*, ſed & cauſſæ ſanitatis & morborum debent per ratiocinationem legitimam *inveniri* prius rite inveſtigatæ. Eſt autem *inventio* duplex: *Dogmatica* una, quæ etiam ſano ſenſu Methodica appellari poteſt, quia methodo & via quadam ordinata procedit. Dicitur & *Logica*, vel *rationalis*: Altera *fortuita*, caſualis, quæ & *empirica* nominatur, qua res temere & incidenter reperiuntur. Gal. *l.* 1. *Meth. med. cap.* 4. & *l.* 3. *c.* 1. *Inventio* hæc fortuita in Anatomicis haud ſolet eſſe infrequens, dum multa ab aliud agentibus inventa ſunt, ſatente etiam C. Hoffmann. *in Gal. de V. P. n.* 413. *Inventoribus* olim divini honores fuerunt decreti, teſte Lang. *l.* 2. *ep.*

Inverecundus, ἀναισχυντος, quid proprie ſignificet, e Lexicis aliis conſtare debet. *Inverecundum* os vocatur ab Anatomicis os frontis, Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 6. *p.* 706. Dicitur alias Os puppis.

Inverſio, ἐπιστροφή, vide *Epiſtrophe*. *Palpebrarum inverſiones* propriis nominibus vocantur ἐκτρόπιον, & λαγοφθάλμιον. Vide *Ectropion*, *Lagophthalmion*. Jung. Scrib. *n.* 36. 37. Rhod. *in Lex. Scrib.*

In-

Invertens dicitur hodie virtus vel facultas medicamentorum, quando peccans materia eiuſque qualitas per portiones medicamentoſas in contrarium permutatur; tenuis incraſſatur, craſſa attenuatur, acris mitigatur, acida obtunditur aut dulceſcit, quemadmodum paſſim in Practicis ſcriptoribus recentioribus obſervare licet.

Inveſtigatio, ζήτησις, idem, quod *inquiſitio*, vide ſuperius. Eſt medium ordinarium inventionis, quam præcedere ſolet.

Inveteratus, παλαιὸς, χρόνιος, dicitur de morbis, qui altas jam radices egerunt; & diſtinguuntur a morbis recentibus. Non plane vero *inveterati* morbi iidem ſunt cum *chronicis*, aut longis. Omnis quidem *inveteratus* eſt etiam longus, ſive μακροχρόνιος, ſed non vice verſa, cum longi ab initio etiam fuerint recentes. *Inveteratum*, παλαιὸν, etiam uſurpatur de remediis. Gal. *l.* 5. *de S. Fac. c.* 9. *ad fin.* Verbum *inveteraſcere* legitur apud Scrib. *n.* 250. Junge Rhod. *in Lex.*

Invictum, ἀνίκητον, nomen Emplaſtri. Vide *Aniceton*.

Invidia, φθόνος, eſt affectus animi, & ſpecies *triſtitiæ*, cum quis ex alienis bonis triſtitia afficitur. Eſt vero peſſima ſpecies triſtitiæ, Galen. *l. de cogn. & cur. an. morb. c.* 7. Eſt cauſſa morborum, præſertim languoris, & atrophiæ. Jung. Charlton. *Ex. VIII.* §. 30. Rolfink. *O. ac. M. Med. Sp. l.* 2. *ſect.* 3. *c.* 107. Vocatur etiam *Livor.* Jul. Alex. *l.* 22. *Sal. c.* 3. Faſcinationem quoque ab *Invidorum* effluviis deduxit Lang. *l.* 2. *ep.* 36.

In virtute, i. e. in diluto, Capril. *de febr. putrid. l.* 2.

Inviſcatio oculi, idem, quod λήμη, γλήμη, *glamia*, eſt quædam viſcoſitas palpebram vel cum pupilla jungens, ſive in ejus albedine, ſive nigredine, vel utroque palpebras ſimul jungens, qualis fit propter vulnera in oculis. Gal. *l. de ocul. c.* 9. Eſt autem liber ſpurius.

Inviſibilis, ἀόρατος, quid ſignificet, notum eſt. Hominis *inviſibilis* ſunt commentum Paracelſicum & Crollianum, de quibus vide Libav. *T. IV. Oper. p.* 19.

Inunctio, χρῖσις, ἄλειψις, ἄλειμμα, μυρισμὸς, idem, quod *illitus*, vel *illitio*. Vide *illitio*. Sumitur vel pro ipſa actione, vel etiam pro materia, quæ illinitur. Ægin. *l.* 7. *c.* 20. Dicitur *unguentum*, Adeps &c. De cura morbi Gallici per *inunctionem* cum Hydrargyro vel Mercurio vide Hildan. *Cent.* 5. *Obſ.* 92. *ſeqq.* Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 6. *ſ.* 3. *c.* 2. *ſeqq.*

Invocalis, ἄφωνος. Vide *Aphonia*.

Involucrum, ἔλυμα, dicitur de membranis partem aliquam inveſtientibus. Ita Perioſtion eſt *involucrum* oſſium. Gal. *in def.* Pericardion vocatur *involucrum* cordis.

Involuntarius, ἀεκὼν vel ἄκων, idem, quod *invitus*. Dicitur de eo, quod nobis inſciis & præter voluntatem noſtram accidit, v. g. mictio vel urina *involuntaria*; idem quod *incontinentia urinæ*.

Involutus, ἐλλύμενος, vide *Eilumenos*. Eſt & idem, quod *ileon*, epitheton inteſtini tertii tenuis, vide *Eileon*. Inſtrumenta quoque aliquando *involvi* ſolent v. g. Auriſcalpium lana *involutum* legitur apud Scribon. *n.* 230 & Manus linteo *involutæ p.* 180.

Involvulus, ἴψ, vermiculi nomen pampino ſeſe involventis. Vide *Ips*.

Inuſtio, ἔγκαυσις, σύγκαυσις. Vide *Encauſis*. Accipitur vel Pathologice de intemperie nimis calida partis alicujus, vel inflammatione; vel Chirurgice de operatione, quæ cauterium actuale vocatur. Vide *Cauterium*.

Inuſtoria, Græcis Cauteria, Didac. Merin. *de morb. internis, l.* 3. *c.* 5.

Inutilis, δύχρηστος, ἀσύμφορος. Vide *Dyſchreſtus*. Linden. *Inutile* deſcripſit, quod alienum eſt ab utilitate communi, & quod noxam nocere & damnum dare atque perniciem poteſt. Linden. *Ex. III.* §. 284.

Iobolos, ἰοβόλος, eſt epitheton belluarum virulentarum, quæ venenum ejaculantur. Legitur apud Nonum *de M. P. C. cap.* 260.

Iodes, ἰώδης, id eſt, *æruginoſus*, ab ἰὸς, *ærugo*. Epitheton excrementitiæ bilis p. n. Vide *Bilis*. Unde vomitus *æruginoſi* oriuntur, ἔμετοι ἰώδεες, quorum aliquoties meminit Hip. 1. *Prorrhet. ſ.* 1. *t.* 10. *Coac. t.* 169. *l.* 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 54. *& alibi in Epid.* Jung. Foeſ. *p.* 294. Cauſſam vero talis vomitus petere Sylvii *l.* 1. *Pr. Med. c.* 30. §. 112. Significat & *cœruleum* colorem, *violaceum*, in qua ſignificatione uſus Dioſcorides *l.* 5. *c.* 171. ab ἴον, *viola*. Poteſt etiam ſignificare æruginoſum, venenoſum ab ἰὸς quod æruginem, ſagittam & venenum denotat. Vide *Ios*.

Ionta, τὰ ἰόντα, dicuntur Hipp. prodeuntes dejectiones & excretiones, quæ videlicet per univerſum morbum aut ſaltem longo illius intervallo exeunt. Hipp. 4. *aph.* 2. *&* 21. Gal. *in comm.* a verbo ἰέναι, *ire*, exire. Dieter. *n.* 417.

Ionthos, ἴονθος, Latine *Varus* dicitur, tumor exiguus & inflammatorius plerumque in faciei cute, ex portionibus ſanguinis accenſi craſſioribus collectis & ſtagnantibus, obortus, Gal. *l.* 5. *de C. M. S. L. cap.* 3. Non eſt prurigi-

riginoſus, neque ad ſcalpendum invitat. Æg. *l.* 3. *c.* 25. duplices conſtituit *varos*: alios non-dum induratos; alios vero in callum degenerantes. Aëtius ſcribit, *varum* etiam ἴονθον vocari, quamvis hoc vocab. non occurrat *in Lex.* Gorr. tamen putat, varos ἴονθας dici, quod non pruriant. Foeſ. p. 17. Conveniunt *vari* cum *furunculis*. * Eſt etiam, lanugo, primi pili, quaſi ab ἄνθος quia flos juventæ. V. Henr. Steph. Lexic. Cl. Lentilius diſcrimen facit inter *Ionthos* & *Varos*, ſcribens, quod illi pruriant, hi vero non; deinde & *Ionthas* in genere fœminino vocavit, qua autoritate an propria an aliena utrumque nitatur, non eſt mearum partium ventilare. Interea legatur laud. Autoris *Miſcell. Medico-Practic. Part. II. p.* 559.

Ios, ἰός. Vide *Ærugo*. Rul. dicit *ios*, id eſt, *Venenum*.

Iosacchar, ἰοσάκχαρ, id eſt, *Saccharum violaceum* apud Actuarium. Gorræus.

* *Ipecuacanna* herba, cujus radix ex Braſilia, non ita pridem ad nos advecta ad emeſim blande & tuto promovendam, mirifice valet. Plurimi hujuſce plantæ hiſtoriam tradiderunt, præſertim Piſo hiſt. nat. Braſil. l. 4. c. 53. ſec. edit. Junker., conſp. therap. pag. 35. Tournefort, Traitè de la matiere Medicale, Tom. I. pag. 438. Lemerius, Pometus in diction. De viribus, & uſu hujus radicis conſuli poteſt Helvetius *Traitè des maladies* &c. Tom. 2. p. 271. De Chymica hujus Analyſi a Clariſſim. Boulduc. inſtituta confer. *acta*. Reg. Par. ann. 1700. Hiſtoire, pag. Memoires, pag. 1. & 97. nec non ann. 1701. Memoir. pag. 149. edit. in. 120.

Iotaciſmus vocatur a Lentilio vitium linguæ, quando vocabula vel certas literas enunciare nequeunt. Pertinet ad *Balbos* vel Blæſos. Legitur cum Lambdaciſmi deſcriptione *in d. l. P. II. p.* 647. *ſeqq.*

Ipnos, ἴπνος, idem quod καμινος, *Furnus*, φοῦρνος. Hippocr. *l.* 2. *de morb. XLIV.* 17. ubi ἰπνῷ legitur. Hinc panes ἰπνῖται, *furnacei*, ſive in furno cocti dicuntur, *l.* 2. *de diæta XI.* 3. Vide Foeſ. *p.* 285.

Ipoterion, ἰπωτήριον, nomen medicamenti, quaſi Latine *Expreſſorium* dicti, ab Heraclide inventi apud Gal. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 7. ubi perperam ἰπποτήριον legitur, notante C. Hoffmann. in ἀνεκδότοις notis ad *h. l.*

Ips, ἴψ, idem, quod *involvulus*, de quo p. a. *Vermiculus* videlicet ſeſe vel foliis & pampinis vitis involvens, vel veſtibus. Unde *Ips vitiarius*, & *Ips veſtiarius* appellatur. Aldrov. *proleg. de Inſectis p.* 5. & 6. & *l.* 4. *c.* 5. *edit. Bonon.* Linden. Ex. *V.* 110. *ſeqq.*

Ira, *iracundia*, ὀργή, ὀργιλότης, θυμὸς, ὀξυθυμίη, inter affectus animi facile notiſſimus, frequentiſſimus, vehementiſſimus habetur, cujus impetum nihil ab inſania & furore differre, ſcripſit Gal. *l. de cognoſc.* & *curand. anim. morb. c.* 4. & 5. unde & vulgo *Furor brevis* dicitur. Hujus vero affectus formalis ratio adeo intricata eſt, ut dicitur difficile, imo pene impoſſibile ſit, generaliter & ſimul accurate deſcribere. Maxima vero ſpirituum & ſanguinis perturbatio concurrit, quod patet ex characteribus & ſignis *iratorum*, dum mox pallent, mox rubore ſuffunduntur, frons corrugatur, labrum diducitur, dentes ſtrident &c. Operam tamen in exponen, do huc affectu egregiam impenderunt Charlton. *Ex.* VIII. *Path.* §. 27. Willis *de An. Brut. P. I. c.* 9. Jungatur Rol. *O. ac M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 103. Fabr. Hild. *cent. Epiſt.* 1. Sunt vero potiſſimum duæ ſpecies *iræ*, quarum una celeris eſt, & ὀξυθυμίη Hippocrati dicitur, Latin. *Excandeſcentia*, & homines ὀξύθυμοι, Hipp. *l. de int. affect. t.* 68. *l.* 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 4. *ſ.* 5. *t.* 18. *l.* 1. *de diet.* XXXVII. 5. altera gravior longoque tempore preſſa, Gr. θυμὸς, ὀργιλότης, Lat. *Iracundia*, & qui illam habent, θυμώδεις Hipp. vocantur, & ὀργίλοι. Vide Foeſ. *Oec. p.* 457. Eſt vero *ira* non ſolum cauſſa morborum procatarctica, ita ut mors quoque infecuta ſit illius vehementiam, contra autoritatem Gal. qui negavit, quendam ex ira mortuum eſſe; *l.* 2. *de ſympt. cauſſ. cap.* 5. uti patet ex Caſp. Rejes C. *El. q.* 50. & 79. Verum etiam aliquando cauſſa ſanitatis, & remedium eſſe poteſt, ſi levior, moderatiorque fuerit. Hinc Hippocr. ſuaſit *l.* 2. *Epid. ſ.* 2. *n.* 26. Jung. C. Hoffmann. *l.* 5. *c.* 39. §. 6.

* *Iringes*, ἴριγγες arteriæ, quaſi ἀέριγγες, quia in aſpera arteria aër agitur. Si Græcum eſt ἴριγξ velim ab ἰρᾶν, loqui: arteriæ enim vi loquimur.

Iris, ἶρις, vocabulum eſt πολύσημον. In Phyſicis notat illum multicolorem *arcum cœleſtem*, ſive Meteoron illud aereum, de cujus generatione nondum plane conveniunt recentiores etiam Philoſophi, quamvis in hoc omnes conſentiant, quod ejus colores pingantur per radios ſolis in guttulas aqueas illapſos & tum reflectendo, tum refringendo varie ad viſum tranſmiſſos. Hanc ante diluvium fuiſſe negavit Helmont. *tr. Meteoron Anomalum n.* 2. Verum an ſatis valido argumento hoc fecerit, dubito. In Medicina *iris* ſignificationem habet 1. Botanicam, quæ etiam non eſt hujus loci 2. Anatomicam, & notat circulum & coro-

coronam in oculo mediam, ubi inter ſe committuntur tunicæ univerſæ. Gal. *l.* 14. *meth. med. c.* 19. *l.* 10. *de V. P. c.* 2. & 3. C. Hoffmann. *in comm. ad Gal. n.* 727. Barthol. *l.* 3. *An. c.* 8. Inditum ei fuit nomen ab arcus cœleſtis ſimilitudine. Hujus partes, quæ pupillæ proxime ſunt, nigræ, πεταί, dicuntur; circulus vero, qui candido proximus, ἅλως, Gorr. & Caſtell. Linden. *Med. Phyſ. ſ.* 2. *c.* 10. §. 20. 3. Pharmaceuticam, & eſt *iris* nomen paſtilli, croco, myrrha & alumine conſtantis, ut refert Aetius ex Herodot. *lib.* 5. *c.* 129. notante Gorræo. Eſt etiam gemmæ nomen cryſtallique ſpecies, & ſecundum nonnullos *radix cryſtalli*, plerumque ſexangula, quæ expoſita ſolis radiis, per rimam, aut aliter ſubeuntibus, angulorum repercuſſu, arcus cœleſtis ſpeciem in proximis parietibus imprimit. Sed & in ipſa ſe arcus illius imaginem habere videtur in uno, aut altero ſui angulo, ſi luci obverſa conſpiciatur. Plin. *l.* 37. *c.* 9. Rul. *in Lex.* & Iohnſ. Chioccus *in Muſ. Calceol. ſ.* 3. *p.* 200. Si vis huc referre poteris *lapidem dæmonis* Alberti, qui bicolor, etiam, ut *iris*, & confert febricitantibus, & pellit venenata, Rul. Tandem 4 Spagyricam habet ſignificationem, & vocatur *iris myſtica*, in magiſterio Lapidis Philoſophici, quæ deſcribitur apud Libav. *Apoc. Hermet. P. Poſter. Tom.* II. *Oper. p.* 407.

Iros, ἶρος. Aliquos appellare hoc nomine tumoris quaſi ſcirrhoſi in ſplene ſpeciem; alios vero malam totius corporis affectionem, notat Erotianus, & quoad poſterius convenire videtur Ingraſſias *de tumoribus contra naturam p.* 14. quando Irionem cum eryſipelate eundem facit. Sed falli omnes docet Erotianus, & ἶρος febris ſpeciem eſſe Hippocrati monet.

Irregularis, ἀνώμαλος. Vide *Anomalia Regularis*.

Irreptio, εἰσβολή. Vide *Eisbole*.

Irrigatio, ἐμβροχή. Vide *Embregma*. *Irrigare exuvias* ſignificat apud Seren. inficere & madefacere urina veſtes, lectos, & indumenta, ipſamque corporis cutem, Keuchen. *in not. p.* 214. De *irrigationis* neceſſitate in præparatione lapidis Phil. Vide *Th. Chym. Vol.* IV. *p.* 759.

Irritatio, *irritamentum*, ἐρεθισμός. Vide *Erethiſmos*. *Irritatio* humorum quoque vocatur ὀργασμὸς, eſtque diſpoſitio ad excretionem, Galen. *c.* 2. *in* 6. *Epid. t.* 9.

Irroratio, Gr. dici poſſet δροσισμός, vel ἐπιδροσισμός, eſt ſpecies *Irrigationis*, & ſuperficiaria alicujus rei, Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 5.

Is, ἴς, ἰνός, *fibram* ſignificat. Vide *Fibra*.

Iſada, Hiſpanis & Luſitanis vocatur *Lapis Nephriticus*. *Ephem. N. Cur. An.* III. *Obſ.* 30. de quo vide infra *Nephriticus*.

Iſagoge, εἰσαγωγή Latine *introductio*, ſignificat breviſſimam tractationem alicus rei, ſive ſcriptum, quo prima artis alicujus rudimenta & elementa traduntur. Dicuntur & Latine *Præcognita*. Vel eſt Natura rei, quæ definitione & diviſione abſolvitur, ut illius cognitione Lector ad aditum ſubeundum in ſeq. tractatione præparetur. Ita inter ſcripta Galeni refertur libellus *Iſagoge*, vel *Medicus*, vocatus. Et qui talia præcognita addiſcere cupiunt, vocantur εἰσαγόμενοι, i. e. *Tyrones*, *lib. de pulſ. ad tyrones*. Vide Fr. Hoffm. *in Clav. ad Schr. l.* 1. *c.* 1.

Iſale, ἰσάλη. Ixale.

Iſatodes, ἰσατώδης, id eſt, *Glaſteus*, ab *Iſatis*, *Glaſtum*, herba tinctoribus uſitatiſſima. Epitheton bilis excrementitiæ colore cæſio glaſtum æmulantis, & occurrit apud Hipp. *l.* 4. *Epid. XXV.* 17. Galen. *l. de atr. bile c.* 2. Eſt vero bilis ſpecies peſſima, ob aciditatem acerrimam mordaciſſima, extremamque inter omnia bilis genera malignitatem obtinens, Foeſ. *p.* 187. Nobis potius videtur, atræ bilis & ſucci pancreatici, quam liquoris bilioſi corruptio habenda eſſe.

Iſca, ἴσκα, vocatur corpus fungoſum, quercubus & corylis adhærens, quo uſi ſunt veteres, tanquam cauſtico actuali, loco ferri imponentes ventri & regioni ſtomachi. Verum barbaris ſolum receptum fuit hoc remedium, P. Ægin. *l.* 6. *c.* 49. An coincidit cum nonnullorum recentiorum invento cauterio actuali per fungum *Moxa* dictum inſtituto, de quo infra *lit. M.* quædam notanda?

Iſchæmon, ἴσχαιμον, dicitur medicamentum *ſanguinem ſiſtens*, paulo diverſum ἀπὸ τοῦ ἐναίμου: Hoc enim non modo ſanguinem ſupprimit, ſed & inflammationem arcet. Illud vero rationem habet tantum ſiſtendi ſanguinem, & quidem per cauſtica, & cruſtam inducentia ſimplicia ingredientia, uti patet ex eorundem formulis, ap. Gal. *l.* 5. *de C. M. P. G. c.* 14. Gorr. Caſt.

Iſchaleos, ἰσχαλέος, idem, quod ἰσχνός, λεπτός, *tenuis*. Gal. *in expoſ. voc. Hipp.* Foeſ. *p.* 288.

Iſchias, *iſchiadicus*, ἰσχιάς, ἰσχιαδικός, dupliciter accipitur: Phyſiologice, & Pathologice. Illo modo epitheton eſt *venæ cruralis* geminæ, quarum una *Iſchias major*, altera *minor* vocatur, Bartholin. *libell.* 1. *Anat. c.* 9. Hoc vero reſpectu notat morbum *Coxæ*, ſive

dolorem *Coxendicis*, eſtque ſpecies *arthritidis*, articulum coxæ occupantis, adeo ut dolor ad poplitem & ſuram conſequatur. Meminit Hip. 3. *aph.* 22. *l.* 2. *Prorrhet. XLV.* 1. *ſeqq. l. de affect. XXX.* 1. *ſeqq. l. de int. affect. LIV.* 1. *ſeqq. &c.* Ægri tales vocantur *iſchiadici*, Gal. *l.* 10. *de C. M. S. L. c.* 2. Vide *Arthritis*, *Coxa*. Jung. Foeſ. *d. l.* Diet. *n.* 409. Morbus hic vocatur & *paſſio iſchiadica*, Helmont. *tr. Jus Dominatus*, *n.* 20. & corrupte ab aliis *Sciatica*. *Tabes coxaria* vocatur ἰσχιαδικὴ φθίσις, cum ex abſceſſu, aut rheumate in coxendicem, crus & coxa emaciatur & contabeſcit. Hipp. *Coac. t.* 144. *l. de Glandul. X.* 8. 9.

Iſchion, ἰσχίον: Vide *Coxa*.

Iſchnæno, ἰσχναίνω, ſignificat *attenuo*, *minuo*, & uſurpatur ab Hippocr. 5. *aph.* 25. &c 55. Dieter. *n.* 411.

Iſchnophonia, *iſchnophonos*, ἰσχνοφωνία, ἰσχνόφωνος, primario ſignificat *tenuitatem*, vel exilitatem *vocis*, in qua ſignificatione videtur ſumi ab Hippocr. 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 78. notante Galen. *in comm. ad h. l.* Uſitatior tamen ſignificatio videtur eſſe, quando ſumitur pro *linguæ hæſitantia*, & de illis, qui inter loquendum titubant, Hippocr. *l.* 2. *Epid. ſ. V.* 4. 5. 6. *l.* 2. *Prorrhet. XVI.* 21. explicante ita Foeſ. *p.* 298. quamvis in edit. Lind. per *gracilem vocem* expoſitum legatur.

Iſchnos, ἰσχνὸς, *tenuis*, idem, quod λεπτὸς, *attenuatus*. Accipitur plerumque de exceſſiva, & p. naturali tenuitate paſſim ab Hippocrate, notante Foeſ. *p.* 289. Dieter. *n.* 412. Unde & ἰσχνότης *maciem*, ſive macilentiam corporis ſignificat, Lind. *Ex. XIII.* §. 197. *XIV.* §. 22. 24. Vide *Gracilis*.

Iſchomenos, ἰσχόμενος. Vide *Contentus*.

Iſchon, ἴσχον. Vide *Continens*.

Iſchuria, ἰσχουρία, *urinæ* vocatur *ſuppreſſio* & *retentio*, p. n. ſymptoma abolitæ, vel imminutæ actionis, idemque grave admodum & periculoſum, præſertim in nephritide, notante For. *l.* 24. *Obſ.* 26. Plerumque ſequi ſolet calculum veſicæ, ſed quod tantum ſit ſymptoma calculi, uti videtur ſtatuere Lind. *Ex. XII.* §. 102. 111. 113. hoc nimis ſtricte dictum arbitror, cum & grumus ſanguinis idem facere poſſit, uti & nos olim in cive quodam hujus loci per longum temporis ſpacium mictione cruenta laborante, & tandem *iſchuria* lethali ex grumoſitate ſanguinis correpto notavimus. Nec videmus, quid obſtet, quo minus *iſchuria* dicenda ſit illud quoque ſymptoma, cum urina in veſicam omnino non venit, ob renum etiam morbos eorum actionem ſecretoriam lædentes, quamvis improbare voluerit Gal. *l.* 3. *de ſympt. cauſſ. c.* 2. Eſt enim generale vocabulum ἰσχουρία, quod notat *retentionem urinæ* a diverſis morbis vel renum, vel veſicæ dependentem. Conſentit noſcum D. Segerus *in Ephem. Nat. Cur. A. II. Obſerv.* 23. & Illuſtr. Dn. D. Illmer a Wartenberg, Archiater Cæſareus, & Profeſſor Viennenſis, *in iisdem Eph. A. III. Obſ.* 39. An & deſidia veſicæ arguenda erit? quam cauſſam *Iſchuriæ* raræ ex obſervatione M. Georgii Hannæi Profeſſ. Orthiniani legere licet *in Act. Hafn. Vol. III. Obſ.* 8.

Iſchyo, ἰσχύω, hoc eſt, *robuſtus fio*, vires recupero. Hipp. 2. *aphor.* 8. Dieter. *n.* 415.

Iſchyreſis, ἰσχύρισις, ſignificat *aſſertionem*, affirmationem. Hipp. *in Præcept. II.* 16. *III.* 7. a verbo ἰσχυρίζω, *affirmo*, confirmo, 1. 1. *de artic. t.* 5. Foeſ. *pag.* 291.

Iſchyros, ἰσχυρὸς, id eſt, *robuſtus*, *validus*. Dicitur de hominibus & morbis, & opponitur τῷ ἀσθενεῖ, debili, *infirmo*. Occurrit paſſim apud Hipp. præſertim in aphoriſmis, quas allegavit Dieter. *n.* 413. Foeſ. *d. l.* Deſcendit ab ἰσχὺς, quod *vigorem*, *robur*, vires ſignificat.

Iſchyterios, ἰσχυτήριος, idem, quod ἰσχυρὸς, *fortis*, validus, Hipp. *l. de loc. in hom. XXXII.* 4.

Iſennyuſa, ἰσεννύουσα, dicitur de ætate æqualibus, apud Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. IV.* 19. ubi ἰσεννύουσαι legitur. Foeſ. *p.* 287.

Iſicos, ἰσικὸς, *Iſicium*, eſt edulii genus, ex carne diligenter intrita, & minutiſſime inciſa, quod nunc per ſe, nunc reticulo, aut omento circumdatum, aliis etiam junctis rebus & aromatibus aliquando in ſartagine cum adipe, aut oleo, butyrove frigebatur, uti ex Apicio *l.* 2. *c.* 1. docet Gorræus. *Iſicium* vocatur quaſi *inſicium* ab infectione. Meminit τῶ ἰσικῶ Al. Trallianus *l.* 7. *c.* 1. &c *l.* 11. *c.* 1. Videatur & Mercurial. *l.* 1. *L. V. c.* 2.

Iſir, idem, quod *Ixir*, vel *Elixir*. *Th. Chym. Vol. IV. p.* 502.

Iſis, ἶσις, nomen Emplaſtri ad cruenta vulnera efficacis, præſertim capitis, ad glutinandum, carnem inducendam, purgandum, & multos alios uſus, cujus duæ formulæ occurrunt, *Hermonis*, quod & *Epigoni* vocatur, & *Glyconis* viride, de quibus videatur Gal. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 18. *l.* 5. *c.* 2. &c 3. Scribon. Larg. *n.* 26. & Ægin. *l.* 7. *cap.* 17. Et mirum, quod Caſtell. & Gorr. triplex conſtituerint, diſtinguentes inter Hermonis & Epigoni Emplaſtra, cum tamen Gal. expreſſe ſcripſerit *d. l. c.* 2. Non opineris, aliud eſſe Hermonis ſacri Scribæ, & Epigoni. Alias *I-*

ſis

fis nomen etiam fuit Deæ Gentilium, quam coluerunt, quod morborum medicamenta reperiſſet, eaque per ſomnium ægrotis ſuggeſſiſſet, Lang. *l.* 2. *ep.* 3.

Iſochronos, ἰσόχρονος, paritatem vel *æqualitatem temporis obſervans*, idem, quod ἰσόδρομος, æqualiter currens. Dicitur de pulſuum moribus æqualibus apud Galen. *l.* 2. *de dign. pulſ. c.* 1.

Iſochryſon, ἰσόχρυσον, hoc eſt, *Auro compar* epitheton collyrii ad multas oculorum affectiones, videl. corroſos angulos, ſcabras affectiones, inveteratas lippitudines, aſpritudines, ficoſas eminentias, cicatrices & callos, cujus deſcriptio habetur apud Gal. *l.*4. *de C.M.S.L. c.* 7. *fere ad finem.* Vocatur quoque *Iſochryſum* compoſitio quædam Chymica ex æqualibus Reguli per Martem ex antimonio parati, & Argenti vivi ſublimati partibus, cujus meminit Libav. *Tract.Chym.de Igne Natur. c.* 35. & *Apoc. Herm. Part. prior. c.* 9.

Iſocrates, ἰσοκρατὴς, epitheton *vini*, quod *pari aquæ quantitate mixtum* eſt, Hipp. *lib.*2. *de morbo. XXXVIII.* 6.

Iſodromos, ἰσόδρομος, idem, quod ἰσόχρονος. Vide *Iſochronos*.

Iſomoeria, ἰσομοιρία, dicitur *partium omnium æqualitas*, & æqualibus poteſtas, Hipp. *l. de A. L. & Aq.* XXXI. 9.

Iſorrhopos, ἰσόῤῥοπος, Latine dicitur *æquilibris*, æquis momentis ac ponderibus libratus, *æquivalens*, in neutram partem vergens. Uſurpatur ad Hipp. de partibus corporis, v. g. 2 *de fract.t.*67. & 2. *de artic.*22. Ubi Gal. *in comm.* ſcribit, accurate loquendo ἰσόῤῥοπον μορίον vocari eam partem, quæ ſimillima eſt cylindro. Enim vero non video rationem nec autoritatem hujus ſignificationis. Occurrit & adverbium ἰσοῤῥόπως, 3. *de artic. t.* 24. ubi & ἑτεροῤῥόπως opponitur, *inæqualis*. Jungatur Foeſ. *p.* 287.

Iſos, ἴσος, *æqualis*. Vide *Æquale*. Adde Dieter. *num.* 407.

Iſoſthathmos, ἰσόσταθμος, epitheton Medicamenti cujuſdam Becchici, apud Aet. *l.* 8. Gorræus.

Iſoſthenes, ἰσοσθενὴς, nomen eſt differentiæ motus muſculorum apud Galen. *l.* 1. *de motu muſculor. c.* 9. & opponitur ibi ἀνισοσθενὴς. Illud Latine redditur per *æquali robore pollens*, hoc per *inæquali robore pollens*, quando nimirum comparatio inter muſculos ejuſdem partis antagoniſtas inſtituitur.

Iſotheos, ἰσόθεος, id eſt, *Deo æqualis*. Epitheton eſt, qua Medici apud Hippoc. quando Medicum, qui ſimul bonus eſt Philoſophus, *Deo æqualem* dicit, *l. de dec. ornat. V.* 2. Vide Galen. *in libell. hoc tit.* & Lind. *Ex.* II. qua medicamentorum quorundam maxime utilium & probatorum; quamvis meo judicio hyperbolicum, v. gr. Collyria quædam ita vocantur apud Aetium *l.* 1. Ægin. *l.* 7. *c.* 16. Confectio ad tuſſim quædam appellatur ἰσόθεος, Galen. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 3. alia contra Colicam, *d.l.* 9. *c.* 4. Unguentum Iſchiadicum, Aet. *l.* 12. *c.* 5. notante Gorræo.

Iſpida, ἀλκύων, nomen avis parvæ, pulchræ, pennarum venuſtate clariſſimæ, *Alcyonis* ſpecies, cujus deſcriptio & uſus videatur apud Aldrov. *Ornithol. l.* 20. *c.* 61.

Iſthmion, *Iſthmos*, ἰσθμίον, ἰσθμὸς, vocatur ea pars corporis, quæ os & gulam interjacet, ſive communis gulæ & gutturi, per quam ea, quæ comeduntur & bibuntur, tranſeunt, per translationem propter loci anguſtiam ita dicta. Unde & *tonſillæ* inflammatæ παρίσθμια appellantur, Hipp. 3. *aph.* 26. Dieter. *n.* 657. Hac ratione ἰσθμὸς & φάρυγξ iidem erunt, hoc eſt, quæ inter ſtomachum & laryngem interjacet, latitudo & capacitas, Latine *Fauces* dicta, quamvis Gal. φάρυγγα dicat, corpus eſſe *iſthmum* ambiens, *l. de muſc. diſſect. c.* 15.

Italicum, ἰταλικὸν, nomen Emplaſtri ἐμμότου, quod vim habet purgandi ulcera ſordida, & carnem inducendi, cujus deſcriptio habetur ab Ægin. *l.* 7. *c.* 17. Ejus uſus meminit & *l.* 4. *cap.* 40. Balſamus quoque quidam compoſitus nervorum affectibus ſummopere conducens *Italicus* cognominatur, cujus deſcriptio extat in Jacob. le Mort *Pharm. Med. Phyſ. c.* 29. *p.* 213.

Iter, ὁδοιπορία, quid ſignificet, notum eſt. Conſideratur vero & in Medicina, tanquam cauſſa ſanitatis & morborum. Hinc Hippocr. *l. de ſal. diæt. t.* 9. docet, quo tempore anni, & quomodo *iter* faciendum ſit; & Gal. inter morbos *iter* agentium in frigore ſummo refert convulſionem, *l. de diff. morb. c.* 5. item putredinem ex *itinere* laborioſo, propter variam aeris mutationem, *l.* 11. *meth. med. c.* 4. & alibi.

Ithagenes, ἰθαγενὴς, *genuinus*, legitimus, proprie uſurpatur de conceptu vero, ad differentiam molæ, aut alterius falſi conceptus, Hippocrat. *lib. de ſterilib. XX.* 2. *l.* 1. *de morb. mul.* XCVII. 3. Junge Foeſius. *Oec. p.* 278. *ſeqq.*

Ithycybos, ἰθύκυβος, ex *recto gibboſus*, & uſurpatur de ſpina, cum ex recto in gibbum elevatur, Hippoc. 3. *de artic. t.* 44.

Ithylordos, ἰθύλορδος, oppoſitum eſt prio-

tis, & dicitur de incurvato, & *in directum repando*; in ſpecie de ſpina introrſum, Hipp. *d.l. t.* 42.

Ithyoria, ἰθυωρία, idem, quod εὐθυωρία. Vide *Euthyoria*, *Rectitudo*, rectus, proceſſus. Uſurpatur ab Hippoc. *l.* 1. *de fract. t.* 9. 10. & 3. *tit.* 31.

Ithys, ἰθύς, idem, quod εὐθύς, *rectus*, directus. Vide *Euthys*.

Ithyſcolios, ἰθυσκόλιος, notat compoſitam recurvationem, ἐκ ῥ ἰθυκύφε, vel ἰθυλόρδε, quando & in poſteriorem & anteriorem partem fit incurvatio; & uſurpatur etiam de ſpina, Hippocrat. *d. l. t.* 42. & Galen. *in comm. ad d. l. t.* 48. C. Hoffmann. reddidit Lat. *Reſticurvus*, *in comm. ad Galen. d. V. P. n.* 922.

Ithytriches, ἰθύτριχες, dicuntur, qui *rectos habent capillos*, Hippocr. *lib.* 6. *Epid.* VII. 28. quibus *criſpi* opponuntur *capilli*, Gr. οὖλοι, vel οὐλότριχες, Ariſtot. *in Alex. in probl. dict.*

Itinerarium, ὁδοιπορικὸν, vocatur in Chirurgicis inſtrumentum ex tenui argento, vel orichalco paratum, quo via ad exactam loci, in quo, & per quem inciſio ad extrahendum calculum veſicæ facienda eſt, notitiam monſtratur, cujus delineationem & uſum exhibet Hildan. *l. de lithotomia veſicæ*, *cap.* 14. 15. Hujus delineationem exhibet etiam Scultetus *Arm. Chirurg. Part.* I. *Tab.* XVII. *fig.* 6. Alias *Itinerarium* in propria ſignificatione, quatenus ſignificat deſcriptionem memorabilium in itinere, Medicis quoque commendatum eſſe debet, ad veram experientiam acquirendam & confirmandam.

Itis, ἴτις, terminatio eſt propria inflammationum, ſive potius nominum inflammationes nunquam non ſignificantium, v. gr. *Phrenitis*, *Pleuritis*, *Nephritis*, &c. teſte Linden. *Ex.* XVI. §. 11.

* *Itria*, ἴτρια τὰ ima pars ventris, ab ἦτρον; V. Lexic. Scapul. & Steph.

Itrion, ἴτριον, late & ſtricte acceptum fuiſſe vocabulum, conſtare poterit ex Autoribus diverſis. In genere notat *placentarum* non fermentatarum genus, Latinis *Libum* dictum, Lang. *l.* 1. *ep.* 56. ſub ſe comprehendens duas ſpecies: præſtantiorem unam, quæ ῥύμμα, & viliorem, quæ λάγανον dicitur, Gal. *l.* 1. *de Al. facult. c.* 4. Foeſius explicat ἴτρια per *dulciaria liba*, aut bellaria, vel pânes dulciarios ex ſacchero, nucibus, pineis, amygdalis, aut etiam ſeminibus papaveris, & ſeſami confectos, quales hodie *Marzipanes* vocantur, corrupta forte ex μάζα voce, *Oeconom. pag.* 292.

De *Itriis* etiam legatur Mercur. *lib.* 1. *V. L. cap.* 11. Lang. *l.* 3. *ep.* 4. J. Alex. *l.* 8. *Sal. c.* 10.

Iva vocatur Ruland. & Iohnſ. Medicina, propter membra contracta, v. gr. *Iva*, *arthetica*, *Iva potabilis*. In Lex.

Jucunditas, *Jucundus*, ἥδυσμα, ἦδος, etiam ἡδὺ, ἡδὺς, quid ſignificet, notum eſt. Vide etiam *Hedys*. Refertur alias inter generales conditiones, ad Methodum medendi ſpectantes, ex Galen. *l.* 14. *meth. med. c.* 13. Quomodo tamen hæc conditio aliquando limitationem admittat, vide *in Dogm. noſtris P. IV. c.* 3. *dogm.* 10. *pag.* 512. *ſeqq.* Adde & C. Hoffm. *Orat. Iſag.* 2. *p.* 114. *ſeqq.*

Judaicus, *Judæus*, ἰουδαϊκὸς, ἰουδαῖος. Eſt epitheton lapidis, qui in Palæſtina Syriæ reperitur, unde & *Syriacus* vocatur, eſtque glandis effigie candidus, ſcita admodum configuratione, a cujus obtuſiori parte ad acutiorem procedunt eminentes lineæ, æqualiter inter ſe diſtantes, quaſi de induſtria detornatæ. Vis eidem tribuitur inſignis comminuendi calculum, & cum urina expellendi. Gal. *l.* 9. *de S. F.* §. *Judaicus*. Ægin. *l.* 7. *c.* 3. Hinc etiam ab effectu τεκόλιθος atque εὔρος dictus fuit, a ſimilitudine vero φοινικίτης appellatus, Gorræus. Commendat ejus quoque virtutem Paracelſ. *l. de morb. Tartareis c.* 18. & 20. in ſpecie oleum ex lap. Judaico, *l. de morbis ex Tartaro*, *tr.* 2. *c.* 1. Videatur & Schroder. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 10. Deinde eſt epitheton *Emplaſtri*, cujus geminæ habentur deſcriptiones: una apud Celſ. *lib.* 5. *c.* 19. quod dicit fracto capiti accommodatum eſſe: altera apud Aetium *l.* 15. quod repurgans carnemque gignens habetur, notante Gorræo.

Judicatio, *Judicium*, *Judex*, *Judicatorius*, κρίσις, κριτὴς, κρίσιμος. Vide *Criſis*, *Criſimos*.

Jugale, *Jugamentum*, ζύγωμα, os dicitur, quod temporis muſculo præpoſitum tranſverſam in medio futuram habet, cujus poſterior pars cum capitis oſſe, quod juxta aures eſt, anterior cum parte ſupercilii extrema ad parvum oculi angulum continuatur. Gal. *l. de oſſib. cap.* 2. duplex ad utramque aurem, ſuper foramina, per quæ facultas audiendi eſt, emergit, *l. Introduct. c.* 11. & *com.* 2. *de artic. t.* 14. Vide & Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 6.

Jugalis dicitur futura cranii, quæ alias *ſagittalis* vocatur, quaſi futuram, oſſa ſyncipitis conjungentem diceres. Nominatur & *Virgata*. Vide *Virgata*. *Jugalis* etiam dicitur futura in oſſe jugali occurrens, & proceſſum primum cum primo maxillæ ſuperioris conjun-

jungens. Blaſ. *Med. Un. p.* 105.

Jugularis, σφαγίτις φλὲψ, vocatur *vena* utrinque ad colli latera in *jugulo* abſcendens. Dividiturque in *internas* & *externas*, de quibus Barthol. *libell.* 1. *c.* 6. Meminit Galen. *c.* 2. *de R. V. I. A. t.* 10. & *l. de vent.* & *art. diſſect. c.* 7. Hippoc. vocavit σφαγὰς τοῦ τραχήλου, *l. de glandul.* II. 19. Earum venarum ſectionem valde periculoſam eſſe, teſtatur Hildan. *Cent.* 4. *Obſ.* 2. Nihilominus tamen aliquando inſtitui poſſe, docet Idem *d. l. Obſ.* 14.

Jugulatus, ἀποσφαζόμενος, dicitur de animalibus, quæ interimuntur præciſo jugulo, & venis jugularibus, Hippoc. 1. *de nat. hum. t.* 31. Sumitur tamen aliquando verbum *Jugulari* latius, pro occidere, *interficere*, uti patet ex Scrib. *n.* 84.

Jugulum, σφαγὴ, proprie ſignificat cavum illud, ſive ſcrobiculum, quo diſparantur κλεῖδες, ſive *Claviculæ*; in qua ſignificatione legitur apud Gal. *l.* 13. *de Uſ. P. c.* 11. notante C. Hoffmann *in comm. num.* 104. Autores tamen Latini frequentiſſime uſurparunt vocab. *Jugulum* pro ipſis *Claviculis*. Vide *Clavicula*. Unde paſſim in Gal. Latina verſione, Foreſto, & aliis de *Jugulo* fracto, incurvato, fiſtuloſo, &c. legitur. Ita & Barthol. teſtatur, Celſum vocaſſe *Jugula*, *libell.* 4. *c.* 19. *in princ.* Alias *Jugulum* vocatur quoque primum os ſterni, amplius & craſſius pugionis referens nodum, teſte eodem, *d. l.* 18.

Juleb, *Julapium*, *Julepus*, ζουλάπιον, alias ἰουλάβιον, dicitur medicamentum liquidum & potulentum ab Arabibus inventum, ex aquis vel ſuccis liquidis, cum ſaccharo, vel ſyrupo aliquo paratum, cum vel ſine concurrente coctione; de quo medicamenti genere legi poſſunt Morell. *in med. præſcr. form. l.* 1. *ſ.* 1. *c.* 2. Schroder. *l.* 2. *cap.* 64. Schenk. *in Syntagm. comp.* & *præſcr. medic. Part. ſpec. cl.* 2. *ſ.* 5. *c.* 2. Rolfink. *O.* & *M. Med. Sp. l.* 8. *ſect.* 2. *cap.* 20. *Julepus* vel *Syrupus Chymicus* paratur, ſi extractioni diminutæ additur ſaccharum purum, & coquitur ad perfectionem, filtratur, vel clarificatur. Libav. *Alchim. Pharm. cap.* 24.

Julia, rectius *Julis*, ἰουλὶς, nomen piſcis, quem inter ſaxatiles refert Galen. *lib.* 3. *de Al. Fac. cap.* 28. Jul. Alexand. *l.* 14. *Sal. c.* 3. Hujus piſciculi deſcriptionem, uſumque in cibo & Medicina vide apud Aldrov. *l.* 1. *de piſc. c.* 7.

Julos, *Julus*, ἴουλος, æquivocum eſt vocabulum. 1. Ita dicitur, quod in corylo, ut & alno, juglande, quercu, veluti prælongus vermis ſingulari pediculo dependet; quæ ſignificatio ad Botanicos ſpectat ἴουλοι dicuntur exortus pilorum circa tempora, ut & lanugines primæ in mento erumpentes, ex Ruffo. Gorr. 3. eſt nomen Inſecti multipedis rotundi, ad differentiam *Scolopendræ*, ad lumbricos terreſtres pertinentis, cujus deſcriptionem & uſum tradit Aldrovand. *l.* 5. *de Inſect. c.* 14. & 15. Denique piſcis quidam hoc nomine quoque venit os ſceleratiſſimi veneni refertum habens, uti teſtatur ex Æliano dictus Aldrov. *l. de piſc. c.* 7.

Jumentum, ὑποζύγιον. Vide *Hypozygion.*

Jumniſum, *Jumnizum*, id eſt, *Fermentum*. Rul. & Johnſ. *in Lex.*

Juncata, vocatur edulium quoddam lactarii operis, quod junceæ fiſcellæ incluſo lacte fiat, æſtivis fervoribus expeditum valde. Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 7. *Meth. med. c.* 4.

Junctura, διάρθρωσις, vide *Diarthroſis*. Hinc & arthritidis ſubjectum proprie habentur *Juncturæ*, συμβολαὶ, id eſt, conjunctiones articulorum; & propterea etiam *Juncturarum* dolor a quibuſdam vocatur. Foreſt. *l. de Arthritide paſſim in Schol.*

Juno, tropice denotat *Aerem*. *Theatr. Chym. Vol. V. p.* 261. 334.

Jupiter, Ζεὺς, vel ſumitur pro ſtella erratica, ſive *planeta* lucido, quoad vires & influxum in inferiora temperate calido & humido, & propterea vitæ amico, qui malas Saturni qualitates temperare creditur. Hinc etiam varia mineralia, vegetabilia & animalia ipſius regimini ſubjiciunt, de quibus videatur Schroder. *l.* 1. *cap.* 9. quamvis fortaſſis hæc diſtributio corporum naturalium per planetarum directionem imaginaria potius, quam realis dicenda ſit. Licet vero adeo benignæ virtutis planeta habeatur Jupiter, nihilominus Paracelſ. implicite eidem etiam certos adſignare morbos non veretur, quos tamen non denominat, *Paragran. II. Tr.* 2. *de Aſtronom.* Vel accipitur pro Deaſtro gentilium, *filio Opis* & *Saturni*, ſupremo inter fictitia ethnicorum numina, quæ ſignificatio eſt extra pomœria Medica. Occurrit tamen apud Gal. *l.* 3. *de V. P. c.* 10. ubi meminit *Jovis Olympici* ornatus mirabilis, & *l.* 9. *de C. M. S. L. cap.* 4. ubi ipſe fatetur, fabularum ſcriptores finxiſſe *Jovem* in monte Dictæo Cretæ educatum, occultatumque a matre Rhea, ne a patre Saturno quoque devoraretur. Vel ſumitur ſpagyrice, & denotat *ſtannum*. Rul. Iohnſ. ideo, quod *Jovi* macrocoſmico ſympathice conveniat, & microcoſmico, id eſt, Hepati, Schroder. *l.* 3. *c.* 14. Vel etiam ab Hermeticis ſumitur pro *aere*, vel *vento*, uti videre eſt in Phyſica Triſme-

me-

megiſti, ut & *Philoſophia Chemica* Ger. Dornæi. Vid. *Th. Chym. Vol. I. in Indice*. Tropice *Jupiter* etiam *vitam* denotat *Th. Chym. Vol. V. p.* 261.

Juramentum, ὅρκος, item *jusjurandum*, quid ſignificet, & aliis Lexicis conſtat. Medicis peculiare conſcripſit Hippocrates non adeo ineptum. Non abſimile propoſuit Linden. *Ex. III.* §. 24. Hujuſmodi vero præſtatio *Juramenti* non ſolum lingua, ſed & corde, vel animo puro fieri debet, quem etiam certiſſime devincit, docente eodem *Ex. X.* §. 280. Quæ contra *Juramenta* Medicorum Magiſtratibus præſtitorum proponit *in præfat. ad Paragran.* tumetipſe videas, an ſint prorſus de nihilo.

Jus, apud Latinos æquivocum eſt. Vel enim ſignificat Statutum Politicum & legale, Gr. δίκη, θέμις, quæ ſignificatio huc non pertinet. Vel notat liquorem eſculentum eorum, quæ cocta ſunt, cum vel ſine condimentis. Dicitur Gr. ζωμός, Lat. *Brodium*, *Juſculum*. De *jure albo* veterum videatur Gal. *l.* 3. *de Alfac. c.* 30. & *l.* 4. *de ſan. tu. cap.* 10. Linden. *Ex. X.* §. 66. *ſeqq.* Lang. *l.* 1. *ep.* 58. Plura de *Juſculis* variis Jul. Alex. *l.* 19. *Sal. c.* 15. Rolfink. *O. ac M. Med. Sp. l.* 14. *ſ.* 1. *c.* 10. *ſeq.* Imprimis vero tabidis corporibus *Jus conſumtum* ſive analepticum commendari ſolet, de cujus præparatione vide dictos Autores, Jul. Alexandr. & Rol. & Claud. Deodat. *Panthei Hygiaſtic. l.* 2. *c.* 5. *p.* 59. ubi *Jus congelatum* & *Gelatinam conſummatam* vocat.

Jusjurandum, vide *juramentum*.

Juſſa, id eſt, *Lapis gypſius*, Rul. & Johnſ.

Juſtus, *Juſtitia*, δίκαιος, δικαιοσύνη. Vid. *Diceon.*

Juvans, ὠφέλιον, ὠφελῆσαν, idem, quod *auxilium*, *remedium*, *indicatum Medicum*, de quibus ſupra ſuis locis. *Juvans* dicitur, quo auxiliamur naturæ, h. e. vires ejus augemus excitando aut confirmando, donec expulerit hoſtem morbum, & amicam ſanitatem recuperarit. Lind. *Ex. VIII.* §. 64. 65.

Juvencus, δάμαλις, dicitur de bobus, vel vitulis ad ſecundum annum pervenientibus, quorum caro ſatis commoda ad nutritionem. Vocantur & *Junices*. De iis vide Jul. Alex. *l.* 11. *Sal. cap.* 9.

Juvenis, *Juventus*, νέος, νεάνισκος, μειράκιον, idem, quod *Adoleſcens*, *Adoleſcentia*. Quam vero ætatis determinationem proprie comprehendat, inter ſe diſcrepant Autores, de quo diſſenſu Dieter. *num.* 563. 565. Nobis videtur late & ſtricte poſſe accipi, quatenus vel includit adultos, vel non. Nec multum refert, modo acceſſerit dextra expoſitio. *Juvenis* quandoque ſtricte diſtinguitur ab *adoleſcentia*, & eam ſuperat, ita ut incipiat inter ſeniores numerari. Lind. *Ex. XV.* §. 105. Quod in ſenſibus per cœlum Philoſophorum, id eſt, Quintam Eſſentiam Auri *juventus* poſſit recuperari, uti vult Raimund. Lullius, *Theatr. Chym. Vol. I. de medic. Chym. pag.* 628. hyperbolicum eſt. *Juvenis pulcher* ænigmatice vocatur aqua rubra in labore Lapidis Philoſophici *Th. Chym. Vol. IV. pag.* 945.

Juxtangina, κυνάγχη, ita vocarunt Latini interpretes ſpeciem *anginæ*, quæ κυνάγχη Gr. dicitur, vel potius παρακυνάγχη, uti patet ex Gal. 1. *aph.* 12. Vid. *Angina*.

Ixale, ἰξάλη, aliis ἰσάλη, ſignificat *pellem capræ* non ſectæ. Nam ἴξαλος ſignificat caprum ſalacem, quamvis Gal. etiam alterius animalis *pellem* ſignificare ſtatuat, Hippocr. 3. *de fract. t.* 25. Gal. *in comm.* Erotian. *p.* 55. F. Foeſ. *Oec. p.* 283. Latine *Petulca*.

Ixia, ἰξία, idem, quod κιρσός, *varix*. Vide *Varix*, quamvis ſint, qui diſcrimen eſſe putent inter κιρσὸν & ἰξίαν, illam vocem de omni varice in quacunque corporis parte accipientes; hanc vero ad eas modo, quæ in cruribus habentur, reſtringentes. Sed diſcrimen nullum cenſendum eſt Gorr. Caſtell. Legitur vocabul. ἰξίαι ap. Hippoc. *lib.* 7. *Epid. LVIII.* 12. *Ixia* etiam vocatur ſuccus plantæ, quæ *Chamelæon* albus ſive *Carlina* vocatur, vel viſcum radici illius herbæ adhærens, quemadmodum & ipſa planta *Ixia* & *Ixine* dicitur. Dioſc. *l.* 3. *c.* 10. Scrib. *n.* 192. & Rod. *ad h. l.* For. *l.* 20. *Obſ.* 10. *in Schol.* Helm. *tr. Pharm.* & *Diſp. mod. n.* 12. & *Tumul. peſtis in fin.*

Ivir, vide *Xir*.

Ixis, ἴξις, uſitatiſſimum Hippocrati vocabulum, *rectitudinem*, vel rectam viam ſignificans, & ita idem, quod ἰθυωρία. Vide *Euthyoria*. Loca ex Hipp. leguntur apud Foeſ. *pag.* 284. Propria κατ' ἴξιν ſignificatio dimenſi per longitudinem corporis *rectitudo* ex dextra vel ſiniſtra parte eſt. Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 2. *ad Glauc. cap.* 2.

Ixodes, ἰξώδες, *viſcoſum*, ſignificat ab ἰξός, *viſcum*, & pro glutinoſo medicamenti lentore ſumitur apud Hippoc. *l. de ulcer. IX.* 5.

Ixos. ἰξός, vocatur *viſcum*, quod nomen & plantæ arboribus, quercui, pyro, corylo, abieti &c. adnaſcenti, & ſucco concreto glutinoſo tribuitur, & paratur ex acinis contuſis, & in aqua decoctis. Sunt, qui commanducando eum efficiunt. Optimum eſt recens, intus porraceum, extra fulvum, quod aſperi nihil, aut furfuroſi conceperit. Emollit, di-

diſcutit, extrahit. Gorr. vide *Viſcum*. Dicitur & de paſta frumentacea viſcoſa, Gal. *l.* 2. *de L. A. c.* 8.

Ixys, *Ixye*, ἰξὺς, ἰξὺν, *Ilia*, vel *lumbi* dicuntur, magis tamen poſterius, quam prius, uti patet ex text. Hippoc. 2. *de fract. t.* 70. *l. de nat. mul.* II. 12. *V.* 3. VI. 3. VII. 4. IX. 3. XI. 5. XIII. 5. XIV. 1. & ſæpius alibi; quæ loca videantur apud Foeſ. *pag.* 285. Vide *Lumbus*. Erotianus ὀξὺν & ὀσφὺν pro συνωνύμοις vendi- tat; Galenus autem *in exeg. Hippoc.* quod inter lumbos & iſchium eſt medium ἰξύαν appellat in ἰξύας.

Iynx, ἴυγξ, avis quædam vocatur, quæ Lat. *torquilla*, quod reliquis corporis partibus nihil agentibus ſolam cervicem contorqueat. Hujus deſcriptionem & uſum in cibo & Medicina vide Aldr. *l.* 12. *Ornith. c.* 42. & de *Iyngi* congenere *cap.* 43. De uſu magico illius Lang. *l.* 2. *ep.* 59. quamvis in eo non conveniat cum Aldrov. quod cum illa avicula mugiente inter cannas in piſcinis confundat.

K.

Græca vocabula ab hac litera quæ incipiunt, vide in litera C. *expoſita*.

K*Aawy*, potus Indicus ex tritico Indico, *Mays* dicto, paratus.

Kabnos, id eſt, *fumus*, Rul. & Iohnſ. Fortaſſis mendum eſt, & legendum *Kapnos*.

Kachymia, *Kakimia*, id eſt, *Cachymia*. Vide *Cachimia*. Rul. & Iohnſ. Parac. *Chirurg. lib.* 3. *de puſtul. & exulcerat.* Galen. *cap.* 6. ubi dicit, Margaſitam eſſe Extractam *Kakimiæ*.

Kaib, id eſt, *lac acidum*, coagulatum. Rul. & Iohnſ.

Kal, id eſt, Sal de torrente, Rul. & Iohnſ.

Kald, id eſt, *acetum*. Iid.

Kaled, in negotio Lapidis Philoſophici ejuſque primo opere vocatur *Volans*, uti videre eſt *in Theatr. Chym. Vol. V. p.* 206.

Kali, id eſt, *cinis clavellatus*. Hinc *Alkali*. Vide ſupra *Kali*. Arabice *Uſnen*. Rhaſis vero ſcribit, *Kali* eſſe alumen asfur. Rul. De *Kali* videatur & C. Meretti *Not. in Artem Vitrar. Ant. Neri p. m.* 283. *ſeqq.*

Kamar, vel *Camar*, id eſt, *Argentum*. Iid.

Kamir, id eſt, *fermentum*. Iid.

Kanfor, id eſt, *Stannum*, Iid.

Kaprili, id eſt, *Sulphur*.

Kar, eſt *gemma lucens*, ſicut ignis. Iid.

Karabe, id eſt, *gumma*, ſicut ſafforata, notat *Succinum*. Vide *Carabe*. Paracelſ. etiam *Aſphaltum nigrum* vocat *Karabe*, *in prælect. Chirurg. de vulner. c.* 12.

Karabitus, vocatur Arab. *Phrenitis*, quia alienatio mentis concurrit, quæ etiam hoc nomine indigitatur. Foreſt. *l.* 10. *Obſ.* 1. *Schol.*

Karena, eſt vigeſima quarta pars minutiſſimæ guttæ, Paracelſ. *l.* 6. *de grad. & compoſ. c.* 7.

Kaſam, id eſt, *ferrum*, Rul. & Iohnſ.

Kathimia, idem, quod *Cadmia*, *lapis Calaminaris*, Tutia. Rul. & Iohnſ. Vide *Cadmia*. *Calaminaris*.

Kayl eſt *lac acetoſum*. Rul. & Iohnſ.

Kayſir, id eſt, *ſpuma maris*, proprie *pumex*. Iid.

Kazdir, *Kasdir*, *Kacir*, *Kaſizeros*, id eſt, *Stannum*. Rul.

Kenkel vocatur animal ad Tyriam tincturam utile, *in Th. Ch. Vol. V. p.* 12.

Kenne eſt lapis, qui in oculo cervi generatur, contra venena valens uti Bezoar. Vid. Ludov. Dulcis *de gemm. & lapid.* An fortaſſis idem cum Lachryma Cervi? de qua vide in *Dacryon*.

Kermes, vide *Chermes*.

Kerſudrus, nomen ſerpentis, qui alias *Cherſydros*, *Hydrus* appellatur, Aldrov. *Hiſt. ſerpent. & drac. l.* 1. *c.* 17.

Kibric diverſa ſignificat. Rul. deſcribit, quod ſit Mercurii & aliarum rerum fuſilium vel liquabilium parens, & prima materia, ex qua fit Mercurius. Ipſe Lapis quoque ita vocatur *in Lex.* Cui fere conſentit Libav. *Synt. Arc. Chym. l.* 7. *c.* 34. ſcribens, *Kibric* caput & pater aluminum, ſalium & omnium liquabilium metallorum. Alibi tamen, nimirum *d. l. c.* 7. *Kibric*. *Philoſophorum* paulo aliter deſcripſit; quæ verba non neceſſe eſt tranſcribere. Idem vocat & *Sulphur Kibric*, *Apoc. Herm. P. prior. c.* 2. *Kibric* vocatur *Gummi Philoſophorum*, *Th. Chym. Vol. V. p.* 84. Junge *pag.* 89.

Kibrith, id eſt, *Sulphur*. Rul.

Kibrius, *Kebric*, id eſt, *Arſenicum*. Iohnſ.

Kidibengi vocantur illi, qui *Bengi* ex ſemine & foliis cannabis paratum ad Veneris ſtimulum devorant, ex Olearii *Itiner. Ephem. Nat. Cur. A.* II. *Obſ.* 69.

Kiſes, Sal e rivo, vel fluvio. Rul.

Kiſt, id eſt, *grana quindecim*. Paracelſ. *Paragraph. l.* 7. *c.* 1. §. 4. *in append.*

Kobaltum, vide *Cobaltum*.

Kolerus dicitur *ulcus ſiccum*, Paracelſ. *Gener. Vermium & Apoſtemat. Tab.* 8.

Kolto, *Koltus*, Polonis vocatur *Plica Poloni-*

nica, Eph. N. Cur. *A. II. Obſ.* 52. *in Schol.*

Koma, *Komartos*, id eſt, *Calx viva*. Rul. & Iohnſ.

Kophi, thymiama Diis apponendum 2. medicamentum coquens, pectori inhærentia, & jecoris, frigiditatem corrigens. Anonym. *Sylv. Medicam. Compoſ. c.* 12. *l.* 1.

Kubul eſt minera plumbea, *plumbum Philoſophorum*. Rul. *Th. Chym. Vol. V. p.* 14. Meminit & alibi ſæpius hujus vocabuli.

Kumen eſt *coadunatio*.

Kuria, vel *Kymia*, vel *Kymus*, dicitur *Maſſa*. Unde *Alkymia*. Rul. & Iohnſ.

Kutubuth vocatur apud Arabes *Melancholiæ* ſpecies, quæ *errabunda* dicitur, & plerumque menſe Februario ægros infeſtare ſolet, quando nullo in loco quieſcere poſſunt, ſed hinc inde continuo vagantur, neſcientes tamen, quo vadant. Ita dicta eſt ab animali, quod in aquarum ſtagnantium ſuperficie hinc inde perpetuo curſitat. Hujus cauſſa noſtro judicio ponenda in ſpirituum animalium partim materiali fuliginoſitate & atrabiliaria acetoſitate, partim inordinata agitatione & mobilitate propter ſanguinis vernalem effervеſcentiam inchoantem oborta. Meminit hujus melancholiæ & nominis Arabici Sennert. *Med. Pract. l.* 1. *part.* 2. *cap.* 14. Alias infectum illud paluſtre Tipulæ vel Tipullæ nomine venit, uti colligere licet ex Aldrovand. *l.* 7. *de inſect. c.* 1. Vocatur & ibidem *Pulex Aquaticus*, tantæque eſt velocitatis, & levitatis, ut rariſſime quieſcat, & nunquam ſubſidat.

Kymenna, id eſt, *ampulla*. Iid.

Kymia, vide *Kuria*. Vocatur etiam *Kymia Cucurbita*, e qua fit deſtillatio. Rul.

Kymit elevatum, Cinabrium album ſublimatum. Ruland.

Kymolea dicitur lutum illud, quod ſub cote colligitur, alias *Chymolea*. Rul. & Iohnſ.

Kymus, vice *Kumen*. *Kymum* vel *Kyminum*, id eſt, *coadunatio*. Rul.

Kyra, id eſt, *Opopanax*. Rul. & Iohnſ.

Kyram, eſt *Nix*. Iidem.

L.

L*Abdanum*, vide *Ladanum*. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *num.* 388.

Labe, λαβὴ, idem, quod λῆψις, communiter *apprehenſionem*, acceptionem ſignificat, a λαμβάνω, accipio. Apud Hippoc. ſpecialiter ſumitur pro ἐπισημασία, h. e. prima febrium *acceſſione*, præcipue periodicarum. Galen. *in exeg. voc. Hippoc.* quamvis frequentius λῆψις vocabulo uſus Hippocr. *l. de morb. XIII.* 17. *l.* 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 20. *l.* 5. *Epid. XXXII.* 14. *l.* 7. *XLVII.* 5. *XLVIII.* 1. Vide Foeſ. *Oec. p.* 371. Gorr. *in def.* & verbum *Lambano*.

Labenæ vel *Labinæ* a *labendo* rectius quam Leæne a feræ hujus celeritate dicendæ vocantur moles ingentiſſimæ nivium conglomeratarum montibus Helvetiæ aliiſque excelſis, quæ vel a calore ſolis vel alio motu venti vel aviculæ in ramo agitatæ in præceps delapſæ celerrime incredibile damnum, ſylvis, domibus, brutis & hominibus miſere opprimendo & obruendo inferre ſolent, quemadmodum olim talia ruinarum veſtigia me quoque in montibus Taurorum nomine venientibus obſervaſſe inter Salisburgum & Carinthiam bene recordor, & egregie deſcripſit Joh. Jac. Vvagner. *Hiſt. Helvet. Curioſ. ſect. II. Artic.* 7. *p.* 32. *ſeqq.*

Labeo, χειλὼν, χελὼν, dicitur, qui prominentibus eſt labris. Uſurpatur de hominibus & piſcibus. Vocantur & *Brochi*; aliis *Bronci*. Vide Linden. *Ex. XI.* §. 37. *ſeqq.*

Labes, σπῖλος, vide *Macula*.

Labi, verbum ὀλισθαίνειν, πίπτειν, vide *Lapſus*, *Oliſthæno*.

Labis, λαβὶς, vocatur *forceps*, aut *volſella*, qua aliquid apprehenditur, & exrahitur. Hippoc. *l. de ſterilib. XXVI.* 13. Galen. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 3. Vide *Acanthabolos*.

Labium, *Labrum*, χεῖλος, proprie vocatur oris extremitas muſculoſa ipſum claudens & aperiens. Dicitur *Oris margo*. Diviſio eſt in *ſuperius* & *inferius*, quorum illud *labrum*, hoc *labium* dici rariſſime fuit obſervatum, Galen. *l.* 11. *de Uſ. part. c.* 16. Dieter. *num.* 919. Linden. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 13. §. 44. Bartholin. *l.* 3. *Anat. c.* 11. Quod in *labiis* prominet, πρόχειλον, & προχειλίδιον, appellatur, Lind. *d. l.* §. 45. Per ſimilitudinem etiam *Labia* vocantur extremitates duæ pudendi muliebris, inter quas rima externa eſt conſtituta, & ſunt corpora oblonga mollia, atque peculiarem ſubſtantiam habentia, qualis nulla alia eſt in toto corpore, Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 35. *fin.* Gr. κρημνοὶ dicuntur, item Erotiano χεῖλη, Linden. *d. l. c.* 7. §. 139. Ita quoque extremitates vulnerum ulcerumque vocantur *labia*, κρημνοὶ. Vide *Cremnos*. Proceſſus oſſium, qui ἀποφύσεις appellantur, *labra oſſis* dici, quia inſtar *labrorum* prominent, conſtat ex Barthol. *libell.* 4. *c.* 1. *in fin.* *Labium Leporinum* quid ſit, vide *Leporinus* & *Lagocheilos*. *Labrum* quoque vocatur vas ad balneum, vel in alium quoque uſum deſtinatum; unde *Labra* vinaria, olearia, leguntur in Lexicis.

Labor, πόνος, μόχθος, bifariam accipitur 1. de

1. de *Exercitatione* corporis ſeria & vehementio-ri, unde & moleſtia quædam, aut laſſitudo co-mitatur 2. de moleſtia doloroſa ægrotorum, imo de ægritudine ipſa. Hinc uſitatiſſima phraſis: morbo aliquo *laborare*: item *laborantes*, h. e. ægroti. Vide Gal. 5. *in* 6. *Epid. t.* 10. Foeſ. *Oec. pag.* 523. Dieter. *n.* 711. Linden. *Ex. XIII.* §. 102. *ſeqq.* Rhod. *in Lexic. Scrib.* In ſpecie operatio-nes vel ἐγχειρήσεις Chymicæ vocantur *labores Chy-mici*. Libav. *tr. de Igne natura cap.* 50. *Labor Sophiæ*, Paracelſicum eſt figmentum, quod di-cit, eſſe alterum mundum, imo paradiſum, in quo nullus morbus gignitur, nec permanet; nullum animal venenoſum habitat, nulla ſani-tas vacillat, ſed in quo operationes elemento-rum perfecte & integris facultatibus fiunt, quem-admodum ita deſcripſit *tract. vernaculo de vi-ta longa*. Meminit & *tract.* 2. *de peſtilitate*; Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Laboratorium, ἐργαστήριον, hodieque Chymi-cis notiſſimus terminus, qui ſignificat locum deſtinatum operationibus chymicis, ſive *do-mum chymicam*, cujus ingenioſa & accurata conſtitutio maximum poteſt ad exercitium ar-tis hujus afferre momentum. Rolfink. *Chy-miæ l.* 2. *c.* 16. Quale etiam publicis Incluti Magiſtratus Norimbergenſis ſumtibus & in hoc Lyceo Altdorffino extructum occurrit con-ſpectu ſatis dignum. Per *Laboratorium Natu-ræ* videtur Paracelſ. intelligere *mundum*, præ-cipue loca ſubterranea, in quibus nunquam otiatur, *l. de morb. Tartareis c.* 14.

Labrax, λάβραξ, vide *Lupus*, nomen piſcis pelagii. Galen. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 26. Linden. *Ex. XI.* §. 96. 98.

Labriſulcium, χειλοκάκη, vide *Cheilocace*.

Labrum, idem, quod *Labium*. Vide p. a. *Labium*.

Labyrinthus, λαβύρινθος, ſignificat proprie lo-cum variis ambagibus & anfractibus viarum in-flexum. In Anatomicis vero ob ſimilitudinem in aure interna meatus anfractuoſi quoque vo-cantur *Labyrinthus*, diſtincti tamen a cochlea, cujus anfractus in gyrum poſiti ſunt. Vide Bar-thol. *libell.* 4. *Anat. c.* 6. Scripſit etiam Para-cel. tractatum, quem inſcripſit *Labyrinthus* Me-dicorum errantium, in quo more ſuo gravius invehitur in Doctores Galenicos, & ſimul pe-culiaria fundamenta Empirica addiſcendi Me-dicinam tradit & proponit, tanta tamen cum obſcuritate in pleriſque occurrente, ut Bœo-tica ænigmata legiſſe videaris.

Lac, γάλα. Vide *Gala*.

Lacaphthon, λάκαφθον, quid ſit, incertum eſt, nec etiam ſæpe a Medicis uſurpatur. Me-minit ejus Ægineta *l.* 7. *c.* 22. in Cypheos magni compoſitione, ubi ſimul exponit per corticem piceæ aut alterius cujuſdam arboris. Ruellius vero exiſtimat, eſſe *naſcaphthum* ſive *narcaphthum*, aromatis genus, quod ex India deporta-batur, ſuffimentis optimum, notante Gorræo.

Lacca, λάκκα, vocabulum, eſſe Arabicum, credit Garzias 1. *arom.* 8. ſignificans humorem ad mellis craſſitudinem coctum, & ita idem cum *Loob*, *Luc*, denotans. Quid vero hoc vocabulo ſpecialiter indicetur, variæ ſunt Me-dicorum opiniones: In hoc tamen omnes con-veniunt, quod *Lacca* duplex ſit: *naturalis* & *artificialis*. De utraque vide C. Hoffm. *Officinal. l.* 2. *c.* 119. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 387. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Jac. le Mort *in Chym. Medico-Phyſ.* Vide Morley *Collect. Chym. Leid. cap.* 492. ubi *Lacca Magiſterium vegetabilium* vocatur. De *Na-turali* Chioccum *Muſ. Calceol. ſ.* 5. *p.* 630. de artificiali Libav. *Synt. A. Ch. l.* 6. *c.* 3. *Laccæ Florentina* vel, e pannis Scarlati tinctura infe-ctis, vel e cocco ipſo conficitur, *d. l.*

Laccos, λάκκος. Vide *Lacus*.

Lacerta, *Lacertus*, σαῦρα, σαῦρος, primo no-men eſt animalis quadrupedis digitati ovipa-ri, (uti vulgo creditur, quamvis ſint ex re-centioribus, qui viviparas *lacertas* obſervaſſe ſe teſtentur) cujus deſcriptionem, differen-tias, & uſum in Medicina videre licet apud Aldrov. *l.* 3. *de quadr. digit. ovipar. c.* 5. *ſeqq.* Adde Schroder. *l.* 5. *claſſ.* 4. *n.* 106. qui tamen hallucinatus eſt, quando per infectum deſcri-bere non eſt veritus. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* De *lacertis* in hominum corporibus genitis, nec non vomitu rejectis vide Caſp. Rejes *C. El. q.* 30. *Eph. Cur. A. III. Obſ.* 311. Deinde *Lacertus* etiam tribuitur quibuſdam piſcibus, v. g. *Coliæ*, *Sauro*, *Scombro*, uti pa-tet ex Aldr. *l.* 2. *de piſc. cap.* 53. *ſeqq.* *Lacertus* porro vocatur caro muſculoſa ſine oſſibus. Ruland. & ita idem, quod *Muſculus*. Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 5. Gr. μῦς. Spagyricis *Lacerta ru-bra* vocatur *Vitriolum Hungaricum Colcothar*. Rul. & Iohnſ. Libav. *in Apoc. Herm. P. prior. c.* 2. Et *Lacerta rubra* ſecretior quædam præ-cipitati Mercurialis præparatio, *d. l. c.* 4. *La-certa viridis* dicitur, quando ſolutioni additur paululum Cupri, Morley *Collect. Chym. Leid. c.* 266. Vide *Saura*.

Lachanon, λάχανον. Vide *Olus*.

Lachlachatum eſt nomen medicamenti ſto-machici, cujus deſcriptio habetur apud Avic. *l.* 5. *ſum.* 2. *tract.* 6.

* *Lachne*, λάχνη, lanugo, ſpuma maris.

Lachryma, δάκρυον. Vide *Dacryon*.

Lachrymale, punctum. Vide *Punctum*.

Laconicum, λακωνικὸν. Vide *Balneum*. Fuit olim pars prima balnei apud antiquos, & ſola fere ex toto balneo nobis ſupereſt, teſtudo ſcil. illa thermarum, quæ igne concalefacta, vaporem ſiccum continet, a quo ſudor in corporibus movetur. Gr. ὑπόκαυσον, & πυριατήριον ξηρὸν & θόλος ξηρὸς vocatur. Gorr. Adde Vveker. *Antid. gen. l.* 1. *cap.* 23. De antiqua *Laconici* ſtructura vide Rhod. *ad Scrib. n.* 60. *p.* 103. *ſeqq.* A Cicerone & Celſo *Aſſa* dictum fuit.

Laconiſmus, λακωνισμὸς, dicitur brevitas loquendi & ſcribendi cum aliquo receſſu veteribus olim recepta, & in hoc ſcribendi genere excelluit Hippocrates, licet non ſit diſſimulandum, quod ſæpe cum obſcuritate ſit conjuncta hæc loquendi & ſcribendi ratio. Legatur Theodor. Ianſ. ab Almelov. *Invent. Novantiq. p.* 50. 145. 178. 179.

Lactans, θηλονὴ, θηλάστρια, θηλωτὶς, *nutrix* vel mater, quæ lac e mammis ſugendum præbet, a θηλάζω, quod verbum active pro *lacto*, & paſſive pro *ſugo*, vel *lactor* accipitur, uti patet ex Lexicographis, & de pueris *lactentibus*, vel ſugentibus, a Galeno uſurpatur, 5. *in* 6. *Epid. t.* 37.

Lactarium edulium, τὸ διὰ γάλακτος ἐδεσμα, Gal. *l. de bon. & mal. ſucc. c.* 13. Dicitur & γαλακτικὸν ἐδεσμα. τὰ. Item γαλάκτινα, *Lacticinia*, hoc eſt, edulia varia ex lacte parata. Talia propter lentorem bolarem Tartarum gignere vult Parac. *Param. l.* 3. *tr.* 1.

Lactes. Hujus vocabuli non eadem eſt apud veteres & recentiores ſignificatio. Illi enim vel uſurpatur pro inteſtinis tenuibus: vel pro ſucco, quem perſimilem lacti piſcium muſculorum ventriculis cernimus, quemque genitalem ſuccum, vel rorem, appellare poſſumus, imo debemus: vel pro meſenterio, omento, pancreate pro glandulis meſenterii. Aliis quoque thymum, corpus illud glanduloſum ad jugulum ſitum Lactes dici & in vitulis ad eſum expeti ſcribit Bartholin. *Anatom. l.* 2. *c.* 4. *p.* 348. Recentiores vero optime nomen hoc tribuiſſe videntur *venis lacteis* vel *chyliferis* per meſenterium diffuſis, quemadmodum hanc appellationem & varietatem ſignificationum egregie expoſuit Caſp. Aſellius *tr. de Lactibus*, ſive *Venis lacteis*, & præſertim *c.* 1. & 10. Confirmavit Barthol. *libell.* 1. *c.* 3.

Lacteus, γαλάκτινος, γαλακτικὸς, variis humoribus etiam excrementitiis tribuitur. *Chylus* dicitur *lacteus ſuccus*. Talis ſuccus *lacteus* chyloſus ſæpe etiam e ſecta vena obſervatus fuit effluens, præſertim ſi aliquot horis poſt aſſumtum cibum V. S. fuit inſtituta. Vide *Act. Philoſ.* Oldenb. *Ann. Menſ. Nov. Dec.* & *Jan.* 1666. Et apud Parac. ſæpe occurrit *Lactea urina tr. de urin. judiciis l.* 1. *c.* 1. *ſeqq.* eſtque ab alcola, ſive tartaro reſoluto. Tribuitur & venis chyliferis, & lactiferis, de quibus ſupra dictum. Vide *Galactophorus*. Dicitur quoque de *linea alba* in cœlo, quæ *Galaxia* appellatur. Vide *Galaxia*. *Febres* puerperarum quædam vocantur *lacteæ*, quod plerumque ab & cum lactis in mammis proventu excitetur ebullitio ſanguinis & intemperies febrilis, de quibus vide Vvilliſ. *c.* 16. *de febrib.* *Lactea cura* vocatur, quæ inſtituitur per copioſum, & continuum lactis uſum in cibo & potu, & valde commendatur a plurimis in arthritide, notante Boneto *Mercur. Compital. l.* 1. *p.* 35.

Lactica, eſt epitheton febris Typhoidis alias dictæ, quæ ab Arabibus *lactica* dicta fuit, teſte Lang. *l.* 2. *ep.* 41.

Lacticinia, γαλάκτινα, dicuntur edulia e lacte parata, quæ in morboſa diſpoſitione facile corruptibilia ſunt, & tribus vel quatuor partibus diverſis imbuta, caſeo, ſevo, butyro, parte nitroſa, quæ corrupta ægros vario modo excruciare poſſunt. P. M. de Calderia *Tom.* 2. *Oper. p.* 203. *B.* Hoc nomine alias quoque veniunt *glandulæ faucium*, quæ *animellæ* dicuntur. Veſal. *lib.* 6. *de H. C. P. cap.* 5.

Lactiſma, λάκτισμα, id eſt, ictus calce inflictus. Et λακτιστὴς, calcitrator. Lex. Gr.

Lactipotor, γαλακτοπότης, qui lactis potu capitur, Pollux. Dicitur & *lactibibus* aut *lactibulus*, Meibom. *de Cereviſia cap.* 2. Item *Lactibibax*, Bernh. Herlinus *in Conſilio Sanitatis vernaculo p.* 132. 133.

Lactumen, idem eſt, quod *Achores*, ſive *cruſta lactea*, Vvalth. *Sylv. med. p.* 14. *Lactumina* dicuntur *cruſta lactea*, apud Heurn. *de morb. c.* 7. Vvelſch. *Cent.* I. *Obſer.* & *Cur.* 23.

Lacuna, idem quod *Choana*, *Infundibulum*. Vide *Choana*.

Lacune, hic eſt, *Terra ſigillata*, Ruland. & Iohnſ.

Lacus, λίμνη λάκκος, quid ſignificet, notum eſt, nimirum aquam ſtagnantem, & propterea facile corruptibilem. Idem quod *ſtagnum*, *palus*. Galen. *l.* 4. *de S. fac. c.* 20. & *l.* 9. §. *Chalcanthos*. *Lacus* etiam dicitur de vaſis ad lavandum idoneis, & ita coincidit cum *Labro*. Ruland. *in* Lex. Quomodo differat ab

ἕλος,

ἶλ@, vide Jul. Alex. *not. ad Galen. l.* 5. *meth. med. c.* 12.

Ladanon, λάδανον, dicitur & *Labdanum*, (perperam vero confunditur cum vocabulo *Laudanum*, de quo inferius dicendum, eſtque ſuccus pinguis & roſcidus fruticis, *Ciſtus Ledon* dicti, foliis adhæreſcens. Cogitur facile in maſſam non abſimilem pilularum, colore opaco cinereo, inflammabile, ſuaveolens in ſuffitu, de quo videatur Dioſcor. *l.* 1. *c.* 128. C. Hoffmann. *Offic. l.* 2. *c.* 120. Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 388. Fr. Hoffmann. *in Clavi ad h. l.* Laudat & Gal. aliquoties in ſcriptis ſuis virtutem *ladani*, præſertim *lib.* 2. *de C. M. P. G. c.* 2. ubi dicit, & emolliendi & repellendi virtutem ſimul habere. Abuſive vero *ladanum* ſumitur de ſordibus barbæ hircorum adhærentibus, *l.* 1. *de C. M. S. L. cap.* 1. *in fin.*

Lælaps, λαῖλαψ, dicitur *ventus procelloſus*, procella, turbo, præſertim ſi multam & largam pluviam conjunctam habeat. Hinc cœlum dicitur procelloſum & nimboſum, οὐρανὸς λαιλαπώδης Hipp. 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 4. & 5. ὕδωρ λαιλαπῶδες, aqua procelloſa, nimboſa, quæ damnatur, *l.* 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 19. Jung. Foeſ. *p.* 373. Gorr. *in def.*

Læmos, λαιμὸς, ſignificat *gulam*, & eam præcipue œſophagi partem, quæ in cibis devorandis voluptatis ſenſum percipit, ut indicat Galen. 3. *de R. V. I. A. t.* 11. Occurrit alias vocabulum hoc in Hippocr. *l. de Corde II.* 5. & *l.* 2. *Epid. ſ. VI.* 14. & latine redditur *Guttur*.

Læſio, βλάβη, vide *Blabe*. Eſt vero proprius limes rerum præter naturam in Medicina dictarum, quarum quædam *lædunt*, quædam *læduntur*, quædam *læſionem* comitantur. Ubi per *læſionem* intelligendum nihil aliud, quam quando partis alicujus opus vel functio incommodatur, & vitiatur. Dicitur alias *Affectio*, διάθεσις præter naturam. *Læſiones* externas communi nomine τραύματα, *vulnera* vocatas fuiſſe, teſtatur Gal. 2. *de artic. t.* 18. quamvis in Græco habeatur κοινοπλύματα, quod vocabulum mutandum eſſe in κοινῶς τραύματα, volunt Interpretes.

Lætificans, Græce dici poſſet εὐφραντικὸς, epitheton eſt quorundam medicamentorum & confectionum ſanguini & ſpiritibus activitatem & ſpirituoſitatem conciliantium, quæ proſunt in melancholia & virium vitalium animaliumque languore. Talia occurrunt in Diſpenſatoriis Norimbergenſi & Auguſtano; quorum unum eſt Rhaſis, alterum Nicolai Præpoſiti. Formulas quoque ſimiles exhibet Langius *l.* 3. *ep.* 1. *c.* 6. & 7.

Lætitia, χαρὰ. Vide *Gaudium*.

Lævigatio, λείωσις, eſt actio, qua id, quod inæquale & aſperum fuit, redditur æquabile, planum & *læve*. Uſurpatur a Galeno de cibis, qui dentibus *lævigantur*, Gal. *l.* 11. *de V. P. c.* 8. Chymicis *Lævigatio*, ſeu *Alcooliſmus* eſt cal inatio, quæ rem pulverando in *Alcool* adducit. Et eſt hic reductio quorundam per glutinationem, quorundam perfuſionem, aut fulminationem. Rul. & Iohnſ.

Lævis, *Lævitas*, *Lævor*, λεῖ@, λειότης, λέωμα, dicitur de rebus diverſis, quæ ad contractum nullam habent inæqualitatem, ſed æquabilia ſunt & plana. Opponitur *aſpero* & *aſperitati*. Uſurpatur partim de corpore & ejus membris, ita arteria pulmonalis, olim vena arterioſa dicta, ad differentiam aſperæ arteriæ dicitur *Arteria lævis*, Gal. *l.* 7. *de V. P. c.* 9. & apud Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 29. *cutis* totius *lævitas* legitur, & opponitur τῷ φρικώδει, horridæ cutis aſperitati. Uſurpatur quoque de alimentis; ita viſcoſitas ptiſanæ hordeaceæ *lævis* probatur 1. *de R. V. I. A. t.* 18. Item de ſedimento urinæ, 2. *progn. t.* 72. Eſt etiam præternaturalis *lævitas* v. g. inteſtinorum. Vide *Leienteria*. Chymicis quoque *lævor* vocatur, Gr. λέωμα, pulvis impalpabilis exquiſitiſſimæ *lævitatis*, qui & *Alcool* quibuſdam dicitur, & fit quidam manu, vel tritura ſuper marmore cum porphyrite, vel in mortario cum piſtillo, ita ut, quod contritum eſt, excutiatur per ſetaceum, vel linteum. Et tales *lævores* dicuntur χειροτόνητοι, χειροποίητοι. Alius fit abſque manu ἀχειροποίητος, & pertinent ad myſteria Chymicorum. Huc pertinet Calces, Flores, præcipitata &c. Libav. *Synt. Arc. Chym. lib.* 4. *c.* 3. Alias *Lævor* ponitur aliquando pro *livor*, & *lævidus* pro *lividus*, uti docet Keuchen. *Not. ad Seren. p.* 127.

Laganizo, λαγανίζω, ſignificat remitto, *leniſio*. Uſurpatur ab Hipp. de vento, qui opponitur vehementius ſpiranti, *l. de morb. ſacro XV.* 10. quamvis mihi cum Foeſ. videatur mendoſa lectio, & potius legendum eſſe λαγγάζω, aut λαγαρίζω, *laxus* fit, & ſegnior; quia verbum λαγανίζω neque in theſauro Henr. Stephani, neque Scapula, fortaſſis nec in aliis occurrit. Vide Foeſ. *p.* 371.

Laganon, λάγανον, *placentæ* genus eſt, & ſpecies *Itriorum*, vilior, craſſique ſucci, & tarde commeantis, utpote ex ſimilagine parata. Gal. *l.* 1. *de Al. facult. c.* 4. Jul. Alex. *in Not. ad h. l.* Vide *Itrion*.

Lagaros, λαγαρὸς, vocatur *laxus*, *mollis*, non diſtentus. Dicitur comparative de dextro cordis ventriculo, Hippocrat. *de corde IV.* 10. Jun-

Junge Linden. *Ex. V.* §. 41.

Lagneia, *Lagneuma*, λαγνεία, λάγνευμα, ſigniſicat rem, vel *coitum Venereum*, concubitum cum emiſſione ſeminis. Frequenti in uſu apud Hipp. v. g. *l. de nat. puer.* XIIX. 10. XXII. 8. XLIV. 1. *l. de Genitura* II. 16. 21. *l.* 2. *de diæta* XXXVI. 6. *l. de int. affect.* XXXV. 23. L. 30. (ubi λάγνευμα ſemen ipſum in coitu emiſſum ſignificat) *l.* 6. *Epid. ſ.* 5. *t.* 23. Verbum quoque λαγνεύω, *coeo*, rem Veneream exerceo, non infrequens eidem dictis in locis, præſertim *l. de Genit.* Vide Foeſ. p. 371. Mercurial. *l.* 1. *V.* L. *c.* 17. & *l.* 2. *c.* 15.

Lagocheilos, λαγόχειλος, dicitur, qui *leporina* habet *labia*, Gal. *l. Introduct. cap.* 3. & *in defin.* Id vitii aliquando naturaliter provenit, aliquando a cauſſa præter naturam, ut uſtione, cicatrice, futura latione & malefacta, interdum etiam ſenectute. Idem ſi inferiori palpebræ contingat, ἐκτρόπιον appellatur. Hæc Caſtellus. De curatione *labiorum leporinorum* videatur Aquapend. *in operat. Chirurg.* §. *quomodo curta labia reſarciantur*? Senn. *lib.* 2. *M. Pr. P.* 1. *c.* 4.

Lagon, λαγὼν, idem, quod κενεὼν, *Ilia*. Vide *Ceneon*, *Ilia*. Legitur apud Hipp. *l. de int. aff.* XXIIX. 6.

Lagophthalmos, λαγόφθαλμος, id eſt, *Leporinus oculus*, cum ſuperior palpebra adeo retrahitur, ut oculum, dum clauditur, totum non tegat; eſtque affectus in partibus inſtrumentalibus non magnitudine, ſed defectu peccans, cujuſmodi omnia mutila & curta, ſicut in labris, ſic & in oculis cernitur. Gal. *dd. ll.* Gorræus & Caſtellus. Tale vitium heic Altdorffi contigit in fœmina ex intumeſcentia ſeroſa palpebræ ſuperioris, degenerante in putredinem & totalem corruptionem, qua ſublata, ex negligentia Chirurgi palbebra brevior relicta fuit, ut oculo aperto dormire neceſſe habuerit. De hoc affectu videatur & Paræus *Chir. l.* 9. *c.* 23. & *l.* 16. *c.* 6.

Lagopus, λαγόπους, λαγωΐς, λαγωΐνη, præter ſignificationem Botanicam eſt nomen *perdicis albæ*, quæ & *Perdix Alpina*, vel Alpeſtris dicitur, cujus deſcriptionem cum uſu in cibo & Medicina tradit Aldrov. l. 13. *Ornithol. c.* 21. Dicitur & *Gallina nivalis* & deſcribitur a Joh. Jac. Wagner. *Hiſtor. Helvet. Curioſ. ſect.* IV. *Artic.* 2. *p.* 200.

Lalia, λαλιά, *loquelam*, *locutionem*, ſignificat. Ægyptiis anima rationalis vel animus dicebatur ἑτέρα λαλιά, *alter ſermo*, notante C. Hoffmann. *com. ad Gal. l. de V. P. n.* 26. 816. Vide *Locutio*.

* *Lama*, πέταλον, cum loquimur de iis quæ e veſica excernuntur, *lamæ* ſunt partes a veſica avulſæ parvarum laminarum ſimilitudine. V. Gal. de L. A. l. 6. c. 3. ubi lamarum excretionem per urinarium vas inter certiſſima inditia affectæ veſicæ refert, carunculatum autem, renum laborantium ſignum pathognomonicum conſtituit.

Lamac, id eſt, *Gummi Arabicum*. Rul. & Iohnſ.

Lamare, & *Lamare lampe*, id eſt, *Sulphur*. Iid.

Lambano, λαμβάνω, communiter ſignificat *accipio*, *ſumo*, v. g. cibum *capere*, Hipp. 2. *aph.* 8. in utero *concipere*, 5. *aph.* 59. Peculiariter vero etiam dicitur de morbis invadentibus homines, & ſignificat *Corripio*, Infeſto, v. g. *Cauſus*. Hipp. *l.* 1. *de morb.* XXVII. 1. 2. 3. & paſſivum λαμβάνεσθαι, *corripi* morbo denotat, 5. *aph.* 30. 55. 6. *aph.* 17. 31. & *alibi*. Vide Dieter. *n.* 492.

Lambdaciſmus eſt vitium linguæ ad balbos & blæſos pertinens, quando præſertim loco conſonantis literæ *vau* caninæ *lambda* enunciant. Vide *lotaciſmus*.

Lambdoeides, λαμβδοειδὴς, dicitur de eo, quod figuram literæ Græcæ Λ repræſentat. Communiter epitheton eſt *ſuturæ* poſterioris in capite, qua occiput incipit, tranſverſæ, Gal. *l. de oſſib. c.* 1. & *l. de nervor. diſſect. cap.* 7. Barthol. *libell.* 4. *c.* 5. De hac ſutura ſcribit Galen. *dicto* de oſſibus *loco*, illam aliquando deeſſe, ubi prominentia occipitis nulla eſt. Deinde etiam *Os Hyoides* ad baſin linguæ vocatur *Lambdoides* a Gal. *de muſcul. diſſect. c.* 13. & *d. l. de nerv. diſſect. c.* 10. Vide *Hyoides*. Tandem ab Actuario quoque *venæ cavæ deſcendentis diviſio*, qua in duo crura abit paulo ſupra initium oſſis ſacri; λαμβδοειδὴς appellatur, a figuræ ſimilitudine, quam Gal. literæ Λ. comparat *l. de Anatom. venar. c.* 8. Verum Caſp. Hoffmann. *in notis MMSS.* vitioſum hoc eſſe, expreſſe ſtatuit, propterea cum Reviſoribus & Cornario corrigendum eſſe monet in Λ.

Lambitivum, idem, quod *Linctus*, vel *Loch. Eclegma*. Vide *Eclectos*.

Lamentatio, κλαυθμὸς, idem, quod *Fletus*. Vide *Fletus*.

Lamia, λαμία, ςρὺγξ, λαιςρυγὼν, ſignificat vel ſpectrum nocturnum diabolicum ſub forma fœminæ, vel fœminam maleficam. Creduntur *Lamiæ* infantum tortrices eſſe, teſte Keuchen. *in not. ad Seren. p.* 387. *ſeqq.* Latine etiam *Strix* appellatur. Proprie ad forum Medicum non ſpectat hæc conſideratio.

Lamina, ἔλασμα, ἐλασμὸς, πέταλον, communi-

muniter ab Anatomicis tribuitur variis inſtrumentis ad ſecanda corpora accommodatis, cujuſmodi ſunt Scalpella, Spathomelæ, Amphiſmelæ, Specilla, &c. Gal. *l.6. admin. Anat. c.10.* Verum adhuc latius ſe extendit hujus ſignificatio ad alias metallicas extenſiones, ſive bracteas, etiamſi non ad ſectionis uſum faciant. Ita *Lamina* plumbea legitur apud Ægin. *l.7. c.3.* §. *Molybdos*. Vide ſupra *Bractea*. Ita Hildan. meminit *Laminæ* ferreæ pro depreſſione gibbi, *Sēt.5.Obſ.67.*

Lamneia, λάμνεια, *laminam* ſignificat, Moſchion. *de morb. mul. c.138.*

Lampas, λαμπάς, idem, quod *Lucerna*, de qua vide infra. *Lampas vitæ* eſt magicum artificium, de quo, ſi lubet, plura vide apud Libav. *Defenſ. 1. Syntagm. Arc. contra Scheunemann. c.3. Tom. III. Oper. p.5.6.*

* *Lampata*, creditur eſſe radix ſmilacis cujuſdam aſperæ a Chinenſibus, ſive Sinenſibus hoc Lampatæ nomine appellatæ, unde delata nomen Chinæ habuit. V. China.

Lampe, λάμπη, λαμπὴ, ſignificat vel *ſpumam*, & ita idem eſt, quod ἀφρὶς; vel ſignificat id, quod in aceto ſupernatat vino adulterato, item pingue quiddam glutinoſum, quod olivis muria conditis ſupernatat. Erotianus *in Onomaſt. p.70. d.* Sunt & λάμπαι *bullæ* quædam in urinæ ſuperficie innatantes diaphanæ. Actuar. *l.1. c.18. de urinis*. Hinc ἐρυθρὸν λαμπῶδες, urina ſpumea & limpida legitur apud Hipp. *1. Prorrhet. ſ.2. t.60. & Coac. t.186.* Jung. Foeſ. *p.373.*

Lamperos, λαμπηρὸς, idem, quod λαμπρὸς. Vide *Splendor*. Galenus etiam *in exeg.* interpretatur ſpumoſum, quod ſpuma luceat.

Lampetra, ἀλαβὴς, nomen piſcis e ſerpentino genere, cujus deſcriptionem cum uſu in cibis exhibet Aldrov. *l.4. de piſc. c.13.* Lind. exiſtimat, eſſe βδέλλαν Strabonis, *Ex.XI.* §.58. cui videtur aſſentiri Chiocco. *Muſ. Calceol. ſ.3. p.426. ſeqq.* Vide J. J. Wagner *Hiſtor. Helvet. Curioſ. ſect. IV. Art.3. p.213. ſeq.*

Lampodes, λαμπώδης. Vide *Lampe*.

Lamprophonos, λαμπρόφωνος dicitur, qui vocem edit magnam ſonoram ac quaſi ſplendidam, monente Joh. Bapt. Perſona *Comm. in Galen. l. quod anim. mor. ſeq. temp. p.m.287.*

Lampros, λαμπρὸς, h.e. lucidus, *ſplendidus*. Specialiter vero Hipp. λαμπροὶ dicuntur *vegeti*, incolumes, & colore bene habito præditi, *l. de A.L. & Aq. IV.13.* Vide *Splendor*.

Lampter, λαμπτὴρ, dicitur *lucerna*, laterna, aut *Pharus*, qui in turribus ſuſpenditur, ut navigantibus præluceat. Legitur apud Hipp. *l. de int. aff. XXIX.21.*

Lampyris, λαμπυρὶς, idem, quod *Cicindela*. Vide ſupra in *Ci*.

Lana, ἔριον, vide *Errion*, *Erion*. De *lanarum* generatione & differentiis legi poterit Aldrovand. *l.1. de quadrup. biſulcis c.8.* *Lanæ* uſus, præſertim vero *ſuccidæ*, illotæ, ſordidæ, quæ ἔριον οἰσυπηρὸν, item *Oeſypus*, οἴσυπος, dicitur, olim fuit frequentiſſimus, uti patet ex Hipp. & Gal. Scribon. (vide *Lex. Scrib.* Rhodii) Keuchen. *ad Seren. p.114. 225.* C. Hoffm. *l.2. V.L. c.14.* Vide *Oeſype*.

Lanarius, eſt nomen *Accipitris* vel *Falconis*, ita dicti vel a laniandis aviculis, vel quod multas molles plumas lanarum inſtar habeat, cujus deſcriptionem vide apud Aldr. *l.5. Ornithol. c.11.*

Lancetta eſt cultellus chirurgicus rectus utrinque acie ſumma præditus ad venæ ſectionem & abſceſſus aperiendos hodieque uſitatiſſimus, & ita notiſſimus.

Languor, ἄρσις, nihil aliud eſt, quam corporis, aut membrorum ejus veluti *diſſolutio*, & remiſſio, cum non aliter ac reſolutis ſive paralyticis diſſolutæ appareant. Gal. *3. in 3. Epid. t.37.* videlicet ob deficientem flammæ vitalis & ſucci nervoſi ſpirituaſcentiam & activitatem. Dicitur & *debilitas*, *infirmitas* corporis. Vide *Aſtheneia*, *Blechros*.

Lanius, idem, quod *Lanarius*, nomen *Accipitris*. Aldrov. *d. l. & c.12.*

Lans, id eſt, *Argentum mortuum*. Rul. & Iohnſ.

Lanugo, χνόος, χνῦς, vide *Chnus*. In Phytologia ſunt filamenta tenella cuticulæ extimæ inſtar *lanæ* adnaſcentia. Schroder. *l.1. c.2.*

Lanx, πάλαντον ζυγὸς, ſignificat *trutinam*, qua res ponderantur, vel potius duo vaſcula ampla in trutina, quibus res ponderandæ imponuntur. *Lanx* quoque dicuntur *Amygdalæ amaræ*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Laonica vocatur curatio arthritidis, quæ non fit purgantibus, & evacuantibus univerſalibus, ceu fruſtraneis partim, partimque magis noxiis, ſed quæ fit topicis evacuantibus e parte affecta, dum materia eſt adhuc mobilis, cum ante ſtatum, tum in ipſo ſtatu, quemadmodum hunc terminum expoſuit Hieron. Sachetas Ælianus Medicus Brixienſis *in Relatione de Podagricis & Arthritic. morb. c.10. p.m.53.*

Laos, id eſt, *Stannum*. Rul. & Iohnſon.

Lapacticos, λαπακτικὸς, h.e. *alvum evacuans*, idem quod ὑπακτικὸς vel ὑπήλατος. Legitur apud Gal. *l.V.S.F. c.2.*

Lapara, λαπάρα, λαπάρη, idem, quod κενεὼν, laterum cavitas, ea corporis pars, quæ eſt inter

inter coſtas ſpurias & oſſa, quæ ad ilia pertinent. Galen. *l.* 2. *de fractur. t.* 71. Idem, quod λαγών. Vide *Ilia*. *Ceneon.* Lind. *Ex.* VII. §. 6. Erotianus idem dicit quod πλευρά.

Laparos, λαπαρὸς, id eſt, *mollis*, *vacuus*. Unde & ὑπολάπαρον, *ſubvacuum*, & *ſubmolle*, ſignificat, Gal. *l.* 3. *diff. reſp. cap.* 12. Lind. *d. l.* §. 4. A verbo λαπάσσω, vel λαπάττω, *emollio*, *evacuo*, Hipp. *progn. t.* 2. Gal. *in comm. Coac. t.* 204. *l.* 4. *Epid.* XX. 2. Vide Foeſ. *p.* 384. ubi plurima loca invenies.

Lapatto, λαπάττω. Vide *Laparos*.

Lape, λάπη, *pituitam tenuem* ſignificat Hippoc. quæ ore rejicitur & ſalivationis comes eſt, *l.* 2. *de morb.* XV. 9. LIII 6. LXIV. 5. LXXI. 7. *l. de int. aff.* VII. 12. XIII. 12. & *alibi ſæpius*. Foeſ. *p.* 375.

Lapideſcens, λιθώδης, λίθινος, idem fere quod *Lapideus*, niſi quod illud vocabulum magis exprimat paſſionem illam mutationis in naturam ſaxeam, quam antea nondum habuit. Quale vero ſit proprie illud principium *lapidificum*, an ſuccus, an ſpiritus, vel aliud quid, pertinet proprie ad Phyſicos. Videatur etiam Chioccus *Muſ. Calceol. ſect.* 3. *p.* 305. *ſeqq.* Tale vero principium quandoque in ſanguine ejuſque ſero contineri præternaturaliter, colligere eſt ex generatione Calculi. Vide *Calculus*.

Lapideus, λιθοειδής. Vide *Lithoeides*.

Lapidillus, vocatur cochlear chirurgicum, quo calculus poſt inciſionem extrahitur. Blaſius *Med. Univ. p.* 73. & 341.

Lapillatio, terminus Paracelſicus, indicans lapideſcentiam ſive generationem calculi ex lliaſtro, ſive de viſco in loco alieno, ubi poſſibile fuerit *lapillari*, vel tartarizari. *Fragm. Medicis ad Tom.* III. *referendis l.* 1. *de Tartar. c.* 8.

Lapis, *Lapillus*, λίθος, λιθίδιον, λιθάριον, λιθὶς, quadrupliciter potiſſimum accipitur. (1) Phyſice de corporibus mixtis animantis duris, cujus innumeræ ſpecies, & differentiæ occurrunt, de quibus videantur rerum Phyſicarum ſcriptores varii. In hac ſignificatione ſumſit Galen. *l.* 9. *de S. Fac.* quando ex ſponte naſcentibus corporibus eſſe ſcripſit a terra vulgo dicta diverſis. (2) Pathologice pro *Calculo* renum veſicæ & in aliis quandoque partibus genito, diciturque Gr. λιθίασις. Vide *Calculus*. (3) Pharmaceutice, quando vel ex Phyſicis *lapidibus* multæ ſpecies tranſſumtæ leguntur in uſum Medicum, dividunturque in pretioſos, qui *Gemmæ* quoque vocantur: Vide *Gemma*: & minus pretioſos; quorum plures apud Galen. *d. l.* & alibi allegatos reperies. Loca videantur *in Theatro* Mundellæ & *Indice* Braſſavoli, cum non opus ſit, heic omnia tranſſcribere. Multos enim recenſet Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Adde Schroder. *l.* 3. *c.* 4. & *ſeqq.* Vel quando lege artis Pharmaceuticæ præparantur *Lapides*, ut ſunt, *Medicamentoſus*, vel *Salutis*, *Corroſivus* & alii, de quibus vide Schroder. *l.* 2. *c.* 65. Jung. Fr. Hoffmann. *in clavi* & deſcriptiones eorum videantur in Iunken. *Lex. Ch. Ph. P. I. p.* 127. *ſeq.* (4) Spagyrice, ubi potiſſimum in omnium illorum ore reſonat *Lapis Philoſophorum*, qui dicitur & habetur Medicina univerſalis, per quam metalla transformantur, & morbi omnes ſanari poſſunt. Pollere creditur virtute intentiſſima, & velut in centrum arte coarctata, quæ extenſa tincturam exhibet abſque numero. De cujus præparandi modis hyperboliciſque encomiis proſtant innumeri pene tractatus, nec adhuc ceſſant amatores hujuſmodi commentorum in publicum proferre ſcripta, non obſtante, quod tantum non omnes tempus, & operam, & oleum perdiderint. Si placet, videantur *ſcripta* Baſilii Valentini, Theatrum Chymicum per ſex volumina, Libavius *in ſuis operibus*, & alii plures. Quid B. Rolfink. judicaverit de *Lapide Philoſophorum* & Panacea, videatur *in ejus Chymia l.* 1. *c.* 9. Quæ de ſuo Lapide Medicinali Hermetico Chriſt. Ad. Balduinus encomia ſcripſit, *in Ejuſdem Hermete Curioſo Invento XII.* legantur. Denique (5) ſumitur etiam ſæpe abuſive & æquivoce de diverſis rebus vocabulum *Lapis*, v. g. *Lapides* Carpionum, Percarum, Cancrorum vocantur quædam corpuſcula in capitibus illorum piſcium & aquatilium reperta, duritiem pene lapideam obtinentia, revera tamen non ſunt *lapides*. Ita in Chymia *Lapis* vocatur omnis res fixa, quæ non evaporat. *Lapis Adiz* eſt ſal Armoniacum. *Lapis animalis*, id eſt, ſanguis humanus. *Lapis*, ex quo conflatur plumbum nigrum, minera plumbi. *Lapis non lapis*, h. e. efficacia, non ſubſtantia dicitur *Elixir*. *Lapis rebis* vel teſtudinem, vel capillos hominis cholerici, aut ſanguinei denotat. *Lapis calcis*, id eſt, ſcoria ferri, vel batitura æris. *Lapis major*, compoſitum ex 4. elementis, filius unius diei. *Lapis occultus benedictus*, id eſt, ovum. *Lapis aureus* h. e. urina. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Lapſus æquivocum eſt. Proprie ſignificat idem, quod *caſus*, Græce πτῶσις, κατάπτωσις. Vide *Caſus*. Hujuſmodi *Lapſum* ex alto inoxium vide *Ephem. Nat. Cur. Ann. III. Obſerv.* 71. Tropice *Lapſus* etiam pro *errore* ſumitur, ἁμάρτημα. Vide *Erratum*. *Lapſus* demoti-

motivus eſt repentina morte facta correptio, periculoſior apoplectico. Rul. & Iohnſ.

Lapto, λάπτω, ſignificat lambendo bibo, *ſorbeo*. Legitur apud Hipp. *l. de corde* LV. 1.

Laqueus, βρόχος, παχεῖς, quid ſit notum eſt. Referri quoque debet ad inſtrumenta chirurgica, utpote ad quaſdam operationes neceſſarius, uti patet ex Gal. *l.* 6. *meth. med. c.* 5. *in fin.* & Oribaſii totus libellus *de laqueis.* In ſpecie ad *Gloſſocomon* quoque requiruntur, uti patet ex Gal. *l.* 7. *de V. P. c.* 14. & Oribaſ. *de machinament. c.* 7. Alias *laquei* conſideratio quoque inter cauſſas morbificas, præſertim vocis privationis ſpectat ex Galen. *l.* 1. *de L. Aff. c.* 6. Pathologice quid dicatur *Laqueus Gutturis*, vide infra *Tonſillæ*.

Lar, ἑςία, idem, quod *Focus*, *Calor*, *Ignis.* Vide *Focus*. Uſurpatur de flamma vitali & calido nativo. Charlton. *Oecon. anim.* Ex. 1. §. 4. *&* VI. §. 2. Vel Pathologice de foco febrili, Gal. *l. de marcore c.* 7.

Larbaſon, dicitur Plinio *l.* 33. *H. N. c.* 6. *Stimmi* vel *Stibium* five *Antimonium*, quod Henn. Scheunemanus ruditer corrupit] in *Tarbaſon*, ita ut Libav. eum propterea acriter perſtrinxerit, *Tom. III. Op. p.* 25. *ſeqq.* 73. *ſeq.*

Largus, ἁδρὸς, πολὺς, vide *Hadros*, idem, quod *Copioſus*, v.g. *Larga* Venæſectio, *Larga* excretio, *Largus* humor. Rhod. *in Lex. Scrib.*

Laridum, materia quædam tumorum, a laridi ſimilitudine ſic dicta. Fallop. *de tum. p. n. c.* 3.

Larva, μορμὼ, μορμὼν, idem, quod *Lamia*, *Lemures*. Harum mater vel avia dicebatur eſſa *Mania*. Foreſt. *l.* 10. *Obſ.* 20. *in Schol.*

Larus, λάρος, dicitur avis palmipes, piſcivora, clamoſa, cujus deſcriptionem, ſpecies, & uſum in Medicina tradidit Aldrov. *l.* 19. *Ornithol. c.* 4. *ſeqq.* Lind. vocat *Larum* avium pernicioſſimam in volando & irruendo in piſces ſummo natantes mari. *Ex.* V. §. 42.

Laryngotomia, λαρυγγοτομία, operatio chirurgica eſt, qua in ſummo ſuffocationis & anginæ periculo aſperæ arteriæ fit inciſio. Periculoſum profecto & valde anceps remedium. De qua operatione vide Aquapend. *tr. de oper. Chirurg.* tit. *de perforatione aſperæ arteriæ in angina.* M. Aurel. Sever. *Chir. efficac. P. II. c.* 40. *p.* 102. *ſeqq.* vide *Bronchotomia*.

Larynx, λάρυγξ, dicitur ſuperior aſperæ arteriæ pars & caput faucibus continuum, Lat. *Guttur*, Gal. 4. *aph.* 34. Eſt igitur præcipuum vocis inſtrumentum, ex cartilaginibus, muſculis, nervis, & ſubſtrata membrana conſtans, *l. de voc. inſtr. diſſ. c.* 2. Ejus pleniorem hiſtoriam deſcriptam vide in Anatomicis libris, præſertim Bartholin. *l.* 2. *Anat. c.* 11.

Laſanon, λάσανον, vel *Chytropum*, ſignificat ollarum ſubſtentaculum, vel ollam culinariam, aut matellam, vas exonerandæ alvo idoneum. Apud Hipp. ſumitur pro ſella, in qua puerpera deſidere debet. *l. de ſuperfœtat.* V. 7. Jung. Foeſ. *pag.* 476.* Item poſteriorem partem femoris, quia δασύ, denſum.

Laſcivus, λαγνὸς, ἀσελγὴς, epitheton eſt *Choreæ S. Viti* apud Paracelſ. Vide *Chorea*.

Laſion, λάσιον, ſignificat σινδόνην, *ſindonem*, aut ὀθόνιον, *linteum*, & propterea hirſutum, *villoſum*. Erot. *p.* 72. *b.* Occurrit vero apud Hipp. *l.* 2. *Prorrhet.* XII. 7. Foeſ. *d. l.*

Laſſitudo, κόπος. Vide *Copos*.

Laſtaurocacabus, id eſt, operoſa olla, prodigorum lebes, Hiſpanorum olla putrida. Joſ. Laurent. *Amalth. Onom. p.* 476.

Laſtaurus vocatur, qui inexplebili amore venereo debacchatur, Caſp. Rejes *C. Elyſ. q.* 44. *n.* 24.

Laſur, Paracelſo dicitur Extractum tranſplantatum ex Argento, *l.* 3. *de Gallicis puſtulis*, *aliiſque ſymptomatibus c.* 6.

Later, πλίνθος, κέραμος, idem, quod *Tegula*, h. e. lapis fictilis, ex arena, calce, & luto paratus, cujus uſus in Medicina nobilis, quatenus ex illo fit *Oleum Philoſophorum*, five *de Lateribus* dictum, aut *Lateritium*, cujus deſcriptio legitur in Diſpenſatoriis.

Lateralis Morbus, πλευρῖτις. Vide *Pleuritis*.

Latera lictro, id eſt, *Argentum vivum*. Rul. & Iohnſ.

Laterium, *lixivium*, item, *capitellum*. Iidem.

Lathra, *Lathræos*, λάθρα, λαθραίως, adverbium Hippocrati familiare, denotans *clam*, latenter, ex improviſo, 1. *Prorrh. ſect.* 3. *t.* 36. ubi quidem Gal. *in comm.* per ἐξαίφνης, ſubito expoſuit. Verum rectiſſime animadvertit Foeſ. *p.* 372. non ſatis hoc probaſſe *Coac. t.* 139. 374. & *t.* 580.

Latibulum dicitur Theod. Craanen. *in cap. p. de febrib.* fomitem vel mineram febrilem latentem in aliquo corporis membro, quæ ſanguineæ maſſæ communicata excitat ebullitionem febrilem & paroxyſmos.

Latica dicitur quædam *Febris quotidiana continua*, five Phlegmatica, quando nulla ſigna apparent apyrexiæ, Joh. Stephan. *in Avic. l.* 4. *fen.* 1. *c.* 50. *p.* 274. Sunt tamen, qui diſtinguunt, & ſpuriam ſaltem quotidianam continuam dici *laticam* credunt, uti Mercatus. An vero dicatur a *latendo*, quod careat inverſionibus

nibus manifeſtis,nolumus certo affirmare, quamvis ita velit de Calderia. qui prolixius de *ſebre Latica* differuit *Tom.* I. *Oper. p.* 284. *ſeqq.*

Latio, φορὰ, idem, quod *Motus Localis*, mutatio, quæ fit in loco, Gal. *l.*1. *de nat. fac. c.*2. *l.*1. *meth.med.c.*6.*&* *l.*2.*c.*3. Vocatur & *motus animalis*, *voluntarius*, quem Charltonus ita plenius deſcripſit, quod ſit ordinata & ex appetitus dictamine inſtituta corporis animalis, vel alicujus membri particularis de loco in locum translatio. *Ex. XI. Oec. Animal.* §. in qua etiam *motum* muſculorum nervoſe expoſuit. Videantur & Vvillis *Anat. Cerebri c.*19. & Anonymi tractatus ibid. annexus *de ratione motus muſculor.* item Milliet Dechales P. Jeſuit. *de motu locali & elaterio*, cujus mentio fit *in Act. Erud. Lipſ. An.* 1683.

Latitudo, πλάτος, proprie notat affectionem corporis, quæ conſiſtit in dimenſione, ad differentiam longitudinis & profunditatis. Vide *Latus*. Per translationem tamen ſæpe applicatur etiam rebus incorporeis, præſertim vero in foro Medico frequenter uſurpatur de *ſanitate imperfectiori*, aut non omnibus numeris exacta; vide *Hygieia*. Gal. *l.*1.*de ſan. tu.c.*4. Junge *Dogm. noſtra Med. Gen. P.*1. *c.*4. *d.* 3. *p.* 51. *ſeq.* Ad *latitudinem ſanitatis* quoque pertinet corpus alias *Neutrum* dictum, ſive *Status* corporis *Neuter*, ὠδέτερον Græci vocarunt, qui duplex eſt: *Decidentiæ*, & *Reconvaleſcentiæ*. Imprimis vero ille ad *latitudinem ſanitatis* pertinet. Vide Rurſus *Dogm. in prælim. d.* 7. *p.* 8. *&* 9. Et quia ſub ſanitatis genere comprehenduntur *Temperamenta* corporis partium, de illis quoque ſæpe dici ſolet, quod magna ſit eorũ *latitudo*.C. Hoffm. *Inſt. Med. l.* 3.*c.*4.§.5.*& alibi*. Sumitur & aliquando pro *Dilatione*, Gr. εὐρύτης dicta, Lat. *Ampliatio*. Jul. Alex. *not. in Gal. de diff. morb. c* 4. *p.*279. *Tom. II. Oper.*

Laton, eſt aurichalcum, ſive cuprum aureo colore tinctum lapide calaminari, quod ab idiotis phyſicis *Electrum* dicitur, & componitur ex unico metallo; cum *Electrum* fit e pluribus. *Laton* quoque eſt artificiale, cum Electrum a natura ſola compoſitum, Rul. Hinc lapis Calaminaris dicitur *lapis Latoninus*, Libav. *Synt. A. Ch. l.* 7. *c.* 24. Spagyricis Philoſophis *Laton* vocatur vel *Latona terra virgo*, quando in operatione ad Lapidis Philoſophici magiſterium pertinente nigreſcit: unde opus ablutione per ignem & aquam permanentem, ſive Mercurium, de qua re videatur Libav. *Alchym. Pharmaceut. c.* 31. item *tr. Ignis Naturæ*, *c.* 20. *Laton* quoque & *Azoch* propterea ſemper ſimul eſſe dicuntur, Laurent. Ventura *tr. de lapid. Philoſ. c.* 19, Theatr. Chym. *Vol. II. p.* 163. Iohnſon. ita deſcripſit *Latonam in Lexic. II. p.* 49. *Latona* eſt terra noſtra, quam ſumimus ad alchymiam peragendam. Et hæc terra Chymica præ rebus omnibus aliis creatis virtute & energia excellit: Aurum enim & argentum & reliqua metalla, & lapides pretioſos omnes in ſe coercet, imo perfectionem omnium animalium & vegetantium in ſeipſa recludit. Sed cum impura ſit & fæculenta, uti arti noſtræ profit, ejus impuritates & fæculenta excrementa ſeparanda veniunt, & hoc eſt apud Chymicos, faciem *latonæ* dealbare. Quo circa humiditatem ipſius terræ radicalem, ſeu ſanguinem ipſius *latonæ* ex venis ſuis exhaurire oportet, ut ex eſſentia & puritate illius faciem ipſius *latonæ* dealbare valeamus, alioquin nihil utilitatis habemus ex lotione *latonæ* noſtræ, niſi ex puritate ipſius ſanguinis aquam faciamus, qua ſola & non alia uti debemus ad dealbandam faciem ipſius *latonæ*. Hucuſque Iohnſon.

Latro, λῃστὴς, idem, quod *Prædo*, *Prædator*, quamvis vero proprie ad forum Medicum non ſpectet, cum tamen aliquoties eorum mentio fiat in ſcriptis Medicis, libuit inferere. Ita Gal. 3. *Anat. admin. c.* 5. *latrones* inhumatos olim fuiſſe ſubjecta Anatomica, teſtatur. *L.* 3. *de V. P. c.* 5. refert hiſtoriam *latronis*, qui deprehenſis hominibus digitos pedum extremos præcidebat, ne ſine baculo incedere poſſent. (Vide C. Hoffmann. *in comm. ad h. l. n.* 135.) & *l.* 1. *Anat. admin. c.* 2. cadaver *latronis* exiccatum ſceletis annumerat. Langius recenſet *latronis* truculentiam ex eſu ſanguinis vel cruoris humani fuiſſe adauctam, *l.* 1. *ep.* 71. Foreſtus ex Benivenio adduxit obſervationem *latronis* ſuſpenſi, cujus cor pilis fuit refertum, *l.* 17. *Obſ.* 1. *in Schol.*

Latus, adjectivum, & ſubſtantivum eſt nomen. Adjectivum Gr. dicitur πλατὺς, εὐρὺς, cui opponitur *anguſtum*, στενόν. Dicitur de muſculo, μυῶδις πλάτυσμα, dicto, qui ſub cute in collo habetur, cujus deſcriptionem vide apud Gal. *l. de muſc. diſſect. cap.* 1. De *muſculo latiſſimo*, qui totum fere dorſum cum ſuo ſocio tegit, & *Aniſcalptor* quoque vocatur, vide Barthol. *l.* 4. *c.* 2. *Latus pulſus* Gal. qui in latitudine arteriæ, vel dilatatione major eſt naturali, *l. de pulſ. ad tyron. c.* 2. *Puſtulæ latæ* dicuntur, quæ non in altum prominent, Hipp. 6. *aphor.* 9. Jung. Dieter. *n.* 687. Subſtantivum Græc. vocatur πλευρὰ, πλευρὸν; de cujus vocabuli æquivoca ſignificatione infra vide *Pleura*. Numerantur vero duo *latera*, dextrum

trum & ſiniſtrum ; & in genere de dimidia totius corporis parte, altera dextra , ſiniſtra altera ſumitur . Strictius vero uſurpatur de medii ventris regione *laterali*, utraque diſtincta a parte antica, quæ *Sternon*, & poſtica , quæ *Dorſum* vocatur , Barthol. *l.* 2. *Anat. in princ.* Laterum dolor dicitur Hipp. ad differentiam Pleuritidis, quando dolor eſt abſque febre & inflammatione, πλευρῆς πόνος. Hipp. 3. *aph.* 23. 5. *aph.* 65. 6. *aph.* 5. Vide Dieter. *n.* 689.

Lavacrum, λουτρὸν, idem, quod *Balneum*. Sal nitroſus fuſilis vocatur *lavacrum* quoddam minerale venarum metallicarum, & ſemimetallorum, imo & metallorum ipſorum, quod ſciunt etiam aurifabri & probatores metallici. Libav. *Defenſ. Syntag. contra Scheunemann. l. c. 9. T. III. oper. p.* 22.

Lavatio, idem, quod *lotio*, λουτρόν. Utrumque idem ſignificat, quod *Balneum*. Gal. *l.* 8. *meth. med. cap.* 2.

Laucania, λαυκανία, item λευκανία, poetice guttur, vel *gulam* & œſophagum ſignificat . Sunt, qui pro *mento* etiam accipiunt , Gorr. in λευκανία. Deſcendit a λαύω , fruor capio .

Laudanum, nomen medicamentorum encomiaſticum , quaſi *laudatum medicamentum* . Dieter. *n.* 560. vel *laude dignum* aut *laudabile*, quod vocabulum , ceu barbarum & Paracelſi-co-Thraſonicum reprobavit Libav. *Synt. A. Ch. l.* 8. *cap.* 44. Non minus vero illi hallucinantur , qui cum *ladano* confundunt . Vide *Ladanum*. Placet Rolfinkii ἐπίκρισις : loquendum interdum cum vulgo , modo intelligamur, *Chymiæ l.* 4. *ſ.* 3. *cap.* 6. Græce dici poſſet ἐπαινετὸν, vel ἀξιόπαινον. Quod vero præcipue *Opii extracto correcto* nomen hoc tributum fuerit , hoc omnino ſapit Paracelſicum hyperbolice loquendi pruritum. Alias de *laudano opiato* videantur præter Diſpenſatoria & Paracelſi ſcripta Rolfink. *d. l.* Schroder. *lib.* 4. *cl.* 2. *n.* 314. Libav. *d. l.* Tutiſſimum eſſe & ſaluberrimum medicamentum ad omnis generis dolores , verbis Berti. Penotti *de medic. Chymicis in Vol. I. Theatr. Chymic. pag.* 65. cum grano , quod dicitur , ſalis eſt intelligendum . *Laudanum Mercuriale Paracelſi* dicitur medicamentum ex Mercurio paratum . Deſcriptio quædam extat in Morl. *Coll. Chym. Leid. c.* 276.

Laudinæ dicuntur Petro Poterio pilulæ, quas opium ingreditur , *Pharmaceut. Spagyr. lib.* 3. *ſect.* 5. *de Pilulis*.

Lavipedium, vide *Pediluvium*.

Laurax, vide *Labrax*.

Lautus, quid proprie ſignificet , videatur in Lexicis variis . Gr. λαμπρὸς , aut λελουμένος , quaſi *Letus*. *Lautiſſima vina* apud priſcos fuiſſe vina myrrha condita , teſtis eſt Lind. *Ex. X.* §. 138.

Laxa Chimolea Paracelſo vocatur medicamentum purgans, præcipue in morbo Gallico commendatum , eſtque pulvis de floribus minerarum ſalinarum , *l.* 2. *de morb. Gallico c.* 4. Iohnſon. ita deſcribit : *Laxa Chimolea* eſt ſal adnaſcens lapidibus, quale eſt Anatron , aut Uſnea lapidea.

Laxatio, χάλασις, *Laxans*, *Laxativus*, χαλαστικὸς . Vide *Chalaſticos*, *Chalao* . Hodieque autem frequentiſſime ſumitur terminus hic de virtute leniter evacuante , & quidem per inferiora. Conveniunt igitur talia *laxantia* cum ἐκκοπρωτικοῖς, κατωτερικοῖς, ὑπηλάτοις , de quibus vide ſuis literis *Eccoprizo*, *Catotericos*, *Hypelatos*. Iohnſ. etiam ad vomitoria extendit, deſcribens: *Laxativa* ſunt medicamina ſurſum atque deorſum expurgantia . Verum minus accurate minuſque uſitate . Abuſive quoque tribuitur Mercurio vitæ , qui *Laxativum minerale* dicitur apud Schroder. *l.* 3. *c.* 15. cum in minima doſi vim purgandi poſſideat. Ita quoque in veterum ſcriptis contingit , ut fortiora purgantia pro *Laxativis* poſuerint . In Pathologicis accipitur de partium mollium extenſione præternaturali in longum . Ita Uvulæ *laxatio* legitur apud Blaſ. *Med. Univ. pag.* 302.

Laxus, λαγαρὸς , χαλαρὸς . Vide *Lagaros*, *Chalaros*. Idem fere, quod *Mollis* , & opponitur *Stricto*, vel *Duro*.

S. Lazari morbus , Elephantiaſis . Tagaul. *Inſtit. Chir. l.* 1. *c.* 2.

S. Lazari malum, i. e. *Lepra* . Foreſt. *l.* 29. *O.* 26.

Lazomæ, λάζομαι , verbum poeticum , pro λαμβάνω, ſignificat *prehendo*, *corripio* . Diciturque frequentiſſime de morbis infeſtantibus , Hippocrat. *l. de Loc. in hom. I.* 4. *XXV.* 5. 7. *XLIIX.* 8. *l.* 2. *de morb. XX.* 3. & *libr. de nat. mul.* & *de morb. mul.* ſæpius ; quæ loca collegit Foeſ. *Oec. p.* 372.

Lazuli lapis, λίθος κύανος, hoc eſt , *Cæruleus* , eſt lapis opacus , Saphiri colore , aut florum *Cyani*, aureis punctulis exornatus, Armeno durior. Vide *Armenius*. Schroder. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 11. Chiocc. *Muſ. Calceol. ſect.* 3. *p.* 228. *ſ.* 4. *p.* 467. *ſeqq.*

Lazurius, idem , quod *Cæruleus* . *Lazurius color* in lepra peſſimum habetur ſignum apud Paracelſ. *Paragraph. l.* 6. *c.* 1. §. 2. & *cap.* 2. §. 3. & *in Scholiis ad illa loca*. Apparet autem ille color in frigore , ubi in nigrorem vertitur.

tur. Lazurium argenti, vel pulvis Lazurinus nihil aliud eſt, quam Crocus Lunæ, de quo vide Libav. Synt. A. Ch. l. 5. c. 21.

Leæna, λέαινα, nomen animalis quadrupedis digitati fœmininum, cujus mas vocatur *Leo*. Vide *Leo*. Λέαινα quoque emplaſtri nomen, quod in *leænæ* modum malum penitus extirpare creditur, applicatum iſchiadicis & hemicranicis, teſte Aet. l. 11. & ex hoc Gorræo. *Leænas* vulgo vocari nivium *Labenas*, vide *Labena*.

Leberis, λεβηρὶς, ſignificat *exuvias*, ſive ſenium ſerpentum. Hippocr. l. 1. de morb. mul. CVIII. 26. & l. 2. LXVIII. 6. Vide *Exuviæ Geras*.

Lebes, λέβης, i. e. *olla*, *trulla*, vas, in quod aliquid infunditur ad coquendum, vel aſſervandum. Pertinet ad inſtrumenta Diætetica, Pharmaceutica. Ventriculum egregie comparatum cum magno *lebete*, cui plures ignis foci adjacent, lege apud Gal. l. 3. de fac. nat. cap. 7.

Lebias, λεβίας, vide *Hepatus*.

Lecane, λεκάνη, *pelvim*, *Catinum* ſignificat. Legitur apud Moſchion. de morb. mul. c. 89.

Lecheneon, ληχηνεῶν. Vide *lenos*.

Lechia vocatur piſcis generoſus magnitudine atque colore medius inter Thunnum & Umbram, quam alii Centrinam fuiſſe arbitrantur. Jovius vero exiſtimat Annam veterum eſſe *lib. de piſcib. c.* 7. Judicium de hoc diſſenſu Ill. Aldrovandi videatur l. 3. de Piſcib. cap. 20. p. 327.

Lecho, λεχώ, ſtricte *puerperam* ſignificat, & ita legitur apud Moſchion. d. l. c. 61.

Lecifcion, λεκίσκιον, vocatur *acetabulum parvum*, legiturque bis apud Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 123.

Lecithos, λέκιθος, eſt genus leguminis, vel piſum, vel piſo congener denotans. Significat etiam ſæpius *lomentum*, vel *farina lentium*, cum & ſine additione φακῶν. Hippoc. l. 1. de morb. mul. LXXXI. 11. & l. 2. LXIX. 2. & in notis l. 1. additis VII. 8. ubi per υ ſcribitur, quemadmodum & apud Gal. l. de bon. & mal. ſucc. c. 5. Significat & *ovi luteum* ſive vitellum, uti patet ex Hippocr. l. 2. de morb. mul. LXXXIV. 2. Hinc λεκιθώδης ὑπόστασις, vocatur ſedimentum urinæ, ovi luteum aut lentium farinam referens, l. 4. Epid. VI. 11. & pus λεκιθοειδὲς ovi lutei ſpeciem referens, *lib.* 2. de morb. XLV. 35. Adde Foeſ. pag. 379. Jul. Alex. l. 8. Salubr. c. 9. de omni pollinе, & farina leguminum molitorum expoſuit λέκιθον, haud dubie ex Gal. d. l.

* *Lectiminges* dicuntur, qui involuntario urinæ profluvio laborant, ut infantibus, & ſenibus plerumque contingit. Cauſæ hujus morbi eſt, reſolutio ſphincteris veſicæ a paralyſi contuſione præcipue orta. V. Allen. ſynopſ. univ. med. pract. art. 765.

Lecra dicitur pars fornacis vitrariæ, in qua vitra ſenſim deferveſcunt, Chr. Meretti *in Not. ad Ant. Neri Art. Vitrar. in appendice p.* 435.

Lectio, ἀνάγνωσις, vide *Anagnoſis*. Aſſiduam & iteratam aliquoties *lectionem* laudat Gal. 3. de artic. t. 40. Refertur quoque *lectio* inter exercitationes vocis, ἀναφωνήσεις, ſanitati corporis proficuas, utpote, quæ humores redundantes excernit, Ægin. l. 1. cap. 19. & Celſus quoque aliquoties inter remedia curativa morborum refert.

* *Lectipenſiles*, quos Aſclepiades unus ex medicinæ principibus excogitavit duabus rationibus (ut viſum eſt Plinio) tum ut blando eorum jactatu ſomnos alliceret, tum ut morbos extenuaret, quibus rationibus adducti poſteriores in curandis ægris eorum uſum frequentiorem reddiderunt, quamquam gravis auctor Corn. Celſus l. 3. 12. exercitationem hanc tantummodo adminiſtrandam alioquin judicavit ubi neque navis, neque lecticæ, neque ſellæ copia datur, licet poſtea in apoplexia cum æger ſurgit, ipſum lecti motu concutiendum præcepiſſe inveniatur. Verum Autyllus, Aetius, atque Cælius etiam ſi nihil aliud deficiat pro multis affectionibus debellandis lectis penſilibus infirmos exerceri voluerunt. Porro lectulos, quos primus Aſclepiades, ut modo dixi, invenit, cum Mercuriali opinor eos fuiſſe lectos quoſdam parvos modo ex lignis, modo ex ære, modo ex argento conſtructos qui quatuor angulis funibus ad cubilum laquearia alligabantur, ita ut a terra ſublati aliquantulum quaſi in aere pendere viderentur. Quinam vero fuerit lectus fulcra mobilia juxta angulares pedes habens, de quo Orib. l. 6. Collect. & Aetius l. 3. c. 6. non plane conſtat: ſicut neque locus ille Celſi intelligi poteſt. Uſu ubi ait *uni lecti pedi funiculum ſubjiecendum eſſe*, atque *lectum huc illuc impellendum*. Genuæ erat certe penſilium lectulorum.

Lectiſternum, id eſt, apparatus lectorum, qui varii eſſe convenit pro diverſis morbis, uti recte notavit P. Lentilius *Part. III. Miſcell. Medico-Pract. ad p.* 29. quamvis in illa nihil de hoc legatur, ſed in Indice poſuit ad vocem *Lectus*.

* *Lectualis* vocatur morbus, qui ægrotantem lecto affigit & diu detinet. Ita Spartianus *in* Ha-

Hadriano: Peragratis, inquit, *ſane omnibus partibus, capite nudo & in ſummis plerumque imbribus atque frigoribus, in morbum incidit lectualem.* Ipſi etiam, qui longis ac lentis laborabant languoribus, *lectuales* Latine dictos, Græce κλινικὸς, ἢ κλινοπετεῖς, notavit Salmaſ. *ad loc. cit.*

Lectus, κλίνη, (vide *Cline*,) quid ſit notum eſt, nimirum locus ille & inſtrumentum ad recumbendum & dormiendum paratum. Pertinet igitur ad res non naturales Diætæ. Delectus *lectorum* aliquando neceſſarius apud ægrotos, uti patet ex Gal. ſcriptis, quando febricitantibus & quibus nervi per tranſverſum vulnerati ſunt, molliores lectos præcipit. De *lectorum* alias in quibuſdam locis noxia præparatione legi etiam poterit Hippocr. Guarinonius *de cauſſis ſanitatem deſtruentibus*. *Lectos pendulos* uſurpare Indos in promontorio Jamaico, legitur *in Actis Philoſophicis* Oldenburgii *Anno* 1668. *m. Jun.*

Leſſa, id eſt, herbarum prædeſtinatio. Rul. & Iohnſon.

Leſſas, eſt occultus & bulliens terræ vapor, per quem plantæ creſcunt, Rul. & Iohnſon. ex Paracelſ. *Philoſ. ad Athenienſ. l.* 3. *text.* 3. *Leſſas* eſt ſuccus terræ recens in radicem, tanquam culinam, vegetabilis, tractus. Helmont. *expoſitione aliquot verbor.* Vide Helmont. *tr. Elementa n.* 13. & *tr. Imago fermenti impregnat. num.* 31. *ſeqq. Leſſas* eſt occultus terræ ſuccus, per quem plantæ creſcunt. Fr. Hoffm. *clav. ad Scrod. l.* 1. *cap.* 2.

Legna, λέγνα, neutr. plur. vocantur proprie extremitates veſtimentorum, ſive oræ. Per translationem vero dicitur de extremitatibus pudendi muliebris, ſive matricis. Legitur apud Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. XXXVIII.* 15. Vide Foeſ. *p.* 177. *ſeqq.* C. Hoffm. *Com. ad Gal. de V. P. n.* 964.

Legumen, ὄσπριον, idem, quod δημήτριον, ſive *Cereale ſemen*. Vide *Cerealis*.

Leibos, λεῖβος, & in fœmin. λείβη, id eſt, *liquida*, Galen. *c.* 3. *de iis, q. in med. t.* 14. Verum mendum ſubeſt in Græco textu, & quia inuſitatum eſſe adjectivum λείβη, ex aliis Lexicis conſtat, corrigendum eſſe, & ſubſtituendum vel λιβρὴ, vel λιβαρὴ exiſtimant Foeſ. *in not. ad h. l.* & Gaſp. Hoffmann. *in M. S.* & *nondum editis notis ad hunc Gal. loc.*

Leichen, λειχὴν, relicta Botanica ſignificatione, vide ſupra *Impetigo*. Dicitur & *Lichen*.

Leinteria, *Lienteria*, λειεντερία, q. d. *Levitas inteſtinorum*, λειότης τῶν ἐντέρων, eſt affectus vel idem, vel maxime cognatus *Cœliacæ paſſioni*. C. Hoffmann. *Apolog. pro Galen. l.* 3. *c.* 182. C. Dieter. *num.* 493. Vide *Cœliaca*.

Leiobatos, λειόβατος. Vide *Leviraia*.

Leiopodes, λειόποδες, vocantur *Planci*, *Plauti*, vel *Ploti*, quibus pedum medium ab inferiori parte non eſt cavum, ſed planum, quaſi tabella, quæ planca dicitur, Galen. 3. *de artic. t.* 92. ad quem locum vide egregiam correctionem Caſp. Hoffmann. *l.* 3. *Apolog. pro Gal. c.* 100. Pertinet ad morbos malæ conformationis. Idem *Com. in Galen. l. de V. P. num.* 137. Adde Alex. *annot. in Gal. l. de diff. morb. c.* 7.

Leios, λεῖος. Vide *Levis*, λειότης, *Levitas*.

Leiphæmos, λείφαιμος, dicitur, qui *ſanguinis defectu laborat*, quod malum ſequitur ἄχροια, vide *Achroi*. Sumitur vero etiam pro vitio depravati ſanguinis, uti conſtare videtur ex Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. XII.* 20. *XVII.* 11. ubi jungitur cum σπληνώδης, lienoſa, quæ diſpoſitio lienis vitioſa prefupponit ſanguinis flatulentiam & impuritatem. Notetur quoque, non eſſe confundendum τὸ λείφαιμον, cum ἔξαιμος vel ἄναιμος, exſangui, ubi vera privatio totalis ſanguinis peccat. Λείφαιμοι ſunt, *qui ſanguine deficiunt*, hoc eſt, deferuntur ſanguine, non in totum, ſed ad ſenſum, Linden. *Ex. XIII.* §. 455. *ſeqq.* Junge *Ex. IV. noſtram de remoris purgationis* §. 19.

Leipodermos, λειπόδερμος, in genere ſignificat defectum cutis, vel cuticulæ. Sumitur vero ſtrictius de eo, cui præputium deeſt ex morbo, vel ſectione. Latine *Apella*. Vide ſupra *Apella*. Junge C. Hoffmann. *d. l. n.* 824.

Leipopſychia, λειποψυχία, idem, quod λειποθυμία, id eſt, *animæ* vel *animi deliquium*. Superfluum enim mihi videtur, diſcrimen ponere inter hæc duo vocabula, ex Galen. *l.* 12. *meth. med. c.* 5. Poſterius vocabulum eſt uſitatius. Deficientibus viribus vitalibus, deficient & animales, cum ſpiritus vitales ſint quoque materia animalium. Conſentit Dieter. *n.* 494. Vide *Eclyſis*. Hujus gradus fortior dicitur *Syncope*, de qua infra *ſuo loco*. Utriuſque vocabuli & λειποψυχίας, & λειποθυμίας mentio fit apud Hippocr. illius quidem 2. *de R. V. I. A. t.* 44. hujus 1. *aph.* 2. 5. Conr. Vict. Schneider. *libr. de nova Graviſſimorum trium morborum curatione cap.* 6. præter neceſſitatem & utilitatem de *Lipothymia* & *Lipopſychia* tractans & pro ſynonymis agnoſcens, nihilominus inconſtans deprehenditur, dum *Lipothymiam* ſymptoma facultatis vitalis, *Lipopſychiam* facultatis animalis eſſe ſtatuit, quamvis abſque prægnanti ſatis ratione. Sufficit hoc notaſſe ad verum diſcrimen ab apoplexia

 reti-

retinendum, quod utrumque vocabulum haberi debeat, & primario abolitum vel prorſus vel valde imminutum ſanguinis e corde motum progreſſivum denotet, cui conſequenter ſenſuum & motus localis defectus ſupervenit: In apoplexia inverſo ſeſe habet modo teſte experientia.

Leipothymia, *lipothymia*, λειποθυμία. Vide p. a. *Lipopſychia*.

Leipyrias, λειπυρίας, eſt epitheton febris valde malignæ continuæ, cum inflammatione viſcerum interiorum eryſipelacea conjunctæ, ubi interna veluti uruntur, extrema, τὰ ἄκρα, frigent, Galen. *com.* 4. *aph.* 48. *c.* 2. *prognoſt.* *c.* 4. *cap.* 1. *prorrh.* *t.* 7. & *c.* 3. *t.* 61. *l. de inæq. intemper. c.* 8. Vocatur & λειπυρίη, & λειπυριώδης πυρετὸς, & τὰ λειπυρικὰ, Scribitur & λειπυρίη. Meminit hujus febris Hipp. aliquoties, v. g. *l.* 2. *de morb. XVI.* 12. *XLIX.* 14. *de helleboriſmo* 54. *l. de Criſib. IV.* 4. 6. 8. Utplurimum eſt lethalis, quia ſanguinis diſpoſitio maligna putrida ad νέκρωσιν vergit. Mirum vero, quod Sylvius hanc febrem non obſervaverit, uti ſcribit *l.* 1. *Pr. c.* 29. §. 31. Verum notandum, non eſſe peculiarem ſpeciem febris, ſed eſſe ſaltem *ardentem*, ſive *Cauſum* valde malignum & exitialem. Junge Linden. *Ex. VIII.* §. 47.

Lelygiſmenos, λελυγισμένος, i. e. *contortus*, inflexus, a λυγίζω, *contorqueo*, quod a λύγος, *vitex*, vimen, derivatur. Uſurpat de nervis *contortis* Hipp. *in Mochlico VII.* 3.

Leme, λήμη, idem, quod γλάμα, vel γλήμη, ſordes oculorum. Vide *Glama*. Vocatur & *Pituita glutinoſior oculorum*, Scribon. item *Lappa*. Fr. Valleſ. *in febr. cap.* 2. notante Rhod. *in Lex. Scribon. p.* 424. Ad *lemas* referri poterit *lachryma Cervi* Bezoartica. Vide *Dacryon*.

Lemma, Græce dupliciter ſcribitur, per ε & η. Λέμμα ſignificat idem, quod λέπος, *corticem*, ſive id, quod decorticando removetur, Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. X.* 8. Gr. dicitur etiam ἡ ἐπιδερμίς. Erotianus & Foeſ. *p.* 380. Λῆμμα vero ſignificat *propoſitionem ſcientificam* per ſe credibilem, quam vocare conſuevit Ariſtoteles axioma, poſtulatum, ſumtionem, Galen. *c.* 2. *de R. V. I. A. t.* 20. Propoſitionem quæ concludendi gratia aſſumitur, in Logicis *Præmiſſa*, *lib.* 2. *de Hippocr. & Pl. decr, cap.* 2. *l.* 1. *S. Fac. cap.* 12. & 13. *lib.* 1. *meth. med. cap.* 5.

Lemmaticos, λημματικὸς, dicitur Hippocr. qui occaſionem prudenter & accommodate arripit, & pertinet ad τὸ πρέπον, ſive εὐσχημοσύνην Medici, *l. de dec. orn. II.* 27.

Lemnia, λημνία, epitheton *Terræ* medicæ, quæ colligitur in inſula *Lemno*. Eſt terra ſpiſſa, levis, pinguis, rubricæ colore, adſtringentis virtutis. De hanc videatur Galen. *l.* 9. *de Simpl. Fac.* §. *de Terra Samia*. An hodieque ad nos deferatur vera *terra Lemnia*, dubitatur. Gorræus eo videtur inclinare, cum illa, quæ a veteribus de hac ſcripta ſunt, cum noſtra convenire exiſtimet. Negat vero Schroder. *l.* 3. *cap.* 2. & *Turcicas* eſſe ſcribit, quarum tamen illa, quæ cineritii coloris Conſtantinopoli advehitur, pro *Lemnia* uſurpari poterit, utpote præſtantiſſima reliquarum. Videatur Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* De ſignatura veterum & *Dianæ ſigillo*, quod creditur fuiſſe capræ effigies, vide, Dioſcor. *l.* 5. *c.* 113.

Lemniſcus, λημνίσκος, Lat. *Turunda*, linamentum vocatur in longitudinem implicitum & oblongum, quod vulneri inditur, autore Celſo *l.* 5. *cap.* 26. Ægin. *l.* 6. *c.* 34. & 73. Mercurial. *l.* 3. *V. L. c.* 9. *in fine*. Vide *Licinium*. Lemniſcos in ſpecie quoque dici peſſos vel peſſaria in uterum vel matricem immiſſa aut turundas, ſcribit Balduin. Rouſſet. *de partu Cæſar. ſect. VI. c.* 3. & 4. atque ex hoc Schenk. *l.* 4. *Med. Obſ.* 299.

Lempnias, eſt *Terra ſigillata*. *Lempnias Calcis* eſt batitura æris. *Lempnias lempnia* eſt Auripigmentum. Ruland. & Iohnſon. ſcribit *lempinas*, & *lempina*.

Lemures, idem, quod *Larvæ*, *lamiæ*. Vide ſupra. *Lemures* ſunt ſpiritus elementi aeris. Ethnici intellexerunt Manes defunctorum. Rul. *Lemures* quoque in hominibus eſſe, finxit Paracelſ. *Tract.* 2. *de Peſtilit. c.* 1.

Leniens, *lenis*, *lenitivus*. Generaliter idem ſignificat, quod *Mitis*, Gr. ἤπιος, πρᾶος. Vide *Epios*. Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 402. Dieter. *n.* 717. Sed uſitatior eſt ſignificatio ſtricta, quando accipitur pro *laxante*, vel *laxativo*. Gr. ἐκκοπρωτικὸς, ὑπήλατος. Arab. vocantur *Meditinæ Benedictæ*. Rolf. *O. ac M. Med. Gen. l.* 5. *ſ.* 1. *c.* 6. Idem quoque referri a nonnullis, teſtatur inter cauſſas morborum, *d. l. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 92.

Lenos, ληνὸς, diverſas habet in Medicina ſignificationes. Apud Hippocr. notat *alveos*, aut loculos quoſdam, h. e. cavitates excavatas, aut conceptacula quædam *in Mochlic. XXIII.* 8. Junge Foeſ. *pag.* 383. Vel ſignificat *Torcular*, Linden. *Ex. X.* §. 192. Unde *calcare torcular* Gr. vocatur ληνοπατεῖν, idem, quod πατεῖν, *d. l.* §. 181. Hinc tranſlata ab Herophilo ad concurſum trium duplicaturarum duræ meningis ſub calvaria, quem *Torcular*.

cular Gr. λυγὸν vocavit, teſte Galen. l. 9. Anat. adm. c. 1. Et in hujus obſtructione cauſſam apoplexiæ poſuit Nymmannus, teſte etiam Bartholin. l. 3. Anat. cap. 2. Dicitur & λυχνεῶν, Galen. introduct. cap. 11.

Lens, lendis, φθεὶρ, κόνις, infectum dicitur, & ſcoboles pediculorum, ſive Pediculus adhuc tenellus, ova pediculorum vulgus appellat. Meminit Galen. l. 7. de S. Fac. §. Cedrus & Hedera. Pertinet etiam ad cauſas Phthiriaſeos, ſive morbi pedicularis. De his vide Aldrov. de Inſectis l. 5. c. 4.

Lens, lentis, φακὸς, leguminum ſpecies quædam notiſſima eſt, de cujus uſu in cibo & Medicina frequentiſſima fit mentio apud Hippocr. in libr. de morb. mul. & Gal. paſſim in ſcriptis ſuis, quæ loca compilare, non eſt noſtri inſtituti. Videatur Index Pini in Hippoc. & Theatrum Mundellæ in Gal. φακὸς etiam aliquando ſignificat vas Medicum, forte ad fotus faciendos accommodatum, Foeſ. p. 650. Eſt & terminus Mechanicus Mathematicus, dum Lentes denotant in Teleſcopiis vitra illa craſſiuſcula lentiformia, quorum beneficio objectorum viſibilium ſpecies majores apparent. De qua ſignificatione inter alia etiam legi poterunt Henr. Oldenburgii Act. Phil. An. 1665. m. Julio. Tandem & in Anatomicis Lens vocatur cryſtallina Humor in oculo cryſtallinus, ſicut videre eſt apud D. Coth. Bidloo Anat. Tab. XI. fig. 20. 23. 24.

Lenticula, vel idem eſt, quod Lens, φακῆ, φακὸς: vel ſignificat Lentiginem, de quo vocab. p. p. vel denotat peculiarem ſpeciem febris malignæ contagioſæ, qualis eſt Petechialis, cum maculis efflorefcentibus, lentis magnitudinem referentibus, unde & lenticularis dicitur, de qua vide Lang. l. 2. ep. 15. & Foreſt. l. 6. Obſ. 35. cum Schol. Lenticulares Glandulæ ſunt glandulæ inteſtinales in craſſis inteſtinis, cœco, colo & recto reperiundæ, quarum ſingulæ ſeorſim exiſtunt, nec in plexus colliguntur, Lentis magnitudinem æquant, & ex foramine, quo ſingulæ manifeſto pollent, humorem viſcoſum excernunt pro ſcybalis liquandis & alvo lubricanda. De his vid. D. D. Peierus in Exercit. de Glandulis inteſtinalibus.

Lentigo, φακὸς, Lenticula, eſt affectus cutaneus, præſertim faciei, ſuntque maculæ lentes colore & magnitudine referentes, quibus in fœminis præcipue facies, manus, brachia, & pectus, ceu aeri, & ſolis radiis expoſitæ partes, conſperguntur ſine dolore & moleſtia, obortæ a portionibus acido fuliginoſis, propter coagulationem ſubſiſtentibus in cuticula. De his vid. Foreſt. l. 5. Chirurg. Obſ. 4. cum Schol. & Senn. Pr. l. 5. p. 3. ſ. 1. cap. 3. Meminit & Keuchen. ad Seren. pag. 126.

Lentor, lentus, γλισχρότης, γλισχρὸς, περίγλισχρὸς, vide Gliſchraſma, Gliſchros. Lentum olivum apud Seren. c. 1. eſt oleum roſaceum, ſive rhodæleon, notante Keuchen. ad h. l. p. 92. Eſt ergo lentor quaſi litas tactilis, quæ opponitur friabili, diciturque de iis corporibus, quorum partes adeo velut conglutinatæ cohæreſcunt ſibi invicem, ut nec flexa frangantur, nec preſſa deſiliant. Wexer. Antid. Gen. l. 4. c. 5.

Leo, λέων, vocabulum eſt multæ ſignificationis. Verum libet ſaltem in foro Medico uſitatas proponere. (1) ſignificat animal quadrupes digitatum, ferum, & inter feras facile princeps, & atrociſſimum, & fortiſſimum, cujus jubæ arma, & collum veſtiunt in ſexu maſculino. Hujus fœmina vocatur Leæna, λέαινα. Utriusque deſcriptionem cum uſu tradidit Aldrovand. l. 1. de quadr. digit. vivip. cap. 1. Anatomen Leonis & viſcerum internorum ſtructuram ab Olao Borrichio obſervatam deſcriptam legere licet in Act. Hafnienſ. Vol. I. Obſ. 17. p. 43. ſeqq. Anatomiam vero Leænæ in Joh. de Muralto Vade Mecum Anatomico poſt Experiment. II. p. m. 65. ſeqq. (2) Leo vocatur infectum quoddam, quod formicis inſidiatur. Hinc μυρμηκολέων, ſeu leo formicarius appellatur; eſtque vel ex formicarum majorum, vel ex erucarum genere. Idem l. 5. de Inſectis cap. 1. p. m. 523. [3] Leo quoque eſt ex Cruſtaceorum, & in ſpecie Aſtacorum genere, qui & Elephantus vocatur, cujus deſcriptionem tradit Idem lib. 2. de Cruſtatis, c. 4. (4) Serpentis quoque genus oblongum & maculoſum, alias Cenchriten dictum, leonis nomine venire, patet ex Nicandro in Theriaca, & Aldrov. l. 1. hiſt. ſerp. & drac. c. 12. (5) Leo, λέων, etiam dicitur morbus quidam, qui & λεοντίασις vocatur, eſtque ſpecies Lepræ, quæ Elephantiaſis alias nominatur. Vide Elephantiaſis. Tandem (6) Leo Spagyricis myſticum eſt vocabulum. Verum in cujus ſignificatione ſibimet ipſis non conſtant. Imprimis duo leones leguntur in illorum ſcriptis: Ruber, ac Viridis, Paracelſ. in Theſauro Alchymiſtar. Ruber leo, ſanguis leonis dictus, eſt Sulphur Philoſophorum, ſive Solis, ex quo Aurum conficitur, Rul. De hoc leone rubro vide Libav. Synt. Arc. Ch. l. 5. cap. 12. Leo viridis eſt Æs Hermetis, Mercurius aeri, item Vitriolum, aliis Antimonium, opinione quorundam ipſum Aurum. Ita quoque vocatur Auripigmentum, Theatr. Ch. Vol. V.

pag. 79. *Leo citrinus foliatus*, alias *Auripigmentum* vocatur, Rul. & Iohnſ. *Leo* quoque ſimpliciter *Aurum* dicitur.

Leontiaſis, λεοντίασις, dicitur & λεόντιον, apud Aet. & Aretæum, teſte Gorræo; idem, quod *Elephantiaſis*. Vide *Elephas*. Vocatur & Latine *Leonina lepra*. Foreſt. *l.* 4. *Chir. Obſ.* 7. *Schol.*

Lepas, λεπάς, vocatur *Concha petris adhæreſcens*. Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* Gorr. Foeſ. *p.* 380.

Lephanteus, *lephante*, eſt prima Tartari ſpecies, vel bolus, media inter lapidem & lutum, ſcindique poteſt. Rul. & Iohnſ. ex Parac. *l.* 1. *de Tartar. Tr.* 1. *c.* 1. & *Tr.* 3. *c.* 3. ut & *in Fragment. ad hæc loca.*

Lepidoeides, λεπιδοειδὴς, *ſquamoſus*, vel potius ſquamarum ſpeciem referens, dicitur de *ſuturis* & *conglutinationibus* juxta aures, ſuntque duæ lineæ in cranio, utrunque ſingulæ a recta ſutura ſagittali æque diſtantes, per capitis longitudinem a poſteriore in priorem partem ſuper aures feruntur, quæ in oſſibus ad ſquamæ ſimilitudinem ſtructis habentur, quæ fiunt duobus oſſibus inter ſe cohærentibus, non per ſuturam quidem, ſicut *Coronalis* & *Lambdoidea*, ſed paulatim ſyncipitis os inſtar ſquamæ attenuatum deſcendit, atque in id os, quod infra ab auribus adſcendit, ſubintrat. Galen. *l. de oſſib. cap.* 1. ubi & *ſquamoſæ agglutinationes*, προσκολλήματα λεπιδοειδῆ, item *ſuturæ juxta aures*, ῥαφαὶ κατ' τὰ ὦτα, ut *l.* 9. *de V. P. c.* 18. vocantur. Aliis vero *Mendoſæ* & *Temporales* dicuntur. Caſtell. Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 5.

Lepidoſarcoma, λεπιδοσάρκωμα, i. e. *Tumor ſquamiformis carnoſus*, dicitur a M. A. Severino abſceſſus rarior in ore repertus carneus, globoſus initio, mox ligulæ craſſioris modo ad guttur reflexus, poſt cujus diſſectionem oſſeæ propemodum ſquamæ prodierunt in conſpectum nullo ordine diſpoſitæ. Plura legantur de hoc *l. de nov. obſerv. abſceſſ. c.* 18.

Lepis, λεπὶς, id eſt, *ſquama*. Hipp. 4. *aph.* 81. Junge Dieter. *n.* 486. Stricte vero accipitur de *ſquama æris*, *l.* 1. *de morb. mul.* LXXXVIII. 30. 4. *de R. V. I. A. t.* 123. Dioſcor. *l.* 5. *c.* 89. Scribon. *n.* 133. Significant & *corticem*, *putamen*, aut *tunicam*. Unde λέπω, *decortico*, & ſubſtantivum λέπος, quod idem cum λεπὶς, quod nonnulli exprimunt per γοπός, *lib.* 1. *Epid. I.* 49. Dicitur & λέπισμα, Erotian. *in Onomaſt. p.* 70. Foeſ. *d. l. Lepi ferri* ſunt *ſquama ferri*. *Lepos calcis* eſt *pulvis æris*. Rul. & Iohnſ.

Leporinus, vide *Logophtalmos*. *Leporina labia* dicuntur ea, quæ ob vitioſam conformationem non cohærent; Vocantur etiam *Roſtra leporina*, de quibus vide Sennert. *Med. Pract. l.* 2. *part.* 1. *c.* 4. Græce homines hoc morbo laborantes dici poſſunt λαγόχειλοι. Vide *Lagocheilos*. *Roſtrum leporinum* dicitur fruſtulum carneum intra rimam labii *leporini* extremitati naſi adnatum, de quo legatur Hiſtoria Dan. Ludovici notata a Theoph. Bonet. *Med. Septent. l.* 11. *ſect.* 1. *c.* 1. *p.* 315.

Lepra, λέπρα, eſt cutis mutatio in habitum præternaturalem, cum aſperitate, pruritu, & doloribus, nonnunquam & ſquamis decidentibus; interdum ſecus, pluresque corporis partes depaſcuntur. Gal. *in def. Lepra* & *Pſora*, ſive *ſcabies*, ſunt valde congeres affectus & affines, ita ut non aliud *Pſora* ſit, quam mitior *Lepra*. Eſt enim *pſora* quædam ad *lepram* quaſi via, ut *lepra* ad *elephantiaſin*, ſi magis humor malignior evadat, & morbus diutius protrahatur. Uterque affectus pruritum habet inſeparabilem, ſed in *lepra* tantus eſt, ut etiam æger vehementiſſime ſcalpendo nullo modo juvetur, ſed potius omnis generis ulcera & phlegmonas accerſat, quod cutem exaſperet, & ſubjectam ei carnem multo, quam in *pſora*, profundius depaſcatur. Unde & *ſquamulas* procreat, quales in *pſora* non generantur, quæ furfuracea tantum corpora ex ſe remittit, ut quæ a minori gignatur intemperie, & humore minus craſſo, terreſtri, affato, & maligno. Dicitur *lepra* ab his ſquamulis, quaſi λεπυρὰ, i. e. *ſquamoſa*. Ab Avicenna dicitur *Albaras nigra*, & *impetigo excorticativa*, quod cutis in cortices quaſi ſquamaſque reſolvatur. *Lepram* hanc Celſus vocat *Impetiginem*, non eam quidem, quæ λειχὴν Græce appellatur, de qua ſuperius, ſed quam ipſe declarat *l.* 5. *c.* 28. & in quatuor ſpecies diſtinguit, quæ a ſuperiori impetigine plurimum diſtant. Ejus cauſa humor eſt melancholicus multus, viſcoſus, craſſus, ſed tamen acris, & immotus ſub cute & ſubjecta carne latens, ſenſumque eum doloris excitans, qui pruritus dicitur. Hæc Caſtell. & Gorr. Jung. Dieter. *n.* 497. Notetur, ea, quæ hactenus deſcripta ſunt, intelligenda eſſe de *lepra Græcorum*, non vero de *lepra Arabum*, quæ eſt ipſa *Elephantiaſis*, de qua *ſuo loco*. Doctrinæ gratia hæc addi poterit definitio. Lepra eſt ſcabies vel totius corporis, vel certæ partis ſicca, furfuracea, ſquamoſa, vehementiſſime pruriginoſa, cum multis aliis ſymptomatibus ſtipata, proveniens a ſanguinei liquoris impuritate ſalina, fixa, coagulativa, & lenta putredine totali, vel par-

tia-

tiali. Non inepta eſſent, modo magis perſpicua, quæ de *Lepræ* generatione, ſignis, examine tradidit Parac. *Paragraph. l. 6. c. 1. ſeqq.* Nec à vero etiam abludere videtur, quando ad Luem Veneream referre non dubitat, *in Chirurgia Magna l. 3. c. 3.* quamvis Helmontius taxaverit Paracelſum, quoad cauſſam & ſigna, ſtatuens, *lepræ* cauſſam eſſe quoddam venenum cruentum anodynum, glaciale, ac propemodum mortificans, horrendo ac fœtido contagio communicabile, ac emanans. Vide *tr. de Lathiaſ. c. 9. num. 18. ſeqq. plur.* Rolfink. a ſale reverberato luxuriante deduxit *O. ac M. Med. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 11.* An *lepra* Judæorum alia fuerit a *lepra* Græcorum & Arabum? legatur Caſ. Kejes *C. El. q. 60.*

Lepricos, λεπρικὸς, dicitur de facultate corroſiva ſcabiem fœdam excitante, & cutim exulcerante, Gal. *lib. 11. de S. Fac. §. Salamandra.*

Leprynomæ, λεπρύνομαι, duo ſignificat præternaturalia: *Exaſperari*, & *Albeſcere*. Utrumque ſumtum ἀπὸ τῆς λέπρας, quod, qui lepra laborent, utrumque perpetiantur. Hinc & ἡ λέπρα generali ſignificatione dicitur *Albedo*, quæ in corporibus eſt præternaturalis, uti *in Theriacis* Græcus Nicandri interpres annotavit. Gorr. *in def.*

Lepſis, λῆψις, idem, quod λαβή. Vide *Labe*.

Leptomeres, λεπτομερὲς, λεπτομέρεια, dicitur id quod tenuium eſt partium, & Aſclepiadi ita dicebatur ſpiritus, docente Gal. Aurelian. *l. 1. Acut. c. 12. p. 39. & l. 3. Tard. paſſ. cap. 4. pag. 418.*

Leptophonos, λεπτόφωνος, idem, quod ἰσχνόφωνος, dicitur is, qui eſt tenui vel *exili voce* præditus, Galen. 2. *in 1. Epid. t. 78.* Vide *Iſchnophonos.*

Leptos, λεπτὸς, *tenuis*, gracilis, idem, quod ἰσχνὸς, λεπτότης, *Tenuitas*. Vide *Iſchnos*, *Gracilis*. Uſurpatur ab Hippocr. ſæpe de victu *tenui*, *1. aph. 4. 5. 7. 8. 10. & alibi.* Vide Dieter. *num. 108.* Item de medicamentis in *tenues* partes comminutis aut tritis, *l. 1. de morb. mul. C.I. 40. 47.* de ſucco *tenui* & liquido *l. 2. de morb. XXII. 18. l. 3. XI. 16.* De linteo raro ac *tenui*, *lib. de ſuperfœtat. XX. 8. XXIII. 4.* de urina *tenui* & aquea abſque ſedimentis craſſioribus, *7. aphor. 32.* & comparative, *4. aph. 60.* Λεπτοὶ quoque dicuntur *ingenioſi*, acres, *I. de A. L. & Aq. LIIX. 8.* Jung. Foeſ. *pag. 381.* In Anatomacis epitheton *Tenuis* tribuitur membranæ ſecundæ cerebri ſubſtantiam immediate inveſtienti & anfractibus ejus ſeſe inſinuanti, *Tenuis Meninx* dicta ab Arabibus *Pia Mater*, cujus accuratam delineationem exhibet D. Goth. Bidloo *Anat. Tab. IX. fig. 5.* Linden. λεπτὸν, *tenue*, dupliciter accipi ſcripſit; *proprie*, & *improprie*. Proprie de conſiſtentia, & modo ſubſtantiæ cujuſque materiali: improprie, de viribus rei, & impotentia. Ita vinum *tenue* οἶνος λεπτὸς dicitur, quod eſt infirmum, ὀλιγοφόρος, *Ex. XVI. §. 213. 214. ſeq.*

Leptoſphæros, λεπτόσφαιρος, i. e. *tenuis orbis*. Gal. *l. 3. de ſac. parab.*

Lepthynon, λεπτῦνον, *attenuans*. Vide ſupra *Attenuans*. Λεπτυντικὸς. Idem.

Leptyſmos, λεπτυσμὸς, *Extenuatio*. Vide *Attenuatio*.

Lepus, λαγωὸς, λαγὸς, eſt nomen æquivocum. Primario ſignificat animal quadrupes velociſſimum, digitatum, viviparum, cujus deſcriptionem, uſumque in cibo & Medicina vide in Aldrov. *l. 2. de quadr. dig. vivipar. c. 23.* Galen. paſſim *in Lib. de Med. Fac. & Comp. Med. ſ. Loc.* uti patet ex Indicibus. Schrod. *lib. 5. cl. 1. num. 24.* Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Dieter. *Iatr. p. 824.* Singularis quoque *Leporis* Anatome deſcripta legitur *in Act. Hafn. Vol. I. Obſ. 136. pag. 278. ſeqq.* Deinde etiam ſignificat animal molle, marinum, omnium venenoſiſſimum, *Lepus marinus* dictum, cujus hiſtoriam & facultatem venenoſam deſcribit Aldrov. *l. 1. de Mollibus cap. 7.* Meminit & Lind. *Ex. XI. §. 106.* Veneni proprietas in hoc conſiſtit, quod pulmonem maxime afficiat, contra quod remedium tradidit Gal. *lib. 2. de antidot. cap. 7.* Utriuſque etiam meminit Vvolf. Vvaldung. *in ſua Lagographia.*

Lepyrion, λεπύριον, duo ſignificat: 1. *ovi putamen*, & externam teſtam, Hipp. *l. de nat. pu. IV. 24. XLI. 23.* Deinde *corticem* etiam in plantis *ibidem XXIII. 17.*

Leros, λῆρος, ſignificat *delirium mitius*, aut levem deſipientiam, & ita idem, quod παραφροσύνη, & verbum ληρῆσαι, παραληρῆσαι, idem, quod παρακόψαι, παραφρονῆσαι. Gorr. & Foeſ. *Oecon. pag. 384.* Vide *Delirium*.

Leſche, *Leſchema*, λέσχη, λέσχημα, ſignificat *nugas*, nugacem *confabulationem*. Hippocrat. *in Epiſt. ad Damagetum n. 345.* Hinc verbum λεσχηνεύω, λεσχηνεύομαι, otioſe & *nugaciter confabulor*, quo uſus Hippoc. *l. de orn. VII. 8. l. 1. de morb. XIV. 11. l. 2. Prorrh. X. 11.* Foeſ. *p. 381. ſeq.*

Leſeolus Paracelſo dicitur Sal ſumme diaphanum, quod curat Icterum. Hinc & Icteritia *Leſeoli morbus* vocatur. Eſt enim in *Leſeolo* diaphaneitas ſalis maxima, quæ magis, quam

quam ſuſus Lopazius tingit & fixat. Et quia Icteritia eſt Sal in flavo colore diaphanum, ideo ſuo ſimili pelli debet, *l. de trib. principiis, c. 7.* & ex hoc Iohnſ. *in Lex.*

Leta, eſt *color rubens*. Rul. & Johnſ.

Lethalis, θανάσιμος, θανατώδης. Vide *Funeſtus*.

Lethargus, λήθαργος, ληθαργία, morbus eſt *Phrenitidi* plane contrarius, ſiquidem in eo inexpugnabilis dormiendi neceſſitas adeſt, perinde ut perennes vigiliæ phreneticos infeſtant. Latine dicitur *Veternus*. Dici quoque poſſet vi nominis Græci *Deſidia oblivioſa*, Dieter. *n.* 501. Signa ergo pathognomonica ſunt *Torpor* & *Oblivio*. Deſcribi commode poterit ex recentiorum hypotheſibus: *Lethargus* eſt nimia ſenſus communis reliquorumque internorum imminutio & depravatio, præſertim ad ſomnum intenſa proclivitas. & deſiderium cum oblivione, febrem plerumque malignam acutam conjunctam habens, cum urinæ valde turbide excretione, proveniens a ſeroſa colluvie, vel copia, vel qualitate maligna, cerebri ſubſtantiam & anfractus irruente, ſpirituum activitatem profligante, temperamentum cerebrum vitale opprimente. Hunc morbum egregie, ſi quis alius, expoſuit Vvillis de *Anima Brutor*. *P. II. c.* 3. De hoc morbo vide apud Hippocr. *l.* 2. *de morbis*. LXIII. *t.* 3. *V. Coac. t.* 139. Morbus plerumque lethalis aut ſumme periculoſus habetur.

Lethe, λήθη, ſignificat *oblivionem*. Eſtque privatio memoriæ, ſive *memoria abolita*. Quæ præternaturalis eſt, cauſſam agnoſcit ſpirituum animalium in cerebro activitatem deficientem, vel a rebus non naturalibus vitioſis vel a morbis obortam, Gal. *l.* 2. *de ſympt. cauſ. c.* 7. Ita obſtinatam *oblivionem* ex retentione menſium obortam obſervavit D. Ol. Borrich. *Act. Hafn. Vol. II. Obſ.* 78. *pag.* 195. *Oblivifci* nihil aliud eſt, quam impreſſiones rerum, etiam obſcuras & ſuperficiarias non conſervare, id quod fit ob metum, ebrietatem, aut aliquid aliud ejuſdem generis, l. 2. *de motu muſcu. c.* 7. *Oblivionem* in febribus ardentibus malam pronunciavit Hippoc. *Epid. ſ.* 3. *t.* 37.

Levamen, ῥαστώνη, κούφισμα, κουφισμὸς, proprie dicitur de mole & pondere. Transfertur ad morbos, quorum aliqualis remiſſio & reconvaleſcentia quædam ægrorum dicitur *Levamen*, *Allevatio*. Eſtque vel fida & vera, vel fallax & apparens, quæ recidivam præcedere ſolet, Galen. 3. *prognoſt. t.* 22. Quæ non cum ratione levant, iis non eſt fidendum, 2. *aphor.* 27. Jungatur Dieter. *n.* 473. Vide *Cuphos*. Alias *Levare* etiam uſurpatur pro *Elevare*, extollere.

Vide Rhod. *in Lex. Scribon. pag.* 402.

Levator vocatur muſculus ſcapulam elevans, qui & *Patientiæ Muſculus* dicitur, quia elevant ſcapulam, quibus res ex voto non ſuccedunt. Hujus plenior deſcriptio videatur inter alios apud Bartholin. *lib.* 4. *nat. cap.* 3. *pag.* 564.

Leucania, λευκανία. Vide *Laucania*.

Leuce, λεύκη, Latine *Alba Vitiligo*, eſt ſpecies *Lepræ*, & fœdæ ſcabiei, cutis carniſque ſubjectæ albedo: p.n. Gal. *in defin.* & *l.* 2. *Meth. med.* 2. & *l.* 1. *de C. N. S. L. c.* 1. Dicitur & *Lepra alba*. Avicen. *Albara alba*. Differt vero a *Lepra*, quod ſine ulla aſpredine, & cutem habeat lenem. Cauſſa hujus ex cauſſa *Lepræ* deſumenda.

Leuciſcos, λευκίσκος, eſt nomen piſcis ad *Mugiles* pertinentis, qui latine *Albicula* vel *Alburnus* dici poſſet, cujus meminit Galen. *lib.* 3. *de Al. Fac. cap.* 25. Ejus hiſtoriam & uſum tradit Aldrovand. *l.* 5. *de Piſc. c.* 22. 23. Jungatur & Linden. *Ex.* XI. §. 41.

Leucochrus, λευκόχρυς, ſcil. οἶνος, eſt ſpecies *vini falſi*, ex paſſis prius uvis, mox calcatis, & aqua marina maceratis, deinde in album muſtum conjectis compoſiti. Gorræus.

Leucographis, λευκογραφὶς, lapis dicitur in Ægypto naſcens, qui cum ſubviridis appareat, tamen ea, ſi ad cotem affricetur, aut aſperius pallium, locum dealbat. Eo etiam lintea illuſtriora redduntur. Gorræus ex *Aetio*.

Leucoma, λεύκωμα, *oculorum albugo*. Vide *Albugo*.

Leuconotus, λευκόνοτος. Vide *Caurus*.

Laucophæon, λευκόφαιον, vocatur *glutinum auri*, quod ligno inducitur. Compoſitum eſt ex Sinopidis Ponticæ ſelibra, ſilis lucidi pondo decem, & melini Græcienſis duobus miſtis, tritiſque una per duodecim dies, Gorræus. Alias λευκοφαῖος dicitur *color mixtus ex albo & nigro*, qualis eſſe ſolet in cucullis Monachorum Franciſcanorum. C. Hoffm. *l.* 2. *V. L. c.* 10.

Leucophagium, λευκοφάγιον, vocatur medicamentum internum, quod fit ex amygdalis aq. roſar. maceratis, carne caponis, vel perdicis elixa contuſa, & per ſetaceum trajecta. Uſus eſt in phthiſi, Mœb. *Synopſ. Epit. Inſt. ultima & in Epit. l.* 5. *ſ.* 3. *p.* 2. *c.* 31.

Leucophagon, λευκόφαγον, dicitur *ferculum Hiſpanicum* apud Foreſt. *l.* 17. *Obſ.* 15.

Leucophlegmatia, λευκοφλεγματία, idem, quod *Anaſarca*, *Hydropis* ſpecies. Vide *Anaſarca*, *Hydrops*.

Leu-

Leucophyllon, λευκόφυλλον, eſt ſpecies *Unguenti ficci*, cujus uſus præcipuus ad collum & axillas eſt, quo illis odor gratus concilietur. Deſcriptio habetur apud Aetium. Gorræus.

Leucoporon, λευκόπορον, idem, quod λευκόφαιον, de quo p. a. Gorr.

Leucopyron, λευκόπυρον, eſt nomen *Malagmatis* apud Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 7. Alias λευκόπυρος dicitur *color mixtus ex albo & fulvo*, qualis eſt tritici maturi, & ceraſorum duracinorum. C. Hoffm. *l.* 2. *V. L. c.* 10.

Leucorrhoea, λευκόῤῥοια, id eſt, *Fluor albus*, ſive Gonorrhœa muliebris. Hoc vocabulo uſus D. Georg. Ericus Thill. *in Diſſert. Inaug. de Fluore albo c.* 3. *in fin.* Legitur etiam apud Bonetum *Anatom. Practic. l. III. ſect.* 36. *Obſ.* 1. §. 2. & *alibi*: an etiam in aliis autoribus occurrat, non licuit inquirere. Interim ſat aptum eſſe hoc compoſitum vocabulum, omnino ſtatuimus.

Leucos, λευκός. Vide *Albus*.

Leviathan Penis dicitur *Priapus Ceti*, qui in fluore albo & dyſenteria a quibuſdam commendatur. Legitur hoc nomen apud D. Ludov. *Pharmac. Diſſ. I. p.* 314.

Leviraia, λειόβατος, i. e. *Raja lævis*. Vide *Batos*. Aldrovand. *l.* 3. *de piſc. c.* 49. Meminit Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 36.

Levis, κοῦφος, *Levitas*, κουφότης. Vide *Cuphos*. Leve recte in Medicina deſcribitur; quod pondus habet exiguum, etiamſi mole ſit magnum, vel amplum. Weker. *Ant. Gen. l.* 4. *c.* 5. In Chymicis *levia* faciunt ſolutiones variæ, quando ex fixo fit volatile, ex ſpiſſo ſubtile, & quando corporeum in ſpiritum reſolvitur. Libav. *Synt. A. Ch. lib.* 6. *c.* 10. Leve etiam aliquando de viribus medicamentorum dicitur; & ſignificat debile, mite, Scribon. *n.* 19. 27. 237. Junge Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 402. Ponitur tandem *Levis* pro *Lævi*, aut *Lævigatio* Rhodius *ibid.*

Lex, νόμος, licet proprie non ſit terminus Medicus, Hippocr. tamen tranſſumſit e foro Politico in Medicum conſcribens opuſculum, *Lex*, νόμος, indigitatum. Uſurpavit etiam aliquoties Galen. v. gr. *legem* non eſſe latam tranſcribentibus 7. *aph.* 64. nec contradicentibus, *l. contra Julian. cap.* 1. *princ.* Κατὰ νόμον, *ſecundum legem*, opponitur apud Hipp. τῷ κατὰ φύσιν, *ſecundum naturam*, *ſ.* 1. *de nat. hum.* 8. Vide C. Hoffm. *comm. in Gal. V. P. num.* 826. De neceſſitate *legum* adverſus pſeudo-Medicos vide C. Rejes *C. El. Q.* 21. *num.* 16.

Lexipharmacon, λεξιφάρμακον, idem ſignificat, quod *Antidotus*. Vide *Antidotus*. Gal. *l.* 2. *de Antidot. c.* 6.

Lexipyretos, λεξιπύρετος, pro ἀλεξιπύρετος, ἀπὸ τοῦ λήγειν τοὺς πυρετοὺς, quod febres finiat. Vide *Febrifuga*.

Lexis, λέξις. Vide *Dictum*.

Libades, λιβάδες, ſignificat loca foſſarum eminentiora, & præterea herboſa, aquoſaque, Gal. *l.* 2. *de Al. Fac. cap.* 40. Alias λιβὰς ſignificat quoque ſcaturiginem, *guttam*, in Lexicis.

Libanion, λιβάνιον, eſt nomen *Collyrii* a *Thure*, quod recipit, ita dicti, quod refertur inter lenia & morſu carentia, de quo videatur Ægineta *l.* 3. *cap.* 22. & *lib.* 7. *cap.* 16. Improbat hanc appellationem Gorr. Vide *Libyanon*.

Libanotos, λιβανωτός, Latin. *Thus*, *Olibanum*, ab arbore Arabiæ cognomine proveniens. Dicitur & *Libanos*, λίβανος, quod alias arboris ipſius nomen. Et duplex: *Maſculum*, σταγονίας, quod granis rotundis colligitur inſtar teſtium. Alterum ὀροβίας, granis minoribus exiſtens. *Micæ thuris* concuſſu eliſæ vocantur *Manna Thuris*. Meminit Hippocr. aliquoties *Thuris*, præſertim *l. de ſuperfœtat. XX.* 5. 7. *l.* 1. *de morb. mul. CI.* 25. *lib.* 2. *LXXVI.* 4. Vide Foeſ. *pag.* 384. Schr. *l.* 4. *cl.* 2. *num.* 409. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Lignum *Thuris* arboris deſcripſit Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 5. *pag.* 474.

Libella, ζύγαινα, Lat. *Zygæna*, nomen piſcis cetacei, duræ carnis, inſuavis & mucoſæ, cujus meminit Gal. *lib.* 3. *de Al. fac. cap.* 31. Deſcripſit vero Aldrovand. *l.* 3. *de piſc. cap.* 43. Alias *Libella* idem, quod *Libra*, vel *Trutina* parva. *Libellæ probatoriæ* mentionem facit Libav. *Synt. A. Chym. lib.* 1. *cap.* 21.

Liber, ſubſt. βίβλος, βιβλίον, *Libellus*, quid notet, pueris in trivio notum eſt. Obſervetur ſaltem ad hoc vocabulum, quod licet *libri* ſint ſubſidia memoriæ, rivi ſcientiarum, quorum lectione doctrina alitur, augetur, perficitur, Medici tamen cavere ſibi debeant, ne ſint veluti nautæ ex *libris*, juxta proverbium Galeni: Turpe eſt Medicis, niſi in *libris* non ſapere. Conſilium ſæpe procul a *libris* capiendum eſt in arena, dum occaſio adeſt. *Libros Chymicos* non eſſe ſcriptos doctrinæ gratia, ſed occulte, ænigmatice, & figurate, paſſim innuitur *in Theatr. Chym. Vol. III. pag.* 6. *Vol. IV. p.* 941. Mundum ſive Macrocoſmum Paracelſus aliquoties vocavit *Librum Naturæ*, atteſtante etiam Libavio *in Tom. IV. Operum* ſæpius. *Liber* olim *corticem* notavit, quemadmodum Codex truncum, uti patet ex Scrib. *num.* 174. 252. Jung. Rhod. *in* Not.

Not. & *in Lex. Scribon.*

Liber, adjectivum, ἐλεύθερος, dicitur, cui permiſſum eſt, ſuo arbitrio vivere. Linden. *Ex. XIII.* §. 549. *Libertas*, ἐλευθερία, vera quæ ſit, docet Gal. *l. de cogn. & cur. anim. morb. c.* 10. *Libertas* vera Medici hæc eſt, ſancte & caſte vitam artemque inſtituere. Lind. *Ex. III.* §. 29.

Liberalis, ἐλευθέριος, idem ſignificat, quod *Liber*, Ingenuus, 2. *aph.* 54. Junge Dieter. *num.* 271. Alias *Liberalitas* Græce dicitur ἀφιλαργυρίη, & refertur inter virtutes Medici ab Hippoc. *l. de dec. orn. V.* 4. quam egregie expoſuit Lind. *Exerc. II.* §. 19. 20.

Liberatio, *Liberatus*, ἀπαλλαγὴ τῶν κακῶν, Hippoc. dicitur, idem eſt, quod *Curatio*, *Curatus*, vereque ita dicitur, quando quis ſub haſta veluti morbi venditus, officioſa Medici fidelis opera, Deo benedicente, natura allaborante, veluti manumiſſus aſſeritur ſanitati. Lind. *Ex. XIII.* §. 552. Junge Rhod. *in Lex. Scrib.* *Liberari* etiam in ſpecie de parturientibus dicitur, teſte Keuch. *ad Seren. pag.* 221.

Libertas, vide *Liber*.

Libido, ἀσέλγεια, ἀκολασία, ſtricte ſignificat deſiderium in Venerem, idemque eſt, quod *Laſcivia*, *Salacitas*. Accipitur tamen aliquando pro ἐπιθυμία, ſive *Cupiditate*, notante Rhodio *in Lex. Scribon.*, v. gr. *Libido* inteſtini, *Libido* urinæ. Imo etiam pro *prurigine* morbo. Q. Seren. *c.* 6. Keuchen. *in not. pag.* 113.

Libos, λίβος, idem, quod λιβάς, dicitur oculorum quoddam inſtillamentum, quod oculis inſtillatur. Gal. *in Exeg. Hippoc.*

Libra, λίτρα, eſt nomen ponderis uſitatiſſimum, verum multifariam quondam acceptum, ita, ut nonnulli *minam*, *libram*, & *pondo* pro ſynonymis habuerint, notante Jul. Alex. *not. in Gal.* 1. *de C. M. P. G. c.* 15. Communiter tamen *Libra* ſignificavit pondus & menſuram unciarum duodecim, ſive drachmarum nonaginta ſex, uti conſtat ex Gal. *l. de pond. & menſ. cap.* 1. & 2. quæ ſignificatio hodieque adhuc recepta in Officinis Pharmaceuticis. *Libra* vero *civilis* in diverſis locis variat; in eo tamen omnes conveniunt, quod libra civilis unciis aliquot ſuperet medicinalem, ipſæ quoque unciæ paulo majores eſſe ſoleant, & ita *Civilis libra* ad *Minam* veterum magis accedat. Jung. *Dogm. noſtr. P. VI. cap.* 5. *d.* 3. *pag.* 760. *ſeqq.* Sumitur & *Libra* pro ipſa *Trutina* vel *Statera*. Ita *Libra exploratoria* vocatur, quæ adhibetur in arte Docimaſtica metallica, de qua vide Ol. Borrich. *Docimaſt. Metall.* §. 19. Ita in cœli zodiaco ſignum aliquod dicitur *Libra*. Schroder. *l.* 1. *cap.* 9.

Libros, λιβρός, id eſt, *tenebroſus*, obſcurus & *niger*, uti exponit Erotian. *in Onomaſt. p.* 71. E.

Libum, ἴτριον, ψαιστὴ, μᾶζα, vide *Itrion*, & qui talia vendiderunt, *Libarii* dicti ſunt. Mercurial. *l.* 1. *V. L. c.* 11.

Libyanon, λιβυανὸν, epitheton quorundam *Collyriorum* ἀδήκτων, ſive mordacitatis expertium, quæque longiori tempore affectæ partis vitiatum humorem conſumunt, quorum varias formulas vide apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. & Aet. *l.* 7. Appellantur & *Cygni*, κύκνοι, a calore albo, quod in iis prævaleat Amylum & Terra Samia. Perperam vero apud Æginetam inſcribuntur λιβάνια, animadvertente Gorræo *in def.* Vide *Libanion*.

Lichanos, λιχανὸς, vocatur digitus, ordine ſecundus, *Index* Latinis, a λείχω, lingo, quoniam ad lingendum plerumque ſumitur: vel ἀπὸ τῦ λίαν χαίνειν, valde hiando, quia inter pollicem & indicem magnus eſt hiatus. Occurrit apud Hippoc. *lib.* 5. *Epid. XXVIII.* 16. *l.* 7. XX. 4. *l.* 1. *de morb. mul.* XCVI. 24. & 1. *de iis, q. in medic. t.* 20. Vide Foeſ. *p.* 387. Junge ſupra *Index*, *Dactylos*.

Lichas, λιχὰς, vocatur *Pollucі* menſura interſtitii inter pollicem & indicem, & ita fuit apud Græcos menſuræ ſpecies, qua rerum intervalla metiebantur, continens duos palmos cum dimidio, ſive decem digitos, intellige tranſverſos. Gorr.

Lichen, λειχὴν. Vide *Leichen*, *Impetigo*.

Licinia, Latine vocantur *Linamenta*, vel ex panni lintei fruſtulis, vel ex ſtuppis bene pexis parata, quæ vulneribus & ulceribus induntur. Gr. μοτοὶ, vel etiam λημνίσκοι. Latine etiam *Tentæ* vocantur. Vide *Lemniſcos*, Foreſt. *l.* 6. *Chirurg. Obſerv.* 14. *Schol.* Parac. *Paragraph. l.* 3. *c.* 4. §. 1.

Liculmen, λικοῦλμεν, vocari credidit Langius ſalſum piſcium liquorem colatum, ſive *Garum*, *l.* 1. *ep.* 59. Verum lapſum fuiſſe una cum aliis cætera doctiſſimis viris, patet ex Linden. *Ex. V.* §. 77. qui λικουάμεν legendum eſſe demonſtrat. Nam *Liquamen* idem, quod *Garum* eſt.

Lien, σπλὴν, Latine etiam *Splen*, viſcus eſt in corpore humano, ad ſiniſtram ventriculo accumbens, quod Hippoc. humano pedis veſtigio aſſimilare ſcripſit, *de diſſectione III.* 5. 6. Cujus hiſtoriam tradiderunt Anatomici, & inter hos Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 16. & ex noviſſimis D. Goth. Bidloo *Anat. Tab. XXXVI. fig.* 3. 4. 5. 6. Quis verus *lienis* uſus aut quæ ejus functio ſit, varias veterum & recentiorum

rum opiniones hic producere nec loci angu-ſtia, nec inſtituti noſtri ratio permittit, cum-que etiam ſagaciſſimi moderni naturæ ſcruta-tores ingenue fateantur, rem omnem circa *lienis* uſum niti meris conjecturis, nobis ha-ctenus placuit & adhuc placet ἐπίχειν cuivis permittentibus libertatem hujus vel illius am-plectendi opinionem, quæ ipſi vero ſimilior vi-detur. Interim legi merentur de hoc argu-mento Marcell. Malpighii *Exercitatio de vi-ſcerum ſtructura hoc tit.* D. Bohn. *Circ. Anat. Phyſ. Progymn. XVIII.* D. Vvedel. *Phyſiolog. cap.* 10. *pag.* 298. *ſeqq.* & D. D. Joh. Maur. Hoffmann. *Notæ in Microcoſm. Hornæ p.* 164. *ſeqq. in noviſſime edita Idea Medicinæ Huma-næ ſect. IIX.* An lien e brutis præſertim ca-nibus non ſolum, ſed ex ſanguine abſque vi-tæ periculo exſcindi queat, in medio relin-quimus, cum noſtræ manus ſint oculatæ, cre-dunt, quod vident, interea aliorum autori-tati nihil derogaturi. Variis etiam morbis obnoxius eſt *Lien*, & ægroti, qui illis mor-bis laborant, σπληνικοὶ, *Lienoſi*, σπληνώδεες, vocantur Grecis, preſertim qui obſtructione & tumore lienis laborant. *Magni Lienes* σπλῆ-νες dicuntur, Hippocr. 3. *aphor.* 22. Vide Gal. *comm.* Dieter. *num.* 783. Varias de *Liene* ob-ſervationes, ratione magnitudinis, exectionis &c. vide paſſim in ſcriptis Medicis, præſer-tim Schenkium, Ephemerides Nat. Curioſo-rum, & alios, quorum Indices inſpiciantur.

Lienteria, λειεντερία. Vide *Leienteria*, *Cœliaca.*

Ligamentum, σύνδεσμος, dicitur pars cor-poris ſimpliciter exſanguis, alba, ſolida, ca-vitatis expers, cartilagine mollior, durior ve-ro nervis & membranis, corporis partes, præ-ſertim oſſa, funiculi inſtar mutuo colligans, muniens, Galen. *l.* 1. *de motu muſcul. cap.* 1. Horum hiſtoriam lege in Barthol. *libell.* 4. *An. cap.* 3. Junge D. D. Hoffmanni *Diſſert. An. ad l. c.* Horne *Microc. p.* 26. 27. Apud Hip-poc. aliquando νεῦρον, h. e. *nervum*, abuſive dici monſtravit Dieter. *Iatr. num.* 568. In ſpe-cie nomen hoc quoque tribuitur *Freno* ſub lin-gua, quod *Ligamentum ſublinguale* etiam vo-catur, de cujus ſectione periculoſa vide ſupra *Ancyloglosſum*. *Ligamentum ciliare* quid dica-tur, vide *Cilia*.

Ligatio, *Ligatura*, æquivocum eſt. Accipi-tur enim vel chirurgice, & ita idem eſt, quod *Deligatio*, Gr. ἐπίδεσις. Vide *Epideſis*, *Deligatio*. Ita *Ligatio* nervorum legitur *in Scribon. n.* 255. *Ligatio vaſorum* ad ſanguinis profuſionem præcavendam apud Hildan. *de gangr. & ſphacel. c.* 19. De *Ligaturis* vide & Rolfink. *O. & M. Med. Sp. l.* 4. *ſect.* 10. *c.* 4. Vel Pathologice & Gr. ἀγκύλη, vel ἀγκύλωσις. Vide *Ancyle*. Vel accipitur Magice, & ite-rum dupliciter; vel ſub reſpectu morbi qua-tenus *ligatio* vel *Ligatura* ſignificat impoten-tiam generandi per præſtigias diabolicas & faſcinum inductam; unde & vulgus tales *li-gatos* vocat, teſte Dieter. *Iatr. p.* 224. *Ligatio-nis* hujuſmodi exempla recenſet R. Lentillius *Miſcell. Med. Pract. Part.* I. *p* 13. Vel ſub reſ-pectu remedii Magici, quando ſuperſtitioſi cha-racteres *ligantur* & ſuſpenduntur, de qua arte ex quadam peſtifera ſocietate hominum & angelo-rum malorum exorta (verbis Iſidori) vide Keu-chen. *prolegom. ad Samonicum p.* 54. 63.

Ligatura aurea, quando pars continens ita coarctatur, ne partes contentæ amplius pro-labi poſſint, Varand. *de Indicat.* 1. *c.* 11.

Lignum, ξύλον, quid ſignificet, omnibus no-tum eſt. Eſt vero *Lignorum* uſus in Medici-na multifarius, potiſſimum triplex: Diæteti-cus ſive Coquinarius & Culinarius, quando comburuntur, ubi quidem lingua arida præ a-liis eligenda, Gr. ἄκαπνα dicta, Gal *l.* 4. *de ſan. tu. c.* 6. Contra *ligna* viridia cauſſa ſunt virium exſolutionis, 2. *aph.* 41. Deinde Phar-maceuticus, dum quædam *ligna* ad uſum in-ternum adhibentur, quorum hiſtoriam vide apud Schrod. *l.* 2. *c.* 14. Et inter illa *Lignum Guajacum* vel *Sanctum* principatum obtinet, vide *Guajacum*. *Nephriticum*, vide infra lit. N. Denique Chirurgicus, quatenus ad inſtru-menta Chirurgica pertinet, v. gr. De *ligni* cujuſdam pro repoſitione articuli apparatu vi-de Hippoc. 1. *de artic. t.* 19. Galen. *in comm.* Ad *ligna* rariora pertinet *Lignum Zibethum olens* in *Ephem. Nat. Cur. Ann. I. Obſ.* 97. Item *lignum foſſile*, de quo integer tractatus proſtat Franciſci Stelluti *in Ann. III. a. Ephem. ad fi-nem*. *Lignum Magicum* vocat Paracelſ. *Arca-na Herbarum*, tr. *Labyr. Medic. cap.* 9.

Lignyodes, λιγνυώδης, *Lignys*, λιγνύς, *fuli-ginoſus*, *fuligo*. Vide. *Fuligo*. Erotiano γλῶσ-σα λιγνυώδης eſt μέλαινα καὶ δερρώδης, rationem autem nominis exponit pluribus in γλῶσσα λιγνυώδης.

Ligula, item *Lingula*, homonymon eſt vo-cabulum, In Anatomicis ſumitur pro *Clavi-cula*. Vide *Clavicula*; aut pro *Glottide* Vi-de *Glottis*. In Pharmaceutica notat menſu-ram aliquam cochleari majorem continentem ſemunciam exceptis duobus ſcrupulis. Scri-bon. *num.* 111. 144. 220. Rhod. *in not. ad h. l. p.* 217.

p. 217. In *Diſſert. de Pond. & Menſ.* ſcribit continere drachmas tres ℨ j. Alias quoque denotat vinculi ſpeciem; v. gr. calceorum vincula dicuntur *Ligulæ*. Scribon. *n.* 208.

Ligurinus, nomen aviculæ, quæ & *Spinus*, Gr. σπῖνος, ἀκανθίς, dicitur: cujus hiſtoriam & uſum vide in Aldrov. *l.* 18. *Ornithol. c.* 4.

Ligyſma, λίγυσμα, vocatur *contorſio juncturæ*, ita tamen, ne ſit perfecta luxatio. Gal. *l.* 2. *de C. M. P. G. cap.* 19. Jul. Alexandr. *in not. ad h. l. p.* 754.

Lili, terminus eſt Paracelſicus, denotans vel ſubjectum tincturæ, quod & *Leo ruber*, vel *rubeus* vocatur: vel ipſam *tincturam*. Eſt vero illud ſubjectum vel *Electrum minerale*, vel ipſum *Antimonium*, uti colligere licet ex *tr.* Helmontii inſcripto *Arcana Paracelſ.* nec non *tr. Catarrhi deliram.* §. 43. & *Pharmac. ac. Diſp. mod. num.* 49. item ex Libav. *tr. de Igne naturæ Tom. II. Oper. pag.* 63. 64. 68. *ſeq.* Junge Fr. Hoffmann. *in Clavi ad Schroder. pag.* 324. D. Etmuller. ſtatuit Tincturam Antimonii, cum liquore Alcaheſt paratam, quia tamen liquor Alcaheſt adhuc eſt obſcurus, ſubſtituit D. Ludovici Sal Tartari volatiſatum. *Pharm. Diſſert. I. pag.* 335. Aliam præparationem ex Regulo Martis vide in Morl. *Coll. Chym. Leid. c.* 257.

Lilium, præter Botanicam ſignificationem a Paracelſicis accipitur pro *Lili*, ſive Tinctura. *Lilium* eſt *Mercurius* & flores illius *Lili*, de pellicano in tinctura Philoſophorum. Eſt quinta eſſentia Sulphuris: Sulphur fixum. Rul. & Iohnſ.

Lima, ῥίνη, inſtrumentum notat, quo, ſcobs aut ramenta fiunt deterendo. Uſus eſt *limarum* in Pharmaceuticis propter res, quæ non facile tundi atterique poſſunt. Eſt vero alia craſſior, alia tenuior, Vveker. *Antid. gen. lib.* 3. *cap.* 25. & 48. Ita Cornu Cervinum *limatum lima lignaria* legitur apud Scribon. *num.* 141. id eſt, quali lignum ſanctum radi vel teri ſolet, explicante Rhodio *ad h. l. pag.* 214.

Limatura, Gr. ῥίνημα, ῥίνησμα, idem, quod *Scobs*, *ramentum*, dicitur, vel *Raſura*. Ita *ramenta æris* apud Hippocrat. *lib.* 1. *de morb. mul. CIX.* 2. & Galen. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 3. *Limatura Chymica* dicitur, quæ fit per Mercurium ſcil. calcinando. Libav. *Apoc. Herm. P. Poſter. T.* 2. *pag.* 428.

Limaceſteros, rectius *leimaceſteros*, λειμακέστερος, exponitur ab Erotiano *in Onomaſt. pag.* 71. *d.* per *herbidior*, prati virorem referens. Dicitur de locis paluſtribus & arboribus conſitis apud Hipp. *l. de A. L.* & *Aq. XXXIV.* 11.

Limacodes, λιμακώδης, eſt poſitivum, ſignificans *locum* udum, humidum & *herbaceum*. Scribitur & λειμακώδης, Hipp. *l. de A. L. & Aq. XLIII.* 3. *LV.* 6. Jung. Foef. *p.* 386.

Limanchia, λιμαγχία, dicitur ſumma inedia & *omnimoda abſtinentia*, cum quis fame cruciatur aut ſtrangulatur. Idem, quod λιμοκτονία. Unde λιμαγχικοὶ, λιμαγχούμενοι, dicuntur, *qui nimia inedia cruciantur*. Hippocr. 2. *Prorrhet. VII.* 9. *l.* 2. *Epid. ſ. I.* 66. Item λελιμαγχημένοι. 1. *de artic. t.* 30. & verbum λιμαγχονέειν, *inediam ferre extremam*. 4. *de artic. t.* 64. Foeſ. *p.* 385.

Limatio, *limatura*, ῥίνημα. Vide *lima*. *Limatio* quoque vocatur operatio chirurgica, quæ in dentibus præprimis exercetur, ſi aſperiores fuerint aut promineant, quamvis & aliis oſſium fragmentis vel aſperitatibus lævigandis inſervire poſſit. *Limas* appropriatas pro dentibus exhibet amb. Paræus *l.* 16. *Chir. c.* 26.

Limax. Vide *Cochlea*.

Limbus Paracelſo dicitur univerſus mundus, ſemen, & prima hominis materia, ſuperior & inferior ſphæra cum elementis quatuor, & quæcunque his comprehenduntur. *Paramir. l.* 1. 2. 4. Rul. & Iohnſ. Alias *limbus* etiam dicitur faſcia illa, alterius ſæpe coloris & majoris pretii, quæ veſtium, præcipue mulierum extremitates circumquaque ambit. Quibus ſuturas in cranio comparavit Ingraſſ. *Comm. in Galen. de Oſſib. p. m.* 45. *ſeq.*

Limen, ὀδός. Vide *Udos*.

Limitatio, διορισμὸς, idem, quod *determinatio*, vel reſtrictio alicujus rei, vel ſermonis. Hæc omnino in Medicina ſæpiſſime neceſſaria eſt propter varietatem circumſtantiarum in ſingularibus, vel individuis, uti teſtatur Galen. *l.* 1. *de Al. fac.* 1. & *l.* 3. *meth. med. cap.* 3. Vide *Diaſtole*.

Limne, λίμνη. Vide *Lacus*.

Limnothalaſſa, λιμνοθάλασσα, vocatur *ſtagnum maritimum*, Gal. *l.* 3. *de Al. fac. cap.* 25. ubi ſcil. fluvius magnus ſtagnum efficit, quod mari conjungitur. *Ibid.*

Limocratumenos, λιμοκρατούμενος, dicitur *fervus*, vel mancipium *famis*, ſive eſuriei. Idem, quod λιμαγχούμενος, Linden. *Ex XIII.* §. 29.

Limoctonia, λιμοκτονία, idem quod λιμαγχία, vide *Limanchia*. Legitur apud Hippocr. *l.* 3. *de diæta XV.* 16. & 4. *de R. V. I. A. t.* 61. Verbum quoque λιμοκτονέω frequenti eidem fuit in uſu, *d. l. t.* 116. *l. de fiſtulis II.* 20. *lib.* 1. *de morb. mul. XXVII.* 15. *l.* 7. *Epid. LIII.* 1. Jung. Foef. *p.* 386.

Limos, λιμὸς, *Fames*. Vide ſupra *Fames*.

Limotto. λιμόττω, *eſurio*. Vide *Fames*.

Li-

Limus, ἰλὺς, vide *Ilys*. Ita ſanguinis *limus*, idem, quod *Fex* Gal. 4. *aph*. 21. Vocatur & *Cœnum*, βόρβορος. Dieter. *n*. 157. *Limus terræ* Paracelſo vocatur totius mundi machina, eſtque eidem duplex: viſibilis, & inviſibilis corpus & ſpiritus ſidereus. Idem, quod *limbus*. Quod commentum tamen graviter perſtrinxit Libav. *Tom. IV. Oper. p.* 39. 41.

Linamentarius, ἔμμοτος. Vide *Emmotos*.

Linamentum, μοτὸς, μοτὸν, dicitur *linteum carptum*, vel *vulnerarium*, quod vulneribus & ulceribus inditur. Sunt vero variæ ſpecies *linamentorum*, quorum alii quinque, alii ſex numerant, aut plures, v. g. ςρεπτὸς, *tortile*, ἐλλυχνιωτὸς, *ex ellychniis factus*, ξυςὸς, *raſile*, vel raſura linamentorum, τιλτὸς, *concerptum* (hæc duo vulgo *Carpia*, Gall. *Charpie*, vernacule etiam Chirurgis noſtris *carpei* dicuntur) πριαπισκωτὸς, ad *priapi* ſive *mentulæ formam factum*, λημνίσκος, *oblongum*, σφηνίσκος, ad *cunei parvi* formam paratum; de quibus ſuis etiam in literis. Junge Foeſ. *p*. 417. Curatio per *linamenta* ἔμμοτος vocatur. Vide *Emmotos*; item μότωσις, *uſus linamentorum*, 2. *de artic. t*. 58. Alias & Græcum vocab. μοτὸς aliquando ſignificat *cannulam*, vel penicillum, v.g. ſtanneum, qui μοτὸς κασσιτέρινος, Hippoc. *l*. 2. *de morb. XLV*. 32. *LVII*. 21. *LVIII*. 21.

Linaria, nomen aviculæ ad *Carduelis* pertinentis, de qua ſcribitur, quod morbo comitiali laboret; nihilominus hodieque uſu venit ad cibos. Ejus hiſtoriam vide apud Aldrov. *l*. 18. *Ornithol. c*. 8. 9. *Linaria* eſt quoque nomen herbæ alicujus, de qua vide in Botanicis ſcriptoribus.

Linctus, ἔκλειγμα, idem, quod *looch*. Vide *Eclectos*, *Eclegma*.

Linea, γραμμὴ, vide *Gramme*. Ejus ſignificatio proprie pertinet ad Mathematicos. In Anatomicis occurrit potiſſimum *linea alba*, quæ & *Galaxia* dicitur, eſtque concurſus tendinum muſculorum abdominis, de qua apud Bartholin. *l*. 1. *Anat. c*. 6. Ad Pathologicam ſignificationem pertinent obſervationes *linearum rubicundarum* exterius occurrentium in cute ex interna inflammatione lienis *in Ephem. N. Cur. Ann. III. Obſ*. 215. Ad Semioticam referri poſſunt *lineæ* in manibus & fronte, quas *Chiromantæ* & *Metoſcopi* explicare ſolent, a Bartholino *lineæ fatales* dictæ, *l*. 3. *Anat. c*. 7. quarum ſignificationi multum tribuit Paracelſus *l. de morb. Podagric*. §. *Chiromantia*, conferendo cum *lineis* plantarum. Verum nobis vana imaginatio & phantaſma potius videtur, quam realis quædam certitudo ſignificativa.

Lingua, γλῶσσα, γλῶττα. Vide *Gloſſa*.

Lingula, idem, quod *ligula*. Vide *ligula*.

Linimentum, ἄλειφα, ἄλειμμα, late dicitur id, quod illinitur, ſive inungitur, & ita comprehendit *olea* & *unguenta*, *adipes*. Vide *Aleipha*. Interdum tamen in ſtrictiori ſignificatione accipitur pro medicamento externo liquido conſiſtentia craſſiori, quam *oleum*, liquidiori, quam *unguentum*, cujus baſis oleum eſt, de quo videatur Vveker. *Ant. Gen. l*. 1. *c*. 35. *Spec. l*. 2. *ſ*. 27. Morell. *l*. 2. *de form. remed. ſect*. 1. *c*. 8. Schroder. *l*. 2. *cap*. 87. Vocatur & *litus*. Horum uſus plerumque commodior eſſe videtur, quam unguentorum.

Linteum, *linteamen*, ὀθόνη, ὀθόνιον, pannicuIus lineus, cujus uſus varius in Chirurgia; unde varia in promtu eſſe debent, præcepto Hipp. 2. *de iis, in med. t*. 26. Comprehendit ſub ſe μοτὰ, *linteamina* vulneraria, *faſcias* & *ſplenia*, de quibus etiam in ſuis literis. Vide & Rhod. *lex. Scribon*. Confer. & ad Hildan. *Ciſtam militarem claſſ*. 20.

Linum, λίνον, quid proprie ſignificet, quære in Botanicis. Translatum vero etiam ad lapidem Amiantum, vel Asbeſton, aut Caryſtium vivum, & qui *linum incombuſtibile* dicitur, teſte Lang. *l*. 1. *ep*. 66. Junge Mercurial. *l*. 2. V. L. 27.

Lipa, λίπα, idem, quod ἔλαιον, *oleum* ſignificat. Hippocr. *l*. 1. *de morb. mul*. LVIII. 13. *l*. 2. XXV. 12. XL. 9. XLI. 2. XLII. 11, Hinc verbum λιπαίνω, *inungo*, idem *l*. 1. *de morb. mul*. LVIII. 11. Et adjectivum λιπαρὸς, *pinguis*, quo uſus de excrementis alvi, *l*. 3. *Epid. ſect*. 3. *t*. 70. de urina, 7. *aphor*. 35. λιπαρότης, *pinguedo* urinis ſupernatans, 2. *progn. t*. 36. Medicamenta quoque vel *Emplaſtra* Topica *lenia* quædam vocantur λιπαρὰ, Scribon. *n*. 220. 222. Rhod. *in not. p*. 200. & *in Lex*. q. d. *Pingues compoſitiones*.

Liparis, λιπαρὶς, nomen *piſcis* cujuſdam adeo pinguis, ut nihil aliud eſſe videatur, quam pinguedo, cujus hiſtoriam tradit Aldrov. *l*. 3. *de piſc. c*. 11. *Lapis* quoque quidam *liparis* dicitur Plinio *l*. 32. *c*. 12. qui ſuffitus omnes beſtias evocare creditur.

Lipodermus; vide *leipodermos*.

Lipopſychia, vide *leipopſychia*.

Liporrhinos, λιπόῤῥινος, epitheton *Salamandræ*, apud Nicandr. *in Alexipharm*. ita dictæ, vel quod tenuem ejus corporis pelliculam lentus ac viſcoſus humor exudet, cujus frigore ignem extinguere olim creditum fuit. Lang. *l*. 1. *ep*. 66.

Lipos, λίπος, idem quod *lipa*, de quo paulo ante. Occurrit paſſim *in Lexicis*.

Lipothymia, vide *leipopſychia*, *leipothymia*.

Lippa, pro *leme*, vel *Gleme*, i. e. ſordes oculorum: vide *Leme*, *Gleme*. Rhod. *in Lex. Scribon. p.* 424.

Lippitudo, ὀφθαλμία. Vide *Ophthalmia*.

Lipurgia, λιπεργία, id eſt, *operis defectus*, quando, quod ſperabatur & in expectatione erat, non ſuccedit. In ſpecie uſurpavit Gal. de *male curatis morbis externis*, *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 19. Verbum quidem non adeo uſquequaque uſitatum, ſed quod tamen multorum uſitatiſſimorum analogiam retineat, Jul. Alexandr. *in not. ad h. l.* Sane hodieque non infrequens apud noſtros Chirurgaſtros ob imperitiam.

Liquabilis, τηκτὸς, idem, quod *liqueſcens*, dicitur de medicamentis, tum quæ virtute ignis colliquantur, tum quæ ex humidis quibuſdam, velut aqua, aceto, vino conſtant. Igne liqueſcit Propolis, Cera, Reſina, Ladanum, Sevum, Galbanum: Aceto ſolo *liqueſcunt* citra ignem Ammoniacum, Sagapenum, Opopanax &c. Gal. *l.* 3. *de C. M. P. G. in princ.* Aquæ maxime *liquabiles* vocantur ὕδατα τηκτότατα, quæ ſunt optimæ & opponuntur duris, σκληροῖς καὶ ἀτεράμνοις, *l. de A. L. & Aq. XVI.* 1. 2.

Liquamen, idem, quod *Laron*, *Garum*. Vide *liculmen*. Alias & *liquamen* ſignificat pinguedinem igne liquatam & coquinario uſui pro condiendis edulius reſervatam. Gabr. Hamelberg. *ad Apuleji de medic. herbar. c.* 89. *n.* 12. *p. m.* 251.

Liquamumia, id eſt, *Adeps humanus*. Ruland. & Iohnſ.

Liquatio, τῆξις, accipi poteſt late, & ſtricte. Late pro omni diſſolutione materiæ alicujus in fluidiorem conſiſtentiam, ſive fiat igne, ſive liquore aliquo diſſolvente, quod poſterius dicitur etiam *Maceratio*. Stricte vero idem eſt, quod *Fuſio*, quæ ſola ignis, aut caloris ſolaris virtute perficitur, Weker. *Antid. Gen. l.* 3. *c.* 14. Rulandus latius deſcripſit: *Liquatio* eſt, cum, quod in unum coaluerit, ſolvitur liquando, ut jam poſſit fluere. *Liquatum* eſt, quod conſiſtentiam diffluentem inſtar undoſorum accepit. *Liquatio* eſt vel Fuſio, aut Deliquium. Vocatur & *liquefactio*, quæ eſt corporis mineralis vi ignis majoris reſolutio. Eſtque *Simplex* vel *Probatoria*. Simplex dicitur, quando corpus nullum alium in finem, quam ut fundatur, liqueſcit. Probatoria, quando corpus liquatum probatur, imperfectumque a perfecto ſeparatur, idque per Cineritium, aut per Antimoniam. Rul. & Iohnſ. Vide *Colliquatio*.

Liquefactio, *liquefactivum*, vide p. a. *Colliquatio*, *liquatio*. *Liquefactivum* primum vocatur *Aqua elementaris*, qualis vero ſit, vide apud Libav. *Apoc. Herm. P. pr. c.* 11. *Liquefactio*. Vide *Liquatio*.

Liquidambra, quaſi *liquida ambra*, ob odoris ſuavitatem, eſt reſina oleaginoſa effluens ex arbore quadam procera, Indis *Ococol* & *Ocoſolt* dicta, vide Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 389. Chiocc. *in Muſ. Calceol. ſ. V. p.* 626. *ſeq.*

Liquidus, æquivocum eſt. Vel enim ſignificat *fluidum* & ita idem eſt, quod ὑγρὸς, vide *Hygros*, *Humidus*. Vel notat *Manifeſtum*, & ita Gr. dicitur ἐναργὴς, φανερὸς. Vide *Enarges*. Galen. *l.* 2. *de ſan. tu. c.* 4.

Liquor, ὑγρὸν, ὑγρότης; in genere idem, quod *Humor*, vide *Humor*. Scribon. *n.* 84. Rhod. *in Lex. Scr.* *Liquor* Phyſice dicitur, cum particulæ mixti corporis inter ſe invicem fluunt, ſitum indefinenter mutantes. D. de Cordemoy *Diſſ. Phyſ. I. pag. m.* 3. In Pharmaceuticis diverſimode accipitur. Wexerus *liquorem* a *ſucco* diſtinguit, hunc appellans, qui contuſione & quaſſatione exprimitur; Illum vero, qui inciſa, vel ſcarificata, aut terebrata plantæ alicujus parte extillat, ſive emanat. *Ant. Gen. l.* 1. *c.* 9. *Sp. l.* 1. *ſ.* 16. Schrod. vero *liquores* vocat humores per deliquium aut ſimiliter paratos, eorumque catalogum recenſet *l.* 2. *c.* 66. Junge Fr. Hoffm. *in Clav ad h. l.* Ita & Chymici *liquorem* deſcribunt, quod ſit magiſterium potabile per quandam in arte Chymica tranſmutationem, & imitationem naturalis ejus, qua ex terra fit aqua, ex terra materia reſoluta concinnatum. Vel *liquor* eſt humor deliquio ſolubilium corporum factus. Libav. *Synt. Arc. Chym. l.* 3. *c.* 1. *& ſeqq.* ubi plura de hoc argumento videbis. Rul. quoque & Iohnſ. varias *liquoris* deſcriptiones & ſignificationes notarunt, v. g. *Liquor aquilegius*, id eſt, *vinum deſtillatum*. *Liquor herbarum* fit ex herbis cum tota ſubſtantia contuſis, & in vitro concluſis, & in balneo maris aliquot diebus coctis, ſucco collato per pannum calore cinerum, mellis ſpiſſitudinem acquirit. *Liquor eſſentialis*, qui a membris interioribus extrahitur & in carnem ſanguinemque tranſmutatur. *Liquor Mercurii* eſt balſamus rerum omnium, in quo conſiſtit vis ſanationis. Talis Mercurius valde potens eſt, in Terreniabim & Noſtoch. *Liquor ſalis* eſt balſamus naturæ, quo ſuſtentatur corpus, ne putreſcat. *Liquor* & multarum rerum *oleum* eſt, cum adjectione ejus rei, cujus eſt. Ita *liquor Terebinthinæ* eſt ejus oleum. *Liquor mumiæ de gummi*, eſt oleum gum-

gummi. Hæc Rul. *Liquor carnes conſervans* eſt ſpiritus vini, ſpiritu ſalis leniter acuatus & infectus, admiſto Elæoſaccharo Terebinthinæ ac Lavendulæ. *Ephem. Nat. Cur. Ann. II. Obſerv.* 255. *liquor univerſalis* eſt *Mercurius* Paracelſ. *Paramir. l.* 2. qui & *liquor æternus* vocatur in Gaſtone Claveo *defenſ. Argyropœæ & Chryſop. in Theatr. Chym. Vol. II. p.* 53. *Liquor terræ* eſt idem, quod *leſſas*. *Liquor vitæ* in homine eſt homo occultus. Paracelſ. *Tract.* 2. *de gener. hom. c.* 2. *Liquor vinoſus ſine vino* ex floribus Hormini in fecibus vini maceratis deſtillatus omnes liquores vini odore inficere dicitur, & ita aquam in vini ſaporem vertere, ſi fides habenda Morley *Coll. Chym. Leid. c.*518. Varias *liquorum Chymicorum*, v.g. *Liquoris* Corn. C. ſuccinati, *liquoris* Nitri Fixi, Silicum, Styptici, Talci, Tartari, vide in Iunken. *Lexico-Chym. Pharm. P. I. p.* 129. *ſeqq.*

Lira, ὦλαξ, proprie ſignificat foſſam rectam, quæ contra agros tuendos ducitur, & in quam uligo terræ decurrit, ex Nonio C. Hoffm. *comm. ad Galen. de V. P. n.* 677. Linden. *Ex. XII.* §. 169. Hinc *Delirare* tropice dicitur, h.e. de recto tramite rationis recedere.

Lirium, λίριον. Lilium exponit Galenus τὸ κρινὸν, Foeſius legi amat λείριον, quidquid ſit, monet Galenus & oleum ita appellari, quod aliis etiam λίρινον ſcribitur, & alias idem ſit quod νεείρινον, σύσινον, δὲ ἀνέθινον, pro quo ultimo reponit Foeſ. ἀνθινον vel ἀνήθινον.

Lite, λιτὴ, nomen emplaſtri viridis, quod ex erugine, cera, & reſina conficitur, Galen. *l.* 2. *de C. M. P. G. cap.* 2.

Litera, γράμμα, quid ſignificet, non eſt equidem hujus loci, quamvis ſit notiſſimum. Eatenus tamen *literæ* ad forum Medicum pertinent, quatenus ſunt partes vocis, & quidem duplices: *Vocales*, & *Conſonantes*, quæ quomodo formentur, docet Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 11. *fine*. Quatenus etiam *literæ* idem ſignificant, quod *Scriptura*, *Scriptum*, neque hæc ſignificatio a Medicina eſt aliena, quamvis non opus ſit expoſitione.

Lithagogus, λιθαγωγὸς, eſt epitheton remediorum calculum pellentium, quamvis rectius de inſtrumentis Chirurgicis, quibus calculus veſicæ eximi ſolet, dicatur.

Lithanthrax, λιθάνθραξ, vocatur *carbo foſſilis*, ſive e terra erutus, Lang. *l.* 1. *ep.* 53. Rul. & Iohnſ. ita deſcripſerunt. *Lithanthrax*, *lapideus Carbo*, ſpecies eſt *Gagatis*. Eſt enim nihil aliud, quam induratum & excoctum ſub terra bitumen calore. Sunt autem duplices tales *carbones*: alii leves & rari, ut aquæ nonnunquam innatent, propter terræ excoctionem, Theophraſto γεώδεις, dicti; alii graves, qui dicuntur λιθώδεις, Schrodero vocatur *Carbo petræ*, *l.*3.*Pharmac. c.* 33. ubi negat ſe aliquid ſcire de uſu hujus medico; aſt D. Theodor. de Mayerne *Prax. Med. Part. I. c.* 18. *p. m.* 135. egregium & minime fallens præbere remedium contra dolorem dentium *lithanthraces* ſcribit, ubi etiam olei inde deſtillati deſcriptio legitur. Vide *Bitumen*.

Lithargyros, λιθάργυρος, *lithargyrium*, id eſt, *Argenti ſpuma*: Ita dicitur Medicamentum metallicum non ſponte quidem naſcens, ſed in ſecundis fornacibus emergens, dum plumbum, vel ejus arena ab argento, aut auro ſecernitur. Gorr. Dioſcorides triplicem differentiam conſtituit: unam ex arena, quæ μολυβδῖτις dicitur: alteram ex miſtura Plumbi & Argenti, vel quod colorem candidum obtineat, quæ ἀργυρῖτις vocatur. Vide *Argyritis*: & tertiam, vel quod ex auro prodierit, vel quod fulvo colore conſtet, χρυσῖτις dictam, *l.* 5. *c.* 102. Verum Schroderus duas ſaltem poſteriores communiter ſtatui ſcripſit, ubi ſimul uſum & vires expoſuit, *l.* 3. *c.* 19. *n.* 3. Vide Fr. Hoffmann. *in Clavi*. De differentia inter *Lithargyrium Auri* & *Argenti* legi quoque poterit Jac. le Mort. *Coll. Chym. Leid. c.* 175. Rulandus plures ſpecies numeravit, ut & Iohnſ. v. g. *Lithargyrum*. 1. quod ſit, quod argentum e plumbo ſeparatur, 2. e mixtura plumbi & auri, 3. e mixtura plumbi & argenti, 4. ex mixtura auri & argenti 5. ortum ex plumbo & ære, 6. recrementum *lithargyri* cœruleum, quo utuntur figuli. *Lithargyrum* Paracelſi eſt ſpuma Mercurii. Item *lithargyrum* eſt ſpuma ferri, argenti. Rul.

Lithiaſis, λιθίασις, id eſt, *calculi morbus*. Vide, *Calculus*: unde & verbum λιθιᾷν, *calculo laborare*, in uſum venit Hipp. *Coac. t.* 472. Jung. Foeſ. *p.* 385. Dieterich. *n.* 503. Linden. *Ex. XVI.*7.13. *ſeq.* Porro dicitur & λιθίασις oculi morbus in exteriori palpebrarum parte, in qua alba quædam & craſſa callis, aut lapillis ſimilia apparent oculum pungentia. Galen. *Iſagog. c.* 16. Cauſſa eſt ſuccus nutritius vitioſus, coagulatus & induratus.

Lithocolla, λιθοκόλλα, dicitur *glutinum*, quo lapides inter ſe coagmentantur, paratum ex marmore, lapide Pario, & taurino glutine. Uſurpatur ad pilos palpebrarum incommodos replicandos. Dioſc. *l.* 5. *c.* 164. Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7.

Lithocolum, quid ſignificet, nondum conſtat. Meminit hujus nominis Georg. Thomſon *in*

Acus

Acus Magnetica præfatione, promittens tractatum Latinum, in quo monſtrabitur *lithocoli* modus, ceu tentamen in auditum. Mihi videtur compoſitum e Græco, λίθ☉, lapis, & Latino *Colum*, ita ut denotare videatur modum calculum e renibus vel veſica colandi & ſecernendi.

Lithoeides, λιθοειδὴς, *petroſum*, ſive petræ ſimile. Epitheton oſſis temporum, quod & *lapidoſum*, *ſaxeum*, Galen. *l.* 9. *de V. P. cap.* 10. quod utrinque ad aures poſitum petræ ſpeciem referens lambdoidis futuræ finibus terminatur, in quo ineſt proceſſus columnæ ſimilis, ςυλοειδὴς, βελενοειδὴς, γραφιοειδὴς, ſub quo auditorius meatus continetur, *l. de oſſib. c.* 1. Barthol. *li-bell.* 4. *c.* 6. ubi oſſa temporum appellat.

Litholabon, λιθόλαβον, vocatur inſtrumentum ferreum, quo calculus extrahitur, quorum varias formas, hamulos, cochlearia, ſpecilla, uncos &c. vide in Aquapend. *de operat. Chirurg.* & Hildan. *l. de Lithotom. c.* 14. Meminit hujus vocabuli Gal. *Introduct. n.* 18.

Lithonthrypticos, λιθονθρυπτικὸς, i. e. *calculos frangens*, Saxifragus. Epitheton eſt medicamentorum ſimplicium & compoſitorum virtutem habentium calculum renum vel veſicæ atterendi & comminuendi, Gal. *l.* 5. *de Sim. Fac. c.* 2. a λίθ☉ & θρύπτω, frango, quamvis neque hoc vitioſe ſcriptum ſit, quando communiter *lithontripticon*, aut *lithonthripticon* legitur a τρίβω, tero. Unde & in officinis *Species lithontribon* Nicolai occurrunt, quarum compoſitio licet videatur præter neceſſitatem prolixior, quod nec ipſe diffiteor, earum tamen virtus per experientiam mihi innotuit haud vulgaris, profecto non minor, quam aliorum pulveres ſecreti *lithontriptici* præter neceſſitatem pretioſi habiti. Meminit & *tithontribon Ducis* Parac. *l.* 2. *de Tartaro Tract.* 2. *c.* 3.

Lithopædion, λιθοπαιδίον, i. e. *infans lapideus*, vel in lapideam duritiem concretus, cujus variæ proſtant obſervationes. apud Augenium, Schenkium, Licetum, & alios, quorum etiam meminit Caſp. Rejes *C. El. q.* 34. *n.* 23. Junge Sennert. *M. Pr. l.* 4. *P.* 2. *ſ.* 4. *c.* 8.

Lithos, λίθ☉, id eſt, *lapis*, vide *lapis*.

Lithoſtroton, λιθόςρωτον, dicitur pavimentum vitreatis teſſerulis verſicoloribus lapidum cruſtis cœmento compactis exornatum; qualia etiam in magnificis balnearum veterum fabricis conſpiciebantur, teſte Lang. *l.* 1. *ep.* 50.

Lithotomia, *lithotomos*, λιθοτομία, λιθοτόμ☉, illud notat operationem chirurgicam, & artificium ſectione calculum removendi e corpore. Hoc vero artificem ipſum, ſive chirurgum. Res profecto dubii valde eventus, & periculoſiſſima, ita ut non imprudenter Hipp. in Jurejurando cavere Medicis voluerit, ne hanc operationem in ſe ſuſcipiant, ſed aliis relinquant. Vide Diet. *num.* 771. Alias de hoc artificio vide Paræum, Aquapendentem, Hildanum, *h. tit.* ut & alios chirurgiæ ſcriptores. Neque hic retinenda rara felicitas chirurgica Dn. Georgii Ptormanni, Chirurgi Norimbergenſis, qui in uno ſubjecto maſculino diverſis ſubſequentibus annis & temporibus ter ſectionem calculi veſicæ feliciter perfecit, eximens inſignes calculos, & ita ægrum e mortis faucibus eripuit, præſente conſilioque & remediis internis ſuppetias eunte celeberrimo D. D. Joh. Georgio Volcamero Reipubl. Norimb. Archiatro, quartam etiam ſectionem rite abſolvit, quamvis æger paulo poſt ob alia ſymptomata ſupervenientia fatis conceſſerit. Aliam inauditæ *lithotomiæ* in muliere octogenaria obſervationem vide ſis in Freder. Ruyſchii *Obſervationum Anatomicarum Centuria Obſerv. I.*

Litim, id eſt, *filum* aliquoties complicatum & omnino tractatum. Rul. & Iohnſ.

Litos, λιτὸς, *lite*, λιτὴ, ſignificat ſimplex, tenue, minime operoſum aut elaboratum. Ita compoſitiones *Diamoron* & *Diacodion* vocantur λιταὶ, apud Gal. *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 3. & *l.* 1. *c.* 2. Junge Foeſ. *Oec. p.* 387.

Litra, λίτρα. Vide *libra*.

Litron, λίτρον, idem, quod νίτρον. Vide *Nitrum*. Keuch. *ad Seren. p.* 97.

Littera. Vide *litera*.

Litteriſtum, eſt nomen febris certæ, & remedii contra illam apud Paracelſ. *in Theoric. figuris Univerſal. morbor. Tab.* 9. & quandoquidem ipſe fatetur, curam non eſſe naturalem, videtur intelligenda eſſe per *Litteriſtum* Cura Characteriſtica, ſive Magica.

Littus, *littoralis*, αἰγιαλὸς, αἰγιάλιος, αἰγιαλίτης, quid ſignificet, ex aliis Lexicis notum eſt. De piſcibus *litteralibus*, teſtatur Gal. *l. de bon. & mal. ſucc. c.* 3. eſſe mediæ facultatis inter tenuis & craſſi ſucci cibos.

* *Litus*, κατάχρισις, inunctio, quæ ex materia pingui, chyloſa, medulloſa, compacta corpori fit. V. Illitio.

Lividus, πελιδνὸς, dicitur color inter plane nigrum & rubrum, aut aliquem alium ex floridis medius. Fit autem talis color vel ex ipſis floridis in nigrum abeuntibus, vel ex nigro in album cedente, ut apparet in ſuppurationibus, in quibus, quod nigrum erat, *li-veſce-*

veſcere incipit, & ex *livido* ad colorem ignis tendere, & paulatim candidius fieri, proxime accedit ad fuſcum. Contrahitur in corporibus vivis a ſanguinis & caloris nativi defectu. Frigus enim *lividum* & nigrum colorem inducit. Deſignat & aliquando humorem prava qualitate præditum, veluti viridis, uti ruber ſanguinis copiam. Græcum vocab. legitur apud Hipp. 1. *progn.* *t.* 22. 2. *progn.* *t.* 8. 9. Aliquando etiam legitur πελιος, vel πελιὸς, 1. *progn.* *t.* 7. 10. 12. *Lividus* quoque eſt epitheton Muſculi ad femoris internum latus tendine ſuo inſertus. Barthol. *l.* 4. *Anat.* *c.* 11. *p.* 580.

Livor vocatur πελίωμα, apud Hippoc. *Coac.* *t.* 409. *l.* 6. *Epid.* *ſect.* *VIII.* 63. Jung. Foeſ. *p.* 491. Dieter. *n.* 666. *Livor* etiam haud raro ſumitur pro *Invidia*, quæ bonis alienis angitur, & per colorem lividum ſe prodit. Vide *Invidia*. Jul. Alex. *l.* 22. *Salubr.* *c.* 3.

Lixivium, κονία. Vide *Conia*. Junge Rhod. in *Lex. Scrib.* *Lixivioſum Sal* eſt ſpecies *Salis Alcali*.

Lixivum, Oleum, ſponte fluens, non tortivum, ita & muſtum Jo. Ruell. *in nomencl. rei veterariæ*.

Lixus, id eſt, *coctus*, idem, fere quod *Elixus*, ἑψητὸς, *Laxa* caro apud exercitum, vel *Elixa*, vulgus. Jon. Fr. Mirand. *l.* 2. *de auro*, *c.* 6. *T.* *II.* *Theat.* *Ch.* *p.* 338.

Lobellus, eſt diminutivum Lobii, quo uſus eſt D. G. Bidloo, proceſſus quatuor cerebri *lobellos* vacans *Anat.* *Tab.* IX. *fig.* *I.*

Lobeomæ, λωβέομαι, pro λωβάομαι, ſignificat *decore afficior*, ludificor, aut damno afficior, Hipp. 2. *de artic.* *t.* 39.

Lobos, *lobus*, λοβὸς, gemina gaudet ſignificatione: Una eſt Botanica, quando ſignificat *ſiliquas*, vel legumina filiquoſa, quæ & *Dolichi*. *Phaſeoli* vocantur, Gal. *l.* 1. *de Al. fac.* *c.* 28. *l.* 2. *c.* 1. *l.* *de atten. vict.* *c.* 7. Hinc ἐλλοβα *ſiliquoſa* ſemina vocantur, *ibid.* Altera eſt Anatomica. quando dicitur vel de *extremitatibus aurium carnoſis*, ſive auriculæ externa extremitate, Ariſt. 1. *de hiſt. an.* *c.* 11. Linden. *Medic. Phyſiol.* *l.* 2. *c.* 11. §. 3. vel de *extremitatibus hepatis & pulmonis*, quibus illud ventriculum, hoc vero cor comprehendit & complectitur, inſtar *ſiliquæ*, Gal. *l.* 4. *de V. P.* *c.* 8. C. Hoffm. per ἀποχάσεις, alas & adnaſcentias expoſuit, *in comm. ad Gal. de V. P.* *n.* 209. Ad Botanicam ſignificationem quoque pertinet, quando *lobi* dicuntur candidæ illæ particulæ in roſarum foliis, quibus calici adhærent infixa, alia *Ungues* dictæ, quæ etiam reſecantur. Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L.* *c.* 7. Jul. Alex. *annot. ad h. l.* *p.* 812.

Localis, τοπικὸς, epitheton 1. motus animalis, de quo vide *latio motus*. 2. Medicamentorum, ubi late & ſtricte accipitur. Late pro medicamentis certæ parti corporis, vel membro affecto deſtinatis. Gal. *l.* 13. *M. M.* *c.* 22. Ita Gal. libros decem conſcripſit de medicamentis *localibus*, ſive κατὰ τόπους, ſecundum loca, i. e. partes affectas diſtributis. Stricte vero pro medicamentis partibus externis deſtinatis ſumitur, quæ & *Topica* dicuntur. Foreſt. *lib.* 6. *Chirurg.* *Obſ.* 36. *Schol.* *localis* Anatomia Paracelſ. dicitur ea, quæ adhibetur circa partes, ad differentiam. *Anatomiæ Materialis*, quæ concernit humores & ſpiritus, & horum principia, Sulphur, Sal, Mercurium. *Paramir.* *l.* 1. *de orig. morb. ex trib. ſubſt.* *cap.* 6. *Localis* membrana appellatur Meninx cerebri tenuis, ſive pia mater, utpote cerebri locus proximus. Theoph. Protoſpatarius *l.* 4. *de H. C. F.* *c.* 5. *p.* *m.* 188.

Loch, idem, quod *linctus*. Dicitur & *looh*, vide *Eclectos*. *Linctus*.

Locchia, λόχεια, λόχια, dicuntur omnia, quæ a puerpera poſt excluſum fœtum & ſecundinas exeunt, alias *Purgamenta* dicta. Hinc & Hipp. frequenter λοχιῶν καθαρσις, *puerperii purgatio* nominatur *lib.* 1. *de morb. mul.* ſæpiſſime, quæ loca collegit Foeſ. *Oec.* *p.* 389. & Erotianus, purgationem, quæ fit poſt partum, deſcribit. Sunt autem revera τὰ καταμήνια, ſive ſanguinis menſtrui retenti tempore conceptionis reliquiæ, a quibus ſola ratione differunt, quod hæc ante partum, illa poſt partum ſic appellentur, Gal. *l.* *de atra bile*, *cap.* 8. Lang. *l.* 2. *ep.* 8. Horum retentio cauſa variorum morborum & ſymptomatum. Hildan. *Cent.* 5. *Obſ.* 42. *ſeqq.*

Loculamentum dicitur *ſeminum involucrum*, quod veluti parva capſula illa includit. Schroder. *l.* 1. *cap.* 2. Græce dici poſſet λοβίον, vel λοβὸς.

Locus τόπος, non Phyſice, ſed Medice accepto vocabulo ſignificat *membrum* vel *partem corporis*, ſecundum vel præter naturam affectam. Ita Hipp. libellum de *locis in homine*, Galen. libros ſex de *locis affectis* conſcripſerunt, quos & alii imitati ſunt. Inter recentiores C. Hoffmann. de *locis affectis* libellum edidit. Uſus eſt & hoc vocabulo Hippoc. in aliis ſcriptis, v. g. 1. *aph.* 21. ubi χωρία in Græco habetur, 2. *aph.* 46. Dieter. *n.* 835. 938. *lib.* *de flatib.* *IV.* 1. 2. & 4. *de R. V.* I. *A.* *t.* 27. Junge Foeſ. *p.* 620. Specialiter *locus* & *loci* uſurpantur de *partibus generationi inſervientibus in ſexu muliebri*, uti patet ex Scribon. *n.* 156. Junge Rhod. *in not.* *p.* 230. Seren. Sammo-

monic. c. 37. Vide Keuchen. *in not. p.* 237. Bartholin. *l.* 1. *Anat. cap.* 28. Alias in Macroſmo *locus* quoque idem, quod *Regio*, vel *pars regionis*. Vide *Chora*. *Locus Pharmaceuticus* eſt vel natalis medicamentorum, vel progreſſionis, vel præparationis, vel afſervationis, Schroder. *l.* 1. *c.* 13. 22. 28. *loci Chymici* dicuntur *Fornaces* & *Vaſa*. *Theatr. Chym. Vol. I. p.* 206. In ſpecie in artificio lapidis Philoſophici *locus ſeminis* vocatur *Ovum vitreum*, id eſt, Vaſculum ad ovi figuram conflatum. *Vol. IV. p.* 403.

Locuſta, æquivocum eſt. Vel enim ſignificat infectum alatum, & non alatum diverſæ ſpeciei & formæ, quarum *locuſtarum* hiſtoriam, noxam, & uſum prolixe expoſuit Aldrov. *l.* 4. *de Inſect. c.* 1. *ſeqq.* Huc pertinent Obſervationes de *locuſtarum* copia peſtem præcedente, Foreſt. *l.* 6. *Obſ.* 9. *Schol.* Lang. 1. *ep.* 81. Gr. dicitur ἀκρὶς, κόρνοψ, πάρνοψ. Rul. deſcripſit: *locuſta* eſt infectum infirmis pennis alatum, ab uredine locorum dicta ἀκρὶς, μάζαξ &c. Vel ſignificat animalis marini cruſtati genus, quod alias κάραβος, vocatur, cujus deſcriptionem & uſum in cibis & Medicina tradidit Aldrov. *l.* 2. *de Cruſtatis cap.* 2. Aliam tamen *locuſtæ marinæ* effigiem exhibet C. Hoffmann. *comm. in Gal. de V. P. n.* 434. *locuſtæ* quoque dicuntur ramorum extremitates in arboribus adhuc teneræ, quibus Divum Joannem Baptiſtam uſum eſſe pro cibo, ſcripſit Parac. *l.* 2. *de cura ulcerum per interiora*, *c.* 2. Ita *locuſtæ Sambuci* ſunt germina illa laxantia, vel potius purgantia. *Paragrani Tract.* 3. *de Alchymia*. *Locuſtæ* quoque ab eodem vocantur extremitates membrorum, *l. de ulcerib.* & *apoſtem. cap.* 3. & *c.* 35. *locuſtæ menſtrui* dicuntur eſſe in mammillis, *d. l.* Remedium quoque aliquod ſpecificum contra paralyſin & morbos ſpaſmodicos bilioſos. Idem appellavit *locuſtas Martis*. De *Apocryphis ad vulnera*.

Locutio, *Loquela*, λαλιὰ, διάλεξις, idem, quod *Sermo*. Vide *Lalia*, *Locutio* actio linguæ dicitur, Gal. *l.* 1. *meth. med. c.* 6. *in princip.* De *loquela* amiſſa a variolis & reſtituta vide Hildan. *Centur.* 6. *Obſ.* 14. Vide *Sermo*.

Loemodes, λοιμώδης, id eſt, *peſtilens*. Epithethon vel morbi, & ita idem, quod Peſtis λοιμὸς. Dieter. *Iatr. p.* 850. vel febrium, quæ *febres peſtilentes* ab ipſa peſte in hoc differunt, (quamvis ſæpiſſime confundantur,) quod *in febribus peſtilentibus* manifeſte adhuc fermentatio ſanguinis vitioſa concurrat, quemadmodum hoc egregie demonſtravit Vvillis *d. l. c.* 14. Non igitur accurate ſcripſit Gorræus, quod *febris peſtilens* nihil aliud fit, quam ipſa peſtilentia.

Loemos, λοιμὸς, *Peſtem*, *Peſtilentiam*, ſignificat, morbum Epidemicum, maligniſſimum, & omnium pernicioſiſſimum, cujus deſcriptionem generalem vix dare licet, propter ſummam varietatem ſymptomatum, & latentem cauſarum indolem & diſpoſitionem. Quatenus a febre peſtilente diſtinguitur, ita memoriæ & doctrinæ gratia deſcribi poterit. *Peſtis* eſt intemperies univerſalis, toto genere maligna, contagioſiſſima, Epidemica, cum omnis generis graviſſimorum ſymptomatum congerie, præſentiſſimoque vitæ diſcrimine, proveniens a maſſæ ſanguineæ & liquoris animalis per contagioſum quoddam & deleterium miaſma ſubita corruptione, congelatione, coagulatione, fixatione, putrefactione, & interdum totali mortificatione. Plura videantur de hoc morbo apud Practicos, quorum innumera proſtant ſcripta. Nobis libet allegare ex recentioribus Th. Vvillis *de febrib. c.* 12. 13. Gr. dicitur etiam λοιμὴν, quod vocab. Hipp. tranſtulit ad juvenilem imperitiam in arte Medica, vocans *juvenilem peſtilentiam*, in *Præc. X.* 4. Foeſ. *p.* 388.

Lœmotomia, λοιμοτομία, hoc eſt, *exciſio peſtis*, refert inter τεραστήρια ἀνίκητα, Georg. Thomſon *in præfat. Acus magneticæ*, *ad fin.* promittens peculiarem de hoc tentamine tractatum Latinum.

Logaporum oleum eſt oleum e Lacertis paratum, cujus meminit Oliger Jacobæus *Obſerv. de Ranis ac lacertis c.* 4. *p.* 136. & deſcriptio extat apud Scultet. *Armament. Chirurg. P. II. Obſ. XXXIX.* vel *in edit. Amſtelodam. Obſ. XXXI.*

Logas, λογὰς, vocatur *album oculi*, quod & alio nomine σφενδόνη & κυκλάμινον appellatur. Gorr.

Logiatros, λογίατρος, dicitur *Medicus inceptus* in obeundis operibus, Gal. 1. *in* 3. *Epid. t.* 29. *Verbotenus Medicus*, qui ea neſcit, quæ nemo e vulgo ignorat, *l.* 8. *meth. med. cap.* 6. *in fin.* In artis operibus non verſatus, *c.* 2. *de nat. hum. t.* 26. Sermone Medicus, Lind. *Ex. XIV.* §. 16.

Logicus, λογικὸς, i. e. *rationalis*. Præter ſignificationem illam, quando de diſciplina Dialectica, ſive recte concludendi & argumentandi accipitur & ejuſdem autoribus, (quæ ſignificatio non eſt hujus loci, licet ejus cognitio omnino tanquam præcognitum Medico ſit neceſſaria,) *logicus* vel *logica* dicitur de ſecta certa Medicinæ & ejus cultoribus; ubi quidem Gal. ſibimetipſi non conſentit. Inter-

dum

dum enim *Logicum*, *Methodicum* & *Dogmaticum* pro uno eodemque habet, *l.* 3. *meth. med. c.* 1. Interdum vero diſtinguit, & *Logicus* ſaltem convenire ſtatuit cum *Dogmaticis*, *de ſubfig. Empir. c.* 1. & 2. quæ acceptio etiam accuratior habenda & ab aliis quoque approbata. Gorr. Vide *Dogma*. Ita vero dicuntur *Logici Medici*, qui ratione & experientia nixi artem exercent feliciter. *Logicæ* alias *quæſtiones* Galeno dicuntur λογικαὶ ζητήσεις, quæ uſum artis tranſcendunt, *l.* 3. *de* L. *A. c.* 1. minus neceſſariæ; utpote ad curationem inutiles, non tamen omnino ſpernendæ, J. Alex. *not. ad Gal. l.* 14. *meth. med. c* 19. *pag.* 562.

Logiſmos, λογισμὸς, idem, quod λόγος, i. e. *ratiocinatio*, ſive actus ſecundus animæ rationalis in homine; de quo legi poterit Vvillis *tr. An. Brut. P.* 1. *cap.* 7. Λογισμὸς, *ratiocinatio*, ab Hipp. deſcribitur, quod ſit memoria componens ea, quæ per ſenſum ſunt percepta, *Præcept.* I. 8. Apud eundem cauſſæ abditæ dicuntur κατ' λογισμὸν, quæ ſola *ratiocinatione* inveſtigantur & deprehenduntur, 4. *de R. V. I. A. t.* 55. Gal. *in c. ad h. l.* Ita & κατ' λόγον facere ſignificat, quando Medicus ex certa rerum notitia depromtæ indicationi innixus præſtat & applicat agenda, ex Hipp. 2. *aph.* 52. Lind. *Ex. VII.* §. 31. λογισμοὶ etiam in ægris dicuntur *ratiocinationes*, vel mentis agitationes, quæ animo obverſantur, ſed turbatæ a ſenſibus animæ corporeæ internis, imaginatione ſive phantaſia, *ſ.* 1. *Epid. ægr.* 8. Junge Foeſ. *p.* 388.

Logodiarrhœa, λογοδιάῤῥοια, *profluvium ſermonis*, per elegantiſſimam Metaphoram, & opponitur τῇ βραχυλογίᾳ, *brevitati ſermonis*. Illa laborat Galenus, hanc calluit Hipp. judice Lind. *Ex. XVI.* §. 240.

Logos, λόγος; *Ratio*, *ſermo*. Vide *logiſmos*, *lalia*. Junge Dieter. *n.* 507.

Logoſophia, λογοσοφία, id eſt, commentitia & *imaginaria ſapientia*, de qua conqueritur idem hiſce temporibus, opponens τῇ σοφολογίᾳ veterum *Ex. VIII.* §. 1.

Loligo, *Lolius*, τευθὸς, τευθὶς, nomen animalis marini ſive pelagii mollis, utriuſque ſexus: *Majoris* & *minoris* deſcriptionem cum uſu vide prolixe apud Aldrov. *l.* 1. *de mollib. cap.* 6. Meminit & Lind. *Ex. V.* §. 39.

Lolius, τευθὸς, Vide *loligo*.

Lombardorum, *frater*. Vide *Harpa*, *Harpyia*.

Lomentum, ἐρειγμὸς, idem, quod *farina fabarum*, præſertim Ægyptiarum. Scrib. *n.* 159. Rhod. *in Not. ad h. l. p.* 232. & *in Lex. Scribon.* Foreſt. *l.* 26. *Obſ.* 7. *in Schol. l.* 17. *Obſ.* 8. *in Schol. Lomentum* quoque ſignificat pulverem tritum & lævigatum, vel pigmentum, quo pictores ad pingendum utuntur. Ita *lomentum* ex cœruleo trito, & *lomentum auri* leguntur ex Plin. *l.* 33. *c.* 4. 5. & 13. & apud Libav. *S. Arc. Chim. l.* 3. *c.* 18. & *l.* 4. *c.* 20.

Longaon, *longanon*, dicitur *Inteſtinum rectum*. Caſtell. Parac. *l.* 2. *de Tart. Tr.* 1. *c.* 4. *in Expl.* Barthol. *l.* 1. *An. c.* 11.

Longævus, πολυχρόνιος, μακροχρόνιος, quid ſignificet, notum eſt. Dicitur enim de temporis multitudine, vel longitudine ratione ætatis *Longævitatis* cauſſa conſiſtit in temperamento humido & moderate calido. Gal. *l.* 6. *de ſan. tu c.* 3. *circa fin.* Exempla *longævitatis* recentiora vide *in Eph. Nat. Cur. A.* III. *Obſ.* 163. De *longævitate* in antiquiſſimis temporibus differit Lang. *l.* 1. *ep.* 79 De *longævitate* ad annos CXX. protrahenda librum ſcripſit Thom. Philologus, quo etiam collimavit Claud. Deodatus *in Pantheo ſuo Hygiaſtico*, qui tamen prioris Autoris librum invita & tumultuaria Minerva conſcriptum eſſe judic.

Longurius dicitur Ambr. Paræo, fruſtum ferreum, quod ignitum æſtuario inditur, *l.* 15. *Chirurg. c.* 13. Vide ſupra *Æſtuarium*.

Longus, μακρὸς, *longitudo*, μακρότης, μῆκος, fere ſæpius in Medicina de tempore, quam de corporis continua quantitate & menſura uſurpari ſolet. Ita *Medicina* dicitur ars *Longa*, 1. *aph.* 1. *Morbi longitudo* legitur 2. *aph.* 28. 5. *aph.* 36. 51. *Coac. t.* 67. Junge Dieter. *n.* 511. 550. *Longus pulſus* videtur differentia eſſe imaginaria apud Galen. *de pulſ. ad tyron. c.* 2. Sutura ſagittalis vocatur Gal. κατ' μῆκος εὐθεῖα, ſecundum *longitudinem* recta, aliquoties *l. de oſſib. c.* 1. quam inepte Caſtellus *longitudinalem* vocavit. Muſculi etiam diverſi in corpore humano epitheto hoc cognominantur ab Anatomicis, v. g. *Longus* Capitis, Dorſi, cubiti, *longiſſimus* Dorſi, de quibus vide inter alios Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 5. 6. 7. 8.

* *Looch*, ſunt quædam medicamenti, quæ in officinis proſtant, ad lambitiva cibi oportet, facienda. Rariſſimus tamen eſt eorumdem uſus. Niſi enim recenter illa fiant, rancida evadunt, & ſtimulando tuſſim, ac difficultatem reſpirationis adaugent.

Lopa denotat ſquamam, vel ſcoriam metalli alicujus, & legitur in deſcriptione alicujus fortius adſtringentis medicamenti: *lopa* ferri apud Albin. Botton. *de morb. mul. l.* 1. *c.* 54. An fortaſſis coincidit cum vocab. *loppa*, de quo paulo poſt. Deſumtum etiam videtur a Greco λέπος, vel λοπὸς, de quibus ſuo loco: *lepos*, *lopos*; aut a λοπὰς, quod concham marinam quandam vel veſtimenti genus aliquod

ſignificare docent Lexicographi.

Lophadia, *lophia*, λοφαδία, λοφία, vocatur prima dorſi vertebra, quæ & ἀσφάλεια. Gorr. *in def.* Lind. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. §. 33.

Lophao, λωφάω, ſignificat *remiſſionem*, laxamentum *capio*, quieſco, ceſſo. Uſurpatur de morbis remittentibus apud Hippocr. *l. de int. aff. LII.* 14. *l. de affect. XXX.* 6. *l.* 2. *de morb. mulier. XII.* 37. *l.* 4. *de R. V. I. A. t.* 39. Deſumta eſt metaphora a jumentis, quando jugum de cervice removetur. *Cervix* enim λόφος vocatur. Junge Foeſ. *p.* 392. Cur vero ο μικρὸν in ὠ μεγα mutatum ſit, criticis inquirendum relinquimus.

Lophos, λόφος. Vide *Criſta*.

Lopimos, λόπιμος, dicitur de fructibus caſtanearum, glandium & ſimilibus, ideo, *quod poſſint decorticari*. Λοπίζω enim *decortico* ſignificat. Idem, quod λεπίζω, & λόπισμα, *putamen*. Gal. *l.* 2. *de Al. fac. c.* 38.

Lopos, λοπὸς, idem, quod λέπος, *corticem* ſignificat. Apud Hipp. vero ita vocatur *corii pars durior* & denſior. Tergus, teſte Gal. 2. *de artic. t.* 28. 47. *Mochlic.* I. 2. Denotat quoque apud eundem *ſquamam*, *l.* 2. *Epid. ſect. I.* 49. Vide Foeſ. *p.* 388.

Loppa, terminus Spagyricus ad cimentationis artificium pertinens, eſtque nihil aliud, quam maſſa illa metallica, quæ reſultat e calcinatione cæmentatoria, ſive cum regulo, ſive abſque illo. Vide *Th. Chym. Vol. I. p.* 548. *ſeqq.*

Loquacitas, μακρολογία, idem, quod *Garrulitas*. Meminit Gal. *l.* 2. *de diff. reſp. c.* 11. ubi idem eſt, quod λογοδιάῤῥοια.

Loquela, λαλιά. Vide *Locutio*.

Lora, δευτέρια, θάμνα, *Thamna*, vinum ſecundarium, & viliſſimum pro familia, indignum vini nomine, paratum ex acinorum folliculis expreſſis in dolia conjectis, quibus aqua affunditur. Lind. *Exerc. X.* §. 193. 196. 200. Vide *Deuteria*. Vocatur & diminutive *Lariola*.

Lorcha eſt tota locuſtarum dulcedo uſque ad centrum ſubſtantiæ, id eſt, germinum arboreorum, ſive extremitatum. Paracelſ. *de melle c.* 2. Rul. & Iohnſ.

Lordos, λοδὸς, *lordoſis*, λόρδωσις, λόρδωμα, dicitur de ſpinæ dorſalis vitio, quando in partem anteriorem inclinat, aut recurvatur. Latine *Repandum* dicitur, *Recurvatio*. Frequenter occurrit in Hipp. 2. *de fract. t.* 62. 3. *de art. t.* 8. 45. 51. 52. *Mochlic. XXII.* 10. Gal. *com.* 4. *aph.* 35. & 3. *de art. t.* 2. Plura loca vide in Foeſ. *Oecon. p.* 388. Pertinent vel ad morbos in ſitu vitiato, vel etiam in figura vitiata. Hunc affectum non in ipſo dorſo, verum in baſi ultima dorſi quærendum eſſe exiſtimat D. Wedel. *Patholog. dogm. ſect.* 1. *c.* 5. *p.* 51. 52. & centrum gravitatis corporis eſſe vitiatum ob vitium circa diametrum & baſin molis totius ſtatuit.

Lorica vocatur Chymicis maſſa tenax, nec nimis dura ex vitro, fragmentis crucibulorum pulveriſatis & cum luto figulino mixtis & aqua calida, quæ inducitur retortis aliiſque vaſis, ut muniantur, Morley *Collect. Chym. Leidenſ. cap.* 229. Modus hic muniēdi ibidem dicitur *loricatio*.

Lorinde eſt aquarum commotio cum concentus reſonantia, mutationis indicium, ut alterationis in firmamento meta. Rul. & Iohnſ.

Lorind eſt ſonitus aquarum in lacubus ſtagnantibus cum tremore & agitatione. Eſtque veluti tonitru aquarum, ortum ex tribus principiis, Mercurio, Sulphure, & Sale, opera Aſtri aquei. Paracelſ. *de caducis*, *paragr.* 2. Per Metaphoram eidem *Lorind Matricis* vocatur Epilepſia uterina, vel *convulſivus uteri morbus*, *ibid.*

Lorrhet Paracelſo dici Spiritum Terebinthinæ legitur apud Beguinum *in Tyrocin. Chym.* ubi etiam ejus deſcriptio habetur, *l.* 2. *c.* 4.

Lorum, ἱμὰς, vide *Himas*. Pertinet etiam ad materiam Chirurgicam. Ita Petr. Caſtellus *lorum urinarium* adhibuit, palmi longitudine, e corio rubro Turcico tenuiſſima ſecto atque humectato, deinde circumvoluto tabellula impoſita rotundum factum, teſte Rhod. *ad Scribon. num.* 180. *p.* 267. Imo & inter Pharmaceutica. Nam *d. l.* mentio fit *lori vomitorii*, quod fuit corrigia a coriariis nautea herba tractata, quæ in os demiſſa terro ſapore vomitum ciebat. An vero per *Nauteam herbam* Bryonia alba, vel nigra, intelligi debeat, vide pluribus *ibidem in d. Notis* Rhodii.

Lerus, i. e. *Mercurius*. Rul. & Iohnſ.

Lot, i. e. *urina*. Iid.

Lotio, λουτρὸν, idem, quod *lavatio*. Vide *lavatio*. *Balneum*. Particulare *lotiones* ſunt capitis, manuum ac pedum, quæ etiam diverſimode ad valetudinem tuendam faciunt & commendantur. *Lotio* quoque tribuitur pani, unde *lotus panis*, i. e. liquore imbutus & madefactus, de quo vide Mercurial. *l.* 6. *V. L. c.* 17. Sylvatic. *controv.* 6. citante Moræo *ad Schol. Salernit. p.* 298. *Lotio* medicamentis etiam competit, quæ *lavantur*, ſi foris re aliqua ſunt contaminata. Weker. *Ant. Gen. l.* 3. *c.* 30. Unde *lota medicamenta* vocantur, præſertim metallica, quæ dicuntur πλυθέντα vel πεπλυμένα, Gal. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 1.

Lo-

Lotium, οὖρον. Vide *Urina*.

Lotura, πλύμα. Vide *Plyma*.

Loxia, λοξία, nomen avis, quæ & *Curviroſtra* vocatur, cujus deſcriptionem & uſum exhibet Aldrov. *l.* 12. *Ornithol. c.* 47. Sunt etiam, qui aquam, e qua potavit *Loxia*, item ſtercus, contra epilepſiam hodieque commendant.

Loxos, λοξὸς, ſignificat *obliquum*, & in ſpecie medium eſt inter rectum & tranſverſum. Galen. uſus eſt de frictionibus, *l.* 2. *de ſan. tu. c.* 3. λοξότης, obliquitas, dicitur de ſepto tranſverſo, Gal. *l.* 2. *de mot. muſc. cap.* 8.

Loxonga, idem, quod *Morſulus*, nomen formæ medicamentorum. Vide *Morſulus*. Schroder. *l.* 1. *c.* 3.

Luban, *luben*, idem, quod *Olibanum*. Vide *Thus*. Rul.

* *Lubricantia*, ἐκκοπρωτικὰ, ſunt medicamenta quæ parietes inteſtinorum lubricos, ſeu læves faciunt, ut quæ in iis continentur, fæces facile excernantur.

Lubricitas, ὀλισθος, *Lubricans*, ὀλισθαίνων, *Lubricus*, ὀλισθηρὸς, dicitur de alimentis & medicamentis, ob humiditatem materialem facile tranſeuntibus, & virtutem laxandi, vel ſolvendi habentibus, Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 2. Ita ptiſana dicitur ὀλισθηροτάτη, i. e. *lubriciſſima*, Hipp. 1. *de C. V. I. A. t.* 29. 30. & de oxymelite, quod *lubricitatem* facit in faucibus, *ibid. ſ.* 3. *t.* 26. Alias ὀλισθος, ὀλίσθημα, *luxationem* articulorum quoque ſignificat, quando ſede ſua prolabuntur, & ὀλισθαίνειν, *luxari*, excidere loco ſuo, apud Hipp. 1. *de artic. t.* 1. 2. *de fract. t.* 39. & *ſ.* 3. *t.* 51. Gal. *in comm. ad hos textus*, & *in Defin. Hipp. in Mochlic.* X. 1. 10. Differt ἀπὸ τῶ διακινήματος, quod hoc ſignificet aliqualem *emotionem* oſſis articuli; illud vero luxationem & integram elapſionem. Vide *Diacinema*. Junge Foeſ. p. 451. *Cura Lubrica* Paracelſo dicitur ea, quæ competit ulceribus, puſtulis, variolis, in quibus prædominator excrementum lubricum, *l.* 5. *de curat. morb. Gall. c.* 1.

Lucanus, idem, quod *Scarabeus cornutus*, *Scarabelaphus*, Gr. κάραβος, Schroder. *l.* 5. *cl.* 4. *num.* 114. Vide *Carabos*.

Lucerna, λαμπὰς, λύχνος, quid proprie ſignificet, ex aliis quoque lexicis notum eſt. De *lucernis perpetuis* & *inextinguibilibus*, vide præter Mercurialem *in V. Lect. Tom. III. Oper.* p. 219. *ſeq.* C. Rejes *in C. El. q.* 58. De *lucernis fictilibus* Chioccum *in Muſ. Calc. ſect.* 6. *p.* 726. Eſt & nomen piſcis *Lucernæ*, qui alias *Hirundo* vocatur. Vide *Hirundo*.

Lucidus, διαφανὴς, idem, quod *pellucidus*, *tranſparens*. Vide *Diaphanes*. *Lucida urina* Paracelſo dicitur ad manum diaphana, verum non procul, vel in diſtans, *l.* 2. *de urin. judic. c.* 2. & *alibi*.

Lucius, λύκος, λύκιος, nomen piſcis, quaſi *Lupius* dicti, fluviatilis, voraciſſimi, ita ut pernicies piſcium in piſcinis & prædator vocetur a Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 5. cujus hiſtoriam, uſumque in cibis & Medicina atque vires vide apud Aldrov. *l.* 5. *de piſc. cap.* 39. Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 82. Jul. Alex. *d. l.* Lind. *Ex. XI.* §. 88. *ſeqq. multis*. Rolfink. *O.* & *M. Med. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 63. & *l.* 14. *ſ.* 1. *c.* 12. *Lucillus* diminutivum eſt *Lucii*.

Lucta, πάλαισμα, πάλη, *certamen*, præſertim inter duos ſignificat, & pertinet ad exercitia corporis fortiora; conſiſtens in premendo potiſſimum, & retinendo, vel continendo, Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 2. *de ſan. tu. T. II. p.* 392. *Ars luctatoria*, παλαιστρικὴ, cujus ſpecies eſt καβαλικὴ, ad Gymnaſticam refertur, *ad Thraſybul. c.* 45. Per translationem quoque *lucta* vocatur motus inteſtinus portionum activarum & paſſivarum in fermentatione, quemadmodum deſcribitur a Vvillis *de ferment. c.* 2. Kergero & aliis. *Luctæ* quoque nomine haud raro venit conatus flammæ vitalis, ſive caloris nativi adverſus cauſſam vel materiam morbificam, qui conatus potiſſimum in ſtatu vel vigore morborum, præſertim acutorum, animadvertitur.

Luctuoſus, κλαυθμώδης. Vide *Clauthmerizo*. 6. *aph.* 54. Dieter. *n.* 466.

Lucubratio, ἡ πρὸς φῶς διατόνησις, ſignificat proprie laborem vel antelucanum, vel nocturnum. Unde *lucubrationes* in *diurnas* & *nocturnas* diſtinguuntur, quarum hæ vitandæ, ceu noxiæ; illæ quoque ſi nimiæ fuerint, intermittendæ, Rolf. *O.* & *M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 111. & *l.* 14. *ſ.* 3. *c.* 20. Dieter. *Iatr. p.* 87. *ſeq.* Alias *lucubrationes* quoque ponuntur pro ſcriptis Gr. πραγματείαι dictis, Galen. 2. *in l.* 3. *Epid. t.* 4.

Lucumoriana dormitio dicitur Somnus præternaturalis per aliquot dies durans, denominatione deſumpta a fabuloſa *lucumorianæ* gentis hiematione inter mucum & nives per ſemeſtre circiter durante, de quo ſomno p. n. videantur obſervationes apud Bonet. *Med. Septentr. l.* 1. *ſect.* 11. *c.* 1. *p.* 96. *ſeqq.*

Ludus, παῖγμα, παίγνιον, quid ſignificet, jam jam ante conſtat. Pertinet in ſoro Medico ad exercitia corporis, cum animi recreatione conjuncta. Vide *Dogmat. Noſtra Med. Gen. P. V. cap.* 5. *d.* 5. *pag.* 637. *ſeq.* Aliquando *tudere* ſtrictius ſumitur, pro operam veneris dare, ἀφροδισιάζειν, teſte Linden. *Ex. VI.* §. 48. Lu-

48. *Ludus Paracelſo*, Helmontioque dicitur lapis peculiares & arcanum contra calculum remedium, ita dictus a forma tali, teſſeræ vel cubi, qua ſemper reperitur erutus. Legatur Paracelſ. *de morbis ex Tartaro Tract.* 2. c. 1. Helmont. *de Lithiaſi* c. 7. n. 21. *ſeqq.* quamvis hic *d.l.* §. 23. hoc nomen etiam tribuerit ſpeciei Calcarii lapidis, ad littora Scheldæ fluvii reperibilis, *Theatr. Chym. Vol. VI. p.* 454. Ruland. & Iohnſ. reſtrinxerunt ad lapidem humanum e veſica exciſum, *in Lex.* Bekerus ad omne ſedimentum tartareum, quod in urina ſubſidit & matulæ adhæreſcit, applicat, ejuſque uſum & facultates Medicas explicat. *Microcoſm. Medic. l.* 1. *c.* 9. *p. m.* 109. *ſeqq.*

Lues, aliquando accipitur latiſſime pro omnis generis *morbo*. Gr. πάθος, νόσημα. Interdum reſtringitur ad *morbos contagioſos* peſtilentes, & ita reſpondet Græco λοιμός. Aliquando vero ſtrictiſſime dicitur de *Morbo Gallico*, qui *Lues Gallica*, *Venerea* plerumque appellatur. Vide *Gallicus*. Græcis ignotus affectus. Poſſet autem haud inepte dici νόσημα ἀφροδισιακόν, vel ἀφροδίσιον. Dieter. *Iatr. p.* 274. *ſeq.*

Lumbalis, vel *Lumbaris*, *Arteria* & *Vena* dicitur Anatomicis, quæ ad regionem lumborum excurrit, Bartholin. *libell. I. Anat. c.* 8. *p.* 643. & *libell.* 2. *c.* 5. *p.* 656.

Lumbricales Muſculi vocantur *Adducentes digitos* in manibus & pedibus, & opponuntur *Interoſſeis*. Barth. *l.* 4. *Anat. c.* 9. *p.* 577. & *c.* 14. *p.* 538.

Lumbricus, σκώληξ, idem, quod *Vermis*. Vide *Helminthes*. *Lumbrici nitri*, inteſtina fimi, σκώληκες, a lubricitate dicti, vermes ſunt in fimo, vel terra reperti. Rul. & Iohnſ. vocantur *Lumbrici terreſtres*, item ἔντερα γῆς, *inteſtina terræ*, quorum uſus ſingularis in morbis nervoſarum partium commendatur. Schrod. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 108. Fr. Hoffmann. *in Clavi ad h. l.* alioſque. Meminit & Hipp. *vermium ſtercoriorum*, qui σκώληκες κοπρεῶνες vocantur, iiſque ſiccatis utitur ad uterum purulentum, *l. de ſuperfœtat.* XIII. 5. *Lumbrici* quoque in aquis putridis reperiuntur. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Lumbus, ὀσφύς, ἰξύς, proprie dicitur pars totius ſpinæ infra dorſum quinque vertebris omnium craſſiſſimis, maximiſque compacta, inter dorſum & os ſacrum mediis; eſtque ea regio corporis, qua homines cinguntur. Meminit aliquoties Hipp. 3. *aph.* 13. 4. *aph.* 11. 5. *aph.* 69. *Lumbago* ὀσφύος ἄλγημα vocatur. Dieter. *num.* 630. Foeſ. *Oec. p.* 465. Linden. *Ex. VI.* §. 70. *ſeqq.* *Lumbi* libidinis ſedes quoque vocantur, teſte Keuchen. *not. ad Sammonic. p.* 183. Apri *lumbus* inter delicias eſculentas relatus. Mercur. *l.* 2. *V.* L. *c.* 22. De hoc nomine *lumbus* verſus ænigmaticos cum eorum expoſitione ad plumbum directæ vide apud Libav. *Alchym. Pharmaceut. c.* 26.

Lumen, φῶς, αὐγή, quid ſit, ex Phyſicis conſtat. Vocatur & quandoque *Lux*. Refertur in ſpecie ad media in Chirurgia neceſſaria, & dividitur in duas ſpecies: *Naturale* & *Artificiale*, Hipp. *l. de his*, *p. in medic. t.* 8. Gal. *in comm. ad h. l.* Multa alia apud Paracelſum, & in genere apud Spagyricos leguntur de gemino cognitionis principio *Luminæ Naturæ* & *Gratiæ*, quæ ſuccincte expoſuit Schroder. *l.* 1. *c.* 5. Jung. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Quid ſit *lumen fatale*, legi poterit apud Libav. *T. II. Oper. p.* 324. *lumen perlarum* ex Mercurio Philoſophico qui fiat? vide *Theatr. Chym. Tom. I. p.* 399. *lumen luminum* vocatur vis tenuiſſima Sulphuris pura, non urens, eſtque forma & ſplendor omnium metallorum, qui illuminat omnia corpora, eſtque tinctura illuſtrans & perficiens omne corpus. *Theatr. Chim. Tom. IV. p.* 879. Porro Doctores nomen hoc tropico ſignificatu ſuis ſcriptis impoſuerunt v. g. Theodorus de Craanen *lumen Rationale ſuper Caſus Henrici Regis Medicos* edidit, & noviſſime Henricus Deverter *lumen novum obſtetricandi artem exhibens* in publicum emiſit.

Luminaris lapis dicitur Marcaſita, Pyrites. Vide *Marcaſita*.

Luna, σελήνη, proprie ſignificat Aſtrum reſpectu viſus noſtri magnum, inter Planetas infimum, & globo terreſtri proximum, de cujus ſingulari efficacia & regimine in inferiora prolixe differuit Gal. *l.* 3. *de dieb. critic. c.* 2. *ſeqq.* quod etiam non negavit Cl. Dn. Sturminus *in Scient. Coſmica P. Spec. Tab.* 3. Imprimis vero cerebrum afficere, ſatis confirmat *Epilepſia*, quæ propterea *morbus Lunaris*, & ægri illa correpti *Lunatici*, σεληνιακοί, aut σεληνιαζόμενοι vocantur, quod Epileptici ad mutationes *Lunares* acrioribus corripiantur paroxyſmis, teſte Dieter. *n.* 319. *p.* 455. De *Lunæ* viribus quoque vide Caſp. Rejes *Camp. El. p.* 75. Ab hac propria ſignificatione contingit, ut & ipſi dies appellati fuerint *Lunæ*, calculo facto a novilunio, ceu prima luna, ſeq. dies *ſecunda Luna*, & ſic deinceps. Ita apud Scrib. *n.* 12. legitur, a *prima Luna ad triceſimam*, i.e. per triginta dies, ad quem locum vide Rhod. *notas p.* 43. Chimicis vero & Spagyricis *Luna* ſignificat *Argentum*, Vide *Argentum*. *Luna compacta* eſt *argentum* fixum, vel aurum album, Rul. & Iohnſon. De *Luna hy-*

dra

dragoga Angeli Salæ & ejus præparatione facillima vide in Morley *Coll.Chym.t.*236. Boylei Luna Hydragoga deſcripta legitur in Iunken *Lex.Ch.P. I. p.* 133. & *Lunæ Muſicæ p.*134. Interdum quoque *Luna* miſtice vocatur *Margaſita argentea*,& eſſentia Biſmuthi, Libav. *S. A. Ch. l.* 7. 14. *Mercurius* quoque *Philoſophorum Luna* dicitur, vel *Liquor Lunariæ, cap.* 27. & *l.* 5. *cap.* 12. *alibique.*

Lunatria Hermeticis dicitur *Febris Hecticæ* ſpecies, quæ inter Lunæ periodum eſt curabilis. Dolæus *Encyclopæd. Med. l.* 4. *c.* 4. §. 5.

Lunaria, nomen eſt æquivocum, 1. ſignificat plantam, cujus deſcriptio apud rei herbariæ ſcriptores videatur, 2. Chymice notat aquam mercurialem, acetum philoſophorum, mercurium mineralem, aquam corroſivam, ſputum Lunæ, uti legitur in Anonymi tractatu vernaculo de Boriza. *Boriza* enim Rabbi ſola impoſitum idem eſt, quod *Lun ria*.

Lunificus dicitur Spagyricis *Mercurius*, cum ad lapidem *argentificum* adhibetur. Libav. *Apoc. Herm. P. poſter. T. II. Oper. p.* 346. 347.

Luo, λύω, i. e. *lavo*. Vide *Lotio*.

Lupia vocatur tumor durus, glanduloſus, qui alias *Glandula* Avicennæ, item *Nudus* vocatur, *Ganglio* valde ſimilis, haud dubie eandem cauſam cum ſcirrho obtinens; de quo affectu vid. Foreſt. *Chirurg. l.* 3. *Obſ.* 8. *Schol.* Jungatur M. A. Severin. *l. de abſceſſ. anom. c.* 14. Specialiter de *lupia palpebrarum*, *l.* 11. *Pract. Obſ.* 41. *Schol. in fin.* Jung. Walther. *Sylv. med. p.* 938. *Lupia* dicitur tumor in palpebrarum parte interna, & habetur pro ſpecie Nodi, & videtur nihil aliud eſſe, quam Grando, ſive Chalazion. Apud Guidonem vero Lupia dicitur tumor mollis & rotundus in juncturis & locis ſiccis, notante Ingreſſa *com. ad Avic. de Tum. p.* 2. *p.* 367.

Lupinus, θέρμος, præter Botanicam ſignificationem, aliam Medicis ſignificat ſpeciem ponderis, quamvis inter Autores non conveniat; Sennert. per drachmam dimidiam expoſuit. Vid. *Inſtit. l.* 5. *part.* 3. *ſect.* 1. *c.* 3. qui ſumma induſtria & ſcito ordine ponderum nomina explicavit.

Lupus, λύκος, eſt vocabulum valde æquivocum (1) ſignificat animal digitatum quadrupes, ferum, rapax, ovium hoſtis aliarumque pecudum, cujus hiſtoriam, & uſum Medicum, ut & diverſas ſpecies *luporum*, vide ap. Aldrov. *l.* 1. *de quadr. dig. vivip. cap.* 6. *ſeqq.* Junge Schrod. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 25. (2) *Lupus* nomen eſt piſcis marini, qui & Gr. λάβραξ, a voracitate, dicitur, cujus deſcriptionem, cum uſu in cibis & Medicina, tradit Idem *l.* 4. *de piſc.* 2. (3) *Lupus* eſt phalangii vel aranei ſpecies, quæ muſcas perdit, eiſque paſcitur, corpus habens latum & volubile. partes circa collum inciſas, & tres oris eminentias, ex Aetio, Aldrov. *de inſectis*, *l.* 5.*c.* 12. Foreſt. *l.* 30. *Obſ.* 12. *in Schol.* (4) Denique *Lupus* ſignificat ulcus malignum cancroſum, partes inferiores, præſertim crura infeſtans, celerrime proximas carnes depaſcens, & exedens, inſtar *lupi* famelici; eſtque e genere *phagædenarum*. Foreſt. *Chirurg. Obſ. l.* 3. *O.* 7. *in Schol.* Dieter. *Iatr. p.* 387. (5) Tropice *Lupus* etiam vocatur *Antimonium*, quia in purificatione Auri cum Antimonio facta hoc per ſulphur ſuum rodens abſorbet & imbibit omnia heterogenea, tam metallica, quam non metallica, uti hoc norunt ipſi etiam Aurifabri.

Lurco, λίχνος, idem, quod *Guloſus*, capacis gulæ homo, qui cum aviditate devorat, edit ſine fame, bibit ſine ſiti, ſuper crudo cibo crudum inædificat, & ita ſanitatem deſtruit. Dieter. *p.* 1006. Lind. *Ex. XI.* §. 128. Hinc & Clemens Alexandr. ſcribit, *Lurcones* nihil aliud eſſe, quam buccam & maxillam, teſte P. M. de Calderia. *Tom. II. Oper. p.* 149. *B.*

Luridus, ὠχρὸς, & *Luror*, τὸ ὠχρὸν, colorem mixtum ex pallido & luteo ſignificat, vel ex candido & flavo, cujus deſcriptionem vide apud Gal. 2. *de R. V. I. A. t.* 22. Junge Foeſ. *Oeconom. pag.* 664. *Luror buxeus* dicitur Apulejo apud Lind. *Ex. IX.* §. 18.

Lus dicitur Officulum quoddam oſſi ſacro inferius ſubnexum, de quo Rabbini fabulantur, illud nulla vi, nulloque modo corrumpi, aut perdi poſſe, ſed eſſe & manere principium reſurrectionis & futuræ reſuſcitationis fundamentum. Legitur D. Daſſov. Prof. Vitteberg. *tr. de Reſurrect. mortuor. cap.* 3. *p.* 26. *ſeq.*

Luſcinia, ἀηδών, item *Philomela*, nomen aviculæ canoræ nobiliſſimæ, cujus hiſtoriam, uſumque in cibis Medicina, & deliciis, prolixe deſcripſit Aldrov. *l.* 18. *Ornithol. c.* 2.

Luſcioſus, μύωψ, *Luſcioſitas*, μυωπία, dicitur de vitio oculorum, quando quis non niſi oculis proprius admota videt, eademque prope oculos contingit & limis ſemicluſiſque aſpicit, etiamſi parva ſint; remota vero, quamvis magna videre non poteſt. Eſtque vitium ab imbecillitate congenita ſpirituum viſivorum eamque ob cauſam incurabile. Differt a *Nyctalope*, νυκτάλωψ Grecæ, quippe qui non natura, ſed ex morbo talis evaſit. Caſtell. Gorr.

Luſtramentum, nihil aliud quam purgans, notan-

notante D. P. Ammann. *in Irenic. p.* 186. *ad l.* 3. §. 3. *Cornel. de ſicar. & veneſic.*

Luſtum dicitur pinguedo, *Cremor*, vel *Flos Lactis*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Lutatio eſt *oblinitio luto* facta in operationibus Pharmaceuticis & Chymicis neceſſaria. Vide *lutum*. Fr. Hoffm. *in Clav. ac Schr. l.* 1. *c.* 14. *lutatio* etiam vocatur Nidificatio hirundinum. *Lutamentum* etiam inter remedia Topica ad varios morbos refertur ab Andr. Baccio *de Thermis & l.* 2. *cap.* 2. *c.* 16. *p.* 115. uti & *Illutamentum* voca. Differt a ſaburratione vel arenatione, de qua vide *Illutatio* & *Arenatio*.

Lutea, nomen aviculæ, quæ & *Cirlus* vocatur, cujus deſcriptionem cum uſu vid. in Aldrov. *l.* 18. *Ornith. c.* 21.

Luteus, ξανθὸς, idem, quod *Flavus*, colorem ſignificat rufum dilutionem, qualis eſt vitello ovi, propterea ovi *luteum* dicto. Vid. Rhod. *ad Scribon. n.* 215. Vide *Flavus*.

Lutigradus, item *luticalcus*, πηλοπάτης, aut πηλοβάτης, epitheton calceorum, vel ſuccorum, quibus commode per lutum tranſire licet. Hipp. 4. *de artic. t.* 13. Gal. *in comm.*

Lutra, ἐνυδρὶς, vel ἔνυδρις, animal dicitur quadrupes, *Caſtori* ſimile, quod nunc in terra, nunc in aquis degit. Ariſt. *l.* 8. *H. A. c.* 5. cujus deſcriptionem uſumque in cibo & Medicina tradit Aldrov. *l.* 2. *de quadr. dig. vivip. c.* 13.

Lutron, λουτρόν. Vide *Balneum*. Latine *Lavacrum*. Junge Diet. *n.* 508. Eſt etiam nomen medicamenti ophthalmici, quod ad Hermiam autorem refertur, apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7.

Lutum, πηλὸς, alias idem, quod *cœnum*, ſignificat. Apud Fallopium legitur in Maſculino, *Lutus*, *l. de Therm. & aq. metall. c.* 16. Ita I. Cæſ. Claudin. *in Appendice ad tract. de ingreſſu ad infirmos Sect.* 1. *p. m.* 393. *ſeqq. Luta medicata* deſcripſit per lutum, qui in fundo aquarum ſeritarum ſ. metallicarum ſubſidet, ubi etiam eorum facultates & uſum tradidit. Ita & Andr. Baccius *de Thermis* horum *lutorum* in thermis meminit, quæ loca videantur in illius Indice. Porro in Medicina ſumitur pro certa materia & maſſa, ad obliniendum & obturandum vaſa figulina, vitrea & alia; & conficitur vel ex farina & aqua, vel ex calce viva & albumine ovorum, vel ex ſcobe matris, farina laterum cum oleo lini &c. Fr. Hoffm. antea *cit. loco*. Jungatur Rolfink. *Chymiæ l.* 2. *c.* 21. videatur & Iunken *Lex. Chym. Pharm. P. I. p.* 135. *ſeq.* Ex his *lutis* quædam vocantur *lutum philoſophorum ſapientiæ*. Th. Chym. *Vol. IV. p.* 1003. Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 30. Per translationem etiam dicitur de quibuſdam terris v. g. *lutum ſigillatum* eſt *Terra ſigillata*, *lutum Armenicum* eſt *bolus*, &c. Rul. & Iohnſ. Ita quoque de excrementitiis craſſioribus humorum, v. g. *lutum Tartari* vocatur mucilago Tartarea, in urina notanda, Paracelſ. *in Fragm. Medic. ad Tom. III. referendis*. Hinc *lutoſa urina*, *lutoſus Tartarus*. *Ibid.* De *luto Hermali* & ejus uſu vide Fallop. *d. l.*

Lux, φῶς, vel idem, quod *lumen*, vel hujus Efficiens. Nam indifferenter ſumitur. *Lux*, ſi non omnis, certe potiſſima in Sole eſt, ceu *luminari* magno, quod præeſt dici, Lind. *Ex.* XI. §. 117. Lux inter creaturas prima bona dicta; corporalis quidem ſed ſpiritualibus proxima, *Exerc. XVI.* §. 130. Differentia inter *lucem* & *luminare* legatur *in Th. Cym. Vol. I. p.* 350. quod *Lux* prius creata, deinde *luminaria*.

Luxatio, ἔκπτωμα, ἐξάρθρωσις, ὀλισθος, ὀλίσθημα, dicitur oſſium articulatorum e propria ſede emotio, excidentia abſque fractura. Gal. *l. de fract.* 1. Vide *Ecptoma*, *Exarthoma*. Eſt morbus in ſitu, a cauſſa plerumque externa violenter agente proveniens. Videantur & ſcripta Chirurgica.

Luxuria, *luxus*, ſubſtant. *Luxuries*, ἀσέλγεια, ἀκράτεια, denotat omnem *intemperantiam* in cibo, potu, re geniali, ut & in aliis rebus non naturalibus; nec opus habet ulteriori declaratione. Alias etiam de excreſcentias carnis dicitur, quod ſit caro *luxurians*; & Blaſius Gingivarum *luxuriem* vocavit earum intumeſcentiam, *Med. Univ. p.* 301.

Luxus, adject. pro *luxatus*, ponitur apud Scrib. Vide Rhod. *in Lex. Scribon.*

Lux, nomen oſſis, de quo tamen non certo conſtat, an de vertebra aliqua dorſi dicatur? an vero de oſſiculo aliquo pedi? *Eph. N. C. An. II. Obſ.* 53. *in Schol.*

Lycanthropia, λυκανθρωπία, item λυκάων κυνανθρωπία. Arabice *Catrab*, *Cutubut*, Latine *Lupina*, vel *Canina inſania* dicitur, juxta pleroſque Medicos ſpecies quædam *Melancholiæ*, qua ægri noctu domo egreſſi, urbem circumeunt, quadrupedum more incedentes, lupos imitantur ululantes, donec dies illuceſcat, defunctorum monumenta quæritant, adaperiunt, cadaverum fruſta arripientes, ſecumque collo geſtantes, fugiuntque die vivos homines, noctu inſequentes mortuos. Sunt autem eorum notæ: facies pallida, oculi ſicci & cavi, viſus hebes, lingua ſicciſſima, ſaliva in ore nulla, ſitis immodica, tibiæ perpetuo exulce-

ratæ, propter frequentes caſus. Nonnulli et-iam ut canes mordent, ex quo arbitror, morbum ipſum κυνανθρωπίαν vocatum fuiſſe veteribus. Hæc Caſtellus & Gorræus ex Aetio & Ægineta *l.* 3. *c.* 16. Jung. Diet. *p.* 756. Cauſſa igitur hujus affectus ex deſcriptione *Melancholiæ* petenda erit, de qua infra ſuo loco. Quamvis vero dari hujuſmodi *Melancholiæ inſaniæ Lupinæ* ſpeciem, quam Gal. *l.* 3. *de fac. parab. n.* 233. λυκοκεφαλίαν, dolorem capitis lupinum appellaſſe videtur, nolimus inficiari; eſt tamen ſine dubio rariſſima. Frequentius vero ſumitur vocabulum hoc de imaginaria diabolica hominum in *lupos* converſione, qua non ſolum ipſi hoc malo affecti ſe lupinam formam habere exiſtimant, ſed & aliis tales videntur, quod Dæmonum ope accidit, objectu mentitarum formarum ſenſus ludificantium. Sennert. *lib.* 2. *Inſt. Med. part.* 3. *ſ.* 1. *c.* 7. & *Med. Pr. l.* 1. *part.* 2. *c.* 16. Verum cum ejus cauſſa ſit extra pomœria Medicinæ, pluribus hic non opus eſt verbis. Realis in lupum converſio merito negatur.

Lycaon, λυκάων, idem, quod λυκανθρωπία, Gorr. Ægin. *d. l.*

Lychnion, λυχνίον, nomen eſt medicamenti ad inunctionem oculorum, apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7.

Lychnomachæra, λυχνομάχαιρα, inſtrumentum dicitur, quod manubrio ſuo lychnum gerere poteſt, acie vero uſum cultri præbere. Caſp. Hoffm. *comm. in Galen. LL. de V. P. n.* 248. *ſeq.*

Lycium, λύκιον, dicitur ſuccus concretus, extractus ex arbore quadam ejuſdem nominis. Ericæ vel Tamariſci ſimili; cujus modum extrahendi deſcripſit Dioſcor. *l.* 1. *c.* 132. Weker. *Ant. Sp. l.* 1. *ſ.* 16. Meminit hujus aliquoties Gal. *l.* 7. *de S. Fac.* §. *h. tit. l.* 2. *de Antidot. c.* 15. ubi duplex conſtituit: *Pataricum* & *Indicum*, quod melius, *lib.* 3. *C. M. S. L. c.* 1. ubi *Lycii ſpuma* legitur.

Lycoides, λυκοειδὴς, *lupo ſimilis*, dicitur affectus quidam, qui iis evenit, qui ſemen diutius præter naturam retinuerunt, quod veneni naturam induens in venis & arteriis, dum nequivit ejici, anginoſam generat affectionem in faucibus, & quandam quaſi ſuffocationem. Unde & *lupus*, item *Strangulator*, vocatur. Caſtell. ex libro quodam ſpurio inter Galenicos relato *de ſpermate*.

Lycos, λύκ☉. Vide *lupus*.

Lydius lapis, λυδι☉ λίθ☉, *Coticula*, *Lapis Heracleus*, χρυσῖτις βάσαν☉, dicitur lapis, qui reperitur in flumine Tmolo, & alibi, cui aurum & argentum attritum colore examinatur.

Hinc *judex auri* dicitur. Chiocc. *Muſ. Calceol. ſect.* 3. *p.* 353. *ſeqq.*

Lygiſmos, λυγισμὸς, dicitur *artuum contortio*, luxatio, confractio, a verbo λυγίζω, quod idem eſt, ac ςρέφω, κάμπτω, *torqueo*, flecto. Legitur apud Dioſc. *l.* 4. *c.* 107.

Lygmos, *lynx*; λυγμὸς, λύγξ, Latine *Singultus*. Communiter ſtatuitur, eſſe motum convulſivum ventriculi, quo conatur aliquid tunicis impactum quantitate, vel qualitate moleſtum expellere; Gal. *c.* 5. *aph.* 4. *c.* 6. *aph.* 39. *c.* 7. *aph.* 3. & *c.* 4. *de R. V. I. A. t.* 69. Quamvis vero nullum ſit dubium, *Singultum* eſſe motum convulſivum, merito tamen circa ſubjectum adhuc dubitari poteſt. Ita Fr. de le Boe Sylvius διαῤῥήδην negavit, ventriculi affectum eſſe, quin potius Diaphragmatis *l.* 1. *Pr. Med. cap.* 23. §. 9. *ſeqq.* quæ ſententia & nobis verior videtur. Dolæus pro ſubjecto conjunxit ventriculum ſive ſtomachum ſecundum fibrillas ſuas & nervos, & tunicam cum diaphragmate communem. *Encyclopæd. l.* 3. *c.* 2. §. 2. *p.* 392. Quare talis deſcriptio inſtitui poterit: *Singultus* eſt motus convulſivus interpolatus diaphragmatis, in conſenſum trahens ventriculum, & vicinas partes, proveniens ab humoribus, vel vaporibus, vel copia, vel qualitate acri peccantibus, & ad membranaceum diaphragmatis centrum, vel medium penetrantibus, ipſumque pungendo, vel rodendo, vel aggravando ad convulſivum illum motum irritantibus. Meminit aliquoties Hipp. hujus affectus in aphoriſmis, 6. *aph.* 13. 39. 7. *aph.* 3. 10. 17. Junge Dieter. *n.* 509. Placet nobis alias ingenua confeſſio Th. Sydenham *in Obſerv. de morb. acut. ſect.* 1. *c.* 4. *pag.* 70. ſcribentis: Ingenue fateor, me mihimetipſi de *Singultus* cauſſa diſquirenti ſatisfacere non poſſe. *Singultuoſi* dicuntur, qui diu & frequenter ſingultiunt, Gr. λυγγώδεες, Hipp. Coac. *t.* 45. & *febres ſingultuoſæ*, πυρετοὶ λυγγώδεες, ἢ λυγμώδεες, quas frequens comitatur *ſingultus*, 4. *de R. V. I. A. t.* 69. 2. *de fract. t.* 23. Mochlic. XVII. 7. Jung. Foeſ. *p.* 390. Obſervatio *ſingultus* periodici admiranda extat *in Act. Hafn. Vol. I. Obſ.* 73.

Lyma, λῦμα, ſignificat *purgamentum*, ſordes, quæ vel abluendo deponuntur, vel etiam e ventre rejiciuntur. Occurrit apud Hipp. *l. de Gland. VIII.* 4. Erotian. *Onom. p.* 72. C.

Lyme, λύμη, ſignificat *noxam*, exitium. Quo vocabulo crebro uſus Hipp. 1. *de fract. t.* 13. *ſ.* 2. *t.* 22. Hinc verbum λυμαίνομαι, *noxam infero*, offendo, quod legitur 1. *de artic. t.* 62. *ſ.* 3. *t.* 103. *l. de Epilepſ.* XIII. 13. Foeſ. *Oec. p.* 392.

Lympha, proprie notat *aquam fluentem*, ſi-ve fluentum, Græc. νᾶμα. Hodieque vero vocabulum hoc in Medicum translatum uſum frequentiſſimum; quamvis qualem humorem proprie ſignificet, non adeo planum ſit & explicitum. Hoc tamen elici poterit ex recentiorum ſcriptis, quod *Lympha* ſit liquor aqueus quidam, vel una cum ſanguine fluens, & ita idem, quod ὀῤῥὸς, ſerum ſanguinis; vel una cum ſpiritibus animalibus in nervis moveatur; & ita liquoris nervoſi nomine venire poſſet; vel peculiaris quidam liquor in Glandulis conglobatis, ſive elaboratus, ſive ſegregatus, & per peculiaria quoque vaſa *Lymphatica*, vel *Lymphæ ductus*, dicta fluens, quamvis & hæc ex Sylvii ſententia partim ex ſanguinis parte tenuiore, partim ex ſpiritibus animalibus fiat. Paucis: quia humores illi utiles, & ad vitam, nutritionem, ſenſum & motum ſunt ὑδεργιζόμενοι, etiam vocab. *Lymphæ* diverſimode ſumi poterit. Videatur Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 14. *libell.* 1. *c.* 35. *in appendic.* 3. Charlton. *Oecon. Anim. Ex. IX. Sylv. Med. Pr. l.* 1. *c.* 49. *ſeqq.* Hemſterhuſ. *Meſſ. aurea*, & plures alii. Et ex noviſſimis D. D. Bohn. *Circul. Anat. Phyſiol. Prog. XIII.* D. Wedel. *Phyſiolog. c. II.* & alibi, quæ loca videantur in Indice D. D. Hoffmann. *in Not. ad Microcoſm. Horne p.* 114. *ſeq.* D. Chr. Gunther. Schelhammer. *Diſſert. Epiſtol. de Lymphæ ortu &c.* & plures alii. Ex conſtitutione præternaturali, ſive ratione quantitatis, qualitatis, motus & loci, varii oriuntur morbi, haud inepte *Lymphatici* dicendi. Unde jamdudum Serenus Sammonicus *Hydropem* vocavit *Lymphaticum Errorem*, ſpecialiter *Anaſarcam cap.* 28. Vide Keuchen. *in not. ad h. l. p.* 193.

Lymphæ ductus, *Lymphaticus*. Vide *Lympha*.

Lynceus, λυγκῶς, Collyrii nomen, callos & cicatricem oculorum exterentis, viſumque exacuentis. Deſcriptio ejus habetur apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. Ægin. *l.* 7. *c.* 16. ex quo Galeni deſcriptio emendari debet. *Lyncei* quoque dicuntur homines admiranda viſus acie præditi, quales Iſlandia eſſe, qui genios hominum & umbras etiam aliquot horis ante adventum diſtincte conſpiciunt, qui ex Borrichio refert Bonet. *Med. Septentr. l.* 1. *ſ.* 22. *cap.* 44. *p.* 250. *ſeq.* Fides ſit penes Autores.

Lingurion λιγκύριον, item *Lyngurius*. Nonnulli plane idem ſignificari volunt quod ſuccinum ἤλεκτρον. Multi tamen ex Arabibus videntur a ſuccino diſtinxiſſe. Quam ſententiam & Rulandus defendit, negans eſſe electrum, ſed potius eſſe *lapidem Lyncis*, qui ſit ex urina lupi cervarii, ſive *Lyncis*, in ſylvis & montibus coagulata; & quidem e maſculorum urina fulvum & igneum, e fœminarum candidum & languidiorem. Egeritur autem terra, quia beſtia hæc operit ſuam urinam, quod eam invideat uſui hominum, aut pudoris innati cauſſa; ſicuti videmus, alia animalia facere lupos, canes, catoſque, ex qua generatur calore *Lyncurius*, teſte Plin. *lib.* 37. *c.* 2. & 3. *l.* 8. *c.* 38. Et hoc voluit Rul. confirmare aliquo phænomeno, quod obſervaverit, in exitu veſicæ ſylveſtris porci, apri ſcil. nonnunquam etiam porci domeſtici caſtrati, reperiri lapidem coagulatum ex urina calore animalis, flavum & ſuppallidum, nonnunquam magnitudine fabæ, qui præſentiſſimum eſt remedium contra calculum veſicæ, quod per experientiam edoctus. Cur ergo urinæ *lyncis*, imo aliorum animalium, non coagulentur calore nativo & terræ? Verum Schroder. & Hoffmann. hoc, ceu fabuloſum, rejiciunt. Vide *Belemites*.

Lyngodes, λυγγώδης, *Singultuoſus*. Vide *Lygmos*.

Lynx, λύγξ, genit. λυγγὸς, ſignificat, *Singultum*. Quod ſi vero in genit. λυγκὸς habuerit, denotat *Lupum cervarium*, animal quadrupes, ferum, maculis in pelle eleganter pictum, viſu acutiſſimo præditum, cujus deſcriptionem & uſum exhibet Aldrov. *lib.* 1. *de quadr. digit. vivipar. c.* 3. Jung. Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *num.* 26.

Lyo, λύω, *ſolvo*. Vide *Lyſis*.

Lype, λύπη, proprie ſignificat *triſtitiam*, vel *mœrorem*, *mœſtitiam*, & ita ægritudinem animi, ſive animi pathema & affectum, quando ſit quaſi contractio animæ adverſans rationi, Linden. *Ex. XIII.* §. 110. *ſeqq.* Pertinet inter res non naturales, & cauſſas morborum procatarcticas, quatenus refrigerat, h. e. calorem vitalem debilitat. Opponitur vero λύπῃ, *triſtitiæ voluptati*, ſive τῇ ἡδονῇ, & eſt languor quidam animæ ingratus, ex opinione mali præſentis exortus, & quo ipſa commovetur ad ſe quaſi contrahendum, ut illud effugiat. Hinc ſpiritus intro revocantur, & ſanguis non ſatis agitatus lento motu cor pertranſit. Plures *Triſtitiæ* effectus & characteres vide apud Charlton. *Ex. VIII. Pathol.* §. 30. Willis *An. Brut. P.* 1. *c.* 8. Jung. Rolfink. *O. ac M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 105. & *de remediis*, *l.* 14. *ſ.* 3. *c.* 11. Aliquando tamen etiam late ſumitur vocab. λύπη pro *Dolore* etiam corporis, & moleſtia, quæ alias ſtricte πόν© dici ſolet. Linden. *d. l.* §. 12.

Lypiria, vel *Lipyria*, vitioſe paſſim occurrit in ſcriptoribus Medicis pro Lipirias. Vide *Leipyrias*.

Lypros, λυπρός, dicitur de terra arida, gracili, ſicca, & ſolo ſterili. Gal. *in Exeg. dict. Hipp.* Sic & apud Theophraſt. arbores τὰ δένδρα dicuntur λυπρὰ i. e. *triſtes*, ſteriles, quaſi λυπηρά. Foeſ. *p.* 392.

Lyra, λύρα, ſignificat inſtrumentum muſicum olim honeſtum, & in conviviis receptiſſimum, uti patet ex Gal. *l.* 1. *meth. med. cap.* 1. ita hodieque viliſſimum & abiectiſſimum. Deinde eſt nomen *piſcis marini*, rubri, capite magno oſſeo, cujus duæ habentur ſpecies, quarum hiſtoriam cum uſu lege in Aldrov. *l.* 2. *de piſc. c.* 7. Dicitur & *Gallus marinus*.

Lyſia, λύσια, idem forte quod λύσις, ſolutio, ſed ſpeciatim Galen. *in exeg.* tribuit ſolutioni, qua artus a ſe invicem ſoluti ſunt.

Lyſigyia, λυσιγυία, *membrorum diſſolutio* dicitur Hippoc. *l. de Loc. in hom.* XXVIII. 11.

Lyſiponion, λυσιπόνιον, eſt nomen medicamenti Acopi cujusdam, cujus deſcriptio apud Ægin. *l.* 7. *c.* 19.

Lyſis, λύσις, dicitur *ſolutio*, a verbo λύω, *ſolvo*, reſolvo. Diverſis gaudet ſignificationibus, pro varietate ſubjectorum, de quibus dicitur, v. gr. de omni morborum remotione, Hippocr. 6. *aph.* 21. 7. *aph.* 29. ſive a natura contingat, ſive ab arte. Lind. *Ex.* VII. §. 60. Diet. *num.* 510. Vel opponitur Criſi, & ita eſt *Lenta morbi ceſſatio*, Gal. *l.* 1. *de Criſ. c.* 1. Rolf. 1. *O. & M. M. Sp. l.* 3. *ſ.* 2. *c.* 4. 6. Dogm. noſtr. Gen. *P.* 3. *c.* 6. *d.* 12. *p.* 442. *ſeq.* Vel ſignificat *evacuationem alvi* præſertim apud Latinos, ubi alvi ſolutio frequentiſſime occurrit. Vel dicitur de *frictione*, quatenus rarefacit, laxat, & ſolvit membranaceas partes, Hipp. 3. *de iis, q. in med t.* 25. Gal. *l.* 2. *de ſan. tu. cap.* 3. Vel de Vinculorum ſolutione, Hippocrat. *ſ.* 1. *de fract. t.* 44. Vel de *fluxu menſium*, *l. de octimeſtr. partu V.* 13. 15. Præternaturaliter ſumitur de *nervoſarum partium diſſolutione*, ceu cauſſa luxationis, Hippocr. *in Mochlic.* XXIV. 20. quamvis in Linden. νόσις legatur. Exponit quoque Gal. *in Exeg. voc. Hippoc.* λύσιας, per intervalla, quibus articuli invicem disjunguntur & diſſolvuntur. Vide Foeſ. *pag.* 391. Vide *Solutio*.

Liſiſomateo, λυσισωματέω, ſignificat *exſoluto eſſe corpore & languido*, Hippocr. *lib.* 5. *Epid.* XXXI. 1. *l.* 7. XLIV. 1.

Lyſiteles, λυσιτελὴς, dicitur de remedio, quod perfecte tollit morbum. Lind. *Ex.* XIII. §. 541.

Liſſa, λύσσα, λύττα, proprie dicitur *Rabies canum*, ſive furor ille, in quem diebus canicularibus maxime feruntur canes omnium animalium ferme ſoli, Galen. *l.* 6. *de L. A. c.* 4. Verum lupos etiam eodem furore corripi experientia ante aliquot annos hic loci in diverſis exemplis nos docuit. Transfertur tamen ad hominum delirium furioſum, quando ex rabidi canis, vel lupi morſu mente alienantur, & graviter delirant, cum ſubſequente hydrophobia. Quale vero hoc miaſma ſit venenatum, non certo determinare licet. Videtur tamen conſiſtere in aciditate lenta ſalina vitioſa, & valde heterogenea. Vide *Hydrophobia*. De morſu canis rabidi ejuſque curatione ſcripſit quondam Opuſculum *Floridum* dictum Aſcanius Mancinellus Aglonenſis, verum acu rem, quod dicitur, haud tetigiſſe nobis videtur. Nonnulli exiſtimant, *vermiculum* quoque ſub canum lingua genitum vocari λύσσαν, λύτταν, ceu cauſſam *rabiei*. Verum Caſp. Rejes hunc vermem dari, negat. Vide Aldrov. *de Inſect. l.* 6. *cap.* 3. Caſp. Rejes *C. El. q.* 62. *n.* 1.

Lyſſodectos, λυσσόδηκτος, a *cane rabido morſus* dicitur, idem, qui ὑδροφόβος, Galen. *lib.* 1. *de C. M. P. G. cap.* 16. Jul. Alex. *not. ad h. l.*

Lyterios, λυτήριος, epitheton ſignorum, quæ magni & vehementis morbi ſolutionem ſolent præcedere, eamque ſignificant. Galen. *l.* 1. *de dieb. crit. c.* 1.

Lythron, λύθρον, dicitur *pulvis ſudore & ſanguine permixtus*, ſive *ſanguis pulverulentus*. In ſpecie Hippocr. uſus de uterini ſanguinis inquinamentis, vel purgamentis, *in Epiſt. ad Damagetum num.* 285.

Lyzo, λύζω, id eſt, *ſingultio* vel corpus agito & jactito *anxius ſum*. Hippoc. *l.* 3. *de morb.* X. 8. XV. 11. Foeſ. *p.* 390.

M

M. μ. *m.* litera eſt characteriſtica in præſcribendis formulis remediorum, notans *Manipulum*. Vide *Manipulus*.

Macedonicus, μακεδονικὸς, eſt epitheton medicamenti, in ſpecie emplaſtri, cujus deſcriptio habetur apud Aetium, ut & Ægin. *l.* 7. *c.* 17. Jul. Alex. *Not. ad Gal. lib.* 5. *meth. c.* 15. Plane ſimile eſt *Tetrapharmaco* dicto, quod ſolo thure ſaltem ſuperat, Gal. *lib.* 13. *meth. med. c.* 5. Meminit & *l.* 2. *ad Glauc. c.* 2.

Macer, μάκερ, ſubſtantiv. denotat omnium conſenſu aromaticum corticem, quemadmo-

dum Dioſcor. l. 1. c. 110. Gal. l. 7. de S. F. §. Macer deſcripſerunt. Num vero idem ſit, quod Macis, circa hoc non conveniunt Autores. Plerique tamen duo diverſa eſſe exiſtimant, ita ut Macer ſignificet corticem craſſiorem alicujus arboris Indicæ, ejuſdem nominis, juxta Plin. lib. 12. H. N. c. 8. Macis vero ſit amiculum nucis moſchatæ hodieque uſitatiſſimum & notiſſimum. Ita ſentiunt Matthiolus in Dioſc. Cluſius, a Coſta, Schroder. & alii, verum Jul. Alex. l. 15. Sal. c. 22. & not. ad Gal. l. de S. F. negat, diverſa eſſe Macerem & Macim, cujus rationes & argumenta nec nobis videntur plane de nihilo eſſe. Verum cum hoc ad Botanica pertineant, litem non faciemus noſtram.

Macer, adjectiv. idem, quod *Macilenius*, *Gracilis*, ἰσχνός. Vide *Iſchnos*, *Gracilis*.

Maceratio, τῆξις, idem, quod *Liquefactio* ſolidorum mediante aqua facta. Vide *Liquatio* Rhod. in *Lexic. Scribon.* Maceratio vegetabilium quam diverſa tempora exigat, ſuccincte propoſuit Jacob. le Mort. in ſua *Chymic. Medico-Phyſica*, & ex eo Morlæus in *Coll. Chym. Leid. cap.* 494.

Macha, id eſt *vermiculus volans*. Rul. & Johnſ. in *Lexic.* Paracelſus vocat *Scarabæum*. *Schol. in lib. 2. Paragraph. cap. de vermibus*.

Machærion, *Machæris*, μαχαίριον, μαχαιρίς, *Gladiolus*, inſtrumentum Chirurgicum, vide *Gladius*. *Machæriæ* quoque vocantur oſſicula, vel nuclei Perſicorum, Galen. *lib. 5. de C. M. S. L. cap. 9.*

Machal, id eſt, *fixum*. Rul. & Iohnſ.

Machaon, μαχάων, nomen proprium Medici Gentilium, qui habitus eſt filius Æſculapii, & frater Podalirii. Ab eodem ſine dubio appellationem accepit collyrium illud, quod vocatur *Aſclepias Machaonis*, cujus deſcriptio habetur apud Scribon. Larc. *num.* 26. Jung. Rhod. *in not. ad h. l.* Gal. *l. 4. de C. M. S. L. cap. 7.* Aliquando tamen & appellative ſumitur *Machaon* pro Medico perfecto, unde *Ars Machaonia* pro *Medica* ſæpiſſime ponitur.

Machina, μηχανή, μηχάνημα, ſignificat in Medicina generaliter omnia inſtrumenta chirurgica grandiora, præſertim ad repoſitionem luxatorum oſſium & articulorum neceſſaria. Unde Oribaſius integrum tractatum ſcripſit de *Machinamentis*. Ita *Machina* Vitruvii *tractoria* deſcribitur a Scultero *Arm. Chirurg. Part.* I. *Tab.* XXIII. *fig.* I. Specialiter vero de *ſcamno Hippocratico* intelligitur. Galen. *lib. 4. de artic. t. 49. ſeqq.* Vide *Bathron.* Rulandus variarum meminit *machinarum* in metallifodinis uſitatarum, quæ non ſunt hujus loci; quemadmodum nec *Machinæ Tragicæ*, quæ Græci θαύματα, *miracula* dicuntur, de quibus C. Hoffmann. *in l. 6. V. L. c. 25. 26. & c. in Gal. LL. de V. P. n.* 978. Alias hodieque vocabulum *Machina* ſæpiſſime legitur in recentiorum Phyſiologorum & Medicorum ſcriptis, dum corpus humanum (ne de brutis quid dicam) nihil aliud creditur eſſe, quam *machina* αὐτόματος inſtar horologii motus ſuos diverſos perficiens. Quæ ſententia, ſi dextra acceſſerit explicatio, applauſum omnino meretur, quamvis ſint, quibus hæc machinæ tropica appellatio non arrideat. Vide *Mechanicus*.

Machis dicuntur Paracelſo omnes Scarabæi & Inſecta, quæ non ex ſtercoribus generantur. *Paragraphor. l. 2. §. 5.*

Macies, ἰσχνότης, *Macilentus*, ἰσχνός, idem, quod *Gracilitas*, ſive corporis p. n. extenuatio. Vide *Gracilis Iſchnos*.

Macrauchen, μακραυχὴν, vocatur *longo collo præditus*. Non vero confundi debet cum τῷ κρατεραυχὴν, robuſtum validumve collum habente, Galen. 1. *in 6. Epid. t.* 3.

Macrocephalos, μακροκέφαλος, Latine *Capito*, qui magnum habet caput. Eſtque affectio Endemia quibuſdam populis Aſiæ, *Macrocephali* dictis apud Hippocrat. *l. de A. L. & Aq. XXXV.* 3.

Macrocoſmos, μακρόκοσμος, id eſt, *mundus major*, *mundus univerſus*, quem Phyſici exponunt. Vide *Mundus*. In hujus comparatione cum homine, qui *Microcoſmus* vocatur, effingenda, exornanda & amplificanda valde ſolliciti ſunt Medici nonnulli Paracelſici & Helmontiani. Enimvero multa in illa doctrina occurrunt ſuperflua, inutilia, frivola, inepta & cachinno digna. *Macrocoſmica*, in genere dicuntur, quæ extra hominem ſunt in mundo magno, ſuntque vel ſimplicia, vel miſta, hæcque vel imperfecte, vel perfecte talia. Libav. *in Art. Medicæ Hippocr. & Hermeticæ Typo. T. III. Oper. p. 149. ſeqq.* Schroderus reſtringit ad *Mineralia*; unde & doctrina Mineralium vocavit *Macrocoſmologiam*, *l. 3. ſect. 1. c. 1.* Jung. Fr. Hoffmann. *in clav. ad h. l.* *Macrocoſmi Spiritus*, ſive Sal volatile, quid dicatur, videatur apud Jacob le Mort & in Morley *Collect. Chym. Leid. cap.* 242.

Macrophyſocephalus, μακροφυσοκέφαλος, dicitur, qui capite craſſiore, quam par eſt, & flatuoſo ex tali morbi genere præditus eſt, apud Ambr. Paræum *l. 23. Chirurg. c. 26.* quamvis vitioſe *Macrophiſcocephalus* ibi extet.

Macropnus, μακρόπνους, dicitur *longe*, vel pro-

prolixe *ſpirans* & per longa intervalla. Hipp. *l.* 2. *Epid. ſ.* III. 69. & *l.* 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 10. Affectus ille vocatur μακρόπνοια, *longa reſpiratio*. Galen. *l.* 3. *de diffic. reſpir. c.* 10. Junge Foeſ. *Oec. p.* 394.

Macros, μακρὸς, *Longus*, μακρότης, *Longitudo*. Vide ſupra lit. L.

Mocroſceles, μακροσκελὴς, i. e. *crura longa habens*, cui opponitur βραχυσκελὴς, *cruribus brevibus praeditus*. Meminit ex Ariſtot. *lib.* 4. *de part. an. cap.* 12. C. Hoffm. *com. in* LL. *de V. P. n.* 519.

Macula, ἐξάνθημα, σπῖλος, κηλὶς, in Medicina ſignificat efflorefcentiam cutaneam, ſive colorem cuticulae mutatum per varia interſtitia. Vide *Exanthema*. Hujuſmodi *maculae*, vel ſunt *peſtilentes*, vide *Peſtilentia*: Vel *hepaticae*, quae ſanguinis ichoreſcentiam cum aliqua coagulatione praeſupponunt: vel *volaticae*, infantibus familiares ſimilem cauſſam agnoſcentes, ex fermenteſcentia ichoris ſanguinei. *Maculas* quotannis recurrentes in aeſtate curatas vide *Ephem. Nat. Cur. Ann.* II. *Obſ.* 249. De volaticis *Ann.* III. *Obſ.* 4. *Maculae* quoque vocantur *Naevi materni*, item character morboſus quilibet foetui communicatus: v. g. *Macula Amentiae*, legitur apud Helm. *tr. de Demens Idea n.* 46. Gr. μίασμα. *Macula oculi*, idem, quod cataracta, ſuffuſio, Rul. & Iohnſ. Poſſet aut etiam de albugine, aut nubecula intelligi. Vocantur etiam in ſtatu ſanitatis *maculae* illae nubeculae albae in unguibus ſaepe conſpicuae, quae vernacule *Flores unguium* appellantur. *Mendacia* quoque dici ſcribit Fallop. *in Expoſ. Hipp. de vuln. cap. Tom.* I. *Oper. p.* 359.

Madaros, μαδαρὸς, *Glaber*, μαδαρότης, μάδησις, *glabrities*, capillorum defluvium, a verbo μαδᾷν, quod eſt nimio humore diffluere, madere, madidum eſſe. Videatur *Calvities*. Specialiter quoque μαδάρωσις, idem, quod μίλφωσις, h. e. pilorum in palpebris defluvium. Jul. A. lex. *Not. in Gal. l.* 11. *de S. F. in princ.* & *in l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 4. Tribuitur vero ulceribus quoque valde humidis & ſordidis, Hippocr. *de Humor.* VIII. 3. & 6. *aph.* 4. ubi compoſ. τρημάδαρος occurrit, quae ulcera Erotianus exponit ἀνώμαλα καὶ ἄτοφα, irregularia & depreſſa, in ἕλκεα τρημάδαρα. Jung. Dieter. *num.* 674. Improprie, & plane inſolenter dicitur quoque de ſedimentis urinae quibuſdam, quae *glabra* vocantur, h. e. non cohaerentia, ſed diſſipata, ſive disjuncta. Hippocr. *l.* 7. *Epid.* XLI. 6.

Madefactio, ὕγρανσις, idem eſt, quod *Humectatio*. *Madefactibilia* Fallopio dicuntur, quae humiditatem extrinſecus admittunt uſque ad profundum ſubſtantiae, ut lana, ſpongia, qui habent latos poros multos ac profundos, *Tr. de ſimpl. c.* 7. *T.* II. *Oper. p.* 9.

Madelcon, μάδελκον, vocatur hoc nomine a quibuſdam *Bdellium*, teſte Dioſcorid. *l.* 1. *c.* 80. Legitur & μάδαλκον.

Madic, id eſt, *lac poſt butyrum*. Rul. & Iohnſ.

Madiſterion, μαδιστήριον, inſtrumentum, quo glabra redditur cutis, vel id, quo cutis redditur depilis & laevis: Graeci alio nomine τριχολαβίδα ἢ τριχολάβιον, a pilorum prehenſione, Latini *Vulſellam* aut *Volſellam*, ab evulſione vocant. Gorr.

Mador, πλάδος, idem, quod ſuperflua vel adſcititia humiditas. Vide *Plados*. *Madida* quoque antiquis dicta fuerunt *cocta*. *Madere* enim priſci fuit *coqui*, notante Rhod. *ad Scrib. n.* 41. Per coctionem enim res *madeſcunt* & tenerae fiunt. In qua ſignificatione etiam ſumſit Helmont. negans *madida*, i. e. *decocta*, exſiccare humores, *tr. Aſthma & Tuſſis, n.* 75. In ſtatu praeternaturali *ſudor*, qui in ſyncope & virium exolutione, ſive calidus, ſive frigidus, emergit, non ſudor, ſed proprie *mador* appellatur, notante Foreſt. *l.* 7. *Obſ.* 27. *in Scholiis* ex Fernelio *Pathol. l.* 4. *c.* 14. *fin.*

Maea, μαῖα. Vide *Obſtetrix*.

Maena, *Maenis*, μαινὶς, nominatur piſcis quidam littoralis foecundiſſimus, olim uſitatiſſimus ad garum parandum, cujus deſcriptionem, & uſum, in cibis atque medicina vide in Aldrov. *l.* 2. *de piſc. c.* 39. De capitis *Maenidum* uſu Medico Gal. *lib.* 11. *de S. Fac.* Meminit & Jul. Alexand. hujus piſciculi, & commendat aegrotis elixarum *maenarum* eſum, *l.* 14. *Salubr. c.* 10.

Maeus vocatur avis riſum & cachinnum humanum ad miraculum imitans, quales binas Imperatorem Rudolphum e Turcia accepiſſe ſcribit Hartmann. *de ſignatur. inter. rer.* quamvis hoc nomen, quod propter diphthongum ae Graecum eſſe videtur, *in Ornithologia* Aldrovandi non occurrat.

Magale, *Magalium* genus eſt: Quidquid fit ex mineralibus, quod ex oleitate conſiſtere poteſt, proinde pars quaelibet corporis non purgando, ſed mundando curatur. Iohnſon. *in Lex. Ch. l.* 2. *p.* 50.

Magdalia, *Magdaleon*, μαγδαλιά. Offa erat *Magdalia* in maſſam quandam compacta, quales canibus offerebantur pro cibo. Ea figura hodie quoque *Gerata* & *Catapotia*, quum compacta congeſtaque in unum *magdaleones* ſuos (ita enim vocant) redigunt Officinae. Jul. Alex.

Alex. *not. in Gal. l.* 5. *de C. M. P. G. c.* 10. Rhod *ad Scribon. n.* 201. Vocantur & *Cylindri*, κύλινδροι. *Mageiros*, μάγειρος, *Mageiricos*, μαγειρικός, *Coquus* & *Coquinarius*, pertinent ad partem Diæteticam. Vide *Coquus*.

* *Magi*, μάγοι, erant quidam arrogantes, (ut Hippoc. de morb. ſacr. n. 11. refert) qui ſe expiationibus, & incantationibus morbum ſacrum expellere venditabant.

* *Magitus*, epith. electuarii ex *ſemine Daturæ Opio*, *polline* Cannabis Perficæ, aliiſque rebus confecto, de quo Kæmpfer Amœnit. Exot. Faſc. 3. obſ. 15. ſect. 3. pag. 650, ſe mira admodum experientia didiciſſe narrat.

Magia, μαγία. Hujus vocabuli tantus irrepſit abuſus in Medicina, ut vix poſſibile ſit, ſeſe commode extricare. Olim *Magia* ſignificavit inſignem & occultam Ægyptiorum ſapientiam in divinis, aſtralibus, & rebus naturalibus, nec non medendi ratione, quam callentes *Magi* dicebantur, quemadmodum Indi *Brachmanas*, Galli veteres *Druidas*, Græci *Myſtas* & *Prophetas* appellarunt. Poſtea vero vocabulum *magiæ* attributum quoque Dæmoniace *negromanniæ*, præſtigioſæ vaticinandi, curandique ſcientiæ fuit; uti prolixe videre licet apud Lang. *l.* 2. *ep.* 46. Hinc & Rul. cum Iohnſ. utramque diſtincte ita deſcripſerunt: *Magia* Perſica vox eſt, Latine *ſapientia*: Eſt duplex: *Naturalis* & *licita*, materque veræ medicinæ, & eſt occulta naturæ ſapientia in centrum uſque latens & abdita, cum qua ſi humanam rationem conferas nihil præter meram ſtultitiam in hac reperies. Vere Dei donum eſt, quo nobis rerum ſupernaturalium cognitionem exhibet, non dæmonum inſpiratione, qui nihil perfectum habent, neque docent. Alia vero eſt *illicita*, ſuperſtitioſa, & a tota eccleſia Chriſtiana prohibita, quam *negromantia* appellant, execrabilis & nullibi toleranda. Inde occultata ſapientia. Et porro: *Magia Metaphyſica* eſt ars Chriſtianis licita, non venefica, neque ſuperſtitioſa, ſed ſupernaturalis, per quam occulta quævis arcana, revelantur, ut Mechanica induſtria opus eſt manuale. Hæc Rul. & Iohnſ. Jung. *Th. Ch. Vol.* I. *p.* 665. Unde & antiquos omne id, quod occulta vi fit, *magicum* dixiſſe, teſtis eſt Keuch. *not. ad Sammonic. p.* 274. Enimvero ſi Paracelſum, Crollium, Helmontium, & horum affeclas, qui *magicam* Medicinam defendere omnibus viribus ſatagunt, abſque præconceptarum opinionum glaucomate penitius inſpiciamus, nullo patebit negotio, quod nihil aliud agant, quam ut illicitam, præſtigioſam, diabolicam: fuco prioris ſpiritualis & occultæ a divina quadam inſpiratione dependentis, quam *adeptam* propterea *ſapientiam* vocant, illinere conentur. Etenim tantum abeſt, ut ad Medicinæ perfectionem acquirendam neceſſaria ſit, præter ἀγνοίαν, & naturalem indolis bonitatem, & ad alias quoque ſcientias nobiliores addiſcendas neceſſariam, peculiaris occulta, & ſpiritualis quædam inſpiratio divina & miraculoſa, ut potius hoc deroget de proprietate artis, quæ conſiſtit in debita applicatione rationis & experientiæ, & ita in crebra exercitatione habitum conſtituente; deroget inſuper autoritati multorum Medicorum antiquiſſimorum pariter & recentiorum, de quibus tamen, vel ob ethniciſmum, vel etiam ex propria confeſſione, dici non poteſt, quod *magicam* calluerint medicinam. Caveant igitur Philiatri ſibi ab hac fraude Paracelſica & veneno clandeſtino, ne in perniciem ſalutis æternæ ſeſe præcipitent.

* *Magis*, μαγὶς, in genere ſignificat *maſſam* quandam & *offam*, aut molem quandam magnum complentem. Idem fere, quod μάγμα. Gal. *in Exeg. dict. Hipp.* Lang. *l.* 1. *ep.* 59. Specialiter Hippoc. uſurpat de maſſa & offa ex aliorum nucleis, caſeo acri, & polenta ſimul tritis & commixtis parata, veluti pulte. Legitur *l.* 2. *de morb. mul.* XXVIII. 49. & *l. de Sterilib.* XXII. 13. Signifi at quoque *maſtram* ad panificium conficiendum, teſte Pollace *l.* 6. & 7. *c.* 10. & *l.* 10. *c.* 24. citante Foeſ. *Oec. p.* 393.

Magiſter, διδάσκαλος, idem, quod *Artifex*, *Doctor* in arte Medica. Unde & Hippocrat. ſummus artis Medicæ *Magiſter* apud viros doctos cluit. Ita in metallifodinis *Magiſter* ſal conficiens, ferrum concoquens, dicitur a Ruland. *in Lexic.*

Magiſterium terminus eſt technicus, Pharmaceutico-Chymicus; ſed valde æquivocus. Derivatio a *magis* aut μαγδαν, a Rolfinck. eſt ficta. Immediate a *magiſter* deſcendit, de quo p. 2. & ita notat peculiare *artificium* circa præparationem medicamentorum. Dicitur vel de pulveribus ſolutione ac præcipitatione paratis: vel de reſinis & extractis reſinoſis, unde *magiſterium vegetabilium* etiam *lacca* vocatur. Vide *Lacca*. Vel in Spagiria de *magiſterio* lapidis Philoſophorum. Legantur de omnibus his Schroder. *l.* 1. *c.* 3. *l.* 2. *cap.* 67. & *l.* 3. paſſim ſub mineralium & metallorum explicatione. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad hh. ll.* Rolfinx. *Chim. l.* 5. *ſ.* 2. *per tot.* Libav. *Tom.* I. & II. *Operum* paſſim, quæ loca quærantur in Indice. E noviſſimis deſcriptiones *Magiſteriorum*

rum qua *Mineralium*, qua *Vegetabilium* e Chymicis ſcriptis collegit & Lexico ſuo Chymico-Pharmaceutico inſeruit *Part.I. p.*137.*ſeqq.* Vocabulum hoc magis adhuc ad *artificioſam* præparationem & exaltationem extendit Rulandus, & ex hoc Iohnſon. quas deſcriptiones libet annectere: *Magiſterium* eſt ſpecies chymica ex toto citra extractionem, impuritatibus duntaxat externis ablatis, elaborata, exaltataque. Servantur itaque hic omnis concretionis naturalis & homogeneæ partes, ſed ita exaltantur, ut dignitatem eſſentialem prope attingant: Unde & eadem pene relinquitur quantitas ſeu moles, quam natura per ſe dedit: quamquam non ſemper caveri poſſit; quin cum alienitatibus & foris adhærentibus nonnihil ſuccedat: & nonnunquam etiam ſtudio propter finem uſumque certum quiddam negligitur; ex quibus intelligitur, maxime hic valere, quam Phyſici alterationem nuncupant. *Magiſterium* aliud eſt *qualitatis*, aliud *ſubſtantiæ*. *Magiſterium conſiſtentiæ* eſt, cum ſervata eſſentia conſiſtentia ad præſtabiliorem eſt immutata. Hoc autem fit pluribus modis, non tam ut ipſi rei aliquid nobilitatis accedat, quam ut ad uſum varium evadat commendatior, habiliorque. *Magiſterium fixorum* eſt, cum corpora volatilia figuntur ad conſtantiam, (vide *Fixatio*.) Illi vicinum eſt, quod e molli induratur. Itaque & hoc eodem comprehenditur titulo. *Magiſterium odoris* eſt, cum res odore exaltatur. Idque artifices potiſſimum moliuntur in operibus, quibus inter elaborandum aliquid ingrati odoris accidit, ut in empyreumatis oleorum, aquarum & ſimilium: deinde etiam in his, quæ alias per naturam odorem parvum moleſtum, vel etiam nullum habent; cum tamen ad gratiam rei uſu ejuſmodi nota ſint exaltanda. *Magiſterium* Paracelſ. eſt arcanum ex naturalibus rebus extractum, ſine ſeparatione elementali, qua cetera præparari conſueverunt, ſola tantum additione aliarum rerum, a quibus quod extractum eſt, ſeparat. *Magiſterium ponderis* eſt, cum pondere res exaltatur. Id autem potiſſimum in auro & argento requiritur, eſtque una ex notis perfectionis, cum inter metalla aurum ſit graviſſimum, ideo etiam externo valori in monetis adjectum pondus eſt. Quod ſi deficit, compenſatur arte, v. gr. Maſſa aurea vel argentea juſta levior coquitur in urina, cum præcipitato corallino, vel affricatur hydrargyrus auro argentove conſentanea, & concolor factus; vel coquuntur in lixivio concinnato ex ſulphure & calce viva: vel cœmentantur cum ſulphure aut præcipitato fixo; vel hoc; Rec. pulveriſati ſalis ſemunciam tantundem de lateris triti, colcotharis quadrantem Miſce. Auri lamellas illine albumine, aſperge calcem Lunæ, ſiccatam priori pulvere. Fac ſtratum ſuper ſtratum, & cementa, vel in pyxide, vel inter regulas. Aurum inde ſolet albeſcere. Indue ergo coloritium & prehenſum forcipe in igne tene, donec excandeſcat, poſt extingue in urina. *Magiſterium coloris* eſt, cum rei cujuſque color ad optimum ſummumque gradum in genere quæſito perducitur. Neque vero tantum color præſens e gradu inferiore ad ſuperiorem exaltatur, ſed & qui in potentia eſt, ſeu in abdito, in actum vel manifeſtum evocatur. Nonnunquam etiam peregrinus inducitur, ad exemplum ejus, quod præſtabilius in ſuo genere. Si color ſimul fixus & conſtans eſt, *magiſterium* eſt nobilius. *Magiſterium Pulverum*, h. e. continuæ conſiſtentiæ in pulverem perductæ fitque potiſſimum calcinationum modis, unde efficitur, ut & *Calcis* vocabulo non raro appellentur, vulgo *Alcoolia*. Reſpicitur hoc principaliter, ut fracta tenacitate ſriari res poſſit. *Magiſterium principiorum* eſt, cum principatum compoſitum in principia reſolvitur denuo. *Magiſterium qualitatis* eſt, cum res formis, qualibus elaborata, exaltatur, fitque dupliciter: Aut ſecundum qualitates *occultas*, aut *manifeſtas*. *Magiſterium qualitatis occultæ* eſt, cum in his, quæ craſin totius ſubſtantiæ attinent; tantumque effectis per experientiam patent; exaltatio perfecta inducitur. Ea qualitas, ſi perniciosa eſt ad uſum, in totum aboletur, vel cum aliqua jactura ſubſtantiæ, & tunc reſpicitur perfectio illa, quæ non in re, ſed in uſu rei eſt. In ſalutaribus utrumque obſervatur. Si aboleri in totum nequit, reprimitur, ut ita citra noxam poſſit uſurpari. *Magiſterium qualitatis manifeſtæ* eſt, cum res in ſenſibilibus formis elaboratur. Hæc totuplex eſt, quotuplicia ſenſilia, circa quæ exaltanda Chymicus in rebus occupatur. Quædam tamen propius ſpectant naturæ corpus; quædam ſunt formaliora. *Magiſterium ſaporis* eſt, cum in ſapore fit exaltatio. Itaque & Pharmacopœia & coquina hinc inſtrui poteſt. Potiſſimum autem Chymicus hoc utitur in acrimonia corrigenda & empyreumatis guſtum attinentibus tollendis. *Magiſterium ſenſilium* proprium eſt, cum res qualitatibus ſenſilibus propriis exaltatur. Idque fit vel in ſenſu primo, qui eſt neceſſitatis animalium, vel in his, quæ ſunt melioris gratia ſenſus, primus tactus eſt. Itaque tactilium qualitatum prima-

rum

rum, quæ ſunt calor, frigus, humiditas, ſiccitas, *Magiſterium* inde exiſtit. *Magiſterium ſoni* eſt, quo ſonus corrigitur a Chymico. Id fit potiſſimum in Mineralibus, in quibus aliqua præſtantiæ nota ex ſono capitur, ut in metallis, aut quæ in ignibus periculum minantur, propter ſpiritus vehementes cum ſonitu erumpentes obviaque diſplodentes. *Magiſterium volatilium* eſt, cum e fixo fit volatile. Ei affine eſt *Mollitum*, quod tractabile ductileque aut etiam fluidum, (nam paulo latius accipitur *Molle*, quam apud Phyſicos) efficitur e rigido, duro, & intractabili. Artificia, quibus hoc perficitur, ſunt extinctiones, macerationes, incerationes, ſublimationes, ſolutiones, & ſimilia. Fere enim hic quæritur reſtauratio humoris abſumti, vel deficientis, aut ſublatio aſperitatis convictæ, &c. In volatilitate vero ut ſpirituum naturam induant, attenuatione eſſentiæ, &c. Hæc Rul. & Iohnſ.

Magiſtralis nomen eſt differentiæ medicamentorum, præſertim compoſitorum, quæ in rem præſentem a Medicis ordinantur, nec antea in officinis venalia extant, unde & Blaſius non male *Extemporanea* vocavit, *Medic. Univerſ. pag. m.* 78. Jung. *Dogmata noſtra Med. Gen. P. VI. c.* 4. *d.* 6. *p.* 753. *ſeq.*

Magma, μάγμα, late & ſtricte ſumitur. Late ſignificat omne *unguentum* ſpiſſum, & pauco liquore ſubactum, ut non diffluat. Sic μάγμα ἡδύχρουν ab Andromacho dictum eſt. Vide *Hedychroon*. Stricte notat *Unguenti* recrementum, vel *fecem*, quæ expreſſa reliqua liquidiori materia relinquitur. Gorr. Caſtell. Rhod' *in Lex. Scribon.* Galenus tamen adhuc ſtrictius uſurpavit, *magma* vocans *myrobalanorum fecem*. *l.* 7. *de C. M. P. G. cap.* 7.

Magnale, μεγαλεῖον, dicitur *opus Dei*. Rul. *Lex.* Lind. *Ex. X.* §. 261. Paracelſo & ejus aſſeclis ſignificat *Myſterium magnum*, ſive occultam divinamque aliquam virtutem, *in Fragm. ad Tom.* I. *referendis*. Helmont. *magnale magnum* deſcripſit per ſpiritum quendam, qui ſympathiæ & dyſpathiæ leno, confabulatur & actionum promotor exiſtit, & ratione cujus magnetiſmus, tanquam per vehiculum ad diſtans objectum, extenditur, *tr. de magnet. vuln. cur. n.* 151. Et alibi. *Magnale* in rebus mixtis æther eſt, aere rarius & ab eodem diſſociabile, inter corpus & non corpus ambigens, externorum ſoli ſui natalitii aſtrorum impreſſiones ſuſcipiens &c. *Paradox.* II. *n.* 12. & *alibi*. *Magnale* eſt, quod cum in creatis ſui ſimile non habeat, ideo per ſibi ſimile manifeſtari recuſat. *Magnale* quidem non eſt lux, ſed forma quædam aſſiſtens aeri ejuſdem velut conjugalis, *tr. Vacuum Naturæ n.* 21. *Magnale* eſt theca in aere, creatura inter corpus & non corpus media, Explic. vocab. Helm. *in fine Operum*. Enimvero Commentum hoc valde ſuſpectum de obſcuritate & magica vanitate.

Magnanimus, μεγαλόψυχος, dicitur, cujus animi robur validum eſt, & propterea affectus non adeo vehementes habet, ut ita neque ob mœſtitiam, neque aliam perturbationem mœſtitia graviorem ſuccumbat. Gal. *l.* 5. *de L. A. c.* 1. *fin.*

Magnes, *magnitis*, μαγνῆτις, idem, quod *Herculeus* vel *Heracleius lapis*. Vide *Heracleus*, *lapis nauticus*, quia ejus uſus permagnus in navigationibus. In India reperiſſe paſtorem *Magnes* dictum ſcribit Iſidor. *de Origin. l. XVI. c.* 4. e quo notavit Th. Ianſ. Almelov. *R. I. On. p.* 44. Eſt lapis, qui ferrum vel alium magnetem ad ſe trahit, ac plagas mundi oſtendit. Reperitur circa ferri fodinas. Olim Æthiopicus fuit optimus; hodieque etiam in Germania aliiſque locis haberi poteſt. Hujus hiſtoriam & vires vide apud Dioſcor. *l.* 5. *c.* 148. Gal. *l.* 9. *de S. F.* Schrod. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 13. Fr. Hoffm. *ad. h. l.* Chiocc. *Muſ. Calc. ſect.* 3. *p.* 259. *ſeqq. l.* 37. *c.* 10. Imprimis *magneti* cum *Hæmatite* magnam eſſe cognationem, docent Plinius, Rul. & alii. Hujus virtutem attractricem ferri plerique Phyſici occultam ſtatuerunt. Ejus tamen rationem evidentem dare auſus eſt Pechlinus, *tr. de purgant. c.* 2. Verum an in omnibus ſatisfecerit, alii judicent. Hipp. quoque meminit τῆς μαγνήσιης λίθου, *Magneſii lapidis*, ad purgandam pituitam, *l. de int. aff.* XXXIII. 12. Alias nomen *Magnetis*, ob virtutem attrahentem, tribui ſolet aliis quoque corporibus. Ita Parac. montem *Magnetem*, & Aſtrum *magnetem* vocat, *l. de meteoris c.* 9. Cæleſtis *magnetis*, & *magnetis* in homine latentis meminit, *tr. Philoſoph. occulta*. Prolixius de *magnetibus cœleſtibus & aereis* diſſeruit Rob. Boyle in ſcripto *h. tit. magnes* etiam dicitur *Mercurius*. Rul. *in Lexic.* *Magnes arſenicalis* dicitur lapis artificialis, qui loco periapti in peſte de collo ſuſpenditur. Schroder. *l.* 2. *c.* 65. Vis illa attrahens propterea etiam dici ſolet *Virtus magnetica*, vel *Magnetiſmus*. Per hunc fucum Helmont. & alii curationem vulnerum cum pulvere, aut unguento armario inſtitutam, aliaſque magicas fraudes exponere & excuſare non dubitant. Videatur integer Helmontii *tract. de Magnetica vuln. curat.* Deſcriptio *magnetis Arſenicalis* videatur in Morley *Coll. Chym. Leidenſ.*

ſenſ. c. 77. ex Marggravio, & Iunken. *Lex. Ch. Ph. P. I. p.* 145.

Magneſia communiter eſt *marcaſita*. Sed ex arte dicitur *ſtannum liquatum*, in quod injectus Mercurius aura permiſcetur in fragilem ſubſtantiam & maſſam albam. Eſt etiam *Argenti cum Mercurio mixtura*, & fuſile metallum valde, ut cera, liquabile, miræ admodum albedinis, quod *magneſia* dicitur *Philoſophorum*. Dicitur & *materia Lapidis Philoſophorum*. *Magneſia* quoque eſt *Teſtudo*. vel *Sulphur*. *Magneſia* eſt *fœmina*. Rul. & Iohnſ. Hujus *Arcani philoſophorum* in magiſterio lapidis ſynonyma ſunt *Lac maris*, *Coagulum*, *Aphroſelinum* Orientis *magneſia Lydiæ*, *Italicum Stibium*, *Pyrites Achaiæ*, Theatr. Chym. *Vol. I. pag.* 778. Vide etiam plura de hac *magneſia Tom. V.* & quære loca in Indice. *Antimonium* etiam vocatur *Magneſia Saturni*. Schroder. *l.* 3. *c.* 17.

Magneticus, epitheton medicamentorum, & præſertim quorundam emplaſtrorum, non ſolum in propria ſignificatione, quia magnes in ſubſtantia eorum compoſitionem ingreditur, qualia ſine dubio fuerunt, quæ adhibita in utroque cultrivoro, Boruſſo & Bohemo, Dieter. *Iatr. n.* 468. ſed & in tropica ſignificatione, quando vi attractoria occulta inſtar magnetis operari creduntur; Talia ſunt emplaſtr. *Magneticum* apud Schrod. *l.* 2. *c.* 53. & aliud magis ἀπόῤῥητον D. Cnœfelii e ſuccino & bufone ſicco paratum, cujus deſcriptio habetur apud Iunken. *Med. Chym. P. II. ſ.* 1. *c.* 5. *p.* 520. *ſeqq.*

Maguetinus, epitheton Tartari, & eſt lapis in homine duriſſimus & ſpongioſus, Ruland. & Iohnſ. ex Paracelſ. *l.* 1. *de Tartar.* & *in fragm.*

Magnitudo, τὸ μέγεθος, *magnus*, μέγας, quid ſignificent, notum eſt. Lege Dieter. *n.* 521. 522. De variis quoque dicitur & prædicatur rebus Medicis naturalibus, & præternaturalibus, v. gr. Arteria *magna*, *magnus* Pulſus, febris *magna*, morbus *magnus*. Specialiter & Epilepſia *magnus* morbus dictus fuit Hipp. 6. *Epid. ſ. VI. t.* 7. Quis morbus dicatur *magnus*, vide *in Dogm. Noſtr. P. II. c.* 6. *d.* 7. *p.* 152. *ſeqq.* Rolfinx. *O. & m. m. Sp. l.* 3. *ſ.* 2. *c.* 10. De *magno oportet* Helmontii, vide *Oportet*. *Major* comparative, Gr. μείζων, tribuitur ultimæ lapidis perfectioni, diciturque *majus perfectum*, conſtans quatuor coloribus, & habens poteſtatem, ſuam ſpeciem multiplicandi, de quo legatur *Th. Thym. Vol. I. p.* 292. *Maximus*, μέγιστος, a Paracelſo tribuitur peculiari remedio contra dementiam & ſuffocationem intellectus, *de morbis amentium*, *Tr.* 2. *c.* 4.

Magorina Paracelſo dicitur *Idolum Academicum* turbans omnes ſpeculationes, quod in odium Academiarum finxit, *Fragm. de Morbo Gallico*, & in ſpecie *de Apoſtem. c.* 2.

Magorreum Paracelſo vocatur curatio vulnerum Characteriſtica, *l.* 2. *de vit. long. cap.* 14.

Magos, μάγος, vide *magia*. Eſt & nomen *emplaſtri*, quod nonnulli etiam ἱφαυςικὰ nuncuparunt, cujus uſus egregius ad ſinus & fiſtulas conglutinandas & reſiccandas, nec non ad hydropicos & aquoſam herniam laudatur. Deſcriptio habetur apud Aet. *l.* 10. *c.* 25. citante Gorr. Vide *Hephæſtias*.

Magra, id eſt, *Terra rubra*, item *Carneolus*. Rul. & Iohnſ.

Maia, *maea*, μαῖα, vocatur *cancrorum marinorum maximus*, cujus hiſtoriam & uſum lege in Aldr. *l.* 2. *de cruſtat. c.* 18. Deſcripſit & Chiocchus *Muſ. Calceol. ſ.* 1. *p.* 89. *h.*

Mala, γνάθος, γένυς, vide *Gena*. *Gnathos*. Junge Gal. 2. *de art. t.* 3. & 17.

Malabathrum, μαλάβαθρον, primario nomen eſt *folii Indici*, de quo diſſentiunt, an paludoſis innatet aquis, an vero ſit folium arboris cujuſdam Indicæ. Videatur Rhod. *ad Scrib. n.* 170. *p.* 254. C. Hoffmann. *Offic. l.* 2. *c.* 138. Chiocc. *Muſ. Calc. p.* 546. *ſeq.* Nonnulli ſcribunt *malobathrum*. Secundario vero ſignificat *unguentum malabathrinum*, *odoratum*, cujus meminit Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 13. *fin.* Jungantur allegati Autores.

Malaceuneo, μαλακευνέω, *mol iter cubo*, placide dormio. Hipp. *l.* 2. *de diæt. XXV.* 30. *l. de Inſomniis VI.* 12. *XV.* 10. quamvis alia exemplaria aliter legant. Vide Foeſ. *p.* 394.

Malachites, μαλαχίτης, alii *molochites*, cum tamen a malvæ colore, quæ Gr. μαλάχη dicitur, denominationem obtinuerit, dicitur lapis minus pretioſus vel gemma non tranſlucens, ſpiſſius virens, quam ſmaragdus, nebuloſa tota & opaca, quaſi pinguedine aſperſa; valere credita contra omnia infantium pericula, ſingulari virtute, cujus ulteriorem deſcriptionem & uſum vide apud Plin. *l.* 37. *c.* 8. Chiocc. *muſ. Cal. ſect.* 3. *p.* 218. *ſeq.* Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Malacia, μαλακίας κίττα, Vide *Pica*.

Malacion, μαλάκιον, dicitur *piſcis ſquamas non habens*, ut Polypus, Lolligo, Sepia, Urtica. Aldrovandus vocat *mollia*, ſed hanc appellationem ex Scaligero improbat Lind. *Ex V.* §. 4. & ſubſtituit *molluſca*, quod nomen vero minus uſitatum. Credita quidem a vete-

veteribus hæc eſſe ſine ſanguine & viſceribus vid. Gal. *exeg.*

Malacodermos, μαλακόδερμος, epitheton animalium mollem cutem habentium, ad differentiam ὀστρακοδέρμων, Teſtaceorum. Hoffman. *comm. ad Gal. LL. de V. P. n.* 534.

Malacos, μαλακὸς, *mollis*, item μαλθακὸς, *mollities*, μαλακία, μαλθακία. Horum nominum ſignificatio nota; Opponitur duro, vel duritiei. Deſcribitur alias *molle*, quod ad contactum cedit, non tamen migrat. Vel, *molle* eſt, quod cedit, nec tamen loco migrat. Gorr. Alii aliter: quod medium inter durum & liquidum facile cedit, ſi premitur, non tamen ambit organon tangentis, ut cera, lutum. Cl. Dn. Sturm. *in Phyſ. novantiq. Compen. P. I. c.* 3. Prædicatur de variis, de cute, de pulſu, Gal. *de diff. pulſ. de piſcibus*. Vide *Malacion*. *Vina mollia* vocantur, quæ ſunt ſuavia, lenia, delicata, & opponuntur auſteris, generoſis, duris. Lind. *Ex. XVI.* §. 216. & *X.* §. 11. *Molle* etiam aliquando pro *Humido* uſurpatur, Hipp. *l. de ſal. diet. t.* 7. de morbis remiſſioribus 1. *aph.* 7. Dieter. *n.* 515. de ulceribus recentibus, Scrib. *n.* 201. Qualis vero morbus ſpecialis ſit *mollities* apud Cœl. Aurelian. legatur Mercurial. *l.* 3. *V. L. c.* 14.

Malacoſarcos, μαλακοσαρκος, dicitur, qui *habitu corporis molliori præditus* eſt. Gal. *l.* 9. *de S. F.* §. *Terra Samia*.

Malacoſtraca, μαλακόστρακα, vocantur *Cruſtata*, *Cruſtacea*. Vide *Cruſtæ*. Gal. *l.* 2. *de Temp. c.* 6. & alibi.

Malacticos, μαλακτικὸς. Vide *Emolliens*.

Malaclos, μαλακτὸς, dicitur de *mollificabili*, ſive quod molle fieri poteſt, v.g. quæ ſunt terra concreta, beneficio liquoris fiunt μαλακτά. Gorr. *in def.*

Malagma, μάλαγμα, idem, quod *cataplaſma*, quamvis adhuc ſtrictiorem habeat ſignificationem dum ſaltem cataplaſmata vim emolliendi habentia denotat. Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 1. Dieter. *n.* 514. Gorr. Rhod. *ad Scrib. n.* 82. *Malagma mnaſæi* quale ſit medicamentum Topicum & e quibus conſtet, videatur apud Oribaſium *Tom.* 3. *Oper. nimirum l.* 4. *Eupori-ſtor. de locor. affector. curatione c.* 123. *p.* 247. Chymicis *malagma* vocatur maſſa ex auro & argento, cum emendato argento vivo, & exprimitur in corio pars argenti vivi, quæ perfluit, & qui relictus eſt globus, bis ſalibus chryſocolla abdita obvolvitur teſtaceo in vaſe, & poſtea ignis gradibus diverſis liquatur. *Th. Ch. Vol. IV. p.* 390. *ſeq.* item *p.* 400. *ſeqq.*

Malandria eſt Equorum morbi cujuſdam nomen, Gall. *Malandre*, nimirum fiſſura, vel ulcera rimoſa ſub poplite equorum, vernacule *die mauten*. Dicitur vero etiam de hominibus, eſtque ſpecies Elephantiaſis vel Lepræ, unde tali morbo laborantes Empirico Marcello *c.* 19. *p.* 130. vocantur *malandrioſi*. Huc pertinet obſervatio, quam reperire licet in Miracul. S. Deſiderii Epiſc. Cadur. *c.* 12. ita ſe habens. Ecce adoleſcens quidam horrore cujuſdam morbi perfuſus, turgentium malandrorum copia maxima in faciem ſcabridam, & quibuſdam puſtulis obſeptam æditui oſtendit.

Malaſſo, μαλάσσω, *emollio*, mollio, dicitur & μαλθάσσω. Latine etiam *malaxare* uſurpatur. Utitur & Hipp. de remiſſione morborum *Coac. t.* 386. Foeſ. *d. l.*

Malaxatus, *malaxatio*, μαλακτὸς, μάλθαξις. Vide *Malactos*. *Emollitio*.

Malaziſſatus, dicitur, cui genitalia maſculina intus recluſa continentur. Alias *Emaſcula-tus*, vel *mulieratus*. C. Rejes C. *El. q.* 57. *n.* 12.

Maleficium, *maleficus*, κακεργία, κακοῦργος, κακοτέχνης, idem, quod *Veneficium*, *Veneficus*; pertinent inter cauſſas morborum occultas, quando morbi inducuntur mala arte dæmoniaca, & a præſtigiatoribus, de quo argumento vide integram quæſtionem C. Rejes C. *El. q.* 28. & *q.* 97. *n.* 12. *ſeqq.* Meminit & Galen. 6. *in* 6. *Epid. t.* 5. Paraceiſus vero *Maleficum* eſſe ſcribit, non præſtigiatorem, ſed quemlibet artis veræ ignarum deceptorem, qui mentiri non veretur verum artificem, & ſimulat veram peritiam, *l. de fanctor. benef.* & *vindictis*. Quid Maleficium ſagittarium ſit, videatur in P. Ammann. *Irenic. p.* 212.

Maler, Arab. id eſt, *Sal*, Rul. & Iohnſ.

Maleros, μαλερὸς, idem, quod μαλὸς, *exitioſus*, pravus, in ſpecie acris, tabificus, cauſticus, & corruptivus mollium corporum. Lind. *Ex.* XIII. §. 269.

Malevolentia, ἐπιχαιρεκακία. Vide *Epichaerecacia*.

Malicorium, σίδιον, h. e. *Mali granati corium*, ſive aſperum putamen mali Punici exterius, uti vocatur a Scribon. *n.* 234. Rhod. *in not. ad h. l.* adſtringendi, ſpiſſandique vi pollet inſigni, Dioſcor. *l.* 1. *c.* 153. Schroder. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 160.

Malignitas, *malignus*, κακοήθεια, κακοήθης, opponitur *Benigno*, de quo ſupra lit. B. ubi ſimul *malignitas* deſcribitur. Vide & *Cacoethes*. Dieter. deſcripſit de morbis, qui non facile curationem admittunt, *Iatr. n.* 427. Ita & Linden. *Ex.* XIII. §. 268. *malignum* dixit,

kit, qui malitiæ opus peragit. Verum hæc ſunt nimis generalia. Imo dantur morbi etiam incurabiles, qui tamen proprie loquendo non rectè dicuntur *maligni*. *Malignitas* igitur proprie dicta eſt ſoboles latentis cacochymiæ peſſimæ, Linden. *Ex.*VIII. §. 57. & conſiſtit in peculiari humorum & liquorum ſpirituoſorum corruptione & diſſolutione, ſive putredine conjuncta cum nimia vitalium & animalium virium proſtratione; ſive corruptio illa a contagio, ſive ab intrinſeca cauſſa proveniat. Jung. *Exerc. noſtr.* III. *de Remor. purg.* §. 11. 12. Loca Hipp. ubi vocabulo κακοήθης uſus, vide apud Foeſ. *p.* 301.

Malitia, κακία, idem, quod *Vitioſitas*, proprie dicitur de moribus pravis hominum. Hanc *malitiam* rectiſſime Paracelſ. inter cauſſas peſtis refert *in Fragm. med. ad T.* 3. *referendis*. *Malitiæ* ſemen in nobis eſſe docet Galen. *lib. quod animi mor. ſeq. temp. corp.*

Malleabilitas, ἐλατὸν, dicitur Spagyricis naturalis, vel artificialis diſpoſitio metallorum, ut malleo tractari poſſint, & opponitur fragilitati, vel friabilitati illorum. Jacob. le Mort. *metallurg. Contract. p.* 271.

Malleolus, πέρας, nonnullis idem, quod *Talus*, σφυρὸν, quamvis hanc confuſionem improbet C. Hoffmann. *com. ad Gal.* LL. *de V. P. n.*165. Dicitur de extremitatibus Tibiæ & Fibulæ inferioribus verſus talum, quæ *malleoli* dicuntur, Gal. *l. de oſſib. c.* 22. Barbari Cavillas, quaſi clavillas, a clavæ nodis, Linden. *Med. Phyſ. l.*2. *c.*14. §. 121. Dividuntur in *Interiorem* & *Exteriorem*. Barthol. *Anat. libell.* 4. *c.* 21. Ab his *malleolis* appellata fuit σφυρίτης φλὲψ, *vena malleoli*, quæ in ſuppreſſione menſium aliiſque uteri affectibus olim commendata fuit, vulgo *Saphena* dicta. Gor. & alii. Vide *Saphena*.

Malleus, σφύρα, inſtrumentum notum, quo aliquid tunditur, etiam in Chirurgia uſitatum, uti patet ex Hildan. aliiſque Chirurgiæ ſcriptoribus. In Anatomia vero ob ſimilitudinem quandam *malleus* dicitur oſſiculum illud, quod in aure interna adhæret proceſſu ſuo tympani membranæ pertinaciter, & caput ejus incudi articulatur. Barthol. *d. l. c.* 7.

Malos, vide *maleros*.

Maltha, *maltum*, βύνη. Vide *Byne*.

Maltha, *malthe*, μάλθη, ceram ſignificat, præſertim molliorem. Gal. *in dict. Hippocr.* & Gorr.

Malthacodes, μαλθακώδης, epitheton medicamentorum topicorū mollientium, cum oleo paratorum, quorum meminit Hipp. *l. de ulcer.* XII. 16. XIII. 1. eorum uſum vero prohibet in ulceribus Galen. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 1. *fin.* ubi *mollicina* vocantur Latine, h. e. *medicamenta generis oleoſi*.

Malthacos, μαλθακὸς, idem, quod μαλακὸς, *mollis*. Vide *malacos*.

Malthacticos, μαλθακτικὸς, idem, quod μαλακτικὸς, *Emolliens*.

Malthaxis, μάλθαξις, idem, quod μάλαξις, *Emollitio*.

Maltheorum, id eſt, *ſal gemmæ*. Ruland. & Iohnſon.

Malthodes, μαλθώδης, idem, quod μαλθακώδης, vel μαλακτικὸς, *Emolliens*, Gal. *in Exeg. dict. Hippocr.*

Malvaſia, dicitur vinum generoſum, ſive *paſſum Creticum*, quod paratur in Candia, & more antiquo ex uvis in vite paſſis, vel contortis pediculis ac exemptis pampinis, vel conſperſis in ſuſpenſa crate pertenui gypſo, ſeptem dierum ſpatio comprimunt, excipiuntque electiſſimum vinum, quod *malvaſiam* dicunt; ex Andr. Baccio *Hiſt. Vinor. l.* 1. *c.* 9. Lind. *Ex.* XI. §. 104. Jul. Alex. vocat *malviſium*, item *marviſium*, & exiſtimat, idem eſſe cum *Arviſio* e Chio inſula, *not. in l.* 12. Galen. *meth. med. c.* 4. & *l. de bon. & mal. ſucc. c.* 12.

Malum, ſubſtantivum, Gr. μῆλον, fructuum arboreorum nomen eſt, quorum diverſa genera vide in Botanicis. Dicitur etiam Latinis *Pomum*. Differt a *nuce*, quod hæc dura cooperiatur cortice, & intus latet, quod edendo eſt: *malum* contrario ſe habeat modo, Lang. *l.* 1. *ep.* 67. Deinde etiam ſumitur pro *morbo*, vel re præter naturam, Gr. κακὸν, μαλὸν. In ſpecie *anxietas* cordis habetur pro *malo* maximo, eſtque rogus ſine flamma & ſigno, Linden. *Ex.* XIII. §. 128. *mala* etiam venuſte dicuntur ipſæ *partes affectæ*, Keuchen. *ad Sammonic. p.* 121. Ita Chirurgi in ſpecie vocant *malum mortuum* ſpeciem *lepræ* vel *ſcabiei* graviſſimæ, ita dictam, qua corpus nigrum & quaſi mortificatum apparet, cum livore ac nigredine, puſtulis cruſtoſis, nigris, fœdis, ſine ſanie, ſenſu ac dolore, in coxis præſertim & tibiis, cujus cauſſa haud dubie in ſanguinis & ſucci nutritii ſumma corruptione & νεκρώσει conſiſtit. Vid. Senn. M. *Pr. Pr. l.* 5. *p.* 1. *cap.* 27. *ad fin.* Stricte *malum*, μῆλον, vocatur *Procidentia oculi*, ſi palpebras exceſſerit. Nic. Piſ. *de* M. C. & C. *l.* 1. *c.* 33. Vide *melon*. *Malum* in adjectivo, Gr. κακὸν, πονηρὸν, frequentiſſime ponitur, pro ſigno *malo*, apud Hippocr. *in aphor. Coac. Predict.* *aliiſque textibus*. Jung. Dieter. *n.* 428. & 710. *malus* alias etiam de homine vitioſo dicitur; & opponitur viro bono, quæ ſignificatio ad

moralem Philoſophiam ſpectat. Vid. etiam *melon*.

Mamma, μαζὸς, μαςὸς, μασθὸς, τιτθὸς, eſt gemina carnoſa & glanduloſa in pectore ad utrumque latus eminentia ſive protuberantia ſemicircularis, in cujus media *Papilla*, Gr. θηλὴ extuberat, quem ambit *circulus* quidam ſubniger, qui φῶς dicitur, gignendi lactis vim a natura habens, Gal. *l.* 1. *de ſan. tu. cap.* 7. & alibi. Verum glanduloſæ illa ſubſtantia admodum varia eſt. Viris namque utpote calidioribus & ſiccioribus pene nulla, quemadmodum & valde puellis; Junvenculis compactior, & duriuſcula; Vetulis flaccida. Quibuſdam fœmellis grandiores ſunt *mammæ*, propterea, *mammoſæ*, μεγαλόμασθοι dictæ. *Mammarum* accuratam ſtructuram, hiſtoriam & uſum vide apud Anatomicos, præſertim Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 1. Junge Dieter. n. 520. & alios. Rariores obſervationes de *mammis* vide *in Ephem. Nat. Cur. A. II. O.* 72. & *in Annotat.* C. Rejes C. *El. q.* 39. & 47. Vide infra *Trimammia*.

Mammaria Vaſa, h. e. arteriæ & venæ dicuntur, quæ ad mammas excurrunt & ab Anatomicis deſcribuntur.

Mammilia, idem, quod *mamma*. *Mammillaris*. Vide *maſtoides*.

Mammillare, dicitur velum, quo mulieres mammas tegunt. Joſ. Laurent. *in Amalth. Onom.*

Manati, nomen *Piſcis Cetacei*, Indorum quaſi manibus inſtructi; qui & bos vel vacca marina dicitur, cujus hiſtoriam & uſum vide apud Aldrov. *l.* 1. *de Cetaceis c.* 11. Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 77. Huic piſci ingentem eſſe affectum amicum erga homines, atteſtatur C. Rejes C. *El. q.* 45. *n.* 3.

Manbrux, id eſt, *Argentum*. Ruland. & Johnſ.

Mancitas, *mancus*, κύλωσις, κυλλὸς. Vide *Cyllos*. Sumitur tamen latius quoque de quocunque defectu alicujus membri organici, & ita idem ſignificat, quod *mutilus*. Gr. πηρὸς. Pertinet ad morbos in numero deficiente. Vide *Peros*.

Mandibula, idem, quod *maxilla*, γένυς, γνάθος, vide *Gena*. *Mandibularum liquor*, id eſt, oleum ex *mandibulis*. Ruland. & Johnſ. *mandibularii* muſculi, Græc. μασσητῆρες, qui ſint, vide infra *maſſeter*.

Manducatio, Latinis aliquando late accipitur pro *Eſu* vel *Comeſtura*. Strictius vero idem eſt, quod *maſticatio*, μάσησις, quæ efficitur, cum dentibus molaribus ſubiectum cibum ſolidiorem confringimus & conterimus. Unde & *muſculi mandatorii*, μασσητῆρες, quorum illa actio eſt propria, appellantur, Hippocr. 2. *de artic. c.* 6. De *manducatione* dicitur, quod ea, quæ dentibus carent, mandere non poſſint. Rhod. *in Lex. Scribon.*

Mane, πρωὶ, ἕωθεν, ſtricte ſignificat illud diei tempus, dum poſt noctem præteritam dies ſequitur clarus, ſive quando lux matura & plena eſt. Verum Medicis *mane* ſuam latitudinem habet, nempe quadrantem diei. Lind. *Ex. XVI.* §. 132.

Manes Paracelſo dicuntur *Fatum*, *Incantationes & Superſtitiones*, *lib.* 1. *de vita long. c.* 7. Alias etiam accipitur pro *genio*. C. Rejes C. *El. q.* 89. *n.* 3.

Manganeſe dicitur Cæſalpino *lib.* 3. *de metall. c.* 23. *Pſeudomagnes* vel *magneſia lapis*, nimirum niger, qui miſtus vitrariæ maſſæ clariorem reddit, alienis coloribus ſublatis. Libav. *S. A. Ch. l.* 7. *c.* 21.

Mango, ἀνδραποδοκάπηλος, *mancipiorum venditor* olim dicebatur. His aliquoties Galenus etiam hanc functionem attribuit, quod illinitionem, picationem, & levem verberationem contra atrophiam corporis, & ad ſordes detergendas in cute præſtiterint, *l.* 1. *de Al. fac. cap.* 19. *l.* 14. *meth. med. cap.* 16. 1. *de R. V. I. A. t.* 18. Artificium quoque illud cum remediis vocavit *manganeiam*, μαγγανείαν, *l.* 6. *de S. F. in princ.* inter viliores & abjectas referens artes. Jung. Mercurial. *l.* 2. *V. L. c.* 1.

Mangonaria, alias Rulan. & Johnſ. dicitur ars illa, qua grave quodque ſine negotio ſublevatur.

Manheb, id eſt, *ſcoria*. Rul. & Johnſ.

Mania, μανία, *inſania*, furor Latin. dicitur. Vide *Furor*, *Delirium*, *Inſania*. Aliquando etiam μανία vocatur omne deſiderium atque ſtudium cujuſcumque rei. Linden. *Ex. X.* §. 208.

Manica, χειρὶς, proprie ſignificat veſtimenti genus, quod manibus induitur. Quibus etiam progymnaſtas uſos eſſe ad frictionem, patet ex Gal. *l.* 3. *de ſan. tu. c.* 4. Dicitur & Latin. *Chirotheca*, *manus involucrum*, *Manitium*, Rhod. *ad Scribon. n.* 16. *p.* 55. Pertinet & ad Chirurgica inſtrumenta v. g. in amputatione membrorum, de qua *manica* legatur Hildanus *l. de gangr. & ſphac. c.* 19. Per translationem vero etiam vocab. tributum Coli cujuſdam ſpeciei, quæ *manica Hippocratis* in Officinis dicitur. Fuit vero ex junceis vel ſpartis fiſcellis paratum, Rhod. *ad Scribon. n.* 271. Hodieque vero ex lana paratur oblonge ad pyramidis figuram, notante Weker. *Antid. Gen. l.* 3. *c.* 38. Fornax etiam in Metallurgia, in qua

tes ſeparatur a lapidibus & aliis; dicitur manica, Fallop. de metall. foſſil. c. 16. Tom. I. p. 313.

Manifeſtus, φανερὸς, δῆλος, Vide *Deloo*. Ægritudines, e rumque cauſſæ dicuntur *manifeſtæ*, quæ vel in ſenſus incurrunt, vel facile per ſigna & ratiocinationem indagantur & cognoſcuntur, quibus opponuntur *morbi occulti*, cum horum cauſſis latentibus.

Maniodes, μανιώδης, idem, quod μανικὸς, epitheton delirii vehementioris propter atræ bilis malignitatem furorem comitem habentis. Gal. *com.* 1. *in l.* 1. *Phrorrh. t.* 10. Caſtell.

Manipulus, ἄμαλλα, χειροβόλον, ſignificat menſuram uſitatiſſimam ad herbas & folia, eſtque quantitas, quam manus tota complecti poteſt, atque unciæ dimidiæ fere reſpondere creditur, Morell. *Proleg. de form. remed.* quamvis hoc falſum eſſe examen per bilancem teſtabitur. Indicatur litera characteriſtica M in Receptis. Gal. meminit δέσμης χειροπληθοῦς, *faſciculi manipularis*, *l.* 7. *de C. M. P. G. c*, 13.

Manna, μάννα, æquivocum eſt. 1. notat melleum ſuccum concretum, eſtque idem, quod *Aeromeli*, *Droſomeli*, mel aereum, roſcidum. Eſtque mellis ſpecies non ignota veteribus, Dioſcoridi, Galeno, Plinio, ſed mellis nomina comprehenſa, ne quis ab Arabibus, (quibus *Terenzabin* vel *Terniabin* dicitur) primum cognitam prodi-tamque putet. Vide Gal. locum *l.* 3. *de Al. fac. c.* 39. Eſt vero ros aereus, condenſatus, qui ex aere horis antelucanis tempore vergiliarum in ſummo æſtu decidit in folia arborum, plantas & campos, ſub forma granorum majorum, vel minorum, virtutem habens alvum blande movendi, aſperitatemque faucium leniendi. Ejus hiſtoriam vide prolixius apud Schroder. *l.* 4. *cl.* 4. *n.* 446. Fr. Hoffmann. *in clav. ad h. l.* Rolfink. *de purgant. ſect.* 9. *art.* 1. Lang. etiam exiſtimat, dici *Sacchar.* vel *Sal Indorum*, *l.* 2. *ep.* 31. *Salivam* quoque *ſiderum* Rul. & Iohnſ. vocant. Doctiſſimus Rhodius duplicem *mannam* conſtituit, unam; quæ in foliis arborum reperitur & colligitur, Venetis *manna di foglio* dicta, propter pretium uſu rara, non tamen virtute præ altera præſtantior: Alteram quæ in caudice invenitur. De priore vero laudatus Autor exiſtimat & autoritate Caſauboni & Salmaſii nixus, illam eſſe Aeromeli, imo fortaſſis utramque, quod ſuo loco merito relinquo. II. Tribuitur, *Thuris micis* concuſſu eliſis, quæ vocantur *manna Thuris*. Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 4 *l.* 5. *de C. M. P. G. c.* 2. *l.* 13. *m. m. c.* 5. alibi vero *Succuſſio* & *Pollen*, ὑπόσεισμα nuncupatur, 2. *de artic. t.* 44. Vide *Libanotos*; quamvis Dioſcor. *l.* 1. *c.* 83. & 84. *Mannam Thuris* a *polline* manifeſte diſtinguat. Vide Rhod. *ad Scrib. n.* 203. III. Chymici vocab. *Manna* aliis quoque remediis per translationem attribuerunt. Ita legitur *manna magnetis* apud Libav. *l.* 8. *S.* *A. Ch. c.* 11. *manna Guajacina*, id eſt, *Extractum*. *Alchym. Pharm. c.* 20. & ita aliis quoque *Extractis* applicari poteſt, *manna Cœleſti* Querces. *Pharm. reſtit. c.* 26. Schrod. *lib.* 2. *c.* 40 *manna Solaris* ſive *Unicornu Solare*, Idem *l.* 3. *c* 9. *manna Martis*, *d. l. c.* 11. *Saturni*, *c.* 14. *Mercurii*, ſive ☉ *dulcis ſolaris cap.* 15. Extenditur quoque ad omnem dulcedinem ex re qualibet extractam, teſte Rul. & Iohnſ. *manna vomitoriorum*, ſive *Sal Vitrioli*, Rolfink. *Chym. lib.* 5. *ſect.* 1. *art.* 4. *c.* 3. μαννώδες apud Hipp. dicitur medicamentum ex thuris polline aut ejus granis & micis concuſſu eliſis, adſtringens, ſiccans & digerens. Legitur *l.* 7. *Epidem.* Vide Foeſ. *Oec. p.* 396.

Mannus, μάννος, βυῤῥίχος, idem, quod *Hinnulus*, pullus equinus. Keuch. *ad Samon. p.* 253.

Manſchlacht, eſt nomen morbi, cujus deſcriptionem cum curatione edidit Ant. Deuſingius *peculiari libello*; quemadmodum legitur in D. D. Merclini *Lindeno renovato p.* 64.

Manſio, μονὴ, a verbo μένω, *maneo*, quid ſignificet, notum eſt. Sumitur etiam pro *quiete* partium muſculoſarum a ſua functione, Galen. *l. de rig. trem.* & *palpit. alibique*. Dieter. *n.* 534.

Manforius, idem quod *manducatorius*, μασσητὴρ. Vide *maſſeter*.

Mantice, μαντικὴ, ſtricte vocabatur olim *ars vaticinandi ex avibus*, ſive *augurium*, οἰωνιστικὴ. Et hujuſmodi vates μάντεις dicebantur, vel οἰωνισταὶ, ex Hipp. 1. *de R. V. I. A. t.* 16. Sed poſtmodo latius ſignificatio extenſa ad alias quoque artes, aliquid prædicentes, præſertim ad partem Medicinæ prognoſticam, teſte Galen. *in com. ad h. l.* Foeſ. *Oec. p.* 397. Vaticinia Paracelſica & Caballiſtica, quia de magia ſunt ſuſpecta & fallacia, merito vitanda. Feſtivam deſcriptionem *Vatis* ex Euripide vide apud Lang. *l.* 2. *ep.* 40.

Mantichora, μαντιχώρα, vocatur animal in India reperibile, quod triplicem habet dentium feriem, teſte Ariſtot. *l.* 2. *H. A. c.* 1. & ex hoc Fallop. *Expoſ. de Oſſib. c.* 16. *Tom. I. p.* 503.

Mantis, μάντις, i. e. *Vates*, *Augur*. Vide *Mantice*.

Manuarius, ἐγχειρητικὸς, de arte Chirurgica & Chirurgis dicitur. Gal. *ad Thraſybul.*

Manubrium, λαβὴ, κώπη, pertinet ad inſtrumen-

menta Chirurgica, eſtque ea pars, quæ manu apprehenditur, & tenetur. Dicitur & *Anſa*. Oribaſ. *de Machinam*.

Manucodiata, nomen avis Indicæ, cujus proprium eſt, ut pedibus careat. Unde & ἄπους dici poteſt. Jul. Alex. *not. in Gal. lib. 6. de C. M. S. L. c.* 1. Dicitur & *Avis Paradiſi*, vel quod vulgo credatur in paradiſo terreſtri degere; vel ob eximiam corporis venuſtatem. Hujus hiſtoriam cum variis ſpeciebus, & uſu, vide in Aldrov. *l.* 12. *Ornithol. c.* 21. *ſeqq.*

Manus, χείρ, quid notet, pueris etiam notum eſt. Eſt organon utiliſſimum, unde & Ariſtoteli ὄργανον πρὸ ὀργάνων, inſtrumentum inſtrumentorum dicta fuit, *l.* 4. *de P. An. cap.* 10. & Gal. Libros *de Uſ. part.* propterea a *manus* expoſitione ordiri non dubitavit. Accipitur vero *manus* bifariam: 1 pro toto illo, quod a ſcapulis dependet, & dividitur in *Brachium*, ſive *Humerum*, *Cubitum*, ſive *Ulnam* & *manum ſummam*. 2. pro *manu extrema*, quæ etiam diſtinguitur in tres partes: *Carpum*, ſeu *Brachiale*; *Metacarpum*, ſive *Poſtbrachiale*, & *Digitos*. De ſingulis his vocabulis vide in Literis propriis initialibus. Alias *manus* Hiſtoriam Anatomicam, præter Gal. & alios, lege apud Bartholin. *l.* 4. *Anat. c.* 1. Per catachreſin etiam tribuitur *Rotulis Officinalibus* ſaccharatis cum & ſine margaritis, quæ vulgo vocantur *Manus Chriſtis ſimplices* & *perlatæ*, de quibus vid. Diſpenſatoria. Ita le Mort hyperbolice Emplaſtrum aliquod vocavit *Manus Dei*, cujus deſcriptio extat in D. D. de Spina *Man. Ph. Ch. p.* 409. *Manum* factitiam Chirurgicam ex ferro parandam exhibet delineatam Paræus *Chirurg. l.* 22. *c.* 12. *Manus* mortui hominis contractu, vel frictione tollere ſtrumas, verrucas, & alios tumores, hodieque plures calculo ſuo comprobant Medici celeberrimi. Junge *Acta Philoſoph.* Oldenburgii *Ann.* 1666. *m. Majo.*

Manutigium, Gr. χειραψίαν, dici fricationem oculorum turbatorum manu factam, ſcribit Cœl. Aurel. *l.* 1. *Tard. paſſ. c.* 4. *p. m.* 287.

Maraſmos, μαρασμὸς, Lat. *Marcor*, item *Maraſmus*, dicitur corporis nimia *tabes*, ex ſiccitate nimia oborta. Eſt igitur Atrophiæ gradus ſummus. Cauſſa *marcoris* vera eſt defectus ſucci nutritii nimius, qui oriri poteſt vel citra febrem ob ſanguinis impuritatem ſalinam, ſeroſam, purulentam; vel cum febre, ob ſanguinis ferveſcentis colliquationem. Febris Hecticæ ſummus gradus vocatur *Maraſmodes*, μαρασμώδης, de qua vide Sylv. *l.* 1. *P. M. c.* 32. Dantur etiam gradus & ſpecies *maraſmi*, dum alius eſt quaſi ſecundum naturam, uti Senilis, alius præter naturam, & quidem alius περιφρυγὴς, *comburens*, alius συγκοπώδης, cum, animi deliquio conjunctus, Foeſ. *p.* 397. Extreme *conſummatus maraſmus* eſt, quando omnes corporis partes ſolidæ ſimul macreſcunt, ita ut totus homo nihil aliud eſſe videatur, quam oſſa & cutis; in ventre nulla inteſtina ineſſe cernas, contracta præcordia, collapſa tempora, atque cava &c. Caſtell. Plura videantur in Gal. *l. de marcore* & alibi, quærantur *in Theatro* Mundellæ. In Latina verſione etiam occurrit *maraſmatus*, h. e. qui *maraſmo* laborat.

Maraſſo, μαράσσω, *ſtrepo*, Erotian. *Onom. p.* 75. *F.*

Marathrum, Fœniculum. Dodon.

Marcaſita, eſt materia metallica immatura tot ſpecierum, quot ſolidorum metallorum, ut aurea, argentea, ſtannea, ferrea, plumbea, & cuprea; quæ poſtrema pyrites & lapis luminis vocatur, pyrſotocus, lapis ærarius, rubeo ſcatens ſulphure, & ſcintillas ex chalybe multas excutiens. *Marcaſita plumbea* eſt *Antimonium*. *Marcaſita alba*, i. e. *Biſmuthum*, Rul. & Iohnſ. Schrod. eſt vero ita deſcripſit: *Marcaſita* περίττωμα metallicum in generatione metalli, ex portione aliqua ad generationem metalli inepta productum, inque corpus minerale albicans, durum, ac fragile mutatum, *l.* 3. *cap.* 18. ubi etiam præparationes, uſum & vires explicat. Jung. Fr. Hoffm. *in clav.* Vide & Libav. *S. A. Ch. l.* 2. *c.* 24. Scribitur & aliquando *marchaſita*, *margaſita*, *markaſita*. Vide etiam ſupra *Biſmuthum*. Nonnulli reſtringunt, inter quos etiam D. D. Etmullerus fuit, dicentes Marcaſitam eſſe in radice ſua minerale venereo-argenteum nondum perfecte maturatum & Arſenicali ſubſtantia impregnatum, atque hac ratione validum venenum. Merito igitur medicamenta Chymica ad internos uſus, quæ hodierni artifices e *marcaſita* promittunt, pro ſuſpectis habenda cum D. Ludovici *Diſſ. I. Pharm. pag.* 753. De *marcaſitarum* multifaria natura videatur & Rob. Boyle, *tr. de poroſ. corp. ſolid. c.* 6. *p.* 89.

Marcellium, μαρκέλλιον, nomen medicamenti ad perniones apud Æginetam *l.* 3. *c.* 79. Legitur in Indice *Marcellius thronus*, ſed in allegato loco non occurrit.

Marched, id eſt, *Lithargyrium*. Ruland. Johnſ.

Marciaton, μαρκιάτον, nomen eſt malagmatis, vel linimenti, ad articulorum dolores & reſolutiones comparati, apud Ægin. *l.* 7. *c.* 18. Occurrit & hodieque deſcriptio *Unguenti Marciati* in Diſpenſatoriis.

Marcor, *Marcidus*, μαρασμὸς. Vide *Maraſmos*.

Mardek, eſt terminus Spagyricus obſcurus, ita ut ex contextu non certo conſtet, qualis minera denotetur. *Turb. Philoſ. ſerm.* 12. *in Th. Ch. Vol. V. pag.* 10. An *Martech*? Vide infra.

Mare, θάλασσα, πέλαγος, quid vulgo ſignificet, ex aliis quoque Lexicis & Dictionariis conſtat. Vocatur a Paracelſ. *mater aquarum*, Paramir. *l.* 4. Appellatur & *Lachryma Saturni*, & quintum elementum, eſtque nihil aliud, quam Sal diſſolutus, *Th. Chym. Vol. VI. pag.* 122. *ſeq.* Ejus conſideratio varia in Medicina eſt, v. g. *Aquæ marinæ*, cujus multiplex uſus eſt ad morbos, teſte Hipp. *de humid. uſu VII.* 1. *ſeqq.* Dioſc. *l.* 5. *c.* 19. Scribon. *n.* 43. 160. *cum not. Rhodii p.* 86. Mercurial. *l.* 2. *V. L. c.* 26. *fin.* In ſpecie *mare* ad curationem dementiæ facere, vult Helmont: *tr. Dem.* Id. *n.* 47. Deinde *Loca maritima* faciunt ad diſpoſitiones latentes morboſas, præſertim Scorbutum, Senn. & alii *h. tit. Mare Chymicorum* dicitur ænigmatice Caput humidum, cujus natura eſt calida & ſicca, quo nihil calidius, *Th. Chym. Vol. V. p.* 90. Clarius vero explicatur a Libavio, dicente, quod *Mare* ſit *Mercurius Philoſophorum*, ex argento vivo, magno labore, & ſubtili induſtria extractus & elaboratus, ex una radice duplex, jamque auro naturæ fixo informatus, *tr. Ign. Nat. cap.* 13. & alibi: *Mare* eſt aqua ſecunda, quæ fit ex Elixire imperfecto, & aqua prima, per quam ſolvitur aurum & argentum; qui liquor vocatur Philoſophorum Mercurius, & dicitur regi radiis Solis & Lunæ. In hoc *mari* monſtrant piſciculum *Echenein*, id eſt, granum, & principium fixum prolificum, quod poſſit gignere ſui ſimile, *in Apoc. Herm. Part. poſt. T. II. Oper. pag.* 441. 442.

Marga, eſt portio quædam pinguis, & quaſi medulla in ſaxis nonnullis, dum franguntur, reperta, unde & *Medulla ſaxorum* dici ſolet. Vim habet ſiccandi, Schroder. *l.* 3. *c.* 2. *num.* 5. Ejus varias ſpecies recenſet Rul. *in Lex.* Pertinet ad Bolos, ſive Terras ſigillatas.

Margarita, μάργαρον, μαργαρίτης λίθος, alias *Perla*, *Unio*, dicitur de gemmis, & lapidibus pretioſis rotundis, vel ad rotunditatem vergentibus, in conchis nonnullis (quæ propterea *margaritiferæ*, & *mater perlarum* dicuntur, repertis, Diſtinguuntur in *orientales*, & *occidentales*, quarum illæ his nobiliores cenſentur. Tribuitur illis unanimiter inſignis virtus cordialis, & corroborans balſamum vitalem; quam hiſtoriam cum uſu vide apud Schroder. *l.* 3. *cap.* 7. & Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Eph. N. C. *An. II. Obſerv.* 228. Aldrov. *l.* 3. *de Teſtac. c.* 41. 42. Earum tamen virtutem cordialem ſpecificam & aliis excellentiorem non ſine ratione impugnavit etiam Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part.* I. *Sect.* 4. *c.* 8. *p.* 315. *ſeq.* quamvis omnis vis Medica denegari illis haud poſſit ob particulas ſubtiles alcalinas terreas acido-volatili impraegnatas. Vide *Perla*.

Margos, μάργος, ſignificat *inſanum*. Unde γαστριμάργοι dicuntur, qui ventre inſaniunt. Lind. *Ex. XI.* §. 126.

Marile, μαρίλη, dicitur pulvis carbonum, ſive eorum ramentum, præſertim prunarum accenſarum, h. e. *favilla*, ſive igniculus, & fomes ſub cineribus latens. Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. XXIV.* 28. Plenius exponit Erotianus.

Maris, μάρις, vocatur menſura decem Charoum Atticorum, vel librarum 83. cum unciis quatuor. Lind. *Ex. X.* §. 227.

Mariſca, vide *Ficus*.

Maritus, ἀκοίτης, γαμέτης, quemadmodum vocabuli *conjugium* ſignificatio parabolica ſeu tropica ſaltem ad Chymiam translata; ita & vocis *Maritus*. Denotat enim in negotio Lapidis Philoſophici *Sulphur*, cujus mulier, vel *uxor* eſt *Mercurius*, qui a ſuo conjuge facili negotio impraegnatur. *Th. Ch. Vol. IV. p.* 179. Vide *Conjugatio*.

Marmaryge, μαρμαρυγή, vocatur ſplendor oculis obverſas, incertus, & diſcurrens *lucis ſplendor*, aut *fulgor*, ante oculos coruſcans. Legitur apud Hippocr. *ſ.* 3. *Progn. t.* 33. *l.* 7. *Ep. XXV.* 8. 15. *in Epiſt. ad Philopœmenem*, *num.* 21. Hinc & oculi vocantur ὄμματα μαρμαρυγώδεα, *ſplendore coruſcantes*, *ſ.* 2. *de R. V. I. A. t.* 45. item ὀφθαλμὸς μαρμαρυγώδης. *l. de L. I. Hum.* XXIII. 8. Objectum etiam ſplendidum oculis obverſans dicitur μαρμαρυγῶδές ἐστι, 2. *prorrh.* XLI. 3.

Marmelada, terminus eſt Pharmaceuticus, denotans ſpeciem *Gelatinæ Cydoniorum*, qua ſimplicis, qua compoſitæ, & aromatibus conditæ, variis coloribus exornatæ Schroder. *l.* 2. *c.* 62. *in fin.* Compoſitarum formulas plures vide in Hadr. a Mynſicht. *Armam. Medico-Chym. ſect.* 12.

Marmor, μάρμαρος, lapis dicitur inſigniter purus, & admodum durus, & ad ſplendorem ſuſcipiendum, ſi poliatur, ita aptus, ut ſtatuæ & columnæ nitentes inde ſculpi poſſint. Suntque ejus genera varia, quæ prolixe recenſet Rul. *in Lex.* Verum cum non omnia ad uſum ſpectent Medicum, ſufficit eorum memi-

meminiſſe, quæ in Medicina locum invenerunt; ut ſunt, *Marmor candidum*, ſive *Alabaſtrites*, *Rubrum*, *Nigrum*, ſive *Lapis Lydius*, *Variegatum*, ut *Porphyrites*, *Ophites*, de quibus ſingulis ſigillatim ſub literis ſuis initialibus. Jung. Schroder. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 14. De Arcano *Marmora* colorandi non ſolum ſuperficialiter ſed & profundius differuit ingenioſiſſimus Rob. Boyle, indeque probavit illorum poroſitatem, *tr. de poroſ. corp. ſolid. cap.* 6. *p. p. m.* 90. *ſeqq.*

Marmorata vocantur excrementa aurium, *Cerumina* dicta, Græc. κυψελίδες, Charlton. *Exerc. Pathol. IX.* §. 18. Notavit hoc etiam olim Foeſ. *ad Hipp. l.* 6. *Ep. ſ.* 6. *t.* 18. Poſſet denominationis ſimilitudo peti, quod Varro *l.* 3. *de R. R. marmoratum* dixerit pro eo, quod e marmore, luto & calce factum.

Marmoreus Tartarus vocatur lapis in homine duriſſimus, ut Marmor, Rul. & Iohnſon.

Marmoracei veneni, quod adeo ingentis & repentinæ fuit efficaciæ, ut ſolo tritici grani pondere momento hominem necaret, meminit C. Rejes *C. El. q.* 64. *n.* 2.

Marmota vocatur *Mus Alpinus*, cujus deſcriptionem, cum uſu in cibis & medicina tradit Aldrov. *de quadr. dig. vivip. l.* 2. *c.* 34.

Marocoſtinum, epitheton *Extracti*, vel Maſſæ *pilularum* D. Mindereti, a *Maro* & *Coſto* ita dictarum, quas *peculiari tractatu* Aloedarium dicto laudavit. Vid. *Diſpenſat. & Animadverſ.* D. Zwolferi. Approbat Hildan. *Cent.* 6. *O.* 29.

Marogus vocatur Paracelſo ſomniferum & narcoticum quoddam fortiſſimum, ita ut aliquis ſubſtinere poſſet graviſſimam torturam. *Philoſoph. Tract.* 5. *in fine.*

Mars, Ἄρης, æquivocum eſt. Vel enim ſignificat *Planetam*, qui habetur ſumme calidus atque ſiccus. Hinc & homines cholerici, ſive bilioſi *Martiales* dicuntur, & morbi quoque *Martiales*, ubi bilioſus ſanguis potiſſimum peccat. Hinc & a Paracelſo Bilis vocatur *Mars*, *Paramir. Tr.* 3. *cap.* 7. & *Paragran. de Aſtrommia.* Vel idem eſt, quod *Ferrum*, *Chalybs*. Vide *Ferrum*. Rul. *Theatr. Chymic.* Libav. *aliique*.

Marſippon, *Marſypion*, μαρσίππον, μαρσύπιον, dicitur *marſupium*, vel *ſacculus*, quo aliqua pars fovetur, aut tegitur. Legitur apud Hippocr. *l. de fiſtul.* VII. 2. Gal. *c.* 6. *in* 6. *Epid. t.* 5. Dicitur & μάρσυπος. Foeſ. *p.* 398. *Marſupiale Americanum* quale ſit animal, exoticum, quod Aldrovando *Semivulpa*, & *Vulpi-Simia* vocatur, e Virginia Londinum translatum deſcripſiſſe ejuſque Anatomen accuratam exhibuiſſe D. Eduardum Tyſon Collegii Medici & Societatis Regiæ ſocium legitur *in Actis Erudit. Lipſ. A.* 1698. *m. Septembr. p.* 407. *ſeq.*

Marſum, *Marſicum*, μάρσος, epitheton vini, quod colligitur in Marſia, regiuncula Italiæ, ultra Picenum, Samnites verſus. Cenſetur autem valde auſterum & acerbum. Gorr. Scribon. propterea ad adſtringendum in gingivis laxis, & dentium vacillatione commendavit, *n.* 57. Jung. Rhod. *not. ad h. l. p.* 100. Videatur & Gal. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 1. & *l.* 1. *de Antidot. cap.* 3.

Martach, vel *Martath*, eſt *Lithargyrium*. Rul. & Iohnſ.

Martagon eſt nomen plantæ, *Lilium montanum* dictæ, de qua videantur Botanici; quæ etiam vernacule *radicis aureæ* nomine venit. Hinc Chymici tranſtulerunt ad materiam *Lapidis* Philoſophici, quam *Martagon* appellarunt, uti patet ex *Th. Chym. Vol.* I. *p.* 512.

Martech, *Mardech*, eſt nomen Argenti vivi, ex Cambar ſublimati, *cum album* eſt factum. Vocatur & *Plumbum ex Embich*, *Magneſia*, *Æs album*. Th. Chym. *Vol.* IV. *p.* 728. Fallop. ſcribit eſſe *Lythargyrium. l. de Metall. & Foſſil. cap.* 27. *Tom.* I. *p.* 328.

Martes, nomen eſt animalis quadrupedis, digitati, vivipari, cujus deſcriptio cum uſu habetur apud Aldrov. *l.* 2. *de quadr. dig. vivip. c.* 18.

* *Martialia*, medicamenta ſunt ex Marte, ſeu quod idem eſt, ex ferro, aut Chalybe parata, quorum uſus in quamplurimis morbis mira præſtat.

Martianum pomum apud Sueton. *in Domitiano* eſt Aurantium. Ian. Cornar. in Gal. *de comp. med. l.* 2. *c.* 1.

Martius dicitur 1. menſis, in quo æquinoctium vernum eſſe ſolet, 2. de confectione gratiſſima polytropha, quæ *Martius Panis*, *marcipanis*, *maſſapanis* etiam vocatur, Jul. Alex. *l.* 20. *Sal. c.* 16. Morell. *de form. rem. l.* 1. *ſ.* 3. *c.* 3.

Marucholeum metallum, idem. Rul. Iohnſ.

Mas, *Maſculus*, ἄῤῥην, vel ἄρσην, nomen ſexus, differentiam denotans, cui opponitur θῆλυ, *fœmina*. Ratio differentiæ potiſſimum in hoc conſiſtit, quod *mas* in alio gignat, fœmina in ſe ipſa. Eſt etiam *maſculus* plerumque calidior, ſanguinis plenior & ſolidior fœmina, Hippocr. 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 46. Galen. *in comm.* Quod vero *mares* ordinarie in dextra uteri regione concipiantur, nondum eſt certo demonſtratum. Uſurpatur alias nomen quoque hoc de plantis apud Theophraſtum. A Spa-

gyri-

gyricis in negotio lapidis Philoſophici interdum Mercurio tribuitur hoc epitheton. Ita Rul. & Iohnſon. *Maſculus*, id eſt, *argentum vivum*. Jung. *Th. Chym. Vol. IV. p.* 891. interdum Sulphuri, vide *Maritus*. Libav. *Apoc. Herm. P. poſt. Tr. II. Oper. p.* 353. 357. 413. *ſeq.* Ita ſibimetipſis non conſtant in nugacibus his ænigmatibus.

Maſca, Longobardis idem, quod *Strix*, Keuchen. *not. ad Sammon. p.* 289.

Maſchale, μαχάλη. Vide *Ala*, *Axilla*, μαχαλιαῖος, *Axillaris*, epitheton venæ. Gorr.

Maſchaliſter, μαχαλιςὴρ, ſic vocatur a quibuſdam *ſecunda vertebra dorſi*, quæ τῇ λοφίᾳ ſubeſt, Gorr. Confirmat Lind. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 14. §. 33.

* *Maslac*, Turcæ vocant Plantam, quæ magnam affinitatem habet (juxta Cluſium) cum ſpecie Cannabis, quæ apud Perſas, Indoſque *Bangue* vocatur. Conſul. Vvedel. Opiolog. l. 2. ſ. 4. P. 1. p. 168.

Maſculinitas, apud Avicenn. dicitur conceptio maſculæ prolis, & talis fœmina *maſculinans*, vel *maſculinitans*: quemadmodum *fœminitas* vocatur conceptio ſobolis fœmininæ, & mulier *fœminans*, *l.* 3. *fen.* 21. *tr.* 1. *c.* 12. *ſeqq.*

Maslach, medicamentum Turcis familiare, ex opio paratum, quod & Anſion vel Amphion vocatur, cujs drachmam unam, imo quandoque duas & tres innoxiæ devorant, cum ad Venerem, tum ad animoſitatem excitandam in prælium ituri, uti notavit ex aliis C. Rejes *C. El. q.* 43. *n.* 6. & *q.* 63. *n.* 3.

Maſſa, proprie idem, quod *Maza*, μάζα, (quamvis & *Maſſa*, a μάσσω, miſceo, pinſo, deduci commode poſſit,) olim ſtrictius ſumebatur de mixta farina hordei cum humore aliquo, præſertim aqua & oleo, ceu cibo plebejo & vulgari, qui crudus cum defruto aut melle mandebatur, uti ſcribit Aetius. Meminit hujus cibi aliquoties Hipp. *l. de ret. med.* VIII. 8. XIII. 3. XIV. 19. *l.* 2. *de diæt.* VIII. 8. *ſeqq. ſ.* 2. *de nat. hum. t.* 3. *de ſal. diæt. t.* 3. *lib. de int. aff.* XLIV. 20. XLV. 14. *l. de Cap. vuln.* XIX. 6. XX. 6. *l.* 2. *Epid. ſ. V.* 20. *lib.* 5. XII. 4. *l.* 6. *ſect.* 3. *t.* 2. *lib.* 7. XXXIII. 12. & exponit plenius Erotianus, cum quo Jung. Foeſ. *pag.* 393. Lind. *Ex.* XVI. §. 150. Hodieque vero latius quoque accipitur pro omni miſto, quicquid in unum veluti cumulum denſatum ſpiſſumque cogitur, teſte Jul. Alex. *l.* 8. *Salubr. c.* 9. Latine *Offa* dicitur. Imo nonnulli haud dubitarunt, de ipſo liquore ſanguinis in vaſis contento uſurpare, vocantes *maſſam ſanguineam*; quamvis alii ſint, qui hanc catachreſin improbent. *Maſſa* enim in genere Phyſice accepta eſt contradiſtinctum quid liquori, quando ſcil. particulæ alicujus corporis uncinis veluti inter ſe connexæ vel immotæ omnino ſunt, vel ſaltem parvo motu cientur, ut ſeparari non poſſint, uti haud male deſcripſit D. de Cordemoy *Diſſ. I. Phyſ. p. m.* 3. Μάζιον diminutivum eſt, & *mazam* vel *maſſam parvam* ſignificat. Legitur apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul.* CVI, 10. *maſſa* quoque carnea idem, quod *Excreſcentia* legitur apud Hildan. *Cent. VI. Obſ.* 1. *maſſa* Cumia, nitrum factum de plumbo, vel aqua nitri, qua vaſa terrea inducuntur. Matth. in Dioſcor. *lib.* 5. *c.* 46.

* *Maſſa corporea*, ſignificat corpus illud, cujus partes ſolidæ, hoc eſt ſine ulla vacui intercapedine, ita mutuo aliæ aliis adhærent, ut unum corpus ſolidum ſine ullo vacui intermedio efficiatur, & eadem ubique ſubſtantia præditum. Num id medico ſcire conducat, leg. Boerhav. inſt. m.

Maſſalioticon, (vitioſe *Maſſilioticon*) μασσαλιωτικὸν, nomen emplaſtri, ab autore *Demoſthene Maſſaliota*, quod commendatur ad carbunculos a Galen. *l.* 5. *de C. M. P. G. cap.* 15. Deſcribitur & ab Æginet. *l.* 7. *c.* 13.

Maſſalis, *Moſel*, *maſſarium*, *mater*, i. e. *Mercurius*. Rul. Iohnſ.

Maſſeter, μασσητὴρ, i. e. *Manſorius*, *Manducatorius*. Epitheton muſculorum maxillam circumagentium bicipitum, & triangularium, quorum meminit Hippocrat. 2. *de artic. t.* 6. Galen. *l.* 4. *Anat. adm. c.* 2. Deſcripſit eos Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 11. *p.* 535. Dicitur & *mandibularis*.

Maſſa, μάσσω, ſubigo, *pinſo*. Dicitur & μάττω. Compoſ. ἐκμάσσω etiam *exprimo* ſignificat. Hippocr. *l.* 2. *de morb.* XIV. 28. Significat μάσσω etiam *tango*, contrecto. Unde ἐσμασσάμενος, i. e. intus contrectans, & manu explorans, legitur 3. *de artic.* 47. Vid. Gal. *in com.* Jung. Foeſ. *p.* 399.

Maſthles, *Maſthle*, μάσθλης, μάσθλη, ſignificat *corium*, *pellem*. Hippocr. *l.* 2. *de morb.* LVII. 8.

Maſticatio, μάσσησις, idem, quod *manducatio*, videlicet cibi commanſio, ſive comminutio in ore facta, imprimis linguæ auxilio cibum in ore pro arbitrio noſtro, quo volumus impellentis. Galen. *l.* 11. *de V. P. c.* 10. ubi τὸ μασσᾶσθαι vocat. Adde Jul. Alex. *in not. ad h. l. Maſticationis* neceſſitatem demonſtratam vide apud C. Hoffm. *Comm. ad Gal. LL. de V. P. n.* 793. & Helmont. *tr. vitius ratio, n.* 21.

Maſticatorium, μάσημα, πλαμάσημα, eſt ſpecies *Apophlegmatiſmi ſicci*, quæ dentibus *maſticatur*, de qua vide Schroder. *l.* 2. *c.* 68. Morell. *l.* 2. *de form. rem. ſ.* 2. *c.* 6. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 6. *ſ.* 4. *cap.* 3. *& ſeq. Maſticatorium* uſum in aurium affectibus laudat Bartholin. *l.* 3. *An. c.* 9.

Maſtiche, μαστίχη, *reſina lentiſcina*, ῥητίνη σχίνη, eſt gummi reſinoſum citrino album, pellucidum, granulatum, bene olens, ex lentiſco arbore, præfertim in Chio Inſula extillans. De hujus facultatibus vide Gal. *l.* 7. *de S. Fac. h. tit.* Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 391. Fr. Hoffm. *in clav. ad h. l. p.* 586. *ſeq.* Rhod. *ad Scribon. n.*60. Vocatur & *Lentiſci lachryma*. Keuchen. *ad Sammonic. p* 127. Latine etiam uſurpatur *Maſtix*. In Officinis laudatui pro ſingulari ſtomachico *Aqua maſtichina*.

Maſtichelæon, μαστιχέλαιον, i. e. *Oleum Maſtichinum*, de quo Dioſcor. *l.* 1. *c.* 51.

Maſtrcot, eſt impropria cujuſmodi calx, præter Minium & Ceruſſam, ex Billichio Iohnſ. *Lex- Chym. II.* Helmont. dicit *Maſticot* vocari flavum colorem, quem ſtannum præbet pictoribus, *de lithiaſ. c.* 1. *n.* 9.

Maſtoides, μαστοειδὴς, *mammillaris*, vel potius *papilli-aut mamilliformis*. Eſt 1. Epitheton proceſſus, ſive *apophyſeos oſſis temporalis*, papillis mammarum, præfertim vaccinarum ſimilis; de quo vide Bartholin. *libell.* 4. *An. cap.* 6. *p.* 711. unde par etiam Muſculorum caput flectentium, quod in illum *mammillarem proceſſum* inſeritur, dicitur *Maſtoideum*. Id. *lib.* 4. *c.* 5. *p.* 567. Deinde tribuitur proceſſibus *nervorum olfactoriorum*, quos deſcipſit Idem, *libell.* 3. *c.* 2. *p.* 671. Dicuntur & a quibuſdam *Cornua uteri* proceſſus *mammillares* ob ſimilitudinem, quam habent cum mammis. Gorr.

Maſto, μαστὸς. Vide *mamma*.

Maſtrupatio, item *manſtrupatio*, vocatur illicita, & Chriſtiano homine indigna titillatio genitalium, & projectio ſeminis. Vocatur & *mollities*, de qua videatur Foreſt. *l.* 26. *Obſ.* 16. *in Schol.* & Tim. a Guldenklee *l.* 3. *caſ.* 49.

Maſucha, μασυχᾶ, *maſuaphion*, μασυάφιον, nomina medicamenti Synonyma, cujus deſcriptio habetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 23.

Mataliſta eſt nomen tertiæ ſpeciei Gialappæ ſive Jalapii, vel Mechoacannæ quam Indi Matbaliztic nuncupant, de qua legi poteſt D. D. Vvedelius *Amœn. Med. l.* 11. *ſect.* 1. *c.* 5. *p.* 248.

Mathalitium, idem, quod *Stragula*, ad dormiendum uſitata. Foreſt. *d. l. Obſer.* 14. *in Schol.*

Mater, μήτηρ, vocabuli hujus ſignificatio propria notiſſima eſt, quando ſignificat fœminam, quæ enixa eſt prolem, eamque nutriit. Translatum tamen ad varias Medicinæ partes hoc vocabulum, v. g. ad Botanicam, quando *Artemiſia* dicitur *mater herbarum*, Lobel & Schroder. Ad Anatomiam, quando membranæ cerebrum inveſtientes, exterior quidem craſſior, vocatur *mater dura*: interior tenuis, & in anfractus ſubſtantiæ cerebri ſeſe inſinuans, appellatur *Pia mater*. Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 2. Relationem hujus appellationis geminam veroſimilem vide in D. D. Hoffmann. *Diſſ. Anat. ad l. van Horne Microcoſm. p.* 186. Ad Pharmaciam; dum *Concha margaritifera* vocatur *Mater Perlarum*. Vide *Concha margarita*, Schroder. *l.* 5. *cl.* 8. *num.* 73. Ad Chymiam & Spagyriam, dum *mater* dicitur *metallorum Argentum vivum*. Ruland. & Iohnſ. Hinc & *Aqua mercurialis*, quæ omnia metalla in materiam primam reducit, vocatur *mater Aquæ vitæ*, Libav. *S. Ch. l.* 7. *c.* 8. & *Apoc. Hermet. Part. poſt. T. II. Oper. p.* 332. *Luna* quoque vocatur Chymicis *mater*, quemadmodum *Sol Pater*. Theatr. Chymic. *Vol. I. p.* 201. *Vol. IV. pag.* 719. 721. 733. 737.

Materia, ὕλη. Vide *Hyle*. Dicitur & *materies*. Rhod. *in Lex. Scribon.*

Materialiſta vocatur *mercator*, qui *materiam medicam*, præfertim ſimplicia, vendit. Fere idem, quod *Seplaſiarius*. Dieter. *p.* 934.

Materiatura terminus eſt barbarus fictus a Gardianio in diviſione morborum receptus, dum morbos alios *materiaturæ*, alios ſtructuræ, alios utriuſque dixit, teſte Plempio *Fundam medicinæ l.* 4. *c.* 3. Haud dubie vero per morbos *materiaturæ* intellexit morbos intemperiei. Vid. *Dogmata noſtra Med. Gener. Part. II. c.* 3. *dogm.* I. *in not.*

Mathedoram, id eſt, Sal gemmæ. Rul. & Iohnſ.

Mathema, μάθημα, *matheſis*, μάθησις, late ſignificat omnem Diſciplinam. Stricte dicitur de diverſis diſciplinis, dum comprehendit *Arithmeticam*, *Geometriam*, *Geomantiam*, *Aſtronomiam*, *Phyſiognomiam*, *Chiromantiam*, *Opticam*, *Architectonicam*, &c. Gal. *lib. de cujuſque anim. peccat. notit. & medela c.* 2. & 3. Rul. & Iohnſ. *in Lexic.* Parac. aliam finxit diſtinctionem in *Mathematicam Elementalem*, vel *Elementatam*, quæ habet ſubjectum corpus viſibile & palpabile r & in *Sydeream*, vel *Adeptam*, cujus ſubjectum eſt corpus viſibile quidem, ſed non tangibile, quale eſt Sol, aut Luna in aqua apparens. *Philoſ. Sagac. l.* 6. *cap.* 8.

Ma-

Matorium eſt *Ammoniacum*, vel *Galbanum*. Iohnſ. *Lex. l.* 2.

Matos, μάτος, idem, quod ζήτησις, *quæſtio*. Erotian. *Onom. p.*74. B.Galen. *in expoſ. voc. Hipp.*

Matracium ſignificat Vas ad liquorem aliquem, vel aquam excipiendam utile. Willis uſus eſt pro Matula, *in Exerc. de Urinis*. Blancard. deſcripſit per ſacculum, cui ineſt Tartarus calcinatus, vel aliud quid, qui etiam interpungitur in modum crucis, ut liquores inde in cella humida reſolvantur, *in Lex.* A. Beguino *matracium* etiam uſurpatur pro *Cucurbita*.

Matrimonium, συζυγία, idem, quod *Conjugium*, *Connubium*. Vide ſupra *Conjugium*.

Matrix, μήτρη, proprie idem eſt, quod ὑςέρα, *Uterus*. Vide *Hyſtera*. Chymicis *matrices omnium rerum* dicuntur *Elementa*. Rul. Iohnſ. Paracelſus tres *matrices* conſtituit: unam *aquam*, ſuper qua Spiritus Dei quievit: *matricem mundi*, & *Adæ*; & Tertiam *matricem omnium hominum* Evam, *Paramir. l.* 3. *de orig. morb. matric. item tr. de Caduco Matricis*, ubi *Uterum mulierem* vocat *mundum parvum*. Denotat igitur Chymicis *matrix* id, in quo corpora naturalia primum oriuntur, foventur, & incrementum capiunt, perficiunturque, Libav. *T. IV. oper. p.*175. ex quo loco etiam patet, *matrices* dividi poſſe in *nativas* & *peregrinas*. Accipitur ab iiſdem etiam pro *vaſe* vel *ovo Philoſophico*, in quo operationes lapidis Philoſophici parandi perficiuntur, de quo vide *Theatr. Chym. Vol. I. p.* 506. Partem quoque mediam ſtirpium poſt corticem & lignum tertiam *matricem* vocari, aliis vero cor, aliis medullam, ſcribit Joh. Coſteus *de nat. ſtirp. l.* 1. *c.* 8. *p. m.* 40.

Matto, μάττω, μάττομαι, idem quod ζητέω, *quæro*, unde ἐσμάττεσθαι, *inquirere*, *inveſtigare* ſignificat, quo verbo aliquoties uſus Hippocr. 2. *de art. t.* 27. & 47. *l.* 1. *de morb. mul. XCVI.* 24. Ita & καταμάττεσθαι idem notat, *l. de int. aff. VII.* 26. *XXX.* 37. Jung. Foeſ. *pag.* 399. Alias & μάττειν pro μάσσειν ponitur, & ſignificat *pinſere*, miſcere. Lind. *Ex. XVI.* §. 149.

Matula, ἀμὶς, *matella*, ſignificat vas urinarium, in quod urina mittitur. Pro inſpectione urinæ debet eſſe vitreum & purum. Meminit Gal. *l.* 1. *de diff. reſp. c.* 12.

Maturatio, πεπασμὸς, πέπανσις, proprie ſumitur de arborum fructibus, cum ex immaturitate maturitatem adepti ſunt. Per abuſionem vero de noſtris corporibus, cum humores excrementitii coacti fuerint. Erotian. *in Onom. p. m.* 87. D. Vide *notas* Euſtachii *ad h. l.* Differt a *coctione*, πέψει, quod hæc fit alimentorum, illa vero ſuccis excrementitiis, aut vitioſis tribuatur. Eſt enim πέπανσις, cum materia noxia morbum efficiens devicta eſt, ac ſuperata vi naturæ, ut ad exeundum ſit habilis. Diet. *n.* 668. In hac ſignificatione ſæpe uſus Hipp. 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 27. *ſ.* 2. *t.* 44. 45. *l.* 6. *ſ.* 5. *t.* 6. Plura loca vide apud Foeſ. *pag.* 492. Medicamenta hujuſmodi *maturationem* promoventia vocantur *maturantia*, πεπαντικὰ, quo & in ſpecie *ſuppurantia*, ἐκπυίσκοντα, pertinent, Gal. *c.* 2. *in* 6. *Epid. t.* 31. Hinc & Rul. *maturativa* hoc ſenſu deſcripſit. Apud Chymicos *maturatio* eſt exaltatio e rudi cruditate ad *maturum* & perfectum. Eſtque quadruplex: *Digeſtio* & *Circulatio*, *Fermentatio* & *Projectio*, de quibus ſingulis ſuis in locis. Rul. & Iohnſ. De *maturatione metallorum* & *Auro volatili* vide Theatr. Chymic. *Vol. IV. p.* 361.

Maturus, πέπων, dicitur de omnibus, quæ ex coctione ſuam perfectionem acquiſiverunt, v. g. de fructibus, de humoribus, de excrementis. Hipp. 1. *aph.* 22. Jung. Dieter. *d. l.* Opponitur τῷ ὠμῷ, *crudo*, de quo ſupra.

Matutinus, ὄρθριος, dicitur de ea diei parte, quæ *mane* vocatur. Vide *mane*. Reſpondet veri, & eſt calidum & humidum tempus. Mercur. *l.* 3. *V. L. c.* 1. ex Oribaſio. Comprehendit interdum & *antelucanas* horas, vel diluculum. Eo tempore corporis & ingenii vires vigere teſtatur una cum experientia quotidiana Lang. *l.* 1. *ep.* 55.

Maxeinos, μάξαινος, *Maxinus*, nomen piſcis, qui & *Aſellus*, & *Gallerida* dicitur. Alii legunt μύξινος, Lind. *Ex. XI.* §. 34.

Maxilla, γνάθος, *mala*. Vide *Gena*, *Gnathos*.

Maza, μάζα, μάζιον. Vide *Maſſa*.

Meatus, πόρος, terminus in Medicina uſitatiſſimus, notans viam, per quam humores, ſpiritus, excrementa, vapores, flatus, vel influunt, vel effluunt. Unde *Meatus* a Galen. quoque diviſi ſunt in *ſenſibiles*, & *inſenſibiles*, *apertos*, & *latentes*. Sub ſenſibilibus & apertis comprehenduntur & vaſa, canales, cavitates, & pori cutanei, qui κατ' ἐξοχὴν *in lib. de diff. febrium* alibique πόροι, *meatus*, vocantur, de quibus vide Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 2. Ita Herophilus *meatum*, ſive πόρον, ſimpliciter appellavit *nervum opticum*, qui a cerebro ad oculum pertinet, ſenſibilis ſpiritus viam, teſte Galen. *l.* 1. *de ſympt. cauſſ. c.* 2. *Meatus auditorius*, πόρος ἀκουστικὸς, vocatur, qui in oſſe petroſo eſt anfractuoſus, Galen. *lib.* 11. *de V. P. c.* 12. apud Barthol. *meatus cochleatus*, *tortuoſus*, *cæcus*, *capreolaris*, dictus, *libell.* 4. *c.* 6. *Mea-*

6. *Meatus genitalis* eſt, qui ſemen & genituram a teſtibus hauſtam ad penis radicem deſert, ex juxta radicem veſicæ varicoſus exiſtit, unde & *Varicoſus paraſtata* appellatur, Gal. *l.* 1. *de ſem. c.* 15. Barth. *l.* 1. *c.* 23. *Meatus Cyſticus* vocatur ductus a cervice veſicæ felleæ procedens, & in communem ductum cholidochum deſinens, Id. *d. l. c.* 15. *Latentes* & *inſenſibiles* ſunt meatus parvi, & viſum fugientes, non ſolum partium ſuperficiem occupantes, ſed & per totam carnis, oſſium, cartilaginum, nervorum, ligamentorum, &c. ſubſtantiam diſſeminati, a quorum ordine, vel per cauſſas externas, vel internas turbato, variæ ægritudines oriri poſſunt, ac ſolent. Gorr.

Mechane, μηχανή. Vide *Machina*.

Mechanica, μηχανική, vocatur *Ars manuaria*, quæ alias *Opificium* dicitur. Qua ratione illas artes cum Medicina comparaverit Galenus, lege in *in Lib. ad Thraſybul. c.* 24. *ſeqq.* Ita Linden. non veretur, præferre *Mechanicum* in ſua arte excellentem duodecadi Doctorum, qui præter inane nomen nil ſunt, *Ex. II.* §. 36. Quandoque vero ſtrictius ſumitur vocabulum pro illa dumtaxat arte, quæ ſuccurrit nobis in illis difficultatibus, quas præter naturam molimur, & in quibus naturam ipſam vincimus. Hinc & *Mechanici* dicebantur, μηχανικοί, illi qui præſtabant in excogitandis artificioſis inſtrumentis, quibus onera ſublevantur, ex Vitruv. C. Hoffm. *in Gal. LL. de V. P. n.* 447. Helmontius ad Chymiam applicare non dubitavit, uti patet *ex tr. de febr. c.* 9. *n.* 25. 26. Paracelſus vero more ſolito plane abuſive ſumſit, tribuens *Mechanicam* cœlo, ſideribus, homini, morbis, paſſim *in Paramir. lib.* 3. *Tr.* 1. *in Fragmentis paſſim*, in ſpecie *in fragm. ad Tom. III. referendis*, ubi deſcribit *Mechanicam morborum*, quæ tractat, quomodo morbi fabricentur. Hæc *mechanica* vel *mechanico-organica* morborum generatio hodieque apud quoſdam tantum invenit applauſum, ut cauſſas omnium pene morborum in partibus ſolidis conſiſtere exiſtiment, imprimis vero hanc de *mechanica* morborum generatione hypotheſin D. D. Stahlius in ſuis lectu digniſſimis Diſſertationibus, præſertim vero *in Diſſert. de Motibus humorum Spaſmodicis c.* 12. *p.* 44. *ſeqq.* declaravit, congeſtiones humorum & translationes ceu morborum internorum præcipuas cauſſas inde deducens.

Mechanopoeotica, μηχανοποιητική, eſt inventio artis aquaticæ, ut fontium in aerem pulſorum, ſyringarum, aquarum, exaltationum per fiſtulas & ventilia, folles, ac ſimilia. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Mechili Paracelſo dicuntur hominum quoddam genus monſtroſum, quamvis non conſtare poſſit, quales ſint, annumerat *Giganti*bus, *Cyclopibus*, & *Loripedibus*, tr. *Philoſ. ad Athen. l.* 1. *text.* 24.

Mechoacanna, nomen purgantis radicis, quæ & *Bryonia Indica Oriental.* aut *Rhabarbarum album* vocatur, cujus hiſtoriam & vires prolixe deſcripſit Rolfink. *de purgant. ſect.* 2. *art.* 2. Schroder. *l.* 4. *cl.* 3. *n.* 428. Fr. Hoffm. *in clav. ad h. l.* Gialappa vocatur *Mechoacanna nigra*.

Meconium, μηκώνιον, Latine *Papaverculum*, a μήκων, quod *Papaver* ſignificat: Homonymon eſt. *Proprie* & quidem late notat ſuccum Papaveris concretum, & ita confunditur cum Opio, Gal. *l.* 3. *de S. Fac. cap.* 20. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 4. *l.* 2. *de Antid. c.* 7. Alii tamen accuratiores differentiam inter *Opium* & *Meconium* conſtituunt, illud dicentes *Lachrymam*, quæ ſtillat ex capitibus papaveris matureſcentibus, & leviter inciſis, hoc vero ſuccum ex capitibus & foliis, vel ex tota ſtirpe coctis vel expreſſis paratum & concretum, opio viliorem & ignaviorem. Dioſcor. *l.* 4. *c.* 65. Plin. *l.* 20. *c.* 18. Rhod. *ad Scribon. num.* 22. & 86. Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 314. Improprie, & propter aliquam coloris & conſiſtentiæ ſimilitudinem, dicitur de excremento, quod ex toto fœtus nutrimento in utero, in urinaculo congeri ſolitum, toto uteri geſtationis tempore, Gal. *l. An. animal ſit id, quod in utero eſt, c.* 5. Verum potius eſt excrementum, quod in inteſtino cœco infantis, utpote grandiori, quam in adultis continetur.

Mecos, μῆκος. Vide *Longitudo*.

Medea, μηδέα, nomen proprium (1) Incantatricis, vel veneficæ, quæ uxor Jaſonis, quam Euripides introduxit *in Tragœd.* ejuſque meminit Gal. *l.* 3. *de Hip. & Pl. decr. c.* 3. (2) nomen medicamenti, quod parabatur ex ſulphure, & humido bitumine. Hoc illitum alii corpori, ſtatim accendit; ubi calor in id inciderat, uti ſcribit Gal. *l.* 3. *de Temper. c.* 2. (3) nomen alicujus gemmæ, ita dictæ, quia reperta primum creditur ab illa veneſica *Medea*. Sed fortaſſis verius vocaretur *Lapis Medus*, quia adfertur e regione *Medorum*. Eſtque niger, habens venam aurei coloris, reddens ſuccum croceum, & ſaporem vini. Laudatur præſertim a Magis contra ebrietatem, & ad amorem conciliandum. Rul. exiſtimat, eſſe ſpeciem *Hæmatitis nigri*, qui reddit ſuccum croceum. Conſpicitur & in

Che-

Chèruſſia, Germaniæ regione, ubi etiam ipſe *Hæmatites niger*, licet venæ non ſint adeo co- loris aurei, ſed palleant. Meminit hujus Gem- mæ Plin. *lib.* 37. *cap.* 10. Rul. & Iohnſ.

Medela, Θεραπεία, ἴασις, idem, quod *Cura- tio Sanatio*. Vide *Cura*.

Medeni Paracelſo notat exulcerationem cu- taneam, ſimilem furunculis, formicis &c. *l.* 5. *de exulcerationibus, aliiſque ſymptom.* Gal. *c.* 6. Unde & *Vena Medena* dicuntur ulcera in manibus & pedibus, quæ alias *Dracunculi* vocantur. Appellatur & *Vena Sanioſa*. Walth. *Sylv. Medic. p.* 1474. Apud Avic. deſcribitur, quod ſit affectus corporis externus, quando puſtula quædam in ambitu oritur, & poſtea fit veſicula, e qua egreditur aliquid rubrum ad nigredinem, declive, & poſtea non ceſſat prolongari, quaſi in veritate eſſet vermis. Un- de & nonnulli exiſtimarunt, quod fit animal, ita vocatum a loco *Medina*, ubi frequens fuit, Avic. *lib.* 4. *fen.* 3. *tr.* 3. *cap.* 21. Integrum etiam de hoc morbo tractatum conſcripſit G. H. Velſchius Medicus Auguſtanus.

Mediana vena vulgo dicitur vena illa ſub cubiti flexura, Avic. *Nigra, ramus Baſilicæ*, & plerumque ſecari poteſt abſque periculo, quia nullus ſubjacet nervus nec arteria. Bar- tholin. *libell. v. An. c.* 7. *p.* 642.

Medianum, *Mediaſtinum*, Latinis Anatomi- cis vocatur duplicata membrana, thoracis ca- vitatem & pulmones in duas partes veluti diſpeſcens. Eſtque revera *duplicata pleura*, quæ pleura ſub coſtis dicitur ὑμὴν ὑπεζωκὼς, membrana *ſuccingens*. Mediaſtinum vero ὑμὴν διαφράττων, *interſepiens*, Gal. *l.* 6. *de V. P. c.* 3. Barthol. *l.* 2. *Anat. cap.* 4. *Medianum* etiam de *Meſenterio* dictum fuiſſe, licet colligere ex Veſal. *l.* 5. *de H. C. F. c.* 6. *in princip.* Ita & *Septum* illud *Cerebri* pellucidum, quod inter- cedit ventriculum ejus dextrum & ſiniſtrum, anteriores vulgo dictos, vocatur *Mediaſtinum cerebri*. Barthol. *l.* 3. *An. c.* 6. *p.* 492. *Medianum* quoque vocatur trabs tranſverſa grandior, quæ ab una domus parte ad alteram proten- ditur, & alias trabes minores ſubſtinet. Gr. μεσόδμη. Hippoc. 4. *de art. t.* 43. Gal. *in comm. ad h. l.* Foeſ. *p.* 408. Vide *Meſodme*.

Medica herba, fœnum Burgundicum. Joan. Ruellius *in nomenclatura rei veterin.*

Medicamentum, φάρμακον, eſt valde πολύση- μον. Interdum nimis late ſumitur pro omni eo, quod noſtram naturam alterare poteſt, Gal. *l.* 1. *de S. Fac. c.* 1. & ita venena quo- que φάρμακα, *medicamenta*, dicuntur. Nimis ſtricte accipitur, quando ſignificat purgans cum per ſuperiora, tum per inferiora, v. gr. apud Hippocr. *lib.* 7. *Epidem. VIII.* 2. Intermedia ſi- gnificatio receptiſſima eſt, quando idem no- tat, quod *Remedium*, *Auxilium*, *Indicatum* Me- *dicum*; & ita *Medicamentum* eſt, quo homines conſervantur; aut curantur. Ubi quidem ge- neralius omnis apparatus, & materia, quæ humanam naturam, quaqua ratione diſpoſitio- nem ejus mutando, conſervare apta nata eſt; & ita *Alimenta* quoque complectitur, uti pa- tet ex loco Hippoc. 3. *de purgant. in princ.* ſed acceptio hæc rarior eſt. Propria magis no- tio *medicamenti* ad illa ſolum ſpectat, quæ vim non alendi habent, ſed agendi in corpus & naturam, aut invitandi, aut irritandi in offi- cium, quoties id ignavius obiit, uti eleganter ſcripſit Lind. *Ex. XII.* §. 39. *ſeqq.* Recte commen- dantur ex Herophilo, quod ſint *Divinum munus*. Prorſus enim, quod tactus Divinus efficere po- teſt, id præſtant *medicamenta* uſu, experientia- que probata. Scribon. *in Epiſt. ad Calliſtum in princ.* Unde & Gal. *Manus Deorum* vocavit. De definitione, diviſionibuſque diverſis vide paſſim apud inſtitutioniſtas, &, ſi placet, *in Dogmat. noſtr. P. VI. c.* 1. *ſeqq.* Jung. & Dieter. *n.* 886.

Medicaſter & *Medicaſtra* vocantur, quando artem Medicam, quam non recte callent, exercere non verentur. Quod ſicut hodie fre- quentiſſimum, ita dolendum, quod non ſo- lum viri, ſed & feminæ medicaſtræ in rebus publicis non ſolum tolerentur, verum etiam conſtituantur & juramento adſtringantur. Uti- nam Magiſtratus perpenderet Deciſionem D. P. Ammanni *in Irenico pag.* 92. *ſeqq.*

Medicatrina, ἰατρεῖον. Vide *Iatreion*.

Medicina, homonymon eſt. Vel enim idem ſignificat, quod *Medicamentum*, φάρμακον, de quo p. a. Vel ſumitur pro *Arte Medica*, Græce ἰατρική dicta. Vide *Iatrice*. Eſt ſcientia ſanandi, non nocendi, Scribon. *d. l.*

Medicinales dies vocantur in morbis acutis illi, qui nec critici ſunt, nec indices, & ita ad applicanda & propinanda remedia, præfer- tim evacuantia, commodi. Alias & *Vacui* non- nullis appellantur.

Medicon, μηδικὸν, epitheton pharmaci de- leterii, ſive venenati, eſtque idem, quod *Pharicum*, notante Rhod- *ad Scrib. n.* 195.

Medicus, ἰατρός, Vide *Iatros*. *Medici* ſæpe etiam vocantur in plurali *Medentes*.

Medimnos, μέδιμνος, *medimnus*, nomen men- ſuræ aridorum Atticæ, ſed agricolis frequen- tior, quam Medicis, ob magnitudinem. Con- tinet

tinet Chœmicas 48. h. e. 108. libras menſu-rales, ſeu modios 6. non medicos quidem, ſed georgico. Ejus nota fuit ${\mu}^{\varepsilon}$ apud Græcos, Gorr. Meminit & Æginet. *l.* 7. *de pond. & men-ſur. in fin. h. t. c.* 2. *&* *alibi*.

Mediocritas, *Medicris*, μεσότης, μετριότης, τὸ μέτριον, σύμμετρον, eſt nihil aliud, quam modus & ratio temperandæ utrique extremi-tati, qua defectus, qua nimietatis viventis, quæ uti in omni re optima, ita quoque in ſanitatis negotio Medico maxime obſervanda; uti patet ex Galen. *l.* 5. *de ſan. tu. c.* 2. Jung. Dieter. *Iatr. num.* 545. *Mediocritas* eſt illud, quod unicuique naturæ, ætati & regioni convenit. Huic aſſueſieri debet quilibet,ut ſanus cōſervetur.

Meditatio, μελέτη, μελεδώνη, μελεδών, idem, quod *Cura*, *Exercitatio*. Dicitur & ἐπιμέλεια. Vide *Cura*. Græca vocabula paſſim occurrunt apud Hippocr. quæ loca collegit Foeſ. *in Oe-con. p.* 404. 405. Spagyricis *meditatio* dicitur, quoties cum aliquo alio colloquium habetur internum, qui tamen non videtur. Ut cum Deo ipſum invocando, vel cum ſeipſo, vel proprio Angelo bono. Rul. Laudant etiam propterea *Philoſophiam meditativam*, ceu a qua per Spagyricam ad veram & adeptam ſapientiam tutiſſimum fieri tranſitum ſibi per-ſuadent, cujus *Philoſophiæ* primus gradus di-citur *Meditativum ſtudium*, quod ex inquiſi-tio ſedula veri, & oblivio mundani, quantum-vis neceſſarii. Verum hoc ſtudium ſapit enthu-ſiaſmum. Vid. *Th. Chym. Vol. I. p.* 399. *ſeqq.*

Meditullium, ἐγκάρδιον. Vide *Encardion*.

Medius, μέσος, μέτριος, variis accipitur mo-dis, prout de variis rebus prædicatur. In ge-nere & communiter *Medium* illud dicitur, quod inter duo extrema eſt, ſive æqualiter & arithmetice, ſive proportionaliter & geo-metrice; in qua poſteriori ſignificatione idem eſt, quod σύμμετρον, *moderatum*, aut medio-cre. Ad priorem vero ſignificationem perti-net, quando *Umbilicus* vocantur *Medium* ven-tris, imo totius hominis. Æqualiter enim di-ſtant partes extremæ omne ab umbilico, Keuchen. *ad Sammon. p.* 188. Item *media fi-gura membrorum*, quæ eſt inter pronam & ſu-pinam, aut quæ nec habet muſculum agen-tem, neque violenter patientem, Galen. *l.* 2. *de mot. muſc. c.* 3. *Medius digitus* quis ſit, vide *Dactylos*: Ita D. Gothofr. Bidloo *mediam* me-ningem inter craſſam, quæ Dura mater di-citur, & tenuem, quæ Pia mater nuncupa-tur, dari ſtatuit ab aliis nondum deſcriptam, quam delineatam exhibet *Anat. Tab.VIII.* Ana-logice etiam aliis tribuitur, v. gr. *Vita media* dicitur ἐνέργεια animæ operationibus quidem ſuis, ſed non vitalibus inſtructæ, ad quas tamen ei regreſſus dari poteſt, de qua vita media prolixius diſſeruit Kerger. *de ferment. ſ.* 1. *c.* 6. *p.* 48. *ſeqq.* An fortaſſis Paracelſus in ſuis ſcriptis eam in-tellexit, quando aliquoties meminit illius? Porro *medium* quoque idem ſignificat, quod ἀδιάφορον, *indifferens*: ita *Res non naturales* poſſunt dici *mediæ*, vel *medio* modo ſe habere ad ſanitatem & morbum, *Dogm. noſtr. P. I. c.* 6. *p.* 72. Quo pertinet ea quoque Notio, quan-do *Media* ponuntur pro inſtrumentis Medicis, ita res diætæ, medicamenta, & chirurgiæ ope-rationes ſunt *media*, quibus Medicus utitur ad finem ſuum obtinendum, hoc eſt, inſtrumen-ta, ſeu materiæ medicæ. Ænigmatice, ſive ſpagyrice tandem. *Medium Cœli* vocatur *Luna* & *Margeſia alba*, Rul. & Iohnſ. Alia *media* in opere Spagyrico vide *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 425. 432. 436. *Media mineralia* iis quoque appellantur, quæ mediam obtinent naturam in-ter metalla & lapides, quando ſcil. liqueſcunt, ut metalla, non vero producuntur malleo, ſed diſ-ſiliunt, ut lapides; quo pertinent omnes margaſi-tæ, & plura alia, de quibus vide *d. l. p.*204.205.

Medio, idem, quod *Mulſum*, vel *Aqua mul-ſa*. Vide *Hydromeli*.

Medulla, μυελός, de diverſis corporibus a partibus dicitur. 1. de ſubſtantia pingui, al-bicante, ſenſus experte, in cavis oſſium con-tenta, de qua controverti ſolet: an humori-bus, aut partibus ſolidis annumerari debeat? Gal. defendit, eſſe oſſium alimentum, *l.* 3. *de fac. nat. c.* 15. *& l.* 11. *de V. P. c.* 18. Junge C. Hoffmann. *in Comm. ad LL. de V. P. n.* 847. *ſeq. & Inſtit. l.* 2. *c.* 131. Deinde de ipſa ce-rebri ſubſtantia, quæ vocatur a quibuſdam μυελὸς ἐγκεφαλίτης, *medulla cerebralis*, vel τὸ ἐγκέφαλον, cerebri, Gal. *l.* 8. *de V. P. c.* 4. Vid. & Keuch. *ad Sammonic. p.* 186. quamvis ho-dieque recentiores interiorem ſaltem ejus por-tionem duriorem, candidioremque, in qua ſi-ti ſunt ventriculi, vel ſinus, hoc nomine in-ſignire ſoleant, Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 3. ad diſ-ferentiam exterioris partis, cinericii coloris, quæ *Cortex* appellatur. Porro & portio cere-bri prolongata per vertebras colli, dorſi, & lumborum, uſque ad os ſacrum, etiam dici-tur μυελὸς ῥαχίτης, *Medulla ſpinalis*, Galen. *lib.* 1. *de motu muſcul. c.* 1. Jung. Barthol. *li-bell.* 3. *Anat. c.* 3. Hipp. dicitur μυελὸς νωτιαῖος, *medulla dorſalis*, 5. *aph.* 18. Vide Diet. *n.* 556.

Hu-

Hujus accuratam Anatomen & artificioſam exemtionem e ſua theca, vel ſede oſſea tradidiſſe Blaſium, patet ex Henr. Oldenburgii *Actis Philoſoph. Anno* 1666. *m. Februario*. Alias vocabulum *Medullæ* etiam latius accipitur, dum per metaphoram ſolemus ita appellare, quod in omni re optimum eſt, uti demonſtravit Libav. *tr. de igne Nat. c.* 39. Schroderus æquivocationem vocabuli ita expediit: *Medulla* in mineralogia partem molliuſculam denotat, quæ in ſaxis nonnunquam reperitur, (cujus varias ſpecies refert Rul. *in Lex.* quæ non ſunt hujus loci.) In Phytologia medium cujuslibet partem molliorem ac præſtantiorem refert, quam & *cor*, *matricemve* appellant. (Huc pertinet etiam ἐγκάρδιον, *meditullium*.) In zoologia adipem ſignificat, in oſſium medietate contentam; vel molliorem illam ſubſtantiam, quæ in ſpina & cranio eſt, *l.* 1. *cap.* 2. Catalogum *medullarum officinalium* vide apud eundem, *l.* 2. *c.* 21. *Medullatâ cura* Paracelſo dicitur, quando morbi radices in *medulla* oſſium quoque infixe ſunt, de qua videatur *l.* 7. *de morb. Gall. orig. cauſſ.* & *cur. c.* 10. & *l.* 8. *c.* 2.

Megaleion, μεγαλεῖον, Latine *Magnale*; de quo ſupra. Alias μεγαλεῖον eſt quoque nomen unguenti, a *Megaleo* autore, qui compoſuit, quod & *Mendeſium*, μενδήσιον, alio nomine a patria ipſius appellari, vult Galen. *l.* 2. *de C. M. S. L. cap.* 2. Verum Dioſcorid. diſtincta eſſe unguenta *Megaleum* & *Mendeſium*, docet *l.* 1. *c.* 69. & 72. Jung. Hier. Mercur. *l.* 2. *V. L. c.* 19. Clem. Alexandr. maluit, *Megallium* appellari, a *Megallo*, vel *Megallio*, Siculo inventore. Confer. *ad Saraceni Scholia in c. loc. Dioſcor.*

Megalocoelos, μεγαλόκοιλος, *ventricoſus*, idem, quod μεγογάστωρ, *ventre prominulo præditus*, cui venter inferior cum inteſtinis juſto amplior eſt. Gal. *l.* 1. *de Al. Fac. c.* 1.

Megalophomos, μεγαλόφωνος, qui magnam edit vocem, aut *vociferatur*, ideo, quia lato eſt thorace, & calore nativo multo præditus, Hippoc. 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 24.

Megaloſplanchnos, μεγαλόσπλαγχνος, dicitur Hipp. is, cui magna & elata in tumorem ſunt viſcera; & quidem præternaturaliter ob tumorem aliquem p. n. ſive ſcirrhum, ſive œdema, ſive inflammationem, Hipp. 3. *R. V. I. A. t.* 9. & 12. Gal. *in comm. ad h. l.* Dicitur & vinum οἶνος μεγαλόσπλαγχνος, effective, hoc eſt, viſcera in molem attollens, ſeu magna viſcera faciens, *d. l. t.* 2. Alioqui etiam in bonam partem ſumitur, ſignificans *generoſum*, cujus eximiæ ſunt corporis, animique virtutes. Vide Foeſ. *p.* 400.

Megalotechnos, μεγαλότεχνος, idem, quod *Mechanicus*. C. Hoffm. C. *in Gal. LL. de V. P. n.* 249.

Megas, *Megethos*, μέγας, μέγεθος, *Magnus*, *Magnitudo*. Vide *Magnitudo*.

Meio, ὀμείω, idem, quod *Mingo*, h. e. urinam reddo. Vide *Mictio*.

Meioſis, μείωσις, Lat. *Imminutio*. Vel idem eſt, quod μινύθησις. Vide *Imminutio*. In qua ſignificatione uſurpat Hipp. *l.* 1. *de Diet. XI.* 48. *XIIX.* 12. *l.* 2. *Epid. ſ. I.* 67. Vel ſignificat tempus illud in morborum circuitu, in quo de febris magnitudine aliquid demitur. Foeſ. *p.* 402.

Meiracion, μειράκιον, *adoleſcens*, ſcil. qui ætatem agit ab anno 18. ad 25. notante Gal. *ad* 5. *aph.* 9. Uſus alias vocabulo hoc Hipp. 1. *aph.* 13. Vide Diet. *n.* 525.

Meiuros. μείουρος. Vide *Myuros*.

Mel, μέλι, quid ſit, notum eſt; videlicet ſuccus quidam dulcis, ex floribus variis ab apibus elicitus, in illis proprio mellifico fermento, & calore elaboratus, & iterum per os excretus, in alveariis artificioſiſſime cera ac propoli miſtus atque depoſitus, conſiſtentia neque nimis dilutus, neque nimis craſſus, odore ac ſapore jucundus, cum aliqua acrimonia. Cujus hiſtoriam, electionem, facultates, & præparandi modos vide paſſim in autoribus, videlicet Gal. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 39. & alibi ſæpius, quæ loca inquiri poſſunt *in Theatro* Mundellæ. Dioſc. *lib.* 2. *c.* 101. *ſeqq.* Schrod. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 94. Aldrov. *l.* 1. *de Inſect. cap.* 2. Fr. Hoffm. *in Clav. ad Schr. c. l.* Bruyerin. *de re cibar. l.* 10. *c.* 7. C. Hoffmann. *Inſt. l.* 5. *c.* 14. aliiſque pluribus. Jung. Iunken. *Chymic. Exp. Cur. P.* 1. *ſ.* 2. *c.* 8. *p.* 132. *ſeq.* Catalogum *Mellium*, *Officinalium* vide apud D. Schroder. *l.* 2. *c.* 84. ut & in Diſpenſatoriis. *Mel Cedrinum* Hippoc. dicitur, quod ex Cedris roris modo defluit, & coriis ſuper terram extenſis, excuſſiſque arboribus in ollas & fictilia excipitur, *Melque roſcidum* vel *aereum* vocatur; eſtque vel ipſa *Manna*, vel huic affine. Legitur *l. de Ulcer. IX.* 3. *Mel Vitrioli* vocatur ejus *Oleum Saccharinum*, vel verum ejuſdem *Sulphur*, cujus præparationem tradit Libav. *Alchym. Pharmac. cap.* 28. *Mel arundinaceum Cannæ* idem eſt, quod *Saccharum*, de quo ſuo loco. *Mel Ponticum venenoſum*, vide *Ponticus*. *Mel Saturni* vocatur a Crollio Sal ſive Saccharum Saturni *in Baſil. Chym.* quod Hartmannus *Mollaginem* vocavit. *Diſput. Chymiatr. XV. Coroll.* 11.

Melæna, μέλαινα, Lat. *Nigra*, a Maſc. μέλας, *niger*, κατ' ἐξοχὴν morbum ſignificare ex atra bile

bile ortum; vult Gal. *in expoſ. voc. Hippoc.* melæna radix aſpalathi eſt ex genere aromaticorum, auctore Galeno *in exeg.*

Melanagoga, μελαναγωγα, vocantur medicamenta atram bilem evacuantia vulgo credita. Blaſ. *Med. Univ. p.* 61. 85. multique alii Autores.

Melanchloros; μελάγχλωρος, epitheton a nigro, viridique colore deſumtum, duorum diverſorum medicamentorum: unius quidem *Trochiſcorum*, apud Ægin. *l.* 7. *c.* 12. *circa fin.* & alterius *Emplaſtri*, *d. l. c.* 17. ad nervorum vulnera, & cruentis apti.

Melancholia, μελαγχολία. In hujus vocabuli explicatione quemadmodum plerique omnes conſentiunt, duo præcipue denotare: 1. *Humorem* aliquem excrementitium, naturalem, & præternaturalem. 2. *Morbum*, ita in utriuſque determinatione graviſſimæ adhuc occurrunt tricæ & difficultates, ob ſententiarum & opinionum varietatem, quas omnes ventilare excederet inſtituti noſtri limites. Libet ſaltem ſuccincte utramque ſignificationem proponere. Quando *melacholia* humorem ſignificat, intellexerunt Veteres, Gal. & ejus ſectatores, humorem, foeculentum, craſſum, frigidum, & ſiccum, *fæcem ſanguinis*, naturalem tamen & benignum, in liene collectum & ſecretum. Enimvero quia talis limus ſanguinis neque in hoc viſcere reperitur, neque etiam alia loca excretoria adſunt, per quæ eliminetur illud excrementum e corpore; nobis veroſimilius hactenus viſum fuit, per *melancholiam*, vel *melancholicum humorem* naturalem intelligere *ſuccum Pancreaticum*, ſive liquorem illum limpidum, in Pancreate glanduloſo vulgari collectum, & per peculiarem ductum Pancreaticum, vel Virſungianum dictum, ad inteſtinum duodenum una cum bile delatum, unaque cum materia ſecum alvi excretum. De cujus origine *integram Exercitationem* conſcripſit Regn. de Græf. *h. tit.* quamvis quoad uſum illius liquoris nondum eidem aut aliis conſentiamus. Cui vero magis placuerit ſententia celeberrimi D. Vvedelii ſtatuentis, Melancholiam eſſe acidum, quid commune ſanguini & lymphæ, & utrumque ſedem & originem ſuam habere in liene, quemadmodum e phænomenis variis probare annifus eſt *Phyſiolog. c.X. pag.* 301. *ſeqq.* ei non erimus adverſi, modo Cl. Autor clarius expreſſiſſet, quid acidum illud ſit, an fluida, an vero ſolida ſubſtantia, neque ita ſub umbra delituiſſet. Per *melancholiam* vero *præternaturalem* intelligendus nobis videtur idem *Humor Pancreaticus* diverſimode corruptus, & præternaturaliter conſtitutus, ob ſanguinis vitioſam variam diatheſin, quam ſequi ſolet, præſertim vero, ſi acidior, & vitriolaceæ, aut penitus corroſivæ acidæ naturæ fuerit, ubi *Atræ Bilis* titulo inſigniri commode poterit, ex veterum hypotheſi. Vide ſupra *Bilis Atra*. Cui hæc non arriſerint, illi liberum eſto, certiora & meliora proferre, noſque paratos inveniet ad ſuffragium. In altera ſignificatione, qua *melancholia* morbum denotat, communis conſenſus eſt, quod intelligatur *Delirii* ſpecies cum triſtitia & metu, ſine cauſa evidente, oborta. Nec diſſenſus occurrit circa diviſionem in *Melancholiam Eſſentialem*, vel *Idiopathicam*, & *Conſenſualem*, ſive *Sympathicam*: quo pertinent *Melancholia Hypochondriaca*, *Uterina* &c. Verum circa cauſarum internarum expoſitionem minime inter ſe conveniunt, ob antea dictam humoris *melancholici* ignorantiam. In hac diſcrepantia & obſcuritate nobis præ omnibus perplacet deſcriptio *melancholiæ* a Cl. Vvillis propoſita, *tr. Anim. Brut. P. II. cap.* 11. ubi demonſtrat, mixtum eſſe morbum cerebri, & cordis, a ſpirituum animalium & vitalium vitio, ac inordinatione procedentem; ex qua hypotheſi hæc plenior definitio dari poterit: *Melancholia* eſt delirium, vel continuum, vel interruptum, abſque febre & furore, cum triſtitia & metu, profundis ſermonibus, abſurdis, & interdum deſperatis, actionibus etiam quandoque ineptis, ſibi, aliiſve noxiis, inſomniis terrificis, vigiliis, aliquando etiam cum inflatione hypochondriorum, ructibus, murmure, difficili reſpiratione, anxietate circa præcordia, tinnitu aurium, proveniens a ſpirituum animalium, & ſanguinis impuritate p. n. diverſimode acida, vel auſtera, aut acerba vitriolacea, intemperiem cordi & cerebro *melancholicam* cum obſtructionibus viſcerum referente. Hujus morbi tres gradus conſtituit & egregie explicavit p. a. laudatus Vvedel. *Patholog. dogm. ſect.* 3. *c.* 9. *p.* 596. *ſeqq.* Jungatur, ſi placet, Dieter. *n.* 626. Obſervationes varias apud Schenk. & alios Autores reperies, quos allegatos videbis *in Eph. Nat. Cur. An. III. Obſerv.* 148. Adde C. Rejes C. *El. q.* 27. *n.* 21. *ſeqq.* & de Hypochondriaca, *q.* 73. A Chymicis vel Spagyricis *melancholiam* quoque vocari ipſum *Lapidem Philoſophorum*, patet ex *Th. Chym. Vol. IV. p.* 718. 727.

Melancholicus, μελαγχολικός, dicitur vel de late ſanis, temperamento melancholico præditis, vel de ægris. Deſcriptio vero temperamenti *melancholici* ſatis concinna videatur in DD. Stahlii *Diſſert. de Temperament. c.* 8.

Ægri

Ægri *melancholici* dicuntur, qui delirio taciturno magis quam furioſo correpti ſunt, & varias impreſſiones abſurdas fovent, illiſque ſæpe fortiter inhærent, quemadmodum p. a. de Melancholia p. n. plura dicta ſunt.

Melanchrus, μελάγχρυς, dicitur, qui nigro vel *atro colore præditus* eſt, aut qui ictero nigro laborat. Hippoc. *l.* 6. *Epid. ſ.* 2. 36. quamvis nonnulli legant μελάγχλωρος. Foeſ. *p.* 402. Linden. *Ex. IV.* §. 82.

Melanderinos, μελανδέρινος, nomen piſcis, *Melanuro* ſimilis, quem *Sargum alterum* vocat Aldrovand. *lib.* 2. *de piſc. cap.* 17. ubi ejus hiſtoriam vide. Meminit & J. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 10.

Melanorrhizon, μελανόρριζον, i. e. *nigras radices habens*. In ſpecie de helleboro nigro dicitur. Gorr.

Melanotriches Hippocrati dicuntur, qui nigros habent capillos, *l. de A. L. & Aq. IV.* 9. & forſan alibi.

Melanpharmacon, μέλαν φάρμακον, certa medicamenti compoſitio eſt, quam Hippocrati tribuit Galenus *in exegeſi* & ad librum περὶ ἑλκῶν provocat, ſed cum non reperiatur in hoc libro, qualis nunc extat, credendum eſt, vel librum in parte hac deficere, vel tecte, aut alio nomine medicamentum deſcribi, vel Galenum non recte meminiſſe. Foeſius atramentum eo nomine indicari autumat, cujus uſus in dignoſcendis oſſium rimis eſt, atque ejus mentio fit a Paulo Ægineta, & Celſo conf. Foeſius.

Melampſithium, μελαμψίθιον, nomen vini paſſi, quod craſſum eſt, multi nutrimenti, uti notavit ex Dioſcor. *l.* 5. *c.* 9. Linden. *Ex. X.* §. 103.

Melantheria, μελαντηρία, ſuccus eſt in metallis concreſcens, coloris nigri, quamvis exſiccatus plerumque evadat cinereus. Valde adſtringit, ſimul tamen vim cauſticam obtinet, quemadmodum *Miſy*. Quidam *Atramentum metallicum* nominant. Dioſcor. *lib.* 5. *c.* 118. Galen. *l.* 9. *de S. Fac. h. tit.* Vocatur & *Creta ſutoria*, *Atramentum ſutorium*. Rhod. *in Lex. Scribon. pag.* 408. Datur & *friabilis melanteria*, teſte Chiocco, *Muſ. Calceol. ſect.* 4. *pag.* 475. Rulandus vero & Iohnſ. deſcripſerunt, quod ſpecies Chalcanti, ſive Vitrioli, fuſci in cœruleo coloris; duplicemque conſtituerunt, quarum quædam in faucibus cuniculorum, e quibus æs eruitur, ſalis modo concreſcit; quædam in ſumma facie cuniculorum coit, eſtque terrena. Arabes *bitriam* dicunt. Alias *Melanterion* quoque eſt clavorum veterum ferreorum raſura. Idem.

Melanthelæon, μελανθέλαιον, i. e. *oleum e ſemine nigellæ expreſſum*, Dioſcor. *lib.* 1. *cap.* 46.

Melanuros, μελάνουρος, piſcis vocatur ſaxatilis, aut in arenoſis littoribus degens, cujus hiſtoriam & uſum in cibo & medicina tradit Aldrov. *l.* 1. *de piſc. c.* 13.

Melaones, *melones*, vermiculi nigri, qui contriti odorem bonum reddunt; menſe Majo in prato reperiuntur: Item ſcarabæi viridis genus, luteo auri colore lucens. Rul. & Iohnſ.

Melas, μέλας, *niger*, *ater*. Ita vocatur ſpecies coloris obſcuriſſima & infima, quæ ob id alium nullum recipit; contra quam albus, cum ſit ſummus, cæteros admittit omnes, & ſe interim remittit. Lind. *Ex. XVI.* §. 209. Diet. *n.* 528. Reliqui ergo colores ſunt medii, Gal. *l.* 1. *meth. med. c.* 7. Verum etiam μέλας, ſtricte accipitur 1. pro veratro, vel *helleboro nigro*, ap. Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 11. in fœminino μέλαινα pro atra bile, *l.* 2. *de morb. LXX.* 2. In neutro μέλαν ponitur aliquando pro *Cinere Cyprio*, quo ad oculos utimur, Hipp. *l.* 2. *de morb. mul.* ubi tamen vitioſe legitur μελάνθιον. Aliquando pro *excrementis*, 4. *aph.* 25. 1. *Prorrh. ſ.* 3. *t.* 35. 37. 38. Interdum additur certum ſubſtantivum, v. g. μέλαν φάρμακον, *nigrum medicamentum*, Hipp. *l. de cap. vuln. XX.* 5. & in Spuriis *ad l.* 1. *de morb. mul. II.* 8. Aut epitheton, v. g. γραφικὸν, ſcriptorium, & ita notat *atramentum*, Galen. & Æginet. paſſim. *Emplaſtrum* quoque vocatur μέλας, apud Aet. *l.* 15. quod alias proprio nomine ἶσις vocatur, vim habens anodynam, & ſiccantem. *Trochiſcorum* quoque nomen μέλας apud eundem legitur, citante Gorr. Vide etiam *Niger*. *Nigredo*.

Melaſma, μέλασμα, vocatur ſpecies *ſugillati*, vel ἐκχύμωμα, quando nigreſcit, For. *l.* 5. *Chirurg. Obſ.* 9. *Schol.* Differt a *pelioma*te, ubi pars ſaltem livet.

Melaſmos, μελασμὸς, *nigrities*, *nigredo*, effectus frigidi, Hippocr. 5. *aph.* 17. Vide *Niger*.

Melca, μέλκα, edulii quoddam genus fuit, apud Romanos, & ſine dubio ὀξυγάλακτος ſpecies refrigerantis & humectantis. Conſtantinus Cæſar. *lib.* 18. *de agricult.* citante Gorræo docet, *melcam* nihil aliud fuiſſe, quam lac repoſitum & reconditum in fictile novum, ferventi aceto prius perfuſum, atque imbutum. Inde vero ſecretionem ſeri a craſſiore lactis ſubſtantia fieri conſtat, quam per grumos concreſcere veroſimile eſt, eamque obſonii ſpeciem fieri, quæ Gallis *du laict ca*-*illé*

ἰλλὸ dicitur, Gorr. Meminit Gal. *l.* 7. *meth. med. c.* 4. Junge Jul. Alexandr. *in not. ad h. l.* Linden. *Ex. XVI.* §. 124. Keuchen. exiſtimat, μέλαν idem eſſe, quod *Lac* ſimpliciter. *Not. ad Sammonic. p.* 159.

Mele, μήλη, vocatur *ſpecillum*, ſive inſtrumentum Chirurgicũ, cujus varius eſſe ſolet uſus. Hinc & variæ ſpecillorum formæ. Iis namque vulnera explorantur, aut aliquid latens deprehenditur, interdum aliquid extenditur, extrahitur, finditur, injicitur, immittitur, inſpergitur; hinc & pro vario munere & figura varia quoque ſortitur nomina & epitheta, quæ recenſuit Galenus *in exeg.* Ita *Speculum uteri & ani* dilatans vocatur μήλη, Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. XVI.* 22. quod alias διεστομωτῆρος dici poſſet. Plura loca collegit Foeſ. *pag.* 412. *ſeq.* Confer ad Aquapendentem, Paræum, Hildanum, Scultetum, & alios. Vide *Speculum*.

Meleagris, μελεάγρις, vel idem, quod *Gallus Indicus*, aut *Gallopavo*, vel huic plane ſimilis, de quo ſupra. Vide Aldrov. *l.* 13. *Ornithol. c.* 4.

Meleagrius, μελεάγριος, epitheton ignis ſulphurei, qualis eſt in ſpiritu, omnia intrinſece comburentis, ſine dubio deſumtum a fabula de *meleagro* Ætoliæ Rege Oenei ex Althea conjuge filio, cujus vitam, uti mater poſt partum extracto ſtipite, quem igni iniecerant Parcæ cum vaticinio: O nunc, nate, erit æqua tibi cum ſtipite vita! protraxit; ita injecto tandem ex iræ furore eodem ſtipite in ignem, ideo quod audiviſſet de cæde fratrum, mortem acceleravit, ut internis flammis uri viſus fuerit, uti prolixius deſcripta legitur *in Cornucopiis* Nic. Perotti *ad Martial. p.* 718. 719. Uſus autem hoc epitheto D. D. Georg. Ern. Stahl. *in elegantiſſ. ſua Diſp. de Sanguificat. c.* 3.

Melech, i. e. *Sal.* Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Meledæno, μελεδαίνω, id eſt, *curo*, curam habeo, ago, ſano. Hipp. frequenter uſus, *l.* 2. *Prorrh. l.* 4. *IV.* 11. *l.* 1. *de morb. mul. XXXIII.* 1. μελεδαίνεσθαι, paſſive, *lib. de nat. pu. XIII.* 3. *l.* 1. *de morb. mul.* aliquoties. Vide Foeſ. *p.* 404. Erotianus.

Meledon, *Meledone*, μελεδὼν, μελεδώνη. Vide *Cura*. Loca, in quibus Hipp. uſus, vide apud Foeſ. *d. l.*

Meleios, μήλειος, i. e. *Melinus*. Epitheton *Aluminis*, ex *Melo* Inſula una Cycladum advecti, quod eſt Ægyptio proximum bonitate, Hipp. *l. de ulcer. VIII.* 4. *X.* 8. *l. de ſterilit. XIII.* 25. Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. ubi vitioſe legitur μηλείας, pro μηλιάδος, animadvertente Foeſ. *d. l.* & approbante C. Hoffmann. *in* ἐνεκδότοις *ad h. Gal. locum*.

Melete, μελέτη, idem, quod μελεδὼν; *cura*. Vide *Cura*. Loca ex Hippocrat. vide apud Foeſ. *p.* 405.

Melga, eſt *Salamandra*. Iohnſ. *Lex. Chym. lib.* 2.

Meli, μέλι. Vide *Mel.*

Melias, μηλιὰς, idem, quod *Melium*, ab Inſula *Melo*. Epitheton Aluminis. Gorr.

Melibocum, *melicæum*, id eſt. *Cuprum*. Ruland. & Iohnſ.

Meliceria, μελικηρία, idem, quod *Hydarthrus*, ita vocatur *Ichor* ille nervorum. Unde & ἰχὼρ Græce dicebatur, vide *Ichor*; quia plerique crediderunt, eſſe excrementum ſanioſum inutile, cum veroſimilius ſit liquor ipſe animalis ſpirituoſus, quod ſatis teſtantur graviſſima ſymptomata, hujus liquoris profuſionem comitantia, de quibus videatur Hildan. *tr. de Ichore & meliceria*, *cap.* 16. *ſeqq.* quamvis & hic Autor pro materia vitioſa hunc liquorem habeat, & propterea affectum illum *Hydropem articulorum* vocarit, *cap.* 3. & 4. Paracelſo dicitur *Synovia*, de quo vocab. infra in SY. Sunt & hodieque Anatomici clariſſimi, negantes, liquorem illum naturaliter in nervis exiſtere & per illos diffundi, & eſſe potius lympham glandularum ſive portiones ſucci nutritii promanantes, quia, niſi fluxus ille mature compeſcatur, atrophiam vel tabem particularem membri poſt ſe trahit.

Melicerìola, id eſt, *meliceris parva*. Legitur apud M. A. Severin. *l. de abſceſſ. anom. c.* 17. *p. m.* 25.

Meliceris, μελικηρὶς, abſceſſus nomen eſt cum folliculo, humoremque melli ſimilem continet, unde etiam nomen obtinuit, quemadmodum ἀθέρωμα a pulte, & στέατωμα a ſevo, vel adipe, dicta ſunt, quamvis Rhodius *meliceridem* viridem dari per obſervationes demonſtraverit *Cent. III. Obſ.* 75. Meminit Hipp. *l.* 2. *Prorrhet. XLVII.* 7. quamvis mihi adhuc dubium videatur, an abſceſſum intellexerit, an vero *Hydarthrum*: licet prius interpretes exiſtimaverint. Hoc certum eſt, etiam *melicerida* abſceſſum a corrupta & collecta lympha nervea originem ſuam trahere poſſe, non obſtante, quod indolens ſit, cum materia jam ſeparata & ſpirituoſitate vitali deſtituta ſit. *Meliceris* quoque aliquando ſumitur pro κηρίον. Vide *Cerion*.

Melichroos, μελίχροος, μελίχρους, h. e. *melleum colorem referens*. Legitur apud Hippocr. *l. de Int. aff. XCII.* 13. *l.* 1. *de morb. mul. XCI.* 44. vocatur alias κιῤῥὸς, *fulvus*.

Me-

Melichros, μελιχρὸς, *mellitus*, *dulcis*, *inſtar mellis*. Sæpe confunditur cum priori, notante Foeſ. *pag.* 406. Epitheton vini, *l. de affect. XL.* 7. pomorum dulcium, apud Scholiaſten Theocriti *Idyll.* 5. fabarum; Hipp. *l.* 7. *Epid. VI.* 10. *VIII.* 11.

Melicraton, μελίκρατον, idem, quod *Hydromel*, *Aqua mulſa*, *mulſum*. Vide *Hydromeli*.

Meliedes, μελιηδὴς, idem, quod μελιχρὸς, *melleum ſaporem & dulcorem habens*. Epitheton vini, *t.* 2. *de morbor. XXII.* 19. *l. de Affect. L.* 1. & præter hanc ſignificationem addit Galenus *exeg.* quod vino & melle miſtum eſt. Aliis μελιτώδης legitur, quod idem eſt, ac μελίχρυς. Junge Lind. *Ex.* X. §. 50.

Melimelum, duplicem habet ſignificationem. Vel enim notat liquorem mulſei ſaporis, qui producitur ex peculiari conditura Cydoniorum, cum melle, quam tradit Linden. *Ex. X.* §. 161. ex Columell. *l.* 12. §. 45. Vel ſignificat poma dulcia muſteo ſapore, vel melleo prædita, quæ alias Muſtea vocabantur. Linden. *ibid.*

Melinus, μήλινος, epitheton emplaſtrorum, quæ *melina* dicuntur, a μῆλον, malum, ſtricte Cydonium, cujus colorem æmulantur. De quibus plura apud Gal. *l.* 2. *de C. M. P. G. cap.* 6. *ſeqq.* legere eſt.

Melitea, vide *Pauladadum*.

Melitera, μελιτηρὰ, nomen eſt aridi medicamenti, cujus deſcriptio habetur apud Æginet. *l.* 7. *c.* 13. & uſus moſtratur, *l.* 4. *c.* 40.

Melitiſmos, μελιτισμὸς, dicitur *Linctus ex melle* in tuſſi & gravedine puerorum, Ægin. *l.* 7. *c.* 7.

Melitites, μελιτίτης, duo ſignificat: 1. *mulſum*, ſive οἰνόμελι, ex muſto factum, Dioſc. *l.* 5. *c.* 15. Lind. *d. l.* §. 50. Deinde & quidem uſitatius, *melitites* dicitur lapis hodieque plane incognitus, præcipue in Officinis. Dioſc. ſimilem eſſe ſcripſit *Galactiti*, & ejuſdem effectus, præterquam quod habeat dulciorem ſuccum, *l.* 5. *c.* 151. Jung. Galen. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Hæmatites &c.* Ægin. *l.* 7. *c.* 3. Chiocc. *Muſ. Calceol. ſect.* 3. *p.* 275. *ſeqq.*

Melittoma, μελίττωμα, vocatur in genere *Confectio ex melle*. Æginet. *l.* 3. *c.* 61. Dioſcor. *l.* 4. *c.* 64. Perperam vero nonnulli recentiorum ex ignorantia Græcæ linguæ exprimunt per *meletemata*, quod nomen potius meditationes opera præmeditata ſignificat.

Mellago dicitur medicamentum conſiſtentiam & ſaporem mellis habens. Parantur vero mellagines non ſolum ex vegetabilibus, ſed etiam e metallis & mineralibus. Schenk. *Synt. comp. & præſcr. med. p.* 320. Adulterinæ vero ſunt & improprie ita dictæ, quæ cum melle

parantur. Hæc enim potius Eclegmata & Linctus appellantur, Idem *d. l. mellago Saturni* quid ſit, vide *mel.*

Mel Liſodium, id eſt, *plumbum uſtum*. Rul. & Iohnſ. *Lex.*

Melloſi ſunt *Lumbrici terræ*. Ionhſo. *Lexic. Chym. l.* 2.

Melochites, nomen lapidis in comitatu Tirolenſi, qui alias *Lapis Armenus* vocatur, quod olim ex Armenia tantum ad nos tranſlatus ſit, Schroder. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 4.

Melon, μῆλον, vocabulum eſt æquivocum. (1) ſignificat *malum*, quod & *Pomum* dicitur. Vide ſupra *malum*, (2) ſignificat *Ovem*, & idem eſt, quod πρόβατον. Gal. *in Exeg. dict. Hip.* Unde τὰ μῆλα ſunt *carnes ovillæ*, Hip. *l. de affect. XLVI.* 10. *l.* 2. *de morb. XLVI.* 43. *XLVIII.* 33. *LXVII.* 20. *&c.* Vide Foeſ. *p.* 412. (3) μῆλον idem eſt, quod *Gena*, *mala*; pars faciei inter naſum & aurem ſub oculo leviter eminens, pilis nuda. Vide *Gena* : *mala*. Sic dicta a *mali* ſimili:udine, ſive rubeum colorem, ſive rotunditatem ſpectemus. (4) Pollux autor eſt, τὰ μῆλα quoque vocari *tonſillas interiores* in intimo ore poſitas, ad radicem linguæ. Gorr. Caſt. (5) μῆλον ſignificat affectum tunicæ uveæ in oculo, quando ita egreditur, ut palpebræ minus prævaleant, & pili palpebrarum pungentes, clauſis oculis dolorem inferant. Ita dicta, quod ita protuberet oculus, ut *malum* exertum referat. Caſtell. Latine *malum*. Foreſt. *l.* 11. *Obſerv.* 24. *in Schol.*

Meloplacus, μηλοπλακῦς, & 1. ... μηλοπλακούντιον, edulium & *placenta e m... otoneis* in vino coctis, adjecto poſtea melle, pipere aliiſque pro arbitrio Pharmacopœi. Galen. meminit *l.* 2. *de Al. Fac. c.* 23. Ægin. *l.* 7. *c.* 11. Gorr. Perperam vero contra Græcorum vocabula componendi morem á nonnullis *melaplacuntion* vocatur.

Melos, μέλος, Latine dicitur *membrum*, quod eſt pars organica, vel diſſimilaris magis, compoſita ex aliis partibus, v. g. Brachium, Pes, Oculus, &c. C. Hoffmann. *c. in Gal. de V. P. n.* 9. Vide *membrum*. Altera ſignificatio, quando *carmen*, cantilenam ſignificat, nota eſt ex aliis Lexicis, nec hujus eſt loci.

Meloſina, nomen creditur proprium regiæ filiæ, cujus ſoror Melio'a, quæ ambo quondam propter peccata deſperabundæ a Satana fuerunt raptæ, & in ſpectra traſmutatæ, ſpiritus horribiles, & ſpectra immania. Vivere putantur aliqua anima rationali, & in brutali ſolum corpore phantaſtico nutriri elementis, &

S 2 una

una cum illis in extremo judicii die tranſitu-
ræ, niſi cum aliquo homine forte fortuna ma-
trimonium contrahant, ut ipſe, naturali mor-
te interire poſſe, & matrimonio naturaliter
vivere hujus unionis. Hæc Rul. Ejuſdem ſta-
tus atque generis plura ſpectra haberi creditur
in deſertis, in ſylvis, ruinis, monumentis,
& in extremis littoribus maris. Vulgo *maledi-
cti* vocantur *homines*, ſed proprio nomine *Spe-
ctra* dicuntur, atque *Diabolorum ſancti*, cum
quibus verſantur cacodæmones, ſuas illuſiones,
& portenta perficiunt. Hæc addidit Iohnſ. *Lex.
l.* 1. Paracelſ. inter *Aereos* effectus videtur re-
tuliſſe, unde plura de his nugatus eſt, deque
meloſinico Ares, *l.* 4. *de vit. long. c.*6. *l.* 5. *c.*2. &
5. *ut* & *l.*1. *Philoſ. ad Athen. t.*13. 19. *l.* 2. *t.* 15.
Nugamenta plane indigna Chriſtiano homine.

Meloſis, μήλωσις, dicitur exploratio Chirur-
gica, ſpecillo facta, a verbo μηλόω. Nomen
& verbum occurrit apud Hipp. *l. de capit. vul-
ner. XI.* 2. 3. *l.* 1. *de morb. V.* 16. *ſ.* 3. *de fract.
t.* 23. Foeſ. *p.* 414.

Melotis, μηλωτὶς, item μηλωτρὶς, late ſigni-
ficat *ſpecillum minus*, quod adhuc tenuius eſt,
quam ἀμφίσμηλον, Galen. *l.* 6. *An. adm. c.* 13.
Stricte vero dicitur *ſpecillum auriculare*, quo
utimur in aurium doloribus. Sub quo etiam
Auriſcalpium comprehenditur. Idem *l.* 3. *de C.
M. S. L. c.* 1. & *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 10. ubi
compoſitum dicitur ex μήλη, *ſpecillo*, & οὖς, auris.

Meluſi, id eſt, *Mercurius*, *albach meſſalis*.
Ruland.

Membrana, μήνιγξ, ὑμὴν. Vide *Hymen. mem-
branacearum partium* Officinalium Catalogum
vide apud Schroder. *l.* 2. *c.* 24. *membranis ſto-
machi*, ſive ventriculi peculiarem vim, & ad-
mirandam poteſtatem tribuit Helmont. *tr. Sedes
Animæ*, *n.* 25. *membrana urinaria* quæ D. Bidloo
vocetur, videatur infra in voc. *Urinaria*.

Membrum, μέλος. Vide *melos*. Sumitur ali-
quando pro *parte corporis*, qua ſimpliciori, cu-
jus particulæ videntur nomine & definitione
communicare cum toto, ut Caro, Os, dicitur-
que alias *Pars Similaris*; qua compoſita & *Diſſi-
milaris*, ſive *Organica*; de qua in *melos*. Ali-
quando etiam ſtrictius accipitur pro *membro*
ſaltem virili, ſive *mentula*.

Membrum conformatum, organicum, Riol.

Memeſtomenos, μεμεστωμένος, id eſt, *fartus*,
impletus, confertus, idem, quod μεστὸς, Lin-
den. *Ex. X.* §. 251.

Memitha, ſpecies chelidoniæ. Rul. *lib.*1. *c.*29.

Memoratrix, vide *memoria*.

Memoria, μνήμη, accipitur vel de facultate ani-
mæ memoratrice, quam Galen. μνημονευτικὸν
τῆς ψυχῆς appellat, *l. de ſympt. diff. c.* 3. *fin.*
Hæc etiam brutis perfectioribus competit, &
conſiſtit in ſpirituum animalium puriorum &
lucidiorum motu circa corpora cerebri ſtria-
ta, & ſpecierum ſenſu admiſſarum perceptio-
ne, uti egregie de hac differit Willis *tr.
Anim. Brut. P.* 1. *c.* 6. Et de hac loquitur Ga-
len. *l.* 3. *de L. A. c.* 5. Vel ſumitur de actu ſe-
cundo *memoriæ*, ſive *memoratione*. Unde idem
dixit; *memoria* rerum ſenſibilium longa opus
habet conſuetudine, *l.* 1. *Anat. adm. cap.* 2.
Eſtque nihil aliud, quam obſervatio & con-
ſervatio eorum, quæ ſenſibus percipiuntur, *de
ſubſig. Empir. cap.* 3. Plura de *memoria* vide *in
Ephem. N. C. Ann. III. ſub fin.* P. Laurem-
berg. *præloq. in mnemonicam Ciceronis*, *p.* 599.
ſeqq. Bonet. *medic. Septentr. l.* 1. *ſect.* 9. *c.* 6.
p. 90. *ſeqq.* Os *memoriæ* dicitur os occipitis,
quod alias Baſilare vocatur. Barthol. *libell.*4.
Anat. c. 6. *p.* 710. Blaſ. *Med. Un. p.* 107.

Memphites, μεμφίτης, nomen lapidis, qui
reperitur in Ægypto, juxta *memphin*, calculo-
rum magnitudine, pinguis, verſicolor, uti
eum deſcripſerunt Dioſcor. *l.* 5. *c.* 158. & Plin.
l. 3. *c.* 7. Verum qualis ſit, hodieque ignora-
tur, Rul. & Iohnſ.

Men, μὴν, *menſis*, nomen determinati tem-
poris, ſive certus quidam numerus dierum,
quos vel unaquæque regio, aut civitas ex pro-
prio inſtituto obſervavit, & dicitur *menſis Ci-
vilis*; vel quos certus curſus Solis, aut Lu-
næ, ſive motus proprius conſtituit; & voca-
tur *menſis naturalis*, qui propterea geminus
habetur: Unus *Solaris*, dum Sol unumquod-
que in zodiaco ſignum percurrit, cumque duo-
decim ſint, hinc totidem etiam *Menſes* in
anno ſtatuuntur; qui tamen non æque inter
ſe pares ſunt. *Lunaris* alter, & magis Medi-
cus, quem conſtituit Lunæ motus ab una con-
junctione cum Sole, ſive Novilunio ad alte-
rum, id quod fit circiter undetriginta diebus,
cum dimidio, Gorr. Jungatur Rhod. *ad Scrib.
n.* 12. & 13. Galen. *l.* 2. *de criſ. cap.* 2. Foreſt.
l. 28. *Obſ.* 59. *Schol. menſis Philoſophicus* voca-
tur certum tempus digeſtionis, vel putrefa-
ctionis, & interdum paucioribus diebus defi-
niri ſolet, ſecundum naturam, & abſolutionem
operis; ita, ut ſecundum quoſdam ſint tres
dies & tres noctes; & quidam per decem
dies dicunt; alii quinque illis addunt, in
aliquibus eſt 30. in aliquibus 40. dierum ſpa-
tium, Th. Chym. *Vol. II. p.* 828. Rul. & Iohnſ.
in Lex. Sæpe etiam vocab. Latin. *menſis* ſu-
mitur

mitur pro fluxu ſanguinis in fœminis *menſtruo*, ſive ſingulis periodis *menſium* Lunarium repetente. Vide *menſtruum*.

Menagogus, μηναγωγὸς, idem ſignificat, quod *Emmenagogus*, i. e. *menſes*, *movens*, ita *vinum menagogum* Timæi de Guldenklee deſcriptum legitur *in Lex Phar. D. de Spina p.* 1016.

Mendacium, ψεῦδος, quid ſit, notum eſt, falſitas nimirum in ſermone, Dividi ſolet *mendacium* in *Officioſum*, *Jocoſum*, & *Pernicioſum*. Ultimum uti adverſatur humanæ ſocietati, ita neminem, nec *Medicum* etiam decet. De hoc etiam videatur Linden. *Ex.* XI. §. 120. *ſeq.* Primum vero conceſſum eſſe quandoque Medico demonſtravit Rolfink. *O. & m. m. Sp. l.* 4. *ſ.* 2. *cap.* 7. C. Rejes *C. El. q.* 11. *n.* 5. *fin.* Quod ſit diſcrimen inter *mentiri & mendacium dicere*, docuit Jul. Alex. *Not. in Galen. l.* 1. *de decr. Hippocr. & Pl.* 5. Breviter: *mentitur* fallens; *mendacia dicit* obberrans. Tropice *mendacia* etiam dicuntur maculæ illæ albæ in Unguibus ſpectandæ, quemadmodum ſcribit Fallop. vide *macula*.

Mendeſion, μενδήσιον, *Unguenti* genus eſt, Ægypto peculiare, ita dictum a *Capro*, qui ea Ægypti parte, ubi primum unguentum illud repertum eſt, colebatur, & μένδης vernaculo ſermone dicebatur. Dictum eſt & *Ægyptium unguentum*, item μετώπιον. Meminit Galen. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 1. Deſcripſerunt Dioſcor. *l.* 1. *cap.* 72. Æginet. *l.* 7. *cap.* 18. Vide *megaleion*. Mentionem fecit & vini *mendeſii* Hippocr. *l. de int. aff.* XIV. 19. eſtque vinum album & molle. Foeſ. *p.* 407.

Mendicus πτωχός, quid ſignificet, extra forum Medicum etiam patet. De *medicantium* vero vaframentis varia collegit lectuque digna Paræus *Chirurg. l.* 24. *cap.* 18.

Mendoſus, νόθος, idem quod *Spiritus*, *Illegitimus*, ut *mendoſæ Coſtæ*, ſive ſpuriæ. *Mendoſæ* futuræ, &c. Caſtell.

Menfrige, i. e. *maſtix*. Rul. & Johnſ.

Meningophylax, μηνιγγοφύλαξ, q. d. *membranæ cuſtos*. Deſcribitur a Celſo *l.* 8. *c.* 3. quod ſit lamina ænea, firma, paulum reſima, ab exteriori parte levis, qua Chirurgi in vulneribus capitis utuntur, quoties excidendum os eſt attollendum, metuſque imminet, ne in ipſo opere crebri membrana negligentius, & ultra, quam res expoſtulat, premendo lædatur, & contundatur, ex quo ſopores & graves inflammationes cum periculo mortis oriuntur. Meminit Gal. *l.* 4. *de L. A. c.* 2. *fere circa fin.* Ejus delineationem & modum applicandi tradit Scultetus *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. II. fig.* 10. & *Tab.* XXIX. *fig.* 7. Huic ſimile quoddam ferramentum habent Chirurgi noſtri, inquit Gorr. quod *Vectem* dicunt (Gr. μοχλὸς, vel μοχλίον,) cum eo attollunt os, quod ferme totum exciſum eſt, & jam labat, non ſecus, quam grandiores lapides vectibus impelluntur, quanquam eodem ferramento cerebri membrana cuſtodiant. Eſt enim lamina ferrea anguſtior ab ea parte, qua os tangit, aſpera, ab altera lævis, non recta, ſed media, duobus locis recurvata. Caſtell. A Græcis μηνιγγοφύλακα quoque vocari membranam, quæ priorem cerebri ventriculum contegit, ſcribit Foreſt. *l.* 10. *Obſ.* 9. *in Schol.* verum autoritatem reperire hactenus non licuit.

Meninx, μήνιγξ. Vide *membrana*, *Hymen*. Quomodo vox *meninx* ſpeciatim membranis cerebrum involventibus ab Anatomicis attribuatur vide *Craſſus*. *Medius*. *Tenuis*. *Leptos*.

Menis, μῆνις, idem, quod ὀργὴ, *ira gravior*, h. e. diuturna injuriarum memoria, & cum vindictæ deſiderio reminiſcentia. Hinc μηνιᾶν dicitur de illis, qui implacabiles ſunt. Jul. Alex. *not. in Gal. l. de dign. & cur. aff. anim. prop. c.* 5.

Meno, μένω, i. e. *maneo*, unde μονὴ, *manſio*, μόνιμος, *permanens*, ſtabilis, Hippoc. 1. *aph.* 3. Dieter. *Iatr. num.* 534.

Menos, μένος, ſignificat *robur*, vim, vehementiam, idem, quod ἰσχὺς, vel δύναμις. Ita vini μένος legitur apud Hipp. 3. *de R. V. I. A. t.* 41.

Mens, νοῦς, γνώμη, διάνοια, idem, quod *Animus*. Dicitur κατ' ἐξοχὴν quoque de ſummo creatore; Galen. *l.* 17. *de V. P. c.* 1. Lang. *l.* 1. *ep.* 14. Reliqua vide ſupra in *Animus* & *Gnome*.

Menſa, τράπεζα, quid ſignificet, pueri quoque norunt. Pertinet ad Inſtrumenta Diætetica, pro cibatione peragenda: Pharmaceutica, ad medicamenta ſuper illa præparanda: ad Chirurgica & Anatomica, pro utriuſque operationibus perficiendis. Accipitur etiam tropice haud raro pro ipſis alimentis, & cibandi ratione. Ita dicitur *menſa prima*, *ſecunda*, &c. *menſæ* Italicæ & Siracuſanæ olim damnatæ a Platone, ceu nimium largæ & lautæ, teſte C. Hoffm. C. *in Gal.* LL. *de V. P. n.* 505. *menſa* quoque, τράπεζα, tropice dicitur pars ſuperior plana dentium maxillarium ſive molarium, quia veluti ſupra *menſam* collocantur cibi. Fallop. *Expoſ. de Oſſib. c.* 16. *Tom.* I. *p.* 504.

Menſis, μὴν. Vide *men*.

Menſtruatio Blaſio vocatur fluxus menſium natu-

naturalis in fœminis, *med. Univ. p.* 10. & 452.

Menſtruum apud Latinos Homonymum eſt in Medicina. Uſitatiſſima ſignificatio eſt, quando notat Excernendum vel Excrementum naturale ſanguinis, in ſexu fœminino, ætate adulta, utplurimum per ſtata menſis Lunaris, ſive quatuor ſeptimanarum intervalla repetens, Græce καταμήνια, ἐμμήνια dictum, cujus cauſſam optime referre licebit in Creatoris ſapientiſſimum inſtitutum, & ſanguinis copiam turgeſcentem, ut natura non poſſit diutius retinere. An Lunæ quoque influxus, & virtus quædam huc aliquid conferat, arduum eſt determinatu. Siquidem non in omnibus idem tempus obſervatur excretionis, dum apud alias circa plenilunium, alias novilunium, alias vero circa quadraturas, imo apud quaſdam etiam diebus intercalaribus contingat. Sanguinem non ſucceſſive ad uterum colligi intra illud temporis ſpatium, ſed demum circa inſtans effluxus tempus eo moveri, ſatis teſtari videntur lumborum lateriſque dolores ex illo motu eo tempore oborti, Vvalæus *Ep.* 2. *de motu ſanguin. menſtruus ſanguis* ſi corrumpitur, & diſpoſitionem præternaturalem acquirit, ſit variorum graviſſimorum morborum autor & cauſa, ut paſſim ex veterum & recentiorum Medicorum monumentis prolixe demonſtrari poſſet, niſi inſtituti ratio prohiberet. Altera ſignificatio eſt Chimica & Pharmaceutica, quando *menſtruum* vocatur *Liquor*, cujus beneficio *Extracta* fiunt, Schrod. *l.* 2. *c.* 57. Dividuntur in *Naturalia* & *Artificialia*, Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Plura vide in Rolfink. *Chym. l.* 2. *c.* 14. An detur *Univerſale* omnia corpora ſolvens, quod vocatur *aqua ſapientiæ*, *mercuriale Philoſophorum*, *Aqua Cœlica*, omnium horarum homo, vinum animatum &c. dubitatur, Sollicitati quidem ſunt de eo Spagyrici, verum placet nobis ἐποχαῖς Rolfinx. *d. l.* Inconcuſſæ veritatis Theſis eſt: non datur *menſtruum*, omnia corpora promiſcue ſolvens. Agens non agit pro ratione patientis, ſed diſpoſitione patientis. De diviſione *menſtrui* in *Vegetabile* & *minerale* videatur *Th. Chym. Vol. VI. pag.* 224. *ſeqq.* De *minerali* legatur etiam Beker. *in Oedip. Chym. Tit.* 5. §. 2. *menſtruum Philoſophicum* habetur ſpiritus Aceti fortiſſimus, de quo legatur ex Jac. le Mort. *Collect. Chym. Leid. c.* 7. *menſtruum Circulatum* eidem eſt Spiritus Nitri dulcificatus, *d. l. c.* 303. Egregie quoque & ſuccincta de Menſtrui Chymica ſignificatione & ejus ſpeciebus ſcripſit Iunken. *Chym. Exp. Cur. P. L ſ.* 1. *c.* 4. *p.* 153. *ſeqq.*

Menſura, μέτρον, accipitur 1. late pro omni determinata & congrua alicujus rei quantitate quæ optima habetur, Gal. *l.* 1. *cogn. & cur. propr. anim. morb. cap.* 3. & ita quoque pro cibi menſura rebuſque ſolidis, quin & aliis rebus non naturalibus *l. de Conſuet. c.* 4. Deinde ſtricte ſignificat vaſculum quantitatis certæ, ſiccæ, aut humidæ, *l. de pond. & menſ. c.* 1. h. e. cujus cavitate recipiente certa quantitas determinatur & judicatur. Æginet. *l.* 7. *c.* 26. Refer huc ea, quæ infra ad vocem *Pondo* e Diſſertatione Rhodii *de Acia* producta invenies.

Mentagra, μεντάγρα, idem, quod *Impetigo*, *Lichen.* Vide ſupra *Impetigo*.

Mentalis eſt epitheton muſculi, qui plane membranaceus, & e medio menti ad labium inferius inferitur. D. Bidloo *Anat. Tab. XII.*

Mentula, idem, quod *Penis*, ſive *membrum Virile*, de quo vocab. Rolfink. *de part. genit. B. I. cap.* 43. Idem, tamen etiam tribuit *Clitoridi*, *d. l. P. II. c.* 42. De *mentula* e capite & occipitio propendente vide *Eph. Nat. Cur. A. III. O.* 42.

Mentulagra, Joſephus Grunbe hius natione Germanus anno 1503. librum edidit, cui titulus *De mentulagra ſive morbo Gallico* (juxta alios *Regio*) Porro morbi regii nomine olim lepra Arabum deſignabatur, ut Joſeph. Aſtr. l. 5. de morb. ven. oſtendit: cumque lepræ ſimilem luem veneream Grunbechius animadvertiſſet, mirum non eſt, ſi novo huic morbo Regii nomen dederit.

Mentulagra, ſignificat morbum membri genitalis virilis; quando muſculi & nervi illud erigentes vel convulſi vel contracti ſunt, quales ægri *Spadones* proprie dicuntur, notante P. Ammann. *Irenic. p.* 146. Vide *Spado*.

Mentum, γένειον, vide *Geneion*. Dicitur omne id, quod labro inferiori longa & orbiculari figura ſubjacet. *Indroc. c.* 19.

Mephitis, μεφῖτις, dicitur fœtor ex ſulphure accenſo, de quo Jul. Alex. *Not. in Gal. l.* 7. *de V. P. cap.* 8.

Mercavach, id eſt, *Thronus Dei*, vel ejuſdem fulcrum. *Th. Chym. Vol. VI. p.* 101.

Merces, μισθὸς, quandoque etiam uſurpari ſolet pro *Soſtro* & *Honorario*, quod Medicis debetur pro opera præſtita; & illi quoque quandoque honeſta ratione exigere poſſunt ab ingratis & incivilibus. Rhod. *ad Scribon. n.* 271.

Mercurialis, epitheton eſt non ſolum rerum & medicamentorum, quæ ex Mercurio parantur; ſed etiam humoris melancholici, qui *Humor mercurialis* appellatur; & morborum

rum inde provenientium, *morbi mercuriales* dictorum. Blaſ. *med. Univ. pag.* 346. 360. 443. Imo & ſpiritus, ceu cauſſæ ſanitatis & morborum, cauſſæ *mercurialis* nomine exprimuntur. Significatio Botanica, quando herba quædam emolliens & in Clyſteribus uſitata *mercurialis mas & fœmina* dicitur, non eſt hujus loci.

Mercurius, ἑρμῆς, vide *Hermes*. Præter illam ethnicam & aſtronomicam ſignificationem, terminus uſitatiſſimus eſt Chymicis & Spagyricis, quamvis ſub varia quoque ſignificatione. Libet ſaltem deſcriptiones Rulandi & Iohnſoni adjicere. *Mercurius* dicitur unum e tribus principiis corpus in quo proprietas rerum continetur, item *Argentum vivum*. *Mercurius* eſt principium materiale, vaporoſum, naturæ aquæ, ſubjectum nimirum generationis, cui per vim formatur, imprimitur forma & abſolutio adeſt. *Mercurius metallorum*, quinta eſſentia, & aqua permanens, ſpiritus, ſemen fœmininum, item *Mercurius metallorum* eſt *mercurius* corporis præcipitatus, corporalis, quando metalla ad primam materiam rediguntur, & ita in ſemetipſa præcipitantur. *Mercurius mineralium* eſt, oleoſitas vel unctuoſitas de mineris auri & argenti tracta. *Mercurius*, Argentum vivum, CC. S. Z. item Auripigmentum. *Mercurius chambar* eſt magneſia, fluidum corpus & aqua. *Mercurius regeneratus* eſt primum Ens *Mercurii*. *Mercurius crudus* eſt is, qui nondum ſeparatus eſt a ſua materia, in qua generatus. *Mercurius laxus* eſt Turbith minerale. *Mercurius* a natura coagulatus eſt ſolidum metallum. Arte vero coagulatur, aut cum metallis aut per mineralibus, vel ſine ipſis, per ſe aut cum alia, extra mineralem naturam exiſtentia. *Mercurius cryſtallinus*, qui ſæpe ſublimatus eſt in formam cryſtalli & perſpicuitatem. *Mercurius corallinus*, qui per oleum ovorum & aquas alias in rubedinem corallinam eſt adductus. *Mercurium Metallorum*, ut & Antimonii inter Non Entia referre non eſt veritus B. Rolfink. *pec. tract. h. t.* quam tamen opinionem impugnavit Beker. *in Exper. Chym. nov.* P. Franciſcus Tertius de Lanis *Tom. III. Magiſterii Naturæ & Artis l.* 20. gloriatur, ſe multoties trium quatuorve horarum ſpatio ex ſingulis Antimonii communis libris tres fere uncias Mercurii vivi obtinuiſſe, argento vivo quoad externa accidentia prorſus ſimilis, quemadmodum legitur *in Act. Erud. Lipſ. A.* 1693. *m. April. p.* 347. Nonnulli ex recentioribus, inter quos & D. Etmullerus *Mercurium* Metallorum vocarunt *Mercurium* Corporum, nulli dubitantes, cum beneficio ſalium alcalinorum, qua fixorum, qua volatilium elici poſſe, eumque ſublimioribus inſervire. An vero liquidum illud corpus, & in quod metalla perfectiora redigi poſſunt per dicta ſalia, revera cum *Mercurio* conveniat, non eſt noſtri inſtituti dijudicare. Interea triplex ex illorum hypotheſibus reſultat *Mercurius*: Vulgaris, Corporum, & Philoſophicus. *Mercurialis Sæva* eſt aqua aluminum, in qua Mercurius generatur. Eſt enim ſal purgativum aurei coloris, quod in ſalinis cavernis reperitur, foſſoribus optime cognitum: utuntur hoc per os ad pneumoniam. Rul. *Mercurialia* medicamenta dicuntur, quæ *argentum vivum* recipiunt. Venena *mercurialia*, quæ indolem *mercurii* ſive *hydrargyri* imitantur, & ſimilia ſymptomata excitant. Vide *Hydrargyros*. Junge Iunken *Chym. Exp. Cur. P.* 1. *ſ.* 1. *c.* 1. *p.* 27. 28. Idem Autor etiam plurimas *mercuriorum* Chymicas præparationes ex aliis recentioribus Chymicis collegit *in Lex.* ſuo *Chym. Pharm. Part. I. p.* 146. *ſeqq.*

Merda, κόπρος, idem, quod *Stercus*. Vide *Copros*.

Merdaſengi, id eſt, de aduſto plumbo pulvis Ruland. & Iohnſon. Fallop. putat eſſe Lythargyrium, *tr. de Metall. ſ. foſſil. c.* 27. *Tom. I. p.* 328.

Merdivomus, κοπριήμετος. Vide *Copriemetos*.

Merenda, πρόδειπνον τὸ μετ᾽ ἄριστον φαγεῖν, eſt *cibus poſt meridiem ſumtus* pueris, & fortius laborantibus, & fortaſſis quibuſdam morbo confectis reficiendarum virium gratia conceſſus, noxius & incontinentiæ ſignum, Mercur. *l.* 4. *V. L. c.* 17. *fin.*

Mergen, *Baſſec*, id eſt, *Corallus*, Ruland. & Iohnſ.

Mergus, αἴθυια, nomen avis aquaticæ, cujus variæ dantur ſpecies. Deſcriptionem & uſum in cibis & medicina tradidit Aldrov. *l.* 19. *Ornith. cap.* 49. Specialiter, quod *mergus* voraciſſima ſit avis & plurima concoquat, ob id ejus pellem cum plumis paratam a pellifice ſtomachoque applicatam vim concoctionis promovere, legitur & *in Theatr. Chym. Vol. V. p.* 400. *ſeqq.*

Mericos, μερικὸς, *partialis* idem, quod τοπικὸς, *Localis*. Epitheton medicamentorum *Localium*. Gorr.

Meridies, μεσημβρία, dicitur 1. *medium diei*; & opponitur mediæ nocti. Sumitur tamen aliquando cum inſigni latitudine. 2. ſignificat *medium Cœli*, ſive illam plagam cœli, ſub qua Sol apparet in diei medio. Unde *meridionales* populi & regiones dicuntur, qui ſub *meridie*,

h. e.

h. e. ſub *meridiano* & *medio cœli*, habitant. Gal. *l.* 2. *de Temper. c.* 6. Quid Spagyrici in opere Lapidis Philoſophici intelligant per *meridiem* & *mediam noctem* ænigmatice, meo judicio nec ipſi-met noverunt. Meminit Libav. *Alchym. Phar. c.* 7.

Merimne, μέριμνα, vide *Cura*. Legitur hæc vox apud Hipp. *l.* 2. *de diet.* XXXIX. 9. ubi ſimul effectus in corpus redundantes a cura proponuntur. Confer. etiam ad Celſ. *l.* 1. *c.* 3. §. *De his, quæ extenuant corpus.*

Merlucius, ὀνίσκος, qſ. *Maris Lucius*, piſcis vocatur; qui alias *Aſellus ſaxatilis marinus* dicitur, interque piſces etiam febricitantibus quandoque conceſſos refertur a Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 7. Laudatur & a Lang. *l.* 1. *ep.* 58. Vocatur & *Callarias*. Hiſtoriam & uſum vide prolixius apud Aldrov. *l.* 3. *de piſc. c.* 1. Ad-de Linden. *Ex. XI.* §. 14. & 133. 147. 205. 206.

Merops, μέροψ, nomen avis, quæ & *meliſſophagus* dicitur, ideo, quod apibus inſidietur, cujus hiſtoriam & uſum vide apud Aldrov. *l.* 12. *Ornithol. c.* 45. Ejuſdem pietatem erga parentes etiam deprædicat Lang. *l.* 1. *ep.* 63.

Meros, μέρος. Latine *Pars*, interdum & μοῖρον, generaliter dicitur id, quod totum eſſentialiter complet, atque integrat, vel in quod totum dividitur. Eſt enim vocabulum ex iis, quæ ad aliquid, ſive Relata dicuntur. Gorr. Quo ſuppoſito, facile liquet, quam graviter hallucinentur, qui in homine vivo, ceu ſubjecto Medicinæ, humores & ſpiritus e numero *Partium* excludere non verentur. Vid. Linden. *Ex. XV.* §. 68. *ſeqq.* Dogm. noſtr. *P. I. c.* 2. *p.* 24. *ſeq.* Item Linden. *Medic. Phyſiol. lib.* 2. *c.* 2. *ſeqq.* Alias & vocabulum *Pars* ad ipſam Medicinam refertur, dum quædam *Miniſtræ* & quædam *Principes* illius Artis *partes* conſtituuntur, uti paſſim in Compendiis & inſtitutionibus Medicis videre licet. Vide *Pars.*

Meros, μηρὸς. Vide *Femur*.

Merſor. Vide *Urinator*.

Merula, κόσσυφος, κοττυφὸς, & nomen avis, & piſcis habetur. Avis hiſtoriam & uſum in cibis medicumque tradit Aldrov. *l.* 16. *Ornithol. cap.* 6. Laudat & Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 14. *ſ.* 1. *c.* 14. Piſcis vero deſcriptionem cum uſu Aldrov. *l.* 1. *de piſcib. c.* 6. Meminit & Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 28. *l. de bon. & mal. ſucc. cap.* 3. Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 3.

Merulus, αὐσάλων. Vide *Æſalo*.

Merus, *meracus*, ἄκρατος, in genere dicitur de omni illo, quod homogeneum, ſincerum, nullaque alia re permixtum eſt. Strictius tamen ſæpe ſumitur de *vino* aqua non diluto, ſincero; quod Hipp. 3. *de morb.* XV. 33. ἄκρητον οἶνον, vocat. Lind. *Ex. VII.* §. 24. Dieter. *n.* 33. Rhod. *in Lex. Scribon.*

Merycismos, μηρυκισμὸς, vide *Ruminans*. *Ruminatio*.

Meſaræon, *meſenterium*, μεσάραιον, μεσεντέριον, ſynonyma ſunt. Ita vero vocatur corpus membranoſum medium inter inteſtina ſitum habens, per quod varia vaſa, arteriæ & venæ *meſaraicæ* dictæ, venæ lacteæ, lymphatica vaſa, nervi quoque una cum multis glandulis feruntur, inteſtinis annexum; cujus pleniorem hiſtoriam vide apud Anatomicos, præſertim Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 12.

Meſera, id eſt, *Tutia Alexandrina*. Rul. & Iohnſ.

Meſel, *moſel*, id eſt. *Stannum*. Iid.

Meſemar, vide *miſmar*.

* *Meſenterica*, ſunt medicamenta, quæ meſenterii morbis occurrunt; ſuntque vel ſalina, vel ſaponacea, vel aromatica, vel ſtimulantia. Nomen ducitur a μεσάραιον. *Meſenterium*.

Meſenterion, vide *meſaræon*.

Meſes, μέσης, nomen venti, qui eſt medius inter *Cæciam* & *Aparctiam*. Gal. *com.* 3. *de humor. t.* 13.

Meſianum, μεσιανὴ, nomen Emplaſtri, quod alias ἀνίκητον dicebatur, Autor ejus fuit Crito, & deſcribitur a Gal. *l.* 6. *de C. M. P. G. c.* 2. Vide *Anicetum*.

Meſire vocatur affectus quidam hepatis cum gravitate conjunctus, cujus ſigna ſunt tumor, inflammatio, mordicatio, denigratio linguæ. Avic. *l.* 3. *fen.* 14. *tr.* 3. *c.* 5.

Meſocolon, μεσόκωλον, generaliter ſignificare videtur apud Hipp. *membranam medianam* quandam, vel interſtitium 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 7. Strictius vero dicitur de parte *meſenterii*, quæ inteſtina craſſa, præſertim colon, annectit in dextro & ſiniſtro latere, & parte infima recto inteſtino adhæret. Gal. *com. ad d. l.* Gorr. Foeſ. *Oec. p.* 408. Barth. *l.* 1. *Anat. c.* 12.

Meſocranon, μεσόκρανον, idem, quod κορυφὴ, *vertex*. Gorr.

Meſodme, μεσόδμη dicitur *trabs grandior tranſverſa*, Lat. *medianum*, quæ ab una domus parte ad alteram tranſit, & alias minores trabes ſuſtinet. Hippocrat. 4. *de artic. t.* 43. Foeſ. *d. l.*

Meſogloſſi ſunt iidem Muſculi, qui alias dicuntur *Genioglossi*, Bartholin. *l.* 3. *Anat. cap.* 12. *p.* 549.

Meſomphalion, μεσομφάλιον, idem, quod ὀμφαλὸς, *umbilicus*. Gorr.

Meſophryon, μεσόφρυον, dicitur Ruffo ea pars ſa-

faciei, quæ inter ambo ſupercilia media eſt, ſupra naſum, ad frontis finem ſita, & quia depilis eſſe ſolet, Capella lepide vocavit *Glabellam*. Gorr. Dicitur alias etiam μετώπιον. Junge Keuchen. *ad Sammonic. p.* 230.

Meſopleurios, μεσοπλεύριος, epitheton *muſculorum Intercoſtalium*, πλευρόν enim coſtam ſignificat; quemadmodum & loca illa *Intercoſtalia* μεσοπλεύρια vocantur, Gal. *l.* 7. *de Uſ. P. c.* 21. & *l. de muſc. diſſect. c.* 23.

Meſopotamenon, μεσοποτάμενον, eſt ſpecies unguenti *Oenantharii*, h. e. ex vino & flore liliorum alborum parati, cujus deſcriptio habetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 21.

Meſos, μέσος. Vide *medius*.

Meſſis, ἄμητος, πυραμητός, dicitur illud anni tempus, quo ruſtici ſegetem maturam metunt. Gal. *l.* 1. *de Antidot. c.* 18. *meſſis* quoque ab eodem refertur inter Exercitationes corporis fortiores, *l. de San. tu. cap.* 8. Alias vocab. *meſſis* allegorice quandoque accipitur pro maturitatis tempore, v. g. *meſſis mineralium*. Th. Chym. *V. l. pag.* 572. & Sibold. Hemſterhuis edidit libellam, quem inſcripſit: *meſſis Aurea Anatomica*.

Meſt, id eſt, *lac. acetoſum*. *Miſal*, *Moſal*. Rul. & Johnſ.

Meſtor, μέστωρ, dicitur *Artifex. peritus*. In ſpecie de Chirurgo uſurpatur ab Hipp. *l. Mochlic.* XXII. 8. Jung. Foeſ. *p.* 414.

Meſtos, μεστος, *plenus*, refertus. Hipp. 5. *aph.* 45. Dieter. *n.* 536. Idem; quod μεμεστωμένος. Lind. *Ex.* X. §. 251.

Meta, καμπτήρ. Vide *Campter*.

Metabaſis, μετάβασις, dicitur *Tranſitus*, vel *tranſgreſſio*/Medici ab una indicatione ad aliam, ab uno remedio ad aliud, quæ debet fieri cum prudentia, non temere, aut cum violentia, uti colligitur ex Hipp. 2. *aph.* 51. & 52. ubi verbum μεταβαίνω, *tranſeo*, legitur. Jung. Dieter. *n.* 538. Fere idem eſt, quod μεταβολή, *mutatio*, niſi quod hæc latiorem habeat ſignificationem.

Metabole, μεταβολή, idem, quod μεταλλαγή, ſignificat *mutationem*. Dicitur vero in Medicina de omnis generis rebus, de anni temporibus, de victu, remediis, cauſſis morbificis &c. Vide Foeſ. *p.* 408. Dieter. *num.* 540. Ubi quidem in genere notandum, quod omnes magnæ & celeres *mutationes* ſint vitandæ, Gal. *comm.* 2. *de humor. t.* 29. 2. *de R. V. I. A. t.* 52. *mutatio* a contrario in contrarium debet fieri per elementum intermedium. *Th. Ch. Vol. V. p.* 55. Quod vero *mutatur* de ſpecie in ſpeciem, debet reduci in primam meteriam. *Ibid. p.* 543. Criſis quoque dicitur *mutatio* repentina. De *mutatione* ſexus pro & contra quædam propoſuit Rolfink. *de part. genital. Part.* I. *c.* 2. & 3. Vide *Tranſmutatio*.

Metacarpion, μετακάρπιον, *Meteearpus*, *Poſtbrachiale*, dicitur pars manus extremæ mediæ inter digitos & carpum ſive brachiale, cujus interior pars dicitur *vola*, θέναρ, ὑπόθεναρ, exterior *dorſum* ὀπίσθεναρ. Alii tribuunt *metacarpo* quinque oſſa tertium os pollicis quoque annumerantes; alii vero quatuor. Nobis perinde erit. Vide Barthol. *Anat. l.* 4. *c.* 1. & *libell.* 4. *c.* 20.

Metacraſma, μετακέρασμα, ſignificat *temperatam aquæ mixturam*, eſtque idem, quod κέρασμα, quando aqua frigida mutatur in temperatum & veluti lacteum teporem, Hippocr. 3. *de R. V. I. A. t.* 49. Galen. *comm. ad h. l.* Foeſ. 409.

Metachoreſis, μεταχώρησις, ſignificat ſeceſſionem materiæ morboſæ in aliam partem, atque ita idem eſt, quod μετάστασις, de quo nomine p. p. Illud legitur. apud. Dieter. *Iatr. n.* 589. *p.* 879.

Metacheirixis, μεταχείριξις, idem, quod χείριξις, tractatio manuaria. Vide *Cheirixis*.

Metacinema, μετακίνημα, dicitur *dimotio* vel *tranſmotio*, uſurpaturque de pupillis, Hippocr. 2. *Prorrhet.* XXIIX. 28. Verbum etiam μετακινέειν ſumitur pro *tranſmutare*, proprie *tranſmovere*, ſive loco movere, Hippoc. *l. de loc. in hom.* LV. *ſeqq.* Lind. *Ex.* XIII. §. 329. *ſeqq.*

Metacondyli, μετακόνδυλοι, dicuntur, teſte Ruffo, poſtremi digitorum articuli unguibus proximi; quemadmodum medii κόνδυλοι, & primi metacarpio proximi προκόνδυλοι. Gorr.

Metagrammatiſmos, μεταγραμματισμός, *Tranſliteratio*, ſignificat permutationem veteris literaturæ in recentiorem. Gal. *com.* 2. *de iis*, *q. in med. t.* 23.

Metalepticos, μεταληπτικός, i. e. *tranſumtivus* vel *tranſlativus*, & dicitur de motu quodam, quem natura muſculis quibuſdam conciliavit, & ſimilis eſt motui ſive tenſionis ſpeciei illi, quæ a ſuperiori laqueo Gloſſocomii perficitur. Gal. *l.* 1. *de V. P. c.* 14. *l.* 6. *meth. med. c.* 5. *ad fin.*

Metallage, μεταλλαγή, idem, quod μεταβολή. Vide *metabole*. Jung. Dieter. *n.* 541.

Metallum, μέταλλον, proprie dicitur corpus perfecte mixtum ſubterraneum durum, ponderoſum, ductile, fuſile, ex ſulphure & Mercurio, ſive aqua mercuriali conſtans. Plura de *metallorum* deſcriptione, generatione, principiis vide apud Cæſal. *de metall.* Georg. Agricol. *h. t.* Th. Chym. *Vol.* I. & *ſeqq. paſſim* Schroder. *l.* 3. *c.* 11. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Be-

l. Benker. *in metallurgia.* Aldrov. *in muſæo metallico*, &c. Numerantur ſex: Aurum, argentum, ferrum cum chalybe, ſtannum, cuprum, plumbum: Dantur & alia corpora, ſed imperfectiora, ut cachimia, electra, de quibus ſuis locis, quæ vocantur commode τὰ μεταλλικὰ, *metallica*, Th. Chy. *Vol. I. p.* 588. *ſeq.* item Mineralia. Libavius diſtinxit *metalla* in *Naturalia*, & *Sapientum.* Illa numerat ſeptem, addens antea dictis ſex adhuc Calaemum. Hæc vocat aurum Philoſophorum, argentum Philoſophorum; Deinde & Mercurium Philoſophorum &c. *S. A. Ch. l.* 4. *c.* 18. Quæ Helmontii ſit de *metallis* ſententia, inquiratur in Indice Operum ſuorum, *metallum currens* dicitur Mercurius vivus, Rul. & Iohnſ. Metallum ſtricte dictum vocatur Mixtura metallica ex cupro & ſtanno, vel plumbo, ut & pauca quantitate argenti, quod ponderoſius eſt *metallis* ſimplicibus ob denſitatem majorem, ſed & propterea fragilius, quia flecti nec reſilire nequit. Jac. le Mort. *Metallurg. contract. Chymiæ annexæ p.* 272.

Metallurgia vocatur pars Chymiæ inſerviens ſubterraneorum, metallorum & mineralium præparationi & depurationi ad uſum Medicinæ neceſſariæ. Jac. le Mort. *Chym. Medico-Phyſ. c.* 1. *p.* 2.

Metallus ab Helmontio propria contra uſum Grammaticum autoritate vocatur cum additione *primus vel maſculus*, Minerale quoddam ex Mercurio & Sulphure metallicis conſtans, & communiter credunt eſſe *cinnabarin nativam tr.* Recepta Injecta, in appendice. A Paracelſo *Electri minoris immaturi* nomine venire ſcribit Iunken *Chym. Experim. P.* 1. *ſ.* 5. *c.* 1.

Metamorphoſis, μεταμόρφωσις. Vide *Tranſmutatio.* Alias vocabulum hoc Græcum ſumitur pro ſpecie generationis vel formationis animalium, quando vermis ex ovo naſcitur vel ex eruca ad perfectam magnitudinem aucta vel ex aurelia papilio, & opponitur τῇ ἐπιγενέσει, quando per partium additionem animalia nata adoleſcunt. De utraque legatur Guil. Harveus *de generat. animal. Exerc.* 45. quam tamen opinionem ſuſpectam reddit Oliger Jacobæus *de Ran.* & *Lacert. c.* 1. *p.* 10. *ſeq.*

Metapedium, μεταπέδιον, idem quod *metatarſus*, cujus oſſa ſunt quinque, de quibus vide Barthol. *libell.* 4. *An. c.* 21.

Metaphrenon, μετάφρενον, idem, quod νῶτος, *Dorſum.* Vide ſupra lit. D.

Metaporopœia, aut *metaporopœeſis*, μεταποροποιΐα, μεταποροποίησις, eſt exiguorum meatuum corporis mutatio a ſtatu p. n. ad naturalem, & ita idem, quod μετασύγκρισις, Gal. *l.* 4. *meth. med. c.* 4. Unde & curatio *metaſyncritica* a Methodicis appellata, quæ in inveteratis affectionibus adhibebatur, cum nihil profeciſſent reliqua auxilia, *l.* 2. *de C. M. S. L. c* 2. Habent autem μετασυγκρίσεως facultatem præter medicamenta alia etiam plurima, ut varia geſtationum genera deambulationes, vocis exercitia, unctiones, cucurbitæ, dropaces, inſolatus, frictiones pſilothra, ſmegmata, ſinapiſmi, vomitus, vires reficiens victus, balnea, vinum, varius cibus, ut ſcribit Æginet. *lib.* 5. *c.* 3. & *l.* 3. *c.* 63. & 68. ubi Latine redditur *Recorporaticium.* Apud Dioſcor. etiam complectitur μετασυγκριτικὴ δύναμις virtutem ex alto evocandi. *l.* 4. *c.* 157. Jung. Foeſ. *p.* 409. Quid Oribaſius fermentum μετασυγκριτικὸν vocaverit fermentum antiquum, videatur *l.* 1. *Synopſ. c.* 11. allegante Velſchio *in Sylloge Obſ. ad Marc. Cumani Obſ. LI. p.* 67.

Metaptoſis, μετάπτωσις, dicitur *permutatio alicujus morbi* in alium, priori ceſſaante, fitque duplici modo, vel per διαδοχὴν, aut per *metaſtaſin. Diadoche* fit bonis ægri rebus, cum morbifica materia ad ignobiliorem partem, ſuperne deorſum, intus foras, & procul a morbi foco excluditur. *Metaſtaſis*, contrario ſe habet modo & periculoſa. Heurn. *l.* 2. *Inſt. Diet. n.* 543. Rolf. *O & M. M. Sp. l.* 3. *ſ.* 2. *c.* 47. Verbum eſt μεταπίπτω, tranſeo, *permuto*, quo etiam Hippocr. in eadem ſignificatione uſus Hipp. 1. *Prorrh. ſect.* 1. *t.* 12. 27. *ſect.* 2. *t.* 8. 43.

Metarſios, μετάρσιος, *elevatus, ſublimis.* Uſurpatur de diverſis rebus. Facies *elevata* legitur in Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. III.* 2. Lectus *elatus*, vel *ſublimis l.* 1. *de tit. XCIII.* 15. Reſpiratio *ſublimis*, *l.* 2. *XXII.* 2. Vid. Foeſ. *p.* 409.

Metas, id eſt, *pondus*, mecal, mekal. Rul. & Iohnſ.

Metaſtaſis, μετάστασις, vide *metaptoſis*. Sumitur & pro ſolutione morbi, 5. *aph.* 7. Dieter. *n.* 543.

Metaſyncriſis, μετασύγκρισις. Vide *metaporopœia.*

Metatarſium, *metatarſus*, μεταταρσίον. Vide *metapedium.*

Metatheſis, μετάθεσις, *Tranſpoſitio* Lat. dicitur. Refertur a Rolfink. inter indicationes præſervatorias, quando cauſſa morbifica ſolida, quæ evacuari nequit, in alium locum, ubi minus nocere poteſt, *tranſponitur*, e. g. quando calculus veſicæ retro pellitur, aut cataracta in oculo acu deprimitur. *O. & M. M. Sp. l.* 4. *ſ.* 2. *c.* 14.

Me-

Metaxa, μετάξα, vocatur Actuario & Nicolao Myrepſo *Sericum* & μεταξωτὸν, *ſericeum*, ſicut ex illis notavit Scapula *in Lexico*. Occurrit etiam in Corpore Juris *l.* 39. *ff. de public. & vectig.*

Metempſychoſis, μετεμψύχωσις, terminus Philoſophicus potius, quam Medicus, notans *tranſmigrationem animarum*, commentum Pythagoricum, & Platonicæ Philoſophiæ, de quo legatur Jul. Alex. *l.* 22. *Sal. cap.* 7. C. Hoffm. C. *in Gal. LL. de V. P. n.* 18. 19.

Meteoros, μετέωρος, proprie dicitur *pendulus*, *ſuſpenſus*, in ſublime elatus, ſublimis. Uſurpatur ſæpe ab Hipp. v. g. de hypochondriis elatis ſeu tumidis, 4. *aph.* 73. & 5. *aph.* 64. Tales etiam tumores vocantur μετεωρισμοὶ, quamvis & μετεωρισμοὶ apud eundem dicantur *ægrorum ſurrectiones*, dum exurgendo ſeſe attollunt & reſident, *ſect.* 2. *Progn. t.* 6. & *Coac. t.* 493. Porro μετέωρα quoque dicuntur πνεύματα καὶ ῥεύματα, humores & ſpiritus *ſublati* & *penduli*, qui non fixi, ſed ad fluxum & motum, habiles atque diſpoſiti, 4. *de R. V. I. A. t.* 28. aut humores excernendi, *l. de vet. med. XXXIV.* 13. Partes quoque ſolidæ in aere veluti *ſuſpenſæ*, nec *ſuſtentatæ*, v. gr. cubitus, 1. *de fractur. t.* 52. Reſpiratio ſublimis, πνεῦμα μετέωρον, Hipp. aliquando dicta, ubi cum ſcapularum muſculis agitatis fit reſpiratio, Jul. Alex. *not. ad Gal. l.* 4. *de L. A. c.* 8. Dieter. *n.* 544. Dolores ſuſpenſi, ἀλγήματα μετέωρα, qui in ſuperficie corporis fiunt, Foeſ. *p.* 410. Tropice quoque antiquis μετέωρος dicebatur *animi pendulus*, qui dubius & anceps nihil certe ſtatuit. Galen. *cap.* 4. *de R. V. I. A. t.* 118. & *Res ipſæ incertæ*, μετέωρα πράγματα, quorum eventus expectatur, Foeſ. *d. l. p.* 411. μετεωρία quoque uſurpatur pro ἀβλεψία, *incogitantia*, quod Hipp. alibi ὑπεροπᾷν, q. d. ſupervidere. C. Hoffm. *in Gal. LL. de V. P. n.* 416. Alias in Phyſicis *meteora* vocantur phænomena in æthere vel aere diverſa, quorum alia ignita, alia aquea &c. de quibus legantur ſcripta Phyſicorum, in ſpecie etiam Joh. Marc. Marci *Phil. Vet. reſt. P.* 2. *ſect.* 5. Schr. *l.* 1. *c.* 4. de *Meteoris microcoſmicis* Obſervationes *in Eph. N.Cur. A.I. Obſerv.*77. Quid Paracelſus per *meteoricam ſagacem* & *minorem* velit, Lector ipſe colligat *ex Philoſ. ſagac. l.* 1. item per *meteoricam cœleſtem*, *l.* 2. Uno verbo, ſunt Ænigmata Bœotica.

Meter, μήτηρ. Vide *mater*.

Metexeteros, μετεξέτερος, Hipp. dicitur *alius*, aliquis, quidam, 2. *de fract. t.* 18. 3. *de art. t.* 59. *ſ.* 3. *t.* 82. 93. *ſ.* 4. *t.* 26. Foeſ. *d. l.*

Methe, μέθη, vide *Ebrietas*. Verbum μεθύω, *inebrio*. Hipp. 5. *aph.* 5. Dieter. *n.* 524.

Methemerinos, μεθημερινὸς, idem, quod καθημερινὸς, epitheton febris *quotidianæ*, quæ ad integritatem non deſinit. Gorr.

Methodus, μέθοδος, æquivocum eſt in Medicina. 1. & primario ſic dicitur via & ratio, qua quid in arte inveſtigamus, & quæ probe ſunt inventa approbamus, retinemus, exequimur, quæ minus recte redarguimus. Galen. *l.* 1. *Meth. med. cap.* 4. Foeſ. *pag.* 401. Jungatur Celſ. Martinengus *de methodis*. Huc pertinet *methodus medicinalis*, quæ eſt pars Medicinæ princeps, monſtrans modum agendorum pro obtinenda ſanitate; & in ſpecie *methodus medendi*, quæ eſt brevis, certa & tuta via reducendi ægros ad ſanitatem priſtinam. Utriuſque *Conſervativæ* & *Curativæ methodi* carceres ſunt Indicationes, *Dogm. Med. Gen. P.*4. *c.*1. *ſeqq.* Lind. *Ex. VIII.* §. 62. Deinde abuſive aut ſaltem φαινομένως, ſignificat μέθοδος illam viam artis, qua ſaltem per paucas quaſdam communitates apparentes ad artis finem obtinendum nonnulli tendunt. Unde & hujuſmodi Medici *methodici* dicebantur, ut & ab Autore *Theſſalo Theſſalici*, contra quos acriter pugnavit in ſcriptis ſuis Gal. Summa reprehenſionis hæc eſſe poterit, quod ſcripſerit, *methodicam hæreſin* omnia artis bona deſtruere, *l.* 2. *ad Glauc. c.* 2. Denique apud Hipp. quoque μέθοδος ſignificat *ſeceſſum*, digreſſionem, aut tranſmigrationem, *l. de ſeptimeſtri partu. IV.* 14.

Methypoſtroſis, μεθυπόστρωσις, Hippocrati *lecti ſubſtrationem* vel permutationem ſignificat, 2. *de fract. t.* 64.

Metopion, μετώπιον, nomen *unguenti*, eſtque idem, quod *Mendeſium*, vel *Ægyptium*. Vide *Mendeſium*. Deſcriptionem vide apud Dioſc. *l.* 1. *c.* 71. Ægin. *l.* 7. *c.* 20. qui ita dictum putat a *Galbano*, cujus germen μέτωπον vocatur. Occurrit & apud Hipp. *l. de Loc. in hom. XX.* 6. quamvis Foeſ. exiſtimet, frequentius adhuc allegari *in l. de ſuperfœtat. & libr. de morb. mul.* ſub vocabulo μέτωπον, quod *dd. ll.* aliquoties occurrit, *Oec. p.* 411.

Metopon, μέτωπον, vide *Frons*. Hinc μετωπιαῖος, dicitur *ad frontem pertinens*, v. g. ſudor *frontis*, Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LVI.* 6. & de faſcia *frontis*, Gal. *l. de faſciis c.* 5.

Metra, μήτρα, *Uterus*, *Matrix*, locus, in quo fit conceptio, dicitur. Vide *Hyſtera*, *matrix*. Ita vero vocatur, quod ex ea veluti matre omnia animantia oriantur, vel quod matres efficiat, vel quod fit menſura, μέτρον, temporis certi ad purgationes & partus. Μῆτραι etiam in plurali pro *ſecundinis* ponitur. Hipp.

l. de nat. mul. XC. 1. quamvis Lind. ſcripſerit ὑστέρων. Et ſi Gal. fides eſt *in exegeſi Hipp.* μήτρη idem eſt, quoe ἐπιδιδυμὶς, quam definit, quod ſit varicoſus tumor teſti incumbens, ſed Foeſ. hoc loco legi mavult μήτρῃ, an recte, non eloquor.

Metrenchytes, μητρεγχύτης, vocatur inſtrumentum & ſypho, quo fit injectio liquoris medicati in uterum. Galen. *l.* 5. *meth. med. c.* 5. Ejus delineationem vide apud Sculter. *Arm. Chirug. Part. I. Tab. XIII. fig.* 2. & modum applicandi *T. XLIII. f.* 6. Hinc & illa medicamenta liquida vocantur μητρέγχυτα, Schr. *l.* 2. *c.* 45. Lang. *l.* 1. *ep.* 80. Rolf. *O.* & *M. M. Sp. l.* 9. *ſ.* 6. *c.* 7.

Metretes, μετρητὴς, *metreta*, id eſt *Cadus*. Vide ſupra. Menſura maxima apud Atticos, capiens choas 12. aut libras 108. Gorr.

Metrios, μέτριος, *mediocris*, τὸ μέτριον, vel μετριότης, *mediocritas*. Vide ſupra. Hippocr. 2. *aphor.* 3. & 4. Dieter. *n.* 545.

Metrocelides, μητροκηλῖδες, h. e. *Nævi materni*. Hanc Græcam vocem finxiſſe nobis videtur Caſp. Theoph. Bierlingius *in Theſibus Medico-Practicis p.* 193. quia in nullo Lexico vel alio Autore reperire licuit. Enimvero ſi cuivis licebit fingere nomina, proh Deum immortalem! quanta farrago vocum inde reſultabit.

Metron, μέτρον. Vide *Menſura*.

Metropolis, μητρόπολις, proprie ſignificat arcem, caſtellum, urbem alicujus regionis primariam munitiſſimamque. Tropice uſurpatur de cerebro, & de calore. Hipp. *l. de Carnib. ſ. de principiis*, *IV.* 11. 12.

Metroproptoſis, μητροπροπτωσις, id eſt, *procidentia uteri*. Vide *Procidentia*. Item Emplaſtrum μητροπροπτωτικὸν, hujus deſcriptio legitur *in Pharmacopœa Collegii Londinenſ. p. m.* 394.

Metus, φόβος, Dieter. *n.* 906. idem, quod *Timor*, *Pavor*, vocatur affectus quidam animi, cujus character in hoc conſiſtit, quod fiat animæ veluti contractio, & ſpiritus animales a ſuperficie corporis ſubito recedant, & a ſolidis functionum ſuarum muniis inhibeantur. *Metus* cum extremus eſt, degenerat in deſperationem. Willis *tr. An. Br. P.* 1. *c.* 9. & Charlt. *Ex. VIII. Path.* §. 24. Refertur inter morbos infantum, ab Hipp. 3. *a.* 24. & inter cauſſas morborum a Rolf. *O.* & *M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 104. Remedia vero exhibet contra illum *l.* 14. *ſ.* 3. *c.* 10.

Mevium a Germanis vocari morbum Gallicum, autor eſt Fallop. *de Morb. Gall. c.* 2. *mevium* notare obſcœnum, verum quæ Germaniæ regio hoc termino utatur, nobis non conſtat.

Miaſma, μίασμα, *Inquinamentum*, Idem, quod *Contagium*, de quo ſupra lit. C.

Mica, ψίξ, ψιχίον, dicitur communiter minutiſſimum fruſtulum panis friati. Ita *mica panis albi* toſti increditur pulveres pepticos apud Craton. *in Conſiliis* aliquoties. *Mica* vero etiam predicatur de fabulo lucido, argenti vel auri colorem referente, vulgo *Argentum felium* dicto, *in Ephem. N. Cur. Ann.* II. *Obſ.* 78.

Micatio, στίλβη, στίλβωσις, idem eſt quod *fulgor*, *coruſcatio*, ſplendor. Hodieque tamen dicitur quoque de *ſanguinis undulatione*, & palpitatione aliqua, quæ oritur ex lucta portionum activarum & ſpirituoſarum cum craſſioribus & paſſivis. Vide Charlton. *Oec. Anim. Ex. V.* §. 16.

Micha, *Michach*, i. e. *Venus*, *Cuprum*. Rul. & Iohnſ.

Micleta, id eſt, experta, nomen eſt Opiatæ cujuſdam, cujus deſcriptio habetur in Antidotario Nicolai apud Maſuen *Operum fol. m.* 386. & vi pollet adſtringente in alvi & ſanguinis fluxibus. Extat etiam *in Diſpenſator. Auguſtano*.

Microcoſmetor, terminus novus a D. Dolæo fictus, denotans auram quandam diviniorem toti mundo coextenſam, in prima creatione ſenſu donatam, & eſſe a ſpiritibus animalibus diſtinctum quid, illis vero uti tanquam præcipuo ejus inſtrumento, & in brutis ſolum dominari, in hominibus vero, ubi anima rationalis conjuncta eſt, ſub hujus imperio ope ſpirituum animalium ejus juſſa exequi, quemadmodum ita explicavit *in Encyclopædiæ præfatione ad Lectorem*. Sedem ſuam habet in cerebro, & ſpiritibus animalibus a ſanguine nimis efferveſcente & ſcoriis ſulphureis referto offenſis & commotis, *microſmetoe* fit *Coſmetorges*, h. e. Rex iræ, uti hoc fuſius propoſuit *l.* 2. *Encyclop. c.* 2. Vide *Coſmetorges*.

Microcoſmus, μικρόκοσμος, vocatur *Homo* ad differentiam *macrocoſmi*, ceu mundi majoris. Quod epitheton valde arridet Paracelſicis & Spagyricis. Rul. & Iohnſ. ita deſcripſerunt: *microcoſmus* eſt parvus & medius mundus inter firmamentalem & elementalem ſitus naturaliter, qui de utroque participat, i. e. *homo*: quia quicquid in illis realiter & actu continetur, in homine pariter habetur ſpiritualiter & potentia. Quo fit, ut una ſit iſtius & eadem, quæ de illis fieri poteſt ac debet Anatomia Philoſophica vera, non mortua cadaveris, ſed viva eſſentialis pariter ac effata.

Pro-

Prolixius hæc deducta legantur in Th. Chym. *Vol. V. p.* 369. & Baſ. Valent. *Opuſc. Germ. de microcoſmo*. Quamvis vero non penitus improbanda ſit illa comparatio *Hominis* cum Mundo univerſo, & ita nomen *microcoſmi* iſti abſque veritatis jactura tribui poſſit, approbante quoque inter Patres Eccleſiæ Joh. Damaſceno, & allegante C. Hoffm. *c. in Gall. LL. de V. P. n.* 175. Nihilo tamen minus merito animadverterunt viri docti & Chymici periti in Paracelſ. & ejus ſectatores, quod Elenchum ſecundum quid committant, dum quod quadantenus, & per ſimilitudinem partis cum toto dictum eſt, univerſaliter interpretantur, & eſſentialiter exponunt, indeque poſtea, utpote ex falſo principio, magnificas texunt conſequentias, verbis veriſſimis Libav. *in Exam. Philoſ. viv. ſec. deſcr. Hartm. ſect.* 38. *T. IV. Oper. p.* 259. Idem fecit Rolf. *in Chimia ad A. F. R. I.* 1. *c.* 20. *ſeqq.* Helmont. *tr. Invent. Tartari in morb. temerar. n.* 15. *ſeqq.* quamvis hic ſibi non adeo certo conſtiterit. Siquidem aliis in locis, præſertim *in tr. de Magn. vuln. cur. microcoſmico cœlo* ſingulares tribuat ſigillandi virtutes. Alias Hominis contemplatio ex ſuis principiis vocatur *microcoſmica ſcientia*, Libav. *in Typo Art. Med. Hipp. & Hermet. T. III. Oper. p.* 123. Præter illam ſignificationem *microcoſmus* quoque tribuitur *Lapidi Philoſophico*, uti conſtat ex *Th. Chym. Vol. I. pag.* 515. Libav. *Apoc. Herm. Part. poſt. Tom. II. Op. p.* 418.

Micrologia, μικρολογία, Gal. vocatur inanis illa ſubtilitas vocabulorum, & eſt idem, quod λεπτολογία, *argutiæ* inanes, *l.* 2. *meth. med. circa fin.*

Microphthalmes, μικρόφθαλμος, dicitur, *qui parvis oculis præditus* eſt.

Microrchides, μικρόρχιδες, dicuntur, quibus teſticuli ſunt magnitudine ciceris aut fabæ, ſicut e Fideli *p.* 335. notavit P. Amm. *Irenic. p.* 136.

Microſcopium, μικροσκοπεῖον, vocatur *Conſpicilium*, ſive vitrum arte paratum, quo atomi viſibiles quaſi, & minutula etiam infecta in molem coloſſeam tranſmutantur: cujus inventor creditur Franciſc. Fontana, Neapolitanus. Hujus vitri ope quamplurima antea ignota inventa & detecta ſunt: unde integra Meſſis Obſervationum *microſcopicarum* occurrit *in Ephem. N. Cur. A. I. Obſ.* 13. & *A. II. Obſ.* 27.

Mycroſphyctos, μικρόσφυκτος, cui pulſus eſt parvus, vel debilis. Legitur apud Dioſcor. *l.* 5. *c.* 17. & allegavit Lind. *Ex. X.* §. 155.

Microſplanchnos, μικρόσπλαγχνος, vide *Parviviſcerus*.

Microtrapezos, μικροτράπεζος, dicitur, qui tenui menſa & victu utitur, & opponitur gulæ, vel cupediis dedito. Linden. *Ex. XVI.* §. 166.

Mictio, ὄρησις, Mictus, ſignificat excretionem urinæ, ab ὀρέω, *mingo*, *mejo*. Hipp. 4. *aph.* 83. Dieter. *n.* 653. Foeſ. *p.* 469. eſtque vel ſecundum, vel præternaturalis. Ad hanc quoque pertinet *mictus ſanguinis* vel *mictio cruenta*, de qua in Practicis plura occurrunt; præſertim apud For. *l.* 24. *Obſ.* 6. *ſeqq.*

Micturiens, ὀρητιῶν, vocatur, qui libenter urinam excernere conatur, unde & ſomnians ſe reddere urinam, ſtragula ſua permingit. Helmont. *tr. jus Duumvirat. n.* 31.

Miſres, id eſt, *Aſphaltum*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Migrana, idem, quod *Hemicrania*, morbus capitis, qui modo dextram, modo ſiniſtram ejus partem occupat, & ad ſuturam uſque protenditur, quæ doloris interſtitium eſt. Ita dicitur a *Grana*, quam vocem pro *capite* acceperunt antiqui. Keuchen. *Not. ad Sammon. p.* 92.

Miles, στρατιώτης, quid ſignificet, nec pueros latere poteſt ex vocabulario. Ad forum Medicum quoque *milites* pertinent, dum eorum conditio miſerabilis ſæpiſſime eſt ob vivendi rationem, dum excubiis aliiſque negotiis *militaribus* interdiu noctuque defatigari coguntur, Galen. *l. de bon. & mal. ſucc. c.* 12. hinc variis morbis gravioribus ſunt obnoxii, v. gr. Catalepſi ex nimio gelu, For. *lib.* 10. *Obſ.* 41. Febribus caſtrenſibus, & morbo Hungarico, ubi quandoque plures imperitia Chirurgorum Empiricorum, quam vi morbi intereunt, Lang. *l.* 1. *in præfat.*

Mileſius, μιλήσιος, derivativum ἀπὸ μιλήτου, *mileto* urbe Aſiæ, vel Cariæ celeberrimæ, Tribuitur vero Epitheton *Lanæ Mileſiæ*, ceu molliſſimæ apud Hipp. *l. de viſu II.* 2. & *l. de Sterilib. XI.* 28.

Miliarium dicitur vas altum & anguſtum in balneis ad aquas calefaciendas olim uſitatum. Rhod. *ad Scribon. n.* 60. C. Hoffmann. *c. ad Galen. LL. de V. P. n.* 280. Lang. *lib.* 1. *ep.* 50.

Miliolum, κεγχρίδιον, vocat Severinus tuberculum exterioris palpebræ magnitudine & duritie granulum parvum milii referens, quod prolixius deſcripſit *lib. de noviſſ. abſceſſ. cap* 9. § 5.

Milium, κέγχρος, refertur inter ſemina *Cerealia* a Gal. 1. *de R. V. I. A. t.* 18. Sed pauciſſimum præbet alimentum, eſtque magis medicamentum, quam alimentum, *l.* 7. *de S. Fac.*

Fac. h. tit. miliacei panes ſunt friabiles, aridi, in o nmedi ad nutritionem, *l.* 1. *de Al. fac. c.* 15.

Millepedes, ἴουι, vide *Aſellus*.

Milphæ, *milphoſis*; μίλφαι, ἡ μίλφωσις, idem, quod μαδάρωσις, defluvium pilorum e palpebris. Apud Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 5. *in princ.* legitur in Maſculino οἱ μίλφοι, quod alibi reperire non licuit. Perperam vero & vitioſe Caſtellus quondam per *y* expreſſit *mylphæ*, quem tamen imitatus etiam Stephanus Blankardus *in Lexico Medico*, ſive ex negligentia, Græcæ Linguæ: quis vero etiam acceperit pro medicamentis ad verſus defluvia capillorum, nobis non conſtat. Vide *madaroſis*.

Milto, μίλτος, dicitur Latine *Rubrica*, *minium*, inter terras refertur, vimque habet exſiccandi, detergendi, adſtringendi, &c. Meminit Hipp. *l. de ulcer. XIV.* 5. Duæ vero leguntur *Rubricæ* celebriores, quarum una vocatur μίλτος σινωπικὴ, ἡ σινωπὶς, *Rubrica ſinopica*, aut *minium ſinopicum*, Gal., *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 7. Dioſcor. *l.* 5. *c.* 111. Altera μίλτος λημνία, *Rubrica Lemnia*, Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* Eſt & *fabrilis*, ſive μίλτος τεκτονικὴ, quæ inferior eſt *Sinopica*, Dioſc. *d. l. c.* 11v. Schroder. *l.* 3. *c.* 2. *in fin.* Rul. *in Lex.*

Milvus, ἰκτῖνος, vide Ictis. Eſt & nomen piſcis volantis, cujus hiſtoria cum uſu habetur in Aldrov. *lib.* 2. *de piſc. cap.* 5. Chiocc. *Muſ. Calc. ſect.* 1. *p.* 76.

Mimo, μιμὼ, idem, quod πίθων, πίθηκος, *Simia*, animal quadrupes, digitatum, viviparum, ita dictum, quod hominis mores imitetur inſtar mimi, C. Hoffm. *C. ad Galen. LL. de V. P. n.* 168. & *l.* 1. *V. L. c.* 25. *Simiæ* vero hiſtoriam & uſum vide apud Aldrov. *l.* 2. *de quadr. vivip. dig. c.* 5.

Mina, μνᾶ, nomen eſt ponderis certi, eſtque duplex. Una *mina Attica* & *Ægyptia*, quæ habent uncias ſedecim, h. e. drachmas 128. altera *Romana*, quæ uncias viginti continet, Gal. *l. de pond.* & *menſ. cap.* 3. Ægin. *tit. eod.* Plinius tamen *l.* 21. *H. N. cap. ult.* dicit: *minam* pendere drachmas centum. Quin etiam Fannius: *minam* vocitant, noſtrique *minam* dixere priores, centum hæ ſunt drachmæ, citante Caſtell. μνᾶ quoque ſignificare μυρία, id eſt, *mille*, ait Heſychius, allegante C. Hoffm. *l.* 6. *V. L. c.* 7.

Minera proprie dicitur terra, ſive materia, ex qua mineralia & metallica maxime fiunt, ut *minera* ſolis, cupri, antimonii, Schrod. *l.* 1. *c.* 2. Rul. Per tranſlationem quoque *minera* vocatur *materia morbifica*, v. g. *minera febris*, a recentioribus paſſim. *Minera Philoſophorum* vocatur *Lapis Philoſophicus albus operis minoris*, Libav. *S. A. Ch. l.* 5. *c.* 12. *Minera* tropice dicitur cauſſa, vel *materia morbifica* antecedens materialis, etntradiſtincta vapori, & dividitur in animatam & inanimatam, indicatque in genere evacuationem, docente Capi accio *in Compendio Methodi med. c.* 16. *ſeqq. p.* 294. *ſeq.* Meminit & *in prolixiori Methodo medendi c.* 16. *ſeqq. p. m.* 266. In ſpecie d: Incuai *minera* legatur idem *Pratt. Med. l.* 1. *c.* 15. *p. m.* 515.

Minerale duplicem habet ſignificationem, latam & ſtrictam: Late ſumitur pro omnibus illis corporibus naturalibus mixtis, quæ non comprehenduntur ſub vegetabilibus & animalibus, & dicuntur alias *res Macrocoſmicæ*; quarum expoſitionem ſub titulo *mineralogiæ* tradidit Schroder *l.* 3. *per tot.* Junge Ft. Hoffm. *in Clav.* Stricte vero ſignificat eas res, quæ quidem participant quadantenus de metallis; ſed non ſunt perfecte talia: unde & *Semimetalla* a quibuſdam dicuntur; Schrod. *d. l. c.* 15. Junge Libav. *T. III. Oper.* Deficit autem ſemper aliqua ex proprietatibus metallorum. Dividuntur a nonnullis in *Majora*, *Medica* & *Minora*. Th. Chym. *Vol. I. p.* 304. *Mineralium* originem a Sale petendam eſſe, quod Paracelſus ejuſque aſſeclæ Univerſale vocarunt, docet Iunken. *Chym. Exp. Cur. P. I. ſ.* 4. *in princ. p.* 245. *ſeqq.*

Minerva ἀθήνη, nomen Deæ Gentilium, quæ & *Pallas* dicitur. Hanc e Jovis cerebro natam eſſe, fabuloſum dixit Gal. *l.* 3. *de Hipp.* & *P. l. dec. c.* 8. Eſt & nomen medicamenti alicujus externi Emplaſtri, quo uſum ſe ſcripſit Gal. *l.* 3. *de C. M. P. G. c.* 2.

Miniſter, ὑπηρέτης, vocatur, qui ægris officia præſtat. Dicuntur alias 1. *aph.* 1. οἱ παρέοντες, quos exponit Gal. per τὰς ὑπηρέτας, *in comm. ad h. l.* & *in c.* 2. *in* 6. *Epid. l.* 43.

Minium, μίλτος, vide *Mileos*. Significat *Rubricum*. Deinde dicitur Saturnus, vel Plumbum per calcinationem reverberatoriam præcipitatum. Schrod. *l. c.* 13. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Dicitur & Crocus Saturni præcipitatur, Rul. & Johnſ. Jung. Libav. *S. A. Ch. l.* 5. *cap.* 26. Verum dicitur & *Minium nativum*, quod ex lapide quodam argenteæ venæ permiſto fieri & a *Cinnabari* differre docet Dioſc. *l.* 5. *c.* 109. quod Græce ἄμμιον vocatur. Junh. Chiocc. *Muſ. Calc. ſect.* 4. *p.* 464. Libav. *d. l.*

Mineratio dicitur levior quædam evacuatio & mo-

& moderata, ſive per vomitum, quam veteres præmittere ſolebant in principiis morborum, etiam febrium. Gr. vocatur συρμαισμὸς, 2. *de artic. t.* 51. quamvis mendoſe legatus συρμεσμὸς, notante Foeſ. *Oecon. p.* 601. Vide *Syrmæa*. De *minorativa evacuatione* plura lege apud Lang. *l.* 1. *ep.* 39. Foreſt. *l.* 29. *Obſerv.* 12. *Schol.* & *l.* 32. *O.* 6. *Schol.* Integrum quoque de *Minoratione* tractatum olim ſcripſit Ludov. Panizza Venetiis excuſum. Medicamenta *Minorativa* ſunt eadem, quæ *Lenitiva*. Id *l.* 10 *Obſerv.* 15. *Schol.* & *l.* 32. *O.* 13. *Schol.*

Minuta, epitheton Febris Syncopalis acutiſſimæ, quæ ilicet pulſum & vires proſternit, uno aut altero paroxyſmo, adeo ut ad quartum diem perdurare non valeant. Joh. Stephan. *Paraphr. in Avic. lib.* 4. *fen.* 1. *cap.* 55. *p.* 275.

Minutiæ, μινυτίαι, circa vocabula in Medicina quidem non ſemper ſunt attendendæ, vide *Micrologia*. Verum circa res ipſas, v. g. circa caſſas morborum & uſu medicamentorum minime negligendæ, monente Jul. Alexandr. *not. in Gal. l.* 2. *de C. M. P. c.* 2.

Minutio, μινύθησις, idem, quod *Imminutio*. Vide *Meioſi*. *Imminutio* ſumitur pro *Extenuatione*. 3. *de tiis, q. in med. t.* 25.

Minya, μινυα, Vide *Rubrum*.

Minythesis, μινύθησις, idem, quod μείωσις, *Imminutionem*, *Extenuationem* ſignificat, de quibus ſupra. Loca Hipp. ubi vocabulum hoc uſurpavit, vide apud Foeſ. *p.* 415.

Mirabilis, θαυμάσιος, epitheton hyperbolicum nonnullis medicamentis tributum v. g. Aqua *mirabilis* Londinenſ. & Langii, quarum deſcriptiones videantur in D. David. Spina *Manuali p.* 85. & 90.

Mirach, Arab. idem, quod *Abdomen*. Foreſt. *l.* 5. *Chir. Obſ.* 48. *Schol.* Bartholin. *l.* 1. *Anat. in proœm. mirachia* vocatur morbus, vel dolor inteſtinalis, qui fit ab humoribus acutis & pungitivis; vel ab apoſtemate *mirach*, vel meſenterii. Valeſc. de Taranta *Philon. Pharm. l.* 4. *c.* 25.

Miraculum, θαῦμα, quid ſignificet, etiam ex aliis Lexicis notum eſt, videlicet id, cujus ratio, modus & cauſſa videtur humanam rationem tranſcendere. Talia quoque ineſſe naturalibus, aliquoties Gal. docuit; præſertim circa generationem hominis & partum, ut & membra utrique functioni inſervientia. Ita oſſium dearticulationem quoque vocat *miraculum*, *l.* 1. *de P. c.* 15. *in princ.* *Miracula* quoque ſua jactant Spagyrici, ſed plerunque inepte & βαναύσως. De *Miraculis* libellum etiam ſcripſit Anglus quidam Medicus D. Bernardus Connor, cujus ſupra mentio facto, ſub nomine *Evangelii medici* ſive *Medicinæ myſticæ*: Vide *Evangelium*, in quo *Miracula* vocavit, quæ ſupra naturam ſunt & fiunt, ſuſpenſis pro liberrima DEI voluntate Naturæ legibus. An rem acu, quod in proverbio dicitur, tetigerit, alii nobis doctiores judicent.

Mirmidones Paracelſo videntur eſſe *deliramenta*, phantaſmata, *ineptæ ſpeculationes*, *tr. de Surditate* §. *Proceſſus*.

Miſadir, *mixadir*, id eſt, *Sal Ammoniacum*. Rul. & Iohnſ. *Miſadir* volatile eſt, quod volat ſuis alis & non percipitur. Ideoque dictum eſt aquila propter nimiam velocitatem. *Th. Chym. Vol. V. p.* 68.

Miſanthropia μισανθρωπία, hoc eſt, *odium in homines* ſive faſtidium converſationis humanæ. Ita vocatur a D. D. Vvedelio ſecundus Melancholiæ gradus, quando μισάνθρωποι illi dicuntur, qui hominum alias amicorum & acceptorum præſentiam averſantur, unde eorum veſtigia evitant, in latebras refugiunt, nulla non re territi, nec lachrimantur, nec aliorum lachrymis commoventur. *Patholog. ſect. III. c.* 9. *p.* 596.

Miſerere mei, ἐιλεος, barbarum nomen, denotans morbum graviſſimum Ileon. Vide *Eileos*. Helm. *tr. de flatib. n.* 28. Lind. *Ex. IIX.* §. 59.

Miſer, *miſeria*, τλήμων, τλημοσύνη, vel dicitur de ægro & morbo, vel etiam de aliis concurrentibus adverſitatibus. Ita Linden. dixit, *miſeriam* eſſe incidere in manus imperiti Medici, *Ex. XII.* §. 1.

Miſericordia, ἔλεος, inter affectus animi pertinet, quando alterius malo commovemur, & dolemus. Hæc non ſemper Medico, præſertim Chirurgo convenit, ſed potius expedit ſæpe auſteritatem adhibere in tollendis morbis, monente Dieter. *n.* 822. Alias rectiſſime urget Paracelſus in genere *miſericordiam* in Medico, quod ægris promte ſuppetias eundo imitari debeat Deum, *de Caducis* §. 1. *in princ.*

Miſmar, vel *meſemar*, dicitur *Nodus* rotundus albus, ſimilis capiti clavi, & accidit in digitis pedum ut plurimum a percuſſione & poſt exituras, h. e. eryſipelationes, inflammationes exulceratas, Avic. *l.* 4. *fen.* 3. *tr.* 2. *c.* 14.

Miſochymicus, μισοχυμικός, dicitur ab Hartmanno is, qui perſuaſum ſibi habet Chymiam non eſſe in Medicina neceſſariam, & ideo eam proſequitur *Diſp. Chymico-Med. VIII.* ab

Henr-

Henr. Petræo *inauguraliter habita Tom. IV. oper. Hartmann. p.* 5152.

Miſoptochos, μισόπτωχ@, i. e. *odio habens pauperes*. Epitheton *arthridis*, quæ eſt Bacchi & Veneris filia, nonniſi rariſſime pauperes invadens & tenuiter viventes, docente C. Reies *C. El. q.* 88. *n.* 8. *ſeqq.*

Miſos, μῖσ@. Vide *Odium*.

Miſſa, ænigmatice quoque translata ad *myſterium Lapidis Philoſophici*, cujus deſcriptionem ſub forma *Miſſæ* propoſuiſſe Nicolaum Melchiorem Cibinenſem teſtatur Libav. *Tom. II. Op. p.* 350.

Miſſadan, eſt *Argentum vivum*. Rul. & Iohnſ.

Miſſeraſſi, id eſt, *Gypſum*. Iid.

Miſſio, a verbo *mitto*, pro *Emitto*, ſumitur frequentiſſime pro *evacuatione*, ſi jungatur cum ſanguine. *Sanguinis miſſio*. *Sanguis miſſus*. Ieſſen. *in pec. tract. h. tit.* & alii. Veteres quoque *Miſſionem* vocaſſe humorem excrementitiorum peccantium ſecretionem a natura factam ad hanc vel illam partem ſingularem quaſi deſtinato & electivo conſilio ſive Critico conatu, ſcripſit D. D. Sthal *in Diſſert. de motu Humor. ſpaſmotic. c.* 10. *p.* 38. & eam fieri non tam pulſu, quam motu tonico ſpaſmodico partium ſolidarum concurrente plauſibiliter docuit.

Miſtio, *mixtio*, *mixtura*, *miſtura*, μίξις, interdum etiam κρᾶσις, late & ſtricte accipitur. Late pro omni accumulatione rerum diverſarum & ſimplicium. Ita diverſi pulveres, ſpecies & medicamenta ſimplicia ſolida dicuntur *miſceri*, ubi tamen nulla fit communicatio, aut tranſitio virtutis propriæ in alterum. *Stricte* vero ſignificat compoſitionem ſimplicium diverſorum cum unione, quemadmodum hoc ex Phyſicis conſtat. Iung. *Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 383. *ſeqq.* & *Volum. V. p.* 609. Ex hac unione oritur nova veluti qualitas & virtus compoſita, quæ *temperamentum*, κρᾶσις, vocatur. Vide *Craſis*. Chymici ita deſcribunt: *Miſtio* eſt compoſitio per minima undiquaque. Ejus ſpecies ſunt quatuor: Inceratio, Incorporatio, Colliquatio & Confuſio, Rul. & Iohnſon. De his ſpeciebus vide in ſuis Literis. *Miſturæ* quoque vocantur certæ quædam formulæ remediorum compoſitorum, inter quas palmam fert *miſtura ſimplex*, ſive *Diaphoretica*, de qua in Diſpenſatoriis. Legatur Rolfink. *Chym. l.* 4. *ſ.* 4. *per tot.* Iohnſ. *in Lex. lib.* 2. *Miſcere* etiam aliquando poni pro *bibere*, vult Keuchen. *not. ad Sammon. p.* 129.

Miſy, μίσυ, metallicum recrementum dicitur cum chalcitide cognatum, & cum chalcitide naſcitur, præterquam quod tenuiorum ſit partium. Mentio fit in ſpuriis *ad lib.* 1. *de morb. mul. Hipp. III.* 5. *Miſy peregrinum* laudat Crito apud Gal. *l.* 5. *de C. M. S. L. c.* 7. Rul. & Iohnſ. ita deſcripſerunt, quod ſit res metallica ex ſpeciebus chalcanthi, ex humore coagulato, ut chalcitis. Duplex habetur: *Nativum* & *factitium*. Jung. Schrod. *l.* 3. *c.* 18. Fr. Hoffm. *in clav.* Chiocc. *Muſ. Calceol. ſ.* 4. *p.* 476. Rhod. *ad Scrib. p.* 76.

Mitella, μιτρίν, idem, quod *Faſcia*, qualis adhibetur ad cubitum fractum, Hippoc. 1. *de artic. t.* 51.

Mitridatium, μιθριδάτειον, ita dicitur, *Antidotus* a Mithridate Rege inventa & compoſita, qua ſe a venenis tutum ſervaſſe dicitur. Verum variæ ejus proſtant compoſitiones, de quibus apud Gal. *in lib. de Antidotis*, necnon *in Diſpenſatoriis*. Nobis videntur, ſalva aliorum autoritate, quo grandiores, eo inconcinniores & ineptiores formulæ. Quænam ſimpliciſſima fuerit, tradit Plin. *l.* 23. *c.* 8. & ex hoc Keuchen. *not. ad Sammon. p.* 293. Paracelſ. quemadmodum plurimis aliis terminis abuſus, ita etiam huic quoque ænigmaticam & myſticam tribuens ſignificationem, quando finxit *Mithridatium Olympii* & *Theriacam cœleſtem*, i. e. miſturam ſideream arcanam, *l.* 1. *Philoſ. ſagac.*

Mitigatio, παρηγορία, πρᾶυνσις, idem, quod *Lenitio*. *Mitigatoria* remedia, vel *mitigantia*, eadem cum *Anodynis*, Gr. παρηγορικὰ, quæ dolorem leniunt. Vide *Anodynos*. Quædam ſunt per ſe, quædam per accidens talia, Gal. *l.* 2. *de S. Fac. c.* 14. Dicuntur & λυσίπονα, παυσίπονα. Ruland. & Iohſ. *Mitigativum magnum* vocat Paracelſ. quod ex *Sedativis Quintis eſſentiis* parari debet, *lib.* 2. *de morb. ament. c.* 5. a verbo παρηγορέω, de quo vide Foeſ. *p.* 487. & Dieter. *n.* 656.

Mitulus, mendoſe, pro *Mytulus*, vide infra.

Miva eſt nomen medicamenti, quod vel idem cum Syrupo, vel idem valde ſimile. In Officinis occurrunt *Miva Cydonior. ſimplex* & *compoſ.* de quibus vide Diſpenſatoria.

Mixæthria, *Mixæthrion*, μιξαιθρία, μιξαίθριον, dicitur conſtitutio temporis ſerena intermixta cum pluviis, Hippoc. *l.* 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 4. Jung. Foeſ. *Oec. p.* 416.

Mixopyos, μιξόπυ@, *pure permixtus*. Dicitur de urina apud Hipp. *d. l. t.* 42.

Mixtio, *Mixtus*, *Mixtura*. Vide *Miſtio*.

Mna, μνᾶ, idem, quod *Mina*. Vide p. a.

Mna-

Mnaſei pharmacon, μνασαὶς φάρμακον, emplaſtrum eſt ab autore *Mnaſea*, ſecundo ordine emolliens, cujus deſcriptio habetur apud Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 4. Paulo aliter Ægin. *l.* 7. *c.* 17. *Mnaſeas* autem fuit Methodicæ ſectæ auctor. Gal. *Introduct. c.* 4.

Mneme, *Mnemoneuticos*, μνήμη, μνημονευτικός. Vide *Memoria*. Mneme etiam eſt epitheton Balſami cujusdam cephalici ex Schrodero (quamvis in illa editione, quæ mihi ad manus fuit, invenire haud potuerim) deſcriptio vero ejus ſatis prolixa videatur in D. Helf. Iunken *Corp. Pharm. Part. I. p.* 194. & in D. David de Spina *Man. Ph. Chym. p.* 173.

Mnemecephalicus, Epitheton eſt Balſami cujuſdam deſtillati, ob miram & hyperbolicam virtutem, quam ipſi tribuerunt perpetuam rerum memoriam pariendi, ita ut Carolum, Ducem Burgundiæ, decem millibus florenorun ab Anglo quodam Doctore emiſſe ſcripſerint. Deſcribitur a Sennerto *l.* 1. *Med. Pr. p.* 2. *c.* 5. & Schrodero *l.* 2. *c.* 41. qui nomen hoc illi impoſuit.

Mobilis, ἀκίνητος. Vide *Eucinetos*. *Mobile perpetuum* Drebbelii Batavi quid fuerit, videatur apud Hartmannum *Diſp. Medico-Chym. VIII. Epithemate* 13.

Mochlia, μοχλία, μοχλεία, vocatur reductio oſſium a loco præternaturali ad naturalem, Gal. *in Def.* Derivatur a μοχλὸς, *vectis*; unde μόχλευσις dicitur *molitio per vectem*, Hippoc. 2. *de fract. t.* 50. & *ſ.* 3. *t.* 40. 47. 1. *de artic. t.* 21. & *ſ.* 4. *t.* 57. 58. Foeſ. *p.* 418. μόχλιον idem, quod μοχλίσκος, *parvam vectem* ſignificat. Ægin. *l.* 7. *c.* 107. De *Hoplomochlio*, vide ſupra lit. H. Hippoc. libellum Chirurgicum quoque ſcripſit & inſcripſit μοχλικὸς, *Vectiarius*. Jung. Gal. *cap.* 1. *in* 1. *Prorrhet. t.* 4.

Mochthos, μόχθος, idem, quod πόνος, *Labor*, vide *Labor*, Adjectivum μοχθηρὸς, *laborioſus*, item *malus*, Hippoc. 2. *aph.* 27. Dieter. *n.* 555.

Moderatus, σύμμετρος, idem, quod μέτριος, dicitur de omni eo, quod propriam ſuam naturam obtinet, quemadmodum *Immoderatus*, de omni, quod ſuam naturam relinquit. Gal. *l.* 2. *de dign. pulſ. c.* 3. *circa fin.*

Modiolus dicitur illa pars Trepani, quæ circa os perforandum eſt circumvolvenda, quam veteres Græci κύκλισκον vocarunt, eſtque duplex; unus cum clavo in medio, & *Mas* dicitur; alter ſine clavo, *Fœmina*, cujus delineationem & modum applicandi vide in Scult. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. II. fig.* 3. 4. 5. & *T. XXVII. fig.* 6. Vide & *Cycliſcos Terebella. Abaptiſton.*

Modius, μόδιος, menſura dicitur, continens ſedecim ſextarios. Gorr. Gal. *l. de pond. & menſ. c.* 5. Vide *Symmetria*.

Modulatio ſignificat exercitium vocis, quo magis fortis percipitur & alta, unde & Græco ἀναφώνησις vocatur, vide ſupra *Anaphoneeſis*. Additur vero Epitheton *Agoniſtica modulatio*, quæ ab Ægineta deſcribitur, & prolixius a Petro Fabro *Agoniſticor. l.* 1. *c.* 2. & 15. *L. II. c.* 14. 15. 18. 32. *L. III. c.* 8. & 10. ſicut notavit Rhodius *in Diſſert. de Acia p.* 67.

Modus, τρόπος, vocabulum multiplicem & variam habens notionem, uti notavit Gal. 3. *in* 1. *Epid. t.* 1. & *alibi*. Uſitatiſſima ſignificatio illa eſt, quando notat *conditionem*, differentiam, *formam*, vel certam circumſcriptionem, indolem ac *rationem* alicujus rei. Huc pertinet recentiorum nonnullorum *Modus ſubſtantiæ*, qui nihil aliud eſt quam certa ratio materiæ ex particularum componentium quantitate, figura atque poſitura reſultans. Linden. *Ex.* XIII. §. 333. Jung. Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 32. Ita τρόπος διαίτης, *victus ratio*, & τρόπος φαρμάκων medicamentorum *differentiæ* ac ſpecies dicuntur, Hippoc. 3. *de R. V. I. A. t.* 62. *l. de dec. orn. VIII. n.* 11. *lib.* 2. *Epid. ſ.* III. 40. quemadmodum & ratio applicandi dicitur *Modus utendi*, de quo vide Schroder. *l.* 1. *c.* 31. Imo ipſarum partium naturas diverſas vocat. Idem τρόπους, *XIX.* 6. De morborum *differentiis* quoqe frequentiſſime uſurpatur ab eodem, quæ lo-ca collegit Foeſ. *in Oec. p.* 246. *ſeqq.* Porro ſumitur etiam pro animi *moribus*, *l.* 6. *Epid. ſ.* 6. *t.* 26. pro *habitu corporis*, *d. l. ſect.* 2. *t.* 18. Aliquando idem eſt, quod menſura, notante Rhod. *ad Scrib. n.* 73.

Mœror, *Mœſtitia*. λύπη, δυσθυμίη. Vide *Lype*, *Dyſthymia*.

Mogilalos, μογίλαλος, vocatur, qui difficulter loquitur, ex aliquo vitio, vel mala affectione. Gorr. Coincidunt cum ἀγκυλογλώσσοις, *l.* 14. *obſ.* 30. Obiter monendum, ex ignorantia & negligentia Græcæ linguæ perperam ſcripta legi apud P. Zacchiam vocabula, *Molalia*, *Molilagia*, *Molilalgia* pro *Mogilalia*. *Quæſt. Medico-Legal. l.* 2. *Tit.* 3. *q.* 9. *n.* 18. 19.

Mola, μύλη, dictio eſt valde æquivoca. Proprie quid ſignificet, ex aliis Dictionariis etiam pueris conſtat. Tropica in Medicina locum habet, & 1. dicitur de *Patella*, quæ os latum & rotundum toti genu ſuprapoſitum, Gr. μύλη, μυλακρὶς, ἐπιγονατὶς. Vide *Epigonatis*. 2. de ipſis *dentibus molaribus*, qui etiam μύλαι, *Molæ* vocantur, Gal. *l. de oſſib. cap.*

cap. 5. & l. 9. de V. P. c. 15. 3. de ipſis maxillis, quæ alias & Molæ appellantur. Linden. Ex. XI. §. 148. 150. 4. Mola, μύλη, vocatur caro vel maſſa quædam informis, & inutilis in utero muliebri concepta. Hippoc. l. 1. de morb. mul. XCVII. 1. & l. 2. h. t. LXII. 1. de Sterilib. XX. 2. Reſpondere dicitur talis moles ovis ſubventaneis gallinarum, uti volunt Caſtell. & Gorr. Verum Gallinæ abſque coitu concipiunt talia ova; ſed mulieres citra viri congreſſum molam vix aut nunquam concipient. Rul. ita deſcripſit: Mola matricis eſt abortivum quid in matrice generatum. Jung. Parac. de ulcer. c. 58. Cauſſa hujus conceptus vitioſi & abortivi haud dubie in feminis alterutrius, inprimis maſculini, deficiente activitate ponenda erit. Hiſtoriam naturalem Molarum uteri egregie quoque conſcripſit Joh. Bapt. de Lamzwerde in peculiari tractatu h. tit. Obſervationes varias vide in Practicis, nec non Hildano, Ephem. Nat. Cur. & aliis. In ſpecie de Molis Volatilibus in Dania haud infrequentibus legi poterunt Acta Hafnienſ. Vol. I. Obſ. 26. pag. 56. ſeqq. De Mola Philoſophica Langellotti vide Eph. N. C. A. III. Obſ. 59.

Molaris, μυλικός, 1. eſt epitheton dentium, qui latiores & craſſiores ſunt reliquis. Vide Dens. Mola. 2. eſt nomen medicamenti compoſiti, dentium dolores mitigantis, cujus variæ formulæ leguntur apud Gal. l. 5. de C. M. S. L. c. 9.

Moleculæ dicuntur hodiernis Philoſophis & Chymicis portiones corporis naturalis, & artificialis paulo craſſiores, quæ naſcuntur ex combinatione atomorum vel homogenearum, vel diverſarum, uti paſſim in eorum ſcriptis videre eſt; præſertim legi meretur libellus Anonymi Gallicus Eſſais d'Anatomie inſcriptus, Diſcours premier ſect. 1. in principio.

Molendeſis dicitur Calor defectivus, cui opponitur vehementior, qui Opteſis vocatur. Th. Chym. Vol. V. pag. 433. Haud dubie debet idem eſſe cum μόλυνσις, de quo p. p. Vide Molynſis.

* Moles corporis vox recentioribus Medicis uſurpata, qua totam extenſionem corporis, quæ in quibuſdam locis perfecte ſolida h. e. ſine ullo vacuo eſſe poteſt, in aliis vero vacua, ſignificant. Cui bono hoc Medicis ſcire præſtet V. Boerhaav. de Vir. Med.

Moleſtia, moleſtus, δυσφορία, δύσφορος. Vide Dyſphoria.

Molga, μόλγη, idem, quod Salamandra. Vide infra ſuo loco.

Molibato, culchum, æs plumbi. Ruland. & Johnſon.

Molitio, μόχλευσις, in ſpecie dicitur, quæ vectibus fit. Vide Mochleia.

Molitura, ἄλεσις, ab ἀλέω, molo, ſignificat proprie ipſam molendi actiónem, quæ fit in molis, eſtque ſpecies trituræ, quando grana rediguntur in farinam. Hinc & apud Scribon. leguntur molita faba, ervum molitum, piper &c. n. 158. ſeqq. Vide Lex. Rhod. Scrib. De molitura vide etiam Jul. Alex. l. 8. Salubr. c. 11. Chymice Molere eſt calcinare metalla per hydrargyrum, eſtque idem, quod amalgama. Libav. tr. de Igne naturæ c. 30. Lomenta quoque auri & argenti fiunt mediante molitura, S. Arc. Chym. l. 4. c. 10. & 11. Tropice molere quoque idem ſignificat, quod coire. Rolfink. dr. Part. genit. P. 1. c. 1.

Mollicinus, μαλθακώδης, epitheton medicamentorum, quæ connatam humiditatem habent, qualis eſt in pinguibus ſingulisque oeſis medicamentis &c. Gal. lib. 4. de C. M. P. G. cap. 5.

Mollificatio, Latino-barbaris, ea paralyſeos ſpecies, quæ Medicis πάρεσις, quando humor undecunque regurgitans, non ruit ad nervorum principium, ſed muſculis, & tendinibus nervorum ſe tantum inſinuat. Thomas Reneſius V. L. l. 2. cap. 18. Mollificatio in ſpecie Ani vocatur, quando ſphincter ani reſolutus alvi fecibus invito etiam ægro tranſitum concedit, imo & procidentia ani accedit. Valeſc. de Taranta Philon. Pharmac. l. 4. c. 32. pag. 312.

Mollis, μαλακός, μαλθακός. Vide Malacos.

Mollitorius, μαλακτικός, idem, quod Emolliens. Legitur apud For. lib. 3. Chir. Obſerv. 9. Schol.

Mollucca dicitur Cancer, cui amiſſa veteri cruſta nova ſubit tenera. Linden. Ex V. §. 4.

Molluſcum, idem, quod μαλάκιον. Vide Malacion Linden. d. l.

Moloch Chymiſtis vocatur Saturnius, ſive plumbeus Catinus, per quem in igne ferventе argentum vivum trajicitur. Libav. tr. de Igne natur. c. 35. Tom. II. Oper. pag. 72.

Molochine, μολοχίνη, epitheton Emplaſtri cujuſdam viridis; apud Galen. lib. 2. de C. M. P. G. cap. 2. fere ad fin. a μολόχη, quod idem eſt, ac μαλάχη, & ſignificat malvam. Gorr.

Molochites, vide Malachites.

Molops, μώλωψ, proprie dicitur vibex, cutis ſugillata ex verberibus. Transfertur tamen etiam ad maculas rubras febrium quarundam malignarum. Foreſt. lib. 6. Obſ. 39. Schol. & l. 5.

5. *Chirurg. Obſ.* 9. *in Schol. marg.*

Molumæ, μολῦμαι, idem, quod μολέω, *provedo*, venio. Legitur apud Hippoc. *Coac. t.* 511. quamvis Foeſ. & Ionſton. *in Annot. ad h. l.* de hac lectione dubitent.

Molybdæna, μολύβδαινα, *Plumbago*, idem, quod Galena. Vide *Galena*, *Lithargyrium*.

Molybditis, μολυβδῖτις, epitheton alicujus *Lithargyrii*. Vide *Lithargyros*. Gorr.

Molybdochros, & *Molybdochrus*, μολυβδόχρως, μολυβδόχρους, dicitur *plumbeus colore*, uſurpaturque de iis, qui lienoſi ſunt, Lang. *l.* 1. *ep.* 11. Legitur & apud Dioſcor. *lib.* 5. *cap.* 100. de plumbaginis ſpecie pejori.

Molybdoeides, μολυβδοειδής, *Plumbarius*, Epitheton *Lapidis* ſic dicti a *plumbi* ſimilitudine, viribus iiſdem præditi, quibus & plumbi ſcoria, ſive recrementum. Quid vero ſit, nemo veterum explicavit, Gorr. An fortaſſis ipſa minera Plumbi ita dicitur?

Molybdos, μόλυβδος, *Plumbum*. Vocatur Metallum viliſſimum, conſtans ex multo mercurio, ſulphure indigeſto, ſale aluminoſo, ponderoſiſſimum, cujus hiſtoriam, præparandique varietatem ad uſum Medicum vide apud Schrod. *l*, 3. *c.* 13. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Jung. & alios Autores. Libav. Iunken *Ch. Exp. Cur. Part. I. Sect.* 5. *c.* 3. *p.* 414. *ſeqq.* Apud Chymicos dicitur *Saturnus*, ſignoque ♄ notatur. Rolf. *in pec. diſput. h. t.* Hippocrat. quoque aliquoties meminit μολύβδου, *plumbi*, ad uſum externum in curatione polyporum, *l.* 2. *de morb.* XXXIII. 22. XXXIV. 9. 28. 34. *de ſterilit.* XV. 8. *alibique* Foeſ. *pag.* 415.

Molynomæ, *Molyomæ*, μωλύνομαι, μωλύομαι, Hippocr. ſignificat ſenſim *diſpareo*, *evaneſco*, & uſurpatur de tumoribus, aut calore remittentibus & evaneſcentibus frequenter, v. gr. *l.* 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 38. quamvis in nonnullis legatur μελαινόμενα, aut μὴ λυόμενα, abſque ratione, animadvertente Foeſ. *l.* 2. *ſ. II.* 17. *l.* 6. *ſ.* 2. *t.* 46. *l.* 7. aliquoties. Vide Oecc. *d. l. pag.* 423.

Molynſis, μόλυνσις, dicitur *imperfecta* & inſufficiens *Elixatio*, ex Ariſtot. *l.* 4. *Meteor. cap.* 3. quando ob defectum caloris aut propter copiam humoris, in eo, quod coquitur, coctio perfecta fieri nequit. Gorr. Significat etiam *conſpurcationem*, inquinationem, in Lexicis Græcis. Unde & μολυνὴ dicitur podex, ceu pars, quæ ſemetipſam conſpurcat.

Molyza, μώλυζα, vocatur vel *caput allii*, vel *alium* ſimplex caput habens, & non in plura diviſum, Galen. *in Expoſ. voc. Hippoc.* Occurrit ſæpius in Hippocrat. *in lib. de morb.* *mul.* & *de ſterilit.* quæ loca vide apud Foeſ. *d. l.*

* *Momentum*, quo vocabulo mechanici Medici utuntur, eſt vis corporum compoſita ex maſſa ducta in velocitatem. Hinc patet quid apud noſtros ſignificet momentum tum ſolidorum, tum fluidorum.

Momiſcus, μώμισκος, dicitur Polluci, pars dentis molaris, quæ gingivæ adjacet. *Momiſci* etiam vocantur omnes dentes molares apud Ingraſſ. *comm. in Gal. l. de Oſſib. pag.* 140.

Monæ, Paracelſo idem, quod *Nates*, Scholiis in Libros de Urinis *in append. Tom. V.*

Monarchia, μοναρχία, hujus vocabuli propria ſignificatio ſpectat ad Politicos. Tranſlatum vero a Paracelſo & Helmontio ad ipſam Medicinam non minus obſcure, quam abuſive, dum ille non modo tres *monarchias* corporum naturalium aſſeruit: primam *monarchiam* mundi: alteram maris: tertiam fœminæ, *Paramir. lib.* 4. & *alibi ſæpius*: ad quas ſpectant tres *monarchiæ* Medicinæ & remediorum, paſſim in ſcriptis, ſed & non veritus eſt, ſemetipſum *monarcham* dicere illius *monarchiæ medicæ*, *Fragment. libri quatuor columnar. Medicinæ &c.* Hic vero ſimiliter tres *monarchias* corporum ſtatuit: animalem, vegetabilem, & mineralem, *tr. Tartarus non in potu, n.* 3.

Monas, μονὰς, *Unitas*. Terminus Spagyricus & hieroglyphicus, dum ex uno ad unum omnia deducere conantur. Vide *Theatr. Chym. Vol. II. p.* 183. *ſeq.* Vocatur & aliis *Cliſſus*, vel *Elixir*, quando extractæ partes ex ſimplici iterum copulantur, quam operationem Philoſophi & Arcanorum Profeſſores *Unitatem ex Triade*, alii *circulum ex quadrato* dicunt. Libav. *Alch. Pharm. cap.* 27.

Monedula, nomen avis, Ariſtoteli λύκος, *Lupus*, dictæ, quæ eſt ſpecies *Graculi*, qui Gr. κολοιὸς in genere vocatur, cujus hiſtoriam vide in Aldrov. *l.* 12. *Ornith. c.* 9.

Moneres, μονήρης, proprie dicitur de navi, quæ uno remo conſtat. Tropice ſignificat *ſolitarium*, & conjungitur cum φιλέρημος, *deſerti amatore*, & tribuitur atrabiliariis, Hippoc. *Epiſt. ad Philopœmen.* 11. 12.

Moneta, νόμισμα, quid ſignificet, alias notum eſt. Dicitur Galeno teſſera, vel ſymbolon, in qualibet urbe emtionis & venditionis, *lib.* 2. *de diff. pulſ. cap.* 5. Tales metallicas *monetas*, excuſas cum imaginibus progreſſu temporis in lapides fuiſſe tranſmutatas, legitur *in Th. Chim. Vol. I. p.* 496. & 556.

Monoceros, μονοκερὼς, Lat. *Unicornis*, nomen

men animalis, & prominentiæ illius oſſeæ, quæ ex animali illo excreſcere creditur, & pro ſingulariſſimo Alexipharmaco habetur. Latine *Unicornu*. Verum quantis adhuc dubiis & ſcrupulis implicata ſit hæc de *unicornu* hiſtoria, legi poterit apud Aldrov. *l.* 1. *de quadruped. cap.* 6. Caſp. Rejes *C. Elyſ. q.* 67. Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 39. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad hunc loc.* qui exiſtimat, *unicornu*, quod hodieque in diverſis locis aſſervatur, eſſe nihil aliud, quam dentem balænæ. Verum tamen *unicornu* dari, exiſtimat Chiocc. *Muſ. Calc. ſect.* 6. *pag.* 687. Alias datur & *unicornu foſſile, lapis ceratites, ebur foſſile*, eſtque lapis colore & levore cornu referens, interdum & forma ipſa Schrod. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 21. Fr. Hoffm. *ad h. l.* Medicamentum quoque Chymicum ex auro paratum, quod alias Manna ſolaris dicitur, appellatur *unicornu ſolare*, Schroder. *lib.* 3. *cap.* 9. Iohnſ. *lib.* 2. *Lexic. Chym.* qui & ex Mynſichto *unicornu minerale* facit mentionem

Monocolon Paracelſ. videtur appellare *Inteſtinum cœcum*, *Paramir. lib.* 3. item *Monoculum*.

Monoculum, vide *Monocolon*. Alias *monoculi* dicuntur, quibus alter oculus, vel materialiter, vel ſaltem virtualiter deficit. Gr. μόνωπες, μονόφθαλμοι, μονόμματοι, Latine etiam & quidem rectius, *unioculi*, vel *unoculi*. Hos diſtinctius videre minuta legitur apud C. Hoffm. *in Gal. de V. P. n.* 729.

Monoemeros, μονοήμερος, epitheton *Collyriorum*, quæ *unius diei* ſpatio ophthalmias curare poſſunt. Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 2. Circa illorum uſum tamen cautela opus eſt, ne adhibeantur, ubi plenitudo totius corporis peccat. Nam quia facultate frigida ſunt obſtruunt, denſantque meatus, & ſi copia humoris in oculis fuerit, in cauſa ſunt plerunque, ut tunica κερατοειδὴς rumpatur. Gorr. Caſt.

Monomachia, μονομαχία, vide *Duellum*. *Monomachon* quoque vocatur *Inteſtinum cœcum* in ſpuriis Galeni *l. de Compag. membr. ſive de nat. hum.*

Monomelon, μονόμηλον, eſt nomen *Collyrii* μονομέρε, ita dicti, quod unica *ſpecilli*, Gr. μήλη vocati, inductione oculorum inflammationi medeatur, cujus deſcriptio habetur in Aetio. Gorræus.

Mononycha, μονώνυχα. Vide *Monycha*.

Monopagia, idem, quod *Hemicrania*. Valeſ. de Tarant. *Philon. l.* 1. *c.* 7.

Monophagia, μονοφαγία, vocatur, quando quis ſolus comedit, mos Dynaſtis familiaris. Differt a μονοσιτία, C. Hoffmann. *ad Gal. LL. de V. P. num.* 506.

Monorchis, μόνορχις, qui unum habet teſticulum. Rolf. *de part. genital. Part.* 1. *cap.* 11. Interdum autem ad tempus pubertatis ſaltem ſunt μόνορχες, poſtea vero prorumpit alter quoque teſticulus, qualis hiſtoria ad D. Brechtfeld obſervata legitur *in Act. Hafn. Vol. I. Obſ.* 106. *p.* 197.

Monoſitia, μονοσιτία, dicitur, quando quis ſemel tantum de die cibum capit, a verbo μονοσιτέω, idque de *cœna* intelligendum eſſe, patet ex oppoſito ἀριστᾷν, *prandere*, *l. de veter. medic. XVIII.* 4. 6. 12. 13. Meminit & Hippocr. illius verbi 2. *de R. V. I. A. t.* 20. & *ſ.* 2. *t.* 22. 27. *l.* 3. *de diæt. III.* 2.

Monoxylon, μονόξυλον, vocatur *Navicula ex uno ligno*, vel arbore cavata, *parata*. Occurrit apud Hipp. *l. de A. L.* & *Aq. XXXXII.* 7.

Mons, ὄρος, hujus vocis ſignificatio ex aliis quoque Dictionariis nota eſt. Ad Medicinam tamen ſpectat ejus quoque conſideratio, cum propter ſubjectum, tum propter mediam medicam. Ita *montes*, niſi peculiaris peccet aëris contagio, gaudent aere puriori, & privilegium vitæ longioris præ ſe ferunt, Helm. tr. *Mons Domini in fin.* quod ſi tamen a Septentrione regioni adjacent, in his aquilones veluti perturbant, ac morbos faciunt, Hippoc. *l.* 2. *de diæt. II.* 11. 12. Jung. *l. de A. L.* & *Aq. LV.* 3. *ſeqq.* Sic & herbæ, animalia, & aves, quæ *montana* loca occupant, habentur pro ſalubrioribus ut plurimum, Gal. *in LL. de Al. fac.* & *de atten. victu*. *Mons Siliceus* Helmontio dicitur ſolea, ſtratum, ſive terræ intercapedo, in qua ſaxa, lapides, ac mineralia univerſa ortum ſuum ex aqua deſumunt, *tr. de Lithiaſ. c.* 1. *n.* 7. Junge *tr. Terra*, *n.* 4. Per metaphoram pars ſuperior externa pudendi muliebris vocatur *Mons Veneris* Rolf. *de part. gen. P. II. c.* 35. Ita protuberantiæ muſculoſæ in vola manus a Chiromantis vocantur *Montes*. Quid per *Montes Philoſophorum* Spagyricorum ſit intelligendum, lector hariolетur ipſe e *Th. Chym. Vol. VI. pag.* 550. Libav. ſcribit, *Montibus* comparari *alembicos*, & ſuperiorem partem ſublimatorii. *Tom. II. Oper. pag.* 247.

Monſtratio, δεῖξις, idem, quod *Demonſtratio*. Hæc ſi ocularis fuerit, interdum plus præſtat, quam præcepta, præſertim in Chirurgicis, argumento Gal. *c.* 4. *de artic. t.* 47.

Monſtrum, τέρας, quid ſignificet, e Phyſicis petendum. Eſt enim nihil aliud, quam erratum naturæ, ſive effectus naturalis, a ſolita & recta diſpoſitione ſpecifica degenerans.

Rul.

Rul. videtur ſtrictius accepiſſe, quando deſcripſit *monſtra* per orta quædam præter naturam animantia, quæ cœlum excludit ovo ſuæ putrefactionis, illicitæ ac nefandæ commixtionis. Variorum *monſtrorum* obſervationes petantur ex earundem Scriptoribus, v. g. Schenkio; *Ephemerid. Nat. Curioſ.* C. Rejes C. *El.* q. 45. &c.

Montanus, ὄρειος. Vide *Mons*.

Monticola, ὄρειος, idem, quod *Montanus*; dicitur de iis, quæ vel gignuntur, vel degunt in montibus, v. gr. Aves *monticolæ*. Galen. *l.* 4. *de ſan. tu. c.* 4.

Montifringilla, ὀροσπίζης, nomen aviculæ montanæ, cujus hiſtoriam tradit Aldrovand. *lib.* 18. *Ornith. cap.* 7. Hic loci ſub finem autumni copioſiſſimæ capiuntur, & in menſa apponuntur.

Monycha, μώνυχα, contracte pro μονόνυχα, h. e. μόνον ὄνυχα habentia, dicuntur animalia ſolidam ungulam unicam habentia, uti ſunt equi. Latine *Solipeda*, aut *ſolunguia*, ſive *ſolidunguia*. Hippoc. 1. *de artic. t.* 28. Galen. *in comm. ad h. l.* Foeſ. *p.* 423.

Mora, διατριβή, vide *Diatribe*. *Mora* illicita ignavorum eſt. Linden. *Ex. VI.* §. 15. *Mora* quoque dicitur id, quod Hippoc. Gr. vocat τρίβος, i. e. attritionem, h. e. callo obduratam partem, & longiori attritionem, fumiturque pro ipſo callo, 1. *de artic. t.* 21. Galen. *in comm. ad h. l.* Foeſ. *pag.* 822. Ita quoque accepiſſe videtur Paracelſ. quando *Moram* inter ſymptomata morbi Gallici retulit, conjungens Attritis. *l.* 5. *de ſympt. var. morb. Gallic. c.* 9.

Morbidus, *Morboſus*, νοσερὸς, νοσώδης, idem quod *Valetudinarius*, dicitur partim de eo, qui actu ægrotat, partim etiam, qui ad morboſam diſpoſitionem inclinat. Vide Dieter. *num.* 575. 577.

Morbilli, nomen a recentioribus inventum, q. d. *Parvus morbus*, vel parva peſtis, ſignificat minutiſſimas puſtulas, cum maculis rubentibus, aut quandoque purpureis aut liveſcentibus obortas a ſanguinis portionibus tenuioribus, ichoreſcentibus, a prima nativitate deliteſcentibus, ſcatenti p. n. fermentatione cum aliquali coagulatione conjuncta. Quorum hiſtoriam ex recentioribus optime deſcripſit Willis *de febr. c.* 15. Jung. Fr. Piens *h. t. Part. Sp. c.* 8. An veteribus fuerint cogniti *Morbilli*, non mihi videtur quæſtio tanti momenti, quanti olim habita. Quidni enim ſub nomine ἐκθυμάτων, vel ἐξανθημάτων? Pertinent inter morbos Epidemicos, malignos, infantibus familiares, quamvis nec adultos immunes eſſe experientia hoc ipſo tempore, quo hæc ſcripſi, teſtetur in vicinia. Rul. Dorn. Iohnſ. confuſe deſcripſerunt. *Morbilli* ſunt puſtulæ Venereæ: item puerorum albæ vari, ecthymata, pituitæ eruptiones, ecbraſmata.

Morbus, νόσος, νοῦσος, νόσημα, terminus in Medicina adeo frequens, & notus, ut vix ac ne vix quidem ullus alius ſit frequentior, Generaliter ſignificat omne id, quicquid homini moleſtiam affert. Hippocr. *l. de flatib.* II. 8. quam etiam calculo ſuo comprobat. Linden. *Ex. XV.* §. 79. 80. Specialiter vero & accuratius deſcribitur, quod ſit diſpoſitio p. n. ſive ſtatus p. n. corporis humani, & ejuſdem partium, a quo actio primum læditur, Gal. *l. de diff. ſympt. c.* 1. & *l. de diff. morb. c.* 7. quam definitionem expoſitam clarius reperies *in noſtris Dogm. Med. Gen. P. II. c.* 2. *dogm.* 1. 2. *ſeqq. pag.* 110. *ſeqq.* Plura qui deſiderat de notione *Morbi*, videat Caſp. Hoffmann. Montani, aliorumque ſcripta, jungatque Diete. *num.* 576. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 2. *c.* 8. & 9. Ita & *morborum* differentias eſſentiales, accidentales, & ſpeciales denominationes vide paſſim in ſcriptis Medicis, præſertim Sennert. & Ionſton. *in Syntagm. Med. Pract.*

Mordax, *Mordicans*, *Mordicatio*, δακνὸς, δάκνων, δῆξις. Vide *Dacno*. *Mordax* vinum, idem, quod *Picans*. Vide infra *Picans*.

Mordilapides, Græce dici poſſent διακόλιθοι, vocantur piſciculi quidam, ſuntque ſpecies *Fundulorum*, ſed vilior. Meminit Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 7.

Mores, τὰ ἤθη. Vide *Mos*.

Moretarium, idem, quod *Mortarium*. Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 411.

Moretus, *Moretum*, dicitur ſpecies Julepi, eſtque potionis genus ex aromaticis, aliiſque confortantibus commixtum, addito ad gratum ſaporem ſaccharo, vel ſyrupo. In ſpecie vero ita vocatur a *Moris*, vel *Diamoro* ingrediente. Schroder. *l.* 2. *c.* 64.

Morgagna, licet proprie non ſit terminus Medicus, quia tamen inter admirandas res naturales pertinet, libuit inferere; Denotat autem mirabile quoddam phaſma ſpecularium obſervatum ab Athanaſ. Kirchero in littore maris Siculi, quod ulterius examinavit Joh. Marcus Marci *in Phil. Vet. Reſt. P. III. ſect.* 6. *ſubſect.* 3. *p.* 283. *ſeqq.*

Moria, μωρία, idem, quod μώρωσις. Vide *Fatuitas*.

Morion, μορίον, *Particula*. Sumitur tamen ſæpe pro *Parte* in genere. Vide *Meros*.

Mor-

Mormyros, μορμύρος, vocatur piſcis quidam marinus, cujus hiſtoriam cum uſu in cibis exhibet Aldrov. *l.* 2. *de piſc. c.* 19. Dicitur & μορμύλος.

Moro, *morus*, vocatur apoſtema carnis, ad ſimilitudinem mori. Rul. Dorn. & Iohnſ.

Morochthos, μόροχθος, μόροξος, Gal. *l.* 9. *de S.F.* Dicitur Lapis quidam mollior candidus, ita, ut eo lineæ ducantur, cujus deſcriptionem tradit Dioſcor. *l.* 5. *c.* 152. ubi & *Galaxiam*, ut & *Leucographida* appellari docet, quamvis ipſe de Galactite ſeorſim egerit. Jung. Chiocc. *Muſ. Calceol. ſ.* 3. *pag.* 275. *ſeqq.* Schroderus *Oſteocollæ* hoc nomen ex Matthiolo attribuit, *lib.* 3. *cap.* 8. *num.* 15. Naſci in Saxonia, præcipue Hildesheimii, teſtatur Rul. *in Lex.*

Moroſis, μώρωσις, *Moria*, μωρία. Vide *Fatuitas*.

Moroſus, δυσάνιος. Vide *Dyſanios*.

Moroxos, μόροξος, idem, quod *Morochthus*, de quo p. a.

Morphæa, *Morphea*, ſpecies *Lepræ*, *Albaræ* non abſimilis, Dorn. Rul. & Iohnſon. Idem, quod *Alphus*. Vide ſupra lit. A. *Morphæa* differt a lepra, quod hæc ſit in carne, illa vero in cute. Foreſt. *l.* 5. *Obſ. Chir.* 2. *Schol.*

Morphe, μορφή, ſignificat *formam*, præſertim externam & accidentalem. Vide *Forma*.

Morphnos, μόρφνος, nomen avis, ad *Aquilas* pertinentis, quæ & *Anaticida*, *Clangos*, *Plangos*, dicitur, cujus hiſtoriam tradit Aldrov. *l.* 2. *Ornith. c.* 8. & 9.

Morpiones vocantur *Pediculi* illi *lati*, quos Itali *Piattole* appellant, ad pubem genitalium, aliquando & ſub axillis enati. Legitur apud Aldrovand. *de inſect. lib.* 5. *cap.* 4. *p. m.* 544. & Rolf. *de Part. genital. Part. II. c.* 34. *p. m.* 285.

Mors, θάνατος, quid ſignificet, e Phyſicis conſtat, videlicet diſſolutionem animæ & corporis in animalibus; quam cur neget Kergerus, vide *in ejus tr. de ferm. ſect.* 1. *c.* 6. Nec male *mors* deſcribitur, quod ſit defectus vitæ, aut extinctio caloris nativi, Diet. *Iatr. n.* 384. Item omnimoda naturæ proſtratio, Gal. *l.* 3. *de criſ. c.* 5. Parac. vocat *mortem* ultimam materiam morbi. Eſtque duplex: lenta, & violenta. *Mors Chymiſtica* dicitur corruptio artificialis corporum inſenſatorum, conſiſtens in ſeparatione ſpirituum & animarum eorundem in ſui ternarii ad unitatis reductionem, h. e. ad potiorem vitam, licet non perpetuam, excellentiorem tamen ea, quam a natura prius habebant, uti deſcribitur *in Th. Ch. Vol. I. p.* 360. *Mortis naturalis* terminum prorogare, quod ſit in Medici poteſtate, rectiſſime negat C. Rejes *Camp. El. q.* 26. *n.* 4. & 6. Idem etiam docet, qua ratione Medicus *mortem* prædicere debeat? *q.* 11.

Morſellus, *morſulus*, terminus Pharmaceuticus, ſignificans genus medicamenti ſiccum ſaccharatum quod & *Lozonga*, *Lozengia*, *Paſta Regia* vocatur, item *Tabula*, vel *Tabulatum*. Deſcriptionem pete ex Weker. *Antidot. Gen. l.* 1. *c.* 42. P. Morell. *de form. remed. l.* 1. *ſect.* 3. *c.* 1. *ſeqq.* Schrod. *l.* 2. *c.* 69.

Morſus, *morſura*, Ardoyn. *l.* 5. *de Venen. c.* 1. *ſeqq.* δῆξις, δηγμὸς, δῆγμα, vide *Degmos*. Proprie ſignificat ſolutionem continui in partibus mollibus factam, per dentium impreſſionem. Huc pertinent *Morſus canis* rabidi, lupi, viperarum, quin & hominum. Metaphorice vero uſurpatur de omni dolore accerbiori, Rhod. *in Lexic. Scribon. p.* 411. *Morſiuncula* diminutivum eſt, & ſumitur de dolore dentium infantili, Græce ὀδαξισμός. Diet. *n.* 597.

Mortalis dupliciter ſumitur: 1. ſubjective de omni corpore naturali vivo, quod etiam morti ſubjectum eſt. In ſpecie Homines κατ' ἐξοχὴν dicuntur *Mortales*, Gr. θνητοί. 2. ſignificative, & effective, Gr. θανατώδης, & ita idem eſt, quod *Lethalis*. Vide *Funeſtus*.

Mortariolum, ὅλμισκος, dicitur cavitatibus, quibus dentes ſunt infixi, Gr. βόθρια alias dictis, Lat. *Alveoli*, *Præſepiola*, *Mortariola*, Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 9. *Mortariolum* quoque eſt modiolus catillorum cinereorum formandorum, in lati circuli modum, vel pertuſi catini ex orichalco plerumque factus. Hoc *mortariolum* comitatur *pila*, (vulgo *Monachus*) quæ eſt piſtillum cum tubere rotundo, ex baſi lata media prominente, cujus incuſſu catilli fovea formetur. Sed ad catillos majorēs, h. e. majorem naturæ copiam capientes formandos, utimur circulo ferreo, & conveniente pila foveam producimus. Rul. & Iohnſ.

Mortarium, ὅλμος, inſtrumentum & vas Coquis, Pharmacopœis, Chirurgis uſitatum, in quo res cum pila vel piſtillo tunduntur, aut teruntur, Rhod. *ad Scribon. n.* 111. Parantur ex ligno, ferro, orichalco, plumbo, vitro, &c. Meminit Gal. *l.* 1. *de antid. c.* 15 & alibi. *Plumbei mortarii* uſus eſſe ſolet ad unguenta & emplaſtra conficienda, ulceribus malignis & cancroſis accommodata, quia plumbum argenti vivi eſt particeps, Lang. *l.* 2. *ep.* 47. Legitur & *Moretarium* Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 411. Alias Græcum ὅλμος etiam truncum

cum corporis, h. e. totum illud, quod eſt a cervice ad coxendicem, notat, in qua ſignificatione videtur uſurpaſſe Moſchion. *l. de morb. mul. c.* 79. Interpres Alzaharavii *Mortarium* quoque vocavit os cribiforme, notante C. V. Schneid. *de Catarrh. l.* 1. *ſ.* 2. *c.* 1. *p.* 152.

Mortiferus, idem, quod *Lethalis*, *Funeſtus*, νεκρώδης, θανατώδης. Ita *facies Hippocratica* vocatur *Mortifera*. Gal. 1. *prognoſt. t.* 7. & 8.

Mortificatio, νέκρωσις, dicitur caloris nativi in corpore, vel parte aliqua extinctio, qualis contingit in ſphacelo poſt gangrænam. Dicitur & *Sideratio*. Vide Foreſt. *l.* 1. *Chirurg. obſ.* 13. *Schol.*

Morum, Pathologica ſignificatione idem eſt, quod *Thymus*, vel ei ſimilis affectus, videlicet ruber, cruentuſque tumor, *Morum* fructum referens in partibus genitalibus viri & fœminæ, poſt concubitum aut deambulationes juxta nonnullos etiam in aliis corporis partibus mollioribus, v. gr. in facie & ſede obortus, Ingraſſ. *com. ad Avicenn. de tum. p. n. p.* 264. Hoc vocabulum etiam tribuitur affectui cuidam palpebrarum, qui Arab. *Alchurte* vocatur, Gr. πλαδαρότης, habeturque pro morbo in numero, cum ſit caro mollis interiori palpebræ adveniens, unde & ſanguis rubens, niger & viridis emanat, quemadmodum deſcripſit Joh. Stephan. *Paraphr. ad Avic. lib.* 3. *fen.* 3. *c.* 19. *p.* 176. Vide *Pladarotes*.

Mos, ἦθος, τρόπος, accipitur vel de animi proprietatibus; Ita Galen. libellum ſcripſit, quod animi *mores* ſequantur temperamentum corporis. Et hujuſmodi *mores* prope Medico ſunt obſervandi, Gal. *c.* 3. *in* 1. *Epid. t.* 1. & *alibi*: Vel de *conſuetudine*, vide *Ethos*, Dieter. *n.* 238. Vel de *certo modo* alicujus rei. Ita Mos morbi dicitur ille modus, qui determinat, utrum morbus benignus, vel malignus ſit. Gal. *l.* 1. *de criſ. c.* 3. Vel etiam comparativam habet ſignificationem, & ponitur pro *veluti*, v. g. *More* farinæ, emplaſtri, pultis, Scrib. *n.* 44. 189. 224. Rhod. *in Lexic.* *Mos* idem eſt, quod *mycra*, Rul. & Iohnſon. *Lexic.*

Moſa dicitur edulium & pulmentum uſitatiſſimum in Germania ex farina triticea, vel zea paratum cum lacte, qua non ſolum ruſtici utuntur, ſed & pene omnes matres & nutrices infantes replent, & infarciunt, cum hypochondriorum tenſione & epilepſiæ periculo, rectiſſime animadvertente & reprobante Jul. Alex. *l.* 8. *Sal. c.* 10. & *not. in Gal. l.* 1. *de Al. fac. c.* 5. *Moſa* alias Anglis dicitur fungi quoddam genus inſtar paludis, admodum adſtringens & pinguis, qui pro ceſpitibus comburendis laterum figura abſciſſis & ſole ſiccatis inſervit. Plura vide in Oldenburg. *Act. Philoſ. Anno* 1669. *m. Novembr.*

Moſch, vocabulum exoticum, quod denotare debet peculiaria *vaſa rorifera* ipſum renum corpus ſubeuntia, quæ Bilſius primum ſe obſervaſſe gloriatus fuit, quamvis nemini adhuc demonſtraverit, nec alii ante & poſt illum obſervare eadem potuerint, teſte D. D. Bohnio *Exerc. Phyſiol. XIII.* §. 5. & 6.

Moſchelinum, μοσχέλαιον, appellatur a Nicolao Alexandrino oleum quoddam compoſitum Aromaticum, & nervoſo generi maxime conveniens, quod etiam ingreditur Unguentum Aragon *in Diſpenſatoriis*. Ita vero dicitur a *Moſcho*, qui in magna quantitate reliquis ſpeciebus additur & baſin conſtituere videtur.

Moſchus, μόσχος, quam certum eſt, quod hoc nomine veniat certum quoddam genus odoramenti, ſive materia fragrantiſſima a quodam animali Indiæ proveniens; tam incertum eſt adhuc, quale illud ſit animal, & quomodo generetur in illo *Moſchus*, aut quomodo colligatur & præparetur. Quamplures ſunt, qui *Capram ſylveſtrem Moſchion*, μόσχιον, propterea dictam, ſive *Dorcadem Moſchi* dicant, eandem etiam depictam exhibent. Vid. Aldrov. *lib.* 1. *de quadrup. biſulc. c.* 19. 20. Chioc. *Muſ. Calceol. ſ.* 6. *p.* 661. Schrod. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 27. Alii vero illud impugnant, inter quos non modo Amatus Luſitanus, verum etiam ex noviſſimis Fr. Hoffmannus *in Clav. ad d. Schr. loc.* ubi prolixe reperies *Moſchi* ortum & hiſtoriam, quæ omnia exſcribere non concedit anguſtia chartæ. In *Actis Philoſ.* Oldenburgii *Anno* 1666. *m. Jun.* ex Dn. Thevenoti Relationibus variorum itinerum curioſorum legitur, *Moſchum* nihil aliud eſſe, quam teſticulos animalis cervi ſimilis reperti in provincia Honan, eumque bonum & haud mixtum vendi in Nankin & Pekin. Alia de *Moſchi* origine & conſtitutione rurſus leguntur *in Act. Hafnienſ. Vol. I. Obſ.* 58. *p.* 116. Nobis libet hac in re dubia ἐπέχειν, cum deſtituamur propria experientia. Satis ſit nobis ſcire, quod ejus vis medica ſit inſignis in reficiendis ſpiritibus vitalibus & animalibus; quamvis etiam non careat omni noxa. Videatur præter dictos Autores etiam Caſp. Rejes C. *El. q.* 84. Quæ *Moſchum* redolent, dicuntur *moſchata*. Ita in officinis occurrunt *Trochiſci Galliæ Moſchatæ*, *Alipta Moſchata*. Inter vegetabilia ſimplicia *Geranium moſchatum*,

tum, *Scabioſa moſcata*, &c. Cur vero nux myriſtica, ſive nucleus interior nucis Indicæ Moſchata dicatur, non eſt hujus loci, de cujus uſu Medico videatur inter alios Iunken. *Chym. Exp. Cur. p. I. ſect.* 3. *cap.* 1. *p.* 162. Paracelſus quoque non fuit veritus, epitheton hoc tribuere morbis, unde *Colicam Moſchatam*, *Zibethinam* commentus eſt, *Paragrani*, *Tr.* 1. & 2. quamvis non ſatis explicet, quid velit per illam intellectum. μόσχος etiam *Vitulum* ſignificat, de quo infra.

Moſquitæ Luſitanis dicuntur ſudamina ſive papulæ rubentes & aliquantum aſperæ, notante Bontio, *Meth.med.morbis externis in India cap.*18.

Moſyllon, μόσυλλον, epitheton *Cinnamomi optimi*, cujus deſcriptionem vid. ap. Gal. *l. de Theriac. ad Piſon. c.* 12.

Motacilla, κίγκλος, vide *Cincleſis*. Adde Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 59.

Motos, μοτός. Vide *Linamentum*.

Motus, κίνησις, vocabulum latiſſimæ ſignificationis. 1. Phyſiologice complectitur omnes functionum & mutationum ſpecies, *Generationem*, *Corruptionem*, *Augmentationem*, *Diminutionem*, *Alterationem*, & *Motum localem*, ad quem etiam pertinet *Motus Tonicus*, de quo videatur infra in *Tenor*. Hinc diviſio in *motus naturales*, *animales*, & *ſpontaneos* occurrit paſſim apud Galenum, & alios. Prædicatur & de partibus ſolidis & humoribus, & ſpiritibus. 2. Pathologice de morbis quoque dicitur *motus*, & pertinet ad differentias accidentales, de quo vide *Dogm. Med. Gen. P. II. c.* 6. *dogm.* 9. *p.* 157. *ſeqq.* Ita dantur & *motus animales* diverſimode præternaturales, v. g. Convulſivi, ſive Clonici, Tremor, Palpitatio, &c. *Motus* quoque corporis localis exceſſivus, violentus, aut deficiens pertinet inter cauſſas morbificas, noxam variam inferens, uti patet ex Charlton. *Ex. Pathol. VII.* Hildan. *Ep.* 92. Rolfinx. *O. & M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 53. Ita quoque de humoribus ipſis ſæpe occurrit, quod *moveantur*, ſive *motus* humorum vitioſi dentur. Curative Hip. ſæpe uſurpavit τὸ κινέειν, *movere*, pro evacuatione aliqua inſigni in aphoriſmis & alibi. Vide Foeſ. *pag.* 338. Dieter. *n.* 463. 464. In Pharmaceuticis, Chymicis dantur varii *motus artificiales*, quos omnes exponere non eſt noſtri inſtituti.

Moxa denotat medicamentum quoddam cauſticum actuale, potiſſimum in arthritide laudatum, quamvis Dolæus quoque in apoplexia, epilepſia, mania, aſthmate convulſivo commendaverit ejus uſum. Eſtque lanugo quædam leviſſima ſicciſſimaque ex contritione plantæ alicujus exſiccatæ, quæ vel Artemiſia noſtra eſt, vel ei conſimilis parata. Unde eos valde decipi credit Dolæus, qui ex India allatam expetunt, ab illa, quæ ex Artemiſia paratur, plane nihil differentem, *l.* 2. *Encyclopæd. c.* 2. Videatur & *Hiſtoria Moxæ* a Michael. Bern. Valentino *ad D. D. Andr. Cleierum præſcripta*.

Mucago, vide *Mucilago*.

Mucharum, *mucarum*, vocabulum eſt barbarum, ſignificans vel *infuſionem roſarum*, cum aqua fervente factam & aliquoties iteratam, vel infuſionem ejuſmodi cum ſaccharo in conſiſtentiam *ſyrupi* redactam & coctam. Eſtque duplex: *Perfectum* & *Imperfectum*. Ex *imperfecto*, *qui* ex duabus ſaltem infuſionibus conſtat fit *Syrupus Roſarum ſimplex*. Ex perfecto, hoc eſt ex multis infuſionibus, fit *ſyrupus roſatus ſolutivus ſimplex*, videlicet ſine additione aliorum ſimplicium Purgantium, v. gr. Rhabarb. Agaric. &c. Hildan. *Cent.* 6. *obſ.* 29. In Diſpenſatoriis occurrit deſcriptio *Muchari perfecti*. Lang. tradit *Mucharum compoſitum*, *l.* 3. *ep.* 1. *c.* 4. Libavii conjectura ſaltem eſt ingenioſa, quod *muchara* videntur dicta ἀπὸ τοῦ μυχοῦ, quod ſignificat intimum locum, *penetrale*, & αἴρομαι τῷ ὕψῳ, quaſi ſit arcanum exaltatum frequentibus infuſionibus. *Alchym. Pharm. c.* 24. *fin.*

Mucilaginoſus quid ſignificet ex ſeq. vocabulo facile conſtabit, nimirum omne id, quod viſcoſam & glutinoſam obtinet conſiſtentiam. In ſpecie vero hodieque eſt epitheton quorundam glandularum intra ſpinæ vertebras ſitarum, de quarum uſu videantur *Acta Erudit. Lipſ. de A.* 1699.

Mucilago, item *mucago*, vocatur liquor viſcoſus & glutinoſus. Eſtque triplex: naturalis, præternaturalis, & artificialis. Ad primam pertinet *liquor nutritius*, quemadmodum & Langius liquorem articulorum vocat *Mucilaginem*, *li.b*1. *ep.* 3. item *Mucus inteſtinorum*, Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 10. Ad ſecundam *Mucilago Tartarea*, ex qua Tartarus in urinis generatur, de qua ſæpius Paracelſ. meminit *in Tract. de Urinis*, & *alibi*. Ad tertiam Extractæ *Mucilagines* ex ſeminibus, v. gr. Pſyllii, Galen. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 4. Cedoniorum, &c.

Mucocarneus, dicitur *Abſceſſus* quidam, Gr. μυξοσάρκωμα, qui partim interne carneus, partim mucidus, h. e. e mucoſa materia concretus. Deſcribitur a M. Aur. Severin. *l. de novill. obſerv. abſceſſ. c.* 3. Jung. Mart. Bogdan. *Obſerv. Med.* 6. *cultro Lyſeri Anatom. addita p.*215.

Mu-

Mucor, idem, quod *mucus*, *mucoſus humor*, coincidit fere cum vocab. *Mucilago*, niſi quod *mucus* & *muci* accipi uſitatius ſoleat de excrementitio humore viſcido, qualis eſt, qui a capite deſtillat in coryza, gravedine, aliiſque catharris, Galen. *l.* 2. *de nat. fac.* 9. Gr. βλέννα, μύξα. Vide *Blenna*. Jung. Diet. *Iatr. n.* 558.

Mucoſus, μυξώδης, ſpeciale eſt epitheton glandularum binarum novarum a Guilielmo Cowper Chirurgo Londinenſi repertarum in membro virili, quarum delineatio exhibetur in *Actis Erudit. Lipſ. Anni* 1702. *m. Novemb. p.* 499. *ſeq.*

Mucro, αἰχμὴ, τὸ ὀξὺ, proprie ſignificat cuſpidem gladii, cultri, vel lanceæ. Tropice vero dicitur de acuta parte cordis, quæ tantum protenditur, quantum cordis magnitudo occupat ſpatii. Gal. *l.* 2. *de H. & Pl. dec. c.* 4. Gr. dicitur κορυφή.

Mucronatus, epitheton *Cartilaginis* in pectore, quæ & *Enſiformis*, Gr. ξιφοειδὴς dicitur. Vide *Cartilago enſiformis*.

Mucus, vide p. a. *Mucor*.

Mugil, κέφαλος. Vide *Cephalos*.

Mugitus, μύκημα, dicitur vox & ſonus armentorum proprius. Verum Laur. Bellinus transferre non eſt veritus ad ſonum graviorem & protractum, quem ægri ſub initium apoplexiæ edunt, veluti ſuſpirium intenſius & per majorem copiam inſpirati aeris factum, *tract. de morb. cap. in Opuſc. Medicis p.* 441.

Mulæ dicuntur *puſtulæ*, ex frigore vel calore ortæ. Dorn. *in Diction.* Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Muliebris, *mulier*, γυναικεῖ@, γυνὴ. Vide *Gynæceia*, *Gyne*. Chymici *mulierem* vocant Mercurium, ſive argentum vivum, quemadmodum ſulphur maritum *Th. Chym. Vol. IV. p.* 179. Libav. *Tom. II. oper. p.* 395.

Mullus, τρίγλη, vocatur piſcis marinus, vel potius littoralis, ſquamoſus, de quo Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 17. *item. l.* 11. *de S. Fac.* §. *Draco marinus*. Jul. Al. *l.* 14. *Sal. c.* 6. Prolixiorem vero ejus hiſtoriam tradit Aldrov. *l. de Piſc. c.* 1.

Mulſa, *mulſum*, ὑδρόμελι, μελίκρατον. Vide *Hydromeli*.

Multiparus, πολυτόκος, epitheton animalium, multos fœtus gignentium. An fœmina etiam poſſit eſſe πολυτόκος, ventilavit P. Ammann. *in Irenico p.* 49. Eadem ſunt, quæ πολύσπερμα, ſive multo ſemine prædita C. Hoff. *in Gal. de V. P. n.* 1044.

Multipedæ, πολύποδες, idem, quod *millepedæ*, inſecta, quæ alias *Aſelli* dicuntur, ὄνισκοι. Vide *Aſellus*.

Multiplicatio, πολλαπλασιασμὸς, præter vulgarem & generalem ſignificationem, qua res dicuntur vel corporaliter, vel virtualiter augeri & propagari, frequenter uſurpatur a Spagyricis, præſertim in negotio Lapidis Philoſophici; quamvis diverſæ occurrant deſcriptiones, v. gr. *Multiplicatio* nihil aliud eſt, quam evacuationum reiteratio, continuatioque, *Th. Chym. Vol. I. p.* 294. *Multiplicatio* eſt evacuatæ rei ſuper terram ſuam reductio, ut munditiæ ſpiritus oriatur, *d. l. pag.* 313. 447. *Multiplicatio* eſt res, quæ facit augmentum medicinæ in colore, odore, virtute, & quantitate. Nam eſt ignis, qui excitatus nunquam moritur, ſed ſemper tecum habitat, cujus una ſcintilla poteſt excitare plus ignis in virtute *multiplicati*, *Vol. II. p.* 116. Modos *multiplicandi* in lapide vide *Vol. III. pag.* 38. 397. *Vol. IV. p.* 408. *Vol. VI. p.* 150. 429. 554. Jung. Libav. *Tom. II. Oper. p.* 360. 409. 418. 441.

Multitudo, πλῆθος, idem quod *Plenitudo*, *Plethora*. Vide infra *ſuo loco*.

Mulus, *mula*, ἡμίονος, ἀστράβη, vocatur animal quadrupes, quod communiter peperit equa ex aſini coitu; quamvis & ex aſina & equo, item ex onagro & equa generari poſſint. Hiſtoriam *muli* utriuſque ſexus prolixe tradit cum uſu Aldrov. *l.* 1. *de quadrup. c.* 4. Uſum docet Schrod. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 28. *Mulam* recens ex equa natam alia mula gravidam receenſet ex Nieremberg. C. Rejes *C. El. q.* 36. *n.* 28. & ex hoc *Eph. N. C. A. I. O.* 36. Paracelſo *mulus* quoque ſignificat *morbum Gallicum*, *l.* 3. *Chirurg. magnæ c.* 1.

Mumia vocabulum eſt Arabicum vel Perſicum, ſed hodieque variæ ſignificationis. Vel enim ſignificat *Piſſaphalthum*, aut liquamen quoddam, in ſepulchris inventum, in quibus hominum cadavera aromatibus condita per multos annos ſervata fuerunt: vel ipſum cadaver humanum ita conditum, & ſub arena ſolis torrefactum. Imo non ſolum caro humana ſiccata, & condita, ſed & quævis alia occiſa vim ſanandi habens, ſic condita quæ & *Mumia patibuli* vocatur, Schr. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 23. Fr. Hoffm. *in Clau. ad b. l.*) qui rectiſſime judicavit, nos optima ratione poſſe carere hoc medicamento ſuſpecto & nauſeabundo) Chioc. *Muſ. Calc. ſ.* 6. *p.* 696. Rul. & Iohnſ. *l.* 2. Beker. *Microc. Med. l.* 2. *c.* 6. & noviſſime Dn. Vvurfbain. *Diſp. de Medic. ex homine deſumtis.* Egregie quoque de *mumiæ* variis ſignificationibus & parandi modis diſſeruit Iunken *Chym. Exp. Cur. P. I. ſect.* 2. *c.* 4. *p.* 116. ſeqq.

ſeqq. Paracelſ. tamen & Helmontius (quos alii poſtea ſecuti ſunt) ad alia quoque tranſtulerunt hoc vocabulum. Ita *mumia medullæ*, vel de medullis, ſunt oſſium ipſæ medullæ. *Mumia elementorum* eſt balſamus elementorum externorum. *Mumia tranſmarina* dicitur *manna*. *Mumia verſa*, liquor *mumiæ*, Rul. & Iohnſ. *d. l.* *Mumia Satyrii* eſt medicamentum ex Satyrio paratum, cujus deſcriptionem tradidit Caſp. Rejes *C. El. q. 44. n. 10.* De *Mumia Hermetica* Ch. Ad. Balduini *Inventum IX. in Hermete Ejuſdem curioſo* legatur. *Mumia* quoque dicitur halitus hominis ſani mane ore aqua bene mundato in phialam vitream fortiter inſpirando immiſſus, & per antiperiſtaſin frigoris in aquam ſolutus. Rolfinк. *C.H. I. A. F. R. l. 3. ſect. 1. art. 1. c. 7.* Singulariſſima vero ſignificatio hæc eſt, quando *mumia* deſcribitur, quod ſit ſubſtantia corporis tenuiſſima, ſpiritualis, ætherea, cuique pro natura & ſpecie ſua ingenita; in morte, & poſt mortem aliquatenus permanens, cum affectionum, tum virtutum ejuſdem intimarum & propriiſſimarum plurimum abundans, indeque cum ſuimet, tum proprietatum ejus rite extructæ tranſplantationis medio mire fœcunda, ad eum finem, ut vel in ſuo, vel in alieno ſubjecto, natura ſeu diſpoſitio vitioſa, morbidave corrigatur, integra & ſana conſervetur, & roboretur, Beker. *d. l.* In qua *Mumiali virtute* commentitia Magneticam vulnerum curationem ſtabilire annixus eſt Helm. *tr. b. tit. n. 3. ſeqq.* Enimvero merito admonere libet φιλιάτρυς: Fugite hinc: Latet anguis in herba.

Mumiſatio dicitur præſervatio cadaverum a putredine. Uſitatius vocatur *Balſamatio*, *Conditura*.

Mundatio, idem, quod *Purificatio*, *Depuratio*, Græc. καθαρισμός. Dicitur & Lat. *Mundificatio*. Eſt prima clavis in negotio Lapidis Phil. *Theatr. Chym. Vol. II. p. 523. Vol. III. p. 430.* Talis *mundatio* terræ Philoſophicæ perficitur 40. diebus, & aliquando plus minuſve ſecundum quantitatem terræ, vel aquæ; *Vol. IV. p. 547.*

Mundificativus, καθαρτήριος, idem, quod, *Purificans*, *Depurans*. Uſurpatur de medicamentis, quæ & *detergentia* dicuntur, ſuntque vel interna, vel externa. Illa deſcribit Gal. *l. de oculis ſpurio*, *c. 3.* Hæc paſſim in Chirurgicis reperiuntur. Vide *Detergens*. Lang. quoque Emplaſtrum *mundificativum* incarnans & conſolidans clare deſcripſit *l. 3. ep. 1. c. 12.* Jung. Hildan. *cent. 4. obſerv. 4.* *Mundificativa* ſunt invalidam & putridam carnem a bona & viva ſeparantia & repurgantia, exteriora, rhyptica, Dorn. *in Diction.* Rul. & Iohnſ. De *mundificativis ſpecificis* ſcripſit Parac. *Archidox. l. 7.*

Mundus adjective & ſubſtantive ſumitur. In illa idem eſt, ac *Purus*, Gr. καθαρός, κόσμιος, vide *Catharos*. In hac dicitur primario de univerſo orbe, cœlo, & terra, Gr. κόσμος, qui & propterea *Macrocoſmos* dicitur. Vide *Coſmos*. Hunc maximum & pulcherrimum veriſſime dixit & demonſtravit Gal. *l. 3. de V. P. c. 10.* Plura de hoc vide apud Phyſicos. Comparative de *Homine*, qui *Parvus mundus*, *microcoſmos* appellatur, vide ſuperius ſuo loco. Et Paracelſus tres ſtatuit *mundos*: majorem & primum, qui eſt cœlum, cum terra: minorem, & medium, qui eſt vir: & minimum, vel poſtremum, qui eſt mulier, *Paramir. l. 4.* Alia a Spagirycis alios tres nominarunt: Inviſibilem, cœleſtem, & elementarem. Vide *Vol. IV. Th. Chym.* & quære in Indice. *Mundi* tria regna recenſet Schroder. *l. 3. in princ.*

Muræna, σμύραινα, μύραινα, piſcis dicitur oblongus, teres, & lubricus, carens ſquamis, ſimilis quodammodo anguillæ, cujus hiſtoriam, cum uſu, tradit Aldrov. *l. 3. de piſc. c. 27.* Meminit & Jul. Alex. *l. 14. Sal. c. 7.* Dicitur & *Fluta* Columellæ, P. Jovius *l. de piſc. marin. lacuſtr. &c. c. 31.*

Murarium eſt epitheton *Nitri*. Vide *Nitrum*.

Murci dicebantur olim, quibus pollex fuit præciſus ad evitandum munus Martium vel bellicum, ſicut ex Ammiano notavit P. Ammann. *in Irenic. p. 253.*

Murex, στρόμβος, κήρυξ, e concharum aſperarum genere eſt, differens a purpura, cujus deſcriptionem & uſum proponit Aldrov. *l. 3. de Teſtac. c. 8. & ſeqq.* Jung. *ad Scrib. n. 104.*

Muria, ἅλμη. Vide *Halme*. *Salſilago*, vel *Conditura* ſalſamentariæ jus, liquorve. De triplici ſpecie *muriæ* vide Lang. *l. 1. ep. 59.* *Muria* naturalis eſt aqua marina, vel illa, unde coquitur ſal noſtrum, ut fit Hallis Saxoniæ. De *muriæ* virtute alexiteria in peſte, ejuſque præparatione legatur Hildan. *C. 2. O. 34.* Conferre quoque Iſchiadicis teſtatur Rolfink. *O. & M. M. Sp. l. 10. c. 14.* Alia de viribus *muriæ* lege *in Th. Chym. Vol. I. p. 578.* De *muria acida*, Græc. ὀξάλμη, *ibid. p. 608.* De *muria dura*, Mercur. *libr. 2. V. L. c. 26.* Legitur aliquando & *muries*, Rhod. *in Lex. Scribon.* *Muria* quoque dicitur menſtruum fœtus, aqua fortis, Rul. & Iohnſ. Hodieque nonnulli ad declarandum qualitates ſalinas humo-

morum p. n. etiam referunt *Acrimoniam muriaticam*, quæ eſt ſali communi æmula in exceſſu,& corrigitur,per alcalia,in ſpecie per calcem vivam.

Murmentum, idem, quod *Glis*, vel *mus montanus*, vel *Alpinus*, Rul. & Iohnſ. Vide *Marmota*.

Murmur, βορβορυγμὸς. Vide *Borborygmos*.

Murrha dicitur *lapis Chalcedonius*, vel gemma; quæ præcipue in Carmania ex humore ſub terra ſolis æſtu concreto, velut Lyncurium coaleſcit, quæque non ſplendet, ſed purpureis & coruſcis in candore maculis verſicolor, veluti murena piſcis nitet. Inde *myrrhina*, vel *murrhea vaſa* parata, quæ vini ſaporem fovebant. Lang. *l.* 1. *ep.* 29. quamvis aliam de *murrhes vaſis* ſententiam habuerit C. Hoffm. *l.* 3. *V. L. c.* 29.

Murteum, pro *Myrteum*, uti & *murtus* pro *myrtus*. Scrib. *n.* 220. 223. Vide *Lex. Scrib.* Rhodii.

Mus, μῦς, animal quadrupes, digitatum, minus, notiſſimum, cujus variæ ſunt ſpecies, quarum deſcriptionem cum uſu Medico vide apud Aldrovand. *l.* 2. *de quadrup. dig. vivip. cap.* 30. *ſeqq.* Jung. Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 29. Alias Græcum μῦς denotat quoque *Muſculum*, ſive *Lacertum*. Vide *Lacerta*. *Muſculus*. Dieter. *n.* 559. *Mus* pharaonis, ichneumon. Trinc. *de Curat. pract. l.* 9. *c.* 12.

Muſa, præter ſignificationem Dearum novem numeratarum hic alienam, eſt etiam nomen diverſarum compoſitionum medicarum a peritiſſimo Philoſopho *Muſa* ita dictarum; quarum una in ſpecie vocatur *Muſa ennea* contra omnes febres laudata *in Antidotario*, Nicolai, *Operum* Meſuæ *fol.* 385. *b.*

Muſadi, *Sal Ammoniacum*. Rul.

Muſaicum opus vel *Muſivum* vocatur, teſſulatum lapillis variorum colorum, ex quibus arte compoſitis & coagmentatis omne genus imaginum redditur. Chr. Meretti *in Art. Vitrar. Neri Not. l. V. c.* 75. *p.* 372.

Muſalogia, eſt titulus libri a Paracelſo ſcripti, cujus meminit *tr.* 2. *de Peſtilit. c.* 2.

Muſca, μυῖα, infectum vocatur æſtatis tempore notiſſimum, cujus varia quidem ſunt genera, ad uſum vero Medicum ſaltem genus vulgare recipitur. Deſcriptionem *Muſcarum* omnis generis cum uſu vide apud Aldrov. *l.* 3. *de Inſectis c.* 1. Schroder. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 110. Jung. *Eph. N. C. A.* 1. *O.* 13. *Muſca Hiſpanica* eſt *Cantharis*, de qua ſupra. De *Muſcis* venenatis lege C. Rejes *C. El. q.* 36.

Muſcerda, μυόχοδον, dicitur fimus murium, cujus uſus Medicus eſt notiſſimus, v. gr. ad glandes pro alvo ſtimulanda. Vide *Mus*.

Muſcoſus, βρυώδης, βρυόεις, eſt epitheton quarundam glandularum conglobatarum apud Anatomicos recentiores ad differentiam conglomeratarum, quæ dicuntur *Vaſculoſæ*. Nukius *in Adenographia* & ex hoc *Act. Erudit. Lipſ. A.* 1692. *m. Majo*.

Muſculoſa expanſio, vide μυώδες.

Muſculus, μῦς, communiter in Medicina ſignificat partem corporis organicam ex carne & fibris nerveis intertextis conſtantem, cujus extremitas dicitur *Tendo*, medium vero carnoſum *Venter*. Ejus principium eſſe dicitur, in quod nervus pro affluxu ſpiritus animalis inferitur. Eorum ſunt quam plurimi in corpore humano, quorum pleniorem deſcriptionem petere oportet e ſcriptis Anatomicis, ſpeciatim Bartholino, in genere quidem *l.* 1. *Anat. c.* 5. In ſpecie paſſim per totam Anatomiam, quæ loca inquiri poſſunt in indice. Jungatur & Anonym. Tract. *de motu muſculor. Anatomiæ Cerebri Williſii annex.* Item Charlthon. *Ex. XI. Oec. Animal.* & Steno *tr. de Muſculis & Glandulis*. Legi etiam poſſunt, quæ D. G. Bidloo *in Part. V. Tabularum Anatomicarum a LXVI. ad LXXXVI.* excluſive tradidit deſcriptionem *muſculorum* veram & differentias proponens, eleganteſque eorum figuras exhibens. *Muſculus* quoque ſumitur pro diminutivo muris. Teſtaceorum quoque ſpecies quædam vocatur *Muſculus*, Gr. μυσίκητος, cujus hiſtoriam tradit Aldrov. *l.* 3. *de Teſtac. cap.* 70. *Muſculus* etiam in adjectivo ſenſu ſumitur ab Anatomicis, v. g. *Arteriæ muſculæ*, ſuperior & inferior. Bartholin. *libell.* 2. *Anat. c.* 5. *p.* 655. *ſeqq.* Venæ Muſculæ *libell.* 1. *c.* 6. *p.* 638.

Muſcus, βρύον, σπλάγχνον, φάκος, σφάκος, dicitur excrementum herbaceum, inſtar lanuginis corticibus arborum, vel oſſibus aeri expoſitis, adnaſcens. Dicitur & *Uſnea*. Interdum tamen certis etiam plantis attribuitur. Schroder. *l.* 1. *c.* 2. *Eph. N. C. A.* II. *Obſ.* 51. *in Schol.* De *muſcis* plantarum vel Botanicis, Gal. *l.* 6. *de S. F.* & laud. Schrod. *l.* 4. quæ loca quære *in Indice*. De nominibus *muſcorum* genericis legatur C. Hoffmann. *l.* 2. *V. L. c.* 30. De *Muſci clavati* terreſtris, ſive Lycopodii viribus antepilepticis vide *Eph. N. C. A.* III. *Obſ.* 15. De ejus virtute contra plicam & menſtrua ſiſtendi *A.* II. *Obſ.* 52. De *Uſnea cranii*, *d. l. Obſ.* 53.

Muſica, μουσικὴ, quid ſignificet, aliunde quoque conſtat ex Dictionariis. Ars ſane nobilis, & indigens multa exercitatione, ad egregios concentus, vel vocales, vel inſtru-

mentales formandos. Apprime quoque utilis ad curationem morborum, quin ad ſanitatem conſervandam, de qua virtute legatur Lang. l. 3. ep. 6. Foreſt. l. 4. Obſ. 4. Rolf. O. & M.M. Sp. l. 14. ſ. 3. c. 19. C. Rejes C. El. q. 28. n. 12. 13. Muſica muta olim dicebatur, quæ vultu, geſtibus, manuum, pedumque nutibus, & ſignis fiebat. Idem q. 7. n. 14. Aurum Muſicum quid dicatur & quomodo paretur e Collect. Leid. vid. apud Iunken in Lex. Ch. Ph. P. I. p. 51. Muſicum etiam dicitur de auro factitio & ſpurio, quod paratur e ſtanno & ſale ammoniaco, & deſcriptio ex le Mort legitur in D. David. a Spina Lexico Pharm. Chymico p. 148.

Muſtella, γαλῆ. Vide *Gale*.

Muſtelus, aut ſec. J. Alex. l. 14. *Salubr.* c. 9.

Muſtellus, γαλεός. Vide *Galeos*.

Muſteus, γλεύκινος. Vide *Gleucinos*.

Muſtum, γλεῦκος. Vide *Gleucos*. Legitur & Gr. μύστον in Rhod. *Lexic. Scribon.*

Muſtus, eſt *Calx alba urinæ*, veluti pinguedo. Dorn. in *Diction.* Ruland. & Iohnſ. in *Lex.*

Muſula, *Muſſela*, *Muſſula*, Paracelſo dicitur Sciurus niger, de quo ſtatuit, morbum epilepticum provocare, *Paragr.* l. 3. c. 3. §. & in *Fragment.* vel *Scholiis* ad h. l. quamvis cum deſcriptione *Sciuri* ab Aldrovando tradita non quadret.

Mutatio, μεταβολή, μεταλλαγή. Vide *Metabole*.

Mutilatio, *mutilum*, κολόβωμα, vide *Coloboma*. Pertinet ad morbos in numero deficiente. Gal. *Art. Med.* c. 96. l. *de diff. morb.* c. 8. Quamvis D. P. Amman. ſtatuat *Mutilata* dici non particulas perditas vel abſciſſas, ſed potius eas, quæ remanent, ac inſigne actionis impedimentum afferunt, *Ir.* p. 251. *ſeqq.*

Mutis, μύτις, dicitur illud *Atramentum*, ſive Nigrum, quod in ore Sepiæ continetur. Sed & piſcem quendam apud Hipp. ſignificat, uti vult Gal. *in Exeg. Diction. Hipp.* Eſt & Ariſt. l. 4. *H. N.* c. 1. & 2. in mollibus piſcibus viſcerum loco ſub ore, & per eam gula tendit, Foeſ. p. 422. Jung. Aldrov. l. 1. *de mollib.* c. 4. & Lind. *Ex.* V. §. 27. *ſeqq.*

Mutulus, μύαξ. Vide *Myax*.

Mutus, ἄφωνος, κωφὸς, dicitur voce carens, aut qui ſermonem proferre nequit. Vide *Aphonia*. Pertinet ad Actiones abolitas.

Myax, μύαξ, *Mytulus*, *Mutulus*, dicitur de *Conchis*, qua marinis, qua fluviatilibus communibus, quarum pleniorem deſcriptionem, nec non uſum in cibo & medicina, tradidit Aldrov. *lib.* 3. *de Teſtac.* c. 71. Chiocc. *Muſ. Cal. ſect.* 1. p. 48. Meminit & quoad uſum Gal. l. 11. *S. F.* §. *Caro viperæ circa fin.* Æginet. l. 7. c. 3. *lit. M.* Inter noviſſimos Anatomiam *Mytuli* & ejus motum mirandum expoſuit Anton. de Heide, cujus mentio fit *in Act. Erudit. Lipſ.* 1684.

Myce, μύκη, idem, quod μύσις, *præcluſio*, *conniventia*, occluſio. Gal. *in Exeg. dict. Hippocr.* a verbo μύω, *claudo*, occludo.

Myces, μύκης. Vide *Fungus*.

Mychthiſmos, μυχθισμὸς, *Mychthodes*, μυχθώδης, ſignificat *ſuſpirium cum gemitu*, a verbo μύζω, quod notat, clauſis labris ſonum quendam edo, qualis eſt *gementium*. Legitur utrumque vocabulum apud Hippocr. *Coac.* t. 519. 540.

Myconoides, μυκονοειδὲς ἕλκος. Ulcus κάθυγρον καὶ μυζῶδες, definit Erotianus fortean, quod muco plenum ſtridorem quaſi preſſum edit cum ſibilo, narium inſtar, qui ita dicitur.

Mycteres, μυκτῆρες, vocantur *Nares*, proprie dicuntur partes concavæ naſi utrinque poſitæ, quæ meatum præbent ſpiritui & odoribus, & exitum concedunt excrementis mucoſis, Hipp. 5. *aph.* 49. Dieter. *n.* 557. Quamvis & in ſingulari μυκτὴρ *Naſum* ſignificet, Hipp. 1. *Prorrhet.* ſ. 2. t. 6. *Coac.* t. 603. *Naſi* alias & *Narium* deſcriptionem videre licet ap. Anatomicos, in ſpecie Bartholin. l. 3. *Anat.* c. 10. Ariſtoteli quoque *Proboſcis* Elephantorum vocatur μυκτὴρ, *Naſus*, teſte C. Hoffm. c. *in Galen.* LL. *de V. P. n.* 1126. Verbum μυκτηρίζω etiam occurrit in Hippocr. l. 7. *Epid.* LVIII. 17. quod Foeſ. expoſuit per ſanguinem naribus effundere, *Oec.* p. 419. Verum Lind. reddidit in editione Hipp. per *excandeſcere* ira, quæ expoſitio mihi quoque veroſimilior videtur, cum nullam rationem videam, ob quam de hæmorrhagia narium explicari debeat. *Naſus* quoque Hipp. dicitur μυξωτὴρ, l. 2. *de morb.* XIX. 17.

Mydao, μυδάω, dicitur *ſuperfluo humore redundo*, *marceſco*. Uſurpatur de iis, quæ ex nimia uligine purifica. corrumpuntur, & liqueſcunt, v. g. de carne, Hipp. l. *de ulcer.* VII. 6. & l. *de c. vuln.* XXII. 2. de membrana cerebrum ambiente, *ibid.* XXIII. 2. de ulceribus ipſis, l. 1. *de morb. mul.* VI. 12. Vid. Foeſ. p. 418.

Mydeſis, μύδησις, in genere ſignificat *corruptionem* partis, ex nimio humore & uligine; a μυδάω. In ſpecie vero dicitur de affectu palpebrarum, ubi humore ſuperfluo redundantes, & adipe tumentes, humorem aſſidue emittunt,

tunt, Galen. *Introd. cap.* 15. Caſtel.

Mydon, μυδῶν, Polluci videtur ſignificare *carnem fungoſam* in ulcere fiſtuloſo, in quo ſinus ſunt mucoſi, oræ vero calloſæ. Foeſ. *a.l.*

Mydriaſis, μυδρίασις, idem, quod πλατυκορία, *pupillæ dilatatio*, cum pupilla quidem nihil colore variat, dilatatur autem magis, quam natura poſcit, ut Iridis circulo fiat proxima, & viſioni noceat, Gal. *l.* 3. *meth. med. c.* 2. & *Introd. d. l.* Ægin. *lib.* 3. *c.* 22. Videtur aliqua eſſe reſolutio pupillæ, ejuſque cauſſa nimius humorum influxus, ſive paulatim factus, ſive repente coacervatus, a quibus tunica, ἡ ῥαγοειδὴς diſtenditur, pupilla dilatatur, & acies ejus hebeſcit. Accidit pueris, &, qui nigros habent oculos, facile in hunc affectum incidunt. Gorr. & Caſtell.

Mydros, μύδρος, dicitur Hipp. *globulus*, lapillus, aut *fruſtulum ferri*, quod igneſcere debet, unde additur διάπυρος, *ignitus*. Pertinet ad cauteria actualia, *l.* 2. *de morb. mul. XXIX.* 9. Dicitur etiam de Aere *lib. de flatib. XII.* 8. Foeſ. *dict. loc.*

Myelos, μυελός. Vide *Medulla*.

Mygale, μυγάλη, *Mus araneus*, ita dictus, quod ſit muris ſpecies, colore autem muſtelam referat, quæ Græc. γαλῆ dicitur, cujus morſus venenatus habetur, uti patet ex Foreſt. *l.* 30. *O.* 12. Lang. *lib.* 1. *ep.* 68. Pleniorem hiſtoriam *Muris aranei*, cum uſu & noxa, vide apud Aldrov. *l.* 2. *de quadr. dig. vivip. c.* 33.

Myia, μυῖα. Vide *Muſca*.

Mylacris, μυλακρὶς, idem, quod μύλη, *Mola*, h. e. *Patella*. Vide *Mola*, *Epigonatis*.

Myle, μύλη. Vide *Mola*.

Mylicos, μυλικός. Vide *Molaris*.

Milites, μυλίτης, *molaris*. Epitheton *lapidis*, quo frumenta teruntur. Ejus uſus eſt in ſcirrhoſis ligamentorum & tendinum tumoribus, candefacti & extincti, uti patet ex Foreſt. *lib.* 10. *O.* 114. *Schol.* & *l.* 4. *Chir. obſ.* 4. *Schol.*

Mylohyoidei ſunt iidem linguæ muſculi, qui alias vocantur *Mylogloſſi*. Barth. *l.* 4. *Anat. c.* 11. *p.* 546.

Mylos, μύλος, nomen piſcis marini, cujus meminit Gal. *l.* 3. *Al. fac. c.* 31. Pertinet ad *Coracinos*, quos μύλους dici teſtatur Aldrov. Vide *Coracinus*. Significat & *ſcirrhum* in utero concretum. Erot. *p.* 44. f. Unde μυλοῦν, indurare. Jung. Moſch. *de morb. mul. cap.* 135. ubi cum mola *durities* jungitur, Gorr.

Myocephalon, μυοκέφαλον, h. e. *Muſcæ caput*, rectius *Murium caput*. Dicitur affectus oculi eſtque exigua uveæ tunicæ porrectio in nigro oculi, muſcæ capiti ſimilis, per exulcerationem facta, Gal. *in def.* Eſt ſpecies procidentiæ oculi. Cum ulcera, quæ eroſa vel rupta cornea tunica accidunt, profunda evaſerint, portio uveæ excidit, quodque prolapſum eſt, nigrum aut cœruleum apparet: in circuitu vero circa fundum ejus partis, quæ procidit, labra eroſæ ruptæve corneæ candida apparent, eoque magis, ſi quod prolapſum eſt, induruerit, & corneæ tunicæ labra callum contraxerint. Cæterum, prolabente uvea, pupilla omnino divellitur, adeo, ut vel nullo modo appareat, vel alio prorſus ſitu & figura. Et his quidem notis τὸ μυοκέφαλον ἀπὸ τῆς φλυκταίνης, diſtinguitur. Caſtell. & Gorr. Jung. Æginet. *l.* 3. *c.* 22. Jul. Alexandr. *not. in Gal. l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7.

Myodes, μυώδης, *muſculoſus*, epitheton *muſculi Lati*, μυῶδες πλάτυσμα dicti, apud Gal. *l. de muſc. diſſect. c.* 7. eſtque ille, qui ſub cute in collo habetur. Eſt ſubſtantia tenuis, & fere membranoſa, faciem totam prope, & totum collum tegens atque movens. Huic originem dat membrana quædam nervoſa, toti noſtræ cuti ſubnata, hic ut in fronte & capitis parte aliqua carnoſior facta. Dicitur alias *Panniculus carnoſus*, aut *membrana carnoſa*, cujus accuratiorem deſcriptionem quære in Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* ..

Myologia, μυολογία, eſt doctrina de muſculis. Blanc. *in Lex.*

Myopiaſis, *Myops*, μυωπίασις, μύωψ. Vide *Luſcioſus*.

Myotomia, μυοτομία, vocatur anatomica muſculorum diſſectio & demonſtratio, quo titulo uſus eſſe legitur Guilielm. Cowper Chirurgus Anglus *Supplementis Actor. Lipſienſ. Tom. II. ſect. XI. p.* 507.

Myracopon, μυράκοπον, epitheton medicamenti Topici, quod laſſitudines tollit, cum quadam odoris ſuavitate, Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 12. Eſtque Acopo communi liquidius, & unguento craſſius. Recipit enim aut ceram, ut reſinam, aut aliquid ejuſmodi, quorum nullum in unguenta admittitur. Gorr. & Caſtell.

Myringa, *Myrinx*, Barbaris dicitur *Membrana Tympani*, in aure interna, cujus denſitas p. n. eſt cauſſa ſurditatis, vel imminuti auditus. Capivacc. *Pract. l.* 1. *c.* 50. *p. m.* 588. *ſeqq.* Bartholin. *l.* 3. *Anatom. cap.* 9. *p.* 525.

Myrinum, μυρίνης, ſcil. οἶνος, vinum, item *myrrhinum*, *murrinum* dicebatur vinum, cui unguentum ſuperfuſum erat, de quo Lind. *Ex. X.* §. 162. *ſeqq.*

Myrmecia, μυρμήκια, μυρμηκιασμὸς. Vide *Formica*.

Myrmecites, μυρμηκίτης, lapis dicitur *Formicarius*, vel repentis formicæ effigiem habens, uti κανθαρίας, ſcarabæorum; vel nigras habens eminentias, verrucis ſimiles, quas verrucas μυρμηκίας, ſive μυρμήκια nominare ſolent. Plin. *l.* 37. *c.* 11. Aldrovand. *l.* 5. *de Inſect. c.* 1.

Myrmecium, μυρμηκίον, vocatur etiam cubile totum e foliis pinaſtri & abietis, ligni fruſtulis & arena paratum & congeſtum, formicas & earum ovula cõtinens. Legitur apud Dan. Ludovici *Diſſ.* I. *Pharm. p. m.* 728. Jung. *Notæ* Etmulleri *ad h. l.*

Myrmecizon, μυρμηκίζων. Vide *Formicans*.

Myrmex, μύρμηξ. Vide *Formica*.

Myrobalanos, μυροβάλανος, q. d. *Glans unguentaria*. Eſt fructus prunorum exoticus, diverſi generis, inter purgantia pertinens. Quinque ejus ſpecies numerari ſolent, quarum deſcriptionem vide in Schrod. *l.* 4. *cl.* 3. *n.* 430. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* C. Hoffm. *Offic. lib.* 1. *c.* 24. Rolf. *de purgant. ſect.* 9. *Art.* 3. Differt. a *Glande*, vel *Nuce Unguentaria*. Jung. Rhod. *ad Scrib. num.* 261. Plura dari genera, quam quinque, vult Velſchius *Eph. N. Cur. A, III. O.* 32.

Myron, μύρον, late ſumitur, & ſtricte. In illa ſignificatione comprehendit, & *olea*, & *unguenta*, apud Hipp. uti patet ex collatione quorundam locorum, v. g. *l. de nat. mul. VIII.* 14. & *l.* 2. *de morb. mul. XXXI.* 15. *item l. de nat. mul. XXIX.* 124. & *lib.* 2. *de morb. mul. XLVII.* 22. *LXXXIV.* 4. Vide Foeſ. *p.* 420. Stricte vero ſignificat *Unguentum*, quod eſt forma medicamenti mediæ conſiſtentiæ, quo externæ corporis partes inunguntur, Gorr. Jungatur Weker. *Antidot. Gen. l.* 1. *c.* 36. *Spec. l.* 2. *ſ.* 28. Schrod. *l.* 2. *c.* 87. Morell. *de formul. remed. l.* 2. *ſ.* 1. *c.* 9. De differentia inter μύρον χρῖσμα, & ἄλειμμα, videatur Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 7. *de S. F. c. de Lilio.*

Myropiſſoceron, μυροπισσόκηρον, eſt nomen medicamenti compoſiti ad alopecias, cujus meminit Soranus in compoſitione pharmaci, quam citat Gal. *l. de C. M. S. L. c.* 1. quamvis non videatur ſciviſſe ipſe Gal. quale fuerit medicamentum, ſcribens, ſe exiſtimare, picem fuiſſe, & ceram unguento quopiam, ut gleucino, laurino, nardino, lentiſcino, cedrino, eliquatam. Gorr.

Myropoles, μυροπώλης. Vide *Pigmentarius*.

Myrrha, μύῤῥα, σμύρνα, antiquis etiam *Murrha*, dicitur Gummi, vel lachryma arboris Arabicæ, de qua Dioſcor. *l.* 1. *c.* 88. Jung. Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 392. Fr. Hoffm. *in clav. ad h. loc.* Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 5. *p.* 634. Quæ deſtillata colligitur, dicitur στακτὴ, *ſtacte*. *Myrrham* aliquando etiam poni pro *unguento*, docet C. Hoffm. *l.* 3. *V. L. c.* 4. confirmat Lind. *Ex. X.* §. 162. De *Myrrhato vino* videatur idem *d. l.* §. 140. *ſeqq.*

Myrſinaton, μυρσίνατον, nomen emplaſtri, cujus deſcriptio habetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 17.

Myrſineleon, i. e. *Oleum myrtinum*, de quo legatur Dioſc. *l.* 1. *c.* 48.

Myrſinites, μυρσινίτης, idem, quod Myrrhinites, i. e. vinum *Myrrhatum*. Linden. *d. l.* §. 159.

Myrtidanon, μυρτίδανον, triplicem habet ſignificationem. Apud Dioſcor. ſignificat aliquid Myrto adnaſcens, inæquale, & verrucoſum, ejuſdem coloris, quod perinde quaſi manus caudicem Myrti amplectitur, Dioſcor. *l.* 1. *c.* 156. Hoc. Galen. vocat μυρτίδα, *l.* 7. *de S. F.* Apud Hippocr. ſignificat fructum, vel plantam, quam Perſæ Piper Indicum vocant, *l.* 2. *de morb. mul. LXXXIV.* 8. Apud Plin. *Myrtidanum vinum* dicitur ex Myrti ſylveſtris baccis confectum, *lib.* 14. *c.* 16. notante Foeſ. *p.* 421.

Myrtocheilides, μυρτοχειλίδες, dicuntur extremæ pudendi muliebris margines carnoſæ, quæ etiam πτερυγώματα, Alæ appellantur. Gorr. Lind. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 7. §. 131.

Myrton, μύρτον, idem, quod κλειτορὶς, *Clitoris*. Gorr. & Lind. *d. l.*

Myrus, μύρος, vocatur piſcis *Murænа mas*, Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 7. Verum hoc impugnavit Aldrov. *l.* 3. *de piſc. c.* 27.

Mys, μῦς. Vide *Mus muſculus*.

Myſattome, μυσάττομαι, id eſt, *abominor*, *deteſtor*. Legitur apud Hippocr. *l.* 2. *de morb. XLVI.* 12. Fortaſſis deſcendit a μῦσος, *ſcelus*, quod occurrit *l. de morb. ſacro IV.* 59. Vide Foeſ. *p.* 422.

Myſis, μύσις. Vide *Myce*.

Myſtax, μύσταξ, pars dicitur, quæ eſt ſupra labra & infra nares. Hinc & barba ibi exoriens, eodem nomine venit. Gorr. Caſtell. Barthol. *l.* 3. *An. c.* 11.

Myſterion, μυστήριον, in genere ſignificat *Arcanum*, ſcil. Medicum. Unde & Gal. vocat *Myſteriorum* libros, *l.* 7. *de S. F. in princ.* In ſpecie μυστήριον vocabatur *Antidoti ſpecies*, quæ & τετραφάρμακον dicitur, *Theriaca diateſſaron*, quod ex quatuor rebus conſtet, cujus deſcriptio habetur apud Aet. *l.* 12. *c.* 47. citante Gorr. & occurrit *in Diſp. Aug.* quam etiam Zwolferus præferre non dubitat ipſi Theriacæ Andromachi, *in Animadv.* Galen. quoque me-

meminit *Confectionis Anodynæ* Antiphtificæ, quæ *Myſterium* dicta, fuit, *l.* 7. *de C. M. S. L.* c. 5. Alias Medicina Paracelſica & Spagyrica crepat mirum in modum *Arcana* pene innumera. Vide *Arcanum*. Dorn. Rul. & Iohnſ. ita deſcripſerunt ex Parac. *Paramir.* & aliis ſcriptis: *Myſterium magnum* eſt prima omnium rerum materia, principium, & mater cunctarum corruptibilium creaturarum Dei, chaos illud rude. Item: *Myſterium* eſt eſſentia interioris naturæ totius ſubſtantiæ, in ſubtili, reconditaque materiæ parte vehens. Unde a ſucco tantum diſcedit, quantum ſuccus à corpore. Et quia in intimis receſſibus materiæ corporeæ latet, ſubtilemque admodum habet naturam, *Myſterium* vel *Arcanum* appellari ſolet. Excipitur autem vel ex ipſis rebus ſtatim, præmiſſa tamen præparatione debita, vel etiam ex magiſterio interdum & ſucco. Eſtque duplex. *Quinta eſſentia* & *Arcanum ſpecificum*. Alia *Myſteria Caballiſtica* quære *in Vol. V. Th. Ch.*

Myſtron, μύςρον, menſura eſt liquorum apud Atticos, tres drachmas ponderales capiens, ſive cochlearia duo cum dimidio, ſive χήμην unam & quartam ejus partem. Nota ejus fuit $\overset{υ}{μ}$. Gorr. *ex Galen.* & Ægin. *de pond.* & *menſur.*

Mytis, μύτις, vide *Mutis*. Dicitur & μυττὶς. Lind. *Ex. V.* §. 32.

Myttoton, μυττωτὸν, dicitur intritum, vel pulmentum ex *allio* & *nigra oliva* compoſitum, quod in cibo movet urinam, venarum orificia aperit, & hydropicis conducit, Dioſc. *l.* 2. c. 182. quamvis & alia admiſta fuerint, cepa, porrum, acetum, caſeus, &c. Meminit Hipp. *l. de viſu III.* 9. *l.* 2. *Epid. VI.* 54. Jung. Foeſ. *p.* 422. Varias vocis apud diverſos ſignificationes indicat Erotianus.

Mytulus, μύαξ. Vide *Myax*.

Myuros, μύουρος, i. e. *muris caudam* referens, vel ſoricis. Epitheton pulſus deficientis, quando ſecundus pulſus eſt paulo minor, & ſic deinceps, Gal. *l.* 1. *de diff. pulſ.* c. 11. Vocatur & μύουρος, Linden. *Ex. XI.* §. 65. Ejus duplex differentia habetur: Vel enim continuatur illa imminutio, donec prorſus aboleatur pulſus, & vocatur μύουρος ἐκλείπων, vel rurſus augeſcit, & redit ad aliquem vigorem, vel magnitudinem, vocaturque μύουρος παλινδρομῶν, recurrens. Gorr. Caſtell.

Myxa, μύξα, vide *Mucor*, *Mucus*. *Myxæ* vel *Myxaria* quoque vocantur *Sebeſten*. Schrod. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 315. Lang. *l.* 1. *ep.* 66. *ad fin.*

Myxinos, μύξινος, q. d. *Muco*. Eſt ſpecies *Mugilis* piſcis, Lind. *Ex. XI.* 8. 34. ita dictus, quod muco alatur, §. 43. Vide *Mugil*.

Myxorrhoos, μυξόῤῥοος, dicitur Hippocrati, cui mucus copioſus fluit, eſtque idem quod μυξώδης; uſurpatur de infantibus, qui multum ſalivæ vel muci excernunt, & propterea epilepſiæ minus obnoxios eſſe ſcribit *l. de morbo ſacro.*

Myxoſarcoma, μυξοσάρκωμα, vide *Mucocarneus*.

Myxoter, μυξωτὴρ, idem quod μυκτήρ. Vide *Myɛteres*.

Myzo, μύζω, Hipp. ſignificat *ſugo*, *libr. de Princip. vel Carnib. VIII.* 2. Jung. Linden. *Ex. XIII.* §. 85. 87. 89. Alias *occludo*, comprimo ſignificat. Vide *Myce*, *Suctio*.

N

N. *n*. ν. Latinum eſt ſignum Medicum in remediorum formulis, denotans *numerum* v. g. bacc. laur. N. VI. &c.

Nabit pulvis, ex ſaccharo cando, qui oculum confortat. Matt. *de Grad.*

Nacta Paracelſo dicitur *apoſtema pectoris*, in ſpecie mammarum in fœminis, quod oritur ex ſanguine menſtruo retento, lactiſque materiæ permiſto. *Bertheoneæ l.* 3. *c.* 3. & *l. de apoſtem.* & *ulcerib. c.* 27. Rul. & Iohnſ.

Naducem Perſis dici *Molam*, ſcribit. Avic. *l.* 3. *f.* 21. *tr.* 2. *c.* 18.

Nævus, etiam per ſimplex *e*, *Nevus*, Scrib. *n.* 228. Rhod. *in not. ad h. loc.* σπῖλος, σπίλωμα, idem, quod *Macula Labes*, Vide *Macula*. Gal. *l.* 8. *de S. Fac.* §. *Polygonatum*. Eph. N. C. *A. III. obſ.* 38. Stricte dicitur de *Notis infantum* a matre gravida tempore geſtationis per imaginationem fortiorem impreſſis & communicatis, difficillime in infantibus, & rarius in adultis nunquam curabilibus, de quibus legi poterit ex noviſſimis ſcriptoribus Bonet. Med. *Septentr. l.* 1. *ſ.* 1. *cap.* 8. & *ſ.* 26. *c.* 1. & 2. *p.* 307. *ſeqq.* Tales *nævi* in infantibus duplices obſervantur, protuberantes & plani, figura varia & colore diverſo.

Nafda, *ſinapia*, eſt Petroleum, vel *Aſphaltum*, Rol. Iohnſ. vero legit *Naſda*.

Nagemulus, nomen piſcis, qui & *Schilus* vocatur, cujus deſcriptionem vide in Aldrov. *l.* 5. *de piſc. cap.* 59.

Nanus, idem ſignificat, quod *pumilus*, qui juſtam magnitudinem non aſſequitur, quod natura ſeu principium vitale non evolvere valuit habitaculum ſuum, verbis D. Wedel. *Patholog. Dogm. ſect. III. c.* 4.

Naphtha, νάφθα, eſt bituminis Babylonii colamen, & flos coloris candidi, bitumine tenu-

tenuior, & ignem ad ſe celerius e longinquo trahit. Ejus deſcriptionem, cum virtutibus Medicis, lege apud Dioſcor. *l.* 1. *c.* 101. Verum Rul. prolixior eſt, diſtinguens *Naphtham* in *Naturalem*, & *Factitiam*. Illam eſſe docuit idem cum *Petroleo*: Hanc vero eſſe colamen bituminis, quæ ſi alba fuerit, poſſe reſpondere *Petroleo*, at non tam bonam. Si nigra, poſſe eſſe veteribus *ſtercus dæmonum* dictum. Imo ex illo bituminis colamine indurato fieri poſſe *Gagaten* credit. Schroder. negat noſtratibus eſſe uſitatam, ſed *Petroleum* ejus loco uſurpari, *l.* 3. *c.* 32. Ita Sal *Naphthicus* vel *Napticus* dicitur apud Meſuen. *in Operib. fol. m.* 78. qui niger eſt, & odorem *naphthæ* habet, colligitur in lacu Aſphaltite, cum æſtuat, & vocatur Sodomenus, notante Andrea Marino & Manardo *ad illum locum*.

Napta, idem eſt, quod *Naphtha*. Hinc Rul. dicit, *Naphta* eſt Gumma.

Napta alba, id eſt, Petroleum album. Vel idem ſignificat, quod *Nata*. Vide *Nata*.

Nar, eſt *pyr*, πῦρ, *Ignis*. Rul. & Ioh. in *Lexic.*

Narbaſaphar, id eſt, *flatus minere*, *Aurichalcum*. Iidem.

Narcachthon, *Naſcaphthon*, νάρκαφθον, νάσκαφθον, inter aromata recenſetur, quæ ex India olim deportabantur, corticoſum natura & putaminibus arboris Mori ſimile; nunc ſolo nomine nobis cognitum eſt. Jucundi odoris gratia ſufficitur, Gorr. Ægin. *l.* 7. *cap.* 3. ubi mendoſe in lat. verſ. legitur *Naocanthon*, vel *Nacaphthon*. In Græco enim νάσκοφθον occurrit, Thuris cortex quoque *Naſcapthum* dicitur, apud Schroder. *lib.* 4. *cl.* 1. *n.* 344.

Narce, *Narcoſis*, νάρκη, νάρκωσις, Lat. *Torpor*, *Stupor*. Eſt proprie ſenſus, motuſque diminutus nervoſarum partium; *Hebetatio*. Frequens vocab. Hippocr. v. g. *l.* 5. *aphor.* 25. *l. de humid. uſu X.* 15. *l.* 6. *Epid.ſ.* 1. *t.* 6. *l.* 2. *de morb. mul. XXXIV.* 2. & *alibi*. Vide Foeſ. Oec. *p.* 424. Differt a paralyſi gradu, cum *Stupor* ſit ſaltem difficultas ſentiendi & movendi, & propria quædam in paralyſin diſpoſitio. Ant. Alvarez. *part.* 1. *Conſil.* & *Epiſt. Medic. Conſil.* 1. *pag.* 108. Per translationem etiam de *animi torpore* dicitur, Hipp. 5. *aph.* 16. & ita coincidit cum ἀναισθησία, Dieter. *n.* 560. ſcilicet, quia etiam ſpiritus animales torpent, Lind. *Ex. X.* §. 241. Νάρκη quoque vocatur *Torpedo*, piſcis cartilagineus, planus, cui inſignis ſtupefaciens facultas tribuitur, non ſine αὐξήσει hyperbolica. Ejus deſcriptionem, cum uſu in cibo & medicina, vide apud Ald. *lib.* 3. *de piſc. cap.* 45. Meminit & virtutis Medicæ Galen. *lib.* 11. *S. Fac.* §. *Narce*.

Narcoticus, ναρκωτικός, id eſt *ſoporiferus*, torporiferus, obſtupefaciens. Coincidit cum Hypnotico. Dicitur de medicamentis, quæ refrigerando corpus, & obſtupefaciendo ſenſum dolorem acerbum obtundunt & mitigant, & ſi paulo liberalius ſumantur, etiam mortem afferunt. Rul. & Iohnſon. ita deſcripſerunt, quod ſint medicamenta ſoporifera, dolores auferentia, vel, ut minus torqueant, efficientia. Cautus igitur eorum debet eſſe uſus, ne, quem obdormire voles, poſtea excitare non poſſis, ex Celſi *l.* 3. *c.* 14. Linden. *Ex. XIII.* §. 322. *Narcoticos* morbos Paracelſ. vocat urentes, qui nimio ardore ſenſum partium deſtruunt, & delirium inferunt, ut Angina, *l.* 2. *de Tart. tract.* 2. *cap.* 1. *in Annotat.* & *Fragment. ad b. l.*

Nardos, νάρδος, duplici modo accipitur. 1. Significat ipſam plantam, vel fruticem odoratum, cujus deſcriptio ſpectat ad Botanicos, a noſtro inſtituto aliena. 2. Oleum, vel unguentum Nardinum, uti patet ex Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *in princ.* & *in medio*. Jung. Ægin. *lib.* 7. *c.* 18. qui ad Embolas refert. Confirmat & hanc ſignificationem Rhod. *ad Scrib. comp.* 1. Nardinum quoque dicitur abſolute de vino *Nardo* condito, Lind. *Ex. V.* §. 77. de Collyrio Æginet. *l.* 7. *c.* 16.

Nares, μυκτῆρες. Vide *Mycteres*.

Nariſuſoria, Didac. Merinus *de morbis internis l.* 2. *c.* 4. medicamenta, quæ naribus infunduntur.

* *Naronianus morbus*. A *Narone* fluvio, & ei appoſita Civitas *Narone*, & circumpoſita non exigua regio apud Dalmatas nomen obtinuere. Hodie & Regio, & flumen *Narentæ* nomine nuncupatur. Infami per oras Illiricas morbo Regio hæc endemie laborat: Hinc factum eſt ut doctiſſimus Vir Joſeph. Pujati nuperrime Publicus Primarius Medicinæ practicæ in Gymnaſ. Patavino Profeſſor merito electus hunc *Naronianum* nomine appellaret *de morb. Naroniano* tractatu quem Feltriæ edidit anno 1747.

Narthex, νάρθηξ, æquivocum eſt. Vel enim ſignificat plantam, quæ Lat. *Ferula* dicitur, de qua in Botanicis: vel inſtrumentum medicum e *ferula*. Etymolog. Vel eſt titulus quidam alicujus libri Græci Medici, teſte Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 13. Vocatur & *Narthecium*, ναρθήκιον, i. e. *promtuarium*.

Naſa, idem, quod *Nata*. Paracelſ. Vide *Nata*.

Naſale, ἔῤῥινον, Vide *Errhinon*.

Naſcale, idem, quod *Peſſus*, Schrod. *l.* 1. *c.* 3. Accuratius vero deſcribitur a Morello, a *Peſſario* diſtinctum, quod fit penicillus in nodi effigiem molliſſimus, ex cotonis vel lanæ flocculo, aut hapſo, qui infuccatur, vel ſucco idoneo, vel unguento convenienti, *lib.* 2. *de Form. remed. præfc. ſect.* 2. *c.* 12.

Naſcitas, pronunciatio per naſum. Pichotus de *catarrho*.

Naſcor, φύομαι, i. e. ex alio fio, & producor; ita tamen, ut cum origine ſua ſit ejuſdem ſpeciei, Gal. *l.* 2. *Anat. adm. cap.* 11. Quomodo *Naſci* differat ab *Eſſe*, vide *Th. Chym. Vol. I. p.*368.

Naſſa, proprie *corbem piſcatoriam* ſignificat, Diminutivum *Naſſula*. De *naſſa naturali* vid. *Eph. N. Cur. A. III. obſ.* 245. Venas & Arterias *Naſſis* comparatas lege in Galen. ad Timæum. Plat. *fragm. n.* 9. 10 *&c.*

Naſtos, ναστὸς, i. e. *confertus*, & *denſe plenus*, ac veluti preſſus, non ſecus ac amphoræ, quæ ad ſummum uſque plenæ ſunt, cui opponitur χαῦνος, καὶ μανὸς, *rarus*, laxus. Uſurpatur de mare in comparatione ad fœminam, Hipp. *l. de glandul. XI.* 11. de pulſu & pane, Gal. *l.*4. *de dignot. pulſ. c.* 2. Vid. Foeſ. *Oec. p.* 424.

Naſus, μυκτὴρ, μυξωτὴρ, ῥὶν, vide *Myēteres*. Odoratus eſt inſtrumentum. *Naſi deperditi* reſtitutionem Chirurgicam primus publice tradidiſſe legitur Taliacotius, quam feliciſſime exercuiſſe Joh. Griffonium, Chirurgum Bruxellenſem, teſtatur Hildan. *cent.* 3. *obſ.* 31. *& Epiſt.* 62. An vero *naſus factitius* ex alieno brachio poſt mortem illius, e cujus brachio fuit exciſus, neceſſario corrumpatur, putreſcat, & decidat, uti vult Helmont. *de magn. vuln. cur. n.* 22. 23. non eſt hujus loci ventilare. Eſt & nomen piſcis cujuſdam, apud Aldrov. *l.* 5. *de piſc. c.* 26.

Nata, *Natta*, *Naſa Naſda*, *Napta*, unum idemque ſignificant, videlicet excreſcentiam magnam carnoſam, veluti caro natium, vel ancharum, diverſæ quidem magnitudinis dolore carentem, ex Guidone, Foreſt. *l.* 3. *Chir. obſ.* 7. *Schol.* Rul. & Iohnſon. ut & Dorneus deſcripſerunt *Naſdam*, vel *Nattam*, quod ſit gibbus. Parac. ſcripſit, quod ſit incrementum præternaturale, partibus diverſis corporis adnaſcens. Vocat etiam errorem naturæ: Hinc tot ſpecies *Nattæ* conſtituit, quot partium ſolidarum ſunt differentiæ, v. g. *Carnoſam*, *Glanduloſam*, *Cartilagineam*, *Ligamentoſam* &c. *l. de ulcerib. & Apoſtem. c.*12. *& alio lib. ejuſd. titul. cap.* 51. Deducit vero a ſucco nutricio illius partis aberrante, & collecto. M. A. Severinus *Natam*, vel *Naſdam* deſcripſit per tuberculum ex anomalis abſceſſibus unum, quod interdum ex graciliori baſi, veluti ex pedunculo ficus, propendet, putavit etiam ad melicerides potius, quam ad ſteatomata referri. *l. de anom. abſceſſ. cap.* 27. *& ult.*

Nataron, vel *Natron*, id eſt, *Nitrum*. Rul. Iohnſ.

Natatio, κολύμβησις fortaſſis dici poſſet, ſumitur apud Gal. pro balneo in labris amplioribus, quæ δεξάμεναι, & κολυμβῆθραι vocantur. Vide *Dexamene*. Galen. *l.* 7. *meth. med. c.* 6. *& alibi*. *Natatus* vel *Natatio* proprie eſt motionis ſpecies, quando animalis tranſportatio de loco in locum efficitur in aqua, Joh. Alphonſ. Borellus *de motu animal. Part. I. c.* 1. *in princip.* Cor quoque *natare* dicitur vulgo, quando ad ventriculum ſeri influxus copioſior, & veluti fluctuatio ſentitur Lind. *Ex. IV.* §. 71.

Nates, γλουτοὶ, πυγαὶ, vide *Glutos*. A ſimilitudine quadam prominentiæ duæ orbiculares cerebri, vel potius medullæ oblongatæ quoque vocantur *Nates*. Bartholin. *l.* 3. *Anat. c.* 6. Vvillis *Anat. cerebri c.* 14. a Veſalio in diminutivo *Natulæ* vocantur ad imitationem Græci nominis, γλουτία.

Natio, ἔθνος, idem, quod *Populus*, *Gens*, *Regio*. Vide *Chora*. Pertinet ad circumſtantias cauſarum ſanitatis & morborum, uti recte docet Paracelſ. *l. de morb. Tartar. c.* 2.

Nativitas, γενέθλη, vel accipitur de ipſa hominum origine, & generatione; vel de aſtrologico judicio ex ſiderum certo poſitu, & aſpectibus, qui fuerunt puncto temporis, quando homo natus fuit, quod hodieque varium fallaciſſimumque judicatur; quemadmodum & ipſe Helmont. reprobavit *in Tumul, Peſtis*. Jung. *Theatr. Chym. Vol. VI. p.* 349.

Nativus, ἔμφυτος. Vide *Emphytos*, *Calidum*. *Nativa* etiam medicamenta vocantur, quæ ſola natura ſuppeditat ad differentiam artificialium, Blaſ. *Med. Univ. p. m.* 53.

Natrix. ὄφις, ſpecies dicitur ſerpentis, cujus deſcriptio videatur in Aldr. *l.* 2. *Hiſt. ſerp. & drac. c.* 18.

Natta, vide. *Nata*.

Natulæ, vide *Nates*.

Natura, *Phyſis*. Hujus vocabuli ſignificationem varie & apud Philoſophos & Medicos acceptam fuiſſe, jam olim Gal. obſervavit, & ſcripſit, 2. *aph.* 34. 2. *de R. V. I. A. t.* 34. *alibique*. Ne dicam de hodiernis Scriptoribus, in quibus adhuc plures ſignificationes occurrunt. Nobis nec libet, nec licet, omnes adducere omnium opiniones, ſed ſaltem ea perſeque-

ſequemur, quæ ad Medicinam pertinent, & cum hodiernis veris principiis concordant. Qui plura generaliora deſiderant, inquirere poſſunt *in Theatr. Galenico* Mundellæ, Foeſ. *Oec. p.* 670. Auguſtin. Donii *Tract. de Nat. hom.* Dieter. *n.* 913. Caſp. Rejes *C. El. q.* 25. ipſos etiam Phyſicos, qua veteres, qua recentiores. Hac vice ſufficere poſſunt ſequentia: *Natura*, φύσις, dicitur generaliter de omni corpore naturali, vel ſpecialiter de homine. Utroque modo conſideratur vel ſubſtantialiter vel accidentaliter, quamvis ambo modi conſiderandi haud raro confunduntur. *Natura* ſubſtantialiter, & quidem incomplexe conſiderata eſt principium & cauſſa efficiens omnium rerum naturalium. Parens rerum, Ars Dei, quæ ſollicita fatagit, ut & individuo conſervando, & ſpeciei propagandæ ſtudeat, Jul. Alex. *l.* 8. *Sal. c.* 3. cujus vis Divina ſeſe immiſcet materiæ corporum naturalium, inque illa opera ſua exercet, efformando, conſervando, Idem *l.* 2. *c.* 2. Hanc *naturam ſubſtantialem* non omnibus corporibus naturalibus eſſe propriam & ſpecificam, excepto homine, ſed ſaltem dari univerſalem, diverſas tamen corporum ſpecies ab ea dependere, propter varium mixtionis modum, hodiernorum Philoſophorum plerorumque eſt hypotheſis, de qua videatur Joh. Marcus Marci *in Part. I. Philoſ. veter. reſtit.* An vero illa opinio adeo ſit expedita, alii judicent: Nobis nondum videtur. Illa univerſalis *natura* dicitur *Anima Mundi*, *Spiritus Mundi Æthereus*, &c. Hanc Hypotheſin etiam impugnavit clariſſimus & celeberrimus Dn. Sturmius in quadam Diſſertatione *Idolum naturæ*, inſcripta, in qua manifeſto abſurditatis illam arguere non dubitavit, ideo quod illi Naturæ tales virtutes & potentiæ tribuantur, non ſine blaſphemiæ quadam nota, quæ ſoli Deo competunt. Contra quam Diſſertationem poſtea inſurrexit Cl. D. D. Schelthammerus in tractatu *de natura ſibi & Medicis, vindicata* lectu haud indigno, ad quem rurſus laudatus Sturmius *alia Diſſertatione* reſpondit exiſtimans, quod Adverſarius cum larvis luctari videatur, ſiquidem, ſi per Naturæ vocem intelligitur lex, norma & ordo motuum corporibus naturalibus a ſummo Creatore conceſſa, & ab hoc ceu primo motore unice dependens, neque ipſe hanc inficietur, verum ſolum illam, cui omnipotentiam, omniſcientiam ad movendum Naturæ cum nonnullis gentilibus attribuerent. Aſt noviſſime de nonnemine Eruditorum *ex Actis Eruditorum Lipſienſium* me legiſſe memini, qui a partibus D. Schelthammeri ſtare non eſt veritus, & quidem rationibus haud levis etiam momenti. Mearum quidem non eſt partium litem hanc dirimere meamque facere, interim non diſſimulo me non videre, quid deroget omnipotentiæ Divinæ, etiam ſi quis legem illam & normam diverſorum motuum a DEO ſummo Creatore ex liberrima voluntate corporibus naturalibus vi Benedictionis primævæ inditam & conceſſam Naturæ nomine venientem pro principio interno non mere accidentali, ſed eſſentiali & ſubſtantiali habuerit, cujus virtute a primo motore omnino dependente variæ motuum ſpecies, niſi a materiæ ineptitudine aliiſque cauſſis externis impediatur, fiunt & continuantur. Jungatur Gerhard Neufville *Synopſ. Univ. Med. in princip.* Ad hominem applicata vel eſſe debet *Anima Rationalis*, quæ juncta corpori, informat & exaltat illam *naturam*, quam habet cum aliis corporibus naturalibus communem, ſive mundanam; præſertim calorem, ſive flammam vitalem, vel, ſi non placet, animam rationalem, ceu peculiarem ſubſtantiam mere incorpoream, immiſcere negotio rerum corporearum, *natura* hominis ſubſtantialis dicenda erit modo dicta *Flamma vitalis*, *calidum nativum*, *biolychnium*, quod propterea *anima medica*, item Vvilliſio *anima corporea*, vel *brutalis ignea* dicitur, non excluſa quoque *anima lucida*, ſive *ſpiritu animali* in partibus nervoſis, & ad ſenſum exſanguibus principii efficientis naturalis vices ſubſtinente. Videatur Vvillis *tr. de Anim. Brut.* Hæc *natura humana* eſt cauſſa ſanitatis, & Medicus morborum, quo tamen reſpectu Helmont. diviſit haud fortaſſis inepte in *naturam*, *ſtantem*, *ſedentem*, & *jacentem*. Per *ſtantem* intelligens, quæ ſola morbis medetur ſpontanea bonitate, abſque adminiculo artis Medicæ; Per *ſedentem*, quæ ſurgere cogitur, antequam ſtet, ideoque ſurgit difficilius, hoc eſt, quæ opus habet remediorum congruorum minime violentiorum ſubſidio ad ſurgendum, ut poſtea ſtans morborum curationi præeſſe poſſit. Per *jacentem*, quæ nunquam ex ſe ſurgere poteſt; ut in morbis deſperatis, quales ſunt lepra, aſthma, hydrops, epilepſia. *Tract. ignot. Hoſp. morb. n.* 89. Jung. Dieter. *d. l.* Vel accipitur *natura* ſubſtantialiter complexe pro ipſo corpore naturali, in qua ſignificatione de homine uſus Hippocr. quando ſcripſit *tract. de natura hominis*, & Galen. quando *naturæ* humanæ partes dixit eſſe ſpirituoſas, ſolidas, carnoſas, ſanguineas, &c. notante Jul. Alex. *not. in lib.* 11. *meth. med. c.* 1. Vel accidentaliter ſumitur, & iterum generaliter, & quaſi abſtracte, uti ſum-

ſumiſſe videtur Hel. deſcribens, quo *natura* ſit juſſus Dei, quo res id eſt, quod eſt, & agit, quod agere juſſa eſt, *tract. Phyſic. Ariſt. n.* 3. & *tr. Blas Hum. n.* 39. Vel complexe pro *temperamento* uniuſcujuſque corporis naturalis, quod in homine eſt facultas illa, vis & potentia agendi, reſultans ex præſentia, activitate, & appropriatione caloris vitalis, ſpiritus animalis cum humoribus & membris ſolidis. Vide ſupra *Craſis*. Eſtque effectus *naturæ* ſubſtantialiter & complexe conſideratæ. In qua ſignificatione dici poterit de viribus medicamentorum: imo abuſive de viribus morborum, uti notavit Dieter. *d. l.* ex Luciano & Chryſoſtomo, & notat proprietatem accidentalem alicujus rei. Secundum hanc ſignificationem *natura hominis* dividitur in *communem*, quæ omnibus hominibus competit ad differentiam *naturæ* brutorum, & aliorum corporum naturalium; & in *propriam*, quæ unicuique humano individuo eſt propria, Gr. Ἰδιοσυγκρασία dicta. Vide *Idioſyncraſia*. Jung. Jul. Alex. *l.* 1. *ad Glauc. c.* 1. Aliquando vocab. *Naturæ* ſignificat *Pudendum muliebre*, Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 32. Keuchen. *ad Seren. p.* 219. Quid Chymici per *Naturam* intelligant, quæratur *in VI. Voluminibus Theatri Chymici*, cum inſtituti noſtri non permittat ratio, omnia loca hic annectere. In genere dicitur illis cum elementis in generatione omnium, quæ ſunt, exercitatio. *Vol. I. p.* 196.

Naturalis, φυσικός, dicitur de omni eo, quod a *natura*, tanquam a cauſa efficiente, dependet, vel quod naturam in ſe habet. Et ita opponitur *artificiali*, τῷ τεχνικῷ proprie dicto, quamvis & improprie *natura* dicatur optimus *artifex*, vel, ut antea ex Lindeno diximus, *Ars Dei*, *Ex. III.* §. 8. Prædicatur de diverſis rebus, v. g. de corpore, & ejus partibus: de facultatibus & actionibus. Interdum vero a Medicis ſignificatio illa reſtringitur ad eas *facultates* & *actiones*, quæ abdomini & ventri inferiori attribuuntur, ut ſunt, *nutritiva* & *generativa*, *nutritio*, & *generatio*, cum ſubordinatis. Vide Inſtitutioniſtas, & in ſpecie *Dogm. noſtr. p.* 89. *Spiritum* quoque *naturalem* in hepate elaboratum Gal. cum ſuis aſſeclis ſtatuerunt, quem tamen recentiores merito rejecerunt. Interim nos hoc nomine ſubſtituere non dubitamus pro *nutritione fermentum ventriculi*, & pro *generatione ſpiritum genitalem*. Vid. *Dogm. noſtr. p.* 64. *ſeq.* & *Diſp.* DD. Oheim. *ad mentem noſtram conſcripta de Liquore Nutricio*, & *animali Confectario*. I. *Naturale* quoque interdum ſignificat, quod *ſecundum naturam*, κατὰ φύσιν, id eſt, *ſanum*, Dogm. *p.* 16. Tandem *Naturale* opponitur *præſtigioſo*, & diabolico. Ita *Magiam naturalem* defendere auſus eſt Paracelſ. *in Tr. de Podagra*, *alibique*. Et *naturalia* remedia opponuntur magicis. C. Rejes *C. El. q.* 28. *Naturalis*, interdum pro conſueto, quibus conſuetudo altera natura. Dom. Leon. *art. med. l.* 4. *cap.* 10.

Natus, ἔγγονος, ἐγγενής, idem, quod *filius*, Gal. *l.* 2. *de ſem. c.* 5. Hinc & νεογνός, recens *natus*, pro νεογνός, Hip. 3. *aph.* 24. Jung. Diet. *n.* 564.

Naviformis, σκαφοειδής, epitheton eſt *oſſis*, in tarſo, quod & *naviculare* dicitur, a ſcaphæ vel cymbæ ſimilitudine, connectitur cum talo, & tribus oſſibus tarſi ſuperioribus. Bart. *libel* 4. *An. c.* 2 **14**

Navigatio, ναυτιλία, quid proprie ſignificet, non pertinet ad Medicum, ſed ex aliis Dictionariis conſtat. Conſideratur vero *navigatio* tanquam cauſa vomitus, ob motum corporis, corpus & humores hinc inde agitantem in nondum aſſuetis, uti patet ex Hipp. 4. *aph.* 14. Jung. Dieter. *n.* 561. Cæterum de *navigantibus* obſervavit Helmont. quod duplo, imo triplo, & amplius edant plus, niſi ægrotent, minus vero excernant, quam dum in terra degunt, *tr. Blas human. n.* 36. *tr. Alim. Tartar. in fontic. n.* 15. Quod *navigatio* a veteribus pro inſigni remedio in phthiſi, atrophia, hectica commendata fuerit, & quidem longa, ex Plinio, Corn. Celſo, Cœlio Aureliano demonſtravit D. D. Stahl. *in Propemptico ad Diſp. Inaug. Dn. Joh. Sam. Carl. Oringenſ. de Fundamentis Pathologiæ Practicis*; An vero hoc hodieque & in quibuſvis locis maritimis locum habeat & ſecurum adeo habendum ſit remedium, ulteriori indigere adhuc ventilatione, ex variarum circumſtantiarum circa ſubjectum & cauſſas examinatione plane mihi perſuaſum habeo.

Nauſea, ναυτία, proprie *faſtidium* illud & connatum ad vomitum ſignificat navigantibus familiarem. Sumitur vero communiter pro omni ciborum faſtidio. Eſt ſymptoma ventriculi, ad actiones læſas mixtas ex imminuta & depravata pertinens, & poteſt deſcribi, quod ſit propenſio, vel conatus quidam ad vomitum irritus, cum anxietate circa præcordia, & ſalivatione oris, proveniens ab halitibus fermenti in ventriculo vitioſi acido-biliofis; fibras vellicantibus, & ſpiritus animales inſufficienter ad exploſionem irritantibus. Vid. Sylv. *lib.* 2. *cap.* 9. §. 3. & *c.* 30. §. 86. Dekers ad Barbette *lib.* 4. *cap.* 2. *lit. a.*

Nauſioſis, ναυσίωσις, in genere idem ſignificat,

ficat, quod ναυτία vel ναυσία, i. e. *Nauſea*. Hippocrati vero denotat peculiarem affectum vaſorum ſanguineorum ſive venarum, quando velut nauſeabundæ ſanguinem effundunt & evomunt, qui affectus & ἐκχύμωσις, vocatur, *lib.* 2. *de fract. t.* 24. Jung. Gal. *in com. ad h. l.* & Foeſ. *p.* 425. Vide ſupra *Ecchymoſis*.

Nautea, quid ſignificet, nondum adeo expeditum eſt. Quidam exiſtimant, aquam de coriis, vel, quod eſt verius, aquam de ſentina ductam a nautis ſignificare, ut Non. Marcellus. Alii vero ſtatuunt, eſſe herbæ nomen, cum granis nigris, qua coriarii utuntur, quæ quia nauſeam facit, hoc nomine inſignita fuit. Alii dicunt, *Nauteam* rubidum quid eſſe, quo Pontificum veſtimenta quædam colorant. Rod. *ad Scribon. n.* 180.

Nautia, ναυτία. Vide *Nauſea*.

Nautilia, ναυτιλία. Vide *Navigatio*.

Nautilus, ναυτίλος, vel ναυτικός, eſt genus teſtacei animalis, cujus diverſæ ſunt ſpecies, quarum deſcriptionem vide apud Aldr. *lib.* 3. *de Teſtac. cap.* 3. & 4. *Nautili* lapidei meminit Chiocc. *Muſ. Calceol. ſect.* 3. *pag.* 415. *ſeqq.*

Naxia, ναξία. Vide *Cos*, a *Naxo Inſula*.

Neanicos, νεανικός, proprie dicitur *juvenilis*. Apud Hippoc. vero idem eſſe videtur, quod *vehemens*, fortis, magnus, uti patet ex 1. *Prorrh. ſ.* 1. *t.* 9. & *ſ.* 3. *t.* 42. *Coac. t.* 97. 226. 363. teſte Foeſ. *d. l.*

Neanis, νεᾶνις, puellam *juvenculam* ſignificat. Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul. VIII.* 38.

Neaniſcos, νεανίσκος. Vide *Juvenis*.

Neapolita, νεαπολίτης, autor quidam Medicus, a quo nomen accepit ſmegma quoddam *Neapolitæ* dictum, adverſus μιλφώσεις, ap. Ægin. *l.* 3. *c.* 22. Gorr.

Neapolitanus, epitheton *Morbi Gallici*, ita dicti ideo, quod primo homines paſſi dicantur hanc ægritudinem in Italia, dum Rex Gallorum *Neapolin* occupabat. For. *l.* 23. *obſ.* 1. *Schol.* Vide alios de hoc morbo autores, Parac. vocat *Neapolitanum crimen*, *l.* 3. *Chirurg. magn. c.* 1. 7. & 8.

Nearos, νεαρός, i. e. *recens*, cui opponitur *vetus*, παλαιός. Uſurpatur de ſanguine Hipp. *l.* 5. *aph.* 43. Junge Dieter. *n.* 562.

Neaſtron, terminus Paracelſicus, ſignificans motionem elementorum in elementatis, ſive in omnibus, quæ ab elementis oriuntur, & diffundit ſeſe veluti in ſuos ramos, & quo pervenit, ſeſe exerit. Hinc quædam partes expoſitæ ſunt *Neaſtro* Ignis; quædam aeris, aliæ, aquæ, vel terræ. Dicitur etiam *Morbus Elementorum*. Vide *Tab.* 9. *de generat. febr.*

Nebula, νέφος, νεφέλη, νεφέλιον, quid proprie ſignificet, ex Phyſicis notum eſſe poteſt, videlicet congeriem exhalationum, vel vaporum craſſiorum, circa Horizontem, ab aere nunc magis, nunc minus frigido condenſatorum, inſtar nubis tenuioris, unde & *Nubes ſterilis* vocatur, Ariſtot. *l.* 1. *Meteor. c.* 9. Pertinet interdum inter cauſas morborum procatarcticas, præſertim ſi inquinata fuerit. Parac. *de morb. metalliſoſſor. l.* 1. *Tract.* 2. *c.* 1. Per translationem in foro Medico de diverſis rebus dicitur. 1. de vitio oculi, h. e. ſuperficiaria *albedine tunicarum oculi* tenuiori. Nam ſi craſſior fuerit *Albugo*, λεύκωμα vocatur. Hæc *Nebula* vocatur *Albugo tenuis*, Senn. *l.* 1. *Med. Pr. p.* 3. *ſ.* 2. *c.* 16. Vel eandem habet ſignificationem quam *Nubecula*, *Nubes*, de quo vocab. paulo inferius.

Nebulgen, eſt ſal ex humiditate nebulæ ſuper lapides in pratis decidentis, a calore Solis induratum. Paracelſ. *Scholiis in lib. de Grad.* & *Compoſ.* Dorn. *in Dict. Rul.* & Iohnſ. *in Lex.*

Necans, θανάσιμος, θανατώδης, idem, quod *Lethalis*. Ita Cappadox apud Plaut. dixit: *Lien necat*, i. e. mori facit, magnitudine ſua, & doloris, exponente Linden. *Ex. IX.* §. 30.

Neceſſitas, ἀνάγκη, vide *Anance*, *Anancaos*, ἀναγκαῖος. *Neceſſitas* duplex eſt: & ex hypotheſi, quemadmodum & res *neceſſariæ* duplices ſunt. Vide Dieter. *num.* 53. Helmont. non inepte *neceſſitatem* ingeniorum & inventionum matrem vocavit, *tr. Natt. Contr. neſc. n.* 6. *Neceſſariæ res* alias dicuntur, quibus carere non poſſumus, *Th. Ch. Vol.* I. *pag.* 238. ſed illis ſive velimus, ſive nolimus, corpus noſtrum utitur, Gal. *ad Thraſybul. cap.* 18. Hæ ſunt Res ſex non naturales. Vide *Dogm. N. p.* 73. *ſeq.*

Neceſſitudo, ἀνάγκη πρὸς φιλίαν, eſt peculiaris quædam *neceſſitas*, ſive tale jus, quo eorum, quos Deus, & ſua voluntas inſolubili religioſæ conjunctionis vinculo colligavit, atque innexuit ſibi invicem, cuilibet conceſſa eſt poteſtas ab altero petendi, exigendi cum amoris debita, tum propinquitatis officia, & beneficia charitatis, uti elegantiſſime deſcripſit Lind. *Ex. XV.* §. 89.

Nechiaſech, terminus Paracelſicus, qui quid ſignificet, non adeo planum eſt. Videtur tamen ſignificare portiones ſalſas, corroſivas, & depaſcentes; & occurrit *in l.* 1. *de ulcer. a-*

poſtem. Syronib. & *Nodis c.* 5.

Necro Aſtrale, legitur etiam apud Parac. *l.*2. *de podagr.* §.*Necromantia*. Verum quid ſignificet, fateor meam hebetudinem. Spectat ad *Necrocomicam*, & hæc ad *Necromantiam*, de quibus mox.

Necrocomica, ſunt prodigioſa præſagia, rei futuræ cujuſpiam prænuncia, per ſigna ex aere in terram decidentia, ut cruces olim temporibus Maximiliani I.Imp.ac alia multa. Dorn. *in Dict. Rul.* & Iohnſ. *in Lex.* ex Parac. qui paſſim in ſcriptis meminit, v.g.*d. loc.de podagric.* & *Fragm. de Anat. ocul.* & *c. l.* 9. *de Signat. rer. natur.* &*c.*

Necrolium, eſt remedium, quod mortem pellere, ac vitam conſervare poteſt, Dorn. *in Dict. Rul.* & Iohnſ. Unde & *Necroliæ artes* dicuntur, & qui eas callent, *Necrolii*, apud Parac. *l.* 5. *de vit. long. c.* 5.

Necromantia, νεκρομαντία, eſt ars illicita, (& revera Diabolica) quæ cum mortuis operabatur olim, ut cum aſtra manifeſtabantur apud mortuos. Is dicitur vere *Necromanticus*, qui mortuos comparere facit, voces & reſponſa poteſt ab illis extorquere, circuire cogit, ac edere mirabilia. Quicquid mortuorum capitibus, oſſibus, acubus, linteis, pharetris, ſepulchris, ac ſimilibus arripitur, vel adimpletur, ſub nefariam hanc artem cadit, quæ tota ſuperſtitioſa, ac Chriſtiano fugienda ac deteſtanda, ſunt verba Dorn. Rulandi & Iohnſoni. Vocatur & *Goetia*, apud Lang. *l.* 1. *ep.* 71. & *l.* 2. *ep.* 46. Diſtinctio Paracelſi in *Necromantiam aſtralem* & *ſortilegicam*, nullius videtur momenti, cum aſtralis ſit mere commentitia, nitatur falſis hypotheſibus, & cum altera diabolica & deteſtanda *Sortilegiſtica* facile participet. Præſtat igitur, abſtinere a talium Scriptorum lectione.

Necroſis, νέκρωσις. Vide *Mortificatio*.

Nectar, νέκταρ, vocabatur, gentilibus *potus Deorum*, quemadmodum *Ambroſia*, eorumdem cibus. Proprie vero *Nectar* dicitur vinum mulſum, ex muſto confectum, hoc modo: Muſtum, quouſque ad dimidias fere reſideat, excoquitur, & in decem ejus ſextarios unus Mellis Attici miſcetur, poſt in cadum transfunditur, gypſatoque vaſis ſpiraculo in umbra reconditur, ex Gorræo, qui ex Conſtantino Cæſare *l.* 8. *de agricult.* deſumſit. Verum inflationibus obnoxium eſſe perhibetur, & ſtomacho adverſum, daturque alvi ciendæ cauſa. Aliam vero & magis conditam aromatibus deſcriptionem tradidit Linden. *Ex. X.* §. 153. qui ex Feſto, *Nectar* idem, quod *Myrrhinum* vel *Murratum* vinum docuit. Laudavit quoque, quod ſit ſuaviſſima confectio, nec dubitandum, fuiſſe inter veterum lautitias §. 154. *Nectar* quoque peculiare propoſuit Paracelſ. *l.* 2. *de Tartar. tr.* 1. *c.* 2. ex liquoris Fictitiellæ unciis tribus, & Rubedinis de Colcothar unc. duabus, cujus doſis drachm. dimidia in vino bono, & commendat ad urinam promovendam. Videantur *Schol.* & *Fragm. ad h. l.* Iohnſ. ſcripſit: *Nectar* fit ex correcto & claro vino: Correctum vinum rubrum eſt coagulatum: Clarum eſt vinum album, *l.* 1. *Lex. Med.* & *l.* 2. *Nectar* eſt confectio Albuminis ovorum. Sic etiam alii Medici recentiores inventa ſua remedia hoc nomine exornare non dubitarunt, v. gr. Langius *Nectar* adſtringens ex Acoro adulterino. *Nectar* Catharrhorum Mynſ. e ligno Saſſafras. *Nectar* ſuccoſum e Bryonia. Vid. Etmuller *in Schrœd. dilucid.* & loca quærantur *in Indice*.

Nectareus, *Nectarites*, νεκτάρεο, νεκταρίτης, Epitheton (1) *vini*, apud Dioſc. *l.* 5. *c.* 66. (2) *Antidoti*, apud Gal. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 7. quæ duo tamen ab *Helenio* potius ita dicta videntur eſſe, quod *Nectarion* Gr. dicitur a quibuſdam. (3) *Eclegmatis* Anodyni contra colicam, pleuritidem, & dyſpnœam, *l.* 9. *d. t. c.* 4. ubi tamen *Helenium* non ingreditur, & ita ratione ſuavitatis ob miſturam vini generoſi & mellis ita dictum fuit. Cur vero (4) *Collyrium* Marci *Nectarium*, νικτάριον, ad lippitudinem & χημώσεις curandas faciens, vocatum fuerit, *l.* 4. *tit. eod. c.* 7. rationem nullam videmus.

Nectromantia, dicitur ſpecies quædam Philoſophiæ Paracelſicæ, rectius *Magiæ*, ab antiquis etiam *Gaballia* dictæ, cujus quatordecim partes recenſet *Philoſoph. ſagac. l.* 1. Dividitur in *Naturalem* & *Cœleſtem*. De hac egit *d. tit. l.* 2. Verum merito habenda ſuſpecta hujuſmodi ars, eamque præſtat ignorare, quam in eam anxie inquirere.

Nedeon, quid Paracelſo ſignificet, nec Dornæus, nec alii ejus ſectatores explicarunt. Videtur vero denotare aliquam ſpecificam rei uniuſcujuſque naturalis proprietatem eſſentialem, vel virtutem. Occurrit *lib.* 4. *Philoſoph. tr.* 1. *c.* 1.

Nedya, νηδύια, vocantur τὰ ἔντερα, *inteſtina*, viſcera abdominis. Gorr.

Nedys, νηδύς, ſignificat *ventrem inferiorem*, & in ſpecie ventriculum. Uſus aliquoties Hippoc. 4. *de R. V. I. A. t.* 4. *l. de A. L.* & *Aq. XLVI.* 13. *l. de Carnib. vel Principiis XII.* 19. *XII.* 1. *l. de Arte XVII.* 3. *XXI.* 21. *l. de Corde I.* 11. *l. de not. mul. LX.* 2. Jung. Foeſ.

Foeſ. 430. Legitur & apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 52.

Nedyuſa, νηδυῖσα, epitheton τῆς δίψης ſive *ſitis*, & ſignificat vehementem, *inexhauſtam*, veluti in viſcerum penetralibus alte infixam. Legitur *Coac. t.* 173. quamvis Interpretes adhuc ambigant circa lectionem hujus textus. Videatur Holler. *in Comm. ad Coac. Hippoc. p. m.* 413 Ionſton. *p.* 136 Foeſius *d. l.*

Nefrendes, νωδοὶ, dicuntur in genere, qui *carent dentibus*; ita pueri quoque *nefrendes* ſunt, qui per ætatem adhuc dentibus frangere non poſſunt; & ſenex *nefrendis*, vel *nefrens*, qui dentibus caret. Vide Keuchen. *not. ad Seren. pag.* 96. Stricte tamen de porcellis plerunque dictum fuit, qui nondum fabas, & alia legumina dentibus frangere potuerunt, Jul. Alex *Not. in Gal. l.* 1. *de Al. fac. c.* 12. Quæ derivatio veroſimilior eſt, quam illa Fulgentii Carthaginenſis, apud Aldrov. *lib.* 1. *de quadr. biſulc. c.* 36. qui porcum caſtratum *nefrendem* dictum fuiſſe credidit, quaſi ſine νεφροῖς, e. i. ſine renibus. Etenim renibus non privantur caſtrati, ſed teſticulis.

Neiera, νείαιρα, νειαίρη, vel oxytonos νειαιρὴ, dicitur *imus venter*. Legitur aliquoties apud Hippocr. *Coac. t.* 591. *l. de nat. mul. IV.* 6. quamvis Linden. poſuerit ἐς τὴν αἰδοίην, i. e ſub dio. Verum Foeſ. legit τὴν νειαιρὴν, *l.* 1. *de morb. mul.* LXXXI. 4. Junge Foeſ. *pag.* 425. & ipſe Erotianus legit νείαιραν, quam, γαστέρα interpretatur, alios vero colon, quod ſub κοιλίᾳ ſitum eſt, ita nominare dicit.

Neilion, νείλιον, nomen eſt malagmatis, cujus deſcriptio habeatur apud Ægin *lib.* 7. *c.* 18.

Nenemie, νηνεμίη, venti ceſſatio, *ſerenitas*, aeris tanquillitas dicitur. Foeſ. *Oec. p.* 431.

Nenufar, dicitur *Nymphæa*. Diet. *Iatr. p.* 90. *ad fin.*

Nenufareni dicuntur ſpiritus, aerem inhabitantes. Dorn. Rul. & Iohnſ. *ex Paracelſ. Philoſ. ad Athenienſ. l.* 1. *text.* 13. ubi tamen *Neufareni* legitur.

Neochmos, νεοχμὸς, ſubſtantive, & adjective ſumitur, & denotat vel *innovationem* vel *rem* recenti motu *innovatam*. Hippocrat. *l. de morb. mul.* XXIIX. 24. & adverb. νεοχμῶς, *noviter*, *l.* 1. *h. tit.* XXXII. 6. Jung. Foeſ. *pag.* 426.

Negnos, νεογνὸς, recens natus. Vide *Natus*.

Neopotos, νεόποτος, dicitur, *qui recens potum* ſumſit. Hippocrat. 3. *de R. V. I. A. t.* 55.

Neorrhophetos, νεοῤῥόφητος, vocatur, qui *noviter ſorbitionem ſumſit*. Hippoc. *d. l.*

Neos, νέος, duo ſignificat: *Novum* & *Juvenem*, Dieter. *num.* 565. Vide *Juvenis*. Ἀνέος deſcendit adverbium νεωστὶ, *recens noviter*, nuperrime, de quo videatur Linden. *Ex XIII.* §. 287. *ſeq.*

Neotericos νεωτερικὸς, *recentior*. Uſurpatur frequentiſſime de Scriptoribus & Autoribus, ad differentiam veterum & antiquiorum quod, paſſim occurrit.

Neoteropoeeo, νεωτεροποιέω, id eſt, *innovo*, novi quid molior. Quo verbo uſus Hippocr. 1. *aphor.* 20. *l. de Humor. III.* 83. quod alibi expreſſit per κινεργέω, *l. de vet. med.* XXXIIX. 2. *Paſſiv.* νεωτεροποιέεσθαι legitur *l.* 2. *Epid. ſ.* I. 29. Vide Foeſ. *pag.* 430. Dieter. *num.* 569.

Nepa, idem, quod *Cancer*. Keuchen. *ad Seren. p.* 136. quamvis Aldrov. potius *Scorpionem* denotare velit, *l.* 2. *de cruſtat. c.* 16 *p.* 160. *b.* & 170. *b. ed. Bonon.*

Nepenthes, νηπενθὴς, potio olim vocabatur, quæ fecit oblivifci malorum, uti demonſtravit Linden. *Ex. X.* §. 144. Caſp. Rejes *C. El. q.* 2. *n.* 12. & *q.* 88. *n.* 13. per quam colloquium ſuave inter convivas fuiſſe intellectum quoque exiſtimavit Lang. *l.* 1. *ep.* 56. quamvis alibi herbam aliquam, *Oenotheram* dictam, vino inditam ſtatuerit hunc effectum producere, *l.* 3. *ep.* 6. Chymici tamen tranſtulerunt vocabulum hoc ad *Compoſitionem* quandam *Opiatam*, cujus meminit Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 44. Beguin. *in Tyroein.* Iohnſ. *in Lexic. l.* 2. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *p.* 314. deſcriptio vero occurrit *in Diſpenſat. Norimberg. pag.* 186.

Nephele, νεφέλη, non modo vocatur *Nebula*, ſed & *Nubes*. Vide *Nubes*.

Nepheloides, νεφελοειδὴς, *nubiloſus*, epitheton urinæ, quæ multum albæ nubeculæ continet. Hipp. *de R. V. I. A. t.* 43.

Nephridion, νεφρίδιον, dicitur *pinguendo renalis*, quæ renibus adjacet. Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul. L.* 14. Foeſ. *p.* 425.

Nephriticos, νεφριτικὸς, duplicem potiſſimum habet ſignificationem: unam Pathologicam, alteram Pharmaceuticam. Juxta illam dicitur vel de ipſo morbo, & ita coincidit cum *Nephritide*; vel de Ægris, ſive Calculo, ſive inflammatione, ſive alio affectu renum laborantibus, ap. Gal. paſſim, v. gr. *l.* 6. *de L. A. c.* 2. & *alibi*. Vel de Excretionibus, 1. *Epid. ſ.* 2. *c.* 8. Juxta hanc in genere medicamenta renibus conferentia vocantur νεφριτικὰ, *Nephritica*, Gal. *l.* 6. *de tu. ſan. c.* 11 *l.* 10. *de C. M. S. L. c.* 1. Iunken. *Chym. Exp. Cur. P. II. ſ.*

I. c.

1. c. 18. p. 679. ſeqq. In ſpecie vero apud recentiores laudantur *Lapis Nephriticus*, & *Lignum Nephriticum*. De illo legatur Schroder. *lib.* 3. c. 5. n. 4. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Chiocc. *in Muſ. Calceol. ſect.* 3. p. 331. *ſeqq.* confirmat & Rhodius hujus lapidis amuleticam virtutem contra calculum *Cent. III. Obſer.* 30. De hoc Schroder. *lib.* 4. *cl.* 1. *num.* 228. Fr. Hoffmann. *ad h. l.* Chiocc. *d. l. ſ.* 5. p. 575.

Nephritis, νεφρῖτις, vocabulum valde æquivocum eſt. Phyſiologice ita dicta fuit *vertebra prima lumborum*, quæ & ἀσφαλῖτις, Gorr. & Lind. *Med. Phyſiol. l.* 2. c. 14. §. 34. Pathologice vocabulum accipitur vel late pro *omni morbo renum*, ſive ſimilari, ſive organico, uti colligere eſt *ex* 6. *aph.* 6. *l.* 6. *Epid. ſ.* 8. *t.* 4. Gal. *l. de affect. in renibus cogn. & cur. cap.* 2. Conſentiunt Foeſ. p. 430. Dieter. *n.* 566. Caſtell. & alii. Vel ſtricte & rurſus dupliciter: 1. pro *Renum Calculo*. Vide *Calculus*. Græc. λιθίασις. Ita accepit Helmont. quoque *tract. de Lithiaſi paſſim*. 2. pro *Inflammatione Renum*, quæ magis accurata & propria eſt ſignificatio, ad ſimilitudinem aliorum morborum Græce in ῖτις definentium. Vide *Itis*. Deſcribitur a Galen. *in Def. Med. Nephritis* eſt renum inflammatio cum vehementi dolore, cui interdum conjuncta eſt urinæ difficultas, cum fibroſis excretionibus aut arenoſis, aut modico ſanguine. Cauſa cum aliis inflammationibus eſt communis, videlicet ſanguis acrior & biliofus, vel eryſipelaceus impeditus in tranſitu, ex arteriis emulgentibus, ad venas emulg. & ita ex ſtagnatione inflammans. Foreſt. *lib.* 24. *obſer.* 1. *ſeqq. & alibi*. Vocatur & *Nephriſis*, apud Helmont. *d. l.* Accipitur etiam adjectivum apud Hippocr. ubi legitur νεφρῖτις φθίσις, *tabes renalis*, *l. de int. aff. XVI.* 18.

Nephros, νεφρὸς, dicitur Latine *Ren*. Uſitatius pluraliter νεφροὶ, *renes*, Dieter. *num.* 567. Horum hiſtoriam vide in Anatomicis, ſpecialiter Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 17. Commentum Olhafii de *renum* vi σπερματοποιητικῇ, quod tamen aliquot Medici Clariſſimi amplexi ſunt, refutatum legere licet apud Lind. *Medic. Phyſiol. l.* 2. c. 5. §. 142. *ſeqq. multis*. Barthol. vero *d. l.* adhuc fluctuare videtur. *Ren* quoque accipitur abuſive interdum pro *Teſticulo*, quo ſenſu ſumſit Ionſton. *Syntagm. Med. p. m.* 1017.

Nephrotomia, νεφροτομία, dicitur *ſectio Renum*, de qua legi poterit apud Hippocr. *de int. aff. XV.* 19. Enimvero non ibi ſermo eſt de *ſectione* ipſorum *renum*, ſed de ſectione abſceſſus juxta renes. Impoſſibilis igitur potius habenda eſt *Renum ſectio*, cum Boneto *Mercur. Compit. l.* 3. p. 43.

Nepion, νήπιον, vide *Infans*. Foeſ. *Oecon. p.* 431.

Nepones, vide *Barones*.

Nerita, νηρίτης, dicitur ſpecies teſtaceorum, & quidem *turbinatorum*, cujus deſcriptionem, cum variis differentiis, vide apud Aldrov. *l.* 3. *de Teſtac. c.* 26. *ſeqq.*

Neroniana, epitheton *Venæſectionis*, quando plures, quam una, tunduntur venæ, uno die. Hildan. *cent.* 6. *obſerv.* 92. ubi exemplis demonſtrat, hujuſmodi venæ ſectionem merito eſſe reprobandam.

Nervalia, *oſſa*, vide *Arcualis*.

Nervi reverſivi. Vulgo recurrentes; Trinc. *l.* 5. c. 1.

Nervinus, νεῦρος, νευρώδης, *Nerveus*, *Nervoſus*. Sumitur vel Phyſiologice, pro partibus illis de nervorum natura participantibus, vel ad nervi naturam, ſimilitudinem accedentibus; ut ſunt *Fibræ*, *Ligamenta*, *Tunicæ*, &c. quæ propterea communi nomine appellantur *partes Nervoſæ* paſſim in Autoribus. Ad primam ſignificationem referre libet nomen plantaginis, quod dicitur πολύνευρος, *multinervia*, vel *Nervalis*, Scrib. *n.* 12. Rhod. *ad h. l.* Vel Pharmaceutice tribuitur remediis, ad *Nervos* & *Nervoſas partes* utilibus. Ita in Diſpenſatoriis *Emplaſtrum Nervinum* legitur, ut & *Unguentum*; nec non Libav. *S. A. Ch. lib.* 8. *cap.* 8.

Nervus, νεῦρον, accipitur late & ſtricte. Late includit, præter *nervos* proprie dictos etiam *Tendines* & *Ligamenta*, v. gr. Hippoc. *l. de Arte XIIX.* 2. *l. de Principiis*, *vel Carn. XI.* 3. *& alibi ſæpius*. Vide Foeſ. p. 427. Stricte dicitur de canalibus, ſpiritum animalem ad partes ſenſui & motui locali deſtinatas deferentibus, unde & inſtrumenta ſenſus & motus dicuntur, quorum hiſtoriam pete ex Anatomicis, in ſpecie Bartholin. *libell.* 3. *Anatom. per totum*, Willis *Anat. Cerebri c.* 17. 19. *ſeqq.* & ex noviſſimis Vieuſſen *Neurologia* accurate conſcripta. *Nervum* non eſſe organum executivum motus voluntarii; (ſcil. quatenus eſt pars ſolida organica) ſed organum delativum imperii voluntatis, recte ſcripſit Helmont. *tr. Catarrhi delir. num.* 59. *& tr. de Lithiaſ. cap.* 9. *n.* 15. Quæ *nervorum* ſit ſtructura, & quæ conformatio ope microſcopii deprehendatur, vide apud Bonet. *Med. Septentr. l.* 1. *ſ.* 4. *cap.* 11.

Neſder, legitur apud Paracelſ. *l.* 1. *Philoſ. ad Athen. c.* 14. ſed quid ſignificet, non licet determinare.

Neſis, νῆσις, proprie ſignificat *accumulatio-nem*, σώρευσις Gr. dictam, a νέω, *glomero*. Hinc νῆμα *filum glomeratum* notat. Per translationem vero dicitur de morbo, ex humorum accumulatione facto, Hippocr. *l. de L. in hom. XXXII.* 1.

Neſteie, νηστείη, vide *Jejunium*. Νῆστις, vide *Jejunus*.

Netopon, νέτωπον, nomen eſt medicamenti cujuſdam odorati, & ex variis aromatibus mixti, propterea ſumtuoſi. Qualia erant mulierculacularum Romanarum Unguenta, Spicatum, Foliatum, Comagenum, & Suſinum, cujus Hippoc. paſſim meminit in libris *de nat. mul.* & *morb. mul.* de ſuperfœtatione, in affectibus uteri peſſariorum loco adhibendi, teſte Lang. *lib.* 1. *ep.* 67. Loca vero Hippocratis allegata vide ap. Foeſ. *Oec. pag.* 426. Sunt qui confundant cum *Metopio*, Vide *Metopion*. Alii Galbanum, alii oleum amygdalarum dulc. eſſe crediderunt. At Profp. Martianus omnes has opiniones ſuſpectas reddidit ex ipſis Hippocr. textibus, ſatius eſſe dicens, ingenue fateri ignorantiam, quam temere animos legentium velle decipere, *Annot. ad Hippoc. l.* 1. *de morb. mul, pag.* 271.

Neurochondrodes, νευροχονδρώδες, dicitur *ligamenti genus* durum, *cartilagineum*, partim latum, partim rotundum. Medium quoddam corpus inter cartilaginem & ligamentum: hoc quidem durius, illa vero mollius, Ejuſmodi habentur in articulo pternæ cum aſtragalo, & viciniś partibus. Tale etiam in intimo ſinu coxendicis viſitur, valde quidem durum, quod principio tam latum eſt, ut pubis foramen etiam attingat, deinde paulatim contrahitur, rotundiuſque factum inferitur, in medium cruris caput. Hæc Gorræus. Legitur apud Gal. *l.* 2. *de Temp. c.* 3. In magnis etiam animalibus tale corpus νευροχονδρώδες reperiri, ſcribit Idem *l.* 6. *de V. P. c.* 19.

Neurologia, νευρολογία, i. e. *deſcriptio* accurata *nervorum*, qualem Th. Willis *in ſua Anatom. cerebri* aliique ex hodiernis Anatomicis exhibuerunt.

Neurometores, νευρομήτορες, vel νευρομήτραι, vocantur *Muſculi Pſoas*, uti ſcribit Fallop. *in Obſ. Anat.* quæ extant *Tom. I. Oper. p. m.* 390, Veſal. *l.* 2. *de H. C. F. c.* 38.

Neuron, νεῦρον. Vide *Nervus*.

Neurotomia, νευροτομία, vel anatomicam nervorum ſectionem ſignificat, vel præternaturalem eorundem diſſectionem.

Neurotrotos, νευρότρωτος, qui *nervum vulneratum* habet, Gal. *l.* 3. *de C. M. P. G. c.* 21. Ita νευρότρωτα vocantur *nervorum vulnera*, *l.* 7. *S. Fac.* §. *Nuces Caryæ*.

Neuter, οὐδέτερος, dicitur de qualitate, vel facultate, qua corporis humani, qua medicamentorum indifferente, tripliciter, vel quando non participat de duobus externis: vel quando de ambobus: vel quando modo de uno, modo de altero participat, Gal. *l.* 1. *de S. Fac. c.* 21. & *l. Art. Med. c.* 6. An omnibus tribus ſubdiviſio applicari poſſit *Neutrius* in *Neutrum* ſemper: *Neutrum*, ut multum: & *Neutrum*, ut nunc, ventilavit, ſed abſque artis emolumento. Hier. Cardanus *in Contradicent. l.* 1. *tract.* 6. *contrad.* 6. & 7. In ſpecie de *ſtatu* corporis humani *Neutro* noſtram ſententiam vide *in Dogm. Med. Gen. in Prælimin. p.* 8. 9. *Neutralitas* quoque a Chymicis deſcribitur, quod *neutraliter* media diſpoſitio, vel mediocritas, in qua per modum medii ſeſe habituant actiones ſui ſubjecti ad conſervationem ſpeciei, ex Lullii *Theorica c.* 2. *in Vol. IV. Theatr. Chymic. p.* 4.

Neutha eſt pellicula, vel oculis, vel auriculis infantum adnaſcens, ſive totam pueri faciem tegens in partu. Dorn. Rul. & Iohnſ. ex Paracelſ. *l.* 1. *Præparat. tr.* 4. *de Vitriol. alb.* An fortaſſis Amnios?

Nevus, idem, quod *Nævus*. Legitur *in Lexic.* Scrib. Rhodii & alibi.

Nexis, νῆξις. Vide *Natatio*.

Nexus, πλοκή, idem, quod *Connexio*. Dicitur etiam de membranis fœtum involventibus, notante Keuchen. *ad Seren. p.* 223.

Nicarion, νικάριον, vocatur genus quoddam *Collyrii nardini*, ex lacte præparati, ad multa oculorum vitia perutilis, cujus deſcriptio habetur apud Aet. *l.* 7. *c. ult.* citante Gorræo.

Niccolus, nomen Gemmæ, ap Chiocc. in *Muſ. Calceol. ſect.* 3. *pag.* 212. cui tribuitur vis movendi affectus, & ſpiritus turbandi, cogendique, adeo ut triſtitiam & audaciam excitet.

Nicodemus eſt nomen proprium, de quo e S. Literis *Joh. III.* & *XIX.* conſtat. Cur vero Angli oleum quoddam *Oleum Nicodemi* vocaverint, cujus deſcriptio *in Pharmac. Colleg. Londin. p. m.* 333. habetur, me & fortaſſis plures alios latet.

Nicon, item *Ninon*. barbaris vocatum fuiſſe *Helleborum*, teſtatur C. Rejes *Camp. El. q.* 63. *num.* 45.

Nicotiana, vide *Tabacum*.

Nidor, κνίσσα, dicitur odor fœtens & redolens aduſtionem, Lind. *Ex. XIII.* §. 283. Vel eſt odor fumoſus pinguedinis, qualem dant toſtæ cornua capræ, Keuch. *ad Sammonic. pag.* 284. Qualem ſi accidat in ventriculo gigni, quod

quod percipi poteſt ex ſaliva, ructu, vomitu, indicio eſt, pingue ciborum amburi, & tranſire in quid ſimile bili. Lind. *d. l.*

Niger, *Nigredo*, μέλας, μελασμὸς, Vide *Melas*, *Melaſma*, *Melaſmos*. De *nigredine* Mercurii fixa lege Libav. *S. A. Ch. l.* 3. *c.* 15. In opere Lapidis Philoſophici *Nigredo corvina* quid ſit, vid. apud eund. *T. II. Oper. p.* 98. 368. 405. 407. Jung. *Th. Chym. Vol. III. p.* 726. *Vol. IV. p.* 546. & 891.

Nigrificatio dicitur illa ipſa operatio, quando aqua illa Mercurialis Philoſophica ſupra nigra apparet, & veluti vellus nigrum aut pellem nanciſcitur. Et quia Sol & Luna, i. e. aurum & argentum inerant, dicebant etiam *Eclipſin Solis* & *Lunæ*, ac *Nigrificationem Maris*. Th. Chymic. *Vol. III pag.* 434.

Nigromantia olim erat ars naturalium rerum in terra abſconditarum, ut minerarum & metallorum, &c. Poſtea Diaboli inſtinctu & malorum hominum nequitia in abuſum abiit, arſque diabolica facta eſt, Rul. Dorn. vero *in Diction. Parac.* & Iohnſ. *in Lex.* paulo clarius ita deſcripſerunt: *Nigromantia* eſt ars nefanda & execrabilis, qua diaboli malignique ſpiritus aſtute ſe cogi fingentes ab hominibus, ultro interim obediunt in eorum perniciem tantum non aliter, ut repente quid e longinquis adferant, aut ad remotiſſima loca deferant. Noctu potiſſimum eſt deſtinata, quia lucem fugiunt maligni dæmones, umbrarumque ſunt miniſtri ac tenebrarum. Deplorandum igitur eſt, quod nihilominus ſint inter Chriſtianos, qui artem hanc diabolicam vel excuſare, vel etiam ejus opera uti non verentur.

Nihil, *nihilum*, οὐδὲν, μηδὲν, opponitur *Alicui*, ſive *materiæ*. Idem proprie, quod *Non Ens*. Etenim quod vere non eſt, *nihil* eſt: & contra: Quod *nihil* eſt, vere non eſt, *Th. Chym. Vol. I. p.* 240. De *nihilo triplici* Crolliano, *Deali*, *Negativo*, & *Privativo*, ἐπίκρισιν Libavii vide *Tom. IV. Oper. p.* 83. An Paracelſi doctrina, quod omnia ad *nihilum* tendant, firmo ſtet talo, non eſt hujus loci, ventilare. *Nihil* vel *Nil album* quid ſit, vide *Pompholyx*.

Niliacum, νιλιακὸν, epitheton *mellis*, idem notans, quod *Atticum*, vel *Himettium*, & principem tenet locum in Medicina, ex Dioſcor. Keuchen. *ad Sammon. p.* 158.

Nimbus, ὄμβρος, idem, quod *Imber*. Vide *Imber*. *Nimbos* ex tonitru fracedine decuſſos, fertiles teſtatur experientia, & cum hac Hel. *tr. Imago ferment. n.* 33.

Nimium, πολὺ, idem, quod *Multum*. Hoc naturæ inimicum dixit Hipp. 2. *aph.* 51. rationem addidit Gal. *in comm. ad h. l.* quia deſtruit συμμετρίαν, & moderationem, atque diſſolvit compagem σύστασιν animalis.

Niopon, νίωπον, oleum ex nucleis amaris preſſum, cujus modum ſimplicem exponit Erotianus, alias & oleum amygdalorum amarorum dicitur νίωπον.

Niphetos, νιφετὸς, dicitur *Nix*, confertim & cum impetu irruens, ſive *nives confertæ* apud Hipp. *l.* 4. *Epid. III.* 8. Jung. Foeſ. *p.* 432.

Niſus, σπίζιας, nomen *Accipitris minoris*, ſive *Fringillarii*, cujus hiſtoriam tradidit Aldrov. *l.* 5. *Ornith. c.* 2. *Niſus* quoque idem eſt, quod *Nixus*, i. e. *Conatus*.

Nitedula, λαμπυρὶς. Vide *Cicindela*.

Nitiala, nomen ſtellæ apud Parac. quam cum ſale Vitrioli ejuſdem eſſe naturæ, ſibi perſuaſit. *tr. de Podagra* §. *Cura*. An *Sirium* intellexit?

Nitor, σίλβη, idem, quod *Splendor*, *Fulgor*, λαμπρότης, eſt effectus luminis, teſte Lind. *Ex. XI.* §. 171.

Nitriales, ſunt res omnes adurentes, & in calcem redigentes, ut ſal petræ, vel nitrum, ſulphur &c. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Nitrum, νίτρον, eſt ſpecies ſalis, ſive *ſal ſulphureum*, φλογιστὸν, ſalſo amarum, ex terra pingui excoctum. Schroder. *l.* 3. *c.* 23. ubi integram *Nitri* hiſtoriam, vires, præparandi modos proponit. Jung. Fr. Hofim. *in Cl. ad h. l.* Dicitur & λίτρον, ἀλίνιτρον, *Baurach*, *Cerberus Chymicus*, *Sal infernalis*, &c. Plura de *Nitro* vide apud Lang. *l.* 2. *ep.* 32. Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 40. Chiocc. *in Muſ. Calceol. ſect.* 2. *p.* 159. *ſeqq.* Th. Chym. *Vol. I. p.* 636. *ſeqq.* Willis *Ex. I. de ferment. c.* 10. Rolf. *Chym. l.* 5. *ſect.* 1. *art.* 3. Iunken. *Chym. Exp. Cur. P. I. ſ.* 1. *cap.* 2. *p.* 256. *ſeqq.* qui etiam plures *Nitri* Chymicas præparationes deſcriptas exhibet *in Lex. Ch. Ph. Part. I. p.* 164. *ſeqq.* An *Nitrum* hodiernum conveniat cum *Nitro* veterum, dubitatur. Ita ut genuinum veterum *Nitrum* vix hodie reperiri nonnulli ſibi perſuaſum habeant, niſi circa confinia Nili; quo loco ejuſdem ſtirias efflореſcentes reperiri ſcribunt, coloris nunc rubeſcentis, nunc blande cœruleſcentis, unde & *Niliacum* vocat D. Ludov. *Pharm. Diſſert. I. p.* 423. Quod ſi vero locum Plinii *l.* 31. *c.* 30. conſideremus, nulla, aut certe exigua, apparebit differentia, Rhod. *ad Scrib. num.* 153. *Nitri rubri* meminit Hipp. *l. de nat. mul. XXIX.* 101. *l.* 1. *de morb. mul. CXX*, 19. ut & Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 8. Deſcribitur quoque *Nitrum*, quod ſit ſalſugo quæ-

dam ex urinarum congregationibus in ſal præparata : verum videtur juſto ſtrictior. *Nitrum Murarium* quod vocat laud. Ludovici *d. l.* eſt nihil aliud, quam *Aphronitrum*, ſive lanugo illa, quæ ex muris efflorefcere conſpicitur, & dependet ejus origo a calce viva, qua muri ſunt conſtructi. *Nitrum* dicitur lapis ſalſus, i. e. ſulphur album. *Nitrum Alexandrinum*, id eſt, cinis clavellatus. *Nitron*, id eſt, fex vitri. Rul. & Iohnſ.

Nix, χιών, quid ſit, & quale meteorum, Phyſicorum eſt, docere. Pertinet vero ad forum Medicum, quatenus vel pertinet inter cauſſas ſanitatis & morborum, vel ad uſum Diæteticum & Pharmaceuticum transfertur. Illud patet ex Hipp. 5. *aph.* 54. Junge Dieter. *n.* 923. J. Alex. *l.* 17. *Sal. c.* 12. & *alibi*: hoc ex Aldrov. *l.* 1. *de In-ſect. c.* 2. ubi *p. m.* 150. mentionem facit *Nivis mulſæ*, h. e. cum melle mixtæ, quam veteres in æſtuoſis febribus obtulerunt, χιονόμελι dictam, non ex C. Rejes C. *El. q.* 74. *n.* 27. ubi cos appetitus & eximium embamma olim Magnatibus habitum legitur, ſine quo omnis ciborum apparatus ingratus fuit *Nix fumans* dicitur *Calx viva*. Keuchen. *ad Sammon. p.* 244.

Nixia vocabulum videtur eſſe ab ethnica ſuperſtitione deſumtum, reſpondens Lucinæ, & exprimens conatum naturæ in promovendo partu. Uſus illo D. Pechlinus *obſerv. Medicar. l.* 1. *obſ.* 33. Chymici nomen hoc etiam ad ſuos proceſſus tranſtulerunt: Unde apud Schroder. *Pharm. l.* 3. *c.* 17. *Nix diaphoretica Antimonii* legitur, quam nihil aliud eſſe, quam correctum Sulphur auratum aliis materia perlata dictum, D. Joh. Michaelis *ad h. l.* notavit.

Noas, *noac*, id eſt, *æs* vel *cuprum*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Nobach, *Noboch*, inſtrumentum eſt *Necromanticum*. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Nocaſit, id eſt, *cribrum*, vel *vas perforatum*. Rul. & Iohnſ.

Nocens, βλάπτων, idem, quod *Nocuus*, *Noxius*, βλαβερὸς, opponitur *Juvanti*. *Nocentia* eſſe vitanda, *Juvantia*, vero amplectenda, pertinet ad Methodum medendi, Gal. *c.* 2. *de hum. t.* 1.

Nochat, *Nuchat*, id eſt, *venus*, *æs*, *Nuchor*. Rul. & Iohnſ.

Nocheles, νωχελὴς, id eſt, *tardus*, ſegnis a νω privatio, & κέλω, curro, celeriter moveo. Dicitur in ſpecie de ſecundinis tardantibus apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. CVIII.* 50.

Noctambulo, *noctambulus*, νυκτοβάτης, (rectius *Somnambulo*, ὑπνοβάτης, cum & ſani noctu ambulare poſſint & ſoleant) dicitur de eo, qui dormiens e lecto ſurgit & ambulat, imo varia vigilantium opera exercet. Ad quam claſſem morborum, vel ſymptomatum potius referri debeat hic affectus, non adeo planum eſt. Sennert. videtur ad *Coma vigil* referre, *Inſtit. Med. l.* 2. *ſect.* 1. *p.* 3. *c.* 7. & *ſect.* 2. *c.* 4. *Med. Pr. l.* 1. *p.* 2 *c.* 19. Verum mihi minus videtur veroſimile, cum *Comatoſi* minime ſint expediti, ad opera vigilantium. Quin potius referri debet ad *Melancholiæ* ſpecies, vel conſtituet peculiarem ſpeciem Somni præternaturalis, videl. *depravatum ſomnum*; quo videtur inclinare Vvillis *tr. An. Brut. P.* 1, *c.* 16. Hujus affectus cauſa conſiſtit omnino in ſpirituum animalium quorundam irrequietorum excurſione. Meminit hujus affectus Lang. *l.* 2. *ep.* 45. C. Rejes C. *El. q.* 37. *n.* 48. *ſeqq.*

Noctidiale, νυχθήμερον, h. e. *ſpatium noctis & diei*, ſive viginti quatuor horarum. Galen. *de ſeptim. partu. t.* 1.

Noctiluca, idem, quod *Cicindela*. De animalculo *noctulucente* Indico, *Cocujo* dicto, conſule *Theatr. Chymic. Vol. VI. pag.* 95. Vide *Cicindela*. De *Noctiluca Aerea* & *Glaciali* vid. *Acta Erudit. Lipſienſ. An.* 1682. & ipſius inventoris Illuſtris Rob. Boyle tractatus *h. tit.*

Noctiſurgium, idem eſt, quod Somnambulatio vel Noctambulatio, legitur apud Senner. *Med. Pract. l.* 1. *Part. II. c.* 19.

Noctua, γλαὺξ, dicitur avis, noctu maxime videns, diurnam vero lucem non perferens, cujus prolixiorem deſcriptionem, cum uſu in cibis & Medicina tradidit Aldrov. *lib.* 8. *Ornithol. c.* 7. Jung. Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *num.* 60. Sanguinem *noctuæ* inter abſurda refert remedia contra orthopnœam. Gal. *l.* 10. *de S. F. §. Stercus anſerinum*. Ova *noctuæ* moderate elixa, & infantibus exhibita abſtemios reddere, teſtatur Lang. *l.* 2. *ep.* 50.

Noctuini oculi vocantur, qui ſunt glauci, cæſii, Ital. Occhi di gatto, Ioſ. Laur. *Am. On. p.* 568.

Nocturnus, νύκτιος; νυκτερινὸς, dicitur de morbis, præſertim de Febribus, quarum paroxyſmi contingunt noctu, opponunturque *Diurnis*. P. M. de Calderia *Tom. I. Op. p.* 305.

Nodoſus dicitur de certa *Arthritidis* ſpecie, quando materia quædam tophacea & ſex terreſtris articulis impacta & coagmentata efficit, ut diſtorqueantur, cutis tandem diſſiliat, &, pereunte motu, membrum incurvetur. Foreſt. *l.* 29. *obſ.* 2. *in Schol.* Jac. Balde vocat *tertium gradum Podagræ*, qui eſt Perfectorum, *coagulatam Podagram* aſſuetudine dolendi nutrientium, *Part. I. Solat. Podagr. q.* 12.

No-

Nodulus, vel ſignificat *parvum nodum*, & ita Græce dici poſſet ἁμμάτιον; vel uſitatius notat *ſacculum*, σακκίον, vel *marſupiolum*, cui indun-tur ſpecies, medicamenta ſimplicia & compoſi-ta, pro vinis & cereviſia medicatis. Et ſynec-dochice quoque ſæpe pro illis ipſis ſpeciebus voca-bulum ponitur, uti ex Practicis libris paſſim con-ſtat. *Nodulus* quoque accipitur pro *globulo* rotun-do, fabæ figuram referente, glandis vel ſuppoſitorii uſum obtinente. Vvecker. *Antidot.gen. l.1. cap.49.*

Nodus, ἅμμα, eſt vocabulum æquivocum apud Latinos Medicos. Primam ſignificationem vide in *Hamma*. Altera acceptio eſt Phyſiologica, & dicitur vel de *protuberantiis oſſium*, ſive capiti-bus circa articulos, Gr. κόνδυλος. Vide *Condy-lus*. Vel de membranis carnoſis & craſſioribus circa vaſa umbilicalia occurrentibus, e quorum *nodorum* numero & diſtantia de frequentia con-ceptus conjicere volunt obſtetrices, ſed abſque veriſimilitudine. De his vide Barthol. *l.1.Anat. c.* 37. & C. Rejes *C. El. q.* 52. Tertia eſt Patho-logica, & ſignificat varii generis *Tumores*, ex materiæ vitioſæ coagulatione vel congelatione obortos in partibus externis, Helm. *tr. Blas hum. n.* 35. Ita tumorem in mala indolentem & in dies augmentum capientem *Nodum* voca-vit D. Binninger *Obſerv. Med.Cent.1. obſ.* 32.*pag.* 34. Ita abſceſſus cum Folliculo, *Atheroma*, *Stea-toma*, *Meliceris* dicuntur *Nodi*, Foreſt. *l.3.Chir. Obſ.* 7. *Schol.* Indurationes Gallicas vocat *Nodos* Paracelſ. *in libris ſuis de morb. Gal. Nodi* arti-culorum ſunt tumores indurati, Dorn. Rul. & Iohnſ. *Nodos* etiam vocavit D. Pejerus illas in-teſtini tenuis in ſe retractiones & ſitum muta-tum, quales in uno ſubjecto quatuor vidit, ita ut portio triuncialis coarctata & retractata in vicinam partem delituerit, inſtar limacis in do-muncula aut gladii in vagina, & nonniſi vi qua-dam extrahi potuerit, uti legere eſt in Pœonis & Pythagoræ *Exercit. Epiſtol. Anatomico-Medi-cis Ex. XVII. ep.* 2. Hanc veram cauſſam eſſe ilia-ci doloris nullum eſt dubium, ſed an ſemper & in omni ſubjecto, determinare non libet. *No-dus barbaricus*, σύνδεσμος βαρβαρικὸς, pertinet ad primam ſignificationem, eſtque vinculi genus quoddam, & *ligatura* ad dolores ſedandos, cujus meminit Gal. *l.* 2. *de L. Aff. c.* 2. Jung. Jul. Alex. *in Not. ad h. l.*

Noera, id eſt, *coopertorium* vaſis deſtillato-rii. Rul. & Iohnſ.

Noli me tangere vocatur ſpecies Herpetis exedentis cancroſi, ſive Phagedænæ (alii et-iam ad *Lepram* referunt) ita dicta, quod vel tangentem inficiat, vel quia quanto plus tan-gitur, tanto magis creſcit, ac in pejus ver-git. Eſtque tumor & exulceratio corroſiva in facie, circa os & naſum, & ſupra mentum, proveniens ab ichore acri, maligno, & ſepti-co ſubſiſtente. De hoc affectu vide Foreſt. *l.* 2. *Chirurg.* 9. *cum Schol.* Senner. *Med. Pr. l.* 5. *p.* 1. *c.* 20. Meminit & aliquoties in *ſcriptis* ſuis Paracelſ.

Nomas, νομὰς, epitheton *columbarum*, quæ in montibus degunt, Gal. *l.* 10. *de S. F.* §. *Stercus Gallinac.*

Nome, νομὴ, dicitur *Ulcus depaſcens*, Lat. *Paſtio*, quod ſerpendo vicinas partes quoque corrumpit, Galen. *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 4. & *l.* 5. *de G. M. P. G. c.* 14. Coincidit cum *Pha-gedæna*. Dicitur & Ulcus obambulans, ambu-lativum, Foreſt. *l.* 7. *Chir. obſ.* 3. *Schol.* Alias νομὴ etiam *Pabulum* ſignificat.

Nomen, ὄνομα, quid ſignificet, & pueris no-tiſſimum eſt. Sæpe tamen late quoque ſumi-tur, comprehendens quandoque ipſa *verba*: v.g. quando Gal. ſcribit: Allaborandum, ut in Me-dicina ſemper *nominibus* maxime perſpicuis uta-mur, *l.* 2. *de diff. pulſ. c.* 2. Non excluſa eſſe ipſa quoque *verba*, nemo non intelligit. Quæ ſententia uti veriſſima, & notatu propterea di-gna, ita tacite refutat Helmontianam, Para-celſicam, & fere in genere Spagyricam Medi-cinam, plurimis novis, inuſitatis, obſcuris, & Bœoticorum ænigmatum ſimilibus nomini-bus refertiſſimam. Quod vero *nominibus*, præ-ſertim ſacris, aliqua inſit virtus Medica, re-ctiſſime refutavit Dieter. *Iatr. p.* 729. quia non ſunt res corporeæ, nec ſpirituales, nec acci-dentia ſubjecto inhærentia; ſed notiones ex-trinſecus ab aliis attributæ, ex placito impo-ſitæ, omnes vitæ & actiones expertes, Caſp. Rejes *C. El. q.* 22. *n.* 8. Interim Medicis *no-minum* inquiſitio omnino neceſſaria, *Id. q.* 68. *n.* 1. 2. cum certis de cauſis impoſita eſſe mi-nime dubium ſit, vel ut naturam, vel virtu-tem rei exprimant, Schroder. *l.* 1. *c.* 37. Sym-ptomata plerumque eſſe ſimul *nomina* morbo-rum, docet Lind. *Ex.* III. §. 43.

Nomos, νόμος, Latine *Lexic.* Vide ſupra Lit. LE.

Nomothetema, νομοθέτημα, proprie *legiſla-tum* ſignificat. Hippocr. vero nomina voca-vit naturæ νομοθετήματα, ob antea dictam ra-tionem, quia certis de cauſis ſunt impoſita, veluti lege quadam, *l. de Arte* III. 5.

Nonanus, ἐνναταῖος, epitheton febris errati-cæ, cujus meminit Hippocr. 1. *Ep. ſ.* 3. *t.* 17. quamvis eam dari, merito dubitet Galen. *in comm.*

comm. vel ob hanc quoque rationem, quia eſt erratica. Ergo nihil certi de illius periodo dici poterit.

Non ens, οὐδὲν, idem, quod *Nihil*, cujus nullus conceptus, nulla ſcientia, cum non habeat ſui ſpeciem, ſub qua ſe repræſentet. Quænam ſint *non Entia Chymica*, lege apud Rolf. *Chymiæ l. 6. c.3. ſeqq.* quamvis Bekerus & Langellotus eum refutare auſi ſint. Ille *in ſupplemento in Phyſicam ſubterraneam*; hic vero *in Epiſtola quadam ad Nat. Curioſos in Ephem. Nat. Cur. An. III. obſerv.* 59.

Nora dicitur *Calx*, item *quodlibet ſal*, item, *Nitrum*. Rul. & Iohnſ.

Noſeros, νοσερὸς, *Morbidus*, *valetudinarius*, qui in perpetua imbecillitate vivit. Legitur apud Hipp. 6. ἀφ. 2. Junge Diet. *n.* 575.

Noſididach, id eſt, *Artum*, vel *Artus*. Rul. & Iohnſ.

Noſocomion, νοσοκομεῖον, dicitur locus, in quo ægri curantur. Latine etiam *Valetudinarium* dici poſſet.

Noſocomos, νοσοκόμος, dicitur, *qui ægrotorum curam gerit*, Dieter. *Iatr. p.* 933. & propterea haud inepte Ionſton. *in ſuo Syntagmate Med. Pract.* partem tertiam vocavit νοσοκομικὴν, deſcribens, quod ſit pars Medicinæ practicæ ſpecialis, in qua de morbis & ſymptomatibus in ſpecie eorumque cura agitur.

Noſodochium, νοσοδοχεῖον, idem, quod *Noſocomion*, vulgo *Hoſpitale*; de quo lege Dietr. *Iatr. p.* 444.

Noſologia, νοσολογία, idem, quod *Pathologia*.

Noſopoeticos, νοσοποιητικὸς, dicitur Georg. Thomſono, quicquid morbi cauſſa exiſtit, *in Explicatione terminor. quorundam Artis Acui Magnetice præmiſſa*.

Noſos, νόσος, νόσημα. Vide *Morbus*.

* *Noſtalgia*, eſt peculiaris ille Helvetiis maxime familiaris affectus, quo apud exteros degentes tam impenſo patriæ deſiderio tenentur, ut ſi patrios lares non repetant appetitus profternatur, digeſtio lædatur, flatus, & ructus e cruditatibus gignatur, cardialgia accedat, & cum languore ipſum corpus emacietur. V. Hoffman. med. ration. ſyſtem. tom. 3.

Noſter, ἡμέτερος, dicitur Spagyricis de metallis Philoſophicis, v. g. *Aurum noſtrum* eſt *Elixir rubrum*, & *album* eſt *Argentum noſtrum*. Adjectum *Noſtri* facit diſcrimen inter vulgaria & Philoſophica, quorum illa ſunt confuſa cum elementis; hæc ab illis liberata, & ad aſtralem naturam perducta. Libav. *Apoc. Herm. P. Poſt. T. II. oper. p.* 412.

Noſtoch dicitur jaculum alicujus ſtellæ, vel potius ejus repurgatione dejectum quid in terram. Invenitur potiſſimum Junio, Julio & Auguſto, ſuper latos campos, vel in pratis, inſtar fungi magni, vel ſpongiæ foraminoſum quid & leve, tendens in fulvum & ravum colorem, & ut coagulatum jus tactum contremiſcit. Sunt, qui per *Noſtoch* ceram intelligunt metaphorice, Dorn. Rul. & Iohnſ. Paracelſ. jungit cum Terniabin, & vocat manſiones rerum ſupracœleſtium, *l.4. de vit. long. c.* 8. fructus aeris, *Philoſ.Tr. 2.tt.l. de puſtul. Gallic.& aliis ſympt. cap. 7. fin. Balſami Noſtoch* meminit idem, *Berthonea l. 2. c.* 7. Cœlitus quoque demitti credidit Helmont. *tr. de magnet. vuln. cur. n.* 43.

Noſtos, νόστος, dicitur *dulcedo* & ſuavitas ciborum. Unde νόστιμα, *dulcia*, & πολύνοστα, quæ multum ſuavitatis in ſe habent, quod vocab. legitur ap. Hipp. *l. 2. de diæta* XXXII. 10. Junge Foeſ. *Oec. p.* 435.

Nota ſæpe ſumitur pro *Macula*, *Nævo*.

Nothos, νόθος. Vide *Illegitimus*.

Nothros, νωθρὸς, dicitur *torpidus*, torpeſcens, ſegnis, & νωθρότης, *torpor*. Utrumque frequens apud Hipp. Ita *Auſter* dicitur νωθρὸς effective, 3. *aph.* 8. Junge Dieter. *n.* 581. Pulſus *tardus*, *Coac. t.* 139. ægri νωθροὶ, *languidi* 1. *prorrh. ſ. 3. t.* 10. 25. Subſtantivum νωθρότης, 1. *prorrh. ſ. 1. t.* 13. *Coac. t.* 91. Dicitur & νωθρὴν, 1. *prorrh. ſ. 3. t.* 49. *Coac. t.* 208. Vide plura loca apud Foeſ. *d. l. p.* 436.

Notiæos, νωτιαῖος, *dorſalis*, a νῶτον, *dorſum*. Epitheton medullæ ſpinalis, quæ & μυελὸς ἐγκεφαλίτης vocatur, quia nihil eſt, quam *cerebrum* veluti prolongatum. Vide *Medulla*.

Notiodes, νοτιώδης, *humidus*, a νοτὶς, *humor*, humiditas, *mador*. Eſt epitheton febris cujuſdam, ap. Hipp. *l. 6. Epid. ſ. 1. t.* 29. quæ recentioribus *Humoralis* dicitur, ſpecies malignæ & colliquativæ febris, quando corpus continuo madore evaporat, cum maximo languore, & virium proſtratione. Jung. C. Hoffm. *de febr. c.* 54. & 58.

Notios, νότιος. Vide *Auſter*.

Notis, νοτὶς, *humor*, *vapor* dicitur, Linden. *Ex. III. §.* 216. Vide *Notiodes*.

Noton, νῶτος, *Dorſum*. Vide ſupra in DO.

Notos, νότος. Vide *Auſter*.

Novacula, ξυρὸς, ξυρίον, a ξύω, *rado*, inſtrumentum vocatur chirurgicum, quo pili deraduntur, cujus uſum nonnulli vere, vel ſimulate metuunt, notante Gal. *l. 1. de C. M. S. L. c. 4. circa fin.* Uſurpatur tamen interdum ad alias operationes Chirurgicas. Ita *Novaculam* vocat cultrum ad abſcindenda membra Hildan. *in Ciſta militari pag.* 1042. *Operum ſuorum*.

rum. Sic etiam Scultetus ſingularem *Novaculam* deſcripſit, quam Græci *Scodeghino* vocarunt, & Rouſſetus ad fœtum Cæſareum uſurpavit, *Part. I. Tab. II. fig.* 2. & *Tab. XLII.* Alia etiam Magna deſcripta occurrit *Tab. XX. fig.* 5.

Novale, Paracelſo dicitur *Portentum*, & in ſpecie *Novalia cœleſtia* vocat occultas imaginationes in homine, ex lectione vel ſermone obortas, *l.* 2. *Philoſ. ſagacis*.

Novator, νεωτής, in bonam & malam partem ſumi poteſt. Secundum illam dicitur, ſive Philoſophus, ſive Medicus, qui doctrina, judicio, prudentia, mentis acie præſtans res novas invenit ad totius artis ſive ſcientiæ perfectionem utiles & neceſſarias. Qualis fuit Harvejus inventor circulationis ſanguinis, C. Aſellius venarum lactearum &c. Secundum hanc vero *Novator* eſt, qui ſolo vanæ gloriæ ſtudio præter neceſſitatem nova excogitat vel principia, vel terminos; & ſimilia &c. quo epitheto Helmont. non immerito a plerîſque appellari ſolet, quamvis & hodieque ſint, qui gloriolam vanam ſimiliter ſectentur. Plura de utraque ſignificatione vide apud Hor. Augen. *Tom. III. l.* 2. *c.* 4. *ſeqq. p.* 39. *ſeqq.*

Novilunium, νεοσεληνη, νεομηνία, olim dicebatur prima dies menſis, ſive *Calendæ*. Hodieque vero de conjunctione ſolis & lunæ accipi ſolet. Quod tempus Paracelſ. venenoſæ naturæ eſſe, lædere cerebrum, nimis audacter ſcripſit contra experientiam, *tr.* 2. *de peſtil. circa fin.* & *tr.* 3. *c.* 2.

Nox, νὺξ, tempus illud notat, quo Sol infra Horizontem noſtrum ſeſe abſcondit. Hanc ægris plerumque eſſe graviorem, quam diem, non ſolum in criſibus, ſed & communiter, egregie declaravit Dieter. *n.* 580. ex Hippoc. 2. *aph.* 13. In ſpecie dolores Gallicos *noctu* exacerbari, ſcribunt omnes Practici, hunc morbum pertractantes, & ex his Foreſt. *l.* 32. *obſerv.* 5. & 21. *in Schol. Nox media* Spagyrice dicitur in Lapidis Philoſophici labore, quando omnia nigreſcunt magis magiſque, Lib. *Tom. II. oper. p.* 142. *Noctu*, Gr. νύκτωρ, Hippocr. 4. *aph.* 83. *Nocturnus*, νυκτερινός, dicitur de febre quadam quotidiana, quæ noctu accedit, Hippoc. 3. *Epid. ſ.* 3. *t.* 64. Gal. *in com.* quamvis Hoffm. *in Not. MS.* monuerit, in aliis codicibus legi ἡμερινῶν, & rurſus in aliis ἀμφημερινῶν.

Noxa, βλάβη, idem, quod *Damnum*, Nocumentum. Vide *Blabe*. Verbum *Nocere* etiam pro *Lædere* ponitur. Keuch. *ad Sammon. p.* 258.

Nuba duplicem habet ſignificationem. 1. Eſt ſpecies *Mannæ*, vel Terniabin, roſeo colore, qualis in Hibernia utplurimum cadit. Parac. *Schol. in l.* 4. *de grad.* & *compoſ. c.* 4. Dorn. *in Diction.* Rul. & Iohnſ. 2. *Nuba* idem eſt, ac *Cuprum*. Rul. & Iohnſ.

Nubes, *Nubecula*, νεφέλη, νεφέλιον. Proprie ſignificat meteoron aereum, ex vaporibus aqueis in ſublime elatis & collectis productum, quæ ſignificatio ad Phyſicos ſpectat. De *nubibus* ſuperioribus & inferioribus vide *Th. Chym. Vol. V. p.* 334. Poſtea Medici tranſtulerunt ab aere ad urinas, in quibus materia illa immixta & ſuſpenſa *Nubis* vel *Nubeculæ* nomine appellatur, quæ alias & ἐναιώρημα dicitur. Vide *Enæorema*. Loca apud Hipp. ſunt 1. *Prorrh. ſ.* 2. *t.* 29. 36. *Coac. t.* 577. 582. 584. Supereminentiæ quoque in alvi dejectionibus ſubpingues interdum pallidæ, interdum flavæ, aut alio colore infectæ, νεφέλαι vocantur Erotiano *Onom. p.* 76. *c. Nubes* etiam & *Nubecula* ſignificat vitium oculi, *Albugo*, *Pannus* quoque dictum, veluti *alba cicatrix* tenuior, in nigro oculi, exulcerationem ſuperficiariam comitatur. Hipp. 2. *prorrh. XXVIII.* 33. Ægin. *l.* 3. *c.* 22. Gal. *in def.* Hild. *cent.* 3. *obſ.* 23.

Nucha vocatur locus, ubi initium eſt ſpinalis medullæ. Sumitur & pro ipſo principio ſpinalis medullæ, quam partem cerebri vocat. Parac. *Paragraph. l.* 3. *c.* 1. §. 1. & ſedem Epilepſiæ ibi conſtituit.

Nucleus, πυρὴν, proprie ſignificat fructum arborum, ut *nuces*, vel mediam medulloſam, & interiorem partem nucum; vel etiam alia grana, v. g. grana mali punici dicuntur *nuclei* Hipp. *l. de Affect. XLIIX.* 11. 12. Dioſcor. *l.* 1. *c.* 151. Vel etiam officula meſpilorum, palmularum, &c. Grana quoque thuris *nuclei* appellantur, Hipp. *l. de ſuperfœt. XX.* 5. & baccæ ſambuci, *lib.* 2. *de morb. mul. XXVIII.* 38. Vide Foeſ. *p.* 547. Metaphorice vero ob aliquam formæ ſimilitudinem tribuitur quoque ſpecillorum quorundam Chirurgicorum parti alteri minori, in *nuclei* modum rotundæ, quam Chirurgi ad uſus diverſos adhibent. Propterea dicuntur *Specilla nucleata* διπύρηνα, quæ Hipp. φαλακρὰ, *calvata* vocavit, 1. *de artic. t.* 43. Gal. *in comm. ad h. l.*

Nudus, γυμνὸς, *Nuditas*, γυμνότης, quid ſignificent, non opus habent explicatione. *Nuditas* interdum eſt utilis, Hipp. *de ſal. diæt. t.* 13. interdum noxia. Ita nudis pedibus ſaltem incedere, Veneri noxium, Caſp. Rejes *C. El. q.* 56. *n.* 2. Hinc etiam ob ſtimulum Venereum evitandum S. Franciſcus ſuæ profeſſionis Monachis uſum calceamentorum denegaſſe fertur, & olim Sacerdotes Gentilium

nudis

nudis pedibus ſacrificaſſe, i. e. animo caſto, & a libidinum criminibus expiato, e ſymbolis Pythagoricis conſtat, Idem *q*. 44. *n*. 19. Vide *Pſiloma*.

Nubar, i. e. *Venus*, vel *Æs*, *Cuprum*, item *Naanſ*. Rul. & Iohnſ.

Numen, δαίμων, ſumitur pro *Deo*, & ejus præſentia efficaci in rebus humanis, ſpecialiter etiam in rebus operibuſque Medicis, quam egregie inculcat Linden. *Ex. III.* §. 6. 7. 17.

Numenius, νεμήνιος, dicitur Avis roſtrata, alias & *Arquata* dicta, cujus hiſtoriam & uſum in cibis vide apud Aldrov. *l*. 20. *Ornith. c*. 21,

Numerus, ἀριθμός. Hujus ſignificatio nota vulgo quoque eſt, & ad Arithmeticam ſpectat. Helmont. dicit, *Numerum* nihil aliud eſſe, quam unitatum connexionem, *tr. de Tempore n*. 22. Ejus uſus inſignis eſt quoque in Medicina, non, quod peculiaris virtus ei inſit, quæ opinio merito refertur inter φλεδόνας, ſive nugas, Galen. *l*. 3. *de dieb. Critic. c*. 11. ſed ratio ejus habetur in diverſis partibus Medicinæ, v. g. in Pathologia pertinet ad differentias morborum eſſentiales: *Morbi in Numero excedente*, vel *deficiente*, Gal. *de diff. morb. c*. 4. & 8. Ac accidentales: an morbus ſit Unus & Solitarius: an plures, vel complicati? *Dogm. Med. Gen. p*. 149. In Semiologia, quando attenditur *numerus* ſymptomatum, vel ſignorum Criticorum, Indicum, & non Criticorum. In Methodo medendi *numerus* Indicationem. In Pharmaceuticis res pleræque *numero* menſurantur. *Numerus* morborum quamvis certo determinari nequeat, a vero tamen nondum aberraſſe arbitror Lindenum, quando tribus millibus, trecentiſque plures ſtatuere morbos non eſt veritus, *Ex. III*. §. 11. Notanter quoque Foreſt. ſcripſit, quod *Numerus* malorum oſtendat *numerum* remediorum, *l*. 20. *obſ*. 11. *Numeri pares* vocantur *Fœminei*; *Impares Maſculini*, Th. Ch. *Vol. I. pag*. 465. *Numerus Ternarius* & *ſeptenarius* habentur pro myſticis, de illo vide *Th. Chym. Vol. I. in Phyſ. Triſmeg*. Keuch. *ad Sammon. p*. 222. 235. De *numeris* Philoſ. lege Libav. *T. II. Oper. p*. 337.

Nuncium Helmontio dicitur perceptio illa, ſive ſenſatio, & primus conceptus appetitus, aut affectuum, vel perturbationum, quale primum accidere putat in ſtomacho, *tr. Sedes Animæ, n*. 13. & *tr. Jus Duumvir. n*. 13.

Nundinatio, ἐμπόλησις, vel, ut aliis placet, ἀπεμπόλησις, (quamvis potius hoc vocabulum contrarium ſignificet, videl. intermiſſionem *nundinationis*) Medicis dicitur pactio cum ægris de ſoſtro, Linden. *Ex. II*. §. 30. *ſeqq*. Vide *Apempoleſis*.

Nus, νοῦς. Vide *Mens*, *Animus*.

Nuſcitioſus, idem, quod *Luſcioſus*, vel *Luſcitioſus*, μύωψ, Foreſt. *l*. 1. *O*. 37. *Schol*. Vide *Luſcioſus*.

Nuſiadat, i. e. *Armoniacum*, Ruland. & Iohnſ. *in Lex*. qui *Nuſiadat* ſcripſit.

Nuſis, νεῦσις, *nutatio*, dicitur, quæ fit, quando caput flectimus. Poteſt tamen pro arbituum flexione accipi, notante Jul. Alex. *not. in Gal. l*. 1. *de mot. muſ. c*. 3.

Nuſtum Paracelſo dicitur partim in genere, *pinguedo*, *flos lactis*, portio butyroſa ſupernatans, partim in ſpecie hujuſmodi *pinguedo in urina* ſupernatans, quæ interdum inſtar materiæ albicantis ſabuloſæ ſubſidet. Vide plura de *Nuſto l*. 2. *de Tartaro Tr*. 3. *c*. 3. *in comment*. & *fragm. ad h. l*.

Nutricatio, idem, quod *Nutritio*, de qua p. p.

Nutricolum vocatur Paracelſo membrum, in quo ſeparatio, digeſtio, & expulſio ab elementatis factis concoquitur. *Schol. in l*. 1. *de urin. tr*. 2. *c*. 1.

Nutrimentum, τροφή, idem, quod *Alimentum*, de quo vocab. vide ſupra in AL. & in genere vocatur, quicquid ſubſtantiam corporis noſtri conſervare, & augere, & in eandem converti poteſt, Gal. *l*. 1. *de S. F. c*. 1. *l*. 3. *de Temper. c*. 2. Nec inepta deſcriptio Schroderi *l*. 1. *c*. 17. *Nutrimentum* eſt materia humida, ſpirituoſa, quæ vi & facultate rei nutricandæ præparatur, ſubindeque alterata, mutata, determinata, membris incorporatur. Univerſalior enim eſt initio, & a natura rei nutricandæ diverſa, unde paulatim alteratur, inque naturam rei nutriendæ tranſplantatur. Verum Rul. & Iohnſ. deſcriptio, quod *Nutrimentum* ſit res tranſmutata in ventriculo per putrefactionem, accurata non eſt, & ſtrictior ſuo definito. *Nutrimentum* Lapidis Philoſophici quale ſit, vide Lib. *Oper. T. II. p*. 403. 405. 531. *ſeqq*. ſcil. *Mercurius Philoſophicus*.

Nutritio, θρέψις, item, *Nutricatio*, in genere vel eſt continue effluentis materiæ redintegratio. Unumquodque vero ea ipſa ſubſtantia, qua primum genitum eſt, ali etiam perpetuo conſuevit, Gal. *l*. 1. *de ſem. c*. 16. Vel eſt perfecta *Aſſimilatio l*. 3. *de Temper. cap* 1. *in fin*. Ad generalem ſignificationem quoque pertinet deſcriptio apud Schrod. *l*. 1. *c*. 4. quæ ibi videatur. *Nutritionem* cum *Generatione* in hoc tertio convenire, quod loco deperditi ſubſtituatur nova materia congeneris prio-

ri,

ri, egregie demonſtravit Charlton. *Exerc. I. Oecon. anim.* §. 2. in qua Exercit. plura de *nutritione*. In ſpecie *Nutritio* corporis humani ita deſcribi poteſt: *Nutritio* eſt Actio Naturalis, qua intercedentibus variis alterationibus, ſubordinatis, & ſegregationibus, beneficio caloris vitalis, ſuccus nutricius partibus corporis univerſis ac ſingulis oblatus in ſubſtantiam nutriendi convertitur, & ita, quod antea deperditum eſt, reparatur. An vero ſuccus illa *nutricius* per arterias, an vero per nervos ad partes feratur, non eſt hujus loci dirimere. Eſt ergo *Nutritio* nihil aliud, quam ſingulis momentis renovata generatio. Charlton. *d. l.* Jungatur ex eleganti libello Rob. Boyle *de corpor. animalium poroſitate c.* 2. ubi ſuccinčte *Nutritionem* pariter & accurate delineavit. Quid Chymicis vocetur *Nutritio*, videatur ſupra in vocab. *Imbibitio*, *Inceratio*. Adde Libav. *Tom. II. Op. p.* 408. Weker. *Antid. Gen. l.* 3. *c.* 11.

Nutritorius, θρεπτήριος, θρεπτικός, dicitur de partibus ad *nutritionem* facientibus; quales non ſolum ſunt organa coctionis, ſed & organa excrementorum ſecretionis, ex mente Galen. *l.* 5. *de V. P. c.* 13. *in fin.* ubi vocantur ὄργανα τῆς τροφῆς. Vide C. Hoffm. *in com. ad h. l. n.* 296.

Nutrix, τρέφουσα, proprie dicitur, quæ lactat infantem, θηλάζουσα παιδία, Gal. *l.* 1. *de ſan. tu. c.* 9. quæ qualis eſſe debeat, videatur *ibid.* ut & Jul. Alex. *l.* 27. *Sal. c.* 5. Dieter. *Iatr. p.* 935. ubi Inter *Adſtantes* refertur. Ejus vitia re enſet Helmont. *tr. Nutritio ad vit. long.* Quid *Nutrix Chymica* ſit, videlicet peculiaris *Terra Virgo dicta*, cum nobis nec libeat, nec liceat nugis illis apocryphis tempus terere, quærat curioſus harum Lector *in Th. Chym. Vol. I. p.* 201. 378. *Vol. III. p.* 25. Libav. *Alchym. Pharmaceut. c.* 31.

Nux, κάρυον, in genere ſignificat fructum, qui exterius duriori cooperitur cortice, & intus latet nucleus, qui edendo eſt. Lang. *l.* 1. *ep.* 67. Stricte dicitur ſimpliciter de *Juglande*, Gal. *l.* 2. *de Al. fac. c.* 28. Pertinet ad Botanicam. *Nux* metaphorice vocatur *Capitis Doloris* ſpecies, quæ alias & *Galea* vocatur, eſtque totius σύμπαν τόνος, h. e. æqualis undique dolor & moleſtia. Heurn. *de morbor. capit. c.* 5. *Nux Regia*, i. e. Juglans, Afcan. Marin. *de morſ. Can. rab. cap.* 26.

Nychthemeron, νυχθήμερον, ſignificat ſpatium viginti quatuor horarum, diem & noctem comprehendens. Vide *Noctidiale*.

Nyctalops, νυκτάλωψ, νυκτάλωπία, præcipuo ſignificatu dicitur de iis, qui noctu melius vident, quam interdiu. Hipp. 2. *prorrhet. XLI.* Conſentit Gal. *in def. Medic. & in Iſagog. cap.* 16. Helmont. *tr. Form. ort. n.* 51. 52. ut mirum ſit, nonnullos Interpretes contra Etymologiam vocabuli & uſitatam acceptionem explicare de nocturna cœcitate, ſive *Luſcioſitate*, uti quidem Foeſ. fecit *p.* 436. & Cummenus *in Eph. N. Cur. A. III. Obſerv.* 133. Vide *Luſcioſus*.

Nycterinos, νυκτερινός, *Nocturnus*. Vide *Nox*.

Nycteris, νυκτερὶς. Vide *Veſpertilio*.

Nycticorax, νυκτικόραξ, Lat. *Corvus nocturnus*. An vero *accipiter nocturnus*, aut *bubo*, aut *ulula*, hoc nomine veniat? an in genere omnes nocturnæ aves rapaces ita vocentur, non eſt noſtrarum partium, extricare. Vide Aldrov. *l.* 8. *Ornithol. c.* 1. Meminit ovi *Nycticoracis* Gal. *lib.* 4. *de C. M. S. L. c.* 8.

Nyctoeides, νυκτοειδές, dicitur, quod noctis ſpeciem habet, & ponitur pro *nigro*. Erotian. *Onom. p.* 77. d. Gorr.

Nygma, νύγμα, idem, quod νύσις, νύξις, *punctura*, quæ eſt ſolutio continui in parte molli carnoſa facta per inſtrumentum acutum & tenue, Gal. *l. de conſt. art. med. c.* 6. Eſt & remedii genus, quod *Punctio* dicitur, & adhibetur hydropicis, Gr. παρακέντησις dicta. Vide *Paracenteſis*.

Nygmaticos, νυγματικὸς, proprie *Punctorius* dicitur. Sed a Galeno ſumitur pro *Emplaſtro contra puncturas*, *l.* 6. *de C. M. P. G. c.* 10. *in princ.* quemadmodum & hodieque Emplaſtr. *Stičticum Crollii*, vernacule *Stich Pflaſter* dici ſolet.

Nympha, νύμφη, æquivocum eſt vocabulum. Quoad Anatomicam ſignificationem non conveniunt inter ſe Autores. Galenum & alios ex antiquioribus partim pro *Clitoride*, partim pro *Hymene* accepiſſe, patet ex Gal. *l.* 15. *de V. P. c.* 3. C. Rejes *C. El. q.* 48. *n.* 16. & *q.* 57. *n.* 9. Recentiores vero ſpongioſas illas & molles membranas a clitoride ad medium orificii uteri ſeſe extendentes in quibuſdam ſubjectis amplas ſatis, & quandoque prominentes, in quibuſdam vix dignoſcendas, ſignificant, de quibus inſpiciendi paſſim recentiores anatomici, & præcipue Regnerus de Graaf, qui ex inſtituto organa genitalia mulierum explicavit: Veteres vix diſtinxerunt, vel a clitoride, vel genitalium labiis. *Nympham* quoque vocari foveolam menti in acutum monticulum terminati atque per illam veluti diviſi, ſcribit D. D. Hoffmann. *Id. Mach. Ham. Exerc. XVIII. ſ.* 28. §. 1. *Nymphæ* quoque vocantur *Vermiculi apum*, veſparum, crabronum, noviter ex ovulis prodeuntes, quemadmodum ver-

vermiculi fucorum. Aldrovand. *l.* 1. *de Inſect.* *c.* 1. *p. m.* 57. 58. *Nymphæ* quoque Paracelſo ſunt ſpiritales homines ac mulieres, vel corporeis ſpiritus, aquas inhabitantes, qualis fuit Meluſina. Paracelſ. *in Paramir. & alibi* ſcribit etiam, ſe integrum tractatum conſcripſiſſe de talibus ſpiritualibus hominibus. Dornæus, Rul. & Iohnſ.

Nymphæa, νυμφαία, primo nomen eſt herbæ paluſtris, vel aquaticæ, de qua quære in Botanicis. Porro *Nymphæam* quoque appellari vitium Clitoridis in magnitudine aucta, quod *Caudatio*, vel Excreſcentia nymphæ vocatur, autor eſt Rolf. *d. l. c.* 42.

Nymphes Paracelſo dicitur alius homunculus a *Nympha*, non aquaticus, ſed in terris occurrens, qui alias antiquo nomine *Sylphes*, item *Pygmeus* vocatur. *Fragment. libri Philoſophiæ de ſang. ultra mortem.*

Nymphidica, idem eſt Paracelſo, quod *Nympha*, i.e. ſpiritalis homunculus, & *Nymphidica vita* de illis dicitur, *l. de vit. long.* Metaphorice *Nymphidicæ* ſpiritus aquarum ſolventium in arte dici poſſunt. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Nymphomania, νυμφομανία, idem, quod *Furor uterinus*, Senn. *l.* 4. *Med. Pr. part.* 2. *ſect.* 3. *c.* 5. Hipp. vero hanc libidinem furioſam vocavit οἰστρομανίαν, *in ep. ad Damag.* Poſſet etiam vocari *Hyſteromania*.

Nymphotomia, νυμφοτομία, i. e. *Nympharum ſectio*, dicitur operatio Chyrurgica apud Ægineт. *l.* 6. *c.* 70. qua Nymphæ excreſcentes, aut Clitoris, (quæ etiam nonnullis Nympha dicta fuit) prominens reſcinditur. Perperam igitur a Mercato vocabulum hoc pro Nymphomania ſumitur, animadvertente Sennert. *d. l.*

Nyſadir, idem, quod *Nuſiadat*, i. e. *Sal Armoniacus*, Rul. & Johnſ.

Nyſtagmos, νυσταγμὸς, dicitur *dormiendi cupiditas cum nictatione capitis*, Hipp. *l. de vet. med.* XIX. 10. *l.* 4. *de R. V. l. A.* t. 88. *l.* 6. *Epid. ſect.* 4. t. 17. a verbo νυστάζειν, *nictando dormiturire*, quod legitur *l.* 7. *Epidem.* XII. 10. Jung. Foeſ. *p.* 436.

Nyx, νὺξ. Vide *Nox*.

Nyxis, νύξις, idem, quod νύγμα, *punctura*. Vide *Nygma*.

O

O Gr. ο μικρὸν καὶ ω μέγα, præter litteralem ſignificationem apud Chym. Character eſt, denotans *Alumen*, de quo ſupra ſuo loco. Sic & tria minora $\circ\circ\circ$ ſignificant *Oleum*.

Obambulatio, περίπατος, proprie dicitur de motu corporis locali mitiori, a verbo περιπατέω, qua ſignificatione legitur apud Gal. *l.* 1. *de Al. Fac. c.* 1. Tropice vero uſurpatur nomen de cura & meditatione, quæ animæ eſt περίπατος, veluti *obambulatio*, Hipp. *6. Epid. ſect.* 5. *t.* 11.

Obauditio, *Obauditus*, βαρυκοΐα. Vide *Baryecoia*; *Cophoſis*, *Surditas*.

Obcæcatio, idem *Occæcatio*, ἐκτύφλωσις, τύφλωσις, Hipp. *6. aph.* 56. Dieter. *n.* 847. Vide *Cæcitas*. Paracelſo *Obcæcatio Nigromantica* vocatur quinta ſpecies *Nigromantiæ*, quæ corpus viſibile inviſibili poteſt occultare, *libr.* 1. *Philoſoph. ſagacis.*

Obdormiſco, ἀφυπνόω, καμμύω, h. e. dormiendi gratia cubo. Dieter. *n.* 326.

* *Obdormitio membrorum*, eſt affectio ex torpore, & dolore aliquo ſimul mixta, qualis a cauſa externa plerumque excitatur, compreſſione membri vel nervorum in eo unde influxus ſpir. anim. inhibentur. V. Allen-ſyn. univ. med. Pr. art. 356.

Obduco, ἐπαγάγω, περιάγω, proprie aliquid alteri circumduco. Accipitur vero etiam pro *Bibere*, teſte Rhodio *ad Scribon. n.* 122. & Keuch. *ad Sammonic. p.* 194.

Obduro, περισκληρύνω, dicitur de frigore cutem externam, vel habitum corporis ſuperficiarium conſtipante & *obdurante*. Hipp. 5. *aph.* 20. *l. de humid. uſu XI.* 15. Unde *obdurata tubercula*, περίσκληρα φύματα vocantur *l.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 13. Vid. Foeſ. *Oec. pag.* 500. Dieter. *n.* 679.

Obedientia, ὑπακοὴ, πειθαρχία, idem, quod *Obſequium*, cujus ſignificatio etiam pueris notiſſima. Requiritur vero etiam ab ægrotis, ſi ſaluti ſuæ conſulere cupiunt. De hac virtute vide Lind. *Ex. II.* §. 23.

Obelæa, ὀβελαία, epitheton *Suturæ*, ſive commiſſuræ *Rectæ* in cranio, quæ a media ſyncipitis ſutura ad mediam occipitis ſecundum longitudinem extenditur. Dicitur & ῥαβδοειδὴς ῥαφή. Latini *Rectam* aut *Sagittalem* vocant, Gal. *l.* 9. *de U. P. c.* 17. *l. de oſſib. c.* 1. Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 5.

Obelebera, id eſt, *Cucurbita*, Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Obeſitas, πολυσαρκία, πάχος, παχυσμός. Vide *Corpulentia*, *Craſſities*. Eſt diſpoſitio corporis, vel in latitudine ſanitatis, vel etiam p. n. pertinens ad auctam magnitudinem. Opponiturque *Gracilitati*, ἰσχνότητι. *Obeſitas* naturalis quomodo procuranda, docet Gal. *l.* 6. *de ſan. tu. c.* 8. Foreſt. *l.* 31. *obſ.* 11. *cum Schol.* Præternaturalis vero eſt cauſſa morborum acutorum,

ſum, in ſpecie etiam ilei, Lind. *Ex. IV.* §. 28. quomodo tollenda, Hippocr. *de ſal. diæt.* t. 14. Galen. *l.* 14. *Meth. med. c.* 15. Lang. *l.* 1. *ep.* 65. ubi Laccæ veræ potus cum aceto extollitur, Helmont. *tr. Jus Duumviratus, n.* 59. & *Latex Humor. negl. n.* 44. De *Obeſitate*, quam inter tumores p. n. primum ponit, & πολυσωματίαν, παχυσωματίαν, πολυσαρκίαν, dici vult, videatur Ing. *com. ad Avicenn. de Tum. p.n. p.* 78.

Obex, ἐμπόδιον, πρόβλημα, idem, quod *Remora*, quæ adjicitur ad retinendum aliquid. Refertur inter partes Inſtrumentorum Chirurgicorum, Oribaſ. *de Machinamentis*. Vide *Problema*.

Obfuſcatio, vel *Offuſcatio*, ἀμαύρωσις, obſcuritas viſus. Foreſt. *l.* 11. *Obſ.* 35. *in Schol.* Hildan. *Cent.* 1. *O.* 27. Dieter. *Iatr. n.* 47. Vide *Amauroſis*.

Objectum, terminus potius Logicus, quam Medicus, ſignificans *materiam, circa quam* ſcientia vel ars verſatur. Ita *Objectum* Medicinæ ſunt res naturales, ſecundum naturales, & præternaturales, tum etiam nonnaturales. Aliquando tamen confunditur cum *Subjecto*, quod eſt materia, quæ agentis elaborationi ſubjicitur, ſive *Materia in qua* dicta. Schrod. *l.* 1. *c.* 36. *Objectum viſivum* vocatur corpus, quod per viſum cognoſcitur. Vvillis *tr. An. Brut. P.* 1. *c.* 10. *Objecta* dicuntur movere ſenſus, Paracelſ. *tr. de partu hominis c.* 3. 4.

Obitus, idem, quod *Mors*, θάνατος. Vide *Mors*.

Oblæſio, πήρωσις, idem quod *Mutilatio*, Privatio quoque vel impedimentum functionis alicujus naturalis. Gal. *def. Medic.*

Oblatæ purgantes dicuntur medicamentum quoddam figuratum, ferme coincidens cum *Holippis*, paraturque ex farina tenuiſſima & ſaccharo, cum ſpeciebus purgantibus.

Oblatio, προσφορά, generaliter dicitur de omni remediorum applicatione. Reſtringitur vero ad cibi & potus aſſumtionem: Quemadmodum & τὰ προσφερόμενα, *oblata*, late de omnibus remediis, ſtricte de cibo & potu expoſuit Galen. 3. *in* 3. *Epid. t.* 56. προσφοραὶ leguntur, ſive *oblationes* apud Hippocr. 2. *aph.* 33. Jung. Foeſ. 537. Dieter. *n.* 733. Aliquando & *oblata* dicuntur προσφορήματα, apud Euripid. & προσοίσματα, Hipp. *l. de L. l. Hom. LII. 7. LIII. 1. LIV.* 13.

Oblinitio, ἐπάλειψις, ἐπίχρισις, idem, quod *Illinitio*. Legitur aliquoties apud Scrib. Conſer ad *Lex. Scrib.* Rhod. Vide *Illitio*.

Obliquatio, σκολίωσις. Vide *Obſtipatio*.

Obliquitas, λοξότης, σκολιότης, *Obliquus*, generaliter opponitur rectitudini. Vide *Loxos*. Specialiter idem eſt, quod *obliquatio*. Vide & *Scolioſis*, *Scoliores*. *Obliqui capitis Muſculi ſuperiores* & *inferiores* qui vocentur, vide in Anatomicis, & inter hos apud Bartholin. *l.* 4. *Anat. c.* 5. *p.* 567. Item *Oblique aſcendentes* & *deſcendentes abdominis l.* 1. *c.* 6. *p.* 47. 54.

Oblivio, λήθη. Vide *Lethe*.

Oblongus, idem, quod *Longus*. Vide ſupra μακρός. Vide *Longus*.

Obmuteſcentia, ἀφωνία. Vide *Aphonia*.

Obolus, ὀβολός, nomen ponderis, continens octo æreos, & tres *oboli* faciunt drachmam dimidiam, Gal. *de pond. & menſ. c.* 3. *l.* 6. *de C.M.S.L. c.* 1.

Obritum, eſt *Cuprum*. Ital. *Bronzo* vocatum, metallum ex ære & ſtanno. Fallop. *de metall. ſ. foſſil. c.* 17. *Tom. I. Op. p.* 324.

Obrizum, eſt *purum aurum*, in ſpadiceum colorem arte calcinatum, aut pulveratum. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Sumitur etiam de auro puro naturaliter tali, *Th. Chym. Vol. II. p.* 342. *Vol. III. p.* 209.

Obſcœnus, αἰσχρός, idem, quod *Turpis*, *impudens*, ἀναιδής, ἀναίσχυντος. Dicitur de partibus genitalibus, quamvis elegantius *Pudenda*, αἰδοῖα, vocentur, quorum denudatio *obſcœnitatem* implicat. Diet. *Iatr. n.* 4.

Obſcuritas, σκότος, proprie & improprie accipitur. Illo modo pro defectu luminis debiti, & ita v. g. *obſcuritas* viſus, ἀμαύρωσις, idem, quod *Obfuſcatio*. Hoc modo dicitur de vitio quodam ſermonis, & dictionibus non perſpicuis. Gr. ἀσάφεια, Gal. *c.* 4. *de R. V. I. A. t.* 18. & *alibi*. Vide *Aſapheia*. Talem *obſcuritatem* affectare ſoliti ſunt veteres plerique. Helmontius quoque cum ſuis affeclis ejuſmodi *obſcuritatis* vitio laborat.

Obſequium, idem, quod *Obedientia*, πειθαρχία, de quo paulo ſuperius.

Obſervatio, τήρησις, συμπαρατήρησις, vocabulum Empiricæ ſectæ proprium, ſignificans cognitionem rei alicujus ſenſuum fide comparatam. Unde & cum *Experientia* ſæpe confundebant, ut & cum *Memoria*. Vide Gal. *de opt. ſecta. cap.* 2. & *in ſeqq. paſſim*. Secta quoque Empirica propterea vocabatur *Obſervatrix*, τηρητική, & Empirici τηρητικοί, *Obſervatores* apud Gal. *de opt. ſect. ad tyr. c.* 1. *fin.* Hodieque ut plurimum æquipollet *Hiſtoriæ Medicæ*, uti patet ex Foreſt. & *Eph. Nat. Cur.* aliorumque Autorum *obſervationum* Libris. Utinam vero ſemper ex fide nobis darentur *obſervationum* Libri! Libet obſignare voto Linden. *Ex. XIII.* §. 8. De *obſervationum* neceſſitate & utilitate, & quidem ad priſcam *obſer-*

vandi rationem eruditum conſcripſiſſe tractatum D. Georgium Baglivum, Med. Roman. & Anat. ibid. Profeſſorem, legitur *in Act. Erud. Lipſ. A.* 1698. *m. Januar. p.* 33. Vide *Caſus*: *Hiſtoria*.

Obſeſſus, δαιμονιακός, ἐνεργούμενος, dicitur, qui a Diabolo ſive Cacodæmone corporaliter affligitur. Vide *Energumeni*. Quo etiam refert Paracelſus nonnullos, qui Chorea S. Viti laborarunt, *tr. Paramir. de morb. inviſib.* An *Obſeſſi* naturalibus remediis curari poſſint? ventilavit Caſp. a Rejes *C. El. q.* 28.

Obſidianum, nomen vitri, vel *lapidis fuſorii*, qui & *Schmalthum* dicitur, de quo vide plura apud Plin. *l.* 36. *H. N. c.* 26. Libav. *S. A. Ch. l.* 7. *c.* 21. Chiocc. *Muſ. Calceolar. ſ.* 3. *p.* 380. Translatum etiam ad *Vitrum Antimonii* a Libav. *d. loc. c.* 23.

Obſtetrix, μαῖα, μαιεύτρια, dicitur fœmina perita, quæ fœminis gravidis & parturientibus operam ſuam præſtat, qua ordinando remedia, qua manum admovendo. Egregiam quoque deſcriptionem tradidit jam olim Moſchion. *de morb. mul. c.* 1. Debet ergo perita eſſe Anatomiæ & corporis humani ſtructuræ. Verum quam ſæpe hoc fallat, teſtatur experientia; Unde & apud Foreſt. legitur *l.* 19. *obſ.* 14. quod *obſtetrix*, quæ diu artem obſtetricandi exercuerat, ſatis inſuper garrula, veſicam pro utero habuerit, nec diſcernere potuerit. Jungatur & C. Rejes *Cl. El. q.* 52. 53. Olim officium quoque *obſtreticum* opus maximum fuiſſe, explorare temperamenta, & conſtitutionem corporum, & locorum ſecretorum maris & fœminæ, ad fœcunditatem conjugii promovendam, & ſterilitatem evitandam, teſtantur ex Platon. Theæteto Galen. 5. *aph.* 62. Lang. *l.* 1. *ep.* 49. Dieter. *Iatr. p.* 75. Talis fuit prima, poſt legem ab Athenienſibus latam contra mulieres, ne medicinam facerent, Agnodice, virgo & puella, de qua ex Igino hiſtoriam recenſet Hor. Augen. *l.* 1. *Epiſt.* & *conſ. Medicin. c.* 6. *Tom. I. Oper. p. m.* 331. De *obſtetricum* officio legantur etiam & veterum & recentiorum libri *de morb. mulier.* & alii, qui de *arte obſtetricandi* ſcripſerunt. Præſertim inter noviſſimos D. Enricus Deventer in ſuis Obſervationibus Chirurgicis, quas titulo *Luminis Novi pro Obſtetricantibus* edidit, officium *obſtetricum* & earum qualitates egregie deſcripſit, præſertim *c.* 1. & 2. imo per totum ferme tractatum. Hodieque adhuc excellit Franciſci Mauriceau Chirurgi Pariſienſis liber *de gravidarum & parturientium ſymptomatibus & cura*, vernacule proſtans, ut & Joh. Nic. Pfiſteri liber *de mulierum Natura & Morbis vernaculis*. An obſtetricum ſententia in gravidatione & caſibus aliis gravioribus ſufficiat, videatur in P. Ammanni *Irenico p.* 98. *ſeqq.* Pertinent huc lectu quoque digna, quæ occurrunt *in Act. Hafn. Vol. II. obſ.* 22. *p.* 53. *ſeqq.* *Sella obſtetricalis* dicitur, quæ peculiariter uſurpatur in partu ad fœtus excluſionem commoda.

Obſtipitas, σκολίωσις, *Obſtipus*, σκολιός, γαυσός, dicitur generaliter de omni obliquitate, tortuoſitate & incurvatione; Ita & Hypochondriorum σκολιότης legitur apud Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 57. id eſt, ἀνωμαλία, & inæqualitas. Uſitatius tamen de partium oſſearum tortuoſitate ſumitur: Ita ſpinæ inæqualitas σκολίωσις, quæ alias *Gibbus* dicitur. De cruribus quoque *tortuoſis* legitur Græc. γαῦσος vel γαυσός, Hipp. 2. *de fract. t.* 69. 4. *de art. t.* 61. & 64. Jung. Foeſ. *Oec. p.* 134. & 574. Pertinet ad morbos figuræ vitiatæ.

Obſtructio, ἔμφραξις. Vide *Emphraxis*. Dicitur & *Obturatio*.

Obſtruens, στεγνωτικός, epitheton medicamentorum, quæ meatus & ora vaſorum occludunt, & ſenſibiles excretiones prohibent, quorum natura eſt craſſarum partium, terrea & expers acrimoniæ. Gorr. Opponuntur τοῖς ἀναστομωτικοῖς, *deobſtruentibus* & *aperientibus*. Vocantur illa quoque *Obturantia*.

Obſtupefaciens, ναρκωτικός. Vide *Narcoticus*.

Obſtupefactio, νάρκη vel νάρκωσις. Vide *Narce*.

Obſtupeſcentia, ἔκπληξις. Vide *Ecplexis*.

Obſurdeſco, id eſt, *Surdus fio*, κωφόομαι, dicitur de νεκρώσει virtutis acuſticæ ſive auditivæ, eſtque ſignum lethale in Ileo, Linden. *Ex. IV.* §. 79. *ſeqq.* Vide *Cophos*.

Obtenſio, περίτασις, a περιτείνω, *obtendo*, ſive circumtendo, quod legitur apud Hipp. 5. *aph.* 71. Dieter. *n.* 981.

Obtortus, γαῦσος, idem, quod *Obſtipus*, de quo p. a.

Obturatio, ἔμφραξις, στέγνωσις, idem, quod *Obſtructio*. *Obturatoria* vocantur illæ materiæ, quibus vaſa Chymica, vel Pharmaceutica *obturantur*, vel incruſtantur. Libav. *T. II. Oper. p.* 139. *Obturatores* Muſculi femoris foramen inter os pubis & iſchii implentes leguntur apud Barthol. *l.* 4. *An. c.* 11. *p.* 580.

Obtuſus, ἀμβλύς, idem, quod *Hebes*. Diet. *n.* 48. Proprie de ferro, metaphorice de oculis, nec non de animo dicitur.

Obviamitio, ἀπάντησις. Vide *Apanteſis*.

Obvolutio, περιέλιξις, idem, quod *Circumvolutio*. Uſurpatur de faſciis, quæ membro alicui *obvolvuntur*. Gal. *de faſciis*.

Occaſio æquivocum eſt vocabulum. Vel enim reſpon-

reſpondet Gr. καιρὸς, & notat *opportunitatem temporis*, cujus inventio eſt principium cura-tionis morborum. Foreſt. *lib.* 1. *Chirurg. Obſ.* 3. *Schol.* imo anima curationis, C. Rejes *C. El.* q. 24. n. 4. Vide *Caros*. Vel reſpondet Græco πρόφασις, ἀφορμή, & ſignificat *cauſſam procatar-cticam*, externam, evidentem, imo generalius omnem rei materiam, ex qua initium motus ad reliquas actiones prodit; Gal. *com.* 1. *in* 1. *Epid. t.* 10. *c.* 1. *in* 3. *Epid. t.* 15. & *cap.* 3. *in* 6. *Epid. t.* 18. & *c.* 2. *progn. t.* 66. Jung. Foeſ. *Oec.* p. 539. Dieter. n. 736. Vid. *Cauſſa*.

Occaſus, δύσις, communiter, & proprie di-citur de ſole & aſtris ſub Horizontem ſeſe ab-ſcondentibus. Vide *Dyſis*. Per translationem vero quoque de *interitu* vel hominum dicitur, & ita reſpondet vocabulo *Mors*: vel morbo-rum, & ita coincidit cum *ſolutione*, vel *cura-tione*. Spagyrici quoque in magiſterio Lapidis Philoſophici tranſtulerunt ad nigredinem, quæ eſt ſignum putrefactionis & ſolutionis ſecre-tæ, quam vocant *occaſum ſolis*, & initium artis. Libav. *Tom. II. Op. p.* 414.

Occidens, δυσμή, δύσις, proprie dicitur de loco, ubi Sol occidit & ſeſe ſub terram ab-ſcondit, viſui noſtro ſubducens. Dicitur & *Occaſus*. *Occidentalis*, Gr. δυσμικός. Tropice Chymicis *Occidens* vocatur *Acetum*, item *Oc-cidens ſtella*, id eſt, *Sal Ammoniacus*. *Occi-dens*, *Mercurius*, Saturnus Hermaphroditus. Aqua viva, viſcoſa &c. Rul. & Johnſ.

Occido, ἀποκτείνω, idem, quod *interimo*, ne-co, Galen. *l. de Ther. ad Piſ. c.* 8. Helmont. queritur de Arte Medica, quod hodieque li-berum ſit *occidere*, ob imperitorum libertatem, *tr. Tumul. Peſtis*.

Occiput, ἰνίον. Vide *Inion*. Dicitur & ὀπισθο-κράνιον, Æginet. *l.* 6. *c.* 2.

Occiſio ſpiritus mundi, ſive aquæ vivæ & in ſal naturæ converſio, eſt ſecretum *Calcina-tionis* ſapientum, *Th. Chym. Vol. VI. p.* 186.

Occludens, κλεῖον, idem, quod *Obſtruens*, *Condenſans*, opponitur *Aperienti*, Gal. *l.* 5. *de S. F. c.* 14.

Occluſio in ſpecie vocatur anguſtatio viarum ſimilis obſtructioni, modo ſit circa orificium ductus vel canalis, Blaſ. *Med. Univ. pag.* 27.

Occæcatio, τυφλῶσις, idem, quod *Cæcitas*, active ſumta. Vide ſupra ſuo loco. *Occæcati*, τυφλωθέντες, quidam celeriter Solem intuentes notantur a Galen. *l.* 10. *de V. P. c.* 3. *circa fin.*

Occultus, κρυπτός dicitur vel ſubjective. Ita *Cancer occultus* differentiam exulcerati. Vide *Crypsios*. Vel cauſſaliter & effective, quando alicujus rei vel effectus cauſſa latet. Unde quondam Medici *Qualitates occultas* excogita-runt, quarum operandi ratio intricatior eſt, præſertim a priori; quæ licet ſint, qui in to-tum negare audeant, noſtro tamen judicio omnino non videntur negandæ. Vide *Dogm. noſtra M. Gen. p.* 699. *ſeqq.* quas Helmont. for-taſſis non inepte ad Archeum referre conatur, *tr. Poteſtas Medicam. n.* 33. Quomodo Spagyri-ci manifeſta reddant *occulta*, & vice verſa, Vide *Th. Chym. Vol. III. p.* 40. Item Libav. *Tom. II. Oper. p.* 144. & *alibi ſæpius*.

Oceanus, ὠκεανός, quid ſignificet, ex aliis etiam Lexicis patere poteſt, nimirum vaſtum mare maximam partem orbis terrarum am-biens. De hoc ſtatuit Helmont. nihil aqua-rum recipere a mari mediterraneo, *tr. Aqua n.* 13. Unde *Oceani* fluxus & refluxus proprie dependeat, Phyſicis inquirendum relinquimus. Legatur &, ſi placet, integer tractatus Fede-rici Delphini Mathematici quondam Vene-ti, *hoc tit.* & *Th. Ch. Vol. V. pag.* 402. Item *Acta Philoſophica* Oldenburgii *Ann.* 1666. Alias *Oceanus* quoque vocatur folium vaſtum in balneis, & omnino locus alveuſque major ab amplitudine vocatus, & a lavantium quoque ſtrepitu, & marino quaſi æſtu, teſte Lampridio. Comparationem *Oceani* Macro-& Microcoſmi-ci, h. e. analogum motum aquarum ex & ad *Oceanum*, ſic & ſanguinis ex Corde & ad Cor, *diſſertatione epiſtolica* propoſuit Philipp. Jac. Sachs a Lewenheim ad D. Thom. Barthol.

Ochema, ὄχημα, Latine *Vehiculum* vocatur Galen. portio humida, aquoſa, & tenuis cum chyli, tum ſanguinis, quia nec chylus, nec ſanguis, venas tranſire poſſet abſque hujus ad-miniculo *l.* 4. *de V. P. c.* 5. Jung. C. Hoffm. *in comm. ad h. l.* Schenk. *de ſero ſang. c.* 3. Hodie *Lymphæ* quoque nomine venire videtur. Vide *Lympha*. *Vehiculum*.

Ocheſis, ὄχησις. Vide *Vectio*.

Ocheteumata, ὀχετεύματα, a quibuſdam vo-cantur *foramina narium*, quæ etiam θαλάμας aliqui appellant. Gorr. Lind. Ariſtoteli tribuit, & Theodorum per *meatus* Latine *expreſſiſſe* ſtatuit *l.* 2. *Med. Phyſiol. c.* 12. §. 9.

Ochetos, ὀχετός, generaliter ſignificat rivum, *meatum*, *viam*, ductum, canalem, per quem aliquid effluit, aut tranſit. Ab Hippocrate vero tribuitur diverſis rebus, v. g. viis circa urinam & alvum, 3. *de art. t.* 52. venis & ar-teriis, *d. l. t.* 59. exponente Gal. *in comm. ad hæc loca*: poris ſive ſpiraminibus cutaneis, *l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 8. Jung. Foeſ. *Oec. p.* 474. E-

rotian. *Onom.* p. 84. c. Deſcendit a verbo ὀχε-τεύω, veho, *derivo*, tranſitum concedo; quod etiam legitur apud Hipp. *l. de Ven.* XXV. 12.

Ocheus, ὀχεὺς, vocatur a quibuſdam *ſcrotum*, quod magis uſitato nomine ὀχέον appellant Gorr. Rolfink. *de part. gener. inferv.* P. I. c. 14.

Ochlos, ὄχλος, perturbationem, *moleſtiam*, negotium moleſtum ſignificat apud Hippocr. 3. *de art.* t. 27. & *l.* 4. *Epid.* II. 14. *l.* 6. *Ep. ſ.* VI. t. 12. Hinc ὀχληρὸς, ὀχλώδης, *moleſtus* dicitur 2. *de artic.* t. 59. Hal. *in com.* Erot. *On.* p. 83. C. Foeſ. *d. l.* Et verbum ὀχλέειν ſignificat *turbare*, pertubare. Foeſ. Significat & *Vulgus*, *Populum*. Vide infra.

Ochra, ὤχρα, terræ ſpecies eſt colore luteæ, a quo nomen habet. Duplex habetur: *nativa*, ſivé foſſilis, olim ex Attica, hodieque ex Dacia & Hungaria: altera *factitia*, quæ ex plumbo aduſto fit, aceto extincto, pictoribus magis uſitata. *Ochræ* hiſtoriam & uſum vide pluribus apud Dioſc. *l.* 5. c. 108. Rul. *in Lex.* Schroder. *l.* 3. c. 2. n. 6. Fr. Hoffm. *in Cl. ad h. l.* Libav. *S. A. Ch. l.* 6. c. 4. & *Alchym. Pharmac.* c. 10. Chiocc. *Muſ. Calceol. ſ.* 2. p. 135. *ſeqq.*

Ochros, ὠχρὸς, colorem ſignificat luteum, *pallidum*, nempe ex candido & flavo permixtum, tanto candidiorem flavo, quanto flavum rubro. Gal. c. 2. *de R. V. I. A.* t. 22. Quod ſi adhuc plus albicet, ὠχρόλευκος, *ex pallido albicans* dicitur. Hipp. *l.* 7. *Epid.* notante Foeſ. p. 694. Linden. herbeum vocavit ὠχρὸν, vulgo *olivaſtrum* dictum. *Ex. IX.* §. 18. ὦχρος quoque pen. circumflexa notat leguminis genus, Lat. *Ervilia* aut *Cicera* dictum. Gorr. Jul. Alex. *com. in l.* 1. *de Al. fac.* c. 25. Vide *Pallidus*.

Ochroxanthos, ὀχρόξανθος, *ex pallido flavus* color. Legitur apud Galen. *lib.* 4. *de ſan. tu. cap.* 4.

Ochthodes, ὀχθώδης, verrucoſus, *prætumidus*, *calloſus*, toroſus. Dicitur de Labiis ulcerum duris & prætumidis. Gal. *l.* 3. *Meth. Med.* c. 3. *l.* 4. *de C. M. P. G.* c. 1. *ſeqq.* quin & ipſa ulcera ægre cicatricem ducentia ὀχθώδη vocantur, *Ibid.* ὄχθοι quoque *tumores calloſi*, verrucoſi dicuntur, notante Henr. Steph. *in Theſaur.* & Scapula. Gorr.

Ocium, χολὴ, ἀργία, refertur inter res non naturales, eſtque ſpecies *quietis*, cauſſa procatarctica ſanitatis & morborum. Gal. *com.* 2. *de nat. hum.* t. 1. Hildan. *de valet. tu.* Dogm. noſtr. M. Gen. *P. V.* c. 5. *dogm.* 5. p. 645. Charlt. *Ex. Pathol. VII.* §. 3.

Oclaſis, ὄκλασις, idem, quod ὄκλασμα, *genuum flexio*, cum quis genibus flexis in crura ſubſidit. Hipp. 3. *de art.* t. 64. ab ὀκλάζω, i. e. *genua flectere*. Erotian. *Onom.* p. 82. *d.* Jung. Foeſ. p. 449.

Oclax, ὀκλὰξ, *geniculatim*, genibus flexis, curve, Galen. *l.* 3. *de V. P.* c. 15. C. Hoffm. *comm. ad h. l. num.* 166. Gorræus vero exponit per ipſam μύλην, molam, aut ἐπιγονατίδα, *in defin.*

Ocneo, ὀκνέω, ſignificat *cunctari*, pigrum, aut ſegnem eſſe. Unde compoſ. καταοκνέω, idem ſignificans, *non poſſum*. Erotian. *d. l.* Oxnpoi, idem, quod ἀσθενεῖς, *pigri*, *infirmi*, ſegnes. Hipp. 2. *de R. V. I. A.* t. 22. Vide Foeſ. p. 450.

Ocob, id eſt, *Sal Armoniacum*, *Ocob*, *Obac*, *Ocab*. Rul. & Iohnſ.

Ocrea, ἀντικνήμιον. Vide *Antienemion*. *Ocreas Chirurgicas* pro varis & valgis curandis deſcriptas exhibet Paræus *Chirurg. l.* 22. c. 11.

Ocris, ὀκρὶς, vel ὄκρις, vocatur *eminentia*, aut prominentia *oblonga*. Hinc adjectiv. ὀκριόεις, aut ὀκριόεις, *prominentiam oblongam habens*. Hipp. 2. *de art.* tr. 42. Vid. Foeſ. *d. l.*

Octamenos, ὀκτάμηνος, *octimeſtris*. Dicitur de partu intempeſtivo, in cujus cauſſæ inquiſitione, propter quam fœtus non ſoleat eſſe vitalis, valde laborarunt Medici. Hipp. integrum libellum *h. tit.* conſcripſit. Enimvero nobis res videtur valde ſuſpecta, quod pleræque mulieres tempus conceptionis ignorare ſoleant.

Ocularis, ὀφθαλμικὸς, dicitur de omni eo, quod ad oculos pertinet, v. g. *Ocularis* virtus vel facultas, Galen. *l.* 17. *de S. F.* §. *Myrrha*, *ſive Smyrna*, &c. *Ocularia* medicamenta, *l.* 4. *de C. M. S. L. cap.* 4. De *Ophthalmicis* medicamentis eleganter quoque ſcripſit e recentioribus Junk. *Chym. Exp. Cur. Part. II. ſ.* 1. c. 8. p. 556. *ſeqq.* *Ocularis* Medicus *l.* 14. *M. Med.* c. 19. Rhod. *ad Scrib.* n. 37. *Ocularia* quoque ægritudo dicitur a Dieter. ὀφθαλμία, *in Iatr.* p. 918. 920.

Oculiſta, ὀφθαλμιατρὸς, *Opthalmiater*, dicitur in ſpecie Medicus, qui in curandis oculorum affectibus peritia ſua excellit, qua per remedia Pharmaceutica, qua per Chirurgicas operationes, quamvis hodieque Empirici & Circumforanei hanc ſibi arrogent artem. Legitur utrumque apud Scultet. *Armam. Chirurg. Part. I. Tab. VIII. fig.* 4.

Oculus, ὀφθαλμὸς, ὄμμα, ſic dicitur inter ſenſuum externorum inſtrumenta plerorumque judicio nobiliſſimum, nimirum viſus totius pars organica, cujus ſumme artificioſam ſtructuram, celerrimam ſentiendi vim, ampliſſimam utilitatem merito Anatomici aliique admi-

mirati ſunt ſummopere & deprædicarunt: Sunt enim revera *Oculi* cuſtodes defenſoreſque corporis humani. In quorum Anatomica deſcriptione etiam nulli pepercerunt opere celeberrimi Anatomici, v. gr. Spigelius *de H. C. F. l.* 10. *c.* 9. Aquapendens *tr. de Oculo, viſus inſtrumento*, Plembius *in Ophthalmographia*. Barthol. *l.* 3. *de Anat. c.* 8. Willis *Anim. Br. P.* 1. *c.* 15. & plures alii. De *oculis* infectorum videantur Obſervationes peculiares Abbatis de Catelan. *in Ephemeridibus Eruditorum Pariſienſibus de Anno* 1680. *num.* 24. & 1681. *n.* 12. & 18. ut & *Acta Erudit. Lipſienſ. An.* 1682. Tribuitur & vocabulum hoc lapidi cuidam peregrino, vel gemmæ, quæ *oculus mundi* vocatur, de cujus poroſitate obſervata vide Boyle *tr. de corp. ſolid. poroſit. c.* 6. An fortaſſis idem cum Belioculo? de quo ſupra in *Belloculus*.

Odaxiſmos, ὀδαξισμὸς, generaliter ſignificat *pruritum mordacem*, a δάκνω, præpoſito O. *Morſiunculam* diceres voce Plautina, vel *Titillationem*. Hinc etiam de renibus ὀδαξωμένοις uſurpavit Dioſc. notante Dieter. *Iatr. num.*597. Generaliter quoque videtur accepiſſe Helmont. *tr. Jus Duumvirat. num.* 61. & *tr. Retenta*. Uſitatius tamen accipitur ſtricte pro *pruritu gingivarum*, quem ſentiunt infantes tempore dentitionis, cum dentes eruptionem moliuntur & configunt gingivarum carnes. Hippocr. 3. *aph.*25. Foeſ. *pag.*443.

Odium, μῖσος, dicitur affectus animi oppoſitus *Amori*, conſiſtens in alienatione mentis & appetitus erga id, quod æſtimatur, ut noxium, adeoque malum; Rolf. *O. ac M.M.Sp. l.*2. *ſect.*3. *c.*106. Willis *An. Br. P.I. c.*9. Charlton. *Ex.VIII. Pathol.* §.27. Eſt igitur inter cauſſas procatarcticas ſanitatis & morborum referendum *odium*. De *odio* etiam poſt mortem in cadaveribus duorum hominum durante, lege C. Rejes *C. El. q.*53. §.10.

Odmalea, ὀδμαλέα, Hipp. dicuntur *graviter olentia*, ſive fœtida *lib.*1. *de morb. mul. VII.* 3. *XX.* 3. *XXI.* 18. Foeſ. *d. l.*

Odme, ὀδμὴ, idem, quod ὀσμὴ, Lat. *Odor*, dicitur qualitas illa ſenſibilis, quæ ab alio corpore emanans naribus percipitur. Conſiſtit vero in effluviis ſulphureis & fumoſis emiſſis, quorum quædam ſuaveolentia, quædam fœtida & naturæ noſtræ ingrata habentur. Gal. *c.* 1. *de nat. hum. t.* 6. Schrod. *l.* 1. *c.* 34. Galen. dicit, eſſe ſubſtantiam quandam, quæ nec ita tenuis eſt, ut aer, neque ita craſſa, ut humor, *l. de odoratus Inſtrum. c.* 2. *fin.* Jung. Chiocc. *Muſ. Calceol. ſ.* 6. *p.* 649. *ſeq.* C. Hoffm. *com. in Cal. de V. P. num.*562. *Odores* bonos citiſſime reficere vires vitales, docet ex Gal. Lang. *l.* 2. *ep.* 27. & Helmont. *tr. Imago Fermenti impregnat. &c. n.* 16. *ſeqq. Odorem* ingratum cavere debet Medicus ad ægros acceſſurus, Gal. *c.* 4. *in* 6. *Epid. t.* 9. *Odorem hircoſum* ſub axillis eſſe ſignum hominis devirginati, vult Caſp. Rejes *in C. El. q.* 38. *n.* 9. *ſeqq. Odorum* ſuavitate offendi uterum, & cur, monſtrat idem *q.* 84. *n.*1. *ſeqq.* Verum non eſt univerſale. Fœtoris correctio dicitur *Magiſterium Odoris*, de quo legatur Libav. *S.A. Ch. l.* 6. *c.*7. & *Alchym. Pharmac. c.*16. *Odor* quandoque ipſam rem *Odoratam*, vel *Aroma* notat, Rhod. *in Lex. Scrib.*

Odontagogos, ὀδονταγωγὸς, vocatur *forceps dentarius*, quo dentes extrahuntur. Talem plumbeum olim in templo Apollinis fuiſſe ſuſpenſum, teſtatur Foreſtus *l.*14. *O.* 7. *in Schol.* quo ſignificatur, non eſſe tollendum dentem, niſi vacillet, ut plumbeo forcipe excludi poſſit, id eſt, nulla vi. Utinam hoc & ægri, qui dolore dentium affliguntur, & circumforanei obſervarent, neque tam promte ad evellendos dentes conſentirent. Vide *Dentagra*.

Odontalgia, ὀδονταλγία, id eſt, *Dolor dentium*, Gal. *l.* 2. *de meth. med. c.* 2. Eſt ſymptoma actionis læſæ & p. n. auctæ in dentium cavernulis & partibus fibroſis, proveniens a ſolutione continui ibidem per acidum reſolutum & fluorem paſſum facta. Qui dolor quandoque adeo vehemens eſſe ſolet, ut ægri violentas ſibi inferre cogitent manus. Remedia contra dolorem dentium vocantur ὀδονταλγικὰ a Rolfik. *O. & M. M. Sp. l.* 7. *ſ.* 2. *c.* 9. Jungatur & Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. II. ſ.*1. *c.* 10. *p.* 567. *ſeqq.*

Odontagra, ὀδοντάγρα, Vide *Dentagra*.

Odontiaſis, ὀδοντίασις, *Dentitio*, idem, quod ὀδοντοφυΐα, vide *Dentitio*.

Odontoglyphon, ὀδοντόγλυφον, *dentiſcalpium*, quo ea, quæ dentibus inhærent, vel adhærent, eximuntur. Gorr.

Odontoides, ὀδοντοειδὴς. Vide *Dens*.

Odontophyia, ὀδοντοφυΐα, idem, quod ὀδοντίασις. Vide *Dentitio*.

Odontotrimma, ὀδοντότριμμα. Vide *Dentifricium*.

Odor, ὀδμὴ, ὀσμὴ. Vide *Odme*.

Odorabilis, ὀσφραντὸς, dicitur de omni re, quæ exhalationes emittere poteſt, vel ſuaveolentes, vel maleolentes. Galen. *l.* 1. *de ſympt. cauſſ. c.* 6. Dicuntur & *Odoratæ res*.

Odoramentum, idem, quod res *Odorata*, ὀσφραντὸν, ἄρωμα. In Pharmaceuticis deſcribitur, quod fit medicamentum tam ſimplex, quam compoſitum, quod citra ignis acceſſionem ſuo odo-

odore ſpiritus alterare, aut reficere poteſt. Weker. *Ant. Gen. l.* 1. *c.* 52. Præſcribuntur partim ad voluptatem, partim ad ſanitatem. Morell. *de form. rem. l.* 2. *ſect.* 2. *c.* 10.

Odoratus, ὄσφρησις, idem, quod *Olfactus*, vocatur ſenſus quidam externus, cujus inſtrumentum eſt Naſus cum ſuis partibus interioribus, præſertim proceſſibus mammillaribus, Barth. *libell.* 3. *Anat. c.* 2. Hunc ſenſum accurate deſcripſit Willis *An. Br. P. I. c.* 13.

Odoriferum, ὀσφρητὸν, idem, quod *Odoramentum*. Dieter. *n.* 112. Hinc & Rul. deſcripſit *odorifera* medicamenta, quæ odore ſuo ſanitatem inducunt, & morbos expellunt. *Specificum odoriferum* Paracelſo dicitur ea materia, quæ ſpecifice morbum expellit, *Archidox. l.* 7. Varietatem *odoriferorum*, quorum alia per ſe multa vel pauca effluvia fragrantia emittunt, alia, quæ magis incarcerata reſinoſis ſolidis partibus non niſi adhibita frictione, liquatione aut alia interveniente violenta tractatione odorem ſpirant, monſtravit Jac. le Mort. *Pharm. Medico-Phyſ. c.* 24.

Odus, ὠδὸς. Vide *Dens.*

Odyne, ὀδύνη, ὀδύνημα. Vide *Dolor*. Dieter. *n.* 601. *ſeqq.* Lind. *Ex.* XIII. §. 121. *ſeqq.*

Oeceios, οἰκεῖος. Vide *Domeſticus*.

Oeconomia, οἰκονομία, proprie *adminiſtrationem domeſticam* ſignificat. Hipp. tamen reſtrinxit ad ægrorum procurationem & diſpenſationem, *l.* 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 43. in qua adminiſtranda Medici diligentiam requirit Foeſ. *Oec. p.* 446. Charlthon. quoque Phyſiologicas ſuas Exercitationes nomine *Oeconomiæ animalis* exornavit.

Oedema, *Oedos*, οἴδημα, οἶδος, late & ſtricte ſumitur. Lata ſignificatio antiquis fuit frequens, qua vocabulo hoc omnes *tumores* p. n. venerunt, uti ipſe notavit Gal. *ad* 4. *aph.* 34. & 5. *aph.* 65. Jung. Foeſ. *p.* 444. Dieter. *n.* 604. Et ita idem eſt, quod ὄγκος παρὰ φύσιν. Stricta vero ſignificatio adhuc hodieque uſitatior, quando tumor frigidus, laxus, mollis, albicans, doloris expers, non renitens, a pituitoſo humore exortus, vocatur *Oedema*. Cujus talis deſcriptio dari poteſt: *Oedema* eſt tumor p. n. in toto corpore, vel certa aliqua parte, mollis, laxus, foveam poſt compreſſionem relinquens, ſine magno dolore, proveniens a portionum ſanguinis aquoſarum, vel lymphæ ſubſiſtentia & aliquali congelatione. *Oedema* totius corporis eſt *Anaſarca*, ſpecies Hydropis, de qua ſuo loco, Helmont. ad Laticem ſtagnantem refert; *tr. Ignot. Hydrops n.* 20.

Oedemoſarca, vocatur M. A. Severino abſceſſus utriformis quidam rarior & craſſior, mollitie œdemati, & duritie ad contactum obſervata ſarcomati vel tumori carnoſo reſpondens, cujus obſervationem deſcripſit *l. de nov. obſ. abſceſſ. c.* 4. Similis etiam habetur apud Hildan. *Cent. IV. obſ.* 59.

Oeeſis, οἴησις, id eſt, *opinio*, opinatio, & Hippocr. dicitur ſpecioſa artis peritia, abſque tamen vera experientia, *l. de dec. ornat. IV.* 1.

Oenantharion, οἰνανθάριον, epitheton *Unguenti* alicujus, ob condituram, quæ odoris & deliciarum gratia additur ex vino & flore liliorum, οἴνῳ καὶ ἄνθει κρίνων, parata. Gorr. Duæ *Oenanthariorum* formulæ habentur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 21. Dicitur & οἰνάνθινον.

Oenarea, οἰναρέη, epitheton *cineris*, qui paratur ex *farmentis*, vel pampinis *vitis*, quæ vocantur οἴναρα, vel οἰνάρεδες. Hipp. *l.* 2. *de morb. mul.* LXXIV. 21. & LXXXVIII. 8. Erotian. *p.* 85. *c.* Foeſ. *p.* 446.

Oenas, οἰνὰς, Lat. *Vinago*, dicitur ſpecies Columbæ montanæ, cujus hiſtoriam & uſum in cibis tradidit Aldrov. *l.* 15. *Ornithol. c.* 7.

Oenelæon, οἰνέλαιον, dicitur miſtura vino & oleo conſtans, cujus meminit Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 8. & *l. de fac. parabil.* Jung. Alexandrin. *l.* 18. *Sal. cap.* 12. Gorr. Tali miſtura Chirurgi quondam uſi ſunt ad omnium capitis vulnerum curationem; verum hoc plane improbavit Joh. Baptiſt. Carcanus *de vuln. cap. ſerm.* 2. *lect.* 3. *p. m.* 71. *ſeqq.* *Oleum vini*, οἰνέλαιον, item οἰνόσαγμα, vocatur a Rolfink. Spiritus Vini, *in Chem. I. A. F. R. l.* 3. *ſect.* 2. *art. I. c.* 27. *ſeqq.* quod tamen reprobat Cl. Wedelius, *in Pharmac. Acroam. l.* 11. *ſect.* 3. *c.* 8. *p. m.* 353. ἀκύρως ita dici ſtatuens, vel ideo, quod oleum cum ſpiritu vini nequeat permiſceri.

Oenodes, οἰνώδης, *vinoſus*, epitheton vini generoſi, quod multam admittit aquæ miſtionem. Dicitur & πολυφόρος, opponiturque ὀλιγοφόρῳ, tenui & aquoſo ὑδατώδει οἴνῳ, quod minima eget aquæ miſtione, in ſe ſatis aqueum. Gal. 3. *de R. V. I. A. t.* 20. Caſtell. Lind. *Ex.* X. §. 111.

Oeneuomæ, οἰνεύομαι, i. e. *bibo*, præſertim vinum, Erot. *Onom. p.* 83. *ſ.* Foeſ. *d. l.*

Oeneros, οἰνηρὸς, *vinoſus*. Uſurpat Hipp. de curatione Chirurgica fracturarum, quando faſciæ & ſplenia imbuuntur & fracturæ vino perfunduntur, quæ vocatur οἰνηρὴ ἰητρείη. 3. *de fract. t.* 46. Foeſ. *d. l.*

Oenogala, οἰνόγαλα, dicitur potionis genus, quod ex *vino* & *lacte* mixtis parabatur. Cujus meminit Hipp. *l.* 7. *Epid.* XL. 17. quamvis

alii

alii intelligant per *vinum lactei teporis*, ſive tepidum, veluti lac, quæ verſio etiam a Lindeno retenta fuit. Verum meo judicio minus congrua hæc eſt acceptio, ſi ἀκρίβειαν compoſitorum vocabulorum ſpectaveris Foeſ. *d. l.* Gorr.

Oenogaron, οἰνόγαρον, *garum vino mi[ſ]tum*, garum vinoſum, apud Aet. *l.* 3. *c.* 85. citante Gorræo: vel *c.* 90. allegante Keuchen. *ad Seren. p.* 155.

Oenomeli. οἰνόμελι, *vinum mulſum*, dicitur & ſimpliciter *Mulſum*, nihilque aliud eſt, quam vinum melle conditum, deliciis magis, quam ſanitati deſtinatum; inflationibus enim obnoxium. Ejus varietatem parandi docet Dioſcor. *l.* 5. *c.* 16. Meminit & Lind. *Ex. X.* §. 160.

Oenophlygie, οἰνοφλυγίη, proprie *vinolentia*, ebrietas, vini nimius potus. Qua dictione uſus Hippocr. *l. de intern. aff. XXXI.* 5. *XXXV.* 23. Qui vitio huic dediti ſunt, vocantur οἰνόφλυγες, *vinolenti*, ebrioſi 2. *Prorrh. II.* 14. cujus emphaſin quoque declaravit Lind. *d. l.* §. 112. Junge Foeſ. *p.* 448. Vide *Ebrietas*.

Oenopola, οἰνοπώλης, *qui vina vendit*. Meminit Lind. *d. l.* §. 61.

Oenopos, οἴνωπος, epitheton coloris, q. d. *vinoſus*, qualis eſt uvarum matureſcentium, cum ex rubro nigricant & ſplendent, aut in purpuram & nigrum tranſitus fit. Meminit Hipp. *l.* 7. *Epid. III.* 22. & *l. de nat. mul. I.* 6. *l.* 2. *de morb. mul. IV.* 6. Jung. Foeſ. *d. l.*

Oenos, οἶνος, proprie dicitur *Vinum*, h. e. ſuccus uvarum maturarum per expreſſionem collectus, per fermentationem depuratus a fæcibus, atque in doliis vi proprii & nativi caloris perfecte coctus. De cujus natura, differentiis, virtutibus & noxa paſſim veteres & recentiores bene multa ſcripſerunt. Videatur Hipp. *l.* 2. *de diæta*: Mundella *in Indice Oper. Gal.* Foeſ. *p.* 446. *ſeqq.* Dieter. *Iatr. num.* 606. Lind. *Ex. X.* Deodat. *Panth. Hygiaſt. l.* 2. *c.* 16. Moræus *in Schol. Salern. p. m.* 90. *ſeqq.* C. Hoffm. *l.* 5. *Inſtit. c.* 25. 26. Vvillis *de ferment. c.* 7. & *de febr. c.* 1. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 412. Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part.* I. *ſect.* 3. *c.* 8. *p.* 207. *ſeqq.* Et quis omnes recenſeat? De *vinis* medicatis diverſis idem Schroder. *l.* 2. *c.* 63. Morell. *l.* 1. *de form. remed. ſect.* 1. *c.* 6. Per quandam ſimilitudinem alii quoque Succi officinales expreſſi & depurati *Vina* dicuntur, v. g. Cydoniorum, Granatorum, Citri &c. Idem *d. l. c.* 82. Nonnulli quoque ſpiritus e *vino* parati appellantur *Vina*, ut *Vinum alcaliſatum*, *Circulatum*, &c. Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 25. *Vinum correctum* eſt Alcool vini. *Vinum eſſatum* eſt, quod herbarum vires attraxit, vel aliorum, quibus affuſum fuit. Dorn. *in Dict. Rul.* & Iohnſ. *in Lex.*

Oenoſtagma, οἰνόσταγμα, i. e. deſtillatum ex vino, idem, quod *Spiritus vini*. Vide *Oenel con.*

Oeoniſta, οἰωνιστής, *Augur*, & οἰωνιστική. Vide *Mantice*.

Oeſophagos, οἰσοφάγος. Vide *Gula*. *Oeſophagæus Muſculus* dicitur ille, qui gulam ambit inſtar ſphincteris, de quo vide Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 12. *p.* 448.

Oeſtromania, οἰστρομανίη, dicitur Hipp. *in epiſt. ad Damag.* furioſa libido ad Venerem, & ita idem eſt quod *Nymphomania*. Vide paulo ſuperius.

Oeſtrus, οἶστρος, proprie dicitur Inſectum noxiſſimum, *Tabanus* Veteribus quoque dictum, aculeo duriori in ore armatum, quam cæteræ Muſcæ, cujus deſcriptionem tradidit Aldrov. *l.* 3. *de Inſect. c.* 4. Per metaphoram quoque *Clitoris* vocatur *Oeſtrum Veneris*. Barthol. *l.* 1. *Anatom. c.* 34. Imo omnis ſtimulus amatorius proverbialiter per *Oeſtrum* exprimitur. Hinc Galen. οἰστρώδη ἐπιθυμίαν vocavit, cujus emphaſin notavit Caſp. Hoffm. *comm. ad Gal. l. de V. P. n.* 1008.

Oeſype, *Oeſypos*, οἰσύπη, οἴσυπος, proprie eſt ſordes & fimus lanæ circa nates ovium adhærens, uti patet ex Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LXXIV.* 13. Erotian. *Onom. p.* 85. *c.* Poſtmodo vero etiam de ipſa *lana ſordida*, vel *ſuccida* uſurparunt vocabulum, teſte Dioſcor. *l.* 2. *c.* 84. confirmante Gorræo & Foeſ. *Oec. p.* 449. Quid per *Oeſypum Atticum* intelligi debeat apud Galen. *l.* 14. *meth. med. c.* 7. ventilavit C. Hoffm. *l.* 2. *V. L. c.* 14. De *Lana ſuccida* legatur Schrod. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 30. Vide ſupra *Lana*.

Offa, μάζα. Vide *Maſſa*.

Offenſa, *Offenſio*, duplicem habet ſignificationem. Vel enim idem eſt, quod *Noxa*, *Damnum*, Gr. βλάβη, & *offendens*, & βλάπτων, Gal. *c.* 1. *de R. V. I. A. t.* 13. Rhod. *in Lex. Scribon.* Vide *Blabe*. Vel reſpondet *Alliſioni*, & Gr. dicitur προσκοπή, vel πρόσκομμα, eſtque ea læſio, quando corpus percutitur, aut violenter afficitur ab alia re exterius obviante. Foreſt. *lib.* 6. *Chirurg. Obſ.* 29. *Schol.* Ita & ſpiritus ſive aer in reſpiratione interruptus Hippocr. dicitur πνεῦμα πρόσκοπτον, *ſpiritus offendens*, 4. *aph.* 68. Junge Dieter. *n.* 730.

Officina generaliter omnem locum ſignificat, ubi aliquid præparatur & elaboratur, Gr. ἐργαστήριον. In Medicina vero duæ potiſſimum *officinæ* habentur, quarum una eſt *Phar-*

maceutica, diciturque locus ſeu *Apotheca*, in qua ſimplicia & compoſita medicamenta in quantitate & qualitate ſelectiſſima debent parari, vel parata inveniri cum inſtrumentis Pharmacopoeticis. Fr. Hoffm. *Clav. ad Schr. l. 2. in princ.* Schroder. vero *d. l.* minus accurate deſcripſit, quod ſit Pars Pharmacologiæ, quæ ſeriem rerum medicamentoſarum ſecundum claſſes officinales deſcribit. Altera eſt *Chirurgica*, Gr. ἰατρεῖον Hipp. dicta. Vide *Iatreon*.

Officinalia vocantur medicamenta, qua ſimplicia, qua compoſita, quæ in Officinis Pharmaceuticis quotidie proſtant, & ita opponuntur *Magiſtralibus*. Vid. *Dogm. Med. Gen. P. VI. c. 4. d. 6. p. 753. ſeq.*

Officium, δέον, καθῆκον, πρέπον, vide *Deon*. Vocatur id, quod alicui agendum incumbit. Ita *officium* hominis eſt, omni modo, arte, opera, facultatibus, devincire hominum inter homines ſocietatem. *Officium Medici* exoptatiſſimum procurare homini bonum, quo fine nullum aliud gratum eſſe aut jucundum poteſt, h. e. ſanitatem, Lind. *Exerc. III. §. 9.* Speciale medentis vel curantis morbos eſt, ut cito, tuto & jucunde ſanet. *Ex. XVI. §. 1.* Tribuitur & *Officium* partibus corporis humani, & reſpondet Latino *Actio* vel *Uſus*, Gr. χρεία. C. Hoffm. *C. in Gal. LL. de V. P. n. 8.* Parac. *Paramir. l. 2.*

Offion, idem, quod *Opium*; *Eph. N. Cur. A. II. O. 69.*

Offuſcatio, vide *Obfuſcatio*. *Amauroſis*.

Ogèr, *Ogertinum*, *Ogertum*, Paracelſo idem quod *Ochra*, paſſim in ſcriptis. Verum more ſolito transfert & ad hominem, & *Oger mitrocoſmi*, item ad cauſſas morborum ſalinas, hinc *Ogertina* peſtis, pleureſis, icteritia paſſim leg tur in ſcriptis, præſertim *in Fragm. ad LL. de Tartaro*.

Ois, ὄϊς, Latine *Ovis*, idem, quod ἰπρόβατον, eſt animal quadrupes, lanoſum, manſuetum, lupo inimicum, cujus mas *aries*, caſtratus *vervex*, foemina ſtricte *ovis*, pullus *agnus* vocatur. Horum omnium hiſtoriam & uſum in cibo ac medicina vide ap. Aldr. *l. 1. de quadrup. biſculc. c. 8.* prolixiſſime, ut & Schr. ſuccincte, *l. 5. cl. 1. n. 30.*

Olca, mendoſe pro *Holca*, vel *Holce*, ὁλκή, i. e. *Drachma*. Vide *Holce*.

Oleaginoſus, ἐλαιώδης, dicitur de eo, quod pinguedinem inſtar olei in ſe continet, ut ſunt Amygdalæ, Nuces, & alia quædam ſemina. Hujuſmodi *oleaginoſa* cerebrum gravare, docet Rolfink. *O. & M. M. Sp. l. 14. ſ. 1. t. 23.*

Oleamen, *Oleamentum*, λίπαρα, dicitur in genere omne linimentum mollius ex oleis paratum; Scrib. *num.* 222.

Olecranon, ὠλέκρανον, Gorr. etiam per *o*, ſed mendoſe, ſcripſit. Idem, quod ἀγκών, *Ulna*, cubiti pars gibbera, unde & *Gibber* dicitur, ad Hippocr. *l. 7. Epid. XXXII. 6.* Vide *Ancon*. *Cubitus*.

Oleitas, idem, quod *Pinguedo*. *Oleitas* rerum in omnibus earum Sulphur eſt. Dorneus *in Diction.* Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Dicitur alias & *Olivitas*; cujus tres ſpecies recenſentur pro conditione triplici olivarum, apud C. Hoffm. *l. 5. V. L. c. 3.*

Olene, ὠλένη, ſic dicitur a quibuſdam *cubitus*, ſive os inter duos articulos ἀγκῶνα & καρπὸν medium, alio nomine πῆχυς appellatur, Gorr. Huic reſpondet Latinum *Ulna*. Barbaris *Focile majus*. Lind. *Med. Phyſiol. l. 2. c. 14. §. 74.* Bart. *libell. 4. An. c. 20.* Hinc ὠλέκρανον quaſi ὠλένης κρανὸς, *ulnæ* galea.

Oleo, ὄζω, quid ſignificet, notum eſt, vi-del. odorem emitto, eſt mediæ ſignificationis. Nam καλὸν ὄζειν & βαρὺ ὄζειν, dicitur *bene* & *male olere*. Dieter. *n. 603.* Gal. *l. 4. de S. F. cap. 22.*

Oleoſus, ἐλαιώδης, ἐλαιηρὸς, idem, quod *Oleaginoſus*, Pinguis, Gal. *l. 6. meth. med. c. 6.*

Oletbrios, ὀλέθριος; *pernicioſus*, valde noxius. Hinc Galeni proverbium ἀεὶ ὀλέθρια τὰ δυσώδη, ſemper *pernicioſa* ſunt foetida, *c. 2. in 3. Epid. t. 9.* Lang. *l. 1. ep. 53.*

Oleum, ἔλαιον, vide *Elæon*. Quibus addi poſſunt, quæ de *Oleis Chymicis* prolixe tradit Libav. *S. A. Ch. l. 8. c. 17. ſeqq.* & *Alchym. Pharmac. c. 39.* Quære etiam in Theatr. Chymici Indicibus. *Oleum ex lacte* dicitur *Butyrum* Græcis, teſte Lid. *Ex. XVI. §. 119.* Spiritus quoque rectificati præſertim a Chymicis *Olea* vocantur, v. g. *Oleum* Vitrioli, Sulphuris, &c. ſeu ſalia fluida concentrata, a phlegmatis conſortio, quantum poſſibile, depurata, ita dicta, ob craſſitiem & ponderoſitatem particularum. Quin & ſalia fixa per deliquium reſoluta, ut *oleum* Tartari per deliquium. Utraque ſignificatio *Olei* eſt impropria. Vid. Jacob. le Mort. *Chym. Medico-Phyſ. c. 2. p. m. 12. 13.* Variæ *Oleorum Chymicorum* e vegetabilibus & mineralibus præparationes deſcriptæ leguntur in Iunken. *Lexic. Chym. Pharm. P. I. p. 168. ſeqq.*

Olfactoriolum dicitur vaſculum muliebre, in quo odoramenta geſtantur. Vel myrotheca & pyxis perforata & ocellata, quæ odores ſuos & ſuaves halitus per foramina exſpirat. Rhod. *ad Scrib. n. 104.*

Ol-

Olfactorius, ὀσφραντικὸς, idem, quod *olfactilis*, dicitur de rebus odoratis, quæ odorem emittunt. Vide *Odorabilis*.

Olfactus, ὄσφρησις, idem, quod *Odoratus*. Vide p. ſuperius.

Oligophorus, ὀλιγοφόρος, epitheton vini aquoſi. Vide *Oenodes*.

Oligopſychia, ὀλιγοψυχία, Lat. *Puſillanimitas*. Legitur apud Hippoc. *l.* 7. *Epid.* XXVI. 23. ὀλιγοψυχοτέρη, i. e. *animi imminuti* natura mulierum dicitur, *l. de Virgin. morb. I.* 10.

Oligos, ὀλίγος, *paucus*, *exiguus*; Opponitur vel ἀδρῷ, pleno, vel πολλῷ, multo, vel etiam μακρῷ, longo. Vid. Dieter. 614. *ſeq.*

Oligotrophia, ὀλιγοτροφία, i. e. *parcior nutritio*. Gal. *l.* 3. *de ſan. tu. c.* 8.

Oliſthema, ὀλίσθημα, item ὀλισθος, *prolapſio*, dicitur integra *articuli elapſio*, vel luxatio perfecta, ad differentiam διακινήματος, quod parvam oſſis emotionem ſignificat, Hippoc. 3. *de fract. t.* 51. Gal. *com. ad h. l.* & *in def. Med.* a verbo ὀλισθαίνω, *prolabor*, quod legitur 2. *de fract. t.* 39. & 3. *h. t. t.* 61. & 4. *de art. t.* 1. quamvis *in Exegeſ. dict. Hippoc.* Gal. poſuerit ὀλισθράζω. Alias ὀλισθος etiam ſignificat *lubricitatem*, uti patet ex Hippoc. 3. *de R. V. I. A. t.* 26. & ptiſana vocatur ὀλισθηρὴ, *lubrica*, *ſect.* 1. *h. t. t.* 29. Articulus quoque *lubricus*, ὀλισθηρὸς, legitur. 1. *de artic. t.* 29. Vide Foeſ. *p.* 451.

Oliva, ἐλαία, vocatur fructus, ex quo fit oleum. Gal. *l.* 2. *de S. F. c.* 7. *Olivarum* differentiam vide etiam apud Bruyerin. *de re cibar. l.* 11. *c.* 36. Potiſſima eſt, quod aliæ ſint *colymbades*, aliæ *druppæ*. De quibus vocabulis actum in ſuis literis initialibus.

Olivaris, *Oliviformis*, dicitur de Gangliis. Vide *Ganglion*.

Olivitas, idem, quod *Oleitas*. Vide p. a.

Olla, χύτρα. Vide *Chytra*. De modo *ollas* parandi vide Vvillis *Ex. de ferm. c.* 12. Confentit Helmont. *de Lithiaſ. c.* 3. *n.* 6.

Olodes, ὀλώδης, pro θολώδης, *turbidus*, niger, apud Hippoc. legi vult Gal. *in Exeg. dict. Hipp.* ab ὀλος, atramentum ſepiæ. Gorr.

Olophlyctides, ὀλοφλυκτίδες, idem, quod φλυκταίναι, *puſtulæ*, beſtiolis parvis ſimiles. Erot. *in Onom. p.* 85. *A. B.* quamvis in Hipp. loco *l.* 2. *de morb. mul. LXXXVIII.* 5. ſaltem φλυκτίδες legatur, i. e. *puſtulæ*.

Olor, κύκνος, vide *Cycnus*. Alias *Olor* veteribus poſitum legitur pro *Odor*, teſte Keuch. *ad Sammonic. p.* 115. & 143.

Olos, ὀλὸς, pro θολὸς, (quod ſignificat *atramentum ſepiæ*) vult ſcribi Gal. *in Exeg. dict. Hippoc.* Verum Linden. improbat hanc lectionem, & ſuadet præſcribendum eſſe theta θολὸς, *Ex.* 5. §. 9.

Olus, λάχανον, refertur inter alimenta è plantis deſumta, pauci nutrimenti, ita ut non vires tribuant, ſed mortem ſaltem prohibeant, a morte defendant, ſed robuſtam valetudinem non promoveant, Gal. *l.* 2. *de Al. fac. c.* 43. *ſeqq.* Linden. *Exerc. XVI* §. 160. 169. Jung. C. Hoffmann. *l.* 5. *Inſt. c.* 10. Bruyerin. *de re cibar. l.* 8. *c.* 3. *ſeqq.* quamvis ſint, qui ſibi aliiſque perſuadere audent, plantas temperatas alimenta eſſe optima, ſuccum alibilem vitalem ſincerum promittentia, coctuque facilem. *Olus molle* dicitur pulmentarium *oleraceum*, cum ſubſtantia, tum effectu molle ac tenerum, quod ventrem ſubducit. Rhod. *ad Scribon. n.* 99.

Oly dicitur pinguedo metallorum ſupernatans menſtruo illa ſolventi. Rul. *in Lex*.

Olympiacos, ὀλυμπιακὸς, dicitur (1) *Collyrium* magna ſimplicium turba conſtans, uti deſcribit Ægineta *l.* 7. *c.* 6. & commendat in procidentia oculi & omnibus ulceribus, *l.* 3. *c.* 22. notante Gorræo. (2) *Olympicus ſpiritus* eſt aſtrum in homine, quod efficit, ut umbram de ſe præbeat, uti nugatur Paracelſ. *l.* 3. *de morb. invíſib.* e quo deſumpſerunt Dorneus, Ruland. & Iohnſ. *in Lex*.

Olympos, ὄλυμπος, vocatur quoque modo dictum Collyrium apud Æginet. teſte Gorræo. Alias idem eſt, quod *Cœlum*; de quo ſupra lit. C.

Olynthos, ὄλυνθος, *ficum immaturam* ſignificat, ſive *Groſſum*. Al quoties legitur apud Hipp. *l. de nat. mul. X.* 19. *XVII.* 8. *XXIX.* 127. & *alibi*. Vide Foeſium *pag.* 452. Galen. *l.* 8. *de S. Fac.* §. *Olynthi*.

Olyra, ὄλυρα, eſt ſpecies frumenti, de qua non conveniunt, an ſit ipſa *Zea*, an vero ejus ſpecies. Heſych. deſcripſit per ſpeciem ſeminis mediæ inter frumentum & hordeum naturæ, e Gal. d. l. Gorr. Latin. *Siligo* vocatur. Lang. ad *Zeam* refert. *l.* 1. *ep.* 56.

Omagra, ὠμάγρα, dici poteſt Arthritis humeri cum ſcapula articulationem infeſtans. Par. *l.* 17. *Chir. c.* 1.

Omaſum, Bart. *Omaſus*, ἐχῖνος, dicitur venter peculiaris cancellatus in cornigeris & ruminantibus. Vide *Echinos*. Ariſt. *l.* 2. *H. A. c.* 17. *l.* 3. *de P. A. cap.* 14. & Bartho *lib.* 1. *An. cap.* 9.

Omelyſis, ὠμήλυσις, vocabulum eſt ambiguæ ſignificationis. Foreſt. Oec. *pag.* 692. *ſeq.* exiſtimat, ſignificari proprie farinam hordeaceam crudam, ad differentiam polentæ, quæ tor-

retur. In lata vero ſignificatione notare omnem farinam crudam. Et hanc ſententiam confirmare videntur loca Hippocratis, in quibus vocabulum ὠμήλυσις legitur, v.g. *lib.2. de morb. XXX. 8 l.de nat. mul. XXIII. 5.lib.1.de morb.mul. XXX. 9.XXXII.5.lib.2.* LXIX.5.LXXVII.2. quos duos ſignificatus etiam adſignat Galenus *in exeg*. Langius vero deſcribit per puram. hordei. crudi fa- rinam a furfuribus caſtratam, & ex ea in hydrelæo cum butyro diſſoluta Cataplaſma phlegmonum & ſinanchiæ ſuppurativum parari docet, *l.1.ep.57.* Et hanc opinionem confirmat autoritate Galen. libris *de C.M.S.L.* aliquoties. Item *l. Introduct. cap.* 13. Alii v. gr. Abſyrtus dicunt eſſe mixtionem quandam ſeminis fœnugræci, lini & hordei farinarum æquali pondere. Cœl. Aurel. *l.* 2. *c.* 24. & 37. interdum ſimplicis pollinis aut panis infuſi Cataplaſma; interdum pollines aqua ſolutos ſignificare docet. Jungatur & Augen. *Tom.I. Epiſt. & Conſ. Med.ep.* 6. *p.*166. Scribitur & diviſim, ὠμὴ, λύσις.

Omenta, cerebri membranæ ipſum ambientes, Merc. *l.* 1. *c.* 2.

Omentum, ἐπίπλοον. Vide *Epiploon*.

Omiæos, ὠμιαῖος. Vide *Humerarius*.

Omma, ὄμμα. Vide *Oculus*. Significat & *Viſum*. Dieter. *n.* 617. Foeſ. *p.* 453.

Omnis, πᾶς, ἅπας. Hujus vocabuli ſignificatio extra forum quoque Medicum notiſſima. In memoriam vero revocat duo axiomata notatu digna; quorum primum eſt, *Omnia eſſe in omnibus*, vel *Omnia ab omnibus* participare, id quod Hippoc. quoque docuiſſe teſtatur Gal. *l.* 6. *de V. P. c.* 16. quo ſine dubio reſpexit ad locum Coi ſenis *l. de Alim.* IV.24. Ξύῤῥοια μία, &c. *Confluxio una*, *Conſpiratio una*, *Conſentientia omnia*. Vide *Confluxio*. Vel etiam ad illum locum *l. de Loc. in Hom.* III. 6. Minima corporis pars *omnia* ea quæ habet maxima. Jung. C. Hoffmann. *ad Gal.LL.de V.P. num.*401. An vero Axioma illud recte ad Magicam virtutem extendatur ab Helmont. *tr.de magnet. vuln. cur. n.* 130. aliis dijudicandum relinquo. Mihi non videtur. Alterum eſt: *Omnia ab uno & omnia ad unum*. Eſtque Canon Hieroglyphicus Chymicus, quo naturam & virtutem *Lapidis Philoſophici* exornare conantur Spagyrici. Verum res magis ingenioſis commentis, quam ipſa veritate nititur. Videantur ſcripta Spagyricorum, ut & Libavii. Obiter quoque & hoc axioma notandum: *Omnia a tribus fieri*, videlicet artifice inſtrumentis & materia, quod eleganter artificialia naturalibus applicando, expoſuit Galenus *l. de vocal. instr. diſſert. cap.* 2.

Omocotyle, ὠμοκοτύλη, quid ſignificet, vide *Acetabulum*.

Omogeron, ὠμογέρων, dicitur, cui ſenectus eſt adhuc cruda vel viridis, ſive in primo ſenio conſtitutus, ad differentiam τοῦ τυμβογέροντος, h.e. *ſenis capularis*: quemadmodum egregie expoſuit Dieterich. *Iatr. Hippocr. num.* 160. *pag.* 308.

Omolinon, ὠμόλινον, h. e. *linum crudum*, quo ad uſtionem faciendam utitur Hippocr. *l. de affect.* XXX. 13. XXXII. 9. vel in fiſtulis ani curandis, *l. de fiſtul.* II. 13. quem curandi modum Ægineta vocat ἀπολίνωσις, *l.6. c.*78. Vel in lateris tuberculo poſt ſectionem & uſtionem *l.de int. aff.* X. 20. in hydrope *ibid.*XXV. 31. Plura loca vide, ſi placet, apud Foeſ. *Oecon. pag.*692. Alias ὠμόλινον quoque vocatur linteum illud, quod tondendorum humeris injiciunt tonſores, ne inquinetur veſtis capillorum ſegmentis. Lind. *Ex.V.* §. 109.

Omophagos, ὠμοφάγος. Vide *Crudivorus*.

Omoplatæ, ὠμοπλάται, item πλάται, (quo & cum aſpiratione *Homoplatæ* quandoque leguntur) vocantur *Scapulæ*, vel *Scoptulæ*, Celſo *l.* 3. *c.* 22. *lib.* 8. *cap.* 1. quæ humeri articulum conſtituunt; ſuntque oſſa in utraque humeri regione duo in dorſo ſita admodum inæqualia, & omnibus ſuis partibus diſſimilia, foris gibba, intus ſima, quorum ulteriorem deſcriptionem petere licet ex Anatomicis, Gal. *l.* 13. *de V. P. c.* 10. C. Hoffm. *comm. ad h. l.* Barthol: *libell.* 4. *c.* 19. *Anat.* Vide *Plata*.

Omos, ὦμος. Vide *Humerus*. Ea quoque pars uteri, quando poſt cervicis anguſtiam incipit in cavitatem majorem ampliari, Græcis ὦμος dicitur, Moſchion. *de morb. mul. cap.* 6.

Omos, ὠμός. Vide *Crudus*, *Cruditas*.

Omotarichos, ὠμοτάριχος, late ſignificat *ſalſamentum crudum*, quo carnes condiri ſolent, Gal. *l.*5. *de C.M.S.L.c.*1. Stricte vero dicitur de *Thynnorum ſalſamento*, ſive *carne Thynnorum ſale condita*, de cujus virtute videatur Dioſc. *l.* 2. *c.* 33.

Omotokeo, ὠμοτοκέω, i. e. *crudum* ſive immaturum *partum edo*. Hinc fœmina ὠμοτοκοῦσα, i. e. *abortivum fœtum pariens* dicitur, apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 155.

Omotribes, ὠμοτριβὴς, item, quod ὀμφάκινον, epitheton olei ex olivis immaturis expreſſi, q. d. *Oleum crudum*, h. e. acerbum. Refrigerat & adſtringit, Gal. *l.* 8. *M. M. c.* 3.

Omphacinon, ὀμφάκινον. Vide *Omotribes*.

Omphacion, ὀμφάκιον, dicitur *ſuccus uvæ acerbæ*. In Officinis vocatur *Agreſta*. Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *n.*392. F. Hoffmann. *in Clav. ad b. l.*

Me-

Meminit & Hipp. *Omphacii epulotici*, cujus uſus eſt ad vulnera & ulcera, *l. de Ulcer. IIX. 5. ſeq.* Derivatur ab ὄμφαξ, quod ſignificat *uvam acerbam*.

Omphacis, ὀμφακὶς, vocatur cavum illud, ex quo glandes quernæ enaſcuntur & coriarii utuntur. Ægin. *lib. 3. cap. 42.* Plinius *calicem glandium*, recentiores Medici *capulam* vocant.

Omphacites, ὀμφακίτης, epitheton *vini acerbi* ex uvis nondum plane maturis parati, quale peculiariter in Lesbo factum legitur apud Dioſc. *l. 5. c. 12.*

Omphacitis, ὀμφακῖτις, epitheton Gallæ parvæ tuberoſæ, ſolidæ, nullo foramine perviæ. Dioſcor. *l. 1. cap. 146.*

Omphacomeli, ὀμφακόμελι, potionis conditæ genus ex ſucco uvæ acerbæ & melle. Reſpondet *Syrupo de Agreſta*. Officin. Gorr. Vid. *Diſpenſatoria Auguſtanum & Norimberg.*

Omphalocele, ὀμφαλοκήλη, *Hernia umbilicalis*, eſt ſpecies herniæ, in qua vel omentum, vel inteſtina prolapſa protuberant, cum ſolutione continui & tumore regionis umbilicalis, vel umbilici prominentia, aut ſitu mutato. Dicitur ἐξόμφαλος etiam. Vide *Exomphalos*. Obſervationes vide apud Foreſt. *l. 27. O. 28. ſeq. cum Scholiis*. Jung. *Reſponſoriam Epiſtolam* Hild. *ad Doring. in oper. Hildan. p. 900.* item *Cent. 3. Obſ. 63. ſeq.* Fabr. ab Aquapend. *de Chirurg. oper. cap. de Umbilici prominentia*. Quod vero apud quoſdam defectus umbilici in recens natis aliquoties cum aliqua prominentia obſervatur *Herniæ umbilicalis* audiverit, merito improbavit Cel. Ruyſ. *Cent. 1. obſ. Anat. Chirurg. 71.* nihilominus ſi in regione illa, ubi umbilicus eſſe deberet, prominentia aliqua conſpicitur, fortaſſis *Exomphalos* ſano ſenſu dici poſſet.

Omphalodexios, ὀμφαλοδέξιος, inuſitatum hoc epitheton legitur apud Dieterich. *in Iatr. Hippoc. num. 50.* quod nonnulli Interpretes exiſtimaverint ſubſtitui debere in locum ἀμφιδέξιος *7. aph. 43.* ita ut ſenſus ſit: Fœmina non concipitur in dextro uteri latere, aut geſtatur. Verum eſt merum figmentum & prorſus inconveniens, quia caret omni autoritate, deinde nulla ἀκρίβεια e nomine ὀμφαλὸς ad uterum demonſtrari poteſt.

Omphalomantia, ὀμφαλομαντία, vocatur a Caſp. à Reies vaticinatio illa obſtetricum fabuloſa ex nodis vaſorum umbilicalium de numero prolis futuræ, *quæſt. 52. n. 6.*

Omphalos, ὀμφαλὸς, *Umbilicus*. Sumitur dupliciter pro *regione umbilicali* & media regione abdominis, cavitate quadam prædita, Dieter. *num. 619.* Deinde pro illo centro medio totius corporis, quod nihil aliud eſt, quam complexus & coalitio vaſorum *umbilicalium* cum uracho contortorum. Gal. *de diſſect. vulv. cap. 10.* Barthol. *lib. 1. Anat. cap. 37.* Vide *Umbilicus*.

Omphalotomos, ὀμφαλοτόμος, epitheton obſtetricis, quæ umbilicos infantibus recens natis præcidit. Legitur apud Hippoc. *l. 1. de morb. mul. LXXVI. 13.* Vide Foeſ. *p. 454.*

Onager, ὄναγρος, dicitur *Aſinus ſylveſtris*, cujus hiſtoriam cum uſu in cibis & medicina tradidit Aldrov. *l. 1. de quadruped. c. 3.* Dæmones quoque & ſpiritus *Onagri* vocantur Paracelſ. *in declaratione totius Aſtronomiæ*.

Oncos, ὄγκος, Latine dicitur *Tumor*, ſubintellige præter naturam. Hinc Gal. ſcripſit lib. περὶ ὄγκων παρὰ φύσιν. Deſcribitur, quod ſit diſtenſio in latum, longum, & profundum. Pertinet ad morborum compoſitorum ſpecies, ad eam claſſem referendas, a qua actionum læſio potiſſimum dependet. Aquapend. *Pentateuch. Chirurg. lib. 2. c. 1.* Vide *Oedos*.

Oncylloma, ὀγκύλλωμα, ſignificat *intumeſco* apud Hippoc. *1. Prorrhet. ſ. 3. t. 7.* ubi quidem Gal. ὀγκουμένη poſuit; & propterea Barthol. Euſtachius *in not. ad Erotian. pag. 79.* negavit, ſe reperiſſe ὀγκυλλωμένη. Enimvero & hoc verbum ὀγκύλλομαι uſitatum eſſe, patet ex Lexicographis aliis. Apud Atticos ſignificat tropice magna & alta ſapere. Gorr.

Onda vocatur inventor omnium medicamentorum, præſertim vero ſimplicium, Paracelſ. *præfat. in libros Bertheoneæ*.

Oneirocriticus, ὀνειροκριτικός, ſignificat eum, qui de *inſomniis judicium ferre poteſt*. *Divinator ex inſomniis* Theatr. Chym. *Vol. VI. p. 81.* Legitur apud Joh. Ant. van der Linden *in Manuductione ad Medicinam* a Schelhammero edita & annexa Introductioni Conringianæ, *in Part. Poſt. p. m. 84.* *Oneirocriticam* refert ad partem Medicinæ Diagnoſticam, ex inſomniis etiam de morborum horumque cauſſarum cognitione utiliter judicantem. Dicitur & ὀνειρομάντις, & ὀνειρομαντία ſcientia ex inſomniis prædicendi in Bierlingii *Theſauro Medico. pag. 538.*

Oneirogmos, ὀνειρωγμός, *ſomnia Venerea* & *pollutionem nocturnam* ſignificat, quamvis hoc poſterius proprie ἐξονείρωσις dicatur, vide *Exoneiroſis*. Deſcendit a verbo ὀνειρώττω, *ſomniis Venereis tentor*, & inter ſomniandum ſemen profundo. Hippoc. *l. 1. de diæt. XXXVI. 31. l. 2. de morb. XLIX. 10. l. de inter. aff. L. 29.* Verbum vero ἐξονειρώσσειν legitur *lib. 2. de diæt.*

XXVI. 6. l. de int. aff. XLVI. 20. l. 4. Epidem. XXX. 3. Vide Foeſ. p. 454. ſeq. Jung. Lang. l. 2. ep. 5. Lind. Ex. XV. §. 35. 40. ſeqq.

Oneirogonos, ὀνειρόγονος, ſignificat ſeminis in ſomno profluvium, notante Cœl. Aurel. lib. 1. Tard. paſſ. cap. 3. p. m. 262. & c. IV. pag. 266.

Oneiromantes, Oneiromantia, ὀνειρομάντης, ὀνειρομαντία, quid ſignificet, vide p. a. in Oneirocriticus.

Oneiropoleo, ὀνειροπολέω, ſomniare libidinem, & videre inſomnium ſignificat, teſte Lind. ex Suida, d. l. §. 43. Fere idem, quod ὀνειρώσσω.

Onevomæ, ὀνδῶμαι, ſignificat apud Hipp. per axem, qui ὄνος, vel ὀνισκος Gr. dicitur, extendo. Sunt qui καταν&δίσασθαι ſcribunt. Gorr.

Onis, ὄνις, dicitur ſtercus aſininum, vel fimus aſininus. Utitur ſæpe Hipp. in tota muliebrium morborum tractatione & de natura muliebri, quæ loca videri poſſunt apud Foeſ. Oec. p. 455.

Oniſcos, ὀνισκος, ὄνος, vide Aſellus.

Onocrotalus, Gr. πελεκᾶν, ὀνοκρόταλος, πελεκῖνος, vocatur avis palmipes, cujus hiſtoriam cum uſu in cibo & medicina in Aldrovand. lib. 19. Ornit. cap. 2. Latine Pelecanus, de quo infra.

Onoma, ὄνομα. Vide Nomen.

Onos, ὄνος. Vide Aſellus.

Onus, βάρος, vide Baros. Sumitur etiam pro morbo, quia aggravat corpus. Lind. Ex. XIII. §. 379.

Onyx, ὄνυξ, Latine Unguis, vocabulum eſt æquivocum. Proprie & Phyſiologice ita dicitur pars digitorum extima & lata, qua ſiriores ad apprehenſionem redduntur, de quibus videantur Anatomici, & inter hos Bartholin. l. 4. Anat. c. 1. Injuriam illis faciunt, qui e numero partium excludunt. Ungues etiam vocavit prominentias illas in peculiari linguæ involucro cuſpidatas Goth. Bidloo Anatom. Tab. XIII. fig. 2. Pathologice notat duos diverſos affectus oculorum; primum excreſcentiam aliquam carneam, vel membranaceam albidam adnatam, quæ in unguis ſimilitudinem naſcentis vel creſcentis Lunæ cornibus reſpondens paulatim fumit augmentum, Cœl. Aurelian. l. 2. acut. c. 32. Gr. dicitur πτερύγιον, vide Pterygion. De hoc affectu legatur Aquapend. tr. de oper. Chir. c. h. tit. Deinde ὄνυξ quoque vocatur collectio puris in nigro oculi, cum inflammatione, juxta iridem, ungui ſimilis. Gal. in def. med. Ægin. l. 3. c. 22. Vocatur & alias πῦωσις. Chirurgice notat inſtrumentum ad extrahendum fœtum mortuum, quod alias Hamus vel Uncus dicitur, Gr. ἰχθύα, vide Ichthya. Legatur apud Hippocr. ὄνυξ, l. de ſuperfœt. V. 1. Tandem Pharmaceutice ſignificat vel Conchylii ſpeciem, quæ Blatta Byzantia dicitur. Vide Blatta. Vel Gemmam, quæ & ὀνυχίτης dicitur, quod illi ſit candor unguis humani, quamvis Ruland. varii coloris Onyches recenſeat in Lexic. Igneas, nigras, corneas &c. Prolixiorem hujus deſcriptionem vide apud Chiocc. Muſ. Calc. ſ. 3. p. 209. ſeqq. Alabaſtrum quoque ὄνυχα vocari, teſtantur Chiocc. d. l. & Schroder. l. 3. c. 8. n. 2. Vide Alabaſtrites. Quid Gal. intellectum voluerit per ὄνυχα aromaticum, l. 1. de C. M. S. L. c. 1. fere ad fin. non licet certo determinare. Unguis, ὄνυξ, etiam Botanicis vocatur extremitas candicans illa in foliis florum roſarum, qua affixa ſunt calici dicti. Tabern. l. 3. Hiſt. Stirp. c. 100.

Ooeides, ὠοειδής, dicitur etiam humor aqueus, vel albugineus in oculo, qui & magis uſitato nomine ὑδατοειδὴς vocatur. Gorr. Linden. l. 2. Med. Phyſiol. c. 10. §. 42.

Oogla, Lac ovis permixtum, Aet. & Ægin. l. 9. c. 5.

Oon, ὠόν, Lat. Ovum, quid communiter ſignificet, notum eſt. Nimirum eſt peculiaris conceptus in animalibus, præſertim in volatilibus, e teſta (quæ & cortex & veſtis ovi vocatur, Keuch. ad Sam. p. 205.) membranis, albumine & vitello conſtans. Inter ova gallinacea eſſe uſitatiſſima ad victum & medicinam, patet ex Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 22. l. 11. de S. F. §. Ovorum facultas, & alibi C. Hoffm. l. 5. Inſt. Med. c. 21. Deodat. Pand. Hyg. l. 1. c. 39. Schrod. l. 5. cl. 2. n. 55. F. Hoffmann. in clav. ad h. l. Aldrov. l. 14. Ornithol. cap. 1. Iunken. Chym. Exp. Cur. part. I. ſect. 2. c. 6. p. 123. ſeq. Verum Anatomici etiam hodierni extenderunt ad omnem conceptum a mare & fæmina proficiſcentem, utriuſque pariter virtute prædicam, ex quo uno unum fit animal, uti deſcripſit & prolixe expoſuit Harvejus de gener. anim. Ex. 26. Ovum reſpondere mundo vult Paracelſ. Paragr. tr. 2. de Aſtronom. Ovum aureum vernacule vocatur Antidotus, vel Electuarium de ovo, cujus deſcriptio habetur in Diſpenſatoriis. Spagyricis Ovum Philoſophorum vocatur Lapis Philoſophicus & Benedictus Ovum Hermetis, quod oviforme Philoſophicis operationibus inſervit. Ruland. & Iohnſ. Jung. Th. Ch. Vol. I. p. 18. 41. 289. & alibi. Uterum quoque Ovum dici ab Epicuro vult Rolfink. de part. gen. P. II. cap. 11. De Ovo Crocodili, ut & Galli centenario vide eund. d. l. c.

44. 45. Quære etiam *in Eph. Nät. Cur.* Vide *Ovum*.

Ovæ vocabantur quædam gentes ex argumento, quod avium ovis victitarent, ut eſt ap. Jul. Alex. *l.* 13. *Sal. c.* 12.

Opalus, *Opali*, dicitur Gemma pretioſa, cujus mater eſt India; color varius, utpote in qua carbunculi tenuior apparet ignis, & Amethyſti fulgens purpura, & Smaragdi virens mare. Magnitudo ejus nucis avellanæ. Propter eximiam gratiam vocarunt παιδέρωτα, & privatum genus *Sanginon* Indi dicunt, Rul. & Iohnſ. Chiocc. *Muſ. Calceol. ſect.* 3. *pag.* 207. 208. Lib. *S. A. Ch. lib.* 7. *c.* 21. & *T. III. Oper. pag.* 89. Rolf. O. & *M. M. Sp. l.* 8. *ſ.* 2. *cap.* 11. De *Opalo* factitio & ratione effingendi illud vide *Acta Philoſoph.* Oldenburgii *Ann.* 1668. *menſ. Auguſt.*

Ope, ὀπὴ, ſignificat *foramen*, diciturque de *foraminibus* cranii, Gal. *l.* 9, *de V. P. c.* 1. Vid. Caſp. Hoffm. *com. in Gal. d. l. n.* 659. qui vertit per *feneſtram*.

Operatio, ἐργασία, idem eſt in genere, quod *Actio*, videlicet motio effectiva. Gal. *l.* 6. *de H. & Pl. dec. c.* 1. Vide *Actio*. Verum hodieque uſitatius dicitur de actionibus Medicis artificialibus, quales ſunt operationes chymicæ, pharmaceuticæ, chirurgicæ. Dicitur & Gr. ἐγχείρησις. Vide *Encheireſis*. De ipſis medicamentorum effectibus ſæpe quoque uſurpatur v. gr. a Williſio, qui *Operationes medicinales*, earumque cauſſas ceu ſcitu neceſſarias commendat. *Ph. Rat. P. I. ſ.* 2. *c.* 1. & *Operationes Emeticas* deſcribit. *d. l. ſ.* 2. *c.* 1.

Operculum, πῶμα, dicitur id, quo aliquid tegitur aut occultatur. Ita *operculum* in machinamentis parantur, ut machinationes ſub ipſis occultentur, ne idiotis pateant. Oribaſ. *de machinam. c.* 5.

Operimentum, σκέπασμα, ἐπίβλημα, idem quod *Tegumentum*, dicitur, quod forinſecus imponitur defenſionis alicujus gratia; uti ſunt veſtimenta & ſimilia. Gal. *l.* 7. *de V. P. c.* 22.

Operimethiolim, eſt minerarum ſpiritus. Dor. *in Diction. Paracelſ.* Rul. & Iohnſ. *in Lexic.*

Opheleo, ὠφελέω, ſignificat *utilitatem affero*, *juvo*, *proſum*. Ejus contrarium βλάπτω, *noceo*, de quo ſupra vide *Blabe*. τὸ ὠφελεῖν ſerio inculcat Hipp. ut Medicus ſibi commendatam habeat ex aureo illo loco, ὠφελέειν καὶ μὴ βλάπτειν, *Prodeſſe* aut non nocere, *ex lib.* 1. *Ep. ſ.* 2. *t.* 50. Vide Galen. *in comm. ad h. l.* & C. Hoff. *orat. Iſag. II. pag.* 124. *ſeq.* *Prodeſſe* eſt Medicorum. Linden. *Ex. XIII.* §. 343. *ſeqq.*

Ophiaſis, ὀφίασις, dicitur ſpecies *Calvitiei*, Lat. *Area*. Vide *Alopecia*, *Calvities*. Dicitur affectus capitis, quo capilli decidunt certis ſpatiis in ſerpentis ſimilitudinem, ſolaque figura differt ab *Alopecia*. Gorr. Caſtell. Gal. *l.* 2. *M. M. c.* 2. & *l.* 14. *c.* 17.

Ophis, ὄφις, idem, quod Lat. *Serpens*, nomen generale animalis reptilis venenati, cujus variæ dantur ſpecies & differentiæ, quas vide prolixe apud Ald. *in Hiſtor. Serpent.* & *Dracon.* Spagyricis *Serpens* & *Baſiliſcus ſapientum* dicitur *Mercurius ſublimatus* ſummo ſtudio. *Th. Ch. Vol. III. p.* 400. Libav. *Tom. III. p.* 247. *Serpens ſpiritus caſtitatis*, id eſt, *Mercurius*. Rul. & Ioh.

Ophites, ὀφίτης, Latine dixeris *Serpentinus*, ſcil. *lapis*, eſt *marmor* maculoſum, in modum ſerpentis, cujus tres ſpecies conſtituit Dioſcor. *l.* 5. *c.* 162. omnibuſque vim peculiarem contra capitis dolorem & ictus ſerpentum tribuit alligatis. Jung. Schroder. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 14. Fr. Hoffman. *in clav. ad h. l.* Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Chiocc. *Muſ. Calc. ſect. III. pag.* 379. Meminit & Libav. *S. A. Ch. l.* 1. *c.* 14. An vero Gal. ὀφίτης, cujus virtutem deſcripſit *l.* 9. *de S. A. Fac.* inter lapides, de Marmoris ſpecie ſit intelligendus, dubitandum adhuc videtur, quia & ille in dubium vocat, an recte inter lapides numerari debeat, quod tamen de marmore minime dubitandum. Imo Schrod. *Ophiten* marmor inſtar porphyritis duriſſimum deſcripſerit.

Ophrys, ὀφρῦς, Latine *Supercilium*, pars inferior frontis, quæ pilos habet, & veluti terminus hujus. Vel ſunt pili in frontis fine ſupra oculos excipientes ea, quæ a capite defluunt, ne in oculos delabantur, uti deſcripſit Barthol. *l.* 3. *An. c.* 8. Geminum igitur ſecundum oculorum numerum occurrit. Meminit Græci vocabuli Hippoc. 4. *aph.* 49. & 7. *aph.* 73. Jung. Dieterich. *num.* 641. nec non Lind. *Med. Phyſiolog. l.* 2. *cap.* 10. § 76. *Supercilia* quoque vocantur partes in oſſibus ad ſinuum orbem inſtar labiorum prominentes & ſimul profunditatem augentes, Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 2. *in fin.*

Ophthalmia, ὀφθαλμία, ſumitur late, & ſtricte: Late pro omni oculorum morbo, præſertim dolore. Stricte notat inflammationem oculi, vel potius tunicæ adnatæ in oculo cum rubore & dolore, aliquando ſine, aliquando cum lachrymarum profuſione, proveniens a ſanguinis richoroſi effervescentis in venulis ſtagnatione & impedito refluxu. Celſo Latine vocatur *Lippitudo*. Meminit Hippoc. 3. *a.* 11. 16. & 6. *a.* 17. & alibi. Hujus ſpecies eſt

Ξηροφθαλμία, *Lippitudo ſicca*, quando nullæ la-chrimæ effluunt. Vide Dieterich. *num.* 638. & *ſeq.* Foeſ. *Oec. pag.* 475. Hildan. *Cent.* 4. *Obſ.* 14. & *Cent.* 5. *Obſ.* 17. *ſeq.* aliofque plures Autores.

Ophthalmiater, ὀφθαλμιάτρος, Vide *Oculiſta*.

Ophthalmedulia, ὀφθαλμοδουλία, Latine ſignificat *miniſterium oculi*. Quo nomine inſignivit ſuum tractatum Germanicum Georgius Bartiſch, ſicut legitur *in Actis Erud. Lipſ. Ann.* 1700. *m. Majo p.* 233.

Ophtalmos, ὀφθαλμός, ὀφθαλμικός, *Ophthalmicus*. Vide *Oculus*.

Opiatum ſumitur late, & ſtricte. Late pro omni confectione vel electuario, quod conſiſtentia reſpondet confectionibus veterum & antidotis, quæ opium recipiunt. Diciturque alias *Conditum*, vide ſupra *Conditum*. Schroder. *l.* 1. *c.* 3. Legitur & in fœminino *Opiata*, Foreſt. *lib.* 28. *Obſerv.* 58. Stricte pro confectione narcotica, quam ingreditur *Opium*. Ita ſumſit Helmont. paſſim in ſcriptis ſuis, Weker. *Antid. Gen. lib.* 1. *c.* 30. Willis *Pharm. Rat. P.* 1. *ſect.* 7. *c.* 1. *ſeqq. An. Brut. P.* 2. *c.* 3. & 8. Paracelſus quoque ab *Opiatis* ſtricte dictis febris quoddam genus vocavit *Opiaticum*, cum inſigni effervefcentia ſanguinis conjunctum, ita ut *Opiatis* curetur. *Tab. IX. de generatione febrium*. Utramque ſignificationem explicavit Merell. *Form. rem. l.* 1. *ſ.* 2. *c.* 2.

Opifex, *Opificium*, δημιουργός, δημιουργία, generaliter dicitur de omni artifice, vel opere. Vide *Demiurgos*. Specialiter pro artificibus mechanicis & operibus eorum illiberalibus, quæ ſignificatio non eſt hujus loci.

Opinio, δόξα, ὑπόθεσις. Vide *Doxa*. *Hypotheſis*. Sumitur & pro imaginaria peritia, & dicitur Gr. οἴησις, Vide *Oeeſis*. Hujus ſpecioſæ ſcientiæ & fallacis fructus eſt, ut fluctues inter varia conſilia: nihil libere velis, nihil abſolute, nihil ſemper, hoc hodie ſpernas, cras appetas, imo ne hora tecum eſſe poſſis, verbis Lind. *Ex. I.* §. 16. Jung. *Ex. VI.* §. 8. Eſt quoque *opinio* via & ratio, qua pervenire non-nulli contendunt ad veram Philoſophiam. Hac nititur Philoſophia moderna Carteſiana & Spagyrica, de qua vide *Th. Chym. Vol. I. p.* 195. & 243.

Opion, ὄπιον, *Opium*, dicitur ſuccus papaveris, quam alii *Lac*, vel *Lachrymam* vocarunt. Gal. *l.* 2. *de Antidot. c.* 7. Cujus de cujus hiſtoria Vide Dioſcor. *l.* 4. *c.* 65. Interdum confunditur cum *Meconio*; vide *Meconium*. Interdum ſtrictius ſumitur pro ſucco, vel lachryma ſtillante ex capitibus papaveris albi,

leviter inciſis. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *num.* 314. Fr. Hoffmann. *in clav. ad h. l.* Helmont. *tr. Pharmacop. ac Diſpenſ. n.* 12. Willis ſupra *d. l.* Accuratius adhuc hodieque examinarunt D. D. Wedelius *in Opiologia* & peculiariter ejus vim diaphoreticam demonſtravit B. D. Michael Etmullerus *in Exercit. h. tit.* Iuncken. *Chym. Exp. Cur. Part. I. ſ.* 3. *cap.* 11. *pag.* 232. *ſeqq.*

Opiſmos, ὀπισμός, vocatur *Collectio Opii* apud Dioſcorid. *lib.* 4. *cap.* 63. & ex eo Plin. *lib.* 20. *H. N. cap.* 28. allegante Hartmanno tract. Pleshoveri *de Opio Theor. IV. quæſt.* 1. Hanc Libavio ignotam fuiſſe ſcribit idem *d. l. Theor. VII. quæſt.* 3.

Opiſthobares, ὀπισθοβαρές, vocatur collyrium quoddam, ad aſperitates palbebrarum efficax, cujus deſcriptio habetur ap. Aet. *l.* 7. ex Oribaſio. Quod alias etiam nominibus ἁρμάτιον δὲ εὔτονον, tradit appellari. Gorr.

Opiſthocheimon, ὀπισθοχειμών, vocatur *extrema hyems*, aut frigus in extrema hyeme. Hippoc. *l. de Humor. VII.* 12. *l.* 1. *Epid. ſ. II. t.* 4. Vide Foeſ. *p.* 458.

Opiſthocranion, ὀπισθοκράνιον, *Occiput* vel *Occipitium*. Æginet. *l.* 6. *c.* 2. Vide *Inion*.

Opiſthocyphoſis, ὀπισθοκύφωσις, ſpinæ dorſi in poſteriorem partem contorſio. Dicitur & ſimpliciter κύφωσις, de qua ſuo loco. Gorr.

Opiſthotonos, ὀπισθότονος, eſt ſpecies convulſionis, quando corpus in partem poſteriorem cunvellitur. vide *Convulſio*. Ægri hoc morbo laborantes vocantur *Opiſthotonici*. Scrib. *num.* 170. Gal. *lib.* 7. *de C. M. P. G. cap.* 6. 14.

Opiter vocatur infans, cui mortuo patre avus eſt ſuperſtes; notante Roderic. a Caſtro *l.* 4. *de nat. mul. c.* 2. *p. m.* 178.

Opium, ὄπιον. Vide *Opion*.

Opobalſamum, ὀποβάλσαμον. Vide *Balſamus*.

Opocalpaſon, *Opocarpaſon*, ὀποκάλπασον, ὀποκάρπασον, ſuccus arboris *Calpaſi*, Myrrhæ ſimilis, ſed venenatus, exitialis, & ſtrangulationem inducens, teſte Galen. *l.* 1. *de Antidot. c.* 11. & Lang. *lib.* 1. *ep.* 62. Ghiocc. *Muſ. Calc ſect. V. pag.* 736.

Opodeltoch, nomen *Emplaſtri* non ſolum vulnerari, ſed & alios morbos externos, refertur ap. Parac. cujus paſſim in ſcriptis ſuis facit mentionem, præcipue in Chirurgicis, & quidem diverſis deſcriptionibus. Vide *l. de ulcer.* & *apoſtem. cap.* 1. & 33. *in Apocryphis de vulner. teſticul.* & *prælect. Chirurg. cap.* 3. Ex reſufatoriis vero hodieque receptis infertur deſcriptio *Emplaſtri Opodeltoch* D. Minde-

dereri, quæ videatur cum animadverſ. Zwolferi.

Opopanax, ὀποπάναξ, *ſuccus Panacis Heraclii*. Ejus hiſtoriam & modum colligendi cum virtute Medica lege apud Dioſcor. *l.3. c.53.* Gal. *l. 8. de S.Fac.* & *l.3. de C.M.P.G. c.5.* Schrod. *l.4. cl.2. n.* 395. Fr.Hoffm. *clav. ad h.l.* Rhod. *ad Scribon. n.*82.

Opopia, ὀπώπια, Hippoc. dicuntur *oculorum oſſa*, *l. de oſſium nat. V. 6.* Foeſ. *p.* 456.

Opopyron laudani eſt Paracelſi remedium, quo febris & ejus dilatatio pellitur. Dorn. *in Diction. Paracelſ.* Meminit vero Teophraſt. *lib. 2. de vit. long. cap.* 5. *Opopyra* dicitur ſuccus quaſi ignitus ab ὀπὸς, *ſuccus*, & πῦρ, *ignis*, & eſt nomen Confectionis contra morbos ſpaſmoticos & paralyticos in Antidotar. Nicolai *Operum Meſuæ fol. m.* 386. *ſeq.* quam etiam commendavit Johannes Gadeſdenius Anglicus in *Roſaſica Angl.* in ſpaſmo & tortura oris *pag.* 121. alibique. *Opopyra magna* ſanctis Coſmo & Damiano attributa legitur apud Hartmann. *de Opio Theor.* VIII. *quæſt.* 1.

Opore, ὀπώρη, duplicem obtinet ſignificationem. 1. Dicitur de certo anni tempore, videlicet *extrema æſtate*, ſive altera, vel etiam tertia æſtatis parte, ſecundum varias veterum diviſiones. Gal. *l. 1. de Antid. c. 13. com. 3. de hum. t. 19. l. de cib. bon. & mal. ſucc. c. 8.* quod nonnulli deſcribunt a Canis ad Arcturi ortum ex Poetis, Rolfink. *O. ac M. M. Sp. in addendis, p. m.* 150. Alii ad ipſum *Autumnum* referunt. 2. Significat ipſos *fructus*, dicto tempore maturos, inter quos præcipue fuerunt *ficus* & *uvæ*. Interpretes quoque plerumque exponere ſolent per *Poma*. In hac ſignificatione legitur apud Hippocr. *l. 5. Epid. XV. 4. XXIII. 4. & l. 7. XL. 16. l. de int. aff.* XXVIII. 3. 9. XLV. 2. 18. Gal. *l. 7. M. Med. cap. 6.* Jung. Jul. Alex. *in Annot. ad h. l.* Adde Mercur. *l. 2. V. L. cap. 3. & 6.*

Oporice, ὀπωρικὴ, nomen medicamenti eſt ex fructibus compoſiti. Fit ad dyſentericos, ſtomachique vitia in congio muſti albi lento vapore decoctis malis cotoneis quinque cum ſuis ſeminibus, Punicis totidem, ſorborum ſextario, & pari menſura ejus, quod Rhun Syriacon vocant; croci ſemuncia, coquitur uſque ad craſſitudinem mellis. Hæc ex Plinii *l. 24. H. N. cap. 14. fin.* refert Gorr. Gal. vocavit δι' ὀπωρῶν eandem fere deſcriptionem ponens, *l. 8. de C. M. S. L. cap. 4.*

Oportet, χρὴ, δεῖ. Ejus ſignificatio ex Grammaticis nota. Vocabulum vero notatu digniſſimum & frequentiſſimum in Medicina, qua [illegible]is, qua ægris. Vid. Dieter. *num.* 177. ubi Medicorum *Oportet* explicat. Ægrorum oportet conſiſtit in obſequio erga Medicos & tolerantia. Vide *Obedientia*. Helmontius reſtrinxit ad *Neceſſarium*, quo vitæ mediæ qualitates remanent in tranſmutatis; & propterea vocavit *Magnum Oportet*; *tract. h. tit. n.* 10. *Magnum Oportet* eſt tribulus, & ſpina terræ, in vita media hominis, de quo in *ſing. tr. Explic. vocab. Helmont. in fine operum.*

Opos, ὀπὸς, Latine *Succus*, præſertim Plantarum crudus, ſive expreſſus, ſive ſponte manans vocatur. Gal. *l. 1. de S. Fac. c. 36. fin.* Idem fere, quod χυλὸν vel χυμὸς, *l. 6. d. tit. cap. 1. & l. 9. in proœm.* ad quæ loca vide Jul. Alex. *in Annotat.* Stricte vero dicitur & κατ' ἐξοχὴν de Silphii vel Laſeris ſucco, ex Hippocr. *l. 2. de morb.* XXXIX. 12. 24. Aliquando tamen addidit ipſe σιλφίου, vide loca apud Foeſ. *pag.* 458. Quid ſit ὀπὸς Κυρηναϊκὸς, *ſuccus Cyrenaicus*, vide apud Rhod. *ad Scrib. n.* 67. Lang. *l. 1. ep.* 62. Vide *Succus*.

Oppango, ἐγχρίμπτω. Vide *Enchrimto*.

Oppidanus, ἀστὸς, quid ſignificet, notum eſt. Vide infra *Ruſticanus*.

Oppilatio, ἔμφραξις, στέγνωσις, idem, quod *Obſtructio*, & quidem arcta, notante Rhodio *in Lex. Scribon.* ex Barthii *l. 40. Adverſ. c. 4.* Helmont. *de Lithiaſ. c. 6. n.* 23. Hinc & *Oppilativus*, idem, quod *Obſtruens*, *Obſtipans*, στεγνωτικὸς, diciturque de medicamentis. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Oppletio, idem, quod *Repletio*, *Impletio*, πλήρωσις. Vide *Impletio*.

Opportunitas, καιρὸς, εὐκαιρία. Vide *Cæros*.

Oppreſſio, θλίψις, καταθλίψις, idem fere, quod *Compreſſio*. Vide *Compreſſio*. Dicitur de cordis & præcordiorum anxietate in febribus ardentibus, a ſanguinis turgeſcentis, vel coagulativi impedito per pulmones & cor tranſitu. Foreſt. *l. 7. Obſ. 21. Schol. & 30. Schol.*

Oprimechiolum Paracelſo dicitur omnis fumus ex ære, *l. 2. de Tart. tr. 2. c. 2. in Not. & fragm. ad h. l.*

Opſarion, ὀψάριον, ſignificat *piſciculum*, de quo vocabulo vid. Linden. *Ex.* XVI. §. 62. *ſeqq.* ὀψαρίδιον, *parvus piſciculus*. Lang. *l. 1. ep.* 59.

Opſigonos, ὀψίγονος, *ſero natus*. Epitheton *dentium molarium noviſſimorum*, qui jam adultis naſcuntur, κραντῆρες, καὶ σωφρονιστῆρες, etiam dictorum. Gorr. Vide *Cranter*.

Opſis, ὄψις, apud Hippocr. ſumitur pro ipſo *oculo*, uti patet ex libello περὶ ὄψιος, & *l. 2. Prorrh.* XXVIII. 23. 27. 28. &c. vid. Foeſ. *p.* 474. Alias dicitur de ipſo ſenſu videndi, ſive

ve

ve *Viſu* nequi merito inter ſenſus quinque externos palmam ſibi vindicat, ob celerrimam perceptionem etiam ad loca maxime diſtantia pertingentem, & ſub ſpecie ſubtiliſſima comprehendentem, cujus deſcriptionem & modum vide in Phyſiologicis, præſertim etiam apud Willis *An. Brut. P.* 1. item novam *Viſionis* Theoriam tradidit alias Regiæ Societ. Angl. Socius, Wilhelm. Briggs, uti patet *ex Act. Erudit. Lipſ.* 1683. Significat quoque apud Hippoc. ὄψις externam *faciem*, ſive formam totius corporis, v. gr. ægrorum, quæ varia habetur, 4. *de R.V.I.A. t.* 53. unde & oſtentationem notat, 3. *de artic. t.* 27. Lat. quoque *viſio* pro *apparentia* accipitur. Hinc deſcribitur, quod *viſio* ſit ſupernaturalis ſpirituum apparitio, hominum oculis quodammodo conſpicua. Dorn. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Opſmetallum, id eſt, *Argentum vivum*, Rul. & Iohnſ.

Opſomanes, ὀψομανὴς, dicitur, qui aliquo cibi genere ad inſaniam uſque delectatur. Linden. *Ex. XVI.* §. 161.

Opſon, ὄψον, *Opſonium*, perperam *Obſonium*, generaliter denotat omne id, quod præter panem & vinum menſis imponi ſolitum eſt. Athenæus *l.* 7. reſtrinxit ad omnia igne cocta; ſed J. Alex. dari quoque multa cruda *obſonia* aſſeruit. Hodieque ſtrictior ſignificatio uſitatior videtur, qua dicuntur *Opſonia* illorum pleraque, quorum ratio conjunctas patitur cum alimento medicamenti vires. Plura vide apud d. Alex. *l.* 18. *Sal. cap.* 1. *ſeqq.* *Ars parandi rite Obſonia* vocatur *Obſonatrix*, Gr. ὀψαρτυκὴ, eidem *d. l.* pertinet ad *Coquinariam*. Meminit τῶν ὄψων quoque Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul.* LXIII. 37. XCI. 13. 14. Jung. Foeſ. *Oec. pag.* 475.

Opteſis, ὄπτησις. Vide *Aſſatio*. Hinc ὀπτὸς, *aſſus*. Rul. Calor excedens temperiem abuſtivam dicitur *Opteſis*, *Th. Ch. Vol. V. p.* 433. Vide & *Vol. IV. pag.* 395.

Opticus, ὀπτικὸς, *Viſorius*, ſive ad *viſum* pertinens & conferens. Ita nervi *optici*, ſpiritus *optici*, ſive *viſorii*, paſſim apud Medicos veteres & recentiores leguntur. *Optica* quoque dicitur pars Mathematicæ ſcientiæ, unde ὀπτικοὶ λόγοι, ὀπτικαὶ ὑποθέσεις, leguntur apud C. Hoffm. C. *in Galen. de V. P. n.* 551. 757. *ſeq.* *Optica* medicamenta vocantur, quæ oculis & viſui conferunt. *Opticarum* pilularum meminit Lang. *l.* 3. *ep.* 1. *c.* 8.

Opus, ἔργον, vide *Ergon*. *Opera Chymica* dicuntur vel labores, vel effectus, qui prodeunt ex laboribus. *Opus trium dierum* quid vocetur, vide *in Th. Ch. Vol.* II. *pag.* 43. *Opus* mulierum & puerorum *Vol.* III. *p.* 39. & *Vol. IV. p.* 818. & 894. *Opus* Veris, Æſtatis, Autumni, Hyemis, *p.* 13. 17. &c. *Vol.* III.

Ora, ὥρα, idem, quod φροντὶς, vel μελέτη, *curam* ſignificat, Gal. *in expl. voc. Hippoc.* C. Hoffman. *com. in Gal. de V. P. num.* 294. Unde ὡρέω, *curam gero*. Gal. *d. l.* Gorr. & Erotian. *Onom. p.* 124. *e.*

Ora, Lat. Græce dicitur ἐσχατιὰ, notat extremitatem uniuſcujuſque rei. Ita *ora* ulceris, h. e. ejus extremitas, legitur apud Scribon. Larg. *num.* 240. Vide Rhod. *in Lex. Scribon.*

Oraculum, χρησμὸς, referri poteſt inter inſomnia, & deſcribitur, quod ſit ea viſio, quam ſuperi ad aliquid agendum, vel evitandum denunciant. Caſp. Rejes *C. El. q.* 37. *n.* 3.

Orale, id eſt, *vas*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Oratio, λόγος, idem, quod *Sermo*, λαλιὰ, *Locutio*. Vide ſupra *Lalia*, *Locutio*. Eſt autem breviter compoſitio nominum (ſubintellige & verborum) Gal. *l. de ſophiſm. in verbo conting. c.* 3. *Oratio* animi ſenſum aperit & tantum non eſt animi interpres, *com.* 2. *de Humor. t.* 3. Hinc debet eſſe moderata, quæ dilucíditatem efficit, *c.* 3. *de artic. t.* 55. cum *orationis* virtus ſit perſpicuitas, vitium vero obſcuritas, 4. *de R.V.I.A. t.* 18.

Orbiculare, epitheton eſt oſſiculi quarti auditus. Vide *Cochlear*.

Orbiculus, σφαιρίον, κυκλίδιον, æquivocum eſt, diverſiſque rebus tribuitur. Ita *Orbiculi* in machinis dicuntur, qui ſtruuntur ad trochlearum motionem, quæ per ſe ſunt immobiles & collocantur in medio earum, Oribaſ. *de machin. c.* 4. *Orbiculi* quoque idem ſunt, quod *Rotulæ* in Offic. Wecker. *Ant. Gen. l.* 1. *c.* 42. *Orbiculi* etiam vocantur particulæ catenarum. *Ephem. N. C. A.* III. *Obſ.* 141.

Orbis, σφαίρα, κύκλος, etiam homonymon eſt vocabulum, variiſque rebus tribuitur. Vel enim notat figuram circularem, & ita idem eſt, quod *circulus*, κύκλος. Vide *Circulus*. Qua de cauſſa etiam tribuitur non ſolum partibus corporis rotundis: ita *oculi* dicuntur *orbes*, teſte Keuch. *in not. ad Samonic. p.* 231. ſed & totus *Mundus* dicitur *Orbis*, qui Græce κόσμος, vide *Coſmos*; & in ſpecie *Orbis terrarum*. Vel eſt etiam nomen piſcis marini, ob rotunditatem globoſam *Orbis* dicti, duriſſimi, cujus hiſtoria cum ſpeciebus & uſu traditur ab Aldrov. *l.* 4. *de piſc. c.* 15. Et egregiam *Orbis ſcutati* figuram exhibet Chiocc. *in Muſ. Calceol. ſ.* 1. *p.* 90. 91.

Orbita, τροχία, in genere ſignificat peripheriam circularem, in qua aliquod corpus rotundum locum ſuum obtinet, vel etiam ipſam corporis rotundi ſuperficiem, v. gr. *Orbita* Lunæ &c. In Anatomicis ſpeciatim *Orbita oculi* frequenter occurrit, h. e. antrum ſive cavitas illa, e proceſſibus oſſis frontis ad canthos oculi protenſis & oſſe maxillæ ſuperioris illis conjuncto conſtans. De qua *Orbita* oculi ſingularem obſervationem habet D. Ruyſchius, quod vulnus penetrans *orbitam* oculi fuerit lethale propter ſuperioris partis in illa tenuitatem, *Cent. Anatom. Chirurg. Obſ. LIV.*

Orca, ὄρκα, nomen piſcis cetacei marini Delphino ſimilis apud Rondel. & Aldrov. *l. de cetis c. 6.*

Orchea, ὀρχέα, idem, quod ὄσχεος, h. e. *ſcrotum*. Galen. *in exp. voc. Hippocr.* ubi tamen quidam codices legunt ὄρχεος. Gorr. Nobis mendoſa hæc lectio videtur. Vide *Oſcheos*.

* *Orcheſtrica*, ὀρχηστική, ſaltatoria, ſeu ſaltandi facultas, ſaltatio, quam licet ad theatra & ad ludos voluptatis gratia, nec non ob religionem in uſu fuiſſe conſtet tamen & bono habitui comparando, & ſanitati conſervandi, non parum conduxiſſe Galenus 2. de Diæt. l. 1. de cur. chr. c. p. teſtatur. Socratis etiam in convivio Xenophontis ſe ſaltatoriam tum ad valetudinem efficiendam, conſervandamque, tum ad corporis robur comparandum exercuiſſe palam profitetur. Quodnam autem ſaltationis genus hanc utilitatem præſtare poſſit, nos, ut ingenue fateamur, omnino latet. Neque enim ut ut cum Mercuriali hanc ſaltandi rationem petitis undique præſidiis intelligere conaremur, tamen nihil certi invenire, & ſtatuere potuimus. Niſi forte antiquorum ſaltatio noſtrorum ſimilis ſit, quæ in choreis adhibetur. Hæc tamen quia immoderate & intempeſtive adhibita, potius bonæ valetudini nocet. Cavendum certe mulieribus utero gerentibus, ne ulla ſaltatione utantur, monet Hippoc. l. de nat. puer. exemplo Cantatricis mulieris, quæ huc ratione uteri fœtum abjecit.

Orchilus, ὀρχίλος, idem, quod τροχίλος, nomen avis, alias *Regulus* dictæ, de qua lit. RE. Aldrov. *l. 17. Ornithol. c. 1.*

Orchis, ὄρχις, dicitur Lat. *Teſtis* vel *Teſticulus*, corpus glanduloſum, molle, album, teres, generationis pars organica. In plurali ὄρχεις, *teſticuli*. Loca, ubi Hippocr. uſus hoc vocabulo, vide apud Foeſ. *pag. 464.* Eorum vero accuratam deſcriptionem & uſum vide in ſcriptis Anatomicis; inter hos Bartholin. *lib. 1. cap. 22.* &c. adhuc curioſius delineatam *Teſtium* muſculorum ſtructuram exhibet D. Bidloo *Anat. Tabul. XLIII. XLVI.* & in ſexu fœminino Barthol. *d. l. c. 26.* Vide ſupra *Didymi*, & paulo inferius *Ovarium*.

Orchos, ὄρχος, idem, quod ταρσός & ὄρχοι, a quibuſdam dicuntur extremi palpebrarum ambitus, unde excreſcunt cilia. At ὄρχοι, plantæ ordine poſitæ, ſive *Plantarum ordo*.

Orchotomus, ὀρχοτόμος, dicitur, qui teſticulos exſcindit, uno verbo *Caſtrator*, quamvis & ad *Herniotomos* refertur. Vide *Caſtratio*.

Orcus, ᾅδης, idem, quod *Infernus*, proprie locus damnatorum, cujus ſignificatio ad forum Theologicum ſpectat. Ignis quoque ſubterraneus, quem in medio terræ copioſiſſimum æſtuantiſſimumque nonnulli credunt exiſtere, vocatur *Orcus* vel *Barathrum*. Th. Chym. *Vol. V. p. 333.* *Divinum in morbis*, ab Hippoc. excogitatum *Orcum Platonis* vel *Plutonis* appellare non veretur Helm. *tr. de Idis morbor. n. 26.* De *Orco Orphei Hermetis*, fictitiis, lege judicium Libav. *T. IV. Oper. p. 141.*

Ordeum, κριθὴ, ponitur ſine aſpiratione pro *Hordeum* paſſim apud antiquos Autores. Vide Rhod. *in Lex. Scribon.* & *Indicem Galeni Frobenian.*

Ordinatus, τεταγμένος, epitheton *pulſus*, qui pari ſemper numero paribus partibus & ſtatis ictus ſuos ſervat periodis. Gal. *de pulſ. ad tyron. c. 6.*

Ordo, τάξις. Hujus vocabuli ſignificatio aliunde nota. Quemadmodum vero *Ordo* merito admirandus eſt in natura & rebus naturalibus; ita quoque Medicis in ſuis actionibus & ſermonibus curæ cordique eſſe debet, quamvis notaverit Gal. veteres orationis *ordinem* neglexiſſe, *c. 1. de fract. t. 1. & cap. 1. de iis q. in med. t. 7.* Hodieque vero Doctores magis ſunt ſolliciti de *ordine* ſervando in tractanda & docenda Medicina. Hinc & Rolfink. non dubitavit, ſcripta ſua titulo *Ordinis ac Methodi* inſignire. Quantum in Chymicis ſitum ſit in obſervatione *ordinis*, paſſim inculcatur in eorum ſcriptis. Quare in *Indice Theatr. Chym. per Volumina l. IV. V. & VI.*

Oeclicos, ὀρεκτικός, id eſt, *appetitum excitans*, uſurpantur de medicamentis, de vino & aliis, apud Dioſcorid. *l. V. cap. 13. &* alibi.

Oreitypie, ὀρειτυπίη, *montanus labor*, unde ὀρειτύποι dicuntur, qui ex montibus ligna, lapides, & id genus alia in urbes deferunt.

Occurrit apud Hippoc. *l. 6. Epid. ſ. 3. t. 17.* Vide Gal. *in comm. ad h. l.*

Oremone ſignificare morbum ex Amato Luſitano conſtat *centur. IV. curat. 71.* & quidem deſperatum vel lethalem, ſed qualem, hariolari non licet, cum ignoretur, an vox ſit Hebræa, Arabica, an alia exotica.

Orexis, ὄρεξις. Vide *Appetitus*. A Paracelſo & Helmontio *Orexis* ſumitur pro ardore *ſtomachi* paſſim in ſcriptis eorum, quæ loca quærantur *in Indicibus*. Nobis enim non licet omnia compilare, nec libet.

Organon, ὄργανον. Vide *Inſtrumentum*.

Organopœtica eſt ars, bellicorum inſtrumentorum inventrix. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Orgao, *Orgaſmos*, ὀργάω, ὀργασμός, Latine *Turgeo*, *Turgeſcentia*, *Turgentia*. Emphatica ſane vocabula apud Hippoc. quorum propria ſignificatio eſt, ardenter appetere coitum, & deſiderio libidinis incendi, ubi ſemen turgens excretionem ſuam deſiderat & urget. Quam ſignificationem poſtea tranſtulit Hippocr. & cum hoc ejuſdem diſcipuli ad humores excrementitios, ſuperfluos & præternaturales, qui in corpore, vel hinc inde agitati, vel efferveſcentes & p. n. fermentati, ſui excretionem poſtulant. Hinc pravus humorum motus & impetus cum ſtimulo excretionis dicitur *Orgaſmus*. Verbo uſus eſt Hippocr. *1. aphor. 22. & 4. aphor. 10.* Vide Gal. *comm. ad hæc loca*. Adde Foeſ. Oec. *p. 459. ſeq.* Dieter. *num. 624.* Lind. *Ex. VII. §. 48.* Jul. Alexand. *Not. in Gal. l. 11. M. M. c. 15. & in l. 8. de C. M. S. L. c. 3.* Exercit. noſtras *de Remoris purgat. Diſp. II. §. 31. & Diſp. V. §. 27.*

Orge, ὀργή. Vide *Ira*.

Orgia, ὄργια, Hippocrati idem ſunt, quod μυστήρια, *arcana*, *myſteria*; uti patet ex *Lege illius in fine & in orat. Theſſali filii ad Athenienſ.* 144. Vid. Erot. *Onom. p. 85. f.* & Foeſ. *p. 460.*

Orgilos, ὀργίλος, idem quod ὀξύθυμος, dicitur is, qui eſt *præcipitis iræ* & acerbæ, qui leviſſima de cauſſa in iracundiam acerbam fertur, ob rationis imbecillitatem. Legitur apud Hippoc. *l. 1. Epid. ſ. 2. t. 78.* Foeſ. *p. 461.* Jul. Alex. *lib. 3. Salubr. c. 3.*

Orichalcum, ὀρείχαλκον, ὀρείχαλκον, ὀρείχαλκος. Vide *Aurichalcum*. Dicitur æs Cadmia foſſili tinctum, factitium. An tale unquam fuerit nativum & foſſile, certo non conſtat. Gorr. Libav. *Orichalcum* ex ære, cadmia fornacum, lapide calaminari & calaemo fieri, ſcripſit *S. A. Ch. lib. 7. cap. 24.* ubi etiam ſtatuit *Nativum*, quod eſt æs citrinum in Funduribus inter Mexicum & Dariem Americæ fodinas repertum. *Orichalcum nobile* parari ex argento, cupro lapide calaminari, addito ſæpius vitro vel etiam magneſia, docet idem *Tom. III. pag. 204. ſeq.* *Orichalcea fila* leguntur apud Rul. *in Lex.* Junge Jac. le Mort. *Metallurg. contract. p. 271.*

Oricia, epitheton Terebinthi, ab *Orico*, civitate Epiri, juxta quam naſcitur Terebinthus. Keuchen. *ad Sammon. p. 214.*

Oricilla, pro *Auricilla*, quemadmodum & *Ores* antique pro *Aures*.

Oricularis, *Oricularius*, pro *Auricularis*, dicitur de *Clyſtere*, de *Specillo*, apud Celſum, *l. 7. cap. 26. & 30. lib. 5. cap. 28. & lib. 6. cap. 18.* Rhod. *ad Scrib. num. 39.* Keuch. *d. l. pag. 87.*

Oriens, ἀνατέλλων, ἀνατολή, proprie dicitur de loco, vel plaga cœli, in qua ſol oritur & ſupra Horizontem aſcendit. Cui opponitur *Occidens*, quamvis Helmont. negaverit, contrarie opponi *tr. Natura contrar. neſc. num 38.* *Oriens Microcoſmi* eſt in Pyloro, Paracel. *de Colica*. *Oriens* quoque Spagyricis dicitur urina, ſal urinæ, item vitriolum, oleum rubrum, rubinus, maſculus, aries, quæ omnia ſunt ænigmata Spagyrica. Ruland. & Iohnſ.

Orificium, στόμα, fere idem, quod *Os*, *oris*, notatque meatus extremitatem apertam. Ita duo *Orificia* in ventriculo dicuntur: unum *Stomachus*; alterum *Pylorus*, Barth. *l. 1. Anat. cap. 9.* Ita vaſorum naturalium, ut ſunt venæ, arteriæ, extremitates apertæ, dicuntur *orificia*, quemadmodum & Artificialium paſſim in ſcriptis Medicis.

Originalis, *Originarius*, epitheton morborum, idem ſignificans, quod Protopathicus, Idiopathicus, Eſſentialis, de quibus nominibus alibi. Uſurpavit vero aliquoties D. Richartus Morton *in ſua Phthiſiologia, l. 2. c. 1. 2. 6. 7. &c.* de Phthiſi pulmonari a mala diſpoſitione pulmonum primo inſtanti dependente.

Origo, ἀρχή, idem quod *Initium*, *principium*. Vide *Initium*.

Oriolus, χλωρεύς, idem, quod *Picus*, *nidum ſuſpendens*, cujus deſcriptio legitur in Aldrovand. *l. 12. ornithol. c. 39.*

Orion, ὠρίων, nomen proprium Deaſtri gentilis habiti pro filio Jovis, Neptuni & Mercurii; de quo Poetæ fabulantur, ictu ſcorpii periiſſe, cum Dianæ vim inferre conaretur. Keuchen. *ad Samonic. pag. 265.* Tranſlatus deinde inter ſidera, & mentio illius fit in ſacris Literis. Hujus operationem in cadaver lupi eſſe, generare ſerpentes, finxit Pa-

Paracelſ. de Peſtilit. tr. 1.

Orionius, id eſt, urinoſus. Dicitur de ſpiritu urinæ, vel ſale urinæ. Unde Orionium Zwingeri vocatur, quod eſt Tertius Orionis ſpiritus fixus, qui ex craſſiore ſalſioreque parte lotii evocatur. Libav. S. A. Ch. lib. 8. cap. 29.

Orix, ſitibundæ Ægyptiæ feræ nomen, quæ mœſta & quaſi ſupplex caniculæ ortum intuetur & lachrymabunda illius æſtum deprecari videtur, Lang. l. 2. ep. 2.

Orizeum, idem, quod Aurum. Hinc Orizeum foliatum aurum in tenuiſſimas bracteas malleo cuſum. Orizeum præcipitatum eſt aurum in crocum ſuum redactum, adminiculo Croci Mercurii. Dorn. Rul. & Iohnſ. Orizeus liquor Paracelſo dicitur liquor ex auro præcipitato paratus, cujus deſcriptio habetur Paragraph. lib. 11. §. 3. & meminit ejus aliquoties alibi in illis libris. Orizeus color, eſt flavedo in oculis aut urina, cujus etiam paſſim mentionem fecit idem.

Orizon æternitatis (pro Horizon) eſt virtus ſupercœleſtis. Dorn. in Dictionario Paracelſ. Vide Horizon, ex Theophr. l. 2. de vit. long. c. 2.

Orms, id eſt, gallina. Rul. & Iohnſ.

Ornamentum, κόσμος, dicitur de partium pulchritudine, quæ quandoque obſcuratur ab earum utilitate, Galen. lib. 11. de V. P. cap. 13.

Ornithias, ὀρνιθίας, nomen venti Aquilonaris frigidi, verno tempore ſpirans, quando aves & hirundines rurſus adveniunt. Legitur apud Hippocrat. lib. 7. Epid. LI. 2. Foeſ. pag. 462.

Orobion, ὀρόβιον, ſignificare videtur Ervi farinam, apud Hippocr. lib. 1. de morb. mul. CXXIII. 22. apud Erotianum eſt adjectivum, & redditum per ruffum, aut æquale orobo, ἶλον ὀρόβιον, verrucca ruffa aut orobo ſimilis, Onomaſt. pag. 84. d.

Orobo eſt vitrum metallinum. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Oroboeides, ὀροβοειδὴς, orobo ſimilis, dicitur de ſedimentis urinæ fulvi coloris, quæ hepatis colliquationem indicant, Galen. cap. 5. in 6. Epid. t. 14. & 4. aphor. 76. Foeſ. pag. 463.

Orogamo eſt Aurum. Rul.

Oros, ὀρὸς: Vide Mons. Dicitur & a quibuſdam τὸ πεδίον, h. e. pars tota pedis ſuperior, quam alii πολυοστέον appellant, i. e. multorum oſſium. Caſtell. Gorr.

Orphnodes, ὀρφνώδες, tenebricoſus, ab ὄρφνη, tenebræ. Legitur apud Hippocr. 3. prognoſt. t. 30. & 33. Gal. c. 4. in 6. Epid. t. 4. Jung. Foeſ. p. 464. Erot. p. 79. e.

Orphus, ὀρφὸς, vel ὀρφὸς, vocatur piſcis quidam, ſive litoralis ſive marinus: cujus deſcriptionem & uſum in cibis vide in Aldrov. l. 2. de piſc. c. 11.

Orrhagogon, ὀῤῥαγωγὸν, h. e. Seriducum: Epitheton purgantium, quæ alias Hydragoga vocantur. Utrumque Græcum & Latinum legitur apud D. D. Wedel. Am. Med. de Elaterio & Soldanella lib. 11. ſect. 1. cap. 5. pag. 252.

Orrhodeo, ὀῤῥωδέω, ſignificat metuo, formido, & occurrit apud Hippocrat. lib. 2. Prorrh. XX. 4. lib. 2. de fract. t. 65. & ſ. 3. t. 17. l. 1. de morb. XLII. 1. XCVI. 24. Jung. Erot. Onom. pag. 83. a. & Foeſ. Oec. p. 463. ſeqq.

Orrhopiſſa, ὀῤῥόπισσα, quaſi ὀῤῥὸς πίσσης, eſt picis liquidæ ſeroſum excrementum, picis veluti ſerum. Hoc legitur apud Hippocr. l. de Ulcer. IX. 12. Vide Erotian. p. 82. ſ. Gorr. in def. Dicitur & πισσανθος.

Orrhopygion, ὀῤῥοπυγίον, rectius ὀῤῥοπύγιον, ultima pars ſpinæ, qua vertebræ deſinunt. Maniſeſtius in avibus, quam in homine. Gorr. Illud in præpinguibus & altilibus grandius redditum gulæ placuiſſe, & præſertim militum, teſtatur Bruyerin. de re cibar. l. 15. c. 18.

Orrhos, ὀῤῥὸς, Lat. Serum, i. e. aquoſa portio lactis & ſanguinis. De illo Hipp. l. 4. de Morb. XXV. 28. XXVI. 9. de hoc Gal. l. 5. de V. P. c. 5. & alibi. Serum hoc ſanguinis uti per ſe eſt ὄχημα, ſive vehiculum; ita per accidens & ex longiori mora degenerans fit excrementitium, & urinæ aliorumve liquidorum excrementorum materia. Plura de Sero ſanguinis vide in Schenkii tract. h. tit. item apud Willis de febrib. c. 1. ubi & de ſero lactis egregie diſſeruit. Serum excrementitium etiam Ichoris nomine venit. Vide Ichor.

Orrhos, ὄῤῥος, in penult. acuto notata ſignificat vel oſſis ſacri extremum, ad caudam uſque protenſum; quod & ὀῤῥοπύγιον dicitur, teſte Gal. exeg. Hipp. vel Perinæum, ſive lineam ſubter penem medium ſcrotum interſecantem, & per τάυρον ad anum uſque tendentem; quæ & τράμις dicitur ex Ruffo, Polluce, & Heſychio. Caſt. Foeſ. p. 463. ab orrhos etiam eſt ὀῤῥώδης, quod Gal. definit, quod ab orrho protenditur exeg. Hipp.

Orthochemiſta, idem, quod verus in Chemia artifex. Georg. Thomſon in Explicatione quorundam terminorum Artis Acui ſuæ Magneticæ præmiſſa.

Orthocolon, ὀρθόκωλον, quaſi rectus articulus, eſt

eſt articulationis vitium, quando ob durum aliquem tumorem muſculi partem inflectentes non ſequuntur; ſed articulus perpetuo tendi- tur, nec inflecti poteſt. Galen. ſcripſit ὀρθόκωλον, 3. de artic. t. 100. Verum Foeſ. priorem lectionem approbat, quamvis C. Hoffm. in ſuis Notis ἀνεκδόποις ad h. l. & poſteriorem lectionem non penitus rejiciat, cum videatur eſſe argutior compoſitio, ſi τῷ ὀρθόπῳ apponatur ad latus ἡ κυλλόπης.

Orthodoron, ὀρθόδωρον, menſura eſt apud Græcos, qua rerum intervalla metiuntur. Eſt autem totum id ſpatium, quod inter primam palmæ partem, καρπὸν Græci dicunt, & extremum medium dicitur interjacet. Sic enim Pollux & Heſychius interpretantur. Continet autem digitos circiter undecim. Latine *rectus palmus* dici poteſt. Gorr.

Orthomethodus, ὀρθομέθοδος, vocatur G. Thomſon. *d. l.* via regia aperta ac brevis, ſive recta docendi, aut aliquid præſtandi ratio.

Orthopnœa, ὀρθόπνοια, quaſi *rectam ſpirationem* dixeris, eſt magna ſpirandi difficultas, ut non aliter ea fieri poſſit, quam recta cervice & thorace elato; quod etiam iis accidit, qui velociter cucurrerunt. Qui ſic affecti ſunt, dicuntur ὀρθοπνοϊκοὶ, quia decumbentibus ſuffocationis periculum ob anguſtationem aſperæ arteriæ imminet, vixque erecta cervice ſufficiunt, dorſo nulli rei innixo. Cauſſam hujus vide in *Aſthma*. Meminit Hippoc. *l. 7. Epid. VI. 6.* Junge Gal. *c. 4. de R. V. I. A. t. 21. & c. 2. in 1. Prorrh. t. 54.* Foeſ. *p. 461.* Qui inflammationem vel pulmonum, vel faucium quoque cauſſam agnoſcunt, confundunt Peripneumoniam, aut Anginam cum *Orthopœna*.

Orthos, *Rectus*, opponitur *Curvo*. Ita Vena recta legitur apud Hipp. *5. aph. 68.* Vide Dieter. *n. 625.* Vide *Rectus*.

Orthoſtaden, ὀρθοςάδην, adverbium apud Hipp. quod ſignificat in *erectum ſtando*, ſive more eorum, qui erecti ſtant: Et dicitur vel de exacte ſanis, qui ſtant, ambulant, ſuiſque negotiis præſentiam ſuam accommodant, Lind. *Ex. XIII. §. 22.* vel de leviter ægrotantibus, qui nondum decumbere coguntur: in qua ſignificatione ſumſiſſe videtur Hipp. *l. 1. Epid. ſ. 1. t. 10. ſ. 2. t. 12. 22. 41. ſ. t. t. 65. 66.* Vide Galen. *com. ad locum primum Hipp.* Verbum ὀρθοςατεῖν, *erecte ſtare*, occurrit *l. 2. Epid. ſ. II. 93.* Adverbium illud opponitur τοῖς κατακειμένοις, *decumbentibus* vel *Clinicis*, de quibus ſuo loco.

Ortus apud Latinos ambiguam obtinet ſignificationem. Vel enim dicitur de loco, ubi ſol & ſidera aſcendunt ſupra noſtrum Horizontem. Et ita idem eſt, quod *Orriens*: de quo p. ſuperius: vel de motu ipſo ſolis & ſiderum, quando ſupra Horizontem aſcendunt, Gr. ἀνατολὴ, vel ἐπιτολὴ. *Ex. XI. §. 178.* vel idem eſt, quod origo, initium, principium, *Generatio*, Gr. ἀρχὴ, γένεσις; de quibus etiam ſuis literis. Ita Helmont. tractatum inſcriſit *Formarum ortus*; quem nonnulli modernorum imitantur, & *Morborum ortum* dicunt pro generatione. In opere Lapidis Philoſophici *Ortus Solis Myſticus* dicitur, quando ex caligine, & nigredine paulatim fit mutatio in albedinem. Libav. *Tom. II. Oper. p. 142. 373.*

Ortygometra, ὀρτυγόμητρα, q. d. *Coturnix grandior*, unde & vernacule *Rex Coturnicum* vocatur, nomen avis, cujus deſcriptio habetur apud Aldrov. *l. 13. Ornith. c. 23.*

Orvietanus, cognomen Agyrthæ vel Circumforanei, alias *Hieronymus Ferrantes* dicti, qui inventione alicujus *Antidoti* ſingularis vel Electuarii Alexipharmaci claruit contra omnia venena. Is enim primus auſus fuit publico foro deglutire inquotum ſibi quodlibet toxicum, teſte Helmont. *tr. Tumul. peſtis §. Hippoc. redivivus.* Vide & Rhod. *ad Scribon. num. 144.* Rolf. *O. & M. M. Sp. l. 11. ſ. 2. c. 8.* Deſcriptio Electuarii legitur apud Schrod. *l. 2. c. 51.*

Oruo, ὀρύω, id eſt, *irruo*, impetum facio, irrumpo. Legitur apud Hipp. de menſibus ſurſum impetum facientibus, *lib. 1. de morb. mul. LXIX. 5.* vide Foeſ. *p. 463.*

Oryza, ὄρυζα, de genere frugum eſt, mediocriter alit, & vim quandam adſtringendi habet, qua ventrem modice ſiſtit. Vide Galen. *l. 1. de Al. fac. c. 17. & l. 8. de S. Fac. §. Oryza*, *l. 8. de C. M. S. L. c. 4.*

Os, Genit. *Oris*, Gr. ϛόμα, proprie duobus modis accipitur: primum de eo ſpatio, quantum diducta labra patent: Deinde de toto illo ſpatio, quod dictis labris ad imas uſque fauces interjacet, in quo dentes, palatum, lingua, gurgulio & tonſillæ duæ continentur, quarum omnium partium una tunica, eſt etiam naribus communis. Hæc Gorr. & Caſtell. Eſt prima nutrimenti ad ventriculum via, & vocis inſtrumentum. Aperitur & clauditur. Ejus deſcriptionem vide apud Barth. *l. 3. Anat. c. 11.* Et quid multis? Qui, quid ſit ϛόμα, vel *os*, neſcit, *os* non habet, Dieter. *n. 791.* *Oris ſine lingua* perfecte loquentis deſcriptionem a Jacobo Roland. de Bellegad Gallice, & a Carolo Reigero Latine tranſlatam vide *in Eph. N. Cur. Ann. II. p. 359. ſeqq.* *Oris tartarus*, qui dentibus adhæret, vocatur Para-

cel-

celſo, *Paramir. l.* 3. *tr.* 2. Porro vocabulum *oris* ſolet etiam transferri ad alia, & notat meatus vel cavitatis, vel vaſis initium & aditum, eſtque idem, quod *orificium*, *oſtium*. Ita *os* ventriculi, vel ſtomachi apud Helmont. legitur *tr. Tum. Peſtis* §. *Proprietas peſtis*. *Os* uteri frequenter legitur apud Hipp. 5. *aph.* 46. *lib.* 1. *de morb. mul. LX.* 2. *l.* 2. *IX.* 17. Vide Foeſ. *p.* 588. Rolf. *de Part. Genital. P. II. c.* 43. Ita & in artificialibus dicitur *os* fornacis, *os* vitri, *os* ſpiritale, pro *orificio*. Rul.

Os, Gen. *Oſſis*, ὀστέον, ὀστῦν, pars corporis organica duriſſima atque terreſtris naturæ, cujus hiſtoriam, differentias, catalogum, prolixius vide in ſcriptis Anatomicis Hipp. *de oſſium natura*, Gal. de *Oſſibus*, ſpecialiter etiam apud Barth. *libell.* 4. *Anat.* ubi integram ὀστεολογίαν propoſuit. Junge & Foeſ. *Oec. p.* 464. *ſeqq.* Dieter. 629. Inter *Oſſa* unum peculiari nomine eminet, quod ἱερὸν, *ſacrum*, quod ſit omnium in ſpina maximum. Antiqui enim magnum *ſacrum* vocarunt. A Galeno late & ſtricte ſumtum: Late, quatenus *os coccygis*; Stricte pro ea ſaltem parte, quæ revera ſacra eſt, h. e. magna & lata, qua etiam cum *oſſe Ilio* per ſynathroſin conjungitur. Hujus deſcriptionem ulterius vide apud Barthol. *d. l. c.* 15. *Oſſa* in genere ſunt totius corporis fundamenta, ſuſtentacula & munimenta; quodque parietes & trabes in domibus; in tentoriis pali; in navibus carinæ præſtant, hoc in corporis humani fabrica *oſſium* præbet ſubſtantia, verbis Veſalii *in Anatom. Oſſa officinalia* lege apud Schroder. *l.* 2. *c.* 26. *Oſſa* quoque pro amuletis collo appendiſſe, teſtatur Keuch. *ad Samonic. p.* 274. *Oſſiculum* diminutivum eſt *os* parvulum, qualia ſunt *oſſicula*, in meatu auditorio, *oſſiculum* in corde, &c. *Oſſa* emolliendi modum docuit Dionyſ. Papinus Reg. Societ. Angl. Socius, & mentio fit *in Act. Erud. Lipſ.* 1682. De *oſſium* mollitie præternaturali & flexilitate legatur ſtupenda obſervatio a D. Daniele Prottennio Med. Helſing. notata *in Act. Haſn. Vol. III. obſ.* 24.

Oſcealis, rectius *oſchealis* ab *oſchion*, dicitur *Hernia ſcroti*, Galeat. de S. Sophia *ad Rhaſ. l.* 9. *c.* 89. *fol. m.* 83. *b.*

Oſcheon, ἄσθμα, idem, quod *Aphthæ*, vide ſupra lit. A. Keuchen. *d. l. p.* 142.

Oſcheon, ὄσχεον, ὄσχεος & ὄσχη, *ſcrotum* ſignificat. Eſt *burſa* vel marſupium, teſtes continens multis rugis præditum, in infima parte lineam habens ſecundum longitudinem excurrentem, quæ Sutura vocatur. Vide Barth. *l.* 1. *Anatom. c.* 21. Rolf. *de Part. gen. P.* 1. *c.* 14.

Dicitur & *ſcortum*. Loca Hippocr. vide apud Foeſ. *p.* 465. Inde dicta eſt *Oſcheocele*, ὀσχεοκήλη, *Hernia ſcroti*, in quæ ob rupturam, aut læſionem aliquam inteſtinum, aut omentum in ſcrotum delabitur. Linden. *Ex. IV.* §. 45. ὄσχεα quoque dictos fuiſſe palmites vitium botris onuſtas, quas in feſto Sciradòs Palladis Athenienſium ephebi detulerunt, teſtatur Lang. *l.* 1. *ep.* 58. Galeno *in exeg.* ὄσχεον, ſi vera eſt lectio, quam Foeſius ſollicitat, eſt flexuoſa & pampiniformis circa os uteri, eminentia, quæ alias ἀμφίδιον & λέγνα appellatur, ab ὄσχος vel μόσχος, palmes vel vitium malleolus.

Oſcillatorius motus dicitur apud Borellum *de motu animal. part.* 2. qui in horologiis rotarum motum dirigit, regulat ac contemperat æquitemporaneis itibus ac reditibus ſuis. Et talem quoque locum habere exiſtimat in ſanguine per aerem inſpiratum æqualibus portionibus illi commiſtum, elaſticitate ſua ſpirituum motum regulantem & moderantem, quod tamen negare non dubitat celeberr. D. D. Bohn. *in Circulo Anatomico Phyſ. Progymn. IV. p. m.* 68.

Oſcitatio, χασμη. Vide *Chaſme*.

Oſculum æquivocum eſt. Vel enim diminutivum eſt ab *ore*, Gr. στόμιον. Ita *oſcula vaſorum*, i. e. extrema orificia arteriarum & venarum ſæpe leguntur in ſcriptis Medicis. Vel ſignificat impreſſionem labiorum in alterius vel os, vel frontem, vel aliam corporis partem. Dicitur & *baſium*, *ſuavium*, φίλημα, eſtque ſymbolum amoris. Tale *oſculum* fieri aliquando cauſſam contagii Venerei, ſive morbi Gallici, demonſtravit Foreſt. *l.* 32. *Obſ.* 9. *in Schol.* Ita mulierem Turcicam, e baſio, quod fervo febre maligna extincto amoris ſtimulo infixerat, morbum ſibi contraxiſſe cum ſummo vitæ periculo notavit, eamque curaſſe ſcripſit D. Vitus Riedlin. *Lin. Med. Ann. II.* 1696. *m. Jan. Obſ.* 25. *p.* 40.

Oſcus Paracelſo dicitur *Scrotum*, in quo teſticuli continentur *l. de Ulceribus c.* 54. & paſſim alibi, *in libris de Tartaro. Fragment. ad h. l.* Haud dubie corruptum vocabulum a Græco ὄσχος.

Oſis, ὦσις, dicitur *pulſio*, impulſio, *truſio*, idem, quod ὤθησις. Uſurpatur ab Hipp. de vertebræ propulſione introrſum facta, quæ fit cauſſa anginæ 3. *aph.* 26. & *l.* 2. *Epid.* Vide Dieter. *n.* 947. Sumitur etiam aliquando pro *expulſione*. Hinc nonnulli ὤσιν tribuerunt purgantibus, quod expellendo operentur, v. g. Joubertus *in Paradoxis*, uti videre eſt *in Diſp. noſtra de Purgationis modo ac viis ad alvum, addita Remoris Purgationis th.* 3. & 10. *ſeq.*

Oſme,

Oſme, ὀσμὴ, idem, quod ὀδμή. Vide Odor.

Oſoror, id eſt, Opium. Ruland. & Iohnſ. in Lex.

Oſphreſis, ὄσφρησις. Vide Odoratus.

Oſphys, ὀσφὺς. Vide Lumbus.

Oſprion. ὄσπριον, idem, quod θυμήτριον, legumen. Cereale. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 92. Gal. l. 7. M. M. c. 6. Vide J. Alex. in not. ad h. l. Stricte tamen ὄσπριον ſignificare fabam, ceu primarium, inter legumina, ex Athenæo & Clemente Alexandrino notarunt Mercurial. l. 4. V. L. c. 5. Foeſ. Oec. p. 461.

Oſſa paralleli eſt univerſale medicamentum in podagra. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Oſſiculum. Vide Os, Gen. oſſis.

Oſſificatio dicitur de partibus natura molli-bus in duritiem oſſeam degenerantibus, qualem plane ſingularem obſervationem habet Ruyſch. Cent. Anat.-Chirurg. Obſerv. LXIX. de valvulis cordis oſſeis factis & in totum coalitis, hinc etiam oſſificationis nomen ibi reperitur. Ita & ſeq. obſervatione portio Venæ Portæ oſſeæ factæ recenſetur & exhibetur fig. 58.

Oſſifraga, Oſſifragus, primum eſt nomen avis fere ad Aquilas pertinentis, ita dictæ, quod oſſa ex alto in rupes demiſſa frangat, Gr. φήνης, & φηνὴ, vocatur, cujus deſcriptio habetur cum uſu in Medicina apud Aldrov. l. 2. Ornithol. c. 11. Deinde eſt nomen Lapidis, qui alias Oſteocolla appellatur. Vide hoc vocabulum paulo inferius.

Oſſiſana dicitur Lapis fabuloſus olim prope Spiram & Darmſtadium repertus miraculoſus in conglutinandis oſſibus ruptis vel fractis, propter conſignationem ejus magicam, uti ſcribit Crollius de ſignatur. intern. rerum, & ex hoc Hartmannus. An fortaſſis idem cum Oſteocolla ſive lapide oſſifrago, de quo p. p. vide Oſteocolla.

Oſſivorus eſt epitheton Tumoris alicujus peculiaris in femore obſervati apud Ruyſch. Ob. ſerv. Anat. Chir. Cent. I. O. 81. qui a mala oſſis conſtitutione præſertim per colliſionem aut graviorem lapſum dependente ortum ducit. Dicitur & ibidem Spongioſus. Vide Spongoides.

Oſtagra, ὀστάγρα, inſtrumentum Chirurgicum, quo oſſa vel attolluntur, vel deprimuntur, vel omnino loco moventur, Gorr. Gal. l. 6. M. M. c. 6.

Oſteocolla, ὀστεοκόλλα, dicitur lapis fixiſſimus, albo cinereove colore oſſis figuram referens. Dicitur lapis oſſifragus, quia celebratur ad oſſa cito glutinanda. Uſus internus & externus. Legatur Schr. l. 3. c. 8. num. 15. Fr. Hoffm. in Clav. ad h. l. Valde ejus virtutem commendat quoque Helmont. tr. Confirmatur morb. ſed. in an. ſenſit n. 17. circa fin. item tr. Adit. præcluſ. ad condum. n. 12. Videatur etiam de ejus viribus, uſu & abuſu Hildan. Cent. 1. Obſ. 90. 91. Cent. 3. O. 90. Cent. 5. O. 86. De cujus origine, loco & natura hiſtoriam tradidit Joh. Chriſtoph. Becmannus in Epiſtola ad Henr. Ol. denburgium, quæ habetur in hujus Actis Philoſ. Ann. 1668. menſ. Septembr.

Oſteocopos, Oſtocopos, ὀστεοκόπος, ὀστοκόπος, laſſitudinis ſpecies eſt, in qua partes, quæ in alto corpore ſunt poſitæ, ut muſculi circa oſſa poſiti & tendines oſſibus adhærentes ex nimio motu contuſionis, vel inflammationis ſenſum habent; unde ex penitiore ſenſu intimarum partium videtur, quod circa oſſa moleſtia & affectio hæreat. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 2. Gal. l. 3. de San. tu. c. 5. l. 2. de ſympt. cauſſ. c. 5. Adde Foeſ. p. 464. Lang. l. 1. ep. 2. & l. 2. ep. 14. ubi oſtendit, eſſe ſymptoma ſingulare Luis Venereæ, id quod & Caſtellus notavit, Keuchen. ad Sammonic. p. 268. ubi & Hoſtocopos in libro avito legi monuit. Scorbuti quoque ſymptoma eſſe, docet experientia.

Oſteologia, ὀστεολογία, h. e. doctrina vel tractatio de oſſibus. Legitur apud D. Bidloo Part. VI. Anatomiæ, in qua a Tab. XXCVII. ad finem oſſium figuræ accurate delineatæ conſpiciuntur.

Oſteon, Oſtun, ὀστέον, ὀστοῦν. Vide Os.

* Oſteoſarcoſis, ὀστεοσάρκωσις, eſt lenta & tacita oſſium emollitio, qua cartilagineam imo etiam carneam naturam adipiſci videntur. Quamvis ab aliis cauſis hæc affectio oriri poſſit, tamen hanc a lue venerea frequentiſſime produci plurimi, & graviſſimi auctores teſtantur, inter cæteros Joann. Fernel. de abd. rer. cauſ. l. 2. c. 9. Jacob. Holler. Obſer. 7. Dominic. Gagliardi Romæ Profeſſor. Anatomic. Anat. oſſ. p. 2. obſ. 3. Ludovic. Petit Chir. Pariſ. Maladies de os, tom. 2. Cap. 17.

Oſtracitis, ὀστρακῖτις, ſpecies Cadmiæ factitiæ, quæ in fornacum locis humilioribus ex craſſa materia fit, & ſuperficie teſtam repræſentat. Gorr. Vide Cadmia.

Oſtracodermon, ὀστρακόδερμον, dicitur omne animal, cui pro cute teſta eſt, Galen. l. 1. de Al. fac. c. 1. & l. 3. c. 33. Lat. Teſtaceum; aut, cum Scaligero, Teſticorium. Lind. Ex. V. §. 41. Teſtaceorum omnium ſpecies deſcriptas cum uſu vide apud Aldrov. l. 3. de Exanguibus h. tit.

Oſtracon, ὄστρακον, ſignificat teſtam figulinam, cujus uſus etiam eſt in Medicina, præſertim ad fotum. Hippocr. lib. 2. de morb. XLIV. 17. l. de

l. de nat. mul. XXIV. 193. 204. Hinc vaſa ὀςρά-κια ἢ ὀςράκινα, *teſtacea* vel *figulina* vocantur Hipp. *d. l. Cl.* 12. *l.* 2. *de morb. mul.* LXXII. 14. Vide & Galen. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Oſtracon.*

Oſtrea, *Oſtreum*, ὄςρεον, (non ὄςρεον, quod idem eſt, cum ὀςρακοδέρμῳ, ſive teſtaceo, Lin-den. *d. l.*) eſt ſpecies animalis teſtacei, eſtque *concha marina*, ex genere rotundarum. Harum uſus hodieque adhuc viget in menſis lautiori-bus. Olim in principio cœnæ fuiſſe adhibi-tas, teſtatur Mercurial. *l.* 4. *V. L. c.* 11. Ea-rum prolixiorem deſcriptionem cum uſu in ci-bis vide apud Aldrov. *l.* 3. *de Exanguibus c.* 66. *ſeqq.* Schrod. *l.* 3. *cl.* 3. *n.* 85. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 14. *ſ.* 1. *c.* 14. *Oſtrei* Anatomen accu-ratam tradidit Williſ. *tract. An. Brut. P. I. c.* 3. *Oſtreas* ſine capite vivere, ex Plinio notavit C. Rejes *C. El. q.* 31. *n.* 7.

Oſtrites, idem, quod *Oſteocolla*, teſte Schrod. *alleg. ibidem loco*.

Oſtritium, *Oſtrutium*, nomen eſt herbæ, de qua videantur Botanici. *Oſtritii* vero *Minera-lis* quoque meminit Parac. *l.* 8. *de cur. morb. Gal. c.* 1. in cura lubrica, quamvis non expli-cet, quid intelligat per illud.

Oſtun, ὀςοῦν, idem, quod ὀςέον. Vide *Os*.

Ota, ὦτα, *Aures*. Sing. οὖς, *Auris*. Vide *Aures*.

Otalgia, ὠταλγία, generaliter dicitur omnis *Dolor aurium*; ſtricte vero is, qui in profun-do meatus auditorii percipitur. Gal. *l.* 2. *M. M. c.* 2. & *c.* 3. *in prognoſt. t.* 13.

* *Otalgica* ſunt medicamenta, quæ aurium dolori leniendo tollendoque ſunt idonea ab ὠταλγία, dolor auris.

Oteile, ὠτειλή, apud Hippocr. ſignificat & *vulnus*, & *cicatricem*, notante Gal. Uſurpa-vit Hipp. *l. de artic. t.* 44. 45. & 56. (vide Gal. *in comm. ad hæc loca*) *l. de cap. vuln.* XIX. 3. Adde Foeſ. *p.* 694. addit autem Ga-lenus *in exeg. Hipp.* non tantum cicatricem notare, ſed etiam ulcera ἕλκη, dici ὠτειλάς.

Otenchytes, ὠτεγχύτης, *Sypho auricularis*, di-citur inſtrumentum Chirurgicum, vel *ſpecil-lum*: quo aliquid in aures infunditur. Celſus *ſtrigilem* vocat, *l.* 6. *cap.* 7. ubi Foeſ. mavult legi *ſtriglen*. Alias & *Clyſteres auriculares* vo-cantur ὠτεγχύται, Galen. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. Vide Foeſ. *p.* 693. Rhod. *ad Scribon. n.* 39. Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab.* XIII. *fig.* 3.

Othani, eſt *Mercurius Philoſophorum*. Rul. *in Lexic.*

Othone, ὀθόνη, *linteum*, & ὀθόνιον, panni-culum vel *faſciam e linteo factam* ſignificat; hoc legitur apud Theophraſt. *l.* 7. *Hiſt. plant. c.* 3. *circa finem*. Ὀθόνια pro vinculis vel fa-ſciis uſurpavit Hipp. *de fractur. ſect.* 1. *c.* 30. 31. exponente ita Palladio *in Scholiis ad h. l.* Jungatur ſi extra oleas vagari libet, B. D. Henr. Mulleri *Medit. Paſſional.* 92.

Oticos, ὠτικός, dicitur de eo, quod ad au-res pertinet, v. g. ὠτικὸς κλυςὴρ, Clyſter *au-ricularis*, ὠτικὸν φάρμακον, medicamentum *au-riculare*. Gorreus. De Medicamentis *Oticis* egregie quoque diſſeruit Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part.* II. *ſect.* 1. *c.* 9. *p.* 560. *ſeqq.*

Otis, ὠτὶς, etiam apud Xenoph. per ο, ὀ-τὶς, ſcribi, teſtatur Gal. Eſt nomen avis in Thracia & Macedonia frequentis, quæ alias *Gradipes & Avi tarda* vocatur, ejuſque deſcri-ptio cum uſu habetur in Ald. *l.* 13. *Ornithol. c.* 12. Meminit & Hipp. vetando ejus uſum in Epilepſia, *l. de morb. ſacr.* II. 14. Jung. Erot. *O-nom. p.* 82. Foeſ. *Oecon. p.* 694. De *Otidis* intera-neis accurate deſcriptis legi etiam poterit in Pæonis & Pythagoræ *Exercit. Anatomico Me-dicis Exerc.* 44. *epiſtola poſterior & prior Ex.* 45.

Otites, ὠτίτης, epitheton digiti proximi mi-nimo, qui *Auricularis* dicitur Gorr.

Otorrhytos, ὠτόῤῥυτος, dicitur Hippocr. cui aures fluxione & deſtillatione tentantur *l.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 3. Linden. vero legit ὠτόῤῥυπος a ῥύπος, ſordes. Utraque lectio convenit.

Otus, ὠτός, avis dicitur noctuæ ſimilis, pin-nulas circa aures habens. Dicitur & *Aſio*: De-ſcriptionem & uſum vide apud Ald. *lib.* 8. *Or-nithol. c.* 3. ex Ariſtotel. *l.* 8. *H. A. cap.* 12.

Ova medica. Cucurbitæ ſtrictiores a forma ovali, Merc. *l.* 2. *c.* 2.

Ovarium, terminus eſt recens Anatomicus, ſignificans congeriem globulorum, vel veſi-cularum, liquorem feminalem continentium, in teſticulis muliebribus, hodieque a Kerkrin-gio, Stenone & aliis inventorum, ita ut eli-xa etiam illa *ova* condenſentur ad vitelli ſi-militudinem. *Ovaria* cum *ovis* humanis egre-gie delineata conſpici quoque poſſunt in D. Bidloo *Atom. Tab.* LIII. & LVII. *fig.* 1. & 2. Nihilominus e noviſſimis viviparorum ex ovo generationem in dubium vocare auſus eſt Joh. Hieron. Sbaragli D. Bonon. *in peculiari tractatu De Viviparorum generatione Scepſis ſ. Dubia*, *inſcripto*: negans eſſe vera ova, ſed ſolum veſiculas, neque conceptum in Tubis aut Ovario fieri. Enimvero num ipſius dubia tantum habeant ponderis ad aliorum Anato-micorum demonſtrationes ſenſuum fide con-firmatas infringendas, valde adhuc dubitatur. Videatur D. D. I. M. Hoffmanni *Ideæ Machin. Hum.*

Hum. ſect. XII. §. 9. ubi etiam publicam diſſertationem promiſit. Nos litem hanc, cum præter noſtri inſtituti ſi rationem, non facimus noſtram. An vero ova illa conſtituant τὸ κύημα, ſive conceptum & a femine maſculo fœcundentur, & actuentur? & an hoc in ipſa uteri cavitate, an vero in tubis, aut harum alterutra fiat? adhuc valde controverſum eſt; nec eſt hujus loci, nec inſtituti, ventilare. Vide Barth. *l.* 1. *Anat. c.* 26.

Oviductus, idem, quod *Tuba Fallopii*, canalis ob vario ad uteri fundum excurrens, per quem τὸ κύημα, ſive ovulum tranſit in cavitatem uteri. Vide *Tuba*.

Oviparum, ᾠοτόκον, eſt epitheton animalis, quod ad propagandam ſpeciem ſuam ova gignit & excludit, ad differentiam *Viviparorum*, de quo vocab. vide infra ſuo loco, quamvis natura aliquando etiam extraordinarie aliquid præſtet: Imo ſecundum recentiorum opinionem ſano ſenſu omnia *Ovipara* etiam dici poſſe ſupra in voc. *Oon* indicavimus.

Ovis, ὄις, πρόβατον. Vide *Ois*.

Ovum, ᾠόν. Vide *Oon*. Quibus addi debet, quod *Ovum philoſophicum* quoque dicatur inſtrumentum ſublimatorium, pro ſublimatione Mercurii, cujus figura exhibetur in Fr. Hoffmann. *Clav. ad Schröd. p. m.* 317. ubi ſcripſit lapides etiam quoſdam in Haſſia repertos, minera Martiali ſcatentes, & aeri humido expoſitos in ſal Vitriolinum abeuntes, vocari *ova philoſophica*. *Ovum* dicitur etiam *cephalalgia*, vel *capitis dolor*. Valeſc. de Tar. Philon. *Pharmac. l.* 1. *c.* 7. ex Avicenna.

Oxalme, ὀξάλμη, *miſtura ex aceto & ſale* parata, cujus meminit Dioſcorid. *l.* 5. *c.* 23. Gal. *l.* 14. *M. M. c.* 3. Vocantur & *Muria acida*, ejuſque deſcriptio & virtus legi poterit in *Theatr. Chym. Vol. I. p.* 608. ubi ridiculum, quod inter medicamenta Chymica referatur, cum quilibet Corydon parare poſſit hanc miſturam. Eſt & conditura Braſſicæ, Foreſt. *l.* 4. *Chir. obſ.* 5. *Schol.*

Oxelæon, ὀξέλαιον, dicitur *compoſitio ex aceto & oleo*, apud Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 7. & *l.* 2. *c.* 2. Vide Foreſt. *d. l.* 6. *O.* 39. *Sch.* Sed & intrinſece ſumitur pro conditura quadam *lib.* 2. *de Al. Fac. c.* 33. Jul. Alex. *in com. ad h. l.*

Oxines, ὀξίνης, vinum dicitur, quod coacuit aliquatenus, non tamen perfecte in acetum converſum eſt, Latine *Vappa*. Linden. *Exerc.* X. §. 150.

Oxos, ὄξος, vide *Acetum*. Significat & *vinum acidum*, notante C. Hoffm. *l.* 3. *V. L. c.* 9. & 10. Lind. *d. l.* §. 101.

Oxybaphon, ὀξύβαφον, idem, quod *Acetabulum*, κοτύλη, nomen menſuræ. Vide *Acetabulum*, *Cotyle*. C. Hoffm. *d. l. l.* 1. *c.* 11.

Oxycholia, ὀξυχολία, ὀξύχολος, idem, quod ὀξυθυμία, de quo p. p. vide *Oxythymia*.

Oxycraton, ὀξύκρατον, Latin. *Poſca*, eſt compoſitio ex aqua & aceto. Gal. *l.* 1. *de S. F. c.* 29. cujus miſcendi & componendi ratio pro varia intentione diverſa eſſe ſolet. Rhod. *ad Sc. n.* 46.

Oxycroceum dicitur Emplaſtrum quoddam, cujus gemina deſcriptio habetur in Diſpenſatorio Auguſtano: una cum croco & aceto: altero ſine illo. De ejus uſu & abuſu vide Hild. *Cent.* 4. *obſ.* 99. 100. ubi etiam Emplaſtrum Diabolicum vocaſſe Vigonem, notavit.

Oxyderces, *Oxydoreicus*, ὀξυδερκής, ὀξυδορκικός, i. e. *viſus aciem promovens*. Dicitur de medicamentis, quæ oculos, nullo quidem ſenſibili affectu præditos, male tamen munere ſuo fungentes, corrigunt, & in integrum reſtituunt. Gal. 5. *de S. Fac. c.* 23. Pertinent ad Ophthalmica.

Oxygala, ὀξύγαλα, *lac acidum*, de quo legatur Gal. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 16. Lind. *Ex.* XVI. §. 122. *ſeqq.*

Oxygaron, ὀξύγαρον, *garum acidum*, h. e. garum cum aceto mixtum, ſpecies embammatis vel intinctus, obſonii loco, ad piſces olim adhibiti, quemadmodum *Oxelæogarum*, ὀξελαιόγαρον dictum fuit, quando una cum aceto & oleum admiſcebatur. Gorr. Jul. Alex. *l.* 18. *Sal. c.* 16. *Oxygarum purgas* tradidit Aet. *l.* 3. *c.* 86.

Oxyglycy, ὀξυγλυκύ, aut ὀξυγλυκὲς, eſt ſpecies, ἀπομέλιτος, & dici poteſt *Mulſa acida*, vel *Acetum mulſum dulce*. Parabatur ex favis dulciſſimis aqua maceratis & decoctis, Gal. *c.* 2. *de fract. t.* 29. & *c.* 3. *t.* 49.

Oxylipes, ὀξυλιπής, epitheton panis, cui exiguum aceti affuſum eſt: *Panis acidus*. Veterem fiſtit. Meminit Gal. *l.* 8. *M. M. c.* 5. Vide Jul. Alex. *not. ad h. l.*

Oxymel, ὀξύμελι, *acetum mulſum*, vel accommodatius, *Mulſum acidum*, potio vetuſtiſſima certa ex aceto, melle, & aqua parata, & quæ etiam ante Hippocratis tempora in ſanitatis uſum venerit. Dividitur in *ſimplex* & *compoſitum*. Deſcriptiones vide apud Hipp. *l. de intern. aff. Ll.* 45. Gal. *l.* 4. *de ſan. tu. c.* 6. 3. *de R. V. I. A. t.* 24. Dioſcor. *l.* 5. *c.* 22. Jul. Alex. *l.* 26. *Sal. c.* 9. Vide & Diſpenſatoria Auguſt. & Norimberg. Inter compoſita celebriora ſunt *Scilliticum* & *Helleboratum Juliani*. De quibus in dictis diſpenſatoriis; ſ

Oxyn-

Oxyngion, ὀξύγγιον, ſignificat *axungium*, h. eſt, adipem ſuillum, nec eum quidem omnem, ſed proprie, qui ungendis rotarum axibus inſervierit. Illi enim tum ex rotarum circumactu, tum ex earum ferrugine nova quædam qualitas acceſſit, ob quam & inflationibus imponitur, & ſedis vitiis opitulatur plus, quam recens & ſincerus adeps. Gorr. Legitur apud Dioſc. *l.* 3. *c.* 10.

Oxynitron, ὀξύνιτρον, nomen eſt *Emplaſtri ſuptorii*, cujus deſcriptio habetur apud Aet. *l.* 15. *c.* 17. allegante Gorræo.

Oxyopia, ὀξυωπία, *viſus*, & ὀξύωπος, *viſu acuto præditus*. Opponitur τῇ ἀμβλυωπίᾳ. De quo ſupra in *Amblyopia*. Occurrit vero illud apud Ariſtot. *l.* 4. *probl.* 3.

Oxyphlegmaſia, ὀξυφλεγμασία, dicitur *acuta & vehemens inflammatio*, a nimium ſuccenſo acriorique ſanguine. Occurrit apud Hipp. *de morb. virg.* II. 22.

Oxyphœnica, ὀξυφοίνικα, eſt epitheton Tamarindorum ab acido ſapore & colore rubro deſumtum, & legitur apud Schroder. *Pharmacop. Med. l.* 4. *cl.* 3. *p.* 251. Petr. Morel. de *Mater. Medic.*

Oxyphonia, ὀξυφωνία, *vox acuta*, qualis edi ſolet cum ejulatu & planctu. Legitur apud Hipp. *Coac. t.* 257.

Oxyporon, ὀξύπορον, ὀξυπόρον, vocatur *medicamentum facile penetrans*, & permeans, vireſque exerens, qualia ſunt λεπτομερῆ, tenuium partium, ut, ſalina, volatilia, ſpirituoſa. Huc pertinent & pleraque Chymica, ὀξύπορον καθαρτικὸν, purgans *facilis activitatis*, legitur apud Aetium *l.* 3. allegante Gorr.

Oxyregmia, ὀξυρεγμία, *acidus ructus*, cujus cauſſam vide ſupra in *Ereuxis*. Legitur aliquoties apud Hipp. v. g. 6. *aph.* 1. & 33. *l.* 2. *Epid. ſ.* II. 49. 50. *l.* 2. *de Diæt.* XXIV. 15. XXV. 11. & *alibi ſæpius*. Vide Foeſ. *p.* 457. Dieter. *n.* 620.

Oxyrinchus. Vide *Sturio*.

Oxyrrhodinon, ὀξυῤῥόδινον, vel etiam ὀξυρόδινον, in genere vocatur medicamentum ex aceto & oleo roſaceo paratum. Practici tamen magis uſurpant in ſtrictiori ſignificatione, pro ſpecie *Epithematis Cephalici*, ſive *Frontalis*, ex diverſis proportionibus aceti & olei roſacei miſtorum parata, quamvis & alia olea pro indicationum neceſſitate ſubſtitui poſſint, v. g. Nymphex, Violaceum &c. Vide Morel. *de Form. rem. l.* 2. *ſect.* 2. *c.* 2. Schroder. ſcribendum eſſe putat hoc modo: ὀξυῤῥόδυνον, ab ὀξὺς, ῥόδον, & ὀδύνη, quaſi medicamentum ex aceto, roſiſque factum ad dolorem leniendum, *l.* 1. *c.* 3. Verum prior lectio eſt uſitatior. De uſu *oxyrrhodinorum* lege etiam Rhod. *ad Scrib. compoſ.* 1.

Oxys, ὀξὺς. Vide *Acutus*, *Acidum*.

Oxyſaccharum, ὀξυσάκχαρον, dicitur medicamentum liquidum ex *aceto & ſaccharo* paratum, quemadmodum p. a. dictum fuit *Oxymel* medicamentum ex *aceto & melle* compoſitum. Interdum enim ob certas & urgentes cauſſas ſaccharum pro melle accipitur, v. gr. in febribus, & in ſexu fœminino, in quo mellis uſus non omni tempore conveniens. Dantur etiam *oxyſacchara ſimplicia & compoſita* in officinis. Vide Diſpenſatoria. Meminit & Foreſt. *l.* 4. *obſ.* 47. *in Schol. Oxyſaccharum vomitum* ex Angelo Sala deſcribitur a Schroder. *l.* 2. *c.* 84. & commendatur a Caſp. Rejes. *C. El. q.* 70. *n.* 9.

Oxyſal, terminus eſt Chymicus, cujus deſcriptio habetur apud Angel. Salam de præparatione Eſſentiarum. Paratur vero ex Sale Cardui bened. & Aceto deſtillato. Meminit & *Oxyſalis* D. Ludovic. *Pharm. Diſſ.* I. *p.* 51.

Oxytes, ὀξύτης, *Aciditas*, vide *Acidum*.

Oxythymia, *Oxythymos*, ὀξυθυμία, ὀξύθυμος, idem, quod ὀργίλος, dicitur de *præcipiti ira*, & ſubito excandeſcentibus. Vide *Orgylos*. Loca Hippocratica vide in Foeſ. *Oec. p.* 457.

Oxytocos, ὀξύτοκος, ſignificat *partum accelerans*. Occurrit apud Dioſcorid. *l.* II. *c.* 197. & III. *c.* 37.

Ozæna, ὄζαινα, dicitur *ulcus narium putridum* & terri odoris halitum emittens, Gal. *l. defin.* & *l.* 3. *de C. M. S. L. cap.* 3. Deſcriptio ita poteſt perfici: *Ozena* eſt exulceratio plerumque maligna interna, vel externa naſi, cum fœtore & profluvio ſaniei, magis vel minus purulentæ, ſerpens cum vel ſine corruptione cartilaginearum & oſſearum naſi partium, proveniens ab affluxu & collectione ichoris ſanguinei vel lymphatici acrioris & corroſivi, partes ſolidas molliores depaſcentis. Sæpius ſymptoma eſſe luis Veneræ, teſtatur experientia, notaruntque Gorræus & Caſtellus. De hoc affectu legantur Foreſt. *l.* 13. *obſ.* 4. & 5. River. *l.* 4. *Prax. c.* 1. Hildan. *Cent.* 2. *obſ.* 22. *ſeqq.* Barbett. *Chirurg. P.* 2. *l.* 3. *c.* 7. *Ozæna* quoque nomen eſt piſcis, vel potius *Polypi*, qui & ὀσμύλη vocatur, cujus deſcriptio habetur apud Aldrov. *l.* 1. *de Exang. qui eſt de mollib. cap.* 3.

Oze, ὄζη, vocatur Celſo *fœtor oris*, qualis ante febres cum frigore ſentitur, *l.* 3. *c.* 11. Vide Rhod. *ad Scrib. n.* 40.

Ozeman, id eſt, *album ovorum*. Ruland. & Iohnſ.

Ozo, id eſt, *Arſenicum*. Iid.

Ozo, ὄζω, ſignificat *oleo*, & tribuitur bono & malo odori. Legitur apud Hipp. 5. *aph.* 11. Vide Diet. *n.* 603.

Ozos, ὄζος, vocatur *ramus arboris*, vel ejus veluti brachium. Theophraſt. *l.* 5. *Hiſt. plant. c.* 2. unde ὀζοῦμαι & διοζοῦμαι, in ramos diſtribuor, *ramificor*, quod verbum uſurpavit Hipp. teſte Gorræo, quamvis locum non addiderit. Sunt vero *l. de nat. puer.* IX. 2. XV. 7. 8. XXVI. 1.

P.

P Litera apud Latinos eſt character, vel nota menſuræ certæ aridorum ſignificans *pugillum*, quemadmodum hoc patet ex Schrodero, Morello, & aliis Diſpenſatoriis. Apud Scribonium editione Rhodii denotat Pondo; de quo vocabulo infra *ſuo loco*. Græcum Π eſt character apud Hipp. *in lib.* 3. *Epid.* denotans vocabulum πιθανὸν, probabile, ſub finem ægrorum hiſtoriæ annexum; quamvis varia occurrat ſcriptura vel πι, vel ΠΙ. Vide Foeſ. *in Notis*.

Pabulum, τροφὴ, νομὴ, φορβὴ, proprie dicitur de paſcuo brutorum, & idem eſt, quod *Alimentum*. A recentioribus tamen non inepte translatum pro declaranda continuatione caloris vitalis e ſanguine ad portiones hujus oleoſas & ſpirituoſas, quæ dicuntur illius *Pabulum*; uti patet ex ſcriptis Charltoni, Willis, aliorumque.

Paccianum, πακκιανὸν, ſpecies *Collyrii* apud Aetium, *lib.* 7. citante Gorræo. Meminit & Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 3. ad quem locum vide *notas* Jul. Alex.

Pachetos, παχετὸς, Hipp. dicitur *Laqueus*, *l.* 2. *de morb. mul.* II. 16. vide ſupra *Laqueus*. Jung. Foeſ. *Oec. p.* 490.

Pachne, πάχνη. Vide *Pruina*.

Pachos, *Pachytes*, πάχος, παχύτης. Vide *Craſſities*.

Pachynticos, παχυντικὸς, vide *Incraſſans*.

Pædagogus, παιδαγωγὸς, proprie ſignificat eum, qui pueros informat & educat. Zeno tamen *Pædagogos* quoque eos vocavit, qui prompti & idonei fuerunt ad corrigendum & increpandum proximum, licet vocati non fuerint, teſte Gal. *l. de cogn. & cur. an. morb. c.* 3. *circa fin.*

Pædanchone, παιδαγχόνη, vocatur Anginæ ſpecies pueris familiaris, quæ & *Angina ſicca* vocatur, cujus lethalem hiſtoriam notavit M. Aurel. Severin. *tr. de Abſceſſ.* & ex hoc Bonet. *Anat. Pract. l.* 1. *ſect.* 23. *Obſ.* 4. *p.* 382.

Pædarthrocace, παιδαρθροκάκη, (perperam apud recentiores per ſimplex e *Pedarthrocace*, v. g. in Job. a Makeren *a Blaſia editis Chirurg. Obſ. c.* 68. *fin.*) idem quod *Spina ventoſa*. Vide *Ventoſa*. Ratio nominis hæc eſt, quod affectus pueris ſit frequentior.

Pædeuſis, παίδευσις, idem, quod παιδεία. Vide *Inſtitutio*. Legitur apud Hipp. *de Humor.* II. 12. Vide Foeſ. *p.* 476. Linden. *Ex. V.* §. 12. Eſt & παιδεία idem, quod τρόπος, ἐπιστήμης, *modus certus ſcientiæ*, C. Hoffmann. *Com. ad Gal. LL. de V. P. n.* 373.

Pædia, παιδιὰ, idem, quod παῖγμα, παίγνιον, vide *Ludus*.

Pædicos. παιδικὸς, *puerilis*, dicitur de omni eo, quod pueris competit. Ita Ætas *puerilis*, morbus *puerilis*. Eſt & nomen Cataplaſmatis, quod & φαιὸν dicitur apud Gal. *l.* 4. *C. M. S. L. c.* 7. Sumitur aliquando late, includens etiam infantum primam ætatem; aliquando ſtricte, excludens hanc. De morbis *infantilibus & puerilibus* ſuccincte etiam egit Iunken *Chym. Exp. Cur. P. II. ſ.* 1. *c.* 1. & 2. *p.* 963. *ſeqq.*

Pædion, παιδίον. Vide *Infans*.

Pædoctiſæ, παιδοκτίσαι, idem, quod παιδοποιῆσαι, hoc eſt, *liberos procreare*. Erotian. *Onom. p.* 85. *b.* Foeſ. *p.* 477.

Pædophlebotomia, παιδοφλεβοτομία, id eſt, *Venæſectio puerorum*. De qua magna olim fuit diſceptatio inter Alex. Maſſariam cum Galeno negantem, & Hor. Augenium illam approbantem, quemadmodum hanc litem deſcripſit Joh. Munſter. *h. tit.* Affirmativam defendit etiam Valer. Badilius Medicus Veronenſ. *tr. h. t.* Nobis vero magis arridet negativa.

Pædotriba, παιδοτρίβης, dicitur *Miniſter Gymnaſtæ*, quemadmodum coquus Medicis, qui debet etiam peritiam habere omnium exercitationum in palæſtra, ut pueros exercere poſſit, Gal. *l.* 2. *de ſan. tu. c.* 9. 11. 12.

Pædotrophica, παιδοτροφικὴ, a quibuſdam olim dicta fuit pars Medicinæ, tractans modum infantes & pueros educandi, & nutriendi, *lib. de part. art. med. inter ſpurios Galeni libros relato c.* 5.

Pæonia, παιονία, æquivocum eſt. Proprie nomen eſt plantæ commendatiſſimæ contra epilepſiam, de qua conſule Botanicos. Deinde eſt nomen *confectionis*, vel *Antidoti* apud veteres celeberrimæ contra tuſſim, deſtillationes, & thoracis pulmonumque affectus, apud Aet. *l.* 13. *c.* 102. citante Gorræo. Παιόνιον quoque vocatur *Catapotium Andreæ* ad morbos lienis, apud Gal. *l.* 9. *de C. M. S. L. c.* 2.

Pæpale, παιπάλη, pars dicitur farinæ tenuiſſima, flos ipſe polentæ, *pollen*. Gorr.

Pas, παῖς, vide *Puer*.

Pazo, παίζω, ſignificat *Ludo*. Aliquando vero ſtricte ſumitur pro *venerem exerceo*, Linden. *Ex. VI.* §. 48.

Pagamentum vocatur Docimaſtis Metallicis maſſa impuriorum metallorum cum argento permiſta. D. Ol. Borrich. *in Docimaſt. Metall.* §. 17.

Paganina eſt vox Italica, qua intelligitur primum infantum excrementum, in tenuiſſimum pulverem redactum, quod ad dies pluſculos exhibitum receptiſſimum eſt contra epilepſiam experimentum, vid. P. Poterius *in Pharmacop. Spagyric. p.* 191. 192.

Pagoyum, terminus Parac. eſt, denotans *Ens ſpirituale*, a quo deducuntur morbi occulti, vel ab incantatione dependentes, de quo ſcripſit Parac. *Paramir. Tract.* 4. *qui Pagoyus* inſcribitur, & *tr.* 4. *de peſtilitate c.* 1. & 2.

Pagrus, vel *Phagrus*, πάγρος, vel φάγρος, vocatur piſcis, q. d. *Vorax*, littoralis, cujus deſcriptio cum uſu in cibis occurrit apud Al. *l.* 2. *de piſc. c.* 8. Meminit & Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 31.

Pagurus, πάγουρος, vocatur aquatile ὀστρακόδερμον, ſive cruſtatum, eſtque *Cancri* ſpecies, Ægin. *l.* 1. *c.* 91. cujus deſcriptio cum uſu habetur apud Aldr. *l.* 2. *de Exang. c.* 91. Habentur inter *Cancros* laudatiſſimi, J. Alex. *l.* 14. *Salubr. c.* 14. *Paguri lapidoſi* delineationem vide apud Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 430.

Palæos, παλαιός, *vetus*, *inveteratus*, priſcus. Opponitur novo recenti. Legitur de morbis *inveteratis*, 5. *aphor.* 23. Jung. Dieter. *Iatr. n.* 644. *Veterem* Medicinam plerique recentiorum ceu inſufficientem nec veris principiis nixam reprobant quidem aut derident, eam tamen rurſus commendare non dubitavit non ſine egregiis argumentis D. Georgius Bachlivus Med. Rom. & Anatom. ibid. Prof. *L. de Praxi Medica ad priſcam medicinam obſervandi rationem revocanda*, ſicut patet ex *Act. Erud. Lipſ. A.* 1698. *menſ. Jan. p.* 33.

Palæſte, παλαιστή, dicitur *menſura quatuor digitorum*. Vocatur & alio nomine δοχμή. Vide ſupra *Dochme*. Legitur apud Hippoc. *l. de nat. mul. XXIX.* 149. 153. Jung. Foeſ. *p.* 477. Gorr. *in def.* Latine *Palmus*: Dodrans.

Palæſtra, παλαίστρα, dicitur locus exercitiorum corporis vehementiorum, præſertim athleticorum: unde & *Athletæ* dicti ſunt παλαισταί, id eſt, Luctatores, Lat. *Palæſtritæ*, Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 2. Junge & *l. de parv. pilæ exercitio*, *c.* 3. & 5.

Palatinæ, Glandulæ dicuntur Stenoni glandulæ conglomeratæ tonſillis continuatæ, de quibus vide Bartholin. *l.* 3. *An. c.* 12. *p.* 537.

Palatum, ὑπερῴα. Vide *Hyperoa*.

Pale, πάλη, vel ſignificat *luctam*, ſive *certamen*, unde *Palæſtra*. Vel idem eſt, quod παιπάλη, *tenuiſſima farina*, in qua ſignificatione ſæpius uſus Hippocrat *l.* 1. *de morb. mul.* LXXXIX. 17. C. 44. *l.* 2. II. 6. LXX. 5. *l.* 2. *Epid. ſ.* II. 2. Confer. ad Foeſ. *p.* 477.

Palear, κάλαιον, dicitur *barba galli gallinacei*, cujus meminit Gal. inter alimenta nullius vel uſus, vel noxæ, *l.* 3. *de Al. fac. c.* 21.

Palimbolos, παλίμβολος, alibi παλιμβολος, vocatur *homo doloſus*, qui aliud loquitur, aliud ſentit, quique facile mutat ſententiam. Homo fluxa fide. Deinde quoque ita vocatur, *morbus vagus*, inconſtans, qui facile mutatur, fluctuat, & in diverſum trahitur aut fluctuat; aut qui ſpem levationis facit, ſed intus malignus eſt, Hipp. *l.* 6. *ſect.* 6. *Epid. t.* 15. Gal. *in Com. ad h. l.* Adde Foeſ. *p.* 478.

Palimpiſſa, παλίμπισσα, vocatur a quibuſdam *pix arida* vel ſicca, quaſi pix rurſus cocta, quia pix ſicca nihil aliud eſt, quam reſina bis cocta, Dioſc. *l.* 1. *c.* 97. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 397.

Palincotos, παλίγκοτος, epitheton morbi, qui *recrudeſcit*. Eſtque nota malignitatis, quia cauſa morbifica, ante quidem viſa, denuo movetur & inſurgit. Κότος enim doloris acerbitatem & exardeſcentiam ex ira ſignificat. Verbum παλιγκοτεῖν frequens apud Hippocr. 2. *de fract. t.* 38. 30. 31. *l.* 2. *de morb. mul. LVI.* 2. Occurrit & nomen παλιγκότησις, & παλιγκοτία, *recrudeſcentia*, *offenſio*, apud eundem 3. *de fract. t.* 33. *l. de Loc. in Hom. LIII.* 7. Plura loca vid. ap. Foeſ. *p.* 477.

Palindromia, παλινδρομία, vocatur *Recurſus* vel *reverſio*, regurgitatio p. n. humorum peccantium ad interiora, vel partes nobiliores. Legitur hoc nomen apud Hippocr. 2. *Prorrh.* XIII. 1. a verbo παλινδρομέω, *recurro*, *regurgito*, quo ſæpius uſus Hipp. *ſ.* 2. *progn. t.* 68. *ſ.* 3. *t.* 29. *Coac. t.* 143. *lib.* 1. *Epid. Sect.* 2. *t.* 35. Jungatur Foeſ. *Oecon. p.* 478. & Dn. Merclini Medici Norimbergenſis, Prodromus *Palindromiæ* lectu non indignus. Pulſus παλινδρομῶν μύουρος, reciprocus deficiens, Gal. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 11.

Palingeneſia, παλιγγενεσία, id eſt, *Regeneratio*, dicitur de plantarum aridarum revireſcentia beneficio alicujus aquæ Mercurialis, de qua vide *Theatr. Chym. Vol. VI. p.* 452. quam tamen ceu phantaſticam jure merito rejecit Fr. Hoffm. *in Cl. Schr. l.* 5. *p.* 639. *ſeq.* & Rolfink. *Chym. l. ult.* De Quercetano narrant, illum

lum habuiſſe ſubſtantiam quandam quaſi ſubtiliſſimi cineris facie, parva quantitate, incluſam phialis hermetice ſigillatis, quibus colorem lychni vel lampadis ſuppoſuit, terra illa excrevit in vitro ſub forma roſæ, vel etiam alius plantæ, e qua primitus confecta fuit: ſubmoto igne, rurſus collapſa fuit. Verum noſtro tempore non conſtat de hoc experimento. Vide *Regeneratio*.

Palinidryſis, παλινδρυσις, q. d. *Rurſus ſubſidentia*, dicitur de humoribus prius elevatis, quando rurſus ſubſidunt & in ſeſe velut redeunt. Legitur apud Hipp. *l. de Humor. II.* 8. opponiturque μετεωρισμῷ, *elevationi* præcedenti. Adde Foeſ. *d.l.*

Palinoptos, παλίνοπτος, exponitur a Galeno *in Exeg. dict. Hipp.* per *averſum a Sole*. Foeſ. *d.l.* q. d. *viſui rurſus expoſitum*.

Palirrhoea, παλιῤῥοια, h. e. *retrogradus* humorum *fluxus* Aretæo dicitur, *l.2. de morb. ac. cap.* 4. allegante Foeſ. *d. l.* v. g. in cholera morbo. Idem fere, quod παλινδρομία.

Palla eſt nomen veſtimenti alicujus muliebris, quod Æſchylum inveniſſe ſcripſit Theod. Janſ. ab Almeloveen *R. I. O. n. p.* 56.

Pallax, πάλλαξ, vocatur lapis quidam factitius ex cœlo & terra lunæ, cum æquali pondere Solis, *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 487. quamvis nullibi alias hujus nominis ſignificationem hanc reperire potuerim. Significat vero communiter πάλλαξ, *adoleſcentem*, uti patet ex Lexicis. *Pallaca* ſignificat maſſam auri foſſilem grandiorem, apud Plin. *l.* 33. *H. N. c.* 4. & Joh. Agric. *l.* 8. *de nat. foſſil.*

Palliatio, *Palliativa cura*, vocatur Medicis, quando in morbis deſperatis & incurabilibus, præmiſſo prognoſtico eventus funeſti, quædam remedia mitigantia vel dolorem, vel alia ſymptomata urgentia, adhibentur, ut in cancris ulceratis, fiſtulis cancroſis, aliiſque. Vide Foreſt. *l.* 7. *Obſerv. Chir.* 16. *Schol.* & *obſ.* 17. ubi & *Unguentum palliativum* legitur. Græce dici poſſet ἴασις ἐπιπόλαιος.

Pallidus, *Pallor*, ὠχρὸς, ὠχρότης, ὠχρίωμα, vide *Ochros*. Adde Jul. Alex. *not. ad Gal. l.* 1. *de Antidot. Tom. II. oper. pag.* 779. *Pallor* p. n. faciei & corpori habetur ſignum affecti hepatis & ſtomachi, interdum & renum, Scribon. *Comp.* 125. Lang. *l.* 2. *ep.* 51. Helmont. *tr. Sedes anim. n.* 32. Species quoque *Ictericiæ Pallida* vocatur a Paracelſo, quam deducit ex ſciſſo, mercurialibus liquoribus, & vitriolo albo, *l. de Ictericiis c.* 1.

Pallium, ἱμάτιον, quid ſignificet, etiam pueris in trivio notum eſt. Tropice tribuitur cum epitheto *Purpureum*, a Baſil. Valentino pulveri cuidam ſolari parato ex amalgamate Solis & Mercurii retortæ indito, & hinc ſeparato Mercurio remanenti, qui cum ſulphure calcinatus evadit purpureus, unde in Germanica lingua vocatur a dicto Autor. *Purpur Mantel*.

Palma æquivocum eſt vocabulum, (1) enim ſignificat arborem, & ejus etiam fructus, Græc. φοῖνιξ, & fructus φοίνικες, qui alias *Dactyli* vocantur, de quibus vide Galen. *l.* 2. *de Al. fac. c.* 26. & conſulantur ulterius Botanici. (2) Denotat internam manus partem, quæ & *Vola* dicitur, & *Poſtbrachiale*, μετακάρπιον. Vide *Metacarpion*. *Palmaris Muſculus* dicitur, qui expanditur in volam manus, cuti firmiſſime adhærens, & reſpondet in pedibus *Plantari*. Bartholin. *l.* 4. *Anat. c.* 9. *p.* 475.

Palmos, παλμὸς, Latine *Palpitatio*, item *Subſultio*, vocatur motus localis præter naturam, quando partes ſolidæ nobis invitis attolluntur, & demittuntur, Gal. *l. de trem. palpitat.* &c. 4. & 5. Inter ſpeciales *palpitationes* notabilior eſt Cordis *palpitatio*; & quemadmodum omnis membrorum *palpitatio* oritur a materia quadam vaporoſa & flatulenta agitata & tranſitum non habente; uti teſtatur Gal. *d. l.* Ita & *cordis palpitatio* eſt motus eſt depravatus, præcipue in contractionis urgentia conſiſtens, interdum adeo vehemens, ut ab adſtantibus percipi queat ſonus percuſſionis coſtarum, cum proſtratione virium, animi deliquio, & reſpiratione læſa ſonituque aurium, proveniens a flatibus & vaporibus fibras cordis ſpaſmodice irritantibus, & convellentibus. Videatur Sylv. *Prax. Med. l.* 1. *c.* 35. Verum Willis potius cauſam *palpitationis* cordis proximam accuſat obſtructionem & infractionem vaſorum, præſertim arterioſorum pulmonalis & magnæ, ſeu aortæ, vel ob ſanguinis non ſatis activi ſegnitiem, vel etiam ob ejuſdem nimium fervorem, uti videre eſt prolixius *in Pharm. Rat. P. I. S. c.* 3. Sunt quidem alii, qui dilatationem cordis magis peccare credunt, ſed teſtatur αὐτοψία, Cor non tempore dilatationis coſtas ferire, ſed potius tempore conſtrictionis, in qua mucro ejus verſus coſtas attollitur. Helmontius cauſam refert ad Gas heterogeneum, vitale noſtrum Gas de natura ſalis balſamici exiſtens potentiſſime celerrimeque afficiens, *tract. Complex. atque Miſt. Elem. figm. n.* 42. 43. παλμώδεες, δι' ὅλυ vocantur Hipp. quibus *palpitationes* in toto corpore ſentiuntur, *Prorrh. ſect.* 1. *t.* 29. Dolores cum palpitatione occurrunt *d. l. t.* 35. Plura vide apud Foeſ. *d. l.*

Palpebra, βλέφαρον, vocatur externa oculi pars

pars ſuperciliis ſubjacens, ſuperne inferneque interiores oculi tunicas contegens; atque una ſuperior, altera inferior vocatur, Gal. *l. in troduct. c.* 19. Conſtat *palpebræ* cute, membrana carnoſa, muſculis, tunica tarſi, & ciliis, de quibus videantur Anatomici, & hos inter Bartholinus *l.* 3. *Anatom. c.* 8. De *palpebræ* ſuperioris cum oculo coalitione vide Hildan. *Cent.* 6. *Obſerv.* 7. vocantur & καλύμματα, hoc eſt, *tegumenta oculorum*, vel *Coopercula*, notante Dieter. *n.*155.

Palpitatio, παλμὸς, vide *Palmos*.

Palumbus, *Palumbis*, φάττα, φάσσα, vel φὰξ, vocantur ſpecies quædam *Columbarum*, & quidem *Sylveſtris*, cujus plenior deſcriptio cum uſu in cibis & Medicina habetur apud Aldrov. *l.* 15. *Ornithol. c.* 5. Adde Gal. *l. de atten. vict. cap.* 8. *in fin.* Schroder. *l.* 5. *cl.*2. *n.* 62. Dicitur etiam *Torquatus*. *Palumbarius accipiter* φασσοφόνος dicitur, qui *palumbis* inſidiatur, Gal. *l.* 11. *de V. P. c.* 18.

Palus apud latinos æquivocum eſt. Vel enim maſculino genere denotat lignum acuta cuſpide, quod infigitur, item Vallus, & Græce dicitur σκόλοψ, Gal. 8. *de S. Fac.* §. *Pycnocomon*, & *l.* 5. *de S. M. P. G. c.* 2. Rul. *in Lex.* vel in fœminino notat aquam ſtagnantem facile corruptibilem, Græce λίμνη, Lat. *Lacus*, *ſtagnum*. Vide *Lacus*.

Palyno, παλύνω, ſignificat *aſpergo*, conſpergo, item ἐπιπαλύνω, *inſpergo*, Hipp. *l.* 1. *de morbis mul. CIV*, 8. Foeſ. *p.* 479.

Pammachos, πάμμαχος, *omnigenus*. Uſurpatur de infortunio ab Hipp. *in Præcept. X.* 4. Rectius exponitur, omnia tentans, vel, *omnia impugnans*. Πάμμαχοι alias dicuntur in omni certaminum genere exercitati, notante Rhodio *ad Scribon. n.* 101.

Pampathes, παμπαθὴς, nomen emplaſtri compoſiti ex cinnabari ad tophos, alioque tumores ſcirrhoſos, cujus deſcriptio habet apud Æginet. *l.* 7. *cap.*17. Ab Aetio quoque appellatur τυῤῥηνικὸν, *Tyrrhenicum*, notante Gorræo.

Pamphilion, παμφίλιον, quaſi *omnibus gratum*, nomen eſt *Emplaſtri albi*, cujus deſcriptio habetur apud Galen. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 17. & *l.* 3. *c.* 14.

Pamphoros, πάμφορος, h. e. omnia ferens, ſive *omnium ferax*. Epitheton *Naturæ*, apud Hipp. *Coac. t.* 512.

Pampinus, ἕλιξ ἀμπέλου, Galen. *l.* 2. *de C. M. S. L. cap.* 1. & *alibi*, quid ſit, ad Botanicos ſpectat, videlicet criſpaturæ & flagella, quibus vitis adhæret palis, *pampini* vocantur. Hinc propter ſimilitudinem plexus vaſorum ſparmaticorum præparantium ante impreſſum ad teſte dicitur ab Anatomicis *Pampiniformis*, ſive *vaſa pampiniformia*, quæ & *pyramidalia* vocantur. Bartholin. *l.* 1. *An. c.* 21.

Panacea, πανάκεια, id eſt, *univerſale*, *remedium*, olim fuit nomen quarundam Compoſitionum medicamentoſarum apud Galen. v. g. Antidoti cujuſdam, *l.* 2. *de Antidot. c.* 1. ad Aphroda autore acceptæ; item alia *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 2. quæ & Stichus vocatur, eſtque Catapotium anodynon. Emplaſtra quoque quædam dicta fuerunt *Panaceæ*, v. g. Epuloticon Andromachi, *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 15. aliud Heræ, quod & *Sanitas* vocabatur. *l.* 5. *c.* 2. Verum quemadmodum tum temporibus nomen illud hyperbolice fuit acceptum, ita & hodieque adhuc a Spagyricis abuſive ſumitur, dum varias excogitarunt *Panaceas*, quæ tamen nihil minus ſunt, quam Panaceæ. Vide ſupra *Catholicus*. De *Panacea* Mercurii lege Schroder. *l.* 3. *c.* 15. Antimonii, *c.* 17. Nitri, *c.* 23. Ita *Panacea* olim *Anvvaldina* decantata fuit; & quæ ſunt aliæ. Enim vero licet nolimus litem hanc facere noſtram, an ex ſimplicibus natura ſua deleteriis, aut certe venenoſis, beneficio artis, poſſint præparari veræ *Panaceæ*, quod quidem nobis non videtur rationi, aut veritati conſentaneum; rectus tamen illi Medici ſtatuere videtur, qui negant dari *Panaceas*, inter quos etiam P. Rolfinc. *O. & M. M. Sp. l.* 13. *c.* 2. & *alibi*. Sane ſi *Panaceæ* non includunt aliorum remediorum uſum, uti legitur *in Th. Chym Vol. VI. p.* 637. non recte dicuntur *Panaceæ*. Judicium de *Panaceis* limitatum vide apud Dan. Ludovic. *in Diſſert. I. Pharmac. p.* 122. quod nota egregia illuſtravit B. Etmullerum. De *Panaceæ ſolaris* Vvildenganſii aoxio uſu vide quoque *Ephem. N. Cur. A. III. obſerv.* 232. *Panacea* aurea Glauberi eſt Sulphur auratum Antimonii. Morley *Collect. Chym. Leid. c.* 26. *Panaceæ Solaris* Cnofelii deſcriptio videatur in Iunk. *Lex. Ch. Ph. l.* 1. *p.* 122. Eſt & *Panacea* nomen Leviſtici, vel Centaurii majoris hyperbolicum, Gorræus. De herba vero illa, quæ in oppido Ceſareæ Philippi e ſtatua Salvatoris ante fores mulieris, quam Chriſtus ab hæmorrhagia 12. annorum liberaverat, erecta excreviſſe legitur apud Euſebium *l.* 7. *Hiſt. Eccleſ. Panacea* dicta, videatur Lang. *l.* 2. *ep.* 11. *ad fin.* & fides ſit penes auctores.

Panalethes, πανάληθὴς, id eſt, *univerſaliter verum*. Nomen Emplaſtri nigri inter Cephalica relati, apud Aet. *l.* 15. citante Gorræo.

Panaritium, Gr. παρονυχία, dicitur tumor calidus ulceroſus ſumme doloroſus, accidens in

in ſummitate digitorum in latere unguis, & quandoque tam vehementer afficiens, ut vigilias & inquietudinem excitet, Foreſt. *lib.* 5. *Chir.* *obſ.* 16. Lang. *l.* 2. *ep.* 42. Hildan. *Cent.* 1. *obſ.* 97. Cauſam ejus proximam vulgo ſtatuunt vermiculum corrodentem, unde & vernacule *Vermis digitorum* vocatur. Sed Lang. *d. l.* dubitat. Hoc certum eſt, materiam eſſe ichoroſam, acerrimam, corroſivam, & vel cum ſero ſanguinis, vel cum ſucco nervoſo ad partem affectam delatam. A Parac., Dorneo, & aliis vocatur & *Pandalitium*, item *Paſſa*, Parac. *l. de ulcer.* & *apoſtem. c.* 17. De hoc affectu legatur & P. Barbette Chirur. *Part. II. l.* 1. *c.* 15. vide *Paronychia*.

Panata, *Panatella*, nomen edulii in Italia uſitatiſſimi, ex pane triticeo vel ſimilagineo, interdum etiam additis ſeminibus melonum, cum ovo interdum admiſto in aqua ad pultis conſiſtentiam cocti, Rolf. *O.* & *M. M. Sp. l.* 14. *ſect.* 1. *cap.* 11. Meminit & Foreſt. *l.* 10. *obſ.* 4. & *alibi*. Scultetus parari ſcribit *Panatellam* ex mica panis ſimilaginei, jure carnis ſalito, & butyro recenti, *Arm. Chirurg. Part. II. obſ.* 23.

Pancarpia, παγκαρπία, nomen placentæ cujuſdam in modum rotæ papyro involutæ, quo diutius duret. Apud Alexandrinos celebre fuit hoc placentæ genus, teſte Gorr.

Panchreſtos, πάγχρηστος, q. d. *ad omnia utilis.* Epitheton quorundam Collyriorum, v. g. apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. *in princ.* & apud Ægin. *l.* 2. *c.* 22.

Panchryſos, πάγχρυσος, id eſt, *omnino aureum*. Nomen liquidi Collyrii, apud Ægin. *d. l.* Idem cum precedenti.

Panchymagogum, παγχυμαγωγὸν, eſt epitheton quorundam purgantium, quæ creduntur omnis generis vitioſos evacuare humores. Ita in Diſpenſatoriis legitur *Extractum Panchymagogum* Crollii, quale etiam refert Lib. *S. A. Chil.* 8. *c.* 10.

Pancoenos, πάγκοινος, idem, quod ἐπιδήμιος. Vide *Epidemius*. Epithet. morborum contagioſorum publice per totam regionem vel plebem graſſantium. Vocantur & πανδήμιοι. Gorræus.

Pancratiaſta, παγκρατιαστὴς, idem quod παλαιστὴς, *luctator*, *athleta*, pugil in omni certaminum genere exercitatus. Vide *Pammachos*, *Palæſtra*. Diet. *n.* 11.

Pancration, παγκράτιον, non ſolum eſt nomen plantæ bulboſæ, de qua conſulantur Botanici: Verum etiam eſt nomen certaminis duplicatum, *luctum* & *pugillatum* comprehendentis; cujus aliquoties meminit Gal. *l.* 2. *de ſan. tu.* & expoſuit J. Alexandr. *in not. ad h. l. T. II. Oper. p.* 392. Lucta in pulvere multo vocatur *Pancratium velutarium*, teſte C. Hofmann. *Comm. in Gal. LL. de V. P. n.* 812.

Pancreas, πάγκρεας, proprie & ἁπλῶς, ita dictum eſt corpus glanduloſum, laxum, ſitum ſuum obtinens ſub poſteriori parte ventriculi hujuſque fundo, cujus accuratior deſcriptio & hiſtoria quæratur in Anatomicis, Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 13. Warthon. *Adenograph. c.* 13. Regner. de Graf. *de nat.* & *uſu ſucci pancreatici*. D. I. C. Brunner. *de Experim. nov. circa Pancreas*, & *ejus vero uſu*. Celebris eſt hoc ſeculo hæc *Glandula* ob peculiarem ſuccum vel liquorem, qui in illo colligitur, & per ſingularem canalem ad inteſtinum duodenum defertur; unde *Liquor Pancreaticus* vocatur, quemadmodum & vas illud *Ductus Pancreaticus*. Hunc geminum quoque inveniri duodeno inteſtino inſertum, patet ex Obſervatione *in Act. Haſn. Vol. II. obſ.* 14. *p.* 31. De illius uſu extollendo valde operoſi fuerunt hactenus plurimi Medici, non contenti, quod ſuccus ille ſit ecrementitius quidam arterioſi ſanguinis liquor; ſed quod ſit humor laudabilis ex ſanguine & ſpiritibus animalibus in ipſo præparatus, & quidem ſubacidus, qui denuo alimentis, vel chylo admiſcetur. Enimvero non eſt hujus loci hanc dirimere litem; quamvis nolim diſſimulare, Grafium cum ſuis ὁμοψήφοις, ſpeculationes ſuas commentitias nondum ſat evidenter probaſſe, ut ita veroſimilius mihi videatur, liquorem illum *Pancreaticum* potius excrementum eſſe inutile, quam utilem aliquem humorem, denuo ſanguini adjungendum; licet nolim penitus negare, quod in ſegregando chylo utili a portionibus feculentis uſum inſignem præſtet, quando in inteſtino duodeno maſſæ chyloſæ tranſeunti permiſcetur. Succum illum *pancreaticum* in naturali ſtatu non eſſe acidum, nec cum bile efferveſcere hodie Naturæ rimatores variis phænomenis egregie oſtenderunt & obſervarunt, inter quos eſt etiam Joh. de Muraltó *in Vademecum Anatomic. Ex. III.* §. 6. *p. m.* 79. & ex obſervationibus celeberrimi Anatomici Du Verney, patet, quod in hiſtrice ductus *pancreaticus* duorum pedum diſtantia a biliaris ductus infectione in pylorum facta in inteſtinum duodenum ingreſſus fuerit repertus, in Struthiocamelo vero trium pedum diſtantia, uti legitur *in Supplem. Act. Erud. Lipſ. Tom. II. ſect.* 4. *p.* 199. Dicitur & *Callicreas*. Cæterum eodem *Pancreatis* nomine mediam *Meſenterii Glandulam* Aſellius, & nonnulli ejus ſectatores indigitarunt, quam alias *Lactium* titulo inſi-

inſigniverunt, & ita anſam dederunt, ut pro una eademque parte haberentur, recte animadvertente Graſio *d. l.* §. 17. Junge Barthol. *d. l. c.* 12. Warton. *d. l. c.* 8.

Pancrene, παγκρήνη, epitheton Pancreati tributum a D. Bernardo Swalbe peculiari libello *Pancreas pancrene* dicto, quo epitheto nihil aliud indicatur, quam quod pancreas ſit veluti (κρήνη enim fontem ſignificat) lymphaticus.

Pandaleon, *Pandaleum*, vocatur medicamentum ſolidum internum, tabulatum, Arabum inventum, pectori & pulmoni dicatum, ſuave, a morſulis & rotulis non niſi forma differens, ſitque, quando materia medicamentoſa ſaccharo ſoluto ſuſcepta in pyxidem aliquam effunditur, ut inibi indureſcat, unde uſus tempore fruſtum aliquod cultro aut cochleari demitur. Schrod. *l.* 1. *cap.* 13. Morell. *de form. remed. l.* 1. *ſ.* 3. *c.* 2.

Pandalitium, idem, quod *Panaricium*, de quo p. a.

Pandemios, πανδήμιος, vide *Pancœnos*, *Epidemios*.

Pandiculatio, σκορδινημὸς, σκορδινισμὸς, dicitur motus quidam violentus tenſivus membrorum ſolidorum, a flatulenta materia ad fibras & nervoſas partes delata dependens. Affinis valde χάσμη, ſive *oſcitationi*; de qua ſupra vide *Chaſme*. Hinc etiam *pandiculatio* cum *oſcitatione* coincidit. Fit quidem a natura, ſed coacta. Meminit aliquoties & Hipp. *l.* 2. *Epid. ſ. III.* 34. *l.* 4. *ſ.* 5. *t.* 4. *l. de Superfœtat. IX.* 3. Vide Foeſ. *p.* 574.

Panicula, diminutivum *Pani*, vocatur & *Panula*. Rhod. *ad Scribon. n.* 82. & 263. item *in Lex. Scrib.* Vide *Panus*.

Panis, ἄρτος, quid vulgo ſignificet, omnibus etiam puerulis, notum eſt. Ejus autem apud veteres & recentiores quoad materiam, fermentum, coquendi & condiendi rationem, tot occurrunt differentiæ & ſpecies, ut illas omnes hic recenſere, nimis prolixum foret. Legi poſſunt Foeſ. *Oec. p.* 95. *ſeqq.* Gorr. *def.* Mundell, *in Indice vel Theatr. Gal.* Bruyerin. *de re cibar. l.* 6. *per tot.* Jul. Alex. *l.* 8. *Sal. cap.* 11. *ſeqq.* Moreus *in Schol. Salernit. c.* 17. *p. m.* 225. *ſeqq.* & 258. *ſeqq.* Deodat. *Panth. Hyg. l.* 2. *c.* 4. C. Hoffm. *l.* 5. *Inſt. c.* 6. §. 3. *ſeqq.* Merito inter edulia primas tenet, & ab omnibus expetitur. Siquidem rariſſima ſunt exempla, qui *panem* penitus abhorruerint, quorum unum legitur *in Ephem. N. Cur. A. II. O.* 44. alterum *Obſ.* 207. ex Hildan. De panis uſu medico vide Schroder. *lib.* 4. *cl.* 1. *n.* 316. & Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l. Panis* repletionem eſſe peſſimam, paradoxon eſſe, & autoritate carere, non male demonſtravit C. Rejes C. *El. q.* 85. *n.* 4. *ſeqq. Panis petrefacti* obſervationes vide apud Helmont. *tr. Nat. Contr. neſc. n.* 30. Theatr. Chymic. *Vol. IV. p.* 884. Chiocc. *Muſ. Calceol. p.* 411. 412. Vocabulum ἄρτος, ab Hipp. etiam acceptum legitur pro paſtillo vel maſſa quadam compacta ex qualibet materia & linteo incluſa calideque pro fomento utero applicata, *l. de nat. mul. XXIX.* 198. 203. *C. I.* 9. 10. *Panum* æreorum tres eſſe ſpecies, ſcripſit Iohnſ. *Lex. Ch. d.* 1. ubi & *Panes* ex Pyrite & Cadmia conflatos recenſet & *panem* argenteum, item *panes æris* fatiſcentes. *Panis* quoque idem eſt, quod *Panus*, Gr. φῦμα, notante Keuch. *ad Sammonic. p.* 245.

Panniculus, ῥάκος, ῥακὶς, idem fere, quod *linamentum*, denotat. Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 1. *l.* 3. *c.* 9. & *alibi*. Pertinet ad uſum Chirurgicum & Pharmaceuticum. Ab Anatomicis vero *panniculus* accipitur pro *membrana*, ut *panniculus carnoſus*. *Panniculi* cerebri &c.

Pannus, æquivocum eſt. Proprie ſignificat textile quoddam ex lanis ovium paratum, de quo notavit Helmontius, quod panni ex lanis mortuarum ovium parati facilius foraminibus pertundantur. Gr. ῥάκος, ὕφασμα. *Tr. Tumul. peſtis* §. *Imaginantur Mineralia* &c. Translatum etiam vocabulum *Pannus* ad uſum pharmaceuticum, hinc legitur *Pannus linteus crocatus* deſcriptus in Helf. Iunken *Corp. Pharm. Part.* 1. *p.* 667. & Dav. de Spina *Lex. Pharm. p.* 676. Metaphorice denotat 1. affectum oculorum, eſtque materia viſcida craſſior, adhærens tunicis oculorum & viſum impediens, quem affectum nonnulli confundunt cum *Ungue oculorum*, Foreſt. *l.* 11. *Obſ.* 6. Arab. dicitur *Sebel.* 2. *notat. maculam*, vel *nævum* in cute ſive ex lue Gallica, ſive ex alio morbo maligno dependentem, de quo legatur Parac. *l. de apoſtem. & ulcer. c.* 43. & *alibi*.

Pannychis, παννυχὶς, vide *Pernoctatio*.

Panochiæ vocantur a nonnullis bubones ſive tumores inguinum. Fallop. *de morb. Gallic. c.* 90. *Tom. I. oper. p.* 758.

Panonicolete, terminus Paracelſicus, qui legitur *l.* 3. *de morb. Gall. circa fin.* Cujus tamen ſignificatio mihi non conſtat, neque ex contextu Patet.

Panſelenos, πανσέληνος, vide *Plenilunium*.

Panſpermia, πανσπερμία, eſt commentum Anaxagoræ, qui ſtatuit omnium ſemina eſſe in omnibus, quod merito rejecit Libav. *T. IV. Op. p.* 16.

Pantagogus, παναγωγὸς, idem ſignificat, quod

quod *Panthymagogos*, ed eſt, medicamentum omnes humores ſcil. vitioſos evacuans. Ita apud Myſicht. extat *Syrupus Pantagogus*, *Armam*. *Medico-chym. ſect. XVI.*

Panthæ, Lecti penſiles Italis, Ant. Guainer. *com. de pleur. c.* 17.

Panthera. Vide *Pardalis* vel *Pardus*.

Pantices, idem, quod *Inteſtina*, unde *panticinari* eſt bibonum & collurconum more potum ingurgitare, & ita ventrem ſuburrare. Linden. *Ex. IX.* §. 56.

Pantodapos, παντοδαπὸς, varius, *omnigenus*. Uſurpatur ab Hippocr. *de morbis* 2. *de nat. hum. t.* 4. & *lib.* 5. *Epid. XXXI.* 14. *de excrementis*. Foeſ. *p.* 479.

Pantolmios, παντόλμιος, eſt nomen hyperbolicum *Trochiſci*, qui excreſcentiam carneam citra roſionem ſupprimit; uti legitur apud Æginet. *l.* 7. *c.* 12. An idem cum *Paſtillis Fauſtiani*, *l.* 4. *c.* 43. uti velle videtur Gorræus?

Panus, antiquis etiam *panis*, unde diminutiva *Panicula*, *panula*, Gr. φύγεθλον, Galeno etiam φῦμα ἄπεπτον, *tuberculum immaturum*, *c.* 3. *de artic. t.* 2. dicitur tuberculum inflammatorium, vel potius eryſipelaceum abſque ſuppuratione ad glandulas plerumque ſubcutaneas obortum, cum dolore inſigni urente & mordicante proveniens ab ichore ſanguineo acriori, ibidem ſtagnante. Gal. *l. de tum. p. n. c.* 15. *l.* 2. *de art. cur. ad Gl. c.* 1. Cel. *l.* 5. *c.* 18. Sc. *n.* 263. Foreſt. *l.* 1. *Chir. Obſ.* 7. *cum Schol.* Barbette ad *Bubonem* refert *Chirurg. P. II. l.* 1. *c.* 11.

Panygron, πάνυγρον, epitheton eſt medicamenti alicujus topici liquidioris, cujus deſcriptio extat apud Oribaſium *Operum ſuorum T. III. l.* 4. *Euporiſtor. c.* 121. *p. m.* 247.

Papa, Paracelſo dicitur vermis, h. e. *Baſiliſcus*, qui quamdiu vivit, tamdiu erit peſtis expectanda, *l.* 2. *de Peſte cum addit. tr.* 1. *c. in fine*.

Paphlazo, παφλάζω, proprie ſignificat *æſtuo & ferveo*, & de maris æſtu dicitur; translatum vero hoc ab Hip. ad ſermonem interruptum & veluti bullantem, quando inter loquendum *hæſitant*. Eo verbo uſus Hip. *l.* 2. *Ep. ſ. V.* 7. 4. *de Criſ. X.* 12. Jung. Foeſ. *p.* 490. Dicitur & φλάζω. Galen. *in Exeg. dict. Hipp.*

Papilio, ψύχη, ἰσπιὼν σητοκοτὶς, infectum eſt notiſſimum alatum, ſed multifarii generis, cujus hiſtoriam prolixam cum uſu tradidit Aldrov. *l.* 2. *de Inſect. c.* 1. *ſeqq.* Adde Lang. *l.* 1. *ep.* 14. & 50. *Bombyces* degenerare in *papiliones*, confirmat Helmont. *Tract. Demonſtratur Theſis n.* 94. Chymici quoque flores quoſdam papilionum nomine inſignire ſolent. Ita flores ex correctione Mercurii præcipitati acquiſitos *papiliones* argentos vocari teſtatur D. Johan. Michaelis *in notis noviſſime editis ad Schroder. Pharmac. l.* 3. *c.* 15. quos Schroderus lanuginis perlatæ titulo comprehendit.

Papilla, θηλὴ, vide *Mamma*. Eſt extremum mammæ mulieris, quod ori infantis inditur; Gal. *l.* 15. *de U. P. c.* 7. Barthol. *l.* 2. *An. c.* 1. Tribuitur etiam hoc vocabulum Glandulis inteſtinalibus a Peiero *in ſuis Exercit. de dictis glandulis*. Papilla quoque eſt diminutivum a Papula apud Sammonic. *c.* 10.

Papillares proceſſus, vide *Maſtoides*, de nervis olfactoriis. Barthol. *ibidem d. l.*

Papula, ἔκθυμα, ἐκτεσμα, *tuberculum ulceroſum*, cutaneum notat. Vide *Ecthyma*. Gal. *c.* 3. *in* 3. *Epid. t.* §1. Nobis videtur idem eſſe cum Puſtula. *Papula* acuta eſt *Furunculus*, δοθιὴν. Rhod. *ad Scrib. num.* 210.

Par, duplicem habet ſignificationem, 1. dicitur de diebus, qui Græce vocantur ἄρτιοι, ad differentiam τῶν περισσῶν, *imparium*: in illis olim crediderunt rariores & difficiliores fieri criſes; vide *Artios*, *Impar*. 2. notat binas unitates alicujus rei, v. g. in formulis remediorum quando ſcribunt: Recip. baccarum lauri, fructuum jujub. aut ſebeſt. *paria* tria aut plura. *Sine pari* dicitur Emplaſtrum quoddam Londinenſium, cujus deſcriptio extat in D. D. de Spina *Mannali Ph. Chim. p.* 425. *ſeq.*

Para, παρὰ, id eſt, *præter*, præpoſitio uſitatiſſima in Medicina, cum ſimpliciter, tum in compoſitione. Plerumque vero accipitur in malam partem, ita ut ſignificet aliquem receſſum a ſtatu integritatis ſive bonæ diſpoſitionis, hac tamen limitatione, ut nihilominus reſiduum maneat *aliquid. bonitatis*: ut hac ratione differentia eluceat inter *Præter* & *Contra*. Morbi omnes ſunt παρὰ φύσιν, *præter* naturam, eorumque cauſæ & effecta; Mors ſola, & quæ eam vel efficiunt, vel conſequuntur, ſunt *contra* naturam; ἐναντίον τῆς φύσεως, quamvis in latiore acceptione morbi quoque dicantur contra naturam; animadvertente J. Alex. *not. in Gal. de diff. morb. c.* 4. Alias & παρὰ ſignificat *ad* vel *juxta*, *in* 4. *aph.* 31. teſte Dieter. *n.* 643.

Parabilis, εὐπόριστος, vide *Euporia*.

Parablaſtano, παραβλαστάνω, ſignificat *progerminare* vel accreſcere, & quidem præter vel neceſſitatem, vel naturæ inſtitutum. Dicitur de palpebris apud Hipp. 4. *de R. V. A. t.* 63.

Parabolicus, epitheton *Ignis Solaris*. Vide *Ignis*.

Paracelſus, nomen proprium Spagyricæ Medicinæ principis, qui alias nominatur *Philippus Aurelius*, vel *Aureolus Theophraſtus Paracelſus dictus Bombaſt ab Hohenheim*: cujus vita legi poterit in Melchioris Adami *vitis Medicorum*. Scripta ejus plura, qua vernacula, qua latina, adhuc paſſim proſtant. De ejus peritia ſingulari & felicitate medica diverſa feruntur judicia. Nobis non libet eſſe arbitris. Valde tamen ſuſpectum eſſe de Magia Diabolica, facile ex ſcriptis ipſius demonſtrari poſſet, ſi inſtituti concederet ratio. Gravius in eum invehitur C. Rejes *Camp. El. q.* 30. *n.* 8. Furti ſcriptorum & arcanorum quoque arguit Libavius *Tom. II. Op. p.* 103. & alibi paſſim ipſum incuſat. Ejus ſectatores vocantur *Paracelſiſtæ* non minus ſuſpecti magicæ vel vanitatis, vel præſtigiarum dæmoniacarum, ſi in omnibus ducis ſui principia retinuerint.

Paracenteſis, παρακέντησις, Latine *Punctio*, *Compunctio*, vel ſectius *Perforatio*, dicitur operatio Chirurgica, qua vel in Aſciticis abdomen cultello, vel acu perforatur ad evacuandam aquam collectam, cujus aliquoties meminit Hipp. *l. de Loc. in hom.* XXXVI. 17. *ſeq. l. de affect.* XIII. 25. *ſeqq. l. de intern. affect. XXV. XXVI. ſeqq. l. 6. aph.* 27. *l.* 6. *Epid. ſ.* 7. *n.* 62. licet vocabulum παρακεντήσεως in illis locis non occurrat. Modum operationis hujus ex recentioribus tradidetur Aquapendens, *tr. de Oper. Chirurg. c. de perforatione abdominis in hydropicis*. Hildan. *Cent.* 1. *Obſ.* 47. & *ep.* 8. Barbette *Chir. Part.* 1. *c.* 14. Cautem docuit & Dieter. *Iatr. p.* 1268. *ſeq.* Vel quando in ſuffuſione ſive cataracta laborantibus oculi tunica proforatur acu, & materia illa viſcida viſum intercipiens removetur, de qua Plin. *l.* 25. *c.* 23. Cœl. Aurel. *l.* 1. *Tard. paſſ. c.* 5. allegante Foeſ. *p.* 480. Modum vide apud Aquapend. *d. l. cap. de ſuffuſ.* Hildanum *ep.* 67. Barbette *d. l. cap.* 16. Cæterum non video, quid obſtet, quo minus & aliæ *perforationes* Chirurgicæ, trepano vel terebra factæ, dicendæ ſit παρακεντήσεις, licet non fiant punctione ſimplici.

Paracindinevo, παρακινδυνεύω, ſignificat *audacius periclitor*, propter emphaticam præpoſitionem παρὰ exprimentem aliquam tranſgreſſionem, notante Linden. *Exeg. XIV.* §. 140.

Paracmaſticos, παρακμαστικὸς, *declinans*, vide *Acmaſtica*. Dicitur & de ætate, quæ jam vergit ad ſenium, & incipit ſecundum Galen a 35. anno, duratque ad annum 49. quo ſcilicet ſenectus incipit. Gorr. & Caſtell.

Paracme, παρακμὴ, vide *Declinatio*.

Paracoe, παρακοὴ, *obauditio*, idem quod βαρυκοΐα, vide *Barycoia*. *Cophoſis*.

Paracolleticos, παρακολλητικὸς, idem, quod κολλητικὸς, *Agglutinos*. Lang. *in Indic. epiſtol.*

Paracope, παρακοπὴ, late & ſtricte accipitur in illa notat generaliter *delirium*, de quo ſupra lit. D. In qua etiam legitur *Coac. t.* 47. In hac *deſipientia leviorem* & mentis emotionem in febris fervore, uti patet ex Hippoc. 6. *aphor.* 26. Lind. omnes παρακόπτειν dicit, qui per morbos *delirant*, *Ex. XII.* §. 162. 169. *ſeqq.* Vide & Dieter. *n.* 649.

Paracruſis, *Paracruſticos*, παράκρουσις, παρακρουστικὸς, etiam dicitur de *levi mentis emotione* & *delirio mitiori* im morbis. Frequens Hipp. *l.* 1. *Prorrh. t.* 97. 194. Plura loca vide apud Foeſ. *d. l.*

Paracynanche, παρακυνάγχη, vide *Angina*.

Paracypto, παρακύπτω, ſignificat *prono corpore ſeſe inclinare* aut incurvare, ad aliquid inſpiciendum. Translatum ad Hippocr. ad inſertionem caulis alii loco ſpecilli in anum *l. de fiſtul.* II. 9. Vide Foeſ. *d. l.*

Paradeigma, παράδειγμα, vide *Exemplum*.

Paradoxologos, *Paradoxopœos*, παραδοξολόγος, παραδοξοποιὸς, qui aliena a recepta opinione & ſententia vel dicit, vel facit. Quod utrumque Epitheton ab alii Medicis Galeno fuiſſe attributum, ipſe teſtatur *l.* 10. *M. M. c.* 4. *in fin.*

Paradoxon, παράδοξον, ſignificat *ſententiam* vel revera, vel ſaltem apparenter abſurdam, vel *incredibilem*, a communi opinione recedentem.

Paræteſis, παραίτησις, ſignificat *recuſationem*, ſubterfugium, indulgentiam, quæ ægro conceditur apud Hipp. *l. Præcept. in fin.*

Paragoge, παραγωγὴ, *adductionem*, adaptationem ſignificat in ſpecie oſſium. apud Hipp. *l.* 2. *de art.* 1. *Mochlic.* IX. 16. Oſſa quoque, quæ facilius adduci poſſunt, dicuntur παραγωγότερα. *de art. t.* 64.

Paragranum, nomen libri alicujus Paracelſici, in quo fundamenta ſe propoſuiſſe Medicinæ aliis perſuadere conatur. Sed revera in pleriſque obſcurum per æque obſcurum.

Paragraphi, etiam eſt titulus ſcripti cujuſdam Paracelſici, Libro 14. *Paragraphorum* continens, in quibus morborum quorundam curationem tradidi.

Paralampſis, παράλαμψις, dicitur cicatrix nigro oculi reſplendens, quod aliquando craſſior ſit *Ægide*. Hippocr. 2. *Prorrh.* XXVIII. 35. Galen. *in Exeg. voc. Hippocr.* Foeſ. *Oec. p.* 481.

Paralego, παραλέγω, ſignificat Hipp. ſermo-

ne delirare; aliena loqui aut abſurda, quale quid & ebrioſis contingit. Hipp. 1. Epid. ſ. 2. t. 75. ad quem locum vide Gal. Comment. & l. 2. de diff. reſp. c. 10. l. 3. c. 11. Plura loca in Epid. vide apud Foeſ. d. l.

Paralereo, παραληρέω, *Paraleros*, παράληρος, *deliro*, delirus, idem, quod παραφρονέω, vide *Delirium*. Gal. quidem expoſuit per μικρὰν παραφροσύνην, c. 3. in 3. Epid. t. 34. Verum Hip. in eodem libro Epid. ægroto ſexto expreſſe etiam ſcripſit πολλὰ παρελήρησε multum *deliravit*, ita ut ſit verbum, *delirium* in genere exprimens. Foeſ. dict. l.

Parallaxis, *Parallagma*, παράλλαξις, παράλλαγμα, dicitur partium ſolidarum, præſertim oſſium *alternatio*, emotio, & inter ſe facta perverſio; aut *immutatio*, ubi alia ſuper aliam effertur. Hip. 2. de fract. t. 60 l. 3. t. 40. 46. 47. l. 5. de art. 72. Mochlic. l. 2. XXIV. de dentibus l. 6. Epid. ſ. 1. t. 3. de muſculis & nervis παραλλαγή, 2. de artic. t. 14. Metaphorice etiam de animo vel mente aberrante, & delirante 4. de R. V. I. A. t. 4. Vide Foeſ. d. l. Parallaxeos ſignificatio Aſtronomica petatur ex Matheſi.

Parallelus, παράλληλος, terminus Mathematicus, ſignificans lineas imaginarias, ſub quibus & *Zonæ* comprehenduntur; quarum notitiam Medico quoque commendat Galen. l. 3. aph. 14. *Parallela* quoque vocatur Affectus malignus cutaneus, internam manum ac pedum partem tantum obſidens, nec latius, quam ad latera & phalangem digitorum in manibus ſerpens; pityriaſi, five furfuribus capitis ſimilis; ſed ſquamæ ſunt majores, & cuti ita adhærent, ut niſi unguibus divellantur, decidere nequeant. Eſtque ſymptoma Morbi Gallici. Plura de hoc affectu legantur apud Foreſt. l. 8. Obſ. 13. Schol.

Paralogos, παράλογος, vide *Inopinus*.

Paraloxænomæ, παραλοξαίνομαι, id eſt, *obliquor*, in obliquum feror. Dicitur de utero Hipp. l. de nat. mul. XXXIV. 1. & l. 2. de morb. mul. XXXVI. 1.

Paralyſis, παράλυσις, item *Pareſis*, πάρεσις, eſt nervorum reſolutio, cum nervi & corporis partes ſenſus & motus expertes vel perfecte vel imperfecte fiunt, Galen. 1. de Sympt. cauſ. c. 5. Ab Hippocrate ſæpe confundi cum apoplexia, notavit Foeſ. ad vocem ἀποπληξίας; quamvis Dieter. aliquam differentiam conatus ſit reddere, volens, ἀποπληξίαν, dici totius corporis *reſolutionem*; παράλυσιν vero, partis alicujus duntaxat, *Iatr. n.* 86. Plura de *Paralyſi* idem *p.* 211. *ſeq.* Enimvero ſi rem accurate velimus perpendere, non tam nervorum *reſolutio* dicenda paralyſis, quam *fibrarum* in muſculis & membranis, quæ ſunt partes nervoſæ, non ipſi nervi. Accuratior igitur ex recentioribus hæc notari poterit deſcriptio. *Paralyſis* eſt motus animalis & tactus in parte quadam corporis abolitio, vel imminutio vehemens, cum ejuſdem quandoque atrophia, pulſu debili, aliiſque ſymptomatis, provenienſ a partium nervoſarum relaxatione propter deficientem ſpirituum animalium præſentiam aut activitatem, ab intemperie materiali cerebri, vel obſtructione nervorum oborta. Legatur Willis, *An. Brut. Part.* II. c. 9. Sylv. *Prax. Med. l.* 2. c. 22. Videantur & alii Practici, qui de hoc affectu prolixe ſcripſerunt. Exempli de quodam, qui pro lubitu *paralyticus* fieri, & rurſus ſeſe curare pro lubitu potuit, quod ex Auguſtino allegavit C. Rejes C. *Elyſ. quæſt.* 50. *n.* 22. fides ſit penes autorem. Affectus hic non male quidem vocatur ab Helmont. *pediſſequa Apoplexiæ tr. de Lithiaſ.* c. 9. Verum interdum etiam hujus eſſe prodromum, teſtis eſt experientia. Dicitur & παραπληγία, aut παραπληξία, uti recte notavit Galen *cap.* 2. *in* 1. *Epid. t.* 59. Vide Foeſ. *pag.* 483. Paracelſus ſpeciem Guttæ ſtatuit *Paragraph. lib.* 7. *cap.* 1. §. 1. cauſam refert Mercurium & Sulphur. *lib. de trib. primis eſſent. c.* 1.

Parameria, παραμήρια, dicuntur *interna femoris partes*. Gorr. Lat. παραμήριον *femen* vocat Lind. *Med. Phyſiol.* 2. *c.* 14. §. 19.

Parameſos, παράμεσος, digitus vocatur minimo proximus, *Medicus* a Latinis dictus, quod Medicinæ dicatus credatur. Gorr. Vulgo *Annularis* appellatur.

Paramethiemi, παραμεθίημι, *dimitto* prætermitto, negligo, Hipp. *lib.* 1. *de morb. mul. XL.* 5. 8.

Paraminytheo, παραμυθέω, ſignificat *imminuo*. Hip. *d. l. XXXVII.* 5.

Paramirum, titulus ſcripti Paracelſici gemini, quorum unum agit de quinque entibus omnium morborum, Aſtrali, Venenato, Naturali, Spirituali, & Divino five Dei: Alterum explicat cauſas morborum ex Sulphure & Mercurio, ex Tartaro, ex Matrice: item tractat de morbis inviſibilibus. Hæc *Paramirica ſcripta* primum occupant locum *in edit. Argentorat.* Huſeri.

Parampecho, παραμπέχω; & παραμπέχομαι, *obvelo*, obduco. Ἀμπεχόνη, enim *velamentum* tegumentum ſignificat. Hipp. *l. de morb. ſacr.* II. 5. adde Foeſ. *p.* 482.

Parandrumenos, παρανδρούμενος, *nubilis*. Potest uſurpari de perſona & de tempore, five æta-

ætate : in qua ſignificatione uſus Hipp. *l. de Virg. morb. II.* 2.

Parangelia, παραγγελία, παράγγελμα, *præceptionem*, *præceptum* ſignificat, ſive comprehenſionem aphoriſticam & brevem, quæ facit vel inſtruendum Medicum, vel etiam ægrum, aut adſtantes. Ita Hippocr. libellum Præceptionum ad Medicum pertinentium conſcripſit. Meminit & talium παραγγελμάτων *l. de Medic. II.* 1. & eorum, quæ ad ægrum pertinent *l. de dec. orn. XII.* 2. Vide Foeſ. *p.* 480.

Paranoea, παράνοια, etiam ſignificat, *Dementiam*, *Delirium*. Hipp. 2. *progn. t.* 20.

Parapechyon, παραπήχυον, a quibuſdam dicitur brachii pars, quam proprio nomine κερκίδα appellant. Dicitur & παραπήχυον. Gorr. Latine *Radius* & *Focile majus* appellatur. Ad- de Lind. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. *§.* 74.

Parapempo, παραπέμπω, vide *Tranſmiſſio*.

Paraphao, παραφάω, ſignificat *leviter contingo* vel contrecto, manu ſenſim admota & veluti errante. Frequens Hipp. *in libr. de nat. mul. VI.* 10. *l.* 1. *de morb. mul.* quæ loca vide apud Foeſ. *p.* 485. & differt a παραφράσσω, quod παραφροιέν notat. vid. Gal. *Exeg.* Paraphaſia παράφασις, ita dicta ſunt abſcondita in pudendo muliebri loca, quæ immiſſo digito contrectari licet, a verbo παραφάσσω, quod leviter contrectare eſt: vid. Galenus *in exegeſi Hipp.*

Paraphimoſis, παραφίμωσις, vitium eſt φιμώσει contrarium, cum videlicet ea, quæ naturales meatus concludunt, opercula & tegumenta ita deducta ſunt, ut reduci nequeant. Proprie tamen dicitur *de præputio retrorſum adducto*, ut glandem tegere nequeat: quod malum ex nervi contractione maxime contingit. Fit ex immodica præputii ſiccitate. Ei contrarium vitium φίμωσις appellatur. Gal. *in def.* Gorr. & Caſtell. a φιμὸς, quod nexum ſummi orificii ſacculorum, cum toto illius ambitu in anguſtum collecto funiculo clauduntur & ligantur, ſignificat. Rolf. *de part. genit. P. I. c.* 50.

Paraphora, παραφορὰ, etiam ſignificat *parvum delirium* apud Hipp. Gal. παράφοροι *leviter deliri* vocantur, *l.* 1. *ſ.* 2. *Prorrh. t.* 37. *l.* 2. *Epid. ſ.* 3. *n.* 11. Gal. *in comm. ad primum locum & in c.* 1. *ad l.* 3. *Epid. t.* 2. quamvis exaliis quoque textibus pateat, ſignificare potius generaliter delirium & delirantes, uti patet ex *l.* 1. *ſ.* 1. *Prorrh. t.* 3. *Coac. t.* 300. & Aretæus etiam *l.* 1. *ſ.* 1. *de cur. acut. morb.* uſus eſt de phreniticorum delirio, quod ſane vehemens eſt. *Deligationes* quoque παράφοροι, dicuntur Hippocr. h. e. *errabundæ* vitioſæ, 1. *de art. t.* 66. Jung. Foeſ. *pag.* 485.

Paraphrenitis, παραφρενῖτις, vide *Phrenitis*.

Paraphroſyne, παραφροσύνη, vide *Delirium*.

Paraphyas, παραφυὰς, dicitur id, quod adnaſcitur arbori, ſurculus, ſoboles, *germen*, *ramulus*. Idem eſt, quod ἀποφυὰς. Utrumque occurrit in Hipp. *l. de Venis XVII.* 8. *XXVI.* 6.

Paraphyſin, παρὰ φύσιν, vide *Para*.

Paraplegia, *Paraplexia*, παραπληγία, παραπληξία, eſt *levior apoplexia* ad paralyſin magis accedens, vel quando alterutro ſaltem in corporis latere, aut certo membro, immobilitas & ſenſus privatio animadvertitur, Galen. *c.* 2. *in* 1. *Prorrhet. t.* 50. quamvis alii iterum diſcrimen fecerint inter παραπληγίαν & παραπληξίαν; illud ad particularem, hoc ad totalem *apoplexiam* referentes, notante Galen. *c.* 3. *in* 1. *Prorrh. t.* 26. & 4. *de R. V. I. A. t.* 27. & *alibi*. Vide *Apoplexia*, Paralyſis. Jung. Foeſ. *p.* 483.

Pararma, πάραρμα, *fimbriam* ſignificat, quales ob mollitiem continendis, aut conſtringendis deligationibus ſuperponuntur; Suntque velut texturarum exordia. Legitur apud Gal. *cap.* 2. *de artic. t.* 32.

Pararrhythmos, παράῤῥυθμος, eſt epitheton pulſus incongrui ætati, vel naturæ alicujus ſubjecti, & ita ſpecies ἀῤῥύθμου. Galen. *in def.* Gorr.

Pararthrema, παράρθρημα, idem, quod διάκινημα, *parva luxatio*, per quam articulus leviter, ſuo loco naturali receſſit. Gorr. Vide *Diacinema*. Lat. *Subluxatio*, *Prolapſus*, dici poteſt. For. *l.* 9. *Chirurg. obſ.* 1. *in Schol.*

Paraſarchum, titulus quidam ſcripti Paracelſici, quod *ſecundum* habetur inter opera *Theophraſtica* dicta; in quo egit de ſummo Bono in æternitate, uti ſcripſit Valentinus de Retiis. Vid. *Tom. VI. oper. Paracelſ. edit. Huſeri*.

Paraſcepaſtra, παρασκεπάστρα, dicitur vinculi ſimplicis genus, quo univerſum caput obvolvitur. Gal. *de faſciis n.* 5.

Paraſceve, παρασκευὴ, *apparatus præparatio*, quæ & προπαρασκευὴ dicitur Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 16. a verbo παρασκευάζεσθαι, inſtrictum eſſe, paratum eſſe, quod legitur 3. *de fract. t.* 33. quid ſignificet, notum eſt. Dicitur vero active & paſſive, non ſolum de perſonis, Medico, ægro & adſtantibus, qui debent ſeſe *præparare* aut inſtructi eſſe ad præſtandum ea, quæ ſingulis competunt, *argumento I. aph.* I. ſed etiam de rebus Medicis, morbo, vel potius cauſa aut materia morbifica, & remediis. *Præparatio* materiæ peccantis, ſive humorum vitioſorum, conſiſtit in diſpoſitione per artem facta ad ſecretionem ab utilibus

& vitalibus humoribus, & excretionem per loco convenientia, quando craſſi humores red- duntur fluxiles inciſione, tenues incraſſatione, lenti deterſione, mordaces attemperatione, verbis Rolfink. *O. &. M. M. Sp. l.* 5. *ſ.* 1. *c.* 5. cujus variæ *præparationis* meminit Gal. *l. quos purg. oport.* Jung. Sennert. *Inſtit. Med. l.* 5. *Part.* 2. *ſ.* 1. *c.* 1. *Media* vel medicamenta, qui- bus *præparatio* hæc producitur, vocatur *Præ- parantia*, Græc. προπαρασκευάζοντα, de quibus Sennert. *d. l. P.* 1. *ſ.* 1. *c.* 5. & Rolfink. *d. l.* 5. *ſ.* 2. *per tot.* Huc pertinent & *Exercitationes* cor- poris *præparatoriæ* dictæ a Galeno, Gr. παρασκευαστικαὶ, *l.* 3. *de ſan. tu. cap.* 2. & *ſeqq.* quibus corpus & humore- ad ſecretionem & excretio- nem inutilium, & retentionem utilium diſpo- nitur & *præparatur*. *Præparatio remediorum* eſt artificioſa elaboratio materiæ Medicæ, ut commodius & citus effectum exerere poſſit. Harum *præparationum* ſpecies quamplurimas juxta ſeriem alphabeticam vide apud Schrod. *l.* 1. *c.* 14. Stricte dicta *præparata* in officinis vocantur ſimplicia quædam medicamenta, ſo- lida & duriora, in tenuiſſimum pulverem, accedente aqua aliqua convenienti, trita, & exiccata: quorum Catalogum lege apud eund. *l.* 2. *c.* 76. Jung. Fr. Hoffm. *Clav. ad h. l.*

Paraſchides, παραχίδες, dicuntur *oſſium frag- menta*, aut fiſſorum oſſium ſegmenta, quæ ab his ſeparantur & abſcedunt, oſſis fiſſa. Hipp. 3. *de fract. t.* 2. adde Foeſ. *p.* 484.

Paraſeiſma, παράσεισμα, dicitur *concuſſio cor- poris*, & inter exercitationes refertur. Hipp. *l.* 2. *de Diæt.* XLII. 1.

Paraſinos, παράσιτος, æquivocum eſt. Vel enim dicitur de cibo omni, qui cum pane comeditur, ut eſt apud Athen. vel de homine *adulatore*, qui gulæ gratia alteri aſſentitur. Hujus egregiam deſcriptionem vide apud Lind. *Ex.* XI. §. 129. *ſeq.* ubi ventris operarium, ad nutum man- duconem, in ventre linguam habentem appellat.

Paraſphagis, παρασφαγὶς, vocatur *pars colli* jugulo proxima, ad claviculas ſita inter collum & pectus, Gorr. Dicitur & παρασφαγίον, teſte Caſp. Hoffmann. *c. in Gal. de V. P. num.* 1114.

Paraſtatæ, παραστάται, quaſi dic. Latin. *Ad- ſtites*. Quam certum eſt de hoc vocabulo, quod denotet aliquam partem corporis gene- rationi inſervientem, tam incertum adhuc, quænam harum hoc nomine venire proprie debeat ac poſſit. Apud Hipp. παραστάτας, idem eſſe atque *Epididymides*, volunt interpretes, *lib. de Venis* XXI. 6. Vide Foeſ. *d. l.* Alii di- ſtinguunt inter παραστάτας κιρσοειδεῖς & ἀδενοει- δεῖς, *variciformes* & *glanduliformes* ſive *glandu- loſos*, illos dicentes meatus ſeminales ex ve- na & arteria implicatis conſtantes & in unam veluti naturam confertis ſemen foventes & perficientes, Gal. *in def.* vel *corpus variçoſum pyramidale*, incipiens paulo ſupra teſtem & in ſuperiorem hujus partem inſertum; hos ve- ro appellantes corpus glanduloſum meatui u- rinario ſuprapoſitum, vaſorum deferentium inſertionem excipiens, Gorr. Caſtell. Lang. *l.* 2. *ep.* 7. quod *corpus glanduloſum* tantum *Pa- raſtatarum* nomine expoſuit Rolf. *de part. genit. p.* 1. *cap.* 25. quamvis alii προστάτας appellant. Bartholin. vero *paraſtatas* vocavit principium vaſorum deferentium *lib.* 1. *Anat. c.* 23. Junge hic Linden. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 7. §. 21. *ſeqq.*

Paraſtello, παραστέλλω, *curſum cohibeo*, ſiſto. Hipp. *l.* 5. *Epid.* XXVII. 2.

Paraſtremma, παράστρεμμα, dicitur *oris diſtor- tio* convulſiva, & perverſio, qualis in *Spaſmo Cynico* contigit: vel cum faciei partes quo- que aliæ, naſus, oculi, aut labia, contrahun- tur aut diſtorquentur. Legitur apud Hip. *l.* 2. *Prorrh.* XLII. 7. Confer ſimul ad Foeſ. *d. l.*

Paraſynanche, παρασυνάγχη, vide *Angina*.

Paraſyneſis, *Paraxyneſis*, παρασύνεσις, παρα- ξύνεσις; dicitur ſententia vel *intelligentia erro- nea* & *hallucinatio* non quidem aperte falſa & ex ignorantia, ſed quæ probabilitatem aliquam habet & veroſimilitudinem. Legitur apud Hip- pocr. 1. *de artic. c.* 36. 38. & *ſ.* 3. *t.* 71. Vide & Galen. *in comm. ad h. loca* & *l.* 9. *de Hipp.* & *Pl. decr. cap.* 5. Latine & *Deceptio* dici poteſt. Foeſ. *d. l.*

Paraſyro, παρασύρω, in *tranſverſum traho*, tran- ſverſum ferio & in obliquum diſtraho. Dicitur de telis apud Hipp. *l. de Cap. vuln.* XIV. 1.

Pardalis, *Pardus*, πάρδαλις, πάρδος, voca- tur animal ferociſſimum, quadrupes, cujus hi- ſtoriam cum uſu ſuſe tradidit Aldrov. *l.* 1. *de an quadr. dig. vivip. c.* 2. *Pardalis* eſt quoque nomen Emplaſtri apud Aetium *l.* 10. *c.* 12.

Pareas, παρείας, nomen ſerpentis, qui in Sy- riæ locis reperitur, colore æs referens; alii vero nigricant; cujus venenam tantum ex morſu non eſt, ut enecet, ſed ſaltem inflam- mationem infert, notante Foreſt. *l.* 30. *Obſ.* 2. *Schol.* ex Aet. *l.* 13. *c.* 31.

Parecbole, παρεκβολὴ, idem, quod ἐκλογὴ, *Excerptum*, Hiſtoria, Obſervatio. C. Hoffm. *Comm. in Gal. de V. P. n.* 2.

Paredria, παρεδρία, *aſſeſſio*, h. e. aſſociatio affectionis, qua vehementia ejus innuitur apud Hipp. *l. prœcep.* VII. 6.

Pa-

Paregoricos, παρηγορικὸς, *mitigans*, leniens. Vide *Mitigatio*.

Pareia, παρειὰ, dicitur pars faciei, quæ ab oculis ad mentum uſque protenditur, Latin. *Gena* aut *Mala*. De quibus ſuo loco. Hinc παρειάς, vinculum, quod malas continet male affectas, teſte Gorræo ex Gal. *de faſciis n.* 6.

Parempto ſis, παρέμπτωσις, *Incidentia*, vide *Coincidentia*, adde Mercur. *l*. 4. *V. L. c.* 13.

Parencephalis, παρεγκεφαλὶς, vide *Cerebellum*.

Parenchyma, παρέγχυμα, ab Eraſiſtrato dicta fuit propria cujuſque viſceris ſubſtantia, quæ inter vaſorum intercapedines recipitur, quia non vult, appellari carnem. Ea enim ſolum Caro dicitur, quæ eſt in muſculis, Galen. *l.* 2. *de Temper. c.* 3. *Com. in Hipp. de nat. hum. in proœm. l.* 7. *Adm. Anat. c.* 5. *l.* 6. *de Hipp. & Plat. decr. c.* 8. J. Alex. *l.* 12. *Salub. c.* 1. Ita vero dictum ab eo, quia credidit, ſubſtantiam illam eſſe ſanguinem vaſis effuſum, & demum ita concretum, Gal. *l.* 11. *de Fac. in princ.* C. Hoffmann. *Comm. in Gal. de V. p. n.* 218. J. Alex. *not. ad Gal. l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 6. *& ad loc. de Hipp. & Plat. decr.* citatum, quam tamen opinionem Recentiores dubiam reddere, imo rejicere auſi ſunt, ſtatuentes, hepatis, lienis, pulmonis, renum ſubſtantiam, vel in totum, vel maximam partem eſſe glanduloſam, aut veſicalem, ut Malpighius *in Exercit. Epiſtolicis*, & Williſ. *Pharm. Rat. part. II.*

Parentalis, idem, quod *Hæreditarius*, epithet. morborum a parentibus ad liberos propagatorum. Rol. *Ord. ac M. Med. Sp. l.* 3. *ſect.* 2. *c.* 28. & 35. ubi & *Gentilitios* vocat atque *Connatos*.

Parentheſis, παρένθεσις, terminus alias Grammaticus, vel Rhetoricus, a Paracelſo tamen translatus ad *Tractatus quinque Paramiri* præmiſſos libris quinque Paramiri, in quibus generaliter expoſuit Entia quintuplicia. Vide *Paramirum*. Hos tractatus appellavit *Parentheſin Medicam. Prologo* 4.

Pareon, παρεὼν, *præſens*, adſtans. Vel dicitur de perſonis quæ ægro vel Medico ſuppetias ferunt, aut operam aliquam, vel miniſterium præſtant, Hipp. 1. *aph.* 1. Jung. Dieter. *n.* 655. vel de rebus ſec. & præter naturam hoc vel illud agendum indicantibus. Linden. *Ex. XIII.* §. 336. *ſeq.*

Parergon, πάρεργον, ſignificat *opus ſecundarium* & præter intentionem & inſtitutum. Unde proverb. πάρεργον ἔργον ποιήσασθαι, præpoſtere aliquid agere, de quo vid. Gal. *cap.* 1. *de R. V. l. A. t.* 3.

Parerma, πάρερμα, ſignificat *affulcimentum* & ſtabilimentum. Legitur apud Hip. 3. *de iis, quæ in medic. c.* 10. & 30. Vide Foeſ. *p.* 487.

Pareſis, πάρεσις, idem, quod *Paralyſis*, de quo vocab. p. a.

Paretheo, παρηθέω, *percolo*, per colum tranſmitto. Legitur apud Hipp. *l. de dentit. II.* 9. ubi Foeſ. mendum ſubeſſe cenſuit, & pro παρηθῇ παρηθέεται legit. Verum abſque ratione. Rectiſſime enim retinetur παρηθῇ activum præſentis temporis conjunctivi modi, uti contextus hoc manifeſte docet. Ergo quandoque & bonus dormitat Homerus.

Parexis, πάρεξις, vide *Exhibitio*.

Parexodos, παρέξοδος, ſignificat *apparatum ad peregrinationem* neceſſarium, qui ſimplicior & frugalis eſſe debet Medico. Hipp. *l. de dec. orn. IIX.* 1.

Parietalia oſſa, vide *Arcualis*.

Pariſthmia, παρίσθμια, duplicem habet ſignificationem. Phyſiologice ita dicuntur *Glandulæ faucium*, quæ Lat. *Tonſillæ*, *Amygdalæ* quoque vocantur, quarum hiſtoriam vide in Anatomicis, præſertim Bartholin. *l.* 2. *c.* 11. Warthon. *Adenograph. c.* 22. in qua ſignificatione legitur apud Hipp. *l. de Glandul. V.* 2. Pathologice vero παρίσθμια quoque vocantur *illarum glandularum morbi*, dum vel inflamantur, vel ob affluxum materiæ, aqueæ & pituitoſæ intumeſcunt, vel etiam quando ob defectum humiditatis nimium reſiccantur, & ita deglutitionem quovis modo impediunt. Ita accipitur ab Hipp. 3. *aph.* 26. Adde Foeſ. *p.* 488. Dieter. *n.* 657. Vide *Tonſillæ*.

Parla, pro *Perla*, hoc eſt, *Margarita*, legitur *in Theatr. Chym. Vol.* 4. *p.* 192.

Parocheteuſis, παροχέτευσις, vide *Derivatio*. Hoc vocabulum legitur apud Hipp. *l. de Hu. mor. t.* 24. Et verbum παροχετεύειν, *derivare*, *l.* 6. *Epid. ſ. II. t.* 7. Vide Foeſ. *Oec. p.* 489.

Paradontides, παροδοντίδες, vocantur quibuſdam *tubercula* quædam dolentia *juxta dentes* in gingivis, ut eſt apud Celſ. *l.* 6. *c.* 13. quo tamen loco quidam παρώνιδες, legendum cenſent; quod nomen hoc παραδοντίδες, a nullo Græcorum uſurpatum obſervetur, Gorr. Enimvero non video, quid obſtet, quo minus & hoc retineri & in uſum vocari queat. Meminit & Foreſt. *l.* 24. *Obſ.* 16. *Schol.*

Paroechomena, παροιχόμενα, vocantur *præcedentia*, præterita, apud Hipp. 2. *de fract. t.* 58. Foeſ. *pag.* 488.

Paron, παρὼν, vide *Præſens*.

Paronychia, παρωνυχία, Latine *Reduvia*, item *Panaritium*, (de quo ſuperius) vocatur abſceſſus ad radices unguium natus. Memi-

nit.

nit Hippocr. *l.* 2. *Epid. ſ. VI.* 52. Ægin. *l.* 3. *c.* 81. Eſt & nomen plantæ ab effectu, quod *paronychias* curet, dictæ, Gal. *l.* 8. *S. Fac.* §. *Paronychia.*

Paropiæ, παρωπίαι, dicuntur *anguli minores oculorum*, qui ad tempora ſpectant, Gorreus. Scholiaſtæ Nicandr. παρωπία vocantur, quia ad aures proclinantur. Lind. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 10. §. 88.

Paroptesis, παρόπτησις, ſignificat ſudoris provocationem in Laconico ſive balneo ſicco cum carbonibus ardentibus, ſive prunis; q. d. *Adaſſatio.* Videatur Cœl. Aurel. *l.* 1. *Tard. paſſ. c.* 1. *p. m.* 255.

Parorasis, παρόρασις, vocatur imbecillitas aut pravitas quædam viſus, Gal. *l.* 1. *de ſympt. cauſ. c.* 5. Fernelius vocavit *Hallucinationem*, deſcribens, quod fiat cornea tunica alieno colore infecta, ut ita objecta omnia tincta appareant. *Pathol. l.* 5. *c.* 5. Actionem quoque viſus depravatam *hallucinationem* vocavit Mich. Gavaſſet. *de reb. p. n. c.* 21. *p. m.* 43.

Parotis, παρωτὶς, generaliter ſignificat omnem abſceſſum & *tumorem glandulas ad aures occupantem* & infeſtantem, Ægin. *l.* 3. *c.* 23. Lind. *Ex. IV.* §. 87. quamvis Gal. reſtrinxerit ad tumorem dumtaxat inflammatorium in glandulis circa aures, *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 2. & *alibi.* Cauſa eadem, quæ aliorum tumorum vel inflammationum, videlicet materia ſanguinea, vel cruda vel feroſa acida, aut coagulativa ſtagnans in glandulis. Hippocrates ſæpiſſime appellat illos tumores, τὰ παρὰ τὰ ὦτα, aut παρ᾽ οὖς, aut παρ᾽ ὦτα, interdum addit ἐπάρματα, cujus loca vide apud Foeſ. *p.* 484. *ſeq.* Quod vero ἔπαρμα ſimpliciter idem ſit, quod *Parotis* uti voluit Caſtellus, erroneum eſt. Vide *Eparma.*

Paroxyſmus, παροξυσμὸς, *exacerbatio*, *acceſſio*, *invaſio* dicitur, eſtque tempus morbi vehementius, in quo cauſſa morbifica validiſſime vires ſuas exerit per ſymptomata graviora aut copioſiora; & quidem vel periodice, ut in febribus, qua intermittentibus, qua continuis ad intermittentium indolem ſeſe moventibus; vel abſque etiam periodo; ubi παροξυσμὸς coincidere videtur cum *ſtatu* vel vigore *morbi*: quemadmodum & verbum παροξύνεσθαι in hac ſignificatione aliquoties accepit Hipp. *l.* 4. *Epid. XI.* 17. *XXIX.* 13. *l. de fiſtul. V.* 6. Vide Foeſ. *p.* 488. Dieter. *n.* 658. Aliquando etiam παροξυσμὸς pro *Criſi* ſumitur, quia hæc plerumque in *paraxyſmos* vel in ſtatum morbi incidere ſolet, uti notavit Foeſ. *Ex.* 2. *aph.* 13.

Pars, μέρος, vide *Meros*. *Pars cum parte* Chymicis dicitur maſſa ex auri & argenti æqualibus partibus cementata graduata, Rul. Iohnſon. *in Lex. Pars* Sylveſtris id eſt exterior. Dom. Leon. *art. med. l.* 2. §. 1. *c.* 14. Pars notat ſimilarem. Locus diſſimilarem partem, Duret. ad Holler. *de morb. inter. l.* 1. *c.* 1.

Parthenos, παρθένος, proprie ſignificat *virginem*. Eſt vero *virgo* κατ᾽ ἐξοχὴν illa Sexus fœminini perſona, quæ congreſſum Venereum non eſt experta, ſive quam vir non cognovit, Linden. *Ex. VIII.* §. 28. Et in hac ſignificatione legitur ap. Hippocr. *l. de nat. mul. III.* 15. & *in lib. de Virgin. morbis*, qui morbi ſimpliciter παρθένιοι *ibid.* inſcribuntur, quo titulo ſpecialiter quoque gaudet *chloroſis*, χλώρωσις, Lang. *lib.* 1. *ep.* 21. Plura vide infra ad vocabulum *Virgo.*

Particula, μόριον, proprie quidem diminutivum eſt partis, ſed ſæpiſſime indifferenter ponitur pro parte, Galen. *l.* 2. *M. M. c.* 8. & *alibi.*

Particularis, μερικὸς, κατ᾽ μέρος, opponitur *Univerſali*, diciturque vel de morbis, qui partem unam alteramve occupant; *Dogm. noſtr. Med. Gen. P. II. c.* 6. *d.* 3. *p.* 148. vel de remediis, quatenus *Catholicis* & Panaceis opponuntur, qualia legi poſſunt *in Theatr. Chym. Vol. VI.* ubi quæras in Indice: *Tincturæ* quoque *Spagyricæ*, vel ad argentum, vel ad aurum vocantur *Particularia*. Libav. *Tom. I. Oper. p.* 150. *Tom. II. p.* 240.

Partitio, μερισμὸς, communiter idem, quod *Diviſio*. Alias nomen quoque fuiſſe *Exercitii* cujuſdam, quod & *Præparatio* dictum fuit, teſtatur Gal. *l. ad Thraſybul. c.* 47. *circa fin.*

Partus, τόκος, dicitur actio, qua fœtus excluditur ex utero; ita ut conatus reciprocus & connixus quidam concurrat matris parturientis, & fœtus excludendi in partu naturali, de quo lege Gal. *l.* 5. *aph.* 55. Harvejum *de gen. anim. additamento* 1. D. D. Maur. Hoffmann. *Inſt. Anat. Diſp.* 12. C. Rejes *q.* 45. & 90. & alios plures. De *partu* difficili vide ſupra in *Dyſtocia*. Aliquando *Partus* idem ſignificat, quod *Fœtus* apud Lang. Hildan. Hel. mont. & alios. Keuch. exiſtimat, *partum* dici de fœtu nondum edito, ſive embryone, *Not. ad Samonic. p.* 224. ſed fallitur, cum exempla multa ſint in contrarium.

Parvibibulus, βραχυπότης, βραχυπόται, juxta Gal. *com.* 3. *in* 3. *Epid. l.* 24. Vide ſupra *Brachypotæ*. Quia vero ibi omiſſa ſunt, quæ ad defenſionem illius vocabuli adverſus aliorum opiniones faciunt; libuit hic addere. Nimirum Interpretes nonnulli exiſtimantes hoc epitheton non competere phreniticis, ſtatuerunt legendum vel βραχυπόται, βραχυπότας aut βρα-

χυ-

χυπτόμενοι, quemadmodum ex Gal. *com.ad h.l.* indicavit. Unde & Foeſ. partim. *in not. ad h.l.* partim etiam *in Oecon.* ancipitis redditus eſt ſententiæ, C. Hoffm. vero *in notis MS. ad Galeni locum* pro autoritate ſeverius primam lectionem reprobans, poſteriorem amplectendam eſſe ſtatuit. Ex recentioribus Mart. Liſterus *Exerc. III. de morb. Chronic. p. m.* 122. ſcripſit per βραχυπόται, ſive parvibibulos intelligi debere hyprophobos, quod parum bibant ob metum liquoris. Verum ſalva omnium, eorum autoritate, cum nullam ſonticam rationem videam recedendi a vulgari lectione, βραχυπόται, nomen omnino retinendum eſſe exiſtimo. Quod enim phrenitici aliquando etiam parum bibant, ratio ſatis manifeſta, quia propter delirium animus ſtimulum ad objecta neceſſaria non ſentit furore diſtractus; quemadmodum facile colligitur *e Coac. text.* 98. Caſp. Hoffmanni ut & Foeſii commentum de ſuſpicacitate, quod phrenitici breviter ſuſpicaces ſint, eſt prorſus contra mentem & ſenſum Coi principis, cum potius ζηλοπόπται quam βραχυπόπται dici deberent ob fervorem etiam ſpiritibus animalibus communicatum. Liſteri vero opinio (quæ etiam olim fuit Cœlii Aurelian. *l.* 3. *acutor. c.* 15.) eſt prorſus a ſcopo aliena, cum ſint diverſiſſimi affectus Phrenitis & Hydrophobia quoad cauſas & quoad ſubjectum. Neque vero cuilibet alicui ſenſum alienum affingere erit integrum vel conceſſum.

Praviviſcerus, μικρόσπλαγχνος, dicitur, cui & parva & prava ſunt viſcera, Galen. 3. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 4.

Parulis, παρυλὶς, vocatur inflammatio gingivarum cum vel ſine ſubſequente ſuppuratione. Quod ſi excreverit caro luxurians dicitur ἔπυλις. Ægin. *l.* 3. *c.* 26. & *l.* 6. *c.* 27. Rhod. *ad Scribon. n.* 61.

Parus, αἰγίθαλος, nomen aviculæ, cujus variæ dantur ſpecies, quarum deſcriptionem cum uſu in cibis & medicina prolixe tradidit Aldrov. *l.* 17. *Ornith. c.* 12. *ſeqq.* Adde Schrod. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 63.

Parvus, μικρὸς, quid ſignificet, notum eſt ex aliis Lexicis. Dicitur de magnitudine minori, quemadmodum *Paucus* de numero exiguo, Lind. *Ex VII.* §. 26. *Parvi morbi* opponuntur magnis. *Parvus Mundus* qui dicatur, vide *Microcoſmos.*

Parygron, πάρυγρον, dicitur medicamentum quoddam liquidum vel humidum, quod medetur particulæ parva adhuc phlegmone conflictanti; protinus huic impoſitum, ubi duritiem a dolore alienam pars affecta acquiſierit; quemadmodum etiam, ſi phlegmonoſo affectu omnino ſit libera, Gal. *l.* 1. *C. M. S. L. c.* 8. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 2. Caſtell. Gorr.

Paſcuum, νομὴ, idem, quod *Pabulum* jumentorum & pecudum, cujus bonitas, aut pravitas multum facit ad lactis varietatem, notante Gal. *l.* 8. *de ſan. tu. c.* 7. *Paſcere* & *paſci* proprie brutorum eſt: quamvis & de homine aliquando uſurpari poſſit. Lind. *Ex XII.* §. 155. 156.

Paſiphilos πασίφιλος, nomen *Emplaſtri ſicci* cruſtam inducentis, quod conſtat ex æqualibus portionibus vitrioli, ſandarachæ, miſyos, & chalcitidis, ex Aetio Gorr. Latine ſignificat *omnibus charum*.

Paſma, πάσμα, vocatur medicamentum *inſperſile* in modum pulveris aut farinæ. Dicitur & διάπασμα, κατάπασμα. Vide *Catapaſma.* Gorr.

Paſpaletes, πασπαλίτης, i. e. *miliaceus*. Epitheton panis e milio confecti. Πάσπαλος enim *milium* ſignificat, idem, quod κέγχρος. Gal. *in Ex. voc. Hipp.* Foeſ. *p.* 489.

Paſſa, σταφὶς, ἀσταφὶς, Epitheon *uvarum*, ita dictarum ſive a *pando*, ſive a *patior*. Vid. Jul. Alex. *l.* 10. *Sal. c.* 14. Diminutivum uſitatius eſt *Paſſulæ*, quarum tres habentur differentiæ, *Zibebæ*, *Majores & Minores*. Sunt vero Uvæ vi caloris vel ſolaris, vel clibani ſiccatæ, Schroder. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 360. Bruyerin. *de re cibar. l.* 11. *cap.* 41. *Paſſa* quoque Paracelſo idem eſt, quod *Panaritium*, vel *Pandelitium*, de quo ſupra. Πασσαὶ quoque dicuntur Iridis partes nigræ, quæ oculi pupillæ proximæ ſunt. Gorr.

Paſſaliſcos, πασσαλίσκος, vocatur *paxillus*, h. e. *parvus palus*. Πάσσαλος enim *palum* ſignificat. Legitur utrumque apud Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LXXXII.* 2. 6. Foeſ. *d. l.*

Paſſavanticus eſt epitheton pulveris cujuſdam purgantis, cujus deſcriptio habetur apud Schroder. *l.* 2. *Pharm. c.* 77. Fortaſſis ita dictus videtur a πᾶς ἐυαντικὸς, i. e. omnes humores expellens & evacuans.

Paſſer æquivocum eſt apud Latinos. 1. enim eſt nomen avis, cujus variæ dantur ſpecies, inter quas vulgaris ſalaciſſima habetur avis; unde & cerebella ejus ad Venerem excitandam commendatur. Harum avicularum deſcriptionem & uſum in cibis & Medicina vide apud Aldrov. *l.* 15. *Ornithol. c.* 10. *ſeqq.* Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 64. Jul. Alex. *l.* 13. *Sal. c.* 1. & 8. & *Not. in Gal. l.* 7. *Meth. Med. c.* 6 ubi *Paſſeres* pro omnibus aviculis montanis accipiuntur. Græc. στρουθὸς. *Paſſeris* guttur aceſcere valde notavit Helmont. adhuc puer. Et hinc eorum voracitatem deduxit, *tr. Imago fer-*

fermenti impr. n. 26. & calor. effic. non dig. n. 23. *Paſſeres* vivos deplumatos & glandulis circa aures, aut ſub axillis, aut ad inguina impoſitos allicere venenum peſtiferum, & poſtea mori; poſt mortem vero cremari aut humari debere, docet Paracelſ. *tract.* 1. *de Peſtilitate.* *Paſſer* eſt nomen piſcis, qui & *Rhombus* appellatur, cujus deſcriptio, differentiæ, & uſus in cibis legitur apud Aldrov. *l. 2. de piſc. cap.* 46. 47. Meminit & Jul. Alex. *l.* 14. *Salubr. c.* 8. Bruyerin. *l.* 19. *de re cib. c.* 20. Græc. dicitur ψῆττα.

Paſſio, πάθος, πάθημα, generale nomen eſt, omnem motum denotans, qui ab altero in alterum fit, ſive ſecundum, ſive præter naturam fiat. Hinc & ſenſus externi *Paſſiones* dicuntur Phyſicæ. Medicis tamen uſitatius accipitur de rebus præter naturam, & æquipollet vocabulis *Affectus*, *affectio*, de quo ſupra lit. A. Junge Foeſ. *Occ. pag.* 475. *ſeqq.* Dieter. *n.* 642. Lind. *Ex. XII.* §. 99. Helmontius quoque peculiarem tractatum inſcripſit: *Paſſiva Deceptio Scholarum Humoriſtarum*, in quo pugnat contra 4. humores olim receptos. *Paſſi quidem* Arabibus dictas eſſe *venas Carotidas*, ſive ſomnificas, docet C. Rejes *C. El. q.* 56. *n.* 17.

Paſſio bovina, Vermis inter cutem, & carnem totius corporis, Alſahar. *pract. Tract.* 31. §. 2. *cap.* 13.

Paſſula, vide *Paſſa*.

Paſſulatum vocatur forma medicamenti ex pulpa paſſularum coctarum & per ſetaceum trajectarum parati, pertinetque ad Electuaria. Purgantis meminit Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 12.

Paſſum, γλυκὺ, dicitur *Muſtum decoctum*, & quidem ex uva *paſſa*. De hoc potu & ejus differentiis, vide plura apud Linden. *Ex. X.* §. 91. *ſeqq.* Rhod. *in Lex. Scribon.* Tribuitur etiam aliis ibidem, v. g. Meconium *paſſum*, Lac *paſſum*.

Paſta, πάστα, πάστη, vocatur eſtulium, vel juſculum farina mixtum, & ita quodammodo viſcidum. Heſychius exponit per edulium ex caſeo inſulſo, ſimilagine, & ſeſamo confectum. Eſt & pulmentum ex freſis leguminibus farina mixtum, Foeſ. *p.* 489. *Paſtam albam* Spagyricam extrahi debere ex Jove & Saturno; *rubram* vero ex Venere, Saturno & Marte docet Geber. *Theatr. Chym. Vol. I. p.* 165. *Paſtæ regiæ* vocantur *Morſuli*, de quibus ſupra *lit. M.*

Paſtætum, ἀρτόκρεας, Lat. etiam *Artocreas*, eſt nomen edulii notum, quod paratur ex omnis generis alimentis coctioni deſtinatis peculiari paſta farinacea incluſis, & undiquaque contectis, ita ut illa paſta repræſentet ollam, vel cacabum, de quo plura legantur apud Jul. Alex. *l.* 19. *Sal. c.* 7.

Paſtillus, proprie idem, quod *Trochiſcus*, τροχίσκος, item *Rotula*, (quamvis & hic differentiam aliquam obſervaverint recentiores, unde de *Rotulis* infra ſuo loco dicetur) & dicitur de forma quadam medicamenti ſicca ſolida ex pulveribus, variis liquoribus exceptis & in formam circularem redactis paratum, Gal. *lib.* 5. *de C. M. P. G. c.* 11. *l.* 1. *de Antidot. c.* 9. Vide Weker. *l.* 1. *Antid. Gen. c.* 43. *Spec. l.* 2. *ſect.* 40. Schroder. *l.* 2. *c.* 86. Morell. *de Form. Rem. l.* 1. *ſ.* 3. *c.* 6. Aliquando tamen & latius acceptum legitur vocabulum *Paſtillus*, de forma quoque oblonga, ita ut *Turundæ* & *Glandes* comprehendantur, notante Rhodio *ad Scribon. n.* 5. Blancard. etiam ad Pomum odoriferum, *Pomambra* dictum, retulit *in Lexic.* ſed qua autoritate, non libuit inquirere.

Paſtinaca, æquivocum eſt, & vel plantam ſignificat, de qua ſignificatione conſulantur Botanici, vel animal aquatile venenoſum, ſive piſcem, & Græce dicitur τρυγὼν θαλάσσια, cujus hiſtoriam, veneni vim, & uſum in Medicina tradidit prolixe Aldrov. *l.* 3. *de piſc. c.* 46. Meminit & Gal. *l.* 5. *de C. M. P. G. cap.* 2. *in fin.* & Theatr. Chym. *Vol. V. p.* 394.

Paſtio, *Paſtus*, νομὴ, vide *Nome Paſtus* alias idem eſt, quod ciborum aſſumtio.

Patella, μύλη, ἐπιγονατὶς, vide *Mola*. Alias idem quoque notat, quod *Patina*, de quo p. p. Rhod. *in Lex. Scribon.* Eſt & nomen Teſtacei univalvis, Gr. λεπὰς dicti, cujus hiſtoriam cum uſu vide apud Aldrov. *l.* 3. *de Teſtac. c.* 79.

Pater, πατὴρ, quid ſignificet proprie, notum eſt, videlicet marem, qui genuit prolem, quamvis Helmont. arguitas agat, negando, *patrem* eſſe cauſſam efficientem filii, ſed ſaltem ſeminis, *tr. Cauſæ & initia natur. n.* 10. Chymici ænigmatice attribuerunt hoc vocabulum variis rebus, v. g. ſulphuri, ſoli, calcinationi Ruland. *in Lex. Theatr. Chym. Vol.* 1. *pag.* 201. *Pater æris* vocatur *Larbaſon*, quia matrix & minera auri, argenti, aliorumque metallorum eſt. Libav. *Tom.* III. *Oper. p.* 14.

Patetos, πατητὸς, proprie *Paſſus* Latine dicitur. Unde σταφυλαὶ πατηθεῖσαι, uvæ *paſſæ*, vocantur. Verum *Patetos* etiam vocatur ſpecies quædam *Palmæ*, teſte Rhod. *ad Scribon. plane ad finem*. Galen. *l. de cib. bon. & mal. ſucc. c.* 4.

Pa-

Pathema, πάθημα, vide *Paſſio*.

Patheticus, παθητικὸς, eſt ſpeciale epitheton nervorum quarti paris intra cranium occurrentis, ideo quod totum in muſculum oculorum impenditur, & ita veroſimile eſt oculi motum juxta animi paſſiones & impetus movere. Willis *Anat. cerebr. c.* 21. *fere ad fin.*

Pathognomonicus, παθογνωμονικὸς, epitheton ſignorum *Diagnoſticorum* ſingulis morbis propriorum & inſeparabilium, quamvis Linden. a recepta hac ſignificatione receſſerit præter neceſſitatem. Vide *Diagnoſis*. Raro datur ſignum unicum *Pathognomonicum*, ſed potius obſervanda *Pathognomonica ſyndrome*, id eſt, concurſus ſymptomatum, affectuum p.n. index, Galen. *l.* 1. *de L. A. c.* 1.

Pathologia, παθολογία, vocatur ea Medicinæ pars miniſtra cognitioni inſerviens, quæ docet & exponit res præter naturam, (videlicet morbum, cauſam morbificam, & ſymptomata,) in homine occurrentes. Videantur Inſtitutioniſtæ paſſim, ut & *Dogmata noſtra Part. II. in princ.* Minus accurate & juſto ſtrictius noſtro judicio appellatur *Ætiologia*, αἰτιολογία.

Pathos, πάθος, vide *Paſſio*.

Patias, idem, quod *ſquama æris*, vel metallica, Gr. λεπὶς. Rul. & Iohnſ.

Patientia, ὑπομονὴ, idem, quod *Tolerantia*, ægro adeo neceſſaria, ut ejus habeatur panoplia & unicum ſæpe remedium, quam egregie commendatam lege apud Dieter. *Iatr. p.* 841. Non tamen intelligenda Stoica illa, de qua Lind. *Ex. VIII.* §. 14. 15. quæ ſupra humanam naturam, ſed qualis in hominem & præſertim Chriſtianum cadit, qua dolores & cruciatus animoſe tolerat & ſuſtinet, hac ſpe firmus, ut, quando Deus voluerit, ſibi collaturus ſit ſanitatem. Propter hanc virtutem ægri quoque communiter & vernacule vocantur *Patientes*; quamvis haud raro ipſi etiam Medici debeant eſſe *Patientes* variis modis. In operationibus Chymicis prolixioribus quoque neceſſariam eſſe *patientiam*, conſtat *ex Theatr. Chym. Vol. IV. pag.* 898. *Patientia* Muſculus qui dicatur, vide ſupra in vocab. *Levator*.

Patina, λοπὰς, dicitur vas patulum, quo aliquid recipi poteſt; item etiam *olla*. Λοπάδιον parva *patella* vocatur; Gal. *c.* 1. *de artic. t.* 19.

Pator, id eſt, *hiatus*, χάσμα, ſinus apertus. Dicitur de narium cavitate aperta apud Scribon. *n.* 46. 47. Adde Rhod. *in Lex.*

Patos, πάτος, vocatur *ſordes*, hoc eſt ſudor, cum pulvere mixtus certantium & colluctantium in palæſtris, qui & ῥύπος vocatur, Æginet. *l.* 7. *c.* 3. §. *Rhypos*. Optimum eſſe mammillarum inflammationibus remedium, vult Oribaſius *l.* 2. *euporiſtor. c.* 1. *tit.* ῥύπος, *p. m.* 90.

Patrimonium accipitur tropice etiam vulgo pro *Genitalibus* & *Teſticulis*, & ita legitur ap. D. Ludovici *Pharm. Diſſert. I. p.* 517.

Paturſa dicitur *Morbus Gallicus*, Fallop. *tr. h. t. c.* 2. & eſt idem, quod Scabies Indica, eo quod ex India occidentali Hiſpanos tranſportaſſe credatur, quamvis hoc neget Helmont. *tractat. Tumul. Peſt.* §. *Peregrinæ lues nova*.

Pauciferus, ὀλιγοφόρος, vide *Oligophorus*. Opponitur τῷ οἰνώδει. Vide *Oenodes*.

Paucus, ὀλίγος, vide *Oligos*.

Paula, παῦλα, nomen Emplaſtri ad bubones & ſtrumas efficacis; apud Ægin. *lib.* 7. *c.* 17.

Pauladadum, vel *Pauladada*, eſt ſpecies Terræ ſigillatæ naſcentis in Italia, quam circumforanei, qui ſeſe jactant ex familia S. Pauli, paſſim in illis provinciis venalem habent, Dorneus *in Diction.* Vocatur alias *Terra ſigillata Melitea* vel *S. Pauli*. Schrod. *l.* 3. *c.* 2. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.*

Paulatim, κατ' ὀλίγον, opponitur τῷ *repente* & *confertim*. Hipp. 2. *aph.* 81. Junge Galen. *comm.*

Pavo, παύω, ſignificat *Ceſſo*. Vide *Pauſis*.

Pavo, *pavus*, ταὼς, *avis*, *Medica*, cujus deſcriptio cum uſu in cibis & Medicina habetur apud Aldrov. *lib.* 13. *Ornith. c.* 1. Meminit & Galen. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 19. Jul. Alex. *l.* 13. *Sal. cap.* 3. Add. Schroder. *lib.* 5. *cl.* 2. *n.* 65. Bruyerin. *l.* 15. *de re cib. c.* 28. Ejus Anatomen a Caſparo Bartholino Th. fil. obſervatam vide *in Act. Hafnienſ. Vol. II. Obſ.* 114. *pag.* 288. *Pavones* clamore præſagire mortem dominorum ſuorum, ſcribit Paracelſ. *in Fragm. Med.* In operatione Lapidis Philoſophici quid ænigmatice dicatur *Pavonis cauda*, vide *in Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 355.

Pavor, φόβος, vel idem ſignificat, quod *Timor*, vide *Metus*, (vel ſaltem gradu majori a timore differt) & ita cum *terrore* concidit. Vide Jul. Alex. *l.* 22. *Sal. c.* 3. Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 2. *ſect.* 3. *c.* 105. Sæpe cauſa efficiens Epilepſiæ, notante Helmont. *tr. A. ſede an. ad morb. n.* 15. Aliquando *Pavor* idem, quod *ſcabies*, *prurigo*. Et *pavidum* idem, quod *ſquamoſum*. Keuchen. *ad Sammon. p.* 111.

Pauper, πένης, *Paupertas*, πενία, quid ſignificent, ex aliis notum eſt Lexicis. Dicitur de iis,

iis, qui deſtituuntur præprimis fortunæ bonis. Pertinet quoque conſideratio *Pauperum* ad Medicinam, quatenus vel ſunt ſubjectum ſanitatis, cum teſte Luciano ſæpe eorum conditio vivendi ſit optima & tranquilliſſima, quia graves morbi illos non facile invadunt, Dieter. *Iatr. p.* 179. Vel etiamſi aliquando ægrotent, quod Medici non debeant ſeſe ſubtrahere ab eorum curatione, ad exemplum Hippocratis, notante Gal. *l. quod opt. Medicus &c.* nec ſumptuoſa, ſed euporiſta ordinare remedia, *lib.* 3. *de C. M. P. G, cap.* 2. Chymicos non debere eſſe *pauperes*, cùm Ars hæc inimica ſit *pauperibus*, expreſſe docet Joh. Iſaac. *Oper. Miner. c.* 13. *in Theatr. Chym. Vol. III. p.* 313. Hinc haud dubie ortum proverbium Italicum: Non ti fidare all' Alchimiſta *povero*, e Medico ammalato. Utinam hoc obſervarent Magnates!

Pavſis, παῦσις, dicitur *ceſſatio remiſſio*, a παύω, *ceſſo*, remitto, vel ceſſare *facio*, ſedeo, uti patet ex 2. *aphor.* 2. & 4. *aph.* 15. Adde Diet. *n.* 661. Nomen vero παῦσις legitur apud Hipp. *l.* 7. *Epid. VII.* 7. Plura vide apud Foeſ. *p.* 489. *ſeq.*

Peccatum, ἁμαρτία, ἁμάρτημα. Vide *Delictum, Erratum*, *Hamartia*.

Pechedeon, πηχίδεον, idem,quod *Perineum*, περίνεον, five παῦρ@, hoc eſt, interſtitium inter anum & ſcrotum. Erotian. *Onom. p.* 94. *b.* Foeſ. *p.* 505.

Pechyagra, πηχυάγρα, dici poteſt ex mente Paræi Arthritidis ſpeciès cubitum occupantis, *l.* 17. *Chir. c.* 1.

Pechys, πῆχυς. Vide *Cubitus*.

Pechytyrbe, πηχυτύρβη, epitheton *Scorbuti* apud Foreſt. *l.* 20. *Obſ.* 11. *in Schol.*

Pecten, κτεὶς, vide *Cteis*. Quibus addi poteſt, quod *Pecten* etiam ſit nomen piſcis apud Romanos, cujus hiſtoriam cum uſu tradidit Aldr. *l.* 2. *de piſc. c.* 27. *Pectines*, intervalla. Lineæ ſecundum longitudinem, in arborum materia, per quas findi poſſunt. Dodon. *Pemp.* 1. *l.* 1. *c.* 1. *hiſt. Stirp.*

Pectinæus Riolano dicitur Muſculus ad oſſium pubis commiſſuram prope cartilaginem ortus, alias *Lividus* dictus, & videtur eſſe *pars Tricipitis*. Barthol. *l.* 4. *An. c.* 11. *p.* 580.

Pectinatio, κτενισμὸς, dicitur purgatio capitis & capillorum pectine facta, cujus utilitatem Medicam laudat Rolfink. *O. & M. M. l.* 4. *Sect.* 10. *Part.* 3. *c.* 2.

Pectoralis, ϛηθικὸς, περιϛήθιος, dicitur Muſculus, qui totum fere pectus occupat. Bartholin. *l.* 4. *Anat. c.* 2. *pag.* 459. *Pectorale* pertinet ad veſtitum, quo pectus ab aeris injuria munitur.

Pectos, πηκτὸς, concretus, congelatus, vel condenſatus. Ita πηκτὸν γάλα, lac *concretum*. Gorr. vide *Concretio*.

Pectunculus eſt nomen piſcium teſtaceorum navibus ex India orientali redeuntibus infinito numero adhærentium, quoad collum quidem potiſſimum avibus Barnules dictis aliquatenus ſimilium, qui tamen revera non tales ſunt, quemadmodum ex Anatomia utrorumque hoc pateſcit, docente hoc D. Carolo Leigh *in Hiſtoria Naturali Lancaſtriæ, Ceſtriæ & Jugorum Darbiæ l.* 1. *c.* 10. Vid. *Act. Erudit. Lipſ. A.* 1701. *m. Novemb. pag.* 514.

Pectus, ϛῆθ@, variis gaudet ſignificationibus. Communiter & late notat totam *anteriorem thoracis*, ſive medii ventris *partem*, in qua ſignificatione legitur apud Hipp. 3. *aphor.* 5. 23. & 5. *aphor.* 24. Stricte pro *Sterno* ſumitur, hoc eſt, media pectoris parte jugulo ſubjecta, cui coſtæ annectuntur, Galen. *Introduct. c.* 10. ad quam ſignificationem referunt Interpp. locum Hipp. 1. *de artic. t.* 68. Porro & notare videtur ϛῆθ@, ſive *pectus* ipſum *orificium ventriculi*, quod ſub cartilagine mucronata deliteſcit, idque probari poteſt ex Hipp. *Coac. t.* 43. *lib.* 1. *Epid. ægr.* 14. & *lib.* 2. *ſ. VI.* 29. Tropica quoque ſignificatio habetur, quod πεδίον, ſive planta pedis ab Hippocr. vocatur ϛῆθ@ ποδὸς, *pectus pedis*, 3. *de artic. t.* 92. & vola manus, ϛῆθ@ χειρὸς, *pectus manus*, *l. de Venis XII.* 12. Vide Foeſ. *p.* 586. 587. Dieter. *n.* 789. *Muſculus pectoralis* qui dicatur, vide in Anatomicis & Bartholin. *l.* 4. *cap.* 2. *Anatom. Pectoralia medicamenta* vocantur quæ & *Thoracica* dicuntur, de quibus paſſim apud Practicos legi poterit.

Pedagra, eſt *Tartarus*. Ruland. & Iohnſon. *in Lex.*

Pedeſtris, πεζὸς, epitheton animalium, quæ pedibus incedunt, ad differentiam volatilium & natantium. Ita apud Gal. aliquoties homo deſcribitur animal *pedeſtre l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 5. *in fin.* & *alibi*.

Pedethmos, πηδηθμὸς, dicitur *ſaltus*, *pulſus* venarum, vel potius arteriarum apud Hipp. *l.* 7. *Epid. XXI.* 21. Foeſ. *n.* 504.

Pediaſimos, πεδιάσιμ@, dicitur quaſi *campeſtris* ſpecies *Myrrhæ* præpinguis, qua expreſſa ſtacte emittitur. Gorr. *ex Dioſc. l.* 1. *c.* 77.

Pediculatio, idem, quod *Phthiriaſis*, ſeu *morbus pedicularis*. Walther. *S. M. p.* 1255. Heurn. *de morb. c.* 6.

Pediculus, φθεὶρ, nomen notiſſimum infecti morſu ſuo moleſti ſatis hominibus & brutis, quod ex ſuccorùm pravorum copia generari, do-

docet Gal. *l.* 11. *de S. F. &c.* Caro viperæ. *Pediculorum* vero hiſtoriam cum uſu & noxa deſcriptam, vide apud Aldrov. *de Inſect. l.* 5. *c.* 4. Schrod. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 11. Devorare *pediculos* adverſus Icterum uti ſordidum, ita & vanum eſſe remedium, docuit experientia. *Morbus pedicularis*, Græce φθειρίασις, vocatur, eſtque plerumque comes ſcabiei humidæ, ex cujus materia acervatim pediculi generantur. Peculiaris vero ſpecies *morbi pedicularis* habetur, quando in palpebris, & ſub axillis, ut & in pube gignuntur cuti arctiſſime infixi pediculi plani & latiores, Italis *piattole* dicti. De *pediculorum* morbo mirabili Ægyptiorum, vide C. Rejes *C. El. q.* 36. *Pediculi* quoque dicuntur ſummitates ſcoporum, quibus appendent acini. Græce πέσματα τέλματα. Lind. *Ex. X.* §. 192.

Pedion, πεδίον, dicitur *planta pedis*, inter tarſum & digitos ſita. Vocatur & πέλμα, *planum* pedis. Galen. *l.* 3. *de V. P. c.* 5. & *c.* 1. Caſp. Hoffmann. *in Comm. ad Gal. LL. de V. P. n.* 109. vocat *Metatarſium*. Barthol. vero *Pedium* dicit eſſe *Tarſum*, *libell.* 4. *An. c.* 21. Vocatur & πέζα.

Pediluvium, aliis *Lavipedium*, eſt ſpecies balnei particularis, nimirum demerſio pedum intra aquam, calidam vel frigidam, de cujus uſu, præſertim calido, videatur Laur. Bellin. *in Opuſ. Medic. tr. de ſanguinis miſſione*, *pag.* 153.

Peditus, πορδή, idem, quod *Crepitus*. Vide ſupra lit. CR. Vide Helmont. *tract. de flatib. n.* 36. & 50.

Pedora vocatur *ſordes oculorum aurium* & *pedum*. Keuch. *ad Sammon. p.* 241.

Pedunculus, idem, quod *Pediculus*, φθείρ.

Peganelæon, πηγανέλαιον, h. e. *oleum rutaceum*, Non. *de P. M. C. c.* 29. *p. m.* 34.

Peganeron, πηγανηρὸν, vocatur *Emplaſtrum rutaceum*, cujus tres deſcriptiones habentur, una apud Ægin. *l.* 7. & duæ apud Aet. notante Gorr.

Pege, πηγή, ſignificat *fontem*. Alias πηγαὶ quoque vocantur *oculorum anguli minores*, qui ſunt ad naſum, quos etiam alio nomine ῥευτῆρες appellant. Gorr. Lind. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 10. §. 88.

Pegernus, id eſt, *peregrinus*, hoc eſt, *Mercurius*. Rul. & Iohnſ.

Peina, πεῖνα, idem, quod λιμὸς, *famem* ſignificat. Vide *Fames* a verbo πεινάω, eſurio. Gal. *c.* 3. *in* 6. *Epid. t.* 28.

Peira, πεῖρα, idem, quod ἐμπειρία, *Experientia*. Vide *Empeiria*.

Peithomenos, πειθόμενος, *obſequens*. Dicitur de odoribus in corporis uſum facile cedentibus & reficientibus. Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ. VIII. t.* 14.

Pelada, ſpecies *Capillorum defluvii*, præſertim e morbo Gallico provenientis. Foreſt. *l.* 8. *Obſ.* 2. *Schol.*

Pelagios, πελάγιος, idem, quod θαλάσσιος, *marinus*. Epitheton piſcium, qui ad mare profundum ſecedunt, Galen. *lib.* 3. *de Al. Fac. c.* 26. 27.

Pelamys, πηλαμὺς, nomen piſcis pelagii non ſquamoſi, carnis duræ, interdum genericum, varias ſpecies comprehendens, interdum ſpeciale, pro illo piſce, qui e Ponto affertur, ſumtum, Gal. *d. l. c.* 31. Aldrov. *l.* 3. *de piſc. c.* 18. Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 9. *circa fin.* Huc pertinent & *Thunni*.

Pelarion, πηλάριον, vocatur *Collyrium* quoddam μονοήμερον, a πηλὸς, *lutum*, ita dictum ex ipſa compoſitionis forma, quaſi *lutoſum*. Unde & τρυγώδες, *feculentum*, vocatur. Deſcriptio habetur apud Aetium, notante Gorræo & Ægin. *l.* 7. *c.* 16. Eſt & apud eundem nomen Emplaſtri ex ſcoria argenti, alias διὰ ἐλκύσματος dicti, *d. l. c.* 17.

Pelas, πέλας, *prope proximus*. Hinc Superlativ. adverb. πελασώτως, *proxime*, legitur apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XCI.* 56. Et verbum πελάζω, *appropinquo*, *d. l. LI.* 9.

Pelecanus, πελεκὰν, equivocum eſt. Proprie ſignificat avem, quæ alias *Onocrotalos* dicitur, de quo vocabulo ſupra in ON. Tropice primo notat inſtrumentum Chirurgicum dentibus extrahendis deſtinatum, ob extremitatem incurvatam inſtar roſtri *Pelecani*; cujus deſcriptionem vide apud Paræum *l.* 16. *Chirurg. c.* 27. Chymiſtis deinde dicitur *Pelecanus* vas quoddam circulatorium a figura Pelecani noſtro pectus ſuum fodientis nuncupatum, amplo ventre ſenſim in anguſtius collum vergente, quod retortum & curvatum os rurſum in ventrem immittit. Hoc vas in fundo canalem, per quem liquor infunditur, habet, qui, liquore infuſo, Hermetico ſigillo occluditur, & calore admovetur. Rul. & Iohnſ. Hinc *Pelecanatio* dicitur Chymicis circulatio per *Pelecanum*, notante Beguino *in Tyrocin. Chym.*

Peliades, πηλιάδης, epitheton ſerpentis, cujus virus recenſet ex Aetio Foreſt. *l.* 30. *Obſerv. ult.*

Peliride, id eſt *mel coctum*, *pelude*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Pelicos, πηλίκος, idem, quod πόσος, *quantus*. Dicitur de quantitate morborum. Gal. *l.* 1. *de diff. morb. c.* 8.

Pelidnos, πελιδνὸς, vide *Lividus*.

Pelioma, πελίωμα, dicitur pars ſugillata livida, ad differentiam μελάσματος. Foreſt. *l.* 5. *Chir. Obſ.* 9. *Schol.*

Pellacia, idem, quod *Pica*, apud Lucret. notante C. Hoff. *l.* 3. *Apol. pro Gal. Part. II. c.* 59. ubi ſimul recte reprobat Maſſariam, qui Pelaptiam apud Lucretium legit. *l.* 3. *Med. Pract. c.* 8.

Pellicula, idem, quod *Membrana*, *Tunica*, χιτὼν, ὑμὴν. Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 2. *in princ.* Vide *Hymen*, *Membrana*.

Pellis, idem, quod *Corium*, δέρμα, præprimis cutem animalium pilis, vel lana adhuc conſtantem ſignificat. Hinc *Pellis lanata*, apud Scribon. *n.* 80. *Pellis canina*, *n.* 161. *Pelles manicatæ*, χειρῖδες, alias *Manicia* dictæ manus involucra ex *pellibus* facta leguntur. *Pellibus* animalium ſi quis uti velit, plurimum referre, an illa animalia ferro jugulata, an ſponte mortua ſint, recte ſcribit Mer. *l.* 1. *V. L. c.* 25.

Pellos, πέλλος, & πελλὸς, idem, quod πέλιος, aut πελιδνὸς, *Lividus*, ſubfulvus. Gor. *in def.*

Pellucidus, διαφανὴς, Vide *Diaphanes*.

Pelma, πέλμα, 1. ſignificat *plantam pedis*, & ita idem, quod πέδιον. Vide *Pedion*. 2. Πέλμα vocatur *ſolea*, ex corio, aut alia materia parata, plantis pedum applicanda. Hipp. *in Mochl.* XXVIII. 7. Alibi dicitur ἴχνος, 4. *de art. t.* 9. Vide *chnos*. Denique πέλματα vocantur *pediculi pomorum*. Lind. *Ex.* X. §. 192.

Pelobatis, πελοβάτις, ἢ πηλοπάτοις, Vide *Lutigradus*.

Pelor, *Pelorogaſtor*, πέλωρ, πελωρογάστωρ, dicitur, cui *magnus* eſt *venter*, Lind. *Ex.* XI. §. 138. Πέλωρ aut πέλωρος magnum ſignificat.

Peloris, πελωρὶς, vocatur ſpecies Conchæ, vel *Chama*, *major*, oſtreis; quæ in ſtagnis ac paludibus reperiuntur, fere ſimilis, cujus caro dura & multi alimenti, notante Rhodio *ad Scrib. n.* 104. Deſcripſit etiam Aldrovandus ſub nomine *Chamæ Peloridis l.* 3. *Exang. c.* 63.

Peltalis, vid. *Cartilago Scutiformis*.

Pelvis, χόανα, πύελος. Vide *Choana*. *Pyelos*. Præterea quæ in prioribus binis editionibus omiſſa, merito addere operæ pretium eſt, quod quibuſdam Anatomicis & Chirurgis, inprimis e noviſſimis D. Henrico a Deventer *in ſuo Lumine Novo pro Obſtetricantibus*, *Pelvis* dicatur ſpatium illud totum, quod occupat uterus præſertim Gravidarum, & circumſcribitur oſſibus Ilium, Coxendicis, Pubis & oſſe ſacro, quemadmodum accurate & prolixe deſcripſit *c. III. p. m.* 14. *ſeqq.* Cujus ſpatii capacitas ſi recte ſe habuerit, ad partus facilitatem multum conferre ita e contrario, ſi juſto anguſtior aut major, aut nimis plana fuerit, diverſa incommoda inde circa partum exoriri poſſe obſtetricibus ſcitu neceſſaria, pro data occaſione ſeſe accommodare rite queant, fideliter propoſuit *c.* XXVII. *p.* 111. *ſeqq.*

Pemma, πέμμα, vide *Cellaria*. Lang. *lib.* 1. *ep.* 56.

Pempelos, πέμπελος, dicitur *ſenex*, qui ad tertiam ſenectutis ætatem pervenit, videlicet decrepitam & propter infirmitatem omnibus rebus inutilem, ita dictus a πέμπω, mitto, quaſi mox ad manes ablegandus. Gal. *l.* 5. *de ſan. tu. c.* 12. *fin.*

Pemphingodes, πεμφιγγώδης, epitheton certæ febris, quæ *flatulenta*, ſpirituoſa, inflata, dicitur, in qua per cutem aereum effluvium exhalare ſentimus, Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 29. Galen. *in Com.* quamvis alii aliter explicent, dicentes, eam notare febrem, in qua propter ichoris maligni & fervidioris copiam puſtulæ ferventes, cum in ore, tum in habitu corporis erumpunt. Foeſ. *p.* 492. Gor. Eſt ſpecies febris ſynochi non putris vehementioris. Caſ. Rejes C. *El. q.* 68. *n.* 7. Πέμφιξ vocab. multæ ſignificationis eſſe, docuit Galen. *dict. loc.* *Pemphinx* dicitur etiam malum cum exanthematibus ſive puſtulis ſimilibus iis, qui a morſu cimicum aut urticarum percuſſione inducuntur &c. teſte Vit. Riedlin. *Obſ. Medic. Cent.* I. *Obſ.* 46. *p.* 107.

Pemplos, πέμπλος, idem, quod πέμπελος, *ſenex capularis*, decrepitus, Acheronticus, P. Zacchias *Quæſt. Medico-Legal. l.* 1. *tit. t. q.* 9. *n.* 24.

Pemptæos, πεμπταῖος, *quintanus*. Epitheton. febris intermittentis, quinto quoque die acceſſionem repetentis. An detur nonnulli dubitant. Calen. negat, ſe vidiſſe *l. de typis vel circuitibus*. Gorræus vero teſtatur, ſe vidiſſe. Nobis videtur res valde incerta & dubia, ob facilem lapſum in obſervatione temporum. Caſp. Hoffman. ad tertianam refert, in qua una dies eſt ſine acceſſione. *Apolog. pro Gal. l.* 3. *c.* 298.

Penates dicuntur ſpiritus ignis elementi & cœli, penetrales, penes non nati, penuarii; *lares* Hercii, Epheſtii, Eteſii, Melichii, Dor. Rul. & Iohnſ. e Paracelſ. *tr.* 2. *de Peſtil. c.* 1. & *l. Meteor. c.* 4.

Penes, πένης, vide *Pauper*.

Penetrans, περαιωτικὸς, διαπεραστικὸς, ἐρεκτός, dicitur de virtute medicamentorum ad interiora tranſeunte. Gal. *l.* 3. *de C. M. P. G. c.* 3. *Penetratio*, alias Chymicis idem eſt, ac *ſubmerſio*. Rul. & Iohnſ.

Penicillus, *Peniculus*, κερκίσκ☉, ῥάκος, quid ſignificet, ex aliis quoque Lexicis conſtat. Refertur ſaltem inter inſtrumenta quoque Medica & præſertim Chirurgica, quatenus læſis partibus induntur, aut applicantur. *Penicilla* idem, quod *Turundæ* Lang. *l.* 3. *ep.* 5. Foreſt. *l.* 6. *Chirurg. Obſerv.* 14. *Schol.* Keuchen. *ad Sammon. p.* 252.

Penidium eſt epitheton *Sacchari* clarificati, purificati & in bacillos redacti, ejus parandi modum vide apud Schrod. *lib.* 4. *cl.* 4. *n.* 400.

Penis, καυλὸς, σῆμα, idem, quod *Coles*. *membrum virile*. Vide *Coles*. Adde Rolf. *l. de part. genit. Part.* I. *c.* 42. *ſeqq. pluribus*. *Penis muliebris* vocatur *Clitoris*. Vide *Clitoris*. *Glandula* quoque *pinealis* in cerebro a quibuſdam *Penis Cerebri* vocatur Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 6.

Penna, κάλαμ☉. Vide *Calamos*. *Pteron*. *Pennarum* monſtroſam concretionem intus repertam in anſere, vide *in Ephem. N. Cur. A. II. O.* 80. *Pennam marinam* ex Plinio deſcriptam & delineatam vide apud Paræum *Chir. l.* 4. *c.* 21.

Penſilis, epitheton Verrucæ, quæ Græce ἀκροχορδὼν dicta. Vide *Acrochordon*.

Pentacula, περίαπτα, ſunt ſigna, ſigilla, & delineamenta admirandis & incognitis aliquando literis characteribus implicata, quæ collo appenſa creduntur a malignis ſpiritibus & faſcino quovis præſervare. Dorn. *Dict. Paracelſ.* Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Pentamyron, πεντάμυρον, nomen *Unguenti* cujuſdam, ita dicti a quinque rebus, quibus conſtat, puta ſtyrace, maſtiche, cera, opobalſamo, (Æginet. opopanace) & unguento nardino. Deſcribitur apud Aetium *l.* 12. *c.* 44. citante Gorr. & Æginet. *l.* 7. *c.* 18.

Pentapharmacon, πεντεφάρμακον, proprie ſignificat medicamentum conſtans quinque rebus. Verum nomen hoc inditum quoque alimentis, quali uſum eſſe Imperatorem Adrianum & reperiſſe Ælium, fuiſſeque ſumen, pavonem, pernam, cruſtulatam & aprugnam, notavit Rhod. *ad Scribon. n.* 211. quemadmodum τετραφάρμακον, fuit de ſumine, faſiano, perna & cruſtulo. *Ibid.*

Pentatheton, πεντάθετον, *Emplaſtri* nomen ad colliſa, vibices flagellorum & cutem excoriatam Aetius *l.* 15. *c.* 75. Gorr.

Pentathlos, πένταθλος, vocabatur olim is, qui quinque generibus certaminum valebat. Dieter. *Iatr. p.* 103.

Penuria, idem quod *Indigentia*, *Paupertas*, ἀπορία.

Pepædeumenos, πεπαιδευμένος, proprie olim dicebatur puer inſtitutus in linguis & artibus. Caſp. Hoff. *Com. in Gal. LL. de V. P. num.* 9. Communiter ſignificat omnem *Eruditum*.

Pepanſis, πέπανσις, idem, quod πεπασμός. *Maturatio*.

Pepaſmos, πεπασμὸς, vide *Coctio*. *Maturatio*.

Pepegos, πεπηγός, *fixus*, immotus, *compactus*. Uſurpavit Hippocr. de corporibus, *lib. de ſal. diæt.* & *de oculis l.* 1. *ſect.* 2. *Prorrh. t.* 11. Foeſ. *p.* 493.

Pepeiros, πέπειρος, *concoctus*, ad maturitatem perductus. Uſurpatur de morbis ab Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 40. & 42. de ſputo *l.* 7. *Epid. Sect.* III. 57.

Pepieſmenos, πεπιεσμένος, *preſſus*, hoc eſt vexatus. Dicitur de ægris ſiti oppreſſis ad potum interdictum. Hippocrat. *lib.* 4. *Epid. XXXI.* 4.

Pepon, πέπων, *coctum*, maturum ſignificat. a πέπτω. Vide Dieter. *n.* 668. Eſt etiam nomen fructus, de quo conſulantur Botanici.

Peponatos, πεπόνατος, *ſmegma* dicitur, ad faciei nigritiem conferens, cujus meminit Ægin. *l.* 3. *c.* 25. & *l.* 7. *c.* 13. Vide Gorr.

Pepſis, πέψις. Vide *Coctio*.

Pepticos, πεπτικὸς, *Concoquens*. Dicitur cum de facultate naturali alimenta in ſubſtantiam nutritioni commodam permutante, quæ *Concoctrix* vocatur; tum de Medicamentis, qua *Stomachicis* ventriculi officium promoventibus, qua *Maturantibus* & *Suppurationem* promoventibus. Gorr.

Pepyromenos, πεπυρωμένος. Vide *Torrefactus*.

Peracutus, κάτοξυς. Vide *Acutus*. *Catoxys*.

Perambulans Paracelſo vocatur amans peregrinationum, & qui per itinera experientiam & firmam notitiam ſibi acquirit, & hoc recte a Medico perfecto requirit aliquoties in ſcriptis ſuis, v. g. *in Defenſ.* 4. *in prologo de herb. virtut. in Chirurgicis ſcriptis*.

Peras, πέρας, vide *Terminus*.

Perca, Græce πέρκη, περκὶς, nomen piſcis, & quidem duum generum: Alia enim eſt *Perca marina*, ceu major, cujus hiſtoriam cum uſu tradidit Aldrov. *l.* 1. *de piſc. c.* 9. Meminit & Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 3. *fin.* Alia eſt *Perca fluviatilis* minor, cujus deſcriptionem cum uſu in cibis & Medicina, vide apud Aldrov. *l.* 5. *de piſc. c.* 34. Jul. Alex. *l.* 15. *c.* 6. Schröder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 86. Quid *Perca Auſonii* ſit, dubitat Lind. *Ex. XI.* §. 227. *ſeqq.*

Percipiolum eſt Medicamentum ad morbum comprobatum. Dorn. *in Dict. Parac.*

Percnopteros, περκνόπτερος, vocatur *Aquilarum* ſpe-

ſpecies ob deformitatem omnium viliſſima; cujus hiſtoriam cum uſu tradidit Aldrov. *l.* 2. *Ornithol. c.* 10.

Percnos, περκνός, *nigrum* ſignificat apud Hipp. *l. de c. vuln. XXVI.* 2. exponente Erotiano & Foeſ. *p.* 502. Eſt etiam nomen aquilæ apud Aldrovand. *d. l.*

Percolatio, ἤθησις, idem, quod *Colatio*. De quo ſupra in co.

Perconſenſum. Vide *Conſenſus*.

Percribratus, vide *Cribratorium*.

Perculſio, πλῆξις, a πλήττω, *Percutio*, idem, quod *Percuſſio*. Accipitur proprie & tropice. Vide Dieter. *Iatr. p.* 198.

Percurro, præter communem ſignificationem, etiam denotat membrorum fotum & frictionem levem, teſte Keuch. *ad Sammon. p.* 112.

Percuſſio, πλῆξις, quid proprie ſignificet, notum eſt ex aliis quoque Lexicis. Spectat vero ad Medicos, vel ſub reſpectu cauſæ alicujus externæ violentæ: unde *Percuſſi*, βληστοί, item πεπληγότες vocantur, in quibus fibrarum in partibus membranoſis & muſculoſis continuitas quadantenus ſolvitur & turbatur; imo & oſſeis, dum percuſſio gibboſitatem inferens legitur apud For. *l.* 29. *Obſ.* 23. *in Schol.* De *percuſſione* temporum lethali legatur obſervatio apud Bonet. *Medic. Septentr. in l.* 1. *Sect.* 3. *cap.* 20. *p.* 56. Vel ſub reſpectu remedii Chirurgici, quando v. g. membra extenuata ad reſtaurationem ferulis *percutiuntur*. G. *l.* 14. *M. M. c.* 16.

Perdeſis, πέρδησις, idem, quod πορδή, *Crepitus*, ventris. Hipp. 2. *progn. t.* 24. & *Coac.* 495. Vide *Crepitus*.

Perdetum, Paracelſo vocantur *Siſari radices* vel aliud raparum lutearum genus, *de ulc. & apoſtem. c.* 57.

Perditio, φθορά, vide *Abortus*, *Phthora*.

Perdix, πέρδιξ, περδίκη, nomen avis inter delicias ciborum relatæ ſalaciſſimæ, & vivaciſſimæ, cujus deſcriptio habetur cum uſu in cibis & Medicina apud Aldrov. *l.* 13. *Ornith. c.* 17. *ſeqq.* Jung. Jul. Alex. *l.* 13. *Sal. c.* 6. Bruyerin. *de re cibar. l.* 15. *c.* 32. Schrod. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 66. *Perdicum ova* in cibo ſumpta pocula amatoria vocavit Kiramides apud C. Rejes *C. El. quæſt.* 29. *n.* 26.

Perdonium, vocatur Paracelſo *vinum medicatum* ex herbis, d. l. Dorn. *in Diction.*

Perduco præter vulgarem ſignificationem omnibus notam idem notat, quod *Ebibo*, notante Rhod. *ad Scribon. n.* 135. & Keuchen. *ad Sammonic. pag.* 104.

Perenda, vide *Zenc*a.

Perennis ponitur aliquando pro *continuo*. Ita Febris tertiana *perennis* legitur apud Joh. Steph. *in Paraphr. ſuper Avic. lib.* 4. *fen. c.* 39. *p.* 268.

Pereo, ἀπόλλυμαι, dicitur de iis, qui proximi ſunt morti, & eunt in declivi umbræ mortis. Dieter. *n.* 83. Lind. *E. VI.* §. 53.

Pereterion, περητήριον, vocatur trepanum, vel *terebellum rectum & acutum*. Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* Jung. Foeſ. *p.* 494.

Perfectio, *Perfectus*, τελειότης, τέλειος, dicitur de unaquaque re, ſive ſecundum, ſive præter naturam, cui nihil deeſt virtutis, Gal. *l.* 5. *de Hipp. & Pl. decr. cap.* 5. & *l. de maraſm. c.* 4.

Perfectum minus Spagyricis dicitur Lapis albus terminatus tribus coloribus duntaxat etiam ad oculum apparentibus, ex quibus componitur. *Perfectum majus* eſt ultima *perfectio* in opere majore, & quatuor componitur, conſtatque coloribus. De utroque vide plura *in Theatr. Chym. Vol.* I. *p.* 423. *ſeq.* 447. A *perfectis* ad *imperfecta* non licet argumentari, nec contra. Caſp. Hoff. *Com. ad Gal. LL. de V. P. num.* 531.

Perflatus, διαπνοή, idem, quod *Perſpiratio*. Vide *Diapnoe*.

Perforantes Muſculi dicuntur Anatomicis *Digitos flectentes* tertio internodio inſerti per fiſſuram tendinum Perforatorum. Dicuntur & *Profundi*, quia ſubſternuntur Perforatis. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 9. *p.* 577.

Perforati ſunt Muſculi digitos flectentes, qui ſecundo internodio inferuntur, habentes in tendine rimam, ſive fiſſuram, Bartholin. *d. l. pag.* 576.

Perforatio, παρακέντησις, accipitur late, & ſtricte. Late pro omni operatione chirurgica, qua diviſio fit in aliquam cavitatem inſignem. Vide *Paracenteſis*. Ita & *perforatum* cribrum, *perforatæ* nuces, ollæ, leguntur apud Scribon. Vide *Lexic.* Rhod. Ita quoque ſetaceum in nucha paratum vocatur *Perforatio*, Foreſt. *l.* 10. *Obſ.* 130. *Schol.* Imo & præternaturales oſſium eroſiones *perforatorum oſſium* nomine veniunt apud Hildan. *de ich. & mel. c.* 29. Stricte *Perforatio* dicitur apud Gal. σύντρησις; operatio chirurgica, vel anatomica, quæ in ſpacioſam thoracis & pulmonis ſedem penetrat, *l.* 7. *Anat. admin. c.* 14.

Perfrictio, περίψυξις, idem, quod κατάψυξις. Vide *Catapſyxis*. Dicitur & *Perfrigeratio*. Scrib. *n.* 57. 268. Legitur apud Anton. Muſam *l. de Veronica n.* 35. ubi Gabr. Humelbergius *com. ad h. l. p.* 136. explicat per algores & frigora.

Perfrigeratio, περίψυξις, κατάψυξις. Vide *Perfrictio*.

Per-

Perfrigidum, περίψυχρον, dicitur *intenſe fri-gidum*, quod velut gelu obriguit & immobile fit. Linden. *Ex. VIII.* §. 48.

Perfumator, idem, quod *Unguentarius*, μυρεψός, μυρωποιός. Rhod. *ad Scribon. num.* 66.

Perfuſio, κατάχυσις. Vide *Catachyſis*.

Periæreſis, περιαίρεσις, vide *Præciſio*.

Periamma, *periapton*, περίαμμα, περίαπτον. Vide *Amuleta*.

Periblepſis, περίβλεψις, *circumſpectionem* ſignificat, quales ſunt phreneticorum & deliran-tium inſtabiles oculorum intuitus. Occurrit apud Hippocr. *lib.* 7. *Epid. X.* 20. Dicitur & ἔμβλεψις, *d. l. V.* 27. Vide Foeſ. *pag.* 494.

Peribole, περιβολή, duplici gaudet ſignifica-tione. Primum ſignificat *veſtitum* & cultum exteriorem corporis, Latine *Amictus* dictum, Hippocr. *l. de dec. orn. II.* 9. In qua ſignifi-catione & *Pericardion* Hippocr. dicitur περίβο-λος, quaſi *Amiculum*, *l. de Corde IV.* 3. 16. & Thorax pulmonis, pulmo cordis, dicitur περίβολος, C. Hoffmann. *Com. ad Gal. LL. de V. P. num.* 322. 338. Deinde περιβολή *vo-catur morbificæ materiæ excretio* per *habitum*, ſive *ambitum* corporis, ſive per exanthema-ta, papulas, vel alia corporis cutanea vi-tia. Hippocr. *l.* 1. *Epid. ſect.* 2. *t.* 38. Quam-vis nonnulli legant ἐκκρίσεως, *l.* 2. *Epid. ſ.* 1. 51. Foeſ. *d. l.*

* *Peribroſis*, περιβρῶσις, oculi ulcus in an-gulo oculi cum pruritu vix ferendo conjun-ctum. V. Allen. art. 1076. ſyn. univ. med. pr.

Pericaes, περικαής, dicitur, *qui circumcirca ardorem* in toto corpore *ſentit*, v. gr. in fe-bribus ardentibus, Hippocr. 1. *Prorrh. ſ.* 3. *t.* 10. *Coac. t.* 158. *l.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 29. Adde Foeſ. *pag.* 496. Dicitur & de utero plus æquo calido & ſicco, 5. *aphor.* 62. Adde Dieter. *num.* 672.

Pericalypto, περικαλύπτω, *circumtego*, undi-que obvolvo, Hippocrat. 5. *aphor.* 59. Diet. *num.* 673.

Pericardion, περικάρδιον, vocatur *Cordis in-volucrum*, ſive ἀμφίεσμα, eſtque *membrana* ra-tione ſubſtantiæ, *tunica* ratione uſus, Gal. *l.* 7. *de An. adm. cap.* 2. Adde *lib.* 6. *de V. P. c.* 16. Dicitur & *Capſula Cordis*, *Theca*, *Domi-cilium*, in cujus medio cor eſt ſuſpenſum. Unde & eodem modo, quo cor ipſum in quandam Coni ſpeciem & acutiem definit, oſſi pectoris annexum. Hujus hiſtoriam vi-de apud Barthol. *lib.* 2. *Anat. c.* 5. *pag.* 349. *ſeqq. Liquor* in illo contentus unde ortum ſuum habeat, variæ variorum ſunt opinio-nes, quas etiam recenſet Barthol. *d. l.* cujus ſententiæ & nos ſubſcribimus. Jungatur & D. D. Hoffmann. Jun. *Differt. Anat. in Horn. pag.* 122.

Pericarpium, περικάρπιον, vocatur id, quod fructum, vel ſemen ambit, eſtque in quibuſ-dam, v. gr. pomis, pyris, & aliis edule; in aliis vero v. gr. nucibus, caſtaneis, non eſt edule. Jul. Alexand. *not. ad Gal. l.* 1. *de An. tid. circa finem*. *Pericarpia* quoque vocari me-dicamenta Topica carpis manuum applicata, quæ alias *Epicarpia* dicuntur; (de quo voca-bulo ſupra) patet ex interpretatione Latina Tentaminis Patologici Rob. Boyle, *c.* 4. *p. m.* 20.

Perichareia, περιχάρεια, dicitur *ſubitum* & *vehemens gaudium*, contrarium Ecplexiæ, quæ eſt ſubitus timor. Ex amborum affectuum oc-caſione, ſcimus, quoſdam interiiſſe. Gal. *l.* 12. *M. M. c.* 5. Vide *Chara*, *Gaudium*. Lati-nitati quoque donatum aliquoties uſurpavit Sanctorius *in ſua Statica Medicina* præſertim *ſect. VII. Aph.* 1. 22. ſignificatque lætitiam, & opponitur Mœſtitiæ *Perichariæ*.

Pericholos, περίχολος, dicitur vel *valde bi-lioſus*, vel *circumcirca bilioſus*. Uſurpari poteſt cum de homine, tum de excrementis. Hipp. 1. *Prorrh. ſ.* 2. *t.* 18. Gal. *in comment. ad h. l.* Foeſ. *pag.* 502.

Perichriſis, *Perichriſton*, περίχρισις, περίχρι-στον, dicitur medicamentum liquidius, quo pars affecta *circumliniri* debet. Dioſc. *lib.* 1. *cap.* 97. & 131. Scribon. *num.* 29. Rhod. *in not. ad h. l.*

Perichroos, *Perichrus*, περίχροος, contracte περίχρους, *vald. coloratum*, vel *circumcirca colo-ratum* ſignificat, & ſumitur pro περίχολος. Gal. *d. l. ad Hippoc.*

Perichyda, περιχύδα, adverbium Hippocrati ſignificans: *humore circumfuſo*, aut uniquaque affuſo, *lib. de Affect. XLV.* 15. Foeſ. *d. l.*

Perichyſis, περίχυσις, ſignificat *circumfuſio-nem* vel obfuſionem. Cel. D. D. Wedelius uſurpavit de tranſpiratione & de aere corpus noſtrum ambiente, cum *in Theoremat. Medic. Part. IV. ſect.* 2. *cap.* 12. tum *in Patholog. Dogm. ſect.* 2. *c.* 9. *pag.* 294. An hoc fortaſ-ſis ex propria fecit autoritate, cum in nul-lo Lexico Græco reperire mihi licuerit, ut taceam ſignificationem hancce valde eſſe im-propriam.

Periclaſis, περίκλασις, dicitur *fractura*, cum os in totum perfringitur, v. gr. quando ſura cum tibia media perfringitur cum inſigni vul-nere,

nere, nudatis oſſibus. Gal. c. 2. de fract. t. 9. Foeſ.

Periclyden, περικλύδην, adverb. Hippocr. fere idem ſignificans, quod περίχυδα, hoc eſt, *circumaffuſa aqua*, vel cum aliquid affuſa aqua undequaque abluitur, l. 1. de Diæt. XXXVI, 23.

Pericnemia, περικνήμια, dicuntur Hippocr. vel *partes tibiam circumdantes*, vel ipſa *tibia*, Hippoc. l. 3. Epid. ſ. 3. t. 25. Quamvis alii τὰ περὶ κνήμην legant, notante Foeſ. d. l.

Pericochlion, περικόχλιον, dicitur *machina Medica*, quæ Latin. *Cochlea fœmina* appellatur, Oribaſ. de Machinam, c. 4. in princ.

Pericope, περικοπή, proprie ſignificat *circumciſionem*, quando aliquid circumcirca diſſecatur, Metaphorice vero notat ſententiam aliquam ſuccinctam & limitatam, item *Delineationem* alicujus operis. C. Hoffm. Comm. in Gal. LL. de V. P. n. 316.

Pericranion, περικράνιον, dicitur *membrana cranio impoſita*, orta a dura matre per cranii ſuturas exeunte, Gal. l. 8. de V. P. c. 9. Barthol. (l. 3. Anatom. c. 2. ubi diſtinguit a *Perioſtio cranii*, cum ſeparari poſſint a perito Anatomico. *Pericranium* egregie delineatum exhibet D. G. Bidloo Anat. Tab. 5.

Periculum, κίνδυνος, vide *Cyndinos*.

Peridromis, περιδρομὶς, vocabatur *locus deambulationis ſud dio*. Idem, quod ὑπαίθρα. Lang. l. 1. ep. 51.

Peridromos, περίδρομος, dicitur a quibuſdam ἡ ςεφάνη, *corona*, hoc eſt, extremus capillorum ambitus. Gorr.

Perieges, περιηγὴς, dicitur *circumactus*, rotundus; uſurpaturque de annis cartilagineis aſperæ arteriæ, apud Hippoc. l. de diſſection. l. 4. Foeſ. p. 496.

Periepomæ, περιέπομαι, apud Hippocr. ſignificat *male tractor*, male afficior, exagitor, l. 2. Prorrh. XXXI. 13. Foeſ. p. 395.

Periergia, περιεργία, vocatur *ſuperflua curioſitas*, & labor ſupervacaneus, item apparatus *ſuperfluus*, Hippocr. l. de dec. orn. I. 3. II. 8. 12. Et adjectiv. περίεργος, *ſuperfluum*, ambitioſum, fruſtraneum ſignificat. Ita odor περίεργος, hoc eſt, affectatus. Legitur in Precept. IX. 15. Vina περίεργα, & juſculum περίεργον, Caryca, Linden. Ex. X. §. 81, 82. Jung. Caſp. Hoffmann. in Gal. de V. P. num. 247. Opponitur ἀπερίεργος, *minime curioſus*, quod legitur etiam apud Hippoc. de dec. orn. II. 19. Vide Foeſ. d. l.

Periesteces, περιεστηκὼς, dicitur Lat. *ſuperſtes*. & Hippocr. idem eſt, quod *ſalutaris*. Uſurpaturque & de morbis & de ſignis Hippocr. 2. Progn. t. 9. 60. 65. & c. 3. t. 23. l. 2. Epid. ſ. 3. t. 12. & l. 3. ſ. 3. t. 87. Gal. in definit. Med. Adde Foeſ. d. l.

Periginomæ, περιγίνομαι, hoc eſt, *ſuperſtes ſum*, evado, morbo liberor, Hippocr. 7. aphor. 44. 2. Progn. t. 9. lib. 1. Epid. ſ. 2. t. 66. lib. 5. Epid. XXII. 28. Aliquando etiam ſumitur pro *abundare*, ſuperfluum eſſe, l. de octimeſtri partu III. 14. Foeſ. d. l. Dieter. n. 670.

Periglifcros, περίγλισχρος, ſignificat omni ex parte *glutinoſum*, lentum. Hippoc. 4. aph. 53. Adde Dieter. n. 671.

Perigraphe, περιγραφὴ, vocatur rudis *deſcriptio*, *delineatio*, Hippocr. l. de dec. orn. II. 2. Latine *Lineamentum*, item *Circumſtantia*. Foeſ. d. l. Ita περιγραφὰς vocari lineas albas & impreſſiones in abdominis Muſculo recto occurrentes, ſcribit Veſal. lib. 2. de H. C. F. cap. 3.

Perilypos, περίλυπος, id eſt, *valde triſtis*, idem, quod δύσθυμος, & λυμπηρὸς. Legitur apud Hippocr. 2. de R. V. l. A. t. 44. Foeſ. pag. 497.

Perimadaros, περιμάδαρος. Vide *Madaros*.

Perin, πυρίν, alii πήριν. A quibuſdam exponitur per teſticulum. Aliis ſignificat perinæum; Aliis ἕδραν, ſedem. Erot. Onom. pag. 95. e. ubi πίωρα legitur. Gorr. Conf. Gal. in exeg.

Perinæon, *Perineon*, περίναιον, περίνεον. Vide *Interfœmineum*.

Perinema, περίνημα, *Circumluitio*, a περινέω, *circumluo*. Idem quod περίκλυσμα. Foeſ. d. l.

Perineneus, περινενευκὼς. Vide *Epinencucos*.

Perinyctides, περινυκτίδες, idem, quod ὀλοφλυκτίδες, *papulæ*, puſtulæ, tubercula papulis ſimilia. Erot. On. p. 85. a.

Perioche, περιοχὴ, præter alios ſignificatus, qui in aliis Lexicis occurrunt, notat opinionem, argumentum, vel *conceptum* de aliqua re Medica. Ita D. Car. Drelincurtius de Humano fœtu Syſtema ſuum *Periochis* plurimis exornavit, conceptus quoque appellans.

Periodeia, *Periodeuſis*, vide Periodus p. p.

Periodeutes, περιοδευτὴς, *circuitor* olim dicebatur, qui ſanitatis reſtituendæ cauſa per urbes circumivit, & artem Medicam exercuit. Hodie *Circumforaneus*, *Agyrta*, *Circulator*. Rhod. ad Scribon. num. 171.

Periodos, περίοδος, item περιοδεία, περιόδευσις, Latine *Circuitus*, apud nonnullos recentiores etiam occurrit *Periodicatio*. Omnes hi termi-

ni ſumuntur vel Phyſiologice vel Pathologice. In illa ſignificatione notat Sanguinis Circulationem. Vide *Circulatio*. In hac dicitur morborum quorundam certa, vel incerta intervalla habentium ambitus quidam & veluti circulus, cum ex iiſdem ad eadem per eundem ordinem feruntur, Gal. *c.* 1. *aphor.* 12. *l. de temp. morb. & alibi paſſim*. In definitionibus deſcripſit, quod ſit tempus ex intenſione & remiſſione conſtans. Unde *Periodus* dividi ſolet in παροξυσμὸν, & ἄνεσιν, in *exacerbationem*, & *remiſſionem*. Caſtell. In febribus intermittentibus plerumque *Periodi* ſunt ſtatæ & ordinatæ. In aliis, v. gr. Epilepſia, Arthritide, non item. Junge Foeſ. *d. l.* Dieter. *num.* 676. Quomodo Paracelſus *Periodos* temporum & *periodicam digeſtionem* explicet, vide *l. de Tartar. tr.* 1. *c.* 3. *Periodus* etiam eſt Celſa, vel muſculus vitæ, pulſus in corpore diſcurrens. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Periodynia, περιοδυνία, ſignificat *vehementem* partis *dolorem* & veluti circumtenſum. Frequens Hippocrati vocabulum, v. gr. de capitis dolore, *l. de affect. II.* 7. de auris dolore *lib.* 2. *Epid. ſ. VI.* 46. quemadmodum & verbum περιοδυνέω, vel περιωδυνέω, 7. *aphor.* 52. *& lib.* 3. *de morb. I.* 19. *l.* 5. *Epidem. VI.* 5. *& alibi*. Vide Loca apud Foeſ. *p.* 502. Dieter. *n.* 677.

Periomphacodes, περιομφακώδης, *valde crudus*, circumcirca immaturus. Uſurpatur de tumore adhuc duro, & nondum ad ſuppurationem vel maturationem diſpoſito, Hippoc. *l.* 4. *XIX.* 23. Foeſ. 23. *pag.* 498.

Perioſis, περίωσις, i. e. *Circumpulſio*, vide ſupra *Circumpulſio*.

Perioſteos, περιόστεος, Latine *Perioſtium*. In genere vocatur membrana tenuis, quæ ſingulis oſſibus proxime adjacet, exquiſito ſenſu prædita. Habet vero ſpecialia nomina in quibuſdam partibus, v. gr. *Pericranion*, in cranio: ὑπεζωκὸς, ſub coſtis; de quibus ſuis locis. Oculi quoque tunica extrema ſeptima in ordine a Galeno numerata περιόστεος ἐπίφυσις dicitur, alias *Adnata tunica*, Gal. *l.* 19. *de V. P. c.* 2. *&* 3. *Perioſtium cranii* a *Pericranio* diſtinxit Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 2.

Peripatos, περίπατος. Vide *Obambulatio*.

Peripheria, περιφέρεια. Vide *Superficies*.

Periphimoſis, περιφίμωσις, vitium dicitur φιμώσει contrarium, cum videlicet ea, quæ meatus naturales occludunt, ita diducta ſunt, ut reduci nequeant. Proprie tamen dicitur de *præputio* ita *retrorſum adducto*, ut glandem rurſus tegere nequeat. Vide *Phimoſis*. Gorr.

Periphoradon, περιφοράδην, adverbium exprimens *circumductionem crurum* in ambulando; veluti boves faciunt, quod p. n. hominibus accidit, quibus femoris coxa excidit caput. Legitur apud Hippoc. *l. Mochlic. XI.* 10. Quamvis in edit. Linden. legatur περιστροφάδην, *&* 3. *de artic. t.* 73. Vide Foeſ. *p.* 501.

Peripleo, περιπλέω, *circumfluo*, nimio humore diffluo. Uſurpatur de ligamentis humore ſuperfluo relaxatis, Hippoc. 1. *de fract. t.* 21.

Peripleumonia, περιπλευμονία. Vide *Peripneumonia*.

Periplyſis, περίπλυσις, Latine dicitur *Proluvies* aut *Proluvium*. Uſurpatur vero in ſpecie de alvi *proluvio*, quando multis tenuibus & liquidis diffluit & veluti diluitur, 1. *Prorrhet. c.* 1. *t.* 2. Adde Galen. *in Comment. ad h. l.*

Peripneumonia, περιπνευμονία, Jon. περιπλευμονίη, Lat. *Pulmonia*, vel *Pulmonaria*. Quibuſdam juxta vocis ἀκρίβειαν ſignificare videtur Inflammationem membranæ *pulmonem* inveſtientis. Verum vocatur & a quibuſdam ſimpliciter πνευμονία. Eſt igitur *Peripneumonia* Inflammatio pulmonis quoque ſubſtantiæ cum febre acuta, ſpirandi difficultate, ſuffocationis periculo, ita ut erecti ſedere cogantur ægri, a ſanguinis ichoroſi & eryſipelacei refluxu per venam pulmonalem impedito, & inde oborta ſtagnatione & ſubſequente corruptione. Vide ex recentioribus de hoc affectu egregie tractantem Willis. *Pharmac. Rat. II. ſect. I. c.* 8. Singularem nos quoque in vicinia ante aliquot annos obſervavimus caſum in Illuſtriſſima quadam Perſona maſcula *Peripneumonia* totius pene pulmonis ſphaceloſa, & ita lethali correpta, hauddubie ob juſto parciorem ſanguinis vena ſecta evacuationem, cum fuerit, in ætate virili, vegeta, corpulentiſſimæ conſtitutionis, & potui generoſioris vini diutius indulſiſſet. De hoc vocabulo vide Foeſ. *p.* 498. Dieter. *num.* 678. Confundi ſæpe cum *Pleuritide*, notavit etiam Paracelſ. *l.* 2. *de Tart. tract.* 2. *c.* 3.

Peripodien, περιποδίην, quod circulo ſub pedibus eſt & infra. Galen. *in Exeg. voc. Hippocr.* & Gorræus.

Peripomao, περιπωμάω ſignificat apud Hippocr. *circumdo* alicui vaſi *velut operculum*, *lib.* 2. *de M. M. LXI.* 9.

Peripſyxis, περίψυξις. Vide *Perfrictio*. Catapſyxis.

Periptoſis, περίπτωσις, ſignificat *caſum*, vel *fortuitam occaſionem*; eſtque vox Empiricis propria, ſpecies una ſectæ Empiricæ, quando ex

 oc-

occaſione fortuita remedia depromſerunt, notante Gal. in Iſag. ad ſectas c. 2. Uſus eſt vero & Hippoc. l. de præcept. I. 20. III. 1. Verbum περιπίπτω, incido, occurrit l. de arte XIX. 19. de vet. medic. VII. 8. Vide Foeſ. p. 499. Alias quoque idem eſſe, quod παρέμπτωσιν, vult Caſtellus. Vide *Paremptoſis*.

Peripyema, περιπύημα, ſignificat *puris collectionem* circa partem aliquam factam, v. gr. circa dentes, *lib.* 4. *Epid.* XXVIII. 17. Lat. *Circumſuppuratio*.

Perirrhedes, περιῤῥηδὲς, dicitur in utramque partem reflexum aut perfractum, aut *utrinque recurvum*, apud Hippoc. *lib.* 1. *de artic.* t. 73. Alibi vero generalius pro in *utramque partem labile* ſignificare videtur, *lib.* 2. *de morb. mul.* XLVII. 7. Adde Foeſium *pag.* 499.

Perirrhepſis, περίῤῥεψις, dicitur *vincuſi circumcirca declinatio*, cum in alteram partem vergit & declinat, id quod fit ex immoderata faſciarum copia. Legitur apud Hippocr. 3. *de iis, quæ in med.* t. 6. Adde Gal. *in Comm. ad h. l.*

Perirrhexis, περίῤῥηξις, ſignificat *abruptionem*, quæ circumcirca fit, cum oſſa corrupta & ſiderata, aut carnes emortuæ circumcirca abrumpuntur. Legitur apud Hippocrat. 4 *de art.* t. 35. & *in Mochlic.* XX. 13. Vide Foeſ. *d. l.*

Perirrhoea, περίῤῥοια, dicitur Hippocrati *circumfluus humorum effluxus*, cum ex univerſo corporis ambitu humores in alveos & cavitates ad repurgationem veluti per emiſſaria quædam deponuntur, atque ita totum corpus ſuperfluis humoribus repurgatur, aliquando per alvum, aliquando per renes & veſicam, interdum per vomitum, aut alia effluvia corporis. Occurrit apud Hippoc. *l.* 1. *Epid.* *ſ.* 2. t. 7. Vocatur & περίῤῥοος *d. l.* 1. *Epid.* *ægr.* 4. *lib.* 7. *Epid.* XLI. 10. *Coac.* t. 639. Adde Foeſ. *d. l.* p. 499. & 500.

Periſceles, περισκελὴς, ſignificat *durum molestum*, irritans, mordicans. Uſurpatur ab Hippoc. vel de medicamentis mordacibus & moleſtis, *l. de Ulcer.* II. 7. & *l.* 2. *de morb. mul.* LIIX. 33. vel de doloribus, *l. de Criſib.* XI. 18. *Coac.* t. 294. quamvis communiter legatur diviſe περισκέλεα, *circa crura*, notante Foeſ. *d. l.* de ardoribus cum magno ſqualore conjunctis Lind. *Ex.* XI. §. 189. Metaphorice de animo prædur o & præfracta mente, quæ nec precibus, nec verbis flecti poteſt, Foeſ. *d. l.*

Periſcleros, περίσκληρος, *circumcirca durum*. ſignificat. Uſurpatur de tuberculis in ambitu duris ab Hippocr. *lib.* 6. *Epid.* *ſ.* 1. t. 13. Adde Galen. *in Comment.* Verbum περισκληρύνω, obduro, occurrit 5. *aphor.* 20. & reperitur *l. de Hum. uſ.* XI. 15. Adde Dieter. *num.* 679.

Periſcyphiſmos, περισκυφισμὸς, ſectionis Chirurgicæ genus eſt in Syncipite ad calvariam uſque una tribuſve lineis, quemadmodum deſcribitur apud Æginet. *l.* 6. *c.* 7. & Aet. *l.* 7. *c.* 3. Quæ tamen operatio hodieque exolevit, notante Gorr.

Periſphalſis, περίσφαλσις, ſignificat generaliter *circumductionem*, circumactionem. In ſpecie vero ita vocatur modus leviſſimus reponendi articulum luxatum, circumducendo illum, donec in ſedem naturalem recidat, quod fit, ubi acetabula exiguum labrum habent, nec profundi ſinus ſunt, v. gr. humeri & coxæ capite, Galen. *c. t. de artic.* t. 7. Occurrit vero apud Hippocr. 2. *de artic.* t. 1. & *in Mochlic.* IX. 20. Alias vocatur & ἀμφίσφαλσις, 4. *de artic.* t. 47. Ægineta vocat περιστροφὴν & περιφόρησιν, *l.* 6. *c.* 118. Adde Foeſ. *pag.* 501.

Periſſos, περισσὸς, ſignificat *abundans*, ſuperfluum. Apud Hippoc. vero ſumitur pro *Impari*. Vide *Impar*.

Perriſſoſis, περίσσωσις, ſignificat *ſuperfluam abundantiam*, redundantiam, copiam & plenitudinem, Hippoc. *l.* 6. *Epid.* *ſ.* 5. t. 17.

Periſtalticos, περισταλτικὸς, *circumpreſſorius*, coarctandi circumcirca vim habens. Vel uſurpatur de facultate miniſtra partium organicarum, v. gr. ventriculi, uteri, &c. alimenta & fœtum complectentium. Gorr. *in def.* Vel in ſpecie *motus inteſtinorum*, quo alimenta & excrementa promoventur, vocatur *periſtalticus*, & incipit a pyloro, definitque ad inteſtinum rectum, eſtque inſtar lumbrici reptantis, qui in cholera quandoque p. n. invertitur, ut & furſum per os expellat. Lind. *Med. Phyſ.* *l.* 2. *c.* 4. §. 85. 86. & Barthol. *l.* 1. *Anat.* *c.* 10.

Periſtaticos, περιστατικὸς. Vide *Circumſtantia*. Uſurpatur etiam de vitæ genere afflicto & calamitoſo, quale eſt eorum, qui negotiis publicis detinentur, Gal. *in Hippocr. de ſal. diæt.* t. 1.

Periſtello, περιστέλλω, Hippocr. ſignificat *Obvolvo*, obtego, circumcirca contego, 4. *de R. V. I. A.* t. 44. Ita uterus fœtum *obvolvit*, *lib.* 1. *de morb. mul.* LI. 13. Vide Foeſ. *d. l.*

Periſtole, περιστολὴ, idem, quod περισταλτικὴ δύναμις, facultas & actio *circumpreſſoria*, quæ fere eadem cum *Retentrice*, Caſp. Hoffmann. *C. ad Gal.* LI. *de V. P. num.* 213. *ſeq.* Ipſe *motus* quoque inteſtinorum *periſtalticus* vocatur

tur περισολή. Lind. d. l. & Ex. IV. §. 23.

Periſtoma Vocatur a Pecqueto *rugoſum* illud & ſpongioſum molliſſimæ ſubſtantiæ veluti *velamentum*. Bilſius *muſcum villoſum*, Bartholinus *cruſtam* quaſi *membranaceam*, *vermicularem cruſtam* Graſtus, qua obteguntur orificia vaſorum in inteſtinorum cavitatibus, & per quam vaporis ſpecies tranſit chylus ſubtilior, vocant. Lege de hoc *periſtomate* Barthol. *d. l. c.* 10. *pag.* 81. An fortaſſis rectius περίστρωμα diceretur? vide *Periſtroma*. Hanc materiam viſcidam interiora inteſtinorum inveſtientem quomodo examinaverit per microſcopium Levenhoek & invenerit ingentem numerum vaſorum ſanguiferorum aliorumque, videri poterit *in Actis Erudit. Lipſ. An.* 1686. *m. Jan. p.* 5. *ſeqq.*

Periſtrepho, περιστρέφω, *circumvolvo*, circumverto. Legitur apud Galen. 1. *Prorrhet. c.* 3. *t.* 64. Vide Foeſ. *d. l.* Unde περιστροφὴ, *circumvolutio*, & ſpecialiter pro περισφάλσις. Vide *Periſphalſis*.

Periſtroma, περίστρωμα, proprie ſignificat *Obvolucrum*, & communiter accipitur de ſtragulis, & aulæis, ex Athenæo *l.* 5. In Anathomicis etiam uſurpari poterit de tunicis viſcera inveſtientibus, item de Tunica inteſtinorum cruſtoſa, quam Pecquetus *Periſtoma* appellavit. Vide p. ſuperius.

Periſyſtole, περισυστολή, dicitur quies illa & morula inter ſyſtolen & diaſtolen, quam nonnulli negant, alii affirmant. Bartholin. in ſanis vix obſervabilem, in moribundis vero ſatis manifeſtam ſtatuit, *lib.* 2. *Anat. c.* 6. *p.* 371.

Peritaſis, περίτασις, *Circumtenſio*, Lat. dicitur Hippocr. 1. *Prorrh. ſ.* 3. *t.* 7. *Coac. t.* 617. *l.* 4. *Epid.* XXI. 20. XXIX. 6. Licet in quibuſdam locis περίστασις, mendoſe legatur, animadvertente Foeſ. *d. l. pag.* 50. a verbo περιτείνω, *obtendo*, circumtendo; quod legitur 5. *aph.* 71. Adde Dieter. *n.* 981. Unde & περιτενὴς, *circumtentus*, rigidus ex extenſione deſcendit, quod occurrit 3. *de artic. t.* 47.

Periterion, περιτήριον, vide *Terebella*.

Peritexis, περίτηξις, *eliquationem* cum eroſione & morſione ſignificat, apud Hippocrat. *Coac. t.* 481.

Peritia, idem, quod *Eruditio*, ἐπιστήμη, ἐμπειρία: Hæc requiritur in Medico, quia *peritiam* ars ſequitur, *imperitiam* vero aliquando fortuna, C. Rejes *C. El. q.* 21. *n.* 8.

Peritonæum, περιτόναιον, ἢ περιτόναιον, aut *peritonæos membrana*, dicitur tegumentum abdominis, proprium omnibus viſceribus infimæ corporis regionis inter ſeptum tranſverſum & crura ſitæ ſuperſtratum, Galen. *lib.* 6. *Anat. adm. c.* 4. & *l.* 4. *M. med. c.* 6. Arab. dicitur *Siphac*. Hujus deſcriptionem vide etiam apud Anatomicos recentiores, & hos inter Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 7. *Peritonæi vertex* vel *ſphæra*, σφαῖρα, vocatur illa portio, quæ muſculorum abdominis lato tendini telæ araneorum ſimilis fortiter adhæret. Galen. *d. l. Anat. adm.*

Perittoma, περίττωμα. Vide *Excrementum*.

Perizoma, περίζωμα, idem quod *Cingulum*, inter inſtrumenta Chirurgica pertinens. Ita Cingulum pro hernioſis vocatur *perizoma* ab Hil. *Cent.* 6. *Obſ.* 73. Alias περίζωμα idem quoque ſignificat, quod διάφραγμα, Lat. *Cinctus*. Gor.

Perla, idem, quod *Margarita*. *Unio*. Vide *Margarita*. Inde *Perlatum Medicamentum* & Saccharum, aliaque dicuntur, quæ *margaritas* recipiunt. *Perlata materia* pro Hypochondriacis legatur apud Dan. Ludovici *Diſſ.* I. *Pharm. pag.* 121. Pertinet inter Panaceas, hujuſque inventor habetur D. Crugnerus, crediturque a nonnullis elaborari ex lapide quodam odorem violaceum ſpirante, dum calefit. Fides ſit penes Autorem. Verum Dan. Pruttenius Medicus Helſingorenſis, qui Steganographicam hujus arcani deſcriptionem Germanicam ingenioſe detexit, arbitratur eſſe nihil aliud, quam Magiſterium Antimonii Diaphoretici in albiſſimum tenuiſſimumque alcohol redactum, uti patet *ex Act. Hafn. Vol. III. obſ.* 26. Pathologice *Perla* oculorum, idem, quod *Panus*, & eſt macula directa, coram pupilla in centro. Joh. Anglic. *Roſ. Anglic. pag. m.* 167. *ſeqq.*

Permanentes, διαμένοντες, morbi dicuntur, qui ſubſiſtere poſſunt, ablata quamvis cauſſa, & opponuntur *ſucceſſivis*, Th. Roder. a Veiga *in Gal. l.* 1. *de L. A. p. m.* 260.

Permutatio, διαλλαγή, idem, quod *Mutatio*, μεταβολή.

Perna, πέρνα, quid ſit, & ſignificet, etiam pueris in trivio notum eſt e Comenio. *Perna Plinii* vero eſt e *Concharum* ſpecie, cujus numeroſum circa Pontias inſulas proventum eſſe ſcribit dictus Autor *lib.* 32. *cap.* 11. *fin.* ita dicta a ſimilitudine formæ, qua prioris, qua poſterioris coxæ porcinæ ſalinæ. Chiocc. *Muſ. Calc. Sect. I. pag.* 46.

Pernicioſus, ὀλέθριος, vide *Olethrios*. *Pernicioſe* dicuntur non ſolum ii, quibus deſperata res eſt, & quibus gravis metus, ſine certa tamen deſperatione, ex Celſo *l.* 5. *c.* 26. Lind. *Ex. IV.* §. 73. *Pernicioſæ* febres eædem ſunt, quæ *Malignæ*, P. M. de Caldéria *Tom. I. Oper. pag.* 497. *ſeqq.*

Pernio, χίμεθλον, χίμεθλον, dicitur ſoluta continuitas aut. fiſſura, vel intertrimentum manuum & pedum hyberno tempore a ſummis algoribus proveniens. Oritur vero frequentiſſime in talo, Galen. *l. de med. fac. parab. c.* 203. Caſtell. Gorr. C. Hoffm. χίμεθλον quoque ſcripſit e Suida, & e Galen. oſtendit, eſſe mortificationem a nive, *C. in Gal. LL. de V. P. num.* 136. Eſt *pernio* quoque cum exulceratione, ulceribus foratur, tanquam ab igne combuſtus eſſet, notante Helm. *de Lithiaſ. c. 9. num.* 26.

Pernoctatio, παννυχὶς, ita dicitur feſtum, quod per totam noctem celebratur. Galen. *c. 4. in 6. Epid. t.* 20.

Peroledus, terminus Paracelſicus & Helmontianus, denotans *aeris fundum*, vel circulum, vel terminum. Helmont. *t. Gas Aquæ. n.* 24. 25. Meminit & Parac. *l. meteor. cap.* 5.

Perone, περόνη. Vide *Fibula*. *Peroneus* Muſculus pedem antrorſum flectens qui dicatur, vide in Anatomicis, in ſpecie apud Bartholin. *lib. 4. An. c.* 13. *pag.* 582. Conf. etiam Erotianus & Galenus *exeg.*

Peroſis, *Peros*, πήρωσις, πηρὸς, ſignificat *læſionem* membri in numero deficiente. Idem fere quod *Mutilatio*, & *Mutilus*. Quibus diſtinctionibus & præfertim verbo πηρῶσθαι ſæpe uſus Hipp. *l. de genit.* IIX. 35. 36. 39. IX. 2. 4. 7. 8. 14. *&c.* Sumitur tamen & pro alia læſione organica crurum & artuum, uti videre eſt ex locis a Foeſ. adductis *pag.*-505.

Perpallidus, ἔξωχρος, & verbum *Perpalleſco*, dicitur, quando color pallidus per totum corpus diffuſus eſt. Linden. *Ex. IV.* §. 82.

Perpeacutus, i. e. *Acutiſſimus*. Vide *Acutus*.

Perpeſſio Spagyricis dicitur metallorum tractatio per ignem *in Theatr. Ch. Vol. II. p.* 72.

Perpetuatio, dicitur apud Chymiſtas Fixationis ſpecies, quando volatile, aut valde mobile, ad ſtatum quietis reducitur. Morley *Proleg.* II. *Coll. Chym. Leid. c.* 2.

Perpetuo, idem, quod *Semper*, διὰ παντὸς, ἀεὶ. Opponitur τῷ *Interdum*. Galen. *c. 4. de R. V. I. A. t.* 4.

Perſeverantia, ἐπιμονὴ, idem, quod *Duratio*. Dicitur de paroxyſmi continuatione, quæ eſt ſignum febris longioris & gravioris. Foreſt. *l. 6. Obſ. 26. Schol.*

Perſicus, περσικὸς, epitheton eſt patronymicum, vel fructuum quorundam autumnalium *Mala Perſica* dictorum, de quibus videantur Botanici. Vel additur *Igni*, & denotat morborum cauſticum & igneæ naturæ, eſtque vel plane idem cum *Anthrace*, ſive *Carbunculo*, vel valde ſimilis. Vide Sen. *M. pr. l. 5. p. 1. c.* 13. Paracelſus aliquoties in angina ſive prunella, quoque *ignem*, vel calorem *Perſicum* eſſe ſcripſit.

Perſiſtens, idem, quod *Conſtans*, καθεστικὸς, dicitur morbus *conſtans*, qui iiſdem horis accedit & remittit, Gal. *l. de Typis c.* 3.

Perſpiratio, διαπνοὴ. Vide *Diapnoe*.

Perſultatio, διαπήδησις. Vide *Diapedeſis*.

Pertinacia, ἐπιμονὴ, ſumitur a Medicis pro *Perſeverantia*, *Duratione* continua. Eſtque interdum mala, interdum bona. *Pertinacia* cauſæ morbificæ uti mala eſt, morbi vehementiam gignens; ita *pertinacia* juvantis, ſive remedii bona eſt, & malum corporis ſæpe vincit, teſte Celſo *l. 3. c.* 12. allegante Linden. *Ex.* XIII. §. 386.

Perturbatio, apud Latinos æquivocum eſt in Medicina. Si de corpore dicitur & in ſpecie de alvo, Græce dicitur ταραχὴ apud Hippoc. *1. aphor.* 2. item τάραξις, ταράραξις, de quibus vocabulis vide infra *Tarache*. *Taraxis*. Si vero de animo, tunc æquipollet Græco πάθος, & Latino vocabulo *Affectus animi*, Gal. *4. de Hippocr. & Plat. decr. cap.* 4. Vide *Affectus*. Aliquando & *Perturbatio animi* pro *mentis emotione* & *delirio* ponitur.

Pertuſſis vocatur Tuſſis convulſiva infantum a Thom. Sydenham. *Obſervat. de morb. acut. ſect. 4. c. 5. p. m.* 302.

Perverſio, διαστροφὴ, διάστρεμμα. Vide *Diaſtremma*.

Pervigilium, ἀγρυπνία, idem, quod *Vigiliæ nimiæ* vel præternaturales, eſtque ſymptoma, inſigne actionum ſenſitivarum læſarum, Gal. *l. de diff. ſympt. c.* 3. oppoſitum *ſomnolentiæ nimiæ*. Deſcribi poteſt, quod fit ſenſuum externorum & commun. p. n. exercitium nimium corporis extenuatione, languore, oculis ſqualidis, & aliquando delirii periculo proveniens a continua agitatione ſpirituum animalium in cerebro elaboratorum, & expanſione cerebri intemperiem ſiccam cum vel ſine calore excedente ſupponente. De hoc affectu vide Willis *An. Brut. P. Pathol. cap.* 5. *Pervigil.* legitur apud Linden. *Ex.* XII. §. 50.

Perula legitur apud Paracelſum, additum *Ictericiæ*, diciturque eſſe ſummum arcanum in *Ictero* Gallico, *l. 7. de puſtul. Gallic. ulcerib. & c. e.* 6. Alias *Perula* etiam pro *ſphærula* uſurpatum fuit; teſte Keuchen. *ad Sammon. p.* 168.

Pe-

Perunctio, idem, quod *unctio*, ἄλειψις, χεῖσις, διάχρισμα.

Perundis Parac. dicuntur, qui cum ſemine creſcunt, quemadmodum *Zenda*; qui ſine ſemine, *Tom. IIX. Oper. Fragm. Anatom.*

Peruvianus, epitheton *Balſami* nativi, quod & *Indicum* vocatur. Vide *Indicus*.

Peryſias, περυσίας, epitheton *vini anni ſuperioris*, ad diſtinctionem illius, qui dicitur αὐτίτης, quaſi αὐτοετίτης, *hujus anni*, a πέρυσι, quod ſignificat anno præterito. Unde περυσινὸς καρπός, fructus anni ſuperioris, apud Theoph. *H. Pl. l.* 3. *c.* 12. Vide Foeſ. *p.* 503. Apud Gal. *in Exeg. dict. Hipp.* legitur contracte περσύας.

Pes, πȣ̃ς, quid ſignificet, notiſſimum eſt. A Medicis ſumitur late & ſtricte. Late pro toto illo, quod a natibus ad extremos pedis digitos continuatur, & comprehendit *femur*, *tibiam* & *parvum*, ſive extremum *pedum*. Stricte vero *pes* dicitur *pes minor*, ſive *extremus*, qui dividitur in pedium, metapedium, & digitos. Organon eſt ambulatorium, βαδιστικὸν, quemadmodum hoc prolixe deduxit Gal. *in LL. de V. P.* Conſulantur & alii Anatomici, & inter hos Barthol. *l.* 4. *An. c.* 10. *ſeq.* Lind. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. §. 102. *ſeqq.* *Pedis* hominis in lapidem converſi deſcriptionem tradit Chiocc. *Muſ. Calc. ſ. III. pag.* 417. *Pes* æquivoce quoque dicitur id, e quo uva dependet a ſarmento, eſtque velut radix racemi. Lind. *Ex. X.* §. 192. Eſt & nomen menſuræ, qua rerum intervalla metimur, conſtatque unciis 12. ſive ſexdecim digitis, aut palmis quatuor. Caſtell. Gorr. Rhod. *ad Scribon. num.* 163. Rul. *in Lex.* *Pes Gryphius* dicitur inſtrumentum Chirurgicum ad extrahendam molam apud Paræum, *Chir. lib.* 22. *cap.* 35.

Peſſos, πεσσός, Latine *Peſſus*, *Peſſarium*, πεσσάριον, vocatur medicamentum Topicum ſinui pudoris, ſive pudendo mulieri indendum, figuram habens oblongam teretem, longitudine digiti & craſſitie, paratum vel ex ſacculo lineo oblongo lana concepta goſſypio res medicamentoſas uterinas excipientibus, vel incorporatum melle, ladano, galbano, cera, ſucco, in dictamque formam redactum, Weker. *Antid. Gen. lib.* 1. *cap.* 51. *Spec. l.* 2. *ſect.* 45. Morel. *de form. rem. l.* 2. *ſ.* 2. *c.* 12. Schroder. *l.* 2. *c.* 83. Πεσσὸς φθόριος, Hipp. dicitur *talus*, ſive *peſſus* vulvæ ſubdititius ad abortum promovendum, quem prohibet in jurejurando.

Peſticiæ, idem quod *Petechiæ*, h. e. Maculæ malignæ puliculares. Interdum & pro cunctis exanthematis ponitur. Ingraſſ. *comm. ad Avic. de Tum. p. n. p.* 195.

Peſtis, *Peſtilentia*, *Peſtilens* *Peſtiferus* λοιμός, λοιμώδης. Vide *Læmos*, *Læmodes*.

Petalodes, πεταλώδης, epitheton urinæ, quæ habet hypoſtaſin ſimilem ſquamis piſcium vel foliis, aut lamellis, Hipp. 2. *prognoſt. t.* 28. Gal. *de Urin. cap.* 37. Meminit & Hip. 4. *aphor.* 76. *in Com. ad h. loc. Progn.* Foeſ. *pag.* 504.

* *Petaurum*, πέταυρον, machina quædam lignea, qua homines rotis quibuſdam in aerem jactabantur: Hanc exercitationem olim Medicinæ Gymnaſtica in uſum habuit. Non deſunt, qui putent jactationi illi eſſe valde ſimilem eam, quæ hodie apud multos pueros, & puellas efficitur afferre funibus quatuor ad laquearia ſuſpenſo & ibi ſedentibus pueris, aut puellis veluti per aerem jactatis, ſicut nec prorſus abſonum eſt raptorum illud machinamentum a Cælio Aurel. *macron ſparton.* vocatum vel ipſummet petaurum, vel ſaltem non ei diſſimile fuiſſe. Paretra Brava.

Petechiæ, *Peticulæ* vocatur quædam febris peſtilentis & Epidemicæ ſpecies cum exanthematibus ſive maculis, pulicum ſimilibus morſui, cum aliis graviſſimis ſymptomatibus, plerumque lethalis, proveniens a ſanguinis per fermentum tenue coagulativum & putredinale inducta ichoreſcentia, coagulatione & diſſolutione ſive putredine. Vocatur alias *Febris Petechialis*, *Lenticularis*, *Pulicaris*. Vide *Lenticula*. Meminit J. Alexand. *Com. in Gal. l.* 4. *de tu ſan. p.* 405. *in l. de bon. & mal. ſucc. c.* 1. *& in l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 2. De hac febre legatur Willis *de febr. c.* 14. Rul. *de febre Ungarica*, aliique. Maſſarias etiam *Peticulas* appellavit, *lib.* 5. *Pract. c.* 25. & *Peticulæ lues* legitur apud Fallop. *de morb. Gal. c.* 1. *Tom. I. Oper. p.* 613.

Petia oculi dicitur ſanguis fluens de aliqua arteria, vel vena læſa, aut ſauciata. Gal. *l. ſpur. de oculis part.* 4. *cap.* 7. Conſtantin. *de oculis cap.* 12. *&* 17. Alias Pecia, Petia, frequentiſſime uſurpatur a Medicis, v. gr. quando materia remedii alicujus præcipitur, ut in petia ligetur, ut antimonium, Mercurius &c. Ubi Petia ſignificat fruſtulum lintei vel etiam panni ſericei tenuioris. Ita & Diminutivum Petiola, peciola pro linteolo ſumtum legitur. Plura de hoc vocabulo videantur in Gloſſario. Itali vocant Pezzo, fruſtum pedis menſura majus aut minus, Lat. Pedacium, de quibus nominibus videatur Octav. Ferrar. *in Origin. Ling. Ital. p.* 231.

Pe-

Peticulæ, vide *Petechiæ*. Laur. Bellin. *de ſebr. in Oper. Med. p. m.* 264.

Petigo, *Petix*, idem quod *Impetigo*, *Lichen*. Rod. *in Lex. Scrib. n.* 393.

Petiolus, πoδύλιον, πoδίoν, idem, quod *Pediculus* fructuum, quo adhærent ramis, vel furculis. Sumitur tamen etiam de extremis pedibus animalium teneriorum, v. g. hædi, agni, Celſ. *l.* 2. *c.* 18.

Petra, πέτρα, *ſaxum*, idem fere, quod *Lapis*, niſi quod *Petra* duriorem ſaltem lapidem ſignificare videatur ex uſu recepto. Ita *Petra Aſia*, pro Aſſio lapide apud Gorr. *Petra ſanguinaria* pro lapide *Hæmatite* ponitur apud Rul. & Iohnſon. *in Lex.* πετρῶ@ dicitur de oſſe *petroſo* temporum, quod & ſaxeum, lapidoſum vocatur, de quo vide Barth. *libell.* 4. *Anat. c.* 6. item de piſcibus, qui alias Lat. *ſaxatiles* dicuntur. Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 28.

Petrefactio, vel *Petrificatio*, dicitur de corporibus in lapideam ſubſtantiam mutatis, *Eph. N. Cur. An.* I. *Obſ.* 14. De natura *Petrificationis* & origine corporum diſſertationem quoque ſcripſit Thom. Schirlæus Medicus Anglus. Videantur & *Acta Philoſophica* Oldemburgii *A.* 1665. *m. Octobr.* & *Novembr.* 1666. item *Acta Hafn. Vol.* I. *Obſ.* 46. *p.* 83.

Petreleon, πετρέλαιον, *Petroleum*. Dicitur a quibuſdam *Bitumen liquidum*. Oleum *Petræ*, Axungia Macrocoſmi, eſtque liquamen pingue liquidum e ſaxis & petris effluens; album & rubrum in Italiæ quibuſdam provinciis, Mutinenſi & tractu Parmenſi. Schrod. *l.* 3. *c.* 32. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.*

Petrificatio, vide *Ancubitus*. Alias idem eſt, quod *Petrefactio*.

Petroſum, λιθoειδὲς. Vide *Lithoeides*.

Peucine, πευκίνη, epitheton *reſinæ*, quæ *picea* dicitur, a πεύκη, arbor *picea*, *larix*. Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 8. *de S. F. de Reſinis*.

Pexis, πῆξις, vide *Congelatio*, *Concretio*.

Peza, πέζα, apud Hipp. vel *malleolum pedis*, vel imam *plantam* ſignificat, *l.* 2. *de morb. mul.* LIV. 16. Lind. reddidit per pedum extremitatem. Vid. Foeſ. *p.* 409.

Phacellos, φάκελλ@, vide *Faſciculus*.

Phacodes, φακώδης, *lenticolor lentis colorem referens*, quales ſunt Lienoſi. Hipp. *l.* 3. *Epid. in fin. ſtat. peſt.* Unde & compoſ. ὑπoφακώδεες, *lib.* 2. *Epid.* I. 76. hoc eſt, fere lentis colorem habentes.

Phacoides, φακoειδὴς, i. e. *lentis formam habens*. Epitheton Humoris Cryſtallini in oculo, Veſal. *l.* 7. *de H. C. F. c.* 14.

Phacoptiſana, φακoπτισάνη, edulium dicitur ex lente & ptiſana compoſitum, ita tamen, ut plus lentis, quam ptiſanæ contineat, quod hæc magis intumeſcat, illa autem minimum. Legitur apud Gal. *l.* 1. *de Al. Fac. c.* 18. & Jul. Al. *l.* 8. *Sal. c.* 8.

Phacos, φακός. vide *Lens*, *Lenticula*, *Lentigo*.

Phacoſis, φάκωσις, refertur inter affectus oculorum a Galen. *Introd. c.* 15. Vocatur alias *Nigra oculi macula*.

Phacotos, φακωτός, *Lenticulatus*, ſive *Lentis ſpeciem referens*, idem, quod φακoειδὴς. Dicitur de diverſis rebus, v. g. de vaſe vaporario, item de inſtrumento Chirurgico, ſive ſcalpro in fracturis oſſium cranii. Gal. *l.* 6. *M. M. c.* 6.

Phænomena, φαινόμενα, dicuntur omnia illa; quæ in corpore noſtro ſecundum, vel præter naturam obſervantur in ſenſus incurrentia, quibus poſtea aliqua ſententia ſtabiliri & confirmari poteſt. Quod epitheton hodieque in Phyſicis & Medicina frequentiſſimo eſt in uſu, & coincidit in multis cum Experimentis.

Phæos, φαιός, vide *Fuſcus*. Eſt & epitheton Collyrii a colore, Italis *Bruno* dicti, quod & παιδικόν, hoc eſt, *puerile* vocatur ob levitatem. Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 6. Vide Rhod. *ad Scribon. n.* 23.

Phaeton eſt nomen proprium gentilitium, cujus ſignificationes ex aliis Lexicis petantur. Ut vero hic infereretur, anſam dedit Hartmannus, qui *in Miſcellan. Chymico-Medicis Operum ſuorum Tom.* VI. *in fol.* meminit ænigmaticæ Phaetontis ſuperioris in Nympharum nomen metamorphoſeos, an vero ſolem vel aliud quid per illum intelligat, Spagyrici hariolentur.

Phagedæna, φαγέδαινα, vocabulum eſt æquivocum valde. Vel enim aliquando ſumitur late pro omni ulcere ſanas partes vicinas arrodente; & ita idem ſignificat, quod νoμὴ, item Ulcus Telephium, Chironium: Vel ſtricte interdum pro ulcere tumido profundo, ſubjectam carnem & vicinas partes erodente. Loca Hippocratis & Galeni vide apud Foeſ. *p.* 648. *ſeq.* quod a ſale cauſtico dependere docuit Helm. *l. Schol. Hum. Paſſ. Dec. c.* 1. *n.* 31. Vel etiam nomen hoc tribuitur affectui ventriculi, quando immodico ciborum deſiderio tenetur, nec ſatiari poteſt. Et ita coincidit cum Bulimo, vel Appetentia Canina. Galen. *in def. Med.* & *c.* 3. *in l.* 6. *Epid. t.* 37.

Phagos, φάγ@, dicitur *vorax*, Comedo, edax. Lind. *Ex. XIII.* §. 159.

Phagras, vide *Pagrus*.

Phalacrocorax, φαλακρόκοραξ, dicitur *Corvus*

aquaticus, cujus deſcriptionem vide in Aldrov. *l.* 19. *Ornithol.* 56.

Phalacroſis, φαλάκρωσις. Vide *Calvities*.

Phalæna, φάλαινα, Lat. *Balæna*, vide *Balæna*. Caſp. Hoffm. *Comm. in Gal. LL. de V. P. n.* 161.

Phalaia, barbarum eſt vocabulum, duplicem habens ſignificationem. Primum enim a Baſilio Valentino Spagirico ita dicitur Medicamentum Catholicum, ſive *Univerſale*, & *Panacea* intra corpus ſumenda, eſtque nihil aliud, quam Mercurius Philoſophicus, de cujus encomio etiam legatur D. D. I. I. Iœpferius *in Introduct. ad vitam long. Part. II. c.* 12. *p. m.* 406. 407. quemadmodum *Aſa* univerſale eſt remedium externum, *tr. de Magno myſterio mundi & illius medicina*. Deinde a Rolfink. ita vocatur *Tinctura Gialappæ*, veluti per tranſpoſitionem literarum *Ihalapa*, *tr. de purgant. ſ.* 2. *art.* 3. *c.* 15.

Phalangites, φαλαγγίτης, dicitur planta, quæ morſis ab araneis medetur. Gal. *l.* 8. *de S. F.* §. *h. t.*

Phalangoſis, φαλάγγωσις, dicitur affectus, quo pilorum ſubnaſcentium duplex triplexve acies in ſuperiore, vel inferiore palpebra provenit, Gal. *Introd. c.* 15. Aetius vero ex Severo ſcribit, φαλάγγωσιν eſſe relaxationem palpebrarum vel χάλασιν, cum extremitas intro vergit, ut pili non facile appareant, niſi quis diſtendat palpebras. Ægin. *l.* 6. *c.* 8. & 11. a διστιχίασει & τριστιχίασει in hoc diſtinguit, quod in his novi pili provenientes peccent afficientes bulbum oculi, in phalangoſi pili naturales oculum pungant intro vergentes. Caſtell. & Gorr.

Phalanx, φάλαγξ, proprie *aciem*, ſive agmen militum, ſignificat. Per translationem vero vocantur hoc nomine *articuli*, quibus digiti oſſi carpi propinquo dearticulantur. Gal. *l.* 2. *de V. P. cap.* 9. Græce σκυταλίδες φάλλαγγες, a σκυτάλη, *turmæ equitum* ordine locata. Caſtell.

Phaleræ, φάλαρα, proprie vocantur *equeſtria ornamenta*. Per metaphoram vero ita quoque vocatur ſpecies deligationis, vel *faſciæ ad naſum* pertinentis. Gal. *de faſciis n.* 52.

Phaneros, φανερὸς, *Manifeſtus*. Idem, quod δῆλος. Vide Dieter. *n.* 885.

Phanion, φανίον, hoc eſt, *Lampas*, vel *facula*. Nomen medicamenti duplicis compoſiti, unius *Neapolitæ*, ad maximas epiphoras & doloris moleſtias; alterius *Serapicum* dicti, quorum deſcriptionem vide apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. cap.* 7.

Phanlec, id eſt, *ferrum*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Phantaſia, φαντασία, vide *Imaginatio*.

Phantaſma, φάντασμα, idem, quod φαντασία. *Phantaſmata* quoque Paracelſo dicuntur *Spiritus* in locis deſertis & circa littora maris apparentes, qui terrefaciunt aliquando, & ſuam originem ducunt ſecundum illius opinionem ex imaginationibus hominum, quales vivi de, vel cum mortuis habent. Dorn. Rul. & Iohnſ. Vide Parac. *tr. de virtut. herbar. radic. tit. de Coralliis & de Hyperico*. Refert idem inter homines ſidereos, *tr. Explicatio totius Aſtronomiæ*. *Phantaſma* quoque dicitur apparitio in ſomno. C. Rejes *C. El. q.* 37. *n.* 5.

Pharcidodes, φαρκιδώδης, *Rugoſus* Latine dicitur, φαρκὶς, *ruga*, quod idem eſt, ac ῥυτὶς, unde & ῥυτιδώδης. Foeſ. *Oec. p.* 650. Erot. *Onom. p.* 121. *ſ.*

Pharicon, φαρικὸν, nomen eſſe veneni ſimplicis, & quidem vehementiſſimi, uti ab omnibus Medicis veteribus & novis ſtatuitur, ita incertum adhuc eſt, quid, & quale venenum hoc nomine veniat. Confer ad Rhod. *in Scrib. not. num.* 195. Adde Lang. *lib.* 1. *ep.* 68. Foreſt. *l.* 30. *Obſerv.* 10. *in Schol.* Meminerunt ex antiquis Dioſcor. Gal. Plinius, Nicander & alii, quorum loca vide in allegatis recentioribus.

Pharmaceia, φαρμακεία, ſumitur late & ſtricte. Late pro omni aſſumtione medicamenti. Stricte vero Hippocrati uſitatius pro purgatione. Dieter. *n.* 886. Foeſ. *p.* 650. Interdum etiam idem ſignificat, quod φαρμακευτική. In qua ſignificatione ſumitur a Jac. le Mort, *Pharmac. Med. Phyſ. c.* 1.

Pharmaceutica, φαρμακευτική, vocatur pars miniſtra artis Medicæ, tradens deſcriptionem medicamentorum & rite adhibendi modum. Gorr. Vide paſſim Inſtitutioniſtas, & inter hos *Dogm. Medic. Gener. Part. VI. cap.* 1. *pag.* 664. *ſeqq.*

Pharmacites, φαρμακίτης, idem, quod ἀμπελῖτις γῆ, nomen terræ duriuſculæ nigræ, piceæ, longos carbones referentis, aſſulatim ſciſſilis, æquabili ſplendore, quæ detrita accepto oleo ſtatim liquefcit. Eſtque nihil aliud, quam bitumen foſſile, vel carpo foſſilis. Vide Dioſcor. *l.* 5. *c.* 181. Gorr.

Pharmacochymia, φαρμακοχυμία, dici poteſt illa pars Chymicæ artis, quæ tradit præparationes medicamentorum Chymicorum, ad diſcrimen partis Spagyricæ metallorum tranſmutationem docentis. Legitur hoc vocabulum apud Libav. *tr. de Igne nat. c.* 37. quam aliis *Alchymiam Pharmaceuticam* vocavit integri cujuſdam tractatus. *Tom. II. Oper.*

Pharmacon, φάρμακον. Vide *Medicamentum*. Præter hanc ſignificationem uſitatam, etiam idem,

idem, quod βάμμα, vel βαφῶν notat, hoc eſt, *tincturam* vel *tinctum* unde φαρμάσσω, *tingo*. Keuchen. *ad Samon. p.* 252. Vocantur & φαρμακῶνες, *tincturæ*.

Pharmacopœus, φαρμακοποιὸς, dicitur *Artifex*, callens modum rite præparandi medicamenta, qua ſimplicia, qua compoſita. Cujus perſonam & attributa ſuccincte & egregie deſcripſit Hoffm. *in Clav. ad Schr. p.* 29. Eſt enim altera Medici manus, Dieter. *Iatr. p.* 934. Dicitur & *Pharmacopola*, *Apothecarius*, φαρμακοπώλης, quia vendit quoque medicamenta. Ars rite præparandi medicamenta vocatur quoque a Schrodero in princip. *Pharmacopœia*.

Pharmacopolium, φαρμακωπολεῖον, idem quod *Apotheca*, de quo ſupra: *Officina*, in qua præparantur & venduntur medicamenta, ſimplicia & compoſita.

Pharmacopoſia, φαρμακοποσίη, dicitur vel in genere potio omnis medicamenti liquidi, vel in ſpecie purgantis. Hipp. *l.* 4. *aph.* 19. Gal. *c.* 7. *aph.* 25. Foeſ. *p.* 651. Dieter. *n.* 888.

Pharmacoſa medicamenta vocat Fallop. quæ aliquid veneni ſapiunt, a lata & abuſiva vocab. φάρμακον ſignificatione. *tr. de purg. ſimpl. c.* 2. *Tom.* I. *Op. p.* 131.

Pharmacotheca, φαρμακοθήκη, dicitur Ciſta, vel Capſa quædam multis loculis & cancellis inſtructa ad recipienda medicamenta ad uſum neceſſaria, qualem portatilem exhibet Rolf. Lentilius *in Miſcellan. Medico-Practic. Sect. III. pag.* 145. vernacule dicitur *hautzapothek*.

Pharmacurgicus, φαρμακουργικὸς, eſt epitheton remediorum e Pharmacia deſumptorum quod uſurpavit Harderus *in Apiario Obſ.* 75.

Pharmianum, φαρμιανὸν, nomen Malagmatis, apud Gal. *lib.* 7. *de C. M. P. G. cap.* 6. *fere ad finem*.

Pharyngethron, φαρύγγεθρον, apud Hippocr. fauces ſignificat, *l. de diſſect. ſlatim in princ.* Et ita Gal. pro pharynge ſumpſit, *l. Introd.* Sed in *lib. de voc. inſtr. diſſ. cap.* 6. pro oſſe hyoide accipi volunt Gorr. & Caſtell. quamvis ſaltem ex Latina verſione hoc habuerint; dubitandum vero, an in Græco textu (qui deſideratur in Codicibus) explicatio illa occurrerit.

Pharyngotomia, φαρυγγοτομία, idem, quod *Laryngotomia*, de quo ſupra.

Pharynx, φάρυγξ, vide *Fauces*.

Phaſcioo, φασκιόω, i. e. *ligo faſciis*. Legitur aliquoties apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 57. 62. 68. ubi & ſubſtantivum φασκία, i. e. *faſcia*, occurrit.

Phaſianus, φασιανὸς, vocatur avis quædam major & inter alimenta delicatiora relata, cujus deſcriptionem cum uſu in cibis & medicina vide apud Aldrov. *l.* 13. *Ornith. c.* 5. Jul. Alex. *l.* 13. *Sal. c.* 5. Bruyerinum *de reb. cibar. l.* 15. *cap.* 39. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 14. *ſ.* 1. *c.* 15.

Phaſma, φάσμα, *apparitio*, idem, quod φάντασμα. Lang. *l.* 2. *ep.* 35.

Phaſſa, φάσσα, vide *Palumbis*.

Phatnion, φάτνιον, idem, quod βόθριον, *alveolum*, vel *præſepiolum* dentis ſignificat. Vide *Bothrion*. Caſtell.

Phavlos, φαῦλος, duplicem habet ſignificationem, 1. idem notat, quod ἁπλοῦς, *ſimplex*, *vilis*, vulgaris, v. g. Hipp. 1. *de fract. t.* 19. & *t.* 45. 4. *de art. t.* 35. Adde Gal. *Com.* deinde *vitioſum*, *pravum*, 2. *aph.* 32. Adde Foeſ. *n.* 652. Dieter. *n.* 890. Jul. Alex. *not. ad Galen. lib.* 5. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 2.

Phauſinges, φαύσιγγες, dicuntur proprie in tibiis rubri ab igne ſurgentes circuli, & per abuſionem etiam reliqui. Alii maculas ab igne excitatas eſſe ſcribunt. Foeſ. *Oec. d. l.* Vocantur & φῷδες, vel φωΐδες. Conf. plenius explicantem vocem Erotianum, Galen. *exeg.* Polluc. & Heſych.

Phauſtianos, φαυστιανὸς, nomen *paſtilli*, admodum acris & exedentis adverſus excreſcentias maximas carnoſas. Deſcriptum habetur apud Aet. *l.* 9. *c.* 49. citante Gor. & Æginet. *l.* 7. *c.* 12.

Phazala, morbus equis mare rubrum ingredientibus. Joan. Ruell. *Veter. Medic. lib.* 11. *cap.* 122. *p.* 114.

Phecle, φέκλη. Vide *Fecla*.

Pherea, φήρεα, vocabulum inter Hippocratis voces obſcurum, & oblongas glanduloſorum corporum, quæ circa aures ſunt, eminentias ſignificans. Uſurpatur ab Hipp. *l.* 6. *Epid. l.* 3. *t.* 14. Plura de hoc vocab vide in Foeſ. *d. l.* & Gal. *exeg. Hipp.*

Phemos, φῆμος, dicitur medicamentum Martiano autore, contra dyſenteriam, apud Aet. *l.* 9. citante Gorr.

Phengites, φεγγίτης, nomen lapidis lumino-ſi, qui lumen acquirere & iterum expandere poteſt, cujus meminit Fr. Hoffm. *in Clav. ad Schrod. p. m.* 187.

Pheronymos, φερώνυμος, dicitur is, qui ob ſcientiam aliquam dignus eſt illo nomine, & opere ipſo hoc ipſum nomen meretur. Ita Medicus φερώνυμος eſt, qui reapſe medetur ægris. Lind. *Ex. XIII.* §. 564.

Phiala dicitur vas vitreum ex ventre in modum ſphæræ rotundo gracilem canalem in proceritatem emittens, cujus uſus frequens in

coa-

coagulationibus & ſolutionibus. Rul. & Iohnſ. Rolfink. ita dictum eſſe ſcribit a ſimilitudine tegminis fœminei cephalici, quod Germ. *haube* vocatur. Chym. *l. A. F. R. l.* 2. *c.* 18. Vulgo *Phiola* exprimitur.

Phibaleos, *Phibalios*, φιβάλεως, φιβάλιος, vel eſt *ſpecies* certa *ficuum*, Gal. *in Ex. voc. Hipp.* vel idem, quod *Caricæ*, ſive ficus exiccatæ, Foeſ. *d. l.*

Phibit, id eſt *rapax*, Ruland. & Johnſ. *in Lex.*

Philadynamos, φιλαδύναμος, in ſuperlativo φιλαδυναμώτατος, quod occurrit apud Hipp. 3. *de R. V. I. A. t.* 40. & aquæ eſt epitheton, ſignificans eam, quæ vires facile frangit & debilitat. Foeſ. *d. l.*

Philagrianon, φιλαγριανὸν, nomen Malagmatis, cujus deſcriptio haetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 18. Gorr.

Philalyſtes, φιλαλυστὴς, ſignificat Hipp. illum, qui animo anxio eſſe ſolet & inquieto, unde & huc & illuc ſe jactat perturbatus. Latine per *Fugitivus* exprimitur, *l. Præcept. X.* 10. Foeſ. *d. l.*

Philanthropos, φιλάνθρωπος, h. e. *amicus hominum*. Ita vocatur medicamentum compoſitum antinephriticum in Nicolai *Antidotario Oper. Meſuæ fol.* 383. *b.* ubi commendator quidem Magiſter Platearius hallucinatus eſſe videtur, dum derivationem hujus nominis a Philiaſide i.e. Filipendula herba diuretica deducere non eſt veritus.

Philiatros, φιλίατρος, dicitur *Studioſus medicinæ*, qui adhuc in primis verſatur diſciplinis & præceptis; quo intellectum ſuum exerceat, Galen. *l.* 4. *de ſan. tu. cap.* 5. Eſt & nomen libri Democratis, teſte Galen. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 2.

Philippi Trochiſcus, φιλίππου τρόχισκος, adverſus dyſenteriam deſcribitur ab Ægin. *l.* 7. *c.* 12.

Philiſtæa, terminus Spagyricus obſcurus, qui legitur apud Baſil. Valent. *in Repetit. de Lap. Philoſoph. cap. de Antimonio*, ubi dicit: quod ſi Antimonium tranſiverit in *Philiſtæam*, tunc per ſe fieri vitrum.

Philocotyle, φιλοκοτύλη, nomen Emplaſtri cujus deſcriptio legitur apud Æginet. *l.* 7. *c.* 17. ubi tamen πιλοκοτύχη in textu legitur. Gorr. vero πιλοκοτύλη ſcripſit *in defin.*

Philocratis Emplaſtrum, πιλοκράτους ἔμπλαστρον, deſcribitur a Celſo *l.* 5. *c.* 19. allegante Gorr.

Philoenos, *nia*, πίλοινος. Vide *Vinoſus*.

Philolagnos, πιλόλαγνος, vocatur *amans veneris*, *ſalax*, apud Hipp. *l.* 2. *de morb. XLIX.*

3. Latine etiam exprimitur *Veneri deditus*.

Philolutros, πιλόλουτρος, *amans balnei*, qui balneo delectatur, Hippocr. 3. *de R. V. I. A. t.* 57. Dicitur & κιλολουτρέων, *d. l. t.* 60. Foeſ. *d. l.*

Philomedica eſt epitheton potionis in febribus ardentibus pro ſiti extinguenda, cujus meminerunt Treutnerus & Frondek in Elixir Arboris vitæ, deſcriptio extat *in Collectan. Chymic. Leidenſ. c.* 332.

Philomela. Vide *Luſcinia*. Adde Rol. *O. & M. M. Sp. l.* 14. *ſ.* 1. *c.* 15.

Philonion, πιλώνιον, nomen medicamenti anodyni *Opiati* ab autore *Philone* ita dicti, cujus variæ occurrunt deſcriptiones etiam in Diſpenſatoriis Norimbergenſi, Cordi, Auguſtano & Londinenſi.

Philonis Collyrium, πίλωνος κολλύριον, deſcribitur a Celſo *l.* 6. *c.* 6. citante Gorræo. Meminit *Philonis* Medici Galen. *l.* 1. *meth. med. c.* 7.

Philonium, πιλώνιον, nomen Antidoti narcoticæ, cujus variæ deſcriptiones extant in Diſpenſatoriis Norico, Auguſtano, aliiſque. Non negligenda tamen Zwolferi animadverſio. Duo alia deſcripſit, calidum unum, alterum frigidum appellans Jac. le Mort. *Pharm. Med. Phyſ. c.* 23. *p.* 174.

Philoparabolos, πιλοπαράβολος, eſt epitheton curationis vehementioris & temerariæ, præferetim in phreniticis, Cœl. Aurel. *Acut. l.* 1. *c.* 15. *p. m.* 45. 49.

Philophyſicus, πιλοπυσικὸς, dicitur amans vel *ſtudioſus rerum naturalium*. Et ita dictum fuiſſe *Aſclepiadem*, teſtatur Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 5. *fere circa finem.*

Philoriſtia, πιλορισία, vocatur Galeno nimium *ſtudium conficiendi definitiones*, atque hoc etiam in Medicina & Medicis reprobat, vocans morbum, *l.* 4. *de diff. pulſ. c.* 1. & 17. *in fin.*

Philoſophia, *Philoſophus*, πιλοσοφία, πιλόσοφος, *ſtudium* & *ſtudioſum ſapientiæ* ſecundum literam ſignificat. Proprie vero notat partim omnes illas diſciplinas, quæ rerum ſupernaturalium ætherearum, naturalium explicant eſſentiam, cauſas, & affectiones; & comprehenduntur titulo *Philoſophiæ Theoreticæ*, quæ continet *Metaphyſicam*, *Mathematicam Aſtronomiam* & *Phyſicam*; partim has quoque diſciplinas, quæ hominis perfectionem & felicitatem in actionibus Moralibus, Civilibus vel Politicis, & Domeſticis ſive Oeconomicis acquirendam docent, & nomine veniunt *Philoſophiæ Practicæ*, quæ complectitur *Ethicam*, *Politicam* & *Oeconomicam*. Utramque *Philoſo-*

phiæ partem ſcitu neceſſariam eſſe extra dubium eſt. Et haud dubie inculcare hoc voluerunt Hipp. egregio illo axiomate: ὁ ἰατρὸς φιλόσοφος ἰσόθεος, Medicus *Philoſophus* Deo æqualis; & Gal. *lib. quod optimus Medicus, optimus quoque ſit Philoſophus*. Jung. & Lind. *Ex. II.* §. 8. *ſeqq.* quamvis fortaſſis Ethica & Phyſica præ reliquis maxime ſint neceſſariæ. Cæterum nomina *Philoſophiæ* & *Philoſophi* partim jactuoſe, partim abuſive ſibi attribuerunt Spagyrici, & præſertim Paracelſus cum ſuis ſectatoribus, dum in illius ſcriptis leguntur opuſcula inſcripta *Philoſophiæ Sagacis*, item *Philoſophiæ* ad *Athenienſes*. Plura quoque in Theatro Chymico inquiri poſſunt; qua Helmontius cum ſuis aſſeclis, qui ſe *Philoſophum per ignem* glorioſe appellare non eſt veritus. Hinc & uterque artificium illud Panaceæ & Catholici non dubitavit appellare *Lapidem Philoſophicum*. Vide *Lapis*. Noſtri non eſt inſtituti in hujus *Philoſophiæ* ventilatione prolixiorem impendere operam. *Philoſophus* etiam fuit nomen proprium, vel Medici, vel Chirurgi, apud Aetium *Tetr. 4. ſerm. 3. c. 24.* ubi legitur φιλοσόφου ἔμπλαστρος, *Philoſophi Emplaſtrum* ad calcitratus & vulnera tumida, citante Gorr. *in def.* plane quoque abuſiva acceptio verbi φιλοσοφεῖν eſt pro *coire*, aut venerem exercere, apud Lucian. allegante Rolfink. *de P. Genit. Part. I. c. 1.* *Oleum Philoſophorum* vocari Oleum de Lateribus, vel Laterinum, e Diſpenſatoriis aliiſque materiæ Medicæ ſcriptoribus conſtat.

Philotechnos, φιλότεχνος, *artium ſtudioſus*, qui omnes artes, unam nempe poſt aliam, addiſcere cupit, donec eruditorum choro inſeri dignus habeatur. Linden. *Ex. V.* §. 12. φιλοτεχνεῖν quoque eſt *artificioſe agere*, ut prudens artifex agit, apud Gal. notante C. Hoffmann. C. *in LL. de V. P. n.* 908.

Philotimia, φιλοτιμία, *ambitionem* cum invidia ſignificat. Et verbum φιλοτιμεῖσθαι uſurpatur de illis, qui gloriam aucupantur ſtudio reprehendendi alterum & criminandi, Hipp. *l. de Arte l.* 10. Foeſ. *c.* 656.

Philtron, φίλτρον, proprie ſignificat *Pharmacum* vel *poculum amatorium*, hoc eſt, ad amorem conciliandum datum, non quidem naturalibus viribus hunc effectum præſtans, ſed virtute veneficii Diabolici. Unde & ipſe Gal. gentilis licet, horum pharmacorum notitiam Medicis non competere ſcripſit, *l. 10. de S. Fac.* mox *a princip.* *Philtrorum* quoque nomine omnia alia veneficia, ceremoniæ, ligaturæ, veniunt. Videatur Senn. *l. 1. Pr. M. p. 2. c. 10. & l. 6. p. 9. c. 5.* Diet. *Iatr. p.* 735. Meminit & Lang. *l. 1. Ep.* 33. Rolf. quoque incantamentis annumeravit, *O. & M. M. Sp. l. 2. ſ. 3. c.* 29. Prolixe C. Rejes *q.* 29. Helmontius vero videtur ad naturalem aliquam συμπάθειαν & mumiæ lem confermentationem referre, *tr. de magn. vuln. cur. n.* 27. Verum ejus autoritas merito ſuſpecta habetur, quemadmodum & hypotheſis illa de magnetica curatione. *Philtrum* quoque ab Anatomicis vocatur cavitas illa labii ſuperioris media valvulæ ſimilis, Latinis quibuſdam *Lacuna* dicta. Gorr. Barthol. *l. 3. Anat. c. 11. p.* 532.

Philypoſtrophos, φιλυπόστροφος, ſignificat omne id, quod morborum reverſionem & recidivam facere ſolet. Hipp. 1. *Prorrh. c. 3. t.* 13. *Coac. t.* 348.

Phimoſis, φίμωσις. Vide *Paraphimoſis*.

Phionitides, naturales dicuntur inimici, qui ſeſe mutuo perſequuntur ad mortem, ut ciconia ranas, felis mures, aranea bufones, &c. Dorn. Rul & Iohnſ. *in Lex.*

Phlaſma, φλάσμα, pro θλάσμα, Ion. *Contuſio*, *Contuſum*, *colliſio*, quemadmodum & φλάω, pro θλάω, *contundo*. Vide *Contuſio*. Adde Foeſ. *p.* 656.

Phlauros, φλαῦρος, *vitioſum* ſignificat, ita ut ubique in malam ſignificationem acceptum apud Hipp. legatur 6. *aph.* 52. *ſ. 2. de R.V.I.A. t. 50. ſ. 3. t. 33. l. 1. Ep. ſ. 2. t.* 80. 3. *de fract. t.* 17. Vide Foeſ. *d. l.* Diet. *n.* 899. Lind. vero exponit per non bonum, ſive *malum incipiens*. *Ex. IV.* §. 92.

Phlebion, φλεβίον, *Venula* dicitur. Diminutivum a φλέψ, de quo infra; Hipp. 4. *aph.* 79. Jung. Diet. *n.* 903.

Phlebodonodes, φλεβοδονώδης, vox habetur apud Hippoc. peregrina, nova & adhuc valde dubia, cum alii legant φληδονώδης. Occurrit vero 1. *Prorrhet. ſ. 3. t. 9. & Coac. t.* 20. ubi vide Gal. *Com. ad loc. prim.* qui expoſuit per agitata & diſtenta vaſa ſanguinea propter magnum ſanguinis fervorem & efferveſcentiam febrilem. Verum C. Hoffm. *in notis* ἀνεκδότοις *ad Gal. loc. cit.* exiſtimat legendum eſſe φληδονώδεα, quod ſignificat ægros delirantes ſcil. in ſomniis. Φληδόνες enim ſunt *nugæ*, *ineptiæ*. & φλυαρίαι, quam vocem & Lind. retinuit, nobiſque etiam veroſimilior videtur. Quod vero in quibuſdam exemplaribus MS. etiam πλεγματώδεα legatur, nobis plane ad textum non quadrare videtur, quamvis Ionſton. *ad d. Coac. text.* retinuerit. Plura vide apud Foeſ. *Oec. p.* 657. Erot. *On. p.* 118. & *ſ.* 119. *a.*

Phlebopalſe, φλεβοπαλίη, Democrito dictus fuit arteriarum motus. Nam φλέψ generaliter venas & arterias complectitur. Verum Foeſ. *p.* 658.

p. 658. ad hunc locum Erotiani animadvertit potius legendum eſſe φλεβοσαλίαν, aut φλεβοσαλάαν, quaſi *venarum agitationem* & fluctuationem. At vero non video tantum vitium, cum φλεβοπαλία facile per licentiam Græcam fingendi nova vocabula, & per derivationem a πάλω, ſalio, vibro, excuſari & declarari poſſit; præfertim cum in ſtatu p. n. hujuſmodi arteriarum ſaltus evidentiſſime conſpiciatur in aneuriſmate, ubi non tam fluctuatio, quam vibratio & concuſſio arteriæ notari poteſt.

Phleborragia, φλεβοῤῥαγία, vocatur Hipp. ἡ ῥῆξις τῶν φλεβῶν, *ruptio venarum*. 4. *de R. V. I. A. t.* 86. Gal. *in com. ad h. l.*

Phlebotomia, φλεβοτομία, communiter & uſitatiſſime Latine dicitur *venæ ſectio*, vel *ſanguinis emiſſio* per venam ſcalpello diviſam vel inciſam facta, Galen. *l.* 11. *M. M. c.* 1. Remedium Chirurgicum notiſſimum & frequentiſſimi uſus, ſæpius etiam præter neceſſitatem, inprimis præſervationis gratia. Refertur inter generoſa & univerſalia præſidia, valetque primario ad deplendam copiam, ſcil. turgentem & urgentem, ſecundario ad alia quoque in qualitate, aut motu ſanguinis vitia. Jung. Diet. *n.* 900. Jeſſenii Judicium de Sang. V. S. miſſ. *cum annot. noſtris*. Verum hoc remedium acerrime impugnare non fuit veritus Helm. *de febrib. cap.* 4. quamvis rationibus non adeo validis, uti quidem ſibi viſæ fuerunt, quas hoc loco examinare non concedit inſtituti ratio. Præter hanc receptam ſignificationem vox φλεβοτομία & verbum φλεβοτομεῖν ſumuntur, vel pro quavis *diviſione venarum* p. n. & violenta v. g. *l.* 4. *Ep. circa fin.* quamvis non videam, quid obſtet; quo minus de artificiali *Venæ ſectione* explicari debeat locus ille: vel pro multiplicatione venæ alicujus majoris in ramos plures & ſurculos, *l. de venis*, XXVI. 6. Vide Foeſ. *d. l.* Conf. Gal. *exeg.* qui de duplici ſignificatu agit.

Phlebotomus, φλεβότομος, vocatur *inſtrumentum Chirurgicum*, quo fit *venæ ſectio*, communiter duplex hactenus fuit receptum; unum, quod vernacule *Flitte* dicitur, & pulſu celeri per digitum facto venæ intruditur, quemadmodum in ſcarificationibus vulnuſcula infligi ſolent: alterum, quod hodieque receptius & fortaſſis commodius ſecuriuſque, Italis *Lancetta* dictum, quo vena pungitur cum levi inciſione. Debent vero hæc ſcalpella probe aſſervari, ne inquinentur, aut veneno inficiantur, unde graviſſima oborta eſſe mala ex Hiſtoriis conſtat.

Phledonodes, φληδονώδης. Vide *Phlebodonodes*.

Phlegma, φλέγμα, *Pituita*, Latinis dicitur. Olim a veteribus inter humores quatuor naturales relata, humor frigidus & humidus in corpore exiſtens, hyeme potiſſimum excedens, Gal. *c. de nat. hum. t.* 40. & *alibi*. Verum cum commentum hoc veterum hodieque exoleverit, per φλέγμα vel *pituitam* intelligitur humor crudus, aqueus excrementitius, vel naturaliter, vel p. n. in corpore genitus & collectus. Quo pertinent *Mucus* narium, *Saliva*, *Phlegma ventriculi* & *inteſtinorum*, Charlton. *Ex. Phyſiol. VII.* §. 6. *Sylv. l.* 2. Pr. *M. c.* 23. §. 213. *ſeqq.* quamvis ſignificatio hujus vocabuli Græci non reſpondeat cum ejus derivatione & etymologia, ſiquidem præ ſe fert etymon hoc φλέγμα *accenſionem*, utpote a φλέγω deſcendens; quo ſignificatu etiam præter communem venire apud Hippocratem obſervat Galen. *exeg.* Vide Dieter. *n.* 904. In arte deſtillatrice & Chymia *Phlegma* dicitur liquor deſtillatus ſpirituoſo & inflammabili liquori contradiſtinctus. *Phlegma* eſt mera aqua inſipida, conſtans particulis levibus, glabris & flexibilibus, merum vehiculum & inſtrumentum omnis nutritionis & conjunctionis, & matrix, ceu recipiens ſpiritus & materiæ omnis ſubtilis, quamvis Chymicorum induſtria illam ab his ubique ſeparare & rejicere intendat Jac. le Mort. *Chym. Medic. Phyſ. c.* 2. *p.* 16. Schroder. *l.* 1. *c.* 3. Specialiſſime vero in opere lapidis Philoſophici *Phlegma* vocatur aqua Mercurii prima, ſubſtantia media, in qua principium lapidis eſt, ſcil. ejus diſſolutio, nec intrat cum ea, quamvis ſe invicem complectantur naturæ nexu, de quo plura vide *in Theatr. Chym. Vol. III. p.* 730. *ſeqq.*

Phlegmagogus, φλεγμαγωγὸς, epitheton purgantium quorundam medicamentorum, quæ pituitam educere per alvum creduntur, inter quæ Agaricus, Gnicus, Turbith, &c. referuntur. Vid. Lang. *l.* 2. *ep.* 18. Morell. *de materia medic. cl.* 2. *purgant.*

Phlegmaſia, φλεγμασία, vel idem, quod φλεγμονή, *Inflammationem* ſignificat, vel febrem inflammationi alicui conjunctam. Gal. 1. *aph.* 7. Caſtell. Lind. *Ex. IV.* §. 17. 25. Legitur alias apud Hipp. 3. *de morb. XV.* 4.

Phlegmatias, φλεγματίας, Hipp. idem eſt, quod φλεγματώδης aliis, ſive *Phlegmaticus*, aut *Pituitoſus*, ſcil. ex hypotheſi de quatuor humoribus, h. e. qui temperamento ex ſanguine crudo, frigido & humido præditus eſt; & Cholerico opponitur. Hippocr. *de A. L. & Aq. IV.* 11.

Phlegmatorrhagia, φλεγματοῤῥαγία, dicitur affectus hæmorrhagiæ narium ſimilis, quando

nares per aliquot dies ſola pituita tenui ſtil-lant, qualis obſervatio extat apud Henr. Sal-mut. *Cent. I. Obſ.* 37. & ex hoc Bonet. *in Anat. Pract. l.* 1. *ſ.* 17. *Obſ.* 10. *p.* 323. 324.

Phlegmone, φλεγμονή. Vide *Inflammatio*.

Plegyros, φλεγυρὸς, *Ignitus*, veluti ardens, aut incenſus, Gal. *in Exeg. voc. Hippocr.* Foëſ. *p.*661.

Phlemelia, φλεμελία, vel idem ſunt, quod κέδματα, de quo vide ſupra *Cedma*: vel lati-ne *flemina* dicuntur, & vocantur tumores cir-ca talos, qui labore viæ oboriuntur. Vide Keuchen. *ad Samon. p.* 280.

Phleps, φλὲψ, Latine vocatur *Vena*. Utro-que vocabulo Veteres comprehenderunt *arterias* & *venas* proprie dictas, teſte Gal. *c.*6. *in* 6. *Epid. t.*2. & *c.*2. *de iis q. in med. t.*28. Verum recentio-res contra diſtinguere ſolent, per *venam* proprie intelligentes vas ſanguinem ad cor refluum con-tinens. Et numerantur hodieque primariæ tres: *Vena pulmonalis*, per pulmonis parenchyma dif-fuſa, olim Arteria venoſa perperam dicta. *Vena Cava*, quæ per totum corpus ramos ſuos diſpergit: & *Vena Portæ*, quæ ſaltem per organa tertii, vel infimi ventris ſive abdominis diviſa eſt. De quibus videantur Anatomici, & in ſpecie Barthol. *libello* 1. *Anat. c.*1. *ſeqq.* Proprium eſt *venarum* ſanguinearum, ut habent *valvula* in pluribus locis, hoc eſt, membranulas in inter-na cavitate venarum occurrentes, impedientes ſanguinis recurſum ad partes, admittentes vero profluxionem ad cor. Vide *Valvula*. Alias & *vena* vocabulum aliis vaſis ſanguinem non ve-hentibus tribuitur, ut: *venæ Lacteæ*, *venæ Lymphaticæ*, verum minus proprie; Rectius *vaſa* vocantur. In Metallifodinis *venas* vocari illa loca ſubterranea, ubi ipſa minera metallica habetur continuata, patet ex Rul. & Ionhſ. *Lex. Chym.* Dividuntur a Borrich. in *mites*, quæ in catino fuſorio percalefacto facile ſub-eunt plumbum, & *refractarias*, quæ non ſine labore & artificio quoque vehunt pyriten, marcaſitam, cretam, talcum & alia ſimilia corpora, tr. *Docimaſt. Metallic.* §. 20.

Phlia, φλιά, Latine *Poſtis*, & φλιαὶ, *poſtes*, ſive ligna, axe utrinque firmantia, aut fir-mamenta, quæ ſuculas utrinque diſpeſcunt & continent, uti expoſuit Gal. *c.* 4. *de artic. t.*51. Pertinet ad inſtrumenta Chirurgica. De hoc vocabulo plura vide apud Foeſ. *pag.* 661. Le-gitur & apud Hipp. 3. *de artic. t.* 49. & 4. *t.* 55.

Phlibo, φλίβω, idem, quod θλίβω, *premo*, unde compoſ. ἐκφλίβω, *exprimo*, apud Hipp. *l. de Loc. in Hom. XV.* 5. 6. quamvis Linden. retinuerit ἐκθλίβω. Foeſ. *d. l.*

Phlogiao, φλογιάω, verbum Hipp. uſitatum, ſignificans *exardeſco*, inflammator, *l.* 2. *de Morb. LXIV.* 8. *l. de morb. ſacr. XVI.* 38.

Phloginon, φλόγινον, Latine *Flammeum*, Epi-theton Collyrii liquidi, vel illitionis, apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7.

Phlogiſtos, φλογιστὸς, dicitur de omni eo, quod *flammam concipere poteſt*. In ſpecie de Sulphure Hipp. dixiſſe ſtatuit Helmont. *Tum. Peſt.* §. *Hipp. rediv.*

Phlogmos, φλογμὸς. Vide *Flamma*.

Phlogodes, φλογώδης, ſignificat *flammeum*, incenſum. Uſurpatur de colore faciei intenſe rubente apud Hipp. 1. *Prorrh. ſect.* 2. *t.* 33. & *Coac. t.* 7. & 624. Vide Foeſ. *p.* 562.

Phlogoides, φλογοειδὴς, *flammæ ſpeciem*, vel co-lorem repræſentans, vel potius a flamma excita-tus rubor. Legitur apud Hipp. *l.*3. *de morb.VII.*14.

Phlogoſis, φλόγωσις, olim idem fuit, quod φλεγμονή. Sed hodieque ſignificat potius quam-libet *incenſionem* & fervorem, ſive φλογώδη διάθεσιν, *diſpoſitionem flammeam* etiam abſque tumore, Foreſt. *l.* 1. *Chirurg. Obſ.* 4. *Schol.* Die-ter. *n.* 905. Talis fervor quandoque ſubitaneus & momentaneus Scorbuticis ſolet eſſe familiaris, de quo apud Matth. Martin. *de Scorbuto* §. 861.

Phlotron dicitur ſpecies fluxus ex coeſtro generati. Rul. & Iohnſ.

Phlus, φλοῦς, φλόος, item, φλεῶς, *lanuginem* ſignificat. Hipp. *l. de int. aff. XXXVIII.* 6. ubi *Cortex* Latine redditur. Vide Foeſ. *pag.* 661. Adde Caſp. Hoffm. *Commen. ad Galen. LL. de V. P. n.* 431. Legitur & de cortice panis apud Moſchion. *de morb. mul. cap.* 65.

Phlyctæna, φλυκταίνα, item φλυκταινίδες, ſunt *puſtulæ* in ſumma corporis planitie ena-ſcentes a tenui ſanie cuti ſubtenta, eamque ſua ſalina tenui acrimonia erodente & pun-gente, 2. *Progn. t.* 60. *l.* 2. *Epid. ſect. l.* 5. Di-cuntur & φλυκταινίδια Coac. *t.* 402. Inde φλυ-κταίνωσις, *puſtularum eruptio*, 3. *de fract. t.* 74. φλυκταινοειδὲς χρῶμα, color corporis puſtuloſus, vel corpus puſtuloſum, *lib.* 2. *de morb. mul. IX.* 7. Vide Foeſ. *p.* 663.

Phlyctides, φλυκτίδες, idem quod *Phlyctæ-næ*. Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. LXXXVIII.*5. Moſchion. *l. de morb. mul. c.* 121.

Phlydao, φλυδάω, id eſt, *humector*, Hipp. *de morb. ſacr. XV.* 20. unde φλυδαρὸς, *humidus*. Galen. *in Exeg. voc. Hipp.*

Phlyſis, φλύσις, *eruptionem in cute* ſignificat ex humoris alicujus excrementitii abundantia. Gal. *d. l.* a verbo φλύζω, *ſcaturio*, erumpo, *l.* 2. *Epid.* Foeſ. *d. l.*

Phly-

Phlyzacion, φλυζάκιον, *puſtulam* bullæ in modum erumpentem ſignificat, ab igne excitatam in cute, idem, quod φλυκταίνα. Occurrit apud Hipp. *Coac. t.* 114. & 4. *de R. V. I. A. t.* 63. Foeſ. *d. l.*

Phoberos, φοβερὸς, ſumitur ab Hipp. active & paſſive: in illa ſignificatione notat *horrendum* ac metuendum, *Coac. t.* 416. in hac ſignificat *timidum*, perterritum, & de ægro dicitur *l.* 6. *Epid. ſ. VIII. t.* 45. Vide Foeſ. *p.* 663.

Phobetron, φόβητρον, *terriculamentum* ſignificat, quod metum injicit, Hipp. *l. de morb. ſacr.* quamvis in edit. Lind. non occurrat.

Phobos, φόβος. Vide *Metus*. Diet. *n.* 906.

Phoca, φώκη, nomen piſcis *Cetacei*, vulgo *Vitulus marinus* dicti, cujus deſcriptio cum uſu in cibis & Medicina habetur apud Aldrov. *l.* 1. *de Cetis c.* 10. Meminit & Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 31. & 37. *L.* 10. *de S. Fac.* §. *Coagulum*, & *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 2. *in fin.*

Phocæna, φώκαινα, eſt etiam nomen piſcis *Cetacei*, qui alias *Turſio*, item *Porcus marinus* dicitur, ad *Delphinos* pertinens, cujus hiſtoriam cum uſu in cibis & Medicina vide apud Aldrov. *d. l. c.* 8. Ejus Anatomen vide *in Eph. N. Cur. A.* III. *O.* 20.

Phodes, *Phoides*, φῶδες, φωΐδες, idem, quod φαύσιγγες. Vide ſupra *Phauſinges*. Legitur apud Hipp. *Coac. t.* 318.

Phœnicinos, φοινίκινος, Lat. *puniceus*, color dicitur rutilus, qui & *Phœniceus* vocatur, & habet exuperantiam ruboris, qualis eſt color fructuum palmæ arboris non admodum ſole incoctorum. Elephantiaſis quoque vocatur νόσος φοινίκιη, morbus *Phœnicius*, vel quia in *phœnicia* aliiſque orientalibus regionibus graſſatur, vel a colore rutilante. Hipp. *l.* 2. *Prorrhet. in fin.* Vide Foeſ. *p.* 663. Eſt & nomen Emplaſtri φοινίκικον, quod alias *Diachalcitis*, aut *Diapalma* in Diſpenſatoriis vocatur. Gorræus *in def.*

Phœnicites, φοινικίτης, lapidis dicitur a figura, quam habet ſimilem fructui palmæ. Dioſcor. vocavit ἰυδαϊκὸν, *l.* 5. *c.* 155.

Phœnicopterus, φοινικόπτερος, nomen avis eſt, paſſim in antiquis ſcriptoribus occurrens, ſed qualem proprie ſignificet, nondum expeditum eſt. Imprimis linguam ejus & cerebellum in deliciis fuiſſe ex Martiale & Lampridio conſtat. Legatur de hac Aldrovand. *l.* 20. *Ornithol. cap.* 4. Bruyerin. *de re cibar. l.* 15. *c.* 45. Meminit & Celſus inter medii valoris alimenta referens, *lib.* 4. *cap.* 18.

Phœnicuros, φοινίκουρος, vide *Ruticilla*.

Phœnigmus, φοινιγμὸς, Latine *Rubificatio*, *Rubefactio*, eſt ruboris per medicamenta in cute excitatio, Cutis rubor. Pertinet huc *Dropax* & *Sinapiſmus*. Meminit Galen. *l.* 7. *meth. med. c.* 4. Ipſa medicamenta quoque vocantur φοινιγμοὶ. Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 4. *ſ.* 9. *part.* 2. *c. unic.* Alias *Rubificatio* quoque dicitur de *Rubedine* producta in proceſſu lapidis Philoſophici, *Th. Chym. Vol.* II. *p.* 302. *ſeq.* III. *p.* 41. 289. IV. *p.* 552. &c.

Phœnix, φοῖνιξ, æquivocum eſt. Vel enim ſignificat *Palmam* arborem, de qua ſuperius in PA: Vel etiam aliam plantam arvenſem loliaceam. Gorr. Vel avem ſignificat, num veram, an fabuloſam, non eſt hujus loci dirimere. Legatur de hac Aldrov. *l.* 12. *Ornith. c.* 28. Vel eſt nomen Collyrii τραχωματικῦ, apud Aetium Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. ubi *Phœnix Apollonii* vocatur. Vel Spagyricis dicitur *Phœnix* quinta ignis eſſentia, vel *Lapis Philoſophicus* celebratiſſimus. Ruland. & Iohnſon. Ad. de *Theatr. Ch. Vol.* IV. *p.* 447. & *Vol.* V. *p.* 401.

Phoitao, φοιτάω, apud Hippocr. ſignificat *prodire*, egredi. Dicitur de Urina, *lib.* 7. *Epid. LV.* 19.

Pholcos, φολκὸς, dicitur Lat. *Strabo*, qui laborat *Strabiſmo*, ſive obliqua oculorum eſt acies. Vide *Strabiſmus*. Gorr.

Pholeter, φωλητὴρ, qui ſe abſcondit, *Latebricola*, qui libenter latitat, amans ſolitudinis, a φωλεὸς, *latibulum*, luſtrum. Hinc verbum φωλεύω, *occulto*, Linden. *Ex.* XI. §. 155. Pertinet ad Melancholiæ ſpecies.

Pholis, φολὶς, *ſquamam* ſignificat. Hinc φολὶς χαλκῦ, *ſquama æris*. Hipp. *l. de Viſu* III. 8. Erot. *On. p.* 120. idem, quod λεπὶς.

Phollicodes, φολλικώδης, ſignificat *fungoſum*, *laxum*. Legitur & φολλιδῶδες, quamvis fortaſſis mendoſe. Uſurpatur de tumoribus, & habitu corporis laxiori, *l.* 4. *Epid. XI.* 5. *XIX.* 11. Vide Foeſ. *p.* 664. Conf. omnino Erotianus.

Phonaſci, φωνάσκοι, dicebantur olim ii, qui vocis exercitio magno utuntur, uti ſunt tragœdi, comœdi, præcones. Gorr. Foreſt. *lib.* 15. *Obſ.* 32.

Phone, φωνὴ, Latine *Vox* dicitur, eſtque effectus vocalium inſtrumentorum, quæ ſunt larinx, hoc eſt, principium aſperæ arteriæ cum ſuis cartilaginibus & muſculis ad eas pertinentibus. Deſcribi poteſt, quod ſit ſonus animalis a glottide ex percuſſione eſpirati aeris ad animi conceptus explicandos productus. In homine *vox* illa eſt articulata, & dicitur *ſermo*, loquela, oratio, Græce λόγος. De *voce*, & inſtrumentis ad *vocem* pertinentibus, ſcripſerunt Gal. *de voc. inſtr. diſſect.* Aquapend. de

de voce. Adde Barth. *l.* 2. *Anat. cap.* 11. alii-que. De *Vocum* differentiis vide, etiam Foeſ. p. 672. ſeq.

Phonos, φόν☉, communiter *cædem*, vel *homicidium* ſignificat, ut & ſanguinem cæde profuſum, aut cadaver: in qua poſteriori ſignificatione acceptum legitur apud Hippocr. *l.* 2. *de morb.* LXXI. 9. Jung. Linden. *Ex. XIV.* §. 131. φονικώτατοι πυρετοὶ, febres maxime lethales leguntur. *l. de Criſib. II.* 5. Foeſ. *pag.* 664.

Phora, φορά. Vide *Latio*.

Phorbe, φορβὴ, *pabulum* ſignificat. Vide ſupra *Pabulum*. Legitur apud Hippocrat. *l. de ſuperf. XIII.* 3. a verbo φέρβω, paſco. Foeſ. *p.* 665.

Phorganodes, φοργανώδης, *laxum & apertum* ſignificat, diciturque de orificio uteri aperto & ad conceptum idoneo, Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. LVII.* 9. ubi ab aliis legitur φορακιώδες. Vide Foeſ. *d. l.*

Phorimos, φόριμ☉, epitheton eſt Aluminis, quod alias *Alumen Rochæ* in Offic. dicitur. Gorr.

Phorine, φορίνη, *cutem*, vel *corium* ſignificat, diciturque de pelle ſuilla, apud Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t.* 102.

Phoros, φορὸς, Lat. *ferax*, *fertilis* dicitur, uſurpaturque de fœmina ad conceptionem prona, Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XXI.* 20.

Phorticos, φορτικὸς, vocatur homo gravis, *moleſtus*, *odioſus*. Hipp. *l. de Medico I.* 29. Dicitur quoque de aliis rebus *oneroſis*. *d. l. III.* 2. *IV.* 9.

Phoryno, *Phoryſſo*, & *Phoryo*, φορύνω, φορύσσω, φορύω, idem, quod φύρω, φυράω, *ſubigo*, miſceo, macero. Legitur apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul.* C. 5. & *l. de Sterilib. XI.* 36. Vide Foeſ. *d. l.*

Phos, φῶς. Vide *Lumen*, *Lux*. φῶς quoque dicitur circulus ſubniger, qui papillam ambit. Et Oribaſius ſcribit medium tranſverſariorum, quæ in Nilei machinamento ſunt, vocari φῶς, quod alias *Plinthium* appellatur, Gorræus.

Phoſphoros, φώσφορ☉, Latine *Lucifer*, terminus alias Aſtronomicus, notans Veneris Aſtrum ante exortum ſolis conſpicuum, quemadmodum idem dicitur *Heſperus*, quando occaſum ſolis ſequitur. Eſt vero etiam nomen *Collyrii*, quod alias *Diacrocu* dicitur, & deſcribitur a Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. & Æginal. *l.* 7. *c.* 16. vide *Diacrocu*. Proprie & in genere *Phoſphorus* illud vocatur corpus, quod interna & ſubſtantiali luce gaudet. Ita ſol potiori jure dici poteſt *Phoſphorus*, luminis & diei effector. Poſſidet in ſe lucem, & lumen generat per radios. Hermetici vero hoc nomine exornant corpus artificio paratum lucidum in ſeſe, luminoſum etiam, *Luminarem magnetem* dictum, luminis in aëre tractorem & ad tempus aliquod conſervatorem. Dicitur & cum additione *Phoſphorus Smaragdinus*. Hujus naturam imitari dicitur *Lapis Bononienſis*, de quibus omnibus præter alios ex profeſſo ſcripſit Wittembergæ Dn. Georg. Caſp. Kirchmeier Prof. P. *tract. de Phoſphoro, natura Lucis & Igne*. Paſſim etiam in aliis Autoribus ejus fit mentio. Ex noviſſimis Dn. Comierius Theol. & Mathemat. Pariſ. de *Phoſphoris* eorumque ſecreta præparatione tractatum ſcripſiſſe legitur *in Act. Erud. Lipſ.* 1684. Vide etiam: *Noctiluca*. Phoſphori præparationes varias deſcriptas exhibet etiam D. Iunken. *in Lex. ſuo Chym. Pharm. Part. I. p.* 183. *ſeqq.*

Phoxinus, φοξινὸς, nomen *piſciculi fluviatilis*, ad *Fundulos* & *Cobitas* pertinentis, cujus mentio fit apud Aldrov. *l.* 5. *de piſc. c.* 10. & 32. Duæ enim ſpecies recenſentur: *Levis* & *ſquamoſus*. Jul. Alex. *Mordilapides* vocat *l.* 15. *Sal. c.* 7.

Phoxos, φοξὸς, dicitur is, qui p.n. *acuminato* & faſtigiato eſt *capite*, ita ut utrinque depreſſæ appareant frontis eminentiæ, aut etiam occipitis, Gal. *l. de Oſſib. c.* 1. *l.* 9. *de Uſ. P. c.* 17. & *c.* 1. *in* 6. *Epid. t.* 3. Vide Foeſ. *p.* 664. Jul. Alex. *l.* 3. *Sal. c.* 4. C. Hofm. *in Gal. de V. P. n.* 693. *ſeqq.*

Phragmos, φραγμὸς, dicitur ab Anatomicis totus dentium ordo atque acies, Gorr. Lat. *Sepes*. Linden. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 13. §. 24.

Phraſium viride, id eſt, *Flos eris*. Rul. & Iohnſ.

Phrazo, φράζω, Lat. *ſignifico*, denuncio, indico. Dicitur de ſignis futurum aliquod indicantibus, Hipp. 2. *aph.* 5. idem, quod σημαίνω. Vide Dieter. *n.* 907.

Phrenes, φρένες, Lat. *Præcordia*. Hipp. & aliis antiquis medicis vocabatur *Diaphragma*, teſte Erotiano, de quo in lit. DI. Vide Diet. *n.* 928. Unde & venæ ad illud excurrentes dictæ ſunt *Venæ Phrenicæ*, Barthol. *libell.* 1. *c.* 5. Arteria *Phrenica*, *libell.* 2. *c.* 5. h. e. *Diaphragmatica*.

Phrenitis, φρενῖτις, φρενίτιδος, licet generali etymi ſignificatione omnem mentis emotionem videatur denotare, uſus tamen apud veteres & recentiores obtinuit, ut ſaltem vocabulum hoc acciperetur de delirio continuo cum febre acuta, & inflammatione interna cerebri & meningum ejus conjuncto. Galen. *c.* 1. *ad l.* 1. *Prorrh. t.* 1. Hinc & Celſus *l.* 2. *c.*

1. *in-*

1. *inſaniam febricitantium* vocavit. Poterit vero ita accuratius definiri : *Phrenitis* eſt delirium perpetuum vehementius cum febre acuta, pervigilio, furore, riſu, clamoribus, aliiſque vehementioribus ſymptomatibus, pro majori videlicet minorive cauſæ morbificæ benignitate, aut malignitate, proveniens ab inflammatione meningum cerebri per ſanguinis acrioris & ichoreſcentis efferveſcentiam immoderatam & impetuoſiorem ejus affluxum, cum impedito refluxu & ſtagnatione oborta; ſpiritum quoque animalem in ſubſtantia cerebri incendente & tumultuarie agitante. Quod ſi vero cerebrum ejuſque meninges per conſenſum ſaltem afficiatur παραφρενῖτις, Latine etiam *Paraphrenitis* a pleriſque dici ſolet; quamvis non ſemper obſervatum fuerit, uti patet ex Gal. *l.* 5. *de L. A. c.* 4. ubi agitur de *Phrenitide* ex inflammatione Diaphragmatis. Plura & accuratiora de hoc affectu videantur apud Willis *tr. An. Brut. P. II. c.* 10. A Latinis quoque introductum eſt vocabulum *Phreneſis*, quaſi ſit Gr. φρένησις. Videatur Dieter. *n.* 909.

Phrice, φρίκη. Vide *Horror*, φρικώδεες πυρετοὶ, *febres horrificæ*, ſive cum horrore invadentes, *l.* 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 23. Foeſ. *pag.* 667. C. Rejes *C. El. q.* 68. *n.* 11. Vide *Querquera*.

Phroneſis, φρόνησις, proprie *prudentiam* ſignificat Sumitur tamen ab Hipp. pro ſentiendi virtute, vel *ſenſu*, potiſſimum tactus. Hipp. *l. de morb. ſacr. VIII.* 12.

Phrontis, φροντὶς. Vide *Cura*.

Phrycte, φρυκτὴ, Lat. *Fricta* ſimpliciter, & intelligitur *Reſina Colophonia*, ad differentiam liquidæ ſive *humidæ*, quæ ὑγρὰ dicitur. *Fricta* vero vocatur, quod torreatur, aut uratur, ut docet Dioſ. *l.* 1. *c.* 93. Meminit vero φρυκτῆς Gal. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 2. Adde Foeſ. *p.* 668.

Phryganon, φρύγανον, ſignificat *ſarmentum*, *virgultum aridum*, vel ſurculum exuccum. Unde & *Cremia* dicuntur, quaſi ad cremandum apta. Occurrit apud Hipp. *lib.* 1. *de morb. m.* XCIII. 11. 15. 16. Vide Foeſ. *p.* 667.

Phrygius, φρύγιος, vocatur Lapis quidam, in Phrygia & Cappadocia occurrens, vel gleba pumicoſa, pallida, modice gravis, non ſolida, intercedentibus albis ſegmentis. Alii qui pro *Lyncurio* vendunt; alii pro *Belemnite*. Vim habet exſiccandi, adſtringendi, & cicatricem inducendi. Gorr. Meminit Gal. *l.* 6. *de San. tu. c.* 12. & *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Phrygius*. Dioſcor. *l.* 5. *c.* 141. Chiocc. *Muſ. Calceol. ſ.* 3. *p.* 385. Crudum eſſe acerrimum, ignitum vero dare præſentaneum oculis remedium, ſcribitur *in Theatr. Chy. Vol. I. pag.* 87.

Phrynos, φρῦνος, Vide *Rubeta*.

Phthartícos, φθαρτικός, idem, quod δηλητήριος, *deleterius*, lethalis, φθοροποιὸς; Diciturque de venenis *deleteriis*, eorumque facultatibus, Gal. *l.* 5. *de S. F. c.* 18. *in fin.* Cui opponitur ἀλεξιτήριος, Gor.

Phtheinas, φθινὰς, dicitur de *morbo tabifico*, qui tabem excitat. Hipp. *l. de Glandul.* X. 1. idem, quod φθινώδης, de quo p. p.

Phtheiriaſis, φθειρίασις, *morbus pedicularis*. Vide *Pediculus*.

Phthenxis, φθέγξις, Lat. *Loquela*, a φθέγγομαι, *loquor*. Nomen occurrit apud Hip. *l.* 2. *Epid. ſ. VI.* 11. Verbum 5. *aph.* 5. φθεγγώδης διάθεσις, dicitur Hip. *periculoſus affectus* multorum ſermonibus illuſtris, ſive clamoribus, aut ejulatu plenus, *l. Præcep.* VI. 14. Adde Foeſ. *p.* 653. Diet. *n.* 892.

Phthinodes, φθινώδης, *Tabidus*, Lat. dicitur a verbo φθίνω, *tabeſco*. Uſurpatur de ægris, & de morbis tabem conjunctam habentibus. Vide Foeſ. *p.* 654. Dieter. *n.* 895. *ſeq.*

Phthinoporon, φθινόπωρον. Vide *Autumnus*. Dieter. *n.* 893.

Phthiſicus, φθισικός, idem, quod φθινώδης. Vide *Phthinodes*, *Phthiſis*.

Phthiſis, φθίσις, Latine *Tabes* dicitur, accipiturque communiter, vel late pro omni corporis, aut partis extenuatione, macritudine & conſumtione, & ita coincidit cum vocab. *Atrophia*. Rulan. & Iohnſ. *in Lex.* Vel proprie & ſtricte φθίσις, vocatur corporis *tabes* & *conſumtio* colliquativa cum tuſſi, ſputo purulento, aliiſque ſymptomatibus, proveniens ab ulcere pulmonum, vel etiam alterius viſceris nobilioris ſanguinei, ſanguinis diſpoſitionem ulceroſam & lixivioſam ſupponente. Leguntur, præter veteres, ex recentioribus Willis *Pharm. Rat. P. II. ſ.* 1. *c.* 6. Sylv. *Pr. Med. l.* 4. *tr.* 4. Chriſt. Benettus *Theat. Tabid.* Barbette *l.* 3. *P. M. c.* 2. Dicitur & φθόη. In cujus cauſa, ex acido præternaturali deducenda, hodieque nonnullos Doctores ſibimetipſis & aliis imponere, & ex falſa hypotheſi ægris acria & alcalica commendare, cum præſentiſſimo vitæ periculo, remedia, docuit experientia. Ægri hoc morbo correpti dicuntur *Phthiſici*. φθίσις quoque dicitur pupillæ affectus cum hæc anguſtior, hebetior & obſcurior rugoſiorque evaſit. Tunc autem majora, quam ſunt, apparent ea, quæ videntur propter pupillæ anguſtiam. Cauſſa hujus mali denſatio, quam ſiccitas potius parit, quam aliud quid. Differt ἀπὸ τῆς ἀτροφίας, quod hæc oculi totius ſit, illa pupillæ tantum imminutio. Gorr.

Phthoe,

Phthoe, φθόη, idem quod φθίσις, Dieter. n. 398. Legitur apud Hipp. 7. *aph.* 78.

Phthois, φθοΐς, *paſtillus*, *placenta* dicitur Græcis, contracte φθοῖς: Legitur apud Hipp. *in Spur. ad l.* 1. *de morb. mul.* III. 11. 26. 30. *l.* 2. LXXXIIX. 9. 10. Inde Diminutivum φθοΐσκος, *paſtillus trochiſmus*, quod legitur *d. l.* 1. LXXX. 8. C. 45. & *l.* 2. LXXXVIII. 3. *p.* adde F. *p.* 655. *ſ.*

Phthora, φθορά, generaliter *corruptionem* ſignificat; Hippocrati vero idem, quod ἀποφθορά & *abortum*, hoc eſt, fœtus imperfecti ejectionem denotat. Vide *Abortus*.

Phthorios, φθόριος, dicitur de medicamentis abortum ſive φθορὰν promoventibus: Alio nomine *Echolia*, ἐκβόλια, dicuntur. Gor. Caſtel.

Phthoropoeos, φθοροποιὸς, idem, quod φθαρτικὸς, *deleterius*. Vide *Phtharticos*. Adde Jul. Alex. *Not. in Gal. l.* 2. *de Antidot. p.* 738.

Phuſca, φοῦσκα, videtur reſpondere Latino *Poſca*, ſi Æginetæ deſcriptionem attendimus; ſiquidem ex aceto & aqua paratur. Ab Aetio tamen potius ita dicitur, in quo ebur aliquandiu maceratum ceræ inſtar emolleſcit, ut flexile in quandocunque opus tractetur, *l.* 3. *c.* 80. 81. citante Gorræo.

Phycis, *Phycen*, φυκὶς, φυκὴν, nomen *piſcis ſaxatitis*, de quo vide Aldrov. *l.* 1. *de piſc. c.* 8. adde Lind. *Ex.* V. §. 36.

Phycotyche, φυκοτύχη, nomen eſt Emplaſtri, ad omnia ulcera, præfertim in ano vel ſede, commodi, apud Aetium, notante Gorræo.

Phygethlon, φύγεθλον. Vide *Panus*.

Phylacterios, φυλακτήριος, olim dicebatur amuletorum & remediorum magicorum præbitor, teſte Keuchen. *in proleg. ad Sammon. p.* 68.

Phyllon, φύλλον. Vide *Folium*. Apud Hipp. etiam ſtrictius accipi videtur pro herbis & foliis hortenſibus condimentariis, *l.* 2. *de morb.* XXIX. 8. XXX. 7. adde Foeſ. *p.* 668. conf. omnino Gal. *exeg.*

Phyma, φῦμα, Lat. *Tuberculum*, generaliter dicitur omnis tumor p. n. erumpens, præfertim in exteriori ambitu corporis, vel alicujus partis a cauſa interna proveniens. Deducitur a φύομαι, e terra naſcor. Comprehendit igitur abſceſſus, puſtulas, ulcera, &c. Vide Foeſ. *d. l.* & Dieter. *n.* 911. Stricte vero glandularum inflammationes mox erumpentes & ad ſuppurationem tendentes ſignificat. Gal. *l.* 2. *de art. cur. ad Glau. c.* 1. & Æginet. *l.* 3. *c.* 12.

Phynon, φῦνον, nomen eſt *Collyrii* apud Celſ. *l.* 6. *c.* 9. citante Gorr.

Phypella idem ſignificat quod Panus, nimirum tumor glandularum inflammationem, uti ſcribit Hart. *in Prax. Chym. Oper. in fol. p.* 89. cur vero nomen Germanicum *ohrenzmang* addiderit, rationem quoque addere debuiſſet.

Phyrama, φύραμα, generaliter omnem *maſſam* miſtam, & ſubactam liquoreque maceratam, a φύρω, *miſceo*, quod idem eſt ad φορύνω, de quo ſupra. Præfertim vero *farina aqua macerata* & ſubacta in panificio φύραμα dicitur. Specialiter tamen hoc que nomine venit genus quoddam *Ammoniaci thymiamatis*, ita dictum, quod cum terra, arenis & calculis miſtum ſit. Gorræus.

Phyſa, *Phyſodes*, φῦσα ἡ φῦσα, φυσώδης. Vide *Flatus*. φῦσα ſignificat etiam apud Hippoc. follem, cujus uſum in volvuli curatione commendavit *l.* 3. *de Morb.* vide Foeſ. *in not. ad illum locum n.* 27.

Phyſema, φύσημα, φύσησις, præter communem ſignificationem, qua idem fere notat, quod φῦσα, *flatum*, inflationem, tumorem flatulentum, peculiariter quoque hoc vocabulum tribuitur *reſinæ piceæ*, quæ πιτίνη vocatur a Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 12. *l.* 2. *c.* 3. & *ro. l.* 3. *c.* 4. *l.* 7. *c.* 3. Adde Jul. Alex. *in. not. ad Gal. d. l.* 2. *c.* 3.

Phyſeter, φυσητὴρ, φυσσητὴρ, ſignificat *Follem*: Vide *Follis*. φυσητῆρες ὄργανοὶ, offea ſufflatoria dicuntur, apud Herodotum, quibus Scythæ uſi ſunt immittentes genitalibus equarum ad inflandos earum uteros, ut ea compreſſione ubera uberiorem præberent lactis copiam, Charlton. *Oecon. Anim. Ex.* III. §. 9.

Phyſica, φυσικὴ, quid ſignificet, ex Philoſophicis patet, videlicet eam ſcientiam, quæ corporis naturalis, qua naturalis, eſſentiam, cauſas & affectiones explicat. Hinc & *Phyſicus* dicitur Philoſophus naturalis, Gal. *in pr. com. ad Hipp. de nat. hum.* qui nullum naturæ opus velit intactum relinquere. *l.* 11. *de V. P. c.* 18. *princ.* Nihilominus uſus quoque obtinuit, ut & Medici vocentur *Phyſici*, quatenus omnia in naturæ utilitatem dirigere debent. Vide *Poliater*.

Phyſica remedia Octavio Horatio, quæ ſine manifeſta ratione profunt, Scholiaſt. *ad margl.* 1. *c.* 27.

Phyſigra, φύσιγρα, vocatur *caulium exortus*, & maxime pars ejus concava. Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* Erot. *On. p.* 180. *b.* Gorr.

Phyſinx, φύσιγξ, *fiſtulam*, vel canalem concavum ſignificat, caulem cavum, vel *ſcapum*. Hipp. aliquoties uſus *l. de fiſtul.* II. 1. 2. 7. 8. vide Foeſ. *p.* 670.

Phyſiognomia, φυσιογνωμία, dicitur ars, quæ de

de hominis natura judicat ex externo habitu corporis. Unde & illa ſigna, ex vultu & facie deſumta, vocantur *Phyſiognomica*. Hanc artem integro volumine expoſuit Joh. Bapt. Porta *l. de humana Phyſiognomia*. Huic arti nimium attribuiſſe Paracelſum, paſſim ex illius ſcriptis conſtat; quemadmodum & Crollium *de ſignaturis*. Enim vero licet non penitus rejicienda videatur, quam & Galen. aliquoties commendavit, v. g. *l. 2. de Temp. c. 6. l. 5. de Hip. & Pl. decr. c. 5. l. quod an. mor. ſeq. tem. corp. c. 7.* in multis tamen quoque eſſe fallacem, experientia ſatis ſuperque hactenus docuit.

Phyſiologia, φυσιολογία, ἡ φυσιολογικὴ, vel idem eſt, quod Phyſica, vel ſpecialiter in Medicina ea dicitur pars miniſtra, quæ explicat tres res ſecundum naturam, puta ſanitatem, cauſas ejus, & accidentia, in rebus naturalibus corporis humani fundatas. Videantur paſſim Inſtitutioniſtæ recentiores, & in ſpecie *Dogmata Noſtra Part. I. p. I. p. 13. ſeq.*

Phyſis, φύσις. Vide *Natura*.

Phyſocele, φυσοκήλη, idem, quod *Pneumatocele*, de quo paulo inferius.

Phyſte, φύστη, dicitur *maſſa non ſubacta*, faltem nonnihil irrigata, nondum vero exacte intrita, aut non multum ſubacta. Linden. *Ex. XVI.* §. 153.

Phytalia, φυταλία, vocatur *poſtrema hyemis pars*, ſic dicta a veteribus, quod eo tempore inſitiones optime fierent. At φυταλιὰ locus eſt vitibus, aliiſque arboribus conſitus apud Hom. Gor.

Phytane, φυτάνη, vocatur Hipp. *plantandi* vel ſerendi *tempus*. Galen. *in Expoſ. voc.*

Phyteuterion, φυτευτήριον, *plantarium*, vel ſurculorum in terram plantatorum congeriem ſignificat. Legitur apud Hippoc. *de nat. puer.* XXIV. 1. XXV. 2. 11. Foeſ. *p.* 671.

Phytice, φυτικὴ, vocatur *anima vegetativa*, & quæ cum brutis nobis communis eſt, C. Hofm. *Com. in Gal. de V. P. n.* 1144.

Phytologia, φυτολογία, Schrodero dicitur pars Pharmacologiæ, quæ agit de vegetabilibus & plantis, *l. 4. in princip.* φυτὸν enim *plantam* ſignificat.

Phytomineralia vocat Andr. Caſſius *de Auro cap. VI. pag.* 67, ſuccinum, corallia, ligna lapideſcentia ex incongrua componendi voces licentia.

Phyximos, φύξιμος, quaſi φεύξιμος, *qui effugi* vel *vitari poteſt*. Uſurpatur ab Hippoc. de morbo benigno & ad ſalutem vergente, *l. de intern. aff. II. 9.* Sumitur & active de eo, quod mala fugare poteſt. φεύξιμος βωμὸς, *ara ſalutis*, vel *aſylum*, ad quam confugitur ſecuritatis gratia. Foeſ. *p. 669.*

Pia mater dicitur membrana tenuior, μήνιγξ, cerebrum immediate involvens, ad differentiam exterioris & craſſioris, quæ dura dicitur. Vide *Durus*. *Mater*.

Pialos, πίαλος, aut πιαλέος, *pinguis*. Hipp. *l. 2. de morb. mul.* XXV. 12.

Pianteria, πιαντήρια, dicuntur *edulia*, *quæ pinguefaciunt*, & obeſum reddunt corpus. Hippoc. *l. de L. I. hom.* XL. 2. a verbo πιάναι, *pinguefacere*: quod legitur *l. 1. de morb. mul.* LXXVII. 2. adde Foeſ. *p.* 506.

Piar, πίαρ, *pingue*, vel *pinguedinem* ſignificat, idem, quod πίερον, aut πιρὸν. Legitur apud Hippocr. *l. de nat. puer.* XXI. 7. XXXIII. 7. *l. 2. de morb. mul.* LXXXV. 14. *l. de Ulcer.* XI. 3. Foeſ. *dict. loc.*

Piattones, ex Italico idiomate in Latinum tranſlati vocantur pediculi inguinum, vel pubis, latiuſculi & plani, in cute hærentes, quemadmodum & aliquando ſub axillis, & oculorum ciliis. Legitur in Marcell. Cumani *Obſervationibus* apud I. H. Velſchium *in Sylloge Conſil. & Obſerv. Med. Cent. I. Obj.* 80. *p. m.* 80. Vide *Pediculus*.

Pica, κίσσα, κίττα, æquivocum eſt. Primo ſignificat avem, e corvino vel cornicum genere, cujus hiſtoriam & varias ſpecies cum uſu vide apud Aldrov. *l. 12. Ornith. c. 11. ſeqq.* Schroder. *l. 5. cl. 2. n. 68.* Deinde eſt nomen morbi, qui & *Malacia*, μαλακία, item *Picatio*, κίττωσις, dicitur, eſtque appetitus depravatus & vitioſus rerum ad nutritionem ineptarum, aut certe incongruarum, vel quoad quantitatem, vel qualitatem, cum languore, anxietate & quandoque deliquio animi, proveniens a miaſmate quodam inexplicabili, fermentum ventriculi & nervoſas partes afficiente. Affectus fœminis, præſertim gravidis, familiaris. Rariſſime maſculos quoque infeſtat. Appetuntur vero varia, acida, acerba, acria, terra, teſtæ, creta, carbones, imo & aranei, panni veteres, putria coria, & alia a natura alias aliena & exoſa. Vide Dieter. *num.* 113. Eph. N. Cur. *A. II. Obſ.* 209. Rariſſima legitur *Picæ* ſpecies, qua mulier quædam in Anglia laborabat, excipiens ventum ore aperto e follibus inverſis propria manu motis impulſum in Henr. Oldenburg. *Act. Philoſ. An.* 1667. *m. Novemb.* Viros pro gravidis uxoribus hoc affectu laboraſſe legitur. *d. l. Obſ.* 215. C. Rejes *C. El. q.* 50. *n.* 5. Helmontius quidem ad uterum referre conatur, *l. de Magn. vuln. cur. num.* 162. ſed quomodo cau-

cauſa hæc in viros cadet, qui hoc quoque morbo laborant?

Picaciſmus, vide *Picatio*, *Dropax*.

Picans dicitur vinum, quod guſtui ſingularem ſuavitatem infert, & adumbrata velut imagine formam excellentem exprimit. Plerumque cum recenti & dulci conjungitur. Legitur aliquoties apud Bernardin. Cajum de *Aliment. cap.* 28. *pag.* 109. *ſeqq.* Dicitur & *Mordax* Andr. Chioc. *quæſt. Ph. & Med. l.* 1. *q.* 4. *p. m.* 41.

Picatio homonymum eſt apud Latinos. Vel enim idem ſignificat, quod *Pica*, πίττωσις, Gal. *l.* 1. *de ſympt. cauſ. c.* 3. & 7. *Picaceus affectus* dicitur, Rejes *d. l.* Vel eſt nomen remedii, Gr. πίττωσις, dicti, eſtque ſpecies dropacis. Vide *Dropax*. Dicitur & *Picaciſmus*. Schenk. *ſynt. comp. & præſcr. med. p.* 271. 274. *ſeq.* Unde & illi, qui adhibent πιττωταὶ, *picatores* vocantur, Galen. *l.* 7. *meth. med. cap.* 7. Adhibetur ad atrophiam tollendam *d. l.* & *lib.* 14. *cap.* 16. Ceratum διαπίσσης πισσηρὰν ſive *picatum* vocat, *c.* 1. *de fract. t.* 21. Adde Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 4. *ſ.* 9. *p.* 2. *c. unic.*

Picerion, πικέριον, Hippocr. idem eſt, quod βούτυρον, *butyrum*, Hippocr. *lib.* 1. *de morb. mul. LXXXVIII.* 28. *lib.* 2. *XII.* 31. *XIV.* 14. 16. Foeſ. *p.* 507. & Erotianus.

Picota dicitur ægritudo conſiſtens in puſtulis minoribus rubri coloris, vocatur & *Sarrampio*. Vital. *de Furno Medic. c.* 264. *fin.*

Picrocholos, πικρόχολος, Hippoc. dicitur *homo amara bile abundans*, 2. *de R. V. I. A. t.* 29. & alibi. Vide Foeſ. *d. l.* Transfertur vero etiam ad iracundos, qui iram gravem fovent, qui & πικροὶ, *amarulenti*, & ὀξύθυμοι, vocantur, Hippocrat. *d. l. t.* 44. Πικρόχολοι τὰ ἄνω ſunt illi apud Hippocr. qui in ſuperioribus partibus, puta in ventriculo, bilem coacervant, & quibus inediam moleſtiſſimam eſſe ſcripſit, *d. l. t.* 29. Gal. *in com. ad h. l.* pro cachecticis vel qui mali habitus ſunt, uſurpari monet Erotianus & picrocholos hinc iracundos eſſe & facile commoveri.

Picros, πικρὸς. Vide *Amarus*. *Picrocholos*. *Hiera*. Aliquando etiam pro *acri* ſumitur. Ita πικρὸν piper dicitur, & πικρότης vini non ejus amaritudinem, ſed acrimoniam denotat. Linden. *Ex. X.* §. 116.

Pictonius, *Pictavienſis*, dicitur eſſe epitheton Riolani dolorum ſpuriorum Colicam æmulantium & potius peritonæum cæteraſque membranas abdominis partibus obtenſas obſidentium & excruciantium, Luc. Tozz. *Med. Pract. Part.* II. *p. m.* 111.

Picus, πελεκάν, ξυλοκόπος, δρυκόπος, nomen avis, quæ arbores roſtro tundit & perforat; cujus hiſtoriam, ſpecies, & uſum in cibo tradit Aldr. *l.* 12. *Ornith. c.* 30.

Pieiros, πίειρος, ἡ πίερος, *pinguis*. Legitur de facultate; Hippoc. *l. de nat. puer.* XXIII. 2. XXXIII. 7. 3.

Pieſma, πίεσμα, dicitur *retrimentum* quodlibet poſt expreſſionem relictum. Dicitur & ἐκπίεσμα, Gal. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 2. *l.* 1. *c.* 8. *l.* 3. *c.* 1. *l.* 13. *M. M. c.* 15. Jul. Alex. *in not. ad h. l.* Vocatur alias & ἀπόθλιμμα. Adde Foeſ. *p.* 506.

Pieſter, πιεστήρ, πιεστήριον. Vide *Prælum*.

Pieſtron, πίεστρον, vocatur *Inſtrumentum Chirurgicum*, quo uſus Hippoc. ad contundenda oſſa capitis in extrahendo fœtu mortuo. Latine *Preſſorium* aut *Contuſorium* redditur ab Interpretibus. Legitur *l.* 1. *de morb. mul. XCVI.* 4. Dicitur alias ἐμβρυοθλάστης. Gal. *in Ex. voc. Hippoc.* Adde Foeſ. *pag.* 507. Vide *Embryothlaſtes*.

Pietas, εὐσέβεια, caput virtutem, & anima Medicinæ merito habetur. Linden. *Ex. II.* §. 17. Rectiſſime vero negavit Galen. veram *pietatem* conſiſtere in hecatombis ſacrificandis, aut aliis pretioſis ſuffumigiis; ſed in notitia propria & eruditione aliorum, quid ſit vera ſapientia, bonitas, &c. *l.* 3. *de V. P. c.* 10. Clarius expreſſit laud. Lind. *Ex. III.* §8. *Pietatis* exercitium conſiſtit cum in vero cultu Dei, tum in fideli executione muneris ſuſcepti. Et per hanc Medici ſe Deo gratos, hominibus charos, actiſque operibus proſperos, inclytos, opulentos, beatos reddunt, §. 3.

Pigmentarius, μυροπώλης, μυρεψὸς, *unguentorum inſtitor*, qui unguenta vendit, Rhod. *ad Scribon n.* 22. *Pigmenta* enim inter medicamenta habentur.

Pigmentum, potio ex melle, vino, & pulvere calidarum rerum, cum adjurationibus propinata. Tagault. *l.* 1. *c.* 4.

Pigritia, *Piger*, ἀργία, ἀργὸς, vide *Ignavia*, *Argos*.

Pila, σφαῖρα, *globulum luſorium* notat, ad corporis exercitia ludicra pertinet, de quo exercitio Galen. integrum conſcripſit libellum, de parvæ *pilæ* exercitio inſcriptum. In ſpecie & oculis conferre docet ex Galen. Linden. *Ex. VI.* §. 48. *Pilæ* quoque vocantur globuli plumbei, qui vi ignis e tormentis exploduntur. *Pilæ* porro dicuntur vaſa, vel lignea, in quibus veteres frumenta contundebant. Rhod. *ad Scribon. num.* 74. vel Pharmaceutica, lapidea, fictilia, ænea, in quibus ſemi-

mina & nuclei teruntur, aliaque diverſi gene- ris ſubiguntur & miſcentur, quæ hodieque ſub mortariis comprehenduntur. Weker. *Ant. Gen. lib. 3. cap. 49. Plinius* aliquando pro *Pilula* uſurpari teſtatur Keuchen. *ad Samon. p.* 121.

Pilabella, idem, quod *Pelada*. Foreſt. *loc. ibidem citat.* Vide *Pilada*.

* *Pilamalleum* exercitationis genus non multis abhinc annis in Regno Neapolit. inventum hodieque in univerſa fere Europa uſitatum, quod apud Italos *pilam* & *malleum* vocant, vulgo *giuoco dei Zucchetti*. In hoc primo brachia, & dorſum exercentur, cum malleis ligneis pilam ligneam longe pellere coguntur, demum ex ambulatione, quæ huic exercitationi perpetuo conjuncta eſt, ea commoda fere oriuntur, quæ ambulantes homines percipiunt, ut his rationibus licet antiquum non ſit, minime contemni mereatur: quamquam aliquis antiquos etiam hac exercitatione non caruiſſe fortaſſe contendat, cum apud Avicennam inter cæteras exercitationes unum nominetur, quod virgis retortis dictis alſuleiam cum pila magna, aut parva lignea efficiebatur; quas conditiones apprime noſtro pilamalleo convenire unuſquiſque videt, niſi alias tacuerit Avicenna, quod ſuo tempore notiſſimæ eſſent.

Pilaris morbus, vide *Trichiaſis*.

Piletos, πιλητὸς, dicitur ex *lana*, vel *pilo coagmentatus*. Dicitur de amiculis, quæ vocantur πιλητὰ καύματα, apud Gal. *l.* 1. *de V. P. cap.* 13.

Pileus, πῖλος, πίλημα, *Pileolus*, πιλίον quid ſit, notum eſt. Pertinent quoque ad Pharmaceutica, *pilei delicati*, ἁπαλὰ πιλήματα. Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. Vide *Cucupha*. Anatomici quoque nomina *Pileus* & *Pileolus* tribuerunt Tunicæ, in fœtus capite, repertæ, quæ etiam Galea, Vitta dicitur, unde & infantes ſic nati Galeati, Vittati nuncupantur; de qua legi merentur Car. Drelincurtii *Emendationes de Fœtuum pileolo*. Inter Chirurgica quoque inſtrumenta refertur *Pileolus* argenteus (hodieque etiam ex ligno, cera alba efformatus) undique in vertice perforatus, qui exulceratis papillis nutricum applicari ſolet pro lactatione commodiori: Vid. Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. XIII. fig.* 7.

Pili Zenii, ſunt pili circa caudam leporum naſcentes. Dorn. Rul. & Ionſ.

Pilicrepi vocabantur olim Balneatores, vel eorum miniſtri, qui pilis globuliſve pice illitis per præfurnium in fornaculam actis, ignem excitarunt, Ant. Fumanel. *de Baln. mox a princip.*

Pilimiſtio, τριχίασις, vide *Trichiaſis*. Legitur apud Foeſ. *Oecon. Hippoc. pag.* 623. Et profecto mihi videtur hoc latinum nomen commodius, dummodo in uſum magis vocaretur, quam Græcum, quod ob varias ſignificationes, obſcurius eſt, neque legenti ſtatim conſtare poteſt, de quo morbo *pilari* accipiatur.

Pilopœeticos, πιλοποιητικὸς, dicitur de κονίᾳ, ſive *Lixivio*, quo *Coactores lanarii* utuntur, ad cogendas & parandas lanas. Πιλοποιὸς enim *Coactiliarium* vel *coactorem lanarium* ſignificat; ſic ſint pilei, ſive aliæ etiam veſtes, ex lana villiſque confectæ quæ *Coactiliæ* dicuntur. Foeſ. *pag.* 508. Gorr. Rhod. *ad Scrib. num.* 230. C. Hoffmann. *in Gal. de V. P. num.* 883.

Pilos, vide *Pileus*. *Pilopœoticos*.

Pilula, καταπότιον, σφαίριον, Lat. etiam *Catapotium* eſt medicamentum ſiccum globuli formam habens, quod deglutiri debet integrum ad fallendum amarum & ingratum ſaporem, juxta proverbium: *Pilulæ* & injuriæ non maſticandæ, ſed deglutiendæ ſunt. Sunt vero *purgantes* & *alterantes Pilulæ*: quarum catalogum & hiſtoriam vide in Pharmaceuticis, præſertim Weker. *Ant. Gen. lib.* 1. *c.* 44. & *Spec. lib.* 2. *ſ.* 38. Morell. *Form. rem. lib.* 1. *ſect.* 3. *c.* 5. Schroder. *lib.* 2. *c.* 73. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l. Diſpenſ. Norimb.* & *Auguſtan.* Sunt tamen quidam, qui *Catapotia* a *Pilulis* diſtinguunt, & illa de Bolis majoribus exponunt, teſte Rhod. *ad Scribon. num.* 87.

Pilum, idem, quod *Piſtillum*: Vide *Pila*.

Pilus, θρὶξ, in caſibus obliquis, & plurali numero, per τ, τριχὸς, τρίχες, quid ſit, etiam pueris notum eſt. Controverſiam ardua: An in numerum partium recipiendi ſint *pili*, nec ne? non eſt hujus loci ventilare, quamvis non diſſimulemus, nobis magis placere affirmativam; Bartholinus vero negativam tueri conatur, *lib.* 3. *Anat.* ſed rationibus minus ſolidis, cum petitionem ejus, quod eſt in principio, in pleriſque committere videatur. *Pili* alii ſunt congeniti, alii poſt-geniti. Dantur & *pili* præternaturales: vide *Trichiaſis*. *Pilorum* teſticulo muliebri & renibus innatorum diverſæ longitudinis e variis Autoribus meminit Rhodius *cent. III. obſ.* Plura de *pilis* vide apud Barthol. *d. l.* adde Dieter. *num.* 394. vide *Thrix*. *Pilorum* formam & figuram ope Microſcopii deprehenſam

ſam vide deſcriptam in Boneti Medic. Septentr. lib. 1. ſect. 1. cap. 1. in princ. & apud D. Goth. Bidloo Anatom. Tab. IV. Fig. 6. ſeqq.

Pimele, πιμελή, *Pinguedo*. Vide *Adeps*.

Pindo, h. e. *pilo tundo*. Keuchen. *ad Sammon. pag.* 185.

Pinealis Glandula, vide *Conarium*.

Pineatum vocatur medicamentum, quod *nucleos pini* potiſſimum, vel inſtar baſis, recipit. Ita *Confectiones pineatæ* ſunt Morſuli vel Tabellæ ex *pineis nucleis* paratæ; & *Unguentum pineatum* deſcribitur a Foreſto, *l.* 2. *Chir. Obſ.* 9. *in Schol.*

Pinguedo, πιμελή, πίαρ, πίειρον, λίπος, vide *Adeps*. Adde Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 3. quamvis dubii adhuc ſimus, an ſuffragium noſtrum tribuere debeamus, quod inter humores retulerit, & e partium ſolidarum claſſe removere auſus ſit. *Pinguedines Officinales*, quæ & *Axungiæ* dicuntur, vide apud Schroder. *l.* 2. *cap.* 32.

Pinguedo mineralis quid ſit, vide *in Theat. Chym. Vol.* IV. *pag.* 426. *Pinguedines* per alias *pinguedines* tolli patet ex ſmegmate, *Th. Chym. Vol.* VI. *pag.* 57. *Pinguedinoſa* dicuntur quævis *pinguia*; Ruland. & Iohnſon. *in Lex.*

Pinna, idem, quod *Penna*, vel *Ala*, πτερύγιον, v. g. *Pinnæ* apum, aquilæ, vide Rhod. *in Lex. Scribon.* Ita *Pinnæ* naſi vocantur *Alæ* narium; Gal. *in def.* Barthol. *lib.* 3. *Anat. c.* 10. vide *Ala*. Auris quoque externæ pars ſuperior & latior nonnullis *Pinna*, aliis *Ala* vocatur. Id. *d. l. c.* 9. *p.* 522. *Pinna*, Gr. πίννα, eſt etiam ſpecies Oſtraceorum, vel Teſtaceorum, cujus deſcriptionem & uſum in cibis vide apud Aldrov. *l.* 3. *de Exang. cap.* 76. Jung. Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 1. *p.* 46.

Pinnaculum in Architectonicis ſignificat acumen fornicis. Unde Wedelius uvulam incta vocare non dubitavit *pinnaculum* fornicis gutturalis, uſumque tribuere moderandi tremulationem vocis. *Phyſiolog. Reform. c.* XII. *p. m.* 442.

Pinnoter eſt ſpecies parvi Cancri, quem deſcripſit Paræus *Chir. l.* 24. *c.* 21.

Pinodes, πινώδης, *ſordidus*, idem, quod ῥυπαρὸς. Dicitur enim de lana ſuccida, ſive *ſordida*. Legitur apud Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul.* LXV. 6. 7. Alias & πινόν vocatur, *dict. loc.* LXVI. 11. & *lib.* 2. *de morb.* XIII. 27. XII. X. 12. Derivatur a πίνος, quod idem, ac ῥύπος, *ſordes*; ſignificat vero & *vinum hordeaceum*, aut quod e ſordibus vellerum elutis conficitur. Vide Foeſ. *p.* 508. *ſeqq.*

Pion, πίον, ſignificat apud Hippocr. *pingue* & *dulce* cum in lacte, tum in ſanguine; Hippocrat. *l. de nat. puer.* XXI. 11. *lib.* 3. *de Morb.* XXV. *l. de nat. mul.* XXIX. 104. *l.* 1. *de morb. mul.* C. 26. *l.* 6. *Epid. aliquoties*. Vide Foeſ. *d. l.* πίον etiam *pinguem* denotat. Dieter. *n.* 685.

Piperinæ Thermæ in Helvetia, quarum deſcriptionem legere licet apud Hildan. *Oper. p.* 657. *ſeqq.*

Pipiſco, πιπίσκω, ſignificat *propino*, potui exhibeo. Hippoc. *l. de Loc. in hom.* XXXIII. 11. XXXIV. 2 XXXXIII. 9. 11. &c.

Piſces beſtiales Bernar. Gordonius Belluæ marinæ *part.* 7. *c.* 14.

Piſcis, ἰχθύς, vide *Ichthys*. *Echeneis*.

Piſcis aſellus, vulgo Canis. Aquapen. *de form. fœtus c.* 3. *part.* 1.

Piſo, idem, quod *Mortarium*, Keuchen. *ad Samon. p.* 185.

Piſolithus, Πισόλιθος, legitur apud D. D. Wedelium inter lithontriptica, *Amen. Med. lib.* 1. *ſect.* III. *cap.* 9. *p.* 186. An fortaſſis intelliguntur *piſa lapidea*, quorum mentio fit ap. Andr. Chioccum *in Muſæo Calceolar. ſect.* III. *p.* 410.

Piſſanthos, πισσάνθος. Vide *Ornhopiſſe*. Lat. *Picis flos*.

Piſſaſphaltos, πισσάσφαλτος, *Piſſaphaltum* bituminis genus eſt, aut nativum, quod Epiri ad Apolloniam gignitur, ita dictum, vel quod naturaliter mixta ſit bitumini pix, ut ſcribit Plinius *lib.* 24. *H. N. c.* 7. vel quod bitumen oleat, ut Dioſc. tradit, *l.* 1. *c.* 100. Aut factitium mixtum pici bitumen, quod pro Mumia venditant, ut eſt apud Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *num.* 396. *l.* 5. *cl.* 1. *nu.* 23.

Piſſeleon, πισσέλαιον, dicitur *oleum picinum*, compoſitum eſt medicamentum ex pice & oleo mixtis, Galen. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 3. & *l.* 2. *c.* 1. Dioſcor. *l.* 1. *c.* 9. Verum aliis idem eſt, quod πισσάνθος, ſive *pix liquida*. Gorr. Schroder. *d. l.*

Piſſe, πίσσα, latine *Pix*. Eſt fluxus ex accenſis tædis, vel pars reſinoſa ex arboribus, per ſenectutem nimia pinguedine quaſi ſtrangulatis, de qua videatur Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *num.* 397. Πίσσα ἡδυντή, hoc eſt, *pix condita aromatibus* & ſuaveolens, aliquoties legitur apud Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul.* LXIII. 17. CXXIII. 17. 18. & *lib.* 2. LXXXIV. 7. Vide Foeſ. *pag.* 510. Alias *pix* quoque πισσήριον vocatur, Galen. *lib.* 6. *de C. M. S. L. cap.* 3. qui in *exegeſi* ex aqua & aromate coqui aſſerit, ἡδυντῷ πίσσαν.

Piſſeros, πισσηρὸς, epitheton Ceroti, quod ex cera, oleo roſato & pice arida componitur.

tur. Latine *Ceratum picatum*; item *Tetrapharmacum*, cujus aliquoties meminit Hippoc. *lib.* 2. *de morb. mulieb. XXXVIII.* 14. *LVI.* 17. 3. *de fract. t.* 3. 23. *&* 2. *de artic. t.* 47. Adde Foeſ. *d. l.*

Piſſoceros, πισσόκηρ@, vocatur *cruſta alveorum* & tectorium, ceræ veluti initium, eſtque ſecundum operis apum veluti fundamentum. Gorr.

Piſſoſis, πίσσωσις, vel πίττωσις. Vide *Picatio*.

Piſtare, id eſt, *contundere*. Rul.

Piſtatio dicitur, quando materia quædam vaſi incluſa maſſa panis incruſtatur, & coquitur. Ita paratur oleum quoddam lumbricorum, quando hi aliquandiu putrefacti una cum vaſe vitreo illos continente maſſa panis incruſtantur, & coquuntur, ita in liquorem flavum craſſum & oleoſum faceſcunt, contra dolores arthriticos lancinantes externo uſu laudatum, ſi prius filtretur. D. Etmuller. ad D. Ludov. *Pharm. pag.* 422.

Piſtillum, ὕπεϑ@, & ὕπερον, *de artic. t.* 15. Vide *Hyperos*, *Cercis*.

Piſtos, πιςός, æquivocum eſt apud Græcos pro diverſa derivatione. Si a πείϑω & πίςις, *fides*, deducitur ſignificat *fidus*, fide dignus. Si vero a πίνω, *bibo*, idem eſt ac πότιμος, *potabilis*, & dicitur de medicamentis fluidis & potabilibus. Linden. *Ex. XIII.* §. 323.

Piſum, πίσον, inter legumina pertinet, & cum fabis habet cognationem. Galen. *lib.* 1. *de Al. fac. cap.* 22. Bruyerin. *de re cibar. lib.* 7. *c.* 2.

Pithecoides, πιϑηκοειδής, *ſimiæ formam habens*, dicitur de animalibus *ſimiæ* confinibus, quæ Gal. ad Anatomicas exercitationes elegit, ut & *ſimias* ipſas, *l.* 6. *An. adm. c.* 3.

Pitheros, πιϑηρός, idem, quod πίαρ@, id eſt, *pinguis*. Uſurpatur ab Hippoc. de terra *pingui*, *l. de A. L. &* *Aq. LVII.* 4.

Pithex, πίϑηξ, Lat. *Simia*, dicitur animal quadrupes, homini maxime ſimile, cujus deſcriptionem tradidit cum uſu Aldr. *l.* 2. *de quadr. dig. vivip. c.* 5.

Pittacium, πιττάκιον, proprie ſignificat tabulam e pice paratam, vel pice obductam. Attribuitur vero etiam panno medico, qui medicamento illitus affecto loco imponitur. Differt latitudine majori a ſplenio. Occurrit apud Celſ. *l.* 3. *c.* 10.

Pittoſis, πίττωσις, vide *Picatio*. Et πιττωτὰ medicamenta e *pice parata* vocantur, apud Galen. & Aet.

Pituita, φλέγμα, vide *Phlegma*. Ubi dictis hic addi poteſt, quod latinis ſcriptoribus pituita dicatur morbus gallinarum, quo alba pellicula linguam veſtit extremam; quam unguibus vellere convenit, de quo Palladius *de R. R. L.* 1. *cap. XXVII. & XXIX.*

Pituitaria Glandula dicitur, quæ excrementa cerebri e ventriculis per infundibulum excipit, deſcribitur paſſim ab Anatomicis, præſertim Bartholin. *Anat. l.* 3. *c.* 6. *p.* 487. Villis *Anat. cerebr. c.* 12. *&c.*

Pityina, πιτύινη, vide *Phyſema*.

Pityliſma, πιτύλισμα, dicitur *geſticulatio manuum*, unde & verbum πιτυλίζω, *manibus geſticulor*, quod refertur inter corporis exercitia a Galen. *lib.* 2. *de ſan. tu. cap.* 10. Deducitur a πίτυλος, quod proprie ſignificat ſtrepitum, vel ſonum aquæ remo percuſſæ. Foeſ. *pag.* 510.

Pityocampe, πιτυοκάμπη, vide *Eruca*.

Pityriaſis, *Pityron*, *Pityrodes*, πιτυρίασις, πίτυρον, πιτυρώδης, vide *Furfur*.

Pix, πίσσα, vide *Piſſe*.

Placenta, μάζα, vide *Maſſa*, *Maza*, æquivocum eſt apud Latinos. Vel enim denotat proprie varias eduliorum ſpecies, ſubactas ex caſeo, lacte, melle, farina, &c. de quibus Galen. *l. de bon. & mal. ſucc. c.* 4. Vel in Anatomicis *Placenta* appellatur rotunda illa maſſa, tempore graviditatis in utero occurrens, quæ infinitis acetabulis conſtat, & *Hepar uterinum* vocatur; cujus hiſtoriam vide apud Anatomicos, præſertim Bartholin. *lib.* 1. *cap.* 36. Harv. *de gen. anim. Addit.* 5. *Placentæ* quoque *roſaceæ* vocantur folia florum Roſarum per exſiccationem & comprehenſionem cohærentia, in Officinis venalia, pro Epithemate capitis. Legitur & in Morley *Coll. Chym. Leid. c.* 363.

Placentula eſt diminutivum vocabuli præcedentis. *Placentulas* poſt fœtus excluſionem in utero relictas, ſub *pſeudomolarum* nomine a Ruyſchio obſervatas & delineatas vide ſis in *Centuria Obſervat. Anatom. Chirurg. Obſerv. XXIX.* quamvis & maſſa cruoris coagulati quoque *Pſeudomala* dici poſſit, *Obſervat. XXIX.*

Placitis, πλακίτις, eſt ſpecies *Cadmiæ* factitiæ, in fornacibus cruſtarum modo concretæ. Gorr. Vide *Cadmia*.

Placus, πλακοῦς, ἢ πλακώδης, vocatur *panis cruſtaceus*, placenta cruſtacea, ſiquidem Græcis πλάκες *cruſtæ* dicuntur. Jul. Alex. *lib.* 8. *Sal. cap.* 9.

Pladarotes, πλαδαρότης, *affectus palpebrarum* internæ partis, in qua molliuſcula corpora lævia maxime decolora oboriuntur. Galen. *l.*

In-

Introd. cap. 15. Vocatur & *Morum*, de quo vocab. ſupra.

Plados, πλάδος, dicitur omnis *humiditas ſuperflua*, quæ partem aliquam languidam & flaccidam reddit. Hippoc. *lib.* 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 11. adde Galen. *in com.* 2. *de R. V. I. A. t.* 34. 3. *de fract. t.* 19. *& alibi*. Inde & verbum πλαδᾷν, *nimio humore diffluere*, *l. de A. L. & Aq. XXV.* 11. & Adjectivum πλαδαρὸς, *humidus*, mollis, *laxus* præ nimio humore, & de variis rebus dicitur: de carnibus, *l. de int. aff. XLIII.* 3. de ſputo, *lib.* 1. *de morb. mulıebr. XXV.* 4. de dejectionibus, 3. *de R. V. I. A. t.* 7. de ulceribus Caſtell. & Gorr. Aliquando & *inſipidum* ſignificat, præ nimia ſcil. humiditate, *l. de vet. med. XXIV.* 26. *XXVII.* 6. 11. 14. adde Foeſ. *pag.* 511. Erotianus deſcribit aduſtam, fatuam & humidam corporis diſpoſitionem, quæ carni non ſolidæ conveniat.

Plaga, πληγὴ, Latinum accipitur late pro *omni morbo*, & ſtricte pro morbo externo, & vi quadam inflicto.

Plagios, πλάγιος, *obliquum* & ad *latus aliquod reclinatum* ſignificat. Aliquoties legitur de ſitu fœtus p. n. ad partum apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 146.

Plagulæ, σπλῆνες, σπλήνια, vocantur *Splenia*, h. e. panni lintei & pulvini, vel madefacti, vel compacti, vel cerato aliquo imbuti. Suntque firmamenta faſciarum, quæ ὑποδεσμίδες dicuntur, in fracturis, aut luxationibus, quæ os repoſitum & confirmatum continent, prohibentque inflammationem, Hippocr. 1. *de fract. t.* 32. *&* 3. *de iis, q. in medic. t.* 11. *Splenia* quoque dicuntur *linteola oblonga*, ut & Emplaſtra magis, quam lata fronti impoſita & deligatione firmata ad mitigandum dolorem, aut alium quempiam uſum, Keuchen. *ad Sam. pag.* 89. 90. Legitur & in Græco σπληνίσκος, *l.* 2. *de Morb. XVIII.* 12. Junge Foeſ. *Oec. pag.* 579. *ſeq.*

Plancus, λεῖοπους. Vide *Lejopodes*.

Planetes, πλανήτης, *errabundus*, vagus, *erro*. Uſurpatur ab Hippocr. de morbis, & in ſpecie de febribus nullum certum periodorum ordinem habentibus, 3. *aph.* 22. *& alibi*. Vide Foeſ. *pag.* 511. & Dieter. *num.* 686. *Planetæ* alias Aſtronomis dicuntur ſtellæ, ut ex illorum ſcriptis addiſcendum. Eorum nomina a Chymicis quoque translata eſſe ad metalla, patet ex horum monumentis, v. gr. *Sol auro* tributus, *Luna argento*, *Venus cupro* &c. de quibus ſingulis in ſuis locis & literis propriis.

Planipedes, λειόποδες, idem, quod *Planci*; vide *Lejopodes*.

Planities, πεδίον, dicitur de ſolea, ſive *planta pedis*. Vide *Pedion*.

Planta apud Latinos homonymon eſt, vel enim reſpondet Græco φυτὸν; vide *Phyton*: vel Græco πεδίον; vide etiam ſuperius *Pedion*. *Planta noctis*. Arab. *Benath* vocantur aſperitas, pruritus & puſtulæ parvæ, quæ plerumque in frigore noctis poſt deſudationem & obſtructionem pororum cutis ex ambientis frigore oriuntur, Avic. *lib.* 4. *fen.* 7. *tr.* 3. *cap.* 10. Jung. M. Aurel. Sever. *l. de epinyct. & roſeol. pag.* 130.

Plantaris Muſculus dicitur pedem extendens, reſpondetque *Palmari* in manu. Bartholin. *l.* 4. *Anat. c.* 13. *pag.* 582.

Plaſticus, πλαστικὸς, id eſt *formans*. Ita dicitur δύναμις πλαστικὴ, facultas, vel virtus formatrix ineſſe ſemini maſculo in generationis negotio, eſtque nihil aliud, quam anima vegetativa, ſive principium illud vitale activum, e motu intrinſeco & locali reſultans, ovuli fœminei corpuſculum fœcundans & ex illius materia corpuſculum cum ſuis membris & partibus efformans. Injuriam igitur fecit veteribus Blancardus, quando *in Lexico* ſcribere non eſt veritus, illam vim plaſticam fuiſſe apud veteres aſylum ignorantiæ, ita ut, quod non recte explicare poterant, vocaverint vim plaſticam. Enimvero non accidentale quid per δύναμιν πλαστικὴν voluerunt intellectum, ſed ipſum ſpiritum in aerei ſeminis ſubſtantia comprehenſum, uti hoc egregie demonſtravit ὁ θεῖος Caſp. Hoffm. *l. de generat. hom. c.* 1. *ſeqq.*

Platæ, πλάται, idem ſunt, quod ὠμοπλάται, *ſcapulæ*, *ſcoptulæ*, & legitur ap. Hippocr. *l. de loc. in hom. XI.* 3. *ſeqq.* adde Foeſ. *pag.* 512. Vide *Omoplatæ*.

Platamon, πλαταμὼν, vocatur petra e mari prominens lubrica, levis. Galen. *in Ex. voc. Hippoc.* Foeſ. *d. l.*

Platea, Ariſt. πελεκὰν, nomen avis fluviatilis roſtro cochlearis formam habente; vide *Pelecanus*. Lang. ejus induſtriam laudat *l.* 2. *ep.* 2.

Platiaſmos, πλατιασμὸς, Gorræo dicitur vitium oris: cum, eo nimium diducto, ſermo male promitur.

Platyophthalmon, πλατυόφθαλμον, cognomen *Antimonii*, ſive στίμμεως, ſed fœminæ, quod proprie στίβη dicitur. Nomen inditum, quod a mulieribus ad comparandam oculis gratiam uſurpatur. Gorr.

Platys, πλατὺς, vide *Latus*. Πλατεῖαι quoque vocantur *Lumbrici lati*. Foreſt. *l.* 21. *Obſ.* 26. *in Schol.*

Pla-

Platyſma, πλάτυσμα, non ſolum de *Lato muſculo* uſurpatur, vide *Latus*: Verum etiam, quicquid in latum extenditur, hoc nomine venire poteſt. Ita in Chirurgicis *linteum latum*, cui emplaſtrum illitum eſt, πλάτυσμα appellatur. Gal. *l. 4. de C. M. P. G. c.* 14. Ita Aetius *l. 9. c. 48. laminam ferream* vocat πλάτυσμα σιδήρε, notante Gorr.

Platyſternos, πλατύστερνος, dicitur *lato pectore præditus*. Legitur apud D. Peclinum *Obſerv. Phyſico-Medic. l. 1. Obſ. 26. 28. 32.* An vero & in antiquioribus Græcis autoribus occurrat, inquirere ob temporis anguſtiam haud licuit. Reſpondet igitur τῷ ἀρύστερνος, quod apud Heſiodum legitur.

Plautus, idem, quod *Plancus*, h. e. pedes planos habens, λεόπες, Caſp. Hoffmann. *ad Gal. l. de V. P. n.* 137.

Plechas, πληχάς, aliis & πλιχάς. Vide *Greſſura*.

Plectane, πλεκτάνη, *plicam*, *plexum*, & complicaturam ſignificat. Legitur apud Hip. *l. de Venis XXI.* 2. de venis capillaribus, aut ſurculis minoribus. Et verbum πλεκτανέεσθαι, h. e. *inſtar cirrhorum diſpergi*, de venarum plexura intricata in hepate, *d. l. XXV.* 11. πλεκτάναι quoque dicuntur Cornua uteri. Vide *Ceras*, & *Polypi brachia* & cirrhi, Lat. *flagella*, quibus adhæret. Vide *Polypus*. Foeſ. *p.* 512. Lind. per *amplexabula* reddidit. *Exerc. V.* §. 57. Commode etiam *Plicæ Polonicæ* πλεκτάνη applicari poſſet.

Plectrum, πλῆκτρον, dicitur *appendix oſſis petroſi* oblonga & acuta, quæ propterea *Belenoides*, & *Graphoides* vocatur, Gorr. Bartholin. *libell. 4. c. 6.* Linguam quoque, ut & Uvulam *plectri* nomine inſigniri, docet C. Hoffm. *C. in Gal. de V. P. n.* 447.

Plege, πληγή, vide *Plaga*, *Ictus*.

Plegma, πλέγμα, *plexus*, idem, quod πλεκτάνη. Ita paraſtatæ variciformes, ſive *corpora variceſa*, vocantur πλέγμα δικτυοειδὲς, *plexus retiformis*. Lang. *l. 2. ep. 7.*

Pleias, πληϊάς, πλειάς, & pl. *Plejades*, ſidus ſeptem ſtellarum dicitur in Tauro, quod alias & *Virgiliæ* Latinis dicuntur: quarum ſtellarum occaſus pro fine autumni ponitur, apud Hip. *1. Epid. ſ. 1. t. 1. & ſ. 2. t. 2.* Gal. *in comm.* Foeſ. *pag.* 514. Lind. *Ex. XI.* §. 186.

Plemmyra, *Plémmyris*, πλημμύρα, πλημμυρὶς, proprie ſignificat maris *intumeſcentiam* ex æſtu, cum affluit inundans, & accedit. Per tranſlationem vero de *omni humorum abundantia* & exceſſu uſurpatum Hippocrat. *3. de R. V. I. A. t.* 40. & Gal. *in comm. ad d. l. t.* 42. Verbum quoque πλημμυρέω, *inundo*, legitur *l. de Sacr. Morb. XI.* 9. adde Foeſ. *p.* 514.

Plemne, πλήμνη, dicitur *rotæ modiolus*. Hip. *2. de fract. t. 41. 46. 48.* (adde Gal. *in comm. ad h. l.*) ut & *in Mochlic. XXIII.* 6. Foeſ. *d. l.*

Pleniluniam, πανσέληνος, dicitur, quando Luna Soli e diametro oppoſita in totum fulgida apparet, de cujus viribus diſſerit Gal. *l. 3. de dieb. decr. c. 3. ſeqq.*

Plenitudo, πλῆθος, πληθώρα, vide *Plethora*.

Plenna, πλέννα, idem, quod βλέννα, *mucus*, vide *Blenna*, hinc πλεννώδης, mucoſæ apud Gal. *exeg.*

Plenus, πλήρης, quid proprie ſignificet, notum eſt: Opponitur enim *vacuo* τῷ κενῷ. Per tranſlationem vero etiam dicitur de pulſu, Gal. *l. 3. de diff. pulſ. c.* 6. *Plenum* etiam pro *forti*, & *plenius* pro *fortius* accipitur, Gr. ἁδρότερος 4. *aph.* 9. *Plena ſolutio* morbi vocatur *perfecta* ejus remiſſio, Lind. *Ex. VII.* §. 60.

Pleonaſmos, πλεονασμὸς, vocatur *exceſſus in diviſione*, vel enumeratione ſpecierum, & differentiarum, Foeſ. *pag.* 512. quamvis & *omnem redundantiam* ſignificet. Jul. Alexandr. *annot. in Galen. lib. 2. de Hippocratis & Pl. decr. cap.* 5.

Pleonexia πλεονεξία, vocatur *inſatiabilis avaritia*, Medico ſane indigna, de cujus vocabuli emphaſi vide Alex. *Annot. in Galen. l. de dign. & cur anim. pathem. propr. cap.* 9. Vide *Apleſtia*.

Pleroſis, πλήρωσις, *repletionem* & *refectionem* ſignificat, a verbo πληρόεσθαι, quod utramque admittit ſignificationem. Hippocr. *2. aphor.* 11. & 6. *a.* 39. Jung. Foeſ. *pag.* 514. Dieter. *num.* 694. 695.

Pleroticus, πληρωτικὸς, i. e. *replenti vim habens*. Legitur apud Dioſc. Convenit interdum cum Sarcotico.

Pleſmone, πλησμονὴ, *plenitudo ſatietas*. Diciturque potiſſimum de ciborum abundantia, & opponitur *fami*. Hippoc. *2. aphor.* 4. Significat & *repletionem*, & ita coincidit cum πλήρωσει. 2. *aphor.* 22. Jung. Foeſ. *d. l.* Dieter. *num.* 696.

Pleſtinx, πλήστιγξ, idem, quod νάρθηξ, *ferula*. Gal. *in expl. voc. Hippocr.*

Plethora, *Plethos*, πληθώρα, πλῆθος. Lat. *Plenitudo*, *Multitudo*, *Copia*. Accipitur communiter in foro Medico pro humorum omnium abundantia: quamvis minus accurate; cum hac ratione a cacochymia non recte poſſit diſtingui. *Plethora* igitur proprie *ſanguinis* re-

dundantiam ſignificat, Lind. Ex. IV. pag. 19. Eſtque vel ſecundum naturam, vel præter naturam. Alia *legitima*, ubi ſanguis laudabilis redundat; alia *ſpuria*, in qua ſanguis cum impuritatibus miſtus excedit; hac tamen lege, ut copia ſanguinis prævaleat. Præternaturalis alia dicitur *quoad vaſa* talis; alia etiam *quoad vires* talis dicitur, quæ corporis functionibus incommodat. *Plethora urgens* & *turgens* vocatur, quæ ſolum indicat ſanguinis detractionem, vel emiſſionem. Plura vide in *Inſtitutionibus*, & *Dogm. Med. Gen. pag.* 181. *ſeqq.* Adjectivum *Plethoricus*, quoque frequentiſſimo eſt in uſu.

Plethron, πλέθρον, *ſextam partem ſtadii* ſignificat. Unde verbum ἐκπλεθρίζειν, curſitare in tam brevi ſpatio prorſum retrorſumque in utramque partem ſine flexura: pertinetque inter motiones corporis. Gal. *lib.* 2. *de tu ſan. cap.* 10.

Pleumao, πλευμάω, Ionice ſignificat *pulmonis vitio laboro*, Hipp. *lib.* 2. *de morb. XLVI.* 2. vel potius ex pulmonis morbo *tabeſco*. Nam πλεῦμος Gal. idem eſt, ac φθόη, *tabes in Expl. Vocum Hippoc.* & πλευμώδης ſignificat *tabidum*. Foeſ. *p.* 512. *ſeq.*

Pleuritis, πλευρῖτις, *morbus Lateralis*, dicitur & Paracelſ. *Pleureſis*, late ſignificat omnem morbum & dolorem lateris alterius, vel utriuſque, & qui tali laborant, *Pleuritici* appellantur. Strictior vero ſignificatio uſitatior eſt, quando *Pleuritis* dicitur dolor lateris punctorius vehementiſſimus, cum tuſſi, febre acuta, ſputo, citius, vel tardius ſubſequente proveniens, ab inflammatione membranæ coſtas ſuccingentis, ob ſanguinis bilioſi effervefcentis impeditum per venas ibidem refluxum oborta. Subjectum hujus morbi πλευρὰ, etiam πλευρὸν, *Pleura*, h. e. membrana ὑπεζωκώς, coſtas ſuccingens vocatur. Alia eſt *legitima*, alia *ſpuria*. De hoc affectu plura vide in Practicorum ſcriptis. De vocabulo lege Foeſ. *Oec. pag.* 513. Dieter. *num.* 690.

Pleuron, *Pleura*, πλευρὸν, πλευρὰ, vocatur generaliter *Latus*; unde πλευρέων, πόνιο, *morbi laterum*, 3. *aphor.* 5. & 23. 3. *aph.* 65. 6. *aphor.* 5. adde Dieter. *num.* 689. Vide *Latus*. Stricte vero ſignificant hæc vocabula vel ipſas *Coſtas* vide *Coſta*; vel membranam intrinſecus thoracis cavitatem ſuccingentem, cujus deſcriptionem vide apud Barthol. *l.* 2. *Anat. cap.* 4.

Pleuropneumonia, πλευροπνευμονία, dicitur recentioribus quibuſdam ſpecies complicata & compoſita ex *Pleuritide* & *Peripneumonia*, & accidit iis, quibus pulmones male affecti coſtis adhærent. Plura de hoc affectu vide apud Bonet. *Mercur. Compit. l.* 14. *p.* 558. 578. Legitur & apud eundem *Pleuroperipneumonia*, *Med. Septentr. Collat. ad l.* 2. *ſect.* 10. *in Indic.* Et integram de hac diſſertationem conſcripſit Chriſt. Schroderus, quam inſeruit ſuæ *Medicinæ Septentrionali* Bonetus *libr.* 2. *ſect.* 10. *c.* 6. *p.* 378. *ſeqq.* Vocatur & inverſo nomine *Pneumopleuritis*, de quo p. p. Placuit etiam illud vocabulum apprime Doleo *in Entyclopæd. l.* 2. *c.* 3. §. 1. *p.* 270. *ſeq.*

Plexus, πλέγμα, πλεκτάνη, πλάνη, tribuitur ab Anatomicis diverſis vaſorum ſanguineorum intricatis connexionibus, v. g. *Plexus Choroides* cerebro. Vide *Choroides*. Barthol. *l.* 3. *An. c.* 6. Hunc negavit Helm. *tr. Jus Duumvirat, n.* 32. *Plexus Retiformis*, ſive *Rete mirabile*, Barthol. *d. l. in princ.* Vide *Dictyoides*. *Plexus capreolaris*, vel *Variciformis*, vaſorum ſpermaticorum, quæ & *Pyramidalia* dicuntur, Rolf. *de Part. genit. l.* 1. *c.* 35. Barthol. *l.* 1. *c.* 21. *Plexus glandiformes* tres nervorum. Id. *libello* 3. *c.* 2.

Plica, πλεκτάνη, *Plicatio*, *Plicatura* uſurpatur vel de vitio capillorum Polonis familiari; quando capilli ita in cirrhos contorquentur, ut extricari nullo modo poſſint. De quo affectu legatur Sennert. *Pr. Med. l.* 5. *p.* 3. *ſect.* 2. *c.* 9. Eph. Nat. Cur. *Ann. II. Obſerv.* 52. Bonet. *Med. Septentr. Collat. l.* 1. *ſect. IV. c.* 4. *p.* 2. *ſeq.* & in pube muliebri *Ann. III. Obſ.* 220. Mentio quoque fit literarum Abr. a Gehema ad Corn. Bontekoe de *Plica Polonica* in *Act. Erudit. Lipſ.* 1683. vel dicitur de oſſium contorſione & comprehenſione, citra fracturam: v. g. *Coſtarum plicatura*, Foreſt. *l.* 8. *Chir. obſ.* 6. *Plicatio* focilium brachii, *obſ.* 8. *in Schol.* aliorum etiam oſſium tenellorum in pueris *obſ.* 9. *in Schol.*

Plichas, πλιχάς, vide *Plechas*.

Plinthion, πλινθίον, eſt genus machinamenti, autore Nileo, ad ſimilitudinem tractoriorum quadratorum oblongorum. Figuram exhibet Gorr. ut & Scultet. *Armam. Chir. Part. I. Tab. XXIV. fig.* 5. modumque applicandi ſcalæ docet *Tab. XLIX. fig.* 1. Propter formæ quandam convenientiam faſciæ quoque genus quoddam vocatur *Plinthius laqueus*, qui & *quadruplex circulus* dicitur, Gal. *de faſc. n.* 13.

Plinthitis, πλινθῖτις, ſpecies dicitur *Aluminis*, teſte Aetio, quæ alio nomine πλακῖτις appellatur. Gorr.

Ploodes, πλοώδης, *fluctuans*, & veluti innatans. Dicitur apud Hipp. de Jugulo firmamen-

mento debito carente, 1. de fract. t. 69. Vide Foeſ. in comm. ad h. l. Oec. p. 515. Erot. p. 94. d.

Pluma, idem, quod *Penna*, & quidem levior, tenuior, πτίλον.

Plumaceolus, vide *Pulvillus*.

Plumaceus, epitheton eſt quorundam Magiſteriorum levitatem eorum exprimens, apud Zwolfer. *in appendic. ad Pharmac. Reg.*

Plumbago, μολύβδαινα, γαλήνη. Vide *Molybdæna*. *Galena*. *Lithargyrium*.

Plumbum, μόλυβδος. Vide *Molybdos*.

Plumbum, Plin. *lib.* 25. *c.* 11. Vitium oculorum a ſimilitudine. Φλαύκωσις Humel. *in c.* 31. *Q. Ser.*

Plumoſum dicitur ſpecies *Aluminis*, quæ & *Lapis Amiantus*, vel *Asbeſtos*, vide *Amiantos*. Paracelſus vero etiam ad ſalinas portiones in homine productas tranſtulit paſſim in ſcriptis ſuis *de Tartaro* & alibi.

Pluralitas dicta olim fuit a Philoſophis de metallis, ita, ut non ſingulariter vocabulo Metallum uſi ſint, ſed pluraliter: Metalla &c. ad indicandam arctam inter ſe cognationem, quod omnia ex uno fonte, videl. Mercurio, promanent. *Th. Chym. Vol. VI. p.* 305. 315.

Plutea vocatur Avic. reduplicatio, quam facit membranacraſſior, ſive meninx dura, aut dura mater, qualis eſt Sinus falciformis, *l.* 1. *fen.* 1. *doctr.* 5. *c.* 3.

Pluvia, ὕδωρ, ὄμβρος, quid ſignificet, ex Phyſicis, imo ex Lexicis trivialibus conſtat. Vide *Imber*. *Aquam pluvialem* eſſe limpidiſſimmam ac tenuiſſimam, & magni etiam uſus, teſtatur Ægin. *l.* 1. *c.* 50. & præſertim Hipp. *de A. L. & Aq. XVII.* Schroder. *l.* 3. *c.* 3. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.*

Plyma, πλῦμα, *loturam* ſignificat, h. e. aquam, in qua aliquid elutum fit. Legitur apud Hipp. 4. *de R. V. I. A. l.* 123. *l.* 17. *Epid. XXXIX.* 22. Hinc πλυτὸν, *elotum*, aqua maceratum dicitur, 2. *de art. t.* 44. Foeſ. *pag.* 515. πλῦμα σιτῶν ἐπὶ πυρὶ eſſe *Cereviſiam* noſtram, vult Linden. *Ex. VI.* §. 9. quamvis locum Hipppocr. invenire non potuerim, neque etiam Foeſ. *in expoſ. vocabulorum*, πλῦμα & σῖτος, allegaverit.

Pneuma, πνεῦμα, Latine *Spiritus*. Utrumque vocabulum valde æquivocum eſt, plura ſignificans. Græcum πνεῦμα, apud Hippocratem (1) denotat ſubſtantiam quandam aeream, tenuem, halituoſam vel vaporoſam, & ad conſtitutionem corporis noſtri eſſentialiter pertinentem; quæ Latine etiam *Spiritus* a pleriſque dicitur. *l. de Arte XVII.* 9. Junge Lind. *Ex. XIII.* §. 216. (2) idem ſignificat, quod φῦσα, *Flatus*, *l. 4e Flatibus IV.* 7. *l.* 2. *Epid. ſ. III.* 62. (3) Accipitur ſæpiſſime pro *Aere*, *d. l. V.* 3. & *dento*, *l. de Sacr. morb. XI.* 7. *l.* 6. *Epid. ſ. II. t.* 23. *ſ. VIII.* 20. 23. (4) ſumitur pro tota *Reſpiratione*, in aliquot locis; præſertim *ſ.* 1. *de R. V. I. A. t.* 32. *ſ.* 4. *t.* 34. *ſ.* 1. *Progn. t.* 24. Iunge Gal. *com. ad hæc loca* (5), pro *difficili reſpiratione*, uti demonſtravit Galen. *de diffic. reſp. l.* 3. *cap.* 12. Adde Foeſ. *pag.* 515. *ſeqq.* Dieter. *num.* 697. Ita & Latin. vocabulum *Spiritus* eaſdem admittit ſignificationes. Imprimis vero quando ſubſtantiam corporis eſſentialem denotat, triplex olim *Spiritus* a Galeno introductus fuit, *Naturalis*, *Vitalis*, *Animalis*; Quomodo vero hodieque ad vera principia debeant intelligi & exponi, videatur in *Dogmat. noſtris Med. Gen. P. I. c.* 5. *dogm.* 6. *p.* 63. *ſeqq.* & *Propylaeo p.* 22. *ſeqq.* vide infra *Spiritus*. De *Spirituum Nitro-aereorum operationibus* in homine, ſcripſit Ludov. Maria Barberius. Vide *Act. Lipſ. A.* 1682. In Pharmaceuticis *Spiritus* notat ſubſtantiam tenuem, limpidam, vi ignis, ex miſto, per artem deſtillatoriam elevatam: quæ, licet, atomis collectis, adſtantis aeris frigore, liquorem condenſetur, nomen non mutat. Eliciuntur ex vegetabilibus, animalibus & mineralibus: ſuntque vel Simplices, vel Compoſiti. Utrorumque hiſtoriam vide apud Schrod. *l.* 2. *c.* 81. Rolf. *Chym. l.* 3. *ſect.* 1. *artic.* 2. *per tot.* ut & *in Diſpenſatoriis*. Apud Spagyricos & Paracelſicos frequenti quoque in uſu eſt vocabulum *Spiritus*, diverſis ſub ſignificationibus, pleriſque tamen ænigmaticis & parabolicis. Generaliter dicitur principium primum corporum naturalium, inſtructum faculatibus peragendi curriculum ſibi natura commiſſum; vel eſt ſubſtantia ſubtiliſſima, vi creationis primum producta, ac poſtmodum vi benedictionis propagata, cujuſcunque rei principium formale, actionum omnium ſcaturigo, &c. Schrod. *l.* 2. *c.* 5. Eſtque vel *univerſalis*, ſive *Spiritus Mundi*; vel *particularis*, *vegetativus*, ſingulorum corporum ſublunarium; qui in vegetabilibus *humor aereus*, in animalibus *humor radicalis*, vel *calor innatus*, generaliter *ignis naturæ* dicitur. *Th. Chym. Vol. II. p.* 104. Apud Dor. Rul. & Iohnſ. hæ occurrunt acceptiones & deſcriptiones *Spiritus*. *Spiritus* eſt aqua ſolvens e re ſimplici & acri producta, cum ignei halitus natura. Potiſſima ejus pars eſt halitus igneus, miſtus tamen parte vapproſa. Itaque & conſiſtentiam obtinet aqueam. Itali ſubſtantia ſpecificam vim rei gerit. *Spiritus* ambigit inter aquam & oleum, & ad liquorem accedit. Itaque etiam oleum vocatur; præſertim

tim in mineralibus. Et *Spiritus* quidam ſunt oleoſiores; quidam aquoſiores. Alias *Spiritus* nominantur etiam exhalationes earum, ſicuti fumi metallici, item ſtibii, ſtanni, flos ſalis, vini &c. Quibus placet, poterunt melioris doctrinæ gratia *Spiritus Chymicos* in ſex claſſes diſpeſcere: ad primam pertinent *Spiritus* acido-ſulphurei volatiles; ad 2 ſalino-volatiles rigidi; ad 3 inflammabiles; ad 4 acidi poſt flegma ſubſequentes; ad 5 acidi, fixi & graves olei nomine indigitati; & ad 6 oleoſi ſubtiles. Vid. Jac. le Mort. *Chym. Med. Phyſ. c. 2. pag. 10. Spiritus animalis* vocatur vis animæ, per quam corpus appropinquat, acquiſita ſimilitudine ad cœli proportionem adæquatam & incorruptam. *Spiritus fœtens*, i. e. *ſulphur*. *Spiritus* quoque dicitur argentum vivum, a ſex corporibus tractum, & in evacuationum aquis conſiſtens. *Th. Chym. Vol. I. p. 284. & 426.* Alias quatuor nonnulli numerarunt *Spiritus*: *Sulphur*, quod habet naturam igneam: *Sal Ammoniacum*: *Argentum vivum*, quod habet *ſpiritum* aqueum, & vocatur alio nomine *Servus fugitivus*. *Auripigmentum* ſeu *Arſenicum*, quod habet *ſpiritum* terreum. *Th. Ch. Ch. Vol. III. p. 276.* Rulandus vero ſeptem, imo plures recenſet. Verum Lector curioſus ipſemet, in ſcriptis Paracelſicorum, & ap. Libav. inquirat plures acceptiones commentitias Nobis enim nec libet, nec licet omnium ſcrinia compilare.

Pneumatias, πνευματίας, idem, quod πνευματώδης, de quo p. p.

Pneumaticos, πνευματικὸς, *ſpiritualis*, proprie dicitur. Verum quatenus πνεῦμα etiam *flatum* ſignificat apud Hipp. πνευματικοὶ dicti fuere Medici quidam hoc cognomine, qui a flatu ſeu ſpiritu in corpora ſubeunte omnia vel ſecundum naturam ſe habere, vel in morbos incidere cenſebant. Fortaſſe Hipp. aut ſi quis alius autor libelli *de Flatibus*, huic ſectæ occaſionem præbuit, cui ſeſe inter Medicos Athenæus & Archigenes imprimis addixerunt. Gorr. Meminit horum Gal. *l. 3. de diff. pulſ. cap. 1.* & alibi. *Pneumatica* ſcientia dicitur, quæ exponit naturam aeris, præſertim ambientis corpora naturalia & atmoſphæram conſtituentis. Sam. Reyher. *in Diſſert. de Aere cap. 1. ſeqq.*

Pneumatocele, πνευματοκήλη, vocatur *Hernia flatulenta*, *ramex ventoſus*, quando a flatu fit diſtentio ſcroti, vel umbilici. Gorr. Caſtell. ex Ægin. *l. 6. c. 64.* Hujuſmodi obſervatiouem vide in Job a Meekren *Chirurg. Obſerv. poſthumis c. 4. p. 357. edit. Lat.* Dicitur & *Phyſocele* apud Paræum *Chir. l. 7. c. 14.*

Pneumatodes, πνευματώδης, idem, quod πνευματίας. vocatur Hipp. 4. *aph. 72. flatibus diſtentus*, vel *anheloſus* & ſuſpirioſus ex flatuum diſtentione, teſte Gal. *l. 3. de diff. reſp. c. 12.* ad de Foeſ. *p. 520.* Dieter. *n. 698.* Tales dicuntur etiam πνευματούμενοι *c. 3. in 1. Prorrh. c. 72.* & Gal. ἐμπεπνευματώμενοι, *d. l.*

Pneumatomphalos, πνευματόμφαλος, vocatur *Herniæ umbilicalis flatulenta*, ſive a flatu diſtendente oborta. Gal. *in def.*

Pneumatoſis, πνευμάτωσις, vocatur *inflatio ventriculi*, ſive flatuum collectio in ventriculo: cujus generatio petatur ex deſcriptione Flatuum, vide *Flatus*.

Pneumenos, πνεύμενος, dicitur Hipp. *l. 6. Epid. 4. t. 5. anheloſus*, difficultate ſpirandi laborans, Foeſ. *in not. ad h. l. & Oecon. p. 521.* Approbavit hanc expoſitionem Gaſpar. Hoffm. *in notis MS. ad Galen.*

Pneumon, πνεύμων, Lat. *Pulmo*, vocatur viſcus thoracis, cor ambiens, molliſſimum & laxiſſimum, reſpirationis, ut & vocis inſtrumentum; cujus viſceris ſtructuram merito admirandam dixit Dieter. *n. 699.* de qua videantur Anatomici, & ex recentioribus Barthol. *l. 2. Anat. c. 9.* Jungatur Willis *Pharm. Rat. P. II. ſect. 1. c. 1.* D. D. Bidloo, *Anat. Tab. XXIV. XXV.* In Pharmaceuticis *Pulmo vulpis* præ aliis in phthiſi maxime commendatur: uti patet ex Diſpenſatoriis. Vide etiam *Vulpes*. Inter Zoophyta marina refertur *Pulmo marinus*, Gr. πνεύμονες, cujus hiſtoriam, cum uſu in Medicina, tradidit Aldrov. *De Zoophytis l. 4. cap. 3.* Jung. Chiocc. *Muſ. Calceol. ſ. 1. p. 86.*

Pneumonicus, πνευμονικὸς, dicitur de medicamentis pulmoni deſtinatis; quorum hiſtoriam vide apud Rolfink. *O. & M. Med. Sp. l. 8. ſect. 1. c. 1. ſeqq.* *Pneumonica* etiam *Vena* a Sammichelio obſervata vocatur, quæ a vena cava in pulmonem inſeritur, quamvis ab aliis adhuc in dubium vocetur, Barthol. *libell. 1. An. c. 5. p. 637.*

Pneumopleuritis, πνευμοπλευρῖτις, idem, quod *Pleuropneumonia*, (de quo vocant paulo ſuperius) quamvis hoc poſterius convenientius judicaverit allegatus *ibid.* Schroder. *in ſua diſſertat.* Vide Bonet. *ibid. alleg. loco.*

Pneuſtiao, πνευστιάω, ſignificat apud Hippoc. *crebro ſpiro*, anhelo, frequentem ſpiritum duco, *l. de int. aff. XLVII. 16. l. 7. Epid. X. 40.*

Pnigalion, πνιγαλίων, idem, quod ἐφιάλτης, id eſt, *Incubus*, a ſuffocando ita dictus. Vide *Ephialtes*.

Pnigitis, πνιγῖτις, epitheton cujuſdam *Terræ*, quæ colore *Eretriæ* ſimilis, magis nigricans,

cans, cujus deſcriptionem tradunt Dioſc. *l.* 5. 277. & Plin. *l.* 35. *c.* 16. Verum quæ ſit proprie illa terra, nihilominus neſcitur, Rul. *in Lex.*

Pnigmos, πνιγμός, idem, quod πνῖξ. *Strangulatio*, *ſuffocatio*, 4. *aph.* 34. *de R. V. I. A. t.* 63. *Coac. t.* 61. Aliquando & πνίγμα legitur, *lib.* 7. *Epid. XIII.* 2. *L.* 4. *LII.* 11. Foeſ. *p.* 521. Vide & *Apopnixis*. *Hyſtericus*.

Pnigos, πνῖγος, *æſtum pleniorem* & veluti ſuffocantem ſignificat. Legitur in Hipp. *l.* 3. *Epid. ſ.* 3. *t.* 6. *l.* 5. *XXXIII.* 11. Hinc πνιγώδης ſtrangulationem, vel *ſuffocationem inducens l. l.* 1. *ſ.* 2. *Prorrh. t.* 54. 55. *Coac. t.* 324. Adde Foeſ. *d. l.*

Pnix, πνῖξ, *ſuffocationem* in genere notat, Hipp. 4. *aph.* 34. Dieter. *n.* 700. & dicitur de *utero ſuffocatione*, de qua vide ſupra *Hyſtericos*.

Poculum, ἔκπωμα, Galen. 1. *meth. Med.* 1. quid ſignificet, notum eſt, videlicet vas ex varia materia præparatum, e quo potulenta, vel alimenta, vel medicamenta ebibuntur. Olim varia parata fuiſſe *pocula* medicata, ex ære, ex electro, h. e. auro, & quinta argenti parte ex cornibus, ex lignis medicamentoſis, conſtare poterit ex Lang. *l.* 1. *ep.* 29. C. Rejes, C. *Elyſ. q.* 64. *n.* 15. Libav. *S. A. Ch. l.* 1. *c.* 16. & 18. *Pocula* triplicia conſtituit ab oſu Rolfink. videlicet *Neceſſitatis*, *Hilaritatis*, *Ebrietatis*, *O. & M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 74. *Poculum amatorium* eſt *Philtrum* de quo ſupra.

Podagra, ποδάγρα, eſt *Arthritis pedum*, proprie: vide *Arthritis*. Quamvis vulgo receptum ſit, vocabulo hoc abuti generaliter, pro omni arthritide. Inde verbum ποδαγράω, *podagra laboro*, quod legitur apud Hippocr. 6. *aph.* 28. *ſeqq.* & adjectivum ποδαγρικός, *d. l. aph.* 49. 55. Jung. Diet. *n.* 701. ubi plura de hoc affectu lectu jucunda & utilia propoſuit. In ſcriptis etiam Helmontii, de *podagræ* origine e femine, e ſtomacho; cujus character ipſi vitæ Archeo concreditus eſt, deque ejus remediis legi & inquiri poterunt in Indice. *Podagræ* nonaginta ſpecies numeraſſe olim Æſculapium, patet ex Seren. *c.* 42. adde Keuchen. *in notis p.* 299. De *Podagra* noviſſime & ſcripſit Thom. Syndenham, uti patet *ex Act. Erud. Lipſ. A.* 1684. Tropice etiam *Podagra plantarum* dicuntur plantæ illæ aliis adnaſcentes, quales ſunt Cuſcuta, Epithymum, Viſcus &c. Fallop. *de med. purg. ſimpl. c.* 42. *Tom. I. Oper. p. m.* 116.

Podeon, ποδεών, vocatur *extremum utris*, vel quod ex utre propendet, petiolus in utre pendulus, per quem liquor infunditur & effunditur. Legitur apud Hipp. *l. de Aff. XXII.* 10. adde Foeſ. *p.* 521.

Podex, πρωκτός, ἕδρα, idem, quod *Anus*. Vide ſupra in AN.

Ponodiptron, ποδόνιπτρον, vocatur vas, in quo pedes lavantur quod legitur apud Suidam ex Ariſtophane v. Lang. *l.* 2. *ep.* 45. Unde & proverb. Dextrum in calceolo, lævum vero in *pondoniptro*, de quo Eraſm. *in Chiliadib. Chil III. cent.* 1. *n.* 62.

Pœcillon, ποικίλον, *varians*, ſive variis expoſitum affectionibus: Uſurpatur ab Hippocr. de hypochondriis, 1. *prorrhet. ſ.* 2. *t.* 60. *Coac. t.* 186. Foeſ. *d. l.* ποικίλος, *varium* ſignificat; unde & *Acoptum* quoddam a varietate *Pœcilon*, ποικίλον, dictum fuit apud Æginet. *l.* 7. *c.* 19.

Pœotes, ποιότης. Vide *Qualitas*.

Pogon, πώγων, Vide *Barba*.

Pola, *Polla*, pro *Pala* antiquos legiſſe, teſtatur Keuchen. *ad Sam. p.* 668.

Polemios, πολέμιος, *inimicus*, adverſarius dicitur de Nimio, quod naturæ adverſatur. Hippoc. 2. *aph.* 51. vide Dieter. *n.* 703.

Polenta, ἄλφιτον. Vide *Alphiton*, adde Jul. Alex. *l.* 8. *Sal. c.* 9.

Poliater, πολίατρος, vocatur *Medicus ordinarius* in arce aut oppido quodam juſſu & autoritate Magiſtratus artem ſuam exercens. Dicitur & *Phyſicus Ordinarius*. Vide *Phyſicus*.

Polioſis, *Poliotes*, πολίωσις, πολιότης, vide *Canities*.

Politura, ξέσις, λέανσις, dicitur artificium rem aliquam nitidam reddendi, expoliendi & lævigandi, item ipſa materia, qua effectus ille præſtatur. Libav. *S. A. Ch. l.* 1. *c.* 24.

Pollen, χνοῦς, *farina tritici tenuiſſima* dicitur, ſicut flos ſiliginis. Vide *Gyris*, adde I. Alex. *l.* 8. *Sal. c.* 9. Tribuitur tamen & aliquando aliis farinis tenuioribus: v. g. *Pollen Thuris* legitur apud Scrib. *n.* 46. Vide Rhod. *in Lex. Scrib.*

Pollex, ἀντίχειρ, vide *Anticheir*.

Pollinctura, νεκρεία, eſt *Balſamatio mortuorum*, de qua Andr. Rivinus integrum ſcripſit libellum. Vide *Conditura*.

Pollutio, ἐξονείρωσις, vide *Exoneiroſis*. *Gonorrhœa*.

Polos, πῶλος. Vide *Pullus*.

Polphos, πόλφος, Latine dicitur *Bulbus*. v. g. ceparum, raphani &c. Alii cibum quendam ex pulte factum eſſe dicunt. Erotian. *Onomaſt. p.* 96. *b.*

Polus, πόλος, vocatur cota capitis rotunditas, quæ etiam *Teſta* dicitur. Keuchen. *ad Samon. p.* 92. Quid vero apud Aſtronomos *Po-*

lus ſignificet, videatur in eorum ſcriptis.

Polyæmia, πολυαιμία, ſignificat, *veram ple-thoram*, h. e. abundantiam & ubertatem. Fernel. *tr. Pathalog. c.* 14.

Polyarchion, πολυάρχιον, nomen *Malagmatis* a *Polyarcho* autore, cujus deſcriptiones habentur apud Cal. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 5. & *l.* 7. *de C. M. S. G. c.* 7. Ægin. *l.* 7. *c.* 18. Eſt etiam *Cataplaſmatis* nomen apud Aet. *l.* 9. *c.* 34. citante Gorr.

Polychreſtos, πολύχρηστος, *ad multa utilis*. Epitheton commendatitium medicamentorum illorum, quæ multis affectibus curandis conveniunt. Suntque eorum non modo genere, ſed & ſpecie diverſa & contrariis quandoque viribus prædita. Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 1. quamvis interdum nomen hoc hyperbolice nonnullis attributum eſſe, videri alicui poſſet.

Polychronius, πολυχρόνιος, idem, quod χρονικὸς: vide *Chronicus*. adde Dieter. *n.* 706.

Polyclonos, πολύκλωνος, *ramoſus*. Gorr. Epitheton Artemiſiæ.

Polydactylos, πολυδάκτυλος, h. e. *qui juſto plures habet digitos*. Tale ſcelton *polydactylon* monſtroſum in manu dextra ſex, in ſiniſtra totidem & duplicem pollicem, in pede dextro octo, in ſiniſtro novem digitos habens, habetur in D. Buyſchii *Muſæo*, *Anat. p.* 118. *ſeq.*

Polyeidæ ſphragis, πολυείδου σφραγίς, nomen *Trochiſci* olim celebris ad ulceris diuturna, & contumacia; cujus deſcriptio habetur apud Gal. *l.* 5. *de C. M. P. G. c.* 11.

Polygalactos, πολυγάλακτος, *lacte abundans* dicitur, cui opponitur ἀγάλακτος, *lacte deficiens* Erot. *Onom. p.* 19. *d.*

Polygraos, πολυγράος, idem, quod πολυφάγος, *multivorax*, vorax. Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* Foeſ. *d. l.*

Polyguria, πολυγυρία, uſurpatur pro Diabete a Joh. Seidelio *in Diſſertat. Inaugur. hoc titulo inſcripta*, quæ extat *Decad. VI. ſelect. Diſp. Medicarum Baſileenſium n. II.* Dnimvero videtur autor proprio auſu nomen hoc finxiſſe, quamvis incongrue fortaſſis, cum nullibi in Lexicis neque in Medicis, qui de Diabete ſcripſerunt, invenire hactenus licuerit.

Polymorphos, πολύμορφος, *multiformis*. Ita in ſpecie a quibuſdam dictum *os cuneiforme*, ſive σφηνοειδὲς. Ita & *Os cubiforme*, vocetur πολύμορφον, Bart. *lib. Anat. c.* 6. & 21. *p.* 718. 753.

Polynoſtos, πολύνοστος, vide *Noſtos*.

Polyoſteon, πολυοστέον, a quibuſdam dicta pars pedis ea, quæ multis oſſibus conſtat, & alio nomine πεδίον appellatur. Gorr.

Polypharmacos, πολυφάρμακος, idem, quod πολυχρηστος, dicitur de medicamentorum facultatibus, ad multa conducentibus. Galen. *l.* 1. *de C. M. P. G. cap.* 1. vel potius de *modicamentis compoſitis*.

Polyphoros, πολυφόρος, epitheton vini generoſi, idem ſignificans, quod οἰνώδης: Vide *Oinodes*. Linden. *Ex. X.* §. 111.

Polypodes, πολύποδες, vide Aſinus: Dicuntur & *Millepedæ*.

Polypotides, πολυποδῖτης, epitheton vini ex *Polypodio* facti: cujus deſcriptio habetur apud Aet. *l.* 3. *c.* 60. 61. citante Gorr.

Polypoſia, πολυποσία, ſignificat mulram, vel *largam potionem*, non aquæ, ſed *vini*, apud Hipp. 7. *aph.* 7. adde Dieter. *n.* 704.

Polypus, πολύπυς. Hipp. πώλυπος, æquivocum eſt. Generaliter notat omne animal, quod multos habet pedes. Unde & *Aſelli* ſive *Mellipedæ* dicti πολύποδες, de quibus p. a. Proprie vero ita dicitur animal exangue, molle, marinum, ad *Sepias*, pertinens; cujus hiſtoriam, cum uſu in cibo & medicina, prolixe vide apud Aldrov. *lib.* 1. *de Mollib. c.* 2. Chiocc. *in Muſ. Calc. ſ.* 1. *p.* 71. 72. Nimiæ ejus quantitatis meminit & Linden. *Ex. V.* §. 80. 81. Tropice vero & per translationem, ob aliquam figuræ ſimilitudinem, *Polypus* vocatur tumor quidam, p. n. in naſo conſiſtens, carneam veluti ſubſtantiam ſolidam habens, cum multis appendicibus, cujus meminit Hippocr. *l. de affect. VI.* 1. Galen. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 3. Æginet. *l.* 6. *c.* 25. Scribon. *n.* 31. Vide Rhod. *in Not. ad h. l.* Hildan. *ep.* 61. Nos quoque in utraque nare Illuſtris cujuſdam Perſonæ vidimus *Polypum*, naſi, & feliciter opera Chirurgi manuaria, adhibitiſque debitis remediis, A. 1673. m. Octobri extraximus. *Polypus* vero ita accuratius deſcribi poterit: *Polypus* eſt excreſcentia carnea mollis, laxa t colore varia in naribus genita, interdum verſus palatum; interdum extrorſum vergens, plnribus appendicibus adhærens, proveniens a portionibus nutricii ſucci vitioſi luxuriantibus & propter ſolutionem aliquam continui in naribus præcedentem ſubſiſtentibus, & iu maſſam carneam concreſcentibus. Sunt, qui & in corde tales *Polypos* obſervari aliquoties ſtatuerunt. Verum non immerito Kerkring. ſuſpectos reddidit, exiſtimans, eſſe ſolum ſanguinis poſt mortem congelati & coagulati portiones. *Eph. Nat. Cur. An. I. Obſ.* 31. *Polypum* In *rene* obſervavit Jac. Sponius Lugduni Gallor. uti conſtat *ex Act. Erud. Lipſ.* 1684. Uteri *Polypum* carnoſum obſervavit D. Ruy-

Ruyſchius, & delineatum exhibuit *in Centur. Obſ. Anatomico Chirurg. Obſ. VI.*

Polyſarcia, πολυσαρκία, dicitur *Carnoſitas*, ſive excedens corpulentia. Jul. Alex. *Not. in Gal. l.* 14. *meth. med. c.* 5.

Polyſchedia, πολυσχεδία, *multiplex diviſio*, & multifida ſectio vocatur; uſurpaturque de varietate dogmatum, vel perceptionum, apud Hipp. *de Præcept. X.* 17.

Polyſemos, πολύσημος, multa ſignificans, *inſignis*. Erot, *On. p.* 19. *d.* Opponitur τῷ ἄσημος, *nullius momenti*.

Polyſomatia, πολυσωματία, idem quod πολυσαρκία, de quo p. a. Vide *Obeſitas*.

Polyſpaſton, πολύσπαστον, dicitur *machinamentum* articulis reponendis accommodum: ita dictum, quod multis orbiculorum circuitionibus facilitatem præſtet. Refertur ad Archimedum autorem, Gorr. Meminit & hujus vocabuli Caſp. Hoffm. *Com. in Gal. de V. P. n.* 479.

Polyſpermos, πολύσπερμος, *ſemine abundans*, fere idem, quod πολυτόκος, *fœcundus*. Dicitur de animalibus, C. Hoffm. *d. l. num.* 1044.

Poma, πόμα, Latine *Potus*, *Potio* dicitur, ejuſque ſignificatio eſt nota. Pertinet ad alimenta fluida, quæ ſola infuſione & deglutitione abſumuntur. Dieter. *n.* 707. Linden. vocat *Cibum ſorbilem*. *Ex. IIX.* §. 34. Gr. dicitur & ποτόν, item πόσις. Dantur & *Potiones medicæ*, ſive Pharmaceuticæ, ſuntque Medicamenta liquida, quæ bibuntur, atque ſola fere mixtione liquidorum conſtant, de quibus Sch. *l.* 2. *c.* 74. Fr. Hoff. *in clav. ad h. l.* Morell. *de for. rem. l.* 1. *ſ.* 1. *cap.* 3. Suntque vel *Purgantes*, vel *Alterantes*. Confortantes commode quoque Alterantibus annumerari poſſunt.

Pomambra, quaſi *Pomum Ambræ*, dicitur *Odoramentum ſiccum*, paratum ex ſuaveolentibus rebus, & in formam *pomi* minoris vel globuli redactum, cum, vel ſine Moſcho, Ambra & Zibetho: cujus deſcriptionem & formulas vide apud Sch. *l.* 2. *cap.* 75. Fr. Hoff. *in clav. ad h. l.* Mor. *l.* 2. *de form. remed. ſect.* 2. *c.* 10. Weker. *Antidot. gen. l.* 1. *c.* 52. & *Spec. l.* 2. *ſ.* 48.

Pompholygeron, πομφολυγηρόν, eſt nomen Emplaſtri, cujus deſcriptio habetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 17. notante Gorræo.

Pompholyx, πόμφολυξ, duplicem habet ſignificationem, propriam & tralatitiam. Secundum illam denotat *Bullam*: de quo vocabulo vide ſupra, in BU. Secundum hanc notat medicamentum metallicum, quod in coctura æris furſum fertur, & in cameris parietibuſque fornacum, bullarum modo tumens, colligitur cujus hiſtoriam & deſcriptionem lege apud Dioſc. *l.* 5. *c.* 85. Gorr. Schroder. *l.* 3. *c.* 19. *n.* 5. Fr. Hoff. *ad h. l.* Ghiocc. *Muſ. Calceol. ſect.* 4. *p.* 461. Dicitur alias *Nil album*, item *Tutia* Arab. Differt a *Spodio*. Ruland. vocat *cineream metallicam*. Chiocc. æris & cadmiæ *favillam*. Hinc Ung. *Diapompholygos* in Officinis proſtat; de quo vide Diſpenſatoria.

Pomphos, πομφός, dicitur *eminentia cutis tumida*, ſimulque humore redundans & rubicunda. Hip. *l.* 2. *morb. LXVIII.* 10. quamvis Lind. ibidem πομφοὶ poſuerit; & *lib.* 2. *de morb. mul. XI.* 5. Adde Foeſ. *Oec. pag.* 522. *ſeq.* Latine *Papula rubens*. Foreſt. *l.* 6. *Obſ.* 41. *Schol.*

Pomum, μῆλον, idem, quod *Malum*; vide *Malum*. *Poma Heſperidum*, in arte Spagyrica, quæ dicantur, vide apud Libav. *Tom. III. p.* 213. *Pomum Adami* dicitur vulgo protuberantia illa in collo anterius conſpicua, quam facit cartilago Thyroides; propter fabuloſam opinionem in Adami faucibus pomi partem de vetita arbore ſubſtitiſſe & ad poſteros translatam fuiſſe. De *Pomo* imperiali fulgurante vide in Chriſtian. Adolphi Balduini *Hermete Curioſ. Invent. II.*

Pondo, *Pondus*, σταθμός, σταθμίον, ſignificat quantitatem rei alicujus gravitate determinatam; quemadmodum menſura vaſculi recipientis concavitate certa notatam. Dantur vero quamplurima, & pene infinita *Pondera*, pro regionum & conſuetudinum diverſitate. De quibus videatur inter antiquiores Galen. *l. de ponder. & menſur.* & Æginet. *tit. eodem*. De ratione *ponderum* & *menſurarum* in Gorn. Celſo occurrentium *egregiam diſſertationem poſthumam* reliquit Joh. Rhod. ſpecies ſingulorum & ſignaturas cum quantitate determinavit. In illa vero diſſertatione mihi placent verba fere ad finem legenda: Certa in paucis maximumque hujus argumenti robur autoritas, ita tamen, ut nervi atque artus ſapientiæ nihil temere credere. Si hoc verum, uti eſt veriſſimum, quantum utilitatis ex hujuſmodi conjecturali inquiſitione ſcrupuloſa in ſcopum Medicum redundet, alii judicent. Inter recentiores Sennert. *Inſt. Med. l.* 5. *p.* 3. *ſ.* 1. *c.* 3. Dogm. noſt. *p.* 758. *ſeq.* De *ponderibus Spagyricis* Theat. Chym. *Vol. I. p.* 485. *Vol. III. p.* 489. *Pondo* indeclinabile olim additum fuit, ad denotandam differentiam menſuræ. Rhod. *in Lex. Scrib. pag.* 425. *Pondus* ſæpe idem bgnificat, quod *onus*, Græc. βάρος, Vide *Baros*.

Poneros, πονηρός, *pravum*, vitioſum, malum ſignificat. De cujus vocabuli expoſitione vide plu-

plura apud Foeſ. p. 523. Dieter. n. 710. Linden. Ex. XIII. §. 267. ſeqq.

Ponos, πόν@, vide *Labor*.

Poa, γέτυρα, quid proprie ſignificet, ex aliis petendum eſt Lexicis. Varolius tranſtulit in Anatomiam, & hoc nomine inſignivit protuberantias quoſdam cerebelli globoſos, prope vermiformes; quorum deſcriptionem vide apud Barthol. l. 3. Anat. c. 5. p. 484.

Pontagium terminus eſt Paracelſicus, denotans rem mixtam, ſcil. pontici cum amaro, vel ſtypticum & ponticom: ficuti in aceto, acacia, & ſimilibus. Paracelſ. de Tartar. l. 2. tract. 1. c. 5. in not. & in Fragm. ad h. l.

Ponticus, epitheton eſt ſaporis certi ſalini, reſpondentis aquæ marinæ: & denotat ſal cum fæculentia conjunctum, da qua pontica qualitate plura vide apud Paracelſ. dict. l. Meminit & Willis l. de febr. c. 6. & applicat ſanguinis diſpoſitioni aceſcenti & fæculentæ. Pontica vina ſunt acida, fœculenta, tartârea. Ponticus eſt etiam epitheton Mellis, quod in Heraclia Ponti provenit. Hoc qui comederint vel biberint iis eadem accident, quæ his, qui aconitum hauſerunt, ſicut ſcripſit Nonus de M. P. C. 282.

Pontificium, ἱερατικόν, vide *Hieraticum*.

Popanax, pro *Opopanax*; de quo ſupra in OP. Rul. & Iohnſ.

Poples, ἀγκύλη, ἰγνύς, dicitur articuli illius, quo os magnum femoris articulatur oſſi tibiæ, pars interior, qua crus flectitur. Gal. l. Intr. c. 10. Vide *Ignys*.

Popliteus dicitur partim de Vaſis ſanguineis, vena & arteria crurali; quæ dicuntur Poplitex: partim de muſculo tibiam adducente, qui vocatur *Popliteus*. Bart. libel. 1. An. c. 9. p. 644. l. 2. c. 6. p. 658. & l. 4. c. 12. p. 581.

Popularis, ἐδήμι@, ἐπιδήμιος, vide *Endemius*, *Epidemius*, a δῆμος, *populus*.

Populeon, διὰ αἰγείρε, nomen *Unguenti*, in officinis notiſſimi; & ipſis ruſticis frequentiſſimi uſus, una cum Ung. Dialtheæ. Ita dictum eſt a gemmis Populi albæ arboris, quæ baſin conſtituunt. Vide Diſpenſatoria. Laudat etiam Lang. l. 1. Ep. 54. Unguentum populeon, cum æqua portione Electuarii purgantis mixtum, & plantis pedum inunctum, purgare corpus, vult Paracelſ. in Conſil. Medicis.

Porcellio, κυβαρὸς, idem, quod *Aſellus Millepeda*. Vide *Aſinus*. Lind. Ex. XI. §. 21.

Porcellus, *Porcus*, ὗς, χοῖρος, idem, quod *Sus*; Scropha, animal quadrupes notiſſimum, cujus hiſtoriam, cum uſu in cibo & medicina prolixe deſcriptam lege apud Aldrov. lib. 1. de quadrup. biſulc. c. 36. Bruyerin de re cibar. l. 13. c. 1. & 2. Tribuitur quoque nomen *Porci* & *Porcelli* piſcibus, v. g. *Delphino* & alii, qui, morte porcorum roſtro terram fodere dicitur Al. l. 2. de piſ. c. 69. *Porcus* etiam, Gr. χοιρός, ponitur pro pudendo muliebri. Rolf. de p. Genit. P. II. c. 32.

Porcetra dicitur, juxta Pomponium, Sus, quæ ſemel peperit, atteſtante Ingraſſia, Com. ad Avic. de Tum. p, n. p. 230.

Porde, πορδή, vide *Crepitus*.

Poreiligon, id eſt, *batitura ferri*. Rul. & Iohnſ.

Poreireticum, vel mortarium æneum, aut orichalceum, vel radulam ſignificat. Rul.

Porocele, πωροκήλη, vocatur *hernia tophacea*, vel calloſa, in teſticulo, aut membrana erythroide concreſcens; inſignis, retinens, dura & inæqualis. Gal. in def. Med. & Introd. c. 18. Ægin. l. 6. c. 63. Gor. in def.

Poromphalon, πωρόμφαλον, eſt concretio calli, vel tophi, in umbilico; Gal. in def.

Poropoeia, πορoποιία, vocabulum eſt Methodicorum proprium, & ſignificat exiguorum meatuum, ſive pororum apertionem, Galen. l. 4. meth med. 4.

Poros, πόρος, vide *Meatus*. *Foramen* notat. Lind. Ex. V. §. 37.

Poros, πῶρος, vide *Callus*. *Tophus*.

Poroſitas, dicitur de corporibus meatus exiguos habentibus. Paſſim in ſcriptis Medicorum.

Porotitos, πωρωτικός, i. e. *Callum faciens*. Dicitur de medicamentis callum generantibus. Vocantur & τυλωτικά.

Porphyra, πορφύρα, Latine *Purpura* dicitur. Proprie ſignificat, inter turqinatas conchas, nobiliſſimam, ob ſuccum illum, ſive florem, qui etiam *Purpuræ* nomine venit, nobiliſſimum, & ad tingendum præſtantiſſimum: unde color purpurens vocatur. De ejus Conchæ hiſtoria & uſu, qua medico, qua alio, vide Aldrov. l. 3. de Teſtac. 5. Chiocc. Muſ. Calc. ſect. 1. p. 41. ſeqq. Purpuram *filorum* ſive *Purpuratum filatum*, inter remedia probatiſſima, contra Amentiem, refert Paracelſ. tract. 2. de morb. ament. c. 5. De *purpura Græcorum ſcriptoria*, *Encauſtum* dicta, lege Lib. S. A. Chul. 6. c. 6. Tinctura illa *purpurea*, ſive color, vocatur eidem *Purpuriſſum*, d. l. c. 3. in fin. *Purpurina Arſenici* eſt compoſitio mercurialis rubea, cujus meminit idem l. 7. c. 26. Late ſæpe ſumi *Purpureum colorem*, pro omni eleganti rubro; & ita cum *Phœniceo* cönfundi, teſtatur C. Hoffm. l. 4. V. L. c. 44. *Purpura* quoque præter-

naturalem habet ſignificationem, diciturque de maculis febrium peſtilentialium; *Petechiæ* dictis, Foreſt. *l.* 6. *Obſ.* 59. adde Schol. *Porphyra*, πορφύρα, quoque eſt nomen Emplaſtri, cruenta vulnera glutinantis, apud Aet. *l.* 15. *c.* 12. citante Gorræo.

Porphyreticus, πορφυρητικὸς, eſt epitheton lapidis dur,ſſimi purpureum colorem ſuppeditantis, cujus duritiem vincere docuit Franciſcus del Tadda Florentinus; quemadmodum e Bulingero *de Pictura & Statuar.* *l.* 11. *c.* 7. notavit Vh. I. ab Almeloveen *R. I. On.* *p.* 37.

Porphirio πορφυρίων, vocatur avis quædam, circa fluvios degens, cœrulea, longis cruribus, & roſtro purpureo prædita, cujus deſcriptionem cum uſu in cibo, & aliis, vide apud Aldrov. *l.* 20. *Ornithol.* *c.* 28.

Porraceus, πρασοειδὴς, *Praſinus*, dicitur de omni eo, quod colorem porri viridem refert, v. g. bilis *porracea*. Gal. *l.* 2. *de temper.* *c.* 6. & *alibi*; *c.* 5. *in* 6. *Epid.* *t.* 1. 14. Ecrementa alvi *porracea*, *c.* 2. *in Progn.* *t.* 23. Vomitus *porracei*, *d. l.* *t.* 39. Vide Foeſ. *p.* 526.

Porrifigi, Ital. nomen, idem ſignificans, quod *Ficus*, ſive tumores, in quos criſtæ neglectæ degenerant, Alex. Maſſarius *l.* 3. P. *M.* *c.* 24.

Porigo, idem, quod *Furfuratio*. Vide *Furfur*.

Porrus, *Porrum*, Fallopio *de Tum.* *p. n.* *c.* 24. dicitur ſpecies *Verrucæ*, quæ habet quaſdam radices ad extra, ad ſimilitudinem porrorum, & ita minutim fixa, Foreſt. *l.* 4. *Chir.* *Obſ.* 10. *in Schol.* Meminit & aliquoties Paracelſ. *in ſcript. Chirurg.* præſertim vero de ulcerib. &c. *c.* 61. vulgo *Oculus Gallinæ* Germ. dicitur. Adde Walth. *Sylv. Med.* *p.* 1513.

Porta, πύλη, vel etiam pluraliter *Portæ*, πύλαι, dicitur de hepatis parte ſima, ubi duæ parvæ ſunt protuberantiæ, quas *Portas* dixerunt, credentes, per eas omnem chylum, pro ſanguificatione, in hepar deferri, verum hodieque fere exolevit hæc de chyli ad hepar tranſitu hypotheſis. Vena quoque ibidem exorta, & per viſcera abdominis diſperſa *Vena Portæ* propterea vocatur. Vide Lind. *l.* 2. *Med. Phiſiol.* *c.* 5. §. 88. *ſeqq.* Barthol. *l.* 1. *cap.* 14. *Porta* quoque ſumitur pro vulva, Rolf. *de part. gen.* P. *II.* *c.* 33. De chymicis *portis*, h. e. operationibus propriis, in negotio Lapidis Philoſophici, lege Libav. *T.* *II.* *Op.* *p.* 131.

Portatile, *in ſacco Acetum* quid ſit, vide ſupra in *Acetum*: *Portatilis* Pharmacotheca quid ſit, prædictum in *Pharmacotheca*. Venduntur vero tales in urbibus, oppidis & pagis, repletæ quidem aquis, ſi Diis placet, pretioſis,

balſamis, oleis, verum aquæ plerumque nihil aliud ſunt quam ſpiritus vini colore ali quo tincti, quemadmadum & olea, unde viliori pretio comparari poſſunt, atque ita emptores decipiuntur, & quidem merito; quia decipi volunt.

Portonarium, vocatur nonnullis primum inteſtinorum, quod alias *duodenum* dicitur, *l. de Anat. vivor.* *inter ſpurios Gal.* verum nomen hoc potius competit orificio ventriculi dextro; ſiquidem reſponder Græco πυλωρὸς, i. e. *Janitor*. In qua ſignificatione etiam ſumitur in Avicennæ ſcriptis Latine redditis *l.* 3. *fen.* 16. *tr.* 1. *c.* 1.

Porus, πόρος, i. e. *Meatus*. Vide *Meatus*.

Poſca, item *Puſca*, ὀξύκρατον. Vide *Oxycraton*.

Poſis, πόσις, *Potio*. Vide *Poma*.

Poſitio, θέσις. Vide *Situs*: *Theſis*. Dicitur & *Poſitura*.

Poſſet *a poſſet*, Poſſeticus liquor Anglis eſt Lac calidum coagulatum, ſerum cereviſiatum, eſtque potio Anglis uſitata valde *par raport a la Medicine*, ſ. pro vehiculo medicamenti, communicante mihi hanc expoſitionem Max. Reverendo & Excell. D. Chriſtoph. Wegleitero, S. Theologiæ Prof. P. celeberrimo, Anglicæ linguæ peritiſſimo.

Poſtapparens, ἐπιφαινόμενος. Vide *Epiphænomenos*.

Poſtbrachiale, μετακάρπιον. Vide *Matecarpion*.

Poſtcœnium, ἐπιδειπνον, h. e. *ſecundaria cœna*. Dieter. *n.* 310.

Poſthe, πόσθη, Lat. *Præputium* vocatur, glandis in pene tegumentum: cujus extremitas Judæis & Turcis circumciditur. Bartholin. *l.* 1. *Anat.* *c.* 24. *Præputium* cancro correptum a concubitu cum uxore menſtruata refert Rhodius *cent.* *III.* *Obſ.*

Poſthia, ποσθία, idem, quod κριθὴ, *Hordeolum*: Vide *Crithe*.

Poſtumus, ποσθόμος, ὀψίγονος, dicitur, qui patre mortuo natus eſt, Theophil. *Paraphraſ.* *Gr. Inſtit. Jur.* *l.* 1. *tit.* 13. §. 4. *p.* *m.* 127. An vero undecimo vel duodecimo menſe nati inter *poſthumos* referendi ſint, videatur Roder. a Caſtro *l.* *IV.* *de Nat. mul.* *c.* 2. *p. m.* 178. & P. Amman. *Irenic.* *p.* 77. *ſeqq.*

Poſtis, φλιὰ, Vide *Phlia*.

Poſtpoſitio, τὸ ὑστερίζειν, dicitur reditus paroxyſmi, in febribus intermittentibus, tardior: & opponitur *Anticipationi*: eſtque ſpecies ἐπιδόσεως, & ſignum, cæteris paribus, declinationis, vel remiſſionis morbi. Galen. *l.* 1. *de Criſ.* *c.* 4. Foreſt. *l.* 3. *Obſ.* 26. *Schol.* Ita &

Men-

Menſtrua poſtpoſita Gr. ὑστερητικὰ vocat P. M. de Calderia, eo, quod repetant per tardiora intervalla, quam ſtatui naturali hujus individui conveniat, & opponit *Anticipatis*, ſive Anteverten- tibus, *Tom. IV. Op. p.* 208. *ſeqq.* vide *Anticipans.*

Potabilis, πότιμος, ποτὸς, πότιμος, dicitur de omni eo, quod per os hauriri debet. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.* vel, quod poculis porrigitur, liquidum, Libav. *S. A. Ch. lib.* 2. *c.* 1. *ſeqq.* ubi Magiſteria *potabilium* deſcribuntur. *Potabilia* ad generationem Tartari facere, aliquoties ſcripſit Paracelſ. in ſcriptis ſuis præſertim *in Paramiro*, & *Paragrano*. Loca quærantur in Indice. De *Auri potabilis* variis deſcriptionibus vide Schroder. *lib.* 3. *cap.* 8. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Sunt, qui etiam plane negant. Nos litem non facimus noſtram. Mars *potabilis* triplici proceſſus juxta Carol. de Maets proponitur a Morley *in Collect. Chym. Leid. c.* 256. Ferri potabilis Willif. deſcriptio legatur in Iunken. *Lex. Ch. Ph. P. I. p.* 116.

Potaſch, etſi vernaculum, uſurpatur tamen a Latinis autoribus, ſignificat vero ſal lixivium per calcinationem extractum, vel ſal volatile habens affinitatem cum priori. G. Thomſon. *in explicatione terminorum Artis præmiſſa Acui Magneticæ.*

Potentia, *Poteſtas*, δύναμις: Vide *Dynamis*.

Poterium, ποτήριον, nomen *Malagmatis* gemini abſorbentis humores hydropicorum, apud Galen. *lib.* 9. *de C. M. S. L. cap.* 3. *mox in prin.*

Potimos, πότιμος, vide *Potabilis*.

Potio, πόσις, πόμα, *Potus*. Vide *Poma*.

Potos, ποτὸς, adjective, idem, quod πότιμος, *Potabilis*, de quo p. a. Subſtantive vero apud Hipp. *compotationem* & *convivium l.* 1. *Epid. ſ.* 3. *t.* 19. & *l.* 5. *XXX.* 20.

Pouſt dicitur Indis opii ſpecies vilior ex foliis & ſtolonibus papaveris excocta, docente Bontio *in cap.* 4. Garciæ ab Orto, allegante D. D. Heigelio Medico ordinario Ratisbonenſi *in Diſſert. ſua Inaugur. de Opio c.* 1.

Practica, πρακτικὴ, dicitur vel *Artis Medicæ exercitium*, vel autorum ſcripta, quæ continent deſcriptionem & modi & materiæ faciendi Medicinam, qua pro conſervanda, qua pro recuperanda ſanitate. Opponitur *Theoreticæ* Medicinæ, qua tradit præcepta Artis & fundamenta, prius addiſcenda, antequam ad artis exercitium quis ſeſe accingere cupit. *Practicus* quoque dicitur Nedicus, qua curans, qua conſervans ſanitatem. *Theoreticus* vero proprie eſt Profeſſor, qui docet præcepta. Præſupponit igitur *Practica* ſtudium Theoreticum: nec bonus dici poterit *Practicus*, niſi prius fuerit bonus Theoreticus. Dogm. Med. Gen. *in prælimin. dogm.* 8. *p.* 9. 10. Dicitur ſæpe & *Praxis Medica*. Utrumqpe vocabulum applicarunt & Spagyrici labori lapidis Philoſophici; uti videre eſt *in Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 2. & *alibi*.

Præbium, idem, quod Doſis, ſive quantitas medicamenti, quæ una vice offertur. Ita ſumitur a D. D. Wedelio *Opiolog. l.* 1. *ſect.* 2. *c.* 9. *p.* 75. quamvis legiſſe me quoque alibi meminerim, uſurpatum fuiſſe hoc nomen pro vehiculo alterius medicamenti.

Præcautrix, προφυλακτικὴ, vide *Præſervatio*.

Præcedens, προηγουμένη, idem quod *Antecedens*. Vide *Cauſa Proegumene*.

Præceptum, παραγγελία: Vide *Parangelia*.

Præcipitantia dicuntur Medicamenta ſanguinis fervorem & motum inordinatum ſedantia, acidum corrigendo, & abſorbendo; Pertinent inter diaphoretica, de quibus ſupra ſuo loco dictum fuit. Os ſæpiæ *Præcipitans magnum* a nonnullis vocatum fuit. Lang. vero Pulverem compoſitum hoc Epitheto exornavit.

Præcipitatio, dicitur operatio Chymica, ad σύγκρισιν, vel coagulationem perinens; per quam ſoluta corpora in præceps aguntur & demittuntur. Sumitur vel generaliter, pro quavis ſolutorum ex menſtruis ſuis repercuſſione: eaque eſt cum *ſpontanea*, quando impregnatum menſtruum, nullo addito alio motore, demittit calcem, v. g. ſpiritus Vitrioli Philoſophicus, vel Phlegma Vitrioli vulgare ſolvens corallia, margaritas, oculos cancrorum; tum *violenta*, cum affundendo alium liquorem, ſolutum petit fundum. Vel ſpeciali- ter pro *præcipitatione Mercurii*, qua per aquas fixatorias & gradatorias liquabilitas Mercurii ſiſtitur, & ex menſtruo ſuo præcipitatur; unde & κατ' ἐξοχὴν *Præcipitatus*, vel *Præcipitatum* dicitur, quamvis pulvis ille ruber Mercurialis, qui vulgo *Præcipitati* nomine venit, nihil minus ſit, quam *Præcipitatum*: cum fiat evaporatione potius menſtrui ſolventis ad ſiccitatem. Plura vide apud Libav. *l.* 4. *S. A. Chym. fere per totum. Alchym. Pharmac. cap.* 36. Rolfink. *Chym. l.* 2. *c.* 4. Fr. Hoffm. *in Clav. ad Schrod. p.* 93. 94. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Aliquando etiam Pathologice *Præcipitatio* accipitur pro *Procidentia*. Ita *Præcipitatio Matricis* legitur apud Valeſc. *de Tarant. libr.* 6. *c.* 11. *Philion. Pharmacop. pag. m.* 668.

Præciſio, περιαίρεσις, rectius *circumciſio*, eſt operatio chirurgica, quæ adhibetur in alis, inguinibus, natibus, & ano. Gal. *Introduct. c.* 18.

Præ-

Præcocia, πραικόκια, in ſpecie dicuntur fructus quidam, ſive ſpecies *malorum Armeniacorum*; ita dicta a maturitate, qua Perſica & Armeniaca alia antecellunt, ut & bonitate; de quibus Gal. *l. 2. de al. fac. c.* 20. Jul. Alex. *l.* 10. *Sal. c.* 6.

Præcognitio, πρόγνωσις, idem, quod *Prænotio*; dicitur pars Semiologiæ, qua conſtat Medico de futuro eventu, in utroque ſtatu ſanitatis & morbi; quamvis communiter ſaltem de prænotione futuri eventus ægrorum acceperint Doctores. Fit vero per certa ſigna *prognoſtica*, προγνωςικὰ dicta, quæ in homine futuras res denunciant, qua ſecundum, qua præter naturam; nec ſunt alia realiter a *diagnoſticis*, ſed ſaltem modo conſiderandi diſtinguuntur. Plura vide apud Inſtitutioniſtas, inprimis vero in noſtris Dogmat. Med. Gen. *Part. III. c.* 1. *c.* 5. *&* 6. Paracelſ. etiam barbare vocat *Prognoſticationem*. Differt a *Prædictione*, πρόῤῥησις dicta, quando verbis vel ſcriptura indicatur id, quod ſcimus de futuro eventu; quæ non ſemper eſt adeo neceſſaria, uti *prænotio*. Lind. *Ex. XV.* §. 149.

Præcordia, φρένες. Vide *Phrenes*. Galen. *l.* 6. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 9. A Celſo tamen latius accipi videtur, pro *Hypochondriis*, aut pro eo; quod utrique hypochondrio interjacet, Bartholin. *l.* 1. *Anat. in proœm.* & Lind. *Ex.* 9. §. 35.

Præcurſores. Paracelſo dicuntur accidentia & ſigna futuri, vel imminentis morbi, *l.* 2. *de Tartar. tract. c.* 2. *in Annotat.*

Præcuſtodia, προφύλαξις, idem, quod *Præſervatio*.

Prædebilitati, προαπαυδήσαντες, προεξαδυνατήσαντες. Vide *Proapaudeſantes*.

Prædeſtinatio, terminus Paracelſo frequentiſſimus: & ſignificat idem, quod *Fatum*; de quo ſupra, in FA. videlicet imperſcrutabilem neceſſitatem, & terminum fatalem alicujus rei, Deo ſoli cognitum. *Paramir. Tract.* 3. *c.* 6. *ſeqq.* & alibi paſſim.

Prædicatio, πρόῤῥησις, προδιαγόρευσις, dicitur *prænotio* Medici, verbis vel ſcriptura, patefacta. Vide *Prænotio*. Eſt quandoque neceſſaria ad conciliandam fiduciam ægri. Lind. *Ex. XV.* §. 4. *ſeqq.* Dieter. *n.* 719.

Prædivinatio, προθεσπία, idem, quod *Divinatio*, *Prædictio*. Galen. *lib. de conſt. medic. cap.* 18.

Præfatio, προοίμιον, eſt operis vel ſcripti alicujus præparatorium, quandoque neceſſarium. Galen. *c.* 1. *prognoſt. t.* 1. Lind. *Ex. XV.* §. 10.

Præfocatio, πνίξ, idem, quod *ſuffocatio*: & dicitur de uterina ſuffocatione. Vide *Hyſtericos*.

Præfurnium dicitur pars foci anterior, & exterior, per quam carbones injiciuntur. Legitur apud Chr. Meretti *Not. in Neri Artem vitrar. præf. p.* 272.

Prægnans, κυμὰς, ἐγκύμων, idem, quod *Gravida*, fœtum in utero gerens, vide *Cymas*. *Encymon*, *Cyeſis*. *Gravida*.

Prægnatio, idem, quod *Imprægnatio*: de quo ſupra, in IM. Legitur *in Theatr. Chym. Vol. III. pag.* 163.

Præhumectio, προβρέχω, Hipp. 4. *aph.* 13. Jung. Diet. *n.* 734.

Præincipiens, προκαταρκτικὴ, vide *Cauſa*. *Procatarcticos*.

Præludium, terminus Paracelſicus, denotans vaticinationem influxus, vel virtutis Aſtralis in homines: & meminit *Paramir. lib.* 2. *de orig. morb. cap.* 7. *& lib. de caduco matricis*, §. 4.

Prælum, item, *Prelum*. πιεστὴρ, πιεστήριον, inſtrumentum, quo ſucci exprimuntur, in officinis quoque Pharmaceuticis uſitatum. De *prelo* pro muſto, vide Lind. *Ex. X.* §. 187.

Præmaceratio, i. e. *maceratio præmiſſa*. Legitur apud Rhod. *in Lex. Scrib.* & *n.* 193.

Præmeditatio, προεξευκρινήσις, denotat diligens judicium, & ſingularem prudentiam Medico neceſſariam; non ſolum in recta applicatione remediorum, præſertim generoſorum & evacuantium, quæ uti magnifice prodeſſe, ita & apprime nocere poſſunt; ſed etiam in cognitione, circa morbos, inſtituenda. De qua virtute legatur Dieter. *n.* 722. Lind. *Ex. XII.* §. 59. Verbum προεξευκρινέω legitur apud Hipp. 1. *aphor.* 24.

Prænotio, πρόγνωσις. Vide *Præcognitio*.

Præopinatio, προδόξασις, occurrit hoc vocabulum Græcum & Latinum apud Gal. *comm.* 1. *in Hipp. prognoſt. t.* 4. quamvis ipſe fateatur non eſſe in uſu. Significare vero debet incertam adhuc de morbo ejuſque eventu in animo prædicentis Medici præſenſionem.

Præparans dicitur partim de vaſis, venis & arteriis ad teſtes & epididymides excurrentibus, Spermaticis dictis; de quibus videantur Anatomici, v. g. Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 21. *p.* 202. *ſeqq.* partim de medicamentis. Vide *Paraſceve*.

Præparatio, *Præparatum*, *Præparans*, παρασκευὴ, ὑποπαρασκευὴ. Vide *Paraſceve*.

Præpoſtere, πάρεργον, vide *Parergon*.

Præputium, πόσθη. Vide *Poſthe*.

Præſagium, τὸ προλέγειν, πρόῤῥησις, idem, quod *Prædictio*. Sumitur & pro ipſo ſigno prognoſtico.

gnoſtico. Hinc Ruland. Dorn. & Iohnſ. deſcripſerunt *Præſagium*, quod ſit præcedens aliquod notabile ſignum rei futuræ hiſtoriam, ex quo prophetia ſumitur quandoque.

Præſcientia, πρόγνωσις, idem; quod *Præcognitio*, *Prænotio*.

Præſens, παρὼν, παρεὼν, quid communiter ſignificet, etiam pueri norunt. In Medicina οἱ παρέοντες, *præſentes*, qui ægris adſunt, iiſque adminiſtrant, ex Hipp. 1. *aph.* 1. Junge Dieter. *n.* 655. Deinde τὰ παρόντα dicuntur ſtatus homini *præſens*, ſive ſecundum, ſive præter naturam; cujus cognitio Medico neceſſaria, antequam de futuro eventu velit præno ſcere. Gal. *l.* 4. *de præſ. ex pulſ. c.* 11. & *alibi*. *Præſens auxilium* vel remedium dicitur, quod efficax eſt, & mox juvat. Et, *præſenti numine curare*, proverbialiter dicitur, derepente, & fere præter ſpem, medelam afferre. Keuchen. ad *Samon. p.* 85.

Præſenſio, πρόνοια, πρόγνωσις, idem, quod *Prænotio* Latinis Hippocrat. Intrepretibus. Gal. *in com.* 1. *ad prognoſt. t.* 1. & *alibi*. Augen. *Tom. III. Epiſtol.* & *Conſ. Medic. l.* 3. *ep.* 9. *m.* 97.

Præſepiolum, φάτνιον, vide *Phatnion*, *Bothrion*.

Præſervatio, προφυλακὴ, dicitur de ea Medici functione, qua prohibetur aliquid, ne fiat, & opponitur *curationi*, τῇ θεραπείᾳ. Galen. 2. *aph.* 22. Hinc προφυλακτικὴ, pars Medicinæ *præſervatoria* vocatur, quæ a morbo *præſervat* *l.* 11. *meth. med. c.* 2. Eſt igitur pars τῆς ὑγιεινῆς: Tuetur enim ſanitatem, & providet, humores lentos incidendo, craſſos attenuando, multos evacuando, calidos refrigerando, frigidos calefaciendo, mordaces contemperando, (ſcil. in latitudine ſanitatis,) ne morbum gignant. Gorr. Stante hoc principio, omnino hallucinati ſunt, & adhuc hallucinantur communiter Doctores, qua veteres, qua recentiores, quando *indicationem præſervatoriam* etiam in Methodum medendi intruſerunt, eamque cauſſæ remotiori oppoſuerunt, Gal. *Art. medic. cap.* 99. Videantur noſtra Dogmata *P. IV. c.* 3. *dogm.* 4. *p.* 484. *ſeqq.* Ita erravit quoque Lind. *Ex. XIII.* §. 342. quando *præſervationem* indicationem morbi fientis, ſeu, quod in idem recidit, cauſæ jam agere incipientis, eſſe dixit. Rectius vero Helmont. ſcribit: *Præſervatio* eſt futuri præcautio, *tr. de Lithiaſ. c.* 7. *n.* 21. *Præſervativa remedia* dicuntur, quæ vitam a ſuis inimicis & corruptionibus defendunt. Dorn. Rul. & Iohnſ. ſcil. prohibendo, ne infeſtent. *Præſervativum ſummum Philoſophicum* dicitur Lapis Philoſophicus: & has habere qualitates debet, non ut ratione odoris, aut ſimilis cujuſdam qualitatis, ſed ratione caloris naturalis confortet & præfervet; quod ſi non fit, res inanis eſt. *Theatr. Ch. Vol. XI. p.* 690.

Præſidium, βοήθημα, idem, quod *Auxilium*, *Remedium*, *Indicatum*. Occurrit paſſim apud autores Latinos veteres & recentiores.

Præſtigia, *Præſtigiatura*, γοητεία, μαγγανεία, eſt Diabolica medendi ratio, quæ omnino abeſſe debet: qualis eſt vetularum, ſagarum; quam & Gal. *l.* 6. *de S. Fac. in princ.* rejecit. Jung. *num.* 693. Non utatur talibus rationalis Medicus, aut Dogmaticus, Galeni exemplum ſecutus, infamiam, atque artis dehoneſtamentum veritus, ideo, quod ratione mixum Medicum omnino dedeceant talia; qui, quæ methodo & recta ratione curare potuerit, non aliunde (præſertim a Diabolo) ad ea auxilium quærat. Jul. Alex. *Not. ad Gal. l.* 9. *de S. Fac. cap. de Butyro*. Pſeudo-Chymici quoque ſunt *præſtigiatores* & impoſtores: qualem Gnibertum fuiſſe, ſcribit Libav. *T. III. Oper. p.* 233.

Præter, παρὰ. vide *Para*.

Præteritus, προγεγονὼς, quid ſignificet, ex Grammatica conſtat. Præteritorum cognitio dicitur Gal. notitia cauſarum, quæ morbos inducunt, *l.* 4. *de præſ. ex pulſ. c.* 11. Enimvero nimis ſtricte accipit; cum & *præterita*, in ſtatu ſecundum naturam, Medico ſint obſervanda, in Methodo ὑγιεινῇ. *Signa præterita* docet pars Semiologiæ ἀναμνηστικὴ, ſive *rememorativa*, ad diagnoſin pertinens.

Prætextus, πρόφασις, dicitur *cauſa evidens procatarctica*, & quidem Hipp. vera, quæ occaſionem præbet, & diſpoſitionem in corpore inducit, ſive inclinationem. Hipp. 2. *aph.* 41. & 3. *aph.* 12. aliquando tamen & cauſam fictam, vel ſimulatam notat. Gal. *c.* 2. *de fract. t.* 62. & 3. *t.* 46. Junge Foeſ. *pag.* 539. Diet. *n.* 736.

Prævideo, idem ſignificat, quod Prænoſco, *Prædico*. In qua ſignificatione ſumſit Cel. Martinengus *tr. de providendis morborum eventibus*.

Pragma, πρᾶγμα, vocabulum, pro varia rerum, de quibus uſurpatur, natura variis gaudet ſignificationibus. Ita omnem *ægri ſtatum*, & quæ in rem ejus peraguntur, denotat, *Prognoſt. ſ.* 1. *t.* 2. Omnes res & negotia, *lib.* 1. *de morb. mul. XXXII.* 13. Significat etiam rem vel negotium, de quo impræſentiarum quæritur, & circa quod verſamur, inſtitutum, 2. *de R. V. I. A. t.* 40. *l. de Steril. XI.* 4. Plura vide apud Foeſ. *Oec. pag.* 525. *ſeq.*

Pramnios, πράμνιος, epitheton *vini nigri* & *auſte-*

auſteri apud Hippoc. l. 2. de morb. mul. LXIX. 1. & LXXVI. 8. adde Foeſ. pag. 526. Lind. Ex. X. §. 100. 106.

Prandium, ἄριστον, vide *Ariſton*. Plura vide apud Jul. Alex. & alios, qui de re cibaria ſcripſerunt.

Praſia, πρασιὰ, ſignificat *areolam in hortis*, torum quadrangularem, vel alterius figuræ, oleribus ferendis dicatam. C. Hoffmann. C. de V. P. n. 677.

Praſinum viride, *flos æris*.

Praſinus, πράσινος, idem, quod *Porraceus*. Vide in PO.

Praſis, Rul. dicitur *Creta viridis*. Idem fortaſſis, quod *Praſſius*.

Praſoides, πρασοειδὴς, vide *Porraceus*.

Praſſius, πράσιος, nomen lapidis, vel gemmæ viridantis, vilioris turbæ, *Smaragdi Domus*, vel palatium dictæ; quia hic in illa, veluti incluſus, reperitur. Vide Chiocc. *Muſ. ſ.* 3. *p.* 217.

Pravus, φαῦλος, idem, quod *Vitioſus*: Vide *Phaulos*, *Poneros*.

Praxis, πρᾶξις, proprie actionem, & quidem Medicam, hoc loco ſignificat. Sumitur vero communiter pro *Practica*, de quo vocab. paulo ſuperius.

Prays, πραῢς, Ion. πρηῢς, *mitis*, remiſſior. Dicitur de morbis minoribus, v. gr. febres πρηέες leguntur apud Hipp. *l.* 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 41. & *l.* 6. *ſ.* 1. *t.* 29. Suntque eæ, quæ non ſtipatæ ſunt vehementibus ſymptomatibus. Adde Foeſ. *pag.* 527. Fere idem ſignificat, quod εὐήθης, *benignus* vel *boni moris*. Comparativus πρηΰτερος, ſive πραΰτερος, legitur 4. *aph.* 17. Dieter. *n.* 717.

Preces, *Precatio*, προσευχὴ, αἴτησις, & hoc vocabulum merito ad Medicinam referimus; ſiquidem & *precibus*, & venerationi aſſiduæ locus eſſe debet apud Medicum, pro obtinenda Divina præſentia & providentia in rebus Medicis, ad gloriam ejus nominis, ad honorem artis ab ipſa creatæ, & ad ſalutem denique, ejus opera utentis, ægri, verbis elegantiſſimis Lind. *Ex. III.* §. 6.

Prehenſio, κατάληψις, Sylvio dicitur pro *Catalepſis*, Dolæus *Encyclopæd. l.* 1. *c.* 7. §. 1. *p.* 95. Vide *Catalepſis*.

Premnon, πρέμνον, proprie *ſtirpem*, *ſtipitem* & truncum ſignificat. Polluci tamen *extremitatem albi in oculo* vocari πρέμνον, vult Gorr. *in def.*

Prenes, πρηνὲς, dicitur Hipp. quod *ad terram reclinat*. Galen. *in Exeg. voc. Hipp.* Gorr. Locus eſt apud Hippocr. 1. *de fract. t.* 3. Vide Foeſ. *p.* 527.

Presbyteros, πρεσβύτερος, comparativus eſt vocab. ſequentis, ſignificans *ſeniorem*. Verum non ſemper de ſenibus ſumitur, ſed ſæpe etiam reſpective applicatur aliis *ætate grandioribus*, quam prius fuerant. Ita fœtus *grandior* dicitur πρεσβύτερος, *aph.* 1. pueri *grandiores*, 3. *aph.* 26. adulti, *d. l. aphor.* 27. Vide Dieter. *n.* 315.

Presbytes, πρεσβύτης, *ſenex*, vel idem, quod γέρων, *ſenex*, vel ſaltem gradu differens; ita ut πρεσβύται dicantur in primo ſenio conſtituti; γέροντες vero in extremo. Legitur apud Hippocr. 2. *aphor.* 39. & 3. *aphor.* 31. Jungatur Foeſ. *Oec. p.* 517. & Dieter. *n.* 316.

Preſis, *Preſma*, πρῆσις, πρῆσμα, Gal. exponit *in Exeg. dict. Hipp.* per ἐμφύσησιν, *inflationem*; & approbat Foeſ. *p.* 3. & 527. Enimvero non video, quomodo cum verbi origine quadret. Deſcendit enim a πρήθω, quod ſignificat *incendo*, *inflammo*; ut ita potius *inflammationem* ſignificare deberet; quæ etiam notatio tribuitur in Lexicis, niſi fortaſſis reſpexerit Galen. ad effectum; quod inflammatio, vel incenſio in cute etiam bullas & veſicas excitet.

Preſmuchum Preſmukis, id eſt, *Ceruſſa*. Rul. & Iohnſ.

Preſſorium, idem quod *Prælum*, *torcular*, pieſtron. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Preſſura, θλῖψις, idem, quod *Compreſſio*; Ita θλῖψις στομάχου, *preſſura* Stomachi, ſive *compreſſio*, legitur apud Gal. *de pulſ. ad tyrones*, a copia moleſta aſſumtorum alimentorum. *Preſſura gentium* dicitur Paracelſo, morbum quoque comprehendere Gallicum, *l.* 3. *Chirurg. magnæ t.* 4. *fin.* *Preſſus* etiam ſæpe ponitur pro impreſſus. Vide Rhod. *in Lexic. Scribon. pag.* 427.

Preſter, πρηστὴρ, æquivocum eſt. Vel enim ſignificat partem oculi exteriorem, quæ, per iram incenſa, tumenſque inflatur, ut autor eſt Pollux, notante Gorræo. Vel eſt nomen ſerpentis venenoſi, cujus deſcriptio habetur apud Aldrov. *l. de Serp.* & *Dracon. c.* 8. Vocatur alias *Dipſas*, quod venenum ejus igneum intolerabilem ſitim excitet.

Pretioſus, τίμιος, ἔντιμος, a *Pretium*, τιμὴ, dicitur de materia Medica, quæ, vel ob raritatem, vel ob efficaciam ſingularem, carior habetur. Ita *Lapides pretioſi* vocantur Gemmæ, ad differentiam *minus pretioſorum*. Utrorumque Catalogum vide apud Schroder. *l.* 3. *c.* 4. *ſeqq.*

Priapiſcos, πριαπίσκος, vocatur *lignum* parvum *in medio ſcamno Hippocratico* infertum, octo fere digitorum, magna ex parte rotundum.

dum. Vocatur & σύλισκ⊗, & σκαλμὸς. Gorr. *in definit.* Πριάπισκοι quoque dicitur *linamentum*, in penis formam redactum, Paſſario reſpondens, vel *Turunda major*, apud Æginet. *l.* 3. *c.* 24. *circa fin.*

Priapiſmus, πριαπισμὸς, Lat. *Tentigo*, eſt auctio pudendi virilis, ſtabilis, in longitudinem ac orbem tumefacti, citra rei Venereæ appetentiam, Gal. *l.* 9. *de C. M. S. L. c.* 9. a flatuoſo ſpiritu *l.* 14. *Meth. Med. c.* 7. nullo præſente ſtimulo ad libidinem, aut deſiderio coitus; ut quibuſdam accidere conſuevit, ducta denominatione a *Priapo*. Nam hunc, ut cui ſuapte natura hujuſmodi coles eſſet, ita finxerunt, atque pictura deſcripſerunt homines *l.* 6. *de Loc. Aff. cap.* 6. Addit Aetius, dolores inde moveri, quales eſſe in tetano ſolent; quod inflatum diſtentumque pudendum, convulſionis modo, afficiatur. Scribit etiam, qui ſic laborant, cito perire inflatos, & frigidum ſudantes, niſi illico auxilium eis adferatur. Fit hic morbus a flatu vaporoſo, cavernoſum penis nervum diſtendente, &c. Hæc Gorr. & Caſtellus. Quibus libet addere paulo accuratiorem deſcriptionem: *Priapiſmus* eſt convulſio particularis, vel rigiditas convulſiva penis, abſque ſtimulo ad libidinem vel coitum, proveniens a ſpiritibus ſpuriis & flatuoſis, ſpongioſis nervoſi corporis meatus occupantibus & diſtendentibus. Vocatur & σατυρίασις, *Satyriaſis*, vel σατυριασμὸς, a *Satyris*, quibus etiam rigida genitalia tribuuntur: quamvis alii hoc nomen inexplebili coeundi cupiditati, penem excitanti, competere doceant. Habet & hoc vocabulum alias ſignificationes. Vide infra *Satyriaſis*. De *Priapiſmo* Monachorum, in coitu cum moniali defunctorum, vide Dieter. *Iatr. p.* 116.

Priapolithus, πριαπόλιθος, nomen lapidis a Petro Borrello impoſiti, quales reperiuntur juxta urbem Caſtrenſem, ſubalbi, rotundi oblongi, figuram penis & quandoque vulvæ habentes, aliquando etiam, ſed rarius teſticulis inſtructi ſunt & glande, in medio vero eorum percurrit vena cryſtalli puriſſimi; adeo ut totus lapis veluti cepa cuticulis variis conſtructus videatur. Alii ſunt recti, alii etiam cancroſi & eroſi tanquam veneno Venereo obſervantur. Exiſtimat dictus Autor, vim habere forſan ob ſignaturam adverſus morbos genitalium & venereos. *Hiſtor. & Obſ. Medico-Phyſ. cent. III. obſ.* 85.

Priapus, πρίαπ⊗, non modo nomen eſt Deaſtri gentilium, magno mutone præditi; ſed & ipſe *Penis* hoc nomine indigitatur, Rolf. *de part. gen.* P. 1. *c.* 43. Eph. *N. An. III. O.* 20. *Priapi cervini*, in pulverem redacti, meminit Libav. *S. A. Chym. l.* 4. *c.* 28.

Primates dicuntur corpora fallacia, nobis ab aſtris ob oculos poſita; de quibus Paracelſus *in expoſ. prima ſuper Matthæum cap.* 14. fuſius differit. Dicitur alias *Prumalia*. Dorn. *in dict. Paracelſ.* Rul.

Primitiæ vocantur aqua puerperii, quæ ordinarie ante fœtus excluſionem profunditur. Blaſ. *Un. p.* 365. 460.

Primitivum, eſt idem, quod *Procatarcticum*, diciturque de illa cauſa remota προκαταρκτικῆ.

Primogenius, *Primogenitus*, πρωτόγον⊗, ἀρχήγον⊗, dicitur vel de eo, quod origine primum eſt; ita calidum nativum dicitur ἀρχήγονον, Galen. *adv. Lycum. cap.* 7. Ita filius natu primus dicitur *Primogenitus*. Vel idem eſt, quod *ſimilaris*, ὁμοιομερὴς, *l. quod an. mor. ſeq. temp. corp. c.* 3. Vide *Homæomeres*.

Primores Dentes, i. e. anteriores, vocantur *Inciſorii*. Barthol. *libell.* 4. *c.* 13. *p.* 731.

Primus, πρῶτ⊗, quid ſignificet & pueris notum eſſe debet: quamvis diverſas quoque admittat ſignificationes; uti patet ex Gal. *l.* 2. *de H. & Pl. decr. c.* 8. Aliquando *primum* idem, quod ſimplex *l.* 3. *meth. med. c.* 10. Vel *Similare de diff. morb. c.* 3. *Prima materia* Helmontio eſt Aqua, *tr. Latex humor. negl. n.* 45. De *prima materia* Lapidis Philoſophici vide Carmen vernaculum, additum ſcripto Fr. Baſilii Valentini de Lapide Philoſophorum: ubi vocat *Duplicem Mercurium*. *Primum* movens in naturalibus eſt Spiritus mundi vegetativus, *Th. Chym. Vol.* 12. *p.* 105. *Primæ* quid ſint, vide *Via*.

Princeps, ἀρχὸς, dicitur *inteſtinum rectum*, vide *Archos*. Gal. *de vulv. diſſect. c.* 1. *Principes* quoque dies vocantur perfecte Critici. Blancard. in Lex.

Principium, ἀρχὴ, idem, quod *Initium*. Vide ſupra IN. In Medicina magna diſceptatio occurrit circa *principium* morbi, de quo non inter ſe conveniunt; verum recte diſtinctionem tradidit Dieter. docens, *Principium morbi* eſſe duplex: Aliud *indiviſibile*, & momentaneum, ſineque ulla latitudine, eſtque punctum temporis, in quo cepit ægrotare homo. Alterum *cum latitudine*, quodque aliquot horarum, quandoque & dierum ſpatio pro morbi conditione, brevioris vel longioris, determinatur. *Iatr. n.* 109. 110. *Primum* rariſſime notari poteſt a Medicis: & optandum eſſet, ut de ſecundo ſaltem poſſent eſſe certiores. Nobis placuit, hanc dare deſcriptionem: *Principium morbi* eſt, quando morbus animadvertitur, per ali-

aliqui ſymptomata. *Dogm. Med. Gen. P. II. c. 6. d. 10. p. 160.* De *principiis corporum naturalium* hodieque inter Phyſicos & Chymicos magnus quoque adhuc eſt diſſenſus. In genere deſcribuntur; e quibus primis res in quolibet miſtorum genere eſt facta, quæ quia inſunt, & jam certam naturam ſibi ſubſtratam habent, in qua vigeant, & cum qua educi poſſunt. Alia ſunt ſimpliciter prima: alia in quovis genere prima, & illis analoga. Rul. & Iohnſ. *in Lexic.* Verum Schroder. paulo diſtinctius *principia* tractavit, diſtinguens inter *Principia conſtituentia*, quæ ipſam rem conſtituunt: quorum duo eſſe dicit: *Spiritum & corpus*: illud formale; hoc materiale: quibus addidit tertium, *Ignem*: & inter *Principia cognitionis*, quæ etiam duo habentur apud Hermeticos, *Lumen Naturæ & Gratiæ l. 1. cap. 5.* Adde Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Chymicorum alii tria numerant, *Salem*, *Sulphur*, & *Mercurium*: alii plura, *Spiritum & Terram* addentes. Videantur *Theatr. Chymici Volumina*, & quæratur hoc vocab. *in Indice*: ut & Libavii *Opera*. Nobis enim nec licet, nec libet eſſe prolixioribus. *Principia* quoque corporum, olim inſtrumentalia vocata, fuiſſe *Cerebrum*, *Cor*, *Hepar*, ſcripſit Jul. Alex. *not. ad Gal. l. 6. meth. med. c. 2.* vide *Initium*.

Prion, πρίων, vide *Serra*.

Prionodes, πριονώδης, *ſerratus*. Lind. *Ex. XI.* §. 67. item πριονοειδὴς, *ſerræ formam habens*, qualis dicitur oſſium commiſſura quædam apud Fallop. *in Obſ. Anatom. Tom. I. Oper. pag. 361.*

Priſcus, παλαιὸς, idem, quod *Vetus*, antiquus: vide *Palæos*.

Priſis, πρίσις, proprie *ſerrationem*, ſive ſectionem ſerra factam ſignificat, a πρίω, *ſerra ſeco.* Improprie vero ſtridor dentium dicitur Hip. πρίσις & πρίειν, 1. *Prognoſt. t. 21.* Gal. *in comm. ad h. l.* Alias πρίσις quoque vocatur *terebratio*, vel perforatio, terebra aut trepano facta, *de vuln. c. IX. 5. 6.* ut & terebra vocatur πρίων, *d. l. XXIIX. 9.* quæ alias τρίπανον eidem quoque appellatur, *d. l. XXV. 4.* Vide Foeſ. *p.* 527.

Priſma, πρίσμα, vide *Scobs*.

Privatus, ἴδιος, dicitur Phyſiologice de *partibus*, quarum functio immediate & primo cedit in commodum partium publicarum. *Dogm. M. Gen.* P. *tr. c. 2. d. 9. p. 29.* Patholog. de Morbis, qui dicuntur σποράδες, σποραδικοὶ. Vide *Sporades*.

Proacmazo, προακμάζω, ſignificat exiſto in ætate ante vigorem, & denotat *adoleſcentiam*, vel *juventutem*, legiturque apud Hipp. *Coac. t. 635.* Vide Foeſ. *Oet. p. 527.*

Proæreſis, προαίρεσις, eſt terminus proprie Philoſophicus; cujus ſignificatio ex Ethicis petenda. Ab Hippoc. tribuitur Lachrymis *voluntariis*, ſive quæ ſcientibus nobis, & volentibus profluunt, 4. *aph.* 52. quibus opponuntur lachrymæ *involuntariæ*, ἀπροαιρέτως vel μὴ κατὰ προαίρεσιν fluentes, non ex dolore, aut ob mæſtitiam, ſed ratione morbi acuti. Vide Dieter. *n.* 718.

Proagogeia, *Proagogos* προαγωγεία, προαγωγὸς, illud ſignificat omnem illegitimam, amoribuſque licitis non conciliatam productionem maris ad fœminam, vel fœminæ ad marem: uno verbo, *Lenocinium*: hoc ipſum productorem, vel *Lenonem*. Linden. *Ex.* IX. §. 22.

Proagoreuſis, προαγόρευσις, vel προδιαγόρευσις, *Prædictionem* ſignificat, 2. *aph.* 19. & προαγορεύων *prædicens*: 1. *Prognoſt. t. 4.* Junge Diet. *n.* 719. idem, quod πρόῤῥησις.

Proapaudeſantes, προαπαυδήσαντες, iidem ſunt, qui προεξαδυνατήσαντες, h. e. *prædebilitati*, quorum vires a priori morbo ſunt nimis fractæ. Illud legitur 1. *Prorrhet. ſ. 1. t. 8.* & προεξαδυνατήσαντες, *Coac. t.* 100. Jung. Erot. *Onom. p. 86. f. & 87. a. b.*

Proauxes. προαυξὴς, *provectior*, *adultior*, & qui paulo amplius increvit. De pueris legitur apud Hippocr. *de artic. t.* 4. adde Galen. *in comm. ad h. l.* Foeſ. *d. l.* Et προαύξησις dicitur *corporis auctæ moles l. 2. Epid. ſ. I. 67.* Lat. dicitur præproperum incrementum corporis.

Probatio, βάσανος, βασανισμὸς, vide *Baſaniſmos*.

Probaton, πρόβατον, idem, quod οἶς, id eſt, *Ovis*, vide *Ois*.

Problema, πρόβλημα, æquivocum eſt: Proprie ſignificat objectaculum, vel *obicem*: quo aliquid retinetur, aut quod obtenditur. In qua ſignificatione legitur apud Hipp. *l. de nat. mul. LXII. 4. & l. 1. de morb. mul. XXXVI.* 3. Jung. Foeſ. *p.* 528. Improprie notat *quæſtionem dubiam*, ſive quæ in utramque partem ventilari poteſt. Horum tria genera Ariſtotelem ſtatuiſſe, quorum alia ſolutionem, alia ſupplicium, alia ſenſum poſtularunt, teſtatur Gal. *l. 8. de V.* P. *cap. 3. in princ.* Problematicum *Ens* vocatur *Ratio*, ab Helmont. *tr. Venatio Scientiar. n.* 27.

Probole, προβολή, dicitur *prominentia* quædam, vel eminentia alicujus partis, Hipp. 1. *de artic. t. 27. & l. de vuln. c. I. 2.* adde Foeſ. *d. l.*

Proboſcis, προβοσκὶς, προνομαία, dicitur pars oblonga, flexilis, in Elephante eo loco, ubi

eſt

eſt naſus, & utitur ea loco manus. Gal. *l.* 17. *de V. P. c.* 2. Junge C. Hoffm. *in not. ad b. l. n.* 1126. vide *Elephas*.

Probulevomenos, προβουλευόμενος, non ſolum dicitur *prænoſcens*; ſed etiam, qui præmeditate deliberat prius, aut perpendit. Hipp. 1. *Prog. t.* 4.

Procatarcticos, προκαταρκτικὸς, terminus receptiſſimus in Medicina, etiam Latina, & dicitur de Cauſſis. Verum interdum confundi cum προηγουμένῃ, patet ex Foeſio, & aliis. Latine dici poſſet *Præincipiens*. Proprie dicitur de *Cauſſis externis* & remotis, qua ſanitatis, qua morborum; & comprehendit non ſolum res non naturales, verum etiam omnia alia vel contingentia, vel etiam violenta, & fortuita, quæ anſam dare poſſunt ad ſanitatis, vel morbi generationem. Dicuntur & προκατάρχοντα, αἴτια, aliis προφάσεις, *occaſiones* vocantur. Vide *Dogm. noſtra* P. I. *c.* 6. *p.* 71. *ſeq.* & P. II. *c.* 8. *p.* 213. *ſeqq.*

Procella, *Procelloſus*: λαῖλαψ. Vide *Lælaps*.

Procephalos, προκέφαλος, idem, quod μακροκέφαλος, Lat. *Capito*. Lind. *Ex. XI.* §. 38. vide *Capito*, *Macrocephalos*.

Proceritas, μακρότης, *Procerus*, μακρὸς, proprie dicitur de ſtatura hominis, quoad longitudinem, & quidem majorem.

Proceſſus eſt æquivocum apud Latinos. In Anatomicis notat *prominentiam*, *oſſis continuam* & ita partem illius oſſis, in quo protuberat, Gr. dicitur ἀπόφυσις. Vide *Apophyſis*. In Chymicis vero ſignificat *laborem* aliquem, vel *operationem Chymicam* integram, & e multis operationibus conſtantem. Ita *proceſſus* ad Lapidem Philoſophicum Paracelſi. *Th. Ch. Vol. I. p.* 232. *ſeqq.*

Procheilon, πρόχειλον, vide *Prolabia*.

Procheimaſis, προχείμασις, Plinio dicitur *præcedens tempeſtatum ſignificatio t.* 18. *H. N. cap.* 25. *in princ.*

Procheiron, πρόχειρον; q. d. ad *manum promptum*. Epitheton ſpiritus, vel ſpirationis, idem ſignificans, quod μετέωρον, h. e ſpirationem *expeditam*, *elatam*, ſublimem: & legitur apud Hipp. 1. *Prorrh. ſ.* 1. *t.* 24. & *Coac. t.* 252. Vocatur & Spiritus πρὸς χεῖρα, id eſt, *ad manum*, *l.* 7. *Epid. XII.* 15. Jung. Foeſ. *p.* 510. Gorr.

Prochoreſis, προχώρησις, *progreſſum* ad aliquid ſignificat, v. g. πρὸς, ἄφοδον, ad alvi ſeceſſum. Hippocr. 2. *de fract. t.* 64. a verbo προχωρέω, *progredior*, item commodus ſum, *accommodatus*. quod legitur *d. l. t.* 62. Foeſ. *p.* 540.

Prochyma, πρόχυμα, vocatur *muſtum*; quod ſponte, antequam uvæ calcentur, exſtillat. Dicitur & πρότροπος οἶνος, ἢ πρόδρομος, *Protropum*, aut *Prodromum*, ſcil. vinum. Linden. *Ex. X.* §. 176. 177.

Procidentia, πρόπτωσις, nomen eſt generale Pathologicum, denotans morborum in ſitu vitiato, quando pars quædam prolabitur extra ſuum locum genuinum. Ita *Procidentia ocul.* πρόπτωσις vocatur, quando a cauſa quadam violenta, ictu, ſtrangulatione, &c. bulbus oculi ſede ſua dimovetur. Gal. *in def. Procidentia ani*, quando inteſtinum rectum extra ſedem prominet, cum inſigni dolore, proveniens a ſphincteris reſolutione, vel relaxatione, per cauſas vel internas, vel externas inducta. Vide Foreſt. *l.* 23. *Obſ.* 1. & 2. Aquapend. *in Oper. Chirurg. Procidentia uteri* eſt ejuſdem extra locum ſuum deſcenſus & prominentia, etiam a ligamentorum ſoluta unitate, aut paralyſi oborta, Ion. *Syntagm. libr.* 5. *Noſocom. t.* 11. *c.* 2. *art.* 7. *p. m.* 1040. Barth. *l.* 1. *An. c.* 28.

Procleſis, πρόκλησις, dicitur Lat. *provocatio*, aut invitatio, ſenſuum ad externa revocatio. Legitur apud Hipp. *l. de Humid. Uſ. IX.* 7. quamvis Linden. πρόσκλησις legerit. Verum non eſt quoad ſignificationem magna inter utrumque vocabulum diverſitas. Πρόσκλησιν proprie *advocationem* ſignificat: & legitur etiam *l. de dec. orn. XII.* 10. adde Foeſ. *p.* 530.

Procœlos, πρόκοιλος, idem, quod προγάστωρ, *ventroſus*, cui venter tumidus prominet & extat altius. Linden. *Ex. XI.* §. 139. Vocantur a Galen. προγάστορες etiam μεγαλόκοιλοι, *l.* 1. *de Al. fac. c.* 1.

Procondylos, προκόνδυλος, dicitur *primus ſingulorum digitorum articulus*: quemadmodum medius κόνδυλος, & ultimus μετακόνδυλος appellatur, Caſtel. Gor. Lind. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 15. §. 91.

Proconia, προκώνια, vocabulum ancipitis ſignificationis. Apud Hipp. jungitur cum τὰ ἄλφιτα, & notat *farinas recentes*, tenues, ſive polentas: quas tamen Gal. ſpecialiter de hordeacea, exponit, *in Exeg.* præter neceſſitatem; cum & de tritico uſurpaverit recenti Hippoc. *l. de nat. mul. LIV.* 3. Varinus per προκώνια intelligit *triticum mel'e inunctum*. Aliis eſt *hordeum confractum* & contuſum cum aromatibus, vide Foeſ. *d. l.* & 531.

Procreatio, idem, quod *Generatio prolis*, γένεσις, παιδοποιΐα, uti paſſim ex Autoribus conſtat. Ita & *procreatio metallorum* ex ſulphure & mercurio legitur, *Th. Chym. Vol. IV. p.* 825.

Proctos, πρωκτὸς idem, quod ἀρχὸς, Latin. *anus*, *podex*, pars ea, per quam ventris excre-

crementa exonerantur. Gorr. vide *Anus*.

Proculus dicitur infans, qui patre peregre abſente editus eſt. Roder. a Caſtro *l.* 4. *de nat. mul. c.* 2. *p. m.* 178.

Prodeſſe, ὠφελέειν, vide *Opheleo*.

Prodigium, τέρας, idem, quod *Portentum*, rem miraculoſam, vel admiratione dignam ſignificat. Paracelſ. *morbum Gallicum* inter alia nomina quoque appellavit *Prodigium ſceleris*, ob graviſſima & ſæpe prodigioſa ſymptomata, *lib.* 3. *Chir. magn. c.* 1. Utinam hoc probe attenderent laſciviæ dediti porci, hircique, humanam tantum naturam non exuentes!

Prodoxoſis, προδόξωσις, vide *Prœopinatio*.

Prodromus, πρόδρομος, in genere Lat. dicitur *Præcurrens*. Specialiter tribuitur vino, vel muſto. Vide *Prochyma*, *Prodromi*, πρόδρομοι, quoque vocantur venti, qui ab initio Canicularium, ſive Syrii exortus, ſpirantes ex ſeptentrionali plaga æſtum ſolis attemperant; quemadmodum *Eteſiæ* ad finem illorum dierum, Gal. *c.* 3. *de hum. t.* 13. *&c.* 3. *in* 3. *Epid. t.* 6. *Prodromus* etiam Pathologice dicitur affectus quidam p. n. alium morbum ſuperventurum indicans: Ita v. g. Vertigo aliquando *Prodromus* dicitur Apoplexiæ.

Productio apud Latinos ambiguæ eſt ſignificationis. Vel enim fere idem eſt, quod *procreatio*, *generatio*, alicujus rei, ſive ille actus, quo res aliqua fit, Gr. φύσις, ἔκφυσις. Dividitur hæc *productio* in nativam, & artificialem. Ad nativam pertinent *creatio*, *generatio*, *nutritio*, cum aliis hic concurrentibus actibus. *Productio artificialis* pertinet ad Pharmaceuticam. Vide Schroder. *lib.* 1. *cap.* 4. *ſeq.* Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Ad hanc primam ſignificationem etiam referri debet *morbi productio*, id eſt *generatio*. *Productum morboſum materiale* requirit remedium. Helmont. *tr. Aditus præcluſ. n.* 2. *Productio* porro idem, quod *Prolongatio*, Gr. μάκρωσις, Ita *Productæ hæmorrhoides*, i.e. prominentes, Scrib. *num.* 230. Rhod. *in Lexic. Scrib. Productio* & *Productor* idem, quod *Lenocinium*, & *Leno*. Vide *Proagogeia*. *Productio Caballiſtica* eſt fictitia, improba, magica, ac diabolica. Libav. *Com. IV. p.* 164.

Proecnitroo, προεκνιτρόω, ſignificat *prius nitro locum perfrico*. Legitur apud Dioſcorid. *l.* 5. *c.* 1. & in remediis Græcis Moſchionis *libro de morb. mul. additis c. ult.*

Proecregnyma, προεκρήγνυμαι, *præerumpo*, ante tempus erumpo. Uſurpatur vel de anni tempore, v. g. hyeme tempus conſuetum antevertente, apud Hipp. *l.* 1. *Epid. ſ. II. t.* 1. vel de morbis criticis, aut criſin mentientibus

morbi mutationibus repentinis, *l. de Humor. VII.* 16. Vide Foeſ. *p.* 529.

Proegumene, προηγουμένη, epitheton cauſſæ, qua ſanitatis, qua morborum, internæ, ſed latentis. Latine dicitur *Antecedens*. Differt a proxima in particularibus, loco, & modo conſiderandi, in univerſali corporis conſtitutione, ſaltem χύσει, ſive modo conſiderandi: & ut actus primus a ſecundo, juxta Philoſophos. Legantur noſtra Dog. P. *I. c.* 5. *p.* 57. *ſeq.* Charl. *Ex. IV. Pathol.* §. 8.

Proexadynateſantes, προεξαδυνατήσαντες, idem, quod προαπαυδήσαντες, *prædebilitati*, vide *Proapaudeſantes*.

Proexeucrineo, προεξευκρινέω, *præmeditor*, prius probe aliquid perpendo, vide *Præmeditatio*.

Profeſſor, ἐξηγητής, διδάσκαλος, in Medicina, vocatur, qui theoremata artis docet, & alios inſtruit, ut aliquando medicinam rite facere queant. Vide *Practica*. Paracelſus olim, nimis petulanter, in illos invectiva uſus immerito. *Tr. de Peſte*, aliquoties. Tropice etiam *Profeſſor publicus* a Tachenio vocatur *Ignis* ob communem in Chymia uſum explicandi virtutem remediorum latitantem.

Proficio proprie eſt paſſivæ ſignificationis, & notat *Juvari*. Recte Linden. *Proficere* eſt ægrorum. *Prodeſſe* Medicorum. *Proficit* ille, quando in via ſalutis, ſive ſanitatis progreditur, ut ſentiat, ſe in dies plus pluſque ejus boni conſequi, ad quod votis omnibus contendit, *Ex. XIII.* §. 382. *ſeqq. &* 543. *ſeqq.* Græce dicitur ὠφελέομαι. Sumitur tamen frequenter etiam active, pro *Confero*, *Profum*, *Juvo*, ὠφελέω. Scribon. *n.* 125. *& alibi*. Vide *Lex. Scribon.* Rhodii. Ab activa ſignificatione Latinum *Proficuus*, χρήσιμος, ξύμφορος, πρόσφορος, id eſt, *utilis*, uſum præſtans. Diet. *n.* 590.

Profluvium accipitur late & ſtricte, cum & ſine additione materiæ effluentis. Generaliter reſpondet Gr. ῥύσις, ῥοῦς, vel ῥόος, ῥοή. Vide *Fluor*. *Ecroe*. Stricte dicitur de *fluxu alvi*, Græc. διάῤῥοια: Vide *Diarrhœa*. Sanguinis, Vide *Hæmorrhagia*. Seminis, Vide *Gonorrhea*: Muliebris, Vide *Fluor*. *Gonorrhœa*.

Profundus dicitur *Carpi Muſculus*, qui alias *Perforans* vocatur, quia adhuc ſub perforato deliteſcit, de quibus vocabulis vide ſupra ſuo loco.

Progaſtor, προγάστωρ, vide *Procalos*.

Progerminus Abſceſſus vocatur a M. A. Severino ille, quia lenta, corrupta, aut ſi mavis ſemiputri pituita collecta gignitur, quaſi dicas ex terra humoris luxurie germinans tuber. Plura de his propoſuit *in l. de noviſſ. obſ. abſceſſ. c.* 1.

Pro-

Progloſſis, προγλωσσις, dicitur Anatomicis *pars linguæ anterior acuta*. Horr. Linden. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 13. §. 73.

Prognoſis, *Prognoſticus*, πρόγνωσις, vide *Præcognitio*.

Progreſſio, προχώρησις, vide *Prochoreſis*.

Progreſſivus, eſt epitheton hodieque non infrequens humoribus vitalibus præſertim applicatum ad eorum motum localem declarandum, quemadmodum e D. D. Stahlii ſcriptis hoc ſatis elucefcit.

Prohibens, idem, quod *Contraindicans*, ſive quod diſſentit ab altero indicante & ei repugnat, Mich. Gavaſſerius *de Indic. curat. cap.* 11. *pag.* 71.

Projectio terminus eſt Chymicus, vel Spagyricus, diciturque hoc nomine facta, per Medicinam, ſuper re mutanda projectam, cum repentino ingreſſu, ex mutatione exaltatio. Convenit cum fermentatione, quod rem intus in ſubſtantia mutet. Differt autem, quod non fiat cum digeſtione lenta; qua paulatim miſtilia alterantur; & craſin accipiunt; ſed violenta & repentina penetratione facta quaſi in momento ingreſſionis transfiguret. Vocatur vero illa medicina mutans, non fermentum; ſed *Tinctura*, item *Elixir*. Ruland. & Iohnſ. Add. Libav. *Alchym. Pharmac. c.* 33. Imprimis vero extollitur *Projectionis* uſus in labore lapidis Philoſophici: de quo vide *in Theatr. Chymici. Voluminibus* aliquot, & loca quære *in Indice*.

Proiſtamæ, προϊστάμαι, *præſum*. Vide *Proſtaſis*.

Prolabia, πρόχειλα, προχειλίδια, dicuntur partes labiorum extremæ eminentes. Lind. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 13. §. 45. Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 11.

Prolaccion, προλάκκιον, dicitur proprie, de vaſis illis in vindemiis, in quibus fit vinum πρότροπον, ſive muſtum ſpontaneum citra calcationem profluens. Applicavit vero Ariſtoteles tribus ventris majoris in brutis ruminantibus appendicibus, videlicet Reticulo, Omaſo & Abomaſo, *l.* 3. *de Part. An. c.* 14. notante C. Hoffm. *l.* 2. *Inſt. Med. c.* 3. §. 2.

Prolapſio, ἐκπτωσις, ὀλίσθημα, vide *Ecptoſis*. *Oliſthema*.

Prolectatio, dicitur extractio per extenuationem partium ſubtilium, ita, ut rarefacta, inclinatione ſuæ naturæ, a craſſioribus in diverſum ferantur, ibique conſiſtant. Itaque etiam ejuſmodi res, e quibus aliquid *prolectamus*, attenuatoriæ vocantur, ſeu rarefactiles, & antequam conſiſtat *prolectatum*, vel igneum, vel aereum, vel aqueum ſufficitur, ut ita, mediante horum elementorum forma, fiat *prolectatio*, & abſiſtat a terreis fixis, vi levitatis ſuæ, vel fluxus, Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Prolepticos, προληπτικός, vide *Anticipans*.

Proluvies, περίπλυσις, vide *Periplyſis*. Alias *Proluvium* ponitur pro *profluvio*. Keuchen. *ad Sammonic. p.* 25.

Promalacterion, προμαλακτήριον, prima vocatur domus, vel pars balnei, in qua corpora præmolliri ſolebant; teſte Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Chalcanthos*. Jung. Jul. Alexandr. *not. ad Gal. l.* 10. *meth. med. c.* 10. Lang. *l.* 1. *ep.* 50.

Promanus, ἀντίχειρ, idem, quod *Pollex*. Vide *Antiobeir*.

Promeces, προμήκης, Latine *Oblongus*, non Prælongus; notante C. Hoffm. *in not. ad Gal. LL. de V. P. n.* 89. 934. 1177. 1181. In ſpecie dicitur de Inſtrumentis Chirurgicis, ſive ſcalpellis, extremitatem acutam & ita *oblongam* habentibus, ad oppoſitionem τῶν φαλακρῶν. Hipp. *de artic. t.* 43. Gorr.

Prometheomæ, προμηθέομαι, idem, quod προβλέπω, ſignificat apud Hipp. *Provideo*, prius *proſpicio*, & propendo. Uſurpatum aliquoties ab Hipp. 2. *de fract. t.* 71. 4. *de art. t.* 62. 63. *ſ.* 3. *t.* 49. *ſ.* 4. *t.* 36. *l.* 1. *de morb. mul. XCIV.* 8. & adjectivum προμηθὴς, *proviſum*, 1. *de R. V. I. A. t.* 24. Jung. Foeſ. *p.* 531.

Prometopis, *Prometopidion*, προμετωπὶς, προμετωπίδιον, dicitur cutis, quæ fronti prætenditur, in qua *rugæ* ῥυτίδες notantur. Gorr.

Promtitudo, ἀπορία, vide *Euporia*.

Promyllæno, προμυλλαίνω, ſignificat *productis labris os contraho*: apud Hippocr. *l. de vet. med. XXXIX.* 25. quamvis προσυλλαίνει ibid. legatur: rectius tamen Foeſ. e M. S. correxit, *Oec. p.* 531.

Promyſſo, προμύσσω, ſignificat *pecuniam extorqueo*, præmungo. Hipp. *l. Præcept. IV.* 16. Lind. reddidit per *Præconturbo*. Verum μύσσω ſignificat *emungere*, mucum e naribus elicere.

Pronatores vocantur Muſculi manus oppoſiti *Supinatoribus*, Barthol. *l.* 4. *An. c.* 8. *p.* 574. Suntque radii Rotundus & Quadratus.

Pronervatio, ἀπονεύρωσις, idem, quod *Tendo*: vide *Aponeuroſis*.

Pronoea, πρόνοια, idem, quod πρόγνωσις, *prænotio*, *præcognitio*, Hipp. & Gal. *in Prænc. Prognoſt.* Significat & providentiam, vide infra.

Pronomaa, προνόμαια, idem, quod *Proboſcis*, de quo p. ſuperius.

Pronuba, προμνήστρια, dicitur fœmina, cujus ars conſiſtit in inſtituenda felici conjunctione maris & fœminæ; Gal. *l.* 5. *aph.* 59.

Pronus, πρηνὴς, dicitur de figura corporis, vel

vel ſitu, quando in ventrem collocatur homo. Cui opponitur *ſupinus* ſitus, ὕπτι@, quando in dorſum reponitur, Gal. *c.* 4. *de artic. t.* 59. vide etiam *Hyptiaſmos*.

Prooriſmos, προορισμὸς, *Prædeſtinatio*, *Præfinitio*. Hipp. *in præcept.* III. 6.

Prooſis, πρόωσις, *Propulſio* & *Prooſtice*, προωστικὴ δύναμις, *propulſatrix* facultas dicitur, in genere eadem, quæ *Expultrix*, ἀποκριτικὴ in ſpecie vero dicitur de virtute uteri, quæ fœtum expellit. Galen. *l.* 3. *de fac. nat. c.* 3. Gorr.

Propagatio, διαδοχὴ, proprie dicitur de conſervatione humani generis per multiplicationem individuorum. Gal. 5. *aph.* 39. Dicitur vero etiam de metallorum multiplicatione apud Libav. *Tom. III. Oper. pag.* 208.

Propendentia idem ſignificat quod *Procidentia*, apud D. Fr. Ruyſchium *in Centur. Obſerv. An. Chirurg. Obſ. VIII.* ubi ſimul raro exemplo demonſtravit, quod non ſolum vagina uteri prolabi & propendere ſoleat, ſed & ipſe uterus totus, quantus nec inverſus propenderit, quemadmodum & accurrate delineatus ibidem conſpicitur.

Propendulus legitur ſpecialiter de Utero nimis demiſſo in abdomine, quod imprimis in fœminis ventroſis obſervatur apud D. Henr. a Deventer *Art. obſtetric. cap. XLVI. p.* 201.

Propeponecos, προπεπονηκὼς, dicitur *ante morbum dolens* pars corporis, a προπονέω, ante doleo; Hipp. 4. *aph.* 33. adde Dieter. *n.* 723.

Propetes, προπετὴς, *prociduus*, proclivis, *propenſus*. Accipitur vel de corpore vel partibus illius labeſcentibus, & ad caſum pronis: v. g. Hipp. *ſ.* 1. *Prognoſt. t.* 15. *Coac. t.* 497. *l.* 4. *de morb. mul.* XCIII. 14. 1. *de art. t.* 4. *ſ.* 3. *t.* 8. 24. *&c.* vel per translationem, de vitæ, linguæ & morum *præcipitantia*, *protervia* & temeritate, *l. de Medico* I. 20. *l.* 4. *Epid.* XXV. 2. Junge Foeſ. *p.* 532.

Prophanes, προφανὴς, dicitur *conſpicuus*, manifeſtus, apertus. Uſurpatur de uteri oſculis *hiantibus*, apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul.* XXXII. 12.

Prophaſis, πρόφασις, *Occaſio* Latine dicitur. Accipitur pro *cauſſa* evidente remota ſive *procatarctica*. Vide *Occaſio*. Lind. vero pro cauſſa antecedente, & corporis ad morbum inclinatione accepiſſe videtur, *Ex. IV.* §. 27.

Prophylace, προφυλακὴ, προφύλαξις, προφυλακτικὴ, *Præſervatoria*, vide *Præſervatio*.

Propnigeion, προπνίγειον, dicitur *præfurnium*, hypocauſto annexum, in quo, igne ſuccenſo, hypocauſtum incaleſcebat. Lang. *l.* 1. *ep.* 51.

Propolis, πρόπολις, dicitur craſſior apum materia, flava, odorata, ſtyracem referens, ceræ finitima, gluten in alveorum foribus repertum. Quidam *ceram ſacram* vocarunt, teſte Scrib. *n.* 82. De hujus virtutibus videatur Galen. *l.* 8. *de S. F.* §. *Propolis*. Dioſcorid. *l.* 2. *c.* 176. Schroder. *lib.* 5. *cl.* 4. *num.* 94.

Propoma, πρόπομα, dicitur *potio ex vino & melle* concinnata; ita dicta, quod ante cibum biberetur. Æginet. *l.* 7. *c.* 15. Mercurial. *l.* 1. *V. L. c.* 7. Poterit tamen commode ad alios potus, & vina medicata, quæ ante cibum ſumuntur, extendi; notante Rhod. *in not. ad Scribon. n.* 135. Gr. quoque dicitur προποτισμὸς, uti patet ex Mercur. *d. l.*

Proportio, ἀναλογία, ἀναλογισμὸς, dicitur reſpectiva quædam convenientia, vel in quantitate, vel in qualitate. Ita *proportio* perſonæ teſtatur de natura & indole hominis, Parac. *Philoſ. ſagac. l.* 1. *De proportione* materiæ & formæ lapidis Philoſophici vide *Th. Chym. Vol. I. pag.* 520. *Proportio* & numeri, aliorumque metallorum, eſt pars Caballæ. *Volum. II. pag.* 67. De *proportione* circa lapidem Philoſophicum, vide etiam apud Libav. *Tom. II. Oper. pag.* 203. *ſeq.*

Propotiſmos, προποτισμὸς, q. d. *Præpotio* proprie ſignificat medicamentum præparans, ante purgationem hauſtum, J. Alex. *in not. ad Galen. l.* 6. *de S. F. c.* 1. Dieter. *n.* 358. Late etiam coincidit cum vocab. πρόπομα: vide p. a.

Propreſſio eſt terminus D. D. Stahlio in ſuis ſcriptis familiaris, qua indicatur motus ſanguinis in venis, v. g. vena portæ impeditioris ob lentorem & coacervati promotio per mechanicam partium ſolidarum irritationem.

Proprietas, ἰδιότης, *Proprius*, ἴδιος, vel dicitur de Facultatibus, viribus & *Temperamento*: Græce dicitur ἰδιοσυγκρασία: vide *Idioſyncraſia*. Vel de Morbis: vide *Idiopatheia*.

Proptoſis, πρόπτωσις, vide *Procidentia*, adde Rhod. *ad Scribon. n.* 21.

Propyuntes, προπυοῦντες, dicuntur *pus præmature colligentes* apud Hipp. *l.* 7. *Epid.* LVIII. 14. ita exponente Foeſ. *in Oec. p.* 532. verum apud Linden. verſio legitur, *Præpotens*.

Prora quid dicatur in navi, ex aliis Lexicis notum eſt. Per metaphoram denotat in capite Occipitis locum, unde & Os illius Os *proræ* & ſutura Lambdoidea, Sutura *proræ* nuncupatur, Veſal. *l.* 1. *de H. C. F. in fin.* Barthol. *Anat. libell.* 4. *cap.* 5. *pag.* 702. *&* 710. Blaſ. *Med. Univ. p.* 104.

Prorreſis, πρόῤῥησις, Lat. *Prædictio*. Προῤῥήματα idem. Vide *Præcognitio*. Hujuſmodi ſententias conſcripſit in duobus libris *Prædictorum*, προῤῥητικῶν.

Proſagoge, προσαγωγή, non eſt ejuſdem ſigniſicationis. Proprie ſignificat *adductionem*, vel admotionem. Unde ἐκ προσαγωγῆς Hipp. notat *paulatim*, ſenſim accedendo, facto progreſſu, additione quadam, aliquid fieri, v. g. 1. *de R. I. A. t.* 20. *ſect.* 2. *t.* 28. 1. *de fract. t.* 48. & *alibi ſæpius*: quæ loca vide apud Foeſ. *p.* 533. Strictius vero ſumſit Hipp. vocab. προσαγωγή etiam *l.* 1. *de diæt.* XXXII. 18. de *exhibitione ciborum* & *l. de Inſomn.* V. 12. Verbum προσάγω etiam eandem habet ſignificationem diverſam. *Exhibeo*, admoveo: & naturaliter *accedo*. 3. *aphor.* 25. Junge Dieter. *n.* 724.

Proſaptoma, προσάπτωμα, vide *Somatomacheo*.

Proſarma, πρόσαρμα, dicitur *alimentum*, cibarium, *quod offertur*, idem, quod προσφορά, πρόσθεσις. Hipp. *aphor.* 15. *l. de Humor.* III. 82. Jung. Foeſ. *pag.* 534. Dieter. *n.* 725.

Proarſis, πρόαρσις, *oblationem* ipſam cibariorum ſignificat, idem quod προσφορά. Legitur apud Hipp. 2. *de S. V. I. A. t.* 16. 18.

Proſarteſis, προσάρτησις, h. e. *Appenſio*, vocatur longiorum membranarum ad vicina loca applicatio, Gal. *in defin.* Unde & προσηρτημένα ſunt *appendices* & retinacula apud Hipp. 3. *de fract. t.* 29.

Proſarthroſis, προσάρθρωσις, *adarticulatio*, idem quod διάρθρωσις. Vide *Diarthroſis Adarticulatio*.

Proſcephalæon, προσκεφάλαιον, dicitur *cervical*, pulvinus, qui capiti aut membro fracto ſupponitur, Hipp. 2. *de fract. t.* 63. *l.* 7. *Epid.* X. 9. *l.* 1. *de morb. mul.* XCIV. 7. ſed p. p. *ibid.* 10. ὑποκεφάλαιον quoque dicitur, *l. de Sterilib.* XXVI. 10. adde Foeſ. *p.* 536.

Proſcheira, πρὸς χεῖρα, *ad manum*. Vel idem eſt, quod πρόχειρον, vide ſupra *Procheiron*: vel ad *contactum* ſignificat, uſitata phraſi Hipp. *l.* 3. *Epid. ægr.* 15. *p. ſt. peſt. l.* 6. *ſ.* 8. *t.* 41. Foeſ. *p.* 537.

Proſcleſis, πρόσκλησις, *Advocatio*; vide *Procleſis*.

Proſclyſma, πρόσκλυσμα, vide *Aſperſio*. Gorræus.

Proſcollema, προσκόλλημα, *Agglutinamentum*. Vide *Agglutinatio*.

Proſcomma, *Proſcope*, πρόσκομμα, προσκοπή. Vide *Offenſa*.

Proſcopton, προσκόπτον, id eſt, *offendens*. Vide *Offenſa*.

Proſcriptio, idem quod *Retardatio*. Ruland. *in Lex.*

Proſcyreſis, προσκύρησις, proprie *appropinquationem* ſignificat. Hipp. vero ſumſit de *autoritate Medica l. Præcept.* IX, 14. Foeſ. *p.* 536.

Proſdechoma, προσδέχομαι, Lat. *admitto*, item *Expecto*. Hipp. 4. *de art. t.* 37. *Mochlic.* XX. 9. & 3. *aphor.* 4. 5. 6. Vide Foeſ. *pag.* 534. Dieter. *n.* 727.

Proſeches, προσεχής, idem quod συνεχής, *continens*, epitheton cauſæ proximæ, quæ ſemper cum morbo præſens eſt. Vide *Continens*, Gorr. a verbo προσέχω, quod ſignificat *adhæreo*, *permaneo*. Hippocr. *l.* 2. *Prorrh.* XVI. 22. & pluribus aliis locis apud Foeſ. *d. l.* citatis.

Proſecon, προσῆκον, idem, quod καθῆκον, officium, item *conveniens*, *idoneum* ſignificat, Hipp. 6. *aphor.* 47. adde Dieter. *n.* 728.

Proſectio, *Proſector*, ἀνατομή, ἀνατομικός. Vide *Anatome*. Barthol *princ. Anatom. p.* 1.

Proſenes, προσηνής, ſignificat, *mite*, benignum, placidum, Hipp. 1. *de R. V. I. A. t.* 18. & in compar. προσηνέστερον, 1. *de fract. t.* 32.

Proſeſtalmenos, προσεσταλμένος. Vide *Proſtelloma*.

Proſgeios, πρόσγειος, idem quod *Littoralis*, accola littoris. Epitheton piſcium, Linden. *Ex. V.* §. 58.

Proſiſcho, προσίσχω, *admoveo*, applico, Hipp. 3. *de artic. t.* 70. Vel eſt idem, quod προσέχω, *permaneo*, duro *l. de int. aff.* LX. 15. Vide Foeſ. *p.* 536.

Proſo, πρόσω idem, quod ἔμπροσθεν, *ante*, *anterius*. Uſitatiſſimum Hipp. *l.* 4. *Epid.* IV. 6. Sæpe etiam pro *ultra* ponitur *d. l.* XXII. 16. & alibi vide Foeſ. *p.* 537.

Proſodos, πρόσοδος, Hippocr. ſtricte ſignificat *congreſſum*, vel concubitum viri cum muliere. *l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 26. Gal. *in comm. ad h. l.*

Proſoema, πρόσοιμα, idem, quod πρόσαρμα, id quod offertur ad aſſumendum, Gorr.

Proſopon, πρόσωπον, vide *Facies*.

Proſopſema, προσόψημα, vocatur quicquid ad panem adhibetur comedendum. Alias & προσφάγιον. Linden. *Exerc.* XVI. §. 159. idem, quod ὄψον.

Proſpectio, πρόνοια, προβλέψις. Vide *Prometheoma*.

Proſpegma, πρόσπηγμα, *concretio* dicitur, v. g. mucoſæ materiæ in ano, procidentiam ejus promovens. Hipp. 2. *Prorrhet.* XXXII. 3.

Proſpectocos, προσπεπτωκώς, epitheton faſciarum adhæreſcentium, & ita membro veluti occurſantium, coactarum & adſtrictarum, Hippocr. *l. de fract. t.* 40.

Proſphagion, προσφάγιον, idem, quod προσόψημα. Vide *Proſopſema*. In ſpecie pulticulam notare, aut potius juſculum, colligere licet ex Moſchion. *de morb. mul. c.* 55.

Proſpheromena, προσφερόμενα, dicuntur eæ res non naturales, *quæ aſſumuntur* intra corpus: Ali-

Alimenta videlicet, & Aer. Gal. *l.* 10. *meth. med. cap.* 7. Sæpe ſtrictius de alimentis tantum uſurpatur, & verbum προσφέρειν, & τὰ προσφερόμενα. Haud raro tamen & generaliter omnia præſidia & auxilia, etiam externa, quæ circa ægrum parantur, nomine veniunt τῶν προσφερομένων, cujuſmodi ſunt ligamenta, medicamenta, & lintea circa vulnus, cataplaſmata, Hipp. *de Medico* III. 9. *ſeqq.* Junge Foeſ. *d. l.* Lind. *Ex.* XIII. §. 291.

Proſphora, προσφορά, *oblationem*, & id, quod offertur, ſignificat. Hoc etiam πρόσφορμα, πρόσοισμα dicitur, & coincidit cum τῷ προσφερομένῳ. Dieter. *n.* 733. Alias πρόσφορος idem, quod πρόφορος, i. e. *utilis*, congruus. Linden. *d. l.* §. 295.

Proſphorema, προσφόρημα, idem, quod προσφερόμενον, *oblatum* vide *Oblata*.

Proſphyſis, πρόσφυσις, vocatur *Annexio*, Connexio. Hipp. 3. *de art.* 3.

Proſpœeo, προσποιέω, *ſimulo*: Vide *Simulatio*.

Proſtaſis, πρόστασις, ſignificat *præſtantiam*, *dominium*, vel abundantiam, v. g. humorum excrementitiorum, Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 5. *t.* 16. & ita deſcendit a προΐστημι, vel προΐσταμαι, quod ſignificat *præeſſe*, dominari, antecellere, *l.* 5. *Epid.* XVIII. 5. quamvis ibi in malam partem accipiatur, de ſpirandi difficultate. Προστατῶν vero etiam *dominari* ſignificat, & dicitur de Medico, dum morbo præeſt, *ſ. Præcept.* X. 8. Πρόστασις vero, quatenus deſcendit e προστείνω, extendo ad aliquid, dicitur de carnis *protenſione*, facta ad os, *l. de Loc. in hom.* XXIII. 5. Jung. Foeſ. *p.* 542. 536.

Proſtatæ, προστάται, vocantur binæ glandulæ, ſitæ ad radicem penis, ſupra ſphincterem ejus, ad utrumque latus: quamvis Columbus *Paraſtatas* dixerit, Fallopius *Glandoſum aſſiſtens*; quarum glandularum hiſtoriam vide apud Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 23. Warthon. *Adenograph. c.* 30. & junge *Exerc.* XII. *Anat.* Pæonis & Pythagoræ.

Proſtelloma, προστέλλομαι, i. e. *gracileſco*, unde προστεταλμένοι *graciles* & ſicciores, dicuntur Hipp. *de ſal. diæt. l.* 6. & 16.

Proſternidion, προστερνίδιον, *pectorale* ſignificat, quemadmodum & προστηθίδιον. Vide *Pectoralis*.

Proſtethis, προστηθίς, dicitur pars carnoſa, quæ in manuum & pedum cavitatibus, & inter digitos, naſcitur. In manu στῆθος χειρός, in pede στῆθος ποδός vocatur. Gorr. Caſtell.

Proſthemenos, προσθεμένος. Vide *Proſtithemi*.

Proſteſis, πρόσθεσις, *Appoſitio*. Vide *Additio*.

Proſtheta, πρόσθετα, in genere, dicuntur omnia *medicamenta Topica*, ſive externa, quæ

apponuntur corpori & partibus ejus. In ſpecie vero apud Hipp. vocantur illa medicamenta, quæ utero vel inſinuantur, vel applicantur: *Subdititia*, vel *ſubdita*; quales ſunt peſſi, glandes, Gal. *c.* 3. *in lib.* 1. *Epid. t.* 22. quorum ingentem Catalogum reperies apud eundem, *l. de nat. muliebr.* & *de morb. mul.* Dicuntur & προσθέματα, ibid. Vide Foeſ. *p.* 535.

Proſthion, πρόσθιον, *pudendum virile*, ſive penem, vel mentulam ſignificat; quamvis Foeſ. exiſtimet legendum eſſe πόσθιον. *l.* 5. *Ep.* VII. 19.

Proſtithemi, προστίθημι, ſignificat *appono*, offero, exhibeo, ſcil. alimenta, 1. *aph.* 12. cui opponitur τὸ ὑποστέλλεσθαι, *ſubtrahere*. Dieter. *n.* 732. Hinc πρόσθεσις, *appoſitio*, additio. In ſpecie deinde ſignificat προστιθέναι, *ſubdere*, *ſupponere* in vel ad uterum, quod frequens apud Hipp. *in lib. de nat. mul.* & *morb. mul.* alibique προσθεμένη, *ſuppoſita*. Vide Foeſ. *d. l.* Unde πρόσθετα, *ſubdititia*. p. a.

Proſtomion, προστόμιον, dicitur, quando ambo labia extremitatibus ſuis rubris invicem committuntur, & legitur in D. D. Hoffmanni *Idea Machinæ Hum.* Ex. XVIII. *ſect.* 28. §. 1.

Proſtratoria, καταβλητική, dicitur ſpecies artis *Gymnaſticæ*, quæ alias *Luctatoria* dicitur, Galen. *ad Thraſybul.* c. 45.

Protarichævo, προταριχεύω, *præmacero*, vel prius exſicco, Lat. dicitur; ταριχεύειν enim *exſiccare* ſignificat. Dicitur de iis, qui corpus inedia exſiccant præpropere; quod Diatritarios feciſſe Galen. teſtatur. Legitur apud Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 18. adde Foeſ. *p.* 538.

Protaſis, πρότασις, *protenſionem* ſignificat. Dicitur de ſpiratione protenſa, 4. *de R. V. I. A. t.* 21. Gal. *in comm. ad h. l.*

Proteus, πρωτεύς, nomen eſt Collyrii in principio ſuffuſionum efficacis ad omnem viſus hebetudinem, callos, & cicatrices. Ægi-net. *l.* 7. *c.* 16. Gorr.

Protheus dicitur *Mercurius*, qui ſe in omnes formas vertit, & denuo propriam recuperat, Iohnſ. *Lex. Chym. l.* 1. *Protheus* quoque dicitur *prima materia*, Theatr. Chym. *Vol.* V. *p.* 344. & *ignis* vel ſpiritus ignis; quod non habeat formam, ſed in ſe omnia tranſmutet, quæ attingit, ſicut *Protheus*, Aegyptiorum genius, feciſſe fingitur. *Vol.* VI. *p.* 16. Quid *Protheus*, omniformis Terræ viſcerum vocetur, videatur in Hartmanni *Miſcellan. Chymico-Medic. Oper. in fol. Tom.* VI. *p.* 11.

Prothymia, προθυμία, *alacritas*, promtitudo, quemadmodum & adject. πρόθυμος, *alacris*, vegetus, Latine redditur; quod in comparat.

Parat. occurrit apud Hippoc. 1. *aph.* 13. Jung. Dieter. *n.* 722. Verbum προθυμέομαι non modo ſignificat alacri eſſe animo, ſed & idem eſt, quod προμηθέομαι, præmeditato conſilio & animo ſibi proponere. *Coac. t.* 47.

Protmeſis, πρότμησις, a quibuſdam dicitur *Umbilicus*, quod primum in infante reſecetur. Gorræus.

Protogala, πρωτόγαλα, vocatur *Lac*, quod ſtatim *a partu mulctum* eſt, quodque, cinere calido tepefactum, citra coagulum, ſtatim concreſcit. Hoc veteres Comici, πυριάστιν, in Aſia πυρίεφθον appellabant: teſte Gal. & notante Gor. Gal. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 16. J. Alex. *l.* 12. *Sal. c.* 9.

Protogonos, προτόγονος, vide *Primigenius*.

Protopatheia, πρωτοπάθεια, *primarius affectus*, vel morbus dicitur, quemadmodum *morbus per conſenſum* ſuperveniens, δευτεροπάθεια. Ille dicitur & ἰδιοπάθεια. Galen. *l.* 1. *de Loc. Aff. c.* 3. Vide *Idiopathia*.

Protopepticus, πρωτοπεπτικὸς, videtur haud ineptum epitheton fermenti in ventriculo chylificantis & alimenta digerentis, inque chymum permutantis; quod legiſſe meminimus in Andr. Buxbaum *Diſp. Inaug. de ventric. Inflatione in proœmio*.

Protoplaſtus, *primus homo* Paracelſo, *Com. XVIII. Oper.* ubi & *Prototboma* dicitur.

Protorrhytos, πρωτόρρυτος, dicitur *Reſina*, *quæ primum ſponte fluit*: unde & αὐτόρρυτος vocatur. Alias καπνέλαιον. Gorr.

Protoſma, Paracel. vocatur *prima mulier d. l.*

Protoſtactos, προτόστακτος, epitheton *lixivii*, *quod primum extillat*, & in quod parandum calx ad cinerem quemcunque additur. Ægin. *l.* 7. *c.* 17. Gorræus.

Prototomi, πρωτότομοι, dicuntur caules braſſicæ teneriores, ſive *aſparagi*: ex Gal. *l.* 2. *de al. fac.* notante Gorr.

Protropon, πρότροπον, idem, quod, πρόδρομον, vel πρόχυμα. Vide *Prochyma*.

Protuberantia, ſumitur pro omni *eminentia*, ſive naturali, ſive præternaturali. Ita *protuberantiæ oſſium* ſunt ἀποφύσεις: Vide *Apophyſis*. *Protuberantiæ in cerebro* & cerebello leguntur variæ in Anatomicis. Vide Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 2. *m.* 3. *Protuberantiæ* p. n. dicuntur ἐξοχαὶ, Vide *Eminentia*.

Provectus, *Provectior*, προαυξὴς, vide *Proauxes*.

Providentia, πρόνοια, dicitur de *Divina virtute* gubernatrice & directrice omnium rerum: Gal. *l. de fœt. format. c.* 6. Vel idem, quod *præcognitio*; de quo vide *ſupra*.

Proulimateſis legitur apud Foreſt. *l.* 18. *obſ.* 34. *in Schol.* & denotat vitium ventriculi in ſitu, quando extrinſecus prominet, cum tumore, eſtque incurabile malum. Verum alibi hoc vocabulum reperire non licuit. An fortaſſis mendum ſubeſt? An vero deducendum vocabulum a Græco & Poetico οὔλιμος, vel οὔλιος, ab ὄλλυμι, occurrit, Lat. *pernicioſus*, *noxius*, & ita legendum ſit προβλιμάθεσις, h. e. *præexiſtens pernicioſa poſitio*. Refert enim Autor inter ventriculi vitia naturalia incurabilia.

Provocatorii Dies ſunt iidem, qui *Intercalares*, vel *intercidentes* dicuntur, qui inter criticos & indices numerantur, & in quibus etiam aliquando criſes imperfectæ fiunt. Blanc. *in Lex.*

Proxenos, πρόξενος, dicitur, qui peregrinos hoſpitio excipit, & hoſpitalitatis officium præſtat, Erot. *in Onom. pag.* 96. *d.* Foeſ. *Oecon. pag.* 531.

Prudentia, φρόνησις. Generalior vocabuli ſignificatio ſpectat ad Philoſophos. *Prudentia Medica* eſt, quæ nititur recta ratione, comparaturque diſcendo & faciendo, eſtque neque tumida, neque timida. Recte dicitur oculus ſcientiæ, vel artis. Lind. *Ex. XIII.* §. 534. *Ex. XV.* §. 1. 2. Ita celeberrimus Medicus Italus modernus Georgius Baglivus in elegantiſſimo ſuo *de praxi Medica ad priſcam obſervandi rationem revocanda*, Tractatu *in præfat.* ſcripſit: Medicinam vel prudentiam eſſe vel prudentiæ ſpeciem, cui perficiendæ nihil æque conducat ac experientia, &c. quæ ſequuntur, cuncta legi merentur.

Prugræno, πρυγραίνω, pro προϊγραίνω, *Præhumecto* Latine dicitur, Hippoc. 4. *aphor.* 13. Idem, quod εὔροα ποιεῖν: *Corpora fluida facere*, 2. *aphor.* 9. Vide Dieter. *num.* 734.

Pruina, πάχνη, quid ſit, e Nomenclaturis & Phyſicis conſtat. Aquam *pruinæ* minus eſſe ſalutarem, docet J. Alex. *l.* 17. *Sal. c.* 12. *Pruina in urina* Paracelſo dicitur contentum urinæ ſabuloſum, quod & *Uſnea* vocatur. *lib.* 1. *de urin. judic. tr.* 2. *c.* 2. *ut & in Schol.* *Pruinam* vocat Dorn. Rul. & Iohnſ. primam Tartari ſpeciem. *Pruinæ Chymicæ* ſunt *Sublimata*. Libav. *Alchym. Pharmac. c.* 1.

Pruna, ἄνθραξ, æquivocum eſt: 1. notat particulam torris, qua differt a flamma, quod ejus materia ſit magis terrea, quam flamma. Gal. *l.* 3. *de Temp. c.* 1. Deinde Pathologice idem eſt, quod *Carbunculus*, *Ignis Perſicus*. Paracelſ. *l. de ulc. & apoſtem. c.* 32. Vide *Anthrax*. *Ignis Perſicus*.

Prunella Paracelſo idem eſt quod *Angina*. *lib.*

lib. 2. *de Tartar.tr.* 2. *c.*5. *ut* & *in fragm.* Vocatur & *Prunella alba*, Walth. *Sylv. med. p.* 810. *Prunus*, idem, quod *Pruna*, eſt ignis mortuus, rapiens membrum & vitam, natus ex incenſione trium primarum. Paracelſ. *Schol. l. de grad.* & *compoſ. c.* 6.

Pruritus, κνησμὸς, vide *Cneſmos*. In ſpecie *Prurigo*, vel *Pruritus* dolorificus *dentium* dicitur ὀδαξισμὸς, vide *Odaxiſmos*.

Pſæro, ψαίρω, apud Hippocr. ſignificat *leviter moveor*, agitor: & uſurpatur de utero poſt partum difficiliorem leviter moto: *lib.* 2. *de morb. mul.* XXXVIII. 6. de pulſibus leviter ferientibus, *d. l.* LXIII. 8. adde Foeſ. *Oec. pag.* 688.

Pſaſta, ψαιστὰ, vocantur *liba*, placentæ, ex maza, oleo, & melle ſubactæ. Vide *Itrion*. *Libum*, ψαιστὴ, μάζα, legitur apud Hippoc. *l. de int. aff.* XLIV. 20. Vide Foeſ. *d. l. conf.* Gal. *in exeg.*

Pſagdas, ψάγδας, dicitur ſpecies Unguenti cujuſdam. Galen. *in Ex. voc. Hippocr.* Conf. Erotianus.

Pſalidoeides, ψαλιδοειδὴς, ſive ψαλλοειδὴς, Lat. *Fornicatus*, dicitur de cerebri parte convexa. Vide *Camara*.

Pſammiſmos, ψαμμισμὸς, dicitur genus curationis, quod per *arenam* perficitur, cujus meminit Ægineta, in cura hydropis, *lib.* 7. *c.* 3. in ἄμμῳ, unde & ἀμμισμὸς appellari poſſet. Gorr.

Pſammodes, ψαμμώδης, i. e. *Arenoſus*, Sabuloſus. Hippocr. 4. *a.* 79. Vide *Arena*. Diet. *nu.* 939.

Pſammos, ψάμμος, vide *Arena*.

Pſapheros, ψαφερὸς, ψαφαρὸς, idem, quod ψαθυρὸς, *friabilis*. Dicitur de excrementis ſiccis. *Coac. t.* 60. De urina turbida cum aſperitate. *t.* 583. de ſubſtantia glandularum ac cerebri, *l. de Glandul.* I. 3. XII. 2. adde Foeſ. *pag.* 689.

Pſaron, ψαρὸν, nomen medicamenti ficci, acris & erodentis, ad carnis excreſcentias in ulceribus depaſcendas; cujus meminit Æginet. *l.* 4. *c.* 43. & deſcriptio habetur apud Aet. *l.* 4. *c.* 36. citante Gorræo.

Pſathyros, ψαθυρὸς, idem, quod ψαφερὸς, *friabilis*. Vide *Hypopſatyros*.

Pſavo, ψαύω, duplicem habet ſignificationem, 1. *attingo*, & ita idem, quod ἅπτομαι. Ita ψαυόμενον, dicitur, quod *attingitur*, vel *tangitur*: Hippocr. 1. *de fract. t.* 17. *ſ.* 3. *t.* 63. 3. *de artic. t.* 47. deinde *vellico*, & ψαύομαι, *vellicor*, *lib.* 2. *de morb. mul.* LVI. 1. adde Foeſ. *pag.* 588.

Pſegma, ψῆγμα, ſic a nonnullis olim vocatum fuiſſe *æris florem*, Dioſcorides autor eſt, *lib.* 5. *c.* 88. quaſi *ramentum* veterum clavorum. Gorr.

Pſelaphia, ψηλαφία, dicitur *palpatio*, *contrectatio*, quæ fit manibus, vel more cæcorum, vel inveſtigantium; nec video neceſſitatem, cur Interpretes reddiderint per frictionem, in loco Hippocrat. *de dec. orn.* VII. 17. cum commode propria ſignificatio *contrectationis* retineri poſſit; dum præcipit Hippocrat. manuariam omnem operam, & inter eas quoque *contrectationem*, ſi quæ neceſſaria, procurandam eſſe μετὰ χαμαισολῆς, cum omni ſubmiſſione. Verbum ψηλαφᾶ ſignificat manibus palpare & *contrectare*, legiturque *lib.* 3. *Epid. ſ.* 3. *t.* 86. Inde ψηλαφώδεες, ægri dicuntur, qui *manibus palpant* & contrectant, veſtigantium more, *r. Prorrh. ſ.* 3. *t.* 16. & *Coac. t.* 267.

Pſellotes, ψελλότης. Vide *Balbuties*.

Pſephos, ψέφος, idem, quod σκότος, i. e. *Tenebræ*, unde ψεφερὸς ſignificat *caliginoſum*, *nigricans*. Galen. *in Ex. dict. Hippocr.* Foeſ. *pag.* 689.

Pſettaceus, ψιττακὸς, epitheton *piſcium planorum* duplicis generis, lævium & ſpinoſorum; quo pertinent *Paſſeres*, *Rhombi*, *Soleæ* &c. de quibus vide Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. c.* 42. *ſeqq.* ubi vocantur *Pſittacei*.

Pſeudoaſtma, ψευδοάσθμα, vocatur aſthma ab abſceſſu, carunculis vel aliis cauſſis ſolidis originem ſuam trahens, Alex. Benedict. Veronenſ. *l.* 8. *c.* 33.

Pſeudocadmia, vide *Anticadmia*.

Pſeudohydrops, legitur apud Zac. Luſit. *Prax. admir. l.* 2. *obſ.* 80.

Pſeudolien rectius fortaſſis *Pſeudoſplen*, ψευδόσπλην, dicitur de glandulis liens adſitis & illi ſola magnitudine excepta, quoad ſubſtantiam & colorem ſimilibus, vaſcula quoque a ſpleneticis oriunda obtinentibus, quales obſervavit celeberrimus Ruyſchius *Cent.* 1. *Obſ.* 51.

Pſeudomedicus, Gr. dici poſſet ψευδίατρος, dicitur, qui Medicinam impoſturis ſuis dedecorat, quorum hodieque infinitus eſt numerus. De iis legatur elegans Epiſtola Langii *lib.* 1. *ep.* 1. & *lib.* 3. *ep. ult.* Caſp. Rejes C. *El. q.* 6. *num.* 4.

Pſeudomola, vide *Placentula*.

Pſeudophthiſis, ψευδοφθισις, hoc vocab. legitur *in Ephem. N. Cur. Ann.* II. *in Indic.* ſignificat vero *tabem*, quæ mentitur phthiſin.

Pſeudopolypus, ψευδόπολυπος, dicitur excreſcentia membranacea & fungoſa in cerebro & utero

utero genita abſque rubore, apud Bonetum *Med. Septent. lib.* 1. *ſect.* 3. *c.* 5. §. 3. *pag.* 60. Ita Kerkringium *pſeudopolypis* cordis, quos obſervavit, perſuaſum *Polypos* veros inficiatum eſſe exiſtimavit & reprehendit D. Pechlin. *lib.* 11. *Obſerv. Phyſ. Med. O.* 1. *pag.*202.

Pſida, cortex mali granati. Eucha. Rhod. *de partu c.* 12.

Pſiloma, ψίλωμα, ψίλωσις, *Nudationem*, *denudationem* ſignificat, v. g. oſſis, 7. *aphor.* 19. *Epid. XXXV.* 1. *lib.* 7. *XIX* 1. Dicuntur & oſſa ἐψιλωμένα, *denudata*: 5. *aphor.* 22. ψιλὸς, *nudum* ſignificat. Tropice tribuitur aquæ puræ, vino non permixtæ, *l. de int. aff. XXXVIII.* 38. Jung. Foeſ. *d. l.* Dieter. *num.*940.

Pſilothron, ψίλωθρον: Vide *Depilatorium*.

Pſinkus, id eſt, *Ceruſſa*. Rul. Iohnſ. item *Pſincus* dicitur, *ibidem*.

Pſimmythion, *Pſimmithon*, ψιμμίθιον. Vide *Ceruſſa*.

Pſittacion, ψιττάκιον, nomen *Emplaſtri* emollientis & diſcutientis, quod deſcribitur apud Æginet. *lib.* 7. *c.* 17. & Aet. *l.* 15. citante Gorræo. Eſt quoque nomen *Collyrii* apud Scribon. Larg. *num.* 27. Jung. Rhod. *in not. ad h. l.* ita dicti a coloris varietate. Meminit & Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7.

Pſittacus, ψιττάκη, vel ψιττακὸς, item πιτταχὸς, nomen avis peregrinæ, & apud Indos frequentis: cujus deſcriptionem, cum ſpeciebus variis & uſibus, tradidit Aldrov. *lib.* 11. *Ornithol. c.* 1. *ſeqq.* & ejus Anatomen D. Oliger. Jacobæus communicavit *Actis Hafnienſ. Volum. II. Obſerv.* 124. *pag.*314.

Pſoa, ψόα, dicuntur & *Muſculi lumborum* & *Lumbi ipſi* apud Hipp. uti notavit Foeſ. *d. l.* ex 2. *de nat. hum. t.* 9. *de Off. nat.* vel juxta Linden. *de Venis XII.* 2. 3. 3. *de art. t.* 43. Legitur & ψύα. *d. l. XXV.* 9. & *l. de facr. morb. VI.* 8. De *muſculis pſoas* vide Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 11.

Pſomiſma, ψώμισμα, vocatur Gal. *cibus*, *qui pueris offertur*, & ori inditur, *lib.* 6. *de C. M. S. L. c.* 4. a verbo ψωμίζειν, *cibum in os indere*: quod aliquoties uſurpavit Hippocr. *lib.* 4. *de morb. XXVII.* 11. *l.* 1. *de morb. mul. LVI.* 12. *lib.* 7. *Epid.* III. 21. a ψωμὸς, quod *bucam* notat. Rhod. *ad Scribon. num.*201. adde Foeſ. *pag.* 690.

Pſophos, ψόφος, *ſtrepitum* ſignificat, & pavorem ex ſtrepitu: *Coac. t.* 96. & 386. Hinc ψοφώδεις dicuntur, *qui ſtrepitum facile ſentiunt*, & expaveſcunt: Galen. *c.* 1. *in* 1. *Prorrhet. t.* 16. adde Foeſ. *d. l.*

Pſora, ψώρα, dicitur *Scabies*, cum aſperitate ſummæ cutis & pruritu, proveniens ab ichoroſo corrupto ſanguine, multis ſalinis, lixivioſis, & corroſivis particulis fixis ſcatente, cutimque & integumenta diſſolvente. Dicitur & ψώρωσις. Gal. *in def. med.*

Pſorica, ψωρικὰ, dicuntur medicamenta, quæ contra *pſoras* & ſcabiem proſunt, & cutis aſperitatem emendant, & in ſpecie in palpebris; Galen. *lib.* 4. *de C. M. S. L. c.* 3. *ſeqq.* Gorr. & Caſtell.

Pſorophthalmia, ψωροφθαλμία, dicitur oculi palpebrarum *ſcabies pruriginoſa*, Gal. *l. de fac. parab. c.* 10. Caſtell. Gorr.

Pſychagogica, ψυχαγωγικὰ, vocantur a Conr. V. Schneidero Medicamenta illa, quibus Apoplexia & Syncope curantur, quatenus ſpiritus animales evocant, & ſenſus internos movent, *tract. de nova trium morb. curat. c.* 6. *in fin. p. m.* 105. quamvis fortaſſis ſine autoritate, & contra receptam ſignificationem verbi ἄγειν in aliis compoſitis vocabulis; in quibus ſemper evacuationem & eductionem ſignificat, v. g. Cholagoga, Phlegmagoga, ut ita vox *Pſychagoga*, vel *Pſycagogica*, notaret medicamenta animam educentia; h. e. *venena lethalia*.

Pſychologia, ψυχολογία, *doctrina de anima*. Barthol. *in proœm. Anat.* Hæc quomodo ad Medicinam pertineat, addiſcere licet ex Th. Willis *erudito tract. de Anima Brutorum*.

Pſyche, ψυχὴ; vide *Anima*. *Pſychicos*, ψυχικὸς, vide *Animalis*.

Pſychomachia, ψυχομαχία, ſignificat conflictum, qui oritur ex affectibus animi vehementioribus, ut cogitationes quandoque tandiu inhibeantur; donec commotio illa ceſſaverit, nec ſemper mens illas paſſiones cito ſiſtere, nec in contrarium ad lubitum mutare poſſit. Meminit ejus Charlton. *Exercit. Patholog.* VIII. §. 18.

Pſychroluſia, ψυχρολουσία, *balneum frigidum* ſignificat, atque ita cum ſequente voce coincidit. Hæc vero legitur in Novis curioſis Hamburgenſibus *Remarques* dictis *Anni* 1703. idem ergo quod *Pſychroluthron*.

Pſychroluthron, ψυχρολουτρον, *balneum aquæ frigidæ*, quod olim antiqui adſtruxerunt balneis æſtivis, ad corpus a ſudatione reficiendum, & natando exercendum, Lang. *l.* 1. *ep.* 50. Legitur & ψυχρολουσία apud Cœl. Aurel. *l.* 1. *Tard. paſſ. c.* 1. *p. m.* 259.

Pſychrophobos, ψυχροφόβος, dicitur, *qui timet aquæ frigidæ uſum*; Gal. *l.* 9. *meth. med. c.* 5. *circa fin.*

Pſychropoſia, ψυχροποσία, quod *frigidum potum* ſignificat, quemadmodum ex aliis quoque

que Lexicis Græco-Latinis conſtat. Quam no-xius vero hic ſit potus, non modo pluribus ægris, verum etiam ſanis, quotidiana teſtatur experientia.

Pſychros, ψυχρὸς, ψυχρότης. Vide *Frigidus*.

Pſycterios, *Pſyčticos*, ψυκτήριος ψυκτικὸς, vide *Frigefaciens*.

Pſydracia, ψυδράκια, dicuntur *papulæ*, vel *veſiculæ*, in capite obortæ, a tenui lympha, minus acri & calida, obortæ, unde a *Phlyctænis* in hoc differre docent Autores, Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 9.

Pſygma, ψύγμα, dicitur *medicamentum refrigerans*, Hippoc. *l.* 2. *de morb. XVI*, 15. 18. *XIX*. 9. *l. de morb. mul. XXXVIII*. 8.

Pſyllos, ψύλλος, vide *Pulex*.

Pſythios, ψύθιος, epitheton *vini dulcis*, apud Linden. *Ex. X*. §. 100. 101.

Pſyxis, ψύξις, *Refrigeratio, frigus*, frigiditas dicitur: Vide *Frigefactio*, alias ψυκτικόν.

Ptarmos, πταρμὸς, Lat. *Sternutatio* dicitur; eſtque ſpecies motus convulſivi, quamvis non ſemper mere præternaturalis, violenti tamen; in quo, poſt aliquam inſpirationis incheatæ ſuſpenſionem, vi magna; ſed interrupta, per nares & os, cum vehementi univerſi corporis concuſſione, & ſono quandoque magno, aer cum occurrentibus una vice expellitur, uti recte deſcripſit Sylvius *P. M. l.* 1. 23. §. 3. Irritatio vero fit in naribus, ab aura, vel effluviis acribus, volatilibus & alkalicis; aliquando etiam a nimio ſplendore, nervoſas partes narium vellicantibus; quamvis modum afficiendi exacte nemo adhuc expreſſerit. Hinc C. Hoffmann. vocavit opus mirabile *Sternutationem*; ut hactenus nemo vel Philoſophorum, vel Medicorum explicarit modum, quo fit *l.* 5. *Inſt. c.* 36. §. 5. Jung. Dieter. *n.* 737. *Sternutationem* aliquando fuiſſe certum ſignum ebrietatis imminentis in quodam mercatore obſervavit D.D. Vit. Riedlin. *Linear. Medic. Anno* 1696. *m. April. Obſervat.* 23. *Ptarmica*, πταρμικὰ, *Sternutatoria* medicamenta dicuntur, Errhina, quæ ſternutationem promovent, uſitatiſſima & notiſſima. Vveker. *A. Gen. lib.* 1. *c.* 47.

Pterna, πτέρνη, Lat. *Calcis os*: Vide *Calcaneus*.

Pteron, πτερὸν: Vide *Avis*, *Volatilis*.

Pterygion, πτερύγιον, proprie *parvam alam* ſignificat. Unde alæ narium vocantur πτερύγια; Vide *Ala*. Per translationem vero etiam ita vocatur *Unguis in oculo*; qui eſt morbus in numero aucto, conſiſtit in membranacea quadam materia, duriuſcula, vel molli, adhærente tunicæ plerumque adnatæ, aliquando cum viſus abolitione, dum ad papillam uſque protenditur, & oritur a ſucci nutricio-excrementicii affluxu ſuperfluo, ob læſionem aliquam in oculo prægreſſam: vide *Onyx*. Legatur Aquapend. *de Oper. Chirurg. h. t.* Foreſt. *lib.* 11. *Obſerv.* 7. Riv. *l.* 2. *c.* 18. πτερύγιον quoque vocari incrementum carnis p. n. in unguibus pedum, aut manuum, partem unguis operiens, autor eſt Celſus, *l.* 16. *c.* 18. notante Foeſ. *p.* 541.

Pterygodees, πτερυγοδεες, dicuntur ab Hippocrate μεταφορικῶς, qui protenſo collo ſunt, amplaque habent & elata pectora. Vide *Pteryx*.

Pterigoides, πτερυγοειδὴς, i. e. *Aliformis*. Vide *Alaris*.

Pterygoſtaphylini vocantur Muſculi exigui Uvulam ſuſpendentes, Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 12. *p.* 540.

Pteryx, πτέρυξ, Latine *Ala* dicitur, idem, quod μασχάλη, vide *Ala*. Hinc πτερυγώδεις, *alati*, vocantur, qui oblongo ſunt collo, & utplurimum lata & eminentia habent pectora, *lib.* 3. *Epid. ſ.* 3. *t.* 70. Galen. *in comm. ad h. l.* adde prolixius differentem Foeſ. *d. l.*

Ptiloſis, πτίλωσις, eſt *palpebrarum defluvium*: quando pili e palpebris excidunt, quod oritur ab acrimonia ichoroſa corroſiva, Gal. *de fin. med.* & *in Iſagog. c.* 16. Ægineta vero *l.* 3. *c.* 22. per callofitatem palpebrarum rubicundam deſcripſit. Verum πτίλοι Gal. dicuntur, quibus periere ex ciliis pili, *l.* 14. *meth. med. c.* 18. *ſub fin.* & *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 8.

Ptiſana, πτισάνη, πτισσάνη, proprie ſignificat *hordeum decorticatum* & mundatum, five piſtum; aliquando tamen & pro ſucco & juſculo ex illius modi hordeo parato ſumitur, Galen. *l.* 9. *de plac. Hippoc.* & *Plat. c.* 6. *Ptiſanæ* laudes non modo prolixe ſcripſit Hippocr. *in l. de R. V. I. A.* quod ſit inter omnes ſorbitiones optima, omnibus frumentaceis eduliis anteferenda &c. verum etiam confirmavit hoc continua experientia uſque ad noſtra tempora. Jung. Jul. Alex. *l.* 8. *Sal. c.* 8. Lang. *l.* 1. *ep.* 57. Bruyerin. *de re cibar. l.* 5. *c.* 10. Dividitur etiam *Ptiſana* in colatam & non colatam a P. M. de Calderia *Tom. I. Oper. pag.* 404. Alias *ptiſana* quoque dicitur cum additione πυρίνη, *triticea* apud Hippocr. *l. de affect. XLII.* 7. & *l. de morb. mul. XCIII.* 24.

Ptoodes, πτώδης, dicitur *timidus*, meticuloſus, *expaveſcens*. Hippoc. *l.* 6. *Epid. ſect.* 2. *t.* 38. a πτοία, quod vel *periculum*, vel *metum* nonnullis ſignificat. Foeſ. *Oecon. p.* 542.

Pto-

Ptoſis, πτῶσις, generaliter ſignificat *caſum*, *Lapſum*: vide *Lapſus*. In ſpecie vero idem ſignificat, quod φαλάγγωσις. Vide *Phalangoſis*. Gorr. Caſtell.

Ptyalagogos, πτυαλάγωγος, dicitur de medicamentis *ſalivationem efficientibus*, quæ laudantur in morbis Chronicis, etiam febribus quartanis ex Tulpio a Boneto *Mercur.Compit.l.* 6. *p.* 207. *n.*21.

Ptyaliſmos, πτυαλισμὸς, πτυελισμὸς, dicitur *crebra ſputatio*, vel oris ſalivatio; cum os continenter ſaliva redundat. Ortum habet a copioſo ſero & lympha glandularum, præſertim ſalivalium, & excedente, ductuſque ſalivales patentiores reddente. Vocabulo hoc frequentiſſime uſus Hippocr. paſſim in ſcriptis ſuis, quemadmodum & verbo πτυελίζειν, quæ loca, ſi expetuntur, reperire licet apud Foeſ. *d. l.*

Ptyas, πτυὰς, nomen ſerpentis, vel *Aſpidis*, quæ, perinde ac ſi ratione prædita fuiſſet, diſtantia emenſa, collum protendiſſe, & iter facientibus venenum inſpuiſſe, fertur. Gal. *l. de Theriac. ad Piſon. c.*8. Meminit & Aldrov. *l.* 1. *hiſt. ſerp.* & *drac. c.* 4.

Ptyelon, πτύελον, Latine *Sputum*, dicitur, eſtque excrementum corporis naturale, quod per os rejicitur. Plenius ex recentioribus ita deſcribi poterit: *Sputum* eſt excrementum pituitoſum, a ſanguine, in cerebri membranas, per carotides & cervicales arterias, delato ſegregatum, & in glandulas, circa baſin cerebri exiſtentes, collectum, indeque deſtillans, per palatum denuo excretum. Charlton. *Oec. Anim. Ex. VII.* §. 6. Jung. Ejuſdem *Exerc. Pathol. IX.* §. 13. Sæpe coincidit & confunditur cum *Saliva* σίελος dicta, de qua videatur p. inf. in *Saliva*. De *ſputi* differentiis præternaturalibus variis quæratur *in Theatro Galenico* Mundellæ, alibique, in Foeſio *p.* 543. qui Autor ſtrictius videtur deſcripſiſſe *ſputum* per excrementum, quod tuſſiendo ore rejicitur. Neque enim in naturali conſt tatione tuſſis ad *ſputi* excretionem concurrit. Screatio quidem poteſt concedi, ſi inter *ſputum* & ſalivam hoc diſcrimen eſt, quod illud craſſius ſit, quam hæc, ſed tuſſis non ſemper. Circa nominis etymologiam & varias acceptiones conſulatur Dieter. *num.* 738.

Ptygma, πτύγμα, vocatur *panniculus complicatus*, ſive in ſinus convolutus, apud Cœl. Aurel. *l.* 1. *c.* 1. *Tard. paſſion.* & *l.* 2. *c.* 13. allegante Foeſio. Latine *Plagula*.

Ptyſma, πτύσμα, idem, quod πτύελον, *ſputum*, quamvis Gal. *lib.* 1. *de criſ. c.* 5. πτύσμα diſtinxerit a πτυέλῳ. Vide *Sputamen*, & πτύσις, idem quod πτυσμὸς, *exſpuitio*, vel *ſputitio*. Loca apud Hipp. vide Foeſ. *d. l.* Latine *Screatio*.

Ptyſmagoge, πτυσμαγωγὴ, dicitur *evacuatio per ſputum*, & medicamenta ſalivam moventia πτυσμαγωγὰ dici poſſunt, quamvis Rolfinx. illud acceperit de purgatione ſeroſitatum per alvum, de ſucco Iridis loquens *tract. de Purgant. Sect. VIII. Art.* 1. *c.* 5. *p.* 246.

Pubes, *Pubertas*, ἥβη. Vide *Hebe*.

Publicus, δημόσιος, πάγκοινος, πάνδημος. Uſurpatur Phyſiologice de *partibus* corporis, quæ dicuntur *publicæ*; quarum functio totius corporis ſaluti bonoque *publico* miniſtrat primario, ut organa ſanguificationis, chylificationis, &c. Vide *Dogm. noſtra. M. Gen. P. I. c.* 2. *d.* 9. *p.* 28. vel de Morbis; vide *Cœnos Endemos*, *Epidemios*, &c.

Pudenda, αἰδοῖα, dicitur de utriuſque ſexus membris genitalibus, vide *Ædœa*. Dieter. *num.* 14. *Pudenda* etiam vocantur Vaſa ſanguinea, quæ ad Genitalia excurrunt, Vena & Arteria. Bartholin. *libell.* 1. *c.* 8. *p.* 644. & *libell.* 2. *c.* 5. *p.* 658.

Pudendagra vocatur *Lues venerea*, vel morbus Gallicus, Augerio, notante Foreſto *lib.* 32. *Obſerv.* 1. *Schol.* & Caſpari Torellæ, Epiſcopo S. Juſtæ, Alexandri VI. Pontif. olim Medico in tractatu ſuo *de Pudendagra*, cum Dialogo & Conſiliis, quæ extant in Aloyſ. Luiſini *Aphrodiſiaco Volum. I. p. m.* 421. *ſeqq.*

Pudor, *Pudicitia*, αἰδὼς, αἰσχύνη, pertinet inter animi Pathemata, eſtque triſtitia quædam, ac animæ conſternatio; propter mali noſtri opinionem, ab aliis conceptam. Licet vero ſpiritus & anima ſenſitiva ſeſe contrahant, flamma tamen vitalis ſanguinem ſæpe exterius propellit, & genas rubore tingit, unde & *Pudoris ſedes* dicuntur *Genæ*; quemadmodum *Pudoris* naturam egregie expoſuit Vvillis, *An. Brut. P. I. c.* 9. Quodammodo jam eo quoque inclinavit Jul. Alex. *in not. ad Gal. l.* 2. *de cauſſ. ſympt. c.* 5. dicens: In *pudore* caloris, ſpirituumque, intro actorum, cum ſanguine, reciprocationis foras factæ, cauſſam eſſe rationis impulſum. Eſt alias affectus & Medicis competens; præſertim erga ſexum fœmininum, & ægris, ne videantur pudorem penitus devoraſſe. Linden. *Ex. II.* §. 21. *Dicitur* & *Verecundia*.

Puella dicitur Gr. Σῖλυ, παιδίον. Galen. *l.* 1. *de ven. aff. cogn.* & *cur. c.* 2. παρθένος. Reſpondet ætatis ratione puero. Quamvis vero ordinarie *puella* nondum fit ad impregnationem, Spagyrici tamen finxerunt *puellam prægnan-*

gnantem; per quam intelligunt primam aquam albam; quemadmodum aquam rubram juvenem pulchrum, in labore Philoſophici lapidis, de quibus nugis ænigmaticis vide *Vol.IV. Th. Chym. pag.*945.

Puer, παῖς; *Puellus*, παιδίον, illud proprie dicitur de ſecunda annorum hebdomadæ; quemadmodum hoc de prima. Diet. *n.*643. *Puerilis*, παιδικὸς, vide *Pædicos*.

Puerpera, τοκὰς; παιδοτόκος, dicitur proprie, quæ enixa nuperrime eſt infantem; quamvis & aliquando accipiatur pro adhuc *prægnante*; uti colligere eſt ex verſione loci, apud Hippoc. *de Sterilib. XIV.* 2. ubi, τεκοῦσα, dicitur *puerpera*.

Pugil, ἀθλητὴς, idem, quod *Athleta*. *Luctator*. Vide *Athleticus*.

Pugilatus, πυγμὴ, eſt ſpecies certaminis, & inter exercitia fortiora refertur, quod pulſando peragitur, & robore indiget. J. Alexand. *not. ad Galen. lib.* 2. *de ſan. tu. Tom.II. Oper. pag.* 392.

Pugillus, δρὰξ, δρακίον, nomen menſuræ ſiccæ, quantum ſ. il. extremis digitis invicem junctis & adductis comprehendi poteſt, ſive omnibus, ſive tribus ſaltem, Sennert. *Inſt. l.* 5. *pag.* 3. *ſ.* 1. *c.* 3. Schenk. *de medic. compoſ. &c. pag.* 66. *aliique.*

Pulbion, πύλβιον, idem, quod ὑποκεφάλαιον, *pulvinar*. Erot. *On. p.* 193. *ſ.*

Pulchritudo, κάλλος, eſt *fructus ſanitatis*, quatenus bonam corporis conformationem cum laudabili temperie, & continuatione integra ſequitur, Gal. *ad Thraſybul. c.* 14. *fin. Pulcher* etiam Gr. dicitur ἀειδὴς, h. e. *formoſus*, cui opponitur ἀειδὴς, deformis. Vid. Dieter. *nu.* 9.

Pulchritudo quoque ornat Medicum, nempe ut vel ſolo aſpectu Medici in ſpem valetudinis ægri erigantur. Linden. *S. M. Ex. I.* §. 10. *Pulchritudo* eſt ſcopus Naturæ ſecundarius. C. Hoffmann. *in Galen. LL. de V. P. n.* 768. verum amoris philtrum, C. Rejes. *C. El. q.* 29. §. 33. 34.

Pulex, ψύλλα, ψύλλος, nomen inſecti notiſſimi, & moleſtiſſimi, fœminis præſertim & canibus, cujus hiſtoriam vide apud Aldrovand. *lib.* 5. *de inſect. c.* 6. Ejus ſtructuram admiratus Galen. *l.* 17. *de V.P. c.* 1. *fin.* adde ea, quæ per microſcopium obſervata leguntur in *Eph. N. Cur. An. I. Obſervat.* 13. Alias & *Pſylli* Latine vocabantur, qui venenum e vulnere labiis exugebant, cum quis a ſerpente morſus erat, notante Keuchen. *ad Samon. p.*257. *ſeq.*

Pullus, πῶλος, νεοττὸς, quid ſignificet, notum eſt. In genere omnem ſobolem tenellam

animalium quorumcunque; quamvis videatur frequentius dici de volatilibus, quam terreſtribus, aut aquatilibus. Imo ſimpliciter ſæpiſſime apud Autores ponitur pro *pullo gallinaceo*.

Pulmentum, idem, quod *Puls*. De quo p. infr.

Pulmo, πνεύμων, Iohn. πλεύμων, vide *Pneumon*. *Pulmonaria* vena & arteria dicuntur a nonnullis arteria venoſa & vena arterioſa veteribus alias nuncupata, teſte Bart. *l.* 2. *Anat. cap.* 7. *pag.* 404.

Pulmonia, idem, quod *Peripneumonia*. Vide p. ſupr. Hoc vocabulo uſus eſt P. M. de Calderia, *Tom. III. pag.* 136. & Hor. Augen. *To. III. Ep. & Conſ. Medic. l.* 7. *c.* 7. *p. m.* 268.

Pulpa, σὰρξ, Theophr. *lib.* 1. *hiſt. pl. cap.* 4. dicitur caro ſeu ſubſtantia ſucculenta, præſertim fructuum, inter corticem ac nucleum comprehenſa, v. gr. pomorum, ceraſorum, paſſularum, prunorum, tamarindorum, &c. Schrod. *lib.* 1. *c.* 2.

Pulpezia, *Pulpezia*, idem, quod *Apoplexia*, *Sideratio*. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Puls, *Pulmentum*, *Pultica*, ἔτνος. Vide *Etnos*.

Pulſatio, σφύξις, σφυγμὸς, in genere omnem motum arteriarum notat, ob ſanguinis a corde impulſum, qua naturalem, qua præternaturalem, uti ex pluribus locis demonſtravit Foeſ. *pag.* 605. *ſeqq.* Jung. Dieter. *num.* 811. Hodieque tamen receptior videtur acceptio præternaturalis, ad differentiam *Pulſus*, σφυγμὸς, qui primario naturalem arteriarum diſtenſionem, a ſanguinis motu factam, denotat: Secundario & cum additione, etiam de præternaturali dicitur. De *pulſuum* differentiis præcipua ſaltem reperies in noſtris *Dogm. M. Gen. P. III. ſ.* 4. *p.* 361. *ſeqq.* Noviſſime quoque hoc argumentum erudite pertractavit D. Laur. Bellin. *in Operis Membr. II. de Pulſibus*. *Pulſatio* quoque in Pharmaceuticis dicitur, quæ fit malleo, aut piſtillo, ut partes a se mutuo avellantur; Ita ſemina e plantis, cortices e nucleis, medulla radicum ab exteriori ſubſtantia, *pulſando* ſeparantur. Weker. *Ant. Gen. lib.* 3. *c.* 28.

Pulſatorius, σφυγματώδης, dicitur *dolor*, qui ob ſanguinis effervefcentiam & motum vehementiorem in arteriis percipitur, & in aliis partibus membranaceis & nervoſis; eſtque magnarum inflammationum accidens, Gal. *l.* 2. *de Loc. Aff. c.* 7.

Pulſilogium vocatur inſtrumentnm Medicum, quo arteriarum motus & quies exploratur,

 cujus

cujus inventorem ſe eſſe gloriatur Sanctorius, ita ut centum & triginta tres æqualium motuum differentias illo inſtrumento exactiſſime dimetiri liceat, incipiendo ab obſervatione rariſſimi & procedendo ad creberrimum. De hoc plura legantur in d. Autoris *Method. vitand. error. l. 5. c. 7. fol. 109.*

Pulſio, ὦσις, ὤθησις, vide *Oſis*. Refertur inter cauſas morbificas, vel potius modos cauſandi, aut afficiendi p. n. a Rolfink. *O. & M. M. Spec. l. 2. ſ. 3. c. 28.*

Pulſus, σφυγμὸς, vide *Pulſatio*. Communiter etiam motui cordis attribuitur, ſed accuratius arteriis. Nam cor non *pulſat* ab impetu ſanguinis influentis, ſed a conſtrictione & evacuatione repentina. De *Pulſifica virtute*, vel cordi, vel arteriis inſita, adhuc controvertitur inter Anatomicos; quam litem hujus loci non eſt expedire; quamvis non videamus urgentem rationem, quæ permoveat, ut illam *pulſificam* virtutem credamus, aut ſtatuamus.

Pultatio, idem, quod *Atheroma*. Ingraſſ. *Comm. in Avic. de Tum. p. n. p. 83.*

Pulveratio, *Pulveriſatio*, κονιόρτωσις, dicitur operatio Pharmaceutica (quamvis & in Diætetica uſum habeat) qua in pulverem contundendo, aut terendo, ſolida ſicca corpora rediguntur. Vide *Pulvis*.

Pulvillus, idem, quod *Pulvinaceolus*, ὑποκεφάλαιον, ὑπαυχένιον, vocatur *parvum pulvinar*, paratum vel ex pluma tenuiori, inter duo lintea munda ac mollia conſuta, vel ex ſtuppa cannabina diligenter pexa & mundata, vel ex lana, aut goſſypio; De quorum *pulvillorum* deſcriptione & uſu vide plura apud Foreſt. *lib. 6. Chir. Obſerv. 13. in Schol. & Obſervat. 36. in Schol.* Poſſunt etiam referri ad *Plagulas*. Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. LVI. p. 144.*

Pulvinar, *Pulvinum*, ὑποκεφάλαιον, προσκεφάλαιον, quid ſit, pueri quoque norunt ex Nomenclaturis; vide *Hypocephalæon*; *Proſcephalæon*.

Pulvis, κόνις, vocatur ſpecies medicamenti ſicci in minutiſſimas particulas contundendo, vel terendo, redacti. Sunt vero *Pulveres* alii ſimplices; alii compoſiti; alterantes, vel purgantes, vel diaphoretici; de quibus plura vide apud Practicos, præſertim Weker. *Ant. Gen. l. 1. c. 26. Spec. l. 2. ſ. 20.* Morell. *de form. rem. l. 1. ſ. 2. c. 7.* Schroder. *lib. 2. c. 77.* Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* Libav. *S. A. Ch. l. 4. cap. 5. ſeqq.* & plures alios. *Pulvis pinguis* dicitur Galeno, in quo nec aſperum quicquam, nec acre ſubeſt. *lib. 5. de ſan. tu. c. 3. circa fin.* De *pulveribus Philoſophicis*, quæ medicamentoſis, ex auro, argento, mercurio, qua aurificis, quære in *Th. Chym. Vol. I. p. 23. 609. Vol. II. pag. 46. Vol. III. pag. 170. 391. 410.*

Pumex, κίσσηρις, eſt lapis poroſus, & innumeris foraminulis & cavernulis plenus, inſtar ſpongiæ. Ejus duæ ſunt ſpecies: *Niger*, vulgo lapis Balnearum, ad leviganda & purganda corpora aptus: & *Albus*, levis, trituque facilis. De cujus viribus, præparatione, & uſu vide Galen. *l. 8. de S. F. §. Ciſſeris*, Dioſc. *lib. 5. cap. 125.* Schroder. *lib. 3. c. 8. num. 16.* Fr. Hofmann. *in Clav.* Rul. & Iohnſ. De *pumice* cremato, ignito, ejuſque viribus auri tincturam ſorbendi vide Libav. *Tom. II. Op. pag. 147. & 302.*

Pumilus, *Pumilio*, idem, quod *Nanus*. Vide *Nanos*.

Punctatio, quæ alias ſutura per puncta adpellatur, eſt ſutura de puncto in punctum. Rhodius *de acia p. 131.*

Puncticularis dicitur febris aliquando omnis maligna, aliquando ſtricte illa, qua cum maculis & exanthematibus in habitu corporis eſt conjuncta, Petr. Mich. de Calderia *Tom. I. Oper. pag. 596. ſeqq.*

Punctio, νύγμα, νύξις, vide *Nygma*. Sæpe etiam ponitur pro *dolore punctorio*, qui a cauſa interna, particulis acribus ſalinis, vel ulceroſis, vel corroſivis acidis, dependet, apud Paracelſ. paſſim *in ſcriptis*, & *aliis*.

Punctum, κέντρον, vocatur cum additione *Lachrymale*, foramen oſſi naſi inſculptum, cui appoſita eſt Caruncula lachrymalis, in oculi cantho majori. Barthol. *lib. 3. Anat. c. 8.* *Punctum ſaliens* dicitur primum cordis rudimentum & delineatio, in formatione fœtus, quando motus quidam pulſans obſervatur, ceu principium vitale.

Punctura, idem, quod *Punctio*, νύγμα.

Pupilla, κόρη, vide *Core*.

Puppis os vocatur *Os frontis*, vel ſyncipitis, & ſutura in illo oſſe, Sutura *puppis*. Veſal. *in Expoſ. termin. Anatomic. ad fin. lib. 1. de H. C.* F. Jung. Barthol. *Anat. libell. IV. c. 5. pag. 702.* Blaſ. *Med. Un. pag. 104.* ad differentiam ſcil. ſuturæ Lambdoideæ, quæ Suturæ proræ vocatur.

Pupulæ vocatur communiter extremitates digitorum, quæ Arab. *Alanemel* vocantur. Andr. Bellunenſ. explicat. vocum Arabic. annexa operibus Avicennæ. *T. II. p. 402.*

Purgamenta dicuntur ſtricte excreta poſt partum, ex utero. Græc. λόχια, vide *Lochia*. Aliquando tamen pro *alvi ſordibus* accipi, do-

docet Keuch. *ad Samonic. pag.* 129. *Purgamentum* ſtellarum, qui dicatur, vide *Caeliſolium*.

Purgans, καθαρτικὸν φάρμακον, late interdum, quamvis rarius, accipitur pro omni vacuante, qua interno, per alvum, vomitum, &c. qua externo: ut ita idem ſit, quod *purificans*: dum etiam ulcera curari dicuntur, impoſito *purgante*, καθαρτικῷ. Hippocr. 3. *de fract. t.* 3. ad de Foeſ. *Oecon. pag.* 297. interdum ſtricte & frequentiſſime pro *purgante* ſolum *per alvum*. Et in hac ſignificatione deſcri poſſunt ac debent *purgantia*, quod ſint medicamenta, quæ virtute fermentativa, magis, vel minus vehementiori, vel colliquativa, humores excrementitios & vitioſos, ad ſegregationem a vitalibus & utilibus ad loca convenientia, præprimis ductum bilarium & pancreaticum, diſponunt, ſimulque irritando & vellicando fibras inteſtinorum excretionem illorum recrementorum eo depoſitorum promovent. Dividuntur in *mitiora*, & *fortiora*; quibus nonnulli *intermedia* præter neceſſitatem adjiciunt. Catalogum utrorumque, & quidem cum *ſimplicium*, tum *compoſitorum*, paſſim reperies in Practicis. Elective humores *purgare*, aut vi magnetica allicere, commentum eſt. Plura de *purgantibus* qui deſiderat, legat, præter Hippocr. Galen. & alios antiquiores, etiam ex recentioribus præprimis Schröder. *lib.* 4. *cl.* 3. cum Fr. Hoffmann. *Clave ad h. l.* Rolfinx. *Tr. de Purgantibus, O. ac. M. M. Sp.* l. 5. *ſect.* 1. per tot. Linden. *Ex. XIII.* §. 349. *ſeqq.* Williſ. *Pharm. Rat. Part.* I. *ſ.* 3. *c.* 1. Pechlin. *tr. de Purg.* Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part.* II. *ſect.* 1. *c.* 2. *pag.* 459. *ſeqq.* ut & noſtras Diſputationes *de Remoris purgationis*, *Diſp.* II. & *appendicem* de *purgationis modo ac viis ad, al-vum*. An vero *Purgantia* in ſe ac ſua natura dentur adeo ſecura, ut nec putrefaciant, nec vitalia reſolvant; nihilque expellant foras, niſi quantum peccet, ideoque non aggravent, ſed ab onere ſaltem ſublevent, uti voluit Helmont. *tr. Poteſtas medicam.* §. 34. & Fr. Hoffmann. *d. l.* de eo valde adhuc dubitatur, ob naturam omnium *purgantium* naturæ noſtræ vel ad minimum quodammodo adverſam. Vide *allegatam noſtram Diſputationem*.

Purgatio, κάθαρσις, φαρμακεία aliquando latiſſime ſumitur pro omni evacuatione; ut ita idem, quod κένωσις ſit: ſive a natura proveniant, ſive arte procuretur; quemadmodum hoc pluribus, ex Hipp. & Gal. locis demonſtravit Foeſ. *p.* 296. 297. aliquando vero ſtricte, pro *Purgatione* artificiali; quæ per inferiora inſtituitur, & ita deſcribi poteſt: *Purgatio* eſt evacuatio humorum excrementitiorum & vitioſorum, e viis convenientibus, ductu biliario & pancreatico, ad inteſtina depoſitorum, mediante horum irritatione, & ad expulſionem ſtimulatione, virtute purgantium magis vel minus colliquativa facta. Videantur autores p. a. allegati. *Purgatio* Chymicis quoque idem eſt, quod *Purificatio*: & fit ſeptem modis; *Deſtillatione*, *ſublimatione*, *ſolutione*, *lotione*, *uſtione*, *ſegregatione*, *colatione*. Rul. *in Lex.*

Purgatorium Paracelſo dicitur quilibet *morbus*, *Paramir. l.* 5. *c.* 2. & 3.

Purificatio, idem, quod *Depuratio*, *Mundatio*. Gr. dici poſſet καθαρισμός. Vide *Depuratio*. *Purgatio*.

Purpura, πορφύρα. Vide *Porphyra*.

Purulentia, idem, quod *Suppuratio*, ἐκπύησις. vide *Ecpyema*.

Purulentus, ἔμπυος, πυώδης, idem, quod *Suppuratus*. Vide *Empyema*.

Purus, καθαρός, vide *Catharos*, *Puritas*, καθαρότης.

Pus, πύον, dicitur materia quædam liquida præternaturalis & ſemiputris, in exulceratis partibus, e ſanguine extravaſato, & ſtagnante, mediante caloris intenſioris colliquatione putredinali remolliente particulas concretas, & tran-ſponente partes ſubtiles, producta. Quo & Hipp. reſpexiſſe videtur, ſcribens, *pus* fieri ex altera-to, calefacto, & putrefacto ſanguine, in ulceribus, *l. de Ulcer. II.* 10. & Galen. propterea ἡμιμοχθηρὰν μεταβολὴν, *ſemipravam* mutationem, vocavit, 2. *aph.* 47. Hinc & Helmont. *pus* dixit, non eſſe excrementum ulceris, ſed cruoris in materiam noxiam & corruptam depravationem & degenerationem, *tr. Scab. & ulcera Schol. n.* 17. 18. 19. quamvis alibi negaverit, *pus* eſſe partem cruoris, *tr. Schol. Humor. Paſſ. Decept. c.* 1. *n.* 42. ſcil. quando *pus* eſt factum, non amplius dici poteſt pars ſanguinis, ſcil. vitalis. Plura de *puris* generatione; cujus notæ bonitatis ſunt albedo, lævitas, æqualis conſiſtentia, & fœtoris abſentia, vide apud Foeſ. *p.* 544. Dieter. *num.* 743. Linden. *Ex. XIII.* §. 333. *Puris generatio* alias dicitur *Suppuratio* & a Neotericis tribuitur Acido exuperanti. Hinc Doleus ita deſcripſit, quod fiat, quando acidum materia deferveſcente incipit exuperare, avolantibus plus minus particulis volatilibus, ſeu ſpirituoſis & accedentibus hinc inde heterogeneis; unde inflammationis tragœdia cataſtrophen ſuam fortitur ex tumore inflammato in ulcus purulentum abſcedens; *Encyclopæd. l.* 2. *c.* 3. §. 2. *p.* 279.

Pus, πῦς, Vide *Pes.*

Puſillatum, *Puſulatum* dicitur *Pulvis* non perfecte tenuiſſimus, ſed adhuc aſperitatem ſabuloſam & granula quædam continens. Libav. *S. A. Ch. l.* 4. *c.* 3.

Puſta, eſt ſaniei digeſtio, a pure dicta. Paracelſ. *l.* 1. *de Tartar. tract.* 5. *c.* 1. *ut & in Fragm. ad h. l.* Dorn. Ruland. & Iohnſon. *in Lex.*

Puſtula, ἐξάνθημα, ἔθυσμα, ἔκζεσμα, idem, quod *Paula*, morbus dicitur in habitu corporis, ſoluta cutis, vel cuticulæ unitas, ſive parvulus tumor in exteriori cuticula, vel cutæ; Tuberculum &c. Vide *Exanthema*, *Ecthyſma*, *Phima* &c.

Pulſula, idem, quod *Granula*; *pulvis puſillus*, grandulando concinnatus. Libav. *antea c. l.*

Putamen, idem quod *Cortex*, φλοιὸς, λέμμα, λέπος: *Cortex*, *Lepos*.

Puteus, φρέας, quid ſit, ex aliis Lexicis patet. Aquæ e *puteo*, calidiores tempore hyberno reliquis, Gal. *l.* 1. *de S. F. c.* 8. Flamma e *puteo*, ut & exhalationes malignæ, obſervatæ leguntur *in Eph. N. C. A. I. Obſ.* 33. *Puteus* in metallifodis vocatur *crypta*, e qua metallica terra minera extrahitur. Rul. *in Lex.*

Putor, idem, quod *Fœtor*, δυσωδία. *Graveolentia*, dicitur de ore. Gal. *c.* 4. *in* 6. *Epid. t.* 9. *ad fin.*

Putorius eſt nomen *Muſtelæ ſylveſtris*, ex ore fætidum halitum emittentis, cujus hiſtoria habetur in Aldrov. *l.* 2. *de quadr. dig. vip. c.* 17.

Putredo, *Putrilago*, σηπεδὼν, σῆψις; *Putris*, *Putridus*, σαπρὸς. Uſitatiſſimi equidem hi termini ſunt in Medicina, præſertim etiam doctrina de febribus: ſed in quo conſiſtat vere eſſentialis ratio *putredinis*, neſcio, an aliquis exacte, & ex aſſe deſcripſerit. Licet enim generalis deſcriptio, a Gal. & Ariſt. propoſita, non ſit rejicienda; quando *Putredo* dicitur totius corporæ ſubſtantiæ mutatio ad corruptelam a calido externo, non tamen ſufficere videtur ad omnem difficultatem eximendam. Non, ſalvo aliorum judicio, hanc dabimus deſcriptionem generalem: *Putredo* eſt corruptio corporis mixti naturalis, vel inchoata, vel conſummata, conſiſtens in diſſolutione principii formalis & ſpecifici a principio materiali, & conſequente deunione etiam diverſarum materialium particularum, antea exactiſſime per principium formale unitarum & mixtarum. Hæc vero deſcriptio dextre nunc applicanda erit diverſis corporibus mixtis: & alia obſervabitur *putredo* corporum liquidorum a *putredine* corporum ſiccorum, horumque vel mollium, vel duriorum: alia animatorum; alia inanimatorum; alia incipiens; alia perfectior; alia conſummata. Jungatur Vvillis, *de ferm. c.* 8. *de febr. c.* 9. & Noſtræ noſtræ *ad Jeſſenii Judicium de Sang. V. S. miſſo pag.* 43. *ſeqq.* Kerger. *tr. de Ferment. ſ.* 2. *c.* 9. Si quis meliora & certiora, docuerit, ei cum gratiarum actione herbam porrigemus.

Putrefactio, σῆψις, idem, quod *Putredo* activæ ſumta. Hinc Dorn. Rul. & Iohnſon. deſcripſerunt, quod ſit mixti reſolutio per putredinem naturalem, cum partes, inter ſeſe commiſtæ, reſeratis clauſtris internis, operante calore per humorem & reſolvente, diſcedunt. Eſt vero *Putrefactio* etiam via ad varias Pharmaceuticas operationes: unde artificioſa quoque datur *Putrefactio*, in qua attendere oportet, ne fiat reſolutio καθόλου totalis, & deſtructio, ſed duntaxat eouſque, quo vel aliquid activi elicia- tur, vel nova quædam veluti rerum natura introducatur, & fructus etiam alterius generationis producatur. Eſtque talis *Putrefactio* digeſtio quædam fermentativa, ſubſtantiam rei, calidi externi acceſſione, ad rem præſtantiorem producendam diſſolvens. Habeturque duplex; *Putrefactio*, & *reſolutio per medicinam*. Eſt etiam *Putrefactio* quædam ambigens inter calcinationem corroſivam, & *Putrefactionem*, vocaturque *Putrefactio ſicca* & *Philoſophica*. Imo a quibuslibet nomen habet, cum quibus aliqua ratione conſentit; ut ſublimatio, ſeparatio elementorum, coctio, ſolutio, &c. Fit autem in aqua Philoſophorum ſicca, ſeu aceto acerrimo: nec eſt alius rei, niſi Solis & Lunæ. Dorn. Rul. Iohnſon. Vveker. *Ant. Gen. l.* 3. *c.* 33. Quæratur etiam *in Indicibus ſex Voluminum Theatri Chymici*.

Puxis, pro *Pyxis*. Scribon. *n.* 230.

Pycnos, πυκνὸς. Vide *Creber*.

Pycnoſis, *Pycnoticos*, πύκνωσις, πυκνωτικός: Vide *Condenſatio*.

Pycte, πυκτὴ, dicitur *lac coagulo concretum*, cui, demto ſero, mel additum eſt. Ventrem ſubducit, maxime ſi ſerum adjectum fuerit. Horr.

Pyleos, πύελος, id eſt, *Pelvis*: Alveolus: Vide *Choana*. Balneæ quoque minores, vel *alvei adſtrictiores*, πύελοι dicti fuerunt, Gal. *l.* 7. *meth. med. c.* 6. J. Alex. *not. ad h. l.*

Pygargus, πύγαργος, nomen valde æquivocum, notans vel *capram feram*, Aldrov. *lib.* 1. *de quadr. biſulc. cap.* 13. vel *Ardeam*, vel uſitatius *Aquilæ* ſpeciem, cujus deſcriptionem tradidit Aldrov. *l.* 2. *Ornith. cap.* 5. Dicitur & meta-

metaphorice de homine delicato & ignavo, C. Hoff. *in not. ad Gal. LL. de V. P. num.* 229.

Pygmachos, πυγμάχος, dicebatur is, qui in certamine & luƈta, & pugilatu exercebatur. Rhod. *ad Scribon. n.* 101.

Pygmæi, πυγμαῖοι, proprie dicuntur populi vel in India, vel in Gronlandia minimæ longitudinis, πυγμὴν, h. e. menſuram cubiti ad digitos non ſuperantes, nihilominus pugnacis naturæ, ita ut cum gruibus certare fingebatur. An unquam tales fuerint in orbe populi, adhuc controvertitur, & varias opiniones ſcriptorum colleƈtas legere licet apud Eraſm. Franciſc. *P.* I. *Horti Indici Orient. & Occid. pag.* 540. *ſeqq.* Deinde de quibuſvis *nanis*, vel *pumilionibus*, quales etiam artificioſa & longiori inunƈtione produci poſſe, opinatur Dobrzenzsky de Nigro Ponte, Medicus Regius Pragenſis, *in Eph. Nat. Cur. A. I. Obſ.* 79. Paracelſo vero *Pygmæi* dicuntur *homunciones*, vel ſubterranei ſpiritus, quos & *facultas* & *ſcintillas* vocant. Non natos eſſe perhibent, neque habere parentes, ſed non aliter ex corruptione terræ, quam ex equino fimo putrefaƈto ſcarabæi, generari. Dorn. *in Diƈt. Parac.* Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Meminit eorum aliquoties Parac. *in l. de partu hominis*, *de peſtil. & alibi*, & fatetur, ſe integrum de *Pygmæis* ſcripſiſſe traƈtatum, de quo nobis non conſtat. A. 1699. Eduardus Tyſon Medicus Anglus, Collegii Medici Societatis Regiæ ſocius, *Pygmæi* ſive hominis ſylveſtris Anatomen exaƈtam cum ſimia cereopithecoque comparatam edidit, quæ *in Actis Eruditor. Lipſ. A.* 170. *m. Novembr.* commendatur.

Pyla, πύλα, Vide *Porta*.

Pylorus, πυλωρὸς, Lat. *Janitor*, vocatur *dextrum orificium ventriculi*; vulgo inferius diƈtum, anguſtius ſiniſtro, ſive ſtomacho; cujus uſus eſt, tranſmittere cibum in liquorem, ſive cremorem liquidum mutatum ad inteſtina tenuia: ſiquidem cum duodeno immediate continuatur. Plura vide in Anatomicis, & in ſpecie in Barth. *l.* 1. *Anat. c.* 9. *Pyloro* peculiare regimen attribuit Helmont. in digeſtionis opere: uti patet ex traƈt. *Pylorus Reƈtor.*

Pyodes, πυώδης, *Purulentus*: ita leguntur *purulentæ miƈtiones* apud Gal. *c.* 3. *in* 1. *Prorrhet. t.* 20.

Pyon, πύον. Vide *Pus*.

Pyopoeos, πυοποιὸς, vocatur *virtus pus facien*di, & tribuitur pici aridæ vel ſiccæ apud Dioſcorid. *l.* 1. *c.* 82. *vel. p*7. *ad Sarac.*

Pyorrhoum, πυόῤῥουν, hoc eſt purulentus, epitheton aurium, e quibus pus effluit, apud Nonum *de M. P. C. c.* 80.

Pyoſis, πύωσις, in genere ſignificat *ſuppurationem*. Specialiter vero idem eſt, quod ὄνυξ, vel ὑπόπυον. Vide *Onyx*.

Pyr, πῦρ. Vide *Ignis*.

Pyraƈtoſis, πυράκτωσις, *Combuſtionem* ſignificat, Fuchs. *comm. in Gal. l.* 1. *de morb. diff. c.* 5. *p. m.* 24. *a.*

Pyrmidales Muſculi vocantur, qui quartum par muſculorum abdominis conſtituunt, & tendinibus reƈtorum incubunt; Bartholin. *l.* 1. *An. c.* 6. *p.* 55.

Pyramidalia vaſa dicuntur vaſa ſpermatica præparantia, quæ alias & *pampiniformia* vocantur. Vide *Pampinus*.

Pyramis, πυραμὶς, præter figuram geometricam, & turres quaſdam Ægypti, quas ſignificat, in chymicis vocatur vas metallicum, aliis *Catinus coniformis* diƈtum, in modum *pyramidis* excavatum, ut pars ejus ſuperior lata, inferior autem in acutum vergens, pro liquatis mineralibus in regulum formandis, accommodari poſſit. Ruland. & Iohnſon. *in Lex.*

Pyrauſta, *Pirauſtum*, πύραυς, dicitur infeƈtum quoddam, ad papiliones pertinens, quod, ignis flamma gaudens, ad lucernas advolat, & ſæpe ſeſe comburit, cujus hiſtoriam vide apud Aldrov. *lib.* 1. *de Inſeƈt. c.* 2. *Auri* quoque *Spiritus* vocatur *Pyrauſtum*, quod ignis ſit ipſius pabulum & alimentum, *Th. Chym. Vol. I. p.* 35.

Pyren, πυρὴν. Vide *Nucleus*.

Pyrenoides, πυρηνοειδὴς, vocatur proceſſus ſecundæ vertebræ cervicis, qui alias *Dens* Hippocr. vocatur: aliis *Tentiformis*, ὀδοντοειδὴς. Vide *Dens*.

Pyreterion, πυρητήριον, dicitur pars illa furni Chymici, quæ ignem continet. Dicitur & *Pyriſtirion* apud Morley in *Colleƈt. Chym. Leid. proleg. c.* 2. quamvis minus accurate ad leges Grammaticas Græcæ Linguæ.

Pyretologia, πυρετολογία, i. e. *doƈtrina*, vel traƈtatio de *Febribus*, hodieque magis magiſque exculta.

Pyretos, πυρετὸς. Vide *Febris*. *Pyretion*, πυρέτιον, *febricula*.

Pyrgitæ, πυργῖται, *Turriti*, vocantur paſſerculi, qui in turribus altioribus nidificant. Gal. *l.* 6. *de ſan. tu. c.* 11. Laudantur in calculoſis, *l. de ren. morb. cur. c.* 6.

Pyria, πυρία, idem, quod θέρμασμα. Lat. *Fomentum*. Legitur apud Hipp. 5. *aph.* 28. & 6. *aphor.* 31. adde Foeſ. *p.* 547. Dieter. *n.* 747. Dicitur & πυρίαμα, Gorr. Vide *Fomentum*.

Pyr-

Pyriaſtes, πυριάςης. Vide *Protogala*.

Pyriaterion, πυριατήριον, locus dicitur, ubi fit ſudatio, Laconicum, *Sudatorium*. Vide *Laconicum*, Pantin. *in not. ad Celſ. lib.* 2. *cap.*17. *p.*271.

Pyriatos; πυριατὸς, ſcil. κέραμ☉, i. e. *Later fervefactus*.

Pyricauſtos, πυρίκαυς☉. Vide *Ambuſta*.

Pyriephthos, πυρίεφθ☉. Vide *Protogala*.

Pyriformis, epitheton primi e *Muſculis Quadrigeminis* dictis femur abducentibus & circumagentibus, Barthol. *l.* 4. *Anat. cap.*11. *p.*580.

Pyrimachus, vel *Pyromachus*, πυρόμαχ☉, vocatur veteribus *Iibium*, vel *antimonium* coctum & in lapideam duritiem concretum, ideo quod igni repugnet, & in ardentes tantum fornaces conjectu fluat, I. Agricol. *l.* 10. *de nat. foſſil.* Ariſtotel. vocavit lapidem *Pyromachum l.* 4. *Meteorol. c.* 6. Ex recentioribus tamen ſunt, qui nomen hoc ad Cuprum cum ſulphure fuſum & in lapideam duritiem concretum reſtringunt.

Pyrine, πυρίνη, nomen *Emplaſtri* ad ſcirrhos & durities, apud. Ægin. *l.* 7. *c.*17. Gorr.

Pyriphloges, πυριφλεγὴς, homo dicitur febricitans, qui valde ex febre illa fervet ad contactum, i. e. *igneo ardore flagrans*, Hipp. 4. *de R.V. I. A.* Dicitur & πυριφλεγέθης, *l.* 1. *de morb. mul. LXXXI.* 2.

Pyriſtirion. Vide *Pyreterion*.

Pyrites, πυρίτης, vocatur lapis quaſi *igniarius*, *ſilex* e chalybe ſcintillas evocans alliſus. Ab aliis quoque dicitur *Lapis luminis*. Variat vero valde quoad colorem, prout in metallifodinis diverſis reperitur. Ejus varia genera recenſet Ruland. De ejus uſu vide Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Pyrites*. Dioſc. *l.* 5. *c.*143. Foreſt. *l.* 10. *O.* 114. *Schol.* Schroder. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 18. Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 382. *ſeqq. Marcaſita* dicitur etiam *Pyrites argenteus*. Th. Chym. *Vol. I. pag.* 777. Item *Lapis Philoſophorum* a quibusdam dictus fuit *Pyrites*; utpote qui totus ſulphur fit, & argentum vivum, e quibus lapis ille conſtat, *d. l. p.*42.

Pyrius, πύρ☉, dicitur *pulvis* ille *tormentarius*, qui pro ſcolpis & tormentis bellicis explodendis uſurpatur, notiſſimus. Paratur ex nitro, ſulphure, & carbonibus: cujus modum parandi etiam ad Chymiam pertinere, vult Libav. *Synt. A. Ch. l.* 7. *c.*31. Ejus vis ſclopetans, vel fulminans, poteſt etiam reprimi, & dicitur *Repreſſus*. Idem *l.* 6. *c.* 9.

Pyromantia, πυρομαντία, eſt ſcientia, vel ars, ex igne præſaga, cum ignis aſtra ſe palam faciunt hominibus, ut inde veri notitia prorumpat ejus, quod quæritur, ablato quovis dubio, vel ſuſcipione. Exemplo ſit, quod de buxo fertur, & foliis ejus, in ignem projectis; ſingulis eorum, de quibus habetur ſuſpicio, nominibus inſcriptis, crepitare fontis folium, & exilire creditur Dorn. Rul. & Iohnſ. Hanc Paracelſus paſſim commendat, & Medicis addiſcendam ſuadet, ceu partem aſtronomiæ. Verum nobis omnino videtur magica, diabolica, & ita vitanda.

Pyronomia, πυρονομία, eſt caloris ad ſuas operas adhibendi, ignisque regendi ſcientia. Et ita idem eſt, quod *Pyrotechnia*, de qua p. p. Rul. Verum Paracelſo *Pyronomus* dicitur, qui prognoſticat ex ignis Elemento: & ita cum *Pyromantia* coincidit, *l.* 2. *de Tartar. tract.* 2. *c.* 3. *in comm.* Ejuſdem ſententiæ eſt Iohnſ. *in Lex. Chym. l.* 2.

Pyrophagus, πυροφάγ☉, dicitur *Ignivorus*, qui vel peculiari artificio, vel præſtigiis ignem devorare audet, quales hodieque inter circumforaneos conſpiciuntur lucellum hinc captantes. Meminit & talis *Pyrophagi* Bonet. *Medic. Septent. l.* 3. *ſ.* 1. *c.* 19. *pag.* 510.

Pyropus, πυρωπὸς, æquivocum eſt; 1. notat gemmam rubram, vulgo *Rubinus* dictam, alias *Carbunculus*. Vide *Carbunculus*. 2. ſignificat *æris Cyprii coronarii miſturam*, cum auri quarta parte, in tenuem bracteam redactam, qua pyramidum ſummitates obducebantur. 3. *Electrum igneum* ex genere ſuccini, vel Philoſophorum tinctura, &c. Libav. *S. A. Ch. l.* 7. *c.* 24. *Pyropi* auri diaphani deſcribuntur ab Hartmanno *Miſcell. Chymico-Med. Oper. in fol. Tom. VI. p.* 9.

Pyros, πυρὸς, ſignificat *Triticum*, frumentum notiſſimum & uſitatiſſimum in diætetica, ſive victu, & medicina. Optimum habetur, quod denſum eſt, & ſubſtantiam habet adeo compactam, ut dentibus vix dividi queat, vide Gal. *l.* 1. *de alim. fac. c.* 2. 3. *l. de atten. vict. c.* 6. *l.* 8. *de S. fac.* §. *Pyros*. Bruyerin. *de re cibar. l.* 5. *c.* 1. 2. *Triticum hornum*, vel hornoticum, id eſt, hoc anno collectum, vocatur ὀψπάνιον, & commendatur ab Hipp. 2. *de art. t.* 43. adde Gal. *comm. ad h. l.* quid ſint πυροὶ σκληροὶ, *dura triticæ*, lege apud Linden. *Ex. XVI.* §. 143.

Pyroſis, πύρωσις, eſt ille *ardens rubor*, quo facies tota accenditur, præſertim illis, qui fervidis diebus faciunt iter. Linden. *Ex XI.* §. 189.

Pyrotechnia, πυροτεχνία, vocatur illa ars, quæ operatur in præparatione naturalium rerum, adminiculo ignis, tanquam potiſſimo medio & inſtrumento. Dorn. Rul. & Johnſ. *in*

in Lex. Ejus uſus maximus in Pharmaceuticis & Chymicis. Quam etiam laudavit Helmont. *de Lithiaſ. c.* 5. *nu.* 4. Ut *Pyrotechnia* corpora referat coram oculis: ita januam ad Philoſophiam naturalem. Hinc *Pyrotechniſta* dicitur G. Thomſono *in explicatione quorundam terminorum Artis Acui ſuæ Magneticæ præmiſſa* in genere quivis artifex per ignem, in ſpecie excellens Chymiſta. *Pyrotechnia Hermetica* vocatur, quæ pertinet ad præparationem Lapidis Philoſophici, *Th. Chym. Vol.* VI. *p.*398.

Pyroticos, πυρωτικὸς, idem, quod καυςικὸς, *urendi vim habens.* Vide *Cauſticos. Pyrotica* Charneri deſcriptio videatur apud Hartmann.*d.l.p.*56.

Pyrrhocorax, πυῤῥοκόραξ, quaſi *Corvus ruber*, nomen avis, ad *Graculos* pertinentis: cujus deſcriptio cum uſu habetur apud Aldrov. *l.* 12. *Ornithol. c.*8.

Pyrrhos, πυῤῥὸς, Latine *Rufus*, notat colorem ignis colori ſimilem, & ad flavum maxime accedit. Foeſ. exiſtima, eſſe Latine exprimendum per *Fulvum*, i. e. ex flavo pallеſcentem, qualis eſt Orichalci. *Oec. p.* 548. ubi plura vide. Jul. Alex. vero dicit, πυῤῥὸν eſſe colorem ſimilem æreì coloris, aut capillorum & barbæ illorum, qui propterea Aenobarbi dicuntur. Qui ſi palleſcat, *fulvum*, πυῤῥὸν, faciet. Rufumque colorem notari in vinis Creticis & Malvaticis, *not. in Gal. lib.* 12. *meth. med. cap.* 4. Gorr. dicit ad flavum accedere, ſed eo eſſe pallidiorem. Nobis placet Alexandrini expoſitio ad ſignificationem vocabuli propriam maxime accedens.

Pyrrhula, πυῤῥούλη. Vide *Rubicilla.*

Pythmen, πυθμὴν. Vide *Fundus.*

Python, vel *Pythius.* *Draco*, πύθων, dicitur ſerpens acuti viſus, oculis magnis, & triplici dentium ordine præditus; deſcriptio habetur apud Aldrov. *l.* 2. *hiſt. Drac. & ſerp. c.* 3. *Pythones* alias & *Pythoniſſæ* Paracelſo dicuntur præſtigiatores, incantatores & ſagæ, quibus attribuitur, quod divinari poſſint, & tempeſtates excitare, tonitrua &c. paſſim in ſcriptis, *Paramiro*, *de Podagra*, & *alibi.*

Pytia, πυτία, ita Gorr. (quamvis nobis mendoſe ſcriptum videatur, pro πυτία) vide *Coagulum.*

Pyulcon, πυουλκὸν, dicitur inſtrumentum Chirurgicum, quo pus, vel ſanies, e profundis & ſinubus extrahitur. Meminit aliquoties Galen. v. gr. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 5. *lib.* 5. *meth. med. c.* 8. *l.* 2. *ad Glauc. c.* 8. quale vero fuerit, non certo conſtat. Videtur tamen fuiſſe non diſſimile, aut forte idem cum eo, quod vocatur *Syringa*, vel *Fiſtula*; quo hodieque Chirurgi utuntur. Gorr. Caſtell.

Pyulcus eſt cenula argentea, oblonga, vulneri proportione reſpondens, cujus extremitas, quæ intra vulnus admittitur, varie perforata, altera quæ extra ulcus manet, orbiculariter inveſtitur, ac dilatatur, ne vulnus intret, Euſtach. Rud. *de vulneribus l.* 1. *c.* 17.

Pyxinon, πύξινον, q. *buxeum*, nomen *Collyrii*, apud Celſ. *l.* 6. *c.* 6. notante Gorr.

Pyxis, πύξις, proprie, & ſtricte, vaſculum, quo aliquid aſſervatur, e buxo paratum ſignificat: ſed hodieque communiter accipitur pro quovis, ex quacunque materia, parato vaſculo. Qualia variæ formæ, & e varia materia parata, requiruntur in Pharmaceuticis & Chirurgicis. *Pyxides* ligneæ, ſtanneæ, plumbeæ, æneæ, lapideæ, fictiles, vitreæ. Weker. *A. G. l.* 4. *cap.* 13. *Pyxidem* unguentariam vocat Hildan. illam, qua inſtructi eſſe debent Chirurgi, ad ægros accedentes; & quidem in ſex, vel plures claſſes diſtinctam: *in Ciſta Militar. p.* 1041. *Pyxis* nautica vocatur, in qua magnetis declinatio obſervatur, ad directionem navium hodieque neceſſaria. *Th. Chym. Vol. V. p.* 352. *Pyxis* quoque eſt nomen unguenti acopi, cui præcipua vis eſt emolliendi. Valet ad omnes inflammationes. Ita vero dictum, quod commodiſſime in vaſe buxeo ſervetur. Ejus deſcriptio habetur apud Aeginet. *l.*7. *c.*19.& Aet. *l.*15. ſed diverſis paulo ponderibus, citante & notante Gorræo. Ab Anatomicis etiam amplam & profundam cavitatem in oſſe iſchii ſive coxendicis pro excipiendo oſſis femoris capite globoſo, alias *Acetabulum* dictam, vocari *Pyxidem*, ſcribit Barthol. *libell.*4. *An.c.*16. *p.*739. Os *Pyxidis* dicitur os occipitis, quod eſt os proræ, memoriæ appellatur. Id. *d.l.c.*6. *p.*710.

Q

Quadrageſimus, τεσσαρακοςὸς, ſcil. dies, qui habetur pro principio morborum Chronicorum, *argum.* 4. *aph.* 36. Gal. *in comm. ad h. l.* quamvis alii ſint, qui adhuc Criticum eſſe concedunt *ex* 5. *aph.* 15. & 7. & 6. *aph.* 49. ex mente Dieterichii *n.* 823. Verum utrumque verum eſſe poteſt: 1. quod poſterius allegati duo aphoriſmi loquantur non de die *quadrageſimo* in ſpecie, ſed intra *dies quadraginta*: ut ita *quadrageſimus* nihilominus excludatur a morborum acutorum termino. 2. non abſurdum nobis videtur, criſes quoque tribuere morbis chronicis, *ex* 6. *aph.* 48. 7. *aph.*29. &c.

Quadrangulum, τετράγωνον, Lat. *Tetragonum*,

num, ſecretum ſapientum, ſive Spagyricum: Vide *in Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 609. & infra *Tetragonum*.

Quadrans, τεταρτημόριον, dicitur *quarta pars libræ*, τέταρτον μέρος τῆς λίτρας, h. e. unicæ tres. Gal. *l.* 3. *de C. M. P. G. c.* 5.

Quadrantal, idem, quod *amphora*, ſextarios 48. continens, vel urnas duas. Fernel. *Therap. l.* 4. *c.* 6.

Quadratus, i. e. *Temperate carnoſus*, εὔσαρκος: Vide *Euſarcos*. Alias in propria magis ſignificatione propter figuram quadrilateram hoc Epitheton tribuitur diverſis muſculis in corpore humano occurrentibus, v. g. muſculus labiis & buccis communis, quem Gal. cum aliis veteribus a cute non diſtinxit, ſub colli cute adeo arcte ſitus vocatur *Quadratus*. Barthol. *l.* 3. *An. c.* 11. *p.* 533. Ita in Dorſo per latum & carnoſum vertebras flectens *Quadratum* dicitur, *l.* 4. *c.* 7. p. 568. Muſculus quoque Radii, qui manus eſt pronator, *d. l. c.* 8. *p.* 574. & quartus inter Quadrigeminos dictos femoris muſculos *Quadrati* appellantur, *d. l. c.* 11. *p.* 580.

Quadrigemini, vocantur Muſculi femur abducentes & circumagentes, quorum primus *Pyriformis*, ultimus ſpecialiter *Quadratus* nominantur, reliqui nomine proprio carent. Barthol. *d. l.*

Quadrilatera oſſa dicuntur, quæ quadratam habent figuram, licet lineis non exactæ æqualibus conſtantem. Talia infirmiſſima eſſe ſcribit Fallop. *de Oſſib. cap.* 13. *Tom. I. Oper. p.* 495.

Quadrupes, vel *Quadrupedum*, τετράπους, dicitur animal quatuor pedibus incedens. *Quadrupedum* tria genera ſumma conſtituuntur: *ſolidipeda*, *biſulca* & *digitata*: quamvis aliæ poſtea adhuc differentiæ dentur; dum alia vivipara, alia ovipara; quædam ruminantia, quædam non ruminantia; nonnulla cornuta, alia non cornuta obſervantur. Sunt & quædam feræ, quædam vero cicures beſtiæ, de quibus omnibus Aldrovand. prolixe ſatis tractavit *in diverſis voluminibus*.

Quæ ex quibus, ὅσα ἐξ ὅσων, phraſis Hippocratica, *lib.* 1. *Epid. ſect. III. t.* 1. qua indicatur morborum viciſſitudo; ſucceſſio & tranſmutatio, quæ Medico ſcitu neceſſaria eſt: Cujus mutationis & ſucceſſionis quatuor præcipue ſpecies numerantur. *Epigeneſis*, *Metaptoſis*, *Metaſtaſis* & *Apoſtaſis*, ſive Abſceſſus. Hæc phraſis movit Stephan. Rodericum a Caſtro, ut elegantem librum conſcripſerit hoc titulo *Quæ ex quibus*, de morborum viciſſitudinibus.

Quæſtio, ζήτημα, ζήτησις, idem, quod *Problema*, quid ſit, notum eſt. *Quæſtiones Logicæ* dicuntur, quæ ad uſum artis nihil faciunt. Galen. *l.* 3. *L. A. c.* 1. Has tuto ignorare licet. Lind. *Ex XIII.* §. 31. Qui delectantur hujuſmodi *quæſtionibus*, non inepte vocantur *Quæſtionarii*, qui adoleſcentibus aperiunt impudentiæ ludum. C. Hoffm. *c. in Gal. de V. P. n.* 374.

Qualitas, ποιότης, terminus eſt receptiſſimus in Medicina, & denotat aliquam proprietatem corporis naturalis, a ſubſtantia inſeparabilem. Conſiſtere enim videtur juxta recentiorum principia Philoſophica in particularum materialium minimarum peculiari diſpoſitione & contextura, liter, vel taliter modificato, unde corpus noſtrum quacunque ratione *quale* denominari poteſt. Diviſiones variæ occurrunt apud Autores, quarum potiſſimæ ſunt: quod aliæ *Qualitates* ſint *elementares*; aliæ *occultæ*, & a tota ſubſtantia dependentes. *Elementares* iterum ſubdiviſerunt in *primas*, *ſecundas* & *tertias*. *Primæ* ſunt quatuor, calor, frigus, humiditas, ſiccitas. Ad *Secundas* referuntur qualitates, Subtilitas, Craſſities, Obſtructio, Apertio, Denſatio, Rarefactio, &c. *Tertiæ* dicuntur, quæ certæ alicui parti appropriantur &c. Verum hæc omnia magis ſunt Phyſica, imo Logica, quam Medica. In Medicina ſufficit, *Qualitates* ita accepiſſe, quatenus ſunt proprietates corporum, fundatæ in tota ejus ſubſtantia; & ita in concreto, non abſtractive, ſumtæ. Paucis: *Qualitates* idem ſunt, quod *Facultates*, ἰδιοσυγκρασίας, Complexiones. Vide *Dynamis*. An *qualitates* dentur *occultæ*, diſputant adhuc inter ſe Doctores, vide *Occultus*. Chymici *qualitates* nitroſas, ſulphureas, mercuriales, aluminoſas &c. excogitarunt, forraſſis ad uſum magis facientes, quam Philoſophorum commenticiæ, primæ, ſecundæ, &c.

Quandros dicitur lapis, ſeu gemma, quæ reperitur in cerebro vulturis, coloris candidi, & dicitur replere mammas lacte, & contra nocivos caſus valere. Rul. & Iohnſ. Aldrov. *l.* 3. *Ornithol. c.* 1. §. *uſus in medicina*.

Quanli, id eſt *plumbum*. Rul. & Ionhſ.

Quantitas, ποσότης, ποσόν, πηλίκον, quid ſignificet, e Logicis petendum; Duplicem eſſe, *Continuam* & *diſcretam*, Gal. quoque docuit, *de diff. morbor. c.* 8. *in fin.* Utriuſque conſideratio ſumme neceſſaria in ſubjecto Medicinæ, & objecto; ſive in homine omnibuſque rebus ſecundum, præter, & non naturalibus; quamvis non ex aſſe, aut accuratiſſime dici, aut determinari omnino queat, præſertim in remediis applicandis, Gal. *l.* 2. *meth. med. c.* 3. &

& l. de Cur. rat. per S. M. c. 12. & l. de V.S. adv. Eraſiſtr. c. 7. Opus eſt igitur artificioſa conjectura, peritia virium, vel facultatum, & frequenti exercitio, c. 2. de R. V. I. A. t. 37. In præparatione quoque lapidis Philoſophici *Quantitas* ignis probe obſervanda. *Th. Chym. Vol. V. p.* 189.

Quaquila, vel *Quiſquila*, idem, quod *Coturnix*, Gr. ὄρτιξ, vel ὀρτύγα. Aldrov. *lib.* 13. *Ornith. c.* 22.

Quars, petra fellis. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Quartana, τεταρταῖος, eſt ſpecies febris primario intermittentis, quæ incluſive in diem quartum extenditur: ſive de quarto in quartum paroxyſmos ſuos repetit, cum interveniente intermiſſione; Secundario etiam de continuata dicitur, ubi intermiſſio vera non eſt; interim ſingulis quatriduis exacerbatio major animadvertitur, τεταρταιοφυὴς Gr. dicta. Illam intermittentem Hipp. dixit ſecuriſſimam, faciliimam, & longiſſimam *l.* 1. *Epid. ſ.* 13. *t.* 4. quod quidem verum eſſe, experientia confirmat, & conſenſus Doctorum; non tamen ſimpliciter, & abſque ulla exceptione; quandoquidem ejus cauſa conſiſtit in ſanguinis dyſcraſia melancholico-ſeroſa, ſimulque vappeſcente, minuſque ſpirituoſa; quæ ſi altiores jam egerit radices, aut non rite conſideretur in curatione, facile tranſit in ſcorbuticam diſpoſitionem, & alios morbos chronicos graviores producit. Hinc rectiſſime ſcripſit Dieter. *Iatr. p.* 1192. Aſpera & duri ingenii eſt morbus *Quartana*, non huc & illuc fluctuans, ſed humoribus lentis agitatis, firmo progreſſu in corpus venit, totum illud concutiens & exagitans. Hinc & *Saturni filia* vocatur. Plura de hac febre vide apud eund. *d. l. n.* 826. Willis *de febr. c.* 6. Sylv. *Pr. Med. l.* 1. *c.* 27. Piens *de Febr. Tract. ſpec. c.* 12. C. Rejes. *C. El. q.* 71.

Quartarius, τέταρτον κοτύλης, quarta vel potius dimidia pars heminæ, eſt menſuræ nomen liquidorum, vini continens uncias quinque, olei uncias quatuor, cum dimidia, mellis ſex cum drachmis ſex. Galen. *de pond. & menſur.* vel potius Dioſc. *in addit.*

Quartatio, eſt ſeparatio auri & argenti invicem commiſtorum, quæ ideo dicta *Quartatio*, quod miſturæ ex auro & argento tantum ſit addendum argenti, ut hujus tres partes ſint ad illius unam, ſiantque omne quatuor. Dorn. Rul. & Iohnſ. Meminit & Lib. *Tom. II. Oper. p.* 96. 98. De hac legatur & Jac. le Mort. *Chym. ſect.* 2. *ſive Metallurg. Contr. p.* 268. ubi hanc puriorum metallorum ſeparationem præfert cupellationi, quippe meliorem.

Quartura, idem, quod *Quartatio*, ſummum auri examen, hac via videlicet, ut argenti partes novem ad omnia auri commiſceantur, liquatione per ignem. Deinde aqua ſtygia, vel forti, reſolvantur ambo ſimul. Argentum totum in aquam confluit, auro ſolo ſubſidente, pulveris inſtar ſpadicei, nigricantiſque coloris. Rul. & Iohnſ.

Quartus, τέταρτος, dicitur de die morbi, præſertim febrilis, eſtque index ſeptimi, bonam criſin, vel malam, h. e. acriſian, oſtendens ex Hipp. 2. *aph.* 24. & 4. *aph.* 71. Dieter. *n.* 827. *Quartam* digeſtionem in ſiniſtro ſtomacho cordis finxit Helm. *Blas hum. n.* 21. τέταρτον quoque ſignificare pondus unciarum quatuor cum dimidia & ἡμικοτύλιον etiam vocari e Dioſcoride docuit Schenk. *Synt. comp. & præſc. med.* 67.

Quaſſatio, σεῖσις, idem, quod *Concuſſio*, κατάσεισις. In ſpecie vocatur *Quaſſatio*, σεῖσις, quarta ſpecies luxationis vertebrarum, quando vertebræ in ſuo loco manent, ſed juncturæ, vel compages ſunt dimotæ, Gal. *c.* 3. *de artic. c.* 2. Vide *Quatio*. *Quaſſatio* dicitur etiam ſolutio facta in tendinibus aut ligamentis, Arab. *Rebathe*. Andr. vero Bellunenſi *Adhæreth*. Avic. *Cancic. part.* 1. *tract.* 2.

Quaternarius, *Quaternio*, τετρὰς, vocatur periodus *quatuor* dierum, obſervanda Medicis in morbis acutis; quia vel ſolutio, vel ſignificatio aliqua futuræ ſolutionis in illo termino fieri ſolet. Gal. *l.* 3. *de dieb. decr. cap.* 1. *Quaternarius* Numerus elementorum ab Helmontio rejectus, cum in natura univerſa, tum in miſtorum conſtitutione: *tr. Tumul. Peſt.* §. *A labe noſtra immune & innocuum cœlum.* Eſt & numerus myſticus Spagyricorum, *Th. Chym. Vol. I. p.* 547. & *Vol. II. pag.* 210. 211.

Quatio, σείω, idem, quod *concutio*, h. e. violenter agito, impello: Dicitur vel proprie de materiali corporis manu facta concuſſione, v. g. quando ſuppurati *quatiuntur*, ut exploretur, quanam parte pus deliteſcat. Hippoc. *l.* 2. *de Morb. XLV.* 11. & *l.* 3. *XXVI.* 30. *Coac. t.* 432. 499. Vel improprie & virtualiter, de rebus non naturalibus, quæ ſanguinem agitando corporis partes *concutiunt*, v. gr. caput, *Coac. t.* 167. *l.* 1. *Prorrh. ſ.* 3. *t.* 51. Jung. Foeſ. *p.* 561. Ita tuſſis dicitur *quatere* pulmonem, quamvis hoc ad propriam ſignificationem potius referat Dieter. *Iatr. p.* 281.

Quatrio, idem, quod *Talus*, Gr. ἀστράγαλος, ita dicitur a quatuor lateribus. Bartho-

lin. *libell.* 4. *de offib. cap.* 21.

Quatuor, τέσσαρες, τέσσαρα, numeri certi nomen eſt notiſſimum. *Quatuor* mundi pri-ma, non eſſe eadem cum Elementis Ariſto-telis, videlicet terram, aquam, ſpiritum, lu-cem, vult Libav. *T. II. pag.* 113. Verum non ſatis demonſtraſſe videtur hoc aſſertum. *Qua-tuor* naturæ eſſentialium miſtorum eidem quo-que ſunt: Terra virgo, Liquor aqueus, Oleum aereum, vel ſpiritus, Ignis cœleſtis, vel a-ſtralis *d. l. p.* 193.

Quebricum aliis dicitur eſſe *Arſenicum*, aliis *Sulphur*. Rul. *Quebrith*, *Quibrith*, *Sulphur*. Rul. & Iohnſ.

Quellem, dicitur *terra originalis*, ſabulum, ad quod ligo nunquam penetrat. Helmont. *tr. Terra. num.* 4. 5. terra elementalis, futura baſis hominis. Idem *Ibid.*

Quelles, id eſt, *Elixir*. Th.Chym. *Vol.V. p.*455.

Quercinus, *Quernus*, δρύϊνος, δρυώδης, quod vel in *quercu* occurrit, vel e *quercu* naſcitur. Ita *Viſcus quernus* vocatur, qui in officinis potiſſimum in uſu eſt, & a Paracelſo lauda-tur. Vide *Viſcus*.

Querquedula, κάσκαρος, nomen *Anatis ſyl-veſtris*, cujus varias ſpecies deſcripſit, cum uſu in cibis, Aldrov. *l.*19. *Ornithol. cap.*30. *ſeqq.*

Querquera, κάρκαρος, nomen eſt *febris*, quæ Gr. φρικώδης, *horrifica*, vocatur, ab horrore, & tremore, cum ſonitu. Mendoſe *zerzera* dici-tur, animadvertente Keuchen. *ad Samon. p.* 269. adde C. Rejes *C. El. q.* 68. *n.* 10. 11. Vi-de *Phricodes*.

Quianos, i. e. *Vena terræ*. *Cuperoſum*. Rul. Iohnſ.

Quid pro quo, id eſt, abſque judicio, vel conſenſu, vel præſcitu peritioris, vel præſcri-bere, vel præparare, vel offerre, vel appli-care remedium. Merdam pro Muſco. Hoc jure merito improbat & deteſtatur Paracelſus aliquoties in ſcriptis ſuis, & vocat *Librum Pecnorum*, i. e. rudium aſinorum: quando-quidem, ſi Medicus hoc fecerit, imperitus eſt, & rudis; Si Pharmacopœus, aut Chirur-gus, malitioſus. Omnes vero hi læſam con-ſcientiam habent. Paracelſ. *def.* 7. & *in fragm. Med.* Utinam vero Pharmacopœi ab hac cul-pa eſſent hodieque immunes, profecto ars Medica non ita detrimentum pati cogeretur, & jacturam dignitatis ſuæ citra culpam pro-priam faceret!

Quies, ἡσυχία. Vide *Heſychia*.

Quintana, πεμπταῖος, vide *Pempteos*.

Quinta, πέμπτος, vel πέμπτη, uſitatiſſimus terminus Chymicis, dum *Quinte eſſentiæ* men-tionem frequentiſſime faciunt. Vide *Eſſentia*. Quibus ibidem traditis addi poſſunt & hæc: *Quinta Eſſentia* eſt natura, virtus, color, vi-ta, ſpiritus, ipſa medicina & proprietas re-rum, a corpore ſuo per artem extracta; a-liis forma ſpecifica, quæ ſi a ſpecie removea-tur, ad ſuum genus accedit, altiuſque progre-ditur, donec in centro quieſcat. Vel: Eſt myſterium ad æthereæ naturæ puritatem viref-que præſtantiſſimas exaltatum. Inde ſolet ap-pellari cœlum, & cœleſtis ſubſiſtentia, in qua puriſſima ſinceriſſimaque craſis hæret, & ra-dix ſubſtantialis, tanquam eſſet defluvium ætheris, vel radius firmamenti, voce Creato-ris, per ima diſperſus, animæque mundanæ ἀπογέννημα. *Quinta eſſentia* vegetabilibus eo-rumque partibus extrahitur. Fitque hæc po-tiſſimum ex ſucco extracto. Primatum obti-net hic *Quinta Eſſentia Vini*, quam & *Mer-curium vegetabilem* nominat; alii *Aquam pri-mi Entis*, cœlum, & *Clavem Philoſophorum*. *Quinta eſſentia animalium* eſt, quæ extrahitur ex partibus animalium, ratione miſtionis na-turalis & vegetabilis: itaque & praxis parum differt a vegetabilium apparatu. *Quinta eſſen-tia mineralium* eſt, quæ ex mineralibus con-ficitur. Excellunt hic *quinte eſſentiæ* metallo-rum & gemmarum. Hæc Dorn. Ruland. & Iohnſonus. Exempla variarum *Quintarum Eſ-ſentiarum* præſertim Mineralium, quære a-pud Libav. & *in Theatr. Chym.* Enimvero ſunt alii, qui prorſus illas impugnant & in-ficiantur: inter quos eſt Rolfink. *Chym. l.* 6. *c.* 2. At, neſcio, an in omnibus ſatisfecerit. Hoc quidem concedi poteſt, quod non videa-tur veroſimile, eſſentiam formalem & ſpecifi-cam alicujus rei a rebus ipſis poſſe artificioſe ſub forma alicujus medicamenti ſeparari, & extrahi: verum quod illa ipſa ſubſtantia in mixtis, ex qua Medicæ facultates promanant, & ab aliis *Quinte Eſſentiæ* nomine venit, ſit elementaris naturæ, nondum adeo planum eſt, & expeditæ veritatis; quamvis hujus quæ-ſtionis deciſio non ſit hujus loci: Sed & Hel-montius improbat Epitheton *Quinta*; quia negat *Quaternarium* Elementorum, tria ſal-tem concedens, ut igitur inventum illud Chy-micorum rectius *Quarta eſſentia* dici deberet, *tr. Tria prima Chym. princ.* &c. *n.* 44. *Quin-tum eſſe* idem eſt, quod *Quinta eſſentia*, ſive cujuſ-libet elementi eſſe per ſe ſolum, ſive animal ex eo ſolo productum; uti loquitur Rul. & Iohnſ. &c.

Quiſquila, idem, quod *Quaquila*, de quo p.a.

Quiſ-

Quiſquilium, Croci granum, ſeu Kermes. Unde veſtis quiſquiliata. Blaſ. Bernard.

Quomodo, ὅπως, ὅπως, πῶς, qualitatem quandam rerum, quæ doctrina traduntur, ſignificat. Gal. *c.* 1. *de iis q. in med. ſ. t.* 6.

Quotidiana, ἀμφημερινὸς, καθημερινὸς, eſt ſpecies febris, quæ ſingulis diebus paroxyſmos ſuos repetit, vel cum intermiſſione intercedente, ut *Quotidiana intermittens*, vel ſine intermiſſione, ut *Quotidiana continua*, Galen. 2. *de diff. febr. cap.* 7. Cauſſa vera hujus febris non eſt pituita excrementitia, ſed conſiſtit in ſanguine, portionibus crudioribus fermentativis ad turgeſcentiam uſque ſcatente, & celeriter quidem efferveſcente, ſed lentius deflagrante, ob fomitem febrilem crudiorem & ligno viridi ſimilem. Jung. Vvillis, *de febr. cap.* 5. Pienſ. *tit. eod. tr. ſpec. cap.* 10.

R. Gr. P. ρ.

R Litera difficilis pronunciationis; Dieter. *Iatr. p.* 1216.

Rabeboia, ſunt *radices Flammulæ majoris*, Rul. & Iohnſ. *in Lex.* apud Dorneum legitur *Rabeboja*, fortaſſis mendoſe.

Rabiel, *Robel*, id eſt, *Sanguis Draconis*. Rul. & Iohnſ.

Rabies, λύσσα. Vide *Lyſſa*.

Rabira, vel *Radira*, id eſt, *Stannum*. Rul. & Iohnſ.

Rachammelcz, terminus novus a D. Dolæo effectus & deſumptus ex Hebr. *Rechem*, quod uterum ſignificat, & *Melech*, quod *Regem*. Exprimere autem voluit principium generationis activum, ſive *ſpiritum plaſticum* uterinum, *Encyclopæd. lib.* 5. *c.* 1. §. 1. & 3. *p.* 760.

Rachi, vel *Racho*, id eſt, *Mercurius*. Iid.

Rachitis. Vide *Rhachitis*.

Rachi, id eſt, *Sal Armoniacus*. *Raan*, vel *Ranu*. Idem.

Radens, ξύων, ξυστικὸς, epitheton *Atræ bilis*, p. n. ſeſe habentis, & in corroſivam aciditatem degenerantis, Galen. *lib.* 2. *de nat. fac. cap.* 9.

Radicalis, idem, quod *Innatus*, vel inſitus, ἔμφυτος, dictum olim de *Humore* quodam *inſito* cum ipſo ſemine, Gal. *ad Thraſib. c.* 19. Paracelſ. *l.* 2. *de morbis metallifodin. c.* 5. Hoc ex recentioribus acerrime tanquam pro aris & focis defendit contra Helmont. D. Jac. Joſeph. Iœpſerius *Manuduct. ad vit. long. c.* 4. *p.* 18. *ſeqq.* *Radicales dies* quoque dicuntur perfecti Critici, qui & Principes vocantur. Blancard. *in Lex.*

Radicatio, ῥίζωσις, vocatur principium plantarum, quando incipiunt progerminare, Gal. *l.* 6. *de Hipp. & Plat. decr. c.* 3.

Radiciſeca priſcis temporibus dictus fuit Miniſter Medicorum colligendis medicamentis ſimplicibus deſtinatus.

Radiei dicuntur *Muſculi*, quidam *interni*, quidam *externi*, carpum flectentes & extendentes, Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 11. *p.* 575.

Radius eſt vocabulum multæ ſignificationis. Proprie notat luminis ſolaris & lunaris expanſionem ad diſtans. Gr. ἀκτὶν, ἀκτὶς, de qua ſignificatione leguntur Phyſici. Translatitie vero in Anatomicis dicitur *Radius* os cubiti majus, quod Græce κερκὶς appellatur: Vide *Cercis*. In Mechanicis & metallifodinis. *Radii* vocantur in rota ligna illa, e modiolo, ad obſides, orbile conſtituentes, excurrentia, veluti e centro ad circumferentiam: quorum plerumque duodecim numerantur. Vel etiam *Radius* eſt rutrum ligneum. Ruland. In Spagyricis *Radii* quoque per ſimilitudinem attribuuntur Planetis mineralibus, præſertim *Soli* & *Lunæ*, h. e. *Auro* & *Argento*: Suntque nihil aliud, quam halitus illi, qui in vitro Hermetico ex corporibus exurgunt, & ſecum ferunt tincturam ſeu animam corporis: unde & *Radii tingentes* vocantur, Libav. *Tom. II. Oper. p.* 441. *item p.* 341. 342. in qua ſignificatione etiam jam olim ſumſit Paracelſus, quando Mercurio attribuit *radios*, h. e. effluvia, quæ in corpora hominum immittit & imprimit, *l.* 3. *de morbis fodinar. c.* 4.

Radix, ῥίζα, etiam valde æquivocum eſt. Propria ſignificatio e Phyſicis & Botanicis nota, quarum uſus frequens eſt & in victu, & in Pharmaceuticis. Vide Jul. Alex. *l.* 9. *Sal. c.* 2. *ſeqq.* Bruyer. *de re cibar. l.* 9. *c.* 1. *ſeqq.* C. Hoffm. *Inſt. Med. l.* 5. *c.* 11. Schrod. *l.* 2. *c.* 15. Speciatim ῥίζα Galeno *in exeg. Hipp.* eſt planta exilis, ſine caule, ſpina, & fructu trium foliorum ſupra terram prominentium, duorum digitorum magnitudine anchuſæ ſimilis eſt: *Radix* autem *alba* idem eſt quod dracontium, eodem auctore. *Radicum* Chymicam analyſin e fundamentis Carteſianæ philoſophiæ tradidit Iunken. *Chymic. Exp. P.* I. *ſ.* 1. *c.* 2. *p.* 187. *ſeqq.* *Radicula* vero ſumitur pro *Raphano*, apud Galen. *l.* 5. *S. Fac.* §. *Raphanis*, Gr. ῥαφανὶς. Per metaphoram vero *Radices* in Anatomicis dicuntur partium veluti principia, vel vera, vel etiam ex impoſitione hominum, pro principiis habita. Ita *radix vaſorum* habetur cor reſpectu arteriæ aortæ & venæ cavæ: quemadmodum, reſpectu venæ portæ, Galen. *l.* 5. *meth. med. c.* 3. *in fin.* Ita *Ra-*

dices dentium vocantur illæ portiones, quæ in-fixæ ſunt alveolis; ſuntque vel ſimplices, ut primorum, ſed altius infiguntur & firmius; vel bifidæ, aut ternæ, ut molarium. Vide Barthol. *libell.* 4. *c.* 13. Quid vero Plautus per *Radices Cordis* intellexerit, in deſcriptione Leonis Cappadocis, vide Expoſitionem Lind. *Ex.* IX. §. 50. Apud Chymicos *Radix Metallorum* vocatur *Antimonium*. Iohnſon. *l.* 2. *Lex.* De *radicibus mineralium in genere* vide *Th. Chym. Vol.* I. *p.* 571. In ſpecie de *radice Elixiris citrini*, in negotio Panaceæ, vel lapidis Philoſophici, *Vol.* IV. *pag.* 871. Clarius vero *radices Arboris Solaris* i. e. lapidis Philoſophi, recenſentur; Sal, Sulphur & Mercurius, *Vol.* VI. *p.* 181. *Radix aurea Zebneri* dicitur *Præcipitatus ruber compoſitus*. Rolf. *Chym. lib.* 5. *c.* 6. *cap.* 4.

Radula, idem, quod *Scalprum*. Paræus *Chir. l.* 9. *c.* 4.

Raia, βατὶς, βάτος. Vide *Batos*.

Rainale, dicitur lapis, e quo infecta nocivæ fiunt. Rul.

Ramag, id eſt, *Cinis*. Rul. & Iohnſ.

Ramed, id eſt, *Rhabarbarum*. Iohnſ. *l.* 2. *L. Ch.*

Ramentum, ξύσμα, ῥίνημα, idem quod *Strigmentum*, in genere dicitur de omni eo, quod *radendo* deteritur & deſtringitur, five lima, five ſimili alio inſtrumento. In ſpecie vero *Ramenta* Hipp. vocantur particulæ membranaceæ interioris inteſtinorum, vel etiam veſicæ, ſuperficiei, deraſæ ab acriori & corroſiva materia excrementitia, v. g. in dyſenteria, 7. *aph.* 64. 3. *de R. V. I. A. t.* 32. Galen. *l.* 1. *de L. Aff. c.* 4. *com.* 4. *aph.* 26. & *alibi*. Vide Foeſ. *Oec. pag.* 441. *Ramenta ſtomachi* leguntur apud Scrib. *n.* 191. adde Lex. Rhodii. In metallicis portio venæ, violentia aquarum, aut alia, abrupta, aut protruſa, *ramentum* nuncupatur. Eſtque vel *ſcobs*, vel *ſtrictura*; Vide Libav. *S. A. Ch. l.* 4. *c.* 3. *Ramentum Elephantis* pro raſura eboris, & *Ramentum navis*, i. e. unguen raſum de navibus, Græc. ζώπισσα, leguntur apud Keuchen. *pag.* 162. & 206.

Ramex, κήλη, idem quod *Hernia*. Vide *Hernia*.

Ramigri. i. e. *Colophonia*. Rul.

Ramoſus hodieque a nonnullis refertur inter principia compoſitionum, deſcribiturque quod conſtet particulis globoſis craſſis terreſtribus, ſpiritui ſubtiliſſimo innatantibus, ſibique invicem cohærentibus, flexilibus & fluidis. Jacob le Mort *Pharm. Medico-Phyſ. c.* 3. *ſeqq.* vide *Fluidus*.

Ramus, κλάδος. Vide *Clados*

Rana, βάτραχος, eſt æquivocum vocabulum. Propria, & recepta ſignificatione notat animal aquaticum, quadrupes, oviparum notiſſimum; cujus deſcriptionem, differentias, ut & uſum in cibis & Medicina; quære apud Aldrov. *l.* 1. *de quadr. dig. ovipar. c.* 1. *ſeqq.* Schrod. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 87. Libav. *T.* II. *Op. pag.* 155. De harum generatione & ſucceſſiva conformatione legi quoque poterit Obſervatio Oligeri Jacobæi *in Act. Hafn. Vol.* II. *Obſ.* 39. *pag.* 109. *ſeqq.* *Ranas* per vomitum ab ancilla Altenburgenſi rejectas communicavit Th. Reineſ. *d. l. Obſ.* 40. *pag.* 110. Eſt etiam nomen piſcis cartilaginei; & dicitur *Rana* marina; five *piſcatrix*, cujus deſcriptionem & uſum tradidit Aldr. *l.* 3. *de piſcib. c.* 64. *Ranæ* καλαμῖται vocantur *ranæ virides*, inter calamos aquaticos, & gramina morantes, & γύρινοι e nubibus, vel cœlo lapſæ Keuchen. *ad Sammon. p.* 232. *Rana* quoque vel *Ranula* dicitur, in Pathologicis, apoſtema quoddam ſub lingua, eſtque tumor, vel potius abſceſſus, cum folliculo, materiam melicer di, aut muco ſimilem continens, oblongus, aut rotundus, ad frenum linguæ, & venas, propterea *Raninas* dictas, occurrens, aliquando & in lapidem, vel tophaceam duritiem concretus, cum impedimento ſermonis, proveniens a materiæ crudæ & excrementitiæ, cum ſanguine, vel etiam ſaliva, affluentis collectione, ſibi fixam ſedem cum concretione parante. De qua videantur Pactici, præſertim Foreſt. *l.* 14. *obſ.* 29. Senn. *M. Pr. l.* 1. *P.* 3. *ſ.* 5. *c.* 4. Paræus *l.* 7. *c.* Aquapenden. *tr. de oper. Chirurg. h. tit.*

Rancíditas, σαπρότης, dicitur ſpecies corruptionis putridæ, quæ competit rebus ſulphureis & oleoſis, pinguibus; quando aut fervore, aut vetuſtate, corrumpuntur: v. g. nuces *rancidæ*. Foreſt. *lib.* 30. *Obſ.* 10. *Schol.* Vvillis *de ferment. c.* 8.

Rancula vocatur Joh. Anglico dolor erraticus in vulnere propter humorum affluxum ad locum vulneratum, eſtque cum pulſatione & tumore. Derivatio vero illius eſt plane ridicula, dum ſcripſit dici *Ranculam*, quaſi replens locum. *Roſ. Angl. p. m.* 1038.

Rangifer, dicitur animal quadrupes, cervi ſpeciem repræſentans, curſus celerrimi, in extremis Septentrionalibus regionibus, Suetia, Lapponia frequens, & ad labores uſitatum: cujus hiſtoriam vide apud Aldrov. *l.* 1. *de quadr. biſulc. c.* 31. Meminit & Helmont. dicens, quod Rangifer extra ſuum clima non vivat. *tr. Nat. contr. neſcia*, *n.* 1. Horum animalium recens mactatorum ſanguinem calidum manu exce-

exceptum haurire incolas contrà ſcorbutum ex communicatione D. Ioh. Dieter. notavit ſimulque rationem aliquam adjunxit Sennert. *de Scorbut.* c. 7. Anatome vero *Rangiferi* a Nic. Stenone exhibita legitur deſcripta *in Act. Hafn. Vol. I. Obſ.* 135. p. 274. *ſeqq.*

Ranula, βατράχιον. Vide *Rana*.

Rapax, ἅρπαξ. Vide *Harpax*.

Raphanus, idem cum caule, ex Scholiaſte Ariſtoph. & Jul. Poll. *l.* 6. c. 8. Jacob. Conſtantinus c. 14. *Collectaneorum*.

Rapiens vitam eſt epitheton plantæ alicujus venenatæ, ſive *Laureola*, ſive *Chamelæa* aut *Thymelæa* fuerit, quod Botanicis extricandum permittimus. Legitur apud Tabernamont. *l. III.* c. 93. quamvis deſcriptio Autoris, vel etiam Bauhinii *in Pindre* cum illo frutice, qui hodieque vernacule *telle baltz* nuncupatur, non quadrare videatur. Vocatur & *d. l. Faciens viduas*.

Raptus, ἐνθουσιασμὸς, i. e. occulta quædam, & ſupernaturalis cognitio alicujus repentina, a ſpiritu quodam vel dæmone infuſa. Vide *Enthuſiaſmos*. De *raptu* Prophetarum legitur *in Th. Ch. Vol. VI. pag.* 67. De *raptu* latius accepto Paracelſ. *l.* 2. *Philoſ. ad Athenienſ. text.* 15. *Raptus* etiam ſumitur pro *ſpaſmo* apud Cœl. Aurel. *l. III. Acut. c.* 7. *p. m.* 185.

Rarefaciens, ἀραιωτικὸς, epitheton medicamentorum, tenuium partium, & calidorum, virtute coincidentium cum *aperientibus* & *diaphoreticis*, utpote, quod cutis ſpiracula reſerant, Gal. *l.* 1. *S. Fac. c.* 14. His opponuntur *condenſantia*, πυκνωτικὰ, de quibus ſuo loco.

Raritas, *Rarus*, σπανιότης, σπάνιος, ἀραιότης, ἀραιὸς, proprietas vel attributum corporum, quorum partes multis ſpatiis inanibus interceptæ ſunt: ſive quæ, ſpongiarum inſtar foraminibus pervia, Gal. *l.* 1. *l. S. Fac. c.* 13. & *l.* 2. *de ſan. tu. c.* 5. His opponuntur *denſa* corpora: πυκνά. Alias & *raritas* eſt circumſtantia ad tempus pertinens; quando tardius aliquid iteratur aut redit. Ita *Rarus pulſus* dicitur, Gal *l. de pulſ. introduct. cap.* 4. Huic opponitur *Creber*.

Raſa, idem quod *Reſina*. Jul. Alex. *Annot. in Gal. l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 12.

Raſa, vel *Raſtis*, hoc eſt *Stannum*. Iid.

Raſabeti, *Raſatagi*, *Ruſangi*, id eſt. *Æs uſtum*. Rul. & Iohnſ.

Raſcatio, idem quod *Screatus* vel Exſcreatio, quando v. g. ſanguis cum *raſcatione* ejicitur, h. e. ex gutture & adjacentibus membris uvulæ. Iſaac. *l.* 3. *Viatici c.* 8. & 9.

Raſceta, idem, quod *Brachiale*, vel *Carpus*. Vide *Carpus*. Dicitur & de pede, ſive nodo claviculæ pedis. Foreſt. *l.* 6. *Chir. obſ.* 49. *Schol.* Dicitur & *Raſetta*. Bartholin. *libell.* 4. c. 20.

Raſorium, *Raſpatorium*, ξυστὴρ, idem quod *Scalprum*. Vide infra *Scalpellum*, *Scalprum*.

Raſteta, idem, quod *Raſcetta*. Paracelſ. *de Urin.*

Raſtol. id eſt, *æs*. *Raſoes* idem, Rul. & Iohnſ.

Raſtul, id eſt, *Sal*. Iidem.

Raſura, ξύσμα, ξυσμὸς, ſumitur vel active, vel paſſive. Active idem quod *Raſio*, ξυσμὸς, ξύσις. Uſurpatur vero & in Pathologicis, de humoribus acrioribus, *radentibus* vel inteſtina, vel alias membranaceas partes, ventriculum, veſicam &c. qui humores ideo vocantur ξυστικοὶ, *raſorii*: Et in Pharmaceuticis, dum parantur quædam ſimplicia per *raſionem*, vel limaturam, ut *Raſura* Cornu Cervi, Eboris, &c. Vel in Chirurgicis, quando lima, aut aliis inſtrumentis, fit oſſium *raſio* vel *abraſio*, aut quando capillorum fit *raſio* cultro. Paſſive idem eſt, quod *Ramentum*, *Strigmentum*, ξύσμα. Vide *Ramentum*.

Ratio λόγος, λογισμὸς. Vide *Logos*. Accipitur vel ſubſtantialiter pro *Anima rationali*, Mente, Animo humano. Vel effective pro *Ratiocinatione*. Vide *Logiſmos*. Vel pro *indicatione* ex methodo Medicinali deſumto argumento, 2. *aph.* 27. 42. & 3. *aphor.* 1. Vide Dieter. *n.* 507. Lind. *Ex. VII.* §. 31.

Rationalis, λογικὸς. Vide *Logicos*.

Raucedo, *Raucitas*, βράγχος. Vide *Branchos*. Adde illis Boneti *Sepulchret. l.* 1. *ſect.* 22. *obſ.* 18.

Raved, i. e. *Rhabarbarum*, Schrod. Vide p. inferius.

Raxach, i. e. *Gummi Ammoniacum*. Iohnſ. *Lex. Chym. l.* 2. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 369.

Realgar, proprie & metaphorice accipitur. Proprie etiam non uno modo deſcribitur: Rul. Dorn. & Iohnſ. ſcripſerunt, quod fit fumus mineralium, quicquid arſenicale eſt, aut operimenti naturam habet. Apud Foreſt. *l.* 30. *obſ.* 8. *in Schol.* hæc leguntur: *Realgar* fit ex ſulphure, calce viva, & auripigmento (idiomate noſtro, inquit Pandectarius, dicitur *Soricaria*) interficitque ſorices, & omnia animalia. Pulvis eſt mordicans fiſtulas ac vermes equorum, & corrodendo abſumens omnem malam ſuperfluamque carnem. Libavius hoc notavit: *Realgar* modo ſpeciem auripigmenti rubei vocant, in quo aureus color miſcetur ſandarachæ fiſſili, glebarum ſpecie, & gracili venarum diſcurſu: vel etiam pulverem

rem rubeum in ſcaptenſulis argentariis collectum, deſignari putant; modo recrementum rubeum fœtidum & venenatum, quod circa fornacum metallicarum oras & ſpiracula concreſcit; non raro etiam citrinum, cinereum, vel alterius coloris. Santes Ardoynus arſenicum, ſulphure miſtum, judicavit, denotans fortaſſe halitus illos Officinarum concretos, quos vernacule fumum officinarum, *huttenrauch* indigitant. Alii *Realgar* fixum eſt arſenicum halinitro adjecto crematum. Omnino autem eſt, cum arſenicalibus, ejuſdem naturæ, aut viciniæ. Libav. *S. A. Ch. l.* 3. *cap.* 16. Metaphorica acceptio eſt merum commentum Paracelſicum, qui diſtinxit *Realgar* in *Macrocoſmicum & Microcoſmicum*: Illud quadruplex iterum finxit; juxta numerum Elementorum: Ut *Realgar aquæ*, ſpuma natans ſuper aquas; *Realgar terræ*, Arſenicum; *Realgar aeris*, Terenia-bin; & *Realgar ignis*, Conjunctio Saturnina. Dorn. Rul. Iohnſ. & Paracelſ. *Paragran. l.* 3. *c.* 2. §. 1. *& alibi*. Imo attribuit quoque *Realgar Aſtris*, & ſingulis Planetis, quo aquas inficiunt, *in Fragm. Medic.*

Rebis, id eſt, *excrementum alvi*. Parac. *de hydrope. & l.* 3. *de morb. fodin. c.* 4. *Rebis* etiam, id eſt, *lapis Rebis, capilli*. Dorn. Rul. & Iohnſ. In chryſopœia *Rebis* dicitur materia, ex qua ſemen aurificum generatur; eſtque aurum & ſuum argentum vivum. Dicitur vero barbaro nomine *Rebis*, quod ex bina re primum componitur, quæ tandem, diuturna coctione, fit una ſpecie, & numero. *Th. Ch. Vol. II. p.* 43. *adde pag.* 252. & 395. *Vol. III. p.* 751. *Vol. IV. p.* 400. Meminit & Libav. *Tom. II. Oper. p.* 40. & 426. Quibuſdam recentioribus *Rebis* dicitur Mercurius Philoſophicus duplicatus, ſulphure Solari & Mercurio univerſali conſtans. Dicitur & *Azoth*.

Rebiſola, dicitur arcanum urinæ ad icteritiam, quæ ſi coquatur, ac deſpumetur optime, poſt triduum quieſcens, lapillos *rebiſoleos* edit. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex. Paracelſ.* etiam commendat ad morbos metallifodinarum. *l.* 3. *h. tit. c.* 11.

Rebolea, mumia. Rul.

Rebona, *ſtercus aduſtum*, *mumia*. Rul. Dorn. & Iohnſ.

Rebus, eſt ultima rerum materia. Iidem.

Recens, νεαρός; Vide *Nearos*.

Recepta, *Receptum*, vocatur barbare *formula remedii*, vel medicamenti, quæ præſcribitur a Medico; vel quales deſcriptiones occurrunt jam in Diſpenſatoriis. Longas *Receptas* ſcribere magna ex parte, non videtur tam pertinere ad ſalutem ægri, quam fortaſſis ad vanam gloriolam & aucupationem excitandam; e Scherbii *Theſ. Med. diſp. X.* §. 2.

Receptaculum, δοχεῖον, ἐνδοχεῖον, ἀποδοχεῖον, dicitur omne id, quo aliquid excipitur & colligitur. In ſpecie apud Anatomicos, occurrit *Receptaculum Chyli*, a Pecqueto inventum; cujus hiſtoriam vide apud Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 12. In Chymicis *receptaculum* vocatur vas amplum & globoſum, deſtillantes humores recipiens. Variare vero debet, pro rei deſtillandæ ratione. Nam ſi res vaporoſæ, flatulentæ, ac ſpirituales diſſolvuntur, amplum eſſe debet; alioquin, a ſpirituum vi magna; magno bombo, ac crepitu, nec ſine adſtantis periculo rumpitur, atque in fruſta diſſilit. Si vero res calidæ tenueſque fuerint, collo longo formatum eſſe debet. Sin autem res mediæ fuerint, medium *receptaculum* requiritur. Ruland. & Iohnſ. Terra dicitur *Receptaculum* Influentiæ Cœleſtis. *Vol. VI. Th. Ch. p.* 403.

Receptarii Medici Langio dicuntur, qui, a Pharmacopœis & Chymiſtis, abſque ulla ratione, integros *receptorum* faſciculos colligunt & recipiunt; quibus plauſtra onerare poſſent &c. Lang. *l.* 2. *ep.* 23.

Receſſus, ἀπόστασις, vide *Apoſtaſis*.

Recha, id eſt, *marmor*. Rul. & Iohnſ.

Recidiva, ὑποτροπή, ὑποστροφή, vide *Hypotrope*.

Recipe, uſitatiſſima hodieque vox notata per abbreviaturam Rec. præmittitur formulis remediorum, quam prolixius ventilavit Schenk. *Synt. comp. & præſcr. med. p.* 83. 84. Reſpondet autem antiquo vocabulo *Sume*, quod integris literis expreſſum præmiſiſſe veteres ſuis formulis teſtatur idem *d. l.*

Recipiens, idem, quod *Subjectum* morborum. Vide *Subjectum*. Vocatur & inſtrumentum, vel vas, in Deſtillatoria arte, quod excipit e deſtillatione materiam prolectam, *Recipiens*, eſtque uſitatiſſimum.

Reciprocatio, ἀνταπόδοσις, vide *Antapodoſis*.

Reciprocus, παλινδρομῶν, idem, quod *Recurrens*, epitheton Pulſus myuri vel deficientis. Vide *Myuros*.

Reclinatio, κατάκλισις, eſt motus muſculorum voluntarius, Gal. *l.* 1. *de mot. muſc. c.* 7. Vide *Catacliſis*.

Recluſio, ἀναστόμωσις, morbus dicitur partium inſtrumentalium, ſive organicus, Gal. *l. de diff. ſymt. c.* 6. Eſtque morbus in meatibus apertis, vel ampliatis. Vide *Anaſtomoſis*.

Recoctus dicitur Caſeus, qui fit ex ſero, vel lacte acetoſo, Arab. *Raib* dicto. Vocatur talis caſeus vernacule *Dwarf*, Arab. *Atachat*. Avic. *l.* 2. *tract.* 2. *c.* 127.

Re-

Recolatio, idem quod *Percolatio*, vel *iterata Colatio*. Scrib. *n*. 268. Vide *Colatio*.

Recolligo, ἀναφέρω, idem, quod *vires recupero*. Hipp. 2. *aph*. 43. Dieter. *n*. 63.

Recoquo, ἀφεψέω, pro *Decoquo*, *Coquo*. Keuchen. *ad Sammon*. *p*. 88.

Recordatio, ἀνάμνησις, ὑπόμνησις, eſt præteritarum rerum memoria, & ad actus animæ ſenſitivæ pertinet, conſiſtentes in impreſſione & ſpecierum ſenſibilium in ſpirituum animalium idea. Vide Vvillis *d. A. Br.* P. I. *c*. 6.

* *Recorporatio* vox ab Cœlio Aurel. uſurpata, quam definit Galen. de Simpl. med. Fac. l. 5. c. 26. inquiens, *Recorporatio fit per ea quæ commutant alienam a natura meatuum conſtitutionem*, videlicet quæ meatus & poros vel nimis anguſtos dilatant, vel nimis amplos adſtringunt. Primi generis ſunt apud Methodicos aer calidus & lucidus, ſtragula mollia, collutiones oris aqua calida, vel oleo dulci, jejunium, vigiliæ, unctiones, cataplaſmata, fomenta emollientia, cucurbituli, ſcarific. venæ ſect. & ſimilia. Secundi generis ſunt aer frigidus, & obſcurus, ſtragula dura, collutiones oris aqua frigida cum aceto, acetum, vel poſca, fotus frigidi & ſicci, alimenta ſicca, ſomnus, quies & alia, de qua re V. Proſp. Alpin. de Medicin. Meth. Joann. Conrad. Amman. in not. ejuſdem Cœlii Aurelian.

Recorporativus, μετασυγκριτικός, dicitur ſpecies curationis, cujus meminit etiam Cœl. Aurel. *l*. 11. *Tard. paſſ*. *c*. 2. *p*. 33. Vocatur alias μεταποροποιΐα, vide ſupra *Metaporopœia*.

Recreatio, ἀνάληψις, idem, quod *Refectio*; & *Recreans*, idem, quod *reficiens*. Augen. *Tom*. III. *Ep. Medic*. *p*. *m*. 366.

Recrementum, περίττωμα, idem, quod *Excrementum*. Vide ſupra, in EX. *Recrementa* mineralia vel metallica vide apud Ruland. & Iohnſ. Dicuntur & *Scoriæ*, de quo vocab. infra *ſuo loco*.

Recrudeſcentia, *recrudeſcens*, παλιγκότησις, παλίγκοτος, vide *Palincotos*.

Rectificatio, nihil aliud eſt, quam deſtillationum iteratio, vitreis (plerumque) organis facta, *Th. Chym. Vol. I. p*. 211. Vel *rectificatio* deſtillationibus fere omnibus communis eſt, tum aquarum, tum ſpirituum vegetabilium, mineralium, animalium; tum oleorum. Eſt terminus artis, notatque purificationem aut *exaltationem* alicujus ſubſtantiæ &c. Rolfink. *Chym*. *l*. 2. *c*. 2. Fere idem eſt cum *Cohobatione*.

Rectrix, ἡγεμονική, epitheton *animæ rationalis*. Vide *Hegemonicos*.

Rectus, ὀρθός, vide *Orthos*. *Rectum* quoque *inteſtinum* vocatur tertium craſſorum, & ultimum, quod ad anum uſque porrectum eſt, Gal. *l*. 6. *Anat. Adm. c*. 9. ad cujus extremitatem muſculus ſphincter eſt. Vocatur & *Princeps inteſtinum*, Gr. ἀρχός. De quo vide in Anatomicis, Barthol. *l*. 1. *An. cap*. 11. Vide & *Longaon*. Recti muſculi abdominis dicuntur, qui rectis fibris a ſterno & coſtis ſpuriis protenduntur uſque ad regionem pubis & lineis albis tranſverſis ſignati obſervantur, *l*. 1. *An*. *c*. 5. *p*. 54.

Recurſio, *recurrens*, παλινδρομία, παλινδρομῶν. Vide *Palindromia*. *Nervi recurrentes* vel *recurſivi* qui ſint, vide apud Bartholin. *libell*. 3. *An*. *c*. 2. Alias *recurſus* etiam accipitur pro repetitione paroxyſmorum, in qua ſignificatione uſus Laur. Bellinus *de febrib. propoſ*. 26. *Oper. ſuor*. *p*. *m*. 398.

Recurvus, *recurvatio*, λόρδωσις, idem, quod *Curvus*, *Curvamen*, de quo ſupra in CU.

Recutiti, idem, quod *Apellæ*, quibus præputii portio reſecta, & circumciſa eſt, Barthol. *l*. 1. *An*. *c*. 24. quamvis rectius generalior ſignificatio tribuatur a Paræo, *recutitos* dicente, quibus præputium brevius eſt, ut collis glandem operire non poſſit, ſive hoc vel naturæ vitio a prima conformatione, ſive caſu & reſectione contigerit. *Chir*. *l*. 16. *c*. 31. Quamvis P. Amman. per Recutitos & Recutitionem aliud quid intelligi ſatis plauſibiliter demonſtret, dicens, denotare artificium illud Chirurgicum, quo defectus præputii vel reſecti vel natura denudatam habentium glandem reficiendi vel retrahendi præputium, de quo Corn. Celſ. *l*. 7. *c*. 25. Inſtrumentum vocatur σπαθιστήρ, plura de hoc artificio legantur *in D. Ammanni Irenico p*. 247. *ſeqq*. & Joh. Rhodius *differt. de Acia c. VI. p*. 94. ſcribit, *Recutitos* dici notum eſt, quibus in glande cutis deeſt, quandoquidem ipſa nunquam integra vel ſponte vel arte renaſcitur.

Redargutio, ἔλεγχος. Vide *Elenchos*.

Redivivus eſt epitheton Chemicis familiare, quando in proceſſibus minerale vel metallum, quod ſub alia forma delituit inviſibiliter, revera tamen adfuit, ſub naturali ſua forma producitur. Ita *Mercurius redivivus*, qui in Cinnabari inviſibilis latuit, admiſcendo tres partes calcis trituratæ & per retortam cogendo producitur, de quo modo & alio legatur Blancardus *Chemiæ* *c*. *XI*. §. 40.

Reduc, *redux*, eſt pulvis, quo calcinata metalla & mineralia liquantur, iterum in metallinum regulum redeuntia. Dorn. Ruland. & Iohnſ. *in Lexic*.

Re-

Reductio, ἀνάστασις, ἀναγωγὴ, ἔγερσις, quaſi *reſuſcitatio*. Vox eſt æquivoca, etiam in Chymicis. 1. Ita dicitur corporis alicujus, in formam calcis, pulveris, aut liquoris redacti, priſtinæ formæ reſtitutio. Locum habet præcipue in metallis, quæ menſtruorum additione formam quaſi amiſerunt. *Reductio* talis eſt, cum ſalia mineralia, v.g. Sal Vitrioli, alumen, in humido calido ſoluta, *reducuntur* in frigido humido in priſtinam ſoliditam conſiſtentiam. 2. *Reductionis* vox etiam attribuitur *reſolutioni* corporum in prima entia & principia, ut vocant: Cineres vegetabilium volunt reduci in arborem, fruticem &c. Sed eſt nulla, & merum commentum. Plura de hoc vocabulo vide apud Rolfink. *Chym. l.* 2. *c.* 4. Junge *Theat. Chym. Vol. I. p.* 696. 697. 699. *Vol. IV. p.* 848. *Vol. V. p.* 542. & 716. *Vol. VI. p.* 215. 229. *Reductionem calcium* in metalla opus habere circumſpecto magiſtro, docet Libav. *S. A. Ch. l.* 5. *p.* 9. *fin. Reductionem Tartari* urget Paracelſ. *Paramir. lib.* 3. *tract.* 2. & 3. *Reductio cibi* in ſua principia, Sal, Sulphur, & Mercurium, fit per Archeum Stomachi, *tract.* 2. *de Peſtilentia in princ.* In genere quoque *reductio* Paracelſo dicitur omnis mutatio in alium ſtatum: v.gr. mutatio morbi in ſanitatem eidem vocatur *reductio*, *l. de renovatione & reſtauratione*, *in princ.*

Redundantia, πλήθωρα, περισσότης, περίσσωσις. Vide *Periſſoſis*.

Reduplicatio, ἀναδίπλωσις, ἐπαναδίπλωσις. Vide *Anadiploſis*.

Reduvia, idem, quod *Paronychia*, παρωνυχία. Vide ſupra in PA. Dicitur & quibuſdam *redibia*, *redubiæ*. Keuchen. *ad Sammonic. p.* 241.

Refectio, ἀνάληψις, ἀνάθρεψις. Vide *Analepſis*, *Anathrepſis*.

Refinatio, idem ſignificat in genere quod *Depuratio*. In ſpecie hoc nomine venit ars, qua ſaccharum e cannis extractum, ut candorem & duritiem acquirat, ab omnibus impuritatibus per lixivium e calce viva paratum liberatur, de qua legatur Angel. Sala *in Sacchurologia cap.* 3. Caſp. Barlæus *de rebus geſtis Claſſis Naſſovicæ in Braſilia*, aliique, & ex his Eraſm. Franciſc. *Hort. Indic. Orient. & Occident. Part. I. m.* 267. *ſeqq.* Ita & Spagyricis metalla depurata dicuntur Refinata, v. g. Aurum, Argentum &c.

Reflexio, ἀνάκαμψις, vel idem eſt, quod *recurvatio*, vel dicitur de viſione, ubi ſpecies viſibilis in circulo *reflectuntur*, Paracelſ. *de An. ocul.* hæc dicitur uſitatius *refractio*.

Refractaria Vena. Vide *Phleps*.

Refractio, ἀνάκαμψις, eſt vox *Optica*, idem, quod *reflexio* ſignificans, C. Hoffm. *ad Gal. LL. de V. P. n.* 83. Barthol. *l.* 3. *An. c.* 8. *ad fin.*

Refrictio, ἀνάτριψις, vide *Anatripſis*.

Refrigeratio, καταψύξις, περίψυξις, vide *Catapſyxis*.

Refrigeratorium dicitur Chymicis omne illud vas, quod aquam frigidam comprehendit, qua mediante vapores in deſtillatione exaltati per refrigerationem condenſantur in aqueam ſubſtantiam, ſive roſtrum ſaltem alembici tranſeat, ſive ipſum ambiat alembicum, ſive alio modo adhibeatur, de quibus legantur ſcripta Chymicorum, quamvis & vas ligneum ſale communi plenum pro *refrigeratorio* exhibeat Joh. Franciſc. Vigani *in Medulla Chymiæ tabul.* 2. *fig.* 5. *f.*

Regale, commentum eſt, quo repurgatur aurum. Dorn. *in Dict. Paracelſ.* Johnſ. Ejus deſcriptionem vide *in Th. Chym. Vol. I. p.* 548. *ſeq. Regale fœtidum menſtruum* Spagyricum dicitur aqua regia, quæ aurum ſolvit, cum Mercurio, & ſtella Antimonii. Libav. *Tom. II. Oper. p.* 231.

Regeneratio, παλιγγενεσία, vide *Palingeneſia*. *Regeneratio Philoſophica*, ſive Spagyrica eſt nihil aliud, quam corruptionis ſeparatio, incorruptionis reſtitutio, mortis ablatio, vitæ redintegratio, virtutum elementarium remotio, & cœleſtium inſtauratio, & tandem malignitatis extirpatio, & bonitatis excitatio, elementorum ſterilium regnantium mors & mortificatio & virtutis immortalis atque cœleſtis vita. *Th. Chym. Vol. VI. pag.* 374. Plus quam ſatis, encomiorum & titulorum, dummodo non eſſent bullæ inanes.

Regibus, λορδὸς, idem, quod *repandus*, *recurvus*: Vide *Lordos*. Occurrit hoc vocabulum in Braſavoli *Indice Galenico*.

Regimen, uſitatum eſt vocabulum in Medicina, ſignificans alicujus rei *ordinationem*, διάταξιν, ἐπιστασίαν. Ita *victus regimen* paſſim occurrit in Practicis. Sufficiat locus apud Foreſt. *lib.* 32. *Obſ.* 9. *Schol.* Paracelſ. *l.* 4. *Paramir. Regimen lapidis Philoſophici* legitur *in Th. Chym. Vol. II. p.* 296. *Vol. III. pag.* 654. *Vol. IV. pag.* 820. 830. 860. &c. *Vol. V. p.* 20. &c. *Regimen ignis*, in operationibus Chymicis, *Vol. IV. pag.* 526. 816. 860.

Regina, βασιλὶς, eſt nomen liquidæ oculariis compoſitionis, quæ *reparatrix*, ἀναληπτικὴ, vocatur apud Galen. *lib.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. *Regina* quoque, ænigmatico nomine, vocatur *Luna Philoſophorum*, ſive *Lapis Philoſophicus*, metalla inferiora, cuprum, ſtannum, ferrum, in argentum conſtantiſſimum, transformans, *Th. Chym. I. p.* 531.

Regio, χῶρα, vide *Chora*. *Regiones* quoque Anatomicis dicuntur certæ corporis & determinatæ portiones; uti videre eſt apud Bartholin. *in proœm. fin. v. g. Regio* umbilicalis *l. 1. in princ.*

Regionalis, ἐνδήμιος, dicitur de morbis certæ regioni familiaribus. Galen. *in princ. comm. in Lib. Epid.* Vide *Endemios*.

Regius, βασιλικὸς. Tribuitur & morbis, & medicamentis. *Morbus regius*, idem eſt, quod *Icterus*. *Aqua Chryſulca*, ſive Aurum ſolvens, vocatur *Aqua Regia*, alias *Stygia*. Schroder. *l. 3. c. 23. in fin.*

Regnum, βασιλεία, translata hæc vox in Medicinam, notans certam claſſem rerum naturalium. Imprimis vero *tria regna* communiter traduntur; *vegetabilium rerum*, in quo *vinum* primum locum tenere creditur; *mineralium*, in quo *aurum*: & *animalium*; in quo *homo* primas ſibi vindicat. *Th. Chym. Vol. VI. p. 682.*

Regula, κανὼν, vide *Canon*.

Regularis eſt epitheton Variolarum apud Thom. Sydenham. *in obſerv. de morb. ac Sect. III. c. 2.* quando in illis contenta materia quoad colorem, conſiſtentiam, & alia accidentia nullam extraordinariam malignitatem præ ſe tulerunt, ſed apud omnes iis correptos eadem exhibuerunt φαινόμενα, ſive Diſcretæ ſive Confluentes fuerint. Illis opponuntur *Anomalæ* ſive *Irregulares*, de quibus *ſect. 5. c. 4.* quales ibidem nigræ Variolæ deſcriptæ leguntur, quæ intenſam redolebant putrefactionem.

Regulus, homonymon eſt in Medicina. 1. ſignificat aviculam, quæ & *Trochilus* Plinio dicitur. Gr. βασιλεὺς, βασιλίσκος; cujus deſcriptionem, cum uſu, vide apud Aldrov. *l. 17. Ornithol. c. 1.* Deinde eſt terminus Chymicorum Technicus, qui, in probatione aut fuſione alicujus mineræ, illud, quod manet in crucibuli fundo, vel cupula, *regem*, vel *regulum* appellant. Rolfink. *Chym. l. 5. ſ. 11. cap. 1.* Uſitatiſſimus eſt *regulus Antimonii*: ibid. Schroder. *l. 3. c. 17.* Libav. *S. A. Ch. l. 3. c. 11. & lib. 6. cap. 21. item Tom. II. Oper. p. 181. ſeq.* Hic deſcribi poteſt, quod ſit Mercurialis *Antimonii* ſubſtantia metallica à ſuperfluo ſulphure mediantibus Nitro & Tartaro vi ignis cum denotatione operantis alcali fatis ſequeſtrata.

Rejectio, ἀναγωγὴ; ſæpe uſurpatur ſpecialiter pro excretione præternaturali, per os; ſive pro vomitu. Scrib. *n. 180. 181. 183.* Vide Rhod. *in not. ad n. 183. & in Lex. Scribon.* Vide etiam ſupra *Anagoge*.

Reincrudatio, barbaro hoc nomine uſus Joh. de Muſtalto *in ſuo Vade mecum Anatomico Exerc. I. p. 13.* modum explicaturus, quo ſanguinis color rubicundus in album permutatur contra naturæ ordinem. Verum an adeo congrue nomen hoc fictum ſit, non immerito quis dubitaverit.

Reiteratio, idem, quod *Iteratio* ſimpliciter, h. e. *Repetitio* alicujus laboris, vel rei. In Chymicis *reiteratio* eſt ſpecies exaltationis Paracelſi, *Paragr. tr. 3. de Alchymia*. *Reiteratio* fit, quum terra ſublimata ponitur in cœlum, & in eo putrefactione diviſioneque ſolvitur. *Th. Ch. Vol. I. pag. 436.* *Reiteratio ſublimationis Mercurii* legitur *Vol. IV. pag. 1002.* *Reiteratio examinis metalli* per plumbum, vel tribulationis: *Vol. VI. p. 78.*

Rel, *Rebus*, i. e. *lac acetoſum*. Rul. Iohnſ.

Relatio, terminus alias Logicus, translatus etiam in forum Medicum, denotat reſpectum rei indicatæ ad rem indicatam, qui reſpectus alias communiter vocatur *Indicatio*. Anton. Alvarez. *Epiſt. & Conſil. Med. Part. I. p. m. 241.*

Relaxantia, χαλαστικὰ, vide *Chalaſticos*. *Relaxatum*, κεχαλασμένον, opponitur contento, συντεταμένῳ. Gal. *in 6. Epid. t. 30.*

Relaxatio, quid in genere ſignificet, nimirum materiæ prius conſtrictæ reſolutionem, notum eſt. Verum accipitur etiam pro *Ampliatione*. Ita Pylorum *relaxatum*, ut omnes digitos junctim compoſitos admitteret, ceu cauſam Appetitus canini, notavit Ruyſchius *in Cent. Anat. Chirurg. Obſ. n. LXXIV.*

Reliquiæ, τὰ ἐγκαταλιμπανόμενα. Hippocr. 2-*aph. 12.* Vide *Encatalimpano*.

Relolleum, eſt virtus ex complexione, ut in Hyperico, prima virtus eſt in calido & curativo: Accidentalis vero Cherionia & occulta, in eo, quod vermibus adverſetur atque corruptioni. Dorn. *in dict. Parac.* Rul. Paracelſus vero ita deſcripſit. *Relolleum* (attractiva vis rerum) eſt natura ultra primam; & eſt duplex, ſcil. permanens, ut in magnete, & carabe, & maſtiche; Non permanens, ut eſt in igne. Et ſic in morbis eſt duplex: *Relolleum permanens*, & non permanens: *Permanens*, ut de febribus, & ſpeciebus ejus; non permanens, ut in Roſea, Catocha. *Relollea* extra naturam, de ſimplicibus, ut Zinziber, Nitrum, Aſphaltum, *in Scholiis ad L. de grad. compoſ. c. 1.* Unde & in aliis, *ad h. l.* Scholiis. Meminit *Relolleacearum* ægritudinum, & ſeparationis *Relolleæ*. Helmontius paulo diſtinctius de *Relolleo*: *Relolleum* eſt qualitas efficiens, non procedens ex fermentis & feminibus rerum; eſtque duplex: unum videlicet in corpore proprio, alterum vero in alie-

b lieno. Inter *relollæa propria* quædam ſunt ſepara-ri/ ia ; ut frigus in aere & aqua : Alia vero inſepa-abi lia; ut calor in lumine ſolis, candelæ, & ignis, quæ nunquam frigere poſſunt. *Relollæum alienum* eſt violentum, quod ſi non foveatur, perit per ſuos gradus; & momenta; Ideoque dicitur *tranſiens*, ut eſt calor in aqua, *tr. Nat. contr. neſc. num.* 25. 26. Calorem in Elementis eſſe merum *Relollæum*, ſcri pſit *in tr. Scholar. Hum. paſſ. de-cept. num.* 4. Ioh nſ. triplex conſtituit *Relollæum*, *Incorporatum*, *Innatum & Momentaneum*. *Incorporata* ſunt omnia Mercurialia: videlicet Mercurius Sulphuris, Mercurius ſalium. *Innata* ſunt ex tribus, Conſolidativa, Mundificativa, Confortativa. *Momentanea*, ut Mors eſt improviſum *Relollæum*, cum tinctura velociſſima, *Lex. Chym. l.* 1. Libavius *Relollaceas* qualitates refert inter cœnoſos terminos ſpurci Parac. *Tom. IV. Oper. p.* 246.

Remedium, βοήθημα, idem, quod *Auxilium*, *Indicatum*, *Juvans* ad ſanitatis conſervationem, qua ad ejuſdem recuperationem. Comprehendit ſub ſe Res non naturales, non ſolum Medicamenta, & Chirurgicas operationes; verum etiam viuum, & quæ ad Diætam pertinent. Linden. *Ex. VII.* §. 32. Eſtque de materia Medica ſimul intelligendum hoc vocabulum, & de ejus formali ratione & virtute; Vide *Dogm. noſtr. G. P. IV. c.* 1. *d.* 4. *p.* 462. *ſeq.* imo & de dextro uſu. Nam rectus uſus eſt & anima materiæ, & vita *remediis*, & forma utriuſque. Quod enim hæc materia *remedium*, hoc *remedium* auxilium, & vere exiſtant & recte dicantur, hoc totum habent ab uſu recto. Linden. *Ex. II.* §. 65. Conſentit Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 1. *de Al. fac. c.* 1. *Remedia* inveniuntur per duo inſtrumenta, quæ ſunt ratio, & experientia, eſtque hæc periculoſa & fallax, illa vero difficilis, h. e. non facilis cognitu. Gal. *in* 1. *aph.* 1. *Remedia* quoque *ſpiritualia*, h. e. quæ animi vigorem promovent, prodeſſe ad corporis ſanitatem, vide *in Th. Chym. Vol. V. p.* 358. Verbum *Remediare* aliquoties occurrit apud Scribon. Larg. *n.* 11. 14. 18. 27. *&c.* Vide Rhod. *Lex. Scribon.*

Remigatio, ἐρεσία vel εἰρεσία, pertinet inter Exercitationes corporis fortiores, Galen. *l.* 2. *de ſan. tu.* & comprehendit motum miſtum. *l.* 1. *de Uſ. part. c.* 19.

Reminiſcentia, ἀνάμνησις, idem, quod *Recordatio*. Vide *Anamneſis*: Recordatio.

Remiſſio, ἄνεσις, idem, quod διάλειμμα, παρακμή; Vide *Declinatio*, *Dialeimma*. *Remiſſus* etiam ſæpe pro *debili* ponitur, v. g. *Remiſſus* pulſus; *remiſſus* paſtillus. *Remiſſa* aqua frigida. Rhod. *in Lex. Scribon.*

Remora, ἐχενηΐς, nomen piſcis marini ſaxis adhærentis, qui, navibus adhærens, motum earum retardare poſſe creditur; Cujus deſcriptio cum uſu videatur in Aldr. *l.* 3. *de piſc. c.* 22. De *Echeneide* Spagyricorum vide ſupra in *Echeneis*. Peculiare quoque inſtrumentum Chirurgicum *Remoræ* nomine exornavit Hildanus a ſe inventum, *Cent. V. obſ.* 86. e quo etiam deſcripſit Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. XXIII. fig.* 3. *& T. XLVII. f.* 3.

Remotio, ἀφαίρεσις, idem, quod *Ablatio*: Vide *Aphæreſis*. *Remotionem* ſui indicant omnia, quæ ſunt præter naturam; uti docemur in Methodo medendi.

Ren, νεφρὸς, vide *Nephros*. *Renalis*, νεφριτικός, vide *Nephritis*, *Nephriticos*.

Renchus, nomen piſcis, in Bavaria frequentioris, quem a ſapore, carniſque bonitate, valde laudavit J. Alex. *l.* 15. *ſal. c.* 5. *fere ad fin.* In Aldrov. non occurrit hoc nomen.

Reniſus, *retinentia*, ἀντιτυπία, dicitur proprie de duritie, quæ reſiſtit ad contactum. Vide Linden. *Ex IV.* §. 55. Hinc *renitens* duro jungitur, Gal. *Al.* 5. *aph.* 67. *Renitentes* corporis diſpoſitiones ſunt, quæ non facile concedunt tranſitum miaſmati morboſo; ſive contagio; & difficulter læduntur, Galen. *l.* 1. *de diff. febr. c.* 4.

Renovatio, (Græcæ dicitur ἀνακαίνωσις ab ἀνακαινόζω) terminus eſt Paracelſicus, idem ſignificans, quod *Reſtauratio*; & accipitur de reductione mineralium, a ſtatu corruptionis ad integritatis ſtatum. Poſtea transfertur etiam ad reductionem corporis ægri in ſanitatem priſtinam, *l. de Renovatione* & *Reſtauratione*.

Renunciatio, dicitur ſententia vel judicium Medici aut Chirurgi ad Magiſtratum datum, vel judicem de ægri vel vulnerati ſtatu, v. g. de lethalitate vulneris, de contagio, de veneno propinato, de fœtus propulſione &c. Legatur integer tractatus Ambr. Paræi *de Renunciationibus* Chirurgiæ annexus, in quo & *Elogium* poſuit interdum pro *Renunciatione*. Videatur & Bonet. *Merc. Compit. l.* 15. *p.* 596.

Renutritio, ἀνάθρεψις, idem quod *refectio*. Vide *Anathrepſis*.

Renutus, dicitur Plinio motus capitis in partem poſteriorem; Fallop. *de oſſib. c.* 19. *Tom. I. oper. pag.* 509. quemadmodum in partem anteriorem *Annutio*, vel *Annutus*.

Repanditas, λόρδωσις. Vide *Lordoſis*.

Repellens, ἀποκρουστικόν. Vide *Apocruſticon*.

Repercutiens, ἀποκρουστικόν, idem; quod *Repellens*.

levs. Gal. l. 5. S. F. c. 17. Ita & Dorn. Rul. & Iohnſ. in Lex. Ita & Repercuſſio deſcribitur per humoris in aliquam partem fluentis, repulſionem a Leonh. Botallo *de cur. vuln. ſclopet. cap. 7. p. m. 17.* deſcripſerunt; quod *Repercuſſiva* ſint medicamenta, fluxiones retrorſum agentia. *Repercuſſio* etiam in Chymicis coincidit cum *Præcipitatione*. Hinc *repercuſſa* vel *repercuſſiva* dicuntur, quæ fiunt per ſubſidentiam & præcipitationem ad fundum, Libav. *Tom. II. Oper. p.* 125. 216.

Repetentia, idem, quod *repetitio*. Uſurpatur de acceſſionibus febrilibus, ſuntque vel Evidentes, vel Obſcuræ. P. M. de Calderia *Tom. I. Oper. p.* 424.

Repetitio, ἐπανάληψις, ἀνάληψις, vel dicitur de morbis, & eorum periodis, ac paroxyſmis, Gal. *l. de morb. tempor. cap.* 8. vel de præceptis Medicis, quorum *repetitio* maxime neceſſaria ac utilis eſt; eamque paſſim Gal. in ſcriptis ſuis inculcat; cujus loca afferre prolixius foret. Videatur *Theatr.* Mundellæ.

Repletio, πλήρωσις, πλησμονή. Sumitur & in malam, & in bonam partem. Vide *Pleroſis*, *Pleſmone*.

Repoſitio, ἐμβολή, vocatur operatio Chirurgica, qua membrum aliquod, quod loco ſuo naturali excidit, cum violentia, & artificioſe, in priſtinum locum reponitur, Galen. *c. 3. de fract. t.* 62. Vide *Emballo*. Quære etiam in Indice operum Hildani, aliorumque Chirurgiæ ſcriptorum.

Repræſentatio, ἔμφασις, vide *Emphaſis*.

Repreſſio, ἐπίσχεσις, idem, quod *ſuppreſſio*. Vide *Epiſcheſis*.

Repriments, ἀποκρουστικός, vide *Apocruſticos*, idem quod *Repellens*.

Reptatio, *Reptatus*, *Reptus*, ἕρψις, ἑρπυσμός, eſt ſpecies motus localis totius animalis, qui per terram continue eandem contingendo peragitur ipſique innitendo, qualis in ſerpente, anguilla, vermibus conſpicitur Hier. Fabr. ab Aquapend. *l. de motu loc. animal. ſec. totum. h. tit. p. m.* 21.

Reptile, ἑρπόν, ἑρπυστόν, epitheton animalium, quæ humi gradiuntur. Vide *Herpeton*.

Repulſio, ἀπόκρουσις, ἄντωσις, *Repulſorius*, idem, quod *Repellens*, ἀποκρουστικός. *Repultrix* facultas refertur inter miniſtras. Vide *Apocruſticos*. Dicitur vero *Repulſio*, quando humores in affluxu retunduntur; &, parte conſtricta, aditu quaſi prohibentur. Dieter. *n.* 46.

Repurgatio, ἀνακάθαρσις, ἐκκάθαρσις, *Repurgantia*, καθαρτικά, ἀνακαθαρτικά, dicitur vel de purgatione pororum cutaneorum, pro fuligi-num & vaporum excluſione, Gal. *l. 5. de S. Fac. c.* 12. vel de purgatione per ſputum, 5. *aph.* 8. & 4. *de R. V. I. A. t.* 20. Vide *Anacatharſis Requies*.

Requies, ἀνάπαυσις, communiter idem, ſignificat, quod *Quies*. Vide *Heſychia*. Proprie vero dicitur vocatio ab exercitatione. Galen. *ad 4. aph.* 13. adde Dieter. *n.* 59.

Res, vel Græce dicitur πρᾶγμα; vel ſaltem exprimitur per neutrum τὸ, cum additione proprietatis alicujus ſpecificæ. Ita triplices occurrunt *Res* in medicina: *Secundum naturam*, τὰ κατ' φύσιν, & *Res præter naturam* τὰ παρὰ φύσιν, & a recentioribus dictæ *Res non naturales*. Helmontius *rem* generaliter deſcripſit, quod ſit id in ſe, quod eſt abſque reflexione ſui, ad aliquem, humanæ rationis diſcurſum, inventionem, *Tract. Venatio ſcientiarum n.* 25. *Res Macrocoſmicæ* ſunt, quæcunque extra familiam vegetabilium & animalium collocantur; ſive primariæ ſint, & macrocoſmi membra; ſive ſecundariæ, i. e. ex perittomate macrocoſmico productæ. Schroder. *l. 3. cap.* 1. *Res naturales*, τὰ φυσικά, pertinent ad Transſumta Medica; quatenus ad *res* triplices, antea dictas, diverſimode applicantur. Vide *Dogm. Med. Gen. p.* 13. *ſeqq.*

Reſectio, ἀνατομή, vide *Anatome*. Alias & *Reſecare* dicitur pro *Reprimere*, v. g. *Reſecare* dolores podagricos. Keuch. *in not. ad Samon. p.* 250.

Reſidentia, ὑπόστασις, idem, quod *Subſidentia* in Urinis. Vide *Hypoſtaſis*.

Reſimus, σιμός. Vide *Simos*.

Reſina, ῥητίνη, eſt lachryma, vel liquor pinguis & oleaginoſus; cum ſponte ex arboribus profluens, tum interdum accedente vulneratione. Eſtque duplicis conſiſtentiæ: liquidiuſcula, & duriuſcula; quæ communiter etiam Gummatibus annumerantur. Catalogum vide apud Schroder. *l.* 2. *c.* 19. De virtutibus Gal. *l. 8. de S. F. h. tit.* Olim *Lentiſcina* fuit præſtantiſſima, Gorr. *Reſina* ſimpliciter ponitur pro vulgari pice flava & molliori, ſutoria dicta. Dorn. *Reſinas variores* exoticas quaſdam deſcripſit Chioccus *Muſ. Calc. ſect.* 5. *p.* 624. *ſeqq.* Porro vocab. *Reſina* translatum etiam ad alia, v. g. ad *Magiſteria* Scammonii & *Gialappæ*, quæ vocantur *Reſinæ*. Rolfink. *Chym. l. 5. ſect. 2. c. 16. de purgant. ſ. 2. art. 3. c.* 12. A Chymicis *Reſina terræ* dicitur *Sulphur*, *Theat. Chym. Vol. I. p.* 583. *fin. Reſina terræ potabilis* eſt *ſulphur ſublimatum* in liquorem, balſamum, vel oleum redactum. *Reſina auri* eſt crocus ex auro tractus. Dorn. Rul. & Iohnſ. Prorſus abuſive ſumſit Paracelſus de ma-

tertia Tartari glutinoſa, *l.* 1. *de Tartar. tr.* 4. *cap.* 2. *in Annot.*

Reſinatus, ῥητινωτὸς, epitheton eſt vinorum, quorum aliquoties meminit Celſ. *l.* 2. *c.* 24. *fin.* & *c.* 28. Dicuntur vero *Vina reſinata*, quia o-lim Muſta Italica pice, vel reſina inſperſa condiebantur, ut odoris & ſaporis acumina. iis accederent, de quo modo condiendi legatur Plin. *l.* 14. *H. N. c.* 19. 20.

Reſinocerum, ῥητινόκηρον, dicitur mixtura ex *reſina* cum *cera*, cujus differentia triplex legitur apud Gal. *l.* 6. *de C. M. P. G. c.* 2. *fere ad fin.*

Reſiſtentia, ἀντιτάσεα, eſt qualitas, vel po-tentia naturalis, ſecundum quam aliquid non patitur ab agente etiam implicito. Eſtque du-plex: perfecta & imperfecta. Plura de hoc vocabulo vide apud H. Augen. *Tom. I. Epiſt.* & *Conſ. Med. l.* 2. *ep.* 3. *p. m.* 52. & *Tom. II. l.* 5. *c.* 18. *p.* 498.

Reſolvens, διαφορητικὸς, epitheton medicamen-torum Topicorum, quæ vim habent materiam textam & tenacem liquandi & attenuandi; de quibus Gal. *l.* 2. *ad Glauc. c.* 7. Suntque ſali-næ naturæ. Hinc & Helmont. vocat reſoluti-va ſalia, lixivia & alkalia, quæ virtutibus ſeminalibus ſunt orbata, exceptis paucis, *tr. Poteſtas Medicam. n.* 31.

Reſolutio, æquivocum eſt apud Latinos: Vel enim accipitur Pathologice, & reſpondet Græco παράλυσις. Vide *Paralyſis*, *Lyſis*, *Dialyſis*. Vel ſumitur technice, Pharmaceutice, aut Chymi-ce: & ita Gr. dici poſſet ἀνάλυσις, eſtque Coagu-lationis oppoſitum, deſcribitur, cum commiſta violenter ſeparantur, adjecto reſolvente, & quam-libet miſturæ partem ſegregante. Eſtque idem, quod *ſolutio*, λύσις, item *Diſſolutio*, de quo ſupra ſuo loco *Reſolutio* duplex proponitur *in Theatr. Chym. Vol. II. p.* 30. alia *totalis*, cum interitu to-tius; alia *partialis*, ubi quædam ſenſilia remanent, communia cum primæ, tum poſteriori jam diſſo-lutæ materiæ. Ita & Baſil. Valentin. *in ſuo ult. Teſtamento l.* 1. *c.* 2. duplicem ſtatuit *reſo-lutionem* metallorum; unam, quæ fit a ſuſo-ribus metallicis; alteram, quæ fit a Chymi-ſta Iohnſon. in *reſolutione* Chymica quinque ſeſe offerre, ſcripſit: 1. Æthereum corpus, five ſpirituoſam ſubſtantiam, aut Mercurium. 2. Sulphureum quoddam corpus, ſeu oleagi-neam ſubſtantiam, ſulphur dictam: Quæ duo tantæ ſubtilitatis ſunt, ut, ſi non bene refer-ventur, ſæpius evaneſcant in auram. 3. Sal, quantumvis craſſius, virtutem tamen non ob-ſcuram habens. 4. Phlegma, & aqueum ele-mentum. 5. Terreum, & caput mortuum di-ctum; quæ duo nullarum ſunt virium, & mortua. De hujus vocabuli variis ſignificatio-nibus vide & Fallop. *de Tum. p. n. c.* 18. *Tom. I. Op. p.* 638.

Reſolutivus tribuitur a modernis *Fermenta-tioni*, quæ eſt motus efficientis in materia prin-cipiorum ejus ſingulorum ſegregativus, & op-ponitur *fermentationi combinatoriæ*, vel *combi-nativæ*, quæ & *confermentatio* vocatur, eſtque motus efficientis in materia principiorum ejus pro circumſcriptione loci, temporis & caloris conjunctivus. De utraque videatur Clar. Dn. Geor-gii Ern. Stahlii *Diſſert. de Sanguificatione c.* 3.

Reſonitus, idem quod *Contrafiſſura*: Paræus *Chir. l.* 9. *c.* 8.

Reſorberi, ἀναπίνεσθαι, ſumitur ab Hipp. pro *abſumi*, 2. *de art. t.* 51.

Reſpiratio, ἀναπνοὴ, dicitur actio vitalis, vel potius vitanimalis, conſtans ex *Inſpira-tione* & *Expiratione*: de quibus partibus vide *Expnoe* & *Eiſpnoe*. Cæterum de *Reſpirationis* organis & uſu vide ex recentioribus Charlton. *Oec. An. Ex.* VIII. Th. Willis *Pharm. Rat. P. II. in princ.* Malac. Truſton. *h. tit.* & alios. An *reſpiratio* fœtui competat, ventilavit e-tiam Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 8. Uſus *reſpiratio-nis* per ſe quod ſit ſanguinis accenſio, nobis adhuc eſt ſuſpectus.

Reſpuo, ἀναπτύω, ἀποπτύω, proprie dicitur ſpu-tum furfum revoco, & ejicio, idem, quod expuo. Metaphorice vero notat *rejicio*, averſor, ali-quid. Gal. *l.* 3. *de Hipp.* & *Pl. decr. c.* 5.

Reſſella eſt terminus Paracelſicus, de quo non conſtat, quid ſignificet. Dicitur vero, quod ſit colorem auferens quid, quemadmo-dum *Aſſa* colorem promovens. Legitur *Para-mir. l.* 4.

Reſtauratio, idem, quod *Refectio*, ἀνάληψις, ἀνάρρωσις, q. *Renutritio*. Gal. *c.* 1. *de fract. t.* 48. Paracelſo idem eſt, quod *Renovatio*. Vi-de p. ſupr. *Renovatio*. Helmontio *reſtauratio* dicitur, inclinationis ſuſceptæ abtruncatio; & opponitur *Præſervationi*; quæ eſt futuri præ-cautio, per impedimentum materiæ diſponi-bilis, *tr. de Lithiaſ. c.* 7. *n.* 21.

Reſtinctio, ἀπόσβεσις, Chymicis dicitur gra-datio, qua res candefactæ in liquore exaltan-te reſtinguuntur, atque ita ad nobilitatem perveniunt, in eo genere optimorum: Hic e-nim eſt principalis primuſque finis inventæ *reſtinctionis*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* deſcendit a verbo ἀποσβέννυμι, *reſtinguo*, de quo apud Dieter. *n.* 88.

Reſtitutio, κατάστασις, καθίδρυσις, dicitur mem-bri

bri ſede ſua emoti in priſtinum locum repoſitio vel conſtitutio, vel collocatio. Gal. 3. *de fract. t.* 38. quamvis & latius ſæpe accipiatur pro additione deficientis, v. g. Lactis *reſtitutio*. Hildan. *cent.* 4. *obſ.* 27. Naſi abſciſſi *reſtitutio*. Id. *cent.* 3. *obſ.* 31. Imo pro curatione abſoluta ægri, quando æger *reſtitutus*, i. e. ad priſtinam ſanitatem reductus dicitur.

Reſudatio, dicitur laborioſa ægritudo faciens ægrum diu pati, eſtque accidens ſuperveniens hydropi, quando inflatio communicatur ſcroto-ri. Avic. *l.* 3. *fen.* 14. *tr.* 4. *fin.*

Reſumtio, ἀνάληψις, idem, quod *Refectio*, ſive virium recuperatio. Dieter. *n.* 57.

Reſupinatio, ὑπτιασμὸς. Vide *Hyptiaſmos*.

Reſurrectio, ἀνάστασις, eſt vocabulum ad Theologiam magis, quam ad Medicinam ſpectans. Tropice tamen *reſurrectio metallorum* dicitur immortificabilis *regeneratio*, mediumque, per quod ejuſmodi tincturæ promoventur, ad ſui generationem, *Vol. I. p.* 524. *Theat. Chym.*

Reſuſcitatio eſt terminus Spagyricus idem ſignificans, quod *Reſtauratio*, *Regeneratio*, *Renovatio* Parac. *l.* 6. *de nat. rer. Reſuſcitationem* vegetabilium inter non entia Chymicorum retulit Rolfinx. *Chym. l.* 6. *c.* 3. Eandem tamen exemplis defendere videtur Bartholin. *in Act. Hafn. Vol. I. Obſ.* 42. *p.* 78. 79. *De reſuſcitatione* Terræ virgineæ in proceſſu lapidis Philoſophici, vel Chryſopœia vide *Vol. VI. Th. Chym. pag.* 188.

Rete, δίκτυον, *reticulum*, κεκρύφαλος, diverſis attribuitur corporis partibus. Antiquis *rete* dictum fuit *Omentum*. Caſtell. In brutis quibuſdam, quæ quatuor habent ventres, ſecundus *reticulum* vocatur. Vide *Cecryphalos*. *Rete mirabile* vocatur plexus arteriolarum carotidum glandulam pituitariam in ambitu complectens. Vide *Dictyoides*.

Retentio, ἐπίσχεσις, vide *Epiſcheſis*. *Retentrix*, *facultas*, καθεκτική, δύναμις, refertur inter quatuor miniſtras & opponitur *attractrici*. Gal. *l.* 3. *de fac. nat. c.* 6.

Retentum dicitur, vel *retinendum*, id, quod naturæ familiare, eſt & opponitur *excernendis*, vel *excretis*. Helmont. peculiarem librum inſcripſit *retenta*, & intelligit, quæ vel forinſecus aſſumuntur, vel intus domeſtica naſcuntur, per internam inordinationem. Accipit vero præternaturaliter & Pathologice; cum tamen & *retenta* dentur *naturalia*, de quibus vide *noſtra Dogm. P. I. c. 9. dog. 3. p. 99.*

Reticularis, *Retiformis*, *Retinus*, δικτυοειδής; vide *Dictyoides*. *Rete*. *Reticulum*; κεκρύφαλος Vide *Cecryphalos*.

Reticulum, vide p. a. *Rete*.

Retinaculum vocatur Inſtrumentum Chirurgicum, quo Herniotomi in caſtratione & herniæ ſcroti ſectione commode utuntur, ne inteſtina in ſcrotum prolabantur. Vid. Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. XVII. fig.* 2. & modum applicandi *Tab. XXXIX. fig.* 2. 3. 4.

Retorta eſt vas globoſum, cujus collum paulatim a ventre procedit, ac ſenſim in oblongum canalem reflexum tranſit. Chymicis frequens; & ad deſtillationem mineralium ſpirituumque potiſſimum pertinet. Rul. Iohnſ. *in Lex.*

Retractio, *Retrahens*; ἀνάσπασις, ἀνασπαστικὸν, idem, quod *Revulſio*, *Revellens*. Vide *Antiſpaſis*.

Retranſmutatio Paracelſo dicitur materiæ alicujus, v. g. Tartareæ, quæ prius liquor fuit, poſtea coagulatæ, vel induratæ, iterata permutatio in liquorem. *Paramir. l.* 3. *tract.* 5.

Retrimentum, ἀπόκριμα, accipitur de variis minutiis, quæ ſecedunt ex corporis alicujus ſiccioris & friabilis frequentiori tractatione & agitatione. Ita *Retrimenta fœni* vocantur, quæ vulgo flores fœni & ſemina appellantur, & pro uſu externo commendat D. Ludovic. *Diſſert. I. Pharm. p.* 615. 627. quamvis *retrimentum* etiam de aliis excrementis accipiatur.

Retroceſſio, idem, quod *Revocatio*, Gr. ἐπανάκλησις. Vide *Epanacleſis*.

Revelatio quid ſignificet, ex aliis Lexicis conſtat. De ea valde gloriari ſolent Spagyrici, Helmontius quoque, & alii; ſed res eſt valde ſuſpecta.

Revellens, ἀντισπαστικὸς, vide *Antiſpaſis*. Gal. *l.* 6. *Epid. c.* 2. *l.* 32.

Reverberatio terminus eſt technicus, in Chymia, ſignificans ignitionem, qua corpora igne vivo repercutiente, & *reverberante* in calcem ſubtiliorem reducuntur: eſtque vel clauſa, vel aperta. *Clauſa*, quando corpora in furno *reverberii* clauſo calcinantur. Hac *reverberatione* ignis gradus ad amuſſim adminiſtrari poſſunt, ut calor intendi remittique poſſit, quod in vulgaribus non accidit. *Aperta*, quando materia in *reverberatorio* furno, omnibus foraminibus apertis, calcinatur. Hæc valde vehemens eſt; & utimur ea in corporibus duris ac tenacibus reſolvendis. *Reverberatorium* furnus eſt, in quo per flammam materialia calcinantur. Dorn. Rul. & Iohnſ. Rolfinx. *Chym. l.* 2. *c.* 3. Et Ignis *Reverberatorius* dicitur, quando undique flamma vaſculum ambit. Iunken. *Chym. Exp. Cur. P.* 1. *ſ.* 1. *c.* 3. *p.* 51. Eſt igitur *Reverberatio* fere idem, quod *Calcinatio*, *Th. Chym. Vol. III. p.* 395. *Reverbe-*

ratio-

rationem etiam in corpore humano, finxit Paracelſ. *Paramir. l. 2. c. 5. l. 4. de. Sit. long. c. 6.*

Reverſivus, ὑποστροφώδης, epitheton febris, apud Hipp. quæ non eſt acuta, ſed diuturna, & imperfectas habet ſolutiones erroneaſque acceſſiones, Hipp. *l. 6. Epid. ſ. 2. t. 21.* Galen. *ad h. l. Reverſio* dicitur ὑποστροφή, idem, quod *Recidiva*, vide *Hypoſtrophe*.

Revivificatio, idem, quod *Reſuſcitatio*, Libav. *Tom. II. Op. p. 231.* Ita *Revivificatio Mercurii* proponitur, e. *Jac.* le *Mort.* in *Morley Collect. Chym. Leid. c. 281.*

Reviviſcentia, idem, quod *Revivificatio*. Dicitur vero in ſpecie de ſanguinis languidioris, per venas ad cor refluentis, in vena portæ recaleſcentia ex mente Charlton. *Oecon. Anim. Exerc. VII. §. 25.*

Revocatio, ἐπανάκλησις, vide *Epanacleſis*.

Revomo, ἐπανεμέω, i. e. vomitum repeto. Vide *Epanemeo*.

Revulſio, ἀνάσπασις, vide *Antiſpaſis*; idem, quod *Retractio*. Gal. *c. 2. n. 6. Epid. t. 8.*

Rex, βασιλεὺς, propria ſignificatio non eſt hujus loci. Tropice vero *Rex* dicitur Rulandi Aqua ſpiritualis, vel ſpiritus in aqua. Lapis Philoſophicus vocatur *Rex Regum*, metalla inferiora in optimum aurum transformans, *Th. Chym. Vol. I. p. 531. Vol. III. pag. 41. Vol. IV. p. 898.* Libav. *S. A. Chil. 7. c. 8. & Vol. II. Oper. p. 345. 346. 394.* Cæterum, quoad propriam ſignificationem, quod Reges quidam a Deo habere credantur ſingulare beneficium, certos curandi morbos, v. g. Angliæ ſpaſmum & Galliæ ſtrumas, de quibus vide C. Rejes *C. El. q. 24.* in medio relinquimus, ſitque fides penes Autores.

Rha, ῥᾶ, idem, quod *Rheum*, ῥῆον, κατ' ἐξοχὴν, ita vocatur *Rhaponticum* verum, apud Gal. Dioſc. Schrod. *l. 4. cl. 1. n. 281.* ab amne *Rha* dicto Gorr.

Rhabarbarum, ῥῆον βαρβαρικὸν, notiſſimum inter purgantia mitiora, alias ad Botanicos pertinens, cujus ſecuritatem communiter quidem Medici laudibus extulerunt: videatur Rolfinx. *de purgant. ſect. 12. artic. 1.* verum Linden. non immerito ſuſpectam reddere conatus eſt *Sel. Med. Ex. XII. §. 57. & 128.*

Rhabdoides, ῥαβδοειδὴς, epitheton *futuræ vel ſuturæ* in cranio, quæ & *ſagittalis* dicitur. Vide *Obelæa*.

Rhabdos, ῥάβδος. Vide *Virga*.

Rhachia, ῥαχία, Ionice ῥηχίη, a ῥήσσω, *frango*, rumpo, dicitur *inundatio*, vel *reſtagnatio maris*, aut potius crepido littoris petroſa; cui alliduntur fluctus. Transfertur ab Hipp. ad *inundationes* humorum, & ſupernatantias in corpore. Gal. *in Exeg. dict. Hipp.*

Rhachis, ῥάχις, Latine *Spina*, Dieterich. *n. 749.* Diciturque vertebrarum omnium a cervice ad imos uſque lumbos ſtructura, erigendo recurvandoque corpori conveniens; cujus deſcriptionem vide in Anatomicis; in ſpecie apud Barthol. *libell. 4. An. cap. 14.* Per totius ſpinæ vertebrarum foramina media tranſit medullaris ſubſtantia, a cerebro continuata, quæ *Spinalis Medulla* vocatur, vide *Medulla*. Vide *Spina*.

Rhachiſagra, ῥαχισάγρα, vocari poteſt ſpecies Arthritidis particularis ſpinam dorſi infeſtantis, Paræus *l. 14. Chir. c. 1.*

Rhachitæ, ῥαχῖται, vel ῥαχιαῖοι, vocantur *Muſculi Dorſales*, qui univerſis coſtarum commiſſuris, in toto thorace, ſuperinjecti ſunt, a poſteriore parte, nihil relinquentes, quod non contegant, ſed omnes coſtarum radices, & vertebrarum proceſſus, qui a lateribus ſunt, adhæc, quod inter ipſas radices eſt, complectuntur, Hipp. *7. aphor. 36.* Galen. *in comm. & l. 4. Anat. adm. cap. 6.* Bartholin. vocat *Spinatos*, *libr. 4. Anatom. c. 6. 7.*

Rhachitis, ῥαχῖτις, morbus dicitur rarior, & Anglis quondam Endemius in figura vitiata, quando caput, ſpina dorſi, coſtæ, tibiæ, aliaque oſſa a debita ſua figura ſenſim alienantur: cujus eſſentiam & generationem eruditæ deſcripſit Gliſſon. integro libello de *Rhachitide*. add. Charlton. *Ex. Pathol. X. §. 42.* Proſecutus eſt quoque hujus affectus deſcriptionem Joh. Mayovv, Medicus Oxonienſis, Anglus, Collegiatus, *tract. b. tit.* & noviſſime Dolæus *Encyclop. d. l. 6. c. 13. p. 1028. ſeqq.* cujus deſcriptio plenior eſt hæc: *Rhachitis* eſt affectus, ex inæquali fucci nutritii diſtributione obortus, ob cujus defectum, vel ſuperabundantiam partes aliæ nutrimento privatæ macreſcunt, ac emaciantur, aliæ vero plus ſatis nutritæ ad molem juſto majorem augentur. A qua *Rhachitica* Mayovv deſcripta videatur in D. de Spina *Manuali p. 107.*

Rhacos, ῥάκος, *lacerum linamentum* dicitur, quo utuntur Chirurgi in ulceribus & vulneribus. Hipp. *l. 2. de morb. XXXIV. 26.* Unde & cutis dicitur ῥακώδης, i. e. *lacerata* & eroſa, inſtar veſtis laceræ, quod contingit in abſceſſibus ſuppuratis, & ob timiditatem, vel imperitiam, tardius apertis, Gal. *l. 2. ad Glaucon. c. 8.*

Rhacoſis, ῥάκωσις, i. e. *detritio*, vocatur morbus *ſcroti*, quando laxata ejus cutis, & excoriata eſt. Galen. *in defin.* Caſtel. Æginet. *l. 6. c. 67.*

Rhaboides, ῥαβδοειδὴς, vel ῥαβδοειδὴς, idem fere,

re, quod ῥαιβὸς, *motus incurvatus*, Hipp. 3. *de artic. t.* 38. quamvis ῥαιβοειδὴς ibidem extet; ſed recte C. Hoffm. in ἀνεκδότοις cenſet, legendum eſſe ῥοιβοειδὴς, aut ῥαιβοειδὴς.

Rhæbos, ῥαιβὸς, idem, quod ῥοικὸς, καμπυλὸς, i. e. *incurvus*, obtortus. In ſpecie vero uſurpatur de morbo crurum, in figura vitiata, quando verſus interiorem partem incurvantur, quibus opponuntur *Blæſi*, Gal. *l. de cauſſ. morb. cap.* 7. Jung. C. Hoffm. *comm. ad Gal. de V. P. n.* 146. & *l.* 3. *Inſt. Medic. c.* 59. §. 5. in quo loco Galeno contrariari videtur, Latine *Vari* vocantur, M. Aur. Sever. *l. de gibb. valg. & var. c.* 2.

Rhagadiæ vocantur Dorn. Rul. & Iohnſ. & deſcribuntur, quod ſint notæ, vel apoſtemata pudendorum, Paracelſ. etiam ad genua refert, *l.* 5. *Paragraphor. in fin.*

Rhagas, ῥαγὰς, Lat. *Fiſſura*, & in plur. ῥαγάδες, dicuntur ſolutiones continui partium molliorum, v. g. labiorum, manuum, item in ano; quæ proveniunt ab intemperie ſicca nimis & ſalſa, ſuccum nutricium ſalſum & ſicciorem ſupponente; Foreſt. *l.* 23. *obſ.* 10. & *l.* 14. *obſ.* 1. Scribon. *n.* 223. Vide *Fiſſura*.

Rhage, ῥαγὴ, i. e. *Rima*, fiſſura. Vide *Fiſſura*.

Rhages, ῥάγες, dicuntur ſummitates digitorum, & pulpulæ interiores, quæ & κορυφαὶ, *vertices* & *acini* vocantur, Caſtell. & Linden. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. §. 91.

Rhagium, ῥαγίον, eſt ſpecies *Phalangii* venenati, ita dicti a ſimilitudine acini uvæ nigræ, quaſi *Acinaum*, & os quidem juxta medium ventrem habens, pedes vero ex utraque parte quam breviſſimos, Foreſt. *l.* 30. *obſ.* 12. in Aetio *l.* 13. *c.* 18.

Rhagoides, ῥαγοειδὴς, Latine *Uvea*, epitheton tunicæ oculi, ab uvarum colore ita dictæ, ordine *Secundæ*, quæ & *Perforata* dicitur a ſtructura, alias & *Choroides*; cujus hiſtoriam, cum uſu vario, vide apud Linden. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 10. §. 23. *ſeqq.* Bartholin. *l.* 3. *Anat. c.* 8. & alios plures.

* *Rhaia*, ῥαΐα, ſanitas a ῥάω, roboro, vel ῥᾴα, facile. Nam ſanitas vel in virium robore, vel in quadam earumdem facilitate ſita eſt.

Rhaizo, ῥαΐζω, vel ῥᾳΐζω, Ionice, ſignificat *Levo*, *Allevo*. Hipp. 5. *aph.* 25. *l.* 2. *Epid. ſ. II.* 81. 132. *l.* 4. *XXIX.* 13. &c. adde Foeſ. *p.* 552. Dieter. *n.* 756.

Rhamma, ῥάμμα, Vide *Acia*.

Rhanteres, ῥαντῆρες, a quibuſdam dicti oculorum *anguli interiores*, naſo proximi, & majores; qui & πηγαὶ vocantur, ceu *fontes* lachrymarum. Gorr. Linden. *d. l.* §. 88.

Rhaphanedon, ῥαφανηδὸν, epitheton *fracturæ raphini modo factæ*, quæ & καυληδὸν κάταγμα vocatur: quando ſecundum craſſitiem os frangitur transverſim, Ægin. *l.* 6. *c.* 89. Gorr.

Rhaphanelæon, ῥαφανέλαιον, i. e. *oleum Raphanium*, de quo legatur Dioſcor. *l.* 1. *c.* 45.

Rhaphe, ῥαφὴ, Latine *Sutura*, duplicem habet ſignificationem, propriam, & impropriam. Proprie notat, præter communem, etiam opificibus notam juncturam duorum corporum mollium, filo & acu mediante factam: in foro Medico etiam aliquando neceſſariam conjunctionem labiorum, vel vulneris, acia factam; a qua tamen, quantum fieri poteſt, Chirurgi cavere debent, ob dolorem, metum convulſionis, & facilem ex putredine fili diſſolutionem: in cujus locum applicantur, ubi licet, Emplaſtra glutinantia, vulgo *Deffit Oflaſter*. *Suturarum* Chirurgicarum varias ſpecies, quales ſunt ſimplex, diviſa, intercifa, agglutinatoria, incarnativa, cum Acu, ſine hac curioſius expoſuit Ioh. Rhodius *in ſua ingenioſa differt. de Acia*. Improprie vero *Sutura* dicitur ſpecies quædam συναρθρώσεως, vel juncturæ, aut commiſſuræ oſſium, confutis rebus ſimilis; & ſerratæ quales in capitis oſſibus obſervantur: dividunturque in *veras*, & *ſpurias*; quarum Hiſtoriam vide apud Bartholin. *libell.* 4. *Anat. c.* 5. *Sutura* quoque dicitur inferior pars penis, in longitudinem vergens, Caſtell. Lind. *Med. Phyſ. l.* 2. *cap.* 7. §. 63.

Rhaphis, *Rhaphion*, ῥαφὶς, ῥαφίον, ſignificat *acum*, vel *aciculam*, ſuendi inſtrumentum. Hipp. *l.* 2. *de Morb. LXIV.* 11. Foeſ. *p.* 547.

Rhaſtone, ῥαστώνη, dicitur *Levamen*. *Allevatio*, Terminus Hipp. familiaris, vide *Levamen*. Significat, & facilitatem in curando, oppoſitam violentiæ, Medicoque commendat, *l. de Art. XX.* 3. adde Foeſ. *d. l.*

Rhebos, ῥεβὸς, idem, quod ῥαιβὸς. Vide *Rhæbos*.

Rhechia, ῥηχίη, Ion. pro ῥαχία. Vide *Rachia*.

Rhege, ῥηγὴ, pro ῥῆγμα, *Ruptura*, *fiſſura*. Gal. *in Exeg. dict. Hipp.*

Rhegma, ῥῆγμα, Lat. *Ruptura* dicitur, eſtque ſpecies ſolutæ continuitatis partis mollioris, ex violento ictu, vel caſu, abſque ſectione aut punctione facta, a nimia diſtenſione proveniens. Foeſ. *d. l.* Dieter. *n.* 753. Dogmat. noſtr. *P. II. c.* 5. *dog.* 6. *p.* 140. Peculiaris quoque ſignificatio ῥήγματος occurrit apud Hipp. *lib.* 1. *de morb. XVI.* 2. eſtque ſpecies σπάσματος in carnibus, aut venis non ſuppuratæ, cum doloribus diuturnis. Lindenus quoque ῥήγματα,

ϖα, *ſugillata* aliquando ſignificare; exiſtimat, præſertim in loco, *l.* 3. *de Morb. t. XIX.* 7. 8. vide *Ex. XII.* §. 15. verum non videmus rationem ſufficientem; cum *ruptio* abſceſſuum interna intelligi poſſit, uti & Foeſ. expoſuit.

Rhegmatias, ῥηγματίας, vocatur is, cui abſceſſus intus rumpitur, aut in quo ruptura facta eſt, Hippocr. *l.* 1. *de Morb. XXIX.* 8. *l.* 2. *XLI.* 8. ῥηγματίαι quoque in fœm. idem, quod ῥῆμα, ruptio; *d. l.* 51. 20. quamvis fortaſſis mendum ſit per omiſſum σ, ut ad ipſum ægrum referendum potius ſit, animadvertente Foeſ. *p.* 552. qui tamen etiam rurſus halluciпatur, quando loca *l. de A. L.* & *Aq. V.* 6. & *VI.* 5. abſtractive ῥηγματίας expoſuit, cum tamen contextus doceat, de ægris eſſe explicandum. Alibi æger talis vocatur & ῥηγματώδης, *l.* 7. *Epid. XVI.* 3. quamvis perperam in Græcо legatur ῥευματώδης. Latine *Ruptura hians* cici poſſet.

Rhegmochaſmos, ῥηγμόχασμος, legitur apud Celſ. *l.* 4. *c.* 4. ubi cauſas ſputi ſanguinis recenſet. Quia vero nemo alius videtur eam dictionem uſurpaſſe, dubitat Gorr. num legendum ſit, ῥῆγμα, χάσμα. Approbavit vero Foreſt. *l.* 16. *obſerv.* 13. *Schol.* nec video, quid abſurditatis inferat, cum vaſis ſanguineis propria habeatur, quæ cum *ruptura* ſimul *hiant* quoad Orificia.

Rhembe, ῥέμβη, idem, quod πλάνη, *error*, aberratio, e verbo ῥέμβω, vagor, *erro*. Hipp. *l.* 7. *Epid. XII.* 9. ῥεμβώδεες πυρετοὶ vocantur *Aretæo l.* 2. *febres erraticæ*, vagabundæ, notante Foeſ. *d. l. p.* 551. Erotianus ῥεμβωδέα exponit curva & ex parte cava & inflexa.

Rhenanum, epitheton *Vini* e fluvio *Rheno* dicti; quod hodieque refertur inter præſtantiora Germanica, ita ut ad extera quoque regna transferatur. Eſtque revera tenuium valde partium. Verum, ob illam ipſam tenuitatem, noxium ſtatuit arthriticis, & cavendum monet Foreſt. *l.* 29. *obſ.* 1.

Rhenchos, ῥέγχος, ῥέγξις, dicitur Latine *ſtertor*, i. e. ſonus ex naribus editus, profunde dormientibus communis; & aliquando etiam apoplexiæ nota. Hipp. *l.* 5. *Epid. XXXVI.* 14. *l.* 7. *XIII.* 14. 15. *XVI.* 15. *de R. V. I. A. t.* 34. a verbo ῥέγχω, *ſterto*, quo etiam frequenter uſus Hipp. præſertim 6. *aphor.* 51. & alibi. Vide Foeſ. *d. l.* Dieter. *n.* 750. Ejus modus fiendi valde eſt abſtruſus, præſertim & in felibus.

Rheon, ῥέον, idem, quod ῥῦ. Vide *Rha*.

Rhepo, ῥέπω, verbum emphaticum, *vergo*, inclino. Uſurpatur de humoribus ad excretionem diſpoſitis. Hipp. 1. *aph.* 21. adde Dieter. *n.* 751. Linden. *Ex. XIII.* §. 402.

Rhetine, ῥητίνη. Vide *Reſina*.

Rheuma, ῥεῦμα, Lat. *Fluxio*. Vide *Fluor*.

Rheumatiſmos, ῥευματισμὸς, aliquando accipitur late pro omni *Fluore* & *Fluxu*, & ita idem eſt, quod ῥεῦμα: Hodieque vero reſtringitur ad certum aliquem affectum; quamvis nec inter illos de ejus vera eſſentia conſtet. Videatur River. *Prax. l.* 16. *c.* 13. & Chicotius *Epiſt.* & *Differt. Medic.* 4. Nobis, ſalvo aliorum judicio, videtur *Rheumatiſmus*, in ſtricta ſignificatione, notare affectum mixtum ex *catarrho*, & *arthritide*. Et fortaſſis ita deſcribi poſſet; quod ſit dolor partium muſculoſarum, membranarum, glandularum, ut & perioſtiorum, cum febre quandoque erratica lenta, impotentia movendi, languore totius corporis, proveniens ab intemperie humida p. n. ſeroſa, cum ſalinis vitioſis particulis, corporis, ſanguinis, & ſucci nervoſi cacochymiam ſeroſam; quandoque & flatulentam præſupponente. Qui quartam Catarrhi ſpeciem vellet conſtituere, forte non adeo a vero aberraret. Vocatur & *Rheumaticus affectus*, ῥευματικὴ διάθεσις, nec inepte etiam, ad hodierna principia, deſcripſit Galen. *l. de cur. rat. per V. S. c.* 8. & *l.* 2. *ad Glaucon. c.* 2. dum ad glandulas, excipiendis recrementis idoneas, protrudi noxios humores docuit. Qualem differentiam ratione materiæ, loci & modi inter *Rheumatiſmum* & Catarrhum propoſuerit D. D. Vvedelius, videatur in ejuſdem *Patholog. Dogmat. ſect. II. c.* 10. *p.* 340. Verum laudatus Autor ipſe fatetur mixtum ſæpe eſſe ſtatum, ut ita nullum certum diſcrimen inter utrumque morbum determinari queat.

Rhexis, ῥῆξις, idem, quod ῥῆγμα, *Ruptionem*, vel *rupturam* ſignificat, præſertim venarum, Hippocrat. 3. *aph.* 28. & 4. *aph.* 78. quamvis & de puris eruptione dicatur, 5. *aph.* 15. & de tuberculi ruptione, 7. *aph.* 8. Vide Foeſ. *p.* 552. & Dieter. *n.* 757.

Rhicnoſis, ῥίκνωσις, vocatur *cutis corrugatio*, cum extenuatione & macie corporis: cui opponitur ἔκτασις, cutis diſtenſio, a repletione, Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ. III. t.* 29. Inde ῥικνώδεες ſunt *rugoſi*: *ibid. t.* 26.

Rhicnos, ῥικνὸς, ῥυγνὸς, *rugoſus*. Gal. *c.* 1. *Progn. t.* 12. & *in Exeg. voc. Hipp.*

Rhigos, ῥῖγος, Latine *Rigor*, dicitur perfrigeratio totius corporis, præſertim panniculi carnoſi, cum concuſſione ſpaſmodica, vel convulſiva, cujus cauſſam veteres ad pituitam vitream, vel aliam vitioſam phlegmatis diſpoſitionem retulerunt. Verum ejus cauſſa vera conſiſtit in ſucci nutricii & nervoſi, per parti-

particulas acidas tenuiores, vel etiam halitus ſaltem acidos, vitriolaceos, aut nitroſos, corruptione, dictas partium cutis & cuticulæ & panniculi carnoſi fibras vellicante & irritante. Videatur Willis *de febr. cap.* 3. Quamvis enim ibidem de *rigore*, in febre tertiana paroxyſmum inchoante, loquatur; poterit tamen etiam cauſſa illa applicari ad aliam quoque occaſionalem aceſcentiam ſucci nutricii nimiam, ac præternaturalem, a cauſſis externis obortam. Videatur & de hoc vocabulo Dieter. *n.* 758. Foeſ. *d. l.* Significat alias *Rigor* inflexibilem duritiem & tenſionem nervorum, vel muſculorum. Keuch. *ad Samon. p.* 149.

Rhin, ῥὶν, ῥινὸς, vide *Myteres*, *Naſus*.

Rhinarion, ῥινάριον, nomen *Collyrii* σμηκτικοῦ, cujus meminit Ægin. *l.* 3. *c.* 22. Deſcriptio vero habetur *l.* 7. *c.* 16. Gorr.

Rhine, ῥίνη. Vide *Squatina*.

Rhinema, ῥίνημα, ſignificat *Ramentum*, *Scobem*, quæ lima deteritur. Hipp. *l. de Ulcer.* & *l.* 1. *de morb. mul.* CIX. 2. & Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 3. Vide Foeſ. *p.* 534. & ſupra *Ramentum*.

Rhinenchyſia, ῥινεγχυσία, i. e. *infuſio in naſum*, vel nares. Et ῥινεγχύτης inſtrumentum, vel ſiphunculus, quo aliquid in nares infunditur. Legitur apud Cœl. Aurelian. *de morb. Chron. l.* 2. *c.* 4. allegante Scapula, qui etiam ex Dioſcoride verbum ῥινεγχύτασθαι, i. e. *infundi in nares*, adduxit.

Rhinion, ῥινίον, Collyrii nomen, apud Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. ſic dictum, quaſi *Limula*. Aliud ejuſdem nominis deſcribitur a Celſo, *l.* 6. *c.* 6. ad xerophthalmiam & oculos ſcabros. Gorr.

Rhinoceros, ῥινοκέρως, dicitur animal quadrupes, magnitudine taurum, forma aprum æmulans, cornu unicum in proboſcide gerens pyramidale, quod commendatur tanquam inſigne alexiterium adverſus venena, ut & morbum Epilepticum. Hujus animalis deſcriptio prolixior cum uſu videatur apud Aldrov. *l.* 1. *de quadr. biſulc. c.* 32. Add. Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 32. Chiocc. *Muſ. Calceol. f.* 6. *p.* 687. *ſeqq.* Meminit & Caſp. Rejes *C. El. q.* 67. De ſpiritu e *Cornu Rhinocerotis* parato, hujuſque ſingulari effectu legatur Obſervatio D. Herm. Nic. Grimm. *in Act. Haſn. Vol.* III. *Obſ.* 80. Eſt & nomen Avis peregrinæ rarioris, & fortaſſis monſtroſæ, apud eundem *l.* 12. *Ornith. c.* 20. Piſcis quoque quidam hoc nomine appellatur, cujus ſaltem meminit in loco allegato priori. In hiſtoria vero Piſcium non deſcripſit Autor.

Rhinoptes, ῥινόπτης, dicitur, qui per narium meatus patentes ex prægreſſo morbo circa angulum majorem oculi perſpicere & videre potuit, cujuſmodi obſervationis meminit Rungius *in Exerc. de Viſus Symptom.* §. 68.

Rhinos, ῥινὸς, græca vox, apud Hippocratem, uti Erotianus interpretatur, cutim notat; cum quo & Homerus conſentit, qui idem & alio loco pro clypeo, ex pelle facto ſynonymice adhibet. Heſychius etiam per βύρσαν vel δέρμα explicat.

Rhipidion, ῥιπίδιον, vide *Flabellum*.

Rhiptaſmos, ῥιπτασμὸς, ſignificat *Jactationem corporis*, idem quod ἀλυσμὸς, ἀλύκη. Vide *Alyce*. Legitur apud Hippocr. *l.* 3. *de morb.* XVI. 7. *ſ.* 3. *de R. V. I. A. t.* 14. *Coac. t.* 82. *l.* 4. *Epid.* X. 16. *l.* 5. XIX. 3. Deſcendit a verbo ῥιπτάζω, *jacto* membra: quo etiam aliquoties uſus Cous, 4. *de R. V. I. A. t.* 48. *l.* 2. *de morb.* XVII. 6. LXVII. 3. *l.* 3. I. 14. &c. Vide Foeſ. *d. l.* Eſt & verbum ſimplicius ῥίπτω, idem ſignificans, quod legitur *l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 17.

Rhiza, ῥίζα, vide *Radix*.

Rhizagra, ῥιζάγρα, dicitur Græcis forceps pro radice poſt exemptum dentem relicta exprimenda, Celſ. *l.* 7. *c.* 12. Hujus delineationem roſtro corvino ſimilem exhibet Scultet. *Arm. Chir. Part.* I. *Tab.* X. *fig.* 5.

Rhizias, ῥιζίας, vocatur liquor ex radice inciſa collectus, & in ſpecie radice *Silphii*, ſuavi fragrans odore, Lang. *l.* 1. *ep.* 62.

Rhizoticus, ῥιζωτικὸς, epitheton Aceti apud Mynſicht. *Armam. Medico-Chym. ſect.* XXIII. ita dicti, quia e ſolis radicibus ingredientibus aceto ſalviato infuſis conſtat.

Rhizotomos, ῥιζοτόμος, dicitur proprie, qui radices ſcindit, *Radiciſeca*. Et ῥιζοτομία, *radicum ſectio*. Et ῥιζοτομικὴ vocatur ars miniſtra Pharmaceuticæ ſimplicium & compoſitorum medicamentorum repoſitionem monſtrans. J. Alex. *de Medicin.* & *Med. l.* 3. *p.* 139. Alias metaphorice hoc epitheton ῥιζοτόμος de ipſis remediis morborum radicitus tollentibus accipi etiam poteſt.

Rhodapſinthaton, ῥοδαψίνθατον, compoſitio eſt ex roſis conſtans. Deſcriptio multiplex habetur apud Aet. *tetrab.* 4. *ſerm.* 4. citante Gorreo.

Rhodeleon, ῥοδέλαιον, Lat. *Oleum roſatum*. Rolf. *Chym. l.* 3. *ſ.* 2. *art.* 1. *c.* 5. ubi deſtillati ſaltem meminit, quamvis & decoctum hoc nomine venire poſſit ac ſoleat.

Rhodiacon, ῥοδιακὸν, nomen *Emplaſtri* compoſiti ſecundum Aſclepiadem, cujus deſcriptio habetur apud Gal. 2. *de C. M. P. G. c.* 17. *fin.*

Rhodides, ῥοδίδες, dicuntur *Paſtilli roſacei*, deſcripti a Dioſcoride *l.* 1. *c.* 131.

Rhodinon, ῥόδινον, *Roſaceum*, ponitur ſæpe ſimpliciter, ſubintelligendo *Oleum*, Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. & *alibi*. Dicitur & ῥόσατον vel ῥόσατον, *Roſatum*. Keuchen. *ad Sammon. p.* 226. at *Roſacea Gutta* quis ſit morbus, vide *Gutta*, alias ἔλαιον ῥόδινον deſcribit Galenus, quod aromatibus non eſt infectum, *exeg. Hipp.*

Rhodion, ῥόδιον, nomen eſt medicamenti ſicci ſub forma pulveris acris & corroſivi, cujus variæ deſcriptiones habentur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 13. Aet. *l.* 14. *c.* 36. citante Gorræo. Unum monſtrat Ægin. *l.* 4. *c.* 43. & 53.

Rhodites, ῥοδίτης, epitheton *vini roſati*, ſeu roſis conditi; cujus parandi modum tradidit Dioſc. *l.* 5. *c.* 35.

Rhodomeli, ῥοδόμελι, *mel roſaceum*, quod ſimplex & purgatorium habetur in Officinis. Deſcriptiones videantur in Diſpenſatoriis.

Rhodomelon, ῥοδόμηλον, confectio dicitur ex roſis, & malis cydoniis parata: quia vero roſæ non eodem tempore, cum cotoneis reperiuntur, oportet roſas cum melle ſuo tempore componere, & poſtea alio tempore, cum cotoneis compoſitionem abſolvere, addendo aquæ ſextarios quinque ad coquendum, ita, ut ſucci cotoneorum ſit ſextarius, roſarum libræ tres, mellis ſextarii tres, notante Gorr.

Rhodon, ῥόδον, Latine *Roſa*, flos eſt notiſſimus, ſuaveolens utplurimum, cujus ſignificatio ad Botanicos pertinet. Ponitur & aliquando pro *Oleo roſaceo*, monſtrante Rhodio e Scribon. *n.* 194. & *in Lexic. Scribon.* Roſa quoque dicitur *Tartarum*, item *Eryſipelas*. Rul. & Iohnſ. *in Lex. Roſa capitis* quid ſit, vide *Roſa*. *Roſa mineralis* quale ſit medicamentum Chymicum ex Antimonio paratum, vide in Morley *Coll. Chym. Leid. c.* 55. *Roſa mineralis* Angelo Salæ dicitur Mercurius vitæ tinctus cum ſantalo & aliquo modo correctus, quem etiam laudat D. Joh. Michael. *in not. ad Schr. Pharmac. l. III. c.* 15.

Rhodoſaccharum, ῥοδοσάκχαρον, i. e. *Saccharum roſatum*, quod nomen vel *Conſervæ roſarum*, vel etiam *Tabulato* e ſucco roſarum, & ſaccharo parato tribui ſolet. De utroque vide Diſpenſatoria.

Rhodoſtacton, ῥοδόστακτον, idem, quod ῥοδόμελι, *mel roſaceum*, uti patet ex deſcriptione apud Ægin. *l.* 7. *c.* 15.

Rhodoſtagma, ῥοδόσταγμα, vocatur *liquor ſtillatitius roſarum*, Lang. *l.* 1. *ep.* 53.

Rhoeas, ῥοιάς, vel ῥυάς, eſt affectus oculorum, Encanthidi contrarius, conſiſtens in carunculæ lachrymalis nimia imminutione, in oculi majori angulo, Gal. *l. de diff. morb. c.* 9. & *in def. med.* Cauſſa ejus materia depaſcens & exſiccans vel corroſiva eſt, & ita ſequitur fiſtulam lachrymalem, vel comitatur. Vide River. *lib.* 2. *Pr. M. c.* 16. Vocantur & oculi ita affecti ῥοιάδες, vel ῥυάδες ὀφθαλμοί, Aetio *tetrab.* 2. *l.* 3. *c.* 90. allegante Foeſ. *Oec. p.* 556.

Rhoecos, ῥοικός, idem, quod ῥαιβός, vide *Rhæbos*.

Rhoezos. ῥοῖζος. Vide *Stridor*.

Rhogmatias, ῥωγματίας, idem, quod ῥήγματίας. Vide *Rhegmatias*.

Rhogme, ῥωγμή, idem, quod ῥῆγμα, *Ruptura*. Specialiter tamen ita vocatur *oſſis ruptio*, vel fractio, per ſuperficiem recta, vel anguſta, vel lata, Gal. *in Def.* Vel eſt diviſio cranii ſuperficiaria, vel profunda quidem, ſed eatenus, ut fractum os non loco moveatur, de qua Ægin. *l.* 6. *c.* 90. Caſt.

Rhogmos, ῥωγμός, *ſonus* eſt, & *ſtertor*, quem dormientes ſupini edunt. *Rhonchus*, Latine dicitur, aut gutturis ſtridor, vel pectoris reſonans ſtridor, apud Aurelian. *l.* 2. *c.* 10. & 27. *Acut.* allegante Foeſ. *p.* 555. vide p. *Ponticus*.

Rhoicos, ῥοικός, *fluidus*, *fluxus*, Dicitur de corporibus, ob multam humiditatem mollibus & fluidis. Hipp. *l. de A. L.* & *Aq. XLVII.* 6. 10.

Rhoidarion, ῥοιδάριον, dicitur medicamentum aridum, cujus præparandi modum vide apud Aet. *l.* 2. *c.* 68. allegante Gorræo.

Rhoites, ῥοΐτης, epitheton *vini e malis Punicis facti*, apud Dioſc. *l.* 5. *c.* 34. ῥόαι enim ſunt *mala Punica*. Unde & ῥοΐτον, *confectio* dicitur ex ſucci *malorum Punicorum* partibus tribus, & una mellis ad tertias decoctis parata: apud Ægin. *l.* 7. *c.* 15.

Rhombos, ῥόμβος, *Rhombus*, dicitur ſpecies deligationis Chirurgicæ, figura *rhombum* referens, hoc eſt, quadrangulum æquilaterum, ſed non rectangulum, aut etiam *Rhomboides*, quadrangulum in quo duo ſemper latera oppoſita æqualia ſunt neque rectangulum. Hujus deligationis varias differentias tradidit Galen. *l. de faſciis*. Meminit Hippocr. 2. *de iis*, *quæ in med. t.* 2. & ῥομβοειδέων 2. *de art. t.* 40. Adde Foeſ. *dict. loc.* Rhomboides quoque ob aliquam figuræ ſimilitudinem dicitur Muſculus ſcapulam oblique furſum ad poſteriora trahens. Bartholin. *l.* 4. *Anat. c.* 3. *p.* 564. Porro *Rhombus* eſt quoque nomen piſcis marini ad Paſſeres pertinentis, cujus deſcriptio, ſpecies, cum uſu in cibis & medicina, videantur apud Aldrov.

drov. l. 2. de piſc. c. 48. Meminit & Jul. Alex. l. 14. Salubr. c. 7. Bruyer. l. 19. de re cib. c. 25. Chioc. Muſ. Calc. f. 3. p. 424.

Rhomma, ῥῶμμα, idem, quod ῥόφημα, *ſorbitio*. Vide *Rhophema*.

Rhonchos, ῥόγχος, Latine etiam *Rhonchus*, idem, quod ῥεγμὸς *Stertor*, eſt ſonus cum ſtrepitu, vel ſtridore intra fauces, & præſertim circa meatus narium, quando in fauces dehiſcunt, cujus tamen ſoni cauſam & generationem nemo Phyſicorum, quantum memini, exacte deſcripſit, imprimis, qui & in fœtibus obſervatur: a verbo ῥέγχω, *ſterto*, quod legitur 6. *aphor.* 51. Vide Dieter. n. 750. & ſupra, *Rhenchos*.

Rhonnymi, ῥώννυμι, i. e. *valeo*, *vigeo*, firmo, roboro, dicitur non ſolum de corporis, ſed & de mentis, vel animi vigore, Hipp. 2. *aph.* 33. Adde Diet. n. 765.

Roodes, ῥοώδης, idem, quod ῥοϊκός, *fluidus*, fluxus. Dicitur de oculis præ fluxione continua humidis. Hipp. l. 1. *Epid.* ſ. *II.* t. 6. & *lib.* 6. *Epid.* ſ. 2. t. 32. de alvi fluxu d. *loc.* t. 36. de mulieribus, 2. *de vuln. cap.* Adde Erot. p. 97. e ſ. Erotianus etiam oſſibus applicari per metaphoram monet & ῥοώδεα ὀστέα interpretatur a ſe invicem dimota.

Rhoos, ῥόος, contr. ῥοῦς, Latine *Fluxio*, Fluxus. Vide *Fluor*.

Rhopaloſis, ῥοπάλωσις, pilorum eſt affectus, cum illi veluti in baculos coagmentati ſunt, ut ſejungi, & amplius creſcere nequeant. Gorr. concretio ſummorum pilorum indiviſibilis, veluti in baculos, Gal. *in def.* Videtur coincidere cum *Plica Polonica*.

Rhope, ῥοπή, idem ſignificat, quod ὁρμή, *impetum* ſcil. & influxum fortiorem apud Gal. *de art. curat. ad Glaucon.* Ita quoque ſumſit Th. Vvillis de ſanguinis ſubito fluxu *Pharmaceut. Ration.* P. *II.* Sect. *III.* c. 1.

Rhophema, ῥόφημα, Lat. *Sorbitio* dicitur; eſtque cibus humidior, vel multo liquore dilutus, ut modica valentioris cibi vis humore frangatur. Medium quaſi alimentum inter cibum & potum. Hipp. *l. de vet. medic. XI.* 6. 7. 8. Specialiter vero & eminenter hoc nomine venit apud eundem *Cremor ptiſanæ dilutus*, 3. *de R.V.I.A* t. 35. Galen. *in comm. ad h. l.* & c. 4. t. 77. *alibique*. Vide Foeſ. p. 556. Dieter. *num.* 561. Legitur & ῥύφημα in quibuſdam locis, teſte Foeſ. *d. l.* quamvis hæc mutatio ο in υ facile contingere potuerit, etiam ex errore. *Sorbitiones attractoriæ* quæ ſint apud Hippocr. 4. *de R. V. I. A.* t. 18. vide *Epiſpaſticos*.

Rhopopola ῥωποπώλης, vocatur coemtor omnigenarum rerum, Galen. *lib.* 3. *de C. M. P. G.* cap. 2.

Rhoptos, ῥοπτός, idem quod ῥοφητός, *ſorbilis*, & ῥοπτά, *ſorbilia*, Gal. *in exeg. voc. Hipp.* Gorr. Foeſ. p. 555.

Rhoſaton, ῥοσάτον, dicitur *confectio e roſis*, purgans vitioſum humorem, deſcripta apud Aet. *l.* 3. citante Gorræo.

Rhoſcomenos, ῥωσκόμενος, dicitur, qui *bene valet*, & adv. ῥωσκομένως, *valenter*, apud Hipp. *l. de corde l.* 6. Foeſ. p. 557.

Rhox, ῥώξ, idem, quod ῥαγοειδής, ſic dicta *tunica uvea*, Gorr. Vide *Rhagoides*. *Papillam* quoque hoc nomine expreſſit Moſchion. *de morb. mul.* c. 96.

Rhus, ῥοῦς. Idem, quod ῥόος. Vide *Fluor*.

Rhyas, ῥυάς, idem, quod ῥοιάς, vide *Rhoeas*.

Rhybdon, ῥύβδον, *anchoram* ſignificat. Unde ῥυβδοειδέα τρόπον, i. e. *inſtar anchoræ* dicitur, apud Erot. p. 98. b.

Rhyema, ῥῦμα, ſpecies dicitur liborum & *Itriorum* ex melle & ſimilagine parata, melior laganis, Gal. c. 1. *de nat. hum.* t. 36. & *l.* 1. *de Al. fac.* c. 4. Vide *Itrion*.

Rhyma, ῥῦμα, idem, quod βοήθημα, *Remedium*, auxilium, præſidium. Gorr. Dieter. n. 762. a ῥύω, *ſolvo*, libero.

Rhyme, ῥύμη, idem, quod ὁρμή, *impetum* in fluxu ſignificat, Hippoc. *l. de Medico V.* 3. idem, quod ῥύσις.

Rhymma, ῥύμμα, dicitur *medicamentum abſterſorium*, corpori nitorem concilians, a verbo ῥύπτειν, *abſtergere*, Gorræus *in def.* Galenus *pulverem abſterſorium* vocat & in ſpecie cucumeri eſculento attribuit, *l.* 8. *de S. F.* §. *Sicyos*.

Rhyndace, ῥυνδάκη, vel ῥυντάκη, nomen avis exoticæ ignotæ, *Manocodiatæ* ſimilis, Aldrovand. *l.* 12. *Ornith.* c. 27.

Rhynenchytes, ῥινεγχύτης, dicitur inſtrumentum, per quod medicamenta naribus infundi queunt, apud Scribon. Larg. & Cœl. Aurelian. notante A. Tiraquell. *de Nobil.* c. XXXI. §. 275. *fol.* 133. b.

Rhyodes, ῥυώδης, idem, quod ῥοώδης, *fluidus*. Hipp. 3. *de art.* t. 51.

Rhypodes, ῥυπώδης, epitheton medicamentorum, quæ a ſordium ſimilitudine quaſi *ſtrigmentoſa* appellantur. Galen. *lib.* 2. *de C. M. P. G.* c. 1.

Rhypos, ῥύπος, Lat. *Sordes*, vocatur excrementum tertiæ coctionis, quod in abitu corporis colligitur, quando poticunculæ craſſiores, in tranſpiratione inſenſibili retentæ, ad cutem, vel etiam in induſiis & veſtimentis, adhærent

& commaculant. Dicitur & γλοιός. Quin etiam in ulceribus, quemadmodum tenue excrementum *Ichor*; ſive *Sanies* appellatur; ita, quod craſſum eſt, *Sordes*, ex quo ulcus redditur *ſordidum*. Gal. *l.* 3. *meth. med. c.* 3. De *ſordium* facultatibus Medicis vide eund. *l.* 8. *de S. Fac.* §. *Rhypos*, ubi de *ſordibus* athletharum oleo inunctorum potiſſimum agit.

Rhypticos, ῥυπτικὸς, i. e. *Abſtergens*, *Abſterſorius*, *Detergens*, *Extergens*, epitheton medicamentorum, quæ vel in cute, vel in ſuperficie, vel in ulceribus, ſordes purgant & auferunt. Vide *Abluentia*. Gal. *l.* 3. *de S. Fac. c.* 12. *&* *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 4. *ad fin.*

Rhyſis, ῥύσις, *fluxus*, idem, quod ῥόος, ſumitur interdum late, pro omni *fluxu*, in qua ſignificatione etiam Methodici ſumſerunt, unam ex tribus communitatibus, dicentes ῥύσιν, ſive *fluxionem*, h. e. refractionem nimiam corporis, & retinendorum excretionem. Gorr. Interdum ſpecialiter pro *fluxu ſanguinis*, & ita idem, quod *Hæmorrhagia*: vel de *fluxu ſeminis*, qui dicitur ῥύσις γονικὸς, i.e. *Gonorrhæa*. Linden. *Ex.XV.* §. 56. vel de *alvi fluxu*, ῥύσις κοιλίης: Hipp. 2. *aph.* 14. *&* 3. *aph.* 16. vel *defluvio capillorum*: 5. *aphor.* 11. 12. Interdum ſpecialiſſime de *Hæmorrhagia narium* 3. *aph.* 27. 7. *aph.* 9. *&c.* Vide Foeſ. *p.* 557. Diet. *n.* 763.

Rhyſſemata, ῥυσσήματα, *rugæ & ſordes*, quæ in ſenili facie cernuntur. Gorr.

R*hythmus*, ῥυθμός, dicitur proportio pulſuum; prioris cum ſubſequentibus. Gal. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 7. ſive eſt comparatio pulſus prioris cum poſteriori ſecundum varias circumſtantias celeritatis, & magnitudinis ſimul conſideratas. Eſt igitur R*elatio pulſuum*. *Dogm. P.* III. *c.* 4. *d.* 5. *pag.* 370. Eſt vero ſuus cuique ætati, naturæ, anni tempori, ſexui &c. pulſuum *rhythmus*; quem qui ſervat, εὔρυθμος dicitur; qui non ſervat, ἄῤῥυθμος Gorr. Caſtell.

R*hytidoſis*. ῥυτίδωσις, dicitur *oculi tabes & corrugatio* imminutæ pupillæ, ob defectum affluentium ſpirituum & humorum. Galen. *l.* 3. *meth. med. c.* 2. *l.* 20. *de V. P. comm. c.* 5. *in c.* 3. *aph.* 16. Unde & ῥυτιδούμενοι ὀφθαλμοὶ, oculi *rugoſi*, vel *corrugati* dicuntur. *lib.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 26. Alias & ventres ῥυτιδώδεες, i. e. *rugoſi*, leguntur apud Hipp. 2. *Prorrhet.* XXXI. 10. Vide Foeſ. *d. l.*

R*hytos*, ῥυτὸς, duplicem habet ſignificationem ſecundum duplicem derivationem: 1. a ῥέω, *fluo*, ſignificat ῥυτὸς, *fluidus*: Ita ῥωὰ ὀτά, vocat ova ſorbilia Moſchion. *l. de morb. mul. c.* 126. Et poculi quoddam genus ῥυτὸν dictum fuit cornibus ſimile, teſte Athenæo, 2. a ῥύω, traho, *tractus* ſignificat. Vide Lexica alia.

Ricinum, *Ricinus*, κρότων. Vide *Croton*.

Rigatio, idem, quod *Irrigatio*, ἐμβροχὴ, h. e. *Humectatio*, *Irroratio*, de quibus omnibus in ipſorum literis.

Rigor, ῥίγος. Vide *Rhigos*.

R*illus* vocatur inſtrumentum Chymicum, in quod metalla liquefacta infunduntur in formas oblongas. D. Rul. Iohnſ.

R*ima* æquivocum eſt. In Anatomicis ſumitur de pudendi muliebris externo hiatu & fiſſura. quæ σχίσμα Gr. dicitur: item R*ima magna* & grata, Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 32. Rolfink. *de part. genit. P. II. c.* 36. Pathologice vero idem eſt, quod *Fiſſura* in manibus, pedibus, ano, &c. Vide R*hagos*, *Fiſſura*.

R*imoſus affectus* dicitur de fiſſuris, & rhagadibus, quales a lue Venerea in diverſis membris poſt aures, in lingua, labiis, mammis, genitalibus, manibus ac pedibus obſervantur, uti ſcribit M. A. Severin. *l. de noviſſ. abſc. c.* 23. §. 2.

R*imula* in diminutivo tribuitur ab Anatomicis aperturæ illi inter duas cartilagines Arytænoideas occurrenti, quæ alias *Glottis* dicitur. Vide *Glottis*.

R*inar*, id eſt, *Limatura*. R*ion* idem. Rul. & Iohnſ.

R*ingens*, σεσηρὸς, vide *Seſeros*.

R*iparius*, ὀχθηρὸς, παραπόταμος, epitheton animalium, præſertim volatilium, quæ in ripis aut littoribus degunt, & ex aquis victum ſibi quærunt, Aldrov. *l.* 6. *Ornithol.* §. *Genera & Differentiæ*. In ſpecie vero *Meropem* dictam fuiſſe R*ipariam*, docet idem, *l.* 12. *cap.* 45.

R*iſigallum*, idem, quod *Auripigmentum*. *l.* 3. *c.* 27.

R*iſtorum*, nomen alimenti nutritii comparati cum vitellis ovi, & propterea in febribus acutis improbati. Aliquoties legitur in Bernardini Caji *libr. de aliment. c.* 31. quamvis quid proprie ſit, non extet. An ab Italico R*iſtoro*, quod ſignificat fructum, utilitatem, reſtaurationem?

R*iſus*, γέλως. Vide *Gelos*.

R*ivvand*, & Riwandtzini, ſunt Arabica nomina R*habarbarum* ſignificantia, quamvis aliquando in Latinitatem recepta, de quibus videatur Rolfink. *Tr. de Purg. ſect. XII. art.* 1. *c.* 1. *& ſect. XIV. art.* 4. *ſect.* 6.

R*ivus*, ὀχετὸς. Vide *Ochetos*.

R*oades* Paracelſo dicitur *Medicus ineptus*, indoctus, *l. de Tartareis morbis c.* 19.

Rob dicitur ſuccus inſpiſſatus. Iohnſ. Vel eſt nil aliud, quam Syrupus craſſior e ſuccis fructuum cum ſaccharo ad conſiſtentiam craſſiorem coctione redactis paratus. Habentur vero in Officinis *Rob* ſimplicia & compoſita, quorum Catalogum vide apud Schrod. *l.* 2. *c.* 82. & 84. Vveker. *A. Gen. l.* 1. *c.* 13. *fin.* ut & *in Diſpenſatoriis*.

Robes, id eſt, *Acetum*, Rul. & Iohnſ. *Roſcod.*, idem.

Roborans, vide *Confortans*.

Roboratio, ῥῶσις, idem quod *Confortatio*, *Confirmatio*, de quibus ſuo loco.

Robur, κράτος, ἰσχὺς, σθένος, quid ſignificet, notum eſt. Corporis *robur* omne conſiſtit in mole ac ſoliditate debita, Lind. *Ex. XVI.* §. 214.

Robys, epitheton panis, ex optimo tritico parati, & in clibano piſti, Lang. *l.* 1. *ep.* 56.

Rochetta, idem quod pulvis, vel potius fruſtulentum inſtar lapidis durum, olim fundamentum artis vitrariæ ex Oriente & Syria advectum, cinis herbæ cujuſdam ibidem abundantis Kali dictæ. Plura de hoc videantur in Ant. Neri *Arte vitrar. lib.* 1. *cap.* 1. & Chriſtoph. Merett. *Not. ad illum locum p.* 281. *ſeqq.*

Rochum, epitheton *Aluminis*, & quidem, quod *Rupeum* vocatur. An a Gallico *Roc*, quod *Rupem* ſignificat? Paracelſus ſimpliciter *Rochum* vocavit, *l.* 4. *Paragraph. c.* 1. §. 3. & *alibi*. In Officinis vocatur *Alumen Rochæ*. De hoc vide ſupra *Alumen*.

Ron, id eſt *libra Rotula*, idem, Ruland. Iohnſ.

Rondeſſa, dicitur *felis Americana* gryſea, quæ dicitur pullos toties, quoties placet, reponere rurſus in ventrem, & eximere. Fides ſit penes Autores, *Eph. Nat. Cur. A. I. Obſerv.* 109. *Schol.*

Roralis odor Avic. acetoſus & inſipidus. *Mercur. de comp. Med. l.* 1. *c.* 15.

Roriferus dicitur vel de venis lacteis, quemadmodum Biſio videtur rorem ſaltem ſive lympham tranſire in venas lacteas, non chylum; vel de venis lymphaticis, quæ liquorem limpidum tenuem inſtar roris vehunt. Barthol. *Anat. libell.* 1. *p.* 613.

Ros, δρόσος propriam & impropriam habet ſignificationem. Illa pertinet ad Phyſicos; eſtque *vapor aqueus*, circa Horizontem, ab aere frigidiori in guttulas condenſatus, & graminibus terræve incumbens: De cujus virtutibus Medicis qua ſalutaribus, qua noxiis, paſſim tradiderunt quædam Autores. *Ros* eſt nihil aliud, quam ſudor veluti ſpirituoſus ſalinus hujus mundi, materia ſubtili imbutus, quemadmodum non inepte deſcripſit prolixius de hoc argumento differens Jac. le Mort. *Chy. Med. Phyſ. cap.* 9. *pag.* 89. 90. Helmontius inſignem efficaciam attribuit, præſertim *Rori Majali*, quod ſaltem ſaccharinum contineat, *tr. Arbor. vitæ in Tumul. peſtis* & *alibi*. Schroderus *Aquam roris* omnes alias ſubtilitate & penetratione antecellere, ſcripſit, & conſtare liquore volatiliori ſaleque acriori, *l.* 3. *c.* 3. Hinc & noxa provenit, quod ſcabiem & pruritum inducat, J. Alex. *l.* 17. *Sal. c.* 13. Lang. *l.* 2. *ep.* 30. Helmont. *Rorem* non inepte vocat *vernam nubem*, non putidam, *tr. Progymnaſm. Meteor. n.* 23. Impropria ſignificatio varia eſt. Vel enim nomen hoc tribuitur plantis: ut *Ros ſolis*, quæ & *Rorella*, cui neſcio quam hodieque attribuunt vim antiphtificam, & tamen ſimul calidam & ſiccam eſſe, docent; item *frugis generi* in Stiria familiari, panico prorſus ſimili, ſed multo adhuc minori, imo grano omnium minimo ex juſculis uſitatiſſimo, teſte Alexandr. *l.* 8. *Sal. c.* 6. vel *portionibus ſuccâ nutricii*, mox partibus corporis noſtri approprianđis & aſſimilandis, jam per earum ſubſtantiam ſparſis, Gal. *l.* 7. *meth. med. c.* 6. *in princ.* Tandem ſpagyrice & ænigmatice *Ros* vocatur *Mercurius Philoſophorum*, & quidem ſpecialiter *Ros Madiam*, ex hiſtoria Gedeonis *in libr. Judic. c.* 6. Libav. *S. A. Ch. l.* 7. *c.* 3. An vero ex *rore Majali* proprie dicto artis opera acquiri poſſit, uti docetur *in Th. Chym. Vol. VI. p.* 450. Spagyricis examinandum relinquimus. Hodieque etiam Liquor quidam ſpirituoſus paratur nomine *Ros Solis* veniens, quo exceſſive capiuntur loco ſpiritus vini vulgaris haurientes non ſine corporis nocumento.

Roſa, *Roſaceum*, *Roſata*, ῥόδον, ῥόδινον. Vide *Rhodon*. *Roſa Capitis* Severino dicitur ulcus quoddam nullo antehac nomine donatum, e ſpina natum, rubore nobile, ambitu flexili circumductum, minime tamen ſuavi odore halans, ad declive caput, aut ſuper aurem ex parva puſtula, quæ abſceſſit, aut thymio mali gno, aut parvo herpete profectum, cujus ulteriorem deſcriptionem & ferme incurabilitatem tradidit *l. de noviſſ. obſ. abſc. c.* 12.

Roſalia Martiano dicitur eſſe nomen morbi cujuſdam pueris familiaris, ita ut variolarum inſtar nullus ipſum evitare poſſe credatur, atque ita Synonymon Morbillorum, quamvis Romanum vulgus alia exanthemata vel aſperitates quaſdam in cute, peticulaſve rubras granorum milii ad inſtar, Roſaliam vocaſſe idem ſcripſerit *Annotat. in Hipp. p.* 308.

Rosboth Arab. ſignificat mollitiem aliquam excreſcentem in parte dura, de cujus induratione & regimine æquationis ſcripſit Avic. *l.* 4. *fen.* 5. *tr.* 2. *c.* 13. & 14.

Roſea, i.e. *Eryſipelas*. Dorn. Ruland. & Iohnſ.

Roſeolæ, dicuntur puſtulæ rubræ ignitæ & eryſipelatis indolem referentes. Coincidunt cum *Morbillis*, Gal. *Rougeole*. Vide *Morbilli*. Dolæus *Encyclopæd. l.* 4. *c.* 6. §. 1. *p.* 778. De *Roſeolis ſaltantibus* prolixius quoque ſcripſit M. A. Severin. *Part. II. de Epinyctidib.* videatur *Saltans*.

Roſio, βρῶσις, διάβρωσις, idem, quod *Corroſio*. Eroſio. Vide *Corroſio*.

Roſmadian, vide *Ros*.

Roſmarus, nomen beſtiæ marinæ veteribus forſan ignotæ, quæ *vacca marina* alias dicitur, falſo pro Hippopotamo habitæ, dentes firmiſſimos habenti, pretio, nitore, viribuſque cum ebore certantes deorſum e cranio promimentes; Quale cranium dentibus adhuc integre armatum in Muſæo D. D. Majoris videre licet. Vide *Diſſert. de aurea Jovis catena* ſub præſidio Laud. D. Majoris habita *cap.* 8. §. 11.

Roſſania, vel *Roſſalia*, idem, quod *Roſeolæ*. Ingraſſ. *com. in Avic. de Tum. p. n. p.* 194.

Roſtriformis, κορακοειδὴς, vide *Coracoides*.

Roſtrum, ῥύγχος, ῥάμφος, quid proprie ſignificet, ad Phyſicos pertinet. Ejus ſubſtantiam pene cartilagineam eſſe, cute obductam, docet Jul. Al. *l.* 12. *Sal. c.* 1. Alias *Caput*, vel *Roſtrum Corvi*, vocatur principium Lapidis Philoſophici, quod nigredine innoteſcit, Libav. *Tom. II. Oper. p.* 205. *Roſtrum Leporinum*: Vide *Leporinus*. *Roſtra* quoque vocantur partes anteriores quarundam forcipum Chirurgicarum, bifidæ, v. gr. *Roſtrum* Gruis rectum & curvum; pſittacinum, vulturis &c. de quibus vide Scultet. *Arm. Chirurg. Par. I. Tab. XI. fig.* 1. 2. 3.

Rotatio, idem, quod *Gyratio*.

Rotator, τροχαντὴρ. Vide *Trochanteres*.

Rotila. Paracelſo dicitur *Rubrica*, inde & *Tartara Rotilina* vocat, *lib. de morb. Tartar. cap.* 4.

Rotula, τροχίσκος, homonymon eſt: 1. vel ſignificat idem, quod *Patella*, *Mola*, Gr. μύλη, ἐπιγονατὶς, Gal. *l.* 3. *de V. P. cap.* 15. Vide *Epigonatis* 2. Vel notat certam formam medicamenti ſicci, quæ & *Paſtillus*, & *Orbiculus* vocatur; item *Tabella* e pulveribus, vel ſuccis, vel oleis deſtillatis cum ſaccharo mixtis, parati; & in figuram rotundam cum planitie ad baſin redacti, de qua videatur Schroder. *l.* 2. *c.* 69. Morell. *de Medic. form. l.* 1. *ſ.* 3. *c.* 3.

Rotumba dicitur vas ſimile cucurbitæ. Rul. *in Lex.*

Rotunditas, *Rotundus*, dicitur de figura globoſa; vel circulari, & corpore talem figuram obtinente. Græc. κυκλοτερὴς dicitur & laudatur a Gal. *l.* 8. *de V. P. c.* 11. ubi & στρογγύλος vocatur. *Rotunditatem* oculorum prædicat quoque Paracelſ. *de Anatom. Ocular.* Muſculi quoque diverſi cognominantur *Rotundi*, v. gr. in Humero, quorum unus *Rotundus major*, alter *Rotundus minor*, vel *Tranſverſus brevior* appellatur, Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 2. *p.* 561. & Muſculus Radii primus eodem epitheto exornatur *d. l. c.* 8. *p.* 574.

Rub, idem, quod *Rob*, i. e. ſuccus inſpiſſatus, Rul. *in Lex.* An per errorem fortaſſis Typographicum?

Rubea Icteritiæ vocatur Paracelſo *Eryſipelas*, *l. de Icteritiis c.* 1. *ſeqq.*

Rubecula, ἐρίθακος, ἐρίθαλος, nomen aviculæ minoris, ita dictæ a rubro pectore; cujus deſcriptionem cum uſu vide apud Aldrov. *l.* 17. *Ornith. c.* 30.

Rubefaciens, idem, quod *Rubificans*, φοινιγμὸν, dicitur medicamentum ruborem in cute excitans, quo pertinent *Sinapiſmi*. Vide *Phænigmos*.

Rubella dicitur eſſentia ſpiritualis, exrahens vi ſua ſolutoria tincturam e corporibus. Dorn. *in Diction. Paracelſ.* Meminit Parac. *l.* 2. *de vit. long. c.* 8.

Rubelliana dicitur de *uvis ruberrimis*. Rhod. *ad Scribon. n.* 249.

Ruber, *Rubeus*, ἐρυθρὸς. Vide *Erythros*, *Ereuthos*.

Rubeta, φρῦνος, φρύνη, dicitur Rana venenoſa, cujus hiſtoriam cum virtutibus Medicis vide in Aldrov. *l.* 1. *de quadr. dig. ovip. cap.* 2. Huc pertinent *bufones*. Vide *Bufo*. Acopum ex *rubetis* proponit Galen. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 12.

Rubetra, βάτις, nomen aviculæ, cujus deſcriptionem lege apud Aldrov. *l.* 17. *Ornitholog. c.* 29.

Rubicilla, πυῤῥούλας, idem, quod *Pyrrhula*, nomen aviculæ, Ital. *Franguello montano*, & Bononienſibus *Stufflotto* dictæ, cujus deſcriptionem vide apud Aldrov. *d. l. c.* 31.

Rubificans, *Rubificatio*, vide *Phænigmos*.

Rubigo, ἰὸς, dicitur recrementum ex corruptione metallorum; in ſpecie Cupri dicitur *Ærugo*. Vide *Ærugo*. Dicitur & de recrementto fructuum, ex rore noxio proveniente, Bonet. *Sepulchreti l.* 3. *ſect. X. obſ.* 16. *Schol.* De rubi-

rubigine frugum & fructuum ceu peſte vegetabilium inter recentiores accurate ſcripſit Bernardinus Ramazzinus Medicus Mutinenſis *in eleganti deſcriptione conſtitutionis anni p.* 35. ſicut extat *in Ephemer. Natur. Curioſ. Dec. II. Ann. IX.* Hinc *Rubigalia* feſta apud Gentiles emanaſſe & Deum R*ubigum* vel R*ubigium* ſibi finxiſſe patet ex Plinii *l. XX. H. N. c.* 29. R*ubigo* illa Gr. dicitur ἐρυσίβη. Plinius *Uredinem* vocavit *d. l. c.* 18.

R*ubinus*, πυρωπὸς, vide P*yropus*. *Carbunculus.*

R*ubor*, *Rubedo*, vide *Ereuthos*, *Erythros*. *Pyrrhos*.

R*ubrica*, μίλτος. Vide *Miltos*. Paracelſ. vocavit R*otilam*. R*ubrica* etiam tribuitur Impetiginis ſpeciei ſecundæ, quando puſtulæ rubræ aſperæ apparent, uti vult Blancard. *in Lex.*

Ructus, ἐρύγξις, ἐρυγὴ, ἐρυγμός. Vide *Ereuxis*.

R*udicula*, παθίδιον, dicitur lignum, quo medicamenta, liquida præſertim, permiſcentur & agitantur.

R*uffus*, πυῤῥός. Vide *Pyrros*.

R*uga* ῥυτὶς, ſignificat cutaneam plicam, unde ῥυτιδώδος, *rugoſus*. Vide *Rhytidoſis*. Item *Corrugatio*. Vocantur & ϛολίδες καί ἀμαρυγαὶ, Keuchen. *ad Sam. p.* 128.

R*uigitus*, βρυχηθμὸς, proprie vox leonum eſt. Sumitur autem aliqando pro *murmure* in inteſtinis, & hypochondriis, Gr. βορβρυγμός dicto. Vide *Borborygmos*, Gal. *l.* 2. *de Antid. c.* 3.

R*uma*, idem quod *Gula*, item exterior pars gutturis, quamvis Cœl. Aurel. *l.* 1. *Tard. paſſ. c.* 3. *p.* 263. 264. ἀνθερεῶνα Græcis dici ſcripſerit, de cujus vocis ſignificatione ſupra vid. *Anthereon*.

R*umani* dicitur Cabaliſtis ſeminis cœleſtis portio, ſuccum quendam referens: quæ in terram decidit: dulcis eſt. *Theatr. Chym. Vol. VI. p.* 356.

R*uminans*, μηρυκάζων, dicitur de animalibus, cibum jam deglutitum revolventibus; unde & plures habent ventres reliquis. Galen. *l.* 6. *Anat. adm. c.* 3.) quamvis lepus & cuniculus etiam *ruminent*, unico ſaltem ventriculo donati, vide D. D. Hoffm. *Diſſ. Anat. in I v. Horn. Microc. p.* 19.) Hinc & in Sacris pro purriontibus habita, ob perfectiorem ciborum coctionem. Helm. *tr. Vitæ rat. n.* 21. & Barthol. *l.* 1. *An. c.* 9. qui etiam R*uminationem* ita deſcripſit, quod ſit cibi in ore repetita maſticatio, ad perfectiorem coctionem; unde alimentum optimum. Hominum cornutum generaſſe *ruminantem* filium, extat *in Eph. N. Cur. A. I. obſ.* 30. *Schol.* R*uminatio* Græce dicitur μηρυκισμὸς, & verbum *ruminare*, μηρυκίζειν, μηρυκάζειν, μηρύκειν. Rariſſime in hominibus obſervata fuit. Legatur vero de R*uminatione* humana peculiaris Diſputatio Johannis Burgoweri *in Diſp. Medicis Baſileenſib. Decad. VII. diſp.* 3. & peculiare exemplum juvenculæ cujuſdam apud Bone. *Med. Septentr. l.* 3. *ſ.* 2. *c.* 13. *p.* 518.

R*upes*, ἀποῤῥὼξ ἐξίπνη, quid ſignificet, e Dictionariis trivialibus jam conſtat. R*upes* artificioſo e calculis humanis conſtans & parata e D. Ruyſchii *Theſauro Anatom.* T. excerpta legitur *in Act. Erud. Lipſ. A.* 1701. *m. Septemb. p.* 386. quamvis *in Muſæo Ruyſchiano Centuria obſervation. Anatom. Chirurg. annexo* non invenire potuerim.

R*upicapra*, αἴγαϛρον, δορκὰς, eſt ſpecies *Capræ ſylveſtris*. rupes montium, præſertim Alpium, colentis, cujus totam hiſtoriam cum uſu in cibis & medicina tradidit Aldr. *l.* 1. *de quadr. biſulc. c.* 11. Aliis *Caprea* dicitur, aliis *Dama*, quamvis Aldrov. *c.* 12. de *Dama* ſeorſim egerit; quemadmodum & J. Alexandr. diſtinctas ſpecies eſſe docuit, *l.* 1. *Sal. c.* 10. Legatur & Schroder *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 10. Dicitur & *Gaſſela*, de qua obſervationes Anatomicæ leguntur in Oldenburg. *Actis Philoſoph. An.* 1669. *m. Jul.*

R*uptile* dicitur Fallopio, quod in plures partes dividi poteſt. Hujus *ruptibilitatis* cauſſa eſt pororum amplitudo & ordinatus ductus cum exiccatione eorum, *tract. de ſimplic. medic. c.* 7. *Tom. II. Oper. p. m.* 9.

R*uptio*, R*uptura*, ῥῆγμα, ὠγμή: Vide R*hegma*, R*hogme*. Aliquando & ſpecialiter ſumitur pro *Hernia*. Parac.

R*uptorium* vocatur Chirurgicis medicamentum cauſticum, quo interdum aperiri ſolent abſceſſus, Foreſt. *l.* 1. *Chirurg. obſerv.* 2. *Schol.* Parari ſolent ex cinere ſarmentorum & calce viva, laudatque in ſphaceloſis membri applicanda, Hildan. *de Gangr. & Sphac. c.* 16. R*uptorium ſecretius* ex corticis recentis fraxini cinceribus laudatur ex Jac. le Mort. *in Collect. Chym. Leidenſ. c.* 365.

R*uſma Tartarorum* paratur ex melle, quod ad ſpiſſitudinem inſtat ſapæ incoctum & loco dropacis impoſitum cum violentia abrumpitur, Fr. Hoffm. *ad Schr. l.* 5. *cl.* 4. *p.* 702. Hoc utuntur etiam Turcicæ mulieres pro Pſilothro, ad tollendos pilos pudendorum, teſte Rolfink. *de part. genit. P. II. c.* 34. In *Actis* vero *Philoſophicis* Oldenburgii R*uſma* ſpecies Terræ in Turcia repertæ, *Ann.* 1666. *m. Decembr.*

Ruſticanus, ἀγροῖκος, quid in genere ſignificet, jam ante notum eſt. In ſpecie vero tribuitur obſtetrici illi, quæ ruri & in pagis officio ſuo fungitur, ad differentiam obſtetricum *oppidanarum*, ab D. Henrico a Deventer *in Lumine Novo Obſtetricant. c. XXVI. p.* 84.

Ruſticula, vide *Gallinago*.

Ruſticus, γεωργὸς, ἀγροῖκος, dicitur, in genere, de omnibus, qui vitam ruri degunt. Eorum cutem denſam eſſe, teſtatur Gal. *de opt. ſect. c.* 26. nec facile podagrici fiunt, ob articulorum vigorem laboribus bene firmatum, & aquæ potum, Dieter. *Iatr. p.* 1026. Eorum vivacitatem longævam demonſtrat imprimis exemplum Thomæ Barræ pauperis in Comitatu Angliæ Salopienſi *ruſtici*, qui ætatis annos 152. complevit cum novem circiter menſibus, in cujus poſt mortem corpore aperto repertas Obſervationes Anatomicas legere licet in antea laudati Henr. Oldenburgii *Act. Philoſ.* 1668.1669.*m.Febr.*

Rutabulum eſt uncus, vel baculus ferreus, longus, & in altera parte cochlear, in altera radulam habens, docimaſticis operationibus inferviens, Ruland. & Iohnſon. *in Lex.* Galenus Græce vocat μοχλὸν, *l.* 1. *de Antid. cap.* 15.

Ruteta, idem, quod *Tarantula*, ſpecies Aranea. Foreſt. *l.* 30. *Obſ.* 12. *Schol.*

Ruticilla, φοινίκουρος, nomen aviculæ, a cauda rubra ita dictæ, cujus hiſtoriam cum uſu vide apud Aldrov. *l.* 17. *Ornith. c.* 32.

Rutilus, eſt epitheton coloris, ad aureum flaveſcentis, Gr. πυῤῥὸς. Vide *Pyrrhos*. Keuchen. *ad Sammon. p.* 103. Ita ſanguinis dicitur *rutilus*, *p.* 165.

Rutrum, *Rutum*, idem, quod *Bipalium*, μιϛὸα, inſtrumentum ruſticum, pro comminuendis glebis paratum, cujus meminit Gal. *c.* 2. *de fract. t.* 3. Rul. *in Lex.*

S.

S Græc. Σ. vel etiam C. utrunque characterem enim Græcis in uſu fuiſſe, docet e Caſaubono & aliis C. Hoffm. *Com. in Galen. LL. de V. P. n.* 384. *ſeq.* Alias Latinum S eſt nota characteriſtica ponderis, vel menſuræ, denotans dimidium præcedentis, vel *Semis*. Rhod. *in Lexic. Scribon.* Senn. Morell. & Diſpenſatoria.

Sabacos σαβακὸς, *putridum* ſignificat & pulentum, apud Hipp. *l.* 1. *de morb.* Jung. Foeſ. *p.* 557. Idem, quod σαθρὸς, de quo inferius, vide *Sathros*.

Sabanon, σάβανον, dicitur in balneis *pannus*, aut velamentum, quo corpora, ad ficcandos balnei madores circumdabantur, Heſychio, & Phavorino σάγανον, dictum, Keuchen. *in not. ad Sammonic. pag.* 112. *ſeq.*

Sabaudicus, epitheton pulveris, cujus deſcriptio extat in D. Iunken. *Corp. Ph. P. II. p.* 207. & D. Spin. *Lex. Ph. p.* 779.

Sabinum σαβῖνον, eſt epitheton, qua *vini* generoſi tenuium partium, & urinam moventis: qua *olei* tenuium partium, & relaxantis, apud Gal. *l.* 4. *de ſan. tu. cap.* 6. & *l.* 6. *meth. med. c.* 2. *ad fin. alibi ſæpius* a loco natali.

Sabon, vel *Sabena*, dicitur *Sapo*, ve *Lixivium*, unde ſapo fieri ſolet. Rul. & Iohnſ. *in Lex. Chym.*

Sabulum, ψάμμος, ἄμμος, ψάμαθος, idem, quod *Arena*; de quo ſupra, *Sabulum marinum* facere multum ad fœcunditatem terræ, legitur *in Ephem. Nat. Cur. A. II. Obſ.* 112. *Sabuloſa urina* eſt, in qua portiones Tartareæ, inſtar arenæ, vel fundum petunt, vel lateribus matulæ adhærent. *Sabuloſa arena* legitur apud Scribon. *n.* 144. & defendit illam lectionem a pleonaſmo Rhod. *in not. ad h. l. Sabulum Quellum* quid ſit, vide in lit. Q. In Metallurgia *Sabulum* dicuntur arenæ metallicæ, quando pilis, vel mortariis venæ contunduntur, Libav. *S. A. Ch. l.* 4. *c.* 3.

Saburatio, idem, quod *Arenatio*, de quo ſupra in *Ar.*

Saccelizo, *Saccizo*, σακκελίζω, σακκίζω, ſignificat *Saccare*. i. e. per *ſaccum* colare. Frequens apud Gal. teſte Gorræo. Hinc *vinum ſaccatum* legitur apud Keuch. *in not. ad Sammonic. p.* 110. & Scribon. *n.* 122. Jung. Rhod. *in not. ad h. l.* Gr. οἶνος σακκίας, vel δυλισμένος. Hinc & *Saccus vinarius* dictus eſt ὑλιστὴρ, item σάκκος, ibid. *Urina* quoque dicitur *humor* corporis *ſaccatus*, Keuchen. *dict. loc.* Uſurpatur etiam hoc verbum & verbale *ſaccellatio* de herbis aliiſque ſimplicibus *ſacculo* vel *ſaccello* inditis & forinſecus applicatis, C. V. Schneider. *de catarrh. l. IV. ſect.* 11. *c.* 10.

Saccellum Capitale pro *ſacculo* legitur In operibus Meſuæ *fol. m.* 1826.

Sacchar, *Saccharum*, σάκχαρ ἢ σάκχαρον, eſt ſuccus dulciſſimus, in arundinibus concretus, candidus, & ſalis modo, dentibus fragilis. Ex hodiernis nonnullorum principiis, particulis diverſis, præſertim viſcoſo-ramoſis & terreſtribus conſtans, aquoſæ enim mediante arte ſeparantur. Jung. Jac. le Mort. *Pharm. Med. Phyſ. c.* 24. *p.* 188. *ſeq.* Vocatur & quibuſdam *Mel. arundinaceum*, vel *Calaminum*. De ejus parandi & coquendi ratione legi poterunt ſcriptores

ptores exoticarum rerum, & , inter hos, e recentiſſimis, qui collegit ex aliis, Eraſm. Franciſci, *in Hort. Indic. Orient. & Occid. Part.* I. *pag.* 261. *ſeqq. plurimis*. De ejus vero virtutibus legantur Dioſcor. *l.* 2. *c.* 104. Schroder. *l.* 4. *cl.* 4. *n.* 400. Fr. Hoffm. *in Clav. ad b. l.* Jul. Alex. *l.* 118. *Sal. c.* 14. Bruyerin. *de re cibar. lib.* 10. *c.* 8. Lang. *l.* 1. *ep.* 64. & *l.* 2. *ep.* 32. Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 8. *ſ.* 1. *cap.* 1. *Saccharum Candum*, rectius *Cantum*, κανтόν, a κανтὸς, i. e. *Angulus*, monente Linden. *Ex.* 10. §. 16. dicitur depuratum & cryſtalliſatum, h. e. concretum in angulares cryſtallos. *Saccharum* Tabarzet Paracelſ. quid dicatur, vide *Tabarzet*. Alias & *Saccharum* a Chymicis tribuitur aliis arte paratis ſalibus, v. gr. *Saccharum Saturni*, ſive Sal Plumbi: *Saccharum Aluminis*. Videantur ſcripta Chymicor. Schroder. *l.* 3. *c.* 13. & 24. &c.

Saccharinus, dicitur de eo, quod dulcedinem *ſacchari* obtinet; Ita legitur *ſaliva ſaccharina* in peculiari obſervatione, quam notavit Bonet. *Med. Septentr. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 1. *p.* 319.

Saccitominum, dicitur Codronchio *vinum ſaccatum*, five ſacco percolatum, teſte Rhod. *d. l.*

Saccus, *Sacculus*, σάκκος, μάρσιππον, quid proprie ſignificet, etiam pueris in trivio notum eſt. *Saccorum* uſus varius in Medicina, ad receptionem, colationem, fotum, & alia. Videatur Gal. *c.* 6. *in l.* 6. *Epid.* t. 5. Vvexer. *A. G. l.* 1. *c.* 50. *l.* 4. *c.* 13. Morell. *de form. rem. l.* 2. *ſ.* 1. *c.* 15. Schroder. *l.* 2. *c.* 78. *Sacculi*; pro vinis medicatis vocantur &. *Noduli*; de quo vocab. in N. Transfertur & ad partes corporis, qua ſ. n. quæ p. n. per ſimilitudinem *ſacci* formam referentes. Ita apud Barthol. de *ſacculis* pinguibus a Malpighio obſervatis legi poterit. *l.* 1. *Anat. c.* 3. *p.* 30. & de Diaphragmatis procidentia, inſtar *ſacci*, apud Bonet. *in Sepulchreto*, vel *Anat. Pract. l.* 4. *ſ.* 1. *obſ.* 36. *Schol. p.* 1448. *Saccum* quoque vocatum a quibuſdam fuiſſe Cœcum inteſtinum, notavit Caſtellus. Receptaculum etiam chyli commune, ad quod venæ lacteæ per Meſenterium diſperſæ tanquam ad centrum concurrunt, *Saccus lacteus* vocatur, Hornio in Microcoſmo, teſte Barthol. *l.* 1. *An. c.* 12. *p.* 104. & Pericardium *Sacculus cordis*.

Sacer, ἱερὸς, vide *Hieros*.

Sacranus color, i. e. *Color purpureus*. Iohnſ. *Lex. Chym. l.* 2.

Sacres dicebantur iidem, qui *Nefrendes*, h. e. Porcelli decem circiter dierum, ad ſacrificia olim idonei. Lang. *l.* 1. *ep.* 61.

Sacrolumbus, nomen Muſculi inter proprios Thoracis poſticam partem occupantes ſiti, de cujus uſu non conveniunt Anatomici, Bartholin. *lib.* 4. *An. c.* 4. *p.* 566.

Sactim eſt *Vitriolum*. Rul. *in Lex.*

Sadir, i. e. *Scoria*. Ruland. *in Lexic.* & Iohnſ.

Sæpe, dicuntur *puſtulæ magnæ*, ab erodendo dictæ, inde rectius σήπη, *ſepæ* fortaſſis ſcriberentur. Mentio fit earum apud Foeſ. *l.* 6. *c.* 4. *Schol.*

Saffatum eſt *ſpecies Salis*. Iohnſ. *in Lex.*

Saffus panis Paracelſo dicitur *Panis S. Johannis*, medeturque orexi p. n. *in Scholiis ad libros de Tartaro pertinentibus*.

Saga, idem, quod *Præſtigiatrix*, dicitur, quæ hominibus nocet virtute diabolica, quamvis etiam ſub prætextu juvandi velint tales fœminæ commodare. Helmontius de his concedit Satanæ eſſe organa, nihilominus operari virtute naturali, *tr. Recepta Injecta*: & *tr. de Injectis Meterialibus*.

Sagacitas, ἀγχίνοια, in genere dicitur bona quædam conjectura, & inveſtigatio, quæ cum recta ratione fit, Dieter. *Iatr. pag.* 55. Nec male Helmont. vocavit filiam judicii atque diſcurſus; *tr. Mentis complementum n.* 4. In Medico vero debet potiſſimum eſſe duplex; Altera eſt *vera ſagacia* (verbis Linden. *Ex. XIV.* §. 141.) quæ auxilium adinvenit ex certa notitia Indicantis, ſive ejus, quod curandum eſt, additione. Altera vero conſiſtit in *accurata præſagitione*, qua præ omnibus aliis excelluit & admirabilis fuit Hippocrates, teſte Linden. *Ex. XVI.* §. 163. Paracelſi vero *Sagacem adeptam Philoſophiam* h. e. ſupra naturalem; aſtronomicam, magicam, ceu partim fictitiam, partim ſuperſtitioſam, miſſam facimus.

Sagadenon, σαγαδηνὸν, nomen *Opobalſami*, a loco, in quo plurimum & optimum provenit, cunctis aliis melius, quod in Palæſtinæ prædiis colligitur, ut annotavit Gal. *l.* 1. *de Antidot. cap.* 4. & ex hoc Gorræus.

Sagani dicuntur Spiritus quatuor Elementorum, Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Paracelſus vero *Sagaras* vocat, *libr. Meteor. c.* 4.

Sagapenum, σαγάπηνον, ſuccus eſt ferulacei fruticis, naſcentis in Media. Laudatur tranſlucidum foris, colore rufo, &, cum frangitur, intus candido, odore medio, inter Laſerpitii ſuccum & Galbanum, Gorr. Hujus hiſtoriam & uſum vide apud Gal. *l.* 8. *de S. Fac.* §. *b. tit.* Dioſcor. *l.* 3. *c.* 95. C. Hoffm. *l.* 1. *Offic. c.* 31. qui inter purgantia retulit, Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 401. Fr. Hoffm. *in Clav. ad b. l.* Rhod. *ad Scribon. n.* 69. Vocatur & *Serapinum*.

Sagda, vel *Sagdo*, gemma eſt coloris praſſii, ſecundum Albert. Solin. & Plin. *l.* 37. *c.* 10. attrahit lignum, uti *Gagates* paleas, imo ita fortiter adhæret ligno, ut avelli non poſſit, niſi abſcindatur. Reperitur ad naves tabulis fortiter affixa. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Sagimenvitri, i. e. *Sal-vitri*, vel *Sal-alkali.* Rul. & Iohnſ.

Saginatio, σίτευα, σίτιϛις, πάχυνσις, idem, quod Paſtio brutorum, ſed cum craſſitie corporis. *Sagina* cochlearum olim fuit urtica, cum furfure, teſte Samonic. *c.* 28. Vide Keuchen. *p.* 201.

Sagitta, βέλος, idem, quod *Jaculum*, *Telum*, pertinet ad Medicinam, quatenus eſt cauſſa morborum externorum, v. g. vulnerum; & ſi veneno infectum fuerit, etiam malignorum internorum. Confer. ad Linden. *Sel. Med. Exerc. IV.* §. 50. C. Rejes *Camp. El. q.* 63. *n.* 44. Ad Chirurgiam in ſpecie pertinet Extractio congrua *ſagittarum*; ad quod artificium opus eſſe cognitione Anatomica partium corporis humani, teſtatur Galen. *l.* 17. *de V. P. cap.* 2. *fin.* Jung. Foreſt. *l.* 6. *Chirurg. Obſ.* 9. ut & Paræus, aliique Chirurgi. Quid ſit *maleficium ſagittarium*, etſi proprie huc non pertinet, quia tamen a Medico mentio ejus facta, videatur D. P. Amm. *Iren p.* 212.

Sagittalis, ὀβελιαῖος: Vide *Obelæa*.

Sagzenea, nomen medicamenti, quod ex Avicenna commendatur ad Matricis ventoſitatem a Valeſco de Taranta *in Philon. Pharmac. l.* 5. *c.* 13. Eſt duplex: *Magna* & *minor*, & utraque valere dicitur contra affectiones frigidas ſtomachi, inteſtinorum, uteri. Deſcribuntur ab Avic. *l.* 5. *ſumm.* 1. *tract.* 1.

Sahafatum, apud Avicenn. & Plin. *manantia capitis ulcera* nominantur; quæ Græci ὠχώρας, & κηρία, Haliabbas *tineam*, ſub quo & ficus & ψυδράκια, & ἐξανθήματα, collocavit, nominant. Caſtellus. Vvalther *in Sylva Medica* vocat *Sabaphati p.* 1328.

Sahara, idem, quod *vigiliæ nimiæ p. n.* vel *Pervigilium*. Valeſc. de Tarant. *Philon. Pharm. l.* 1. *c.* 11. Foreſt. *l.* 10. *obſ.* 35. *Schol.*

Saic eſt *argentum vivum*. Iohnſ. *l.* 1.

Saire, idem, quod *Eſſere*, h. e. *puſtula livens*, Foreſt. *l.* 1. *Chir. obſ.* 15. *Schol.*

Sakmunia Arabice *Scamonium* ſignificat, & a Rol. in Latinitatem receptum *tr. de Purgant. ſect.* XIII. *art.* 4. *c.* 1. & *ſect.* XIV. *art.* 4. *c.* 6.

Sal, ἅλς. Vide *Hals*.

Salacitas, ἀφροδισιασμὸς, ἀσέλγεια, proprie ſignificat cupiditatem ad rem Veneream: idemque quod *Libido Salax* dicitur ἀφροδισιαστικὸς, Galen. *l.* 2. *de Temp. cap.* 6. *Salacitatem* plerumque in ſexu maſculo comitatur *Priapiſmus*, vel *Satyriaſis*, de quibus ſuo loco. Unde & conjunxit Vvalther. *in Sylv. Medica.*

Sal, alkali, idem, quod *Alkali*: de quo ſupra.

Salamandra; σαλαμάνδρα, proprie nomen eſt animalis quadrupedis, e genere lacertarum: cujus hiſtoriam, cum uſu & noxa, prolixe tradidit Aldrov. *l.* 1. *de quadr. dig. Ovipar. c.* 8. (quamvis ſint, qui velint potius ad vivipara referre Jung. (Schroder. *lib.* 5. *cl.* 4. *n.* 113. Fr. Hoffm. *in clav. ad h. l.* Multa quoque ex variis Autoribus de *Salamandræ* hiſtoria collegit Cl. Dn. Mollerus, Collega & Affinis noſter honorandus, *in pecul. diſquiſitione de Salamandra*, quam uti publice in hoc Lyceo cum applauſu defendit, ita eandem adauctam, non ita pridem edidit Nob. & Exp. D. I. P. Vvurfbain, Medicus Norimb. & S. R. I. Nat. Curioſ. Collega Hermes II. dictus, Affinis & Fautor noſter colendus. Meminit hujus Animalis Gal. *l.* 5. *de S. Fac. c.* 6. & *alibi*. Legatur & Lang. *l.* 2. *ep.* 4. Chiocc. *Muſ. Calc. ſect.* 6. *p.* 676. Quod *Salamandra* nullis ſit obnoxia flammis, uti Serenus Sammonicus *in Medic. metrica* tradidit, *c.* 8. & confirmatur *Th. Chym. Vol. V. p.* 400. id cum grano ſalis accipiendum. Reſiſtere quidem poteſt ad ſpatium igni, ſua nimia frigiditate; interim comburi quoque poſſe, teſtantur per experientiam varii Medici Veteres & Recentiores. Ex hac opinione, quod ignis vim eludat, *Salamandræ capilli* dicta ſunt filamenta, vel capillamenta lapidis Amianti, quæ & *linum Asbeſtinum* ſive *incombuſtibile* vocantur, Lang. *l.* 1. *ep.* 66. *Salamandræ* coctæ innoxie devoratæ mentio fit *in Ephem. N. Cur. A. II. Obſ.* 206. Improprie, & ænigmatice a Spagyricis vocab. *Salamandræ* tribuitur *terræ rubræ*, vel *ſulphuri ſolis*; vel ſubſtantiæ per Mercurii ſublimationem purificam, quæ ad condenſationem vel fixationem pervenerit, ita, ut in igne, more *Salamandræ*, perdurare poſſit. Aldrov. *d. l.* Quæ poſterior ſignificatio etiam legitur *in Th. Chym. Vol. VI. p.* 148. quod per conjunctionem Mercurii, ceu animæ mundi & ſolis, vel auri vulgaris reſultet & naſcatur vera *ſalamandra*, & *filius Solis*; qui, cum totus ignis ſit, in uno momento omnem impuritatem imperfectorum metallorum, ſuper quæ projicitur, conſumit, & in ipſo tempore ſubſtantiam mercurialem, quæ in imperfectis metallis eſt, in argentum & aurum coquit.

Salamandri vocantur Paracelſo. Spiritus ignem inhabitantes, vel ignei homines, Dorn. & Iohnſ. *Lex.* ex Parecelſ. *Philoſophiæ tract.* 5.

Hic

Hic etiam meminit Salamandrinæ Eſſentiæ, h. e. igneæ, quam & *Meluſinicum Aves* appellat, *l*. 4. *de vit. long. c.* 6.

Salamita vocatur Paracelſo *Procus Sagarum*, Meteoron igneum dæmoniacum, quod vulgo *Draco volans* appellari ſolet, *l*. 1. *de Meteoris*.

Salappa, pro *Gialappa*, legitur apud Chiocc. *Muſ. Calc. ſect.* 5. *p.* 584.

Salcaeleon, σαλκαέλαιον, i. e. *Salcæ oleum*, quod fuit olei aromatici conditura pretioſa, apud Aetium, *l*. 1. & *ult.* citante Gorræo.

Saldatura dicitur *Stannum*, quo artifices utuntur ad ferruminandum & obtinendum vaſa, lucernas & ſimilia. Fallop. *de metall. f. foſſil. c.* 21. *Tom. I. Op. p.* 322.

Saldini, idem, quod *Salamandri*, homines, quos influentia ignis ſuſtentat, & ex elemento ignis nutriuntur, uti fuit illa gentilis mulier, nomine *Ziſer*, quæ ſtatim, atque inſirmabatur, ſeſe in ignem conjiciens, reficiebatur, & convaleſcebat; in eo ſedens gaudenſque, tanquam in aliquo balneo, Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex*. Videtur tamen Paracelſ. aliquam diſtinctionem feciſſe inter *Saldinos* & *Salamandros l.* 5. *de vit. long. cap.* 2. *in fin.*

Salebrot, vel *Sal lambrot*, h.e. *Sal acutum*. Rul. & Iohnſ.

Saleſur, i. e. *Crocus hortenſis*. Iidem:

Salevo, σαλεύω, id eſt, *fluctuo*, in hanc & illam partem vergo, & vacillo. Dicitur ab Hipp. de his quibus utrumque femur excidit, quique corpus in hanc & illam partem jactant & agitant, 3. *de artic. t.* 95. Improprie de animi incertitudine accipi ſolet. Vide Foeſ. *Oec. p.* 557. *ſeq.*

Salia virgula vocatur geminus bacillus, quo indagare ſolent Metallurgi exhalationes metallicas, quas vernacule *Witterung*. appellant. Fr. Baſil. Valent. *l*. 1. *Ult. Teſt. c.* 24.

Salicium eſt affectus quidam externus ad curam coſmeticam pertinens, quamvis, quid proprie ſit, non conſtet. Legitur vero apud Joh. Stephan. *Coſmet. Oper. p.* 462.

Salificatio vocatur, quando e corpore miſto mediante fermento particulæ ſalinæ colliguntur, ut coeant & concreſcant. Uſus hoc vocabulo Caſp. Cramer. *Colleg. Chymic. diſſert. I. c.* 4. §. *p.* 3. *m.* 13.

Salinacidum, ὀξάλμυρον, vel ἁλμυρὸν, dicitur de mixto ſapore ex ſalino & acido; cui opponitur ὀξύγλυκον, *Dulcacidum*. Keuchen. *ad Samon. p.* 126. *ſeq.*

Salinatores, & *Salitores*, qui funus condiebant. Pet. Bellonius, *c.* 5. *de funere medicato.*

Salitura, ἅλισις, vocatur ſpecies conditura, quæ fit ſale; de qua legatur Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 9. & Vveker. *Ant. Gen. l.* 3. *c.* 20.

Saliva, σίαλον, σίαλος, & in neutro σίαλον, σίελον, Dieterich. *n.* 738. communiter accipitur indiſcriminatim pro *ſputo*, de quo ſupra in *Ptyelon*. Proprie vero hoc nomine venit humor quidam tenuior aquoſus, vel lymphaticus albicans, in glandulis maxillaribus ſegregatus, & per ductus ſalivales ad glandulas oris anteriores delatus, & inde per intervalla profluens, pro diverſo modo conſiderandi, vel inter excreta, vel inter retenta referendus, ut guſtationi, maſticationi, deglutitioni, ſermoni, & in ventriculo fermentationi inferviret; cujus ulteriorem hiſtoriam & uſum vide apud Vvarthon. *Adenogr. c.* 21. Stenon. *de Muſc.* & *Glandul.* Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 11. Bonetum *Anat. Pract. l.* 1. *ſ.* 21. *obſ.* 16. *p.* 358. *ſeq.* & *l.* 4. *ſ.* 2. *obſ.* 6. *p.* 1529. Helmont. negavit *ſalivam* a ſanguine ſequeſtrari, *tr. Latex Humor. num.* 24. 25. *Salivæ* virtutes medicas tradidit Galen. *l.* 10. *de Simpl. fac.* §. *Sialos*. In ſpecies veneni & venenatis animalibus reſiſtere legitur apud Rhod. *ad Scrib. p.* 164. C. Rejes C. *El. q.* 24. *n.* 10. Aliquando & cauſſam fieri contagii, recentiſſimæ Medicorum obſervationes confirmarunt. Porro Græcum vocab. σίαλος etiam denotare *pinguedinem* patet ex Hipp. 4. *de. R. V. I. A. t.* 83. unde & σιαλώδεα *pinguia* eidem ſignificant, *l. de Sterilib. VIII.* 28. Junge Foeſ. *Oec. p.* 564.

Salivalis, epitheton ſpeciale nonnullorum vaſorum lymphaticorum noviter ab Anatomicis inventorum, *Ductus Salivales* dictorum, unde etiam alius horum Ductus Vvarthonianus, alius Stenonianus &c. dicitur. Noviſſime publicavit D. Caſpar. Bartholin. Obſervationem de *Ductu Salivali* hactenus nondum deſcripto, Hafniæ, 1684.

Salivatio, σιελισμός, duplicem habet ſignificationem. Unam Pathologicam, qua notat ſymptoma excernendi p. n. aucti, quando ſaliva plus æquo per os excernitur, ob viarum laxitatem & copiam ſeroſitatum aquearum ad glandulas collectarum; de quo ſymptomate legatur Gal. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 4. & Ægin. *l.* 3. *c.* 17. Vide *Sialochoos*. Alteram Therapeuticam, qua ſignificat remedii genus, quando virtute alicujus medicamenti *ſalivæ* affluxus ad os promovetur. Inter quæ medicamenta propterea Pyrethrum *Herba ſalivaris*, dicitur, teſte Rhodio *ad Scribon. p.* 39. Imprimis cura per ſalivationem inunctione Mercurii, in lue Gallica, a nonnullis laudari ſolet, quamvis periculo rem non carere, monuerit Hildan. præſertim in Arthriticis, *Cent. IV. Obſ.* 82.

82. *&* *C. V. O.* 92. Alias *Salivatio* quoque laudatur certiſſimum Plicæ remedium, *in Ephem. N. Cur. A. II. Obſ.* 52. *Schol.* De ejus cauſſa, & aliis mediis, vide & Libav. *S. A. Ch. lib.* 4. *cap.* 25. *&* *T. II. Oper. p.* 162. ubi vitioſe per *y* *ſyaliſmus* ſcribitur.

Sallena ſpecies eſt *Salis petræ*. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex. Chym.*

Salmerinus, nomen piſcis, qui *Salmunculus fluviatilis* dici poſſet, ad differentiam *Salmonum*. Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 4. Aldrov. *l.* 8. *de piſc. c.* 11. *Salmo* caret Græco nomine proprio. Dicitur piſcis marinus, juxta tamen fluviorum majorum oſtia ſæpenumero occurrens, utpote dulcibus gaudens etiam aquis, & in fluvios tranſiens; cujus hiſtoriam cum uſu vide apud Aldrov. *d. l.* 4. *de piſc. c.* 1. J. Alex. *d. l. c.* 1. Rolfink. *O. & M. M. Spec. l.* 14. *ſect. c.* 13. ejus laudes in cibis ſuſpectas reddidit ex Geſnero, ob craſſius & viſcoſius nutrimentum.

Salnitrum, idem, quod *Nitrum*: de quo ſupra C. Hoffm. C. *in Gal. LL. de V. P. n.* 366.

Salome, σαλώμη, nomen *Emplaſtri melini*, apud Gal. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 7.

☛ *Salpa*, σάλπη, piſcis vocatur viliſſimus, lacuſtris & marinus, ſtercore & alga veſcens, unde & σκατοφάγος dicitur; cujus deſcriptio, cum uſu in cibis, habetur apud Aldrov. *l.* 2. *de piſc. c.* 21. (al. & *Sarpa* dicitur) Jul. Alex. *l.* 14. *Sal cap.* 10. *fin.*

Salpetra, idem, quod *Nitrum*, præſertim artis induſtria paratum; Lang. *l.* 2. *ep.* 32.

Salſamentum, ταρῖχος, vocatur omne id, quod ſale conditum eſt, proprie quidem piſcium, & præſertim *Thunnorum carnes ſale conditæ* & aſſervatæ; uti patet ex Hipp. *l. de int. aff. XXIIX.* 17. *XXXIII.* 24. 32. Plura loca e Gal. quoque vide apud Foeſ. *Oec. pag.* 612. De *ſalſamentis* etiam plura lege apud Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 9. *&* 10.

Salſatura vocatur in opere Lapidis Philoſophici *Dealbatio*, in Theatr. Chym. *Vol.* 5. *p.* 206.

Salſedo, ἅλμη, proprie ſalſum ſaporem alicujus rei ſignificat. Græcum vero vocabulum plerumque de *Muria* accipitur. Vide *Halme*. *Salſedinem* cauſam diſpoſitionis ſanguineæ poſuit Paracelſ. *Paramir. tr.* 3. *c.* 10.

Salſedo mucrum eſt *ſal petræ*. Iohnſon. *Lex. l.* 1.

Salſugo, ἅλμη, idem, quod *Muria*, ſive liquor ſalſus, quo carnes, vel aliæ res condiuntur & aſſervantur. Vide *Halme*. Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 412. Ita & homines *ſalſuginoſi* dicuntur, quorum in ſanguine ichor *ſalſuginoſus* peccat, quibus recte commendantur liquida moderate calida. P. M. de Calderia *Tom. II. Oper. p.* 49.

Salſus, ἁλμυρὸς, eſt ſpecies ſaporis, cujus natura ex ſale guſtato optime innoteſcit, Galen. *c.* 4. *de R. V. I. A. t.* 8. *Salſa* eſt *Argilla*, Iohnſon. *Lex. l.* 1. *Salſum* ſimpliciter, vel cum epitheto, *Græcum* olim dicebatur *vinum*, cui aqua marina admixta fuit, Lind. *Ex. X.* §. 63. *Sal ſalſum*, quale & commune culinare eſt, materialiter conſtare ex acido quodam univerſali concentrato cum aqua alcalina, hodieque unanimiter docent & demonſtrare conanturChymici. Dicitur & *Enixum*; cujus exemplum etiam datur Tartarus Vitriolatus.

Saltabri, idem, quod *Sal alembrot*. Rul. *in Lex.*

Saltans epitheton eſt *Roſeolarum*, quod *Saltantes* dicuntur. Vid. *Roſeolæ*, cujus nominis ratio videatur in M. A. Severini *de Roſeolis ſaltantibus controverſ.* 1. & in nuperrime habita *Diſputatione Inaugurali de h. t.* Nobiliſſ. D. Henr. Frid. Baumanni Med. Doctorandi *cap.* 1.

Saltatio, χορεία, ὄρχησις, vide *Chorea*.

Saltus, παλμὸς, idem, quod *Jectigatio*, *Palpitatio*. Vide *Palmos*. Alias & *Saltus* dicitur πήδησις, πήδημα, eſtque motus violentus pedum, quando totum corpus, mediante celeri pedum, vel amborum, vel alterutrius, elevatione violenta extollitur & promovetur. Hinc & *Saltici* dicebantur gymnaſtæ, qui *ſaltus* pernicitate certarunt. Dieter. *Iatr. p.* 103.

Salvatella vena eſt ramus venæ axillaris media, percurrens inter medium digitum manus, & auricularem, Gal. *l.* 3. *An. adm. c.* 5. *& l. de Anat. viv.* Arab. dicitur *Siele*, eſtque ſurculus rami externi venæ cephalicæ brachii per externam carpi ſuperficiem excurrens, & inter digitum annularem, & minimum pergens, Barthol. *libell. I. Anat. c.* 7. Controverſiam illam: Num ſectio hujus venæ peculiariter faciat contra Melancholiam, & affectus lienis, nec ne; in medio relinquemus, propter experientiam fallacem; & propterea judicium difficile. *Salvatellam* quoque dici cephalicam, inter pollicem & indicem ſitam, ex Mundino docet Barthol. *d. l. circa fin.*

Salubris, ὑγιεινὸς, idem, quod *Sanus*, vel *Sanabilis*. Vide *Hygieinos*. Aliquando & effectivam habet ſignificationem, Gal. *l. de ſectis ad eos, qui introducuntur, c.* 1. *Salubria* ab antiquis dicta, quæ & præſentem ſanitatem conſervant, & collapſam redintegrant: Linden. *Ex. X.* §. 117. Jul. Alexandr. *not. ad Galen. l.* 2.

de Al. fac. c. 70. fin.

Salus, ὑγεία, idem, quod *Sanitas*. Vide *Hygieia*. Dicitur & Gr. σωτηρία, Gal. *l.* 11. *M. M. c.* 9. Ubi deſperata omnino *Salus*, fruſtraneum foret, exponere calumniis vulgi remedia, quæ multis fuere uſui. *Salus*, dubia certa deſperatione potior. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 4. *ſ.* 1. *c.* 32.

Salutaris, σωτήριος, idem, quod *ſalubris*. Diet. *n.* 814. Morbus *ſalutaris*, dicitur, qui poteſt curari. Hipp. 7. *aph.* 37.

Salutatio, *Salutator*, ἀσπασμός, ἀσπαζόμενος, quid ſignificet, extra quoque forum Medicum innoteſcere poteſt. Licet vero *ſalutandi* ritus merito laudetur, Linden. *Ex. IX.* §. 23. non ſine ratione tamen Galen. exprobavit eorum Medicorum antiquorum morem, qui matutines horas triverunt *ſalutationibus* circumeundo, *l.* 1. *M. M. c.* 1. & *ult. Salutatores* quoque olim dicti ſunt, præſertim apud Hiſpanos, *Preſtigiatores*, qui Italis *S. Catharinæ alumni* vocantur, & gloriantur, ſe plurimos poſſe ſolo contactu & afflatu morbos curare; de quorum fraudibus legatur C. Rejes *C. El. q.* 24. *n.* 10. *ſeqq.*

Salz, *Sulz* vel *ſeleniρpum*, eſt *ſalſugo*, vel muria ſalis, ex ſale reſoluto, frigore, vel humiditate penuarii, vel cellæ vinariæ. Iohnſ. *in Lex.*

Samech, *Samach*, idem eſt Paracelſo, quod *Tartarus*, vel *Sal Tartari*, remedium omnium vulnerum. Dorn. Rul. & Iohnſ. Meminit vero Paracelſ. hujus vocabuli *Fragm. Med. ad Tom. III. referend. capit. de fèbb. hepatis & Archidox. l.* 9. §. *Remed. in vulnus.* Et Helmontius vocat *Arcanum Samech. tr. Progymnaſma Meteori, n.* 27. Deſcriptio *Balſami Samech Paracelſi* vide in Morley *Collect. Chym. Leid. c.* 469.

Samen, i. e. *Hordeum*, vel *ordeum*. Rul. & Iohnſon.

Samies, terminus Paracelſicus obſcurus, denotans effectum aeris arcanum, quemadmodum effectus Terræ arcanus *Thronus* vocatur. *Philoſ. ad Athen. l.* 2. *text.* 13.

Samios, σάμιος, epitheton *Terræ argillaceæ*, a loco nativo; cujus terræ duæ ſunt ſpecies; una, quæ ſimpliciter *Terra Samia* dicitur, altera vero quæ ἀστὴρ vocatur, cruſtacea, & cotis modo prætenſa, glutinoſior & magis emplaſtica. De *terræ Samiæ* virtutibus legatur Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* Dioſc. *l.* 5. *c.* 172. In hac terra invenitur & *lapis Samius*, λίθος σάμιος, candidus, ſubdurus, adſtringendi & refrigerandi virtute pollens: Hoc utuntur aurifices in poliendo auro, ut reſplendeat. Dioſc. *d. l.*

cap. 173. Chiocc. *Muſ. Calceol. ſect.* 3. *pag.* 386. *ſeq.*

Sampſychinon, σαμψύχινον, epitheton *olei* & *Unguenti*, a planta *Sampſucho*, quæ *Amaracus*, & *Majorana* alias vocatur. Gorr.

Sanatio, ἴασις, θεραπεία, idem, quod *Medela*, *Curatio*. Vide *Cura*.

Sanctus, ἅγιος, ἱερός, idem, quod *Sacer*. Attribuitur communiter *ligno Guajaco*, quod propterea nonnulli ἁγιόξυλον, i. e. *Lignum Sanctum* vocarunt. Ita & Paracelſ. inter remedia contra amentiam refert *Appropriatum ſanctum Oleum ſanctum. Tract. II. de morb. ament. c.* 4. *fin.* Cæterum idem Parac. *Sanctis* etiam demortuis ſingularem virtutem corpora ſanandi tribuiſſe legitur paſſim *in ſcriptis ſuis Paramiri*: quamvis eorum invocationem rejecerit, ceu non Chriſtianam, quæ cum ſint extra Medicinæ limites, merito miſſas facimus.

Sandalion, σανδάλιον, nomen *laquei*, deſcripti ab Oribaſio, quam ipſe τῷ χιαστῷ laqueo implicat: ut videre datur *l. de laqueis*, allegante Gorræo.

Sandaraca, σανδαράκη, *Sandaracha*, æquivocum eſt: Primum ſignificat, juxta Gorræum, materiam duritie ceræ proximam, quam apes recondunt; eſtque dum operantur, earum cibus, amari ſaporis; qui ſæpe invenitur in ſavorum inanitatibus ſepoſitus. Gigni dicitur vere verno. Dicitur alias *Cerinthus*, κήρινθος. Jung. Aldrov. *l. de inſect. cap.* 1. *pag.* 83. *ed. Bonon.* Deinde Arabibus dicitur *Sandaracha* Gummi Juniperinum, ſive *Vernix*. Rul. Iohnſ. Schroder. *l.* 3. *c.* 27. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* qui merito nomen hoc improbat, & ab eo abſtinendum monet, imitatus Jul. Alex. *l.* 10. *Sal. c.* 10. Denique *Sandaracha* uſitatiſſime dicitur ſuccus quidam concretus terreus, quodammodo uſtus & friabilis, arſenicalem naturam & vires obtinens, in metallis fere iiſdem ubi arſenicum, vel Auripigmentum occurrit, proveniens. Unde & *Arſenicum rubrum* vocatur De cujus viribus Gal. *l.* 9. *de S. F.* Dioſc. *l.* 5. *c* 122. Schrod. & Hoffm. *dd. ll.* Chiocc. *Muſ. Calc. ſect. IV. p.* 473.

Sandyx, σάνδυξ, eſt *Ceruſſa uſta*; donec ruſa, & ſimilis Sandaracæ evaſerit. Gorr. ex Dioſc. *l.* 5. *c.* 103. Facultatibus reſpondet *Ceruſſæ*, Gal. *d. l.* Emplaſtri *de Sandyce* deſcriptio videatur in D. de Spina *Man. Ph. Ch. p.* 435.

Sandyx, *Terra rubra*: *Paulus Philoſophicus*: item *Auripigmentum rubrum*. Rul. & Iohnſ. Vocatur & *Syricon*. Vide infra *Sy*.

Sanguiculum, αἱματίς, αἱμάτιον. Vide *Hæmatia*.

San-

Sanguificatio, αἱμάτωσις. Vide *Hæmatoſis. Hæma.*

Sanguifluus, αἱμόῤῥοος, Vide *Hæmorrhus*.

Sanguifuca, i. e. *filtrum*, colum. Ruland. Iohnſon.

Sanguinalis, αἱμαστης, epitheton *Lapidis*. Vide *Hæmatites*.

Sanguinarius, ἔναιμος. Vide *Enæmos*.

Sanguineus, αἱματικὸς, vel dicitur de partibus, quæ primum credebantur conſtitutæ e ſanguine, Lind. *Ex. XIII.* §. 446. Vel in ſpecie, *dexter cordis ventriculus* ita dictus fuit, quia e vena cava, mediante auricula dextra, omnem refluum ſanguinem accipit, & iterum per arteriam pulmonalem in pulmonem diſtribuit; ad differentiam ſiniſtri, quem *ſpirituoſum* nominarunt, ex præconcepta opinione erronea, ſolum, aut maxima ex parte ſpiritum vitalem in illo produci, & per arteriam magnam in totum corpus diſtribui, Gal. *l.* 6. *de V. P. c.* 7. Vel dicitur de *abundantia Sanguinis* in corpore, qua p. nat. Vide *Plethora*. *Sanguinea* quoque Ruland. dicitur *Salnitrum*, *in Lexic.*

Sanguiniolum vocatur Paracelſo in urina ſignum futuræ exulcerationis, & apoſtematis *l.* 1. *de morb. ex Tart. tract.* 5. *c.* 1.

Sanguipurgium vocatur a quibuſdam ipſa *Febris benigna*, quia per talem effervefcentiam ſanguis a portionibus fuliginoſis depuratur. Franc. Piens *de Febr. part. gen. c.* 1. *p.* 4.

Sanguis, αἷμα. Vide *Hæma*.

Sanguiſuga, βδέλλα, idem, quod *Hirudo*, de quo vide ſupra in *Hi.*

Sanguifugum quoque barbaris medendi magiſtris dictum fuiſſe affectum cordis, quando ſanguis in eo nimium cumulatus fuit, teſtatur Bonet. *Anat. Pract. l.* 2. *ſ.* 1. *obſ.* 91. *Schol.*

Sanies, ἰχὼρ. Vide *Ichor*. Helmont. dicit, eſſe productum ſeminum, vel radicum ulceris, *tr. Scabies & Ulcera Scholar. n.* 17.

Saniodes, σανιώδης, vel σανιδώδης, Gal. dicitur; cui thorax, tabulæ ritu, anguſtatus eſt, *l.* 2. *de Temp. c.* 6. Derivatur ἀπὸ τῆς σανίδος, quod *aſſerem*, ſive tabulam ſignificat. Obiter hic notandus error Scapulæ *in Lexic.* qui σανιδώδεις dici vult eos, quibus ſcapulæ inſtar alarum protuberant, quæ explicatio plane contraria eſt Galeno, & confundit ἀκριβῆ vocabuli πτερυγώδης. Hoc enim uſurpatur de iis, quibus ſcapulæ inſtar alarum protuberant. Verum τοῖς σανιδώδεσι thorax cum ſrapulis compreſſus & coactatus eſt.

Sanitas, *Sanus*, ὑγίεια, ὑγιεινὸς, ὑγιής. Vide *Hygieia*. *Sanitas* triplex corporis & Mentis, *Jovis Virtus*; *Lunæ potentia*; *Solis Miraculum*: legatur *in Th. Chym. Vol. I. pag.* 454.

Sannion, σαννίον, denotat *caudam*, *membrum virile*, παρὰ τὸ σαίνω, i. e. quatio. Rolf. *de Part. genit. P.* 1. *c.* 43.

Santerna dicitur ærugo ſcolecia; cum urina pueri refecta ad auri glutina; unde in chryſocollas recipitur, Libav. *S. A. Ch. l.* 5. *c.* 23. Unde & *Santerna* factitia *Chryſocolla* ſive *Borax* vocatur Fallop. *de metall. ſ. foſſil. c.* 31. *Tom. I. Oper. p.* 374.

Sapa, σίραιον, ἕψημα, eſt *muſtum coctum* ad tertias vel dimidias. Vide *Defrutum*. Adde Galen. *l.* 7. *de C. M. S. L. cap.* 2. Vocatur & *Apothermus*. Poteſt etiam ad omnes ſuccos per coctionem inſpiſſatos extendi, qui alias *Rob*; dicuntur. Wveker. *A. G. l.* 1. *c.* 13. Vide *Rob*. Legitur Græc. vocab. σίραιον etiam apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XCI.* 53. & apud Ægin. *l.* 3. *c.* 28. ubi decoctum caricarum ſignificat. Plura vide apud Linden. *Ex. X.* §. 39. *ſeqq.* Foeſ. *p.* 567.

Saperda, σαπέρδη, nomen piſcis eſt, & pro opſonio ſumitur, apud Hippocr. *l. de int. aff. XXIIX.* 17. Foeſ. *p.* 558.

Saphada Paracelſo dicuntur *ſquamæ* pilis adhærentes, & parum rubent, & idem ſunt in forma, ac *tineæ*, niſi quod tineæ ſint albæ, *l. de ulcer. & apoſtem. c.* 87.

Saphena eſt nomen venæ, quæ deſuper ad partem cruris interiorem deſcendit, & deſcendendo occultatur, donec partem ſuper malleolum interiorem attingere incipiat. Caſtell. Dicitur alias σφυρῖτις φλὲψ, *vena malleoli*, & deſcribitur a Barthol. *libell.* 1. *Anat. c.* 9. Vide *Malleolus*. An peculiarem habeat prærogativam in obſtructione menſium præ aliis venarum in pede ſectionibus, merito hodieque ex Anatomicis principiis dubitatur. Febris ex oppilatione *ſaphenæ* meminit Paracelſ. *l.* 2. *de Tartar. tr.* 3. *c.* 4.

Sapientia, σοφία quid in genere ſignificet, ex aliis quoque Lexicis trivialibus notum eſt, de qua Linden. *Ex. II.* §. 8. *Sapientia Medica* in quo conſiſtat, docuit eleganter idem *Exerc. III.* §. 19. *ſeqq.* videlicet in devota invocatione Dei, recta notitia morbi, inventione remediorum & horum commoda adminiſtratione. Jung. & *Ex. II.* §. 4. *ſeqq.* An ad Medicos quoque pertinet illud Scaligeri: Vera *Sapientia* eſt, nolle nimium ſapere? *Exerc.* 307. Paracelſ. ſummum ac primum librum totius Medicinæ vocavit *Sapientiam*, ut aliquis ſciat certo; non vero opinetur, *Labyrinth. Medic. c.* 1. *princ.* Græcum σοφία ipſam quoque *Artem* ſignificare, ſcripſit Erotian. *Onomaſt. pag.* 102. *a Sapiens*, σοφὸς, recte dicitur, cui memoria

moria non ſolum eſt viva bibliotheca, ingenium perſpicaciſſimum judicium ſolidum atque incorruptum; ſed etiam qui labore & exercitatione has Naturæ dotes extulit, & ad maturitatem plenam perduxit, Lind. *Ex. V.* §. 12. Vide *Philoſophia*. Quæ Paracelſiſtæ de *Sophia Adepta* jactitant, tanquam figmenta miſſa facimus. A Chirurgis plantæ quoque vulnerariæ vocantur *Sophiæ*, non ſolum *Conſolida aurea*, ſive a floribus, ſive a virtute ita dicta, Illyricis & Liburnis familiariſſima, cujus folium ſi ore maſticetur, labia contrahit, & ſi ſuper caulem adhuc exiſtens laceratur, per ſeipſam conſolidatur, nobiliſſima dulcedine pollet, ac balſamo, Dorn. Rul. & Iohnſ. ſed etiam alia *Thalictri ſpecies*, uti patet ex *Adverſariis* Lobelli, & *Pinace* Bauhini.

Sapo, σάπων, σμῆγμα, quid ſit, etiam tonſoribus & pueris notum eſt. Gallorum inventum eſſe, ſcripſit Gorræus ex Plinio; verum meminit & Galen. *ſapones*, & refert inter abſtergentia potentiſſima, *l.* 8. *M. M. c.* 4. *circa fin.* & *alibi*. Simpliciſſima compoſitio eſt ex ſebo, cinere, & ſale. Qui apud Venetos paratur, primas hodieque tenet. Sed proſtant & aliæ compoſitiones odoratorum *ſaponum*, de quibus Schroder. *l.* 2. *cap.* 80. ex antiquioribus Aet. *l.* 6. *c.* 54. Ægin. *l.* 7. *c.* 13. citante Gorræo. Ex recentioribus etiam de *Sapone* & ejus uſu Pharmaceutico Chymico ſcripſit Iunken *Chymiæ Exp. Cur. Part.* 1. *ſect.* 2. *cap.* 10. *pag.* 143. *ſeqq.* *Sapo ſapientiæ* dicitur ſal *commune præparatum*, Dorn. Ruland. & Iohnſ. *Smegma* idem etiam eſt, quod *Sapo*.

Saponea eſt nomen medicamenti Arteriaci vel Bechici, quod paratur ex oleo amygd. dulc. & ſaccharo diſſoluto in aqua violar. Claudin. *de Ingreſſ. ad infirmos l. II. ſect.* 11. *c.* 17. *p. m.* 248.

Saponiformis eſt epitheton tributum primæ materiæ metallorum, quæ materia hermaphroditica dicitur ex ſulphure & ſale mixta, unde *Lixivium ſaponiforme* quoque audit. Adam Sigiſm. Scholz. in *Diſp. Inaugur. de Marte ſalutifico ſect.* 1. *lit. B.*

Sapor, χυμὸς, dicitur qualitas illa, quæ guſtu percipitur; cujus plurimas eſſe differentias, docuit Gal. *l.* 1. *de S. Fac. c.* 36. Enumeravit quoque illas Schroder. *lib.* 1. *c.* 34. Vveker. *Ant. Gen. l.* 4. *c.* 4. Quod vero in his, & aliis *ſaporum* differentiis, & ortus morborum, & curationes, unice conſiſtant, uti ſcripſit Iohnſ. *Lexic. Chym. l.* 2. autoritate nixus Hipp. *l. de vet. med. XXIV.* illud cum grano ſalis intelligendum arbitror, cum hæ *ſaporum* differentiæ ſaltem ſigna ſint diverſarum virtutum & facultatum medicamentoſarum, & morboſarum; non vero ipſæ cauſſæ efficientes; niſi velis per *ſaporem* ipſum Chymum, h. e. materiam *ſapidam*, intelligere cum Gal. *d. l.* Vide *Chymus*. D. D. Etmullerus fermenta morboſa diverſa *ſaporis* nomine indigitavit. v. g. *Sapor* ſcorbuticus, *ſapor* pleuriticus &c. *in Medic. Theoria & praxi inſtructis Patholog. præceptis c.* 2. §. 19. a D. D. Frid. Hoffmanno ſapor etiam accipitur κατάχρηστικῶς pro Guſtu, *Fundament. medic. Patholog. c.* 7. §. 71. 72.

Sapphirus, σάπφειρος, *Sapphirus*, gemma eſt pretioſa, cærulei coloris, pellucida, & diaphana; cujus hiſtoria, vires, & uſus legantur apud Gal. *l.* 9. *de S. Fac. h. tit.* Dioſc. *l.* 5. *c.* 157. Lang. *l.* 2. *ep.* 49. Schrod. *l.* 3. *c.* 6. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Chiocc. *Muſ. Calc. ſ. III. pag.* 223. *ſeqq.* Rul. Iohnſ. *Sapphirum* ex cœlo Lunæ & hujus terra terræ Jovis permixta factum eſſe, legitur *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 487. paulo aliter, & clarius, *Vol. IV. p.* 189. *ſeq.*

Saprias, σαπρίας, nomen *vini generoſi* fragrantiſſimi, ipſo nectare nobilioris, quod & *Anthoſmias* alias vocatur. Linden. *Ex.* X. §. 129.

Sapros, σαπρὸς, *putridum*, & potiſſimum vetuſtate corruptum, ſignificat. Frequenter occurrit apud Hipp. uti legere eſt apud Foeſ. *p.* 558.

Sapyrus, pro *Sappyrus*, legitur apud Keuchen. *ad Samon. p.* 112.

* *Saracenicum*, epith. unguenti ab Arabibus ſeu Saracenis in uſu maximo recepti, cum lues venerea extirpanda eſſet. Ex argento vivo potiſſimum confectum erat. Formula hujus unguenti extat apud Guidon. de Cauliac. Chirurg. magnæ tract. 6. Doctr. I. cap. 3. rubr. 1. 2. & 4.

Saraſſi, id eſt, *Gypſa*. Rul. & Iohnſ.

Sarapus, σαράπους, dicitur, *qui magnos, & propterea diſparatos habet pedes*. Foeſ. *pag.* 548. C. Hoffm. *C. ad Gal. de V. P. n.* 147. C. Hoffm. vult, legendum vel ſcribendum eſſe σαρωπῶς, exponens de inferioribus ſive extremis pedibus, ita ut horum digiti introrſum flectantur, malleoli vero extantes ſint & prominuti, & conjectatur Latine tales homines dici *Scauros*, *Apolog. pro Gal. l.* 3. 101. *in exeg. Hipp.* ipſe Galenus deſcriptionem ſuppeditat, quod Saraphus ſit, qui divaricatos & diſtantes habet pedum digitos.

Saratellula, legitur apud Paracelſ. *in Fragm. Chirurg. de apoſtemat. p. m.* 657. de quo termino tamen non conſtat, quid notare debeat.

Sarcazo, σαρκάζω, ſignificat *ſupremis labris aliquid avello*. Diciturque de animalibus utrin-

trinque dentatis, apud Hipp. 1. *de art. t.* 28. Adde Foeſ. *d. l.* Per translationem vero ſignificat etiam morſis labris *ſubſannare*, unde σαρκασμὸς amarulentæ irriſionis genus dicitur. *Ibid.*

Sarca, *Sayrſa*, *Sarra*, id eſt, *Ferrum*. Rul. & Iohnſ.

Sarcion, σαρκίον, Lat. *Caruncula* dicitur. Hipp. 4. *aph.* 76. Dieter. *n.* 766. *Sarcion*, quoque dicitur *lapis coloris ruffi*. Iohnſ. *Lex. l.* 2.

Sarcites, σαρκίτης, idem, quod *Anaſarca*, vel *Leucophlegmatia*, Hydropis ſpecies. Gorr. Cardan. *l.* 2. *tract.* 3. *contradict.* 21.

Sarcocele, σαρκοκήλη, i. e. *hernia carnoſa*, teſticulis induratis contingens, & ad ſcirrhos pertinet, Gal. *l.* 14. *meth. med. c.* 7. Ejus felicem exemtionem Chirurgicam per diſſectionem inventa ſtructura vide *in Act. Hafn. Vol. I. Obſ.* 28. *p.* 59. & *Obſ.* 97. *p.* 188. in quo loco recte negat *Sarcocelen* medicamentis poſſe diſcuti, aut curari. Vide etiam de *Sarcocele* ab Oxycrato teſtibus & ſcroto perperam applicato producta nullo alio remedio, quam caſtratione curanda P. Ammann. *in Irenic. p.* 140.

Sarcocolla, σαρκοκόλλα, eſt lacryma arboris, in Perſide naſcentis, thuris pollini ſimilis, colore ſubruffo, amara guſtanti. De cujus natura & viribus legantur Gal. *l.* 8. *de S. Fac. b. tit.* Dioſcor. *l.* 3. *c.* 99. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 403. Fr. Hofm. *in Clav. ad b. l.* Rol. *O. M. M. Sp. l.* 5. *ſ.* 4. *c.* 11.

Sarcoepiplocele, i. e. *hernia carnoſa omentalis*, quando omentum in carneam ſubſtantiam accreſcit. & induratur; ſive circa umbilicum, ſive in ſcroto fiat. Legitur apud Gal. *Introduct. c.* 18.

Sarcoma, σάρκωμα, eſt carnis in naribus, aut aliis etiam partibus, p. n. accretio, Galen. *in def.* Differt a Polypo magnitudine & forma. Eſt quidem Polypus *Sarcoma*, ſed non contra. Polypus enim Polypi piſci ſimilitudinem quodammodo habeat oportet: quod in *Sarcomate* non requiritur. Caſtell. Iohnſ. *l.* 2. *Lex.*

Sarcomphalon, σαρκόμφαλον, eſt incrementum carnis in umbilico mitis, vel malignæ. Gal. *in def.* Gorr. & Caſtell. Cauſſa ſolutio continui, & ſucci nutritii largior: propterea affluxus, quemadmodum in aliis excreſcentiis contingit.

Sarcophagos, σαρκοφάγος, in genere *carnivorum* ſignificat. Lind. *Ex. XI.* §. 67. Eſt aliquando epitheton *Mortis* Poetis familiare. Aliquando uſurpatur pro *Catharetico*. Specialiter vero epitheton hoc tribuitur *lapidi*, qui ἄσιος, *Aſius* alias appellatur: de quo ſuo loco in *Aſſius*.

Sarcophya, σαρκοφυΐα, *excreſcentia carnea* dicitur Hippocr. 3. *de fract. t.* 45.

Sarcopyodes, σαρκοπυώδες, epitheton ſputi, quod eſt adinſtar carnium purulentarum, & inſigne pulmonis ulcus indicat: uti in tabida muliere, apud Hipp. *l.* 4. *Epid. III.* 26. Vide Foeſ. *p.* 559.

Sarcoſis, σάρκωσις, in genere carnis generationem ſignificat. Sæpius tamen præternaturaliter, & idem eſt, quod *Sarcoma*, Excreſcentia carnea. In ſpecie *Sarcoſis* in utero eſt carnis ibidem prognatæ & collectæ expullulatio; quam, ſi magna ſit, recidere convenit vellicatam ſcalpris: ſin parva, protinus tollere, Gal. *in def.* Videtur proinde nihil aliud eſſe, quam mola. Caſtell.

Sarcothlaſis, *Sarcothlaſma*, σαρκόθλασις καὶ σαρκόθλασμα, dicitur *caro contuſa*, cui plerumque ſuſpervenit ἐκχύμωμα ſive ſanguinis ſuffuſio ſub cute. Utrumque legitur in Nono *de M. P. C. c.* 252.

Sarcoticon, σαρκωτικόν, dicitur *medicamentum carnis generationem promovens*: vel quod carne ulcus implet, Galen. *l.* 3. *M. M. c.* 2. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 4. Nam quamvis carnis generatio naturæ opus videatur, juvatur tamen illa medicamentis, quæ modice detergent, calefaciunt, & purgant, atque minimum ſiccant, nulloque modo adſtringunt. Caſtell. & Gorr. Catalogum vide paſſim apud autores materiam Medicam proponentes. Speciatim D. D. Vvedelium *Amœn. Medic. l.* 1. *Sect.* 2. *c.* 9. *p.* 108. P. Morellum *de mater. Medic.* ſub tit. Sarcotica cum formulis Blaſii *p. m.* 470. &c.

Sarda, *Sardina*, σάρδα, σαρδίνη, homonymon eſt. Vel enim piſcis marini & lacuſtris nomen; cujus hiſtoriam cum uſu vide apud Aldrov. *l.* 2. *de piſc. c.* 37. J. Alexandr. *l.* 15. *Salubr. c.* 5. Vel eſt nomen lapidis, aut gemmæ, quæ & *lapis Sardus* vocatur, a *Sardibus*, ubi primum reperta: alias *Carneolus* quoque dicta, loturæ carnium ſimilis colore, & ſemiperſpicua: cujus deſcriptionem & vires vide apud Schroder. *l.* 3. *t.* 3. *n.* 7. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Chiocc. *in Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 238. *ſeqq.* Ruland. etiam multas hujus ſpecies recenſet *in Lex.*

Sardonius, *Sardous*, σαρδώνιος, σαρδῷος, eſt epitheton *riſus p. n.* & convulſivi, ab *Herba Sardonia* ita dicti, quæ ſua malignitate hanc convulſionis ſpeciem producere creditur, & alias *Apium riſus* vocatur; de quo riſu differit Bartholin. *l.* 2. *An. cap.* 3. *pag.* 340. Junge Keuchen. *ad Samon. p.* 178. Vide *Gelos*. Attribuitur etiam

etiam interdum lapidi antea explicato, & vocatur *Sardonius*, vel *Sardous lapis*.

Sardonyx, σαρδόνυξ, gemma eſt, vel lapis pretioſus, ruber, pellucidus, habens ſpeciem unguis humani, impoſitus manibus in ſuperioribus partibus apparet Onyx, in altera parte Sarda. Rul. & Iohnſ. Chiocc. *d. l. p.* 241.

Sare, idem, quod *Eſſere*. Blancard. *in Lex.*

Sarfar, id eſt, *ferrum*. Rul. & Iohnſon. *in Lex.*

Sargos, σάργος, vocatur piſcis marinus littoralis, ad cibum maxime commodus; cujus deſcriptio cum uſu legatur in Aldrov. *l.* 2. *de piſc. c.* 16. Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 10.

Sarmatica Lues, idem, quod *Plica Polonica*. Luc. Lælius conſultat. de *Lue Sarmatica*. Vide *Plica*.

Sarmentum, φρύγανον: Vide *Phryganon*. Plin. *l.* 23. *H. N. c.* 1. partes illas, in quibus acini fuere, *ſarmenta* vocavit, notante Rolfinк. *O. & M. M. Sp. l.* 10. *c.* 7.

Sarnicum, *Sacen* eſt *Draconis*. Iohnſ. *Lex. l.* 1.

Saropus, σαρόπυς, vide *Sarapus*.

Sarrampio, idem, quod *Picota*. Vital. *de Furno c.* 264. *fin.* vide *Picota*.

* *Sarſa-parilla*, radix hodie notiſſima, & in plurimis morbis, præſertim venereis maximi uſus. Cedit Guajaco, at China virtute multum ſuperior eſſe creditur; immo etiam Guajaco ipſi præſtare, quotieſcumque poſt adhibitas inunctiones mercuriales, vel adminiſtratum Guajaci decoctum ſuperſunt ulcera, rhagades circa anum, tophi, nodi, ganglia, potiſſimum vero dolores rheumatici fixi ſive vagi ab impura venere oriundi, ad quos ſpecifica exiſtimatur. Devehitur ex pluribus Americæ locis; præfertim ex Peruvia, Mexico, Braſilia, ubi ſponte, & ubertim dicitur adoleſcere in ſepibus. Conſtans opinio eſt radicem eſſe Plantæ quæ cum Smilace aſpera eadem ſit, vel Smilaci maxime affinis; Inde factum ut ab Hiſpanis *Sarſa-parilla*, ſeu *carca-parilla* dicta ſit, h. e *viticula rubo ſimilis*. Id enim nominis eſt Smilaci aſperæ apud Hiſpanos, ut auctor eſt Andreas Lacuna, nempe quod Smilax farmentis, foliis, labruſcis *viticulum*, ſpinis aculeiſque *rubum* referat; *Carca* enim *rubum parillam* viticulum ſignificat apud Hiſpanos. Huic opinioni favet & experientia, Conſtat enim radices Smilacis aſperæ noſtratis ut ſarſæ-parillæ forma proxime ſimiles ſunt, ſic virtute fere pares eſſe, ut teſtatur Fallopius in tract. de Morb. Gallic. c. 63.

Sartago, τήγανον, dicitur vas coquinarium, etiam Chirurgis neceſſarium, ad coquenda Unguenta & Emplaſtra. Hildan. *in Ciſt. milit.*

Sartoria coſta, juxta nonnullos *Coſta Ceti*, quamvis alii dicant eſſe potius firmamentum *Mandibulæ ceti*, cui infiguntur dentes. Conſer. Gothofr. Maſtheri *Itinerar. Grunlandic.* Nomen vero primum legitur apud D. Ludovic. *Diſſert. I. Pharm. p.* 314. *Sartorius Muſculus*, vide *Faſcialis*.

Sarx, σάρξ. Vide *Caro*.

* *Saſſafras*, lignum ex variis Americæ tractibus, ſed maxime ex Florida allatum. A Floridianis dicitur *Pabamvve*; Europæis vero *Saſſafras*; quod ſub cortice tenui foras cinereo, intus ſanguineo ex rufo albicat; lignoſum, leve, rarum eſt, ſaporis acris ſubdulcis, & aromatici odoriſque fragrantis, unde dici ſolet *lignum fœniculi*, ſeu *fœniculatum*. Ex hoc fit decoctum, extractum, maxime adverſus morbum Gallicum.

Sathe, σάθη, ſignificat *penem*, ſive membrum virile, teſte Rolfink. *O. & M. Med. Sp. P.* 1. *c.* 43.

Sathros, σαθρὸς, *marcidus*, *lacerus*, putris. Legitur apud Hippocr. *l.* 1. *de diæt. XIII.* 18. 22.

Satietas, *Saturitas*, πλῆθος, πλησμονὴ, ſumitur plerumque in exceſſu p. n. Vide *Pleſmone*.

Satto, vel *ſaſſo*, σάττω, σάσσω, ſignificat *infarcio*, *fartim impleo*. Hippocr. *l.* 2. *de morb. XIV.* 27. *lib.* 4. *VII.* 9. 10. *VIII.* 15. *IX.* 10. *X.* 12. *&c.* Adde Foeſ. *p.* 560.

Saturatus, *Saturitas*, idem, quod *Satietas*, πλησμονὴ. Uſurpatur vero etiam haud ineleganter de ſufficiente humectatione, cum aliquo exceſſu. Scrib. *num.* 227. Adde Rhod. *in Lex.* *Scribon. p.* 438. Eſt etiam terminus Chymicus in eadem ſignificatione humectationis acceptus, quando v. g. Salia alcalia fixa cum ſpiritu Salis *Saturari* dicuntur. Vide Dan. Ludov. *Pharmaciam*.

Saturnus, χρόνος, proprie ſignificat Deaſtrum gentilium, porro translatum inter ſidera. Hinc planetarum a terra remotiſſimus *Saturnus* habetur pro maligno, ſumme frigido. Quas res naturales influxu ſuo dirigere finxerint, lege apud Schroder. *l.* 1. *c.* 9. Talia figmenta etiam reperire licet in Paramiro, aliiſque ſcriptis Paracelſi. Chymici nomen hoc tribuerunt *Plumbo*: vide ſupra *Molybdos*. Adde Rul. & Iohnſ. & alios Chymiæ ſcriptores. *Saturnus* Philoſophorum etiam dicitur Antimonium. Schroder. *Pharm. Medico-Chym. l. III. c.* 17. ad quem locum vide *Notas* D. Joh. Michaelis *noviſſime editas*.

Satyriace, σατυριακή, eſt nomen confectionis & Antidoti Venerem ſtimulantis, apud Ægin. *l.* 7. *c.* 11.

Satyriaſis, *Satyriaſmos*, σατυρίασις, σατυριασμός, ambiguæ adhuc ſignificationis vocabulum, propter Hippocr. 3. *aph.* 26. ubi inter puerorum nondum pubertatis terminum attingentium morbos refertur: in quo communis illa acceptio, pro *Tentigine* membri virilis, ſive *Priapiſmo* (vide *Priapiſmus*) locum non videtur poſſe inveniri. Licet enim ſæpius rigiditas penis illis etiam dormientibus eſſe ſoleat familiaris, minime tamen morbus dicenda, quia nihil offenſæ inde percipiunt. Hinc Interpretes de glandularum juxta aures tumoribus exponunt; Gal. *in Exeg. pag.* 560. Dieter. *n.* 767. quæ expoſitio nititur loco parallelo Hipp. *l.* 7. *Epid. LI.* 16.

Savich Arab. eſt *farina ſubtilis*. Valeſc. de Tarant. *Philon. Chirurg. c.* 6. *p.* 810.

Saunia olim fuit confectio lenis & ſuavis, inſtar maſſæ panis valde nutriens & reſtaurans, parata ex amygdalis dulcibus, ſaccharo ana lib. 1. amyli lib. ſſ. ol. amygd. dulc. ℥. i. ſſ. aq. Violar. q. ſ. F. Maſſa in formam quadrat. oblong. pondere ℥. i. Clement. Clementin. *Lucubrat. p. m.* 144.

Savonea, nomen confectionis Arteriacæ delicatæ, contra tuſſim, apud Foreſt. *l.* 16. *Obſerv.* 4. *Schol.*

Saura, σαῦρα. Vide *Lacerta*. Præter illas vero acceptiones ibidem adductas, occurrit adhuc alia, apud Hippoc. 4. *de artic. t.* 64. ubi σαῦραι dicuntur *Viminea* quædam *texturæ*, ex palmis intextæ, aut digitorum integumenta, ſive digitalia, a *lacertarum* ſimilitudine *Lacertæ* dictæ, Foeſ. *pag.* 560.

Saxatilis, πετραῖος. Vide *Petra*.

Saxifragus, λιθοθρυπτικός. Vid. *Lithontrhypticos*. *Saxifraga* vel *Saxifragia*, omnia, quæ calculum, lapidem, vel arenam expellunt, denotat. *Saxifragium*, quivis lapis, qui tartarum in homine frangit, & diſſolvit, eſt. Rul. Iohnſ.

Saxonicus eſt epitheton pulveris, cujus deſcriptio habetur in *Pharmacop. Aug.* ut & *Corp. Ph.* D. Iunken. alibique.

Saxum, πέτρα, idem, quod *Lapis*, *Petra*; de quibus vocabulis *ſuo loco*.

Sbeſis, σβέσις. Vide *Extinctio*.

Sbeſten, id eſt, *Calx viva*. Rul. & Iohnſ.

Scaber, *Scabrities*, τραχύς, τραχύτης, quamvis communiter in malam partem accipi ex Lexicis vulgaribus conſtet, ſignificantia *aſperitatem præternaturalem*: A recentioribus tamen hodieque nomina hæc in bonam quoque partem transferri legimus, ad exprimendum facultates quaſdam medicamentorum a figura dependentes, quando aſperitate ſua craſſiora attenuant, viſcoſaque divellunt, qualia ſunt Lapides pretioſi, Corallia, Limaturæ Martis, Solis, Lunæ, &c. Frequentiſſime occurrunt in *Lumine Rationali Medico*, & explicantur *in appendice Examinis* in Dan. Sennert. *l.* 5. *Inſtit. pag.* 8. 9.

Scabies, ψώρα. Vide *Pſora*. Pertinet ad ſolutiones continui partium ſolidarum, Gal. *lib.* 14. *M. M. c.* 17.

Scabrus Paracelſo videtur dici affectus aurium, conſiſtens vel in dolore, vel in aſperitate aliqua p. n. & meminit *Paragraph. l.* 12. §. 1. *l.* 13. §. 2.

Scacurcula, eſt *ſpiritus oſſis de Corde Cervi*. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Scajolæ ſunt commentum vel impium, vel vanum Paracelſi, quo fingere conatus *quintuplices ſpiritus*, quorum ſinguli virtute propriæ ſuæ imaginationis, & quidem alter alteri noxam & detrimentum inferre, & quilibet ſuum corpus, in quo reſidet, peculiari modo lædere poteſt. Quam doctrinam confirmavit Paramiro ſuo de quinque *Entibus*, item tractatu de Nymphis Pygmæis, Sylveſtribus, Gnomis & Lemuribus. Et hoc ex fundamento fictitio fatetur oriri Philoſophiam Medicinæ ſagacem, Adeptam ſupernaturalem, *de Peſtilitate tr.* 2. *c.* 1. At in *l.* 5. *de vita long. c.* 5. quatuor ſaltem *Scajolas* ſtatuit. Hinc & Dorn. *in Diction. Paracelſ.* & ex hoc Rul. & Iohnſ. *in Lexicis ſuis*, quatuor ſaltem numerant *Scajolas*, deſcribentes, quod ſint ſpirituales mentis & animi vires, proprietates, virtutes, atque potentiæ; quæ juxta numerum elementorum ſunt quadruplices. Sunt rotæ quatuor ignei currus, quo raptus eſt Elias in cœlum; quæ ſumunt originem ex animo & mente hominis, a quo recedunt, & in quem iterum reflectuntur. Sunt quidem phantaſia, imaginatio, ſpeculatio, & agnata fides. Sunt etiam & præcipuæ quatuor illi principes articuli totius fidei noſtræ Chriſtianæ, ut Baptiſmus, Fides in Chriſto JESU, ſumtio Sacramenti cœnæ Domini, & Charitas in proximum, quæ fidei fructus maturos exhibet. Per quæ omnia vitam longam, quin etiam æternam conſequimur. De his latius lege Paracelſum, *in Euchariſtia*, & *expoſitionis libro de Cœna Domini*: & audies, quæ ſatisfaciant animo pietatis & veritatis cupido. Hactenus Dornæus, Rul. & Iohnſ. Enimvero, cui bono hæc ἀλλότρια commenta Paracelſica? Caveant quin potius ſibi Philiatri & alii Chriſtiani ab hiſce ænig-

ma-

maticis figmentis, animum magis turbantibus, quam illuſtrantibus.

Scala, κλίμαξ, quid ſit, pueri e Dictionariis norunt. Pertinet inter Chirurgica inſtrumenta, ad repoſitionem articulorum: teſte Galen. c. 4. de art. t. 43. Talem. *ſcalam* Chirurgicam ſex gradibus conſtantem exhibet Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXIX. fig.* 3. & modum utendi, *Tab. XLIX. fig.* 1. Metaphorice *ſcala* quoque vocatur curriculum vitæ humanæ, per certas ætatum differentias, qualem *ſcalam* Dieter. propoſuit humani initii & incrementi, *in Iatreo. n.* 599. Ita in Metallurgia operationes tranſmutationis per *ſcalam* fieri, legitur *in Th. Chym. Vol. I. pag.* 496. *ſeq.* & Elementorum cognitio vocatur *Scala Jacobi* myſtice qua ad mundum cœleſtem aſcendere licet, *Vol. VI. pag.* 88.

Scalenos, σκαληνὸς, ſignificat *obliquum*, & proprie ad Matheſin pertinet. Legitur vero & apud Hippocr. de vena quadam, quæ ad renes tendit, *l. de Reſectione ſive Anatome II.* 5. & canales *aliquos*, σκαληνοειδεῖς, vocat, *ibid.* 8. Muſculi quoque in collo ſiti cognominantur in Anatomicis *Scaleni*, Barthol. *lib.* 4. *An. c.* 6. *pag.* 568.

Scalpellum, ξυστὴρ, κνηστὴρ, *Scalprum*, ξύρα, dicuntur inſtrumenta Chirurgica, quibus oſſa raduntur, vel alium etiam in uſum adhibentur. Illud legitur apud Hippoc. *de c. vuln. XIX.* 8. Gal. *l.* 6. *M. M. c.* 6. & *alibi*: Hoc aliquoties apud Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. ubi pro *ſtrigili* ſumitur. Vide Foeſ. *pag.* 442. Hildan. *in Ciſta militari*, *alibique*. Vide *Gneſter. Smile. Scalprorum*, quæ & *Raſoria*, *Raſpatoria*, item *Radulæ* dicuntur, varias formas deſcriptas etiam exhibet. Scult. *Arm. Chir. Part.* 1. *Tab. VI. fig.* 3. *ſeqq. ad* 10. Quare etiam *in Inic.*

Scalptus, *Scalptura*, κνησμὸς. Vide *Gneſmos*, vocatur & ξυσμὸς, apud Hippoc. 3. *aphor.* 21. Adde Dieter. *num.* 595. *Scalpturam* prohibendam eſſe ægris ob pruritum, & quod peſſima & præter excoriationem humores alliciat & dolores graves excitet, docet Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. LVI. pag.* 149.

Scamma, σκάμμα, vocatur terminus, aut *limes deambulationis*, in arena, aut ſpatii, quod tranſiliunt, qui ſe ſaltu exercent, apud Cœl. Aurel. *lib.* 2. *Tard. paſſ. c.* 1. allegante Foeſ. *Oecon. p.* 568.

Scammonion, σκαμμώνιον, vocatur ſuccus purgans fortior, e planta *Scammonea*, σκαμμωνία collectus; qui cum malo cotoneo præparatus & correctus vocatur δακρύδιον, quaſi *Lachrymula*, vulgo in Offic. *Diagrydium*. De hoc purgante vide plura apud Rolfinx. *de purgant. Sect.* 13. *art.* 4. *per. tot.* C. Hoffmann. *Offic. lib.* 1. *cap.* 14. Freitag. *Aur. Med. lib.* 2. *c.* 13. Schroder. *l.* 4. *cl.* 4. *num.* 468. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Solenander hujus uſum valde ſuſpectum habuit, inter *capita diaboli* vernacule dicta referens, *Sect. V. conſ.* 22. *pag.* 504. 505.

Scamnum, βάθρον. Vide *Bathron.*

Scandella, γυμνόκριθον. Vide *Gymnocrithon.*

Scantoni, eſt *fœtor Urinæ*. Iohnſon. *Lex. lib.* 1.

Scapellatum, id eſt, *retectum*: dicitur de præputio retracto, qui affectus Græce φίμωσις vocatur. Marcell. Cuman. *Obſerv.* 74. apud I. H. Velſchium *Syllog. Cur. & Obſerv. Med. Cent. I. pag.* 78.

Scapha, σκάφη, proprie *labrum balneatorium*, vel *ſolium*, vel *naviculam* ſignificat; & uſurpavit Hippoc. *l. de Steril. XXII.* 3. *lib.* 3. *de morb. XV.* 18. Sæpius Aurelianus, Trallianus, allegante Foeſ. *pag.* 569. Per translationem vero *Scapha* Anatomicis quoque dicitur ambitus auris interior, Helici oppoſitus, Barthol. *l.* 3. *An. c.* 9. σκάφη vinculi quoque nomen eſt, quod adhibetur, ubi ſummum caput, & quod inter ipſum & frontem eſt, vincire convenit. Dicitur alio nomine *Tholus Diocleus*. Gal. *de Faſciis.*

Scaphion, σκαφίον, æquivocum eſt vocab. Vel enim *parvam ſcapham* ſignificat; & idem eſt, quod σκαφίδιον. Foeſ. *pag.* 570. vel *Ligonem*, quo terra foditur, Hippoc. 2. *de fract. t.* 3. Vel *Cranium* notat, Gorr. ex Ariſtophane, Lind. Med. *Phyſiol. l.* 2. *c.* 8. §. 30. *Sel.* Med. *Ex.* X. §. 185.

Scaphis, σκαφὶς, dicitur *mulctra paſtoralis*, alveus, *ſcaphula*, quo vaſe paſtores utuntur in lacte reponendo. Significat & μάκτραν, ſive vas, in quo farina ſubigitur. Ab Hippoc. accipitur pro *menſura*, quæ alias *Concha* dicitur, *l.* 1. *de morb. mul. CXXIII.* 13. *CXXVI.* 4. 4. Adde Foeſ. *d. l.* Vide *Concha.*

Scaphoides, σκαφοειδὴς, epitheton Oſſis, Tali caput anterius & oblongum excipiens. Os *Naviculare* vel *Naviforme*, ita dictum a *Scaphæ* ſimilitudine, Gal. *de Oſſib. c.* 24. & *l.* 3. *de U. P. c.* 7. Barthol. *libel.* 4. *Anat. c.* 21.

Scapula, ὠμοπλάτη. Vide *Omoplatæ*. Vena & arteria ſcapularis, interna & externa, quæ dicantur, videantur apud Bartholin. *libell.* 1. & 2. *p.* 640. & 652.

Scapus, στῦλος, καυλὸς, idem, quod *Caulis*, medium inter caput & radicem, Linden. *Ex.* X. §. 185.

Scarabæus, κάνθαρος. Vide *Cantharus.*

Scarabelaphus, σκαραβέλαφος. Vide *Cantharus*.

Scardamyſſo, σκαρδαμύσσω, ſignificat *Nicto*, oculis *conniveo*. Scribitur & καρδαμύσσω, teſte Erotiano, *Onom. pag.* 56. Legitur σκαρδαμύσσειν apud Hippoc. *l. de int. aff. XLVI.* 16. *LI.* 14. *l. de dieb. judic. III.* 16. *Coac. t.* 77. *lib.* 6. *Epid. ſect.* 6. *t.* 2. Jung. Foeſ. *pag.* 569. *Nictantibus* opponuntur ἀσκαρδαμύκται. Vide *Aſcardamyctes*.

Scardula vocatur piſcis, qui & *Rama* dicitur, Cyprino ſimilis, longe vero ignobilior, ſtagnantibus aquis gaudens, fœdo mucore & luto victitans. Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 6. Adde Aldrov. *l.* 5. *de piſc. cap.* 42. qui *Cyprinum latum* appellat.

Scarificatio, ἐγχάραξις. Vide *Encharaxis*.

Scarlatina Febris dicitur, quæ cum maculis conjuncta eſt inſtar morbillorum, utplur. tempore æſtivo frequentior, & infantibus præ cæteris familiaris, cujus pleniorem deſcriptionem tradidit Sydenham., *Obſerv. Med. de morb. ac ſect.* 6. *c.* 2. *p. m.* 417. *ſeq.*

Scarus, σκάρος, piſcis vocatur ſaxatilis, ſquamoſus; cujus hiſtoria cum uſu videatur apud Aldrov. *l.* 1. *de piſc. c.* 2. Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 3.

Scatea dicitur *ſecunda tartareæ urinæ ſpecies*, a fœtore nomine ſumto; eſtque indicativa omnium ex Tartaro putrefactionum, ejuſque ſignum, Iohnſ. *Lex. l.* 1. Vide Paracelſ. *l.* 6. *Paragr. c.* 2. *§.* 1. Et *in fragm. ad h. l.* docet, talem urinam eſſe lepræ ſignum.

Scatula eſt vas ligneum vulgo notum, in quo aliquid aſſervatur. Ad medicamenta vero non debent ſumi e lignis reſinoſis paratæ, ne odore ſuo reſinoſo confectiones inficiant. Hinc majoris adhuc ſecuritatis gratia muniri ſolent intus & foris charta alba, cœrulea, rubra, aut variegata. Schenk. *S. Comp. & Pr. M. pag.* 233.

Scaurus, vide *Sarapus*.

Scedaſticos, σκεδαστικός, epitheton *facultatis diſſipandi* tribuitur Ochræ apud Dioſcorid. *l.* 5. *c.* 62. vel 108. *ed. Sar.*

Sceilen Vena dicitur *Salvatella*, ramus inter medium & annularem, Avicenn. *l.* 1. *fen.* 1. *doctr.* 5. *c.* 4.

Sceletos, σκελετὸς, quaſi cadaver aridum & exiccatum, eſtque oſſium corporis humani, aut brutorum etiam invicem cohærentium, univerſa compactio, Galen. *l. de Oſſib. cap.* 25. *in fine & lib.* 1. *Anat. adm. c.* 2. Dicitur & σκελετὸν communiter, Barthol. *libell.* 4. *An. c.* 1. item, qui ſceleti inſtar macilenti ſunt, & tenuis corporis, σκελετοὺς dici, monet Erotianus.

Sceletyrbe, σκελετύρβη, rectius, σκελοτύρβη, quaſi *crurum turbam* ac reſolutionem dicas, qua erectus homo ambulare nequit, ſed latus quandoque ſiniſtrum in dextrum, nonnunquam dextrum in ſiniſtrum circumfert, interdum quoque pedem non attollit, ſed attrahit, velut ii, qui magnos clivos adſcendunt, Galen. *in def.* Epitheton Scorbuti. Vide *Scorbutus*. Latine *Crurum enervatio*, Lang. *lib.* 1. *ep.* 42.

Sceliphros, σκελιφρός, id eſt, *aridus*, ſiccus, idem, quod ξηρός. Occurrit apud Hippocr. *l. de int. aff. XLVI.* 11. *l. de A. L. & Aq. V.* 3. *ſect.* 1. *de art. t.* 28. Jung. Foeſ. *pag.* 571.

Scelos, σκέλος, *Crus*. Vide ſupra *Crus*.

Scelotyrbe, vide *Sceletyrbe*.

Scempſis, σκῆμψις, idem, quod ἀπόσκημψις, *decubitus*. Galen. *in Ex. Dict. Hippoc.* In textu legitur σκῆψις. Vide *Scepſis*.

Scenos, σκῆνος, apud Hippocr. *totum corpus* ſignificat, *l. de Refect. I.* 13. *l. de Corde V.* 13. Foeſ. *d. l.*

Sceparnos, σκέπαρνος, aut σκέπαρνον, vide *Aſcia*.

Scepaſtra, σκεπάστρα, ſic dicitur faſciæ genus ad operiendum & deligandum caput. Lat. *Operculum*. Gal. *de Faſciis*. Gorr.

Scepe, *Scepaſma*, σκέπη, σκέπασμα, *tegumentum*, *velamentum* corporis ſignificat, inter cauſſas ſanitatis procatarcticas pertinens, pro aeris nos ambientis attemperatione. Legitur apud Hippocr. *lib.* 6. *Epid. ſ. VIII.* Galen. *lib.* 2. *de S. F. c.* 24. Quamvis etiam pro *tugurio* & *tecto* uſurpaſſe videatur, 4. *de R. V. I. A. t.* 44. Vide Rhod. *ad Scribon. in not. n.* 60. *pag.* 105.

Scepticus, σκεπτικός, dicitur in genere is, qui nihil ſciri poſſe ſtatuit, & in ſingulis rebus hæret, atque hæſitat. Quæ philoſophandi ratio etiam a Carteſio hodieque introducta videtur & olim *ſceptica Schola Medicorum*, a Galeno notata *l. an. ſang. in art. natur. cont. c.* 4. *fin. & l. de ſubfig. Emp. c.* 1.

Sceros, σκηρός, i. e. *laxum ſpongioſum*, quamvis Heſychius per σκληρόν expoſuerit. Erot. *Onom. p.* 103. *b.*

Scethros, σκεθρός, idem, quod ἀκριβής, *accuratus*. Hinc σκεθροτέρην ἴησιν, *accuratior curatio*, apud Hippoc. 3. *de art. t.* 60. Gal. *c.* 1. *de fract. t.* 44. Vide Foeſ. *p.* 570.

Scevaſtos, σκευαστός, i. e. *factitius*. Dicitur de *vino*, apud Dioſc. *l.* 5. *c.* 45. Adde Linden. *Ex. X. §.* 198.

Schaſis, σχάσις, æquivocum valde eſt nomen, & variæ ſignificationis, ob verbum, a quo

quo derivatur, σχάω vel σχάζω, quod diverſa etiam ſignificat, videlicet, *ſcarifico*, *laxo*, *transfero*, vel tranſpono, inhibeo, Apud Hippocr. 2. *de art.* t. 14. exponit Galen. verb. σχᾶται per ſubito e priori ſtatu in alium mutari. Interpretes vero Latini reddiderunt per *Decutitur*, & σχάσιν per *decuſſionem*. Apud Galen. *in LL. Meth. med.* σχᾶσαι, eſt *ſcarificare*, ut & apud Ariſtot. *lib.* 8. *H. A.* allegante Henr. Steph. *in Theſ.* Hinc & σχάσις apud Theophr. *lib.* 4. *c.* 3. *Hiſtor. plantar. ſcarificationem* notat. Junge Foeſ. *p.* 607. *ſeq.*

Schaſteria, σχαστηρία, inſtrumentum notans funem, vel aliud quid, quo corpus aliquod vel intentum relaxatur, vel erectum demitti-tur: Galen. *com. ad d. Hippoc. loc.* C. Hoffm. in ἀνεκδότοις *Notis ad Galen.* negat, recte exponi σχαστηρία per funem, qui curſoribus prætenditur, ſed potius notare *trochleam*, ſive quodcunque *aliud organum*, quod pretentum funem ſuſtinet, &, quo moto, concidit funis σχαστήριον quoque ſcalpellum, vel *cultellum ſcarificatorium* ſignificare, e Lexicis aliis conſtat.

Schedia, σχεδία, idem, quod βάθρον *ſcamnum*. Hippoc. vocatur & ξύλον. Oribaſ. *de machin. c.* 29. Gorr.

Schehendenigi, i. e. *Cannabis*, vel ſemen ejus, Rul. Iohnſ.

Schema, σχῆμα vide *Figura*. Adde Hipp. *l. de vet. Med.* XXXIX. 7.

Scherbet vel *Serbet Turcarum* paratur e ſuccis acidis berberum, ritium, citri, &c. cum ſaccharo, quemadmodum docet Theodor. Mayerne *Prax. Med. Tom. I. p. m.* 264. ubi etiam exempla propoſuit. Vide & *Acta Erudit. Lipſ. A.* 1691. *m. Febr. p.* 61.

Scheſis, σχέσις corporis *diſpoſitionem nondum confirmatam* ſignificat, quæ facile inducitur aut removetur; ad differentiam ἕξεως, quæ ſtabilis dicitur habitudo. Deinde etiam ſignificat *adventitiam* corporis *habitudinem*, Galen. *cap.* 1. *de artic. t.* 26. & *lib.* 3. *de cauſſ. Pulſ. cap.* 10. Σχέσις quoque interdum idem eſt, quod ἐπίσχεσις, i. e. *retentio*, inhibitio. Hippocr. *lib.* 5. *Epid.* XXIX. Junge Foeſ. *pag.* 608. Dieter. *num.* 812.

Schetea, σχετέα, dicuntur quæ compeſcenda ſunt & *cohibenda*: Hippoc. *l.* 2. *de mor. mul.* XXIV. 5.

Schetices, σχετικός, *diſpoſitivus*, epitheton febris, quin & aliorum morborum, qui non adeo altas radices egerunt, ſed faciliorem admittunt ſolutionem, ad differentiam τῶν ἑκτικῶν, ſive *habitualium*, qui difficilius diſcutiuntur. Gal. *lib.* 8. *M. M. c.* 1. C. Rejes *C. El. q.* 68. *n.* 12.

Schias, *Schion*, *Schiaticus*, pro *Iſchias*, *Iſchion*, *Iſchiaticus*, legitur apud Keuchen. *ad Samonic. p.* 238.

Schidacedon, σχιδακηδόν, ſpecies eſt *fracturæ*, *per longitudinem oſſis*, non per *tranſverſum*, factæ, quæ καυληδὸν vocatur, Gal. *lib.* 6. *M. M. c.* 5.

Schindalmos, σχινδαλμός, *fiſſuram* ſignificat, Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul.* XXV. 17. Dioſc. *l.* 1. *cap.* 17. citante Foeſ. *p.* 609. σχινδάλμοις etiam *fiſſionem aſſuloſam* ſignificat.

Schineleon, σχινέλαιον, i. e. *oleum lentiſcinum*, Dioſcor. *l.* 1. *c.* 50. In remediis Moſchionis libro *de morb. mul.* annexis extat σχοινέλαιον, ſed videtur menda.

Schiſma, σχίσμα, i. e. *fiſſura*, *ſciſſura*, *rima*. Stricte de pudendo muliebri ponitur. Vide *Rima*.

Schiſtos, σχιστὸς, dicitur *lapis Hæmatitæ affinis*, pallidior tamen colore, & virtute infirmior, ſuapte natura fiſſilis & friabilis, de quo legatur Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* Dioſc. *l.* 5. *cap.* 145. Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 273. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Fr. Hoffmann. *in Clav. ad Schr. lib.* 3. *c.* 8. *pag.* 179. *Alumen* quoque *Schiſton* vocari, teſtatur Lang. *l.* 1. *ep.* 32. *Lac* σχιστὸν vocatur, in quo lapides igniti fuerunt extincti: Galen. *l.* 10. *de S. Fac.* §. *Stercus caninum*: vel quando lacti ferventi acetum inſtillatur, *leg.* 3. *de Al. Fac. cap.* 16.

Schoenobates, σχοινοβάτης. Vide *Funambulo*.

Schoenotonos, σχοινότονος epitheton ſellæ, ex junceo, vel ſparteo fune nexæ, & contextæ, Hippoc. *l. de Sterilib.* XVI. 5.

Schole, σχολὴ: vide *Otium*. Quid Latine *Scola* vero ſignificet, notum eſt, videlicet locum, in quo Diſciplinæ & artes docentur. Idem *Scholæ* veteres Medicæ Romæ fuiſſe dicuntur ac Eſquiliæ. Rhod. *ad Scribon. pag.* 15. *Scholæ Herophileæ* meminit ex Strabone idem *pag.* 14. Accipitur etiam pro ipſa doctrina. Idem Parac. triplicem *Scholam* finxit, *Elementalem*, *Sideream*, & *Æternam*. *Philoſ. ſagac. t.* 1. Et Helmont. aliquoties invehitur in *Scholam* Galenicorum, ſive *Humoriſtarum*, i. e. in doctrinam & hypotheſes illorum.

Sciamachia, vel *Sciomachia*, σκιαμαχία, dicitur ex *reiteratio* manuum, vel brachiorum leviter, quum vel celeriter manus aliquo pacto ventilamus, aut micamus, aut cum altero leviter conferimus colluctatione languidiore, citra vehementiam, aut roboris provocationem. Jul. Alex. *l.* 6. *Sal. c.* 8 ex Galen. *l.* 2. *de San. tu. cap.* 11. q. d. *Umbratilis pugna*, & meditatio potius pugnæ. Alexandr. *not. ad h. l.* Accipitur & tropice pro vano aliquo & leviori animo-

morum diſſidio & colluctatione.

Sciatica, pro *Iſchias*, de quo affectu ſuo loco.

Sciaugeo, σκιαυγέω, Hippocrat. ſignificat, *caecutio*, eorum ore, qui ex umbra aut tenebris prodeuntes ad lucis aſpectum caligant, *lib. de int. aff. LI. 12. & l. de dieb. judic. III. 13.*

Sciden, i. e. *Ceruſſa*. Rul. *in Lex.*

Scidnama σκιδνάμαι, apud Hippoc. ſignificat *diſſipor*, Hippoc. *dictis locis*. Adde Foeſ. *pag. 572.*

Scientia, ἐπιστήμη, in foro Medico non obtinet ſtrictam ſignificationem; ſed ſufficit accipere pro *certa alicujus rei cognitione*. Ad quam acquirendam etiam in arte Medica opus eſt, ut prius mens ab opinionibus purgetur, antequam vera ſcientia inducatur, Gal. *c. 1. de fract. t. 6.* In praxi quoque opus *ſcientia* eſt, non perturbari, nec tranſire ab iis, quae recte viſa ſunt, etiamſi nondum appareat manifeſta utilitas ex his, quae facta ſunt, *c. in 2. aph. 52.*

Scimpodion, σκιμπόδιον, ſignificat *lectulum diſcubitorium*, in quo cervicem reclinare poſſumus, v. gr. tempore ſomni meridiani, ſi opus fuerit, C. Hoffmann. *Com. in Gal. de V. P. num. 1150.* Dicitur & σκίμπους, extat apud Moſchion. *de mor. mul. c. ult. 163.* Utrumque etiam ſignificare poteſt & ſolet ſcabellum, cui non minus, quam dicto lectulo inſidere poſſumus.

Scincus, σκίγκος, vocatur animal, e genere lacertorum, quadrupes, cujus pleniorem deſcriptionem, cum uſu in Medicina, videſis apud Aldrov. *l. 1. de quadr. digit. ovipar. c. 12.* Schroder. *l. 5. cl. 4. n. 115.* Lang. *l. 1. ep. 66.* Nonnullis etiam vocatur *Crocodilus terreſtris*: ſed minus accurate ob parvitatem.

Scindapſus, σκινδαψός, nomen fictum a Gal. quemadmodum & *Blytri*, *1. de diff. pulſ. c. 4.* ad improbandam nimiam in nominibus eligendis curioſitatem. Vide C. Hoffmann. *Comm. de V. P. n. 228. & 533.*

Scintilla σπινθήρ, particula ignea dicitur, eſtque cauſſa horroris, ſi cutim nudam attigerit, Galen. *l. 2. de ſympt. cauſſ. c. 5.* *Scintillae*, quae interdum ex oculis erumpere videntur, non ſunt verae igneae, particulae, uti quidem Paracelſ. credidit *Paramir. tr. 3. c. 9.* ſed faltem eſt ab aeris illuminatione, vel ſpirituum animalium luciditate emanante. Vid. Plemp. *Ophthalmograph. lib. 4. problem. 21.* & Vvillis *A-Br. P. I. c. 15.* Dicitur haec *ſcintillarum eruptio* σπινθηρισμός, *ſcintillatio*, *coruſcatio*. *Scintilla* quoque Paracelſo ſignificat articulorum quandam reſolutionem, & impotentiam movendi, ceu ſymptoma luis Gallicae, quae *ſcintilla Veneris* propterea vocatur, *lib. 7. de orig. cauſſ. & cur. morb. Gallic. c. 10. l. 8. c. 2.*

Sciodes, σκιώδης, *umbroſus*, caliginoſus, a σκιά, *umbra*, tribuitur autumno ab Hippocr. *l. 3. Epid. ſ. III. t. 3.*

Scirona, eſt *Ros autumni*. Dorn. Rul. & Johnſ. *in Lex.*

Scirrhoma, σκίρρωμα refertur inter morbos externos, ſuram pedis infeſtantes, *d. l. c. 16. fin.* quamvis non deſcribat, qualis proprie affectus ſit.

Scirrhones vocari pediculos ſubcutaneos vix viſibiles, ſcribit Fallop. *l. de ulcer. c. 23. Tom. I. Oper. p. m. 612. ſeqq.*

Scirrhoſis, σκίρρωσις, dicitur Gal. *liveſcens & creſcens caro* ex vehementia diuturnae inflammationis orta, *l. Introduct. c. 15.*

Scirrhus, σκίῤῥος, proprie eſt tumor durus, renitens, indolens, Galen. *4. de R. V. I. A. t. 21.* & *alibi*; quamvis diſtinguant inter *ſcirrhum* legitimum, ſive exquiſitum, & non exquiſitum, quem vocant ὄγκον σκιῤῥώδη, Gal. *l. 14. M. M. c. 6.* Verum non ſemper illa diſtinctio obſervatur. Interea *Scirrhus exquiſitus* ita plenius deſcribi poterit, quod ſit tumor durus, renitens, indolens, in glandulis obortus, proveniens a ſucci lymphatici atrabiliaris acido-auſteri & congelativi ſubſiſtentia & collectione. Ex hac definitione facile confici poteſt quoque deſcriptio *Scirrhi non exquiſiti*, addita particula, fere indolens, & cauſſae morbificae limitatione, prout ſuccus ille glandularum, vel de phlegmate, vel de aliis portionibus vitioſis ſalinis, acribus, minuſque congelativis, participat. Rariores obſervationes *Scirrhi veri* totius abdominis, & dimidii Pulmonis, invenies *in Ephem. N. Cur. A. II. O. 60. & A. III. O. 262.*

Sciſſile, σχιστόν. Vide *Schiſtos*.

Sciſſio, communiter idem, quod *ſectio*, τομή, de quo p. inferius. Dicitur tamen & χίσις, *ſciſſio*, quae competit lacti, quando fervido huic vel acetum, vel oxymel inſtillatur, ut fiat coagulatio, Galen. *l. 3. de Al. fac. c. 16.*

Sciſſura, Paracelſo idem, quod *Fiſſura*, χίσις, *in Fragm. Medic. & alibi*. Vide *Fiſſura*.

Sciurus, σκίουρος, item ἴππουρος, vocatur animalculum quadrupes digitatum, viviparum, cauda praeditum totum corpus obtegente, arborum amantiſſimum: cujus deſcriptionem, cum uſu in cibis & Medicina, vide apud Aldrov. *l. 2. de quadr. digit. vivip. c. 24.* Junge Fr. Hoff-

Hoffmann. Clav. ad Schr. l. 5. p. 682. ſeqq. De cerebri ſciuri uſu contra vertiginem laudatiſſimo vide Achill. Graſſeri Obſ. I. apud Joh. H. Velſch. in Syllog. Cur. & Obſ. Med. Cent. III. p. 5. cujus etiam notam lèges.

Scleria σκληρία, dicitur *palpebrarum interior durities*, Gal. l. *introduct.* c. 15. Quamvis & in ſignificatione generali, qua omnem duritiem denotat, & ita idem eſt, quod σκλήρωσις, accepiſſe videatur, dum addidit τῆς μήτρας, i. e. uteri *l. de morb. mul.* c. 133.

Sclerocœtia σκληροκοιτία, vocatur *decubitus in duro cubili* & ſtrato. Hippocr. *lib.* 3. *de diæt.* IV. 1. & verbum σκληροκοιτέειν *l. de ſal. diæt.* t. 13.

Scleroma, σκλήρωμα, idem, quod σκληρυσμὸς, ſtricte tamen dicitur de *duritie*, quæ in parte aliqua vulvæ oritur, & coincidit cum σκίῤῥωσει, Galen. *in defin.*

Sclerophthalmia, σκληροφθαλμία, dicitur *Lippitudo dura*, in qua oculus durior, ad motum pigrior, dolens, rubicundus redditur, palpebræque ſimiliter duriores ſicciorefque redditæ, poſt ſomnum, aperiri facile non poſſunt, vel inverti, propter duritiem. Differt a ξηροφθαλμίᾳ, ſola magnitudine doloris, duritiei & ſiccitatis; quod hæc ſit illa ſatis imbecillior, Gorr. Caſtell. Cauſſa ſine dubio in portionum lymphaticarum ſanguini admiſtarum aciditate congelativa ponenda erit.

Scleros, σκληρὸς. Vide *Durus*. Significat & *aridum* Lind. *Ex.* XVI. §. 143.

Scleroſarcoma, σκληροσάρκωμα, eſt abſceſſus progerminus utplurimum in gingivis enatus, carneus, durus, interdum galli coronam vel criſtam, interdum oſtracodermi carnem referens. Differre ab Epulide vult M. Aurel. Severin. *l. de nov. obſ. abſceſſ.* c. 16. ubi plura de hoc affectu invenies.

Scleroſis, σκλήρωσις, id eſt, *durities*. Vide *Scleria*.

Sclerotica vocatur tunica oculi, cujus pars anterior dicitur Cornea; de qua ſupra vide *Ceratoides*. Poſterior vero eſt denſa & opaca, duraque, Barthol. *lib.* 3. *Anat. cap.* 8. *pag.* 515. Significare etiam σκληρωτικὸς poteſt *Indurans*, a verbo σκληρόω, quamvis non ſit in uſu apud Græcos.

Sclerynticos, σκληρυντικὸς. Vide *Indurans*.

Scleryſmos, σκληρυσμὸς, σκλήρυσμα. Vide *Induratus*.

Sclirus, corrupte etiam pro *Sclerus* legitur, idem, quod *Scirrhus*, Significans, Walter *Sylv. Med. p.* 1343.

Sclopetum quid ſit, ex Lexicis aliis conſtare poteſt. Eſt ſingularis cauſſa vulnerum, in quibus curandis, præter alias indicationes communes aliis quoque vulneribus, reſpiciendum quoque ad empyreuma a pulvere pyrio, & ignito globulo inductum auferendum. Vide Sennert. *lib.* 5. *Med. Pract. P.* 4. *cap.* 20. & Fabr. Hildan. *tract. de Sclopetaria curatione.*

Scnips, σκνὶψ, item κνὶψ, dicitur *vermiculus*, qui exeunte vere naſcitur, cum germinare vites, earumque pars turgere incipit; unde germen, quod oculum vocant, exit. Galen. *lib.* 9. *de ſimp. Fac.* §. *Terra Samia*. Alii ad *formicas* hoc nomen applicant noſtrates minimas Aldrovand. *l.* 5. *de Inſect. c.* 1. *p.* 526. *Ed. Bon.*

Scobs, πρίσμα, ξύσμα, idem, quod *Ramentum Raſura*, de quo ſuperius in *RA*. Ita *Scobs eborea* legitur apud Scrib. *num.* 16. Apud Celſ. legitur Scobis. *Scobs* ſtricte quoque notat *cinerem clavellatum*, h. e. *alKali*; item *ſcoriam cujuſque metalli*. Rul., & Iohnſ. *in Lex.* in qua ſignificatione etiam accipitur a Fr. Baſilio *teſtam. Ult. l.* 1. *c.* 20.

Scodeghino Italorum. Vide *Novacula*.

Scodinema, σκοδίνημα, vel σκορδίνημα, idem, quod καρηβαρία, Erotian. *Onom. p.* 99. *e.* Verum Gorr. & alii tribuunt hoc vocab. Græcum σκορδίνημα *Pandiculationi*, ſive diſtentioni membrorum cum oſcitatione. Vide *Pandiculatio*.

Scolecia, σκώληξ, Epitheton *æruginis*, cujus duo ſunt genera: *Foſſilis*, & *factitia*. Dioſcor. *lib.* 5. *cap.* 92. Libav. *Synt. A. Ch. lib.* 5. *c.* 23.

Scolecizon, σκωληκίζων, *vermiculans*, epitheton *Pulſus inæqualis*, in quo tota arteria non ſimul & ſemel videtur diſtendi, ſed ſucceſſive, adinſtar vermium reptantium. Fere coincidit cum formicante & undoſo. Eſt autem ſignum debilioris flammæ vitalis, Gal. *de pulſ. ad Tyr. c.* 8. & *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 26. 27.

Scolecoides, σκωληκοειδὴς, i. e. *vermiformis*, ſcil. ἐπίφυσις, dicitur de quodam *proceſſu cerebri*. Eſtque corpus ex particulis quamplurimis, per membranas tenues connexis, varie denſeque compoſitum, quod a medio cerebri ventriculo ad poſtremum fertur. Galen. *lib.* 9. *de Anat. adm. cap.* 5. & *lib.* 8. *de V. P. c.* 14. Barthol. ad cerebellum refert. *l.* 3. *Anat. c.* 5.

Scolex, σκώληξ, *vermis*, idem, quod *Lumbricus*. Vide ſupra, *LU*. item *Helminthes*.

Scoliotes σκολιότης, *Obliquitas*. Dicitur de Hypochondriis, apud Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t.* 87. ubi Galen. *in. comm.* exponit per ἀνωμαλίαν, i. e. inæqualitatem; σκωλιώσις quo-

que

que ſignificat *obſtipationem*, & dicitur in ſpecie de ſpinæ dorſi in latus perverſione. Gal. *cap.* 3. *de art. t.* 2. quemadmodum & verbum σκολιαίνεσθαι in hac ſignificatione uſurpavit Hippocrat. 3. *de art. t.* 48. Junge Foeſ. *pag.* 574.

Scolopax, σκολόπαξ. Vide *Gallinago*.

Scolopendra, σκολόπενδρα, nomen eſt animalis venenati, cujus tamen varia dantur genera. Alia enim *terreſtris*, alia *marina*: de quibus omnibus cum earum uſu vide apud Aldrov. *l.* 5. *de Inſect. c.* 15. & *l.* 7. *c.* 6. *l.* 1. *Hiſt. Serp.* & *Drac. c.* 21. Dioſc. ſaltem *marinæ* meminit, *l.* 2. *c.* 16. Quam Gal. intellexerit *l.* 3. *de V. F. c.* 2. vide Rhod. *ad Scribon. num.* 140. *Scolopendris terreſtribus* lucem eſſe innatam, legitur *in Eph. N. Cur. A. I. Obſ.* 138.

Scolopomacharion, σκολοπομαχαίριον, dicitur *cultellus acutus*, in cuſpide paulum incurvatus, veluti roſtrum *Gallinaginis*, Gr. σκολόπαξ dictæ, ad paxilli formam accedens, ad uſum qua Anatomicum, qua Chirurgicum. De illo legitur apud Gal. *l.* 8. *de V. P. c.* 6. de hoc apud Ægin. *l.* 6. *c.* 74. & Foreſt. *l.* 4. *Chir. Obſerv.* 11. *Schol.* Hippocr. ſimpliciter vocavit μαχαίριον. *l.* 1. *de morb. mul.* XCVI. 4. Jung. Foeſ. *d. l.* Delineationem exhibet Scultetus *Arm. Chir. Part.* I. *Tab.* XXIV. *fig.* 1.

Scomber, *Scombrus*, σκόμβρος, vocatur piſcis, cujus hiſtoriam cum uſu in cibis legito apud Aldrov. *t.* 2. *de piſc. c.* 53. Meminit & Lang. *l.* 1. *ep.* 59. quamvis non accurate quadret cum Aldrov. deſcriptione.

Scopæ, σαιρώθρον, quid ſignificet e triviali-bus Lexicis ſatis conſtat, licet etiam aliquando in foro Medico locum inveniant, v. gr. quando de ſcopis recentibus portiones quædam, quales ad virgas fumi ſolent, ſanguini e vena ſecta in manu aut pede & quidem in vaſculum aqua calida refertum immiſſo intruduntur, ut poſt aliquot horas perſpici queat, num portiones ſanguinis viſcidæ adhæſerint, nec ne.

Scopeliſmus, σκοπελισμὸς, dicitur crimen per lapidum poſitionem in damnum alterius maleſice commiſſum. D. P. Amman. *Irenic. pag.* 211. *ſeqq.*

Scopos, σκοπὸς, *ſcopus*, latine denotat *metam*, *intentionem*, finem, ad quem tendit Medicus ſuis actionibus. Generalis *ſcopus* dicitur id, quod ſecundum naturam eſt. Galen. *de offib. in princ.* Quomodo *Scopus* ab *Indicatione* differat, docet J. Alex. *not. ad Galen. l.* 11. *Meth. med. cap.* 8. quamvis non ſemper obſervetur.

Scops, σκὼψ, nomen avis, cujus deſcriptionem cum uſu vide apud Aldrov. *lib.* 8. *Ornith. cap.* 4.

Scoptula, idem, quod *Scapula*. Vide *Omoplatæ*.

Scopula, σαιρώθριον, diminutivum eſt ſcoparum, & denotat cum epitheto *ſetacea* inſtrumentum, e ſetis compactis paratum, quo veſtes verri & purgari ſolent. Ejus tamen uſum in foro Medico neceſſarium oſtendit D. Henr. a Deventer *in Lum. Nov. per obſtetric. c.* XXVI. *p.* 89. *ſeq.* & propterea jungit Obſtetricibus ut *ſcopulas ſetaceas* in promptu habeant, quibus infantis deliquium patientis plantas pedum fricent, ut experiantur, vivus ne ſit an mortuus.

Scorax, i. e *Gummi olivæ*. Rul. & Iohnſ.

Scorbutus, *Scorbutum*, morbus dicitur olim Septentrionalibus ſaltem populis & maris Balthici accolis familiaris, & veluti endemius: Hodieque vero adeo late ſeſe diffunderis, ut tantum non Epidemius pluribus aliis populis eſſe videatur. Deſcribitur, quod ſit congeries plurimorum ſymptomatum omnis generis, proveniens a morbo complicatiſſimo intemperie lenta maligna, obſtructione viſcerum & vaſorum, ſolutione, continui diverſa, per ſanguinis, ſucci nutritii & nervoſi, vel lymphæ glandularum multifariam corruptionem, ichoreſcentiam, vappeſcentiam, aciditatem, acrimoniam, ſtagnationem, coagulationem, & lentam putredinem oborto. Prolixiorem hujus definitionis declarationem habere poteris ex lectione quamplurium Auctorum recentiorum, qui de hoc affectu ingenium ſuum exercentes ſcripta in publicam ediderunt lucem; inter quos nominaſſe ſufficiat Sennertum, Eugalenum, Brunnerum, Reuſnerum, Vvilliſium, Charlton. &c. Jungatur & Barbette *Prax. l.* 4. *c.* 3. Hippocrati etiam cognitum fuiſſe, ſub nomine *magni Lienis*, & *Ilei hæmatitis*, nullum eſt dubium. Peculiaria & particularia quoque nomina ſunt *Stomacace* & *Scelotyrbe*, de quibus ſuis in locis, quæ ſynecdochice pro ipſo *Scorbuto* uſurpari poſſunt Foreſt. *l.* XX. *Obſerv.* 13.

Scordinema, σκορδίνημα. Vide *Pandiculatio*.

Scordolaſer, id eſt, Aſſa fœtida, Alex. Bened. *l.* 7. *c.* 13.

Scoria σκωρία, proprie dicitur *ſordes metalli*, fex, recrementum ejus. Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Scoria*. Dioſcor. *l.* 5. *c.* 94. 97. 101. *Scoriæ* argenti, plumbi, ferri virtutes explicat. Rul-*Scoriam* vocat recrementum illud, quod in prima corruptione ad ſubſtantiam Mercurii non pertinet. Baſil. quoque *d. l. c.* 21. de *Scoria metallorum* tractavit. Helmont. *ſcoriam* vocavit

ſtercus, ſive excrementum liquidum urinæ, *de Lith. c.* 4. *n.* 21. & *c.* 6. *num.* 16.

Scorith, id eſt, *Sulphur*, Ruland. & Iohnſon. *in Lex.*

Scorpæna, *Scorpis*, Σκορπὶς, nomen piſcis, a *Scorpio* diſtincti, cujus hiſtoriam cum uſu tradit Aldrov. *l.* 1. *de piſc. t.* 27.

Scorpiace, σκορπιακὴ, Epitheton eſt *Antidoti* cujuſdam, quæ ictibus ſcorpionum medetur, apud Gal. *l.* 2. *de Antidot. c.* 12.

Scorpio, & *us*, σκόρπιος, eſt æquivocum. Proprie notat inſectum animalculum, cancros fere imitans, ictu graviſſime nocens: cujus hiſtoriam cum noxa, uſu & antidotis vide apud Aldrov. *l.* 5. *de Inſect. c.* 11. Schroder. *l.* 5. *cl.* 4. *num.* 116. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Jung. Rhod. *ad Scribon. num.* 164. *Scorpiones* tales in cerebro genitos notavit Bonet. *in Anatom. Pract. l.* 1. *ſect.* 1. *Obſ.* 121. *p.* 75. In ovis quoque coctis obſervatum *ſcorpionem* eſſe, legitur *in Eph. Nat. Cur. A. I. Obſerv.* 36. *Schol. in fin.* ſed fides ſit penes Autorem. *Scorpionem* coctum innoxie comeſtum vide *in A. II. Obſerv.* 205. Deinde propter ictum ab aculeis malignum *Scorpius* quoque vocatur piſcis quidam, qui cum uſu deſcribitur ab Aldrovand. *lib.* 2. *de piſc. cap.* 25. Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 1. *pag.* 63. Tropice *Scorpius*, quoque inter ſigna Zodiaci refertur & Chymicis *Scorpius conſtrictus* dicitur ferrum præparatum. Rul. & Iohnſ.

Scorpiodectos, σκορπιόδηκτος, id eſt, a *ſcorpio morſus*. Dioſcor. *l.* 1. *c.* 4.

Scorpioplectos, σκορπιόπληκτος, idem ſignificat, ſcil. qui a ſcorpione læſus eſt, legitur apud Nonum *D. M. P. C. c.* 268.

Scrotum homonymon eſt. Vel enim idem quod *Meretrix*, quæ ad Medicinam non ſpectat ſignificatio: Vel idem eſt, quod *Scrotum*, ὄσχεον. Vide *Oſcheon*. De vocab. *Scrotum* plura invenies apud Rolfink. *de Part. genit. P.* 1. *c.* 14.

Scorzonera a montibus Gallitiæ adfertur. Scorzo animal venenoſum reptile, cujus morſu lethali homines demorſi hac herba liberantur. Incert. medic. Piſ. *ad Capivac. Prax. lib.* 6. *cap.* 37.

Scotodinos, σκοτόδινος, *tenebricoſa vertigo*, quando tenebræ obverſantur. Vide *Dinos*. Legitur apud Hippocrat. 4. *aphor.* 17. Jung. Dieter. *n.* 777. σκοτοδινίη, etiam dicitur *Coac. t.* 161.

Scotoma, σκότωμα, Parac. *Scotomia*, idem, quod σκοτόδινος, *vertigo*. Vide *Dinos*.

Scotos, σκότος, ſignificat *Tenebras*, & in ſpecie *Caliginem oculorum*. Hippocr. *lib.* 5. *E*-*pid.* XII. 6. & XXI. 13. quamvis etiam per *vertiginem tenebricoſam* exponi poſſit. Vide Foeſ. *pag.* 574.

Screatio ſumitur dupliciter, 1. pro actu *exſpuitionis*, Græc. ἀπόχρεμψις, πτύσις. Vide *Apochrempſis*. 2. pro materia, quæ ore ejicitur, Lat. *Sputum*, Gr. πτύελον dicta. Vide *Ptyelon*.

Scriblita, τραχτὴ, eſt ſpecies placentæ vel Tractæ. *Trados Capyridia*.

Scriptio, *Scriptura*, *Scriptum*, γραφὴ, γράμμα. Vide *Litera*. Libet ſaltem annectere unum & alterum præceptum, de *ſcriptis* Medicis obſervandum, ex Galen. Hippocratis & cæteris antiquorum *ſcriptis* nihil negligere oportet, *cap.* 2. *in l.* 6. *Ep. t.* 25. *Scripta* recentiorum examinanda a probatorum ſimul & eruditorum hominum Collegio, priuſquam in publicum, quæ bona ſunt, exponant, aut quæ mala ſunt, perdant, *l. contra Julian. c.* 1.

Scriptulus, idem, quod *Scrupulus*, de quo p. p.

Scrobiculus cordis, ἀντικάρδιον. Vide *Anticardium*.

Scropha, χοῖρος, χοιρὰς, idem, quod *Sus fœmina*, ὗς, *porcus*. Vide *Porcus*, *Scrophula*, *Scrofula*, χοιρὰς, idem, quod *Struma*, tumor glandularum in collo obortus, Vide *Struma*.

Scrophuloſa phthiſis quid ſit videatur in Richart. Morton. *Phthyſiologiæ l. III. c.* 1. *p. m.* 234. *ſeqq.*

Scrotum, vel *Scortum*, ὄσχεον. Vide *Oſcheon*. *Scrotum Cordis* dici quoque *Pericardium* ſcribit Blancard. *in Lexic.*

Scrupulus, *Scruptulus*, *Scriptulus*, γράμμα. Vide *Gramma*.

Scuma, idem quod *ſquama*. Gr. λεπὶς. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Scorbutum, idem, quod *Scorbutus*, de quo ſuperius. Legitur apud Foreſt. *l.* XX. *Obſerv.* 12.

Scuta Tabeſi, id eſt, *Teſtudo*. Ruland. & Iohnſ.

Scutiformis, θυρεοειδὴς. Vide *Cartilago ſcutiformis*. *Scutum*.

Scutrum, *Scutriſcum*, idem, quod *Cucuma*, κακκάβιον, lebetis genus, vas, in quo aqua balnearum, vel oleum, calefit. C. Hoffmann. *Com. in Gal. LL. de V. P. n.* 280.

Scutum, ἀσπὶς, θυρεὸς, πέλτη, proprie ſignificat inſtrumentum bellicum, quo corpus munitur ab invaſione hoſtili. Translatum partim ad Anatomica, ubi *Cartilago ſcutiformis* legitur. Vide *Cartilago*. Ita & *Patella* genu conſtituens vocatur *Scutum*, vel *Os ſcutiforme*, Barthol. *libell.* 4. *c.* 21. *p.* 751. Partim ad Phar-ma-

maciam & Chirurgiam, in quibus *Scuta* vel dicuntur *Emplaſtra quædam*, v. gr. Gordialia, Stomachalia, plerumque ſindone obducta & vel collo appenſa, vel corpori alligata ligulis, Morell. *l.* 2. *de form. remed. ſect.* 2. *c.* 11. Vel etiam alia munimenta; quale *ſcutum* cum ſucceſſu finxit & adhiberi juſſit Hildanus in membri virilis nimia longitudine ad coitum inepta, *Centur. IV. Obſerv.* 61.

Scybala, σκύβαλα, vocantur *excrementa alvi ſicciora*, & quaſi in nucleum efformata, fere combuſta, non ſemper ab interno fervore phlegmonoſo; uti Galenus voluit 4. *de R. V. I. A. l.* 17. ſed etiam aliquando a longiori mora, & ſucci pancreatici nimia aciditate vitriolacea, defectuque excrementi bilioſi; uti in hypochondriacis & melancholicis quibuſdam obſervare licet. Jung. Galen. *c.* 1. *de R. V. I. A. t.* 32. Dicuntur σπυραθώδη, *caprilla ſtercora*, in globulos veluti coacta. Vide Linden. *Ex. IV.* §. 36.

Scybelites, σκυβελίτης, nomen vini, vel potius *muſti*, quod ſua ſponte ex uvis paſſis extillat, utpote vinum ultro effundentibus, Aet. *lib.* 9. *c.* 24. Fuit e genere *Protroporum*, & a Galeno aliquoties laudatur. Vide Lind. *Ex. X.* §. 179.

Scylacion, σκυλάκιον, proprie *catulum*, vel potius *carnem catulinam* ſignificat, Hippoc. *lib.* 2. *de diæt. XVI.* 18. *l. de Steril. VIII.* 28. *l. de Superfæt. XVI.* 1. σκύλαξ, *catulus*. Vide Foeſ. *pag.* 575. Deinde σαμψύχιον vocatur *Collyrium quoddam*, a Galen. & Aetio deſcriptum, ſed diverſimode, notante Gorræo.

* *Scynion*, σκύνιον, ſumma palpebra, cilium.

Scyphus, κύαθος, idem quod *Cyathus*, poculi genus, olim ligneus, teſte Lang. *l.* 1. *ep.* 29. Vide *Cyathus*. Cereorum *ſcyphorum* duodecim fit mentio apud Galen. *l. de opt. ſect. c.* 14. De experimentis *ſcyphorum* vitreorum per ſonum humanæ vocis ruptorum legatur ſagaciſſimi ſcrutatoris rerum naturalium, D. Dan. Georg. Morhofii *epiſtola ad D. Joh. Dan. Majorem*.

Scyros, σκῦρος, idem, quod πῶρος, *Callus*. Vide *Callus*. Legitur apud Hippocrat. *lib.* 1. *de morb. mul. XXXIV.* 5. 6. 7. Adde Foeſ. *d. l.*

Scytalides, σκυταλίδες, vocantur oſſicula digitorum ſingulorum terna, excepto *Pollice*, qui duo habet, mutuo inter ſe colligata & ordine ſuccedentia, veluti in acie turma ἐξ quitum, quæ σκυτάλη vocatur. Latine *Internodia*. Vide *Internodium*. Alias *Scytale*, σκυτάλη, quoque appellatur ſerpentis ſpecies, cujus hiſtoriam & veneni naturam deſcripſit Aldrov. *l.* 1. *Hiſt. Serp.* & *Dracon. c.* 9. *Scytalides* quoque dicebantur telorum ligneorum ſpecies, aliæ pedis, aliæ cubiti, menſuram adæquantes, ut eſt apud Lang. *l.* 2. *ep.* 3.

Scytos, σκῦτος, *Corium* ſignificat in genere, quamvis Galen. reſtrinxiſſe videatur ad capitis cutem; vel ea, quæ ſunt inter cervicem & tendines, & obſervat Erotianus ex aliis non ſignificari ſolum hac voce corium inter colli nervos, ſed etiam apud alios medullam dorſi;& alios locum, qui eſt inter ſupercilium & frontem; alios ita dicere omnem capitis cutum.

Seb, i. e. *Aurum*, vel *Alumen*. *Sel* idem Rul. & Johnſ.

Sebeſſon, σέβεσον, Vide *Sebeſten*.

Sebel, Arab. idem, quod *Pannus oculorum*. Dorn. Rul. Johnſ. Foreſt. *l.* 11. *obſ.* 6. & *in Schol.* Val. de Tarant. *Philon. Pharm. l.* 2. *cap.* 4. Vide *Pannus*. Diſcrimen inter *Sebel* & *Pterygion*, ſive *Unguem* oculi vide apud Nic. Piſ. *de Mo. Co.* & *Cur. l.* 1. *c.* 28.

Sebeſten, σεβεστόν, dicuntur & *Mixta*, *Mixa-ria*, μύξα, μυξάρια. Vide *Myxa*.

Sebum, vel *Sevum*, στέαρ, dicitur oleoſa & pinguis ſubſtantia, adipe ſiccior, & magis concreta, compactaque, ejuſdemque interim cum adipe generis, cum utrumque e ſanguinis & chyli oleoſis portionibus gignatur, niſi quod *Sevum* fragile uſquequaque fit, nec ad ignem admotum tam facile liqueſcat, & cum refrixit, denuo concreſcat, ut ovis & capræ; Pinguedo autem liquidior ſit, minimeque apta durari, oleo longa vetuſtate incraſſato ſimilis, ut equi & ſuis. Caſtell. Sevorum Officinalium, Catalogum vide apud Schroder. *l.* 2. *c.* 34. Quod σέαρ etiam fermentum ſignificet, aut farinam aqua ſubactam, in medio ceu dubium relinquimus.

Secale, σεκάλη, frumenti genus, nobis hodie quam optime notum; cum panis quotidianus ex eo parari ſoleat, vilior panis eſt triticeo, aut e *Zea* parato. Vocatur & *Siligo*, *Rogga*, item *Secla*.

Secaniabin, idem eſt quod Oxymel ſive Acetum mulſum cujus variæ deſcriptiones videantur apud Meſuem in *Operibus fol. m.* 134. *b. ſeq.*

Seceſſus, *Seceſſio*, apud Latinos varias habet ſignificationes. Vel enim idem ſignificat, quod *Abſceſſus*, *Abſceſſio*, ἀπόστασις, Dieter. *n.* 93. Vel accipitur pro diſſolutione, ſive deunione diverſarum proportionum in aliquo mixto, Linden. *Ex. X.* §. 55. Vel ſtricte, pro actu excretionis alvi, & abitu ad locum, Gr. ἀφόδευσις, ἀπόπατος. Id. *Ex. XIII.* §. 251. de gui-

quibus omnibus vocabulis ſuis in locis.

Secha, Santonicum. Santes Ardonius *de Veniens l. 8. c. 31.*

Secla, idem, quod *Secale*, Scroder. Vide *Secale.*

Secors, ἀκάρδιος. Vide *Acardios.*

Secretio, etiam varie ſignificationis vocabulum eſt apud Latinos. Vel enim pro Excretione ſumitur & dicitur ἔκκρισις, Diet. *n.* 249. 250. Gal. *l.* 6. *de L. A. cap.* 6. & *c.* 2. *in progn. t.* 37. Aide *Eccriſis*. Vel ſaltem notat disjunctionem, & idem eſt, quod *Segregatio*, Gr. διάκρισις, & ita dicitur Secretio e numero dividentium, eſſe, Gal. 1. *de ſymp. cauſſ. c.* 6. Vide *Diacriſis*. Quod vero Jul. Alexand. *Not. in Gal. l. quos purgare op. T. II. Oper. pag.* 584. ſtatuit, excretionem & ſecretionem fieri una eademque opera, mihi non videtur univerſaliter verum, ſed ſaltem κατ' τι, quando omnis excretio præſupponit quidem ſecretionem; ſed non vice verſa. Poteſt enim materia quædam ſecerni, licet non excernatur: uti patet in abſceſſibus, & μεταστάσει materiæ peccantis. A recentioribus etiam nomen hoc ad Phyſiologiam transfumtum: Unde Vvilhelmus Coie & Bernardus Conor de *Secretione animali* ſcripta ediderunt, & alii in ſuis ſcriptis Phyſiologicis ſæpiſſime mentionem fecerunt *ſecretionis*, per illam intelligentes fluidæ materiæ vel utilis vel excrementitiæ naturalem in certis organis a maſſa ſanguinea ſeparationem. Sunt vero partes huic functioni dicatæ potiſſimum Glandulæ, qua majores, qua minores. Vide *Glandula*. De modo vero *ſecretionis* nondum inter ſe conveniunt Autores, dum alii peculiaria fermenta in partibus ſupponunt; alii pororum diverſam ſtructuram organicam rationæ figuræ, magnitudinis, &c. reſpectu habito ad figuram & magnitudinem molecularum fluidorum *ſecernendorum* urgent, quamvis forſan neutra opinio animo diſcendi cupido ſatisfaciat, quemadmodum laudatus D. Connor ad finem *Tentaminis* ſui *Epiſtolici de Secretione animali* ſatis aperte demonſtravit.

Secretum, idem, quod *Arcanum*, de quo ſupra in *AR.*

Secta αἱρέσις. Vide *Hereſis.*

Sectacroa, idem, quod Flos ſectarum, & denotat Florem nucis moſchatæ. Dorn. *in Lex.*

Sectio, τομή, quod ſignificet diviſionem aliquam continui, per violentiam inſtrumenti dividentis & incidentis factam, notiſſimum eſt. Galen. 3. *de Anat. adm. cap.* 2. Occurrit vel inter cauſas ſolutæ unitatis, & ita Pathologice accipitur; vel inter Actiones Pharmaceuticas, Vvecker. *Ant. Gen. l.* 3. *c.* 25. Vel inter Chirurgicas operationes, Hippocr. *l.* 6. *Epid. c.* 6. *t.* 5. &c.

Secundiformis, χοροειδής. Vide *Choroides.*

Secundinæ, δεύτερα, δεύτεραι, ὕστερα. Vide *Deuterion.*

Secundum naturam κατὰ φύσιν, terminus eſt in Medicina uſitatus & opponitur τῷ *Præter naturam* παρὰ φύσιν. Quemadmodum igitur præter naturam quicquid eſt, ut affectus ſunt, a quibus functio læditur, aut cauſæ horum, aut ſymptomata Galen. *l.* 3. *de præſ. expulſ. c.* 1. Ita e contrario quicquid vel ſana diſpoſitio, vel cauſa ſanam diſpoſitionem producens, vel accidens aliquod, quod eandem comitatur & conſequitur, ſecundum naturam dici poteſt & debet. Vide *Dogm. Med. Gen. noſtra, P.* 1. *c.* 1. *dogm.* 3. *p.* 16. Alias ſecundum rationem agere, in Medicina, idem eſt, ac ex Indicatione agere, Lind. *Ex.* VII. §. 31. Aliquando etiam pro juxta, poſt, prope. Vide Rhod. *in Lex. Scribon.* & Lind. *Ex.* XII. §. 39.

Secur, id eſt, Aurum. Rul. & Iohnſ.

Securitas, *Securus*, ἀσφάλεια, ἀσφαλής. Vide *Aſphaleia*. In curatione *Securitas*, ἀσφάλεια, duplex conſtitui poteſt; una ſimpliciter talis: altera ſecundum quid. Vide Rolf. *O. M. M. Sp. l.* 6. *ſ.* 3. *c.* 5.

Secus, pro Sexus, antiquis. Keuchen. *ad Sam. pag.* 289.

Sedaff, id eſt, Concha marina. Rul. & Iohnſ.

Sedalia vaſa vocavit Th. Vvillis venas hæmorrhoidales, ſeu hæmorrhoides, *Pharm. Rat P. II. ſect.* 111. *c.* 1.

Sedatio. παύσις κατάπαυσις. Vide *Pauſis*, *Catapauoma*. Sedativa, παύοντα, medicamenta ſunt, ut mitigativa, dolorum quietem ægris adferentia, ſimul curativa & ſanativa. Dorn. *in dict. Paracelſ.* Rul. Iohnſ. ex Paracelſ. *de morb. ament. tract.* 2. *c.* 5. Dicuntur alias *Paregorica*, *Anodyna.*

Sedenegi, dicitur Lapis hæmatites; ut eſt apud Libav. *Apoc. Herm. Part. pr. c.* 2. *T. II. Oper. pag.* 232.

Sedentarius, quid ſignificet, ex aliis Lexicis jam conſtat. Specialiter vero hoc Epitheton tribuitur ab Henrico a Deventer Belga Medico Doctore oſſis pubis Acuminibus, quia illis inſidemus. *in Arte obſtetricandi c.* 3. & *paſſim. in ſeqq. aliis.*

Sedes, ἕδρα, vide *Hedra.*

Sedhe, i. e. Cinnabrium. Rul. & Iohnſ.

Sedigitus dicitur, qui ſex in una manu ha-

 bet

bet digitos. Quo nomine appellatus fuit Vol-catius Poeta, teſte C. Hoffm. c. in Gal. de V. P. num. 71.

Sedile, ἕδος, compages quædam lignea, vel alius materiæ arte facta, ad ſedendum parata. Specialiter ſedile Theſſalicum dictum commendat Hippoc. 1. de artic. t. 22.

Sedimentum ὑπόστασις. Vide *Hypoſtaſis*.

Sedina, *Seden*, i. e. Sanguis Draconis. Rul. & Iohnſ.

Sedma, h. e. hæmatites: *Scedune*; idem Rul. & Iohnſon.

Segax, i. e. Sanguis Draconis. Ruland. & Iohnſ.

Seges, λήϊον, dicitur vel de frugibus, vel de arvo, in quo fruges coluntur. Metaphorice quoque legitur *ſeges pilorum*, apud Samonic. Vide Keuchen. in not. ad eundem. p. 231.

Segith, Serneth. i. e. Vitriolum, *Sagith*. Rul. & Iohnſ.

Segnitia, *Segnis*, idem, quod Pigritia, Ignavia, νωθρότης, νωθρός. Vide *Nothros*, *Ignavia*.

Segregatio, ἀφορισμὸς, in genere etiam *Sequeſtratio* dicitur, eſtque ſolutio integri in membra dislocata. Hic enim non confluunt reſoluta, ut colliquabilia; ſed quælibet pars ſecretim tenetur. Segregatio eſt Diſtractio & Extractio. Rul. & Iohnſ. in *Lex*. Dicitur etiam *Diſſolutio*, *Separatio*, διαχώρησις, quam primam partem operationis Chimicæ conſtituit Rolfink. *Chym. lib.* 2. *cap.* 2.

Seira, σειρά, σειρή, reſtis, funis lorum aut habena dicitur, legitur apud Hippocr. 2. de fract. t. 3. Jung. Foeſ. p. 561.

Seiriaſis, vide *Siriaſis*.

Seirios, σείριος, vide *Sirius*.

Seiſis, σεῖσις, σεισμός, *Concuſſio*, Lat. idem, quod κατάσεισις. Sumitur vel proprie, quando violento ictu corpus afficitur. Ita verbum σείω ſumpſit Hippocr. de purulentis, qui concuſſione indigent. ut exploretur, quanam parte pus deliteſcat, Hippocr. *lib.* 2. *de morb.* XLV. 11. & *lib.* 3. XXVI. 30. *Coac.* t. 432. Vel per translationem, pro humorum agitatione in partibus ſolidis. Ita arteriæ a ſanguine fervido pulſantes dicuntur caput concutere, *Coac.* t. 163. 167. Vel σεῖσις ſpecialiſſime vocatur concuſſio & quaſſatio vertebrarum, quod ſpinæ dorſalis vitium eſt, cum earum juncturæ & compages fuerint dimotæ, vertebræ autem ſuo loco manent, Galen. *cap.* 3. *de artic.* t. 2. Adde Foeſ. *d. l.* Dieter. *num.* 768. Vide *Succuſſatio*.

Selaa, idem, quod Nodus, ſive Abſceſſus cum folliculo. Foreſt. *lib.* 3. *Chirurg. obſerv.* 7. *Schol.*

Selachos, σέλαχος, dicitur piſcium genus cartilagineum, cui cartilago cutis loco eſt, veluti ſquatina, paſtinaca, raga, Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 36. ubi γαλεώδεις vocantur; σέλαχος vero legitur apud Hippoc. *l.* 2. *de morb.* XLVI. 46. XLVIII. 33. LXXII. 15. & alibi. Jung. Foeſ. *d. l.* Linden. *Ex.* XXIII. §. 174. *ſeqq.*

Selas, σέλας, exponitur Heſychio lux, fulgor ſplendor, nitor, &c. Lind.

Selatus, *ſatir*, *ſatc ſolat*; i. e. Argentum vivum. Rul. & Iohnſ.

Seldonium alkali, quid Paracelſus proprie vocet, non conſtat. Hinc ſine dubio Dorn. in *Dictionario Paracelſ.* omiſit. Intelligit vero rem in liquore facile ſolubilem, & Tincturam emittentem; uti patet ex *Paragraph.* *l.* 3. *c.* 2. §. 4.

Seleniacon, σεληνιακὸν, nomen eſt τῶ κύφεως, ſic dictum, quod Lunæ ſacratum & dicatum fuerit, quod 28. medicamentorum miſtura conſtat, quot diebus Luna curſum menſtruum peragit. Gorr. ex Aet. & Ægin. *l.* 7. *c.* 22. Vide *Ciphi*. Seleniacon quoque dicitur antiquis Amuletum contra Epilepſiam, quod puerorum collo appendebant. Keuch. *ad Samon. pag.* 286.

Selenites, σεληνίτης, dicitur ſpecies lapidis ſpecularis candidiſſimæ, unde fiunt feneſtræ ligni levigatis loco plumbi. Dicitur & *Aphroſelenus*, quia noctu inveniatur Lunæ imaginem reddere Dioſc. *l.* 5. *c.* 159. Rul. Iohnſ. in *Lex*. De occultis ejus viribus diſſerit Lang. *L.* 2. *ep.* 18. & 36. Vide & Chiocc. *Muſ. Calc. ſect.* 3. *p.* 283. Fr. Hoffmann. *Clav. ad Schrod. p.* 186.

Seleucides, σελευκίδες, vocantur aviculæ in Aſia frequentes, quæ jugiter locuſtas edunt, eaſque celeriter excernunt, Gal. 6. *de Loc Aff. c.* 3. Pro fabuloſis habet Aldrov. *l.* 10. *Ornith. c.* 5. Jul. Alex. ſaltem incognitas nobis ſtatuit, *comm. ad Gal. d. l.*

Selibra, ἡμιουγκίτρας, dimidium libræ, h. e. unciæ ſex. Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 4.

Selinites, σελινίτης, epith. vini medicati ex ſemine apii, quod *Selinon* vocatur, parati. Dioſc. *l.* 5. *c.* 74. Gorr.

Selinuſia, σελινουσία, epitheton Terræ, haud dubie a loco, quæ cum Chia terra, inter optima refertur remedia, contra ambuſta. Galen. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *de Samia Terra*.

Sella, ἕδος, ἕδρα, quid communiter ſignificet, pueris quoque notum eſt. In foro Medico uſitatiores & frequentiores ſunt *Sellæ famili-*

liaricæ, aut *familiares*, pro exonerando alvo: σελλάρια, ἀφεδρῶνες dictæ, unde *Adſellare*, verbum, i.e. alvum deponere, Keuch. *ad Sam.* p. 197. Rhod. *in* Lex. *Scrib. p.* 440. Sella obſtetricalis, Foreſt. *l.* 28. *obſ.* 73. ex Moſchione, aliiſque Gynæceorum ſcriptoribus, *Sella balnearis*, ſive *ſudatoria*, cujus figuram quoque exhibet Rhod. *ad Scrib. n.* 193. & Paræus *Chir. l.* 16. *c.* 38. In Anatomicis quatuor proceſſus interiores oſſis cuneiformis, ſive Sphœnoidis, vocantur *Sella Turcica*, aut *Sella ſphœnoides*, Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 8. *p.* 718. Hanc in pueris perforatam repertam teſtantur *Eph. N. Cur. A. I. obſer.* 76.

Semaſor, id eſt, lucidum carici, *ſemar.* idem, Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Semaſia, σημασία, idem, quod ἐπισημασία, primum morbi inſultum & invaſionem ſignificat, quæ *Acceſſio* Lat. dicitur, Aret. *l.* 1. *acut. c.* 5. Foeſ. *p.* 562. Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 345. Vide *Epiſemaſia*.

Sembella, idem, quod Selibra. Legitur in Rhodii *diſſ. de pond. & menſ. p.* 40. ex Scribonio.

Semeion, σημεῖον, Lat. *Signum* dicitur, eſt, que in genere id, quo cognito in alterius ignoti notitiam pervenire poſſumus. Gal. *defin. med.* Signa dividuntur in *ſalubria*, *inſalubria*, & *neutra*; verum hæc ultima facile ad priora duo reduci poſſunt. Vide *Dogm. d. l. p.* 300. *ſeqq.* Sufficit etiam, conſtituiſſe duas claſſes ſignorum, *Diagnoſticorum* videlicet, & *Prognoſticorum*, cum Anamneſtica, ſive Rememorativa, etiam vel uſum Diagnoſticorum, vel Prognoſticorum habeant, *d. l. n.* 303. *ſeq.* Vide Dieter. *Iatr. n.* 769. Signa cognitionis medicamentorum vide apud Schroder. *l.* 1. *c.* 34.

Semeioſis, σημείωσις, *ſignificatio*, *notatio*, aut *deſignatio* dicitur. Comprehendit ſub ſe Diagnotionem & Prænotionem: de quibus ſuis locis, & pars Medicinæ doctrinam Signorum Diagnoſticorum & Prognoſticorum comprehendens, vocatur *Semeiotica*, σημειωτική, rectius *Semiologia*, σημειολογία, eſtque pars Medicinæ, ſignorum omnium differentias & vires expendens: de quibus paſſim leguntur. *Inſtitutiones & Dogmata noſtra Med. Gen. Part. III. per totum.*

Semen, σπέρμα, in genere dicitur omne id, ex quo, tanquam ex vitali principio materiali aliud corpus vitale gignitur & fit. Omne ſemen vita & forma eſt dotatum ſubſtantiali, Helm. *tr. Form. Ortus n.* 10. Sub qua ſignificatione omnia plantarum, & vegetabilium, & animalium ſemina comprehenduntur, e quorum numero Catalogum Officinalium vide apud Schrod. *l.* 2. *c.* 16. qui etiam *l.* 1. *c.* 11. hanc feminis genericam deſcriptionem tradidit: quod ſit materia humido-ſpirituoſa in creaturam certam proxime, ac natura ſua emergere determinata. *Semen contra*, ſcilicet ſubintelligendo Vermes, vocatur a quibuſdam *Semen Cynæ* Offic. ſive *Santonicum*. Bonet. *Merc. Compit. l.* 19. *p.* 460. Alias frequentiſſime ſtrictiori in ſignificatu ſumitur de Excremento utiliſſimo Hominis, maris & fœminæ, ad generationem & formationem fœtus humani neceſſario: unde & γονὴ, *genitura*, vocatur; licet alii differentiam aliquam urgeant. Vide *Genitura*. Jung. Diet. *n.* 781. An ſemen maris materialiter ad fœtus productionem concurrat, hodieque adhuc controvertitur, Negat Harvejus. Alii affirmant. Inſtituti ratio non concedit hic enodationem hujus dubii, nec aliorum. *Semen* muliebre an ſint Ovula, etiam expediant ulterius Anatomici. Chimici quoque & Metallurgi ad ſuos labores tranſtulerunt ſpermatis & feminis vocabula. Ita aurum fieri dicitur ex auri ſemine, *Semen* appellando vim prolificam. Eſt enim indita cuique rei naturali virtus quædam, ut ſe propaget, *T. Chym. Vol. II. p.* 344. Adde Libav. *T. II. Op. p.* 142. In opere lapidis Philoſophici interdum unum, interdum duplex ſemen proponitur: In hoc tamen conveniunt, quod Mercurius Philoſophorum dicatur Semen, aliquando tamen cum limitatione, fœmininum ad differentiam Maſculini, quod eſt Aurum in calcem puriſſimam redactum, *T. Th. Chym. Vol. IV. p.* 491. & *alibi*. Plura de ſemine quære *in Indice VI. Voluminum*. *Semen veneris* dicitur ſquama æris, Rul. & Iohnſ. *Sperma aquæ fortis*, i. e. fæculentia ejus. Rul.

Sementis, varias habet ſignificationes, 1. notat ipſam *ſationem*, ſive *actionem ſerendi*, & Gr. dicitur σπορά. 2. denotat *ſegetem*, ſive illud, quod e ſemine progerminavit, Gr. σπόρος. 3. a Gal. ſumitur pro hyemis extremo anteriore, in quo ſatio fieri ſolet, Gr. σπορητὸς, *comm.* 1. *in l.* 1. *Epid. t.* 1.

Semicoctus, ἡμίπεπτος, dicitur de humoribus chyloſis, qui ventriculi calore & fermento alterationem acceperunt, ſed perfectionem debitam non adepti ſunt, Gal. *l.* 4. *de S. F. c.* 15. Ita quoque de ſanguine, aliiſque humoribus, etiam excrementitiis dici poterit, ſi nondum debitam coctionis ſuæ perfectionem acquiſiverunt.

Semicongius, ἡμιχόγγιον, dimidium congii, eſt nomen menſuræ liquidorum, continens vini

vini libras quinque, aquæ libras quatuor cum dimidia, mellis libras ſeptem & dimidiam. Gal. *de pond. & menſ.* e Dioſc.

Semicotyle, ἡμικοτύλιον, eſt dimidium cotylæ. Gal. *l.* 10. *de S. Fac.* §. *De ſanguine veſpertilionum.* Qualis vero ſit menſuræ aut ponderis determinatio, non conſtat; cum Acetabuli, vel cotyles quantitas variet apud autores. Vide *Acetabulum*.

Semicupium, ἐγκάθισμα. Vide *Encathiſma*. Inſeſſio.

Semidalis, σεμίδαλις, *ſimilago*, Lat. eſt farina ex tritico communi facta, ex qua panis confectus σεμιδαλίτης, ſimilagineus vocatur, eſtque paulo vilior ſiligineo, qui σιλιγνίτης dicitur, exque optimi & puriſſimi tritici farina conficitur. Gorr. e Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 2. Jung. Lind. *Ex. XIII.* §. 510. *ſeqq.* Lang. *l.* 1. *ep.* 56.

Semimares, idem, quod *Caſtrati*, *Spadones*, *Eunuchi*, Rolf. *de part. genit. P. I. c.* 5.

Semimembranoſus, cognomen eſt Muſculi ſecundi Tibiam flectentis. Barth. *l.* 4. *Anat. c.* 12. *p.* 580.

Semimetalla, idem, quod Mineralia. Libav. *l.* 2. *S. A. Ch. c.* 24. & *l.* 5. *c.* 11. Talia ſunt Marcaſitæ, Stibium, Biſmuthum. *Tom. III. Operum p.* 20.

Seminatio vocatur Blaſio feminis e vaſis aſſervantibus & ejaculantibus in uterum immiſſio. *Med. Un. p.* 10. & 454.

Seminervoſus vocatur tertius Muſculus, Tibiam flectens. Barthol. *d. l. p.* 581.

Semiobolus, ἡμιοβόλιον. Vide *Hemiobolion*.

Semipeſtis vocatur Febris Petechialis apud Ionſton. *Synt. Med. p. m.* 672.

Semirhombus, ἡμιρόμβιον, idem, quod ἡμίτονον. Vide *Hemitonon*.

Semis, ἥμισυ. Dimidium. Hemiſy.

Semiſextum, ἡμίεκτον. Vide *Hemiecton*.

Semiſicilicus pondus eſt rapiens ſcrupulos tres five drachmam unam. Rhod. *in diſſ. de pond. & menſ. p.* 41.

Semiſideratus, ἡμιπληκτος. Vide *Hemiplegia*.

Semiſpeculum, vocatur Inſtrumentum Chirurgicum, ad dilatandum vulnus in collo veſicæ, & deſcribitur ab Hildan. *de Lithotom. c.* 16.

Semiſpinatus cognominatur Muſculus Thoracem erigens, Barthol. *d. l. c.* 7. *p.* 569.

Semitertiana, ἡμιτριταῖος. Vide *Hemitritæos*.

Semiberberatorius, vocatur Ignis, qui fundum ſaltem vaſis ambit, & collum liberum relinquit. Jung. *Chym. Exp. Chir. P. I. ſect.* 1. *cap.* 3. *p.* 51.

Semiuncia, ἡμιούγγιον, Semuncia, i. e. Uncia dimidia, five drachmæ quatuor. Vulgo dicitur Uncia ſemis. Legitur apud Gal. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 10. *fin.* Jung. Rhodii *Lexic. Scrib. p.* 440.

Semotim veteres vocarunt Achores vel Tineam. Valeſc. de Tarant. *Phil. Ph. l.* 1. *c.* 2.

Semuncia, idem, quod *Semiuncia*, de quo p. a. Legitur in Rhodii *Diſſert. de pond. & menſ. p.* 41.

Sena, vel *ſenna*, purgans inter vegetabilia etiam in vulgus notiſſimum, & frequentiſſimum: cujus integram hiſtoriam prolixe tradidit Rolfink. *Tr. de Purgant. ſect. XIII. art.* 5. Jung. Freytag. *Aur. Med. l.* 2. *cap.* 18. Schroder. *l.* 4. *cl.* 3. *n.* 436. Fr. Hoffmann. *in Cl. a d h. l.* Accuſatur de flatulentia a Lind. *Ex. IV.* §. 13.

Sendanegum, Sendanegi, i. e. Hæmatites. Rul. & Iohnſ.

Senectus, γῆρας, Senex, γέρων. Vide *Geras*. De Senecta ſerpentum lege judicium Galen. *l. ad Piſon. c.* 13.

Senilis, γεροντικός, dicitur de omni eo, quod ad ſenes pertinet; v. g. Morbus ſenilis, ætas ſenilis &c. In ſpecie viſum ſenilem vocavit Blaſius morbum oculorum, quando aliquis admota objecta non recte videt, remota vero bene, *Medic. Univ. p.* 394.

Senio maximus, dicitur autor vitæ longæ. Dorn. *in Dict. Parac.*

Senſibilis, αἰσθητός, dicitur de omni re, quæ in ſenſus incurrit. Gal. *l.* 3. *de dign. pulſ. c.* 1. Dicitur & *Senſilis*. Plura e Phyſicis petenda.

Senſificus, αἰσθητικός, dicitur de nervis ſenſuum externorum, qui ſpiritum animalem, ceu efficientem cauſſam inſtrumentalem, organis ſenſoriis advehunt, Gal. *l.* 7. *de Hipp. & Pl. dec.* 5.

Senſio, αἴσθησις, proprie dicitur de actu ſentiendi, qui conſiſtit in perceptione rei ſenſibilis, ſenſorium alterantis & afficientis. Ab interpretibus Galeni Latinis *Senſio* quoque ponitur pro cognitione, Gr. γνῶσις dicta, *c.* 1. *Prog. t.* 3. Legitur & *Senſatio* in Autoribus.

Senſitorium, idem, quod *Senſorium* ſ. organon ſenſuum externorum. Aliquoties legitur in plurali apud Petr. Guiſſonium *in Diſſert. Epiſtol. de libello Anonymo circa abbreviatum veræ Medicinæ genus five de Tribus principiis Chymicis*. Cujus vero autoritate nitatur, de eo non conſtat, cum in aliis Lexicis reperire non licuerit.

Senſorium, αἰσθητήριον, vocatur ſenſus ali-

cujus

cujus inſtrumentum. Gal. *l. de odor. inſtr. c.* 5. J. Alex. *not. in Gal. l.* 7. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 7. Dicitur & *ſenſitorium*. Idem *not. in Gal. l.* 7. *de V. P. cap.* 8. πρῶτον αἰσθητήριον vocatur communne ſenſorium, quod ſenſibilium omnium ictus, a nervis cujuſque organi delatos, accipit, adeoque omnis ſenſionis perceptionem efficit, hocque rectius ſortaſſis dicitur de corporibus cerebri ſtriatis; docente Vvillis, de *Anat. Cerebr. c.* 13. & ex hoc Bonet. *Anat. Pract. l.* 1. *ſ.* 15. *Obſ.* 1. *p.* 282. quam de Glandula pineali cum Carteſio hujuſque aſſeclis.

Senſus, αἴσθησις, quid ſit, & quot, cum externi, tum interni, ex Phyſicis conſtare poteſt, ac debet. In Medicina enim conſiderantur, quatenus ſec. vel præter nat. ſeſe habent. Lectu digniſſima ſunt, quæ de ſenſibus externis & internis ſcripta reliquit Vvillis *de Anim. Brutor. P.* 1.

Sententia, γνώμη. Vide *Gnome*.

Separatio, διάκρισις, διαχώρησις, idem, quod *Secretio*, *Segregatio*, de quibus p. a. De excrementorum ab humoribus utilibus ſeparatione læſa lege Gal. *l.* 3. *de ſympt. cauſſ. in fin.* Separativa virtus interna conſiſtit in caloris vitali continuatione, ex fermentatione ſanguinis moderata, & æquali. Hæc enim ſi vel nimia fuerit, vel inſufficiens, non dimittit inutiles ab utilibus portionibus, ſed crudus manet ſanguis. Separatio artificialis potiſſimum duplex eſt: *Pharmaceutica*; quo & Chymicam referre libet, & *Chirurgica*. Ruland. & Iohnſ. certas ſeparationis ſpecies ita deſcripſerunt: Separatio per abſceſſum eſt, cum partes naturarum diverſarum e commiſtione abſcedunt a ſe mutuo, & ad regiones diſtinctas feruntur, abſiſtentes mutuo. Eſtque duplex. *Diſceſſus* & *Dilutio*. Separatio per abſtractionem eſt, cum aliquo inſtrumento partes diviſæ a ſe mutuo diſcluſæ, altera ab altera diſtrahuntur. Et ſit hoc quoque dupliciter; Ablatione & Subductione; ſive ſint res liquidæ ſive ſiccæ. Separatio per dilutionem ad latus perficitur, per lintrem humili margine, oblongum, & altera parte in acutum tendentem, qui manibus verſari, & hinc inde agitari poſſit, alteraque parte latiori impelli. Separatio per dilutionem eſt, cum terrea copioſe diluta, ita ſeparantur, ut, gravibus ſubſidentibus, levia emineant, medium occupent media. Et quoniam ejuſmodi lotio, in lutoſis terreiſque, vel ad hanc conſiſtentiam redactis, per pulveriſationem, calcinationem, & alia locum habet, potiſſimum veteribus γεωπλυσία recte eſt dicta. Miniſtrat autem ei abſtractio, depletio, nonnunquam & filtratio, & ſimiles fun-

ctiones. Soluta enim turbataque & ad ſua ſpatia delata, mox ſunt deplenda, transfundendaque per filtrum ſetaceum; alioquin confunduntur denuo. Hæc Rul. & Iohnſ. Legatur & de diverſis ſeparationis artificioſæ ſpeciebus Lib. *T. II. Oper. p.* 427. *ſeqq.* Separatio Chirurgica, (quo & ſano ſenſu Anatomicam referre poſſumus) perficitur partim manu, partim inſtrumentis. Hinc ſeparatio quoque inter officia refertur Chirurgicæ partis. Vide *Inſtitut. & Dogm. noſtra. P. VII. cap.* 1.

Separatorium, eſt vas tranſmittens, quodammodo uniforme, oblongum, orificio ad capacitatem auricularis digiti aperto, cui materia infunditur, & fundo in modum acus acuto materiam rurſus emittendi gratia, præditum, cum annexis anſis duabus, liquoribus invicem ſeparandis accommodatum. Rul. Iohnſ. Dicitur etiam Vitrum Hypoclepticum, ſi fides habenda Blancard. *in Lex.* Separatorium quoque vocatur inſtrumentum quoddam Chirurgicum pro pericranio ſeparando apud Blaſ. *Med. Un. pag.* 73.

Sepedon, σηπεδών. Vide *Putredo*. Sepedonodes, σηπεδονώδης, putredinoſus, qui ad putredinem eſt diſpoſitus, Galen. *l.* 8. *M. M. c.* 7. σηπεδονώδες ἕλκος, ulcus putridum, legitur ad Foreſt. *Chir. Obſ. l.* 7. *obſ.* 3.

Sephiros, dicitur apoſtema durum & exſiccatum. Gr. idem, quod σκλήρωσις, σκλήρωμα, ſcirrhus nothus. Foreſt. *l.* 4. *Chir. obſ.* 2. *Schol.* Parac. *de ulc. & apoſtem. &c. c.* 49. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Sepia, σηπία, dicitur animal molle, exſangue, marinum, cujus prolixam hiſtoriam, cum uſu in cibis & Medicina, ut & nocumento, vide in Aldrov. *l.* 1. *de Moll. cap.* 4. Schrod. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 88. Fr. Hoffm. *in clav. ad h. l.* in ſpecie de nocumento, quod volvulum excitet atramentum ſepiæ, teſtatur Aretæus, *l.* 2. *acut. c.* 6. quem locum integrum Exercitatione expoſuit egregie Lind. *Ex. V. Sel. M.*

Sepium, σήπιον, dicitur Os Sepiæ, pars firma, ſub dorſo corporis, *d. l.* §. 42. σηπίδιον, diminutivum eſt, ſignificans *ſepiolam*, §. 84. Os illud ſepiæ interno uſu eſt inſigniter præcipitans; ita ut etiam ſuperet Oculos Cancri. Hinc a nonnullis Præcipitantis Magni nomine exornatum, quamvis externe Martialia & alia Mineralia illud vincant.

Seplaſiarius, idem, quod Materialiſta, apud quem materia medica proſtat; a foro Capuæ, Seplaſia dicto, in quo unguentarii vendebant. Pertinent ad Pharmacopolas, quibus materiam vendunt. Referuntur etiam ad Myropolas. Vide

Vide Dieter. *Iatr. pag.* 934. Langius innumerum Medicaſtrorum referre non dubitat *l.* 3. *ep.* 6.

Seps, σὴψ, duplici gaudet ſignificatu: 1. ita dicitur ſerpentis ſpecies, quæ morſu putredinem infert: de quo ſerpente lege Aldrov. *l.* 1. *Hiſtor. ſerp. & Drac. c.* 6. 2. idem eſt, quod σηπεδών, putrefactio. Erot. *On. p.* 99. *f.*

Sepſis, σῆψις. Vide *Putrefactio*.

Septamen, id eſt, Serapinum. Ionſ. *Lex. l.* 1. Verum in Rulando legitur *Septimen*.

Septana, ἑπταῖος, epitheton febris, ſeptem diebus periodum abſolvens. Verum dubito, an detur. Meminit Parac. *tr. de Venæſectione* §. *de Febribus*.

Septem, ἑπτὰ, numerale hoc vocabulum & Criticum exponitur a Diet. *n.* 336. Numerus quoque Spagyricis emphaticus. In igne ſunt ſeptem Planetæ. In aqua ſeptem metalla. In terra ſeptem herbæ. In Aere ſeptem Terenia-bin, & in Animalibus ſunt ſeptem principalia membra. Iohnſ. *l.* 2. *Lex. Parac.* Septem calamitatum publicarum genera recenſetur a Foreſt. *Lib.* 6. *Obſ.* 9. *Schol.* e Card. *l.* 8. *de ver. var. c.* 55. Terræ motus, Inundatio, Ventus, Animalia noxia, peſtis, Bellum, Fames; quibus alii octavum, Incendium, addunt.

Septenarius, ἑπτὰς, ἑβδομαῖος. Numerus hic a plerîſque Veteribus & Recentioribus habitus fuit pro Critico & Climacterico; imo & Myſtico, ita ut non dubitaverit, ei vires quoque attribuere in Macrocoſmo & Microcoſmo. Verum magis ex præconcepta vana perſuaſione, veluti per traducem multiplicata, quam ex rei veritate. Unde non dubitavit Rhodius appellare nugas, cum Gal. *l.* 3. *de dieb. decr. c.* 11. Vid. Rhod. *in not. ad Scrib. n.* 152. Adde Dieter. *n.* 230. Keuchen. *ad Samon. p.* 122.

Septennium, ἑπταετία, periodus, vel ætas ſeptem annorum. De ſeptennio ſecundo vide J. Alex. *l.* 28. *Sal. c.* 1. 2. *ſeqq.*

Septentrio, *Septentrionalis*, ἄρκτος, ἀρκτικὸς, ἀρκτῷος, dicitur illa plaga cœli, quæ eſt ſub ſigno Urſæ majoris, & Polo Arctico dicta, frigidioris, imo frigidiſſimæ naturæ. Tropice Septentrio, vel Septentrionalis ventus Microcoſmi dicitur eſſe in ſpina dorſi, a Parac. *tr. de Colica*. Septentrio quoque vocatur Aqua fortis, Rul. & Iohnſ. Cabaliſtæ Septentrionem ſemper in malam partem capiunt, quia Sol ibi non tranſit, & medio noctis ſimilis eſt, &c. *Th. Chym. Vol. VI. p.* 81.

Septicos, σηπτικὸς, putrefaciens: Dicitur de Medicamentis, quæ tum eliquare, tum colliquare, ac potiſſimum carnem tenellam conſumere valent: quo pertinent & Catheretica, ſive Corroſiva. Vide *Corroſio*. Gal. *l.* 7. *de S. Fac.* §. *Cedrus*. Sunt valde calida, & ſalinis lixivioſis partibus tenuioribus facillimæ actuationis prædita.

Septimana, ἑβδομὰς. Vide *Hebdomada*.

Septimeſtris, ἑπτάμηνος, dicitur de fœtu humano, qui excluditur ſeptimo menſe, & habetur pro vitali & legitimo; de quo Hipp. integrum ſcripſit libellum, *hoc tit.* Jungatur Gal. *comm. ad hunc libellum* in Græco codice deſideratus. Videatur & C. Rejes C. *Elyſ. q.* 90. Enimvero, licet non negare velim, ſeptimeſtrem poſſe eſſe vitalem fœtum & partum; verum an ſit perfecte vitalis, aut an mulieres certo ſciant eſſe ſeptimeſtrem fœtum, de eo adhuc dubitatur, Hinc P. Amman. *in Irenic. p.* 72. *ſeptimeſtrem* partum dari negavit ſcil. vitalem.

Septuagenarius, ἑβδομηκοντέτης, dicitur annos 70. natus. De his teſtatur Gal. quod aliquando ferant ſanguinis miſſionem, *l. de Cur. rat. per. S. M. c.* 14. *fin.*

Septum tranſverſum. Vide *Diaphragma*. Septum pellucidum quoque vocatur Fornacis in cerebro dicti pars inferior. Lyſer. *Cult. Anat. l.* 3. *c.* 6. *p.* 88. Septum Cordis dicitur paries ſiniſtri ventriculi a dextro ſecernens. D. D. Hoffm. *Diſſert. An. in Micr. Horn.* Quid *ſeptum penis* vocetur membranaceum, videatur apud Barthol. *An. l.* 1. *cap.* 24. G. Bidloo *Anatom. Tab. XLVIII. fig.* 5. *ſeqq.*

Sequeſtratio, idem, quod *Separatio*; *Segregatio*, διάκρισις, Membra ſequeſtrationis vocat Parac. organa colatoria.

Serangodes, σηραγγώδης, antroſus, cavernoſus, rimoſus; idem fere quod συριγγώδης, fiſtuloſus: Legitur apud Hipp. *l. de Carn. IV.* 4. *IX.* 3. *XVI.* 3. *l. de Corde VI.* 1. *l. de vuln. c. II.* 3. Vide Foeſ. *p.* 562. *ſeq.* qui apud Galenum pro συριγγώδης legi συριγγώδης vult.

Seraphin, eſt ineffabilis virtus, & immenſa potentia cœli, & præſertim Angelicus chorus, & ſchola cœleſtis. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Serapinus, i. e. gummi Arabicum. Rul. & Iohnſ.

Serapium, idem, quod Sirupus. De quo paulo inf.

Serbet, vide *Scherbet*.

Serenitas, Serenus, εὐδία, εὔδιος, Vide *Eudia*.

Serex, id eſt, lac acetoſum. Ruland. & Iohnſ.

Sergeticum, σεργητικὸν, epitheton unguenti irini, apud Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 16.

Sericiacum, i. e. Arſenicum. Rul. & Iohnſ.

Seri-

Sericum, σηρικὸν, æquivocum eſt 1. apud Gal. ſignificat fructum aliquem, edulem quidem, nihil tamen vel ad ſanitatis conſervationem, vel ad morborum profligationem conferentem, *l. 2. de Al. fac. c.32.* Deinde notat lanam illam, quam gignunt, & in globulum ovalem conglomerant, ſeſe una obvelantes vermes, Bombyces dicti. De quo ſerico vide ſupra *Bombyx*. Sericum crudum omittendum eſſe *in Chym. Med. Phyſ.* Vide Morley *Coll. Ch. Leid. c.* 221. Adde Helm. *de febr. c.8. n.* 13. Denique Sericon idem, eſt, ac Minium. Rul. & Iohnſ. Serica quoque dicuntur Gal. *Zizipha*, ſive Jujubes. Vide *Zizipha*. Serica Cauterica quæ dicantur Paræo, vide apud eund. *l. 25. c. 32. p.* 128.

Serides, σερίδες, vocantur olera eſculenta, apud Galen. *l. de atten. diæt. c.* 3. Alias σέρις eſt Cichorii vel Endiviæ genus, apud Dioſc.

Sermo, λόγος, λαλιὰ, Vide *Lalia*, *Locutio*, *Logos* &c. Aliqua tamen differentia legitur inter Vocem, Loquelam, & Sermonem; dum vox ad loquelam, loquela vero ad ſermonem pertinet. Sermo vero non eſt omne, quod proprie in ſenſum auditus cadit; neque id ſolum, quod ore emittitur: ſed ſolam hominum vocem, qua inter ſe colloquuntur, veteres appellabant, Gal. *comm. 1. de humor. t. 24. & c. 3 Epid. t.* 73. ubi Græce αὐδὴ vocatur. Imprimis vero in Medicina conſiderari debet non ſolum Sermo Medicorum ad ægros, de quo Galen. *cap. 4. in lib. 6. Epid. t.* 9. ne ſit fatuus aut moleſtus, ſed gravis, utilis ægroque acceptus, ſed etiam Sermo ægrorum, ſiquidem & hinc præſentium notitiæ, & conſequentium divinationi poteſt adjumento eſſe, *c. 3. in l. 1. Epid. t.* Junge Rolf. *O. & M. M. Sp. l. 3. ſ. 2. c.* 14.

Seroſus, ὀῤῥώδης, ὑδατώδης, idem fere, quod Aqueus, vel aquoſus, dicitur partim de ipſo aqueo ſanguinis vehiculo, Gal. *l. 4. de V. P. c. 5. & alibi*: partim de conſtitutione corporis & temperamento inde dependente, quod pro varietate caloris aut frigoris concurrentis ad Melancholicum vel Phlegmaticum pertinet, imo & ad Cholericum: partim etiam de ſuperfluo & excrementitio humore Cachexiam ſeroſam conſtituentes, unde & Carol. Piſo elegantem librum conſcripſit *de Morbis a ſeroſa colluvie obortis*.

Serpens, ἔφις. Vide *Ophis*.

Serpheta, eſt medicina lapidem liquefaciens. Dorn. Ruland. & Iohnſon. Meminit ejus Parac. *l. 2. de Tartar. tr. 3. c. 5. & in fragm. ad h. l.*

Serpigo, ἕρπης. Vide *Herpes*, *Impetigo*. Nam utrique affectui tribuitur hoc vocabulum Impetigo. Vide Walth. *Sylv. M. pag.* 1368. & Valeſc. de Tarant. *Phil. Chirurg. c.* 10.

Serra, πρίων, æquivocum eſt. Proprie notat inſtrumentum, & quidem in Medicina, Chirurgicum, quo membra amputantur: Habeturque duplex: *Magna*, qua artus gangrænoſi aut ſphaceloſi; & *Parva*, qua digiti manuum & pedum reſecari debent. Vide Hild. *de Gangr. & Sphacel. c. 19. & Ciſt. milit. claſſ.* 19. ut & alios Chirurgiæ ſcriptores, Aquap. Paræum, Scultetum, &c. Ob ſimilitudinem vero roſtri, quod capiti adnatum cum ferra, Piſcis quoque quidam Cetaceus, Serra vocatur, Gr. πρίστις, perperam πρῆσις, cujus hiſtoriam vide in Aldrov. *de Cet. l. 1. c.* 5. Chiocc. *Muſ. Calc. ſect. 1. p. 82. ſeq.* Serrulam verſatilem Sculteti videre licet deſcriptam in ejuſdem *Armam. Chir. Part. I. Tab. V. fig.* 1.

Serratus, πριονώδης, cognomen eſt diverſorum Muſculorum, quorum alii Serrati majores, alii minores, alii poſtici appellantur, apud Barth. *l. 4. Anat. c. 3. & 4. p.* 563. 565. Serrata oſſium commiſſura quid ſit, vel oſſium compages, docet Veſal. *l. 1. de H. C. F. c.* 4. Vide *Prionodes*.

Servitus, δουλεία, dicitur de functionibus & uſibus partium miniſtrarum, eſtque duplex: *Præparatoria* & *Latoria*. Illa vocatur Utilitas. Hæc retinet nomen. Declaratur exemplis; v. g. Cordi miniſtrat ſervitute præparatoria Pulmo Latoria, Arteriæ Venæ. Teſticulis miniſtrant præparatorie Vaſa ſpermatica præparantia: Latoriæ Penis & Vaſa deferentia. Avic. *l. 1. fen. 1. doct. 5. c.* 1.

Serum, ὀῤῥός, vide *Orrhos*. De ſeri ſtatu præternaturali plura quære in Indice Boneti *Anat. Pract.*

Servus, δοῦλος, quid ſignificet in ſtatu Oeconomico, & pueri quoque e dictionariis norunt. Quod vero olim Medici ſervis annumerati fuerint, ex *l. 1. §. 5. C. de com. ſerv. manumiſſ. & l. 3. in pr. C. Com. de legat.* illud non de Medicis veris ἀρχιατρικοῖς, ſed de horum ſaltem miniſtris, Pharmacopolis, Chirurgis, intelligendum eſſe, egregia oratione jam olim demonſtravit, & partes Medicorum cordate defendit quondam JCtorum decus, Georg. Richterus, *in Orat. Panegyrica*. Servorum valetudinem etiam eſſe obſervandam, ſed horis ſaltem ſubciſivis, docet J. Alex. *l. 33. Sal. c.* 19. Per ſimilitudinem quomodo Æger vocetur *Morbi Servus*, oſtendit Lind. *Ex. XIII. §. 549. ſeq.* Chymici cum Hermete Mercurium vocant *ſervum fugitivum*. Rul. Libav. & alii. Vide *Fugitivus*.

Ses, σὴς. Vide *Tinea*.

Seſamion, σησάμιον, vocatur placenta ex ſeſamo, melle, atque oleo parata. Vocatur & σησαμοῦς, σήσαμον. Foeſ. *p.* 563. σησαμόεντα etiam dicuntur, quæ ex ſeſamo ſunt parata. Hipp. *l. de affect. XLIV.* 29.

Seſamoidea, σησαμοειδέα, dicuntur Oſſicula a ſeſami leguminis minuti ſpecie, cui forma & magnitudine reſpondent, & natura multis manuum & pedum articulis veluti auctarium appoſuit ſecuritatis gratia, Gal. *l.* 2. *de V. P. cap.* 11. Jung. Barthol. *libell.* 4. *Anatom. c.* 22. *& ult.*

Seſcuncia, idem, quod ſeſquiuncia, ἡμιόλιον, h. e: drachmæ duodecim. Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 8. Vide *Hemiolion*. Seſcuncia aliquoties legitur in Scrib. *n.* 50. 60. *&c.* Vide in Rhodii *Lex. Scrib.*

Seſeros. σεσηρὸς, h. e. labris valde diſtans quod etiam divaricatum vocatur. Occurrit apud Hipp. 3. *de fract. t.* 43. μειδιήματα σεσηρότα dicuntur riſus effuſi, & labris diductis facti, *l. de Gland.* IX. 11. Adde Foeſ. *d. l. conf.* Gal. *exeg.*

Seſis; σῆσις, a verbo σήθω, *cribro cerno*, ſignificat *cribrationem*, & ſæpius legitur apud P. Æginet. nomen & verbum.

Seſquialtera, dicitur ab Helmontio febris ſpuria, qualis eſt Hemitritæos, erratica &c. & eam deducit ex ſcoriæ & lotii deficiente ſecretione & excretione: *de febr. c.* 11. *n.* 14. Seſquialterum idem, quod Hemiolium, de quo ſupra.

Seſquicyathus, eſt hæminæ quadrans, vel ſextans cum uncia dimidia, Gal. *l.* 9. *c.* 6. *ad fin.* Celſus etiam meminit *l.* 5. *c.* 19. & Rhodius *in diſſert. de Pond. & Menſ.* æquivalere acetabulo ſtatuit.

Seſquihemina, i. e. Hemina, κοτύλη, una cum dimidia, Gal. *d. l.*

Seſquilibra, i. e. libra una & dimidia. Scrib. *n.* 222.

Seſquiobolus, i. e. obolus unus cum dimidio, i. e. grana quindecim. Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1.

Seſquipedalia, βόεια, dicuntur verba ampulloſa, quæ grande quid ſonare videntur, cum audis, ceu inflata vento jactantiæ, cæterum inania rei & rationis. Lind. *Exerc. XIII.* §. 69. Hæc dedecent Medicum Hippocrate & Æſculapio dignum.

Seſquiplum, idem, quod ſeſquipondus, ἡμιόλιον, & refertur ad præcedentem determinationem, i. e. integrum cum dimidio pondus. Gal. *l.* 1. *de Antid. c.* 9. *fin. & alibi*.

Seſquiſextarium, i. e. ſextarius unus cum dimidio. Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1.

Seſquiuncia, vide *Seſcuncia*.

Seſſilis, epitheton Verrucæ, quæ alias μυρμηκία, formica, vocatur. Vide *Formica*.

Seſtron, σῆστρον, idem, quod κόσκινον, Cribrum, a σήθω, cribro. Vide *Coſcinos*, *Cribrum*. Lac. σεσησμένον, *cribratum*, legitur apud Lind. *Ex XVI.* §. 108.

Seta, τρίχος, proprie *pilum ſuillum* ſignificat. Dicitur tamen & de lanis, unde *pannus ſetaceus* τρίχινος vocatur. Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. n.* 4. *circa fin.*

Setaceum vocatur operatio Chirurgica, eſtque ſpecies fonticuli, vel cauterii, quod parari ſolet utplurimum in occipitio, tribus inſtrumentis, forcipe, acu, & *ſeta*, vel *ſetone*, cujus parandi modum vide apud Aquapend. *de oper. Chirurg. cap. hoc tit.* Hildan. *Cent. I. obſ.* 40. Paræum *l.* 9. *c.* 24. qui *ſetonem* vocat, quemadmodum & Helm. *tr. Cauterium*, *n.* 22. Laur. Bellin. in Maſculino *ſetaceos* poſuit deſcribens per fonticulos duplicis emiſſarii per majus & minus ſpatium ſub cute craſſiori filo ſerico aut ſimili tenui funiculo, *in Opuſc. Medic. tr. de ſang. miſſ. p. m.* 187.

Setanios, σητάνιος, rectius quam σιτάνιος. *Hornus*, *homotinus*: epitheton tritici apud Hipp. Vide *Hornus*.

Sevatio, idem, quod Steatoma, ſecundum Ingraſſ. *Comm. ad Avicenn. de Tum. p. n. pag.* 184.

Seulo, id eſt, *plumbum*. Rul. *in Lex.*

Sevum, idem, quod *Sebum*: de quo ſuperius: Gr. ϛέαρ.

Sexcupes, pediculus. Santes Ardoinus *de venenis l.* 8. *c.* 22.

Sextans, ἕκτον τῆς λίτρας, ſexta pars libræ: pendet uncias duas. Gal. *l.* 4. *de C. M. P.G. c.* 14. vel drachmas ſedecim, *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 1.

Sextarius, ξέστης, dicitur *menſura liquidis & aridis communis*: de qua tamen Gal. notat, apud Athenienſes olim non fuiſſe, poſtea vero etiam a Græcis receptam; ſed aliter, quam Romanos, ſumſiſſe. Apud Romanos *ſextarius* unus libram unam, ſemiſſem, & ſextantem, ut ſimul juncta conſtituant uncias viginti, pendere dicitur. Athenienſes vero minorem paulo conſtituerunt menſuram, per *ſextarium*, videl. libram cum ſemiſſe, h. e. uncias octodecim. Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 1. Jung. J. Alex. *ad h. l.* Adhuc minor legitur ξέστης, *ſextarius*, qui pendet uncias tres, *l.* 6. *de C. M. P. G. cap.* 16. Rhodius *in not. ad Scribon.* diſtinxit in menſuralem & ponderalem: illum continere duas heminas: hunc vero tredeciam

un-

uncias docens, *ad comp.* 127. 130. Idem Autor *in Diſſ. de Ponder.* & *Menſ.* ſextarium aridorum eſſe libram unam & dimidiam liquidorum: duarum Heminarum, Ponderalem Arabicum Drachmam ſemis, Italicum olei uncias 18. vini & aquæ uncia 20. mellis 27. Lind. *Sextarium* pendere vini uncias ſedecim, totidemque ſcrupulos: Mellis uncias viginti quinque, ſcripſit. *Ex. X.* §. 156.

Sexunx, i. e. *pondus ſex unciarum*, h. e. *libra dimidia*, Semiſſis, Gal. *lib.* 1. *de C. M. P. L. c.* 8.

Sexus, γένος, φύσις, vocatur *differentia viri* & *fœminæ*: de qua Gal. *l.* 9. *de Hipp.* & *Pl. Decr. c.* 3. & *alibi*. Diſcrimen hoc animalibus ſaltem perfectioribus competere, accuratiores Philoſophi & Medici ſtatuunt. Alii tamen etiam vegetabilibus quoque attribuere non dubitant; inter quos Schroder. *l.* 1. *c.* 35. & quidem realiter. Rejicitur hæc opinio *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 349. *Sexus* diſcrimen quomodo faciat morboſam diſpoſitionem, monſtrat Rolfink. *O.* & *M. M. Spel.* 2. *ſ.* 3. *c.* 36. *Sexum* non poſſe mutari naturaliter, prolixe docuit C. Rejes *Camp. El. q.* 57.

Siagon, σιαγών, idem, quod γένος, γνάθος, *maxilla*, ita dicta, ὅτι σιεῖται περιαγομένη, quod circumacta moveatur. Gorr. Linden. *l.* 2. *Phyſiol. Med. c.* 13. §. 4. 5. Ariſt. *l.* 3. *H. A. c.* 7.

Siagonagra, σιαγοναγρα, dicitur arthritidis particularis ſpecies maxillæ articulum infeſtans. Paræus *Chirurg. l.* 17. *c.* 1.

Sialochoos, σιαλοχόος, vel σιαλοχέων, idem, quod σιαλίζων, vocatur Hipp. qui multam ſalivam ore effundit, *l.* 2. *Epid. ſ.* II. 90. *lib.* 3. *de morb. X.* 13. *l.* 2. *de diæt. XVII.* 4. 6. Galen. *c.* 1. *in l.* 1. *Prorrhet. t.* 3. Jung. Foeſ. *p.* 564. Lat. *Salivator* dici ſolet. Vide *Salivatio*.

Sialochos, σιαλόχος, ex interpretatione Erotiani Hippocratici talis eſt, qui ped quem abundat ſaliva acris οἱ σιαλον πικρὰν ἀφρίζοντες, differunt ergo hi a σιαλοχόοις, quod illi ex acrimonia σιαλόχων frequenter exſpuunt.

Sialos, σίαλος, σίαλον. Vide *Saliva*.

Sibar, id eſt, *Argentum vivum*: item *Stella eruta*, Dorn. Rul. & Iohnſ.

Sibare Avicennæ dicitur *ſpecies Phreniditis*, quæ *ferina* dicitur. Foreſt *l.* 10. *obſ.* 1. *Schol.* Vel *Inflammatio Eryſipelacea*, aut potius *Gangrænoſa* cerebri & meningum. P. M. de Calderia *Tom. III. Oper. p.* 20. *ſeqq.*

Sibedata, id eſt, *Hirundinaria*: Paracelſ. *l.* 2. *de Tart. tr.* 2. *c.* 2. Dorn. Ruland. & Iohnſ. item lapis, quo colores teruntur. Ruland. & Iohnſ.

Sibetina, epitheton *Colicæ*, quæ, &. *Zibethi-*na dicitur. Parac. *Paragran. Tract.* 1. & 2.

Sibilus, συριγμός, συρίζειν, λεπτόν, eſt ſonus acutior, tenuior, qualis in Aſthmaticis obſervatur in inſpiratione, quia humores craſſi obſederunt fiſtulæ laryngis oſculum, ita ut aer hanc viam anguſtatam tranſire non poſſit, ſed lateribus alliſus ſonum acutum edat. Dolæus *Encyclopæd. l.* 2. *c.* 2. §. 10. *p.* 258. Vide *Syrizo. Hypoſyrizo*. Tropice etiam *Uvulam* vocari *Sibilum* ſcribit Veſal. *l.* 6. *de H. C. F.* 26. *Sibilus* etiam accipitur pro ſono præternaturali in auribus percepto a flatu quodam, vel halitu in anfractibus organi auditorii agitato. Vide *Sonus*. *Tinnitus*.

Siccans, ξηραντικός, ξηραίνων, epitheton medicamentorum, quæ temperamenta corporum ad *ſicciorem* ſtatum permutant, Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. cap.* 6. Talis effectiva *ſiccitas* a terreſtreitate particularum dependet, cui humidæ particulæ involvuntur & excipiuntur, cui & leves ſalinæ particulæ intermixtæ ſunt. Dividuntur in mediocriter & valde *ſiccantia*, *l.* 3. *d. tit. c.* 6. Vide etiam Schroder. Senn. Morell. & alios, qui de materia Medica ſcripſerunt.

Siccaſia, σικχασία, vocatur *moleſtum faſtidium* & ἀνορεξία mulieribus gravidis familiaris: Adjectiv. σικχός in aliis Lexicis occurrit & exponitur a Suida per ἀνόρεκτος, καὶ ἀσθενής, i. e. *inappetens* & *infirmus*. Subſtantivum vero legitur in Moſchion. *l. de morb. mul. c.* 28.

Siccitas, *Siccus*, ξηρότης, ξηρός, de qualitate dicitur elementari, inter primas vulgo relata, humidæ oppoſita, communi igni & terræ & in ſe notiori, quam ut deſcriptione aliqua indigeat, aut ulterius explicari poſſit. Optima deſcriptio videtur, quæ per abſentiam humiditatis exprimitur. In foro Medico variis tribuitur rebus, ſecundum, non nat. & præternaturalibus. Ventres *ſicci* opponuntur humidis, 2. *aph.* 53. quo pertinet *ſicca* mulier, *l.* 4. *Epid. XIII.* 9. Temperamentum etiam *ſiccum* aliquoties legitur apud Gal. paſſim. Anni temporum *ſiccitates* Græc. dicuntur αὐχμοὶ, 3. *aph.* 16. *Siccus* hydrops, 4. *aph.* 11. i. e. Tympanites. Ophthalmiæ *ſiccæ*, 3. *aph.* 11. *Sicca* & valida frictio dicitur, quæ corpori foris adhibetur, nullo humido, aqua, vel oleo, foris circumfuſo, Galen. *l.* 2. *de S. Fac. c.* 25. Gr. dicitur ξηροτριβία.

Sicelica, *Sicula*, σικελική, epitheton medicamenti contra colicos dolores, apud Gal. *l.* 9. *de C. M. S. L. c.* 5. *fere circa fin.*

Sicilicus, *Siclium*, σικλίον, ponderis nomen, veterinariis uſitatum, pendens unciam dimidiam, five drachmas quatuor; uti patet ex Gal.

Gal. *de pond.* & *menſur.* confirmante C. Hoffmann. *in notis M. S. nondum editis*. At Rhod. *ad Scrib.* *Sicilicum* dicit, eſſe unciæ quartam partem, in qua ſunt ſcrupuli ſex, & pendet drachmas duas, *n.* 71. *p.* 133.

Sicua, σικύα: Vide *Cucurbita*.

Sicyedon, σικυηδὸν, eſt ſpecies fracturæ, quæ & καυληδὸν, & ῥαφανηδὸν, dicitur, quando os totum per tranſverſum frangitur. Gorr.

Sicyone, σικυώνη, quatuor habet ſignificationes, juxta Galen. *in Ex. dict. Hipp.* Colocynthidis, *Cucurbitæ* pyro ſimilis, *Cucurbitæ Chirurgicæ*, & *Cucurbitæ* fundo carentis, ac metæ formam præ ſe ferentis. Foeſ. *Oec.* p. 565.

Sicyonion, σικυώνιον, nomen *Unguenti*, vel *Olei* compoſiti, cujus baſis eſt *Cucumis ſylveſtris*, apud Ægin. *l.* 7. *c.* 20.

Sideratio, vel *Cyderatio*, æquivocum eſt. Vel enim idem ſignificat, quod *Apoplexia*, aut ſubita *Paralyſis*, quam ſignificationem approbat Lang. *l.* 1. *ep.* 25. & *l.* 2. *ep.* 53. Rhod. *ad Scribon. num.* 101. *p.* 168. Vel notat *mortificationem* alicujus membri, quæ alias *Sphacelus* vocatur σφάκελος, de quo vocab. inferius, quam retinuit Caſtell. Vide *Mortificatio*. *Sphacelus*.

Sideros, σίδηρος: Vide *Ferrum*.

Sidia, id eſt, *Lima*, Rul. & Iohnf. *Lex.*

Sidioides, σιδιοειδής, dicitur *color malicorum*, hoc eſt, corticem mali Punici, Gr. σίδιον dictam, *repræſentans*, σίδη enim *malum punicum* ſignificat. Legitur aliquoties apud Hippocr. *l.* *de judic.* *dieb.* *VII.* 2. *l. de int. aff.* *XXXI.* 3. *XXXIV.* 7. *XXXVIII.* 4. *XLVIII.* 6. *lib.* 3. *de morb.* *XII.* 3. Jung. Foeſ. *d. l.* Keuchen. *ad Samon. p.* 271.

Sidus, *Sydus*, idem, quod *ſtella*, ἀςὴρ, ἄςρον. *Sidera* vocantur a ſiderando, quod eſt incendere. Veterum fuit dogma, *ſidera* eſſe omnia igneæ naturæ. Linden. *Ex.* *XI.* §. 171. *ſeqq.* 188. hoc dogma hodieque revocavit Gaſſendica, & Carteſiana Philoſophia. Recentiores tamen adhuc Philoſophi Eclectici, inter quos celeberrimus eſt Dn. Sturmius, diſtinguunt inter *ſidera* vel ſtellas fixas & errantes ſ. planetas, de illis concedentes, quod ſint igneæ naturæ, utpote propriam lucem obtinentes; de his vero non item, excepto Sole reliquis planetis lucem impertiente. *Sidereum corpus* Paracelſo dicitur *ſpirituale*, *Magicum*, *Cabalicum*, cui peculiares attribuit virtutes in herbis, & aliis naturalibus, *tr. Laby-rinth. Medic.* *c.* 9. & 10. *l. de Peſtilit. tr.* 1. & 3. & *Philoſ. ſagac.* *l.* 1.

Sief, id eſt *Collyrium*, medicamentum Ophthalmicum ſiccum. Vide *Collyrium*.

Siegones, σιηγόνες, idem, quod σιαγόνες, *Maxillæ*. Vide *Siagon*.

Sielismos, σιελισμὸς, vel σιαλισμός. Vide *Salivatio*, a verbo σιαλίζω, *multam ſalivam effundo*. Unde σιαλίζοντες iidem, qui σιαλοχόοι, de quo paulo ſuperius. Legitur vero apud Hipp. 1. *Prorrh. ſect.* 3. *t.* 21.

Sifantis, id eſt *terra argentina ſimplus*. Rul. & Iohnf.

Sige, σιγὴ, *ſilentium*, *taciturnitatem* ſignificat: Peſſimum ſignum in phreniticis & deliris. Hipp. 1. *Prorrhet.* *c.* 2. *t.* 19. *Coac.* *t.* 65. Vide *Aphonia*. *Silentium* alias epregie diſtinxit Libav. in *Silentium Prudentiæ* & *Tolerantiæ*, *Tom.* *III.* *Oper.* *p.* 154. Non minus recte & *Silentium* Crollii ſacrum vocavit Diabolicum & execrabile, *Tom.* *IV.* *p.* 66. Et o utinam hodieque perſuadere ſibi paterentur Chriſtiani plebji, (quamvis etiam non ſint pauci, qui prudentiores videri volunt) qui exiſtimant, nihil magici, nihil præſtigiarum præ ſe ferre, dum talia remedia commendantur cum *ſilentio*, vel colligenda, vel applicanda. Revera tale *ſilentium* execrabile eſt; non ſacrum; verba ſunt laud. Autoris veriſſima.

Sigia, i. e. *Storax liquida*, vel hygra. Rul. & Iohnf. Gal. *de ocul.* *c.* 3.

Sigillatio, cicatricis inductio. Fallop. *de re cor.* *c.* 2.

Sigillum, σφραγὶς, ita fuit dicta *Terra Lemnia ſigillata*, cujus modum præparandi & *ſigillandi* ſigno Dianæ deſcripſit Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* quemadmodum & hodieque *Terra Turcica*, *Melitenſis* S. Pauli, *Sileſiaca*, *Hersbruccenſis* aut *Veldenſis Norica*, certis *ſigil* *is* notari ſolent; de quibus vide Schroder. *l.* 3. *c.* 2. Fr. Hoffm. *Clav.* *ad h. l.* Caſp. Hoffm. *Paral.Offic.* *c.* 44. 45. Ita & *Trochiſci ſigilis* & aſteriſcis ſignari ſolent, præſertim viperini, in officinis Venetis. *Sigillum Hermeticum* dicitur, quo vitrum fuſum, & igne fuſorio liquatum occluditur; quamvis nonnulli maſſam aliquam ex ſuccino albo, vitro Veneto, Borrace, æqualibus portionibus, ad hanc obturationem uſurpent. Rul. Olim vaſa cera & annulo ſignabantur a Medicis; Rhod. *ad Scrib.* *n.* 269. *p.* 331. *Sigillis* vero magicam virtutem adſcribere cum Paracelſicis, de quo etiam *in T. h. Chym.* *Vol.* *VI.* *p.* 351. ſuperſtitioſum eſt. Vide *Character*.

Sigmoides, σιγμοειδὴς, h. e. literam Græcam C referens, non Σ. Vide C. Hoffm. *Comm. ad Gal. de V. P.* *n.* 385. Tribuitur variis corporis partibus. Ita dicitur Proceſſus ſcapulæ rum, qui & *Ancyroides*, & *Coracoides* vocatur. Barth. *libell.* 4. *An.* *c.* 19. Deinde Sinus, ſeu cavi-

cavitas ſemicircularis in cubito inter duas cubiti apophyſes comprehenſa, in quam brachii extremum trocheæ ſimile inferitur, d. l. c. 20. Porro tres *Valvulæ cordis* ad oſtium arteriæ pulmonalis in dextro ventriculo foras ſpectantes *ſigmoideæ* vocantur, Gal. l. 6. de V. P. c. 14. qui tunicas ſaltem appellavit, Barthol. l. 2. c. 7. *Cartilagines* quoque *aſperæ arteriæ* cum non ſint integre circulares, ſed parte poſteriori membranoſæ, & ita cartilaginea ſua ſubſtantia antiquum C referant, σιγμοειδεῖς, vocantur. d. loc. c. 10.

Signatio, *Signatura* ἐπισφραγισμὸς, alia eſt *neceſſitatis*, quando vaſa obſignantur, aut ipſa medicamenta, ad evitandam vel exhalationem virium vel ſuſpicionem fraudis. Ita & Acidularum Egranarum vaſa fictilia publica auctoritate obſignari ſolent. Vide Rhod. in *Lexic. Scrib.* p. 441. Vel eſt *ſuperſtitionis* & vanitatis. Quo, ſalva autoritate, pleraque etiam referenda mihi videntur, quæ Crollius, de *ſignaturis Plantarum*, ſcripſit; cum plurima etiam prorſus ridicula nitantur & inepta ſimilitudine. *Signata ars* Paracelſo dicitur *Caballa*, eſtque ex illius mente, pars Aſtronomiæ; & introitus ad Medicinam; verum ob Magiæ ſuſpicionem vitanda *Labyrinth. Med. cap.* 9. & *tr. de morb. Tart.* c. 16. Vide *Sigillum Character*.

Significatio, ἐπισημασία, σημασία. Vide *Semaſia*, *ſemecoſis*.

Signum, σημεῖον. Vide *Semeion*.

Silacbi, Arab. *Silac*, dicitur craſſities palpebrarum, Foreſt. l. XI. *Obſ.* 46. *Schol.* Alii ad πτίλωσιν h. e. *defluvium capillorum* applicant, Johann. Stephan. *Paraphr. in Avic.* l. 3. fen. 3. t. 3. p. 173.

Silex, κόχλαξ, vocatur genus lapidum, vel ſaxi duriſſimum, extrinſecus leve. Hujus ſpecies eſt *Pyrites*, de quo ſuperius. Alias plures recenſet Rul. in *Lex.* De *ſilicis* virtutibus & uſu vid. Schroder. l. 3. c. 8. n. 18. & Fr. Hoff. in *Clav.* Theatr. Chym. *Vol. VI.* p. 453. Quære & in Indice Helm.

Silicetus, idem, quod *Marmoreus*, epitheton *Tartari*, in renibus, aut veſica, nimiopere indurati, apud. Paracelſ. l. *de Tartareis morb.* c. 20. & 21.

Silignis, σιλίγνις, latine *Siligo*, dicitur puriſſima Tritici farina, e qua paratur *panis ſiligneus* σιλιγνίτης. Galen. l. 1. de *Al. fac.* c. 2. Lang. l. 1. ep. 56. J. Alex. l. 8. *Sal.* c. 6. & *not. in Gal.* d. l. Lind. *Ex.* XIII. §. 510. *ſeqq.*

Silipit, id eſt, *Æs*, *Cuprum*. Rul. *in Lex.*

Siliqua, κεράτιον. Vide *Ceration*.

Silo homonymon eſt. Vel enim idem eſt, quod *Simus*, σιμὸς, qui naſo eſt ſurſum verſus repando, Lind. *Ex.* XI. §. 39. Vel apud Chymicos idem eſt, quod *Terra*. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Silurus, σίλουρος, nomen piſcis, de quo tamen inter ſe diſſentiunt Autores, dum alii *Sturionem* eſſe dicunt; in qua ſententia eſt Aldrov. l. 4. *de piſc.* c. 9. alii cum *Glanide* confundunt; ut Geſnerus. Vide Aldrov. l. 5. *de piſc.* c. 5. Meminit alias Galen. l. 9. *de S. Fac.* §. *Halme*, *ad fin.* Jul. Alex. l. 15. *Sal.* c. 2.

Simia, πίθηξ. Vide *Pithex*.

Simila, *ſimilago*, σεμίδαλις. Vide *Semidalis*.

Similaris, ὁμοιομερὴς, ἁπλοῦς, Vide *Homœomeres*, *Hapelus*. Perfectam *ſimilaritatem* dari nullam uſpiam ſtatuit celeberr. Leibnizius de Natura, ſicut legere eſt *in Act. erudiror. Lipſ. Anno* 1698. *m. Septembr. pag.* 433.

Similatio, idem, quod *Aſſimilatio*: de quo ſupra, in AS. Gr. ὁμοίωσις.

Similis, *ſimilitudo*, ὅμοιος, ὁμοιότης, quid ſignificet, notum eſt: videlicet aliquam convenientiam rerum inter ſe diverſarum. Galen. *ſimile* duobus modis dici, docet; uno quidem, quando eſt ἀπαράλλακτον, & nulla intercedit varietas: altero, quando ſecundum magis & minus ſaltem eſt convenientia, ἐν τῷ μᾶλλον καὶ ἧττον, *c.* 1. *de ſis, q. in med.* t. 4. *fin. Similia ſimilibus* conſervari, eſt generaliſſimus ſcopus methodi Hygienes; de quo in *Hygiene*; limitationem ſuam tamen admittit, uti videre eſt *in Dogmat. noſtr. P. IV. ſ.* 2. *d.* 3. *p.* 468.

Similitudinem formæ liberorum cum matre demonſtrare, quod mater etiam materiam conferat ad formationem fœtus, vult J. Alex *not. in Gal.* l. 2. *de ſemin.* c. 1. Plura de *ſimilitudine* inter generans & generatum, inter parentes & liberos, vide C. Rejes C. *El. q.* 54. Quamvis vero *ſimilitudinis* obſervatio in Medicina inſignem multumque uſum habeat; probe tamen etiam obſervanda eſt cautela Hipp. quod *ſimilitudines* Medicis pariant errores & difficultates, *lib. 6. Epid. ſ. VIII.* 80. *vel t.* 49. quem locum notatu dignum bis citavit Linden. *Ex.* XII. §. 71. & XIV. §. 114. *Similitudo* enim ſaltem eſt inſtar ſyllogiſmi Dialectici, vel Topici, nihilque certi concludit. Jul. Alex. *not. in Galen. lib.* 4. *M. M.* c. 4. Utinam hoc vero probe obſervarent Chymici & Spagyrici; qui nimium quantum *ſimilitudinibus* nituntur, & ita ſæpiſſime fallunt & falluntur. Fallax quoque in multis eſt *ſimilitudo* plantarum cum partibus corporis humani, quæ tamen vires indicare creditur a Schroder. *l.* 1. *c.* 38. Quin potius veriſſime Libav. negavit a *ſimili* ad eſſentiam recte aliquid colligi.

Tom.

Tom. IV. *Oper. p.* 259. 277. *Similitudines* quoque dicuntur figuræ cœleſtes, quæ rebus aſſimilantur nos concernentibus, Rul. Iohnſ.

Similla, σιμὰ, rectius *Semilla*, i. e. ad dimidiam coctum. *Simillator*, vel *ſemiſſator*, qui ad dimidias coquit, Gr. σιμωτής. Linden. *Ex*. X. §. 52.

Simitas, *ſimus*, σιμότης, σιμὸς, duplicem habet ſignificationem, unam naturalem, in qua dicitur de Hepatis concava parte, ex qua prodit Vena portæ, cujus oppoſita pars *convexa* & *gibba* nuncupatur, Gal. *l.* 3. *de V. P. c.* 13. Barthol. *l.* 1. *An. c.* 14. & *alibi*; alteram præternaturalem, qua notat vitiatam figuram naſi, cum medius naſus ſubſidet, aut deprimitur, Galen. *comm.* 1. *in l.* 6. *Epid. t.* 4. Jung. Foeſ. *p.* 566. Alias & σιμὸν etiam de rebus non naturalibus uſurpatur, v. g. de *ferularum* Chirurgicarum parte *retuſa*, & reſima, apud Hipp. 3. *de iis*, *q. in med. t.* 11. Σιμὸν quoque dicitur *vinculi* quoddam genus, quod ab orbiculari plurimum inclinat, *d. l. comm.* 2. *t.* 2.

Semivulpa πιθηκαλώπηξ, vel *Vulpiſima*, ἀλωπεκοπίθηξ, animal quadrupes digitatum, viviparum, peregrinum, *vulpis* & *ſimiæ* formam ex parte referens, cujus hiſtoriam & uſum in cibis vide apud Aldrov. *l.* 2. *de quadr. dig. vivip. c.* 4.

Simmitium, id eſt, *Ceruſſa*. Rul. & Iohnſ.

Simos, *ſimothes*, i. e. *Ceruſſa*. Rul. & Iohnſ.

Simotrachelos, σιμοτράχηλος, dicitur, *qui humeros attollens cervicem contrahit*, arrogantis & glorioſi inceſſum repreſentans. Idem eſt, quod βυσαύχην. Rob. Keuchen. *ad Seren. in Sammon. Medicin. metr. p.* 150. Vide *Byſauchen*.

Simplex, ἁπλοῦς, *ſimplicitas*, ἁπλότης, uſitatiſſimus terminus in Medicina, de rebus naturalibus, præternaturalibus, & non naturalibus. Quando de partibus, dicitur, idem eſt, quod *Similaris*, vel *Homogeneus*. Quando de morbis, intelligitur ille, qui unam ſaltem partem affectam, occupat: quamvis & febris *ſimplex* dicatur Galeno, quæ mitis eſt, & cum ſignis tutis cumprimis, qualis eſt Ephemera, *l.* 1. *de Criſ. c.* 16. Remedia *ſimplicia* dicuntur, ad differentiam compoſitorum, quibus etiam communiter anteferuntur, Helmont. *tr.* *Pharmac. ac Diſp. n.* 5. quamvis experientia teſte-tur, hoc univerſaliter verum non eſſe, ob frequent ſſimam in corpore humano heterogeneitatem valde miſtam & intricatam. Vide *Dogm. noſtra P.* VI. *c.* 4. *d.* 3. *p.* 747. *ſeqq.* In genere vero *ſimplex* & natura & doctrina prius eſſe compoſito, recte dicitur a Gal. *l.* 1. *de diff. reſp. c.* 2. 3. *aph.* & *alibi*. Chymici tria ſimplicia materialia corporum naturalium ſtatuerunt, ceu principia, *vaporoſum*, *inflammabile*, *fixum*, *Th. Chym. Vol. I. p.* 101. Aliis vero quinarius numerus placet: de qua ſententia alibi dictum.

Simulatio, προσποίησις, dicitur de iis, qui morbum *ſimulant*. Lege Galen. *libell. de iis*, *qui morbum ſimulant*. *Simulata* quoque *Medicatio* dicitur, quando cauſſa morbifica non perfecte removetur, ſed ſaltem movetur. Ita v. g. quando febris ſupprimitur, non depurato ſanguine ab inquinamentis ſuis, Lind. *Ex*. XII. §. 115.

Simus, vide *ſimitas*. *Simus* quoque dicitur Gilla. Rul.

Sina, idem, quod *China*; De *Medicina ſinica* vide *Act. Lipſ.* 1682.

Sinapelæon, σιναπέλαιον, i. e. *Oleum ſinapinum*, de Dioſc. *l.* 1. *c.* 47.

Sinapiſis, id eſt, *Bolus Armena*. Ruland. & Iohnſ. *in Lex*.

Sinapiſmus, σιναπισμὸς, & de medicamento tenuium partium, acri & vehementer calido ex *ſinapi* compoſitum dicitur, Galen. *l.* 3. *de L. Aff. c.* 4. ubi ἐρεθισμὸς διὰ νάπυος vocatur: & de ipſa operatione, quæ eſt ſpecies *Rubificationis*, vel *Phœnigmi*. Vide *Phœnigmus*. Hor. Augen. vocat *Sinapiſma*, *Tom. II. Epiſt.* & *Conſ. Med. l.* 3. *p.* 497. *ſeqq.* quamvis vitioſe per *y* legatur. In priori ſignificatione fumitur a Schroder. *l.* 2. *c.* 44. in poſteriori *l.* 1. *c.* 3. Adde Vveker *Ant. Gen. l.* 1. *c.* 41. *Spec. l.* 2. *ſect.* 33. Morell. *l.* 2. *de form. rem. ſ.* 1. *c.* 14.

Sinapium vocatum *Embamma*, vel *Intinctus* ex *ſem. ſinapi* paratus; cujus meminit J. Alex. *l.* 20. *Sal. cap.* 15.

Sinaros, σίναρος, h. e. *Læſus*. Legitur apud Hipp. 3. *de fract. t.* 44. 2. *de artic. t.* 37. & *c.* 3. *t.* 70. *l.* 6. *Epid. ſ.* VII. 72. a vocab. σίνος, quod *læſionem*, *noxam* ſignificat. Unde & contrarium ἀσινὴς *illæſus* Foeſ. *p.* 567.

Sincerus, γνήσιος, idem, quod *Legitimus*. Vide *Gneſios*. Interdum etiam pro *puro* ſumitur. Vide Rhod. *in Lex. Scribon.*

Sinciput, vel *ſyncipu*t, βρέγμα, anterior capitis pars, ſupra frontem, capillis intecta, *l. Introduct. c.* 10. Barthol. *l.* 3. *Anat. proœm.* Vide *Bregma*.

Sine pari, eſt epitheton Emplaſtri alicujus Londinenſium, de quo vide *Par*. In Anatomicis quæ dicatur *Vena ſine pari*, vide ſupra in *Azygos*.

Singulare idem fere ſignificat; quod *Specificum*, eſtque epitheton Medicamenti, quod legitime adhibitum, *ſingulari* plane vi ac pro-

prie

proprietate huic vel illi affectui p. n. remederi dicitur. D. Velſchius *in Diſp. de ſingularibus* *Singultus*, λύγξ, λυγμὸς. Vide *Lygmos*. *Singultuoſa febris* dicitur Practicis non illa, ubi aliquando *ſingultus* moleſtat, ſed quam fere per omnia tempora comitatur hic affectus, & cum febre exacerbatur notante Petr. Mich. de calderia *Tom. I. Oper. pag.* 423.

Siniſter, ἀριστερὸς. Vide *Dexios*. Dieterich. *n.* 104.

Sinomoros, σινόμωρος, dicitur *malignus*, *noxius*, perniciofus. Legitur apud Hipp. 3. *de art. t.* 51. & 54. Jung. Foeſ. *d. l.*

Sinopis, σινωπὶς, ſpecies *Rubricæ* melior. Vide *Miltos*. Apud Rul. etiam *Sinopida* in nomin. dicitur.

Sinos, σίνος, *Noxam*, *offenſam*, ſignificat, idem, quod βλάβη. Frequenter legitur apud Hippocr. *v. g.* 3. *de R. V. I. A. t.* 14. 2. *de fract. t.* 15. *l.* 5. *Epidem.* XIV. 3. *de vuln. c.* X. 4. & *alibi*. Vide Foeſ. *p.* 566.

Sinus, κόλπος. Vide *Colpos*.

Sipha terminus obſcurus apud Paracelſ. de quo dicit, quod ſaga, vel Pithoniſſa, ignem veluti e ſilice hoc eliciat, & tempeſtatem excitet. *tr. de Podagra tit. Proceſſus*.

Siphac, idem eſt, quod *Peritoneum*. Foreſt. *l.* 6. *Chirurg. obſ.* 48. *Schol.*

Siphilis, *Syphilis*, *Siphylis*, varia hujus vocis ſcriptura hauddubie inde contingit, quod hactenus de hujus nominis origine vera, Græca, aut Latina, nemini certi quid conſtiterit, neque Fracaſtorius, ceu Italus Medicus Veronenſis, qui in ſuis operibus peculiarem libellum metricum hoc nomine inſignivit luem Veneream five morbum Gallicum intelligens, ſollicitus fuerit, vel de ejus vocis origine, vel ortographia accurata. Nobis tamen placeret, ſi licet ὀνοματοποιεῖν (quidni vero liceret; quod aliis haud vitio vertitur?) appellare morbum hunc *Siphlidem*, σιφλίδα, ac originem hujus deducere a Græco σιφλὸς, quod contracte idem eſt ac σιπαλὸς, *turpis*, deformis, ut ita deformitas hujus morbi eo clarius exprimeretur, quam corpori & animo infert, quemadmodum ideo recte cecinit dictus Autor *lib.* 1. *de Siphylide fol.* 240. *ſub. finem*:

Quippe lue hac naſcente putem ſimul omnia diras
Eumenidas ceciniſſe fera ac crudelia nobis:
Tartareos etiam barathro dira omnia ab imo
Exciviſſe lacus, &c.

Vide plura in. *Siphilis*.

Siphita, *ſyphita*, nomen morbi apud Paracelſ. & diſtinguitur in pravam, & ſtrictam. *Siphita prava* morbus eſt vulgo *Chorea S. Viti* dictus. *Sphita ſtricta* eſt morbus phantaſticus eorum, qui *noctu dormientes ambulant*. *Noctambulatio*. Dorn. Rul. Iohnſ. e Paracelſ. *de præparat. l.* 1. *tract.* 4.

Sipyis, σιπυὶς *pyxidem* ſignificat apud Hipp. *lib. de ſteril.* XXII. 15.

Sira, id eſt, *Auripigmentum*. Rul. *in Lex.*

Siracoſtum, vel *Alſiracoſtum*, eſt nomen medicamenti Arabicum in febribus acutis laudati, apud Meſuen *in Operib. fol.* 112. *c.*

Siræum, σίραιον, quodvis decoctum dulce interpretatur Galenus, & Erotianus οἶνον σίραιον alios ἕψημα adpellare ait, id eſt ſapa. Vide *Sapa*.

Sirenes, *Sirones*, dicuntur *puſtulæ manuum* & *pedum*, Vvalther. *in Sylv. Med. p.* 1373. Dorn. Rul. Iohnſ. *in Lex* Langh. *l.* 2. *ep.* 42. Jungatur D. Etmulleri obſervatio de *Sironibus* in *Act. Erud. Lipſ.* 1682. *Sirenes*, σειρῆνες, quoque dicuntur *monſtra marina*, partim piſcis, partim hominis formam, & quidem fœminæ, five virginis, repræſentantia; de quibus legantur *Eph. Nat. Cur. An. I. O.* 23. ubi ἀνθρωπόμορφοι piſces vocantur, & Eraſm. Francisc. *Horti Indic. Ort. & Occ. Part. II. p.* 1412. *ſeqq.* *Syrenes*, perperam per *y* apud Dorn. Rul. & Iohnſ. deſcribuntur, quod ſint monſtra marina e nymphis nata.

Siriaſis, σειρίασις, item σειρίασις, eſt nomen *morbi infantilis*, videl. *inflammatio cerebri* & *membranarum*, quam conſequuntur ſincipitis & oculorum cavitas, febris ardens, pallor, totius corporis ſiccitas, & inappetentia. Derivatur a σειρὸς, quod foveam, in qua ſemina recondunt & aſſervant, ſignificat. Gorr. & Caſtell. Ita & in ſyncipite, ubi ſutura ſagittalis & coronalis coeunt, membranacea illa portio, *folium* vulgo dicta, omnium poſtremo in oſſeam duritiem coaleſcens tum temporis ſubſidet, & foveam quaſi conſtituit, quod plerumque lethale habetur ſignum. Cauſa eadem, quæ aliarum inflammationum, ſanguis videl. acrior fervidiorque circa membranas cerebri ſtagnans, malignitatis ichoroſæ ſalinæ hauddubie particeps. Vid. Senn. *Med. Pr. T. IV. lib. de Infantilium morb. cur. P. II. c.* 7. *h. tit.*

Siricon de plumbo, id eſt, *Cinis plumbi*. Ruland. & Iohnſ.

Siringa, id eſt, *Calx*. Iidem.

Sirius, σείριος, proprie dicitur de ſidere, antiquis etiam famigerato, quod *Canicula*, κύων, dicitur, cui ſingularem virtutem fervoris in diebus Canicularibus, quando cum Sole exoritur, attribuerunt. Unde & Hipp. tempus illud

Tud ante *Canem*, ſub *Cane*, & poſt *Canem*, aliquoties inculcavit. Verum rectiſſime expedivit hanc opinionem, non aſtro huic, ſed Soli καῦμα illud adſcribens Linden. *Ex.* XI. §. 170. *ſeqq.* quamplurimis & confirmavit ſuccincte calculo ſuo Cl. Dn. Sturmius, *Scient. Coſmic. Part. Spec. Tab.* IX. *in fin.*

Sirones, vide *Serenes*.

Sirotes, σιρωτὸς, vide *Simiſſa*.

Sirſen, Arab. rectius, quam *Birſen*, ſignificat apoſtema capitis calidum: eſtque idem, quod *Phrenitis*, Foreſt. *l.* 10. *Obſ.* 1. *Schol.*

Sirupus, *Syrupus*, *Serapium*, σεράπιον, A. ctuario eſt medicamenti forma fluida, ex decocto, vel ſuccis, aut infuſione, conflata, ſaccharo aut melle dulcorata, atque in eam conſiſtentiam cocta, ne gutta in marmore defluat, ad alterandum, vel purgandum comparata, Morell. *l.* 1. *de form. rem. ſect.* 1. *c.* 4. Wveker. *Antid. Gen. l.* 1. *c.* 13. *Spec. l.* 2. *ſect.* 2. Schroder. *l.* 2. *c.* 84. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Obiter ſcrupulum addere libet meum, quod nullam rationem videam, cur per *y* ſcribatur communiter, præſertim quod Græcis ignota fuerit hæc medicamenti forma, nec origine ſua Græcum ſit vocabulum. Hinc & Eſthii opinio, *Sirupum* quaſi σύρμα ὀπὸν, h. e. liquorem Syris uſitatum dici, magis commenticia & coacta, quam veritati conſona nobis videtur.

Sirza, idem, quod *Eſchara*. Dorn. Ruland. Iohnſ.

Sitanion, σιτάνιον. Vide *Setanios*. *Hornus*.

Sitiologice, σιτιολογική, vocatur a Lindeno pars Diæteticæ ſecunda tractans alimentorum eſculentorum & potulentorum facultates & uſum *in Manuductione ad Medicin.* a D. Schelhammero edita *poſt introduct. Coringian. p.*92.

Sition, σιτίον, latam & ſtrictam habet ſignificationem. Late omnia *alimenta*, *eſculenta*, & *potulenta*, σιτία nomine veniunt, Hipp. 2. *aphor.* 38. *l.* 6. *Epid. ſ.* 5. *t.* 20. Stricte *panes ex tritico* σιτία vocantur, 4. *de R. V. I. A. t.*91. Vide Linden. *Ex.* XIII. §. 160. Dieter. IX. 173.

Sitis, δίψα, vide *Dipſa*.

Sitos, σῖτος, in genere *Cibum*, *Alimenta* ſignificat, ſtricte frumentum. Vide *Cibus*.

Sitoſpelton, σιτόσπελτον, ſic dicitur a quibuſdam *Feſtuca*, ſive *Ægilops*. Gorr.

Sitta, σίττα, nomen avis, & ſpecies *Pici*; cujus deſcriptionem vide in Aldrov. *l.* 12. *Ornith. c.* 38.

Situs æquivocum eſt apud Lat. Proprie reſpondet Græco θέσις, Lat. *Poſitus*: denotatque partis ſolidæ locum naturalem & poſitionem a Medico probe ex Anatomicis addiſcendam; quo vitiato Morbi malæ Conformationis oriuntur; qui dicuntur *Morbi in ſitu*. Multum etiam confert noviſſe *ſitum* partium ad curationem, Gal. *l. de art. de conſt. c.* 17. In ſpecie *ſitus* uteri gravidarum recte cognitus, num recte vel prave ſeſe habeat, quantum uſum habeat in faciliori, vel difficiliori partu ex profeſſo longa experientia edoctus oſtendit D. Henr. Deventer *in ſuo Lumine Novo pro obſtetricant.* præſertim *Cap.* XXI. & *ferme per totum librum*. Deinde *ſitus* ſignificat mucidam lanuginem, quæ ſuperficiei materiæ lentæ, pituitoſæ adnaſcitur ex corruptione. Lind. *Ex.* X. §. 45.

Smaltum, idem, quod *Amauſum*. Vide ſupra in AM.

Smaragdinon, σμαράγδινον, nomen eſt *Emplaſtri*, cujus deſcriptio habetur apud Celſum, *l.* 5. *c.* 19. ita dictum ob ſummam *viriditatem*.

Smaragdus. σμάραγδος, dicitur lapis quidam pretioſus, vel gemma pellucida, amœno virore pulcherrima, & inter reliquas fragilima, cujus pleniorem deſcriptionem, ſpecies, vires & uſum vide apud Plin. *lib.* 38. *c.* 5. Chioc. *Muſ. Calceol. ſect.* 3. *p.* 212. *ſeqq.* Schroder. *l.* 3. *c.* 3. *num.* 8. Fr. Hoffm. *in Clav.* Ruland. & Iohnſ. Th. Chym. *Volum. pag.* 389. Lang. exiſtimat. Galenum per *jaſpidem viridem* intellexiſſe *Smaragdum*, *l.* 2. *ep.* 49. *Praſinam gemmam*, πράσινον λίθον quoque vocari, teſtatur Keuch. *ad Samon. p.* 277. *Smaragdum* fieri ex Cœlo Veneris, & ex terra Lunæ, legitur *in Th. Chym. Vol.* I. *p.*487. E liquore Veneris quoque deduxit Libav. *S. Arc. Ch. l.* 3. *c.* 8.

Smarageo, σμαραγέω. *ſtrepitum edo*, *reſono*. Legitur apud Hipp. *l.* 2. *de morb. mul.* XLIV. 2. Foeſ. *p.* 576.

Smaris, σμαρίς, piſcis dicitur ex *Mœnarum* genere; cujus deſcriptionem & uſum vide in Aldrov. *l.* 2. *de piſc. c.* 40.

Smectis, vel *Smectris* σμηκτὶς ἢ σμηκτρὶς, epitheton *Terræ Cimoliæ*, quod detergendi vim habeat, Hipp. *l.* 2. *de morb. mul.* LXVII. 11. *l. de fiſtul.* II. 10. adde Gal. *in expoſ. dict. Hipp.* & Erot. *Onom. p.* 108. *a.* σμηκτικὸς enim ſignificat vim detergendi; & legitur apud Dioſcor. *l.* 1. *c.*114. *cet. c.* 129. *ed. Sar.* de Ebeno ligno.

Smegma, σμῆγμα: vide *Sapo*.

Smegmatopoeus, σμηγματοποιὸς, vocatur is homo, ſexus vel maſculini, vel fœminini, *qui ſapones conficit* ſive ſmegmata. Legitur vero apud Chr. Merett. *in Not. ad Ant. Neri art. Vitrar. p.* 327.

Smele, σμῆλη, fere idem, quod *ſmegma*: Pulvis dicitur ſiccus, qui cuti non unctæ aſpergitur ad eam detergendam. Ejuſmodi facultatem habent nitrum, ſal, mel, ſalis flos, cimolia, lomentum fabarum, furfur, pumex, &c. Gorr.

Smile, σμίλη, vocatur *ſcalpellum*, & eſt inſtrumentum Chirurgicum, quod utrinque aciem habebat, & lineas utraſque ſecantes, utrinque curvas; ſed alteram concavam, alteram vero illi oppoſitam, gibbam. Cuſpis autem acuta erat. Diverſi generis erant; aliud magnum, aliud parvum, aliud mediocre, Gorr. Meminit hujus vocabuli Halen. *de fœt. form. c.* 6. ubi Lat. Interpres addidit, eſſe cultrum ſutorium.

Smilon, σμιλίον, nomen medicamenti acris ad rumpenda apoſtemata, apud Ægin. *l.* 3. *c.* 23. *l.* 4. *c.* 18. *l.* 7. *c.* 17. Scribitur & σμηλίον, non male forſitan, παρὰ τὸ σμῆσαι, à *detergendo*. Gor.

Sminthios, σμίνθιος, epitheton *ſalis lacuſtris*; cujus meminit Gal. *l.* 11. *de S. Fac.* §. *Sales.*

Smiris, σμίρις, *Smyris*, σμύρις, apud Rul. eſt *lapis duriſſimus* & aſperrimus; quo utuntur ſculptores annularii, & alii artifices, ad ſcindendum vitra, & alios lapides. Utilis habetur ad erodendum & urendum, ut & ad gingivas exulceratas, & dentifricia. Rul. Ægin. *l.* 7. *c.* 3. *in Lith.* ſ. *Lapides*. Dioſcorid. *l.* 5. *c.* 166.

Smodicon, σμωδικόν, idem, quod μωλωπικόν, h. e. pharmacum ad *vibices* conveniens: σμῶδιξ enim *vibicem* ſive livorem ex plaga denotat. Galen. *in Exeg. voc. Hipp.* Foeſ. *p.* 576.

Smyrna, σμύρνα, Vide *Myrrha*.

Soboles, ἔγγονα, dem, quod *Liberi*. Gal. *l.* 2. *de ſem. c.* 5.

Sobrietas, νηφαλιότης, idem, quod *Temperantia*, virtus præſcribens voluntatis imperio cibum potumque, prout ſatis eſt ad neceſſitatem, Medico commendata à Lind. *Ex. II.* §. 37. quid & aliis, ceu morborum noverca & omnium virtutis bonorum diſpenſatrix, Lang. *I. ep.* 55. Opponitur *Ebrietati*, utriuſque vocabuli ridiculam Etymologiam vide ſis apud Dieter. *Iatr. n.* 524.

Soccus, ἐμβάνη, vide *Arbyle*.

Soda Arab. *Dolor Capitis* dicitur, vel *Cephalalgia*. Dieter. *Iatr. p.* 624. Valeſc. de Tarant. *Phil. Pharm. l.* 1. *c.* 7. *p.* 20. Walth. *in Sylv. Med. p.* 377. Soda quoque dicitur in arte vitraria cinis, qui ex combuſtis herbæ kaly ſpeciebus ſuper terreis cratibus decidit in foveam, & in lapidem maſſam coit & in-duratur. Ch. Meretti *d. l. p. m.* 286.

Soda ſubethica vocatur *ſoporiferus capitis dolor*. Bonet. *in Anat. Pr. l.* 1. *ſect.* 3. *obſ.* 31. *p.* 139.

Sodoma dicitur cum epitheto *Gallorum Lues Venerea* à Paracelſo *l.* 3. *Chirurg. c.* 1.

Sol, ἥλιος, quæ propria ſit ſignificatio, pueri quoque e Nomenclaturis norunt. Cujus ignem virtutem & efficaciam in corpora naturalia, in ipſum etiam hominem, præſertim vero in aerem nos ambientem, ſi quis vellet in dubium vocare, næ ille recte diceretur adverſus *Solem* loqui, & in manifeſtis dubitare, quod ſtupidi eſſe, vel ſi invertere conaretur manifeſta, ſtolidi proprium dixit Gal. *lib.* 2. *de mot. muſc. c.* 5. Imprimis vero autor caloris dicendus, ejuſdemque in aere mutationis. *Sol* enim cauſſa eſt caloris ejus, quem aer ambiens nos per æſtatem habet, prope nos juxta verticem accedens facienſque diem longiorem: Et ipſe ad eundem modum cauſſa eſt frigoris hyemalis, qui obliquus & humilis exiguo tempore ſuper terram fertur, Gal. *com.* 1. *de nat. hum. c.* 36. Hinc *Sol* aeri præſidere, quemadmodum *Luna* aquis, dicitur, Helmont. *tr. Form. ort. num.* 94. *Sol* recte dicitur univerſalis motor, Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. I. ſect.* 1. *c.* 1. *p.* 32. 33. An *Sol* eſt ipſa Mundi Anima Platonica? Tropice *Sol* dicitur primum ignis in corpore humano inviſibilis, à Sole cœleſti influens, nativum ignem fovens in homine, Dorn. Rul. & Iohnſ. Imo quantum e Paracelſ. colligere licet, *Sol microcoſmi* eſt ipſe ignis, vel calor nativus, quam cauſſam etiam phthiſeos dixit *tr. de Tabe*, & *Paragraph. l.* 5. §. 2. Deinde *Sol* Chymicis dicitur *Aurum*; de quo paſſim in ſcriptis Chymicis. Vide *Aurum*. *Sol Gabanalæ* eſt Paracelſi Necromanticum figmentum, *tr. Philoſoph. ſagacis*. De *Sole* artificiali perpetuo mobili à Chr. Ad. Balduino invento, videatur Ejuſdem *Hermet. Curioſ. Inventum V.*

Soladini ſunt *ſpiritus corporei*, in igne degentes inviſibili, Dorn. *in Dict. Paracelſ.* ſupra *Saldini* dicti.

Solater, id eſt, *Argentum vivum*. Rul. & Iohnſ. apud quem *Solatur* legitur.

Soldura dicitur *fæx ſalis* alkali, quod ad vitra alba ſumitur, Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 38.

Solea, βούγλωττον, Latine etiam *Bugloſſum*, dicitur, piſcis planus marinus, ſquamoſus, *Paſſeribus* affinis, cujus hiſtoriam, cum uſu in cibis, vide apud Aldrov. *l.* 2. *de piſc. cap.* 43. Meminit & Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 30. Jung. J. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 8. Bruyerin. *l.* 19. *de re cib. c.* 21.

Solefar, id eſt, *Alkali*. Rul. & Iohnſ.

Solen, σωλὴν, æquivocum eſt. Primum notat *canalem* ad aquæductus, Lang. *lib.* 1. *ep.* 44. Deinde *Solen* dicitur *inſtrumentum Chirurgicum* oblongum, intus cavum, in quod membrum fractum, crus, aut femur, imponitur & continetur. Hipp. *l.* 2. *de fract. t.* 64. 75. & *cap.* 3. *de iis, q. in medic. t.* 18. Gal. *lib.* 6. *M. M. c.* 5. Celſ. *l.* 8. *c.* 10. Ægin. *l.* 6. *cap.* 106. Denique *Solen* eſt ſpecies conchæ marinæ oblongæ, rotundæ, duum generum, maris, & fœminæ. Utriuſque deſcriptionem cum uſu vide apud Aldr. *l.* 3. *de Teſtac. c.* 75. Chiocc. *Muſ. Calc. ſect.* 1. *p.* 47. 48.

Solenarium, σωληνάριον, inſtrumentum Chirurgicum, canalis inſtar, quod ſupponitur membro virili, inſtar *Solenis*, legitur apud Gal. *l.* 14. *Meth. med. c.* 16.

Solcus dicitur muſculus pedis. Barth. *l.* 4. *c.* 13. *p.* 582.

Solicitudo, idem, quod *Cura*, φροντίς. Vide *Cura*. Gal. *l. de parv. pilæ exerc. c.* 3.

Solidus, στερεός, dicitur de *partibus corporis*, quæ conſiſtentiam certam, figuram, circumſcriptionemque habent, contradiſtinctæ ab humoribus & ſpiritibus, Gal. *l.* 1. *de nat. fac. c.* 8. Adde Dieter. *n.* 788. Hippocr. ἴσχοντα, continentia dicuntur. Has ſolas partium nomine dignari voluit Fernel. Sennert. & alii illorum aſſeclæ; ſed abſque ratione prægnante. Vide *Meros*. Omnes *ſolidæ* partes ſunt etiam *Organicæ*. In genere *ſoliditas* corporum debetur ſolis particulis terreſtribus, quæ vinculi & carceris loco exiſtunt fluidis. Jac. le Mort. *Pharm. Med. Phyſ. cap.* 5.

Solimembria legitur Galeno latino, *c.* 1. *de art. t.* 46. ubi in Græco habetur οὐλομελίη, denotatque *ſolidam* atque *integram* alicujus rei *naturam*, & in illo loco quidem, glandularum in ſpecie, quemadmodum & de illis uſurpavit Hipp. *l. de Glandul. in princip. ſtatim* & *IV.* 9. Generaliter vero de omnibus corporis membris, *l. de Alim. IV.* 25. ubi opponitur etiam κατὰ μέρος, *juxta partem*, ſive particulariter. Legitur & in Epiſt. Democriti *ad Hippocratem*, *circa finem*, in generali ſignificatione. Vide Foeſ. *p.* 466. Quemadmodum vero quoad Græcum vocabulum, res eſt expedita, ſi emphaſin Etymi attendas, quod ſcil. οὖλος pro ὅλος, Ionice ſcribatur, & ſignificet *totum*, *ſanum*, integrum: μέλος vero *membrum* dicatur; & ita οὐλομελίη nihil aliud ſit, quam *integritas membrorum corporis*: Ita e contrario non video, quid ſibi velit fictum illud latinum nomen *Solimembria*, quod merito inter barbara referri debet.

Solipeda, idem, quod *ſolunguia*, μονόνυχα, μώνυχα. Vide *Monycha*.

Solitarius, μονήρης, i.e. *amans ſolitudinem*. Vide *Moneres*.

Solitudo, μόνωσις, βίος μοναδικός, dicitur Melancholiæ pabulum, & ita vel inter cauſſas, vel ſigna morbi melancholici referenda Dieter. *Iatr. p.* 771.

Solium, κολυμβήθρα, δεξαμενή, nihil aliud eſt, quam vas, in quo homines ſedentes lavantur: idem, quod *Labrum*. Vide *Dexamene*. Vveker. *Ant. Gen. l.* 1. *c.* 23. *Solium* quoque vocatur altera ſpecies vermium latorum, quæ capite formato conſtat, ad differentiam Tæniæ, quæ abſque formato capite & motu vivit. Videantur *Acta Erudit. Lipſ. A.* 1700. *m. Novemb. p.* 322. *ſeqq.* ubi depicta & deſcripta accurate exhibetur.

Soloma, idem eſt, quod *Brumaſar*, & videtur ænigmatice denotare *Argentum*, vel *Lunam*. *Chymicorum*. Vide *Th. Chym. Vol. IV. p.* 986.

Soleſquium, id eſt, *ſulphur*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Solſtitium, Gr. τροπή, quæ duo nomina invicem videntur pugnare. Quando enim in Latino dicitur *Sol* veluti *ſtare*; in Græco exprimitur per *vertere*: Utrumque recte. Cum enim duo ſint *ſolſtitia*, æſtivum & hyemale; & utrumque ita ſit comparatum, ut Sol tardius motu proprio videatur progredi; dictæ ſunt Latinis *Solſtitia*; E contrario, quia in æſtivo Sol ſummam acceſſionem ad verticem noſtrum attingit, & paulo poſt ab illo rurſus recedit; ita & in hyeme, cum remotiſſimus fuerit a vertice, & mox ad illum rurſus aſcendere incipiat motu ſuo proprio; non inepte τροπαί, q. d. *Verſiones*, ſcil. motus Solis appellantur. De iis lege Ægin. *l.* 1. *c.* 100. Meminit & Hippocr. *de A. L. & Aq. XXX. V. I. de diæt. X.* 9. *V.* 20.

Solves Paracelſo dicitur materia quædam liquida, diſſolvens luctum, *de morb. ex Tartaro tract.* 1. *c.* 4.

Solutio, λύσις, homonymon eſt. Vide *Lyſis*. Quibus addi debent, quæ de *Solutione* artificiali Chymica leguntur apud Rul. & Iohnſ. *Solutio*, διάκρισις, eſt prior Chymicæ Practicæ pars; qua rerum coagulatarum compages ſolvitur & attenuatur. Hæc multis quidem diſtincta eſt ſpeciebus; ſed nomen, apud artifices, in uſu diſciplinæ, de una familiarius & frequentius uſurpatur, quam de altera, & nonnunquam certa quædam ſpecies generis vocabulo ſolo deſignatur. *Solutio* eſt duplex: *Liquatio*, & *Segregatio*; vel *Calcinatio* & *Diſſolu-*

lu-

lutio'. Quære etiam in *Theatri Cymici Indicibus*. *Solutionis* per aquas fortes meminit Rolfinck. *Chym. l.* 2 *c.*3. Solutionem Chymicam triplicem conſtituit Morley, una fit calcinatione, ſecunda extractione, tertia purificatione. *Proleg. Chym. Leidenſ. c.* 3. *princ.* Accuratius de *Solutione* Chymica ſcripſiſſe videtur Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. I. ſect.* 1. *cap.* 4. *p.* 53. *ſeqq. Solutio* Spagyrica, in opere Lapidis Philoſophici, dicitur corporis in Mercurium reductio, & eſt artis fundamentum, & principium hujus Magiſterii. *Theat. Chym. Vol. III. pag.* 132. 430.

Solutivum, Latinis aliquando idem eſt, quod *Laxativum*, ſive *Purgans mitius*, apud Lang. & alios Autores paſſim.

Soma, σῶμα. Vide *Corpus*.

Somatomacheo, σωματομαχέω, idem quod προσάττομαι, denotat athleticum corporis exercitium; quando toto corpore & amplexibus certarunt gymnaſtæ, Gal. *c. de ſalubr. diæt. t.* 14.

Somnambulo, ὑπνοβάτης, idem quod *Noctambulo*, de quo ſupra in *No*. *Somnambulatio*, ὑπνοβάτησις, etiam legitur *in Lum. Ration. Medic. cap.* 10. *p.* 90. *ſeq.* & commodius videtur nomen, quam *Noctambulatio*, cum propria experientia ſimus edocti, Theologum quendam celebrem olim ſomno meridiano indulgentem inter dormiendum ſurrexiſſe, prodeambulaſſe, cum conjuge locutum eſſe, a qua etiam rurſus ad ſellam, in qua dormiverat, reductus, paululum adhuc dormivit, evigilans deinde omnium plane fuit ignarus.

Somniferum, ὑπνοτικὸς. Vide *Hypnoticos*: Laudatiſſimus, inter omnia, habetur Lindeno *Syrupus de Papavere*. *Ex.* VIII. §. 81. Jungatur Ol. Borrichii *diſſertatio de Somno & Somniferis*, maxime *Papavereis*, cujus etiam mentio fit *in Act. Lipſ.* 1682.

Somnium, ἐνύπνιον. Vide *Enypnion*. Dicitur & *Inſomnium*. *Somnia* ſunt operationes, quæ fiunt inter dormiendum ab Aſtris in homine. Ruland. & Iohnſon.

Somnolentia, (an non licet Græce vocare ὑπνηλότητα?) dicitur in ſomnum propenſio & inclinatio. *Somnolenti* ὑπνώδεις vel ὑπνηλοὶ appellantur.

Somphos, ὕπνος. Vide *Hypnos*.

Somphos, σομφὸς, diverſis gaudet ſignificationibus, pro conditione earum rerum, de quibus prædicatur. Vel enim ſignificat *laxum*, ſpongioſum, Hipp. *l.de Loc. in hom. IV.* 6. vel *obſcurum* in voce, *l.*2.*demorb.* XXXIII. 6. Vel colorem *fuſcum* & obſcurum, ut ſcribit Gaza, apud Foeſ. *Oecon. pag.* 576. *ſeq.*

Sonath, Paracelſicus Terminus, denotans remedium aliquod, in apoſtematibus laudatum; in quo ineſt aliqua vis expulſiva, *l.* 2. *de vit. long. c.* 6.

Sonticus, idem quod *verus*, magnus, *ſacer*, ἀληθὴς, ἱερὸς. Dicitur de morbo, qui, quid agendum, agere non permittit. Keuch. *ad Sam. p.* 285.

Sonus, ἦχος, *Sonitus*, dicitur qualitas illa aeris, quæ auribus percipitur, ſive naturaliter, ſive præternaturaliter habuerit. Sonorum differentiæ & ſpecies ſunt, *Tinnitus Sibilus*, *Sonus gravis* & *obtuſus*. Schr. *l.* 1. *c.* 34. De *ſono* & *magiſteriis* circa *ſonum* vide Libav. S. *A. Ch. l.* 6. *c.* 9. *Alchym. Pharmac. c.* 7. & ex recentioribus Georg. Morhofii tractatum: *Stentor ὑαλοκλάστης*, ſive *de Scypho vitreo per humvocis ſonum fracto*.

Soos, σόος. *impetum* ſignificat, inde σωστικὸν, *Impetuoſus*. Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 4. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 5. Deſcendit a verbo σεύω, quatio, agito. Alias σοὸς *ſalvum*, ſanum notare, e Lexicis novimus Græco-latinis.

Sophia, σοφία. Vide *Sapientia*.

Sophiſtæ, σοφισταὶ olim in bona ſignificatione dicebantur illi, qui ſolertia Politica, ac negotioſa prudentia excellebant: Poſtea vero receptior facta ſignificatio mala, qua *Sophiſtæ* dicuntur, qui ſe ſapientes videri magis, quam eſſe ſtudent, pecuniarum, honoriſve gratia. Tales etiam inter Medicos reperiri quamplures, conqueritur Lind. *Ex.* X. §. 89. Quos Hippocrates alibi vocat σοφιζομένους, qui ſibi arrogant ſapientiam Medicam, 1. *de fract. t.* 5. Junge Foeſ. *d. l. p.* 577. Dorneus *in Diction. Parac.* ita deſcripſit: *Sophiſtæ* ſunt magiſtri noſtri, qui ſe præſumunt omnium ſapientiſſimos, omnia ſcire ac intelligere, nihil etiam ignorare; cum nihil ſit iſtorum Doctorum ſapientia, præter meram ſtultitiam, eloquentia, vel facultate linguæ potius, aſtu faſtuque palliatam, captioſiſque munitam ſyllogiſmis, quorum omnium ſi neges principia, mox ruit eorum Gigantum fabrica Nembrothica. *Sophiſtæ* ſunt, qui multum laborant, & parum proficiunt, quoniam nec definientes, nec diſtinguentes omnia confundunt. Foreſt. *l.*16. *Obſ.* 1. *Schol.* ex Joacchino. Jung. C. Reies *C.El.q.*49. *n.*24. *Sophiſmata* dicuntur fallaces vel rationes, vel concluſiones. Gal. *l. de cujuſcunque animi morb.cogn.& cur.c.*3. quamvis & in bona ſignificatione aliquando ſumatur, *Th.Ch V.*I.*p.*171.

Sophiſticatio virginum vocatur Alphonſo à Fontecha, quando partes genitales muliebres nimis laxatæ medicamentis adſtringentibus

contrahuntur ad naturalem anguſtiam, quæ ars ſicut in caſu neceſſitatis non eſt rejicienda, ita merito inter malas mulierum vafrarum artes virginitatem ſimulantium refertur a Parac. l. 23. Chirurg. c. 42. Vide P. Amman. in Paraneſi admiſcentes p. 38. Sophiſticum aurum quid dicatur, &. quomodo fiat, vid. apud Iunken. Lex. Chym. Pharm. P. 1. p. 53.

Sophroneſteres, σωφρονιστῆρες, vocantur dentes intimi ac ultimi, in ſuperiori maxilla, abutraque parte unus; qui in tertio vel quarto ſeptenario naſcuntur. Suntque ex genere Molarium, dicunturque Dentes Sapientiæ, vel Sapientes. Legitur apud Hipp. l. de Carnib. XIV. 4. Foeſ. p. 609.

Sopies, idem, quod Mitigas, ἀνώδυνος. Vide Anodynos.

Sopio, antiquis vocabatur Opium, teſte Rhodio, in Lex. Scribon. p. 418.

Sopor, κάρος, κῶμα. Vide Caros, Coma.

Sopornriæ arteriæ vel Soporales, καρώτιδες. Vide Carotides.

Soporiferum, idem, quod Somniferum, ὑπνωτικόν.

Sora, idem, quod efflere, de quo ſupra.

Sorbet, Sorbetum, eſt potio apud Ægyptios familiaris parata ex Saccharo, ſucco Limonum, Moſcho, Ambra & aqua roſarum, de qua hoſpitibus ſuis offerunt poſt hauſtum poculum de potu Cafe, vel Cahue, uti entat in T. P. M. M. C. vernaculo tractu de potu Cafe, The & Chocalata p. 62.

Sorbitio, ῥόφημα. Vide Rophema.

Sordes, ῥύπος. Vide Rhypos.

Sordities, dicitus pus craſſum coagulatum album aut ad nigredinem proclive. Avic. l. 4. fen. 4. tr. 3. cap. 1. in princ. Huic opponitur Pus tenue, quod dicitur Virus d. l.

Sorex, idem, quod Mus, μῦς, vel ſpecies muris, ore acuminato prædita. Soricum fibras dierum Lunæ numero reſpondere, legitur apud Lang. l. 2. ep. 18. Unde Soricis cauda dicitur pulſus, qui & Myuros vocatur. Vide Myuros.

Soritice, σωριτικὴ, acervalis dubitatio & intricatio, quæ multa indefinita, & nullis limitibus circumſcripta comprehendit. Legitur apud Gal. l. de Marcor. c. 4. De vocabulo Sorites vide Dieter, p. 842.

Sorni Spagyricis dicitur Mars, qui rubeus eſt experientia, aſpectu vero citrinus ſiccitate ſuperatus, quemadmodum Marseſt, & ſuæ Tincturæ color, qua ſuum arcanum in ſua alvo occultum eſt dulci aqua extrahendum. Ita deſcribitur in arcanis Sapientium ſuper libr. Turba Philoſophor. diſtinct. 3. Th. Chym. Vol. V. p. 64. ubi etiam modus extrahendi Tincturam Sorni traditur.

Sororiari dicuntur Mammæ puellarum, quando intumeſcere incipiunt. An in maſculis puerisque mamillarum protuberantiæ fratrare dicantur, Græc. ἀδελφίζειν, apud Hipp. ex Foeſii Oeconomia de loco non conſtat, quemadmodum & illa in puellis ſororiatio, ἀδελφιξις τῶν τιτθῶν comode appellatur. Vide Roſ. Lentil. Miſc. Medico-Pract. P. III. p. 130.

Sortilegium, χρησμωδία, χρησμολογία, eſt præſagium ſpirituum: idem, quod Divinatio. Magia Paracelſus quatuor ſpecies. Sortilegiorum numera Geomantiam, Aſtromantiam, Pyromantiam, Hydromantiam, l. de arte praſaga Tract. 1. Alibi tamen nimirum Tract. 2. Neeromantiam quoque annumeravit.

Sory, σῶρυ, Sorus, Sori, σῶρι. Ægin. eſt minerale vel medicamentum metallicum, lapidoſum, odore tetro, colore nigro, cognationem habens cum Chalcitide. Melanteria &. Miſy, utpote in iiſdem metallis proveniens. Cujus hiſtoriam & vires vide apud Dioſcor. l. 5. c. 119. Gal. l. 4. de S. F. c. 7. & alibi Schr. l. 3. 18. Fr. Hoffmann. in Clav. ad h. l. Chioc. Muſ. Calc. ſ. 4. p. 475. Ruland. & Iohnſ. in Lexic. Ferr. Imperat. Hiſt. Nat. l. 13. c. 16. Rhod. ad Scribon. num. 51.

Soſtrati vinculum. Vide Vinculum.

Soteira, σώτειρα, Latine Servvatrix. Eſt nomen Antitodi, cujus deſcriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 11.

Soterios, σωτήριος: Vide Salutaris.

Sotirella cum epitheto Parva vocatur, medicamentum compoſitum adverſus dolores dentium laudatum, cujus deſcriptio habetur in Diſpenſ. Auguſt. & Londinenſ. cujus tamen virtutem & efficaciam plane negat P. Amm. in Irenic. p. 44. dicens plus eſſe in titulo, quam in pyxide.

Spacium, vel Spatium, χῶρα. Vide Chora.

Spadon, σπάδων, primo idem eſt, quod ἐκτομίας, Caſtratus, Eunuchus. C. Hoffm. not. ad Gal. LL. de V. P. n. 1062. J. Alex. l. 11. Sal. c. 6. &c. Vide Caſtratus. Cæterum vocis Spado ſignificationem accuratius declaravit P. Amman. in Irenic. p. 136. 137. & 144. 145. dicens Spadonem proprie dici eum, cujus nervi, qui membrum genitale erigere debent, item muſculi acceleratores, convulſi vel contracti ſunt. Deinde idem ſignificat, quod σπάσμα vel σπασμὸς convulſio. Erotiano enim eſt corporis convulſio. In qua ſignificatione legitur apud Hipp. de varice, quando in vena quædam fit convulſio. l. 1. de morb. X. 59.

XI. 19. XV. 3. Jung. Foeſ. p. 577.

Spagiria, Spagyrica, idem, quod Chimia, Chemia, vel Alchymia, σπαγυρία, Paracelſo dicitur Ars, quæ purum ab impuro ſegregare docet, ut rejectis fecibus, virtus remanens operetur. Et Spagyrus dicitur, quicunque novit diſcernere verum a falſo; a bono ſequeſtrare malum; impurum a puro ſeparare, & abjicere binarium, ſervata unitate: Rul. & Ioſinſ. in Lex. Rolfinx. exiſtimat, eſſe Græcum vocab. a σπᾶν, & ἀγείρειν, diſgregare & congregare. Verum in Lexico non occurrit. Vide Chym l. 1. c. 8. fin.

Sapalax, σπάλαξ. Vide Talpa.

Spana, σπάνη, & σπάνον, pro Hiſpana, epitheton Picis, apud Scrib. n. 256. Vid. Rhod. in Lex. Scrib. p. 443. Lang. l. 1. ep. 67. meminit ex Galeno olei Spani, vel Hiſpani, σπανὸν ἔλαιον.

Spandarapum pro Sparadrapo aliquoties legitur apud Schenk. Syntagm. comp. & præfcr. med. p. 272. 275. 277. 284. ut non ſit veroſimile eſſe vitium typographicum.

Spanopogones, σπανοπώγωνες, dicuntut quaſi Raribarbi qui raram habent barbam, & quibus e mento pili excidunt. Gal. l. 3. de fac. parab. Adde Foeſ. p. 578.

Spara, eſt, vis mineralis, ex Ilech primæ ſubſtantiæ, i. e. mineralibus majoribus, Dom. Rul. Iohnſ. e Paracelſo l. 4. de Tart. tract. 4. c. 1. & in not. atque fragm.

Sparadrapum, & Sparadrapus, dicitur Linteum Emplaſtro ad ignem fluenti immerſum, extenſum & refrigeratum. Vocatur & Tela Emplaſtica. Schroder. l. 1. c. 3. Tela Gualderi forſan ab Autore. Jung. Morell. de form. rem. l. 2. ſ. 1. c. 12. Meminit & Foreſt. l. 6. obſ. 56.

Sparagmos, σπαραγμὸς, idem, quod σπασμὸς, Convulſio. Unde σπαραγμώδης, qui convulſione tentatur. Hipp. l. 7. Epid. XIII. 4. (quamvis Lind. σπασμώδης poſuerit) a verbo σπαράσσω, vellico, dilacero, quod occurrit in Coac. t. 557. Foeſ. d. l. Agitatio hellebori ante uſum vocatur σπαραγμὸς, ita docente Cæl. Aurelian. l. 1. Tard. paſſ. c. 4. p. m. 284.

Sparallium, i. e. Clyſter. uterinus, Paracell. l. de ulcer. & apoſt. c. 56. Dorn. Ruland. & Iohnſon. in Lexic.

Sparedia, vocatur Paracelſo ligatura, quæ albumine ovi illinitur, in Apocryphis c. de vuln. oſſium.

Sparganon, σπάργανον dicitur faſcia, quæ infantes obvolvuntur, cunæ & incunabula. Hinc verbum σπαργανῶσαι, i. e. faſciis involvi: quod legitur apud Hipp. 3. de fract. t. 76. Vide Foeſ. d. l.

Sparganoſis, σπαργάνωσις, eſt, dum ob lactis redundantiam mamillæ tumefactæ ſic diſtenduntur, ut copiam hanc vix ferre queant. Gal. l. 2. ad Glauc. c. 2. Vel. eſt Tumor mammarum p. n. in lactantibus; a Lactis ſtagnantis & collecti copia, continuitatem illarum cum dolore ſolvent, quemadmodum ſatis accurate hunc affectum deſcripſit & explicavit Dn. D. Jon. Paulus Vvurfbain, in Diſput. ſua Inaug. h. tit. Jungatur & ex veteribus Valeſc. de Tarant. Philon. Pharm. l. 3. c. 15.

Spargao, σπαργάω, idem fere ſignificat, quod ὀργάω, turgeo; diciturque de humorum luxuriante & ferociente impetu ad excretionem. Legitur apud Hippocr. l. 2. Epid. ſ. VI. 40. In ſpecie de Lactis turgentia in mammis etiam expoſuit Heſychius, teſte Foeſ. d. l.

Sparus, σπάρος, nomen piſcis littoralis, Auratis non porſus diſſimilis, cujus hiſtoriam & uſum in cibis quoque tradidit prolixe Aldrov. l. 2. de piſc. cap. 18. & Jul. Alex. l. 14. Sal. c. 10. Bruyer. de re cib. l. 20. c. 5.

Spaſma, σπάσμα, vide Convulſum.

Spaſmodes, σπασμώδης. Vide Convulſivus.

Spaſmodicus, ita hactenus communiter ſcriptum fuit, quamvis perperam, rectius

Spaſmos, σπασμὸς. Vide Convulſio.

Spaſmoticus, σπασμοτικὸς, quia hæc terminatio Græca in aliis ſemper per τ exprimitur, v. g. paralyticus, epilepticus, hypnoticus &c. Idem eſt quod convulſius. Dicitur vel de moribus membrorum convulſivis, vel etiam de remediis contra convulſivos morbos, quæ & Antiſpaſmotica vocantur. Hanc ſcribendi per τ rationem etiam retinuit D. D. Frideric. Hoffmannus in Fundamentis Medicinæ. Qua vero licentia vel autoritate D. Chriſt. Fran. Paulini tract. de anguilla ſect. 2. c. 1. §. 2. vocabulo Spaſmaticus pro convulſiones corrrepto, nobis quidem non conſtat.

Spaſnia, vehemens in tuſſi, & muſculorum thoracis, veluti lancinatio. Mercurial. in prælectionibus Piſanis.

Spatha, σπάθη, valde eſt æquivocum. Significat interdum gladium, enſem; hinc & ſemiſpatha gladium minorem notat. Rhod. ad Scribon. n. 131. Inde & fortaſſis ſpatharius dictus, qui corporis cuſtos habetur, ὁ σωματοφύλαξ. Id. n. 212. Aliquando ſignificat inſtrumentum, quo Pharmacopœi utuntur ad coquendum, miſcendum, detergendum, in cacabo, aut mortario. Materia earum vel ferrum, vel lignum, palmæ, quercus, rubi &c. Gorr. ex Gal. lib. 1. de C. M. P. G. c. 4. Dicitur etiam alias Rudicula. Spathæ, σπάθαι quoque vocantur coſtarum oſſa, vel coſtæ ipſæ, uti probavit

vit Foeſ. *d.* *l.* ex Polluce & Ruff. Vel etiam *ſcapulam* ſignificat, apud Hipp. *l. de glandul. X.* 10. *Spatula* diminutivum eſt. Spathe, σπάθη, etiam dicitur operimentum Palmæ fructus exterius, Ægin. *l.* 7. *c.* 18. *in* §. *Gleucinum* Chirurgicam ſignificationem vide in *Stethoïdes.*

Spathefter, σπαθιστήρ, dicitur inſtrumentum attractorium ad *Recutitionem* ſive præputii deficientis reſtaurationem adhibitum, P. Amman. *Irenic. p.* 250. vide & *Recutitus*, Jungatur & Celſ. *l.* 7. *c.* 25.

Spathomele, σπαθομήλη. *ſpecillum inſtar gladioli*, vel rudiculæ, Chirurgicum, ad illinendum, & ad alios uſus Chirurgicos, Pertinet ad διπύρηνα. Meminit Gal. *c.* 2. *de artic. t.* 47. & *l.* 6. *An. adm. cap.* 10. Junge Rhod. *ad Scribon. n.* 26. J. Alex. *not. ad Gal. l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 4.

Spatile σπατίλη, vocatur *liquida alvi excretio*. Legitur apud Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 22. Junge Foeſ. *p.* 578. Apud Erot. legitur σπατάλη.

Spatula, idem, quod *Spathula*, de quo p. a. *Spatula* etiam ponitur pro *Scapula*, Marcell. Cuman. *Obſ. XLIII.* apud I. H. Velſch. *Syllab. Cur. & Obſ. Med. Cent. I. p.* 63.

Spaul, id eſt, *ſanguis*. Rul. *in Lex.*

Specarium, σπεκάριον, idem, quod *Lapis ſpecularis* alias σεληνίτης dictus, J. Alex. *not. ad Gal. l.* 11. *de S. F.* §. *de Oſtreis.*

Species, εἶδος. Vide *Eidos*. *Specialis*, εἰδικός. *Specialiora* ſub generalioribus comprehendi, ſcribit Gal. *c.* 2. *de R. V. I. A. t.* 53. Quomodo *ſpecies* & pars differant, lege apud eund. *l.* 6. *de Hipp. & Pl. dec. cap.* 1. Jul. Alex. *in not. ad h. l.* In Pharmaceuticis *Species* dicuntur *Pulveres compoſiti*: quarum deſcriptionem & Catalogum vide apud Vvexer. *Ant. Gen. l.* 1. *c.* 26. *Spec. l.* 2. *f.* 20. Schroder. *l.* 2. *cap.* 77. ut & *in Diſpenſatoriis*.

Specificus, non ſolum dicitur de medicamentis, & eorum virtutibus a tota ſubſtantia, & forma intrinſeca eſſentiali, primario dependentibus; atque idem eſt, quod ἰδιοσυγκρασία: Vide *Idioſyncraſia*. Item *Occultus*: Hinc Ruland. & Johnſon. ita deſcripſerunt: quod *Specificum formale* ſit, quod ſpeciem per formales proprietates ſaltem refert; Et licet materiales quoque virtutes concurrant, formales tamen excellunt, & illæ potiſſimum elaborando reſpiciuntur; Tales ſunt *Tinctura*, & *Oleum*: Verum etiam Paracelſ. non veritus eſt extendere ad ægritudines, eas appellando *Specificas*, quæ ſperma ſuum peculiare habent in corpore *Paramir l.* 2. 2. *c.* 7. De *Specificis* vero medicamentis lege eumdem *Archidox. l.* 7. Imo & Medicorum ſectam quandam conſtituit, quos vocavit *Specificos*, qui alias *Experimentales*, & *Empirici* vocantur *in Paramiro de* 5. *entib. morbor. prolog.* 3. Hujus vocabuli ſignificationem variam clarius explicatam vide, ſi placet, aut ad manus fuerit in Theoduli Kemperi *Differt. de Medicamentis ſpecificis c.* 1. Dicuntur & nonnullis Singularia, de quo vocab. paulo ſuperius. Pertinent & huc *Appropriata*, de quo etiam ſupra ſuo loco.

Specillum μήλη. Vide *Mele*. Alias proprie *Specillum* dicitur pe *ſpicillum*, quo aliquid *ſpecimus*, id eſt, videmus, ex Varrone, Rhod. *ad Scribon n.* 10. in qua ſignificatione quoque legitur apud Bonet. *Anat. Tract. l.* 4. *Obſ.* 33. *append.* 2. *p.* 341. *Specilla* quoque pro *Penicillis* & *Turundis* uſurpari, teſtatur Lang. *l.* 2. *ep.* 5.

Speclarium, σπεκλάριον, idem quod διόπτριον,

Specillum, *Perſpicillum*, per quod aliquid viſ demus accuratius, Dicitur & σφεκλάριον, *Sphecl arium*. Vide Æginet *l.* 7. *c.* 3. Keuchen *ad Sammon. p.* 166.

Spectaculum, θέαμα, vocatur id quod viſu dignum habetur, aut viſu percipitur. Quod ſi tale horrendum fuerit, rigorem excitare aliquando, teſtatur Gal. *l. de rigor. c.* 7.

Spectrum, φάσμα, idem quod *Viſio*, quid ſignificet, ex aliis Lexicis conſtat. Hæc pertinent inter cauſſas ſupranaturales morborum, quamvis Paracelſus naturaliter quodammodo *ſpectra* ſe habere exiſtimet, ex Aſtralibus corporibus defunctorum deducere commentus *T. de Corollis & l.* 8. *de nat. rerum*.

Specularis, διαφανής, nomen lapidis de quo vide ſupra in *Diaphanes*. *Specular*, vel eſt *Lapis*, *Lunæ*, vel *Approſelinum*, vel *Hypſum*. Rul.

Speculatio, σκέμμα, θεώρημα, proprie quidem dicitur de eo, quod oculis contemplamur; verum frequentiſſima quoque eſt impropria acceptio, quando id, quod animo volvimus, & revolvimus, *ſpeculatio*, vocatur; Gal. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 6. *fere in princ.* Hanc *ſpeculationem* multum facere ad varietatem generationis, docet Paracelſ. *Tract.* 1. *de partu hom. c.* 2. *ſeqq.* ut & alibi.

Speculativus, θεωρητικός, dicitur etiam de Medicinæ parte illa, quæ in præceptis, ad praxin futuram proponendis, occupata eſt; non quod acquieſcat in contemplatione; ſed ſaltem comparative, ad ipſum Artis exercitium. D. D. Vvedel *Phyſiol. Med. ſect.* 1. *c.* 10.

Speculía, Paracelſo dicitur *ſpecies Magiæ*, quam etiam ex ſupercœleſtibus corporibus depen-dere commentus eſt *l.* 1. *de vit. long. c.* 7. *fin.*

Speculum, κάτοπτρον, διόπτρον, 1. ſignificat vi-trum materia aliqua obductum, vel chalybs etiam politus & levigatus, in quo ſpecies vi-ſivæ repræſentantur. De iis vide Libav. *l.* 1. *S. A. Ch. c.* 21. & 24. De *ſpeculi* talis uſu Chymico vide *Th. Chym. Vol. VI. p.* 484. *ſeq.* 2. idem eſt quod *Specillum*; de quo p. a. Vide *Mele*. *Specu-la Chirurgica* varia cavitatem aliquam diſten-dentia *Dilatatoria* dicta, v. g. *Speculum Ani*, *Uteri*, *Oris*, *Oculorum*, deſcripta occurrunt in Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I.* quæ quæri poſ-ſunt in Indice Inſtrumentorum. In Anatomicis quoque Aranea Tunica oculi vocatur *Speculum*, Barth. *l.* 3. *An. c.* 8. *p.* 518. De *ſpeculo* uſtorio vel fuſorio, quod *Concavum metallicum ardens* dicitur, vide ſupra *Concavus*. 3. Improprie *Speculum*, cum adjectione, *Citrinum* appella-tur *Arſenicum citrinum*. *Speculum album*; id eſt *Arſenicum deſcenſum*. *Speculum Indicum*, id eſt, *Limatura ferri*. Rul. & Iohnſ. Arnold. quoque de Villanova ſcripſit tractatum, quem incrip-ſit *Speculum Alchymiæ*; & videri poteſt *in Vol. IV. Theatr. Chimyci*. *Speculum Ononidis* quid vo-cetur Hartmanno, videatur in ejuſdem *miſcel-laneis Chymico-Medicis*.

Specus, βάραθρον, ſignificat locum ſubterra-neum, qui & *Spelunca* dicitur, quæ ſi gra-veolens fuerit, reſpirationem lædit; docente Galen. *l. de util. reſp. c.* 4.

Speira, σπεῖρα, Lat. *Spira*, funem in orbem convolutum, & contortum ſignificat. Hipp. *l.* 2. *de morb. XXXIII.* 8. Jung. Foeſ. *p.* 579. Translatum communiter ad quandam formam panis ſimilaginei, *Spira* dicti.

Speltrum, idem, quod *Zinkum*; notante Rob. Boyle Latinitate donato *in tract. de Flammæ ponderabilitate*, *Experim. XI.*

Sperchnos, σπερχνός, apud Hipp. frequens eſt & ſignificat *vehemens*, *urgens*, *l. de nat. mul. XXX.* 16. *XLI.* 2. *l. de morb. mul. XXXV.* 13. & *ſæpius*. vide Foeſ. *d. l.*

Sperma, σπέρμα. Vide *Semen*.

Sperma ceti, dicitur medicamentum quod-dam ſimplex, exoticum, quod e mari, cui ſupernatat inſtar pinguedinis, colligitur. De quo nondum indubitato conſtat, unde prove-niat; quamvis omnino falſa & ridicula ſit o-pinio illorum, qui crediderunt, eſſe *ſemen ba-lænarum*, ſive cetaceorum majorum; cujus hi-ſtoriam, vires, & uſum, vide apud Schroder. *l.* 3. *c.* 31. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* B. D. Et-muller. *diſſertationem h. tit.*

Spermaticus, σπερματικός, q. d. *Seminalis*, dicitur in genere de partibus corporis omni-bus, quæ, poſt factam conceptionem, ex col-liquamento ſeminali efformantur, & poſtea, mediante ſucci nutritii. chyloſi additamento incrementum conſequuntur; ad differentiam partium *ſanguinearum*, quæ ex ipſo ſanguine fieri creduntur: quamvis non videatur verita-ti hoc conſentaneum, partes quaſdam ex ſan-guine, qua tali, efformari: In ſpecie vero dicitur de certis corporis partibus generationi dicatis, v. g. de *Arteriis* & *Venis ſpermaticis*. Meatibus ſive Poris *ſpermaticis*; de quibus le-gantur Anatomici.

Spermatocele, σπερματοκήλη, improprie dicitur Herniæ ſpecies, quando non ſemen, ſed vaſa ejaculatoria ſeminis corrugata prolabuntur in ſcrotum. Blancard. *in Lex.*

* *Spermatopoea* ſunt illa, quæ ſemen generant. Porro *ſemen generans* eſt illud, quod hujus liquidi in teſtibus elaborationem promovet, ut Lac, fotus, & Balnea calida; omnia oleo-ſa ſcroto applicata; Specifica quædam a ve-teribus laudata, ut Anethum, Foeniculum, Eruca, Ciceres, Satyrion &c.

Spermoboleo, σπερμοβολέω, ſignificat *ejaculor ſemen*, excerno, & idem eſt quod διαχορέω, ſicut docet Dieterich. *in Iatr. Hipp. num.* 204. licet de nullo autore conſtet, qui hoc verbum uſurpaverit.

Spermologeo, σπερμολογέω, dicitur de animali-bus, quæ ad paſtum ſemina colligunt, iiſque ve-ſcuntur. Hipp. *l.* 2. *de diæt. XVII.* 14. ubi vo-lucres *ſeminileges* intelliguntur. Foeſ. *p.* 579.

Sperniola, *Sperniolum* vocatur *ſemen ranarum*, vel eſt cruor, liquor, aut *Sperma ranarum*, viſcoſa & mucilaginoſa materia in aquis con-creta. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Fr. Hoffm. *in Clav. ad Schrod. pag.* 3. unde *Pulvis ſper-niolæ compoſitus* Crollii, de quo *in Diſpenſator.*

Spes, ἐλπίς, vide *Elpis*.

Spetile dicitur id, quod eſt infra ſuis um-bilicum proprii cujuſdam habitus, exos, ſicut notavit ex Feſto Pompejo Aldrovandus inter edulia e carne ſuilla referens *l.* 1. *de quadru-ped. biſulc. c.* 26. *p. m.* 951. *ed. Bonon.*

Sphacelos, σφάκελος, σφακελισμός, Latine e-tiam *Sideratio* vocatur. Accipitur late, & ſtri-cte. Late, pro omni corruptione; Galen. *in Ex. voc. Hipp.* Stricte, pro totali partium ſoli-darum, qua mollium, qua durarum, νεκρώσει & mortificatione; quando corruptione perfe-cta emoriuntur, ſenſu, motu, vitaque omni de-

deſtitutæ, propter caloris vitalis extinctionem cum putredine lethali humorum conjunctam, cujus curatio aut nulla, aut in ſola amputatione quærenda. Vide Foeſ. *pag.* 603. Dieter. *n.* 807. Keuchen. *ad Sammon. p.* 247.

Sphacerus, σφάκερος. Vox Hippocratica Galeno *in exeg.* adſcripta; quam alios σφάλερος ſcribere notat, ex quo Foeſius σφάκελος effingit; ſignificat dolorem capitis ex vulnere.

Sphadazo, σφαδάζω, ſignificat apud Hipp. *moleſte & ægre ferre*, iraſci: deque eo effertur, qui in ſumma anxietate conſtitutus eſt, *l.* 1. *de morb. mul. LXIV.* 7. Junge Foeſ. *d. l.*

Sphæra, σφαῖρα, Lat. *Globus*, *Orbis*, de quibus vocabulis ſuo loco, Gal. caput vocavit σφαῖραν πρεμήκη, oblongam ſphæram, *lib.* 9. *de V. P. c.* 17. Jung. C. Hoffm. *in Com. ad h. l. n.* 691. Meminit & Hipp. *Sphærarum* Chirurgicarum, ex aluta Ægyptia factarum, ad fracturas crurum utilium, 3. *de fract. t.* 29. *Sphæra Cœli Chymica*, cum ſuis figuris, legatur *in Th. Chym. Vol. II. p.* 456. *ſeq.* Quid Paracelſus per *Sphæram ſuperiorem*, & *inferiorem*, externam & *internam* intelligat, quære in illius *Paramiro*, *Paragrano*, & *aliis ſcriptis*. *Sphæra Solis* & *Lunæ* dicitur materia mixta utriuſque feminis, e quo lapis Philoſophicus paratur, & haud dubie Sulphur & Mercurius Philoſophorum intelligitur. Rul.

Sphærion, σφαιρίον, idem quod *Globulus*, *Pilula*. Vide *Globulus*. *Catapotion*, Keuchen. *ad Sammon. p.* 121. Hinc & σφαιρίτις dicitur *Cupreſſus*, quod globulos ferat. Galen. *l.* 1. *de C. M. S. L. cap.* 1. *Sphærulam* lucentem ore detentam deſcriptam vide in Chr. Ad. Balduini *Hermete Curioſo Invento IV.*

Sphæriſticos, σφαιριστικός, dicitur Galeno is, *qui pilæ exercitium docet*, & omnem pilæ motum callet, *l.* 2. *de ſan. tu. c.* 11. unde & locus, ubi exercetur pilæ uſus, *Sphæriſterium* vocatur, J. Alex. *Not. ad Gal. l.* 3. *de tu. ſan.*

Sphæroides, σφαιροειδής, i. e. *globi*, *vel ſphæræ figuram* habens; ſed non prorſus exactam. C. Hoffm. *d. l. n.* 692.

Sphæromata, σφαιρώματα, dicuntur *protuberantiæ Natium carnoſæ* & *globoſæ*. Gal. *l. Introd. c.* 10.

Sphage, σφαγή. Vide *Jugulum*. *Anticardion*. Hippocr. etiam pro ipſis venis *jugularibus* ſumſit; alias σφαγιτίδες dictis, *l. de Glandul. II.* 19.

Sphagitis, σφαγίτις. Vide *Jugularis*. Lang. *l.* 1. *ep.* 10.

Sphaleros, σφαλερός, *Fallax*, Periculoſus, ex Hipp. 1. *aph.* 1. Vide Diet. *n.* 808.

Sphec'arion, σφηκλάριον. Vide *Speclarion*.

Sphecle, σφήκλη. Vide *Fex*.

Sphendone, σφενδόνη. Vide *Funda*. Galenus *in Exeg. Hipp.* tres ſignificationes adducit: primam, qua fundam notat, & ſecundam propter ſimilitudinem, faſciam, quæ ad elotionem coli utilis eſt, forte ad prolapſum inteſtinu n rectum repellendum; tertiam, qua eſt muliebre περίσφυρον, ſive crurum cingulum ad fundæ formam accedens.

Sphenoides, σφηνοειδής. Vide *Cuneiformis*.

Sphenopharyngeus, dicitur Muſculus lateribus Oeſophagi oblique implantatus Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 12. *p.* 448.

Sphenoſis, σφήνωσις, q. d. *Cuneatio*, id eſt, *Cunei impulſio*, vel adactio ad findendum. Hipp. 3. *de fract. t.* 40.

Sphex, σφήξ, vide *Veſpa*.

Sphincter, σφιγκτήρ, quaſi *Conſtrictor*, *Conſtrictorius*, dicitur de Muſculis meatum aliquem occludentibus, v. gr. *Muſculus Sphincter Ani*, ſive Inteſtini Recti, & *Veſicæ urinariæ*, Galen. *l.* 6. *An. adm. c.* 4. C. Hoffmman. *c. in Gal. de V. P. n.* 257. 297. Carthol. *l.* 1. *An. c.* 11. & 20.

Sphingenta, σφίγγοντα, medicamenta dicuntur *adſtringentia*, *obſtruentia*, & eadem cum ϛυπτικοῖς, ϛεγνωτικοῖς. Vide *Adſtringens*, *Obſtruens*. Gorr.

Sphinx, σφίγξ, nomen monſtri Thebani, quod *Oedipo* propoſuiſſe fingitur ænigmata, uti legere eſt apud Eraſm. *in Chiliad.* 2. *cent.* 3. *n.* 9. Unde Proverb. *Sphingis ænigmata*, id eſt, ſcripta vel dicta obſcura, cujus proverbii meminit Gal. *c.* 3. *progn. t.* 37. Talia quoque ſunt quædam Paracelſi, Helmontii, & aliorum Spagyricorum commenta. Unde & Becherus *Oedypum Chymicum* ſcripſit ad obſcura *Sphingis Chimicæ* ænigmata reſolvenda.

Sphinxis, σφίγξις, *conſtrictionem* aut *obturationem* notat, & aliquoties de matricis obſtructione legitur apud Moſch. *l. de morb. mul. c.* 124. 126. &c.

Sphodros, σφοδρός, i. e. *Vehemens*, præſertim de actione & motu vehementiori uſurpatur, v. g. de pulſu, Gal. *l.* 3. *de diff. pulſ. c.* 5. quamvis & de morbo dixerit, in ſpecie de dolore, Hippocr. 2. *aphor.* 46. Vide Foeſ. *p.* 605. Dieter. *n.* 810. Significatio vocabuli Latini per ſe nota.

Sphongion, σφογγίον, nomen *Malagmatis* apud Ægin. *l.* 7. *c.* 18.

Sphragidonychargocometes, σφραγιδονυχαργοκομήτης, epitheton Medici ſuperbi, vel etiam Medicaſtri, cui annullatus ubique digitus præſentus, pretium ab exteriore cultu corporis, non interiore animi petens, uti ſolent nonnulli

nulli Circumforanei ſeſe exornare. Linden. Ex. II. §. 27.

Sphragis, σφραγὶς, Lat. *Sigillum*: de quo ſupra *Si.*

Sphrigao, σφριγάω, idem, quod σπαργᾷν, *turgere* ſignificat, & legitur apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XLVII.* 4. & *l. de ſterilib. XX.* 5. Obiter hic animadvertendum eſt in C. Hoffm. qui in ἀνεκδότοις, ſive *MMSS. notis ad Gal. l.* 2. *de L. A. c.* 2. & 7. improbavit hoc verbum σφριγῶντες, & ſubſtituit σφυγγῶντες, cum tamen hoc non legatur in Scapula, aliiſq; Dictionariis illud vero omnino occurrat. Dicuntur vero *d. l. c.* 7. apud Gal. σφριγῶντες, *turgentes*, qui bene habito ſunt corpore, ſucciſque redundante, & quidem juvenes, non ſenes. Foeſ. *d. l.*

Sphygmos, σφυγμός. Vide *Pulſus*.

Sphyra, σφυρὰ, σφυρίας. Vide *Malleus*, *Malleolus*.

Sphyrades, σφυράδες, dicuntur globuli, pro σπυράδες, Foeſ. *d. l.*

Sphyræna, σφύραινα, vocatur Piſcis longus, tenuis, acuminato roſtro præditus, Latine *Sudis*, cujus deſcriptionem & uſum in cibis vide apud Aldrov. *l.* 1. *de piſc. c.* 21.

Spica, στάχυς, quid ſignificet, jam ante notum eſt, & ad Botanicam pertinet. Per tranſlationem etiam tributum hoc nomen ſpeciei deligationis utriuſque humeri, quæ *Spica duplex* Galeno dicitur. *l. de faſciis n.* 78.

Spicatum, σπικάτον, nomen olei vel unguenti pretioſi, roborantis viſcera & ventriculum, alias *Foliatum*, φολίατον, dictum, apud Gal. *l.* 4. *de L. Aff. c.* 8. & *l.* 6. *de ſan. tu. c.* 10. Vide *Foliatum*.

Spicillum, idem, quod *Specillum*: μήλη. Vide *Mele*.

Spiculum, σκόλοψ, idem, quod *feſtuca*, pertinet inter cauſſas ſolutæ unitatis, & extractionem poſtulat. Gal. *l.* 6. *de S. Fac-* §. *Ariſtolochia*, *l.* 11. §. *Caro viperæ*, & *alibi*. Hodieque uſitatius hoc nomen eſſe ſolet, quo exprimuntur particulæ illæ ſalinæ, acidæ, acres, igneæ, quæ vim habent irritandi, lancinandi, diſſolvendi corpora nervoſa, fibroſa & ſenſu exquiſito prædita, v. g. Mercurii *ſpicula* dicuntur ignea eſſe a celeberrimo D. D. Wepfero *in Hiſtoria Cicutæ aquat. c.* 21. *hiſt.* 3. *Schol.* 2. *p.* 305. *ſeq.*

Spilos, σπῖλος, idem, quod κηλὶς, i. e. *Macula*, de quo ſupra lit. M.

Spina, *Spinalis*, ῥάχις, ῥαχίτης. Vide *Rhachis*, *Medulla*, *Ventoſa*, *Bifida*. *Spina* quoque nuncupatur tumor quidam inflammatorius pungitivus a Franciſ. de Pedemontio apud

Tom. II.

Meſuen *fol.* 355. *b.* *Spinales* nervi vocantur illi, qui inter ſextam & ſeptimam cervicis, imo primam dorſi vertebram, e ſpinalis medullæ latere prodeunt, & muſculis cervicis ramos ſuos impertiunt, decimum par conſtituentes, apud D. Gothofr. Bidloo *Anat. Tab. IX.*

Spinati, vocantur Muſculi duo longi & ampli inter ſpinas totam cervicem occupantes. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 6. *p.* 568.

Spipola, dicitur avicula, cujus varias ſpecies deſcriptas exhibet Aldrov. *Ornithol. l.* 17. *c.* 26.

Spiracula, διαπνοαὶ, πόροι, ſunt *meatus cutanei*, per quos inſenſibilis fit tranſpiratio, ut & ſudoris excluſio, Gal. *l.* 7. *meth. med. c.* 5. Dicuntur & *ſpiramenta*. Vide *Meatus*. Paracelſus vocat *ſpiraculum vitæ* primam a Deo factam inſpirationem, qua Adami corpus creatum vivificavit. *Philoſ. ſagac. l.* 2. *c.* 1.

Spiratio, ἀναπνοὴ, idem, quod *Reſpiratio*. Vide *Anapnoe*.

Spirituificatio, πνευμάτωσις, legitur apud Ingraſſ. *com. ad. Avic. de Tum. p.* 115. qui magnam licentiam ſibi ſumſit, fingendi novas voces Latinas, ad exprimendam Græcorum emphaſin.

Spiritus, πνεῦμα. Vide *Pneuma*. Cæterum magna adhuc diſſenſio apud recentiores Phyſiologos reperitur, circa doctrinam de *Spiritibus*, dum alii nomen hoc κατ᾽ ἐξοχὴν animæ humanæ tribuunt, animam vero brutis, ceu materiale quid; alii vero ſpiritus in homine dari inficias eunt, v. g. D. D. Stahlius *in ſua Diſſertat. de Sanguificatione c.* 2. *in fin.* principium illud activum omnes actus organicos ſive corporeos perficiens eſſe ipſam animam rationalem, ſed abſque concurſu rationalitatis operantem, aut plures agnoſci debere animas in corpore humano exiſtimans. Verum nos quemlibet hic ſuo abundare ſenſu libenter permittimus, nec cenſoriam virgulam nobis tribuere cupimus.

Spiro, dicitur Baſilio Valentino Inſtrumentum ad Magiſterium Lapidis Philoſophici neceſſarium, quo aer dirigitur, *l.* 1. *Teſtamenti ultimi c.* 36.

Spiſſamentum, στύμμα. Vide *Stymma*.

Spiſſus, πυκνὸς, idem, quod *Denſus*. Opponitur *Raro*, ἀραιός. Vide *Creber*.

Spithama, σπιθαμὴ, menſura eſt, quam rerum intervalla metimur, eſtque trium palmorum, vel duodecim digitorum ſpatium, extenſis digitis, minimo & pollice. Latinis etiam *Dodrans* dicitur, de quo ſupra in *Do.* Derivata ſunt σπιθαμαῖος, διασπίθαμος, τρισπίθαμος, quæ paſſim occurrunt apud Dioſcoridem, teſte Gorr.

Splanchna, σπλάγχνα, dicuntur interiora *Viſcera* precipua, ut *Cor*, *Pulmo*, *Hepar* & *Lien*, ceu vitalitatis, vel ſanguinis purificationis præcipua organa. Legitur apud Hipp. 4. *aphor.* 66. & 2. *de R. V. I. A.* 24. Adde Foeſ. *p.* 579. Dieter. *n.* 782. J. Alex. *not. ad Gal. l.* 3. *Hipp.* & *Pl. dec. cap.* 4. σπλαγχνικὰ vocari medicamenta adverſus morbos viſcerum infimi ventris notavit e Dioſcor. Scapula. Ab hac eſt μεγαλόσπλαγχνον, quod Erotianus definit, cui propter ardorem tument viſcera. Ita *Splanchnica* medicamenta vocantur in genere appropriata certis corporum membris ab Emanuele Konig. *in Regno ſuo Vegetabili*, *c.* 48.

Splen, *Splenicos*, σπλὴν, σπληνικός. Vide *Lien*.

Splendor, λαμπρότης, αὐγή, *Splendidus*. λαμπρός, quid hæc vocabula ſignificent, aliunde, & potiſſimum e Phyſicis jam conſtat. Nimii *ſplendores* inter cauſas morbificas doloris oculorum referuntur a Galen. *lib.* 1. *de ſympt. cauſ. cap.* 6. In Leonibus & Pardis, aliiſque quibuſdam animalibus *ſplendidos* eſſe oculos, αὐγοειδεῖς, & *ſplendorem* in pupilla noctu apparere, docet idem *l.* 7. *de H.* & *Pl. dec. c.* 4. *Splendentes urinas* quas vocet Hippoc. vide ſupra *Lampe*.

Splenectomia, σπληνεκτομία, id eſt, *Lienis exciſio*. Meminit hujus vocabuli & modum illius exſectionis peculiari in tractatu ceu πραττίθεον inauditum promiſit Georg. Thomſon *in præfat. Acus magnetica ad fin.* Hanc in brutis poſſibilem experientia hactenus docuit, an vero in homine fieri queat abſque præſente vitæ periculo, a pleriſque in dubium adhuc vocatur.

Spleneticus, idem; quod σπληνικός, h. e. ad Lienem pertinens, quamvis σπληνικός magis dicatur de ſtatu p. n. lienis, ſpleneticus vero ſumatur de remediis, quæ *Splenetica* modernis dicuntur, de quorum materia conſuli poſſunt Materiæ Medicæ ſcripiores, nec inepte de iis differuit Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. II. ſect.* 1. *c.* 15. *pag.* 641. *ſeqq.*

Splenii dicuntur quidam Muſculi caput recta ad poſteriora trahentes, vertebris utrinque inſtrati. Barrhol. *l.* 4. *Anat. c.* 5. *pag.* 566. Vide etiam D. Bidloo *Anatom. Tab. XVI.*

Splenion, σπλήνιον. Vide *Plagula*.

Spleniſcos, σπληνίσκος, idem, quo σπλήνιον, apud Hippoc. *lib.* 2. *de morbis XVIII.* 12.

Splenitis, σπληνῖτις, Lat. *Lienaris*, vocatur Hippoc. venula *in manu ſiniſtra*, alias *Salvatella* dicta, quemadmodum eadem in dextra dicitur ἡπατῖτις, h. e. *Jecoraria*, *l.* 1. *de morb.* XXIII. 18. 19. XXV. 6. Adde Lind. *Ex. III.* §. 519. Galenus vero hæc nomina σπληνῖτις & ἡπατῖτις attribuit *morbo Lienis* & *Hepatis*, præſertim eorum viſcerum *Tumori* & *Obſtructioni*, *lib. de diff. ſympt. c.* 5. *p. p. princip.*

Spodiacon, σποδιακὸν. τεφρινὸν, nomen *Collyri tenuis*, a colore ita dicti, quaſi *Cinereum*, non vero a Spodio, eum hoc non ingrediatur illas compoſitiones. Morſu caret, & vim habet anodynam, ſive dolorem mitigandi. Ægin. *l.* 7. *c.* 16. Scribon. *num.* 23. Rhod. *in not. ad. h. l.* Aet. *l.* 7. citante Gorræo.

Spodion, σποδίον, *Spodos*, σποδὸς, in genere *Cinerem* ſignificat. Communiter vero reſtringitur ad *Cinerem metallicum*, ſive recrementum metallorum uſtorum, cineris ſimilitudinem & nomen referens, unde & Latinis quibuſdam *Cinerula* nuncupatur. Quæ uti ex varia materia paratur, ita & apud Hippocr. diverſa ſortita eſt nomina, v. gr. σποδὸς κυπρίη, *Spodos Cypra*, *l. de Ulcer. X.* 1. *Illyrica*, ἰλλυρικὴ, *d. l.* 2. Χρυσῖτις ad Collyria adhibita, *etiam lithargyrii in Not. ad l. de morb. mul. III.* 3.-7. 19. 20. Iung. Foeſ. *pag.* 580. Eſt iden, vel minimum ſaltem differens a *Pompholyce*, vel *Tutia*, teſte Schrod. *l.* 3. *c.* 19. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Dicitur *Spodium Græcorum*, ad differentiam *Spodii Arabum*, quod eſt *radix Alcannæ* combuſta, Schrod. *d. l.* Translatum etiam in Officinis Pharmaceuticis ad Calcinata. Ita, ut ibidem etiam legatur *Spodium*, pro *Ebore calcinato*. Vide Diſpenſatoria.

Spodites, σποδίτης, *Cineritius*, epitheton panis apud Hippoc. teſte Galen. *in Expoſ. voc. Hippoc.* vel a colore ita dictus, vel quod ſub cineribus paretur. Foeſ. *Oec. p.* 580.

Spodos, σποδὸς. Vide *Spodion*.

Spoliatorium, ἀποδυτήριον, vel *Spoliarium*, idem quod *Apodyterium*, de quo ſupra. Legitur apud Ant. Fumanell. *libell. de Balneis in princ.*

Sponda, idem, quod *Lectus*, in quo ægri decumbunt. Ita *ſpondam* aliquam delineatam exhibet Hildan. *Cent. V. Obſ.* 86.

Spondylolithos, σπονδυλόλιθος, dictum lapidum genus, ex Comitatu Tirolenſi, a forma, vertebras dorſales minorum animalium ſatis accurat repræſentante, ex obſervatione Velſchii, *in Eph. Nat. Cur.* [illegible] I. *Obſerv.* 137.

Spondylos, σπόνδυλος, [illegible] Latine *Vertebra*, quia per eas corpus varie vertitur. *Vertebræ*, σπόνδυλοι, dicuntur oſſa inutus excavata, ſuperius & inferius plana, exterius variis proceſſibus donata, quorum in collo ſeptem, dorſo duode-

decim, lumbis quinque numerant Anatomici, quibus adjunctum eſt Os Coccygis. Plura de *vertebris* vid. ap. Anatomicos, & in ſpecie Barth. *li-bell.* 4. *c.* 14. De luxatione *vertebrarum* cervicis agit Hippocrat. 3. *aphor.* 26. Σπόνδυλος quoque ſtrictiſſime vocatur *ſecunda cervicis vertebra*, apud Hippocr. *lib.* 1. *ſect.* 2. *Prorrh.* *t.* 55. *Coac.* *t.* 266. quæ alias proprio nomine *Dens* eidem dicitur, *l.* 2. *Epidem. ſect.* II. 69. Vide Foeſ. *pag.* 580.

Spongia, σπόγγος, eſt corpus marinum, rarum, laxatum, poroſum, imbibens & aſſervans aquam. Ruland. exiſtimat, eſſe Zoophyton, neque fruticem, ſed tertiam habere naturam, & illi commixtam eſſe naturam animalis, & plantæ. Hinc & Avicenna deſcribit, quod habet animas, ſcil. vegetativam & ſenſitivam. Dioſcorides duo genera conſtituit; *Marem*, quæ denſioribus foraminibus, & minoribus conſtat; & *fœminam*, foraminibus prææditam majoribus & rotundis. Quidam addunt & *tertiam* ſpeciem, habentem intra ſe lapides duros; & plurimas cavernas. *Spongia* vocatur etiam a dicto Rulando *Fungus marinus*, ad differentiam *Terreſtris*, quam *Spongiam noſtram* appellavit, in pratis occurrentem, vulgo *Boviſta* dictam, quæ valde accedit ad naturam *Spongiæ marinæ*. De *ſpongiarum* marinarum viribus & uſu vide Galen. *l.* 11. *de S. F.* & alibi ſæpius. Dioſcor. *l.* 5. *c.* 138. *Spongia* quoque vocatur illa excreſcentia in frutice *Cynosbatos* dicta ſæpius occurrens, Schroder. *lib.* 4. *cl.* 1. *num.* 122. nec non interior ſubſtantia cucurbitæ, aut colocyntidis. Hippocr. *l. de ſteril.* XI. 35. Σπόγγος quoque Hippocr. glandulæ faucium, quæ alias *Tonſillæ* Latinis vocantur, *l.* 4. *Epid.* III. 14. 17. Jung. Foeſ. *d. l.*

Spongioli vocantur *Boleti minores*, adulto vere e terra exeuntes, aliis boletis meliores. J. Alex. *l.* 9. *Sal.* *c.* 5.

Spongion, σπόγγιον, nomen eſt epithematis, ex caprillo ſtercore compoſiti, apud Ægin. *l.* 3. *c.* 48. vel malagmatis, *l.* 7. *c.* 18. ita vero dictum, quod *ſpongiæ* modo humorem hydropicorum imbibat. Gorr.

Spongoides, σπογγοειδὴς, i. e. *ſpongioſus*, ſive *ſpongiæ* inſtar poroſus. Dicitur de variis corporis partibus; quin & excrementis, v. gr. de pulmone, *l. de ven.* XIX. 8. de renibus *d. l.* VIII. 10. de glandulis, *l. de glandul.* I. 2. de Liene *l.* 1. *de morb. mul.* LXXXVII. 5. de oſſibus naſi, quæ alias *Cribriformia* vocantur. Galen. *l.* 8. *de V. P. c.* 7. *in princ.* de alvi excrementis. Hippocr. *l.* 7. *Epid.* XLVI. 9. Vide Foeſ. *d. l.* Etiam de Tumoribus, unde Ruyſchius *Obſerv. Anat. Chirurg. Cent.* I. *obſ.* 81. binos Tumores in femore obortos miræ magnitudinis, unum quidem ſeptem quadrantes ulnæ, alterum unicum quadrantem æquantem per excellentiam *Spongioſos* dicere non dubitavit; quos & *Oſſivoros* vocari poſſe juxta Idiotiſmum Belgicum creditur. Speciatim autem dicitur inflammatio tonſillarum poſt febrim ardentem: alii vero etiam ita appellant in capite ſquamis obſita ulcera κηριώδη ἕλκη, alii in capite orta inania œdemata, quæ intra exeſa ſunt, ita vocant, vide Erotianus.

Spongos, σπόγγος. Vide *Spongia*.

Spons proprie voluntatem ſignificat; unde adverb. *Sponte*, & derivativum *Spontaneus*, αὐτόματος. Linden. *Ex.* XV. §. 136.

Sponſus, quid proprie ſignificet, non eſt hujus loci, & in vulgus notum eſt. Chymicis vero *Sponſus* dicitur *Mercurius*. Ruland. & Iohnſon. quam inepte; alii judicent ex hoc, quod paſſim *Mercurius*, vel *Aqua Philoſophorum* fit dictæ *Uxor*, & *Sulphur* Philoſophorum *Maritus*, vel Mas. Vide *Maritus*.

Spontaneus, αὐτόματος Vide *Automatos*.

Spontum dicitur Rulando cinis aqua madefactus, qui fornaci inditur, quando aurum, vel argentum duputatur, *in Lex.*

Sporades, *Sporadici*, σποράδες σποραδικοὶ, dicuntur morbi diſperſi, & ſparſim graſſantes, qui ſingulos ſeparatim corripiunt, abſque contagii ſuſpicione. Morbi ſunt vagantes & *privati*, & alius alium occupat. Opponuntur *Publici*, qua *Endemiis*, qua *Epidemicis*, qui continentes multis hominibus uno eodemque in loco contingunt. Hippocr. *l.* 1. *de R. V. I. A. l.* 9. Galen. *in comm. ad h. l.* item *in def. med.* deſcribuntur *ſporadici*, qui omni tempore, omnique loco exoriri poſſunt, & ſeparatim quemque invadunt. Jung. Foeſ. *pag.* 580. *ſeq.* Lang. *l.* 2. *ep.* 13. *Sporades* quoque *venas* nonnullis Medicorum dictas fuiſſe propagines venæ cavæ trunci in totum crus ab inferiore ipſius parte per inguina procurrentis, inordinatas ad cutem permeantes modicis intervallis diſperſas, notavit Gal. *l.* 3. *Anat. ad-min.* *c.* 12. *princ.* Caſtell.

Sporetos, σπορητὸς, dicitur prima pars hyemis, (aut fortaſſis etiam ultima autumni) Lat. *Sementis*. Vide ſupra *Se.* Gorr.

Sporos, σπόρος, idem, quod σπέρμα, *ſemen* ſignificat, & quidem ap. Hippoc. *ſemen genitale*, *lib.* 2. *de diæt.* XXVII. 11. Vide Foeſ. *d. l.*

Spude, σπουδὴ, *Diligentiam*, *ſtudium*, & cu-

 ram

ram ſeriam ſignificat. Hippocr. 2. *de fract. t.* 24. cum delirio juncta periculum auget, 6. *aphor.* 53, Junge Dieter. *n.* 786.

Sputio, πτύσις, πτυσός, idem, quod *Screatio*. Vide *Ptyſma*.

Spuma, ἀφρός, quid ſignificet, totius eſt, quam ut opus ſit verbis: Cauſa eſt a conquaſſatione aquei; quaſſatio ab agitatione, Linden. *Exerc. VII.* §. 14. Vel, ut clarius conſtet, *ſpuma* in humoribus, qua utilibus, qua excrementitiis, eſt ſoboles efferveſcentiæ, & fermentationis præternaturalis. Hinc paſſim legitur apud Hippocr. ἀφρῶδες αἷμα, *ſanguis ſpumoſus*, 5. *aph.* 13. *Coac. t.* 450. quod ſanguis ἀφρίζει, vel ἀφρέει, *ſpumeſcat*. *l.* 2. *de morb. VI.* 10. De *ſpuma* ægrotantium, v. gr. ſtrangulatorum & diſſolutorum, lege 2. *aphor.* 43. & Galen. *comm. ad h. l.* Dieter. *num.* 141. epilepticorum, *l.* 1. *de morb. ſacr. VIII.* 17. 18. hyſtericarum mulierum, quæ dicuntur *ſpumare*, *l.* 2. *de morb. mul. XVI.* 4. *XLIV.* 7. Jungatur Foeſ. *Oec. pag.* 113. Bonet. *Anat. Pr. l.* 2. *ſ.* 12. *obſ.* 5. *cum ſchol.* ἀφρώδεα διαχωρήματα, *ſpumantia excrementa*, leguntur 5. *aph.* 30. Adde Dieter. *n.* 142. *Coac. t.* 607. Scrib. *num* 99. Porro *Spuma* quoque de aliis rebus dicitur, v. gr. *Spuma lupi* eſt nomen lapidis, de quo apud Agric *lib.* 5. *de nat foſſil.* Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 3. *pag.* 393. *Spuma argenti*, i. e. *Lithargiros*, vide ſupra in *Li*. *Spuma* Chymicis ſimpliciter notat *Cinerem*. *Suma maris*, id eſt, *Halcyonium*. *Spuma*, *nitri*, i. e. *Aphronitrum*, *Burach*, Rul. & Iohnſ. *in Lex.* *Spuma duorum Draconum*, h. e. *Butyrum Antimonii*. Iohnſ. *lib.* 2. *Lex.*

Spumeſcentia, ἀφρισμὸς [ἀφλοισμός videtur mihi ſuſpectum) uſurpatur a D. D. Vvedelio de Bile, quando per vomitorum proprie dictorum particulas ſalinas ſurphureas volatiliotes funditur, ut *ſpumeſcat*, non modo in ventriculo, ſed etiam in prouimo inteſtino ſtimulans fibras dictamrum partium ad excretionem vel expulſionem. *Amœn. Med. l. II. ſect. V. c.* 8. *p. m.* 287. *ſeq.*

Spurius, νόθος. Vide *Illegitimus*.

Sputamen, πτύσμα, Galeno dicitur *ſputum*, cui alieni humoris aliquid eſt permixtum, ut bilis, ſanguinis, ſaniei, *l.* 1. *de criſ. c.* 5.

Sputum, πτύελον. Vide *Ptyelon*. *Spuium Lunæ*, id eſt *Lithargyrium*, *Theatr. Chym. Vol. V. pag.* 11. *Spata maris*, e. i. *ſulphur*. *Sputum boletorum*, compoſita materia ex ſulphure & magneſia, vocatur & aurum ſpiſſum, acqua ſulphuris. quando in Mercurium mutata eſt. Rul. *in Lex.*

Spyras, *Spyrathos*, σπυράς, σπύραθος, ſignificat *globuloſa caprarum excrementa*, Hippocr. *lib. de nat. mul. XXIX.* 25. 180. 182. Gal. *c.* 2. *in Prorrh. t.* 6. σπυραθώδεα *excrementa* eadem, quæ σκύβαλα, Hippocr. 1. *Prorrh. ſ.* 2. *t.* 6. *Coac. t.* 603. Vide *Scybala*.

Squalor, αὐχμός, *ſqualidus*, αὐχμηρός. Vide *Auchmos*.

Squalus, nomen piſcis, & ſpecies *Capitonis*, cujus deſcriptionem cum uſu vide apud Aldrov. *l. de piſc. c.* 17. Meminit & J. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 6.

Squama, λεπίς. Vide *Lepis*. *Squamoſus*, λεπιδοειδής. Vide *Lepidoeides*.

Spuamiformis, λεπιδοειδής. Vide *Lepidoſarcoma*.

Squatina, ῥίνη, piſcis dicitur inter cartilagineos relatur, cujus deſcriptionem, cum uſu in cibis & Medicina, vide apud Aldrov. *lib.* 3. *de piſc. cap.* 66. Mentio fit & apud Galen. *lib.* 3. *de Al. fac. cap.* 36. & Jul. Alexand. *l.* 14. *Sal. c.* 11. Bruyerin. *de re cib. l.* 21. *c.* 19.

Squatinoraja, ῥινόβατος, ſpecies mixta ex coitu *Squatinæ* & *Rajæ*, apud Aldrov. *d. l. cap.* 67.

Squilla æquivocum eſt. Vel enim denotat radicem *bulboſam* matinam amatiſſimam, Græce σκίλλα. Unde *Acetum* & *Oxymel ſcilliticum* Offic. quæ ſignificatio ad Botanicos pertinet. Vel ſignificat animal cruſtaceum, Gr. καρὶς dictum. Vide *Carides*.

Squillinum aziza, i. e. *fimus equimus*, Rul. & Iohnſon.

Squinanthia barbaro vocabulo idem eſt, quod *Angina*, apoſtema colli. Dieter. *n.* 487. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Sint, morbi apud Hungaros familiaris nomen, quo omnis tumor in oro, gutture, vel uno inflammatorius indigitatur. *Eph. Nat. Cur. A. II. obſerv.* 28.

Stabilimentum, ἀποστήριγμα, idem, quod *Fulcimentum*, ἔρεισμα, Hippoc. 2. *de iis*, 9. *in med. t.* 36. Vide *Euſtathes*.

Stabilis, εὐσταθής. Vide *Euſtathes*.

Sac, vel *Stoac*, id eſt, *congelatio*, vel *coagulatio*, Rul. Apud Iohnſ. legiter *Stuc*.

Stacte, σταχτή, dnplicem habet ſignificationem. 1. notat *Myrrham ſtillaticiam*, Arab. & Off. *Storax liquidus* dictam. Vide *Myrrha*. Linden. *Ex.* 10. §. 124. 137. 2. ſignificat *lixivium* per cineres *deſtillans*, κονία στακτὴ, *quaſi ſtillaticum*, Gorr. Vide *Conia*. *Maria* quoque στακτή legitur, in qua injecta ſtagnent, vel ſupernatent, ad garum conficiendum, citra inſolationem, ſola decoctione, apud Lang. *lib.* 1. *ep.* 59.

Stra-

Stacticon Stacton, σακτικὸν, σακτὸν, nomen *Collyrii* apud Scribon. Larg. *n.* 34. Ægin. *l.* 7. *c.* 16. Galeno vero & Aetio, ὄσακον dictum. Vide Rhod. *not. ad Scrib. locum*.

Stadieus, σαδιεὺς, *Stadiodromos*, σαδιοδρόμος, dicitur, qui ſtadium percurrit, aut ſtadio cretat, Galen. *in ex. voc. Hippocr.* Foeſ. *pag.* 582. C. Hoffmann. *comm. in Gal. LL. de V.P.* *n.* 450. Diet. *Iatr. n.* 11.

Stas, σαῖς, duplicem habet ſignificationem, notante Foeſ. *Oec. p.* 582. Vel enim *farinam aqua maceratam*, & manibus ſubactam ſignificat, veluti fit in panificio; vel interdum, σέαρ, ſive *pinguedinem*. Illam confirmat Jul. Alexand. *not. in Galen. lib.* 4. *de ſan. tu. Tom. II. pag.* 406. Hanc ipſe Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul.* CXX. 24. Στααπις placentæ genus dicebatur ex melle, ſeſamo & caſeo apud Athenæum *l.* 14. citante Foeſ. *dict. loc.*

Stagium idem ſignificat, quod Sextula, eſtque nomen ponderis ſcrupulos quatuor continentis. Jubert. Eſthius *de formulis ſect. I. c.* 1. *p.m.*4.

Stagma, σάγμα, vocatur latex ſive materia, quæ deſtillationi exponitur Blancard.

Stagnatio, vide *Stagnum*.

Stagnea apud Scribon. *num.* 230. pro *cacabo* & vaſis genere ponitur ſtanno obducto. Alias *Stagneum vas*, *Stagnatum*, Rhod. *in Lex. Scribon. pag.* 445. *Stagnea pyxis* legitur apud eund. Scribon. *n.* 30.

Stagnum, λίμνη, idem, quod *Lacus*, de quo ſupra in *La*. Adde Galen. *lib.* 3. *de Al. fac. cap.* 25. Inde derivativum in Medicinam hodieque uſitatiſſime translatum *ſtagnatio*, i. humorum collectio, & ſubſiſtentia p. n. cujus cauſſa eſt influxus impeditior. Linden. *Ex.* IV. § 23.

Stagonias, σαγονίας, epitheton *Thuris maſculi* electi, rotundi, & guttæ ſimillimi. Gorr.

Stalagmos, σαλαγμὸς, i. e. *deſtillatio a capite*, a verbo σαλάζω, quod idem, ac σάζω, Gal. *in exp. voc. Hipp.* Foeſ. *d. l. Stalagma*, σαλάγμα, dicitur materia, quæ deſtillatione prodiit, Blancard. *in Lex.*

Staltica, σαλτικὰ, dicuntur medicamenta, quæ carnes vulneribus æquant, Caſtell. ex libell. ſpur. Gal. *de dynamid.* Verum generaliter idem ſignificant, quod Repellentia. Unde *Collyria ſtaltica* apud Ægin. *l.* 3. *c.* 22. Jung. Diet. *Iatr. n.* 408.

Stamen., i. e. filum. *Stamen album*, h. e. *filum crudum*, quod etiam leni evaporatione dolores mitigat. Scrib. *num.* 142. Rhod. *in not. ad h. l.*

Stamnos, σάμνος, dicitur, *urna*, vel *urnula*, vas aquarium, Hippocr. *lib.* 7. *Epid.* XLV. 8. quamvis & vas vinarium alibi ſignificet, notante Foeſ. *d. l.*

Stancare, pro *ſtagnare*. legitur apud Keuch. *ad Sam. p.* 163. *ſeq.*

Stannar, eſt mater metallorum, fumus occultus, ex quo metalla generantur. Dorn. e. Paracelſ. *lib.* 3. *Philoſ. ad Athen. text.* 3. Rul. & Iohnſ.

Stannum, κασιτερὸς, Attic. καττίτερος, item σάγγος. Keuchen. *ad Samon. pag.* 164. eſt metallum molle, album ſplendens, cum livore quodam conſtans ex mercurio quodam ignobiliori, ſed puriore fugaciorique, & Sulphure minus maturo indigeſto; cujus hiſtoriam, & uſum varium in Pharmaceuticis vide apud Schroder. *l.* 3. *c.* 14. Fr. Hoffman. *Clav. ad h. l.* Baſ. Val. *Teſt. Ult. l.* 2. *c.* 8. Rul. & Iohnſ. negare videntur, *Stannum verum* Arabum idem eſſe cum *Plumbo albo*, modo hanc opinionem etiam rationibus ſatis confirmaſſent. Galen. ſcribit *Stannum* plumbo adulterari, *l.* 1. *de Antid. c.* 8. *Stannum* omnia metalla reddere friabilia, & fragilia, ſi admiſceantur, non modo Baſil. *d. l.* teſtatur, ſed & Helmont. *tr. Compl.* atque *Miſt. Elem. figm. num.* 20. Quin & ipſum frangit Adamantem teſte eodem *de Lithiaſ. c.* 1. *n.* 9. *Stannum* Chymicis dicitur *Jupiter*, ob aliquam commenticiam comparationem cum Jove Macrocoſmico, & deſignatur Charactere 2♃. Dividitur *Stannum in Dives*, *Mediocre*, *Pauper*. Vocatur & *Dominus æris*, item *Plumbum argentarium*, Iohnſon. *l.* 1. & 2. *Lexic.* Plura de *ſtanno* quære in indicibus *Theatr. Chym. Vol.* I. II. III. V. ut & Libav. *Tom.* I. Iunken. etiam ſcribit ſola puritate *ſtannum* a Plumbo differre & temporis ſucceſſu facile in argentum migrare, quod confirmare voluit ſingulari obſervatione Mechanica, *Chymic.* {*Exp. Cur. P.* I. *ſect.* 5. *cap.* 4. *pag.* 421. Verum an ex illa obſervatione conſequentia mutationis in argentum firmiter deduci poſſit, adhuc dubitamus. *De ſtanni foſſilis* granis lege *Ephem. Nat. Cur. A.* II. *Obſerv.* 78.

Stapes vocatur officulum e tribus, vel quatuor, unum in meatu auditorio, ejuſque cavitate prima, ſeu concha. Hujus *Stapedis* primum inventorem fuiſſe Ingraffiam, licet Columbus & Euſtachius ſibi inventionem tribuant, vult Bartholin. de quo videatur *libell.* 4. *c.* 7. *Anat.*

Staphis, σαφὶς, homonymon eſt denotans 1. plantam vel herbam *ſtaphiſagria*, dictam, da qua ſignificatione conſulantur. Botanici. 2. Uvam

Uvam paſſam. Vide *Paſſa*.

Staphyle, σταφυλὴ, Latine *Uva* dicitur, ſignificans proprie fructum vitis viniferæ, ſive congeriem baccarum vitis. Per translationem vero in Phyſiologicis denotat partem aliquem in faucibus, quæ alias *Gargareon*, *Columella*, κίων, dicitur. Vide *Columella*. Pathologice vero denotat & morbos illius partis, præſertim inflammationem, Galen. *l. de tum. p. n. c.* 17. Reſtrinxit vero *lib. 6. de C. M. S. L. cap.* 3. At Hippocr. latius ſumſit pro morbo uvulæ, *lib. 2. de morb. X.* 29. Adde Foeſ. *pag.* 583. *ſeq.* Nicol. piſo ſtatuit nomen *Uvæ* rectius morbo Gurgulionis inflammatorio attribui, quando nimirum in rotunditatem creverit, feraturque deorſum; haudquaquam vero ipſi parti competere, *de Co. & Cur. morb. l.* 2.c.1. Vide *Uva*.

Staphylepartes, σταφυλεπάρτες, Inſtrumentum dicitur Chirurgicum, quo uvula laxior elevatur & attollitur, quod & σταφιλάγρα vocatur. Meminit hujus Ægin. *lib.* 3. *cap.* 26. citante Gorr. Foreſt. *lib.* 15. *obſerv.* 4. vocat *Staphylepartum*.

Staphylis, σταφυλὶς, vocatur vaſculum illud, quo potus præbetur infantibus, & orificium habet papillam quodammodo repræſentans. Legitur apud Moſchion. *de morb. mul. cap.* 116. ubi & κατταῦα-ριον vocatur.

Staphyloma, σταφύλωμα, dicitur oculi morbus, cum in ſumma tunica quiddam acino ſimile evenit; Galen. *t. 2. meth. med. c.* 2. Latine *Uvatio*, apud Foreſt. *lib* 11. *O.* 24. *Schol.* Duæ potiſſimum habentur ſpecies: una, quando eroſa, ruptave cornea oculi tunica, altera, quæ ei ſubjacet ῥαγοειδὴς, *uvea*, dicta, excidit ad ad eum modum, ut acinum *uvæ* repræſentet. Cum vero infra hunc modum excididit, μυοκέφαλον, cum ſuperat, μῆλον, vocatur Ægin. *l.* 3. *c.* 21. Jul. Alexand. *not. in Galen. l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 7. Altera ſpecies, quando ſine ruptione, aut eroſione cornea intumeſcit, ac prominet certa parte in modum *uvæ* acini. Id quod plerumque contingit ex defluxione, humoribus intra corneam coacervatis, tunicam laxantibus, incurvantibus, & extendentibus. His addidit tertiam ſpeciem Aet. *l.* 7. *c.* 34. ſcribens, aliquod σταφύλωμα fieri ex puſtula quadam inter ſtrias corneæ tunicæ ſatis profunde excitata, quæ tunicam attollat, non tamen rumpat. Cauſæ hujus affectus variæ eſſe poſſunt, ſed, quæcumque ea fuerit, certum eſt, viſum *ſtaphylomate* omni aboleri. Gorræus. Caſtell.

Staraphaxat dicitur medicamentum ſiſtens, a ſtare faciendo dictum, ut creditur. Dorn. Ruland. & Ionſ. At Paracelſus inter Characteres *Synoviam albam* ſiſtentes refert, *l.* 2. *de vit. long. c.* 14.

Stasimos, στάσιμος, *Stabilis*, & *Stabilitas*, στάσις quid ſignificent, non opus eſt declaratione, cum per ſe notum ſit. Illud legitur apud Hippocr. *l. de nat. mul. l.* 14. *l.* 2. *de morb. mul. II.* 19. *IV.* 3. *l.* 4. *de R. V. I. A.* 1. 30. Hoc *d. l. t.* 27. Adde Foeſ. *pag.* 583. Στάσιμον etiam affectivam habere ſignificationem, denotans, *vim ſiſtendi habens*, *ſtativum*, vult Linden. *Ex. V.* §. 507. Στάσις humorum idem eſt, ac *ſtagnatio*; Kolt.O.& *M.M.Sp.lib.*2. *ſ.*3.*t.*27.

Staſis, στάσις, quid ſignificet communiter, notum eſt ex aliis Lexicis, nimirum, quando homo erecto corpore immotus pedibus ſuis innititur. Verum præter hanc ſignificationem hodieque vox hæc στάσις uſurpatur de humoribus in corpore alias fluentibus, quando hi præternaturaliter ſubſiſtant, atque ita idem eſt ac *Stagnatio*, de quo vocabulo paulo ſuperius dictum eſt; vid. Rolfinck. *O. & M. M. Sp. Comm. l. II. ſect.* 3. *c.* 27. D. D. Stahlius nomen Græcum etiam in Latino retinuit in egregia ſua Diſſertat. *de Motib. humanis ſpaſmoticis c. IX. pag.* 33. *ſeqq.* *Staſin* deſcribens *ſanguinis* per meram paſſivam collectionem abſque reſpectu turgeſcentiæ concurrentis, vel non, quamvis utramque accurate declaraverit, & aliquando concurrere poſſe non inficias iverit. Alius v. D. Joachim Petr. Gaetke diſcrimen aliquod ſtatuit inter ſtagnationem humorum & στάσιν, illi concedens adhuc aliquem motum progreſſivum, verum tardiorem, & impeditiorem, huic vero penitus denegans *in Diſſert. Inaug. de Vena Portæ ſect. III. p.* 35. An vero hoc diſcrimen ab aliis admittatur valde dubitatur.

Stater, στατὴρ, nomen ponderis, *quatuor drachmas pendentis*. Unde & τετράδραχμον dicitur, Galen. *l. de pond. & menſ.* ex Cleopatra.

Statera, trutina, de ponderibus Bilanx.

Statheuſis, στάθευσις, vel abſque aſpirata στάτευσις, dicitur *inchoata aſſatio*, non perfecta, fitque a calore externo imbecilliori in rem aſſandam, quæ σταθευτὸν vocatur h. e. quod *modice aſſatum* eſt. Gorr. Lat. *Toſtio*.

Stathmion, *Stathmidion*, σταθμίον, σταθμίδιον, ſignificat vel *pondus librale*, ex ære, aut ferro, aut plumbo conſtans, Galen. *c.* 2. *de fract. t.* 3. vel *pyxidem*, in qua aliquid aſſervatur, *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 2.

Staticon, στατικὸν, idem, quod σταλτικὸν, dicitur de Collyriis, quæ inordinatum fluxus im-

impetum ſiſtunt, Gorr. Vide *Stalticon*.

Statis, στάσις, eſt actio utriuſque cruris in terram firmati & ſimiliter protenſi, Galen *l.* 15. *de V. P. c.* 8. Jung. C. Hoffmann. *in not. ad h. l. num.* 177.

Stationarius, Epitheton *Febrium* quarundam *continuarum*, quæ a particulari, at nondum ſatis cognita hujus aut alterius anni conſtitutione pendent, ſingulæ ſuo ordine invaleſcunt, graſſantur admodum & quaſi cæteris dominantur per continuam illam annorum ſeriem. His opponuntur Febres *intercurrentes*, de quibus ſupra ſuo loco. Utraſque deſcripſit Th. Sydenham *in Obſerv. Med. Morb. acut. ſect.* 6. *c.* 1. *p. m.* 408. 409.

Stativum, στατικόν, idem quod *Stalticum*.

Statura, μέγεθος. proprie corporis magnitudinem ſignificat. Hanc etiam a Medico recte conſiderari, docet inter alios Jul. Alexandr. *lib.* 3. *Sal. cap.* 1. & 7. Dieter. *Iatr. p.* 413. & 762.

Status eſt homonymon vocabulum. Vel enim idem ſignificat, quod *Conſtitutio*, Gr. κατάστασις. Vide *Cataſtaſis*. Vel notat *morbi vigorem*, & ſummam vehementiam. Gr. ἀκμὴ dictam. Vide *Acme*.

Staxis, στάξις, Hippocr. dicitur *ſtillatio ſanguinis* e naribus parva & inſufficiens; unde etiam damnatur *in text. Prorrh. & Coac. l.* 1. *Prorrhet. com.* 3. *t.* 56. 237. 405. Dicitur & ἀπόσταξις. Jung. Foeſ. *p.* 582.

Stear, στέαρ. Vide *Adeps*, *Servum*. Præter hanc ſignificationem Foeſ. *Oec. p.* 585. exiſtimat etiam στέαρ notare *fermentum*, vel *farinam aqua ſubactam*, & conatur aliquot locis ex Hippocr. Dioſcor. & Galen. probare. Verum C. Hoffman. *in MMSS. notis ad Gal. l.* 3. *de C. M. S. L. cap.* 1. *ad lin.* 20. *pag.* 196. *edit. Baſil. Græc.* audacter ſcripſit: Ubicunque στέαρ pro fermento aut paſta legitur, vitioſum eſſe; σταῖς. Nos litem hanc Philologis dirimendam relinquimus. ἡδυντὸν στέαρ interim definit Galenus coctum ex aqua & aromate, item omne aroma, & ſuavia ἡδύσματα.

Steatocele, στεατοκήλη, *hernia* dicitur *ſcroti*, ſuccreſcente in eo quapiam *ſevo* ſimili materia. Gal. *l. introd. c.* 18.

Steatoma, στεάτωμα, vocatur *abſceſſus cum folliculo* dictus, in quo materia *ſevo* ſimilis incluſa continetur. Galen. *l. de Tum. p. n. c.* 5. Lang. *lib.* 3. *ep.* 4. *in princ.* Hildan. *Cent. VI. Obſerv.* 16. & *Cent. Epiſt.* 61. In libro *def. Med.* Galeno adſcribitur *Steatoma*, quod ſit pinguedinis augmentum præter naturam. Jung. Foeſ. *d. l.*

Steganopodes, στεγανόποδες, vocatur *planipedes*, apud C. Hoffmann. *not. in Galen. LL. de V. P. n.* 519.

Stegnoſis, στέγνωσις, *Conſtipatio*, *Condenſatio*, *Obſtructio*. In genere ita dicitur Medicorum communitas quædam, quam ſequebantur tanquam aliquam ex indicationibus, & per στέγνωσιν intelligebant, quando vacuationes corporis naturaliter ſuppreſſæ fuerunt. Gal. *de ſectis, ad eos, qui introd. c.* 6. Alibi tamen, videlicet *lib.* 3. *de ſan. tu. cap.* 10. *in princ.* reſtrinxit vocabulum hoc ad *obſtructionem* pororum cutis, cum per occultos meatus prohibetur tranſmitti, quod ſuperfluum eſt, excrementum fuliginoſum, quam denſitatem pororum & μύσιν, hoc eſt conniventiam vocant. Alias & Hippocr. στεγνότης de *alvi adſtrictione* uſurpatur, 4. *de R. V. I. A. t.* 91. *Alvus* quoque & veſica στεγνὴ, i. e. *adſtricta* legitur *l.* 1. *de morb. mul. LIX.* 17. Jung. Foeſ. *d. l.*

Stegnoticos, στεγνωτικὸς. Vide *Adſtringens*.

Steileos, στειλειὸς, *manubrium*, aut *capulum* ſignificat apud Hippoc. 2. *de fract. t.* 3. & *l. de morb. Mul. CXXVII.* 2. ubi στελεός legitur. Jung. Foeſ. *d. l.*

Steiros, στείρωσις, i. e. *Sterilitas*. Legitur apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 142. *p. m.* 39.

Stelechiæa, στελεχιαία, q. d. *Caudicalis*, ita dicitur Galen. *Vena portæ*, quod ſit aliarum venarum quaſi caudex, *lib.* 6. *Adm. Anat. c.* 8. *l.* 6. *de L. Aff. c.* 4. Lind. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 16. §. 203.

Stelenchis, στελεγχὶς, pro στλεγχὶς. Vide *Stlenchis*.

Stella, ἄστρον, idem, quod *Sidus*. Ejus ſignificatio propria pertinet ad Aſtronomos. An *ſtellarum* quædam ſit efficacia & influxus in corpora quoque hominum, & ita cauſſis ſanitatis & morborum annumerari debeant, non eſt hujus loci, dirimere. Sane non incongrue ſcripſit Lang. *l.* 1. *ep.* 34. Ut *ſtellarum* nomina & numerus ſoli Deo cognitus; ſic illarum circa hæc inferiora effectus & ſignacula ſoli Deo ſunt explorata. Per tranſlationem *Stella* dicitur *Marinum* aliquod *Zoophyton*, vel Inſectum, cujus plures dantur ſpecies, & de quibus prolixius egit Aldrov. *l.* 7. *Inſect. c.* 18. Vide *Aſter thalaſſios*. *Stella Antimonii* quid vocetur, vide apud Lib. S. *A. Ch. l.* 6. *c.* 21. & *Tom. II. Oper. p.* 72. 73. Rolfinc. *Chym. l.* 5. *ſect. II. c.* 1. & 2. *Stella Occidens*, id eſt, *Sal Ammoniacus*. *Stella terræ*, id eſt, *Talcum*. Rul. & Iohnſ.

Stellio, ἀσκαλαβώτης, vide *Aſcalabotes*. Adde

de Rhod. *ad Scrib. n.* 164. *Stellio aduſta*, Rul. & Iohnſ. dicitur *Cinabrium*, *in Lex.*

Stema, στῆμα, dicitur *membrum virile*, & ejus præcipue prominens & pendula pars, cui opponitur ὑπόστημα, portio ejus, quæ non propendet, Ruff. *c.* 12. Lind. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 7. §. 61. Gorr.

Stemphyla, στέμφυλα, dicuntur *vinacei*, vel *vinacea*, h. e. folliculi acinorum, corium, & cortex, Linden. *Ex. X.* §. 186. Galeno vero στέμφυλα dicuntur uvarum acinorum torculari expreſſorum ſolida recrementa, *l.* 2. *de Al. Fac. c.* 9. quamvis & ibid. ad olivarum expreſſa recrementa, & βρύτια ad vinacea referat.

Stemphylites, στεμφυλίτης, Lat. *Lora*, δευτέρια. Vide *Lora*, *Deuteria*, Galen. dicto loco. Στεμφυλῖτιδες τρύγες dicuntur *vinaceorum* aqua maceratorum fæces, & recrementa. Hippoc. *l.* 2. *de diæt. XXIII.* 17. *lib.* 3. *de morb. XXX.* 9. Jung. Foeſ. *pag.* 586.

Stenos, στενὸς, locum *anguſtum* ſignificat, apud Hippocrat. 7. *aphor.* 51. Jung. Dieter. *num.* 787.

Stenoſtomos, στενόστομος, hoc eſt *anguſtum orificium habens*. Opponitur τῷ ἀ'ρυστόμῳ. Vide *Bombylius*.

Stenothoraces, στενοθώρακες, vocantur diſpoſiti ad phthiſin, qui ſunt anguſto & breviori thorace, quia brevius eſt intervallum a claviculis uſque ad extremum ſterni, quam ſit hoc ad umbilicum aut ab umbilico ad pubem, Holler. *in not. ad IV. aph.* 8.

Stentorophonicus, στεντοροφωνικὸς, eſt epitheton tubi, per quem ad diſtan loqui poſſumus, qualis fuiſſe dicitur *Tuba ſtentorophonica* Alexandri Magni Kirchero depicta. Meminit D. Vvedel. *Phyſiol. Reform. c. XI.*

Stenygrochoria, στενυγροχωρία, rectiſſime ab Erotiano exponitur per *anguſtiam loci*, in quo humiditas ineſt, vel ineſſe debet, *Onom. pag.* 100. *f.* & legitur apud Hippocr. *t. de artic. t.* 66. quamvis nonnulli στενοχωρία legant, ad mentem Galeni, qui negat *in comm.* ὑγρὸν inſertum cum aſpiratione legendum eſſe, ſed eſſe ſaltem pleonaſmum Ionicum στενυγρὸν, pro στενὸν. Enimvero nobis nondum hoc perſuaderi patimur, ut credamus, non majorem delitefcere ſub hac voce ἔμφασιν & ἀκρίβειαν, quando ipſum textum inſpicimus, ubi Hippocr. loquitur de mutili deligandi ratione clāviculam fractam, ſi lintea etiam traducantur per perinæum, ita, ut ſplenia & lintea, in anguſtia loci illius, in quem & urinæ humiditas & alvi excrementa concurrunt, coacervantur, & moto ſaltem crure, vel pede relaxantur. Ita & verbum στενυγρῶσαι, quod legitur *lib.* 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 1. non ſaltem pro στενῶσαι poſitum eſt, i.e. *anguſtare*: ſed omnino ſimul reſpectus habetur ad ſcopum & uſum coarctationis, qui revera eſt impeditio affluxus humorum, quemadmodum e contra ἀ'ρυῶσαι, *dilatare*, indicatur, ad humorum influxum neceſſarium promovendum. Jung. Foeſ. *pag.* 586.

Stephane, στεφάνη, στέφανος, vide *Corona*.

Stephanizos, στεφανιαῖος, Latine *Coronarius*, de variis rebus dicitur, v. gr. *Sutura coronalis*, στεφανιαῖος, quæ in Cranio occurrit, anterio, Barthol. *libell.* 4. *An. c.* 5. *Vena* & *Arteria coronaria*, quæ cor in orbem amplectuntur, *l.* 2. *cap.* 6. Dicitur quoque hoc nomine vinculi quoddam genus, quod *coronarum* modo inter frontem & verticem tendit, Galen. *l. de faſcis*. Gorr. Quod Emplaſtrum *Stephanizum* Londinenſim dicitur, & e quibus conſtet, videatur *in Pharmacop. Coll. Londinenſ. p. m.* 399. & ex hac in D. D. de Spina *Man. Ph. Ch. pag.* 435.

Stera, barbare abjecto ὑ, pro ὑστέρα, *Uterus*, quoque dicebatur, notante Rolfink. *de part. gen. P. II. c.* 11. *fin.* Ita & Dieter. *latri n.* 876. Notavit Medicos, qui ſeculo illatinori ſcripſerunt ſteram dixiſſe abjecto υ, quemadmodum Schias abjecto I pro Iſchias, quod & teſtimoniis comprobavit.

Stercumezeff, eſt *Lithargyrium*. *Stercorumeceff* legitur apud Rul. illud apud Iohnſ.

Stercus, κόπρος, idem, quod *Merda*. Vide *Copros*.

Stereos, στερεὸς. Vide *Solidus*.

Sterigma, στήριγμα, idem, quod ἀποστήριγμα, *Firmamentum*, *munimentum*. Vide *Ereiſma*, *Firmamentum*. Deſcendit a verbo στηρίζω, *firmo*, quod aliquoties occurrit apud Hippoc. & quidem in ſignificatione neutro-paſſiva, v. gr. 4. *aphor.* 33. Jung. Dieter. *n.* 790. Item 4. *de R.V. I. A. t.* 69. *lib.* 6. *Epid. ſ. VII. aph.* 11. citante Foeſ. *p.* 587.

Sterilitas, ἀγονία, *Sterilis*, ἄγονος. Dicitur de utroque ſexu, eſtque abolita generatio, vel conceptio prolis, ob morbos vitiis partium generationi in utroque ſexu deſtinatarum. Dicitur & *Infœcunditas*. De *ſterilitatis* ſcrutinio vide Lang. *lib.* 1. *ep.* 49. Keuch. *ad Sammon. pag.* 218. Dieter. *in Iatr. pag.* 526. 802.

Steriphnos, στεριφνὸς, legit Erotian. pro στρυφνὸς, On. *p.* 1100. *e.* Vide *Stryphnos*.

Sternohyoides vocatur Par Muſculorum Os. Ypſiloides & ſimul linguam recta deorſum trahens, Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 12. *p.* 543.

Sternon στέρνον, dicitur *Pectoris pars anterior* oſſea, & cartilaginea, cui coſtæ annexæ ſunt. Gal. *l.* 7. *Anat. Adm. c.* 2. Barthol. *libell.* 4. *c.* 18.

Sternothyroides appellatur Par Muſculorum, quod Laryngem coarctat. Bartholin. *l.* 2. *An. c.* 11. *p.* 439.

Sternutamentum, vel idem eſt; quod *Sternutatio*, uti paſſim *in Theatro* Mundell. & Latina verſione Gal. ſumitur, præſertim *l. de odor. inſtr. c.* 6. Jung. Rhod. *in Lex. Scribon.* Vel ſignificat medicamentum ſiccum, ad ſternutationem excitandam, alias *Sternutatorium* dictum, Græc. πταρμικόν. Vide *Ptarmicon. Errhinon.*

Sternutatio πταρμός. Vide *Ptarmos*.

Stertor, ῥέγ@, ῥύγμ@, ῥύγχ@. Vide *Rhenchos*, *Rhogmos*, *Rhonchos*.

Stethos, στῆθ@. Fide *Pectus*.

Sthenaros, σθεναρὸς, dicitur *validus*, *fortis*, a σθένος, *Robur*. Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul.* XVIII. 2.

Sthethenion, στηθύνιον, *Pectuſculum*. Media pars pectoris. Gorr.

Sthethoides, στηθοειδὴς, q. d. *Pectoroſus*. Epitheton ſcalpelli lati & ventroſi apud Hippoc. *l.* 2. *de morb.* XLV. 21. Foeſ. *d. l.* Ejus iconem & uſum deſcripſit Scultetus *Arm. Chirurg. Part.* I. *Tab.* II. *fig.* I. Celſus *Spatham* vocavit.

Stetodes, στητώδες, contracto pro στεατώδες, *Adipoſum*. Gal. *in Exeg. voc. Hipp.*

Stia, στία, dicuntur *calculi* vel *lapilli marini*, Gal. *in Exeg. voc. Hipp.*

Stibi, στίβι, idem, quod *Stibium*, *Stimmi*. Alias *Antimonium*, de quo ſupra in AN-

Stichos, στίχ@, nomen *Confectionis Arteriacæ Platonis* e marrhubio, quæ & *Panacea* dicta apud Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 2. *fin.*

Stigmata, στίγματα, dicuntur notæ in facie, aut alia qua piam corporis parte inflictæ; quales in manibus eorum, qui militiam exercent, notantur. Gorr. De *ſtigmatibus* vide etiam Rhod. *ad Scribon. n.* 231.

Stilboma, στίλβωμα, vocatur pigmentum, ſmegma ad nitorem faciei commodum; & legitur apud Nonum *de P. O. c.* 106. quemadmodum & σίλβυτρ@, nitorem vultus ſignificat apud Dioſcor. *l.* 1. *c.* 33.

Stilbus, id eſt, *Antimonium*. Rul. & Iohnſ. *l.* 2.

Stilla, *Stillatio*, σταξις. Vide *Staxis*.

Stillaticus, idem, quod *deſtillatus*. Epitheton liquorum per alembicum *deſtillatorum*. Lang. *l.* 1. *ep.* 53.

Stillicidium duplicem habet ſignificationem Unam Pathologicam, & ita idem ſignificat, quod στραγγυρία. Vide infra *Stranguria*. Hil. dan. *Cent.* 6. *Obſ.* 54. Alteram Pharmaceuticam, quando denotat *inſtillationem* liquoris ſuper aliquam corporis partem, quæ alias *Embrochatio*, ἐμβροχὴ, *Irrigatio* vocatur. Vide *Embrocha* De *ſtillicidii*. cordis ſcrobiculi, vide Rolf. *O. & M. M. Sp. l* 9. *f.* 1. *c.* 10. Inſtrumenta ad *ſtillicidium* neceſſaria proponit Mercur. *T. IV. conſ.* 64.

Stimmi στιμμι, idem quod στίβι. Vide *Antimonium*.

Stimulans, κεντῶν, idem quod *Pungens* Epitheton doloris cujuſdam Gal. *6. aph.* 5. Alias & *ſtimulans* & *ſtimulus* dicitur de quibuſdam medicamentis activioribus, quæ lentis adduntur, ad accelerandam operationem ſive evacuativam, ſive alternativam. In genere de *ſtimulis* in Medicina obſervandis egregie diſſeruit D. Laur. Bellinin, deſcribens, quod *ſtimulus* ſit motio quædam momenti majoris, cujus ſenſus proinde ad dolorem revocandus eſt, & cujus excitatio ad ſpeciem majoris momenti productam in nervis ab aliquo impetu vehementiori urgente. In *Operib. nuperrime edit. Membr.* III. *de aug. miſſione p.* 165. *ſeqq.* ubi plura de vi *ſtipulorum* legi poterunt. Et eſt noſtro etiam judicio valde accommodatum ad exprimendum cauſſæ morbificæ motum peculiarem, præſertim in doloribus affectibus ſpaſmodicis & aliis ſimilibus.

Stipatio, idem, quod *conſtipatio*, στέγνωσις. Vide *Stegnoſis*.

Stiphros, στιφρὸς, pro στρυφνὸς. Vide *Stryphnos*.

Stipte, *ſtipteria*, vitioſe pro *ſtypite*, *ſtypteria*. i. e. *Alumen*. Iohnſ. *in Lex.* Ita & *ſtiptica*, στύφον& *ſtyptica*, leguntur apud J. Alex. *not. in Gal. l.* 2. *de. C. M. S. L. c.* 1.

Stlengis, στλεγγὶς, Lat. *ſtrigil*, dicitur Gymnaſticum inſtrumentum, quo utebantur in balneis antiqui ad deſtringendum ſudorem. Dicitur & ξύστρα. Illud vero vocabulum legitur apud Hipp. 3. *de R. V. I. A. t.* 51. quamvis στλεγγὶς occurrat; quod perinde eſt. De hoc vide infra *Xyſtra*.

Stochaſmo, στοχασμὸς, στοχαστικὸς, vide *Conjectura*. De στοχασμῷ Medici legi meretur D. D. Stahlii *Propempticum ad Diſp.* Inaug. Dn. Joh. Dan. Col. Berolinenſ. *de Hæmorrhoidum internarum motu*.

Stoicheion, στοιχεῖον. Vide *Elementum*.

Stolides, στολίδες, idem, quod ῥυτίδες, vocantur *rugæ frontis*. Unde στολιδώδης, *rugoſus*, Gorr. e Gal. *expoſ. voc. Hipp.* Adde Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 9. *de S. Faco* §. *de Lacte*. στολιδώδεστερον legitur in Hipp. 3. *de ar. t.* 108.

Stoliditas, ἄνοια, παράνοια, idem, quod *De-mentia*, *Amentia*, *Stultitia*, de quibus *ſupra* ſuis locis dictum eſt.

Stolones, μόσχος, μόσχια, dicuntur *tenella ger-mina*, & ſurculi propullulantes plantarum, quæ referuntur inter victum attenuantem, Gal. *de atten. vict. rat. c.* 3.

Stolos, στόλος, *prominentiam* ſignificat, & a-liquoties legitur apud Ariſtot. *in libris de part. animal. v. g.* στόλος κέρκου, *appendix* caudæ, item στόλος ὀμφαλώδης, *appendix umbilicalis*; cujus ex eodem meminit D. Pechlin. *in noviſſ. Obſerv. Phyſico-Medic. l.* 1. *Obſ.* 19.

Stoma, στόμα. Vide *Os*, *Orificium*.

Stomacace, στομακακία, idem, quod *Scorbutus*, a ſymptomatibus oris & dentium læſiones comple-ctentibus. Vide Lang. *l.* 1. *ep.*42. *fere ad fin. & l.* 2.*ep.*14. *fere a principio*. Jungantur & alii Auto-res, qui de *Scorbuto* ex profeſſo ſcripſerunt.

Stomachicos, στομαχικός, duplicem præcipue habet in Medicina ſignificationem: unam *Pa-thologicam*, alteram *Pharmaceuticam*. Quoad illam *Stomachici*, στομαχικοὶ, dicuntur, qui morbo ventriculi & præcipue orificii ejuſdem ſiniſtri laborant, unde varia ſymptomata con-ſequuntur, inappetentia, anxietas, ructus, vomitus &c. uti prolixe hanc acceptionem explicavit Galen. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 2. *mox a principio*. Quoad hanc στομαχικὰ dicuntur *me-dicamenta*, quæ ventriculo & ejus orificio pro-ſunt, & quidem ratione fermenti legitime vel vitioſe conſtituti, cum ab hoc dependere vi-deatur totius hominis œconomia, qua ſana, qua ægra, cum illo prima valetudinis utriuſ-que ſemina ac radices conſerantur, propagen-tur, indoleſcant, tandemque maturentur, quam-vis nonnullis recentioribus hæc de Fermento ven-triculi hypotheſis commentitia videatur. Quo-rum Catalogum paſſim vide in matæ Medicæ ſcriptoribus, & inter hos etiam Rolfink. *O. & M. M. Sp. lib.* 8. *ſect.* 1. *per totum*. Junken. *Chym. Exp. Cur. P.* 11. *ſect.* 1. *c.* 13. *p.* 612. *ſeq.*

Stomachus, στόμαχος, vocab. eſt πολύσημον; potiſſimum vero quadrifariam acceptum repe-ritur: latiſſime, late ſtricte, & ſtrictiſſime. In latiſſima ſignificatione *ſtomachus* dicebatur quodcunque collum anguſtum iſthmi inſtar a-licui cavitati ceu ventri præpoſitum, teſte A-riſt. *l.* 3. *de part. an. c.* 3. & ita etiam apud Hipp. *veſicæ cervix* & orificium dictum legi-tur στόμαχος *l. de A. L. & Aq. XXII.* 5. 7. *XXIII.* 4. *l.* 1. *de morb. mul. XVII.* 8. &c. item *Uteri cervix*, *l.* 1. *de morb. mul. XXXIV.* 3. *LX.* 3. *l.* 2. *XXIV.* 30. *LXXVI.* 3. *l. de Sterilib. aliqua-ties*, quæ loca apud Foeſ. *p.* 589. citata repe-ries. In lata communiter apud Latinos ſcri-ptores *Stomachus* pro *toto Ventriculo* ponitur. In qua ſignificatione & Helmont. ſumſit, *tract. Jus Duumviratus* ſæpius & alibi, & Sa-mon. *Med. metric. c.* 18. ubi *Stomachum* regem totius corporis eſſe dixit, ad quem locum vi-de Keuch. *in notis p.* 154. Stricte *Stomachus gulam* denotat; teſte Lang. *l.* 2. *ep.* 43. Strictiſ-ſime vero *Stomachus* dicitur alterum extremum Œſophagi inſertum ventriculo, ſive *orificium ven-triculi ſiniſtrum*, ſitum ſub cartilagine mucro-nata, quam ob id natura videtur comparaſſe, ut ipſius eſſet propugnaculum. Quod alias ob ex-quiſitiſſimum ſenſum Græcis καρδία quoque di-ctum fuit. Vide *Cardia*. De hoc orificio ejuſ-que ſtructura conſulantur Anatomicorum ſcri-pta, & hæc inter Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 9.

Stomachotrotus, στομαχότρωτος, dicitur, cui *ſtomachus eſt vulneratus*: quemadmodum καρδιό-τρωτος, cui cor eſt vulneratum de quo voca-bulo ſupra. Talem in ſtomacho vulneratum militem, ita ut per vulnus aſſuta prodierint, nihilominus feliciter curatum vidimus ante a-liquot annos in Palatinato ſuperiore.

Stomargus & *Strimargus*, στόμαργος καὶ στρύμαρ-γος, cognatæ forte voces ſunt, & diverſa ſcri-ptione turbatæ. Primam interpretatur Gale-nus, quod talem ſignificet, qui ſtulte loqui-tur, ex dioſcordiæ, & ab aliis ſcribit monet στόμαργος, quando nomen proprium eſt; poſte-riorem dicit talem notare, qui in Venerem furore percitus eſt, ad quod indicandum Hip-pocrates plura adhibuit epitheta, ſicuti μυο-χάνη, σαρᾶτος, γρυλλώνυξ, metaphorico uſu. Conf. Galenus *in exeg.* ſub utraque voce.

Stomaticos, στοματικὸς, dicitur de medica-mentis, quæ modice ſiccant, ſic vocata; quod in aſſiduo ſunt uſu, cujuſmodi, ſunt, quod ex Mo-ris conficitur, & quod ex Rubi fructu, aut ſucco corticis nucum juculandium viridis paratur, Gal. *l.* 5. *meth. med. c.* 2. *fin.* quamvis vera magis & propria ſignificationis ratio in hoc conſiſtat, quod talia medicamenta *ad affectu oris* & faucium ad-hiberi ſoleant & debeant Gal. *l.*6.*de C.M.S.L.c.*1. ubi prolixum horum Catalogum invenies.

Stomoma, στόμωμα, dicitur *ferrum purgatius*, ſive natium, ſive igne ſæpius per liquefactio-nem depuratum, idem, quod *Chalybs*, Rul. & Johnſ. Meminit *ſquamarum ſtomomatos*, Gal. *l.* 4. *de C. M. S. c.* 7. & *libr.* 4. *de C. M. P. G. c.* 7. Helmont. *Paradox.* 4. *n.* 14.

Stomomanicon, στομομανικόν, vocari *muſculum latum*, ſive πλάτυσμα μυώδες, vult C. Hoffm. *not.*

not. ad Gal. LL. *de V. P. n.* 838. de quo muſculo vide ſupra *Latus*.

Stomoo, ϛομόω, idem, quod ἀναϛομόω, hoc eſt, *aperio*. Legitur apud Hipp. *l. 6. Epid. ſ. 2. t. 29.* ſive *apertio* fiat a naturæ conatu, ſive ope medicamentorum ἀναϛομωτικῶν, ſive ferri, aut ignis vi. Galen. *in comm. ad h. loc.* Jul. Alex. *not. ad Gal. l. 2. ad Glauc. cap. 7.* Foeſ. *Oec. p.* 590.

Stoparola, eſt nomen aviculæ e genere muſcicaparum, magnitudine *Motacillæ*, cujus deſcriptio habetur apud Aldrov. *l. 7. Ornithol. c.* 27.

Storax, ϛόραξ, Styrax, duplex in officinis proſtat: Siccus & Liquidus. Ille dicitur etiam *Calamites*. Utriuſque hiſtoriam, vires & uſum, vide apud Galen. *lib. 1. de Antid. c. 14. l. 8. S. F. §. Styrax.* Dioſcor. *l. 1. c. 79.* Schrod. *l. 4. cl. 2. n.* 406. Fr. Hoffmann. *Cl. ad b. l.* Rhod. *ad Scribon. n.* 88. Chiocc. *Muſ. Calc. ſ. 5. p.* 583. 626. *ſeq.*

Strabiſmus, ϛραβισμὸς, *Strabiliſmus*, dicitur muſculorum oculi non omnium; ſed aliquorum reſolutio, ob quam cauſſam vel furſum, vel deorſum, vel in latera nuunt oculi, Gal. *in defin.* Idem, quod ἴλλωσις. Vide *Illano*. Haud raro ſequi Epilepſiam, teſtatur experientia; & confirmatur *in Eph. Nat. Cur. A. III. O.* 162. Apud Ægin. *l. 3. c.* 22. convulſio dicitur muſculorum oculos moventium, quod rectius & vero magis conſentaneum videtur.

Strangalides, ϛραγγαλίδες, ſymptoma σπαργανώσεως, dum ita vocantur *globuli & durities in mammis* a lacte concreto obortæ, ſi lactis proventus nulla parte decedat. Gorr. Nic. Piſ. *de M. C. & C. l. 2. c. 10. princ.*

Strangoidos, ϛραγγοειδῶς, i. e. guttatim, inſtar *guttarum*. Hoc adverbium aliquoties legitur ap. Moſchion. *l. de morb. mul. c. 125. ſeqq.*

Strangulatio, πνὶξ, πνιγμὸς. Vide *Pnix*, *Pnigmos*, *Pnigma*.

Sranguria, ϛραγγουρία, *Stillicidium urinæ* quando guttatim urina deſtillat, cum frequentiori & dolorifico ad excernendum ſtimulo, Cauſſa in aceſcentia ſeri, & vellicativis inde emanantibus effluviis, parteſque nervoſas urethræ aut veſicæ irritantibus, & partim etiam convellentibus ſine dubio conſiſtit. De hoc vocabulo & affectu vide Hippocr. *3. aphor.* 31. *6. aph.* 44. *7. aph.* 48. Galen. *in comm. ad primum & tertium Hipp. loc.* Foeſ. *d. l.* Dieter. *n.* 792. Lind. *Ex. VI. §.* 13. qui egregie hunc affectum veluti depinxit. Lang. *l. 1. ep.* 46. Helmont. *tr. Pleura furens, n.* 14. *Stranguria* veteribus interdum Gonorrhæam denotat, cujus Symptoma eſt. Proſper. Martianus *in Hipp.*

Stratificatio, vide *Stratum*.

Stratioticon, ϛρατιωτικὸν, ſive *Stratiotæ Collyrium*, commendatum adverſus duram & ſiccam lipitudinem. Acre eſt, & lachrymas provocat, ejuſque deſcriptio habetur apud Scrib. *n.* 33. Æginet. *l. 3. c.* 22. Jungatur Rhod. *in not. ad h. l.*

Stratum, communiter idem eſt, quod *Lectus*, κοίτη, de quibus vocabulis ſupra. Vide *Cœte*, *Lectus*, Gal. *l. de marcor. c.* 5. At Pharmacopœis & Chymicis *ſtratum ſuper ſtratum* eſt phraſis uſitata, denotans alterno ordine factam poſitionem duarum diverſarum materiarum, uti fit in *comentatione* metallorum. Hanc phraſin etiam explicavit Rhodius *ad Scribon. n.* 60. e Palladio *l. 12. de re ruſtic.* dicente: Facere *ſtraturam* alterno ordine creſcentem. Dicitur alias & *Stratificatio*. Jac. le Mort *Chym. Med. Phyſ. c. 3. pag.* 20.

Streblos, ϛρεβλὸς, idem, quod ϛραβὸς, hoc eſt, is, qui oculos habet perverſos & tortos, Hipp. *l. 1. Epid. ſect. VI.* 30. Latine *Strabo* dicitur Foeſ. *d. l.*

Stremma, ϛρέμμα, idem fere, quod *Luxatio*, vel *Tortio partium* circa articulos nervoſarum, articulis illæſis. Meminit Hipp. 3. *de iis, q. in med. t.* 31. (Adde Galen. *comm. ad h. l.*) Foeſ. *d. l. Tortio* idem etiam eſt, quod ſubluxatio, quando oſſa articulorum non prorſus excidunt. Joh. Coſtæus *in annot. Avic. l. 4. Canon. fen. 5. tr. 1. c. 1.*

Strepitoſus affectus dicitur Gr. ψοφώδες πάθος, & eſt morbus flatulentus, in Alpibus Auſtriacis non infrequens, quando in collo, facie & brachiis oritur intumeſcentia ex flatuum diſtenſione, ut inſtar veſicæ ſuillæ ſiccæ non prorſus diſtentæ ſtrepitum edat ad contactum, & curatur fumo vel ſuffitu ex Myrti foliis parato, de quo legatur ex P. de Sorbait *Med. Septentr. l. 2. ſect. 24. c. 3. p.* 502.

Strepitus, ψόφος. Vide *Pſophos*. De *ſtrepitu oſſium*, & effectu *ſtrepitoſo* legantur Obſervationes *in Eph. Nat. A. III. Obſ.* 271. 275.

Stria duplicem habet potiſſimum ſignificationem in Medicina, (I) Anatomicam; Ita Medullæ cerebri oblongatæ diſſectæ interior ſubſtantia exhibet lineas radioſas, quæ Malpighio fibrillæ vocantur. Vvilliſius vero *Strias medullares* vocat, & *corpora ſtriata Anat. cerebr. c. 1. & 13.* & Senſorii communis munus illis tribuit. (II) Chymicam, quando ſpiritus deſtillati præſertim Salis, ſi Nitri, &c. in recipiente exhibent lineas, & radios veluti emittunt coloratos, unde & *Spiritus ſtriati* dicuntur.

Stribiligo, idem, quod ἐξάνθημα, *efflore ſcentia-*

tia cutanea. Hæc ſi nigra fuerit, notat Ar. cheum male affectum. Helmont. *in Tum. Peſtis*. §. *Præparata ſedes*.

Strictor, σφιγκτὴρ, vide *Sphincter*. *Strictum* emplaſtrum exponit Rhod. *ad Scribon. compoſ.* 45. per *Denſum*, *in Lex. Scrib.*

Strictura, æquivocum eſt apud Latinos. Vel enim idem ſignificat, quod *Durities*, σκληρω-σις, σκλήρωμα. Ita in libris ſpuriis Galeni legitur de Bdellio, Opopanace, &c. quod *ſtricturas* emolliant & reſolvant, *Lib. de ſimpl. medic.* Vel *Strictura* eſt ſpecies *ramenti*, Græce ξύσμα, quando ferramenta ignita, aut æramenta candentia malleis ſtringuntur, aut ex-tinguuntur aquis frigidis, a quibus abſilit per-cuſſu aut fecedit pulvis quidam craſſiuſculus. Vocatur & *Battitura* ab aliis etiam *Squama*, Libav. S. *A. Chym. l.* 4. *c.* 3. *Strictura Chalybis* leguntur *in Apocal. Hermet Part. prior c.* 20.

Stridor, τρίσμος, eſt ſpecies ſoni, notior in ſe, quam ut verbis exprimi poſſit. *Stridor dentium* dicitur τρίσμος, τρισμὸς, Hippocr. 1. *Progn. t.* 21. Vide *Priſis*. Alias *ſtridor* Græce quoque ῥοῖζος vocatur, quod vocabulum Poeticum magis, quam civile eſſe, judicavit Gal. *l.* 3. *de diff. pulſ. c.* 2. Unde & pulſus ῥοιζώδης, *Stridulus*, inter vehementes relatus ibidem commentitius potius dicendus, quam verus.

Strigilis, ςλεγγὶς, ςελεγγὶς, Vide *Stlengis*.

Strigmentum, γλοιὸς, vide *Gloeos*. Adde Kang. *l.* 1. *ep.* 51. Dicitur & ξύσμα, & Lat. *Strictura*.

Stringens, pro *Adſtringens*; ςυπτικὸς, *Stringere mammas* lacte turgentes quid ſit, apud Q. Serenum *c.* 20. vide apud Keuch. *in not. p.* 159.

Strix, στρὶξ, proprie nomen avis nocturnæ, habentis nomen de ſono vocis ſtridulo, quæ vulgo *Amma* dicitur ab amando parvulos; de qua legatur Aldrov. *l.* 8. *Ornithol c.* 8. Tranſlatum poſtea vocabulum ad *ſagas* & *lamias* mulieres incantatrices & præſtigioſas, quæ *ſtriges* vocantur. Vide Keuchen. *ad Samon. p.* 287. *ſeqq.* Harum patronum Paracelſum dixit Libav. *Tom. IV. p.* 24.

Strobile, στροβίλη, dicitur *linamentum intortum*, aut penicillum turbinis in modum implicitum & contortum, h. e. turbinatum lineamentum apud Hipp. *de fiſtul. II.* 6. 9. 11. A qua figura & nuces pineæ στρόβιλοι, dicuntur, & reſina pinea στροβιλίνη. Vide Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 4. *de tu ſan. Tom. II. Oper. p.* 410. & *p.* 755.

Strombites, στρομβίτης, dicitur lapis ſimilis cochleæ aquatili ex amplo in tenue turbinis inſtar deficiens in ſpiram a dextra tortus, qui ulterius deſcribitur ab Agric. *l.* 5. *de nat. foſſil.* Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 388. & 422.

Strombos, στρόμβος, nomen generale cochlearum marinarum, quæ Latine *Turbines* nuncupantur, aut ςρομβώδη. *Cochleæ Turbinatæ*, quarum deſcriptionem prolixiorem lege apud Aldrov. *l.* 3. *de Teſtac. c.* 2. & *ſeqq.*

Stromne, στρωμνὴ, idem, quod στρῶμα, *ſtratum* quo lectus ſolet inſterni. Extat apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 69.

Strongylos, στρογγύλος, *rotundum*, *teres*, ſive in formam rotundam & turbinatam contractum ſignificat, Dieterich. *num.* 793. Epitheton vermium, ἑλμίνθων, *teretium*. Ita granum illud, quod ineſt piperi Indico. & *Myrtidanum* dicitur, ab Hipp. deſcribitur per στρογγύλον, *libr.* 2. *de morb. mul. LXXXIV.* 18. & *l.* 1. *CXX.* 12. Eſt quoque epitheton *ſpecilli*, quod alias σπαθομήλη vocatur, de quo ſuperius in *Spathomele*. Galen. *in Ex. dict. Hipp.* Jung. Foeſ. *p.* 591.

Strophomata, στροφώματα, vocantur *Vertebræ* in machinis artificialibus. Oribaſ. *de machin. cap.* 4.

Strophos, στρόφος, vocatur *Dolor inteſtinorum Torminalis*, *Tormina* plur. unde & *Torminoſi* vocantur, qui his doloribus frequenter vexantur. Dicitur & *dolor Strophoſus*. Eſt ſymptoma concomitans. Ilia eam & Colicam paſſionem. Hujuſmodi dolores & cruciatus interaneorum *Vermina* Feſto dicuntur. Plura de hoc vocabulo emphatico lege apud Foeſ. *d. l.* Dieter. *n.* 794. Lind. *Ex. VIII.* §. 42. *ſeq.* Dolor quoque vocatur *Verminatio*, Rhod. *ad Scrib. n.* 121.

Stroter, στρωτὴρ, parva trabes, *trabecula*, lignum, canterius, qualis inter duas columnas alligatur ad humeri elapſum articulum reponendum. Hipp. 1. *de artic. t.* 20. Foeſ. *p.* 592.

Structura, κατασκευὴ, vide *Cataſceve*. De *ſtructuræ hominis* encomio lege Linden. *Ex. III.* §. 7.

Struma, χοιρὰς, idem, quod *ſcrophula*, eſtque tumor ſcirrhoſus glandularum, vel in collo, vel ſub alis, aut inguinibus, proveniens a materiæ congelativæ nutriciæ collectione, ſtagnatione, & induratione. Ejus ſpecies eſt *Bronchocele*, quando *ſtruma* in collo naſcitur. Nec aberrabit, qui *herniæ* teſtium carnoſam vel ſchirrhoſam ad ſtrumas referet. An vero abſceſſus tres cum folliculo *Atheroma*, *Steatoma*, & *Meliceris* ad *ſtrumas* recte referantur, quod Lang. *l.* 3. *ep.* 4. fecit, ut & Caſtellus, de eo adhuc dubito, quandoquidem in *ſtrumis* ipſæ glandulæ ſecundum totam ſubſtantiam indurantur, in illis abſceſſibus materia prorſus alia a parte, in qua generantur, notatur.

Quod

Quod Helmont negarit, Tartarum eſſe cauſam *ſtrumarum*, non videtur a veritate alienum, dummodo aliam quoque veriorem majori perſpicuitate propoſuiſſet. Verum & hic quoque mancus & obſcurus eſt, quando nutricium ſuccum in petroſum excrementum permutari virtute aquarum, tali efficacia propria Archeali & vitali præditarum, docuit *tr. Tartarus non in potu num.* 11. *ſeqq.* An *ſtrumæ* curari poſſint ſolo attactu Regum Angliæ & Galliæ, fides ſit penes Autores. Legatur Dieter. *n.* 924.

Struthio, *Strutaiocbmelus*, στρουθὸς, στρουθοκάμηλος, nomen avis exoticæ maximæ, de qua referunt, quod ferrum devorare non ſolum, ſed & concoquere valeat, in quod & Lang. confirmat *l.* 1. *ep.* 12. & *Eph. Nat. Cur. A. III. O.* 37. negat vero C. Rejes C. *El. q.* 58. *n.* 41. Hujus hiſtoriam, vires & uſum prolixius tradidit Aldrov. *l.* 9. *Ornith. c.* 2. Jung. Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 68. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.*

Stryphnos, στρυφνὸς, Latine *Acerbus* dicitur: & accipitur vel Proprie, vel Improprie. Proprie denotat qualitatem guſtatilem, quando res acerba linguam noſtram quaſi contrahit, deſiccat & in profunditatem exaſperat, ſicut pyra ſylveſtria, immatura, & ſimilia. Differt ab *Auſtero* ſola intentione, vel gradu majori, Galen. *l.* 1. *de S. F. c.* 37. Conſiſtit in portionibus terreſtribus, crudioribus adhuc, & ſalinis ſiccioribus mixtis prævalentibus, & ſpirituoſis, oleoſis, vel activis inſufficientibus, vel deficientibus. E Carteſianis principiis *Acerbi humores* deſcribuntur, quod conſtent particulis rectangulis ſtridenti & acutiori ferræ aſſimilantibus. Dolæus *Encycloped. Med. l.* 1. *c.* 11. §. 11. *p.* 165. Medicamenta στρυφνὰ, *acerba*, opponuntur ſolutivis, quia valide adſtringunt, Gal. *l.* 8. *M. M. c.* 2. *Urinæ acerbæ*, στρυφνὰ οὖρα, leguntur apud Hipp. *l.* 7. *Epid. XV.* 19. & exponuntur, quod cineris ſpeciem referant, ita ut ſiccæ quaſi videantur, & haud dubie ſaporem quoque *acerbum* præbeant. Per tranſlationem vero etiam Prædicatur de corpore, ejuſque partibus ſolidis ſiccioribus & denſioribus, ap. Hipp. v.g. ςρίφναι mulieres, *l. de A. L. & Aq. VII.* 1. ubi ſteriles intelliguntur, i. e. ſiccæ, *acerbæ*, aridæ *l. de nat. mul.* 1. 5. ubi Lind. στρυφνότεραι poſuit, cerebrum στρυφνὸν, id eſt, *adſtrictum*, ſiccum, *l. de morb. ſacr. XIII.* 3. oſſa στρυφνὰ, i. e. *compacta*, *arida*, *l. de Carnib. IV.* 3. Jung. Foeſ. *p.* 592.

Studium, σπουδὴ, σπούδασμα, quid ſignificet, jam ante ex Lexicis notum eſt. *Studioſi* pertinent etiam ad ſubjectum Medicinæ, cum ratione valetudinis tuendæ, tum recuperandæ: quia *ſtudia* præ aliis laboribus corpus afficiunt & labefactant. Helmont. *tr. Jus Duumvirat. n.* 27. *de febr. c.* 13. *n.* 5. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 111. Quæ igitur illis ſint obſervanda, vide apud Jul. Alex. *l.* 28. *Sal. c.* 3. Rolf. *d. t. l.* 14. *ſect.* 3. *c.* 20. Dieter. *Iatr. p.* 1040. *ſeqq.*

Stultitia, ἄνοια, παραφροσύνη, μώρωσις, idem, quod *Amentia*, *Dementia*, de quibus vocabulis jam ſuo loco dictum eſt. Vide & *Delirium*. Quis vocetur *Stultulus Hermeticus* ænigmatice in Lapidis Philoſophici negotio, legatur apud Libav. *T. II. Op. pag.* 330.

Stupefaciens, ναρκωτικὸς. Vide *Narcoticus*.

Stupha, idem, quod *Balneum Laconicum*, vel *Sudatorium*, dicitur & *Vaporarium*, Morell. *l.* 2. *ſ.* 1. *cap.* 6. Laudantur & a Foreſt. *l.* 32. *Obſ.* 6. *Schol.* & *O.* 13. *Schol.* Vide *Balneum*.

Stupio, id eſt, *Stannum*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Stupor, *Stupiditas*, νάρκη, νάρκωσις, vide *Narce*. *Stupor dentium* poſt eſum immaturorum & acerborum proprie in homine dicitur αἱμωδία, Gal. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 16. *Stupor mentis* eſt ipſa *Fatuitas*, Gr. μώρωσις. Vide *Fatuitas*.

Stuppa, vel *Stupa*, στύπη, ἢ στύππη, στυπεῖον, vocatur particula diſtracta lini, aut cannabis, qua utuntur Chirurgi vel ad obturandum, vel etiam pro Epithematibus ad frontem, nucham, item in fracturis.

Sturio, nomen piſcis, nonnullis & *Oxyrinchus*, ab acuto roſtro. Quamvis hoc nomen poſterius etiam tribuatur piſci cartilagineo Bos dicto, de quo ſupra in BO. Vid. Aldrovandi locum ibi allegatum. De Græco nomine certo non conſtat. An γαλεῖας? Neoterícis tamen ξίριχι dici, vult Aldrov. Hujus deſcriptio legitur, cum uſu in cibis & Medicina, apud dictum Autorem *l.* 4. *de piſc. c.* 12. J. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 1. Bruyerin. *de re cibar. l.* 20. *c.* 22. Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 89. *Acipenſer* veterum nonnullis etiam dicitur.

Sturnus, ψὰρ, nomen avis notiſſimæ, quod cicuta veſcatur abſque noxa. Cujus hiſtoriam, cum uſu in cibo & Medicina, prolixe lege apud Aldrov. *l.* 16. *Ornith. c.* 19. J. Alex. *l.* 13. *Sal. c.* 8. Bruyer. *d. l. l.* 15. *c.* 72.

Stygia, epitheton Aquæ *cauſticæ*, ſive *corroſivæ*, & præſertim *Regiæ*, cujus deſcriptio habetur in Diſpenſatoriis, & apud Schroder. *lib.* 3. *cap.* 23. Jung. Libav. *lib.* 8. S. *A. Ch. c.* 30.

Styliſcos, στυλίσκος. Vide *Priapiſcos*.

Styloceratohyoidei dicuntur Muſculi, qui aliis *Stylohyoidei* vocantur, & os Hyoides una

cum

cum Lingua ad latera movent Barthol. *l.* 3. *An. c.* 12. *p.* 546.

Styloglosſi vocantur Muſculi linguam retrorſum ducentes. *d. l. c.* 13. *p.* 549.

Styloides, στυλοειδής. Vide *Graphioides*.

Stylopharyngæi ſunt Muſculi Gulam amplian- tes. Id. *l.* 2. *An. c.* 12. *p.* 449.

Stylos, στῦλος, dicitur de diverſis inſtrumentis Chirurgicis oblongis, plerumque teretibus & acuminatis, qua explicationi, qua intruſioni, aliiſque operationibus deſtinatis, de quibus quære *in Indice* Operum Hildani, ut & Sculteti *Arm. Chirurg. Indice primo*. *Stylus* etiam ad Pharmaciam translatus legitur, quando apud Mynſicht. *Armament. ſect. IX. Styli dentifricii* leguntur deſcripti.

Stymmata, στύμματα, dicuntur *ſpiſſamenta*, quæ oleis adduntur, vel odoris gratia, vel ut confecta diutius immunia permaneant, Gal. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 2. Hinc & στύμματα ita vocabantur *unguenta ſpiſſiora*, ſolidiora, & corpus habentia, ſimulque odorata, vel ſuaveolentia. Differebant ἀπὸ τῶν ἡδυσμάτων, quod liquida eſſent hæc: illa vero ſolida, Caſtell. Gorr. Paulo aliter Lind. expoſuit, ſcribens, *Stymmata* vocari, quæ conſiſtentiam, ſeu corpus dant unguentis: *hedyſmata* vero ſuccos, quibus ea exciperentur. *Ex.* X. §. 77. Schroderus ita deſcripſit: *Stymma eſt ſpiſſamentum* ſeu craſſamentum rerum, (florum, rerumque aliarum) quod remanet, dum in oleis maceratæ exprimuntur, *l.* 1. *c.* 3.

Stymphalides, dicuntur avium ſpecies quædam maxime feræ, quarum hiſtoriam vide apud Aldrov. *l.* 10. *Ornithol. c.* 3.

Stypheliso, στυφελίζω, ſignificat apud Hipp. *exagito*, vexo, aſperius tracto, 3. *de fract. t.* 33. Foeſ. *p.* 592.

Styphon, στύφων, στύψις. Vide *Adſtringens*.

Stypteria, στυπτηρία. Vide *Alumen*.

Stypticon, στυπτικόν, idem, quod στύφον, *adſtringens*. Vide ſuo loco. Adde Diet. *n.* 795.

Styrax, στύραξ. Vide *Storax*.

Suavis, ἡδύς, vide *Hedys*, *Jucundus*, quibus adde, quod *ſuavia* guſtu aliis inſuavibus ejuſdem licet bonitatis, ſint præferenda, utpote ventriculo gratiora. Gal. *l.* 2. *de Al. Fac. c.* 26. Jul. Alex *not. ad Gal. l.* 3. *h. tit. c.* 19.

Sub, ὑπό. Vide *Hypo*.

Subactio, χείρωσις, dicitur tractatio rei cujuſdam manibus facta, & dicitur de miſtione & emollitione Emplaſtrorum, ceræ, & ſimilium maſſarum, manibus vel in mortario cum piſtillo facta, vide Rhod. *in Lexic. Scribon. p.* 446. Verbum eſt *Subigo*, φυράω, κατεργάζομαι.

Subalaris, idem, quod *Axillaris* vena, vel *Baſilica*, aut *Mediana*. Caſtell. e Gal. *ſpur. l. de Anat. vivor.*

Subamarus, ὑπόπικρος, Gal. *l.* 7. *de S. Fac.* §. *Crambe agreſtis*, & *alibi*.

Subbilioſus, ὑπόχολος. Vide *Hypocholos*.

Subbuteo, ὑποτριόρχης, vel γυποτριόρχης, nomen avis, *buteone* paulo minoris, cujus deſcriptio videatur apud Aldrov. *lib.* 5. *Ornith. c.* 8.

Subcartilagineum, ὑποχόνδριον. Vide *Hypochondrion*.

Subcavum, ὑπόκοιλον. Vide *Gypocœlon*.

Subcingens, ὑπεζωκώς. Vide *Hypezocos*.

Subclavium, κατακλείς. Vide *Catacleis*. *Vena* & *Arteria Subclaviæ* occurrunt in Anatomicis, in ſpecie apud Bartholin. *libell.* 1. & 2. *p.* 638. & 652. præſertim *Vena ſubclaviæ* celebrata eſt propter inſertionem ductus lactei Thoracici: Pecquetiani, ut & Lymphatici peculiaris *d. libell.* 1. *c.* 6. Dicitur & Muſculus Thoracem dilatans *Subclavius*. Id. *l.* 4. *An c.* 4. *p.* 565.

Subcruentus, ὕφαιμος, ſignificat colorem quodammodo ſanguinis colori reſpondentem, Hipp. 5. *aph.* 23. Dieter. vero exponit per ſanguine vel cruore perfuſum, *n.* 881.

Subcutaneus dicitur de omni illo, quod ſub cute locum ſuum obtinet, ſive naturale fuerit, ſive præternaturale. De *ſubcutaneis* abſceſſibus (ad quos etiam parotides referuntur) legatur M. A. Sever. *l. de nov. obſ. abſceſſ. c.* 15.

Subditum, προσθετόν. Vide *Proſtheta*.

Subductio, ὑπαγωγή, ὑποχώρησις, idem, quod *Dejectio* per alvum; Gal. 2. *aph.* 18. In Chymicis quoque *Subductio* vocatur abſtractio, quæ fit per inferna; & eſt duplex: *Filtratio* & *Clepſydria*. Rol. & Iohnſ. de quibus ſuis in literis. Peculiarem *ſubductionis* ſignificationem tribuit D. Laur. Bellini, ita vocans arteriarum ſyſtolen, ſive motum introrſum, quando poſt dilatationem in priſtinam ſedem redeunt, & ita tangentis ſeſe *ſubducunt* manibus, in opere nuperrime editi *Membr. II. de Pulſ. p.* 72.

Subeth, Arab. idem, quod *Carus*, vel *ſomnus p.n.* Foreſt. *l.* 7. *obſ.* 7. *Scol.* Valeſc. de Tarant. *Philon. Pharm. l.* 1. *c.* 10. Vvalth. *Sylv. Med. p.* 376.

Subeth Sahara, Coma *vigil*, denotat Arculano, apud For. *l.* 6. *obſ.* 38. & *l.* 10. *obſ.* 34. *Schol.* Vvalther. *d. l.*

Subfaſciatio, idem, quod *Subligatio*, ὑποδεσμίς. Vide *Hypodeſmis*.

Subfrontalis eſt epitheton Suturæ Cranii Oſſis frontis partem internam mediam cum maxillæ ſuperioris oſſibus tranſverſo primum, mox obliquo verſus orbitam oculorum ductu conjun-

jungens. Blaſ. Univ. Med. p. 105.

Subhumeratio, κατωμισμὸς. Vide Catomiſmos.

Subjectum, ὑποκείμενον, eſt potius terminus Philoſophicus, & denotat in Medicina *corpus humanum*, in quo ſanitas vel conſervari, vel reſtaurari debet. Eſtque duplex: *Mas* & *Fœmina*. Dieter. *Iatr.* p. 43. De *ſubjecti* Medici natura, & attributis, vide paſſim Inſtitutionitas, ut & Dogmata noſtra Medicinæ Generalia, *in prælim. dogm.* 3. p. 5. P. I. c. 2. p. 18. *ſeqq.* P. II. c. 2. p. 114. *ſeq.* Rolf. *O. & M. M. Sp.* l. 2. ſ. 3. c. 1. *ſeq.* & *ſubjecto Chymicorum* vide *Th. Chym. Vol. I.* p. 508. *Lapides Philoſophici*, ſive Tincturarum, quod eſt *Mercurius corporalis*, d. l. p. 520. & 535.

Subintrantes febres dicuntur, quarum paroxyſmus poſterior invadit, antequam prior deſinat, Laur. Bellin. *de febrib. in Operib. Medic.* p. m. 253.

Subjugale, ὑποζύγιον, idem; quod *Jumentum*. Vide *Hypozygion*.

* *Subjugalis urina*. Urina qualis eſt ea jumentorum. Hujuſmodi urinas denſas perturbataſque, & lixivias vocavit Hipp. ἔρα θολερὰ Græc. dic. Non tamen quælibet perturbata urina ſubjugalis dicenda, ſed quæ turbata permanet, & non ſubſidet: Vide hiſtorias uxoris Philini, & uxoris Dromedæ in 1. Epid. Ægr. 4. & 2. Num, ut ſubjugales dicantur urinæ, turbidæ quoque mingi debent? Id videtur, non modo poſſe, ſed debere conjici ex hiſtoria uxoris Philini.

Sbligaculum, idem, quod Amiculum vel Semicinctia Gymnaſtarum Rhod. *diſſ. de Acia* p. 85. vide *Amiculum Semicinctia*.

Subligamen, ὑπόδεσμις, idem, quod *ſubfaſciatio*, vide *Hypodeſmis*. *Subligaculum* in ſpecie vocat Hildan. illud, quod herniofis applicatur. *Cent.* 6. *Obſ.* 69. Et ſimile mulieribus conveniens in procidentia uter, deſcriptum monſtrat Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab.* XLIII. *fig.* 9.

Sublimamentum, ἐναιώρημα. Vide *Enæorema*.

Sublimatio, *Sublimatum*, μετεωρισμὸς, ἔξαρσις, terminus eſt Chymicis uſitatus, ſed ambiguæ ſignificationis. Vel enim idem notat, quod *Elevatio Exaltatio*, quando res quædam per operationem artificialem exaltatur. Vel ſtricte *ſublimatio* appellatur ſicca elevatio in qua partes ſiccæ, ſubtiliores, ſpirituoſæ, concretiles, à fundo elevantur, excitatæ in ſublime tolluntur, ibique conſiſtunt, inſtar nubis pendentis, & capitello adhærent, in minimas atomos redactæ, Rolfink. *Chym.* l. 2. c. 2. Quæ hoc modo tractantur & præparantur, vocantur *ſublimata*, & hoc nomen tum aliis mineralibus & metallicis tribuitur, v. g. Flores quoque ſulphuris inter *ſublimata* pertinent; tum ſtricte de *Mercurio ſublimato* uſurpatur. Quære *ſublimata* varia in Libavii *Indice Tom. I. De ſublimatione* etiam plura invenire licet *in Theatr. Chymic. Vol. IV.* p. 525. 853. 855. &c. Obiter Paracelſus & *ſublimationis morboſæ*, vel morbiferæ microcoſmicæ, mentionem facit. *Paramir.* l. 2. c. 4. *Sublimatorium* vocatur locus, & inſtrumenta, quibus *ſublimatio* perficitur, Libav. d. l.

Sublimis μετέωρος. Vide *Meteoros*. De *ſublimatione Medica*, vide ſupra in *Hyperoche*.

Sublimis Muſculus Carpi vocatur, qui alio nomine Perforatus dicitur, ad differentiam *Perforantis* illum illum ſiti, & propterea *Profundus* dicti Barthol. *l.* 4. *An.* c. 9. pag. 575.

Sublimatorium, ὑπάλειπτρον. Vide *Hypaleiptron*.

Sublingualis, ὑπογλώσσιος, epitheton eſt etiam Glandularum ad latera linguæ ſitarum, quarum deſcriptionem vide apud Bartholin. *l.* 3. *An.* c. 13. p. 550.

Sublividus, ὑποπέλιος, *lividum colorem remiſſum* ſignificat, & legitur 4. *de artic.* c. 64.

Subluxatio, παράρθρημα, διακίνημα. Vide *Parathrema*. *Diacinema*.

Submerſus, πεσὼν, καταποντισθεὶς, dicitur, qui in aquam marinam projicitur, quod laudat tanquam remedium Helmont. in *tr. Demens Idea* n. 47. 48. &c. ob hanc rationem, quod experientia teſtetur, *ſubmerſos* vitam diutius ſervare, etſi ad ſenſum videantur plane mortui, *ibid.* n. 50. &c.

Submiſſio, diverſimode accipitur. Interdum pro *remiſſione*, ceu quarto morborum tempore, Gr. διάλειμμα, ἄνεσις, dicto Gal. *l. de morb. temp.* c. 6. Vide *Aneſis*, *Dialeimma*. Interdum pro arteriæ *ſubſiſtentia*, ſive *ſyſtole*, Græc. συστολὴ Ægyn. *l.* 2. c. 11. Vide *Syſtole*.

Sbortus, ὑπόφυσις, dicitur ſpecies vel differentia quædam τῆς τριχιάσεως, ſive caſus pilorum in palpebris. Gal. *in def. med.*

Subpallidus, ὑπώχρος. Vide *Hypochros*.

Subpurgatio, ὑποκάθαρσις, a verbo ὑποκαθαίρειν, ſubpurgare, quod ſignificat leni medicamento, aut leviter purgare, aut ea doſi, quæ dari in periculum nequeat. Linden. *Ex.* 12. §. 69.

Subruber, ὑπέρυθρος. Vide *Hyperythros*.

Subrufus, ὑπόπυῤῥος, dicitur de urinæ igneo colore, diluto, & remiſſiore. Galen. *lib.* 1. *de Criſ. cap.* 12.

Subſcapularis, vide *Immerſus*.

Subſiccus, ὑπόξηρος. Vide *Hypoxeros*.

Subſidentia, idem, quod *Sedimentum*, ὑπόστασις,

εως, vide *Hypoſtaſis Subſidere*, verbum, Græc. dicitur καθίστασθαι, de quo vide Linden. *Ex.* XVI. §. 147. Accipitur & pro *Confidentia* συνιζήσει. Charlton. *Exerc.* X. *Pathol.* §.42.

Subſidium, idem, quod *Auxilium*, βοήθημα, Vide *Auxilium*, *Remedium*.

Subſolanus, idem, quod *Eurus*, ventus dicitur, ab ortu æquinoctiali flans, & opponitur *Favonio*, ab occaſu æquinoctiali prodeunti. Gal. c. 3. de *Hum.* c. 17.

Subſpadones, ὑποσπαδιαῖοι. Vide *Hipoſpadiæos*.

Subſpleneticus, ὑπόσπληνος, vide *Hypoſplenos*. Extat Lat.vox ap.Proſp.Mart. *in ann.ad Hipp.p.*149.

Subſtantia, οὐσία. Vocabulorum Latini & Græci ſignificatio aliunde, vel e Logicis, Metaphyſicis, aut Phyſicis jam nota eſſe debet. In foro Medico accipitur pro uniuſcujuſque rei perfectione eſſentiali. Gr. ὕπαρξις dicta, Galen. *l.* 7. *de Hipp.* & *Pl. decr.* c. 1. Unde *a tota ſubſtantia* agere nihil aliud eſt, quam qualitate propria rerum ſubſtantiam vel eſſentiam neceſſario comitante operari. J. Alex. *not. in Gal. l.* 5. *de S. Fac. c.* 17. vel potius agere ex *toto*, ex omnibus qualitatibus primis, ſecundis, tertiis, una cum *ſubſtantia* conſideratis. Vide C. Hoffm. *Apol. pro Gal. l.* 3. *c.* 42. *a. c.* & *c.* 46. *b. c. alibique in ſcriptis paſſim.* Et hoc non ſolum de quibuſdam ſaltem medicamentis recte dicitur ſed etiam de omnibus, imo & de alimentis, quamvis non adeo in eminentiori gradu. Nam omnia, quæ in corpus noſtrum aſſumuntur, debent mutari in ejus *ſubſtantiam*: Ergo etiam *a tota ſubſtantia* agere & pati debent. Coincidit hæc *tota ſubſtantia* cum ἰδιοσυγκρασίᾳ, de qua ſupra in 10.

Subſtillum, idem, quod *Stillicidium ſanguinis* e naribus, Gr. στάξις, Heurn. *l. de. morb. ocul. aur.* &c. c. 10. Foreſt. *l.* 6. *obſ.* 48.

Subſtitutus, ἀντεμβαλλόμενος, dicitur de medicamentis, quæ in alterius locum ſurrogari queunt, de quibus Galen. integro libell. *de ſubſtitutis Medicis*, Æginet. *l.* 7. *cap.* 28. Dicuntur & Latine *Succedanea* in *Proleg. Iſagog. Diſpenſatorii Auguſt. c.* 2. item apud Vveker. *l.* 4. *A. G.* c. 11. ubi & *Quid pro Quo* vocatur Jung. Diſpenſator. Univerſale L. D. Horſtii *in Inſtit. Pharmac. lib.* 4. *c.* 15. *p.* 73.

Subſultio, idem, quod *Palpitatio* παλμός. Vide *Palmos*.

Subſultus ſpaſmodicus vocatur affectio in febribus malignis, & ſcorbuticis familiaris, pertinens ad motus convulſivos, quando ægri artus, manus & pedes continere nequeunt, ſed coguntur ob materiæ elaſticæ in partibus nervoſis accretionem & copulam modo extendere, modo huc illucve agitare, varie transferre, imo interdum illorum œſtra curſu, ſaltu aliiſve motibus, duriſque laboribus ſubigere, in febricitantibus vero ſpaſmi creberrimi minores obſerventur. Bonet. *Anat. Pract. l.* 1. *ſ.* 13. *obſ.* 4. *p.* 256. & *l.* 2. *ſ.* 8. *Obſ.* 40. *Schol. p.* 668. Alias & *Subſultio* uſurpatur pro palpitatione muſculorum & cutis commotione in facie a flatulento craſſoque ſpiritu dependente apud Joh. Stephan. *Paraph. in Avicen. l.* 3. *fen.* 2. *c.* 18. *p.* 154.

Subſurditas, βαρυηκοΐα, δυσηκοΐα, idem, quod Obaudicio, de quo ſupra. Extat apud Blaſ. *Med. Un. p.* 395.

Subtiliatio λέπτυνσις, eſt terminus Chymicus, diciturque diſſolutio, partes ſubtiliores a craſſioribus ſeparans, & habetur duplex: μικροχρονικὴ, & μακροχρονική. Illa eſt, quando corpora brevi temporis ſpatio diſſolvuntur. Eſtque iterum duplex: *Elevatio* vel *Deſcenſio*. Hæc dicitur, quæ tempore longiores res diſſolvit. Eſtque *Exaltatio*, & *Digeſtio*. Rul. & Iohnſ *Lex. Rolf. Chym. l.* 2. *c.* 2.

Subtraho; ὑποστέλλομαι. Vide *Hypoſtelloma*.

Sububeres, vocantur infantes, qui adhuc ſub uberibus matris vivunt, *Surgentes*. Quibus opponuntur *Exuberes*, ἀπογάλακτοι. Keuchen. *ad Summ. pag.* 206.

Subventaneus, ὑπηνέμιος. Vide *Hypenemios*.

Subverſio ἀναστροφή. Vide *Anatrope*; quamvis Latinum non exacte reſpondeat Græco. Proprie enim Gr. ὑποστροφὴ dicitur *ſubverſio*. Vide *Hypoſtroph*. *Subverſio volvuloſa ſtomachi*, εἰλεώδης τοῦ στομάχου ἀναστροφή, vocatur fortis & σύντονος contentioſus vomitus, nam quemadmodum in Ileo ſubverſiones fiunt cum magna contentione & violentia, adeo ut ſtercus etiam evomant: ſic etiam alios vomitus violentiores concitatos quis appellare volvulos poſſet. Gal. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 3. Caſt. Jun. Joh. Angl. *Roſ. Angl. p.m.* 328.

Subviridis, ὑπόχλωρος. Vide *Hypochloros*.

Subvola, ὑπόθεναρ. Vide *Hypothenar*.

Succedaneus, idem quod *Subſtitutus*, de quo p. a. *Succedentia* ſigna vocantur Bellino, quæ aliis *Supervenientia* ἐπιγενόμενα dicuntur; quæ una cum Antecedentibus & Conjunctis erudite collegit in Opere noviſſime edito, *de Urin.* & *Pulſib.* &c.

Succenturiatus, vel *ſubcenturiatus* (à Domino de Marchett. *Anat. c.* 5.) epitheton eſt *Glandularum Renalium*, quas Caſſerius *Renes ſuccenturiatos* appellavit. Quorum hiſtoriam vide in Anatomic. præſertim Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.*

Succeſſio, *ſucceſſus*, διαδοχή, proprie dicitur de

de motu locali poſteriori, priorem inſequente, Helm. tr. tempore n. 40. Deinde etiam accipitur pro eventu alicujus rei bono, & ita Græcò reſpondet σωχη, ἐπισωχημα.

Succeſſivus, eſt epitheton morborum, qui ſemper opus habent cauſſa continente, qua ceſſante ſtatim etiam ceſſant. Th. Rod. a Veiga *Oper. p. m.* 200. Opponuntur *Permanentibus*.

Succidus, οἰσυπηρός, epitheton *Lanæ*. Vide *Erion*. *Lana*, *Oeſypos*.

Succineus, idem quod *ſuccinatus*, dicitur de eo, quod e ſuccino conſtat. Ita totius Pruſſiæ fundum totum *ſuccineum* affirmare non dubitavit D. Phil. Jac. Hartmannus de Succino Pruſſico, uti legitur *in Act. Erud. Lipſ. An.* 1700. *M. Jul. p.* 333.

Succingens, *Succinctura*. Vide *Hypezocos*, *Diaphragma*.

Succinum, ἤλεκτρον. Vide *Electrum*. Chymici nomen *Succini* quoque dederunt Vitris e metallis & mineralibus paratis: v. g. *Succinum* vel Vitrum Antimonii, Mercurii, Saturni. D. Joh. Michael *in Notis ad Schroder. Pharmac. l.* 3. ubi aliquoties occurrit.

Succolata, vide *Chocolata*.

Succotrina, dicitur ſpecies *Aloes*, ſucci illius purgantis amari, ita dicta, quaſi *ſucco citrina*, quod pulvis ejus coloris citrei ſit: vel pro *ſoccotrina*, ab Inſula *Soccotra*, ubi copioſe creſcit. Eſtque puriſſima ſpecies Schroder. *l.* 4. *cl.* 3. *n.* 442.

Succubus, dicitur ſpiritus nocturnus muliebris, illudens inter dormiendum, ac ſi rem haberent Veneream, quemadmodum Maſculus ſpiritus vocatur *Incubus*, Dorn. Rul. & Iohn. e Parac. *l.* 3. *de morb. orig. inviſib.* Cauſam ad ſolem imaginationem refert. Vide *Ephialtes*.

Succus, Gr. χυλός χυμός, ὀπός, (vide *Chylus*, *Chymus*, *Opos*) quid communiter ſignificet, notius eſt, quam ut opus ſit explicatione. Nimirum idem eſt, ac *Humor*, *Liquor*. Interdum tamen, & præſertim in Pharmaceuticis, ſtrictius ſumitur pro liquore in vegetabilibus potiſſimum contento, & artis beneficio diverſimode inde elicito & collecto. Tria vero vel quatuor in unoquoque *ſucco* concurrunt: *Materia aquea*, vel liquida, *propria* uniuſcujuſque *eſſentia* & *natura ſpecifica*, & tandem *portiones excrementitiæ*, quarum aliæ tenuiores in ſegregatione ſupernatant; aliæ craſſiores fundum petunt, *fecum* nomine venientes. Vide Jul. Alex. *l.* 16. *Sal. c.* 3. Ad duo priora ſaltem reſpexiſſe videtur Ruland. deſcribens *ſuccum*, quod ſit eſſentia proxime e corpore conſiſtentia chyliformi extracta, quem, uti in aliis omnibus, ita & hic ſecutus eſt Iohnſonus. De *ſuccis Officinalibus* medicamentoſis, & eorum modo præparandi & colligendi vario, videatur Vvecker. *A. G. l.* 8. *Spec. l.* 1. *ſect.* 15. 16. Schroder. *l.* 2. *c.* 17. & 82. item Diſpenſatoria varia, Auguſtan. Norimb. &c. Porro vocabulum *ſuccus* ab Anatomicis etiam translatum ad Liquorem *Nutricium*, *Nervoſum*, *Fermentativum*, in ventriculo, uti paſſim ex illorum ſcriptis obſervari poteſt. Stricte pro *Chylo* & *ſucco nutricio* accepit Linden. quando non modo *ſuccum* dixit partem eſſe meliorem chyli; verum etiam e Donato ad Terentium addidit, quod *ſuccus* ſit humor in corpore, quo abundant bene valentes. Et quod *ſuccus* proprie dicatur quaſi *ſugus*, quod eum ſibi ex alimentis quaſi membra ſugant, ut ſe repleant atque reficiant eo, *Ex. III.* §. 282. *Succum* pro *Lacte* accipi, teſtatur Keuchen. *ad Sammon. p.* 159. *Succus albus* Chymicis vocatur *Argentum vivum*. Rul. & Iohnſ.

Succuſſatio, vel *Succuſſio*, Gr. σεισμός, ὑποσεισμός, τιναγμός, ὑποτιναγμός, idem fere, quod *Concuſſio*, quid ſignificet, aliunde notum eſt. Refertur vero a nonnullis inter remedia Apoplecticos in paroxyſmo revocandi. Enim vero non ſemper eſſe ſecurum notavit Foreſt. *l.* 10. *obſ.* 14. *Concuſſionem* vocans. Profuiſſe autem *ſuccuſſationem* & ad inceſſum coactionem teſtatur. Vvepfer. *de Apoplex.* & ex hoc Bonet. *Mercur. Compit. l.* 1. *p.* 22.

Suctio, *ſuctus*, μύζησις, proprie dicitur de infantum e papillis matrum lactis expreſſione & extractione. Translatum poſtea ad naturam famis explicandam, quam etiam Galenus *ſuctionem* quandam eſſe, expreſſe dixit, *l.* 1. *de ſympt. cauſſ. c.* 7. quamvis fortaſſis ad trutinam veritatis examinata res illa non ita ſeſe habeat. Hinc Linden. ſaltem more vulgi *ſuctum* appellari famem, ſcripſit. *Ex. XIII.* §. 93. *ſeqq.*

Sucula, proprie diminutivum eſt *ſuis*. Per translationem ita dicitur Inſtrumentum Chirurgicum, quod alias *Aſellus*, ὄνισκος, vocatur. Galen. *2. de fract. t.* 49. & *c.* 3. *t.* 40. quamvis in Græco textu non occurrat.

Sudamina, ἱδρῶα. Vide *Hidroa*.

Sudarium, σουδάριον, in N. T. dictum, vocatur *linteum*, quo abſtergitur ſudor. Helmont. affinxit virtutem magneticam naturalem *Sudario S. Pauli*, qua ſanavit ægros, *tr. de magnet. vuln. cur. n.* 46.

Sudatio, ἵδρωσις, proprie dicitur ipſa actio, qua ſudor per poros cutaneos excernitur. Communiter tamen cum *ſudore* confunditur.

* *Sudatoria* febris, erat morbus qui olim

Angliam toties vaſtavit: Nunc ſolo fere nomine notus. Omnino enim ceſſavit.

Sudor, ἱδρώς. Vide *Hidros.*

Sudoriferum, *ſudorificum*, ἱδρωτικὸν, διαφορητικόν. Vide *Diaphoreſis*. Rolfinx. O. & M. M. Sp. l. 6. ſect. 1. c. 1. ſeqq. *Sudorifica* vocavit Jul. Alex. l. 26. ſal. c. 11. *Sudorifici maximi* P. I. Fabri meminit Fr. Hoffm. in *Clav. ad Schr.* p. 255. D. Henr. a Deventer Pilulas *ſudoriferas* per experientiam ceu univerſalem quandam medicinam magnopere extollit *Lum. Nov. Obſtetric.* c. XXVI. p. 204. ſeqq.

Sufferſuræ, vulgo vocantur Exanthemata, vel puſtulæ, quæ pueris ex calore ſolent evenire; interdum humidiores. For. l. 6. obſ. 42. Schol.

Suffimentum, *ſuffitus*, θυμίαμα, θύμα, ὑποκαπνισμα, ὑποκαπνισμὸς, (quæ vocabula proprie dictam ſuffumigationem exprimunt, quando v. g. puerperis talis ſub matrice paratur per ſuppoſitionem materiæ prunis injectæ) ἀποκαπνισμὸς, vocatur medicamentum ſimplex, vel compoſitum, quod prunis injectum & incenſum odorem ſuum fundit. Vocatur & *ſuffumigatio*. Horum deſcriptionem & catalogum vide apud Vvexer. *Antid. Gen.* l. 1. c. 53. Morell. l. 2. ſ. 2. c. 9. (& *Spec.* l. 2. ſect. 40.) *Suffimentum* ab *Odoramento* differt, quod hoc etiam ſine igne odorem emittat. Hipp. *ſuffimentorum* paſſim etiam meminit 5. *aph.* 40. & *in libris de morb. mul.* quæ loca Foeſ. collegit Jung. Dieter. n. 396. *Suffimenta* a rebus fœtidis, ridiculis facta, dæmonem fugare creduntur non ſine ratione plauſibili, quam dedit Caſp. Rejes C. *El.* q. 28. n. 14.

* *Sufflaminatio*, motus ſanguinis, lymphæ, aliorumve fluidorum ſignificat, ſanguinem, limpham, aliave fluida vel tardius quam oportet, moveri, vel motu fere privata, unde ſtaſes ſeu ſtagnationes frequentiſſime oriuntur.

Suffluxio, ὑπόῤῥυσις. Vide *Hyporrhyſis.*

Suffo eſt *Panis porcinus*. Dorn. Ruland. & Iohnſon.

Suffocatio, idem, quod *ſtrangulatio*. πνίξ, πνιγμὸς. Vide *Pnigmos*, *Pnix.*

Suffricare, i. e. *leniter fricare*, Rhod. *in Lex. Scribon.* Græce dici poſſet ὑποτρίβειν.

Suffumigatio, *ſuffumigium*, idem, quod *ſuffimentum*, de quo p. a.

Suffuſio, ὑπόχυμα. Vide *Hypochyma*, *Cataracta*. *Suffuſio auriginoſa* idem, quod *Icterus*. Doleus *Encyclopæd.* lib. 3. c. 8. y. 1. pag. 475.

Suſuff dicuntur pulveres compoſiti, qui alias in Officinis *ſpecies* vocantur. Libav. S. A. *Chym.* l. 4. c. 1. ex Sylvio, *Suſuff ætherëum* eſt figmentum Paracelſicum, cujus meminit l. 1. *Philoſ. ſagac.* §. *quid ſit Philoſophia adepta.*

Sugillatio, *ſugillatum*, ἐκχύμωμα, ὑπόσφαγμα. Vide *Ecchymoma. Hypoſphagma*, Hipp. 2. *de fract.* t. 30. ſeqq. aliquoties meminit ἐνχυμωμάτων.

Sugitivum dicitur medicamentum, quod abſumere valet feroſitates hydropicorum. Avic. l. 5. ſum. 2. tr. 6.

Sulfur, *ſulphur*, θεῖον, communiter vocatur ſuccus mineralis, vel pinguedo terræ, vitriolacea aciditate impregnata, h. e. conſtans copia puri ſulphuris ingenti, modica ſalis acidi quantitate, & tantillo ſpiritus, aquæ & terræ, Schroder. l. 3. c. 28. Fr. Hoffm. in *Clav. ad h. loc.* Dividitur in *Nativum*, ſive *Foſſile*, & *Factitium*. Ad *nativum* pertinet illud, quod *gleboſum* eſt, & ἄπυρον, Latine *Vivum* vocatur, optimumque habetur. Keuchen. *ad Samm.* p. 97. *Sulphuris* prolixiorem hiſtoriam, vires, uſum, præparandi medicamenta ex eodem modum, vide apud Galen. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Theion.* Dioſc. *lib.* 5. c. 124 Schroder. *l.* 3. c. 28. Fr. Hoffm. *Clav. ad h. l.* Ferr. Imper. *Hiſt. nat.* l. 15. c. 1. 2. 3. Chiocc. *Muſ. Calc.* ſ. 2. p. 169. ſeqq. Rul. & Iohnſon. *in Lex.* Rhod. *ad Scrib.* n. 78. Junx. *Chym. Exper. Cur. Part. I.* ſect. 1. cap. 1. p. 24. ſeq. & ſect. 4. c. 6. pag. 290. *Sulphur factitium* fieri e mineralibus, vel aliis quibuſcunque ramoſis, v. g. ex oleo Vitrioli & Antimonio, it. ex oleo Vitrioli & ol. Terebinthinæ, ſcribit Iac. le Mort. *Chym. Med. Phyſ.* c. 13. p. 153. Præter hanc ineptam ſignificationem Spagyricis & Chymicis *ſulphur* dicitur *Pars lapidis Philoſophorum*, principium & pater metallorum, & vocatur *ſulphur Philoſophorum*. Principium metallicum deſcribitur, quod nihil aliud ſit, quam purus ignis occultus in Mercurio, qui longo ſucceſſu in mineris excutitur, atque movetur motibus corporum cœleſtium, digeritque frigiditatem & humiditatem in Mercurio, pro varietate graduum decoctionis & alterationis in diverſas formas, plumbi, ſtanni, cupri, ferri, argenti, auri, &c. *Theatr. Chym. Vol.* I. p. 700. Quære de *ſulphure* plura in illo & reliquis V. Tomis dicti Theatri, & multa reperies. Præterea etiam *ſulphuris* nomen multis compoſitionibus Chymicis tribuitur, v. g. *ſulphur auratum* Antimonii, cujus varias deſcriptiones vide apud Rolfink. *Chym.* l. 5. ſ. 9. c. t. ſeqq. Sunt etiam, qui *ſulphur* pro univerſali principio corporum naturalium accipiunt. In qua ſignificatione Rulandus deſcripſit, quo ſit principium formativum, aereum partim, partim igneum, & ætheræ naturæ par-

participes, per quod virtus eſt, & vita rebus ineſt ; quare & *Balſamus natura* appellatur. Ita *ſal* terminator eſt, *ſulphur* informator, vim plaſticam habens ; *Mercurius* vapor unctuoſus eſt, qui ab illis patitur. Formam eſſentialem Chymici relinquunt Phyſicis conſiderandam. Carteſiani tribuunt illi corpuſcula ramoſa, quæ facile ſibi invicem & aliis implicantur. Continet hoc principium ſub ſe olea omnia, & ſpiritus ardentes dictos. An Acidum inſit *Sulphuri*, hodieque valde controvertitur inter Chymicos. An diſtinguendum inter *ſulphur* mixtum, ſive compoſitum, cui ſal acidum concedi poteſt, & ſulphur ſimplex ſive principium *ſulphureum*, cui adjungere Acidum, quod implicat contradictionem : Alii ita principia iſta deſcribunt ; Quævis viva, mobilis, & ſpirituoſa ſpecies, quæ in halitum attenuari poteſt, eſt *Mercurius*. Sicca & conſervans & acuens eſt *ſal*. Urens, calida & puriſſima eſt *ſulphur*. Plura de *ſulphure*, ceu primo & ſubſtantiali, vide apud Willis *de ferment. c.* 1. & 2. Beker. *Oed. Chy. Ti.* 2. & 3. Tribuitur etiam aliis mineralibus, v. g. *Sulphur rubeum*, i. e. *Arſenicum*, vel *Operimentum*. *Sulphur vitriolatum* eſt *ſulphur* a vitrioli decoctione tractum per aquam communem, cui innatat. Rul. & Iohnſ.

Suma, i. e. *Tartarus*. Rul. *in Lex.*

Sumbi, id eſt, *Acetoſus*, & *crocus*, Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Sumen, ἦτρον, ὑπογάστριον, pars ima ventris. Vide *Etron*, *Hypogaſtricon*.

Summitas, *ſummus*, ἀκρότης, ἄκρος. Vide *Acron*. *Summa operatio* ſiderum in homine, quæ fit noctu. Rul. *Summitates* etiam dicuntur herbarum cacumina, v. g. *ſummitates* Abſinthii, Centauri minor.

Sumtio, λῆμμα. Vide *Lemma*.

Superbia, *Superbus*, quid ſignificet, aliunde notum eſt. Idem, quod *Arrogantia*. Vitium morale, a quo etiam Medicus ſeſe cavere debet. *Superbus* aliaseſt Epitheton Muſculi oculum attollentis, Bartholin. *l.* 3. *An. c.* 8. *p.* 513.

Supercilium, ὀφρύς. Vide *Ophris*.

Supercompoſitiva, ἐπισυνθετικὴ, vocatur ſecta Medica, quam Agathinces Lacedæmonius inveniſſe, dicitur, nonnulli vero ἑκτικὴν, *habitualem*, alii vero ἐκλεκτικὴν, *electivam* appellarunt. Gal. *in def. med.*

Superexcretio, ὑπερέκκρισις, idem, quod ὑπέρκρισις. Vide *Hipercriſis*.

Superficies, ἐπιφάνεια, proprie dicitur, quod longitudinem tantum habet, Galen. *l.* 1. *M. M. c.* 4. eſtque idem, quod περιφέρεια, *circumferentia* exterior corporis. Quæ læſa conſtituit ſpeciem morborum organicorum ; quæ dicuntur *Morbi in ſuperficie* vel *aſpera* vel *levi*, Gal. *de diff. morb. c.* 7. Jung. Inſtitutioniſtæ, & inter hos *Dogm. noſtra Med. Gen. P. II. c.* 4. *cl.* 5. *pag.* 127. *ſeqq.* *Superficies* etiam dicitur *Album ovorum*. Rul.

Superfluitas, *ſuperfluus*, περίττωμα, περιττὸς idem, quod *Excernendum* ; *Abundans*. Vide *Excrementum ſuperflua materia* omnis vel eſt talis ratione quantitatis, vel qualitatis, Galen. *l. de cauſſ. morb. c.* 6. & indicat ſui remotionem.

Superfoetatio, ἐπικύησις. Vide *Epiciema*.

Supergeminalis Epididimis.

Supergenualis, ἐπιγονατὶς. Vide *Patella*, *Epigonatis*, *Mola*.

Superhumeralis, ἐπωμὶς. Vide *Epomis*.

Superimplaſtare, i. e. emplaſtrum ſuperimponere, Joh. Dav. Ruland. *de Stercor. & urin. p.* 60. Ad cancrum ſuccus ſtercoris vaccini in jure vel vino injiciatur, & fimus *ſuperimplaſtretur*. Ex Theſ. Pauper.

Superimprægnatio, idem, quod *Superfœtatio*. Vide *Epiciema*.

Superiores partes ; τὰ ἀνωτέρω, dicuntur in reſpectu ad *inferiores* τὰ κατωτέρω, & quidem vel ratione ſitus, vel etiam ratione vicinitatis cum corde. Gal. *l.* 3. *de dignot. pulſ. c.* 2.

Superligamen, ἐπίδεσμος. Vide *Epideſmos*.

Superligula, ἐπιγλωττὶς. Vide *Epiglottis*.

Supermonicum, i. e. *Ænigmaticum*. Dorn. *in Dict. Parac.*

Superna medicina, cum purum ab impuro, id eſt, virtus a ſubſtantia ſeparatur. Ruland. *in Lex.*

Supernatantia, terminus hodieque in Medicina uſitatus, & emphaticus, denotans talem exceſſum vitioſitatum cacochymicarum, qui urget excretionem. Quemadmodum enim non omnis abundantia ſive plethora ſanguinis ſtatim poſtulat ſui excretionem ; ſed illa ſolum, quæ turget: Ita nec omnis cacochymia indicat purgationem, ſed quæ *ſupernatat*. Legatur elegans libellus Anton. Ponce Santacrucii *de imped. magn. auxil. l.* 2. *c.* 4. & 5. Jung. etiam Caſp. Bravo *Reſolut. Medic.* aliique.

Supern, ἄνωθεν. Dicitur de partibus, quæ *ſuperne* deorſum feruntur, ad differentiam aliarum, quæ *inferne*, κάτωθεν, ſurſum feruntur, de quibus Gal. *l.* 8. *de V. P. c.* 1.

Superpurgatio, ὑπερκάθαρσις. Vide *Hipercatharſis*.

Superſcapularis, vide *Infraſpinatus*.

Superſtitio, δεισιδαιμονία ſignificat in Medicina vanam & imaginariam virtutem occul-

tam,

tam, quam quis aſſenſu ſuo & fiducia tribuit: citra rationem naturalem alicui rei five naturali, five factitiæ, quin & ipſis characteribus, verbis, ſignaturis, cum ad generationem morborum, tum ad eorundem curationem. Quæ non ſolum apud veteres fuit frequentiſſima, ſed & (proh dolor !) hodieque adhuc viget, & fovetur; quamvis multi clariſſimi viri ſerio dehortati ſint. Imprimis vero Medicus probus ſibi caveat ab omnibus curationum *ſuperſtitioſarum* modis, monente Dieter. *Iatr. p.* 723. *fin.* Linden. *Ex. II.* §. 33. 34. Jungatur & C. Rejes *q.* 97. *per totum*. Rhod. *ad Scrib. num.* 152. Braſavolus quoque in *Indice* ſuo *Galenico* plura exemplana vanæ *ſuperſtitionis* collegit. Et profecto etiam mirum; quod Paracelſus ipſe tam ſerio dehortatus ſit a *ſuperſtitionibus*, expreſſis verbis ſcribens: Nemo audeat, per *ſuperſtitiones* alteri vel morbos inferre, vel etiam eos auferre, cum illi oriantur quamplurimi e cauſſis naturalibus, ſcil. vitiatis: hoc vero fieri poſſit etiam mediis naturalibus rite cognitis, *l.* 5. *de morb. inviſibil. gener.* & *l. principiorum*, *five de miſter. vermium*, *c.* 6. quamvis reapſe multa ſuperſtitioſa admiſerit. Vide etiam in vocabulis *Character*, *Divinum*, *Amulenum*, &c.

Supervacuatio, ὑπέρκρισις. Vide *Hipercriſis*.

Supervacuus, idem, quod *ſuperfluus*.

Superveniens ἐπιγινόμενον. Vide *Epigennema*.

Supervomitus, ὑπερέμεσις, vide *Hypermeo*. Adde Bonet. *Anat. Pract. l.* 1. *ſ.* 1. *O.* 5. Hoc termino Latino uſus eſt M. Aurel. Severin. ſtatuens a venarum *ſupervomitu* dependere quorundam abſceſſuum ſanguifluorum generationem & originem, *l. de noviſſ. abſceſſ. c.* 7.

Supinatores Muſculi ſunt duo ſuppoſiti *pronatoribus* manus. Bartholin. *l.* 4. *Anat. c.* 8. *p.* 574.

Supinus, ὕπτιος, *Supinitas*, ὑπτιασμὸς. Vide *Hyptiaſmos*.

Suppaſcens, idem, quod *Depaſcens*, Gr. ὑπόνομος. Vide *Hyponomos*.

Suppedanea vocantur a D. D. Joh. Lud. Apino Archiatro Solisbacenſi & Polyatro Herſbruccenſi, *in Hiſtorica febris Epidemicæ relatione l.* 7. *c.* 39. *p.* 63. medicamenta topica, plantis pedum applicanda; atque ita coincidit cum ſeq. vocabulo *Supplantalia*.

Supplantalia vocantur medicamenta externa, quæ plantis pedum ſupponuntur, v. g. Maſſa Farinacea fermentata mixta cum ſinapi, ſale, ſapone, nitro; & aliis. Blancard. *in Lex.* quamvis in alio Autore vocabulum illud nondum legerimus.

Suppoſitio, ὑπόθεσις. vide *Hypotheſis*. *Suppoſitum* etiam accipi poteſt pro ſubdito.

Suppoſitum, idem, quod *Glans*, Gr. βάλανος. Vide *Glans*.

Suppreſſio, generaliter idem, quod *Retentio*, ἐπίσχεσις. Vide *Epiſcheſis*. Communiter vero de *ſuppreſſione urinæ*, quæ *Iſcuria* alias dicitur ἰσχουρία, & de *ſuppreſſione menſium* uſurpari ſolet.

Suppuratio ἐκπύημα, idem, quod *Parulentia*. Vide *Ecpyema*, *Empyema*.

Suppuratus, ἔμπυος. Vide *Empyos*.

Supraſpinatus. Vide *Infraſpinatus*.

Sura, γαστροκνημία, & γαστροκνήμιον, Vide *Gaſtroenemia*. *Suralis Vena* & *Arteria* quæ dicatur Anatomicis, vide apud Barthol. *libell.* 1. *c.* 9. *p.* 645. & *libell.* 2. *c.* 6. *p.* 658.

Surditas, *Surdus*, κωφὸς, κωφότης. Vide *Cophoſis*.

Surrectio, ἀνάστασις, eſt motus corporis cum elevatione, notior, quam ut multis opus ſit verbis.

Surrectorium vocatur inſtrumentum Chirurgicum manum pendulam ex læſione erigens & erectam ſervans apud Paræum *l.* 22. *Chir. c.* 10.

Surſum, ἄνω, Vide *Ano*.

Sus, ὗς, idem, quod *Porcus*. Vide ſupra in PO.

Suſceptio ſpecialiter dicitur de inteſtini portione anguſtiore in aliam, ampliorem, portionem inſinuatione vel ingreſſu, ceu cauſa ſingulari Ilei, apud D. Ruyſch. *Cent.* 1. *Obſ. Anat. Chir. Ob.* 91. Vide etiam *Ingreſſus*.

Suſinum σούσινον, epitheton unguenti, vel olei *liliacei*, h. e. ex liliis confecti, quod & κρίνινον, & αἰγύπτιον λευκὸν; vocatur. Meminit hujus Hipp. *de nat. mul.* XXIX. 98. LXVIII. 4. LXXX. 2. Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. Junge Foeſ. *Oec. p.* 577. Keuchen. *not. ad Sam-mon. p.* 216.

Suſpendiculum. Vide *Cremaſteres*.

Suſpenſus, æquivocum eſt in Latino, dum vel dicitur, de illis, qui pœnis capitalibus afficiuntur, & vel cruci affiguntur, vel hodieque de patibulo *ſuſpenduntur*. De poſteriori-bus differit Helmont. quod diſcontinuitas, id eſt ſeparatio luminis vitalis in arteriis facta, ſcil. per conſtrictionem arteriarum jugularium faciat, ut uno momento in ſuſpenſis pereat facultas princeps cerebri, *tr. Blas hum. num.* 24. & *tr. Ignota actio regim. num.* 48. Gr. κρεμαστοὶ, & καταπρεμασθέντες vocantur, vel dicitur de *contento in urinæ medio*, vel ſuperiori parte occurrente, & Gr. dicitur ἐναιώρημα. Vide *Enæorema*: vel idem eſt, quod *elatus*, μετέωρος,

μέωρος. Vide *Meteoros*. *Suſpenſores muſculi* ſunt κρεμαςῆρες. Vide *Cremaſteres*.

Suſpicio, ὑποψία, dicitur mentis quædam comprehenſio tacita, ſuper alia re, vel alium hominem, in dubium vocans, quod ita ſeſe habeat; quemadmodum de iis dicitur: Hujus nullum eſſe ſolatium, dixit Galen. *lib. de diff. reſp. cap.* 11. *a princip. Suſpectus*, ὕποπτος, vocatur. Ita *medicamenta ſuſpecta* dicuntur, de quorum efficacia adhuc poteſt dubitari, vel ratione ſecuritatis, vel etiam ratione perfectionis. Aliam quoque ſignificationem obtinet vocab. *Suſpectus*, quando ſumitur pro *Expectatus*, apud Scribon. *n.* 209. notante Rhodio *in Lexic.*

Suſpirium, *ſuſpirioſus*, idem, quod *Anhelitus*, *Anheloſus*, *Aſthma*, *Aſthmaticus*, ἆσθμα. Vide *Aſthma*, *Dyſpnœa*, *Orthopnœa* &c.

Sutor, σκυτοτόμος, ῥαπτὴς, opifex eſt, calceos conficiens. De his Galen. ſcripſit, ut & de aliis opificibus illiberalibus, quod jam ſuo tempore auſi ſint; proprio artificio relicto, in artis Medicæ opera inſilire temere. Quare non mirum, ſi & hodieque tale quid contingat, quamvis in perniciem potius ſalutis humanæ, quam commodum, *lib.* 1. *M. M. c.* 1. *fere ad fin.*

Sutorium, *Atramentum*, χάλκανθος. Vide *Vitriolum*.

Sutratar Paracelſo dicitur remedium aliquod ſplenicum, aut ex ſplene paratum, quod deſcripſit *l.* 2. *de virib. membr. c.* 8.

Sutura, ῥαφή. Vide *Rhaphe*.

Syagros, σύαγρος, *Aper*, ſive *porcus ſylveſtris* vocatur. Lang. *l.* 1. *ep.* 61.

Syali, σύαλοι, vocantur *ſues vetulæ*, ultra perfectionis terminum progreſſæ, & ita ad alendum minus idoneæ, quin omnium peſſimæ, Gal. *c.*4. *de R.V.I.A. t.*102. Jul.Alex. *l.* 11. *Sal. c.*5.

Syaliſmus, perperam & vitioſe legitur pro *ſialiſmus*, σιαλισμὸς, i. e. *Salivatio*. Vide *Salivatio*.

Sychnos, συχνὸς, idem, quod πυκνὸς, *denſus*, confertus, cujus emphaſis conſiſtit in copia cum continuitate. Uſurpatur ab Hippocr. *l.*5. *Epid. XIII.* 21. *VIII.* 21. *l.* 7. *Epid. XXXVIII.* 9. Jung. Erot. *Onom. p. m.* 98. *b.* ubi plura adhuc occurrunt loca ex Hipp. adducta. Foeſ. *Oec. p.*602.

Syciæ Cucurbitulæ. Joh. Zechius *conſil. de lateris dolore p.* 76.

Sycion, συκίον, dicitur *decoctum ſiccum* aridarum, ſive caricarum. Legitur apud Hipp. *l.* 2. *de morb. XXVIII.* 8. *XXX.* 7.

Sycites, συκίτης, epitheton *vini ex caricis*, aut ficubus maceratis parati, cuius meminit Galen. *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 3. quamvis vitioſe legatur σικύτης. Dioſcoridi dicitur κατορχίτης, *Catorchites vinum*, *l.* 5. *c.* 41. Jung. Foeſ. *p.* 448.

Sycon, σῦκον. Vide *Ficus*.

Sycoſis, σύκωσις, *Ficatio*. Vide *Ficus*.

Sycotos, συκωτὸς. Vide *Ficatus*.

Syderatio, vide *Sideratio*.

Sydia, id eſt, *Luna*. Rul. & Iohnſ.

Sydus, ſæpe legitur pro *Sidus*, quod idem eſt, ac *Aſtrum*. Vide *Aſter*.

Syletum Paracelſo dicitur compoſita Medicina ex tribus ſalibus, Sale gemmæ, Colchotar, ſciſſo, cujus deſcriptio gemina legi poteſt de Tartaro, *l.* 2. *tract.* 2. *c.* 5.

Syllochia, συλλοχία, ſignificat *coacervationem*, collectionem, congregationem, & legitur apud Hipp. *l. de Octimeſtri part. IV.* 19. ubi συλλοχεία ſcribitur, quam tamen ſcriptionem vitioſam judicavit Foeſ. *p.* 594. Vide *Xyllogos*.

Syllogiſmus, συλλογισμὸς, quid ſit proprie, jam ex Logicis Medico conſtare debet. Cujus uſus adeo neceſſarius, ut non modo Gal. eum aliquoties inculcaverit, v. g. *l.* 1. *de Elem. c.* 4. *l.* 2. *de S. Fac. c.* 16. ſed & J. Alex. negaverit cordate, Medicum eſſe poſſe verum Rationalem & Dogmaticum, qui non calluerit ratiocinandi demonſtrandique ſcientiam, h. e. Logicam, & *Syllogiſmorum* doctrinam, *not. ad h. Gal. locum*. Specialiter Hippocrati συλλογισμοὶ dicuntur *ratiocinationes* de morbis, & eorum remediis, item *conſultationes*, & *diſputationes* de iisdem, uti patet ex *l. de dec. ornat. IX.* 2. quod alibi κοινολογίαν vocavit; *l. Præcept. VII.* 4. aut ξύλλογον θεραπείης, *ibid. X.* 12. notante Foeſ. *pag.* 594. Imo ſi rem accuratius conſideremus, ipſa *Methodus* conſervandi & curandi, quæ fit per indicationes debitas, nihil aliud eſſe videtur, quam *Syllogiſmus Medicus Practicus.*

Sylo dicitur *totus mundus*. Dorn. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Sylphes vocantur *Pygmæi*, *Spiritus terræ*. Dorn. Ruland. & Iohnſ. e Paracelſ. *Philoſ. Tr.* 4.

Sylva, ὕλη, quid ſignificet, in trivio jam innotuit. Metaphorice dicitur de *capillorum congerie*. Keuchen. *ad Sammon. p.* 108.

Sylvani, *Sylveſtres*, dicuntur Paracelſo *aerei homines*, aut *ſpiritus aerei*. *Sylveſtres* quoque homines vocantur nemora, deſertaque loca ſylvarum inhabitantes, nobis ſtatura multo proceriores & robuſtiores, & loqui neſcii, &c. Dorn. Ruland. & Iohnſon. Flatus quoque hodie vocari ſpiritus *Sylveſtres*, patet ex Diſputa-

ſputa-

putationibus Medicis, quos Tachenius *peregrinos* nominavit.

Symar, id eſt, *Viride Romanum*, vel *viride æris*. Rul. & Iohnſ.

Symbebecos, συμβεβηκὸς. Vide *Accidens*.

Symbole, συμβολὴ, Attic. ξυμβολὴ, *Commiſſuram*, connexionem, & conjuncturam ſignificat, apud Hipp. *l.* 5. *Epid. III.* 1. & 4. *de artic. t.* 64.

Symboliſmus, συμβολισμὸς, Chymicis quibuſdam late vocantur *Conſenſus partium*.

Symbologica, συμβολογικὴ, dicitur pars Pathologiæ tertia, quæ morborum accidentia ſive ſigna recenſet a Joh. Ant. Lindeno *Manuduct. ad Medicinam* a Gunth. Schelhammer. *Introduct. Conring. annexa p.* 81. quamvis nominis hujus applicatio ad illam partem non ſit adeo manifeſta. Hinc D.D. Wedelio placuit vocare *Symptomatologiam* in *Pathologiæ Dogmat. proœm. p.* 3.

Symbolum, σύμβολον, etiam ſumitur pro *commercio* & *conſpiratione* diverſarum rerum & corporum ad unum effectum. Ita *ſymbolum Elementorum* deſcribitur *in Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 119. ubi & *Retinaculum* elementorum vocatur. Alibi vero dicitur *Symbolizatio*, *Vol. II. p.* 96. *Symbolizare* quoque in malam partem legitur acceptum ab Helmont. *tr. Tumul. Peſtis*, §. *Præparata ſedes*: quando ſcil. Tartarus cruoris peſte ſubactus non paret amplius vitæ legibus, ſed priſtinæ obedientiæ ſuæ pœnitens, furoris libertatem effrenem ſibi arrogat, eoque nos truculentius infeſtat, quo fidentius ſe-mel abdita intus Archei conſilia receperit. Hoc dicit vocare Scholas *Symbolizare*.

Symmetria, συμμετρία, eſt temperies, vel *contemperatura*, ſeu debita convenientia, proportio & conſenſio inter ſe, cum ſimilarium partium, tum inſtrumentalium, in compoſitione, numero, magnitudine, & figura, (adde & connexione, vel unitate) Gal. *l.* 1. *de tu. ſan. c.* 1. Hujus vero harmoniæ & convenientiæ primaria cauſſa eſt humorum, & ex his ſanguinis & ſpiritus animalis mutuus conſenſus, & debita ad partes ſolidas diſtributio & reciprocatio, cujus beneficio vitale temperamentum his competit, ut functiones ſuas rite perficere & præſtare queant. Alias in genere & abſolute σύμμετρον eſt, quod nulli collatum medium eſt & *moderatum*, & omnis tempe-riei, cum activarum, tum paſſivarum qualitatum norma conſtituitur, Gal. *l.* 1. *de Temp. c.* 6. An tale vero in rerum natura corpus detur, non immerito adhuc dubitatur. Non abſolute vero, ſed reſpective σύμμετρον vocatur quod collatum cum aliis facit, ut reliqua di-cantur intemperata. Ita Galen. inter omnia animalia Hominem conſtituit σύμμετρον; & inter homines eum, qui ἴσαρκος, & quadratus vocatur, *d. l.* & ex hoc Caſtell. *Symmetron Individuale* nihil aliud eſt, quam ipſa ἰδιοσυγκρασία. *Symmetrum medicamentum* eſt, quod & ſimilis temperamenti eſt cum eo, cui admovetur, & medii temperamenti omnium primarum qualitatum, Gal. *l.* 5. *de Simpl. Fac. c.* 27. Junge & Jul. Alex. *not. ad Galen. de diff. morb. c.* 22. Vide *Moderatus*. Diet. *n.* 798.

Symmyo, συμμύω. Vide *Conniveo*.

Symmyſta dicitur *Collega Sacerdotii*, & uſurpatur de illis, qui eandem profitentur ſcientiam vel artem, v. g. *Symmyſta Philoſophiæ adeptæ*. Helmont. *de Lithiaſ. c.* 8. *n.* 6.

Symparataxis, συμπαράταξις, vocatur *naturæ conflictus cum morbo*, deſumto vocabulo e re bellica, ubi acies inſtructæ & collocatæ confligantur. Uſurpatur vero ab Hipp. de *conflictatione* inter morbum, naturam, & alimenta, *l. de vet. medic. XX XVII.* 24. Jung. Foeſ. *p.* 595.

Symparatereſis, συμπαρατήρησις, dicitur *indicatio apparentium*, quæ non ex ſeipſis, verum ex aliis ſignis comprehenduntur. Vocabulum eſt Empiricorum proprium. Gorræus.

Sympaſcho, συμπάσχω. Vide *Sympathia*.

Sympaſma, συμπάσμα, idem, quod διάπασμα, καταπάσμα, h. e. id, quod corpori inſpergitur. *Aſperſio*. Aurelian. *l.* 2. *acut. c.* 38. & *l.* 3. *tard. paſſ. c.* 7. *l.* 5. *c.* 2. notante Foeſ. *d. l.* Vide *Catapaſma*.

Sympatheticus, συμπαθητικὸς, in genere dici poteſt de omnibus rebus ſive naturalibus, ſive præternaturalibus, inter quas conſenſus vel compaſſio quædam, ſive *ſympathia* intercedit. Specialiter vero dicitur de medicamentis quibuſdam ſingularibus, quibus peculiaris quædam occulta virtus ad diſtans etiam ſese extendens, qualia ſunt *Unguentum armarium*, *Pulvis Sympatheticus Dygbæi*, &c. Quorum efficaciam Helmont. omnibus viribus conatus eſt a magiæ illicita ſuſpicione liberare, & rationem referre vel in magneticam *ſympathiam* aut *antipathiam*, vel in occultam virtutem a *Magnali magno* dependentem, quod eſt ſpiritus quidam in univerſo latens, uti videre eſt *in tract. de Magnet. vuln. curat.* Hunc plures adhuc ſequuntur Sectatores Helmontii; neque etiam inter eos, qui Dogmatici audiri cupiunt, deſunt hujus opinionis defenſores. Ita & Dolæus *in Encycloped. Med. l.* 2. *c.* 4. §. 17. *p.* 313. 314. curas illas *ſympatheticas* defendere & cum Commenio approbare videtur. Enimvero quam frivolis hypotheſis illa nitatur argumentis & phæ-

phænomenis, jam alibi publice a nobis fuit oſtenſum. Nemo ergo vitio nobis vertat, ſi cum Naudæo, Jordano, Dieterichio, aliiſque Medicis veris Dogmaticis & Chriſtianis curationem per hujuſmodi medicamenta, ſive unguentum, ſive Pulverem *ſympatheticum*, qua vanitatis, qua falſitatis arguamus & inter curationes illicitas, Magicas, Diabolicas referamus. Vide Dieter. *Iatr. pag.* 736. Hinc etiam placet nobis S. Blancardi candor, qui de pulvere *Sympathetico* hoc dedit judicium, per experientiam una cum aliis edoctus, quod illius laudatores ſint fabularum Scriptores. *Chimiæ vernaculæ c. XVII.* §. 21. *Atramenti Sympathetici* deſcriptio ex Iac. le Mort. traditur in Morley *Coll. Chym. Leid. c.* 78.

Sympathia, συμπάθεια, vide *Conſenſus*. Opponitur & τῇ ἰδιοπαθείᾳ & τῇ ἀντιπαθείᾳ. Quando illi opponitur notat *Morbos per conſenſum* dictos, ad differentiam eorum, qui primario & per ſe oriuntur. Quando vero huic opponitur, ſignificat naturæ quandam convenientiam corporis naturalis cum altero. Ita & *Sympathia Microcoſmica* dicitur, quando quodlibet ſidus cum ſuo flore in terra *ſympathiam* habet. *Theatr. Chymic. Vol. V. p.* 370. Plura vide in Iohnſ. *Lex. l.* 1. Verum neque hoc diſſimulandum, multa concurrere figmenta in *Sympathiæ* & *Antipathiæ* exemplis ab Autoribus adductis, quæ cum veritate non concordant. *Sympathiam* quoque morborum dari inter fratres & ſanguinis vinculo conjunctos, vult Th Bartholin. uti patet *ex Act. Hafnien. Vol. II. Obſ.* 38. *p.* 105.

Sympepſis, σύμπεψις, idem, quod πέψις. Lat. *Concoctio*. Vide *Coctio*. Legitur apud Galen, *c.* 3. *progn. t.* 23. ubi denotat eam naturæ *concoctionem*, qua craſſis & crudis humoribus & concoctu difficilibus providet per abſceſſum; calidioribus vero & tenuioribus per excretionem. Caſtell.

Sympexis, σύμπηξις, *Coagmentatio* vocatur. Legitur apud C. Hoffm. *not. ad Gal. LL. de V. P. n.* 650.

Symphlan, συμφλᾶν, ξυμφλᾶν, ſignificat *confringere*, collidere. Hipp. *l.* 5. *Epid. XXIIX.* 16.

Symphonia, *Symphonos*, συμφωνία, σύμφωνος, idem eſt, ac *Harmonia*, *Conſenſus*. Specialiter vero σύμφωνος, eſt nomen medicamenti ad tuſſim optimi, cujus meminit Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 2. *fin.* ubi & *Lexopyretos* vocatur, quia & febrem ſedat. Deſcribitur & ab Aet. *l.* 8. citante Gorræo.

Symphoraneuros, συμφοράνευρος, dicitur ex mente Foreſti paſſio illa, quando videlicet in acutis febribus tam gravis tremor fit, ut mentes etiam hebetentur, atque deprehenditur in ſtrictura, vel in fluxu hæmorrhoidum, vel ſanguinis fluxu, & hunc fluxum inhibere oportet, *l.* 7. *Obſerv.* 18. *Schol.* Alias vocabulum hoc nuſpiam reperire licuit.

Symphyſis, σύμφυσις, ξύμφυσις. Vide *Coaleſcentia*.

Symphyton, σύμφυτον, *connatum*, idem, quod *Emphyton*. Vide *Connatus*.

Sympiazeſthæ, συμπιάζεσθαι, ſignificat *comprimi*: & legitur apud Hipp. *l.* 7. *Epid. XXXVI.* 7. Adde Foeſ. *p.* 595.

Sympleſiaſmos, συμπλησιασμὸς, Latine dici poteſt *Conjunctio*, appropinquatio, quo Græco vocabulo veteres modeſte appellarunt actionem generationis, vel officium procreandi liberos, ut eſt apud Rolfinx. *de part. gen. P. I. c.* 1.

Sympnoea, σύμπνοια, ξύμπνοια, *Conſpiratio*. Vide *Confluxio*.

Symporſyno, συμπορσύνω, proprie ſignificat *cooperor*, concilio, una præparo, & diſpono ad aliquid, a verbo πορσύνω, quod eſt poeticum, & ſignificat *præparo*. Compoſitum vero legitur apud Hipp. *l. de artic. t.* 73.

Symptoma, σύμπτωμα, vocabulum in Medicina notiſſimum, cujus variam ſignificationem ipſe Galenus optime expedivit, *l. de diff. ſym. pt. c.* 1. & 2. quod ſcil. & *late* & *ſtricte*, accipiatur: *Late* omne id notans, quicquid præter naturam homini accidit, ſive morbus, ſive cauſſa morbifica, ſive ſuperveniens accidens p. n. fuerit. *Stricte* vero tertiam ſaltem ſpeciem rerum præter naturam, hoc eſt, *Conſequens morborum* & cauſſarum ſignificat, exceptis cum morbis, tum cauſſis; & hoc ſenſu nihil aliud eſt, quam affectus præter naturam, qui morbum ſequitur, velut umbra corpus. Et hujus iterum tres numerari ſolent communiter differentiæ, vel ſpecies: *Actio læſa*: *Excretorum vitium*, & *Qualitatum externarum corruptio*. De quibus omnibus paſſim prolixe apud Inſtitutioniſtas videre eſt. Si placet, legantur Dogmata noſtra *P. II. c.* 10. & *ſeqq.* Jung. Lind. *Ex. VI.* §. 62. *Ex. XIII.* §. 40. *ſeqq.* *Symptomata* uti ſunt effecta morborum, ita & indicia vel ſigna, *Ex. IX.* § 12. Idem etiam ſano ſenſu *ſymptomata* ipſos eſſe morbos, ſtatuit. *Ex. IV.* §. 18. *XII.* §. 68. *XIII.* §. 20. Non inepte quoque fructus Helmont. *ſympthomata* vocat morborum, *tr. Ignot. Hoſp. Morb. pag.* 73.

Symptoſis, σύμπτωσις, ξύμπτωσις, Latine *Collapſio* dicitur, & *Concidentia*, & uſurpatur vel de totius corporis imminutione & contabeſcen-

ſcentia , ubi opponitur διάγνωσις. Vide *Dion-coſis*. Gal. *l. de opt. ſect. c.* 28. In qua ſignificatione & Hipp. uſus , *de hum. III.* 52. vel de vaſorum *concidentia* , Hipp. 1. *aphor.* 3. *l.* 2. *Epid. ſ. I.* 41. *l.* 4. *Epid. XXVII.* 5. vel de faciei *collapſu* , ibid. *XXI.* 20. de oculorum *collapſione* , ibid. *XXVII.* 10. de temporibus *collapſis* , *ſ.* 1. *Prog. t.* 7. Jung. Foeſ. *p.* 596. Vide & *Collapſus*.

Synacticos , συναχτικὸς , i. e. *vim contrahendi habens*. Fernel. *Therap. l.* 5. *c.* 2.

Synæſtheſis , συναίσθησις , q. d. *Conſenſio* , uſurpatur de ſenſu, quem æger ipſe percipit ex morbo , v. g. ex tenſione partis inflammatæ , Galen. *l.* 13. *M. M. c.* 1. Cerebrum quoque dicitur habere non αἴσθησιν , ſenſum , ſed συναίσθησιν. C. Hoffm. *ad Galen. LL. de V. P. n.* 592. 594.

Synætion , συναίτιον. Vide *Concauſſa*.

Synagelaſticos , συναγελαστικὸς , *non congregabilis* . Dicitur de piſcibus , qui ſegregatim degunt, non tantum inimici , ſed adeo etiam, ut ne ſuæ quidem ſpeciei parcant, ſed bellum faciant valentiores imbecillioribus, hoſque devorent. Lind. *Ex. XI.* §. 87.

Synagma , σύναγμα , *concretio* materiæ , vel contenti alicujus in urina vocatur. Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 15. Vide Foeſ. *p.* 596.

Synagris , συναγρὶς , vocatur Piſcis , differens a *Synodonte* , fere adhuc ignotus , & deſcribitur ab Aldrov. *l.* 2. *de piſc. c.* 13.

Synallagma , συνάλλαγμα , *commercium* , contractus , commutatio proprie dici poſſet. Ita Medico cum ægrotis eſſe συναλλάγματα , dixit Hipp. *de Medico* , *I.* 33.

Synanaſtomoſis , συναναστόμωσις , hoc eſt *diverſorum vaſorum ſanguineorum connexio* , & legitur apud Oliger. Jacobæum *de Ran. & Lacert. c.* 3. *p.* 53.

Synanche , συνάγχη. Vide *Angina*.

Synandrothenæ , συνανδρωθῆναι , ſignificat *una cum virili ætate increſcere* & augeri , uſurpaturque de morbis , qui poſt pueritiam ad virilem ætatem uſque perdurant , v. g. Epilepſia. Hipp. *l.* 2. *Prorrhet. XVI.* 1.

Synapto , συνάπτω , *contingo* , *pertingo* . Hipp. 2. *aph.* 25. Adde Diet. *n.* 800.

Synarthroſis , συνάρθρωσις . Vide *Abarticulatio*.

Synathroeſmos , συναθροισμὸς , proprie *Coacervationem* , Accumulationem , Congeſtionem ſignificat ; ceu cauſſam tumorum . Quod vero D. D. Vvedelius reſtrinxerit ad tumorum frigidorum generationem & fiendi modum , quemadmodum ῥευματισμὸν ad calidos *Pathol. Dogm. Sect. II. c.* 10. *p.* 349. nulla apparet ſufficiens ratio , cum in neutro vocabulo Græco illius reſtrictionis emphaſis deliteſcat , verum abſque vitio συναθροισμὸς & de calidis inflammatoriis, ſicut etiam ῥευματισμὸς de frigidis lente licet obortis applicari & dici queat . Vide *Congeſtio*.

Syncampe , συγκαμπὴ , vocatur *flexura* , hoc eſt, locus , ubi committitur Brachii pars inferior cum ſuperiore , & ad hanc inflectitur. Hip. *l. de Ven. XII.* 12. Lind. *Ex. XIII.* §. 414.

Syncatanaſiphagos , συγκατανασιφάγος , dicitur *ad nutum manducans* , hoc eſt , coepulans aliis & ſimul annuens dictis omnibus hoſpitis ſui, ſolius ventris cauſſa . Lind. *Ex. IX.* §. 136.

Syncauſis , σύγκαυσις . Lat. *Combuſtio* dicitur, & uſurpatur de excrementis per calorem internum febrilem veluti combuſtis , Gal. *cap.* 4. *de R. V. I. A. t.* 113. Linden. σύγκαυσιν per *tacitum incendium* vertit, & ad ſanguinem iſpſum quoque retulit. *Ex. XIII.* §. 401.

Syncephalæoſis , συγκεφαλαίωσις , dicitur *connumeratio* vel collectio ſententiarum in mente facta , Gal. *c.* 1. *de iis* , *q. in medic. t.* 3.

Syncerus , ἀκηρατος , ſcribitur aliquando pro *Sincerus*.

Synchondroſis , συγχόνδρωσις , vocatur ea unionis oſſium ſpecies , quæ fit interveniente quadam cartilagine . Gal. *l. de oſſib. proœm.* Bartholin. *libell.* 4. *Anat. c.* 1. uti fit in oſſibus maxillæ inferioris, & pubis.

Synchriſmata , συγχρίσματα , vocantur *Inunctiones* apud Ægin. *l.* 7. *c.* 19. Meminit & Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 16. *fere ad fin.* Jung. Rhod. *ad Scribon. num.* 175.

Synchyſis , σύγχυσις , in genere *Confuſio* vocatur . In qua ſignificatione uſus Hipp. *l.* 6. *Epid. ſect.* 3. *t.* 1. In ſpecie vero notat *oculi vitium* , *confuſis* ſecum ejus *humoribus* : id , quod accidit utplurimum ex vehementiori plaga , interdum ex uveæ tunicæ inflammatione ruptis vaſis, effuſoque eorundem humore . Inde pupilla diſcolor & turbida evadit , & principio quidem major cernitur , tandem vero contabeſcit , minorque re ipſa apparet . Gorr. & Caſtell. & Gal. *in defin. Medic.*

Synciput , vide *Sinciput*.

Syncleiſis , σύγκλεισις , *concluſio* , vel *occluſio* dicitur. Uſurpatur de venis , Hipp. *l. de morb. ſacr. XVIII.* 131. Adde Foeſ. *p.* 593.

Syncomiſtos , συγκομιστὸς , ξυγκομιστὸς , dicitur de *pane* , qui & αὐτόπυρος , vocatur . Vide *Autopyros*. Galen. *in exeg.* interpretatur ſordidum ; ita dictum , quod omnia commiſta ſunt, nulla ſecretione facta . Porro τὰ συγκομιστὰ quo-

que

que appellantur in cibis, quæ ex toto ſunt collata, & cum ſucco, non ſicca, Hipp. *l.* 2. *de diæt.* XXXIII. 27. De pane vero uſurpavit, *l.* 3. *III.* 7. Vide & Foeſ. *d. l.*

Syncope, συγκοπὴ, vocatur *præceps virium lapſio*, Galen. *l.* 12. *M. M. c.* 5. *ſolutio naturæ* vocatur ab Aurel. *l.* 2. *Acut. c.* 3. eſtque animi deliquium fortius & periculoſius, quam *Lipothymia*. Conſequuntur *ſyncopen* duo præcipue ſymptomata: *frigiditas totius corporis*, ob exſolutum calorem nativum; & *ſudor* frigidus, qui & *ſyncopticus* vocatur; Pulſus defectio, & ſenſus motuſque privatio concomitantur. Gorræus. Caſtell. Jung. Lind. *Ex. XIII.* §. 470. *ſeq.*

Syncrimata, συγκρίματα, *concretiones* dicuntur corporum ſimplicium & elementorum *confuſiones* & *concretiones*. Gal. *lib.* 5. *de S. F. c.* 25. item *animantium corpora*, quaſi ex atomorum corpuſculorum miſtura conflata, *lib. de diff. morb. c.* 5.

Syncriſis, σύγκρισις, *Concretio*, *Contemperatio*, proprie dicitur Gal. *libr. de marcor. c.* 4. idem, quod *Miſtio*, a verbo συγκρίνεσθαι, *compingi*, *commiſceri*, quod legitur apud Hipp. *lib.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 45. & Gal. & *l. M. M. c.* 4. ubi opponitur τῷ διακρίνεσθαι, *diſſolvi*. Chymicis quoque σύγκρισις, *concretio* vel *coagulatio*, eſt rei liquidæ ad ſolidam ſubſtantiam per humidi privationem redactio ſpontanea & violenta. De utraque vide Rolfink. *Chym. l.* 2. *c.* 4.

Syncritica, συγκριτικὰ, medicamenta, non dicuntur Methodicis Relaxantia medicamenta, (uti perperam & contra textum manifeſtum expoſuit Caſtellus & Blancardus) ſed potius illis oppoſita, Compingentia, *Coagmentantia*, Conjungentia. Gal. *l.* 3. *Anat. Adm. c.* 2. De *Syncriticis* integrum librum ſcripſiſſe Theſſalum, notavit idem *l.* 1. *M. M. c.* 2.

Syncyria, συγκυρία, dicitur *caſus*, quod forte accidit, contingens, quod & συγκύρημα appellatur, Hipp. *l. de vet. med.* XVIII. 10. Verbum συγκυρεῖν quoque ſignificat *contingere*, evenire caſu, idem, quod τυγχάνειν, & legitur *l.* 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 68.

Syndeſis, σύνδεσις, ſignificat *colligationem*, *coarctationem*, connexionem, Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 1. Foeſ. *pag.* 597.

Syndeſmos, σύνδεσμος. Vide *Ligamentum*.

Syndeſmoſis, συνδέσμωσις, Spigelio dicitur ea oſſium connexio, quæ alias συνάρθρωσις vocatur, *l.* 1. *de H. C. F. c.* 3.

Syndiacriſis, συνδιάκρισις, dicitur a Dan. Ludov. *Diſſ.* 1. *Pharmac. pag. m.* 352. de illa operatione Chymica, quæ adhibetur in præparatione præcipitati Diaphoretici e Cinnabari Hartmanni per principiorum Cinnabaris ſeparationem & novam compoſitionem. Deſcriptio videatur apud Scroder. *l. III. Pharm. Med. Chym. c.* 16. Jungantur *Notæ* D. Etmulleri *ad Ludov. locum*.

Syndidonæ, συνδιδόναι, apud Hipp. eſt *remittere*, laxare, 3. *de iis*, *q. in med. t.* 31. Galen. *in comm. ad hunc locum*.

Syndrome, συνδρομὴ, Latine *Concurſus* dicitur; & ab Empiricorum ſecta introducta hæc vox ad exprimendam congeriem, vel *concurſum* ſymptomatum. Hinc aliquoties Galen. deſcripſit, quod ſit ἄθροισμα, *acervatio*, cumulus, *collectio ſymptomatum*, v. g. *comm.* 2. *in* 1. *Prorrh. t.* 52. *c.* 4. *de R. V. I. A. t.* 62. *l.* 62. *M. M. c.* 4. & *alibi*. Specialiter *ſyndrome plethorica* dicitur *concurſus ſymptomatum*, morbos *a plethora* obortos conſequentium, *l. de plenit. c.* 9. & *de cur. rat. per S. M. c.* 9. Ita etiam dici poſſet *ſyndrome Cacochymica*, & in ſpecie *ſyndrome Cholerica*, *Phlegmatica*, &c. Imo juxta Gorr. adhuc ſpecialiores excogitari poſſent *ſyndroma*, v. g. *ſyndrome pleuritica*, *epileptica*, &c. Quamvis vero ab Empiricis hic artis terminus dicatur inventus, non video tamen ſonticam rationem, cur Gal. illam *ſyndromen* adeo impugnaverit; cum potius omnino neceſſarium ſit, & Hipp. & ipſius Galeni præceptis conforme, ut ſignorum & ſymptomatum conſideremus *concurſum*, nec uni ſaltem temere fidamus.

Syndyaſmos, συνδυασμὸς, conjunctionem proprie duorum ſignificat, *combinationem*. Sumitur vero ſpecialiter pro *coitu maris & fœminæ*, & conjunctione Venerea, apud Hipp. *l.* 2. *de morb. mul.* XL. 13.

Synecchymoo, συνεκχυμόω, ſignificat *Coeffundo*, una vel ſimul e-vaſis effundo, h. e. naturam evacuantem una adjuvo. Gal *c.* 2. *in l.* 6. *Epid. c.* 9. Jung. Foeſ. *p.* 597.

Syneches, συνεχὴς, *Continuus*. Vide *Continuitas*.

Synecticon, συνεκτικὸν, *Continens*. Epitheton cauſſæ proximæ, quæ alias & *Conjuncta*, & *Contentiva* dicitur, quæ ſemper cum morbo conjuncta manet. Vide *Continens Cauſſa*. Lang. *l.* 1. *ep.* 15.

Synedrevonta, συνεδρεύοντα, Lat. *Aſſidentia*. Vide *Aſſidens*.

Syneilemmenos, συνειλημμένος, *coarctatus*, dicitur, qui adſtricta eſt alvo. Lind. *Ex. IV.* §. 99.

Synendeicnymena, συνενδεικνύμενα. Vide *Coindicantia*.

Synenomena, συνηνωμένα, vocantur *Unita*, ſi-

mul conjuncta, idem, quod τῷ συνών..., Gal. *in Ex. dict. Hipp.* Foeſ. p. 599. Gorr.

Synereido, συνερείδω, ſignificat *confero*, inter ſe collido. Uſurpatur de dentibus *conſertis*, Hipp. *l. 2. de morb. mul.* LXXIX. 2. LXXXII. 4. & de maxillis, *l. 5. Epid.* XXVIII. 24. Adde Foeſ. p. 595.

Synerephis, συνηρεφής, i. e. *obvolutum*, contentum, a verbo συνερεφέω, *inumbro*, obtego, Gal. *in Ex. dict. Hipp.* Foeſ. p. 599.

Synergaſma, συνέργασμα, *Cooperationem* ſignificat. In ſpecie Libav. *Synergaſmata Chymica* recenſet *Tom. II. Oper.* p. 131. dividens *Synergaſtica* in ἐνεργητικά, quæ efficaci vi prædita ſunt, & σκευαστικά, *præparatoria*. *Alchym. Pharm. c.* 3.

Synerxis, σύνερξις, h. e. *Concluſio*, Copulatio. Idem, quod σύναξις, Gal. *in Ex. voc. Hipp.* Foeſ. p. 597.

Syneſtecos, συνεστηκώς, ξυνεστηκώς, *conſiſtens*, conſtans, compactus. Uſurpatur de excrementis alvi, *conſiſtentiam* ſuam cohærentem habentibus & coactis. Hipp. *Prognoſt. ſect.* 2. t. 13. *Coac.* t. 613. alibi vero συνιστάμενα διαχωρήματα vocantur, & opponuntur ὑγροῖς ..., *liquidioribus*, Coac. t. 613. Adde Foeſ. *dict. loc.*

Synethes, συνήθης, i. e. *Conſuetus*. Vide *Conſuetudo*.

Synidroſis, συνίδρωσις, vocatur *ſudatio* cum alio affectu *concurrens*, a Nono *de M. P. C. c.* 155. v. g. quando cum fœtore alarum jungitur.

Syniſtamenos, συνιστάμενος, *conſiſtens*, idem, quod συνεστηκώς. Foeſ. p. 599.

Synizeſis, συνίζησις, i. e. *Conſidentia*. Vide ſupra in *Co.*

Synneuroſis, συννεύρωσις, q. d. *Connervatio*, eſt ſpecies unitionis oſſium, interveniente aliquo tendine, vel ligamento ταχυκλῶς nervo dicto. Gal. *l. de oſſib. in proœm.* Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 1. uti fit in oſſe coxendicis cum femore. Spigelius vero ſubſtituit duas alias, συνδέσμωσιν & συντένωσιν.

Synneuſis, σύννευσις, uſurpatur hoc vocabulum a Gal. *libr. de trem. palpit. c.* 6. tribuiturque calori nativo, quando æqualibus & liberis tranſituum viis utitur, tempore & menſura motus in ſe inclinans, deinde iterum ſe explicans. Unde & Latine *Inclinatio*, & oppoſitum ἐξάπλωσις, *explicatio* caloris vocatur. Videtur autem intelligi per hæc duo vocabula ſanguinis veluti quies, in diaſtole cordis, & impulſus in ſyſtole.

Synnoma, σύννομα, proprie dicuntur *ſimul paſcentia*, vel iiſdem paſculis utentia; Gorr. quamvis alii per τὰ σύννομα, unita, explicent.

Synochos, σύνοχος. Vide *Continens*.

Synocoche, συνοχωχή, Lat. *Commiſſura*, connexio, & cohærentia dicitur, legiturque apud Hipp. *l. de Venis* X. 8. Junge Foeſ. p. 599.

Synodon, συνόδων, vel συνοδούς. Vide *Dentes*.

Synopſis, σύνοψις, i. e. *Compendium*, Galen. *l. de nerv. diſſ. cap.* 7. Ita & librum ſcripſit titulo: *Synopſis de pulſibus*. Vide *Compendium*. Idem, quod ὑποτύπωσις.

Synovia, Paracelſicus terminus, ſed diverſimode ab eodem ſumtus, interdum Phyſiologice, interdum Pathologice. In illo ſenſu dicitur *Synovia*, nutrimentum partis ſuæ, (ſive ſuccus nutricius parti appropriandus) & conſervatio virtutis retentivæ, & motivæ virtutis ex viribus virtutis digeſtivæ. Ita liquor nutricius in articulis, vel potius nervis ad articulos excurrentibus dicitur *Synovia*, gluten articulorum album; alias *Hydarthros*, *Meliceria*, vide *Meliceria*. Ita quoque *Synovia* in renibus, in cerebro, in hepate, corde, &c. ex mente Paracelſi habetur. In ſenſu vero Pathologico *Synovia* dicitur morbus articularis, vel etiam aliorum membrorum morbus, ubi ſuccus nutritius proprius corruptus in cauſa eſt. Vide *Paragraph. l. 7. c. 1. & tract. de podagra in princ.* ut & *alibi*. Hildan. *de Ichor. & Melic. c.* 3. Helmont., ut & Dorn. & Rulan. vocat *Synoviam*, deſcribens, quod ſit mucilago quædam pellucida, ſpermati ſimilis, qualis vitulo mactato amputatis pedibus e tibiis extillat, inter ligamentorum capſulas, oſſiumque contactus effuſus liquor. *tr. Volupe viventium morbus*, &c. n. 15. 20.

Syntaſis, σύντασις, *Contentio*, vel *Tentio*, aut *Tentio*, oppoſita eſt τῇ χαλάσει, *laxitati*, & contingit in cute & articulis, & reficcatis aut induratis, in cute vero potiſſimum, cum muſculi inter ipſam quovis modo augeſcunt, tum maxime ex carnis copia & abundantia; ut & in utre pleno aqua & tympania, quod Galenus in pluribus Methodi libris teſtatur, Gorr. & Caſtell. Hinc & συντατικά medicamenta dicuntur *tendentia* & *ſiccantia*, quæ opponuntur χαλαστικοῖς, *relaxantibus*. Gal. *l.* 4. *M. M. c.* 7.

Syntaxis, σύνταξις, Lat. *Coordinatio*, dicitur, id eſt, mutua compoſitio & connexio, Gal. *lib. de oſſib. in proœm.* Nam in ſpecie de oſſium naturali *coordinatione* uſurpatur, vocatur & σύνθεσις, & ὁμιλία, Gorr.

Syntecmaroma, συντεκμαίρομαι, Latine. *Conjicio*, *Conjecturam facio*, Hipp. 1. *aphor.* 9. quamvis majorem emphaſin adhuc in ſe hoc ver-

verbum contineat, quam prolixius expoſuit Libautius *in Schol. ad h. aph.* Vide Dieter. *n.* 803.

Syntenoſis, συντένωσις, eſt ſpecies *Syneuroſeos*, a Spigelio excogitata, quando duo oſſa per *tendinem* conjunguntur. Ita Oſſa Seſamoidea digitorum oſſibus nectuntur: Patella femori & tibiæ, *l.* 1. *de H. C. F. c.* 3. Barth. *libell.* 4. *c.* 1.

Synteretice, συντηρητική, i. e. *Conſervatoria*, ſcil. *methodus* eadem, quæ ὑγιεινὴ. Blancard. *in Lex.*

Syntexis, σύντηξις; συντηκτικός. Vide *Colliquatio*.

Synthema, Paracelſo dicitur ſpecies epilepſiæ, vel caduci, aut apoplecticæ affectionis, cum doloribus in ſtomacho, torminibus, eſtque fere lethale ſymptoma, quod ſi unum paroxyſmum ſubſtinuerint ægri, & poſt illum evigilantes noſcant adſtantes, magis in paralyſin, quam in ſyncopen incidunt. *Paragr. l.* 3. *c.* 1. §. 3.

Syntheſis, σύνθεσις, idem, quod σύμπηξις, *oſſium compoſitionem* & connexionem ſignificat. Vide *Syntaxis*. Quamvis & alius morbus nec periculo nec facie diſſimilis Phthiſi hoc nomine veniat apud Plin. ſecund. *l.* 1. *de Medicina c.* 62. qui tamen ſolus inter tam multos ita ſcripſit. *Syntheſis* quoque dicitur medicamentum compoſitum a Q. Sereno *c.* 30. Vide Keuchen. *not. p.* 210.

Synthetiſmus, συνθετισμὸς, vocatur D. D. Bohnio in Chirurgicis *repoſitio fracturarum* quatuor comprehendens operationes miniſtras, *Extenſionem*, *Coaptionem*, *Deligationem* & *Repoſitionem*.

Synthetos, σύνθετος, *Compactus*, *Compoſitus*. In ſpecie vero Hipp. uſurpavit de excrementis durioribus & *compactis*, *Coac. t.* 110.

Syntimoreo, συντιμωρέω, *Coadjuvo*, Gal. *c.* 1. *do R. V. I. A. t.* 39. Vide *Timoreo*.

Syntomos, σύντομος, *conciſus*, ſuccinctus, velox, & adverbium συντόμως, *brevi*, *celeriter*, quod legitur Hipp. 3. *aph.* 12. Vide Dieter. *n.* 805. Nomen vero adject. occurrit. *Coac. t.* 160. Jung. Foeſ. *p.* 600.

Syntonia, συντονία, *contentio*, robur & firmitas dicitur; Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 67. Galen. *in comm. ad h. l.* Σύντονος quod ſignificat *vehementem dolorem*, *Coac. t.* 160. Jung. Foeſ. *d. l.*

Syntrophos, σύντροφος. Vide *Connutritus*.

Synuloticon, συνουλωτικὸν, idem, quod ἐπουλωτικὸν, *cicatricem inducens*, Gal. *l.* 13. *M. M. c.* 5. Vide *Epuloticum*.

Synymenſis, συνύμενσις, Spigelio vocatur ſpecies Oſſium duorum conjunctionis, per aliquam *membranam* qua ratione in recens natis oſſa ſyncipitis cum oſſe frontis junguntur, *l.* 1. *de H. C. F. c.* 15. Barthol *libell.* 4. *c.* 1.

Syphar, idem, quod *Exuviæ*, λέβηρις, Caſp. Rejes *C. El. q.* 26. *n.* 1. Vide *Exuviæ*.

Syphilis, dicitur Fracaſtorio *lues Venerea*, vel *Morbus Gallicus*, unde & libros tres metricos ſuos de morbo hoc inſcripſit *Siphilidem*. Rationem hanc dedit C. Rejes, quod indicet nomen hoc quaſi concordiæ & amicitiæ Venereæ partum, *q.* 59. *num.* 1. quaſi dic. σὺν & φιλία. Aliis placet nomen hoc originem ſuam accepiſſe a Poetarum commento fabuloſo, Paſtorem quendam hoc nomine appellatum & primum hac lue inquinatum fuiſſe fingentium. Nicol. de Blegn. *Obſervat. in Luem Vener. c.* 1. Meminit & hujus nominis Vvaltherus *in Sylv. Med. p.* 14. 28. Idem vult quoque Fallop. *tr. de morb. Gal. c.* 2. *Tom. I. Op. p.* 684. Hoc nomine quoque uſus M. A. Severin. *l. de noviſſ. abſceſſ. c.* 23. non inepte deſcribens in genere, quod ſit impreſſura prodiens ab inquinabulo impenſe putri craſſoque & a tota ſubſtantia expugnante temperamentum humanum ad partes ſpermaticas primum ſpectante, mox alias etiam acris fermenti facultate ac auræ virulentæ inſtar pervadente.

Syphon, idem, quod *Fiſtula*, σύριγξ, *cannula*, pertinet ad inſtrumenta Chirurgica, Hild. *in Ciſt. milit. claſſ.* 19. *Syphon rectus* dicitur ἀθύτρητος, Gal. *l.* 5. *M. M. c.* 7.

Syrenæ, *Syrenes*, ſunt monſtra marina ex Nymphis nata, Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Commentum Paracelſ. *in Paragran. & alibi.*

Syriacon, συριακὸν, epitheton *Unguenti*, quod & *Commagenum* vel *Comagenum* vocatur. Vide *Comagenum*. *Lapis* quoque *Judaicus* dicitur *Syriacus*. Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 298. *Ulcus Syriacum* quid ſit, vide *Tonſillæ*.

Syricon, συρικὸν, vel idem eſt, quod *Sandyx*, i. e. *Ceruſſa uſta*, ſi credimus Aetio *lib.* 7. citante Gorræo & Ægineta *l.* 7. *c.* 3. vel eſt miſtum quid ex *Ceruſſa uſta*, & *Sinopide* juxta Plinium, æqualibus quidem portionibus, allegante eodem Gorræo. Vel eſt nomen *Collyrii* ἀδήκτου, & ἁπαλοῦ; apud Aet. *l.* 7. Gorræo.

Syringa, idem, quod, Syrinx, σύριγξ, vide *Fiſtula*.

Syringotomum, συριγγοτόμον, inſtrumentum dicitur recurvum, in acutum definens inciſorium, cultellus ad fiſtulas incidendas comparatus; Gal. *l.* 6. *M. M. c.* 4. Figuræ *Syringotomorum* videantur apud Aquapend. Scultet. a-

 lioſ-

lioſque Chirurgiæ Scriptores.

Syrinx, σύριγξ. Vide *Fiſtula*.

Syrius, vocatur *Pulvis* purgans fortior, ex Scammonio præparatus, eſtque nihil aliud quam hujus *Extractum*, ſive *Reſina* & *Magiſterium*. Schrod. *l.* 4. *cl.* 4. *n.* 468. Rolfink. *Chym. l.* 5. *ſ.* 2. *c.* 16. *ſeqq.*

Syrizo, συρίζω, ſignificat *ſibilum edo*, qualem edit ſputum viſcidum & craſſum in gutture, Hipp. *l.* 2. *de morb.* XLVI. 6. Legitur & ὑποσυρίζειν. Vide *Hypoſyrizo*. *Sibilus*.

Syrma, σύρμα, idem, quod ἀπόσυρμα, *abraſum*, deſquammatum. Vide *Apoſyrma*. Leguntur vero σύρματα apud Hippocr. *l.* 4. *Epid.* XIX. 24.

Syrmæa, συρμαία, nomen eſt plantæ alicujus, ſive *Raphanus* fuerit, ad vomitum concitandum idoneus, qui & *Sadicula* dicitur, ſive alia herba *Selino* ſimilis. Deinde etiam ita dicitur edulium quoddam ex adipe & melle, quod veluti præmium certaminis cujuſdam exhibebatur Lacedæmone, quod ejuſdem erat quoque nominis. Porro hoc nomine etiam vocabatur potio ex ſale & aqua purgationi idonea, Foeſ. *p.* 601. ipſam etiam purgationem per alvum moderate factam apud Hipp. ſignificare notat Gal. *exeg.*

Syrmaiſmos, συρμαισμός, mendoſe συρμεσμός, *purgatio per vomitum* aut alvum minorativa, leniſ,mitior. Hipp. 2. *de art.* t. 50. Gal. *in comm.* Lang. *l.* 2. *ep.* 48. *fin.* C. Hoffm. *com. in Galen.* LL. *de V. P. n.* 277. Conf. Erotianus in ἀπὸ συρμαισμοῦ.

Syrones, vide *Syrenes*. Vocantur & *Pedeceli*. Arab. *Aſſoabat*.

Syrrhoea, *Syrrhun*, σύῤῥοια, σύῤῥουν, *Confluxile*, idem, quod ξύῤῥοια, ξύῤῥουν. Vide *Confluxile*, *Confluxio*.

Syrupus, ab Arabico Sirab, quod eſt potio. Joan. Henric. Hottingerus *de uſu linguæ Arab.* Vide *Syrupus*.

Syſſarcoſis, συσσάρκωσις, dicitur *conjunctio* oſſium, mediante carne, q. d. *Concarnatio*, ut in oſſe hyoide cum ſcapula. Ita caro gingivarum dura dentes oſſibus maxillarum connectit. Gal. *l. de oſſib. proœm.* Barthol. *libell.* 4. *c.* 1. Gorr. Deinde & συσσάρκωσις dicitur ratio curandi vulnera præſertim capitis ad cranium pertingentia, ubi interſtitium non poteſt ſuppleri contractione labiorum, ſed opus eſt concretione carnis, vel *concarnatione*, de qua curandi ratione egit Gal. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 1. & Jul. Alex. *in not. ad. b. l.* T. II. *Op. p.* 795. *fin. & p. ſeq.* Denique συσσάρκωσις Pathologice dicitur carnis intra vaſa & tunicas teſtium ſcroti p. n. generatio, unde *Hernia carnoſa*, vel σαρκοκήλη oritur. Ægin. *l.* 6. *c.* 63.

Syſtaſis, σύστασις. Vide *Conſiſtentia*.

Syſtathmos, σύσταθμος idem, quod ἰσόσταθμος, *ejuſdem ponderis*, Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* Foeſ. *p.* 602.

Syſtema, σύστημα, idem, quod σύστασις, *collectio*, *conſtitutio*, coitio, J. Alex. *not. in Gal. l.* 4. *de L. A. c.* 9. In ſpecie ſumitur etiam pro ſedimentorum in urina *concretione* Hipp. *lib.* 7. *Epid.* XLI. 7.

Syſtematicos, συστηματικὸς, epitheton *inæqualitatis* in pulſibus pluribus *collective*, Gal. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 30. Jul. Alex. *cit. loc.* Hujus ſunt tres, Διαλείπων, *intermittens*, παρεμπίπτων, *incidens*, & μύουρος, *myurus*. Caſtell. Gorr.

Syſtole, συστολὴ, *conſtrictio*, *contractio*, proprie dicitur cordis motus, quo in anguſtum contrahitur, ut ſanguis e ventriculis cordis in arterias, qua pulmonalem dextro, qua aortam ſiniſtro cohærentem, exprimatur. In qua contractione apex cordis verſus coſtas & ſterni regionem ſiniſtri lateris attollitur. Qui vero & Arteriis *ſyſtolen* attribuunt, illi minus accurati ſunt in vocum applicatione; ſiquidem proprie non contrahuntur, ſed ſaltem ſubmittunt; unde & a nonnullis *Submiſſio* appellatur, quando tempore Diaſtoles cordis arteriæ a diſtenſione remittunt, & paululum conſidunt. Enimvero nunquam inaniuntur, aut revera contrahuntur, quemadmodum Cor coarctator. Igitur vera *Syſtole* dicenda non erit; quemadmodum nec vera *Dyaſtole* cordi attribui poterit, cum non vere diſtendatur, ſed ſaltem a contractionis motu ad priſtinam naturalem figuram & magnitudinem recurrat. Vide *Diaſtole*. Adde Bartholin. *l.* 2. *An. c.* 6. ut & alios Anatomicos.

Syſtremata, συστρέμματα, idem, quod συστρέμμα, idem, quod συστροφὴ.

Syſtrophe, συστροφὴ, Latin. *Convolutio* dicenda eſſet, verum vocab. Græcum apud Hipp. denotat *Tuberculum Duritiem*, humorum concretiones, & tumores, 3. *de artic. t.* 9. 16. *l. de humid. uſu* XI. 12. quamvis & generaliter uſus ſit de morborum collectionibus, *de R. V. I. A. t.* 1. 2. Quemadmodum & verbum συστρέφεσθαι de humorum collectione ſumitur, 5. *aph.* 50. & *alibi*. Junge Foeſ. *p.* 602. Diet. *n.* 806. Ionſton. *in Not. ad Coac. l.* 280. etiam ſcripſit, quod συστροφὴ apud Hipp. ſignificet & humorum collectionem, & eorundem concretionem tumoremque. συστροφὴ etiam *Globus* vertitur a Lind. *Ex. V.* §. 50.

Syzeuxis, σύζευξις, idem, quod συζυγία, id eſt, *Conjugatio*.

Syzygia, συζυγία. Vide *Conjugatio*.

T.

T.

T ταῦ. De hac litera notavit Gal. quod conjuncta cum litera R, reddat difficiliorem ſæpe pronunciationem, ſi lingua non ſatis ſeſe ampliat, & prioribus dentis innitatur. Galen. c. 6. aph. 32. Paracelſus vero neſcio quam peculiarem characteriſticam & magicam efficaciam tribuit lit. T. l. 2. Philoſ Sagac. c. 4. Sed revera ſunt nugæ.

Tabacum, *Tabacca*, proprie nomen eſt plantæ, quæ alias *Nicotiana*, *Petum*, vocatur, de qua conſulantur Botanici, & Schroder. l. 4. cl. 1. p. 229. Communiter vero accipitur vocabulum pro fumo ex accenſis illius herbæ foliis exiccatis vel per ſe; vel cum aliis rebus permiſtis, per tubulos varios ore attracto, hodieque notiſſimo & uſitatiſſimo, quamvis etiam quampluribus nocentiſſimo; quam noxam veriſſime non minus, quam ſevere inculcavit Lind. Ex. IX. §. 59. Inter mortis, occaſiones & impedimenta retulit Helmont. ob hanc rationem, quod propter occultum virus late ſerpens, vires vitales proſternat, *tr. Mortis occaſiones*, & in ſpecie quod ejus uſus nimius Apoplexiæ initium afferat, ob ſulphur anodynum inebriativum, & ſi in gradu, numero, & quantitate exceſſerit, apoplecticum; *tr. de Lith. c. 9. n. 76. 86.* Impotentiam quoque generandi promovere, legitur *in Eph. Nat. Cur. A. III. obſ. 41.* Ex uſu *fumi Tabaci* olfactum læſum fuiſſe, teſtatur obſervatio apud Bonet. *An. Pract. l. 1. ſ. 20. obſ. 6.* vomitum nimium lethalem obortum *l. 3. ſ. 8. obſ. 63. &c.* Sunt & nonnulli, qui maſticatione illius herbæ contortæ & exiccatæ adeo capiuntur, ut ſine hac ſeſe vivere non poſſe exiſtiment. Habet vero inſignem vim apophlegmatizantem. Tribuitur porro vocabulum *Tabaci pulveribus Sternutatoriis*, vel *Ptarmicis*, haud dubie ob hanc cauſſam, quod pleraſque deſcriptiones & pulvis *Nicotianæ* ingrediatur, in quorum pulverum uſu etiam exceſſu a multis hodieque peccatur.

Tabaſir, Arabice eſt *Spodium*. Rul. Iohnſ.

Tabanus μύωψ, οἶςρος. Vide *Oeſtrus*.

Tabarzet, epitheton *ſaccbari albiſſimi*, & depurati, quod ſæpius lixivio calcis vivæ deſerbuit, Helmont. *tr. Pharmac. & diſp. Modern. n. 67.* Legitur & in Arabic. vocab. antiq. expoſitione operibus Avicennæ addita.

Tabella, δέλτος. Vide *Tabula*.

Tabergeta, id eſt, *albificans*. Rul.

Taberna, οἴκημα, ἐργαςήριον, idem, quod *Officina*, πωλητήριον. *Tabernam aromatariam*, diu occluſam & poſt apertam cauſſam fuiſſe graviſſimæ peſtilentiæ teſtatur ex Fallopio Caſp. Rejes *C. El. q. 65. n. 29.*

Tabes, φθόη, φθίσις. Vide *Atrophia*, *Phthiſis*. *Tabida febris*, μαρασμὸς. Vide *Maraſmus*. Dicitur & *Tabitudo*. Augen. *Tom. III. p. 142.*

* *Tabiæ*, locus quidam erat infra Neapolim, & Veſuvium montem, qui teſte Strabone inter occidentem æſtivum, & meridiem, ſuaviſſimam ſiccamque Africi auram excipiebat. Hæc aura Phthiſicis ſanandis apta putabatur. Hinc Gal. Phthiſicos ad Tabias mittebat, quemadmodum Celſ. in Alexandriam, ubi aer eandem ſalubritatem obtinet.

Tabula, *Tabella*, homonymon eſt ap. Latinos. Vel enim notat aliquod inſtrumentum ligneum, aut lapideum, rotundum aut quadratum, cui affidemus, & reſpondet *menſæ*; in qua ſignificatione legitur apud Lang. *l. 2. ep. 49.* & Græc. dicitur τράπεζα, πίναξ. Vel aliud inſtrumentum latum, cui aliquid inſcribitur, aut inſculpitur, Gr. δέλτος, πίναξ. Ita veteres ægros remedia ſua, quibus ſani facti ſunt, *tabulis* inſcripſiſſe teſtatur e Plinio & Galeno C. Rejes C. *Elyſ. q. 3. n. 9.* Huc pertinet *Tabula Smaragdina Hermetis*, a Chymicis adeo ſummis laudibus decantata, quæ videri poteſt *Th. Chym. Vol. I. p. 362.* Unde & ipſi libri *Tabulæ* quandoque appellantur: nec non *Tabula marmorea*, Ægyptiis literis & characteribus conſignata, quam exhibet Chioccus *Muſ. Calceolar. ſ. 3. p. 293.* Vel denotat inſtrumentum ferreum, aut etiam cupreum, cui aliquid infunditur, v. g. Rotulæ, Morſuli, Trochiſci. Ita *Tabula ferrea* eſt inſtrumentum ſcrobibus hemiſphæricis, ſeu acetabulis compunctum, ad excipiendum probationum efſuſiones, Rul. Tandem ſignificat *Tabula confectionem ſaccharatam* plana forma paratam, quæ vulgo *Morſellus*, *Morſulus*, dicitur; quamvis & *Rotulæ* hoc nomine comprehendantur, Vveker. *A. G. l. 1. c. 42.* Morell. *l. 1. ſ. 3. c. 4.* Vide *Morſulus*, *Rotula &c.* Hujuſmodi Confectiones ſiccæ ut & *Trochiſci* recte dici poſſunt Electuaria ſolida, ſiquidem pulveres diverſi excipiuntur ramoſis viſcoſiſque corporibus; Jac. le Mort *Pharmaceut. Med. Phyſ. cap. 24. pag. 279. 186.*

Tabulatum, etiam æquivocum eſt. Vel enim ſignificat partem ædificii, quando ex aſſeribus & lignis pars ſuperior ab inferiori diſcernitur, eſtque idem, quod *Contignatio*. Ad cujus ſimilitudinem & *Tabulata* vocatur diſpoſitio ramorum, per quos vitis uſque ad ſummum aſcendit: item *Stratura* intercedens, vel ſtra-

ſtratum ſuper ſtratum hoc nomine venit. Rhod. in Lex. Scrib. p. 449. Græc. ὑπερῷον, σαvἰδωμα. Vel idem eſt, quod Confectio in Morſulis aut Rotulis. Veker d. l. Vide Tabula.

Tabum eſt ſanies tenuis e malo ulcere exiens. Blancard, in Lex. Quomodo Tabum a pure differat, egregie docuit D. D. Vvedel. Patholog. ſect. II. c. 13. pag. 421. docens, Tabum eſſe effectum putrilaginoſæ reſolutionis citra calorem vitalem concurrentem & νέκρωσιν conjunctam habere; pus vero eſſe effectum reſolutionis maturative concurrente calore vitali nativo, ita ut pus ſit in parte gangrænoſa ſignum vitæ reſurgentis. Quod vero laudatus A. in maſculino poſuerit Tabus me ratio fugit: Certe in meis Lexicis ſemper in Neutro genere legitur. Nicol. Perottus in Cor. nucop. ad Martialem p. 269. Tabo poſuit, dicens eſſe cruentum illud, quod tuſſi rejicitur, ſimul ſcribens in ablativo ſaltem Tabo apud Virgilium reperiri. Atque ita perinde fuerit, num Tabus vel Tabum in nominativo dici quis crediderit.

Tacamahaca dicitur gummi reſinoſum exoticum, e nova Hiſpania huc deveniens, cujus vires & uſus deſcribuntur a Schroder. lib. 4. el. 4. n. 407. Fr. Hoffm. in Clav. ad b. l. De Tacamahaca liquida lege Eph. N. Cur. A. III. O. 296.

Taceros, τάκερὸς, i. e. liquefactus, colligatus. Unde & macilentum a nimia Colliquatione ſignificat. In qua ſignificatione legitur apud Moſch. de morb. mul. c. 87.

Tachigloſſoteros, ταχυγλωσσότερος, Hippoc. dicitur, qui petulantiori linguæ incontinentia & volubilitate præditus eſt, uti in ebriis obſervatur, l. 4. Epid. XXV. 2.

Tachys, ταχὺς. Vide Celer.

Tachythanatos, ταχυθάνατος, dicitur, qui celeriter moritur, vel potius, qui pronus eſt ad repentinam mortem. Minime tamen cum brevitate vitæ confundenda hæc diſpoſitio, ſed ſaltem exprimit mortis ſpeciem contrariam lentæ. Hipp. 2. aphor. 44. Jung. Diet. n. 817.

Taciturnitas σιγὴ, idem, quod Silentium. Vide Sige.

Tactilis, ἁπτὸς, dicitur ſpecies qualitatum in ſenſus incurrentium, ut ſunt, calor, frigus, humiditas, ſiccitas, aſperitas, levitas, Gal. l. 1. de Elem. c. 9.

Tactus, ἁφὴ, ἅψις, ſubſtantivum eſt notiſſimum, vide Hapſis, Jung. Malpigh. Ex. de Tactus organo Barth. l. 1. An. c. 2. Adjectivum Tactus ſumitur pro Tractatus Contrectatus. Ita Epiphora medicamenta tacta legitur apudScr. n. 20. aqua calida tactus, n. 130. Tangere enim corpus eſt externis medicamentis perducere corpus, ſive tractare & fovere, Keuch ad Sammon pag. 107. De tactu ſalutari, ſive curatione per tactum, vide Struma. Curare morbos viſu aut tactu, Divinum quid eſt. C. Rejes C. El. q. 24. num 29. Inter recentiores Doctores Medicos D. Henricus Deventer in Lum. nov. pro obſtetricant. c. XIII. & ſeqq. aliquot nomen tactus & verbum tangere reſtrinxit ad prægnantes, deſcribens, quod tangere gravidam nihil aliud ſit, quam duos priores digitos alterutrius manus pinguedine, butyro, vel oleo inunctos per muliebria in vaginam uteri intromittere, iiſque attingere os, ſive oſtium uteri (per quod interius intelligit) ad explorandam ipſius formam, undique idem contrectando, ut innoteſcat, quidnam ex tactu illo ſcire liceat.

Tæda, æquivocum eſt, & habet 1. ſignificationem Botanicam, qua notat Pinus ſpeciem, Gr. πεύκε. Vide Galen. lib. 8. de S. Fac. Latine Picea. Deinde ſignificationem Pharmaceuticam, & notat paſtam quandam, vel ad ſuffitum, vel ad ſupponendum utero paratam, Gr. δαΐς. Vide Das.

Tæniæ, ταινίαι, dicuntur Lumbrici lati, alias κειρίαι. πλατεῖαι. Vide Helminthes, Lumbrici. Gorr. Lang. l. 2. ep. 42. Aldrov. l. 6. de inſect. c. 2. Keuchen. ad Sammon. p. 208. Refertur hoc nomen etiam ad diverſos piſces a diverſis autoribus, & quidem vel ad marinum, qui Soleæ ſpecies habetur in Aldrov. l. 2. de piſc. c. 43. vel ab Ariſtotele ad piſciculum, qui deſcribitur ab eodem lib. 3. c. 30. Tænia alias proprie vittam muliebrem ſignificat, aut faſciam. Hinc & Tenia ſulphurata dicitur, qua vina conſervantur in doliis a Boneto Anat. Pr. lib. 1. ſect. 15. O. 6. in Schol.

Tagenitis ταγηνίτης, idem quod τογανίτην, vocatur panis quidam, vel potius placenta ex ſolo oleo cum farina triticea mixta; & in ſartagine ſuper ignem fumo expertem friXa, apud Gal. l. 1. de Al. fac. c. 3. Jung. J. Alex. in not. ad h. Gal. loc.

Taiacu, nomen Apri Mexica Moſchiferi, cujus Anatomiam tradidit Eduardus Tyſon Medicus Londinenſis, & ejus mentio fit in Actis Eruditorum Lipſienſibus A. C. 1685. quod excerpta ſit ex Philoſ. Tranſactionibus Anglicis menſis Novemb. Anno 1683. Num. 183.

Tal, i. e. lutum pavorum, vel Alkali. Rul. & Iohnſ. in Lex.

Talæporia, ταλαιπωρία, Hippocrati vocatur labor immoderatus cum defatigatione, unde opponitur huic ἀνάπαυσις, quies, l. de nat. hum.

f. 2.

ſ. 2. *t.* 1. Galen. *in comm. ad h. l. l.* 2. *Prorrhet.* *IX. aliquoties*, ubi & verbum ταλαιπωρέω, *laboro*, occurrit, *l. de int. aff. XXVII.* 2. *XXXVI.* 13. *XXXVI.* 11. *XXXVII.* 12. *ſect.* 3. *de art. t.* 194. Alias ταλαιπωρία, *miſeriam*, *egeſtatem* quoque ſignificat, 4. *de R. V. I. A. t.* 111. Jung. Foeſ. *Oecon. pag.* 602.

Talc, id eſt, *vinum coctum*. Rul. & Iohnſ.

Talcum, *Talk*, eſt materia pellucida ſplendens, & clara, unionum ſimilitudine, tenuiſſimis foliis compacta, & ſciſſilis, cujus ſunt quatuor ſpecies: alba, flava, nigra, rubra, Dorn. Rul. & Iohnſ. Alii inter lapides referunt, quidam ſpeculari lapidi ſimilem dicunt, Schrod. *lib.* 3. *c.* 8. *num.* 20. Fr. Hoffmann, *in Clav. ad hunc loc.* & vires, uſumque deſcripſerunt. In *Muſ. Calc. ſ.* 4. *pag.* 458. *ſeqq.* Maſcul. genere legitur *talcus* foſſilis. E recentioribus ita deſcribi poteſt: *Talcum rubrum* eſt fluor mercurialis metallicus rubedinem a Sulphure Auri participans. Hinc etiam nonnulli Chymici per aquam Regiam rubedinem extrahentes & ſolutionem denuo præcipitantes pulverem conficiunt, quem pro Croco Solis commendare non dubitant. Vide Dan. Ludov. *Diſſ. I. Pharm. pag.* 320. *ſeq. Talcum album* eſt corpus ex mineralibus fixiſſimis & igni reſiſtentibus nec menſtruis quibuſcunque domandum, niſi quod Borace addito per Ignis gradum fortiſſimum in crucibulo fuſile reddatur. Præparationes *olei talci* pleræque ſunt commenticiæ, nec adeo neceſſariæ. Ludov. *d. l. p.* 791. Jungi poterunt Notæ, quibus earum copia eſt, ad dictum Autorem D. Etmulleri hactenus nondum editæ: ut & Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. I. ſect.* 4. *c.* 9. *p.* 330. *ſeq.* Meminit & aliquoties in ſcriptis ſuis Paracelſ. Aliquando & abuſive tranſtulit ad aquam & Microcoſmum, fingens *Talkaque*, & *Microcoſmi*, *Paramir.*, *l.* 2. *c.* 2. *Talcum* quoque refertur inter nomina *Lapidis Philoſoph.*, quæ recenſentur *Th. Ch. Vol. IV. p.* 727.

Talea, *Taleola*, σχίζα, σκυτάλη, proprie dicitur *præſegmen lignorum*, particula ligni tabellata. Ita *talea fraxinea* apud Seren. *c.* 12. Junge Keuchen. *in not. ad h. l. p.* 130. Legatur & Rhod. *ad Scrib. num.* 122. Transfertur tamen etiam ad alias res ſciſſiles, v. g. Cornu Cervi in *taleolas* diſſectum.

Talentum, τάλαντον, nomen ponderis majoris, pendentis ſexaginta minas. Quia vero *Minæ* pondus variat in diverſis locis, (vide *Mina*) J. Alex. *not. ad Galen. lib.* 1. *de C. M. P. G. c.* 15. igitur & *talenti* pondus variare neceſſe eſt. *Talentum Atticum* pendere libras Romanas 62. & uncias ſex, vel Marcas Colonienſes 87. lotones 8. momenta 4. docet Lindeſ. *Exerc. V.* §. 81.

Taliæ, vocantur *folliculi* ceparum, alii Keuchen. *ad Samm. p.* 133.

Taliſmanica, ſpecies *Magiæ diabolicæ*, quæ alias *Gamaheu* vocatur. Vide *Gamahei*. Refertur & ab Helmont. inter Paganorum remedia, quæ pro peſte abigenda adhibuerunt. *Tumul. Peſtis* §. *Zenexion*.

Talpa, σπάλαξ, ἀσπάλαξ, homonymon eſt; proprie dicitur mus terrenus, ſub terra fodiens, & quaſi ſerpens, acutiſſimi auditus, cruribus breviſſimis, cujus pleniorem deſcriptionem, cum uſu in Medicina, vide in Aldrovand. *l.* 2. *de quadrup. dig. vivip. cap.* 16. Schroder. *lib.* 5. *cl.* 1. *num.* 25. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Eph. N. Cur. *A. II. O.* 57. Metaphorice *Talpa* dicitur Tumor cutis capitis proprius, interdum albam materiam continens, & ſerpendo cuniculos, inſtar *talpæ*, ſub cute efficiens. Dicitur & *Teſtudo*. Aldrov. *d. l.* Caſtell. De hoc affectu legatur ex noviſſimis Bonet. *Medic. Septentr. lib.* 1. *ſ.* 1. *c.* 9. *pag.* 13. ſeqq.

Talus, ἀστράγαλος. Vide *Aſtragalus*.

Tamiſon, τάμισον, idem, quod πυτύα, *coagulum*. Vide ſupra in eo. Legitur apud Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul. LXX.* 8.

Tange, ταγγή, apud Hippocr. *tumorem putreſcentem* ſignificat, *l.* 2. *Epiſt. ſect. I.* 49. Alias ταγγὴ & ταγγὸς etiam *rancorem* notat, Unde ἔλαιον ταγγὸν *oleum rancidum* vocatur. Foeſ. *d. l.* Gorr.

Tangibilis, ἁπτὸς, idem, quod *Tactilis*. Gal. *l.* 2. *de L. Aff. c.* 8.

Tantalus, vocatur ænigmatice in negotio lapidis Philoſophici *Mercurius*, ſive *Argentum vivum*. Theatr. Chymic. *Vol. IV. pag.* 721. 725.

Tapeinoſis, ταπείνωσις, *Humilitas*. Vide *Humilis*.

Taphiuſius, vocatur quarta ſpecies lapidis Aetitis, a loco naturali *Taphiuſa*, juxta Leucadem, apud Plin. *lib.* 36. *H. N. c.* 21. quem lapidem nobis incognitum dixit Schroder. *lib.* 3. *c.* 8.

Taphneus, dicitur Paracelſo ſpecies terræ, ex qua illa producuntur, quæ non mutant ſuam naturam, reverberandi, calcinando, *de grad. & comp. cap.* 1. Vel *Taphneus* eſt medicina mundata. *Scholiis ad lib.* 7. *de grad. & comp. c.* 9.

Tarache, ταραχή. Vide *Taraxis*.

Tarachodes, ταραχώδης, Lat. *Turbulentus*. Dicitur ab Hippocr. de iis, qui, qui ſine ratio-

tione perturbantur, quod eſt delirantis & male affectæ mentis indicium, l. 1. Prorrh. ſ. 1. cap. 4. Vide Galen. in comm. ad h. l. Hinc & νοσήματα ταραχώδεα, morbi turbulenti d. l. t. 32. & in ſpecie febres ταραχώδεες, turbulentæ, Coac. t. 550. ſomni ταραχώδεες, d. l. 151. & γνῶμαι, ſententiæ mentis, t. 308. Junge Foeſ. p. 611.

Tarantiſmus vocatur morbus ille ſaltatorius, qui a morſu & veneno *Tarantulæ* inducitur. *Med. Septentr. lib. 1. ſect. 16. cap. 1. pag. 150.*

Tarantula, nomen eſt phalangii, vel *Aranei* exotici, in Apulia & Perſia frequentioris, cujus morſus peculiaria ſymptomata convulſivorum motuum non ſolum excitat, veluti ſaltantium, verum etiam curationem peculiarem per Muſicum inſtrumentalem concentum poſtulat. Hujus deſcriptio accurata & depicta reperitur in *Itinerario* Ad. Olearii. Morbi vero Convulſivi a *Tarantulæ* morſu excitati ideam & curam deſcripſit Willis *Pathol. cerebri c. 7.*

Taraxis, τάραξις, in genere idem, quod ταραχή, *Perturbatio*. Et hoc poſterius vocabulum legitur de alvi fluxu, Hippocr. 1. *aph.* 2. a verbo ταράσσω, turbo, *perturbo*; commoveo, agito, Diet. *n.* 815. In ſpecie vero τάραξις vocatur oculi vitium, cum oculus ex compreſſione, vel attritu, aut mora in fumo aut alia re offendente, conturbatus conſpicitur, Galen. *Iſag. cap.* 18. Ægin. *lib.* 3. *cap.* 22. eſtque inflammationis, vel ophtalmiæ initium, *c.* 5. *in l. 6. Epid. t.* 3. Jung. Rhod. *ad Scrib. num.* 19.

Tarbaſon, vox ficta a Scheunemanno, notans *Stibium*, vel *Antimonium*, pro *Larbaſon*, quem propterea falſe perſtrinxit Libav. *in deſenſ. contra illum pag.* 28. *ſeqq.*

Tarda eſt nomen Avis, quæ & *Otis* dicitur. Vide *Otis*.

Tarditas, *Tardus*, βραδύτης, βραδὺς, quid ſignificet, notum eſt. Dicitur de pulſu, *l.* 1. *de diff. pulſ. cap.* 7. *Tarditatem* in curatione ſæpe noxiam eſſe, patet ex Hippocr. 1. *aphor.* 3. Vide Diet. *num.* 161.

Tarfati, *Tarfe*, Barbar. idem, quod *Ecchymoma*, five *Sugillatio* in oculo. Foreſt. *lib.* 11. *Obſervat.* 4. *Schol. lib.* 6. *Chirurg. Obſervat.* 45. *Schol.*

Targar, id eſt, *Oleum juniperinum*. Rul. & Johnſ.

Tarichos, τάριχος. Vide *Salſamentum*. Inde προταριχεύειν. Vide *Protaricheuo*.

Tarith, id eſt, *Mercurius*, *Ruſcias* idem. Rul. & Johnſ.

Tarſus, ταρσὸς, diverſis pollet ſignificationibus inter quas receptiſſima eſt, quando *Tarſus* vocatur pars pedis anterior poſt calcem, plana ac lata, quæ inter talos eſt, & plantam, & carpo manus reſpondet, qui uti Celſo prima palma dicitur, ita & *Tarſus* prima planta, *l.* 8. *c.* 1. Galen. *l.* 3. *de V. P. c.* 8. *l. de Oſſib. c.* 24. e quatuor oſſiculis conſtare ſcribit, ſed Barthol. ſeptem attribuit, *libell.* 4. *c.* 21. Deinde ταρσοὶ dicuntur *extremitates palpebrarum oculi*, e quibus pili emicant, quamvis alii ipſos *pilos* ταρσοὺς vocari potius exiſtiment, cum Ruffo. Gorr. Gaſtell. Linden. *Med. Phyſ. l.* 2. *cap.* 10. §. 87. Ταρσὸς quoque dicitur omne id, quod *dilatatum* eſt; unde verbum τετάρσωνται, *dilatata ſunt*. Gal. *in Exeg. voc. Hippoc.* Erot. *Onom. p.* 111. *c. d.* Hinc ταρσὸς, *expanſio alarum*, & pennarum productio proprie dicitur, nec non *remorum planities*: item vaſa, in quibus caſei exponuntur, ut eſt apud Suidam in ταρσὸς. *Tarſus* etiam dicitur marmoris duri & candidi ſpecies, quæ in Tuſcia & ſubter ac ſupra Florentiam alibique in Italia naſcitur; & præbet elegantius vitrum, quam ulla alia arena. Anton. Neri *in Arte Vitrar. lib.* 1. *cap.* 2. *p. m.* 8. & 9. & *cap.* 8. *p.* 22.

Tartarhan, Scheunemanno notat *Tartari ſpiritum*, ſed inepte & barbare, judicio Libav. *in Defenſione Tom. III. p.* 198.

Tartarus, *Tartarum*, τάρταρος, in Medicina non notat *infernum*, ſed eſt uſitatiſſimum hodieque & varias ſignificationes admittens vocabulum. Proprie *Tartarus* dicitur terrea portio vini, coagulata in duritiem lapideam ad peripheriam doliorum. Unde & Paracelſus, & alii *calculum vini*, vel lapidem lateribus vaſorum vinaceorum adhærentem vocarunt, quod quidem Fr. Hoffmann. *in clavi ad Schrod.* improbat, ob hanc rationem, quod nullus lapis in aqua liqueſcat, hæc tamen de *Tartaro* ſcimus. Enimvero hæc ſubtilitas in Medicina non obſervatur, uti patet de *Lapide Corroſivo*, *Medicamentoſo*, & aliis, qui omnino etiam liquefiunt. De *Tartari vini* hiſtoria, viribus & uſu cum medicamentis inde paratis, legantur paſſim Rei Medicæ ſcriptores, præſertim Schroder. *lib.* 4. *cl.* 2. *num.* 408. Fr. Hoffmann. *ad h. l.* Helmont. *Tartari*, & *Tartari vini hiſtoria*: Angel. Sala *in Tartarologia*. Rolfink. *Chym. l.* 5. *ſect.* 1. *art.* 1. *c.* 6. Freitag. *Aur. Med. lib.* 2. *c.* 10. Junken. *Chymic. Exp. Cur. Part. I. ſect.* 3. *c.* 40. *p. m.* 215. *ſeqq.* aliiſque. Egregiam quoque deſcriptionem medicamentorum e Tartaro paratorum a D. Friderico Zobelio Archiatro Duc. Holſat. collectam

ctam edidit Dn. D. Vedelius. Linden.*Tarta-ri* hujus beneficio tribuit vim purgantem vino, ex Hippocr.\lib. 2. de diæt. Ex. V. §. 78. Ad ſimilitudinem *Tartari e vino* vocabulum hoc tribuitur etiam aliis ſalibus e vegetabilibus extractis Chymiæ opera, quæ ſalia *Tartaros eſſentiales* vocat Rolfinx. d. l. Ita & *Tartarum Philoſophicum* ex aqua pluviali a Cloſſæo paratum huc pertinet apud Schroder l. 3. c. 3. Præter hanc Pharmaceuticam & Chymicam ſignificationem tranſtulerunt vocabulum *Tartari* ad Pathologicam; alii nimis extendentes ad omnem pene cauſam & materiam morbificam interſiam, ſicuti Paracelſus, qui integros libros de *Tartaro*, & de *Tartareis morbis* conſcripſit, accipiens pro omni alimentorum excremento, & vitioſa materia; quam latam acceptionem reprobavit Helmont. *tract. integro*. Inventio *Tartari* in morbis temeraria; quamvis, ſi cum aliis ſuis ſcriptis conferatur, non ſemper ſibi conſtet. Nos ſalvo aliorum judicio arbitramur, omnino *Tartari* ſignificationem Pathologicam congruam eſſe, ob egregiam comparationem vini cum ſanguine, ita, ut & in ſanguine fæculentæ terræ, & coagulativæ portiones aliquando colligantur, & peccent, quæ variorum morborum intemperiei materialis, qua Organicorum generationi favent.

Taſis, τάσις. Vide *Tenſio*.

Taſſus, id eſt, *Lumbricus*.Dorn.Ruland. Iohnſ.

Taurocolla, ταυροκόλλα, vocatur *gluten* optimum; quo ex auribus taurorum & genitalibus paratur. Verum accipitur etiam generaliter pro *glutine*. Gal. *lib.* 5. *de C. M. P. G. cap.* 12. Ægin. *lib.* 7. *c.* 3. *lit.* T. Vide *Colla*.

Taurus, ταῦρος, homonymon eſt. Vel enim notat *Bovem Maſculum*. Vide *Bos*. Vel *Taurus* dicitur inferior penis pars, ejuſque ſutura, in longitudinem vergens, uſque ad ſedem porrecta, Galen. *Introd. cap.* 10.Linden. *Med. Phyſ. lib.* 2. *cap.* 7. §. 63. Keuchen. vocavit *Suturam*, *not. ad Sammon. pag.* 136.

Taxatio, *Taxa*, vocatur valor medicamentorum, qua ſimplicium, qua compoſitorum, ſive pretium pecuniæ numerandum pro medicamentis, & legitur paſſim apud Vvexer. *in Anat. Gen.* nec non *in Diſpenſatoriis Norimbergenſi & Auguſtano*. In hoc pretio conſtituendo & exigendo Pharmacopæi interdum conſcientiæ non adeo exactam habent rationem, teſte experientia. De qua re videatur D. Ludov. *Diſſert. II. Pharmaceutica*.

Taxis, τάξις. Vide *Ordo*.

Taxus, Græce dicitur carere proprio nomine, quamvis Schroder. μῖλος poſuerit. Verum non video, quid obſtet, quo minus & τάξος vocari poſſit, ad imitationem aliorum e Latino ad Græcum translatorum. Animal dicitur quadrupes, digitatum, vel biſulcum, pedibus varians, dum aliud canum pedes imitatur, & *Taxus caninus*, aliud porcorum, & *Porcinus* dicitur; utriuſque hiſtoriam cum uſu in Medicina prolixe vide ap. Aldrov. *l.* 2.*de quadr. dig. vivip. cap.* 11. Jung. Schroder *l.* 8. *cl.* 1. *num.* 36. De articulatione peculiari maxillæ in *Taxo* accurata mentio fit in *Eph.Nat. Cur. A. II. Obſerv.* 12. *Taxus* quoque nomen arboris, de qua videantur Botanici.

Techellica Philoſophia, Paracelſo dicitur ab autore *Techello* Judæo, quem monumenta ſingularia magica ſcripſiſſe laudavit *de Peſtilit. tract.* 1. *in princ. & l. principior. ſeu de myſteriis verm. cap.* 5.*&* 6. Verum omnino ſalutare nobis eſt, quod talia ſcripta interierint.

Techne, τέχνη. Vide *Ars*.

Tecmarſis, τέκμαρσις, in genere dicitur *cognitio conjecturalis* per ſigna ſyllogiſtica, Galen. 1. *de R. V. I. A. t.* 3. *cap.* 2. In Medicina igitur τέκμαρσις vocatur conjecturalis cognitio, quæ ſub ſe comprehendit totam fere artem Medicam, cognitionem, dignotionem, prænotionem, & curationem, ſiquidem omnes hæ partes conjectura artificiali nituntur, præſertim quoad reſpectum ad particularia, imo ſingularia ſubjecta. Nam præcepta & theoremata Artis univerſalia pleraque poſſunt eſſe demonſtrativa. Lege Foeſ. *exegeſ. Oec. pag.* 613. Vide *Conjectura*.

Tecmerion, τεκμήριον, vocatur *ſignum determinatum* ſyllogiſticum, certis conjecturis nitens. Vide Foeſ. *d. l.* & Rolfink. *O. M. M. Sp. l.* 2.*ſ.* 1.*c.* 3.

Tecnopœia, τεκνοποιΐα, idem, quod τεκνογονία, *Generatio ſobolis*. Rolfink. *de part.gen.P.I.cap.*1.

Tecolithos, τηκόλιθος. Vide *Judaicus*.

Tecoma, τῆκομα. Vide *Colliquatio*.

Teganiſtos, τηγανιστὸς, *in ſartagine frixus*. Vide *Frixus*. Lind. *Ex. V.* §. 99. *Tryganismapanis frixus*. Vide *Ibid.*

Tegula, κέραμος, vocatur vas aliquod ad tegendum deſtinatum. Rul. ita deſcripſit: *Tegula* eſt vas terreum, ventilabris & oſtio pervium, oblongum, ad *tegendum* catillos, ne operæ polluantur favillis, utque calor eo temperatius materiam elaborare poſſit, formatum. Quidam hanc tegulam cum fundo connectunt; alii fundum ab illo ſegregatum faciunt,

ciunt, id quod in cujuslibet poſitum arbitrio. Iiſdem verbis more ſuo & Iohnſon. deſcripſit.

Tegumentum, σκέπασμα. Vide *Scepe*.

Teineſmos, τεινεσμὸς, Latine communiter Teneſmus, C. Hoffmann. *in Inſtit. l.* 3. *cap.* 150. urget, πυασμὸν, *Tinaſmum*, eſſe ſcribendum, quemadmodum & *in Apol. pro Galen. l.* 3. *cap.* 244. *lit. A.* ubi addidit rationem, quam ſi ſuo tempore vidiſſet Dieter. fortaſſis non improbaſſet novationem Hoffmanni. *Iatr. num.* 818. Deſcribi vero poteſt, miſſis aliorum deſcriptionibus, quod ſit aſſiduum fere per alvum excernendi deſiderium urgens; cum dolore, præcipue in extremo ano, cum excretione pauca, mucoſa, cruenta, aut purulenta, proveniens a reliquiis portionum acrium vitioſarum, intra inteſtinum rectum, & ad ſphincterem hærentibus & exulcerantibus. Comitatur plerumque dyſenteriam. Meminit Hippocr. 7. *aphor.* 27. Gal. *in comm. ad h. l.* Alias legi quoque poſſunt Foeſ. *pag.* 613. Foreſt. *l.* 22. *O.* 40. *ſeqq. cum Schol.* River. *lib.* 10. *cap.* 7. *Sylv. l.* 1. *prax. cap.* 13. §. 9. 27. 58.

Tela, ὕφη, ὕφος, quid ſignificet, ex aliis Dictionariis notum eſt. *Tela aranei* quem habeat uſum Medicum, vide ſupra in *Aranea*. Quomodo *Telis araneorum* comparari poſſint Aſtrologi, oſtendit ex Ambroſio Helmont. *tr. Aſtra non neceſſ. ſed incl. num.* 46. Tela etiam ſumitur pro linteo utrinque emplaſtrato, ſive *Sparadrappa*, de quo vocabulo ſupra. Legatur P. Morell. *in method. præſcrib. formula lib.* 11. *Sect. V. c.* 12. *pag.* 248. *ed Blaſian.*

Telamones, τελαμῶνες, dicuntur *lintea concerpta*, quæ vulneribus accommodantur, vel faſciolæ potius, quibus oblæſa membra deligari ſolent. Gorræus.

Telchinæ, idem, quod Lamiæ, *Sagæ*, *Striges*, Strigones, i. e. homines, qui cum Diabolo ad artem aliquam, vel potius ad præſtigias exercendas pactum iniverunt. C. Rejes *C. Elyſ. q.* 97. §. 9.

Teleios, τέλειος. Vide *Perfectus*.

Teleo, τελέω, ſignificat *perficio*, *conſumo*. Uſurpatur crebro, ab Hippocr. de *conſumtione* ciborum, *l. de Affect.* XXVII. 7. ubi tamen Linden. reddidit per *expetere*, XLI. 9. XLII. 4. Vide Foeſ. *pag.* 614.

Telephium, τηλέφιον, idem, quod, *Chironium*. Epitheton ulceris maligni, & difficulter curabilis, a *Telepho*, qui vulneratus ab Achille, unde tale ulcus malignum confecutum. Dicitur & Α᾽χίλλειον, teſte Keuchen. *ad Samon. pag.* 259. Vide *Chironium*.

Teleutao, τελευτάω, non ſignificat apud Hipp. pocr. *l.* 7. *Epid.* 30. 5. *exitum nanciſci*, aut finire, uti Foeſ. expoſuit *d. l.* ſed, ut Lindenus reddidit, ἐτελεύτησεν, h. e. *mortuus eſt*.

Tellinæ, τελλῖναι, dicuntur *Conchæ minores* marinæ & fluviatiles, quarum deſcriptionem, cum uſu in cibis & Medicina, vide apud Aldrov. *lib.* 3. *de Teſtac. cap.* 72. Meminit & Gal. *c.* 2. *S. Fac.* §. *Tellinæ*.

Tellurica Philoſophia Paracelſo quæ ſit, non conſtat ex ipſius ſcriptis. Meminit vero *tr.* 1. *de Peſtilit. in princ. & l.* 2. *de Podagricis*, §. *Necromantia*.

Telma, τέλμα, dicitur, vel ea pars pedis, qua terram contingimus, aut calcamus, vel ſolidum, denſum & durum, ac pilis etiam nudum, pedis veſtigium, Galen. *l. de muſc. diſſect. c.* 33. Alias in Lexicis aliis *locum cœnoſum* ſignificare legitur. Vide Foeſ. *d. l.*

Telmatodes, τελματώδης, dicitur de *locis uliginoſis*, *cœnoſis*, apud Hippocr. *de glandul.* II. 10. Vide iterum Foeſ. *d. l.*

Telon dicitur *ignis*, tanquam *telum*. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Telos, τέλος, *finis*, *perfectio*, terminus.

Telum, βέλος, idem, quod, *Jaculum*. Vide *Sagitta*. *Telum* quoque vocari *Pleuritidem* patet ex Sereni *Medicina metrica c.* 23. ad quem locum vide *not.* Keuchen *p.* 171. 172.

Temachos, τέμαχος, *fructum ſectione ablatum*, aut *tomaculum* ſignificat, ſed præcipue de *piſcium fruſtris* refectis uſurpatur, Hippoc. *l. de affect.* XXXIX. 11. *de int. affect.* XIII. 35. LII. 26. Τεμάχιον Dimin. *fruſtulum piſcis* vocatur, Foeſ. d. l. Jul. Alexandrinus hallucinatus videtur, quando σεμάχη *ſalſamenta* ſignificare opinatus eſt, *not. in Gal. de puer. epil. c.* 4. *& lib.* 15. *Sal. c.* 9.

Temeritas, idem, quod *Audacia*, *Incogitantia*, προπέτεια, τόλμη, quæ Medico eſt vitanda in verbis & factis. De verbis vide locum Gal. *lib.* 2. *de mot. muſc. c.* 5. ſupra in *Propetes*. In factis præceptum legitur apud Hipprocr. *l. de Art.* XX. 22. *& lib.* 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 25. In ſpecie *Temeritas* eſt in morbis permittere, quod non poteſt conferre. P. M. de Calderia *Tom. I. Oper. pag.* 414. *fin.*

Temperamentum, *Temperatura*, *Temperies*, κρᾶσις. Vide *Craſis*.

Temperantia, σωφροσύνη, quid ſit ex Ethicis conſtare debet. Vocatur Noverca Medicorum, quia præcavet a morborum inſultibus. Lang. commendavit, quod ſit dux omnium virtutum, & omnium virtutis bonorum diſpenſatrix, *lib.* 1. *epiſt.* 55.

Temperatus, σύμμετρος, vide *Symmetria*. *Temperamentum* eſt omne, quod propriam natu,

turam domat, frænatque aliam admittendo, uti eſt vinum aduſtum, vel aqua ardens. Dorn. Rul. Iohnſ.

Temperies, κρᾶσις, vide *Craſis*. *Temperamentum*.

Tempeſtas, ὥρα, χρόνος, κατάστασις. Vide *Caſtaſis*, *Hora*, *Chronos*. *Tempeſtas* etiam idem valet, quod ventus, ac cœli ratio, apud Celſ. *l.* 2. *cap.* 2. notante Fantino in *not. ad h. l. pag.* 155.

Tempeſtivus, εὔκαιρος, idem, quod *Opportunus*. Vide *Cæros*.

Templum, ναὸς, σηκὸς, quid ſit, pueris etiam notum eſt. Olim in *Templis* gentilium curationes Empiricas fuiſſe ſuſpenſas; unde Hippocr. primus collegiſſe dicitur; legimus paſſim in Medicorum monumentis. Metaphorice quoque vocatur ſpecies quædam faſciæ, vel deligationis *templum Soſirati*; alias *templum parvum Apollonii Tyrii*. Galen. *de faſc. num.* 79. 98.

Tempora, κρόταφοι. vide *Crotaphe*. Hinc *Temporales muſculi*, κροταφῖται, vide *Crotaphitæ*; & *Temporales ſuturæ*: vide *Lepidoeides*.

Temporarius, ὡραῖος, idem, quod *Maturus*, *Bonus*. Vide *Horæos*.

Tempus, χρόνος, καιρὸς, & hujus vocabuli ſignificatio jam aliunde innotuit, aut innoteſcere debuit, præſertim e Phyſicis. Quæ vero in ſpecie *tempora morborum* dicantur, vide apud Galen. *l. de morb. tempor.* item *in Inſtitut. paſſim*. Suntque potiſſimum quatuor: *Principium*, *Augumentum*, *Status* & *Declinatio*. De quibus ſingulis ſuo loco. *Tempus* quoque obſervandum in collectione medicamentorum ſimplicium rectiſſime urget Vvexerus & alii. Ita & in aſſumendis & retinendis remediis certo *tempore* opus eſſe per experientiam conſtat. Quod vero ad ſuperſtitioſam *temporum* obſervationem attinet, v. gr. mediæ noctis, aut ipſius momenti, quo ſol, vel punctum æquinoctii, vel ſolſtitii, alicujus ingreditur, vana ſunt talia, & nullius pretii.

Temulentia, idem, quod *Ebrietas*, μέθη. Vide *Ebrietas*. *Temulentus* etiam vocatur οἰνωθεὶς, Galen. *l.* 2. *de* Temper. *c.* 2.

Tenacitas, γλισχρότης, *Tenax*, γλισχρὸς, idem, quod *Lentus*, vide *Gliſchros*. *Tenacitas glutinis* eſt reſina mineralis, uti Reſina abietis, Terebinthina laricis. Dorn. Ruland. Iohnſ. *in Lex.*

Tenacula vocatur inſtrumentum Chirurgicum, inſtar forcipis, quo aliquid tenetur, cujus varias delineationes vide apud Chirurgiæ Scriptores, in ſpecie apud Hildan. *Cent.* I. *Obſerv.* 4. & *de Lichotom. Veſic. c.* 16. 22. 26. & duas quoque diverſas, aliam cum, aliam ſine Terebello delineavit Scultet. *Arm. Chir. Part.* I. *Tab.* XVI. *fig.* 1. & 3. quamvis in Textu *Tenaculas* non appellavit, ſed ſaltem in Indice.

Tencha, vide *Tinca*. Schroder.

Tencta, τεγκτὰ, vocantur ea, quæ humore perfuſa eundem per meatus vel poros admittunt, humidiora indeque fiunt & molliora, ut lana, terra. His opponuntur ἄτεγκτα, quæ non admittunt intra ſe humorem; ut æs, ſal, nitrum, Gorr. a verbo τέγγειν, *madefacere*, humectare. Vide *Tenxis*.

Tendentia, τείνοντα, dicuntur remedia, quæ cutim expandunt, & *diſtendunt*, & opponuntur χαλαστικοῖς, *relaxantibus*, Galen. *lib.* 5. *de S. F. cap.* 11.

Tendo, τένων, vocatur ἀπονεύρωσις, ſive *extremitas muſculorum* nervoſa, vel potius fibroſa & ligamentoſa, ita dicta, quod ejus actio præcipue in tenſione, vel contractione conſiſtat. Gal. 2. *de art. t.* 5. Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 5.

Tenebræ, σκότος. Vide *Scotos*.

Teneo, ἴσχω, κατέχω, quid communiter ſignificet, notum eſt. Eſt vero in Medicina verbum emphaticum, preſertim in Pathologicis, quam emphaſin notavit Lind. *Ex.* XIII. §. 21. 23. 29. ubi Morbus *tenere* dicitur hominem, quando tanta ejus eſt vehementia, ut non ſinat hominem intereſſe rebus ſuis, ſed lecto affigat, aut quando non facile abſiſtit affligere, ſed moras nectit. Et *teneri* dicuntur ægri a morbo, qui cum vehementia ægrotant, & longiori mora. Unde & apud Scribon. *tenere* pro *hærere*, *durare* ſumitur. Vide Rhod. *in Lex. Scrib.*

Teneritudo, *Tener*, ἁπαλότης, ἁπαλὸς, i. e. *mollities* recens. *Tenerum ceratum*, i. e. liquidius, molle. Scribon. *n.* 173. *Tenera folia*, id eſt, mollia, *n.* 137.

Teneſmus, τεινεσμὸς. Vide *Teineſmus*.

Tenon, τένων. Vide *Tendo*, *Tendentia*.

Tenontagra, τενοντάγρα, dicitur ſpecies arthritidis, quando tendines majores occupat v. gr. in nucha ligamenta illa tendinoſa. Legitur apud C. Aurel. *l.* V. *Tard. paſſ. c.* 2. *p. m.* 513.

Tenontotroti, τενοντότρωτοι, dicuntur, qui in tendinibus ſunt vulnerati. Galen. *l.* 3. *de C. M. P. G. c.* 2.

Tenor, τόνος, *Tonus*, æquivocum eſt, Anatomicam, Phyſiologicam, & Pathologicam habens ſignificationem. Apud Hippocr. plurimis in locis accipi pro nervis, ſive a cerebro,

bro, ſive a ſpinali medulla proveniant, oſtendit Foeſ. pag. 619. Sufficiat, unum adduxiſſe, l. de artic. t. 47. ſeq. Hanc ſecutus Gal. non modo in comm. ad text. dict. Hippocr. ſed & lib. 1. de muſc. motu cap. 1. Deinde Tenor membrorum quoque dicitur recta conſtitutio, ordo particularum in iis, & ſeries, vide Keuchen. ad Samon. pag. 81. Pathologice vero τόν@ contentionem, h. e. vim intendendi & contrahendi per genus nervoſum. Coac. t. 643. ſeq.

Tenſio, τάσις, διάτασις, idem, quod Diſtenſio. Vide Diataſis, Ectaſis. Ita & τεινώδης διάθεσις, tenſiva diſpoſitio, quæ eſt ſignum plethoræ, Galen. l. de multit. c. 10. Τάσις vocatur, lib. 4. de L. A. c. 3.

Tenſivus, τεινώδης, Epitheton doloris, qui provenit a flatibus vel ſpiritibus. Gal. lib. 3. de L. A. c. 9.

Tenta, μοτὸς, λήμνισκ@, idem, quod Licinium, Penicillus, Turunda. Vide Licinia. Apud Paracelſ. vocatur Tenta Magiſtralis, Paragraph. l. 3. c. 4. §. 1. Not. in fragment. ad h. l. vocatur Tentum magiſtrale.

Tenthrenioдes, τενθρηνιώδης, cavernoſus, antroſus. Uſurpatur de pulmone ab Hippocrat. lib. de refect. l. 10 a τενθρήνη, & τενθρηδών, quod ſignificat infectum aculeatum veſpæ ſimile, Foeſ. pag. 613. Alii legunt cum Corn. τεθρηνιώδης.

Tentigo, πρηπισμὸς. Vide Priapiſmus.

Tentio, τάσις, idem, quod Tenſio. Sumitur & in ſpecie pro Teneſmo. Gal. 7. aph. 27. ex interpretatione Leoniceni.

Tenuans, Tenuatio. idem, quod Attenuans, Attenuatio, λεπτύνω, λεπτυσμὸς. Vide Attenuans.

Tenuis, λεπτὸς, Vide Leptos.

Tenxis, τέγξις, i. e. humectatio, madefactio, cui opponitur ξηρόσις, ſiccitas. Legitur apud Hippocr. lib. 6. Epid. ſ. VIII. 36. vel t. 25. a verbo τέγγειν, humectare, quod occurrit l. de ulcer. in princ. l. de cap. vuln. XX. 5. &c. Iung. Foeſ. pag. 612. ſeqq.

Tephra, τέφρα. Vide Cinis.

Tephricon, τεφρικὸν, idem, quod σποδιακὸν. Vide Spodiacon.

Tephrion, τέφριον, Collyrii nomen, hauddubie a colore cinereo, quod etiam κύθιον appellant. Deſcribitur ab Aet. l. 7. citante Gorræo, & aliter a Celſo lib. 6. c. 6. Meminit & Rhod. Scribon. n. 26.

Tepidarium dicebatur Balnei pars apud veteres, in quo veſtes exuendo prius paululum ſudabant, Gr. ἀποδυτήριον. Celſ. lib. 1. cap. 4. Jung. Pantini not. ad h. l. vide & ſupra Apodyterium. add. Ant. Fumanell. libell. de Balneis in princ.

Tepidus, χλιαρὸς. Vide Chliaros.

Teragolinica, eſt manu confecta. Ruland. & Iohnſ. l. 2.

Teras, τέρας. Vide Monſtrum.

Terebella, Terebra, τρύπανον, τέρετρον vocatur inſtrumentum, quo oſſa forantur, non ſolum capitis, ſed & alia, v. gr. thoracis. Unde variæ ejus ſunt differentiæ, v. gr. recta & acuta terebra, quæ περιτρήτιον vocatur Galen. in Exeg. voc. Hippoc. alia ſerrata, cava, & teres, quæ πρίων appellatur. Vide Priſis. Huc pertinet Abaptiſton Trepanum. Vide ſupra Abaptiſtos. Adde Aquapend. in Chir. Operat. ubi prolixius deſcribitur. Diverſarum Terebrarum, v. gr. Terebræ triformis & triplois in cranii vulneribus & juncturis uſitatæ: item Trepani Abaptiſti, nec non Terebelli Maggii pro globulis extrahendis delineationem cum modo utendi tradidit Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. II. fig. 3. 45. T. III. fig. 1. & 3. T. XVI. f. 6. T. XXXVII. f. 1. T. XXIIX. fig. 3. & 4. Huc pertinent Tenacula cum Terebello; vide Tenacula. Iterum alia, quæ τρύπανον τρωγλοδυτήριον Hippoc. vocatur, quæ coſtæ perforantur, l. de int. aff. XXV. 19. Operatio ipſa dicitur Terebratio, Græc. τρύπησις, idem Terebratus, Rhod. in Lex. Scribon. p. 451. Hildan. Cent. II. Obſer. 4. ſeqq. Bonet. l. 4. Anat. Pract. ſ. 3. Obſerv. 8. pag. 1583. ſeqq.

Terebinthina, τερμινθίνη, dicitur Reſina liquidiuſcula, balſamica, oleum craſſiuſculum referens, colore ex albo flaveſcens, ſapore paulo acris, conſiſtentia lenta, & tenax, propria ex arbore Terebintho, vulgaris e Larice arbore collecta; cujus hiſtoriam & uſum Medicum vide apud Dioſcor. l. 1. c. 91. Schrod. lib. 4. cl. 2. n. 398. Fr. Hoffmann. in Clav. ad h. l. Viribus antecedit omnes alias reſinas. Rhod. ad Scribon. n. 262.

Terebotin, idem videtur eſſe, quod Terebinthina, apud Paracelſum, qui ſcribit, eſſe reſinam arboris ſuæ, differentem a Balſamo, l. 1. de Tart. Tract. 4. c. 2. in expoſ. nec non in fragm. ad h. l.

Terebra, vide Terebella.

Teredo, τερηδὼν, homonymon eſt. Vel enim ſignificat vermem, vel potius vermiculum, ligna erodentem quem deſcriptum vide apud Aldrov. de Inſect. l. 6. c. 5. Uſum etiam monſtrat Schroder. lib. 5. cl. 6. num. 117. Vel τερηδὼν, oſſis eroſio, quæ alias Latine Caries vocatur. Vide ſupra Caries.

Terengibil, idem, quod Manna, Terenïabin. Schroder. l. 4. cl. 4. n. 446.

Teres, στρογγύλος, κυλινδροειδής, dicitur de corporibus longis & rotundis. Eſtque Epitheton *vermium*. Vide *Strongylos*, *Helminthes*. *Teres* quoque cognominatur Muſculus Radii, qui alias *Rotundus* dicitur. Vide ſupra *Rotundus*.

Tereſis, τήρησις. Vide *Obſervatio*.

Teretron, τέρετρον, id eſt, *Terebra*, τερέτριον, *Terebella*. Vide p. a.

Tergum, νῶτον, idem, quod *Dorſum*. Vide *Noton*. *Dorſum* ſignificat poſteriores corporis partes, quæ collo ſubjacent. Galen. *Introd. cap.* 10.

Tergus, λοπὸς, vide *Lopos*. Sumitur & in genere pro *corio*, Gr. σκῦτος. Vide *Corium*, *Scytos*.

Terma, τέρμα, vocatur *finis* & *terminus*, in palæſtra, meta, in qua ſubſiſtebant curſores, quemadmodum initium, βαλβὶς, *carcer* dictum fuit. C. Hoffmann. *Comm. in Gal. LL. de V. P. num.* 480.

Terminthos, τέρμινθος, eſt homonymon. Proprie denotat arborem, quæ Lat. *Terebinthus*, unde reſina *Terebinthina* colligitur, quæ ſignificatio ſpectat ad Botanicos. Per metaphoram vero dicuntur τέρμινθοι tumores, vel cutis eminentiæ plerumque in tibiis vel cruribus obortæ, colore ex nigro & viridi, rotundæ, fructui *Terebinthi* ſimiles. Legitur apud Hippocr. *l.* 2. *Ep. ſ. II.* 13. *l. de humor. XI.* 1. Explicarunt Gal. *in Exeg. dict. Hippoc.* item *com.* 3. *de Hum.* Ægin. *l.* 4. *c.* 24. Aet. *l.* 2. *tetrab.* 4. *c.* 63. Foeſ. *Oecon. pag.* 615. 616. M. Aur. Severin. *l. de Epinyctid. P. II. controv.* 3. Aliquando & per Th ſcribitur, v. gr. apud Lind. *in d. Hippoc. loc. de Humor.* Caſtel. Cauſa horum turbeculorum nulla alia eſſe poterit, quam ſtagnatio portionum ſeroſarum putreſcentium, cum acerbitate aliqua atrabiliaria, & indurativa, unde haud inepte inter Symptomata Scorbuti, ut & Luis Venereæ referri poſſunt ac debent, licet in ſpecie Autores de Scorbuto nullam feciſſe mentionem, quod mirum, notaverim. Arab. dicuntur *Albotin*, vel *Albotis*. Fallop. *l. de morb. Gall. c.* 5. Tom. I. *pag.* 686.

Terminus, τέρμας, τέλος, quid ſignificet, notum eſt. Videlicet, extremum, in quo aliquid deſinit. *Terminare*, τελειοῦν, legitur apud Galen. *cap.* 3. *de art. t.* 33. Morbi *terminari* dicuntur, vel ad ſalutem, vel ad mortem. An *Terminus vitæ* à Deo præfixus Medicinæ uſum excludat, egregie ventilavit C. Rejes C. *El. q.* 18.

Terna, idem, quod *Impertigo*, *Mentagra*. Fallop. *de Ulcer. cap.* 25. *Tom. I. Oper. p.* 615.

Ternarius, τριάς, numerus in Medicina etiam ad ſuperſtitionem uſque miſticus, ita, ut non ſolum Hippoc. *tres* corporis noſtri ſubſtantias ſtatuerit, continentes, contentas, & impetum facientes; & poſteriores Medici *tres* res ſecundum & præter naturam conſtituerint; ſed & Chymici Paracelſum ſequentes *Tria* Principia excogitaverint: *Sulphur*, *Mercurium*, & *Salem*, quæ Moſen in capite ſecundo per *Sahab*, *Bdola*, & *Schoham* indicaſſe, vult Iohnſon. *lib.* 2. ita, ut *Sahab*, aurum ſignificans ſit perfectiſſimus & abſolutiſſimus Mercurius, *Bdola* Margarita, ſeu Unio, optimus & præſtantiſſimus ſuccus, ſeu oleagineus, Sulphur denotans, & *Schoham* Lapis concretus craſſioris inter principia Salis concreti ſignaculum exiſtat. (quis non rideret vana hæc nugamenta?) Unde & *Ternarium numerum* conſummatiſſimum dixerunt, imo conſummationem omnis numeri, & patrem reliquorum, quemadmodum *binarius* mater parium & femininorum, *Theatr. Chym. Vol. I. pag.* 481. Imo, quod omnino deteſtandum, ſummum *Trinitatis* myſterium non verentur applicare omnibus rebus naturalibus, quemadmodum expreſſe legitur *d. l. pag.* 454. Ea, quam in Divinitate colimus ſummo decore, atque fatemur, *Trinitas*, in unoquoque naturaliter producto rerum omnium, quæ creatæ ſunt ab eadem, illis, qui ſecreta naturæ perquirunt abditiſſima, ſui ſpeciem atque figuram ob oculos ponit. Ita in corpore humano *tria* ſunt, quæ requiruntur ad ejus ſanitatem confervandam, vitæque longæ tuitionem, utpote *Sol*, *Jupiter*, & *Luna* Phyſice-Spagyrica. O impiam confuſionem figmentorum Ethnicorum cum myſterio ſanctiſſimo *Trinitatis*! Tædet me plura allegare e dicto loco. Quid? quod ipſe Galen. improbaverit has circa numeros nugas, *lib.* 3. *de dieb. critic. cap.* 11. vocans, ψυχρολογίας, μυθώτητας, λήρηματα. Nec hodieque exolevit ritus ſuperſtitioſus Chirurgaſtrorum, in deligationibus, ad ſectionem venæ inſtituendam, ad vulnera, ternarium obſervare, imprimendo *ter* faſciam, numerum; imo non deſunt etiam, qui veterum gentilium imitentur morem *ter* deſpuendi, vel in vulnera, vel in terram, vel quando urinam reddiderunt. Lege Keuch. *ad Sammon. pag.* 235. Ita in uſu medicamentorum *ternarius* numerus obſervatus legitur apud Scribon. *n.* 58. 71. 159. Vide & Rhod. *ad eund. n.* 71. Cæterum quod *ternarius* numerus etiam in morbis, v. gr. febre tertiana, & in conatibus naturæ Criticis pro morborum ſolutione obſervetur, illud non fit propter aliquam myſticam & peculiarem numeri

meri illius virtutem & efficaciam; ſed dependet unice a materiæ turgeſcentia intra illud temporis ſpatium collecta. Unde etiam ſæpe contingit, ut terminus ille, interveniente aliquo obſtaculo, vel anticipetur; vel prorogetur.

Terniabin, Terenìabin. Vide *Manna.*

Terni, Ternus. Vid. *Ternarius.*

Terpnos τερπνὸς ſignificat *Gratum*, ſuave, *delectabile*. In ſpecie τερπὸν nomen eſt medicamenti compoſiti, quod deſcribitur ab Aetio *l. 6. c. 91.* citante Gorræo.

Terra, γαῖα, γῆ. Vide *Ge.*

Terreus, Terrenus, Terreſtris γαιώδης. Vide *Geodes.*

Terrelati, ſunt ſpiritus corporei, in terra degentes. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Terricla χάραξ, *ſudis, Redica*, ſic dicta, quod terreant hoſtes, aut beſtias ingreſſuras. Lind. *Ex. XI. 75.*

Terrificatio, legitur apud Caſp. Cramerum *Colleg. Chym. Diſſert. I. c. 4.* §. 3. quando nimirum in fermentationis actu portiones terreſtres coeunt & concreſcunt.

Terror φόβος, affectus eſt, & animi perturbatio fortior, *timori* affinis, & ejus quaſi exceſſus. Pertinet inter res non naturales, & fit aliquando cauſſa morborum, præſertim lipothymiæ, epilepſiæ, imo & mortis, procatarctica; aliquando vero ſalutaris, & vice remedii prodeſt. Utrumque docuit Rolfinx. *O. & M. M. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 105. & l. 14. ſ. 3. c. 12.* Jung. C. Hoffm. *Inſt. Med. l. 5. c. 39.* §. 1. In ſpecie *terrorem* præcordia afficere, & omnem eſuriem tollere, vult Helmont. *tr. Jus Duumvir. n. 25.* Eſt enim occaſio peſtis. *Terror.* Idem in Tumulo peſtis.

Terſoma, τερσωμα, ſignificat apud Hipp. *ſiccor*, idem, quod ξηραίνομαι, *l. 1. de morb. mul.* XXIII. 5.

* *Terthreia*, τερθρεία, præſtigiæ, incantamentum. Primus Melampus incantationibus ad morbos ſanandos uſus fuiſſe dicitur, qui 1530. annos ante Chriſtum natum vixit. Sed antiquior multo hæc eſt curandi ratio. Conſtat enim ante eum Ægyptios ſuperſtitionibus Magiæ, augurandi artibus operam dediſſe. Porro incantatio a magis ſeu præſtigiatoribus hoc modo fiebat. Hi jubebant, ægros potionem ſumere; quam non tanquam remedium vi naturali agens præſcribebant, ſed tanquam Cæremoniam ad incantamentum perficiendum neceſſariam. Si ægri convaleſcerent, remediorum virtus incantamentis tribuebatur. V. Cler. Hiſt. med.

Terthrôn, τέρθρον, proprie dicitur *artemo* & funis, quo utrinque velum trahitur, antennæ ſummum extremumque jugum, & ita ad rem nauticam pertinet. Ab Hipp. vero ſumitur vel pro ſummo & *extremo morbi* ex mente Foeſii; vel pro *ſoliditate* morbi, uti, reddidit Lind. *in verſ. Lat.* Locus eſt *l. 2. de morb. mul. XVII. 2.* Jung. Foeſ. *p. 615.*

Tertiana, τριταῖος, vocatur febris, quæ de tertio in tertium exacerbatur, eſtque vel *Intermittens*, in qua integra dies intermedia eſt libera ab omni febrili efferveſcentia; vel *continua*, ubi quidem nulla intermiſſio, ſed continuus animadvertitur fervor, nihilominus ejus vehementia major de tertio in tertium ſentitur. Cauſſa utriuſque conſiſtit in ſanguinis bilioſi, hoc eſt, ſulphureo-ſalinis portionibus ſcatentis efferveſcentia & fermentatione p. n. Intermittentis quidem, ob fermentum crudum extraneum ſucci nutricii corrupti accedentis. Continuæ vero, ob copiam ſulphurearum portionum a cauſſa quadam externa ad accenſionem & agitationem irritatarum. Dividitur in *Legitimam*, & *Spuriam*. *Febris Tertianæ* utriuſque veram ideam deſcripſerunt, ex recentioribus, Willis *de febribus c. 4.* Sylvius *Prax. Med. lib. 1. c. 30. 31.* Piens *de febr. Tract. ſpec. c. 6. & 11.* quamvis non in omnibus conſentiant, quæ tamen fortaſſis facile conciliari poſſent. Non inconcinne etiam de hoc argumento ſcripſit nuperrime D. D. Dolæus *in Encyclopæd. l. 4.* Febrium in genere eſſentiam & rationem formalem in turbata ſanguinis mixtione conſiſtere ſtatuens, & poſtmodo ſingulis primariis ſpeciebus, ita etiam Tertianæ, applicans. *c. 8.* Quales ſententias & hypotheſes poſt dictos autores alii adhuc recentiores de hac febris ſpecie & reliquis foverint & propoſuerint, quos inter nobis arridet D. D. Chriſt. Gunth. Schelhammeri *Tract. de Febrium curatione*, non eſt noſtri inſtituti nec loci ratio concedit, prolixius examinare. Jung. & D. D. Stahlius *in ſuis Diſſertationibus.*

Tertium Chymicis dicitur medium inter duo extrema, & eſt medium inter durum & molle, eſt quoque medium conjungendi Tincturas, & intelligitur *Sal*, quod merito dicitur medium inter corpus & ſpiritum. *Theatr. Chym. Vol. IV. p. 96. ſeq.* Alias & Chymicis *Sal Tertium* eſt, quod *Salſum* dicitur & *Enixum* ex alcali & acido junctis reſultans. Vide *Enixum Salſum.*

Tertius, τρίτος, quid ſignificet, jam ante conſtat. In Medicina uſitata eſt phraſis *ad tertias*, vel ad *duas tertias* decoquere, & vel indicatur decoctio tanta, ut reſidua maneat una tertia pars liquoris, vel quod uſitatius vide-

videtur, ut unâ ſaltem tertia pars decoquendo conſumatur. Vide Rhod. *in Lexic. Scribon.p.*451.

Teſſa eſt vocabulum plane obſcurum novi ſſime a D. Helwigio, quantum nobis quidem conſtat, *in Introitu ſuo in Phyſicam inauditam* in lucem productum; Si juxta nonnullorum opinionem Arabica vox eſt, ſignificat *Occultavit, ſpoliavit*, privavit, &c. D.D. Matthias Schefferus exiſtimat eſſe nomen Caballiſticum, cujus literæ ſingularem contineant ſenſum. Significare vero Sal Aſtrale, ſeu Aeris eſſentiam, & eſſe idem cum Mercurio, Chalybe, Fœmina, Aquila, Columba &c. Attrahi vero per Magnetem, id eſt, Sal centrale, cujus modus in literis hujus vocabuli Caballiſtice continetur, *in epiſt. defenſor. introitus Helvvigian. pag.* 21. *ſeqq.* Enimvero an non hic rurſus ad hæc ænigmata licebit exclamare: Nihil apprehende, & fortiter tene? vel cum Carneade, in Rob. Boyle *Chymiſta ſceptico* ſciſcitari; In Diſquiſitionibus ejuſmodi ſpeculativis, ubi ad nudam veritatis cognitionem primario collimamus, quid, quæſo, ille me docet gratiis dignum, qui ſi poteſt, conceptum ſuum mihi non reddit intelligibilem, ſed terminis Myſticis, phraſibusque ambiguis obſcurat, quod dilucidare debebat?

Teſſaraconta τεσσαράκοντα, *Quadraginta*. Vide *Quadrageſimus*.

Teſſares, *Teſſara*, τέσσαρες, τέσσαρα. Vide *Quatuor*.

Teſta æquivocum eſt apud Latinos. 1. ſignificat *vas figulinum*: deinde & ob ſimilem duritiem *cruſtam animalium aquatilium*: utrumque dicitur Græc. ὄστρακον, vide *Oſtracon*. Unde & *Teſtacea animalia* vocantur ὀστρακόδερμα. Vide *Oſtracodermon*. Tertio *Teſta* dicitur *rotunditas capitis humani*, Keuchen. *ad Sammon. p.* 92. Gr. πόλος, κορυφή. Hinc & Paracelſus generaliter pro *globo cœli & terræ* ſumſit, *l. de caduco matric.* Denique *Teſta* corporis humani *pellis* eſt. Dorn. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Teſtamentum, διαθήκη, terminus Juridicus, proprie denotans *diſpoſitionem facultatum* ſuarum omnium, Gal. *libr. de cogn. & cur. omn. anim. peccat. c.* 5. Tranſlatum vero a Spagyricis ad Hieroglyphica, vel myſtica, aut ænigmatica ſcripta potiſſimum de *Lapide Philoſophorum*, v. g. Ardoldi. Villanovani *Teſtamentum*, Gallico primum idiomate deſcriptum, poſtea in Latinum translatum; quod legitur *in Th. Chym. Vol. I. p.* 783. *& Vol. IV. p.* 446. *ſeq.* Libav. *S. A. Ch. l.* 7. *c.* 2. Nicolai Melchioris Cibinenſis Tranſilvani *Teſtamentum Artis*, quod extat apud Libav. *Tom. II. Oper. p.* 350. Fr. Baſilii Valentini *Teſtamentum ultimum* vernacula lingua ſcriptum, Argentorati 1667. typis excuſum. Hadr. a Mynſicht *Teſtamentum metricum* ſcriptis ejus aditum, &c.

Teſticuli, *Teſtes*, ὄρχεις, δίδυμοι. Vide *Didymi*, *Orcheis*, *Ovarium*.

Teſtimonium, μαρτύριον, quid ſignificet, notum eſt: Proprie alterius quoque affirmationem ejus, quod alius ſtatuerat. Hinc Galen. dicit alicubi, ex *teſtimonio* veritatem dogmatum æſtimari, *l. quod an. mot. ſeq. temp. corp.* 5. Sumitur vero ab Hipp. etiam μαρτύριον, *teſtimonium*, pro ſigno, 2. *de art. t.* 31. Galen. *in comm. ad h.l.*

Teſtudinatum, ἀέτωμα. Vide *Aetoma*.

Teſtudo, æquivocum eſt, χελώνη. Vide *Chelone*, *Camara*, *Talpa*. *Teſtudo* quoque dicitur *ſpuma maris*, item *Limax*, anacium album & rubeum. Rul. & Iohnſ.

Tetagmenos, τεταγμένος. Vide *Ordinatus*.

Tetanos, τέτανος, accipitur aliquando late pro omni *Convulſione* & rigiditate corporis, vel membrorum. Proprie vero & ſtricte ita dicitur ſpecies *Convulſionis* graviſſima, quando totum corpus erectum & rigidum manet ſine motu, ſicut lignum, aut trabs, Dieter. *num.* 825. Vide *Convulſio*, Galen. 4. *aphor.* 57. De *Tetano* alias agitur apud Hippocr. *l.* 3. *de morb. XIII.* 1. *ſeqq. l. de int. affect. LIX.* 1. *ſeqq. l. de dieb. V.* 1. *ſeqq.* Jung. Foeſ. p. 616.

Tetanothra, *Tetanomata*, τετάνωθρα, vel τετανώματα, vocantur medicamenta *erugatoria*, ſive, quæ rugas emendant. Gorr.

Tetartæos, τεταρταῖος. Vide *Quartana*.

Tetartemorion, τεταρτημόριον. Vide *Quadrans*.

Tetartos, τέταρτος. Vide *Quartus*.

Tethalaſſomenos, τεθαλασσωμένος, idem, quod θαλασσίτης, marinus. Epitheton *vini aqua marina mixti*, cui opponitur οἶνος ἀθάλασσος, cui non eſt admixta aqua marina. Illius meminit Gal. 4. *de R. V. I. A. t.* 1. *& l.* 4. *de ſan. tu. c.* 4. Hujus vero *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 8. Vide Foeſ. *p.* 448.

Tethelos, τεθηλὸς, dicitur Hippocr. *mollis*, laxus. Uſurpatur *de figuris*, *l. de vet. med.* XXXIX. 16. rectius tamen *floridum* ſignificat, *ibid.* XLI. 9. a θάλλω, *floreo*. Vide Foeſ. *pag.* 266.

Tethreniodes, τεθρηνιώδης, Vide *Tenthreniodes*.

Tethyion, τήθυιον, dicitur *Zoophyton rubrum*, cujus deſcriptionem pleniorem vide cum uſu in cibis & Medicina apud Aldrov. *de Zoophyt. l.* 4. *c.* 5. Chiocc. *Muſ. Calc. ſect.* I. *p.* 87.

Tetocyia. τοκυία, Latine *Puerpera*, quæ jam

jam peperit, Hipp. 5. *aph.* 39. Iunge Dieter. *n.* 828.

Tetradrachmon, τετράδραχμον, *pondus quatuor drachmarum*, h. e. *uncia dimidia*, quæ & *Stater* dicitur, Galen. *de pond.* & *menſur.* Vide *Stater.*

Tetragnathus, τετράγναθος, ſpecies eſt juxta Aetium *Phalangii*, vel aranei ſubalbida, pedes ſcabros habens, & juxta caput eminentias duas: unam rectam, alteram latam, ut exiſtimes, eum ora habere duo, maxillas quatuor, & lineam per os æqualem. Ejus venenum Scorpii veneno ſimile, Foreſt. *l.* 30. *Obſerv.* 12. *Schol.*

Tetragonon, τετράγωνον. Vide *Quadrangulum.*

τετράγωνον alias apud Hippocr. vocatur medicamentum, quod caput purgat, *l. de int. aff.* XLIIX. 14. & *LII.* 18. per quod nonnulli intelligunt vel ipſum Stibium, vel Cruſtas, quæ circa illud reperiuntur, Foeſ. *p.* 616. Rhod. *ad Scribon. n.* 23.

Tetramos, τέτραμος idem, quod τρόμος, *Tremor.* Erot. *in Onom. p.* 113. *b.*

Tetramyron, τετράμυρον, i. e. *quatuor unguentis confectum*, vocatur *Acopum* linimentum, cujus deſcriptio & vires habentur apud Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 12.

Tetrao, τέτριξ, ἔραξ, nomen avis montanæ majoris, quæ Latinis *Urogallus* dicitur, cujus deſcriptio videatur cum uſu apud Aldrov. *l.* 13. *Ornithol. c.* 6. ubi ſimul demonſtrat, non eſſe eandem avem cum Otide.

Tetrapharmacon, τετραφάρμακον, in genere dicitur medicamentum compoſitum ex quatuor ſimplicibus. Tribuitur vero diverſis compoſitionibus, v. g. *Emplaſtro*, quod alias βασιλικὸν vocatur, Gal. *adv. Lyc. c.* 7. *l.* 1. *de S. Fac.* §. *Pinguedo*. *Stear.* Vide Rhod. *ad Scrib. n.* 211. & ſupra in *Baſilicum*. Deinde & *Antidotus* ita vocatur, quæ alias μυσήριον dicitur, & in officinis *Theriaca Diateſſaron*; vide *Myſterion*. Denique & nomen cibi cujuſdam eſt *Tetrapharmacon* apud Spartianum in Adriano, coſtantis ex faſiano, ſumine, perna, & cruſtula, allegante Rhod. *d. l.* Meminit & Paracelſ. *Tetrapharmaci l. de Icteritiis c.* 3. & videtur intellexiſſe Antidotum.

Tetrobolon, τετρώβολον, *pondus quatuor obolorum*, h. e. ſcrupuli duo. *Gramma* enim in duos obolos dividitur. Gorr.

Tetroros, τέτρωρος, Latine *Quatrio*. Veſal. *l.* 1. *de H. C. F. c.* 33. dicitur ab Oribaſio & Ruffo *pars Aſtragali* vel tali ſuperior & ſurſum vergens. Gal. *de Offib. c.* 24. vel juxta Ingraſſiam *c.* 23. cujus commentarium *vide p.* 264. *ſeq.* quamvis & totus *aſtragalus* ita aliquando dicatur a quatuor lateribus, dextro, ſiniſtro, anteriore & poſteriore. Gorr.

Tettigometra, τεττιγόμετρα, dicitur fœtus e terra cadens, e quo exit cicada. Aldrovand. *de Inſect. libr.* 2. *c.* 13.

Tettix, τέττιξ. Vide *Cicada*.

Teuchos, τεῦχος, duplicem apud Hipp. habet ſignificationem: 1. ita dicitur *totum corpus l.* 6. *Epid. ſ.* II. *t.* 4. Gal. *in comm. ad h. l.* 2. notat *vaſculum*, *l. de ſterili* ¶ XII. 25. 26. *l. de loc. in hom.* II. 6. XXXVI. 7. & plenius explicat Erotianus, quod ſit vas auditorium carne & nervo cinctum.

Teuthis, τευθὶς. Vide *Loligo*.

Teutlophace, τευτλοφακῆ, nomen cibi alicujus conſtantis ex *beta* & *lente*, a τεῦτλον, *beta*, & φακῆ, *lens*. Id edulii genus Heraclidem Tarentinum non modo ſanis, ſed & ægrotantibus dediſſe ſcribit Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 18. *fin.* Gorr.

Textura, proprie ὕφανσις, ad opificium pertinet, quod *ars Textoria* dicitur, de qua & Gal. *l. ad Thraſybul. c.* 16. & 21. Per tranſlationem vero Latine etiam uſurpatur de *organica ſtructura corporis*, & partium, & reſpondet Græco κατάστασις, κατασκευή, Gal. 2. *aph.* 28. & *c. de R. V. I. A. t.* 47.

Th, θ. ϑ. Θ. ſignum eſt & nota *mortis*, θάνατος, apud Hipp. *in libris Epidem.* notante Gal. *com.* 1. *in l.* 3. *t.* 13. & *alibi*, quemadmodum *Y* ſignum ſanitatis, *ibid.*

Thacos, θᾶκος, *ſedile*, ſedes, idem, quod θῶκος, Legitur apud Hippocr. *l.* 7. *Epid.* XXVI. 22.

Thais, θαΐς, duo ſignificat: I. *Ceratum Coſmeticum*, quo faciei rubor conciliatur, cujus deſcriptio habetur apud Ægin. *l.* 3. *c.* 25. *II. Vinculi genus*, quod capiti adhibetur, ubi ſummum caput & quod inter ipſum frontemque eſt, vincire convenit. Ejus tres ſpecies recenſet Gal. *l. de faſciis n.* 9. 10. 13.

Thalame, θαλάμη, dicitur *cubile*, & piſcium latibulum, *forulus*, penetrale. Legitur apud Hippocr. *de Arte* XIX. 9. Vide Foeſ. *Oecon. p.* 265.

Thalamus, θάλαμος, præter vulgarem & propriam ſignificationem ex aliis Lexicis petendam tropice Galenus vocavit *l.* XVI. *de V. P. c.* 3. locum illum, e quo nervi optici egrediuntur, quem locum Bartholin. *Libell.* III. *Anatom. c.* 2. *p.* 672. magnas cerebri eminentias vocavit cum Riolano. D. G. Bidloo vero *Thalamos opticos* nominare non dubitavit, *Anat. Tab.* IX. & X.

Thalaſſeron, θαλασσηρὸν, dicitur *Collyrium Hermophili*, accommodum ſuffuſionibus & hebetu-

betudini viſus ; cujus deſcriptio habetur apud Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. cap.* 7. Ægin. *l.* 7. *cap.* 16.

Thalaſſites, θαλασσίτης, idem, quod τεθαλασσωμένος. Vide *Tethalaſſomenos*.

Thalaſſomeli, θαλασσόμελι, dicitur medicamentum compoſitum ex aqueis portionibus aquæ marinæ, mellis, & aquæ pluviæ defæcatis, & in picato vaſe per dies caniculares inſolatis, vim habens purgatoriam. Gorr. e Dioſc. *l.* 5. *c.* 20. Jung. Keuchen. *ad Samonic. p.* 201.

Thaleros, θαλερὸς ; i. e. *floridus*, à θάλλω, *floreo* dicitur de ſpiritu vegeto magno & concitato ; Galen. *c.* 2. *in* 1. *Prorrhet. t.* 4. & 60. quamvis in textu Hipp. legatur θολερὸν, de quo infra in *Tholeros*. In *exegeſi* autem Hipp. θαλερὸν πνεῦμα exponit Galenus per calidum inſtar folis, atque derivat vocem à δέχεσθαι, *calefacere*.

Thallia, & *Thallos*, θαλλία, θαλλὸς, dicitur *germen* omne, ſed præcipue *olivæ*. Ægin. *l.* 3. *c.* 66. Gorræus. Rhodius expoſuit per *ramum olivæ*, ex quo diebus feſtis coronæ texebantur, *ad Scribon. n.* 142.

Thalpos, θάλπος, idem, quod θερμότης, *Calor*, *æſtus*. Legitur apud Hippocr. 3. *aphor.* 1. & 5. a θάλπω, foveo, calefacio. Jung. Dieter. *n.* 383.

Thalpſis, θάλψις, *fotum*, *fomentum* ſignificat. Legitur apud Moſch. *l. de morb. mul. c.* 126.

Thamatica, pro *Thaumatica*, ars dicitur, per quam inveniuntur machinæ, quæ vel aere, vel aquis impelluntur. Dorn. Ruland. & Iohnſ. *in Lexic.*

Thames, *Thaminos*, θαμὲς, θαμινὸς, *frequens*, & adverb. θαμέως, *frequenter*. Sæpe occurrit apud Hipp. *l.* 2. *de morb. mul.* LIII. 4. *l. de fiſtul.* III. 1. *l. de ſuperfœt.* X. 11. & *alibi* notante Foeſ. *p.* 266. *ſeq.*

Thamna, θάμνα, idem, quod *Lora*, vinum a vinaceis aqua maceratis factum. Vide *Lora*. Lind. *Ex.* X. §. 200.

Thanaſimos, *Thanatodes*, θανάσιμος, θανατώδης. Vide *Lethalis*.

Thanatos, θάνατος. Vide *Mors*.

Thaphneus eſt *medicina mundata & repurgata*. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Thauma, θαῦμα, in genere *Miraculum* ſignificat. Vide *Miraculum*. Specialiter ſumitur pro *machinis* αὐτομάτοις, mechanicis, qualibus utuntur hiſtriones etiam in ludis. Tandem & pro ipſis *preſtigiis* accipitur: unde θαυματοποιοὶ θαυματουργοὶ, qui talia opera feria, jocoſa, impudica, pudica, exercebant & oſtendebant

in circulis otioſorum hominum, quæſtus cauſa. C. Hoffmann. *comm. in Gal. LL. de V. P. num.* 979.

Theca, θήκη, vocatur *Receptaculum*, in quo aliquid aſſervatur. Ita *Theca inſtrumentorum Chirurgicorum* deſcribitur ab Hildan. *in Ciſta militari Claſſ.* 19. ſine quali numquam accedere debet ægros Chirurgus, quod laud. Autor etiam ipſe obſervavit. Joh. Rhodius etiam ex Martiali probare conatur *Thecam* accipi pro Fibulæ ſpecie, pudendis non ſolum libidini verum etiam verecundiæ confulendo uſurpata. *Diſſert. de Acia p.* 83.

Thee eſt nomen plantæ Japonicæ & Chinenſis, hodieque etiam apud nos uſitatæ, & magnopere commendatæ, de cujus hiſtoria & uſu vide Schroder. *in Append. p.* 8. *ſeqq.* & Fr. Hoffmann. *in Clav. ad l.* 4. *ſ.* 1. *n.* 348. *ſeqq.* Licet vero utilitas inſignis negari non debeat, attamen an non excedatur in encomio uſus hujus plantæ, ob novitatis pruritum, aliis judicandum relinquimus. Videatur & Cl. D. Pechlini Archiatri Cimbriæ Ducis *Dialogus inſcriptus Theophilus Bibaculus, ſive de Potu Theæ*, & multa aliorum neotericorum, qua Latina qua vernacula ſcripta. Mirandum etiam, quod licet variæ fallaciæ jam detectæ ſint circa illius herbæ collectionem, & adulterationem, nihilo minus ſint, qui ejus uſu non abſtineant.

Theetricos, θεητρικὸς, proprie *ſpectabilis* dicitur, h. e. *ad oſtentationem* & ſpectaculum *factus*. Uſurpatur ab Hippocr. de deligationibus concinnis & ad oſtentationem ſaltem paratis, quæ nihil juvant, *l. de Medico* IV. 8.

* *Theiformis decoctio*. Eſt ratio conficiendi decocti, qua potione The paramus. Hodie uſitatiſſimus eſt hic decoquendi modus.

Theilopedon, θειλόπεδον, dicebatur *locus*, ubi *inſolantur* & exſiccantur uvæ. Hinc θειλοπεδεύεσα σταφυλὴ, *uva inſolata* dicitur. Linden. *Ex.* X. §. 92. Gorr. ſcripſit θηλόπεδον.

Theion, θεῖον, duabus gaudet ſignificationibus. Significat enim & *Divinum* & *Sulphur*, de quibus Latinis vocabulis jam dictum ſub ſuis literis initialibus. Vide *Divinum*. *Sulphur*.

Thele, θηλὴ. Vide *Papilla*. *Mamma*.

Thelema, θέλημα. Vide *Voluntas*.

Thelopedon, θηλόπεδον. Vide *Theilopedon*.

* *Themon*, θημὼν, idem, quod σωρὸς, vocatur *acervus* & *cumulus*. v. g. frumenti, tritici, Gal. *in Ex.voc.Hipp.*Foeſ. *p.* 266. Gorræus.

Thenar, θέναρ, accipitur late, ſtricte & ſtrictiſſime: Late pro cavitate omni interiori ma-

nuum

nuum & pedum; quarum illa dicitur alias *Vola*; hæc vero *Planta*; ſuntque carnoſæ portiones ſub digitis manuum & pedum. Quod enim etiam de plantis *pedum* uſurpetur, patet ex Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul.* IX. 19. Stricte pro *vola manus* tantum, ſive palma, h. e. parte manus interna eminente, & carnoſa a digitis uſque ad carpum protenſa, qua percutere ſolemus, a θέναρ percutere. Gal. *c.* 1. *de fract. t.* 20. Strictiſſime θέναρ, dicitur Ruffo *ſpatium carnoſum inter pollicem & indicem*, ſub quo manus cavitas ſita eſt; ὑπόθεναρ vero, quod reliquis quatuor digitis ſubtenditur. Foeſ. *p.* 267. *ſeq.* Linden. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. §. 85. Muſculus etiam unus ex abducentibus pollicem ſvocatur θέναρ, Barthol. *l.* 4. *An. c.* 9. *p.* 579.

Teodoretos, θεοδώρητος, *Antidotus* vocatur, quæ alias διακαρδίων, appellatur, ad frigidas capitis affectiones, cujus deſcriptio legitur apud Æginet. *l.* 1. *c.* 11. & Aet. *l.* 13. citante Gorr. Meminit & Foreſt. *l.* 21. *O.* 12. *Schol.*

Theodoricon, epitheton eſt medicamentorum *in Antidotario Nicolai* apud Menſuen *in operib. fol.* 393. *b. c.* & *f.* quorum unum dicitur. *Theodoricon* Hyperichon, quaſi a Deo datum & expertum (uti in textu exponitur) & valde commendatur contra affectus capitis, hemicraniam, vertiginem &c. Alterum *Theodoricon* anacardinum ab Anacardiis ingredientibus, & pariter pro memoria corroboranda laudatum fuit.

Theodotia, θεοδότια, vocantur diverſa *Collyria*, ab Autore *Theodoto* inventa & excogitata, ad diverſas oculorum affectiones, quorum deſcriptiones habentur apud Aet. *l.* 7. allegante Gorræo & Ægin. *l.* 7. *c.* 16. Meminit & in genere Gal. *l. Introduct. c.* 14. *circa fin.*

Theopemptos, θεόπεμπτος, h. e. *Deo miſſa*, ſcil. *Antidotus*, Quo epitheto exornata legitur *Tinctura* quædam *Antimonii*, cujus deſcriptio habetur apud Schroder. *l.* 3. *c.* 17. quamvis neque hæc, neque reliquæ pompoſis ibidem & hyperbolicis titulis inſcriptæ magis aliquid habeant in receſſu, quam Tinctura vulgaris Antimonii, D. Ludovic. *diſſert. I. Pharm. p.* 335.

Theophilion, θεοφίλιον, vocatur *Collyrium* σπαχωματικόν, & deſcribitur apud Aet. *l.* 7. allegante Gorræo.

Theophraſtici, iidem, qui Paracelſiſtæ dicuntur, *Paracelſi ſectatores*. Vide *Paracelſus.*

Theorema, θεώρημα, idem in genere. quod ἀξίωμα, *ſententia*, aphoriſmus, Vide *Aphoriſmus*. *Speculatio*.

Theoretica, *Theorica*, θεωρική, θεωρητική. Vide *Speculativa*. *Practica*.

Theoretos, θεωρητὸς, *Contemplabilis*, ſpectabilis; vel conſideratione & obſervatione dignus. Dicitur de diebus Medicis ſive Criticis, ſive Criſin antecedentibus, quales ſunt *Indices*, ἐπίδηλοι. Hipp. 2. *aph.* 24. Galen. *in comm. ad h. l.* Dieter. *n.* 391.

Theoros, θεωρὸς, vocatur Hipp. qui oraculorum conſulendorum cauſſa ad Deos mittebatur, notante Erotian. *Onom. p.* 53. *e.* Foeſ. *p.* 269.

Theos, θεὸς, Latine *DEUS*. Vide *Deus*, *Dii*.

Theræus, θηραῖος, epitheton certum vini alicujus, quod in Creta inſula naſcebatur, dulce, nigrum, craſſumque & citra adſtrictionem. Meminit ejuſdem Galen. *de bon. & mal. ſucc. c.* 11. & *l.* 4. *de S. Fac.* 8. Jung. Gorræus.

Therapeia, θεραπεία, Lat. *Curatio*, *Medela*, *auxilium*. Hipp. 1. *aph.* 6. de quibus vocabulis vide ſuis in literis. Complecti vero & curam veram, h. e. qua morbus revera profligatur; & palliativam, ubi ſaltem ejuſdem vehementia mulcetur, teſtatur Gal. 6. *aph.* 38. & confirmat Lind. *Ex.* XII. §. 93. Adde Foeſ. *p.* 268. Deſcendit vero a verbo θεραπεύω *curo*, medeor, miniſtro, quod legitur 6. *aph.* 38. Eſtque valde emphaticum verbum, exprimens illud axioma Hippocraticum: Medicum, dum *curat*, eſſe & debere eſſe ſaltem naturæ *miniſtrum*. Unde & θεραπεύοντες, Hipp. dicuntur *miniſtri*, qui ea, quæ ad curationem neceſſaria ſunt, adminiſtrant. 3. *do R. V. I. A. t.* 44. Adde Foeſ. *dict. loc.*

Therapeutice, θεραπευτική, vocatur pars Medicinæ *Curatoria*, Methodus Medendi. Vide *Curatoria Methodus*.

Therenos, θηρῆνος, epitheton *vini Aſiatici dulcis*, ſimul atque pallidi, uti ſcribit Galen. *l.* 5. *de ſan. tu. cap.* 5. Gorræus vero fortaſſis mendoſe θήρινος poſuit *in definit.*

Theriaca, θηριακά, dicuntur medicamenta quæ *ferarum morſibus* medentur, Gal. *c.* 6. *in l.* 6. *Ep. t.* 5. *circa fin.* Duplicia vero ſtatuiſſe Nicandrum, docet Gorr. quorum alia animalium morſus præcavent, ſive illitu, ſive ſuffitu, ſive inſtratu; alia, quæ morſum jam inflictum curant, & innoxium reddunt. *Theriaca*, θηριακὴ, vocatur in ſpecie *Antidotus* efficaciſſima ad venena omnia, imprimis vero ad morſus viperarum, cum θηρίον viperam κατ' ἐξοχὴν ſignificet. Vel etiam ita dicta eſt illa compoſitio, quæ *Andromachi* habetur, quod carnes viperarum recipiat. Translatum tamen vocabulum poſtea ad alias quoque *Antido*

tidotos, quamvis non recipiant carnes vipera-rum, quales fuerunt Ælii Galli, Antiochi Philometoris, Euclidis, Zenonis &c. & hodie-que adhuc *Theriaca Diateſſaron*, *in Offic*. De hu-juſmodi compoſitionibus vide Gal. libros *de An-titodis*, de *Theriaca* ad Piſonem, & ad Pamphi-lianum. Junge Rhod. *ad Scrib. n.* 165. In ſpecie de *Theriaca Calceolaria* Chiocc. *in Muſ. ſ. VI. p.* 704. & v. gr. Marantam de *Theriaca*, Syl-vaticum, Bonfinium, Jul. Alex. *h. tit.* Videan-tur & Diſpenſatoria, Norimbergenſe, Augu-ſtanum, item Pharmacopœa Collegii Londinen-ſis &c. Chymici cum viderent fortaſſis intricatiſſi-mam ſimplicium & inconcinnam miſturam *The-riacarum*, præſertim Andromachi, conſulere vo-luerunt artificioſa extractione, hinc ortæ ſunt *Theriaca cœleſtis*, *Eſſentia* vel *Extractum Theriacæ* &c. de quibus videatur Schroder. *l.* 2. *c.* 57. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. II. ſect.* 1. *c.* 5. *p.* 499. *ſeqq.* Iohnſonus quoque ſcribit *Lex. l.* 2. *Theriacarum* varia genera Chymi-ca & Galenica inveniri *in Pharmacopœa Spa-gyrica* Mylii *p.* 349. *ſeqq.* Translatum porro *The-riacæ* vocabulum ad *medicamenta Mercurialia*, v. g. Sublimatum, Corallinum album &c. legitur, & quidem hyperbolice vocando *Theriacam The-riacarum*, apud Libav. *Apocalypſ. Hermet. part. prior. c.* 6. Verum ne permittant ſibi imponi ab hujuſmodi laudibus hyperbolicis Medici Junio-res, cum uſus horum ſit ſuſpectus, imo periculi pleniſſimus. In Lapide quoque Philoſophorum & *Theriacam* & venenum latere, docetur *in Theatr. Chym. Vol. V. p.* 631. *ſeq.* ubi tamen mendoſe ob i-gnorantiam Græcæ linguæ Spagyricis maxime familiarem *Thyriaca* legitur.

Therinos, θερινὸς, i. e. *æſtivus*. Ita θερινὴ ὥρα legitur, h. e. *æſtivum* tempus, apud Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 1. θερινοὶ πυρετοὶ, febres *æſti-væ*, 2. *aph.* 25. Vide *Æſtas*. Dieter. *n.* 387. Vocatur & Collyrium *Therinum*, i. e. *æſtivum*, *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7.

Theriodectos, θηριόδηκτος, hoc eſt, *a feris morſus*. Dioſcorid. *l.* 1. *c.* 1.

Theriodes, θηριώδης. Vide *Ferinus*.

Therioma, θηρίωμα, idem, quod Hippocr. θηρίον, ſignificat *ulcus teterrimum*, *ferinum & ſumme malignum*, cum ex ſe naſcens, tum alii morbo ſüperveniens, ut refert Celſus, co-lore lividum, nigrum, odore fœdum, multo mucoſo humore repletum, quod inflammatio, febris, prurigo & dolor comitatur, a quo ſan-guis interdum fluit, ſerpit & exedit partes finitimas, atque ob id aliqui Herpetem exe-dentem nominant, *l.* 5. *c.* 28. Quamvis alii ſint, qui θηρίωμα ad *ſola pulmonum ulcera* mali-gna reſtrinxerint, teſte Gal. *c.* 2. *in* 6. *Epid. t.* 24. Ita & Heurn. phthiſin vult appellari θηρίωμα, *l. de morb. pect. c.* 7. Cauſſa indubitato in ſanguinis ichoreſcentia cauſtica & putrefactione conſiſtit. Θηρίον vero pro tali ulcere ſumi apud Hipp. patet ex *l. de Loc. in hom. XLI.* 1. Jung. Foeſ. *p.* 270. Erotian. *Onom. p.* 109. *a.* Gorr. Caſtell.

Therion, θηρίον, proprie ſignificat *beſtiam*, *ferum animal*; quemadmodum & ſimplex θὴρ. Vide *Fera*. Adde Lind. *Ex. XI.* §. 115. 119. In ſpecie etiam accipi pro *vermibus* & ani-malculis in inteſtinis natis, nonnulli Inter-pretes Hippocr. volunt, ita explicantes *Coac. text.* 285. 467. 468. & *l.* 6. *Epid. ſ. VII.* 55. Junge Foeſ. *d. l.* Ionſton. vero duos textus poſterio-res, Coacos per ulcera ferina expoſuit, *in not. ad h. l.* ſiquidem p. a. ad *Therioma* notavi-mus, credens Hipp. etiam *ulcera ſumme mali-gna* appellaſſe θηρία. Galenus *exegeſi Hipp.* duo hæc præcipue ſignificare apud Hippocratem mo-net, *vermes & ferina ulcera*, quæ oriri aſſerit, quando ichor diffluit & ſurſum deorſum partes putredine inficit, præterea vero etiam ipſam ad phthiſin habitudinem ita appellaſſe Hipp. docet.

Theriotome, θηριοτομὴ, idem, quod ζωοτομὴ, vide *Zootome*.

Thermæ, θερμαὶ, proprie vocantur *Aquæ a-ctu calidæ minerales ſponte natæ*, h. e. quas Natura e liberali ſinu terræ magna Dei bene-dictione affatim ſuppeditat ad ſanitatem, qua tuendam, qua recuperandam, quarum uſus non ſolum eſt externus ad lavandum, ſed et-iam quandoque internus ad potum, Gal. *l.* 6. *de ſan. tu. c.* 9. Dieter. *n.* 508. Quænam vera cauſſa ſit fervoris nativi *Thermarum*, pertinet inter intricatiſſima Naturæ occulta; licet plures fuerint, qui ingenia ſua in hac riman-da exacuerint, inter quos & Jul. Alex. *l.* 7. *Sal. c.* 4. Lang. *l.* 2. *ep.* 52. Nobis placet opi-nio Fr. Hoffm. *in Clav. ad Schr. l.* 3. *c.* 3. *p. m.* 145. non tam peculiari ſulphure accenſo, quam a continua lucta particularum inter ſe pugnantium dependere, ſtatuentis; quamvis duratio illa per ſecula annorum admiranda magis, quam rimanda ſit. Hiſtorias vero *Thermarum* cum uſu vero & abuſu plures pro-poſuerunt Autores. Sufficiat allegaſſe Baccium de *Thermis*, Tabernamont. in libell. Germa-nic. dicto *Theſaurus aquarum*, vulgo *Waſſer-Schab.* Vveker. *Antid. Spec. l.* 1. *ſect.* 3. Hil-dan. de *Thermis Leucenſibus & Pipernis*. Som-mer. *de Carolin.* Rolfink. *O. & M. M. Spec. l.* 6. *ſ.* 2. *c.* 2. De *Thermis*, Helvetiæ Joh. Jac.

 Vve-

Wagnerus Hiſtor. Helvet. *Cur. ſect. III. art. 7. p.* 87. *ſeqq.* ut & de Balneis *art.* 9. *pag.* 106. *ſeqq.*

Thermantherion, θερμαντήριον, vocatur arula, vel foculus, qualibus in menſa ſolemus uti, ad recalefaciendos cibos a diuturniori mora refrigeratos. C. Hoffm. *in Gal. LL. de V. P. n.* 210.

Thermanticos, θερμαντικὸς. Vide *Calefaciens*.

Thermaſia, θερμασία, idem, quod θερμότης, *Calor*. Legitur apud Hipp. 5. *aph.* 63.

Thermaſma, θέρμασμα, ſignificat *fotum*, qui adhibetur per calefacientia, v. g. in pleuritide. Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 1. & 2. Deſcendit a verbo θερμαίνω, *calefacio*, & θερμαίνομαι, *caleſio*, quod frequenter occurrit apud Hipp. notante Foeſ. *p.* 268. Dieter. *n.* 388.

Therme, θέρμη, *calorem* notat *exceſſivum*, intemperatum, apud Hipp. unde & Gorræus non veritus eſt, per *febrem* exponere; quamvis nullam video neceſſitatem, ob quam omnis *calor excedens* ſtatim febris dici debeat. Legitur vocab. apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. LXVII.* 4. in quo loco quidem *febrilem calorem* notare connexio docet, & *l.* 5. *Epid. XXXV.* 8. ad quem locum vide Lind. *Ex. IV.* §. 53.

Thermemeria, θερμημερία, dicitur *tepor diurnus*, qualis eſſe ſolet tempore verno, Hipp. 1. *de nat. hum. t.* 33. Jung. Foeſ. *p.* 269.

Thermocœlios, θερμοκοίλιος, vocatur Hippoc. qui *intemperate calido præditus eſt ventriculo*. Legitur *l.* 6. *Epid. ſ. IV. t.* 25. Foeſ. *d. l.*

Thermole, θερμωλὴ, idem, quod θέρμη, & *calorem exceſſivum* notat. Hipp. *l. de L. I. Hom.* XXXI. 13. XXXVIII. 5. XLIX. 7. &c. Erotianus vero ſolam febrem, nunquam calorem in communi dici ab Hippocrate afferit θερμωλήν.

Thermologiſta, dicitur Georg. Thomſono *in Explicatione Terminorum Artis Acuì Magneticæ præmiſſa* is, qui principaliter calidum tractat, neglectis proprietatibus eſſentialibus. Huic opponitur Pſychrologiſta, qui frigidum principaliter tractat. Utrumque adverſus Galenum ejuſque ſectatores excogitatum fuit.

Thermometrum, θερμόμετρον, eſt menſura caloris, tum cujuſvis, tum caloris humani naturalis per pulſum dijudicanda. Plura de *thermometris* variis videantur apud laudatiſſimum Dn. Sturmium *in Collegio Experimentali Curioſo ejuſque Auctario*, loca quærantur in Indice.

Thermopolium, θερμοπωλεῖον, vocatur *taberna*, ubi confectæ dulceſque potiones veneunt, quas calidas bibere ſolitas ex Turnebo teſtatur Linden. *Ex.* X. §. 158. & hodieque potus Thee & Caffe in quibuſdam celebrioribus urbibus etiam Germaniæ ita venales habentur.

Thermopoſia, θερμοποσία, hoc eſt, *Aquæ calidæ potus*, in quo ſenſu uſus hoc vocabulo D. Pechlin. *l.* 1. *Obſ. Phyſ. Med. O.* 97. *p.* 178. contra Scorbuticam etſi valde variantem commendans, qua ſimplicis, qua medicatæ *aquæ calidæ potum*.

Thermopragmaticus, θερμοπραγματικὸς, idem eſt quod Thermologiſta, apud Thomſon.

Thermos, θερμὸς, vide *Calidus*. Significat & *Lupinum*, ut eſt apud Gal. *l.* 6. *de S. Fac.* §. *Thermus*, quod pertinet ad Botanicos.

Thermoſcopium, θερμοσκοπεῖον, fere idem ſignificat, quod Thermometrum; de quo p. a. Legitur *in Act. Erud. Lipſ. A.* 1700. *m. Jul. p.* 316.

Thermoſpodia, θερμοσποδιὰ, h. e. *calidus cinis*. Legitur apud Dioſcorid. *l.* 2. & 5. alibique.

Therolexes, θηρολέξης, idem, quod ὀνοματοθήρας, *aucupator verborum* & dictionum, cujus omne ſtudium in vocularum obſervationibus & novationibus poſitum, Linden. *Ex.* XVI. §. 146.

Theros, θέρος. Vide *Æſtas*.

Theſaurinella cœleſtis dicitur Paracelſo *Necromantiæ ſpecies*, quæ occulta ſcripturæ rimari & intelligere docet, *l.* 2. *Philoſ. ſagac.*

Theſaurus, θησαυρὸς, quid proprie ſignificet, ex aliis Lexicis conſtare poteſt ac debet, videlicet *Divitias copioſas abſconditas*, vel occultas. Per translationem etiam aliis tribuitur. Ita Studium Veritatis & Philoſophiæ dicitur *theſaurus* pretioſiſſimus, *Theatr. Chym. Vol.* I. *p.* 238. Talis *Theſaurus* eſt in homine, non extra ipſum, *p.* 274. Ita Lapis Philoſophicus dicitur *theſaurus*, Vol. IV. *p.* 786. *ſeq. Theſaurus aurei velleris*, Vol. V. *p.* 247. Adde Libav. *Tom. II. Oper. p.* 189.

Theſis, θέσις, ſignificat *Poſitionem* partium corporis naturalem, vide *Situs*, quamvis Galen. quoque velit, ſignificare *connexionem* cum proximis partibus, & reſpectum *com.* 2. *de fract. t.* 8. Alias *theſis* quoque *ſententiam* aliquam quæ in arte etiam Medica fundamenti loco ponitur, ſignificare poteſt, uti ex Logicis patet.

Theſpiana, vel *Theſpeſiana*, θεσπιανὴ ἢ θεσπεσιανὴ, vocatur Confectio quædam Apollonii cujus deſcriptio habetur apud Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 3. Gorr.

Theſſalicus, θεσσαλικὸς, idem, quod *Methodicus*, ab autore *Theſſalo*, qui ſectam Methodicam primus introduxit. Vide *Methodicus*.

Fuit

Fuit vero Theſſalus Trallianus, ſub Neronis principatu Medicus arrogantiſſimus, ita ut rabie quadam incitatus cuncta majorum placita & Medicorum ſententias delere conatus ſit, teſte Plinio *l.* 29. *H. N. c.* 1. nec veritus vocare ſeſe ἰατρονίκην, h. e. Medicorum victorem, nomenque hoc monumento ſuo in via Appia inſcribere, ſicut ſcribit Andr. Tiraquellus *de Nobilitate chart.* 108. *n.* 64. Alias *ſedile theſſalicum* legitur apud Hippocrat. 1. *de artic.* t. 22. & deſcribitur a Galen. *in comm. ad h. l.*

Theu cheir, θεῦ χείρ, i. e. *Manus Dei*. In genere Herophilum omnibus medicamentis attribuiſſe, ſi recte adhibita fuerint, patet ex Gal. *l.* 6. *de S. M. S. L. c.* 3. In ſpecie eſt nomen *Antidoti* ex hircino ſanguine præparatæ, quæ nephriticis, calculoſiſque præſenti remedio eſt, & deſcribitur ab Aetio *l.* 11. citante Gorræo. Vide *Manus*.

Theurgia, θεουργία, dicta fuit Græcis ſacratior Magiæ ſpecies, fuitque per ſacroſancta nomina & precationes angelorum & bonorum ſpirituum imploratio, ut eſt apud Lang. *l.* 1. *ep.* 34.

Thexis, θῆξις, vocatur *punctio per acum*, a θήγω, quod *acu transfigo* ſignificat. Hinc cura καταθῆξιν vocatur Chirurgica operatio, quando vulnera per futuram acu factam conjunguntur, cujus meminit Archigenes apud Galen. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 2. Jung. Foeſ. *p.* 269.

Thiſma eſt minerarum ductus & *venæ ſubterraneæ*. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Thlaſias, θλαδίας, dicitur *Eunuchus* factus *per compreſſionem* κατ' θλάσιν teſtium, quem modum deſcripſit Ægin *l.* 6. *c.* 68. *Thlaſiæ* dicuntur, quorum teſtes ſunt attriti, ſicut e *l.* 138. *ff. de V. S.* notavit P. Aman. in *Irenic. p.* 136.

Thlaſis, θλάσις, θλάσμα, *contuſio*, *colliſio* violenta dicitur. Eſtque ſpecies ſolutionis continui, Galen. *l. de cauſſ. morb. c.* 11. Jung. Foeſ. *pag.* 271. in *exegeſi* vero *Hippocr.* inſtrumentum Chirurgicum, quo fœtus extrahitur, alias ἐμβρυοθλάστην, vel πίεστρον dictum, ita appellari monet.

Thlibiæ, θλιβίαι, vocatur, quorum teſticuli ſunt colliſi (*Vvie ein Klop-Hengſt*) P. Amman. *d. l.*

Thlipſis, θλίψις. Vide *Compreſſio*.

Thocos, θῶκος, *ſedile*, *ſella*. Legitur apud Hipp. *l.* 7. *Epid. XLII.* 29. & *in Epiſt. ad Damagetum* de Democrito ſedente ſuper ſella lapidea, 29. Foeſ. *p.* 275.

Tholeros, θολερός, *turbidus*, turbatus, *turbulentus*. Lat. dicitur & uſurpatur de rebus diverſis, v. g. de ſpiritu, vel aere, Hipp. *l. de humor.* III. 18. *Coac. t.* 49. 186. 1. *Prorrhet. ſ.* 2. *t.* 4. & 60. de urina *l.* 1. *Epid. c.* 2. *t.* 31. *l.* 2. *ſ.* III. 91. de alvi excrementis *ibid.* 99. de menſtruis *l.* 1. *de morb. mul. XXIV.* 12. de ſputo, *ibid. LXIX.* 13. Vide Foeſ. *p.* 271.

Tholos, θόλος, æquivocum eſt. Primo ſignificat in genere *limum*, vel *lutum*; unde θολερός, *turbidus*, in ſpecie ſuccum illum *turbidum*, quem habent *polypi* ac *ſepiæ*, in peculiari mytide, quemque fundentes aquam turbant & collutulant. Hippocr. *l.* 2. *de morb. LXXI.* 5. Junge Lind. *Ex. V.* §. 8. Deinde etiam ita dicitur *faſciæ genus*, quod Calvariæ adhibetur. Gal. *de faſciis num.* 8. *Tholus* quoque, vel quibuſdam etiam *tholum* dicebatur lucus Æſculapio facer, in quo facellum vel ædicificium rotundum, ſex columnis ſuffultum, marmore candido incruſtatum erat, quod proprie *tholum* vocabant, ut legere eſt apud Lang. *l.* 2. *ep.* 2. & Caſp. Rejes *C. El. q.* 3. *num.* 4.

Thorax, θώραξ, Medicis communiter vocatur totum illud corporis ſpatium, quod duodecim coſtis utriuque circumſcribitur; pertinet anteriore quidem parte ad pectorale os & ſeptum tranſverſum: declinat vero poſteriore ad ſpinam duodecim vertebris circumſcriptam, Gal. *l. de oſſib. c.* 13. & *l.* 6. *de V. P. c.* 2. Dieter. *num.* 397. Jungatur Lin. *Med. Phyſ.* 2. *c.* 6. §. 3. Barthol. *lib.* 2. *Anatom. in princ.* Dicitur & alias *Medius Venter*. Vaſa quoque ſanguinea, Venas & Arterias, quæ ad Thoracem excurrunt, vocari *thoracica*, patet ex Bartholin. aliiſque Anatomicis. Sic & Medicamenta affectibus pectoris dicata *thoracica* dici, e Practicis conſtat.

Thorexis, θώρηξις, Hipp. dicitur *vini*, præſertim meri & *generoſioris*, potus. 2. *aphor.* 21. Jung. Dieter. *n.* 398. Aliquando vero immoderatum vini potum & *inebriationem*, vel ebrietatem ſignificat apud eundem, *libr.* 2. *de morb. VI.* 16. *XXII.* 1. *XLVIII.* 41. *LI.* 28. Vide Foeſ. *pag.* 275. quemadmodum & verbum θωρῆξαι & θωρήσσεσθαι, *inebriari*, accipitur, *lib.* 2. *Epid. ſ. V.* 24. *lib.* 2. *Prorrh. VIII.* 1. *lib.* 4. *de morb. XXXI.* 14. Notetur, apud Linden. ſemper in medio ſaltem Iota inveniri contra Lexicographorum, ut & Foeſii, ſcriptionem, eleganter Erotianus primum comeſſationes quaſi dici ὀνομασίαν, poſt θώρηξιν & nimium ἀκροθώρηξιν. Vide θωρῆξαι. Galenus per οἶνωσιν & μέθην explicat vinolentiam & ebrietatem *in exegeſi Hipp.*

Thoros, θορός, idem, quod γόνος, *ſemen genita-*

nitale, genituram ſignificat, Hippocr. *libr.* 2. *de morb. XLIX.* 8. Galen. cum aliis hoc nomine ſemen actu ipſo excretum, vel excretionem ſeminis indicari, voluit. Vide Foeſ. *p.* 272.

Thorybos, θόρυβος, *tumultus*, *perturbatio*, turbulenta commotio. Uſurpatur vel de humoribus, & in ſpecie ſanguine, eſtque idem, quod ἄραδος. Vide *Arados*. Vel de animo, ſive mentis *perturbatione*, deſipientia, in qua ſignificatione ſæpius ab Hippocr. ſumitur, v. g. 1. *Progn. t.* 38. quamvis Galeni *in comm.* de omni periculoſo ſtatu expoſuerit, *Coac. t.* 282. unde & *mens* θορυβώδης legitur, i. e. *perturbata*, *libr.* 2. *Prorrh. XX.* 3. riſus θορυβώδης, *libr.* 5. *Epid. XXXIV.* 2. Verbum θορυβέειν occurrit *in Epiſt. ad Philopœmenem num.* 16. & θορυβᾶσθαι, *perturbari*, *l.* 7. *Epid. XXI.* 28. Jung. Foeſ. *p.* 272. *ſeq.*

Thracius, θράκιος, epitheton *Lapidis graveolentis*, cujus meminit e Nicandro Galen. *l.* 9. *S. Fac.* §. *Gagates*. Caret uſu Medico.

Thranos, θρᾶνος, *ſcabellum*, *ſella*, ſedes, idem quod δίφρος, Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* Non vero video, cur Foeſ. Galenum legiſſe exiſtimet θράνον, pro θῶκον.

Thraſos, θράσος, *Thraſis*, θρασὺς, *audaciam* & *ferociam*, nec non *audacem* & *ferocem* ſignificat & exprimit. Uſurpatur ab Hipp. de delirio & de oculis, *l.* 1. *de morb. mul. LXX.* 12. *l.* 1. *Prorrh. ſ.* 2. *t.* 52. *Coac. t.* 85. 155. Jung. Foeſ. *p.* 273.

Thraſydeilos, θρασύδειλος, *audacem* & *timidum ſimul* ſignificat ab Ariſtotele in Ethicis viro forti applicatum. Verum egregie etiam tribuitur Medico pudenti a D. Pechlino *l.* 1. *obſ. Phyſ. Med.* 71. *p.* 193. ad præceptum Hippocratis ne ſit temerarius, neque etiam plane timidus, ſed mediocritatem inter utrumque extremum in praxi adhibeat & obſervet.

Thrauſma, θραῦσμα, vocatur ſpecies una *Ammoniaci*, quod in minutas glebas veluti in fruſta fractum eſt, & facile friatur. Gorr.

Thrauſtos, θραυστὸς, idem, quod ψαθυρὸς. Vide *Friabilis*.

Threpſis, θρέψις. Vide *Nutritio*. *Facultas* etiam *nutritiva* vocatur δύναμις θρεπτικὴ, eſtque ſpecies ſanitatis, ſingulis membris & toti corpori competens.

Thrincos, θριγκὸς, *ſepimentum*, vallum ſignificat, & uſurpatur ab Hipp. tropice de dentibus, *in Epiſtol.* citante Foeſ. *p.* 273.

Thriſſa, θρίσσα. Vide *Aloſa*. Ita dictus piſcis, quod multis ſpinulis inſtar *ariſtarum* refertus ſit. Lind. *Ex. XI.* §. 228.

Thriſſein, θρίσσειν, exponitur ab Erotiano per *furere*, animo alienari, *Onom. p.* 53. *c.*

Thrix, θρὶξ, vide *Pilus*. Præter hanc receptam ſignificationem Græcum vocabulum etiam ſignificare *partem hepatis ſuperiorem*, juxta quam fibræ inter ſe dividunt, vult Galen. *in Exeg. voc.* ſcribi vero monet Galenus & alias τὶξ, & in voce Ε'ρὶξ idem adnotat: ſed nihil horum omnium invenit in lectione Hippocratis Foeſius, & hinc τῶ ἥπατος σύρυγξ videtur ipſi orta eſſe in libro περὶ γυν. φυσ.

Thrombos, θρόμβος, *Thromboſis*, θρόμβωσις. Vide *Grumus*, *Grumeſcentia*.

Thronos, θρόνος, eſt *excelſa ſedes*, aut in ſublimi poſita. Legitur apud Hipp. *l. de dec. orn. XI.* 4. ubi elatiorem decubitus ægrorum locum ſignificat. Θρόνος μαρκελλίως, *Tronus Marcellus* quoque vocatur Trochiſcus, cujus deſcriptio habetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 12. & Aet. *l.* 9. citante Gorræo.

Throſco, θρώσκω, h. e. *ſalio*. Uſurpatur de Corde apud Hipp. *l. de Corde IX.* 6.

Thrymma, θρύμμα, *fragmentum*, *fruſtum*, v. g. ſcoriæ, Hippoc. *l.* 1. *de morb. mul. CI.* 4. 5. Jung. Foeſ. *p.* 274.

Thrypticos, θρυπτικὸς, *vim frangendi habens*. Hinc λίθων θρυπτικὰ, medicamenta *calculos frangentia* dicuntur, Gal. *l.* 5. *de S. F. c.* 2.

Thunnus, θύννος, item *Thynnus*, dicitur Piſcis marinus grandior non ſquamoſus, cujus caro quidem dura, variat tamen ratione ætatis, Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 31. Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 9. Prolixius deſcribitur, cum uſu vario ab Aldrov. *l.* 3. *de Piſc. c.* 18. Bruyerin *de re cibar. l.* 22. *c.* 5 ubi *thimnus* vocatur. Meminit & Lang. *l.* 1. *ep.* 63.

Thurea, Glandulæ quæ dicantur, vide *tolle*.

Thus, λιβανωτὸς, Vide *Libanotos*.

Thya, θύα, θύη, vocatur *pila*, aut *mortarium*, apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. LXXIII.* 19. *l.* 2. *LXVII.* 8. Galenus exponit per thyamata & aromata *in exeg. Hipp.*

Thyema, θύημα, aromata ad mentem Hippocratis dici thymata docet Erotianus.

Thyites, θυίτης, nomen *Lapidis viridis Jaſpidi ſimilis* in Æthiopia, cujus deſcriptio cum uſu Medico habetur apud eundem *l.* 5. *c.* 154. Gal. *lib.* 9. *S. F.* §. *Dioſcorides Thyites*. Rulandus hodieque nobis incognitum eſſe, exiſtimat. Aldrov. ad marmor ſerpentinum viride una macula ſignatum refert, *l.* 1. *Hiſt. ſerp.* & *drac. c.* 1. *p.* 51. *a. ad Bonon.*

Thylacos, θύλακος, θυλάκιον, i. e. *ſaccus*, *ſacculus*. Diminutivum uſurpatur de chorii portione protuberante cum liquore in conatibus partus in matricis cervice, quem digito-

rum-

rumpendum eſſe monet Moſchion. *de morb. mul. c.* 52.

Thyma, θύμα, *puſtulam pruriginoſam* ab æſtu excitatam ſignificat, idem, quod ἔκθυμα. Vide *Ecthyma*. Lind. *Ex* XI. §. 189.

Thymallus, θύμαλλος, nomen piſcis fluviatilis, nobiliſſimi, cujus deſcriptio cum uſu in cibis & Medicina traditur ab Aldrov. *l.* 5. *de piſc. c.* 14. Bruyer. *de re cib. l.* 22. *c.* 10. ubi & *thymus* dicitur.

Thymiama, θυμίαμα. Vide *Suffimentum*, *Suffitus*.

Thymion, θύμιον, vocatur *verruca minor*, ſuper corpus eminens in cute, ut *Acrochordon*, tenuis, ſupra latior, ſubdura & in ſummo peraſpera. Idque ſummum colorem *thymi* repræſentat floris, a quo denominatur, habet magnitudinem fabæ Ægyptiæ. Modo unum, modo plura naſcuntur in palmis, talis, & plantis pedum; peſſima ſunt in obſcœnis partibus, maxime, ubi ſanguinem fundunt. Cauſſa in ſalinis corruptis maligne & coagulativis portionibus ſucci nutricii ponenda videtur. Vide Foreſt. *l.* 4. *Chir. Obſ.* 10. *Schol.* Celſ. *l.* 5. *c.* 28. Foeſ. *Oec. p.* 274. Dieter. *n.* 299.

Thymoeides, θυμοειδὴς, *facultas iraſcibilis*, quæ cordi attributa motus animi in nobis gignit & animi perturbationes. Gorr.

Thymos, θύμος, *thymus*, dicitur *eminentia quædam carnoſa & verrucoſa*, modo rubens, modo alba, plurima ex parte indolens, *thymi* corymbos referens, nunc in glande, nunc in præputio creſcens. Ægin. *l.* 6. *c.* 58. & 71. Gal. *in def. med.* in ano & ſede fieri ſcripſit *l.* 14. *M. M. c.* 13. quin & Hipp ipſe *de Alim.* IV. 10. Cauſſa eadem, quæ *thymii*. Differunt enim ſolum magnitudine. Suntque alii mites, qui exigui, ſcabri, candidi, dolore carentes, & hos ſecundum naturam vocaſſe arbitror. Hipp. *d. l.* alii maligni, lividi, doloriſici, ampliores, ut in morbo Gallico. *Thymus* quoque vocatur glandula jugulo adnata inter diviſiones arteriarum & venarum ſubclavium thoracis ſumma parte; pars in vitulis eſui expetita ob mollitiem lacteam; cujus deſcriptionem vide apud Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 4. Hanc a Plauto vocari *Glandium* ſcribit Joh. Riolanus *Anthropogr. l.* 3. *c.* 13. De oſſe *tibiæ* ſponte elapſo & callo reſtituto legi poterit admirabilis Obſervatio *in Act. Hafn. Vol.* III. *obſ.* 1. Vvarthonus & Charltonus glandulæ huic peculiarem uſum elaborationis ſucci nutricii attribuerunt. Ille in *Adenograph. c.* 16. hic *Oec. An. Ex* X. §. 16. Enimvero nobis nondum videtur res indubitatæ veritatis, ob ineptitudinem nervorum ſuccum illum nutricium, ſi in glandula elaboraretur, ad cerebrum, ceu organon diſpenſationis, revehentium; ne dicam de aliis inconvenientiis hanc hypotheſin adhuc conſequentibus.

Thymos, θυμὸς. Vide *Animus*. *Ira*. Θυμὸς etiam apud Hipp. ſignificat *inanem tuſſiendi cupiditatem*, in qua nihil excernitur, teſte Foeſ. *in Oec onom. Hipp. p.* 275.

Thynnus, ϑύννος. Vide *Thunnus*.

Thyroarytænoidei vocantur Muſculi Laryngem exacte claudentes, ita ut iidem inflammati faciant Anginam lethalem, Bartholin. *l.* 2. *Anat. c.* 11. *pag.* 442.

Thyroides, θυροειδὴς. Vide *Cartilago ſcutiformis*. *Scutiformis* Glandulæ quoque binæ inferiori laryngis regioni adſtantes *thyroideæ* vocantur Vvarthono, *Adenograph. c.* 18. *p.* 107. Vide Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 11. *p.* 445.

Tibenum, τιβηνὸς, epitheton *vini* cujuſdam a loco natali *tiba* ita dicti, cujus virtutem explicat Gal. *l. de bon. & mal. ſucc. c.* 11. & *l.* 1. *de Antid. c.* 3.

Tiberianum tormentum vocatur *Colica*, apud Lind. *Ex* IV. §. 12.

Tibia, κνήμη, eſt tota cruris pars inter talum & genu in interiori parte ſita, cujus tibiæ pars anterior tenuis, & carnis expers *Ocrea* appellatur, Galen. *l. de oſſib. c.* 22. 4. *de art. t.* 28. & *alibi*. Gr. ἀντικνήμιον, poſterior carnoſa pars *Sura* γαςροκνήμιον dicitur, *l.* 16. *de V. P. c.* 8. Jung. Barthol. *libell.* 4. *An. c.* 21. Muſculi *tibiæ* affixi pedem flectentes vocantur *tibiæi antici* & *poſtici*, Barthol. *l.* 4. *An. c.* 13. *p.* 581. De oſſe tibiæ ſponte elapſo & callo reſtituto legi poterit admirabilis obſervatio *ex Actis Hafn. Vol.* III. *Obſ.* I.

Tiburo vocatur piſcis quidam maximus, & truci aſpectu, vitam in mari Indico ducens, adeo inſigni corporis robore, ut hominem ictu dentis ſecet medium & devoret. Lapis ex ejus capite extractus utiliſſimus fertur nephriticis & urinæ difficultate laborantibus, Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 1. *p.* 104. Deſcribitur & a Rondelet. *lib.* 16. *de piſc. c.* 26.

Tiburtinum, τιβουρτῖνος οἶνος, etiam nomen *vini*, a loco natali, cujus vires iterum Gal. propoſuit. *dd. ll.*

Ticus, nomen piſcis marini, ad oſtia fluminum intrantis apud Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 1. quamvis neque apud Aldrov. neque apud Rondelet. ejus deſcriptio habeatur.

Ticto, τίκτω, ſignificat *pario*. Vide Foeſ. *p.* 618. *ſeq.* Dieter. *n.* 831.

Tifacoum, h. e. *argentum vivum*. Ruland. *in Lex.*

Tifatum idem, quod *Tin*, i. e. *Sulphur.*

Roland. & Iohnſon.

Tigala, epitheton certum *Sacchari* Arabicum, de quo differuit Jul. Alex. *lib.* 18. *Salmon cap.* 14.

Tigris, τίγρις, animal eſt ferum, quadrupes, crudele, homines devorans, cujus hiſtoriam cum uſu vide ſis apud Aldrov. *l.* 1. *de quadr. dig. vivip. c.* 4.

Tilmata, τίλματα, *vulſa* dicuntur, & idem ſignificant, quod σπάσματα, fiuntque, cum muſculorum fibræ nimis diſtentæ rumpuntur. Gal. *c.* 3. *de its, q. in med. f. t.* 30. quamvis in Græco legatur τίλεγμα. Verum ſubſtituerunt τίλματα Comes Montanus, Felicianus, Cornarius, Foeſ. notante C. Hofmann. *in MMSS. not. ad h. l.* Τίλμα quoque vel τιλμάτιον vocatur *linamentum concerptum* Hipp. *l.* 3. *dec. orn. VII.* 21. Gal. *de C. M. S. L. c.* 2.

Tilmos, τιλμὸς, ſignificat *vellicationem*, é-vulſionem, vel proprie dictam; qualem exércent ſæpe deliri, & phrenitici, dum floccos legunt, aut pilos evellunt; vel impropriè partium nervoſarum *lancinationem*, ab humorum acrium & corroſivorum ſubſiſtentia, Hipp. *l. de Hum.* II.24.& *l.*1.*Epid. ſect.*3.*t.*1.ad quem locum videatur Galenus *comm.* Jung. Foeſ. *p.* 618.

Tilton, τιλτὸν *linamentum concerptum*. Gorr. Foeſ. *d. l.*

Time, τιμή. Vide *Honor*.

Timiditas, *timor*, quod, idem *Metus*, Gr. φόβος, δειλία. Vide *Metus*.

Timidus, φοβερὸς, quid ſignificet, jam ante ex aliis Lexicis notum eſt. *Timidi* Muſculi qui vocentur Anatomicis, videatur apud D. Bidloo *Anat. Tab.* IX.

Timoreo, τιμωρέω, ab Hipp. ſumitur in valde bona ſignificatione, quatenus notat *opem ferre*, juvare, auxiliari, 1. *de R. V. I. A. t.* 31. & 39. unde & τιμωρία, *auxilium*, adjumentum ſignificat; *ibid. t.* 41. Gal. *in com. ad hæc loca*. Jung. Foeſ. *p.* 618.

Tin, id eſt, *Sulphur*. Ruland. & Iohnſon. *in Lex.*

Tina vocatur Balneum magni juvamenti in dolore Colico, Avic. *lib.* 3. *fen.* 16. *tr.* 4. *cap.* 10.

Tinca, *tincha*, de Greco vocabulo non certo conſtat, quamvis Schroder. addiderit σκόρπιος, eſt piſcis in ſtagnis & lacubus frequentior, quam in fluminibus, cujus hiſtoriam cum uſu in cibis & Medicina tradidit Aldrovand. *l.* 5. *de piſc. c.* 45. Jung. Jul. Alex. *l.* 5. *Sal. c.* 7. Bruyer. *de re cib. l.* 22. *c.* 12. Schr. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 92.

Tincones vocantur *Bubones*, ſive tumores in inguinibus, Fallop. *de morb. Gallic. c.* 90. *Tom. I. Oper. p.* 738.

Tinctura, βαφή, terminus in Medicina hodieque uſitatiſſimus, ambiguè tamen ſignificationis. Sumitur enim aliquando vel active, in qua deſcripſit Dorn. & Ruland. *Tinctura* dicitur, quod colore ſuo penetrat & tingit alia corpora, ut crocus in aquam injectus. Et hęc dicitur Galen. βαφὴ δευσοποιὸς, *tinctura inelutibiliter imbuens*. *l.* 2. *de diffic. reſp. c.* 4. *in princ.* Vel paſſive, & ita in genere hoc nomine appellari ſolet *Extractum liquidum* coloratum; ſeu color a miſto ſeparatus. In ſpecie vero *tinctura* eſt portio aliqua ſubſtantiæ propriæ corporis, ex quo extrahitur, cum concentratione virtutis & coloris in centro ſedem habentis; differens a reliquis corporis partibus, idoneo menſtruo ſoluta & exaltata, eaque potiſſimum ad rubrum vergens, Rolfink *Chym. lib.* 3. *ſ.* 3. *cap.* 1. Differt ab Extracto, quod in hoc menſtruum rurſus ſit ſeparatum. Harum *tincturarum* Catalogum vide apud laud. Rolf. *d. l. cap. ſeqq.* Schroder. *lib.* 2. *cap.* 85. Fr. Hofmann. *in Clav. ad h. l.* Diſpenſatoria Norimb. Anguſtan. Anglicum, & alia. De *tincturis mineralium*, & metallicis vide Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 16. Schroder. & Gr. Hofmann. Specialiſſime vero & Spagyrice accipitur *tinctura* active & paſſive pro arcano quodam Philoſophico ſpecifico, quod cum eſſentia qualitatibuſque formalibus etiam colorem rei habet, ut in ſui ſimilem naturam *tingere* poſſit alia non modo, ad qualemqualem tranſmutationem, ſi non veram, ſaltem apparentem; unde & apud Paracelſ. variæ leguntur *tincturæ* ad album & rubrum; ſed etiam ad valetudinis humanæ conſervationem, reſtaurationem, ob validam etiam renovandi virtutem ipſis attributam, Rolfink. *d. l.* Ruland. & Ionhſon. Plura de *tincturis* quę & legi poſſunt *in Th. Ch.* per omnes Voluminum Indices.

Tinea, σὴς, diverſis gaudet ſignificationibus (1) notat inſectum, veſtes e lana & pellibus paratas rodens, de qua videantur Aldrov. *l.* 6. *de Inſect. c.* 7. (2) ſignificat ſcabiem cutaneam capitis Achoribus ſimilem, aliquando etiam maligniorem & ficciorem; de qua legatur Heurn. *de Morb. capit. c.* 7. (3) Vermiculos quoque capillos rodentes & depaſcentes, *Tinea capillorum*; Sennert. *Pr. Med. l.* 5. *part.* 3. *ſect.* 2. *c.* 5.

Tinæſmus, vel *Tinaſmus*, vel *Tenaſmus* de quo ſupra.

Tin-

Tinkar, id eſt, *Borax*. Dorn.Ruland. & Iohnſ.

Tinnitus vocatur Sonus quidam præternaturalis, qui in auribus percipitur inſtar tintinnabuli. Vide *Sonus*. *Sibilus*.

Tinnunculus, κέγχρις, idem, quod *Cenchris*, nomen avis, cujus duo genera, Mas & foemina. Deſcribitur ab Aldrov. *l.* 5. *Ornith.c.* 6.

Tintinnabulum, vocatur *Uva*, ſive *Gargareon*, apud Veſal. *l.* 6. *H. C. F. c.* 6.

Tipſaria, id eſt, *aqua hordei*, ex *Ptiſana*, Rul. & Iohnſ. vero ſcripſit *Tapſaria*.

Titacazenum, τιτακαζηνὸς οἶνος, epitheton vini *Aſiatici*, de quo legatur Gal. *l. de bon. & mal. ſucc. c.* 11. *l.* 1. *de Antid. c.* 3.

Titanos, ἄσβεστος, Lat. *Calx*, aut *cinis lixivus* ex calce eliquatus. Erot. *Onom. p.* 110. Gal. *l.* 1. *de C. M. S.L. c.* 5. Adde Foeſ.*p.* 618.

Titanos dicitur *calx* ex gypſo. Ruland.*in Lex.*

Titianos, τιτιανὸς, vocatur *peſſus* emolliens ad uterum. Deſcribitur ab Aetio, *l. poſtr. ad uterum ſcirrho induratum*, & Ægin. *l.* 7. *c.* 24.

Titillares venæ dicuntur venæ circa Ilia ſitæ, quas in Gallia tundi & propterea *Iliacas* vocari vel *Titillares*, dextram quidem in hepatis, ſiniſtram in lienis morbis teſtatur P. M. Schlegelius *de ſaluberr. venarum ſecund. dele&u* §. 22.

Titillatio, γαργαλή, γάργαλος, γαργαλισμὸς, Vide *Gargale*, quid proprie ſit, ſenſu melius percipitur, quam ut verbis exprimi poſſit.

Titillicum, vocatur foeva vel cavitas illa ſub axilla, a titillatione, quæ facile ibi percipitur. Joh. Anglic. *Roſ. Angl. p.* 1060. In hanc foveam imponitur pila durior ad dislocati oſſis humeri repoſitionem.

Titthos, τιτθὸς, idem, quod μαστὸς. Vide *Mamma*.

Tmeticos, τμητικὸς. Vide *Incidens*.

Tmolites, τμωλίτης, vinum celebratiſſimum fulvum, odoratum, ſimile prorſus *Falerno*, Gal. *l. de atten. diæt. c.* 12. *l. de bon. & mal. ſucc. cap.* 11.

Tocos, τόκος. Vide *Partus*. Dieter *n.* 834.

Tolerantia, eſt æquivocum apud Latinos. Vel enim reſpondet Græco εὐφορία. Vide *Euphoria*; vel reſpondet alteri vocabulo ὑπομονή. Vide *Patientia*.

Tolles, *toles*, *tolæ*, idem, quod *Tonſillæ* Keuchen. *ad Samon. p.* 151. Quod nomen foeminas ad ipſos abſceſſus glandularum in artubus tranſtuliſſe notavit M. Aurel. Severin. *in libr. de recondita abſceſſuum doctrina. tract. de perniorıbus p. m.* 186. Vulgo *Glandulæ Thuricæ* etiam vocantur, item *Tulei*, *ibidem*.

Tolme, τόλμη; *Audacia*, & τολμηρὸς, *audax*, dicitur, quæ ſi cum temeritate fuerit conjuncta, Medico vitanda, ex præcepto Hipp. *de arte XX.* 3. Vide *Temeritas*. Quod ſi debita confidentia nitatur, præcipitur ab eodem, imprimis ægris, 1. *Prognoſt*[*] *t.* 3. Jung. Foeſ. *p.* 618.

Tolutanus, epitheton a loco deſumtum Balſami cujuſdam nativi, de quo videatur Schroder. *l.*4.*cl.*2.*n.*374. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad b. l.*

Tomaculum, ἀλλᾶς, genus *farciminis*, quod deſcribitur inter alimenta a Jul. Alex. *l.* 19. *Salmon. cap.* 11.

Tome, τομὴ. Vide *Sectio*. In ſpecie etiam pro *Venæſectione*, vult Galen. *cap.*2.*de nat.hum. t.* 9.

Tomeion, *Tomeus*, τομεῖον, τομεὺς, vocatur *inſtrumentum inciſorium*, vel ſector, inciſor, Foeſ. ex *Heſych. p.* 619. τομεῖς quoque vocantur *Dentes Molares*, vide *Inciſor*.

Tomentum, γνάφαλον, pertinet ad Chirurgica inſtrumenta in deligationibus quandoque applicanda, Ægin. *l.* 7. *c.* 3. *Gnaphalion*. Ad de Rhod. *ad Scribon. n.* 121.

Tomicos, τομικὸς, idem, quod τομεὺς, dicitur de dentibus *Inciſoribus*. Caſtell. Gorr.

Tomotocia, τομοτοκία, idem, quod ὑστεροτομία, quamvis ubi illud vocabulum occurrat, nobis haud conſtet. Reperitur tamen apud Scultetum *Arm. Chirurg. Part.* I. *Tab. XLII.*

Tonicos, τονικὸς, vel τονωτικὸς, vel dicitur de medicamentis, quæ extrinſecus illinuntur partibus nervoſis, ad robur illis conciliandum, Gal. *l.* 13. *M. M. c.* 22. vel hodieque latius de internis & externis ſpecificis, quæ tonum hujus vel illius partis in temperie, conformatione, poris, ita roborant, ut actioni deſtinatæ præeſſe melius queant, verbis D. D. Vvedel- *Amoen. Med. l.* I. *ſect.* III. *c.* 1. *p.* 120. *ſeq.* vel uſurpatur de *motu muſculorum*, qui exercetur imprimis a corpore laborante *Tetano*, duabus contrariis virtutibus, muſculorum oppoſitorum inter ſe quaſi pugnantibus, *l.* 1. *de mot. muſc. c.* 8. & *l.* 2. *c.* 1. Jul. Alex. *not. ad Gal loc. prior.*

Tonitru, βροντή, quid ſit, e Phyſicis conſtare debet. Refertur inter res non-naturales, & ita ad cauſſas ſanitatis & morborum. In ſpecie mutationes aquarum etiam facere, patet, ex Hipp. *l.* 6. *Epid.* 4. *l.* 19. ubi ὕδωρ βροντικαῖον, *aqua tonitrualis*, exponitur. Vide Galen. *in comm.* Inter cauſſas terroris & Epilepſiæ referenda, Gal. *de pu. epil.* Vide *Fulmen*. Tonitruum cauſſam in aeris fermentativo motu, majori cum cohæſione & preſſione aliqua, ſoli-

diorum particularum conſiſtere, plauſibiliter quidem ex phænomenis Chymicis deducere conatur Jac. le Mort. *Chym. Med. Phyſic.* 9, *pag.* 91. verum an ex aſſe ſatisfaciat omnino ſciendi cupido, dubitatur. Blancard.

Tonos, τόνος, homonymon eſt. Vel enim ſignificat *Nervum*, & quidem frequenter apud Hipp. *l. de Ven. XVI.* 1. *de artic.* 1. 47. *l.* 2. *Epid. ſ. IV.* 18. *& alibi.* Vide Foeſ. *p.* 619. vel tenorem *partium* & vigorem. Erotianus plenius deſcribit, quod ſit extenſum corpus in carne, uti venæ, nervi & ſimilia; aliqui ad nervos ſolos applicant; alii vero etiam ad membranas. Vide *Tenor*.

Tonſillæ, παρίσθμια, Vide *Pariſthmia.Tonſillæ peſtilentes* vocatur Anginæ ſpecies peſtilens & lethalis, de qua obſervationem notavit ex Severini *tr. de Abſceſſibus* Bonet. *Anat. Pract. l.* 1. *ſ.* 23. *obſ.* 3. *p.* 380. Dicitur *Ulcus Syriacum*, *Laqueus Gutturis*, *Carbunculus Gutturis peſtilens*.

Tonſor, κυρεύς, hodieque etiam refertur inter Chirurgos, quemadmodum & apud Gal. legitur, quod *Tonſor*, κυρεύς, B. thymenſis habuerit egregium Emplaſtrum ad ſplenicos, hydropicos, & iſchiadicos. 9. *de C.M.S. L. c.* 3. Utinam vero *Tonſores* hodierni artem Chirurgicam probe addiſcerent, & rite exercerent, neque temere irruerent in fines ipſius Medici, contra ſcientiam & conſcientiam.

Tonſura, κουρὰ, κουρή. Vide *Cura*. De *tonſura* ſtrictiori lege Rhod. *ad Scribon. n.* 10.

Topazius, *Topaſius*, τοπάζιον, *Apoc.* 21. gemma dicitur, vel lapis pretioſus, primum in Inſula Cyiti Arabiæ inventus, cujus deſcriptio cum viribus habetur apud Chiocc. *Muſ. Calceol. p.* 244. *ſeqq.* Confunditur cum *Chryſolitho*, ita ut veterum Chryſolithus ſit hodiernorum gemmariorum *topacius*, & viceverſa, Schroder. *l.* 3. *c.* 5. *Topacium* ex cœlo Martis & Solis terra conſtare, legitur *in Th. Chym. Vol.* I. *pag.* 487. Factitium fieri ex natura duplici argenti vivi in ſpeciem aeris, docetur *Vol. IV. p.* 191. De differentia *Topazii veri* & *ficti* vide Libav. *S. A. Cb. l.* 7. *c.* 21.

Tophus, *toſus*, τῶφος, vocatur materia dura, calculoſa, vel potius gypſea & calci ſimilis, qualis ſolet proprie ſubſidere ac accreſcere in æneis vaſis, in quibus aqua coquitur. Keuchen. *ad Samon. p.* 139. Ita tales producuntur & adhærent paſſim in aquis mineralibus, præſertim Thermis, v. g. Carolinis Bohemiæ, Aponitanis Italiæ, &c. Hujuſmodi *tophorum* ſpecies quam plures recenſet Rulan. *in Lex.* *Tophorum* quoque nomine venit illa materia in articulis Arthriticorum quandoque concreta, Linden. *Ex. V.* §. 31. item materia calculoſa in renibus & veſica concreta, de cujus generatione Gal. *c.* 1. *in l.* 6. *Epid. t.* 6. Ita & materia dentibus accreſcens *tophus* dicitur paſſim a Medicis. De *topho* ſub lingua concreta, vide Obſervationem *in Eph. Nat. Cur. A. III. O.* 43.

Topicos, τοπικός. Vide *Localis*.

Topinaria, idem, quod *talpa*, de quo vocab. ſupra. Vel plane ſimilem affectum ſignificat, Senn. *M. Pr. l.* 5. *p.* 1. *c.* 36.

Topos, τόπος. Vide *Locus*.

Tormentilla Radix hujus Plantæ egregium alexipharmacum eſt, cumque vim adſtringentem obtineat, dyſenteriæ optimum remedium eſt.

Torcular, ληνός. Vide *Lenos*.

Tormentum, quoque vocatur morbus gravior dolorificus & acutus, quo nomine Colica *tormentum* dicitur acutum, Linden. *Ex. IV.* §. 12. Vide Celſum *l.* 7. *c.* 4. *&* 11. Scribon. *n.* 9. ubi pro dolore ſumitur, Rhod. *in Lex. Scribon.* Vel potius Ileus hoc nomine venire debet juxta Cœl. Aurelian. *l.* 3. *Acut. morb. c.* 17. *p. m.* 210.

Tormina, στρόφος. Vide *Strophos*. 5. *aph.* 41. Gal. *in comm. & alibi &c.* Dieter. *n.* 794.

Torna Solis vocatur ſpecies Tincturæ e Spina cervina ſive infectoria, ejuſque baccis per-fecte maturis paratæ, cujus parandi modum e Parckinſon *Theatr. Botanic.* deſcripſit Fr. Hoffm. *in Clav. ad Schr. l. IV. p. m.* 430. quamvis ſimul ibidem e Dodonæi *Pempt.* 1. refe-rat Gallicum *Tourneſol* parari e ſucco Heliotropii Tricocci, & Ferrant. Imperatus *l. IV. Hiſt. Nat. c.* 45. e violis fieri ſcripſerit: Il Tornaſole è colore utile al colorimento purpureo di carte, fatto di viole ammaſſate &c. Olvvormius peculiarem rarioris *tornæ Solis* ſpeciem, quam Bezettam rubram vocat, e Cochinellæ granis parari *in Muſeo l. II. c.* 34. tradit.

Tornata urina vocatur, quando obſcuratur & obtenebratur, propter coagulationem; differt a conturbata, quæ adhuc eſt perſpicua. Jon. Angl. *R. A. p.* 11.

Torneuma, τόρνευμα, *ramentum*, quod torno decutitur, ſcobes, idem, quod ξύσμα. Ita accepit Dioſcor. de ramentis fraxini *l.* 1. *c.* 109. & hodieque *Cornu cervi raſura torno* etiam fieri ſolet. De *tornatis* poculis medicis vide Keuchen. *ad Samm. p.* 172.

Toroſus, idem, quod *Craſſus*, *Corpulentus*, παχύς, Dieter. *n.* 664.

Torpedo, νάρκη. Vide *Narce*.

Torpor, νάρκη, νάρκωσις. Vide *Narce*.

Tor-

Torques, vel torquis, idem, quod Catena, ὅρμαθος, vel ὁρμάτιον. Talem catenulam ex Jaſpide viridi applicavit cum ſucceſſu Galen. l. 9. de S. Fac. §. Jaſpis viridis.

Torquilla, ἴυγξ. Vide Jynx.

Torrefactus, idem, quod toſtus, πυρώμενος, πεπυρωμένος, adhibetur in quibuſdam medicamentis. Ita Rhabarb. toſtum in dyſenteria laudatur, quamvis fortaſſis præter meritum. Caſtorei torrefacti in aurium affectibus meminit Galen. de fac. parab.

Torridus, κατοπτός, accipitur etiam pro torrefacto vel toſto, Keuchen. ad Sammon. p. 144. torrida tabes dicitur μαρασμώδης, quæ febrem ardentem ſequitur. Foreſt. l. 4. Obſerv. 9. Schol.

Torſio, στρόφος, apud Paracelſum idem eſt, quod Cruciatus ventris & inteſtinorum, tormina Dolores vehementiores, l. 2. de tartar. tr. 1. c. 4. & in Fragmentis. Torſio etiam dicitur nervorum affectus & durities, quæ accidit a verberatione aut caſu, & quando premitur, ſentitur ſtupor. Avic. l. 4. fen. 4. tr. 4. c. 7.

Torta, dicitur Jul. Alexandr. idem, quod Artocreas ἀρτόκρεας, cujus varias ſpecies deſcripſit l. 20. Sal. c. 14. Hodieque Confectiones Saccharatæ quædam ad ignem piſtæ hoc nomine etiam venire ſolent.

Tortio, στρέμμα. Vide Stremma.

Tortualis Arabib. dicitur facies ægrotorum cadaveroſa, quæ alias Hippocratica nominari ſolet, notante Joh. Hern. Meibomio in Diſp. Inaug. de Phtiſi §. 29. quam Cœl. Aurelian. Mortuoſam vocaſſe ibidem notavit.

Tortura, βασανισμός, communiter dicitur inquiſitio ſeverior delicti capitalis cum cruciatibus variis corporis. An ejuſmodi tortura poſſit eſſe loco remedii Podagricis, quæſtionem movet & ſolvit P. Amman. Irenic. p. 174. In Medicina ſumitur pro ſpaſmo, præſertim particulari, v. g. oris, faciei. Valeſ. de Tarant. Philon. Pharm. l. 1. c. 30. Foreſt. l. 10. Obſ. 124. cum Schol. Paracelſ. Paragraph. l. 3. c. 1. §. 3. tortura Noctis eidem eſt ſpecies Nigromantiæ, Philoſ. ſagac. lib. 1. §. quid ſit Nigromantia &c. Meminit & torturæ noctis Helmont. tr. Catarrhi deliramenta, n. 67. & tr. Retenta.

Torus, πρασιά. Vide Praſia.

Toruſcula, id eſt, gutta, ut toruſcula pini pro reſinæ gutta ex pino vel abiete, toto pro parte ſumto. Dorn. Ruland. & Johnſ. in Lex.

Toryne, τορύνη, vocatur inſtrumentum, quo aliquid in olla agitatur, aut teritur intercoquendum, ut ſunt cochlearia lignea, rudicula, ſpathæ, unde verbum τορυνᾶν, τορυνᾶν, agitare, rudicula terere quod legitur apud Hippocrat. l. de int. aff. XLVII. 29. Junge Foeſ. p. 620.

Torynetum, τορύνητον, vocatur pulticula confecta. Cœl. Aurel. l. 1. tardar. paſſ. c. 1. p. m. 146.

Toſtio, φώσευσις, vel φάθευσις, idem, quod torrefactio. Convenit fere cum Aſſatione, de qua ſupra ſuo loco. Quædam medicamenta toſtione veluti caſtrantur. Ita Rhabarbarum toſtione ſpoliari creditur vi ſua laxativa, & ſquilla toſtione fraudari ſuo ſale volatili inciſivo. Chymici quoque mineras metallorum ignobiliorum exploraturi, cum ſalibus dum tentant mediante igne, nunquid metalli nobilioris contineant, laborem illum vocant toſtionem, uti patet ex Jac. le Mort. in Metallurg. contract. Chymiæ annexa p. 269.

Totus, ὅλος, quid ſignificet notum eſt. Opponitur Parti. Sumitur & aliquando pro conferto, accumulato, ἀθρόος, 7. aph. 35. Gal. in comm. tota ſubſtantia agere quid ſit, vide Subſtantia. Alias in Chymicis tota ſubſtantia dupliciter accipitur, 1. pro toto mixto, quod conſtat ex Elementis (ceu materia) & eſſentia (ceu forma) 2. pro Extracto eſſentiali, quod elaboratum ſecretumque præbet oleum, aquam, ſalem, tincturam & alia pro modo elaborationis &c. Libav. Tom. II. Oper. p. 112.

Toxeuma, τόξευμα, idem, quod βέλος, Sagitta, telum, jaculum. Legitur apud Hippocr. l. 5. Epid. XX. 1. Foeſ. d. l.

Toxicon, τοξικόν, proprie dicitur venenum deleterium, quo ſagittæ tinctæ fuerunt. An ſpecies peculiaris fuerit, quæ hoc nomine venerit, dubium eſt. Accipitur etiam aliquando pro omni veneno lethali, etiam intra corpus ſumto. Gorr. Keuch. ad Sammon. p. 263. ſeq. Lang. l. 1. ep. 68. l. 2. ep. 20. in fin. Rhod. ad. Scribon. n. 176. τοξικὸν quoque quibuſdam eſt Ladani ſpecies in Syria & Africa naſcentis. Idem.

Trabes, δοκός, trabecula, δοκίς. Vide Docos.

Trachea, τραχεῖα, vide arteria aſpera. Sæpe in Anatomicis occurrit trachea, ſine addito ſubſtantivo Arteria.

Trachelagra, τραχηλάγρα, vocatur ſpecies Arthritidis particularis cervicem ſive collum occupantis, Paræus l. 17. Chir. c. 1. Alias vocabulum hoc vel ex ignorantia Græcæ linguæ vel ex incuria mutavit in trochleagrum Jac. Ioeſferius in Manuduct. ad vitam long. Part. III. c. 1. de Arthritid. p. 434.

Trachelos, τράχηλος, vide Cervix, Collum. τράχηλοι quoque vocantur Cochleæ quædam de genere Purpurarum, uti videre eſt apud Keuchen-

chen. *ad Sammon. p.* 155.

Tracheotomia, τραχειοτομία idem eſt, quod *Bronchotomia*, quæ vocabula a recentioribus accuratiora habentur, quam Laryngotomia, ſiquidem inciſio non fit in laringe, ſed in trunco aſperæ arteriæ.

Trachoma, τράχωμα, vocatur *aſperitudo* palpebræ in parte interna. Provenit ſæpe ex malа curatione, propter longiorem uſum Collyriorum. Poteſt etiam excitari ob diuturniorem defluxionem humoris non mordacis. Coincidit cum ψώφθαλμα. Vide *Daſymma*. Quamvis Aet. δάσυμμα inæqualitatem palpebræ ſuperficiariam exponat & cum rubore: τράχωμα vero majorem ſtatuat aſperitatem, ſeminum milii aut granorum ervi inſtar, cum dolore & gravitate. Tandem degenerat quandoque in σύκωσις, & τύλωσιν, de quibus vocabulis ſuo loco. Vide *Sycoſis*. *Tiloſis*. Gorr. Caſtell.

Trachomaticon, τραχωματικὸν, vocatur medicamentum oculare vel ophthalmicum, ſive *Collirium*, quod deterget, tollendis oculorum aſperitatibus efficax, Gal. *l.* 14. *M. M. c.* 19.

Trachſat, eſt *metallum in ſua minera adhuc exiſtens*. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Trachurus, τράχουρος, piſcis vocatur, qui perperam cum Sauro confunditur, cujus deſcriptio cum uſu in cibis videatur in Aldrov. *l.* 2. *de piſc. c.* 52. Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 9. Bruyerin. *l.* 19. *de re cib. cap.* 32. Galen. refert inter piſces duræ carnis, *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 31.

Trachys, *trachytes*, τραχὺς, τραχύτης, vide *Aſper*, *Aſperitas*.

Tractatio, *tractatus*, æquivocum eſt. Vel enim ſumitur pro opera manuaria, & Gr. dicitur χάριξις, vid. *Cheiriſma*, *Cheirixis*. Vel *tractare* idem eſt, quod palpare, & palpando, vel contrectando explorare, Gr. μάτταω, vide *Matto*. Vel in ſpecie *tractare* idem eſt, quod *fricare*, unde *tractatrix*, *fricatrix*, vocatur Keuchen. *ad Samm. p.* 91. Vel *tractatio*, *tractatus*, idem quod *Liber*, *Scriptum*, Elaboratio Autoris de certa materia, uti paſſim hoc occurrit, Gr. ἐργασία.

Tractio, ἕλξις, ὁλκὴ. Vide *Attractio*.

Tractom, τρακτὸν, dicitur de formis quibuſdam in panificio, ita ut coincidat vel parum differat a ſpiris, ſcriblitis, placentis, quemadmodum e Lexico Græco Latino Budæi patet, nec non ex Ill. Aldrovand. *l.* 1. *de Inſect. c.* 3. *p.* 159. *ed. Bonon.* Dicuntur & καπύρια vel καπυρίδια, Latine & *Capyridia*. *ibid.*

Tractos, τρακτὸς, tractatus dicitur de *Cera* ita tractata, ut alba evaſerit, Keuchen. *ad Samm. pag.* 101.

Traductio, vel ſumitur Pathologice & Gr. dicitur μετάστασις. Vide *Metaſtaſis*. Vel Chirurgice, & Gr. dicitur μοχλεία, i. e. *traductio* oſſis ad naturalem ſitum, Gal. *in def. med.*

Tragacantha, τραγάκανθα, vocatur lachryma vel gummi mucaginoſum, quia in aqua ſolutum mucilaginem exhibet, pellucidum, album, ſubdulce, leve ac ſincerum, granulis plerunque fragmentiſve contortis conſtans, a radice plantæ ejuſdem nominis, vel ſponte, vel vulnerata profluens; vim refrigerandi, humectandi, emolliendi, leniendi habens. De quo legatur Gal. *l.* 8. *S. Fac.* §. *tragacantha*. Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 410. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Dicitur & in neutro genere frequenter *tragacanthum*, Rhod. *in Lexic. Scribon.*

Tragaſius, τραγάσιος, epitheton *ſalis* ex *aquis* ſtagnantibus *tragaſiis* non procul a *Smintho* collecti, reſpondentiſque marino, cujus meminit Gal. *l.* 11. *de S. Fac.* §. *Sal.*

Tragea, *tragema*, τράγημα, olim idem fuit, quod *Bellarium*, πέμμα, *menſa ſecunda*, vocabatur olim omne id, quod poſt cœnam, voluptatis inter bibendum excitandæ gratia, aſſumebatur. Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 34. Jul. Alex. *l.* 8. *Sal. c.* 9. Lang. *l.* 1. *ep.* 56. Hodieque vero uſitate ſignificat *tragea* pulverem aromaticum ſaccharo plerunque ad pondus omnium, imo etiam in majori quantitate conditum, ventriculi corroborandi, flatuſve diſcutiendi gratia uſurpandum. Vveker. *A. G. l.* 1. *c.* 27. Schroder. *l.* 2. *c.* 77.

Trage'aphus, τραγέλαφος, qſ. *Hircicervus*, animal quadrupes hirco & cervo ſimile, cujus deſcriptionem vide apud Aldrov. *l.* 1. *de quadrup. biſulc. c.* 29.

Tragomaſchalos, τραγομάσχαλος. Vide *Hircus*.

Tragos, τράγος. Vide *Hircus*.

Tragum, *tragus*, τράγος, τράγος σιτώδης, eſt cibi frumentacei genus, quamvis non adeo certo conſtet, qualem proprie denotet. Meminit Plin. *l.* 18. *H. N. c.* 7. & 10. & Celſus inter boni ſucci cibos refert *lib.* 2. *c.* 20. ad quem locum notavit Pantinus *p. m.* 303. *Tragum* fieri ex Olyra generoſiſſima decorticata: Olyra vero vel eſt ipſa Zea, vel Zeæ aut Tritico optimo reſpondet, ut ita Tragum ſit idem, quod Ptiſana, quæ alias ſtricte ex Hordeo parari dicitur. Convenire nobis videtur cum noſtro vernaculo *Orieb.* Jung. Bruyerin *de re cibar. lib.* 5. *cap.* 15.

Traha, terminus metallurgorum, vernacule per inſtrumentum attollens *Debeleugh* expreſſus, apud Baſil. Valentin. *Teſtam. ult. lib.* 1. *cap.* 41.

Trahens, idem, quod *Attrahens*, ἑλκτικὸς; vide

vide *Helčticos*: *Attractio*.

Tramis, τράμις, vocatur Ruffo *l.* 1. *de part. corp. hum. nominibus c.* 12. *linea* per medium geni-talis ad anum uſque diſcurrens, qua & ὄῤῥος ap-pellatur. Erotian. *Onomaſt. p.* 111. *d.* Foeſ. *p.*622.

Tranquillitas, æquivocum eſt. Vel enim de corpore uſurpatur, & ita idem eſt, quod *Quies* ἡσυχία. Vide *Heſychia*. Dieter. *n.* 381. vel de-aeris ſerenitate, & dicitur εὐδία. Vide *Eudia*. Vel de mari, & dicitur γαλήνη. Vel etiam de animo quieto, & dicitur εὔνοια.

Tranſcenſio, μετάβασις, idem, quod *tranſ-greſſio*, *tranſitio*. Vide *Metabaſis*.

Tranſcolatio, idem, quod *Colatio*. Gr. διυ-λισμὸς. Vel *Dyliſmos*.

Tranſfiguratio, vel *tranſfigurativa*, vocatur ſpecies *Magiæ*, quæ docet formare corpora vi-ventia magice, apud Paracelſ. *l.* 1. *Philoſ. ſagac.*

Transformatio, μεταμόρφωσις, idem, quod *transfiguratio* vel *transmutatio*, de quo vocab. paulo inferius.

Transfuſio, quid in genere ſignificet, notum eſt, Gr. διάχυσις dici poteſt, vel potius μετά-χυσις, i. e. liquoris ex uno vaſe in aliud fu-ſio. Specialiter ſumitur de ſingulari artificio tranſmittendi per certos canales vivum ſangui-nem, vel animalis, vel hominis alterius in aliud animal, vel alium hominem; quæ o-peratio uti non ita pridem inventa fuit, ita mox exolevit, nec immerito ſuſpecta, mini-meque in uſum vocanda nobis etiam videtur. Hujus artificii inventores primi dicuntur fuiſ-ſe Angli, quamvis ob metum periculi circa vitam humanam & poenarum legis, quæ ſtri-cte in illo regno obſervantur, experimentum hoc non aggreſſi ſint in hominibus, quod ta-men Galli poſtea fecerunt, videantur *Acta Philoſophica Societatis Regiæ Anglicæ* Olden-burgii de An. 1667. quamvis & in aliis locis (quæ in Indice dicti Autoris haberi poſſunt) de hoc argumento lectu digna occurrant.

Transglutitio, καταπόσις, idem, quod *De-glutitio*. Vide *Catapoſis*.

Tranſitus, μετάβασις. Vide *Metabaſis*.

Translatio, μεταφορὰ, in Rhetoricis tropus eſt notiſſimus, quo etiam aliquando uſum eſ-ſe Hipp. teſtatur Gal. 3. *de fract. t.* 44. A-lias vero docenti vitanda *translatio*, *l.* 3. *de diff. pulſ. c.* 7. Accipitur etiam pro *transmu-tatione*, Libav. *T. III. Oper. p.* 193. *Transla-tivus motus*, Gr. dicitur μεταληπτικὴ κίνησις. Vi-de *Metalepticos*.

Tranſmiſſio, διαπομπὴ, πάραπομπὴ, idem quod *Emiſſio*. Dicitur de ſemine effuſo, a verbo παραπέμπω, *tranſmitto*, quod hac in ſignificatione accipitur ab Hipp. 5. *aph.* 63. Vide Diet. *n.*651.

Tranſmutatio, μεταβολὴ, μεταλλαγὴ, μεταμόρ-φωσις, idem, quod *Mutatio*. Vide *Metabole*. Hodieque terminus eſt receptiſſimus in Chy-micis, quando ſumitur de artificio converſio-nis metallorum imperfectiorum in perfecta. De qua *transmutatione* evolvi poterunt varia ſcripta Spagyricorum antiqua & nova, v. g. Theatrum Chymicum, Paracelſus, Libavius & alii. Nobis placet candida ἐπίκρισις & de-hortatio Rolfinx. *Chymiæ l.* 6. *c.* 13.

Transnaturalis, μεταφυσικὸς, alias *Supranatu-ralis*, dicitur de iis, quæ nulla ratione de-pendent effective a natura, neque etiam pro-prie præternaturalia dici poſſunt, quia non directe naturæ adverſantur aut eam lædunt: quamvis etiam *Morbi* quidam *transnaturales* appellentur, quorum cauſſæ aliunde, quam a natura petendæ, quales fortaſſis ſunt Morbi a faſcino, vel incantatione. Terminus hic occurrit apud Libav. *Tom. III. Oper. p.* 4.

Transparens, διαφανὴς. Vide *Diaphanes*.

Tranſpiratio, διαπνοὴ. Vide *Diapnoe*.

Transplantatio, μεταφυτεία, proprie dicitur plantæ alicujus de loco in alium locum plan-tatio, apud Theophr. *lib.* 2. *hiſt. c.* 17. Quam Chymici *Tranſplantationem* naturalem vocent, videatur prolixius apud Senn. *de Conſenſ. & diſſ. Chymicor. c.* 12. Alias peculiaris quædam curandi ratio Paracelſica nomine *transplanta-tionis* venit, quando morbus hominis, ceu Microcoſmi, transfertur in aliud Macrocoſmi ſubjectum, vel vegetabile, vel animale, quam commendavit Paracelſ. *tr. de phthiſ. in fin.* Jun-gantur *Epiſtolæ* D. Joh. Ludov. Hanmanni & D. Th. Bartholini de hoc argumento *in Act. Hafn. Vol.* II. *Obſ.* 107. *p.* 226. *ſeqq.* Enimve-ro quod ſuſpecta ſit talis cura de Magicis præſtigiis, jam alii notarunt, unde & Libav. eandem improbavit *Tom. III. Oper. p.* 4. & 8. Merito igitur admirandum, quod & hodie-que inter Medicos, qui Dogmatici volunt ha-beri, & vere Chriſtiani, nonnulli ſint, qui hanc curandi rationem approbant, & in uſum vocare non verentur. Latius hoc vocabulum ſumſit Patholog. ce & Therapeutice per varias ſignificationes exponens D. Hermannus Grube peculiari tractat. de *tranſplantatione morborum*.

Tranſpoſitio, μετάθεσις, idem, quod *tranſlo-catio*. Vide *Metatheſis*. Sumitur & pro *tranſ-mutatione* metallorum *in Th. Chym. Vol. I. p.* 564.

Tranſſudatio, Gr. dici poſſet διΐδρωσις, in Chy-

Chymicis vocatur, ſi in deſtillatione deſcenſoria eſſentia prolecta transſudat, guttatimque in receptaculum defertur; calore ſupra admoto: Focus enim ſupra eſt circa ergaſtulum; unde & igne circulari agi dicitur. Furno fit deſcenſorio. Balneo deſcenſorio, arena deſcenſoria & ſimili arte. Rul. & Iohnſ.

Tranſumtivus, μεταληπτικὸς. Vide *Metalepticos*.

Tranſverſales, vocantur Muſculi duo in dorſo ſiti, cervicem extendentes & in poſteriora flectentes. Barthol. *l.* 4. *An. c.*6. *p.*568.

Tranſverſus, ἐγκάρσιος. Vide *Encarſios*.

Tranſverſaria machinarum, διαπήγματα. Vide *Diapegmata*. Tranſverſi alias etiam cognominantur diverſi Muſculi v. g. Abdominis, Barth. *l.* 1. *c.* 6. *p.* 56. Humeri *Tranſverſus brevior*, qui & Rotundus minor dicitur, *l.* 4. *c.* 2. *p.* 651.

Tranſuo, dicitur de operatione Chirurgica Galeno κατὰ θῆξιν dicta, vide *Thexis*, quo verbo notatur integra perforatio acu & filo facta, quod Celſus vocat *l. V. c.* 26. corpus acu *tranſuere*. Rhodius *in Diff. de Acia c. XII. p.* 165.

Trapetos, τραπητὸς, epitheton vini primarii, quod uvis calcatis ſeu pede preſſis effluit; *Vinum preſſum* vocatur. Lind. *Ex. X.* §. 181.

Trapeza, τράπεζα. Vide *Menſa*.

Trapezius, τραπέζιος. Vide *Cucullaris*.

Trarumes, dicuntur umbrarum & ſpectrorum inviſibiles, auditæ tamen actiones. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Traulos, τραυλὸς, τραυλότης. Vide *Balbuties*. Dieter. *n.* 837.

Trauma, τραῦμα, idem, quod τρῶμα. Vide *Vulnus*. Dieter. *n.* 838.

Traumaticos, τραυματικὸς, Lat. *Vulnerarius*. Dicitur de medicamentis, quæ alias κολλητικὰ, *glutinatoria*, item *conſolidativa* vocantur. Galeno etiam ἐπουλωτικὰ, vi adſtrictoria prædita. Gorr. De decocto *Traumatico*, vel *Vulnerario* vide Hildan. *de Ichor.* & *Meliceria c.* 7. *Vulnerariorum* virtus medicamentoſa ex ſententia recentiorum videtur conſiſtere non in pura ſubſtantia volatili, neque in fixa, ſed in media quadam inter volatilem & fixam, & ita in ſale quodam Eſſentiali plus minus Tartareo-Nitroſo; unde fit, ut partim polleant facultate ſordium deterſiva, partim conſolidativa.

Trechedeipnos, τρεχέδειπνος, vocatur *patinarum affectator*, h. e. qui ad convivia accurrit, etiam non vocatus. Linden. *Ex. XVI.* §. 226.

Trechyſma, τρήχυσμα, pro τράχυσμα, Ionic. *Aſpredinem* ſignificat, & idem eſt, quod τρῆχωμα. Vide p. a. *Trachoma*. Legitur vero apud Hippocr. *l.* 2. *Epid. ſ.* III. 21. item τρηχυσμὸς, *exaſperatio* inteſtini 5. *de R. V. I. A. t.* 36.

Trema, τρῆμα, Latine *foramen* dicitur. Linden. *Ex. V.* §. 37. h. e. locus apertus *forando*. Gal. *l.* de cauſſ. morb. *c.* 11.

Tremor, τρόμος, eſt motus convulſivus, conſiſtens in impedita vel imbecilliori cauſſæ vel materiæ contractivæ, mihilominus indeſinenter urgentis, virtute. Cauſſa ejus non materia quædam craſſior, ſed tenuis eſſe poteſt, videlicet aura vel vapor quidam aciditate quadam volatili & ſubtili ſpiritus animales irritans, œſtri inſtar exercens, partes nervoſas vellicans, & ad contractionem, ſed inſufficientem, continue inſtigans. Species ejus ſunt *Tremor* Cordis, Oculorum, Labiorum, Artuum, aliquando & totius corporis, &c. Plura de *Tremore* legi poſſint apud Gal. paſſim, imprimis *lib. de trem.* & *palpit.* &c. & apud Vvillis *Pharm. Rat. I. ſ.* 6. *c.* 3. ubi egregie *Tremoris* naturam expoſuit. Τρομώδης, *tremulus* dicitur, & ſæpe uſurpatur apud Hippocr. de ægris, de febribus, manibus, &c. quæ loca videantur apud Foeſ. *Oec. p.* 623. Jung. & Dieter *n.* 844.

Trepanum, τρύπανον. Vide *Terebella*.

Trepidatio, partim de corpore dicitur, & ita idem eſt, quod *Tremor*, τρόμος, partim de animo, & ita coincidit cum *Metu* ac *Pavore* vehementiori, cum animus conſternatus eſt, & abjectus, Iul. Alex. *l.* 22. *Sal. c.* 3. *Trepidum* morbum incurabilem dixit Paracelſ. *de morb. Ament. tr.* 2. *cap.* 6.

Trepondo, i. e. tres *libræ*. Legitur apud Scribon. *n.* 165. 271. Rhod. *in Lex. Scrib.*

Triæna, τρίαινα, Lat. *Tridens*, vocatur inſtrumentum triplici acie dentata conſtans, unde τριαινοειδὴς καυτήριον *tridentiforme cauterium*, actuale ſive ferrum ignitum, legitur apud Ægin. *l.* 6. *cap.* 48.

Triangularis, dicitur in genere de omni corpore, quod figuram *Trianguli* repræſentat. Ita Muſculus Thoracis, vel potius Sterni proprius hoc venit nomine, Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 4. *p.* 566. & alius, quem in cubito ſe obſervaſſe ſcribit idem *d. l. c.* 8. *p.* 574. Ita & *Deltoides Muſculus Triangularis* Humeralis appellatur, *d. l. c.* 2. *pag.* 560. Officulum quoque inter ſuturam lambdoideam & ſagittalem ſitum, Triangulare, aliis *Triquetrum* vocatur, ad Epilepſiam peculiari virtute conducere vana perſuaſione creditum, quamvis & præter hoc alia adhuc officula *triangularia Cranii* in ſutura lambdoidea inventa ab Olao Vvormio ſcripſerit idem Barthol. *libell.* 4. *c. p.* 704.

Tri-

Triangulus, τρίγωνος, *Trigonus*; quid ſit, ex Mathematicis cognoſci debet. Translatum vero vocabulum a Spagyricis myſtico ſenſu ad ſuas hypotheſes & commenta de triplicitate vel trinitate principiorum, de quo *Triangulo* vide *Th. Chym. Vol. IV. p.* 609. Aliud vero *Triangulum* legitur ex terra, fimo & cineribus conſtans, *Vol.* 1. *pag.* 431. Vide etiam *Trinitas*. Alias apud Gal. quoque τρίγωνα medicamenta quædam narcotica ad torporem præſentem inducendum mitiora, ex ſeminibus compoſita, Gal. *l.* 12. *M. M. c.* 1. & in ſpecie *Paſtillus* quidam τρίγωνος vocatur, non ex numero ingredientium, cum quatuor ſint, ſed a figura triangulari, qua fingebatur: Olim celebris ad ſiſtendos dolores. Deſcribitur diverſimode a Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 5. Ægin. *l.* 7. *c.* 12. ubi & *Diaſpermaton* vocatur, Gorr. Caſt. *Trigonum* quoque Aſtrologorum figmentum vocatur ſpirituum aſtrorum tranſmutatio quadruplex juxta numerum quatuor Elementorum, quorum unumquodque regere ac durare dicitur 200. annos. Ut cum *Trigonum igneum* incipit, ſuperni Planetæ ſuam conjunctionem habent in igneo ſigno, donec igneum hoc durabit, & ſic de reliquis, Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Triaquatuor, τριατέτταρα, non videtur eſſe nomen medicamenti compoſiti totius apud Galen. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 13. uti voluit Jul. Alex. *not. ad h. l.* ſed potius nomen ponderis proxime præcedentis, videl. Terebinthinæ ponderis ſeptuaginta quinque, (quod *triaquatuor* inſcribitur) quemadmodum & in eadem compoſitione pondo centum *Mina* vocatur.

Trias, τριάς. Vide *Trinitas*.

Triatettara, τριατέτταρα. Vide *Triaquatuor*.

Tribe, τριβὴ, Latin. *Exercitatio* dicitur, idem, quod ἄσκησις. Vide *Exercitatio*. Hinc τριβικὴ experientia dicitur Gal. quaſi jam *trita*, quam ab experimentali diſciplina ductam ſoli artifices uſu exercent, Gal. *l. de ſubfig. empir. c.* 2.

Tribos, τρίβος, proprie *viam tritam* & hominum calcatam veſtigiis ſemitam & callem ſignificat. Translative vero *pro loco*, uſu & conſuetudine *attrito* aut calloſo ſumitur, teſte Cal. *c.* 1. *de artic. t.* 21. Legitur & *in Mochlico XXIV.* 21. item *in* 2. *de iis*, *q. in medic. t.* 9. ubi videtur notare ipſam partem membri, qua vel inflexum, vel intentum, vel in latus moram faciens operatur, exponente Gal. *in comm.* quales ſunt plantæ pedum in ambulantibus, nates in ſedentibus, occiput in decumbentibus, Foeſ. *p.* 622.

Trica, πλόκαμος, ſignificat proprie implicatas connexiones in naſſis & retibus, Gal. *in* *Timeo Plat. t.* 13. Uſurpatur & de omni intricata re, vel oratione.

Tricaudalis, epitheton muſculi in aure externa. Vide *Bicaudalis*.

Triceps eſt epitheton Muſculi triplici principio ab oſſe pubis & coxendicis ad femoris lineam aſperam inſerti, Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 11. *p.* 579.

Triches, τρίχες, *Capilli*, *Pili*. Vide *Pilus*, *Capillus*.

Trichiaſis, τριχίασις, quemadmodum in genere certum eſt, hoc vocabulum ſignificare *Pilarem affectum*, vel *Pilare malum*, ita non ſtatim conſtat, quam ejus ſpeciem denotet. Dicitur enim τριχίασις morbus, quando cum craſſa urina veluti pili una exeunt, ex Hipp. 4. *aph.* 76. qualia corpora a ſedimento craſſo & viſcoſo poſſunt concreſcere. Vide Linden. *Ex XVI.* §. 20. *ſeqq.* Deinde *Trichiaſis* vocatur affectus palpebrarum, quando pili inutiles & pungentes iiſdem innaſcuntur, Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 8. vide & *Phalangoſis*. Tandem τριχίασις quoque vocatur *mammarum dolor*, quem pilus aliquando movet in poculo forte hauſtus. Is autem non ſedatur, donec pilus, vel preſſus ſponte exeat, vel cum lacte exugatur. Ludov. Bonaciolus *Muliebrium. lib.* 1. & extat inter Gyneciorum ſcriptores *p. m.* 632. Id mali genus etiam τριχίαν vocant Foeſ. *p.* 623. Gorr. Caſtell. Erotianus ſimpliciter definit ἀπόδοσιν affectum vel abſceſſum in mammis.

Trichiſmos, τριχισμὸς, dicitur *fractura ſpecies tenuiſſima* & veluti pilaris, ita ut ſenſum fere effugiat, hinc etiam mortis aliquando cauſa eſt, quia non ſe facile prodit, Ægin. *l.* 6. *c.* 90. Gorr. Latine etiam *Capillatio* vocatur in latina editione Obſervationum Medico-Chirurgicarum Jobi a Mekren *c.* 1. *p.* 15.

Trichologeo, τριχολογέω, *floccos lego*, vel vello. Signum phreniticorum perniciofum apud Hippocr. *l.* 3. *Epid. ægr.* 3. *poſt ſtat. peſtil.* Foeſ. *d. l.*

Trichophyes, τριχοφυὲς, vocatur medicamentum *ad pilos generandos* faciens apud Nonum *de P. M. C. c.* 19. *p. m.* 13.

Trichoſis, τρίχωσις, idem, quod τριχίασις, *affectus pilaris* palpebrarum, Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t.* 123.

Trichoton, τριχωτὸν, vocatur pars ex capitis, quæ capillis tegitur, *Capillitium*. Gorr.

Tricongius, olim dicebatur, qui uno impetu epotavit *tres congios vini*, quemadmodum & *Bicongii*, qui duos epotare potuerunt congios. G. Hofmann. *Not. ad Galen. LL. de V. P. n.* 222. Foreſt. *lib.* 24. *Obſerv.* 1. *Schol.*

Tricor, id eſt *Aurum.* Rul. *in Lex.*

Tricotylos, τρικότυλος, menſura dicitur *tria pienſ. tres heminas*, vel cotylas, Linden. *Ex. XVI.* §. 106. 107.

Tricuſpides, τριγλώχινες, vocantur membranulæ, vel valvulæ cordis ante oſtia venæ cavæ & venæ pulmonalis foris intus ſpectantes, quæ admittunt ſanguinem in cor. Galen. *l.* 6. *l.* 7. *de An. Admin. c.* 9. Bartholin. *l.* 2. *Anat. c.* 7. Latine etiam *Triſulcæ* appellantur.

Triduanus, *Triduum*, διάτριτος. Vide *Diatritos.*

Triens, τριῶν τῆς λίτρας, i. e. *unciæ quatuor*, Gal. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 14. De *Triente aurivoro* vide ex Plin. *l.* 34. *c.* 13. Libav. *S. A. Ch. lib.* 5. *c.* 5.

Triferres, Paracelſo dicuntur ſpiritus ignem inhabitantes, Paracelſ. Philoſ. ad Athen. *l.* 2. *text.* 15. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Trifurcatus, vide *Bifurcatus.*

Trigeminus partus five fœtus, vocatur, quando tres proles naſcuntur, quod naturali ordine factum fuiſſe aut fieri poſſe negat P. Amman. *Irenic.* p. 52. ſed portentoſum eſſe ſtatuit.

Trigla, τρίγλη. Vide *Mulchus.*

Triglogines, τριγλώχινες. Vide *Tricuſpides.*

Trigonos, τρίγωνος. Vide *Triangulus.*

Trimammia, i. e. tres habens Mammillas, quod vocabulum legitur *in Act. Hafn. Vol. III. Obſ.* 83.

Trinitas, τριάς, hoc vocabulum, factatiſſimum Perſonarum trium in Divina eſſentia Myſterium, exprimens, abuſive translatum a Spagyricis ad triplicitatem ſuorum principiorum, ita ut non ſolum paſſim in eorum ſcriptis legatur, *Trinitatem* ineſſe omnibus, *Th. Chymic. Vol.* I. p. 454. *Trinitatem* eſſe naturalem *ibid.* p. 357. ſed & ſimul myſterium illud Deitatis ſanctiſſimum applicatum illi operi fallaciſſimo de Lapide Philoſophico, *Trinitatem unitatis* eſſe faciendam, quæ fit certiſſima proportio. Riplæus *in axiom. Vol. II.* p. 111. Iung. & *Vol. V.* p. 338. O deteſtandam catachreſin. Vide *Ternarius.*

Triobolon, τριώβολον, *pondus trium obolorum*, h. e. *drachma dimidia*, idem, quod ἡμίδραχμον *Drachma* enim *ſex obolos* continet. Gorr.

Driomphyllon eſt nomen medicamenti compoſiti, ita dicti a recentibus rutæ foliis, & deſcriptum legitur in *Antidotario* Nicolai O-per. *Meſuæ fol.* 193. *b.*

Triorchis, τριόρχις, proprie vocatur, qui *tribus teſticulis* præditus eſt, Rolfink, *de part. genit.* P. I. *c.* 11. Ob eandem rationem & ſpecies Accipitris vocatur *Triorchis*, τριόρχις, Lat. *Buteo*, cujus deſcriptionem vide apud Aldrov. *l.* 5. *Ornithol. c.* 7.

Tripes, *Tripus*, τρίπους, proprie dicitur inſtrumentum, tribus pedibus innitens, quo utimur ad vas aliud recipiendum, ut ignis ad calefaciendum ſupponi poſſit. Rul. Dicitur & de ſcamno, vel ſella *tres pedes* habente; qualis *tripes* fuit ante oſtium Speluncæ Apollinis Pythii; unde proverbium ortum: *Ex tripode dictum.* Eraſm. *Adag. Chil.* 1. *cent.* 7. *n.* 90.

Tripolis, τρίπολις, eſt terra coloris citrini intenſe, ſpecieſque videtur *Ochræ*. Uſus ejus nullus aut rarus in Medicina. Ad ſordes metallicorum præſertim orichalceorum vaſorum vulgo adhibetur. Schrod. *l.* 3. *c.* 2. *fin.*

Tripſis, τρίψις, vide *Frictio. Anatripſis. Tritio.*

Tripudium, idem, quod *Saltatio*, χορεία, *Chorea.* Pertinet ad Exercitationes corporis. Vide *Chorea.* *Tripudiorum* varia genera recenſuit Jul. Alex. *l.* 6. *Sal. cap.* 5.

Triquetrum, vide *Triangulare.*

Triſca, *Triſcha*, *Triſſia*, idem, quod *Muſtela*, vocatur piſcis fluviatilis, maxime lubricus, cujus hepar in deliciis habetur. Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 2. Vide *Muſtela.*

Triſmos, τρισμός, vel τριγμός, idem, quod τρίξις, *Stridor.* Vide *Stridor*, Gal. *l.* 2. *de ſympt. cauſſ. c.* 2. Scribitur & per Y, ſed perperam Deſcendit enim a verbo τρίζω, *ſtrideo.*

Triſpaſtrum, τρίσπαστον, dictum fuit Machinamentum, quod excogitarunt Apellides & Archimedes Medici, & deſcribitur ab Oribaſ. *de machin. c.* 26.

Triſpermon, τρίσπερμον, *Cataplaſmatis* nomen eſt, ſic dictum a tribus ſeminibus, quibus componitur, cumino, baccis lauri, & apii ſemine. Valet contra Colicum dolorem. Gorr.

Triſtitia, idem, quod *Mœror*, Gr. λύπη. Vide *Lype.*

Triſto, Paracelſo dicitur ignis materialis, qui continetur in omnibus quatuor elementis, & operatur ad effectus cujuſque elementi proprios. *l.* 2. *Philoſ. Tract.* 1. *de Elemento Ignis c.* 1.

Triſulcæ, vide *Tricuſpides*, τριγλώχινες.

Tritæophyes, τριταιοφυής, dicitur *febris ad tertianæ naturam accedens*, non vero exacte typum tertianæ per omnia obſervans, ita ut omnes febres, quæ tertio die invadunt, poſſint in genere appellari τριταιοφυεῖς. Galen. *c.* 2. *in l.* 6. *Epid. c.* 23. Jung. Foeſ. p. 622. C. Hofmann. applicavit ad *continuas tertianæ* typum ratione exacerbationis obſervantes. *Apol-*

gre-

pro Gal. l. 3. c. 311. D. E. F. quemadmodum & Linden. Exerc. XV. §. 15. 16. Eodem modo deſcripſit C. Rejes C. El. q. 68. n. 9. confer. omnino Erotianus.

Tritæos, τϱιταῖ☉. Vide *Tertiana*.

Tritarii, idem, quod *Diaritarii*. Vide *Diatrite*.

Triticum, πυϱὸς. Vide *Pyros*.

Tritio, *Tritura*, τϱίψις, vocatur modus redigendi corpora craſſiora ſicca in pulverem, & miſcendi diverſos pulveres in unum. Meminit Gal. *l*. 1. *de Al. Fac. c*. 12. Vveker. *A. G. l*. 3. *c*. 26. Vocatur & *Tritus*, de cujus circa aurum uſu mirabili & inſtrumento artificioſo D. Langelotti ſive Mola Philoſophica, vide *Ephem. Nat. Cur. A. III. Obſ*. 59. *Tritio* mineralium & Metallorum diuturnior facilio- rem reddit Tincturarum extractionem. Jac. le Mort. *Chymic. Medic. Phyſic. in fine pag*. 260.

Tritoma, eſt inſtrumentum ad aures apud Albucaſim: ſi vero ſurditas adfuerit, fruſtra eſt omnis cura. Parac. *in Fragm. ad LL. Paragraph. in* l. 13. & 14.

Tritones, vocantur *Homines marini* piſciformes; *in Eph. Nat. Cur. A. I. Obſ*. 23.

Tritorium, vulgo *infundibulum*, dicitur vas tranſmittens in ſuperficie latum, & paulatim acuatum, cum manubrio annexo formatum. Ruland. & Iohnſ. Parac. *de morb. ament. tr*. 2. *c*. 4.

Tritos, τϱίτος. Vide *Tertius*.

Tritura, τϱίψις. Vide *Tritio*.

Trivialis, linea Paracelſi vocatur *Stratum*, ſive *ſolea terræ*, matrix feminibus mineralium gravida, quibus Dominus implantavit rationes, dona atque femina in feculum ſat futura. Helmont. *de Lithiaſ. c*. 1. *n*. 6.

Trochanteres, τϱοχαντῆϱες, Lat. *Rotatores*, vocantur *proceſſus duo* ſuperiores *oſſis femoris*, quorum unus major, alter minor & inferior habetur, Gal. *l. de oſſib. c*. 21. quamvis alibi *majorem* ſaltem τϱοχαντῆϱα nominari ſcripſerit, *l*. 3. *Anat. admin. c*. 10. Vide & Barthol. *libell*. 4. *An. c*. 21. qui etiam ſaltem magnum hoc nomine indigitavit. Notetur, duos proceſſus eſſe diſtinctos ab oſſis femoris capite rotundo, quod acetabulo coxendicis in ſinuatur, & quod Bartholin. proceſſibus annumeravit, atque ita tres numeravit.

Trochilodes, τϱοχιλώδης, vocatur *rotunda brachii regio*, apud Gal. *l*. 2. *de V. P. c*. 15. Vide C. Hofm. *innot. ad h. l. n*. 95.

Trochilus, τϱόχιλ☉. Vide *Regulus*. Verum & alia avis aquaticæ ſpecies hoc nomine indicatur, quæ deſcribitur ab Aldrov. *l*. 19. *Ornith. cap*. 65.

Trochiſcus, τϱοχίσκος. Vide *Paſtillus*.

Trochites, τϱοχίτης, vocatur lapis quidam, forma ſimilis *trocho* illi, quo pueri luſitant, in gyrum agendo, in ſuperficie cinerei coloris; intus vero candidi; & ulterius deſcribitur a Chiocco *Muſ. Calc. ſ*. 3. *p*. 311.

Trochlea, τϱοχλία, proprie vocatur inſtrumentum aliquod mechanicum, quod in gyrum trahitur, ad attrahendum laqueos, & quæ illis annexa ſunt. In qua ſignificatione legitur apud Gal. *l*. 3. *de artic. t*. 25. Oribaſ. *de machin. c*. 4. Per tranſlationem quoque *trochlea* vocatur particula cartilaginea, per quam muſculi ſexti oculum oblique moventis, *trochlearis* propterea dicti, tendo tranſit, cujus deſcriptio habetur paſſim in Anatomicis, & inter hos Barthol. *l*. 3. *An. cap*. 8.

Trochoides, τϱοχοειδὴς, epitheton eſt Articulationis, vel Commiſſuræ oſſium, quando unum axis more in alterum inferitur, quod veluti rotæ rationem habet, uti in prima & ſecunda cervicis vertebra apparet. Latine poſſet *Axea Commiſſura* dici, Fallop. *in Obſ. Anatom. Tom*. I. *Op. p*. 359.

Trochos, τϱοχ☉, dicitur apud Hipp. *curſus circularis*, & opponitur recto, qui δϱόμ☉, curſus ſimpliciter vocatur, *l. de Inſomn. V*. 4. 10. *IX*. 6. *lib*. 2. *de diæt. XLI*. 15. *lib*. 3. *XXI*. 23 *XXIII*. 5. *XXV*. 21. Jung. Foeſ. *p*. 626. Signi ficat & ludi puerilis materiam ligneam, de quo vide *trochites*.

Troctos, τϱωκτὸς, idem quod τϱώξιμ☉, dicitur de illis, quæ *cruda comedi* poſſunt, ut ſunt raphanus, lactuca, bulbi &c. Illud legitur apud Hipp. *l*. 2. *de morb. mul*. XI. 21. Hoc vero *l. de int. aff*. XXXIII. 36. *XXXVII*. 3. Vide Foeſ. *p*. 628.

Trogle, τϱώγλη, vocatur proprie *forma*, vel *caverna* eroſione facta, imo & inciſiones & fiſſuræ τϱῶγλαι dicuntur. Apud Hipp. vero τϱῶγλαι appellantur *meatus*, foramina & cavitates, quæ *in carne* inſunt, in quibus humidum continetur, *l. de Carn. vel princip. X*. 7. 8. Foeſ. *d. l*.

Troglodites, τϱωγλοδύτης, vocatur ſpecies paſſeris, imo *paſſerculi*, cujus mirabilis virtus in expellendo calculo a veteribus deprædicata fuit, & deſcribitur ab Aldrov. *l*. 16. *Ornith. c*. 3. Meminit & hujus virtutis Lang. *l*. 2. *ep*. 58. *circa fin*. Th. Chym. *Vol*. II. *p*. 155.

Trogledytica, τϱωγλοδυτική, vocatur *Myrrha* optima, a patria, videlicet *troglodytis*, Ægypti populis. Vocatur & τϱωγλῖτις. Vide Rhod. *ad Scrib. n*. 90.

Troma, τϱῶμα, idem, quod τϱαῦμα. Vide *Vulnus*.

Tromos, τρόμος. Vide *tremor*.

Tronus, & *Tronoſſa*, dicitur cæleſtis ros ex aere natus, omnium dulciſſima ſpecies Mannæ, denſa, tenax, & albiſſima præ cæteris, ex Mercurio regionis mediæ generata, & ſeparata prorſus ab omni ſulphure & ſale. Vere & æſtate decidit, maneque reperitur foliis arborum adhærens, ut alia Manna. Dorn. Rul. & Johnſ. ex Parac. *l. de Caduco matricis* §. 2. *Fragm. ad libros Paragraph. l.* 9. *de ſignat. rer. natur. l. de Melle c.* 2. Elixir e *trono* meminit *in Archidox. l.* 8. *Elix. n.* 3.

Trope, τροπὴ, præter ſignificationem politicam, qua mutationem & fugam in genere denotare ex aliis Lexicis conſtat, uſurpatur etiam de Solſtitio æſtivo & hyberno, apud Theophraſt. *l.* 7. *Hiſt. plant. c.* 1. Ariſtotelem & alios, quamvis recentiores de anni mutationibus in genere uſurpaverint. v. g. Vvillis *Pharm. Rat. Part. II. ſect. III. c.* 1.

Trophe, τρόφη. Vide *Alimentum*, *Nutrimentum*.

Trophema, τρόφημα, Lat. *Edulium*. Cibus. Hipp. *l. de fiſtul.* III. 7.

Trophes, τρόφης h. e. *bene nutritus*, ἄτροφος Gal. *in Ex. voc. Hipp.* quamvis Foeſ. velit τρόφις per iota, *Oec. p.* 525.

Trophiodes, τροφιώδεες, ſignificat apud Hippocr. *craſſamentum aliquod compactum* urinæ innatans, enæorema quoddam globoſum & confertum, qualia in magna crudæ materiæ copia & maligna febrium complexione, magno interno incendio; vehementi naturæ exagitatione, flatuumque & vaporum copia obſervari ſolent. Legitur *l.* 7. *Epidem.* LVII. 14. 29. 34. *Coac. t.* 578. Uſurpatur etiam de *excrementis alvi compactioribus ibid. t.* 604. Eſt vero vox ratione derivationis inter obſcuras repoſita & inſolens, dum τρέφεσθαι debet πήγνυσθαι ſignificare. Vide Foeſ. *p.* 625.

Trophos, τροφὸς, nomen eſt medicamenti ἐμμότου, quod linteis illinitur ad replenda ulcera cava, & meminit ejus Æginet. *l.* 4. *c.* 40. *in fin.*

Tropicus morbus, Chronicus. Arculanus *c.* 68. *in* 9. Rhaſ.

Tropos, τρόπος. Vide *Modus*.

Trotta, *trocta* Æliano. Aldrov. *Amian*, ἀμίων, vocat, eſt piſcis marinus, gaudens tamen etiam aquis dulcibus, cujus deſcriptio cum uſu in cibis videatur apud Aldrov. *l.* 3. *de Piſc. c.* 20. Jul. Alex. *lib.* 15. *Salubr. c.* 4. Bruyerin. *de re cib. l.* 22. *c.* 15.

Troximos, τρώξιμος, idem, quod τρωκτὸς. Vide *troctos*.

Trunculi, ἄκρα, dicuntur *extremæ brutorum partes*, v. g. pedes, caput, quia poſt mactationem truncantur a reliquo corpore. Legitur apud Celſ. *l.* 2. *c.* 20. & 22. ubi ad priorem locum vide Comment. Pantini, qui ſatis accurate expoſuit. Calculum ſuum addidit Rhod. *ad Scribon. in not. pag.* 6. Sunt tamen, qui mendoſam vocem hanc habuerunt, inter quos Cæſarius ad Celſum.

Truncus, στέλεχος, proprie dicitur ea arboris pars, quæ ex radice ſurgit, & poſtea in ramos dividitur. Sępe etiam translatum ſumitur ad corpus humanum, excepto capite & artubus. Ita & arteria magna e cordis ſiniſtro ventriculo, & vena cava a dextro ventriculo excurrentes vocantur *trunci*, reſpectu ramorum, qui in partes corporis reliquas diſtribuuntur, Galen. *l.* 1. *de Hippocr. & Pl. decr. c.* 7. Barthol. *libell.* 1. *An. c.* 5. 8. *libell.* 2. *c.* 2. & 5.

Truphat vocatur Paracelſo multa virtus minerarum, quæ metallum quodvis in ſuum eſſe prædeſtinatum cogit, *l.* 1. *Philoſ. ad Athen. text.* 9. Dorn. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Trutes quid ſit in metallifodinis, videatur apud Baſil. Valent. *Teſtam, ult. l.* 1. *c.* 4.

Trutta, πυρὸς, nomen piſcis fluviatilis, inter delicias habiri, cujus deſcriptio cum uſu in cibis & Medicina, videatur apud Aldrov. *l.* 5. *de Piſc. c.* 12. Jul. Alex. *l.* 20. *Sal. c.* 11. qui cum *trotta*, vel *trocta* confundit, Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 93. ubi & *Aurata*, χρύσοφρυς dicitur, De generatione *truttarum* diſſerit & Helmont. *tr. Demonſtratur Theſis n.* 80. *ſeqq.* Aurum in *truttis* fuiſſe repertum, legitur *in Th. Chym. Volum.* I. *pag.* 515.

Tryblion, τρυβλίον, vel ſignificat catinum, *ollulam*, in qua aliquid aſſervatur, vel in quam materia ad ſuffitum immittitur, Hipp. *l. de Steril.* XIIX. 14. vel ſignificat certam menſuram, Latine *Heminam* dictam, *l. de int. aff.* I. 51. *VII.* 36. *XIV.* 14. XLII. 36. *XLIV.* 14. *XLV.* 13. &c. Apud Gal. quoque *de pond. & menſ. c.* 4. *tryblium* inter menſuras refertur, & habere dicitur uncias novem.

Trycho, τρύχω, Emphaticum verbum apud Hipp. ſignificans *detero*, *conſumo*. Ita corpus dicitur *deteri*, *affligi*, conſumi a morbis, *l.* 2. *de morb.* XXVI. 24. *lib.* 3. *de diæt. XXIV.* 7. *l.* 1. *de morb. mul. XIV.* 10. 14. *XIX.* 8. LXXXVII. 36. XCII. 10. Et rurſus Medici debent τρύχειν. i. e. *retundere*, *proſternere*. morbos, *l. de morb. ſacr.* XIIX. 32. Jung. Foeſ. *p.* 627.

Trychos, τρύχος, ſignificat *pannum lacerum* & attritum, ῥάκος alias dictum. Hinc diminutivum ῥύχιον *panniculum attritum* notat; idem, quod ῥακίον. Quo aliquoties uſus Hipp.

v. g.

v. g. *l.* de *morb. mul.* XXIII. 3. *l.* 2. LXXX. 8. & *alibi*. Vide Foeſ. *p.* 628.

Tryge, τρύγη, *fruges cereales*. Unde τρυγαβόλιον *locus in quo frumentum reconditur*, Foeſius *p.* 626.

Trygephanion, τρυγηφάνιον, *ſpecies tertia Loræ*, ſive vini fecundarii, quod *Fecatum* Catonem appellaſſe, ſcripſit Linden. ex fecibus vini expreſſum. *Ex*. X. §. 199.

Trygodes, τρυγῶδες vocatur ſpecies Collyriorum, τῶν μονοημέρων, & magna ex parte Acacia conſtat; Lat. *Fæculentum* dixeris, Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L.* Idem, quod πηλάριον. Vide *Pelarion*.

Trygon, τρύγων. Vide *turtur*.

Trypanon, τρύπανον. Vide *terebella*.

Tryphera, τρυφερὰ, vocantur in genere medicamenta, quæ Latine *Delicata* dici poſſent, & quidem vel ab effectu blando minuſve dolorifico; vel a ſaporis ſuavitate. Ratione prioris olim dictæ fuerunt *tryphera dua* apud Scribon. *n.* 230. ubi docet, curare hæmorrhoidas. Suntque medicamenta cauſtica, quæ tamen ſine dolore, & molliter exedunt & urunt. Gorræus. Ita & τρυφερὸν dicitur Collyrium, ἄδηκτον, quod nullam mordacitatem infert, Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. ad inuſtiones, puſtulas, χυμώσεις laudatum. Ratione poſterioris olim *Paſtillus* vel *trochiſcus* ad hæmoptoicos utilis τρυφερὸν dictus fuit, teſte eodem *l.* 7. *de C. M. S. L. cap.* 4. Ita & in Diſpenſatorio Auguſtano occurrunt quatuor compoſitiones Electuariorum, quorum unum purgans eſt, & *tryphera Perſica* dicitur. Reliqua tria vero inter Antidota & compoſitiones Theriacales referuntur, dicunturque *tryphera magna*, *minor*, & *Saracenica*. In Pharmacopœa quoque Londinenſi noviſſimæ duæ compoſitiones hujus nominis leguntur *p.* 272. *ſeqq.* An vero ſuavitate ita dici mereantur, alii judicent.

Tryphonis Emplaſtrum, Τρύφωνος ἔμπλαστρος, cujus tria genera deſcribuntur apud Scribon. unum *ſubviride*, ſecundum *nigrum*, quod & βασιλικὸν dicitur; & tertium viride, quod & ἄχρον vocatur, *n.* 201. 203. 205. 220. Fuit vero *tryphon* Chyrurgus. Vide Rhod. *in Lex. Scrib.*

Tryphos, τρύφος, ſignificat *fruſtum*, *fragmentum*, & legitur apud Hipp. de *fruſto* amphoræ candente, cui materia ad ſuffitum imponitur, *l.* 2. *de morb. mul.* LXXVII. 3.

Tryſmos, τρυσμός, & τρίζω, idem, quod τριγμὸς, τρίζω. Vide *triſmos*. Foeſ. *p.* 626.

Tryx, τρύξ. Vide *Fecula*. *Fex*.

Tuba, σάλπιγξ, proprie inſtrumentum dicitur Muſicum, ſonorum, claſſicum, per inflationem aeris, cujus ſonus fortior refertur inter cauſſas epilepſiæ externas, Foreſt. *lib.* 10. *Obſ.* 54. *in Schol.* unde & deteſtandos monet tales ſonos, *d. l. Obſ.* 4. *Schol.* Ab Anatomicis translatum hoc vocabulum *tuba* ad canales duos graciles nerveos & candidos, ab uteri fundo ad teſtes muliebres excurrentes, *tubæ Fallopii* dictas, hodieque ab Anatomicis pro oviductibus habitas, utpote ovulum a dictis teſtibus Ovarium potius dicendis per ſpiritum genitalem feminis maſculi fœcundatum prolapſurum unum, duo vel plura ſuſcipientes, beneficio fibrarum carnearum motricium circa ovarium repertarum & per ligamenta uteri latiora ad tubarum fimbrias exporrectarum & ovario interveniente turgeſcentia genitali irritante ſeſe contrahentium & ovario propius adducentium, ut ovum excipere queant. Harum prolixiorem deſcriptionem vide ſis apud D. D. I. M. Hoffmann. *Not. ad Horn. Microcoſm.* §. 67. *p.* 281. egregie etiam eas delineavit D. Goth. Bidloo *Anat.* Tab. LIII. de quibus vide Barthol. *l.* 1. *An. c.* 27. quas nonnulli hodieque pro adæquato conceptionis organo habere non dubitant, *tubæ* quoque *aurifabrorum* exiguæ, σαλπιγγίς, qua ignem inflando excitant, ad uſum anatomicum translatæ meminit Gal. *l.* 9. *An. adm. c.* 2. *fin.*

Tubel, idem, quod *Squama æris*, vel metalli, Gr. λεπίς. Vide *Lepis*, *Squama*. Rul. *in Lex.*

Tubelech, pro *Duelech*, Legitur apud Paracelſ. *l. de Tartar. morb. c.* 4.

Tuber apud Latinos æquivocum eſt. 1. habet ſignificationem Botanicam, & Gr. dicitur ὕδνον, vide *Hydnon*. Talia lapidoſa deſcribuntur a Chiocc. *in Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 411. ita & Fungi, ſive *Boleti Cervini* vocantur *Tubera* a Schroder. *lib.* 4. *cl.* 2. *n.* 415. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Deinde etiam habet ſignificationem Pathologicam, quando *Tubera* vocantur *Tumores*, vel abſceſſus e corpore in rotundum erumpentes. Scribon. *n.* 82. Rhod. *in not. ad. h. l.* Ita ſpecialiter a lue venerea oborti Tumores in capite molles, *Gummoſitates* alias dicti, vocantur *Tuberoſitates* a Foreſt. *l.* 32. *Obſ. in Schol.* Lang. *Tubera* vocavit, *l.* 1. *ep.* 42. Ita etiam diminutivum.

Tuberculum homonymon eſt, quod in Anatomicis tribuitur vel circulari fibroſitati Pylori inſtar muſculi Sphincteris, quam alii vocarunt *Tuberculá* glanduloſa, teſte Barthol. *l.* 1. *An. c.* 9. vel proceſſibus oſſium, ἀποφύσεις Gr. dictis qui alicubi *tubercula* oſſium vocantur. Idem *libell.* 4. *c.* 1. *fin.* In Pathologicis *tubercula* Gr. dicuntur φύματα. Vide *Phyma*-

ma. *Tubercula* antroſa, veter. bubones, quia in glandulis tanquam ſpecubus latent, Reimundus Vinarius *de peſte lib.* 3.

Tubus, *tubulus*, σύριγξ, dicitur canalis quidam fiſtuloſus, ſive fiſtula, & quidem vel ſenſu proprio mechanico: in quo balneorum *tubuli* & *tubi* leguntur apud Rhod. *in not. ad Scrib. p.* 104. vel traslatitio eoque vel Phyſiologico, quando *tubuli* vel *Siphunculi marini* deſcribuntur à Chiocco *in Muſ. Calc. ſ.* 1. *p.* 56. Ita & *tubuli lactei* vocantur canales ab ambitu mammarum ad papillarum veluti centrum coeuntes, Bartholin. *l.* 2. *An. c.* 1. *p.* 332. Ita D. Bidloo Aſperam arteriam vocat *tubum pulmonarem* & Bronchia ejus *tubulos*, videantur Ejus *Anatom.* Tab. XXIV. *fig.* 8. & Tab. XXV. per aliquot figuras, vel Pathologico, quando Fiſtulæ, vel ulcera fiſtuloſa vocantur *tubi*, vel *tubuli*, Gal. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 22.

Tueri, φυλάττειν, προφυλάττειν, idem, quod *Conſervare*. Hinc *Methodus tuendæ ſanitatis*, dicitur primaria Medicinæ pars, Græc. ὑγιεινή. Vide *Hygiene*. Jung. Rhod. *in Lex. Scribon.*

Tumbaba, *Tumpabar*, id eſt, *Sulphur vivum*, Rul. *in Lex.*

Tumbalum, idem, quod *tubel*, id eſt, *Squama metalli* Rul. & Johnſ.

Tumbil, id eſt, *terra* Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Tumefactio, διόγκωσις. Vide *Dioncoſis*.

Tumor, ὄγκος, vide *Oncos*, *Oedos*. De *Tumoribus*, plane rebus alienis, v. g. pilis, lignis, teſtis, culicibus, repletis vide Gaſp. Rejes *C. Elyſ. q.* 36.

Tumultus, θόρυβος. Vide *thoribos*. *Tumultus* & ſtrepitus nimii quantum noceant in doloribus capitis, notavit Hildan. *Cent.* 1. *Obſ.* 20.

Tunica, χιτών. Late idem ſignificat, quod *Membrana*, μῆνιγξ, ὑμήν, uti vult Gal. *l.* 4. *de V. P. c.* 9. Omnino tamen aliquod diſcrimen inter hæc duo vocabula admittendum eſſe, arbitror, dum *tunica* proprie ad uſum ſpectat in hoc conſiſtentem, quod aliud corpus tegat, operiat & involvat, & quaſi veſtiat. Dieterich. *n.* 922. *ex* 7. *aph.* 45. id quod de *Membrana*, qua tali neceſſario dici non poteſt, cujus idea conſiſtere videtur in homogeneitate, ſive ſimilari natura, & expanſione, ſive dilatatione, quamvis Bartholino aliud viſum fuerit, *l.* 1. *Anat. c.* 4. qui *tunicæ* vocabulum ad vaſo reſtrinxit, contra Autorum uſitatam acceptionem. De *tunicis oculi* vide eund. *l.* 3. *c.* 8.

Typhus, *tufus*, pro *typhos*, τῦφος. Vide *typhos*. Keuchen. *ad Sam. p.* 140.

Turas Paracelſo dicitur effectus arcanus *Aquæ*, quemadmodum *Thonus* Terræ & *Samies* Aeris ſunt effecta, *Phil. ad Athen. l.* 2. *text.* 13.

Turba, ὄχλος, vocatur hominum multitudo inordinata, Dieter. *n.* 294. Dicitur de rebus, *ibid. turba* etiam idem, quod *Perturbatio*. *Turba* quoque pro *turban* ponitur à Dorn. & Rul. de quo p. a. quamvis & hanc addiderint ſignificationem, quod *turba magna* dicatur aſtrorum firmamenti innumera multitudo. *Turba Philoſophorum* vocatur ſcriptum quoddam Spagyricum, quod occurrit *in principio Vol. V. Theat. Chymici*.

Turban magna eſt figmentum Paracelſicum, pertinens ad *Oeſtrum Propheticum*, & cujus eſſentia conſiſtit in præſagio omnium eorum quæ fiunt in quatuor elementorum mundis, *d. l. text.* 20. Dorn. Ruland. Nugæ.

Turbatio, ταραχή, τάραξις, vide *taraxis*, idem, quod *Perturbatio*. Sumitur etiam ab Hippocr. pro *irritatione*, Galen. *c.* 1. *de Humor. t.* 16.

Turbedon, Arab. nomen purgantis, quod communiter *turbith* vocatur, de quo p. p.

Turbinatum, κωνάριον, κωνοειδὲς, vide *Conarion*. *Turbinata* quoque vocantur certa quædam *teſtacea*, v. g. *Buccinæ*, & alia, de quibus Aldrov. *l.* 3. *de Teſtac. c.* 1.

Turbith vocatur purgans quoddam exoticum, ſimplex, vegetabile, de quo uti certum eſt, eſſe radicem quandam, ita adhuc incertum eſt, cujus plantæ proprie radix ſit dicenda. Hujus purgantis deſcriptionem, & uſum Medicum ſimplicem, & in compoſitionibus, vide apud Schroder. qui *turpethum* vocavit, *l.* 4. *cl.* 4. *n.* 440. F. Hofm. *in Clav. ad h. l.* Rolf. *de purgant. ſ.* 14. *art.* 4. per tot. qui *turbedon* ſcripſit, Freitag. *Aurior. Med. l.* 2. *c.* 30. Translata porro vox *turbith*. & *turpethi* ad Chymiam, ubi *turbith*. & *turpethum minerale* vel in genere dicitur coagulum ſpecificum fixum, quod abſtractis impuritatibus, & indomita volatilitate, ſegregatis in imo vaſorum conſiſtit, & paratur maxime ex mineralibus, quorum eſſentia & vis ſpecifica potiſſimum eſt in parte conſtante, aut ſaltem, ut uſibus artificioſis ſit accommodata, in hanc formam redigitur. Vel in ſpecie vocatur *Mercurius abſque corroſivo præcipitatus* in dulcedinem, Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Hujus uſum noxium in affectibus hepatis & viſcerum abdominis notavit Hildan. *Cent.* 4. *Obſ.* 40. Plura de *turpethis mineralibus* vide apud Libav. *S. A. Cb. l.* 6. *c.* 19. In ſpecie de *Turpetho Antimonii*, *d. l. c.* 21. de *Turpetho Veneris*, *d. l.* 7. *c.* 15.

Tur-

Turbo homonymon eſt, Vel enim denotat *ventum procelloſum*, qui Græc. λαῖλαψ dicitur. Vide *Lelaps*. Vel *Conchyliorum* certa genera, quæ *Turbines* vocantur, & deſcribuntur ab Aldrov. *l.* 3. *de Teſtac. c.* 16. *ſeqq.* Græc. ςρόμβοι vocantur, vide *Strombos*. Jung. Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 1. *p.* 30. *ſeqq.* Differunt a *turbinatis*, quod *turbines* in longiorem & acutiorem verticem deficiant, quam hæc. Legitur & apud Aldrov. *Turben.*

Turbotus, idem, quod *Rhombus*, de quo ſuperius ſua litera. *Muſ. Calc. ſ.* 2. *p.* 419.

Turbulentus, *turbidus*, ταραχώδης, idem, quod *Perturbatus*, vide *tarachodes*. In ſpecie Urinæ *turbulentæ* dicuntur Hipp. ἔρα ἀνατεταραγμένα, returbatæ, *Coac. t.* 333.

Turchoſa, *turcois*, *turchois*, vocatur gemma, vel lapis pretioſus elegantiſſime coeruleus, de cujus compoſitione vide *Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 190. viribus admirandis, *Vol. V. p.* 388.

Turdus, κίχλη, æquivocum eſt. Primum enim nomen eſt avium quarundam. Sunt enim certa genera, quæ *turdorum* nomine veniunt, quorum hiſtoriam, cum uſu in cibis & Medicina, vide apud Aldrov. *l.* 16. *Ornith. c.* 1. *ſeqq.* J. Alex. *l.* 13. *Salm. c.* 8. Bruyer. *l.* 15. *c.* 37. Deinde nomen eſt piſcis ſaxatilis, ſquamoſi, cujus etiam plures dantur ſpecies, & deſcriptæ leguntur apud Aldrov. *l.* 1. *de piſc. c.* 3. Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 3. Bruyerin. *l.* 19. *cap.* 7.

Turgentia, *turgeſcentia*, ὀργασμός. Vide *Orgao*, *Orgaſmos*.

Turiones ſunt teneritates ſummitatum in arboribus, quæ ſingulis annis creſcunt, Schrod. *l.* 1. *c.* 2. *lit.* T.

Turpethum, vide *turbith*.

Turpiloquium Gr. dici poſſet fortaſſis αἰσχρολογία, improborum vitium proprium. Nam improbi bulimia *turbiloquii*, imperiti pica vaniloquii laborant. Utrumque a Medicis ſit alienum, Lind. *Ex. II. p.* 29.

Turpis, *turpitudo*; ἀσχημοσύνη, proprie dicitur vitium oppoſitum formoſitati, ἀσχημοσύνη, ſive pulchritudini, Galen. *libr.* 11. *de V. P, cap.* 13. Dicitur etiam de moribus, affectibus ſermonibus, & actionibus humanis, & Gr. dicitur αἶσχος, αἰσχρὸς, *l. de cogn. & cur. an. morb. cap.* 7. *Turpitudines* Hartmannianas ſalſe perſtrictas a Libavio vide *Tom. IV. Oper. p.* 97.

Turreis eſt lapis, quem Bood. & experientia, mille teſtimoniis, in caſu a fractura oſſa deſilientia conſervare docent. Iohnſon. *Lex. l.* 2.

Turriti, πυργῖται. Vide *Pyrgitæ*.

Turſio, φώκαινα. Vide *Phocæna*.

Turtas, τύρτας, vocatur panis, qui conſtat ex pinguibus palmulis, farina & aqua, & coquitur ſub cineribus, Erot. *On. p.* 27. *c.*

Turtur, τρύγων, æquivocum eſt. Primario ita dicitur *Columba* montana, vel ſylveſtris, de cujus hiſtoria & uſu in cibis atque Medicina, vide Aldrov. *l.* 15. *Ornith. c.* 9. Jul. Alex. *l.* 13. *Sal. c.* 7. Gal. *l. de atten. diæt. c.* 6. Bruyerin. *de re cib. l.* 15. *c.* 34. Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 69. Hoffm. *in Clav. ad b. l.* Deinde eſt etiam ntomen piſcis, qui *Paſtinaca* alias *marina* vocaur. Vide *Paſtinaca*.

Turva vocatur ceſpes bituminoſus, & gleba foſſilis, quæ accenſa facit, ut quotquot adſtant, aut ab eo illuſtrantur, colore appareant ſqualido & morticino, ut mirari id ſatis rerum harum ignari nequeant, Lind. *Ex. V.* §. 122.

Turunda, μοτὸς, refertur inter Apparatum Chirurgicum, eſtque nihil aliud, quam llinamentum, quod vulneribus inditur, Lat. Penicillus quoque vocatur, Dieter. *n.* 280. Vide *Linamentum*, *Lemniſcus*, *Licinium*, *Motos*, *Penicillus*, &c. In ſpecie de uſu & abuſu *turundarum* in ſectione Calculi vide appendicem aliquot Epiſtolarum, apud Hildan. *Oper. p.* 762. *ſeq*

Tuſſedo, βὴξ, idem, quod *tuſſis frequentior*, uti colligere licet ex 2. *progn. t.* 50. ubi interpres Gal. Latinus utitur vocabulo *tuſſedinis*. in Græco vero legitur τῶν βηχῶν.

Tuſſicularis, epitheton eorum, quæ tuſſim movere vel excitare poſſunt, apud Coel. Aurel. *de Tard. paſſ. l.* 2. *c.* 13. idem fere quod *tuſſiculoſus*, βηχώδης, de quo p. p.

Tuſſis, βὴξ, a Galeno ita deſcripta legitur: Eſt vehementiſſima quædam afflatio, qua plurimus ſimul celerrimeque foras actus ſpiritus ſive aer attrahit propellitque una ſecum ſuo impetu, quæ vias ſuas obſtruit, *l.* 2. *de ſympt. cauſſ. c.* 4. Cum enim externus aer in aſperam arteriam trahatur, quæ cartilagineæ duræque ſunt, nec contrahi circa id, quod continent poſſunt, incitatum hunc excogitavit ſpiritus exitum, quem vocant *tuſſim*, quo ſpiritus ſibi ipſi violenter & cum impetu delatus via, expurgat, non aliter, quam tubos & fiſtulas expurgant harum opifices, *l.* 4. *de cauſſ. ſymp. c.* 3. Quamvis vero a vero hæc non ſint aliena; recentiores tamen *tuſſis* naturam multo clarius & accuratius deſcripſerunt, inter quos cæteris palmam præripuiſſe videtur Vvillis *Pharm. Rat. Part. II. S. I. c.* 4. e quo talem deſcriptionem formare libet: *tuſſis* eſt expiratio

tio vehemens, crebrior, inæqualis; & ſono-ra, cum partium muſculoſarum expirationi potiſſimum deſtinatarum, thoracis, laryngis, lumbarium, & abdominis motu ſpaſmodico, facta cum vel ſine excretione alicujus materiæ excrementiciæ; a moleſti cujuſdam objecti, aut expulſionem e pulmonibus per Tracheæ ductus urgentis irritatione proveniens. Ex qua deſcriptione ſimul eluceſcit differentia inter *tuſſim humidam*, quæ cum exſcreatione materiæ; & *ſiccam*, qua nihil excernitur, cujus meminit Hipp. 4. *aphor.* 54. Videatur & Dieter. *n.* 150. Sylv. *Pr. M. l.* 1. *c.* 22. *Tuſſiculoſus*, βηχώδης, dicitur, quod vocabulum legitur de Catarrhis, 3. *aph.* 31. Vide Diter. *n.* 151.

Tutenag, nomen Metalli Indiæ Orientalis, Europæis incogniti; cujus meminit Rob. Boilein Experimentis de flammæ ponderabilitate *Exper.* 12.

Tutia, vide *Pompholyx*. *Tutiæ* factitiæ conſtructio legatur *in Thatr. Chymic. V. II. p.* 519. De *tutiæ* præparatione *Vol. III. p.* 103.

Tutus, ἀσφαλὴς, *tuto*, ἀσφαλῶς, idem, quod *Securitas*, *Aſphaleia*, *Securitas*, eſt primaria proprietas veræ curationis non ſolum Chirurgicæ, ſed omnium etiam aliarum. Conſiſtit vero *tutum* hoc curationis in tribus, ut affectus percuretur, ut læſio nulla interveniat, ut ne redeat malum. Gal. *l.* 14. *M. M. c.* 13. Junge C. Hoffm. *Orat. Iſag. II. p.* 112. 121. *ſeqq.* Imo in omnibus actionibus *Caute & tuto*, Medicorum Symbolum fit, Dieter. *n.* 121. id quod meliori ratione fieri vix poterit, quam ſi generale præceptum Zenonis obſervetur: videlicet ſi ita agamus, tanquam paulo poſt pædagogis rationem reddituri. Cal. *de cogn. & cur. an. morb. c.* 3.

Tylli grana; in offic. german. nihil aliud quam Riſini minoris ſemen. Gregor. Hyman. *de Apoplex. Cap.* 39.

Tylodes, τυλώδης, τυλοειδὴς, Gorr. *Calloſus*. Vida *Callus*.

Tyloma, τύλωμα, *Tyloſis*, τύλωσις, τύλος Vide *Callus*.

Tymma, τύμμα, ſignificat *plagam*, ictum, percuſſionem. Legitur apud Hipp. *l.* 7. *Epid. XX.* 14. ubi apud Linden. legitur *luxatio*, cujus verſionis rationem nullam video, cum τύμμα a τύπτω, verbero, derivetur. Vide Foeſ. *p.* 628.

Tympanias, τυμπανίας, τυμπανίτης, vocatur ſpecies Hydropis ſicca, in qua flatus totam abdominis, interdum & thoracis regionem tumentem faciunt, Gal. 4. *de R. V. I. A. t.* 111. Vocatur & *Hydrops ſiccus*. Keuch. *ad Sam. p.* 191. Dicitur vero ſaltem abuſive & improprie Hydrops, quia nulla peccat aqua, ſed flatus, Helmont. *tr. Ignot. Hydrops*, *n.* 43, Conſentit Vvillis *Ph. Rat. II. ſ.* 2. *cap.* 4. qui communem Doctorum opinionem de *flatibus*, ceu cauſſa *tympanitis*, deferens, novam excogitavit, & quidem ſatis plauſibilem, ex principiis Phyſiologicis & Anatomicis egregie declaratam, ſtatuens, non flatus, ſed ſpiritus animales ſpaſmodico motu agitatos, & in ſibras Partium & viſcerum abdominis membranaceorum adactos, obque ſucci nervoſi vitioſam diſpoſitionem in receſſu impeditos tantam ventris intumeſcentiam excitare; unde & ſeq. hujus affectus conſtruxit definitionem: *tympanites* eſt tumor abdominis fixus, conſtans, durus, æquabilis, renitens, & a pulſatione ſonitum edens, a partium & viſcerum membranaceorum inflatione τυμπανώδα ortus, propter ſpiritus animales in fibras iſtas copia nimia adactos, ibidemque ſucci nervei obſtruentis vitio a receſſu impeditos, cui affectioni conſequenter flatuum in locis vacuis aggeſtio, velut complementum accedit. Paracelſus ſtatuit duplicem *tympanitem* unum in *Inteſtinis* alterum in *Matrice*, *lib.* 1. *de tartaro*, *Tr.* 2. *c.* 2. *in not.*

Tympanum, τύμπανον, proprie vocatur inſtrumentum Muſicum claſſicum, in quo corium fortiter expanſum ſupra concavum quoddam corpus, ſi percutiatur ligno, ſonum edit gravíſſimum. Per tranſlationem vero nomen hoc quoque attributum cum cavitati, ſeu *Conchæ*, aliis pelvi in oſſibus petroſis meatus auditorii, cui membrana quædam ſonoras ſpecies tranſmittens & oſſiculis firmate obtenſa eſt. tum ipſi *Membranæ*. Vide Bartol. *l.* 3. *An. c.* 9. *& libell.* 4. *c.* 6. Non eſſe primarium & ſimpliciter neceſſarium organon auditus illam membranam *tympani*, vult oſtendere Bonet. per Obſervationes *in Anat. Pract. I. ſ.* 19. *Obſerv.* 4. *p.* 344. *Timpanum* quoque vocatur rotunda machina dentata, Oribaſ. *de machin. cap.* 4.

Typha, τύφη, vocatur *exile triticum*, & vilius, de quo plura apud Lang. *l.* 1. *ep.* 56. Foreſt. *l.* 4. *Chir. Obſ.* 3. *Schol.*

Typhlos, *typhlotes*, τυφλὸς, τυφλότης, τύφλωσις. Vide *Coecus*, *Coecitas*, Dieter. *n.* 847.

Typhodes, τυφώδης. Vide *typhos*.

Typhomania, τυφομανία, vocatur miſtus affectus ex lethargo & phrenitide, *Lethargicum delirium*, Gal. *in def. & l. de comat. c.* 2. *c.* 1. *Prorrhet. t.* 1. Cauſſa ergo complicata ex deſcriptione *Lethargi & Phrenitidis* petenda erit. Videatur Foeſ. *pag.* 629. Meminit & Bonei.

An. Pr. lib. 1. *ſ.* 8. *Obſ.* 6. *Schol.* P. M. de Calderia exponit per *Coma Vigil*, *Tom. III. p.* 33. quamvis vitioſe *tiphomania* ibidem ponatur.

Typhon, τύφων, *ventus* vocatur, qui denſa nube incluſus, præceps in terram eliſus pulverem ſoli turbine verrit, arbores evellit & obvia quævis peſſundat. Lang. *l.* 1. *ep.* 19.

Typhos, *typhodes*, τύφος, τυφώδης, πυρετὸς, vocatur ſpecies quædam *febris ardentis*, prolixius deſcripta cum ſuis ſignis & ſymptomatibus apud Hipp. *l. de int. aph. XLII. per totum*. Vide Foeſ. *p.* 629. Erotianus definit febrim, quæ lente oritur, & cum intenſione exiſtit. Latine redditur *Stupor attonitus*, cujus rationem ſufficientem non video. Conjuncta hæc febris plerumque cum eryſipelate alicujus viſceris interno, v. g. hepatis, C. Rejes C. *El. q.* 68. *n.* 4. Bonet. *d. l.*

Typus, τύπος, vocatur *forma*, ordo & modus *febrium*, ſecundum intentionem & remiſſionem, Galen. *l. de Typis. l.* 1. *de Criſ. c.* 3. Vid. Diet. *n.* 676. Keuchen. *ad Samon. p.* 140.

Tyrannis, τυραννὶς, vocatur *Antidotus*, apud Gal. *lib.* 2. *de Antidot. c.* 10.

Tyrbe, τύρβη. Lat. *turba*. *Turbatio*, idem, quod ταραχή. Legitur apud Hipp. 3. *de fract. t.* 75. Foeſ. *d. l.*

Tyria apud Arabes & barbaram ſectantes Medicinam idem eſt, ac *Ophiaſis*: *Tyri* enim voce omnes ſerpentes & potiſſimum Viperæ intelliguntur, Caſtell. Vide *tyriaſi*. *Tyria lepra*. Foreſt. *l.* 4. *Chir. O.* 7. *Schol.*

Tyriaſis, τυρίασις, idem, quod *Satyriaſis*, h. e. *Lepram Arabum Elephantiaſis*. Hildan. *Ep.* 24. Vide *Elephas*.

Tyrion, τύριον, vocatur Emplaſtrum, quod coctura colorem purpuræ *tyriæ* adipiſcitur, & deſcribitur ab Aet. *l.* 15. *c.* 12. citante Gorr.

Tyro, *tyrocinium*, εἰσαγόμενος, εἰσαγωγή. Illud dicitur de iis, qui noviter ad artem Medicam acceſſerunt, ut addiſcant ejus præcepta. Hoc de compendioſa artis & præceptorum comprehenſione, Lat. *Introductio* quoque dicta. Ita Galen. libell. *de pulſibus ad tyrones ſive eos, qui introducuntur*, conſcripſit, &c. Contra *tyrocinii Chymici* ſcriptores invehitur Helmont. *de Lithiaſ. c.* 5. *n.* 9. & *c.* 8. *n.* 9.

Tyros, τυρός. Vide *Caſeus*. Unde & τύρωσις dicitur, quando lac comeſtum in *caſeoſam* materiam coagulatur, Ariſtot. *l.* 3. *H. A.* 120. vocat τύρωσιν *lactis in caſeum coagulationem*.

Tyrrhenicon, τυῤῥηνικόν, nomen Emplaſtri, cujus ſunt immenſæ laudes apud Aet. *c.* 15. *c.* 14. allegante Gorræo. Propterea & παμπαθὲς dictum eſſe, idem teſtatur.

Tyrſis, τύρσις, idem, quod τύργος, *turris*. Legitur apud Hipp. 3. *de artic. t.* 23. Gal. *in comm.* Adde Foeſ. *p.* 629.

Tyrus, *thyrus*, utrumque mendoſe & ex craſſa ignorantia Græcæ linguæ pro ſerpente vel vipera *theriacam* ingrediente ſumitur a barbaris Autoribus, unde *tyriaſis*, *tyria* lepra quoque appellationem adepta ſunt. Debeiet enim *therion*, θηρίον, hoc eſt, *beſtia*, ſcribi, non per *ty*.

V.

VAcca, ἡ βοῦς, dicitur bos fœmina. Vide *Bos*. De *vaccis citrinis Scheunemanni* per errorem in ſcripto adductis, & a Libavio acriter ſatis caſtigatis, vide *Tom. III. Oper. Lib. pag.* 82. *Vacca marina* eſt nomen piſcis, qui & *Bos* dicitur. Vide ſupra *Bos*. An vero idem piſcis ſit, e quo lapis *Vaccæ marinæ* dictus eximitur, de quo legi poterit Obſervatio *in Act. Philoſ.* Oldenburg. *Ann.* 1668. nolumus determinare, cum Aldrov. nullam lapidis mentionem in deſcriptione Bovis vel *Vaccæ marinæ* fecerit.

Vacillatio, παραφορά, dicitur, cum de membris corporeis, quæ titubant, aut non ſunt fixa, v. g. *dentes vacillare* dicuntur; tum de mente, & ita inconſtantiam, vel leve *delirium* notat. Vide *Paraphora*.

Vacuatio, κένωσις, idem, quod *Evacuatio*. Vide *Cenoſis*.

Vacuus, κενεὸς, κενός. Vide *Cenos*. Ardua adhuc hodieque eſt inter Philoſophos diſputatio: an detur *vacuum* in rerum natura. Peripatetici vel Ariſtotelici negant, ut & Galen. *l.* 3. *de diff. pulſ. c.* 6. item *in Th. Chym. Vol. I. p.* 198. Recentiores vero Helmontium ſecuti aſſerunt, variis conati demonſtrare phœnomenis. Videatur Helmont. *in pecul. tract. inſcripto Vacuum Naturæ*. Vide & Marc. Marci *Phil. vet. reſt. Part. III. ſect.* 2. *ſubſ.* 3. Noſtri jam non eſt inſtituti, hanc controverſiam dirimere; quamvis tam diu inhæreamus illi ſententiæ: dari quidem vacuum in rerum natura, ſed non naturale, ſaltem violentum. Quid Democritus & Aſclepiades per *vacuum* intellexerint, vide apud Galen. *l. de Theriac. ad Piſon. c.* 11. In foro Medico non ita ſtricte accipitur, ſed ſaltem pro ſpatio, in quo præter aerem nihil continetur, *dict. de diff. pulſ. loco*. *Vacuus pulſus* vero allegorice dicitur, qui arteriæ elevationem quaſi facit bulloſam, ut digitorum impreſſioni egreſſus per vacua occurrat. Verum ineptam eſſe appellationem docuit Gal. *d. l.*

Vagina, ὄλυτρον, tribuitur etiam aliis partibus ob ſimilitudinem. Ita *Capſula communis* in hepate Venæ portæ truncum involvens vocatur *Vagina Portæ*, Barth. *l.* 1. *Anat. c.* 14. *p.* 136. Uteri collum dicitur *Vagina*, quia penem recipit inſtar vaginæ. *Id. l.* 1. *c.* 30. *p.* 280. Hanc duplicem in uno ſubjecto obſervavit *Cent.* 3. *Obſ.* 2. allegantibus *Ephem. N. Cur. A. I. Obſ.* 11c.

Vaginalis, ἐλυτροειδής. Vide *Elytroides*. Glandulas *vaginales* invenerunt Joſephus de Verney & Caſp. Bartholinus, ſicut e Peieri *Exerc. p.* 97. notavit Th. Janſ. de Almelov. *R. I. On. p.* 31.

Vagitus, βαβασμὸς, βάβαξις, vocantur *ejulatus* & ploratus *infantum*, qui ſi adhuc in utero fiat, merito habetur pro malo omine. Vide Guldenklee *l.* 4. *Caſ. Med.* 24. Ephem. Nat. Cur. *A.* I. *Obſ.* 62. & *A.* III. *Obſ.* 164. ubi quidem augurium illud fallax eſſe, oſtendere conatus eſt D. Segerus, quo & inclinare videtur Gualter. Nedham *Diſquiſ. de format. fœtus, c.* 3. *circa finem*, ſtatuens *vagitus* cauſſam naturalem conſiſtere in aere contento in conceptaculis, ſive membranis fœtum involventibus, adjungitque exemplum de Matronæ cujuſdam filia, quæ *vagitum* in utero edidit, & vita nihilominus ſalubri fruitur. Hujus vero aeris producti cauſſam refert in liquorem ſpirituoſum, in membrana pro formatione fœtus neceſſarium, & exhalationum copiam producentem.

Valeo, *Valetudo*, eſt vocabulum μέσον, & ancipitis ſignificationis. Sumitur enim & in bonam, & in malam partem. In illa accipitur pro *Sanitate*, pro *Robore* & *virtute*, Gr. ὑγιαίνω, ἔῤῥωμαι, ὑγιέια, vide *Hygieia*, *Hygieno*, *Errhoma*. Adde Lind. *Ex. IX.* §. 26. XIII. §. 491. XV. §. 108. qui ſemper de robore expoſuit. Quære etiam in Rhod. *Lex. Scribon. p.* 455. In hac pro *morboſa diſpoſitione*; quamvis plerumque additum fit adjectivum, adverſa, mala, ſiniſtra &c.

Valetudinarius, νοσώδης, ſemper in malam partem ſumitur de eo, qui morbis vivit ſemper obnoxius. Vide Dieter. *n.* 577. Tales vocari in militia *Cauſſarios* & *Sonticos*, docet Caſpar. Hoffm. *Apol. pro Gal. l.* 3. *c.* 10. *lit. M.* ſuntque, qui utuntur incerta fallacique valetudine, e Gal. *l.* 5. *de ſan. tuend. cap.* 4.

Valgus, βλαισὸς, βλαισσὸς. Vide *Blæſus*.

Validus, idem, quod *Valens*, ἐῤῥωμένος, ἄ-τος, *Robuſtus*. Dicitur de corpore & membris robuſtis, quæ optime ad opera ſtrenua ſunt diſpoſita, Gal. 2. *de nat. hum. t.* 5. Alias & *validum* ſumitur pro *acido*. Scribon. *n.* 41. ubi Granata mala vocantur *valida*, quæ Itali *garbi* vocant. Vide Rhod. *in not. ad h. l.*

Valiga, idem eſſe, quod Gialappa, aliis Rhabarbarum nigrum dictam infuſam in ſpiritu vini, vel quod melius, cum ſpiritu citri, & ſic bene percolatam adhiberi, interdum etiam pauco cum croco tingi, ſcribit Michael *in Apparatu Formul. c.* 2. Idem eſſe igitur videtur cum *Phalaja* Rolf. *tr. de purgant. ſect.* 2. *art.* 3. *c.* 15. niſi forſan error in Orthographia deliteſcat.

Vallum, χάραξ, ἔρκος, quid ſit, ex Architectura militari conſtare poteſt; nimirum ſpecies munimenti exterioris circa urbem, aut arcem, aut caſtrum. Per metaphoram *vallum* quoque vocatur oculorum tegumentum, ſive *Supercilium*. Keuchen. *ad Sammon. p.* 230. Per ſimilitudinem quoque ſpecies *Faſciæ* hoc nomine venit, Galen. *de faſc. n.* 52.

Valrat, id eſt, *folium*. *Ulcat*, idem. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Valva eſt quaſi parva janua, uti deſcribitur a Gal. *c.* 2. *de art. t.* 23.

Valvula vocatur in Anatomicis membranula quædam in vaſis quibuſdam & cavitatibus una ſaltem parte adhærens, in hunc finem parata, ut retrocedenti liquori poſſit reſiſtere, fluxum vero naturalem admittere. Talis occurrit ſatis magna in Inteſtino Colo & craſſa, de qua vide Barthol. *l.* 1. *An. c.* 11. *p.* 92. Hild. *Ep.* 88. 89. Aliquot in corde *l.* 2. *c.* 7. *p.* 402. *ſeqq.* & quamplurimæ in ramis venæ cavæ, *libell.* 1. *An. cap.* 2. ubi prolixiorem *Valvularum* deſcriptionem invenies.

* *Valvuli*. Sunt proprie ex Columella concavitates in folliculis leguminum, in quas ipſa grana ſeparatim recipiuntur. Id genus Valvulos, ſeu ut alii loquuntur Valvulas aliqui comminiſcuntur in Herbis mimoſis, quemadmodum Valvas appellant ſamellas illius planas, aut imbricatas, quæ ſepto intermedio Siliquarum utrinque adhæreſcunt, & dehiſcere ſolent tanquam fores bifidæ; ut in Braſſica, cæteriſque obſervare licet.

Vanellus nomen eſt avis, quæ & *Capella*, αἴγωπος, item *Pavo agreſtis*, ταώς, ἄγιος, dicitur, & deſcribitur cum in cibis & Medicina ab Aldrov. *l.* 20. *Ornithol. c.* 63.

Vapor, ἀτμὸς, ἀτμὴ, ἀτμίς, proprie dicitur humor in auram reſolutus, humor extenuatus, qualis per ſpiracula cutis naturaliter quotidie exhalat. Vide *Atmos*. *Exhalatio*. *Halitus*. Nec differt deſcriptio Libavii dicentis: *Vapor* eſt aer rudior proxime ex aqua reſoluta factus, *Tom. IV. Oper. p.* 241. Si præternaturaliter ſeſe habuerint, fiunt quoque fuliginoſi

fumoſi

fumoſi *vapores*, quorum meminit Gal. *l.* 8. *M. M. c.* 5. *fin.* Contra *vapores* craſſos, ceu cauſas morborum hyſtericorum & convulſivorum, acerbius ſcripſit Helmont. negans, ſe unquam vidiſſe; tales dari *vapores* craſſos, & eſſe contradictionem in adjecto, *tr. Jur. Duumviratus n.* 17. *tr. de Lithiaſ. c.* 9. *tr. Ignota Actio regiminis n.* 36. In Chymicis tamen dari quoque *vaporem unctuoſum*, qua naturalem, qua artificialem, qui nihil aliud eſt, quam *primum Ens Mercurii*, quod incipit conſiſtere in vena argenti vivi, aut ex ipſo extrahitur per ſublimationem artificioſam, de quo *vapore* legatur Libav. *T. II. Op. p.* 303. & 368. Quin & ipſe *Lapis Philoſophicus* vocatur *Vapor potentialis metalli*, *d. l. p.* 421. Alias non negandum, in nonnullis veteres hallucinatos eſſe in accuſandis *vaporibus* & eorum viis, quod tales e ventriculo adſcendant, & capitis dolorem excitent, uti recte hoc notavit Vvillis *de febrib. c.* 10.

Vaporarium, ἀτμιστήριον, idem, quod *Balneum Laconicum*, ſive *Sudatorium*. Vide *Balneum*. Quamvis & *Sella ſingularis perforata* vaporationi deſtinata hoc nomine veniat, docente Rhodio *ad Scrib. n.* 193.

Vaporatio dicitur *fermentatio* vel fotus, qui fit mediante vapore aquæ calidæ. Frequenter legitur apud Celſ. *l.* 7. *cap.* 7. 9. *l.* 8. *c.* 4. Vide rurſus Rhod. *Scribon. p.* 455.

Vappa, ὄξινος, vide *Oxines*. Vinum vocatur omnibus portionibus ſpirituoſis privatum, quadentenus aceſcens. Hæc vini corruptio hodieque optime quoque applicari poteſt, ad ſpeciem corruptionis ſanguinis, quando eſt in ſtatu defectionis, qualis eſt in ſenis poſt nimios labores & in morboſa diſpoſitione quartana laborantium, cachecticorum, ſcorbuticorum. Vide *de febrib. c.* 2. 6. &c.

Vareni, idem, quod *Vari*, ſymptoma ſcorbuticum, quod alias *Arthritis vaga* vocatur, conſiſtens in dolore vago, nervoſas partes circa articulos affligens, proveniens a liquoris nervoſi, vel lymphæ fereſcentis acida acrimonia maligna, & ob tenuitatem facili mobilitate & vaporoſitate. De quo ſymptomate integros libellos ſcripſerunt Drauvviz & Mollenbroccius. Meminit hujus nominis Vvalhter. *Sylv. Med. p.* 1464. Verum D. D. Joh. Michaelis vocabulum *Vareni* de alio affectu a Varis prorſus diſtincto expoſuit *in Praxi Chir. ſua Speciali Caſ. XIX.* nimirum de Flatu furioſo, cujus deſcriptio videatur ſupra in *Ambulo*.

Varicoſus, κιρσώδης, dicitur de diverſis vaſorum plexibus circa partes genitales, præſertim virorum. Nam *vaſa præparantia pyramidalia* vocat *corpus varicoſum*, Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 1. *p.* 203. & *vaſa deferentia* ejuſque principium *Paraſtatas variciformes*, *d. l. c.* 23. *pag.* 223. Vide *Pyramidalia*. *Pampinus*. *Paraſtata*.

Varicula, i. e. *Varix parva*, vocantur a M. A. Severino intumeſcentes venulæ in adnata oculi tunica ab atri ſanguinis diſtentione procreatæ, *l. de noviſſ. obſ. abſceſſ. c.* 9. §. 6.

* *Variola magna*, *Variola craſſa*. Sic apud Gallos lues venerea dicta fuit. V. Aſtruc. de morb. ven. *l.* 5. ſecul. XVI.

Variolæ, *Varioli*, terminus antiquis ignotus Pathologicus, denotans peculiare genus Exanthematum puſtuloſorum, cum febre conjunctorum, & ita deſcribi poſſunt ac debent: *Variolæ* ſunt puſtulæ vel papulæ majores minoreſve, ab initio ſub forma macularum rubentium in toto corpore, aut pluribus ejus partibus erumpentes, cum febre acuta Epidemica, in augmento ſeſe elevantes, & ſub ſtatu materiam viſcidam quodammodo puri ſimilem continentes, interdum & aqueam, tandem in declinatione degenerantes in cruſtam, poſt exiccationem decidentem, cum variis ſymptomatibus per diverſa totius morbi tempora variantibus & ſupervenientibus, genitæ a coagulativis crudioribus in peculiari fermento ſanguinis connato deliteſcentibus portionibus, per contagium virtuale, aut corporale excitatis, in corporis ſuperficie ſubſiſtentibus, & per fermentationem coagulativam prorumpentibus. Qui meliorem hac dare poterit hujus morbi deſcriptionem, ei minime erimus adverſi. Legatus Vvillis *de febrib. cap.* 15. Piens *tit. eod. tract. ſpec. c.* 8. & alii Autores, quos vide allegatos a Vvalthero *in Sylv. Med. pag.* 1466. *ſeqq.* E recentioribus adhuc non inepte quoque & ſuccincte deſcripſit Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. II. ſect.* 2. *cap.* 2. *pag.* 797. *ſeqq.* Variolus & *Variola* quoque dicitur piſcis, alias *Trutta* & *Aurata* dictus, apud Schroder. *l.* 5. *cl.* 4. *num.* 93. Vide *Trutta*.

Varius, ποικίλος, ſumitur adjective, & ſubſtantive. Illa ſignificatio ex aliis Lexicis jam nota eſt. Subſtantive *varii* & *variæ* dicuntur, qui & quæ maculas & papulas in facie diſtinctas habere ſolent, notante Keuch. *ad Sam. p.* 125.

Varix, κιρσός, in genere ſignificat omnem *venam dilatatam*, Galen. *l. de tum. p. n. c.* 16. Æginetæ ἀνδρεῖος φλεβὸς, *dilatatio venæ*, vocatur *l.* 6. *c.* 82. Proprie & accuratius deſcribi poteſt, quod *varix* ſit tumor p. n. mollis, inæ-

inæqualis, nodoſus, indolens in ima ventris parte ſub umbilico, in ſcroto, circa teſtieulos, & frequentius in cruribus, occurrens, proveniens a venarum ſubcutanearum propter ſanguinem feculentum & feroſum ſubſiſtentem & collectum nimia diſtenſione & contortione. Vid. Dieter. *n.* 465. Foeſ. *p.* 338. *ſeqq.* Bartholinus in valvularum diſtenſionem cauſſam refert *libell.* 1. *cap.* 2. *pag.* 594. Plures Autores de hoc affectu reperies apud Walther. *in Sylv. Med. p.* 1464. *ſeqq.* Diminutivum *varicula* vide p. a.

Varus æquivocum eſt, apud Latinos. Vel enim idem eſt, quod *varens*, & notat affectum *Arthriticum vagum ſcorbuticum*, in plurali *Vari* dictum; de quo p. a. Vel *varus* dicitur tumor exiguus durus, plerumque in facie obortus, ut & in dorſo non infrequens, Græc. ἴονθος, vide *lonthos*. Vel denique adjectivum *varus* notat vitium crurum in figura, oppoſitum *valgis*, & Gr. dicitur ῥαιβὸς. Vide *Rhæbos*.

Vas, ἀγγεῖον, ſumitur Phyſiologice, & Mechanice. In Phyſiologia *vaſa* vocantur canales omnes liquorem aliquem vehentes, & ita comprehenduntur hoc nomine *arteriæ* & *venæ*. Hinc paſſim leguntur *vaſa* ſpermatica, præparantia, deferentia, *vaſa* lactea, *vaſa* lymphatica, *vaſa* adipoſa, &c. Vide plura apud Barthol. *in Indice*. Diminutivum eſt *vaſculum* v. gr. *Vaſcula buccarum*, h. e. glandularum in buccis. Leguntur apud eundem *l.* 3. *An. c.* 11. *p.* 536. ſudoris *vaſcula* in cuticula, *l.* 1. *c.* 2. *p.* 19. Κατ' ἐξοχὴν etiam *vas* ἀγγεῖον vocatur membrana fœtum involvens Chorion dicta, apud Moſchion. *l. de morb. mul. c.* 36. 38. & ratio datur, quia fœtus in eo tanquam in vaſe convertitur. Mechanice vero *vaſa* & *vaſcula* dicuntur varia Inſtrumenta intus cava, in quæ liquidæ præfertim materiæ (quamvis ſolidæ etiam indi ſoleant) recipiuntur, quorum uſus eſt in Diæteticis, præfertim re Coquinaria, Pharmaceutica, Chymicis, & Chirurgicis. Suntque fictilia, lignea, metallica. In ſpecie catalogum & apparatum *vaſorum Chymicorum* lege apud Rolfink. *Ch. I. A. F. R. lib.* 2. *cap.* 18. Quare etiam in Theatri Chymici, ut & Libavii Indicibus. *Vaſculum oculare* Chirurgicum Aquapendentis egregie delineavit modumque applicandi monſtravit Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. VIII. fig.* 11. & *T. XXXI. f.* 6.

Vaſtus, idem, quod *Magnus*, *Grandis*, μέγας. Dicitur de corporibus maturalibus, v. g. Muſculi *vaſti*, Barthol. *l.* 4. *An. c.* 12. *p.* 581. Tumores *vaſti*, Dolores *vaſti*. Vide Rhod. *in Lex. Scribon.*

Vaſum, pro *vas*, legitur apud Scribon. *n.* 64. Vide *not.* Rhod. *ad h. l.*

Vata, ὦατα, pro ὦτα, Lat. *Aures*; in ſingul. οὖς, *auris*. Vide *Aures*. Sumitur & ab Hipp. pro *inflammationibus aurium*, vel etiam aliis morbis gravioribus, *l.* 6. *Epid. f. VI.* 28.

Vates, *vaticinium*, μάντις, μαντεία. Vide *Mantice*.

Vaticanus, nomen proprium collis non procul a Tiberi, quemadmodum ex aliis Lexicis conſtat. Cur v. hoc epitheton tributum fuerit Pilulis quibuſdam aromaticis ſimelque purgantibus *Pilulæ Vaticanæ Londinenſes* D. d. ctis, me quidem & forſan alios fugit. Deſcriptio vero habetur in D. D. de Spina *Lex. Pharm. pag.* 710.

Ubera, μασοὶ, idem, quod *Mammæ*; quamvis vocabulum *Ubera* alias brutis potius attribui ſoleat, quam fœminis. Vide *Mamma*. *Maſtos*.

Udor, ab *udus* vel *uvidus* dicitur de materiæ vaporoſæ humidæ per inſenſibilem tranſpirationem excretione e poris cutaneis ad differentiam ſudoris, ceu madoris manifeſti, vel humoris, apud Wedel *Amœn. Med. l. II. ſed II. c.* 6. *p.* 343.

Udos, ὐδὸς, Latine *Limen* dicitur, h. e. lignum, vel ſaxum in ima januæ parte, qua intratur. Legitur apud Hipp. 4. *de artic. t.* 64. Vide Foeſ. *p.* 466.

Vectio, ὄχησις, refertur inter motus corporis, & ita inter facienda, Gal. *l. de ſan. tu. c.* 15. Ejus vero ſignificatio pueris jam nota eſt e Dictionariis.

Vectis, μοχλὸς. Vide *Mochlia*. Inde liber Hippocr. *Mochlicus*, q. d. *Vectiarius*. Refertur & inter inſtrumenta ad metallifodinas neceſſaria a Rul. *in Lex.* Diverſorum *vectium* Chirurgicorum deſcriptionem vide apud Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. III fig.* 2. & 4. & *T. X. fig.* 6. *ſeqq.*

Vegetabile. φυτὸν, φυτικὸν. Dicitur 1. de anima, vide *Phyſice*; deinde de *plantis* & *herbis*, quæ generali nomine vocantur *vegetabilia*, unde pars Medicinæ illa tractans vocatur *Phytologia*, de qua etiam ſuperius ſuo loco. In hac ſignificatione deſcribuntur a Dorneo, Rulando, & Iohnſono *vegetabilia*, quod ſint viridantia radicem in terra defixam habentia, truncum & ramos in aere, ut ſunt herbæ, plantæ & arbores. Hæc omnia e ſola conſtare aqua vult Helmont. *tr. Complex. atque Miſtion. El. fig. n.* 12. 30. 32. Calculum ſuum addidit Beccher. *in Metallurgia*. De *vegetabilibus* vide plura *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 205.

p. 205. 206. Eorum vis & potentia conſiſtere dicitur in ſpiritu vegetativo, & eſt proprie ingnis naturæ, *Vol. II. p.* 104. *ſeqq. Vegetabilia* non ſufficere in Medicina, neque etiam carere omni noxa, ſcripſit Rolfink. *Chym. l.* 1. *c.* 1. De *lapide Philoſophicos vegetabile*, vel ex *vegetabilibus* paranda vide *Th. Chym. Vol. III. p.* 53. *ſeqq.*

Vegetatio, nomen hodieque Phyſicis & Medicis frequentiorem in uſum vocatum, & in genere ita vocatur proprie actio alla naturalis, qua omnia corpora vere viventia gaudent, dum a primo ortu nutriuntur, & augmentantur, debitamque magnitudinem adepta in vigore proprio vitali conſervantur. Quæ functio natalis ſub ſe comprehendit plures ſubordinatas actiones, rarefactionem, condenſationem, filtrationem, imbibitionem, concoctionem, aliaſque plures ſimiles. Quamvis vero hæc *vegetatio* primo plantis competat, propterea *vegetabilibus* dictis, hinc & eruditam ſcripſit Diſſertationem Kenelm. Dygbæus *de Plantarum vegetatione*, a D. Olfredo Dappeto ex Anglico Latinitate donatam, in qua præter alia inſigne *vegetationis* auctæ exemplum legitur *p. m.* 65. de planta hordei a Patribus Chriſtianæ doctrinæ Pariſienſibus aſſervata 249. culmos, qui omnes ex una radice aut grano originem duxerunt, 18000. hordei grana offerentes, continente: Facile tamen & reliquis corporibus viventibus, puta animalibus & homini applicari etiam poterit, quin & ipſis mineralibus atque metallis attribuit, cum videamus & hæc non ſolum per appoſitionem, ſed etiam per ſucci appropriati intrinſecam mutationem in ſubſtantiam mineralem & metallicam gigni, augeri, & conſervari.

Vegetativus, φυτικός, idem, quod *vegetabilis*. Hanc virtutem quoque ineſſe metallis legitur *in Th. Ch. Vol. IV. p.* 158. nec fortaſſis abſque ratione, cum ſenſuum fide conſtet, non in quibuſvis fodinarum venis quodvis genera metallum, ſed in iis ineſſe principium quoddam ſpecificum determinatum. Verum hæc ad Phyſicam potius pertinent.

Vegetus, ἀκμάζων, dicitur partim de corpore, & Gr. ῥωστός etiam vocatur, partim de animo; Et qui *vegetus* animo eſt, Gr. dicitur πρόθυμος, quamvis hoc vocabulum de utroque accipitur. Vide *Prothymia.*

Vehemens, σφοδρός, vide *Sphodros*. *Vehementia* morbi σφοδρότης eadem eſt, quæ *magnitudo*. Gal. *l.* 1. *de ſcriſ. c.* 3. *Vehemens* plus idem cum *Forti*.

Vehiculum, ὄχημα, vide *Ochema*. *Vehiculum* quoque in Pharmaceuticis dicitur liquor, in quo oleo & arcana Chymica ad gratiorem guſtum, vel faciliore exhibitionem ægris præbentur. Iohnſ. *in Lex. l.* 1.

Velamentum, σκέπασμα, idem, quod *Tegumentum*. Vide *Scepaſma*. Tribuitur quoque illud nomen interiori inteſtinorum tunicæ, præfertim tenuium, quæ alias *Cruſta membranea*, Pecqueto *Periſtoma* rugoſum, Bilſio *Muſcus villoſus* dicitur. Horne vero *velamentum bombycinum*, appellavit Barthol. *l.* 1. *An. cap.* 10. *p.* 81.

Velle, ἐθέλειν, θέλειν, βούλεσθαι, apud Hipp. aliquando accipitur pro *Poſſe*, 3. *de artic. t.* 106. Adde Gal. *in comm. ad h. l.*

Vellicatio, τιλμός, Vide *Tilmos*.

Vellus aureum, δέρας. Vide *Deras*. *Vellus aureum* quoque fit ex rore collecto menſis Maji, ex tritico ante ortum Solis, cœle ſereno, loco aperto expanſo linteo, & in diſcum expreſſo, inque vas fictile incluſo, Iohnſ. *Lex. Chym. l.* 1.

Velocitas, *Velox*, τάχος, ταχύς, idem, quod *Celeritas*, *Celes*, de quibus ſuperius in CE.

Vena, φλέψ. Vide *Phleps*, *Vena medena*. Vide *Menena*.

Venæ ſectio, φλεβοτομία. Vide *Phlebotomia*.

Venatio, *Venator*, κυνηγία, κυνηγός, κυνηγέτης, quid ſignificet, aliunde notum eſt. Merito refertur inter exercitia, quæ & corpus fatigare, & animum delectare poſſunt, quo etiam potiſſimum utuntur Magnates, quamvis laud raro in exceſſu peccent. Meminit Galen. *de parv. pil. exercit. cap.* 1. Interdum Metonymice *venatio* accipitur pro *carnibus ferarum*, notante Rhedio *ad Scrib. n.* 134. ex Sidonio Apollinat. *l.* 4. *ep. ad Induſtrium*. Ita apud Celſ. *libr.* 2. *cap.* 18. *ſeqq.* liquoties ſumitur.

Venefica, *veneficus*, *veneficium*, quid ſignificet, ex aliis Lex. jam notum eſſe debet. Pertinent hæc inter cauſas morborum tranſnaturales, ut & remedia tras vel ſupra naturalia, a quibus Medicus Chriſtianum ſibi cavere debet, conſcientiæ ſuæ conſulturus. Vide Dieter. *p.* 977. Jung. Caſp. Kejes C. *El.* 97. *n.* 12. *ſeqq.* Sennert. *l.* 6. *M. Pract.* 9. *per totum*.

Venenum, φάρμακον, hujus quoque Latini vocabuli ſignificatio nota eſt, dum proprie & uſitate nunc ſignificat omne id, quod corpori noſtro quomodocunque communicatum illius univerſas, aut particulares quaſdam, eaſque principes ac vitæ ſumme neceſſarias functiones incomprehenſo modo atque ferocia indomita

mita adoritur & lædit, ſpiritus & humores, præſertim ſanguinem & balſamum nervorum, corrupit, coagulat, profligat, pervertit, & deinde partium quoque ſolidarum ſubſtantiæ corruptelam ocyus tardiuſve inducit, & ita in ſummum vitæ diſcrimen conjicit, Charlton. *Ex. X. Patholog.* §. 23. Vvillis *de febrib. c.* 12. Dogm. noſtr. Medic. *Gen. P. II. c.* 8. *n.* 232. *ſeqq.* ubi & differentias *venenorum* legere licet. Alias etiam vocabulum *Veneni* fuiſſe *μέσον*, & indifferens, ita ut in bonam partem quoque ſumtum fuerit, patet *ex l.* 236. *ff. de V. S.* in quem locum & Theophilus Paraphraſtes Græcus ſcripſit: *τῶν μέσων ἐςὶ τὸ ὄνομα τῦ φαρμάκυ*. Qui *venenum* dicit, adjicere debet, utrum malum & bonum. Confirmat hoc Linden. *Ex. XIII.* §. 316. Paracelſus quidem ſtrictius ſumſit; nihilominus tamen latius, quam propria ſignificatio admittit, dum omne id, quod naturæ noſtræ quoquomodo adverſum eſt, *venenum* appellavit, *Paramir. Tract.* 2. *de Ente veneni*, *c.* 8. *&* *alibi*, quam ſententiam & Helmont. *in ſcriptis ſuis* videtur amplexus eſſe. Et ex recentioribus Richart. Mortonus in ſua pyretologia, quando omnium febrium etiam intermittentium cauſſam venenum eſſe ſtatuit ſpiritus animalis immediate afficiens atque agitans. Jung. *Acta erudit. Lipſ. A.* 1693. *in April. p.* 150. *ſeqq.* In Chymici *Mercurius* quoque dicitur *venenum*, qui tamen & *Theriaca* & *fermentum* vocatur, Rul. *in Lex.* Junge *Th. Chym. Vol. I. p.* 721. *Vol. IV. p.* 891.

Vener, id eſt, *Mercurius*. Rul. & Iohnſ *in Lex.*

Venereus, *ἀφροδισιακὸς*, vel dicitur de hominibus *libidinoſus*, & ſalacioribus, vel etiam eſt Epithæton morbi ex impuro coitu orti, qui alias & *Morbus Gallicus*, *Lues venerea* vocatur. Vide *Gallicus*. Uſurpatur etiam de ipſo actu conjunctionis maris & fœminæ, qui dicitur *Actus Venereus*. Exempla harum ſignificationum paſſim occurrunt apud Scriptores Medicos latinos.

Veneticus, *venetus*, *ἐνετὸς*; denotat colorem glaucum, vel dilute cœruleum. Unde *oculi venetici* vocantur, qui ſuffuſione ſunt affecti, fiuntque tales duobus modis, vel propter aquam, ſi nimium fuerit coagulata, vel propter ſiccitatem, quam patitur cryſtallinus humor, Gal. *l. de ocul. part.* 4. *c.* 12. *Venetum* contentum in urina quid ſignificet, legatur apud Joh. Lummium *l.* 3. *obſerv. Medic. p. m.* 362.

Venoſa Arteria olim dicebatur vas illud ſanguinem e pulmone ad auriculam cordis ſiniſtram, & mediante hac ad ſiniſtrum ventriculum revehens, ex falſa hypotheſi, quod e ſiniſtro cordis ſinu tantum arteriæ prodeant, quemadmodum e dextro ſolum venæ, cum tamen revera ex utroque diſtinctum per vaſorum, arteria & vena producantur, & revera *venoſa* illa *arteria* dicta ſit vena quoad ſtructuram organicam & uſum, neque pulſus, qui fortaſſis a nonnullis animadvertitur, arteriarum pulſui reſpondet. Vide Bartholin. *l.* 2. *An. c.* 7. *p.* 404. Rectius vero dicitur *Vena pulmonalis*.

Venter, *κοιλία*. multifariam accipitur. Late a recentioribus Anatomicis, quibus *Ventres* dicuntur inſignes cavitates, in quibus nobile aliquod continetur viſcus. Hinc totum corpus dividitur in tres *Ventres*, *Infimum*, qui vulgo *Abdomen* dicitur: *Medium*, *Thorax* dictum, & *Supremum* ſeu *Caput*. Vide inter alios Barthol. *Anat. prœm. p.* 8. 9. Paulo ſtrictius accepit Hippocr. quando vocab. *κοιλίας* aliquando uſus pro *thorace* & *abdomine* excepto capite. Ita *l. de affect.* VII. 1. *ſeqq.* ubi morbus thoracis recenſet, item *l.* 2. *de morb.* XLIV. 15. XLV. 33. unde & ad differentiam interpretum *Thorax*, *ἡ ἄνω κοιλίη*, venter ſuperior, & *abdomen ἡ κάτω κοιλίη*, eidem vocatur. 7. *aph.* 38. (Gal. *in comm. ad h. l.*) *l.* 1. *de morb.* X. 2. 3. XI. 1. 2. *&c.* Stricte vero accipitur frequentius *Venter*, *κοιλία*, pro *abdomine* ſive regione ſub diaphragmata uſque ad genitalia. Neque opus eſt exemplis hoc demonſtrare, cum paſſim occurrant. Strictiſſime tandem pro *Ventriculo*: de quo p. p. interdum & ſola *Inteſtina*, præſertim ubi Hippocr. ſermo eſt de ventris, vel alvi laxitate, aut adſtrictione, quæ affectiones magis ſpectant ad inteſtina, imprimis craſſa: unde & ſunt, qui *Colon inteſtinum* duntaxat *ventrem* inferiorem vocarunt, Gal. 4. *de R. V. I. A. t.* 112. *&* *com.* 7. *aph.* 38. In Græco & vocab. *κοιλία* pro *excremento alvi* acceptum legitur apud Hipp. *lib.* 4. *Epid.* XIII. 18. Jung. Foeſ. *pag.* 344. *ſeqq.* Hoc etiam in Latino locum habere, vult Keach. *ad Sammon. pag.* 206. In Chymicis *Venter* dicitur Terra. *Th. Ch. Vol. I. pag.* 201. 378. *Venter Equi* vocatur *fimus equinus*. Rul. & Iohnſon. hoc eſt ignis *ventris equi* inſtrumentum ſolutionis corporum, & fit in duobus vaſis, quorum in uno eſt aqua; in altero fimus equi, ubi eſt phiala cum medicina, ſtatque in furnulo, & deſuper comburitur levis ignis, ut aqua tantum evaporet, & non bulliat, ibique eſt canalis, per quem additur aqua, quando minuitur. Proprietas hujus caloris vel *ignis* eſt, quod non deſtruat oleum, ſed augmentet propter ſuam humiditatem; nam alii deſtruunt propter ſuam ſiccitatem. Et uti puer ex calido & humido

au-

augmentatur, ſic equi ignis augmentat oleum ſua humiditate: *Ignis equi* non fundit, neque comburit, ſed domat & humidum augmentat. Hæc Iohnſ. de ventre equi, *Lexic. l.* 2.

Ventinina Paracelſo dicitur ars vaticinatrix ex vento, quomodo ſeſe habeat cœli & aſtrorum curſus erga hominem, ratione boni vel mali effectus. In altera explicatione Aſtronomiæ. Rectiſſime vero artibus incertis annumerat, cum nihil aliud ſint, quam Nugæ.

Ventoſæ vocantur *Cucurbitæ*, abſque ſcarificatione appoſitæ. Unde & Italis *le ventoſe* dicuntur. Foreſt. *l.* 29. *O.* 22. *Schol.* Eſt etiam *Ventoſa* epitheton morbi, qui Avic. *Spina ventoſa* vel *Spina ventoſitas*, vocatur, eſtque nihil aliud, quam carioſa oſſium affectio cum putrilagine conjuncta. De quo affectu maligno lege apud Avic. *l.* 4. *fen.* 4. *tr.* 4. *c.* 9. Lang. *l.* 1. *ep.* 42. Pandolfinum integro tract. de hoc affectu, *ſpinæ ventoſitate*, cum notis D.D. Mercklini, Amici noſtri honorandi, elegantiſſimis edito. Imprimis vero integro etiam libro hunc affectum deſcripſit libro de *Pædarthrocace*, M. A. Severinus, *ventoſitas* alias ſæpe ponitur pro *Flatulentia*, ſive *Affectibus flatulentis*, φυσώδεσι. Unde & *apoſtemata ventoſa* dicuntur *tumores flatulenti*. Foreſt. *l.* 3. *Chir. Obſ.* 3.

Ventralis diſpoſitio, κοιλιακὴ διάθεσις. Vide *Cœliaca*.

Ventricoſus, *ventriculoſus*, vel dicitur qui magnum habet ventrem; μεγαλόκοιλος. Vide *Megalocœlos*: el qui laborat affectione Cœliaca. Rhod. *ad Scrib. n.* 95. Vide *Cœliaca*. *Ventriculatio*.

Ventriculatio, idem, quod *ventriculoſa paſſio*, ἡ τῶν κοιλιακῶν διάθεσις. Legitur apud Aurelian. *l.* 3. *Acutor. c.* 17. allegante Foeſ. *in Oec. pag.* 346. quamvis incertum ſit, qualis morbus hoc nomine veniat, propter variam ſignificationem vocabuli Greci κοιλίας. Unde & Celſus plane peculiaem attribuit acceptionem vel pro Tympanite, vel Colica flatulenta, *l.* 4. *c.* 15.

Ventriculus, κοιλία, proprie dicitur, in quem primum animalia cibum protrahunt, Gal. *l.* 6. *An. adm. cap.* 2. Dictus quaſi *parvus venter*, eſtque pars organica, in infimo ventre ſita, ſtatim ſub diaphragmate, Chylificationis officina. Ejus hiſtoriam paſſim vide in ſcriptis Anatomicis, præſertim inter hos Barth. *l.* 1. *An. c.* 9. In brutis pennatis quidem duos eſſe, in ruminantibus quatuor, præter Ariſtotelem *in LL. de part. an.* & *alibi*, Videatur & Gal. *d. l. cap.* 3. & Bartol. *d. l.* Tranſlatum porro *ventriculi* vocab. ad alias cavitates, v. g. *Cordis* ſinum dextrum ampliorem, & ſiniſtrum anguſtiorem, qui vocantur *ventriculi*. Barthol. *l.* 2. *c.* 7. *p.* 398. *ſeq.* Ad *Cerebri* cavitates, quarum alii tres, alii duas, alii quatuor, Barthol. unam ſaltem numerarunt, *l.* 3. *p.* 490. *ſeqq.*

Ventrilequi, ἐγγαστρίμυθοι, vocantur ariolatores & Vates præſtigioſi, qui plebi perſuadentes imponunt; dæmonem aliquem ab ipſorum ventre voces emittere, ſpiritum ſcil. peculiari quadam arte intus attrahendo; quo fit, ut voces videantur non ab ipſis edi, ſed ab alio intra ipſis latente, cum tamen ab ipſis ſaltem egredi videantur. Nam ſi id non advertas, putabis, ea a loco aliquo diſtanti proficiſci, *Ephem. N. Cur. A. I. Obſ.* 35. *p.* 20. Jung. Libav. T. IV. *Oper. p.* 27.

Ventus, ἄνεμος, quod ſit, ex Phyſicis notum eſſe debet. Quod vero *ventorum* cognitio, quam quiſque habeat naturam, proprietatem, & virtutem, Medico ſit neceſſaria, Hippoc. paſſim inculcavit in ſcriptis ſuis, *de Diæta*, *Aer. L. & Aq.* *in Aphoriſm.* & confirmarunt hoc plerique Interpretes, præſertim Diæt. *n.* 578. & Charlton. *Ex. Pathol.* V. §. 12. Apud Spagyricos *ventus* quoque de diverſis rebus dicitur; v. g. *ventus albus* eſt Mercurius: *Rubeus*, Auripigmentum rubeum: *Citrinus* Sulphur. Rul. & Iohnſ. *venti* quoque ſunt *ſpiritus*. Imo dictus Iohnſ. *lib.* 2. adhuc ſubtilius vult philoſophari, dicens: *Venti Chymici* ſunt Theſauri naturæ; nec eſt aliquid in tota natura *ventis* ipſis pretioſius & nobilius. Vita ſiquidem & anima rerum omnium *ventis* deportatur ad res omnes. Eſt enim *ventus ſpiraculum* vitæ temporalis, quod alio vehiculo deferri non poteſt rebus omnino, niſi *ventis*. Et *ventus* nihil aliud eſt, quam, tenuiſſima & ſubtiliſſima hujus materiæ pars, quam ignis naturæ, ſeu lumen cœleſte, quod huic materiæ ineſt, furſum elevat, & ſit vapor & *ventus*; qui ſummopere cuſtodiendus eſt, alioquin tota Alchymia eſſet inutilis. Cuſtoditur autem *ventus* ille & vapor, ſi in vaſis vitreis, perquam optime obturatis, dum erit, a materia ſua & corpore continuatur, nam frigiditate vaſis & aeris in vaſis concluſi *ventus* ille & vapor ſit tandem aqua, & pluvia Chymica, quæ terram ſuam irrigando fœcundat; non ſecus, ac in magno mundo vapores & *venti*, qui calore naturali terræ furſum in aerem pelluntur, frigiditate aeris & ipſius humiditate convertuntur in pluviam & aquam, quæ ſuper terram decidit, & ſuo irroratu ipſam fœcundat; quia tenuiſſimæ & ſubtiliſſima inferioris elementi pars, qua reliquo-

quorum Elementorum vires & energias in ſe coercet. Hactenus Iohnſ. An non vero hic iterum Galeni adagium commode applicare liceret: Nihil apprehende, & fortiter tene? Quod & ipſe *Lapis Philoſophicus Ventus Hermetis* dicatur, legi poterit apud Libav. *Tom. II. Oper. p.* 428.

Venucula eſt *nomen Uvæ*, quæ alias *Apiana*, *Scirpula*, Sticula, Stacula *Moſchatella*, vocatur, Lind. *Ex. X.* §. 99.

Venula, φλέβιον, diminutivum *venæ*, q. *Parva vena*. Sumitur ab Hipp. pro. *Arteria*, *l. 6. Epid. ſ. 6. t.* 2. Jung. Gal. *in comm.*

Venus, ἀφροδίτης, æquivocum eſt. Tribuitur enim hoc nomen Planetæ circa Solem locum ſitum obtinenti, qui pro diverſo poſitu ante ortum ſolis *Lucifer*, poſt occaſum apparens *Heſperus* nominatur. Deinde ita vocatur Dea gentilium ex ſpuma maris nata credita, *Cupidinis* mater, *Cypris* vel *Cypria* dicta, omnis laſciviæ & ſalacitatis dux & regina. Hinc translata vox *veneris* a veteribus & recentioribus Medicis ad ipſam Generationem; ut *venus* nihil aliud notet, quam congreſſionem maris & foeminæ, licitum & illicitam. Ita inter alios Lind. de licita ſcripſit. *venus* conceſſa hominibus eſt cum boni alicujus conſequendi gratia, tum mali averruncandi, *Ex. XV.* §. 87. Jung. Dieter. *n.* 140. Tandem & a Chymicis *venus* vocatur *Cuprum*, ſive *æs*, de quo ſuo loco. *venus aurea* dicitur Minera cuprea fulminea, quæ una cum fulmine quondam decidit A. 1677. menſe Majo prope Haynam oppidum, ſicut prolixius deſcripſit D. Chriſtian. Adolph. Balduinus S. R. Imp. Nat. Curioſ. Collega Hermes dictus in ſpecial. Tractatu de *venere aurea*, Vid. *Ephemerid. Nat. Curioſ. Decad. I. An. VIII. Veneris gradus* eſt mitis atque dulcis naturæ, viridis vitæ, Dorn. *in dict. Paracelſ.*

* *Venus vulgivaga*. Significat concubitum fœminæ ſanæ cum plurimis viris, qui ipſi quoque ſani. Sunt qui putant, hinc Luem veneream profectam eſſe. Sed ab Aſtruc. l. 1. c. 3. pluribus argumentis refelluntur.

Venuſtas, idem, quod *Formoſitas*, *Pulchritudo*, κάλλος. Leporum eſu *venuſtatis* decorem in ſeptimum aut nonum diem prorogari, fabuloſum omnino videtur, Lang. *l. 1. ep.* 67.

Ver, ἔαρ. *Vernus*, ἐαρινός, Vide *Ear.*

Veratrum, ἐλλέβορος, idem, quod *Helleborus*, de quo ſupra in *He.*

Verbera, πληγαί, quid ſint, pueri norunt, idem, quod *Plagæ*, *Percuſſiones*. Pertinent inter cauſſas, quandoque morborum, quandoque & inter remedia. De hoc teſtatur Rolf. quod Empiricus quidam maniacos & melancholicos ſolis flagris & *verberibus* curaverit, *O. & M. M. Sp. l.* 14. *c.* 17.

Verbum, λόγος, ῥῆμα. Ejus ſignificatio notior eſt, quam ut opus ſit *verbis*. An *verbis* quædam inſit virtus Medica prolixe ventilavit C. Rejes C. *El. q.* 22. Et quomodo Paracelſiſtæ abutantur & pervertant ſententiam illam: *Verbum Dei* ſanat omnia, docuit Libav. *Tom. IV. p. 7. ſeqq.*

Verdetum vocatur color viridis ex vapore forti aceti æneas laminas perfundentis. Vital. *de Furno c.* 267. *p. m.* 224.

Verecundia, αἰδώς, αἰσχύνη, idem, quod *Pudos*. Vide in *Pu.*

Veredarii vermes. Vide *Catambuli.*

Veretrum, idem, quod *Penis*, membrum virile, de quo vocabulo vide Rolf. *de par. genit. P. I. c.* 43.

Vergiliæ, πλειάς, πλειάδες. Vide *Pleias.*

Vergo, ῥέπω. Vide *Rhebo.*

Veritas ἀλήθεια, eſt ens reale *verum*, uti recte vocavit Helmont. *tr. Venatio ſcient. n.* 27. Hanc etiam Medicum ſectari debere, docet Gal. *l. de Art. Med. conſt. c. 7. alibi & ſæpius*. Et quis contra *veritatem* hiſcere poteſt? Scrib, *u.* 84. & *veritas* favori anteferenda. Amicus Galenus, amicus Hippocrates, Amicus Ariſtoteles, magis amica *veritas*. *Verum Spagyricum* eſt reum a natura productorum centrum, in quo virtus omnis & ejuſdem rei *veritas* atque potentia deliteſcit, per hanc artem ad actum diducenda. *Th. Chymic. Vol. V. p.* 410. Enim vero modo negotium non magis imaginatione vana & opinione niteretur, quam ente reali! Alias rectiſſime Rolfinc. *veritatem* Medicam duplicem fecit: aliam *ad amuſſim talem*, quæ infallibilem infert certitudinem, & aliam quæ *ut plurimum talis*. Ad primam pertinent nonnulla Theoremata Phyſiologica; Ad hanc Prædictiones ſalutis & mortis. *O. & M. M. Sp. l. 3. ſ. 2. c.* 3.

Vermes, ἕλμινθες, idem, quod *Lumbrici*. Vide *Helminthes.*

Vermicata, vocantur a nonnullis *Lentigines*, Fallop. *de Ulcer. c.* 23. *Tom. I. p.* 612.

Vermiculans, σκωληκίζων. Vide *Scolezicon.*

Vermicularis, σκωληκοειδής, idem, quod *vermiformis*. Vide *Scolecoeides.*

Vermiculum ' id eſt, *Elixir*, *Tinctura*. Rul. & Iohnſ. in quo *vermycilum* legitur.

Vermiformis, σκωληκοειδής, vide *Scolecoeides.* Dicitur & Vermis cerebri. Gaſtell.

Vermilion, id eſt, *Cinabrium*, vel *Minium* Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Vermina, *verminatio*, *verminoſus*, στρόφος,

στροφώμεν@. Vide *Strophos*. Alias *verminoſus* proprie dicitur de materia, in qua *vermes* generantur. Ita & ſanguis *verminoſus* hodieque paſſim legitur, in ſpecie in Boneti *Medic. Septentr. l. 2. ſect. 21. c. 1. p. 493.* Dicitur & ibidem *verminans*. Affectus etiam talis *verminatio* appellatur. Plura de hominibus *verminoſis* & *verminatione* continua legatur apud eundem *d. l. 3. ſect. 16. c. 1. ſeqq. p. 626. ſeq.*

Vernaculus, ἐνδημ@. Vide *Endemos*.

Vernice, id eſt, *Vernix guttoſa ſicca*. Rul. & Iohnſ.

Vernifium, idem, quod *Vernix*, *Sandaraca* alias vocatur; vel *Gummi Juniperinum*, & ita *Vernix ſiccus*, vel liquor ex hoc gummi paratus, eſtque *Ventrix humidus*. Schroder. *l. 4. cl. 1. num. 179.* *Vernifium* vero legitur apud Helmont. *tr. de Lith. c. 3. num. 7.* De *vernicis* variis ſpeciebus vide Morley *Coll. Chym. Leid. cap. 504. ſeqq.* *vernix* etiam vocatur maſſa balſamico-oleoſa e pulveribus aut gummi Copal cum oleo Terebinthinæ coctis parata metallis laminatis obducenda, ut tranſpareant, ne color alteretur. Formulæ videantur etiam Iunken *in Corpor. Art. Pharmaceut. ſect. III. c. 4. in ſin. p. 227.*

Vernus, ἐαρινὸς, dicitur vel de ipſo tempore, & ita idem eſt, quod *Ver*. Vide *Ear*. Vel de morbis, qui *vere* ſolent eſſe frequentiores, & *morbi verni*, ſive *vernales* vocantur; quorum Cataloxum recenſet Hippoc. 3. *aphor.* 20. Jung. Dieter. *num.* 228.

Verres, vocatur *Sus mas*, quemadmodum & *Aper Verres ſylvaticus*. Lang. *l. 1. ep. 61.* Schrod. *l. 5. cl. 1. n. 3. & 34.*

Verricularis, ἀμφιβληστροειδὴς, *Amphibleſtroides*, vocator tunica oculi propria, quæ a cerebro ad oculos profecta humorem vitreum & cryſtallinum ambit, cum tunicæ figura in latum diffuſi atque expanſi nervi *verriculo* ſimilis appareat. Vocatur & *Retina* vel *Retiformis*, quod reti etiam fit ſimilis. Galen. negat, eſſe veram tunicam, ſed potius cerebri portionem quandam exemtam, *l. 10. de V. P. cap. 2.* Confirmat hanc ſententiam ſuo calculo Barthol. *lib. 3. An. cap. 8. pag. 518.* ſtatuens, eſſe medullaris ſubſtantiæ mucum.

Verriſla, vocatur Paracelſo ſummum arcanum in Epilepſia, una cum *Granagranis*, *de caduco matricis* §. 8. Quid vero ſint, non explicat.

Ver uca, Græcum nomen non occurrit generale. Sunt vero *verrucarum* ſpecies duæ: *Acrochordon*, ἀκροχορδὼν, & *Myrmecia*, μυρμηκία, de quibus vide ſuis in literis, Galen. *lib. 2. M. M. cap. 2.* *Verrucoſa ulcera* vocantur dura, quæ alias ὀχθώδη dicuntur. Vide *Ochthodes*.

Verſio, τροπὴ, *Chymica* vocatur formarum manifeſtarum in occultas, & fit corruptione formæ ſpecificæ, generationeque generalioris formæ, videlicet Elementorum decompoſitorum in compoſita, & impurorum in pura converſione, *Th. Chym. Vol. I. pag. 199.*

Verſus, στίχ@, ἔπ@, μέτρον, Theriaca *verſibus* deſcripta hanc habere utilitatem dicitur, quod facilius memoriæ mandetur, nec a ſuo ordine perverti poſſit, Galen. *lib. 1. de Antidot. cap. 16. princ.* Q. Serenus Sammonicus etiam ſuam Medicinam metrice, ſive *verſibus* conſcripſit. Ita & Scholæ Salernitanæ Medici, quamvis non ſuſtineant *verſus* illi regulas Poeticas.

Vertebra, σπόνδυλ@. Vide *Spondylos*. *Vertebratus Muſculus* dicitur, cujus utraque extremitas *vertebrio* continua eſt, Barthol. *l. 4. A. nat. c. 7. p. 569.*

Vertex, κορυφὴ. Vide *Coryphe*.

Vertibulum, ſignificat caput oſſi globoſum, quod alterius ſinul ad articulationem inferitur, Hieron. Fab. Aquap. *de Oſſ. Dearticulat. part. 2. p. m. 179.*

Verticelli marini, ἀπαουλοι σπόνδυλοι, vocantur *Zoophyta* tuberoſa, quæ & *Vertibula*, alias *Tethya*, nuncupantur, de quibus vide Aldrov. *de Zoophyt. l. 4. c. 5.* *Verticillum* vel *Verticum* etiam dicitur quodlibet Os Dorſi i. e. *Vertebra*. Veſal. *lib. 1. de H. C. F. cap. 3.* *Verticillum* ani etiam dicitur M. Aurel. Severino tuberculum in extremo ano obſervatum, *verticillo*, quod mulieres fuſo adjungunt, ſimile. *l. de noviſſ. obſervatis abſceſſib.* §. 18. *p. m.* 55.

* *Verticillatus*. Epith. plantæ, cujus floſculi Caulem articulatim Verticilli in ſpeciem ambiunt, foliolis interſperſis, ut in Pulejo, & Marrubio cernitur. Eſt autem Verticillum inſtrumentum muliebre, quod fuſo vertendi gratia ſolet adhiberi.

Vertigo, δῖν@, σκοτόδιν@, ἴλιγγ@. Vide *Dinos*.

Verto vocatur quarta pars libræ. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Vertummus, vocatur inventum quoddam D. Chr. Ad. Balduini in *Hermete ſuo curioſo Invento 3.* delineatum.

Vervæ vocantur apud Scribon. *n. 16. armillæ* amuleti loco geſtatæ, quamvis Rhod. legendum exiſtimet *Viriæ* aut *Variolas* eboreas, *Gr.* ψέλια & σφαγίδια dictas. Aut *Vercula* vel *Vernecula*. *Not. ad h. l. p.* 55.

Verucla, vide *Vervæ*.

Ver-

Vervex, id eſt, *Aries caſtratus* Schrod. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 30.

Verum, ἀληθής. Vide *Veritas*.

Veſanus, *Veſania*, in genere, idem, quod *Inſanus*, *Amens*, *Delirus*, *Furioſus*, παράφρων, παραφροσύνη, μανία, &c. Ita *Amor veſanus* vocatur delirium ex nimio amore erga fœminam obortum, de quo Foreſt. *l.* 10. *Obſ.* 29. *cum Schol.* Paracelſus vero diſtinxit inter *veſanos* & *inſanos*. Hos deſcribens, quod ſint amentes a nativitate & hereditario malo, *Veſanos* vero, qui per victum, aut medicamenta forinſecus advenientia, *de morb. am. Tract.* 1. *c.* 5.

Veſcor, idem quod *Edo*, *Comedo*.

Veſica, κύστις, vide *Cyſtis*. In Pharmaceuticis & Chymicis *Veſica* vocatur Vas metallicum ex cupro, in forma veſicæ, vel ovi, duorum aut trium pedum altitudinis, convenientiſque latitudinis, formatum, & circa faſtigium apertum, ut intra ſinum ſuum convenientem alembicum recipere poſſit, qui adeo cum orificio *veſicæ* quadrare debet, ut tam apte invicem concludatur, ne minimum inde exſpirare queat. Impoſitum capitellum e ſuo vertice canalem duum aut trium pedum altitudinis emittere debet, qui in ſummitate aliud capitellum ab alieno aliquo ſemper frigidum continente, qua ſpiritus in alembicum elevati refrigerari & condenſari poſſint, circundatum ſuſtinet. Ex hoc capitello Epiſtomium ſeu canalis procedit, qui vapores condenſatos guttatim in vas ſuppoſitum deducit. Hujus *veſicæ* uſus in vegetabilibus non eſt negligendus. Hæc Rul. & Iohnſ.

Veſicatio vocatur ſymptoma ſuperveniens combuſtioni ex aqua vel igne, de quo plura videantur apud Valeſc. de Taranta, *Philon. Chirurg. cap.* 22. & ex hoc Foreſt. *lib.* 2. *Chir. Oper. Obſ.* 17. *Schol.* Unde & effectus veſicatorii remedii *Veſicatio* dicitur Blaſio, *Med. Univ. pag.* 44.

Veſicatorium vocatur *Cauterium* quoddam *potentiale*, & eſt ſpecies *Sinapiſmi* fortioris, quo ut plurimum virtute cantharidum, aut alterius medicamenti cauſtici veſicæ in cuticula excitantur. De his vide paſſim in Practicis, Deſcripſit Schroder. *l.* 2. *c.* 44. *fin.* Morell. *de Form. Rom. l.* 2. *ſ.* 1. *c.* 14. Vocantur a Dioſcor. διὰ κανθαρίδων ἐκδόρια, *lib.* 3. *c.* 63. a Rolfink. *Veſicantia*, quorum hiſtoriam tradidit *O. & M. Sp. l.* 4. *ſ.* 7. *p.* 3. *cap. unic.*

Veſicula, κυστίς, diminutivum *veſicæ*. Frequenter uſurpatur de folliculo fellis. Vide *Cyſtis*.

Veſpa, σφήξ, ἀνθρήνη, dicitur inſectum api ſimile, aculeatum, cujus hiſtoriam cum uſu & noxa recenſet Aldrov. *de Inſect. l.* 1. *c.* 6. Ex cadavere equino putreſcente generari, teſtatur Lang. *l.* 1. *ep.* 14. *Veſparum* puncturam quandoque eſſe periculoſiſſimam, confirmant *Obſerv.* Hild. *Cent.* 4. *O.* 78. *ſeqq.*

Veſpera, *Veſper*, ἑσπέρα. Vide *Heſpera*.

Veſperna vocabatur quarta cibationis diurnæ pars, merendam ſequens, & legitur apud Franc. Bonamicum, *de Aliment. lib.* 3. *c.* 40.

Veſpertilio, νυκτερίς, eſt animal bipes, alatum & volans, ſed non pennatum, muribus plerumque ſimile, viviparum, cujus hiſtoriam cum uſu tradidit Aldrovand. *lib.* 9. *Ornith. cap.* 1. Galen. *l.* 10. *S. F.* §. *Sanguis nycteridos.*

Veſtigium, ἴχνος. Vide *Ichnos*.

Veſtimentum, *Veſtis*, ἱμάτιον, ἐσθής, ἐσθής, quid proprie ſignificet, aliunde conſtat. Metaphorice etiam tribuitur *telæ* aranearum & *teſtis*: Keuchen. *ad Samon. pag.* 279. Abuſive vero, & valde incongrue ignis Divinus & Sal *veſtium* nomine veniunt, *in Theatr. Chym. Vol. VI. pag.* 16. *Veſtimentalis* liquor qui Mynſichto dicatur, vide *in ejus Armam. ſect.* 20.

Veterana vocatur a Gilberto *Morbillus*, uti ſcribit Foreſt. *l.* 6. *Obſ.* 44. *Schol. fin.*

Veteraſcens, παλαιούμενος, dicitur de pinguedinibus, quæ progreſſu temporis acrimoniam & rancorem acquirunt, Gal. *l.* 3. *de C. M. P. G. c.* 5. *circa fin.*

Veterinaria, κτηνιατρική, vocatur ars, quæ tractat curationem morborum in jumentis & pecudibus. *Veterinarius*, κτηνίατρος. Quamvis vero ratione finis & intentionis cum arte Medica convenire videatur, ob ſubjecti tamen inſigne diſcrimen, quo homo nobiliſſima creaturarum multis paraſangis antecedit bruta, ut & ob maximam differentiam inter eos, qui exercent *Veterinariam* & veram Medicinam, minime conjungendas eſſe, rectiſſime judicant ii, qui dignitati ſuæ melius conſulunt, contra Plempium *in Fund. Med.* & Bonetum *Anat. Pract. lib.* 1. *ſ.* 13. *Obſervat.* 32. *Schol. pag.* 272. Conſcripſit talem Medicinam Publ. Vegetius, appellans *Mulo-Medicinam*, in quo ſcripto plura occurrunt vocabula Latino-barbara, quæ etiam Lexico huic inferi potuiſſent v. gr. Morbus ſubtercutaneus, farciminoſus, ſubrenalis, ſtrophoſi, epiſtomici, Appioſi, Pullaria &c. niſi nefas duxiſſemus, artem noſtram ἱππιατρικῶν veterinariis terminis ſordidare.

Veternum, aqua intercus, Servio apud Hadrian.

drian. Jun. *in nomenclat.*

Veternus, λήθαργος, *veternoſus*, ληθαργικός. Vide *Lethargus*.

Vetus, παλαιός. Vide *Palæos*.

Vexo, λυπέω. Sumitur in Medicina in malam partem, & ſignificat *moleſtiam affero*. Diciturque de morbis, uti explicavit emphaſin hujus verbi Linden. *Ex. XV.* §. 79. Rhod. quoque *vexari* explicat per *gravius affligi*, raptari huc & illuc, diſtrahi, *Lex. Scribon. pag.* 457. Cujus vero autoritate *vexationem* pro cutis ſuggillatione accipi ſcripſerit Blancard. *in Lexico*, nobis non conſtat, cum in nullo, qui ad manus fuerunt, Autore invenire potuerimus. Alias *vexatio* etiam ſumitur pro paroxyſmo doloris Arthritici a Joh. Thom. Minadoo, *lib. de Arthritid. cap.* 33. *p. m.* 79. *ſeqq.*

Via, ὁδός, quid proprie ſignificet, non pertinet ad Medicinam. Nihilominus per translationem frequenti in uſu eſt vocabulum hoc, dum ſumitur pro *Ratione*, vel modo aliquid *tractandi* aut perficiendi. Ita accipitur a Galen. *c.* 3. *in* 6. *Epid. t.* 20. Ita *via* veritatis vocatur Philoſophia. Ita *via* ad ſanitatem eſt *via* rectiſſima ad Deum, Linden. *Ex. III.* §. 19. *Via* quoque duplex *humida* & *ſicca* dicitur eſſe in negotio Lapidis Philoſophici, quarum illa facilior, hæc difficilior habetur, *Theat. Chym. Vol. VI. pag.* 529. 540. *ſeqq. Via* ſtomachi & Veneris vocatur *Oeſophagus*, apud Barthol. *lib.* 1. *An. c.* 12. *pag.* 447. *Primæ viæ* dicuntur Oeſophagus, Ventriculus & Inteſtina cum appendicibus eorundem, in quibus non tantum purgantia & vomitoria, ſed & alia medicamenta intus aſſumta virtutes ſuas exerunt, ut operationes ſuas poſtmodo determinate edere poſſint, Willis *Pharm. Rat. Part.* I. *ſect.* 1. *c.* 2. Nonnulli etiam Vaſa Meſaraica inter *primas vias* referre non dubitant.

Vibices, μώλωπες. Vide *Molops*.

Vibratio, κλόνος, eſt agitatio & motio corporis & membrorum involuntaria, ut conquieſcere non liceat, etiamſi ſtrenue renitaris, Gal. *l. de rem. c.* 6. Vide *Clonos*.

Vibriſſæ vocantur Pili in naribus, quas Blaſius Can ex errore *Vibriſcos* nominavit, *Med. Univ. in proleg. p.* 2. & *p.* 157. illud vero habetur apud Barthol. *Anatom. p.* 530.

Vicinitraha, aut *Vicinitractus*, reſpondet Græco ἐρυσίπελας, & illud Felicianus excogitavit, hoc Ingraſſias. Vide hujus Schol. *in Gal. de Tum. p. n. Schol.* 24.

Victicellæ liquor, aut *viticellæ*, dicitur Paracelſo *genus vini*, & legitur *in Scholiis ad Libel. II. de Tartaro.*

Victus, δίαιτα. Vide *Diæta*.

Vigeſimus, εἰκοστή, ſcil. ἡμέρα. Refertur ab Hippoc. 2. *aphor.* 23. inter dies Criticos. Huncque fortiorem eſſe ſtatuit, quam *vigeſimum primum*, *l.* 3. *de dieb. Critic. c.* 9.

Vigilantia, *vigilia*, ἀγρυπνία, ἐγρήγορσις, opponitur ſomno, eſtque res non naturalis, & cauſſa ſanitatis morborumque procatarctica, conſiſtens in exercitio ſenſuum & motus, a ſpirituum animalium activitate expedita dependente. Jungatur Charlton. *Ex. VII. Pathol.* §. 4. & Dogm. noſtra *P. V. c.* 4. Dieter. *num.* 5. & ſupra vide *Egregorſis*.

Vigor, ἀκμή, vide *Acme*. Adde Linden. *Ex. XII.* §. 85. 86.

Villi, idem, quod *Fibræ*, ἶνες. Vide *Fibræ*. *Villi* a Laurent. Bellini in *præfat. Operis de Pulſ. Urin.* &c. reſtringuntur ad fibras muſculorum in tendinem coeuntes. *Villoſa cruſta* quid ſit apud Willis, vide ſupra *Cruſta*.

Viltrum Philoſophorum eſt *Alembicus*. Abſolute tamen poſitum eſt *manica lanea*, in modum Hippocraticæ, velut *lingula*, per quam liquores clarificantur, Dorn. Ruland. & Iohnſ. At communiter per F ſcribi ſolet in hac ſignificatione. *Filtrum*. Vide ſupra *Filtratio*.

Vinacei, vel *vinacea*, στέμφυλα. Vide *Stemphyla*.

Vinculum, δεσμός. Vide *Deſmos*. *Vinculum Seſtrati* deſcripſit Gal. *de Faſciis n.* 81. & ex hoc Scul. delineavit, *Arm. Chir. P. I. Tab. XXXV. fig.* 6.

Vindicta, ἀντιτιμώρησις, eſt acceſſorium iræ, non hujus eſſentia, Gal. *l.* 2. *de ſan. tu. c.* 9. Dicitur & *Ultio*.

Vinoſus, φίλοινος, *amans vini*, qui non expectare poteſt commodum tempus ad bibendum vinum, Linden. *Ex.* XVI. §. 224. *Vinoſus* liquor ſine vino quid ſit, vide *Liquor*.

Vinum, οἶνος. Vide *Oenos*.

Violentus, βίαιος, ſignificatio hujus nota eſt, & dicitur de eo, quicquid a vi & impetu quodam dependet. Opponitur *ſpontaneo*, ἑκουσίῳ. *Violentam mortem* facere cadaver flaccidum, ſcribit Helmont. *de flat. n.* 14.

Vipera, ἔχις, ἔχιδνα, vide *Echidna*. De *Vino viperino* vide Libav. *T. II. Oper. p.* 168. *Viperæ caudiſonæ* Anatomiam ſcripſit Eduard. Tyſon. Medicus Londinenſ. ut patet *ex. Act. Erud. Lipſienſ. Anno* 1684.

Vir, ἀνήρ, recte dixit Linden. eſſe nomen *Sexus*, *ætatis ſtatus* & *dignitatis*, *Exer.* XIII. §. 9. *ſeqq.* Prima ſignificatio frequentiſſima eſt, quo pertinet quæſtio illa: An *viri* poſſint in fœminas mutari, & vice verſa. Id quod af-

firmare videtur Lang. *l.* 1. *ep.* 70. Rectius tamen negat C. Rejes C. *El. q.* 57. *n.* 19. dicens, eſſe talia exempla vel pro fabulis & figmentis Poeticis habenda, vel utrumque ſexum habuiſſe uno præ altero ſupereminente, vel dæmonis vafritie contigiſſe. Ad primam ſignificationem pertinent & Derivata : *Virilis*, *virilitas*, Ita *virile membrum* vocatur *Penis*, ad diſcrimen *Pudendi muliebris*. *Virilitas*, ἀνδρεία, ἀῤῥενότης, opponitur θηλύτητι, *fœmineæ naturæ*, Gal. *l.* 1. *de ſem. c.* 15. Altera ſignificatio eſt præ reliquis emphatica, magis denotans *marem mediæ ætatis*, qui neque juventæ calore, neque ſenectutis frigore infeſtatur, Celſ. *l.* 1. *cap.* 1. Et in hac ſignificatione ſumiſſe Hipp. *l.* 5. *Epid. II.* 7. vult Lind. *d. loc.* §. 15. In tertia *vir* idem eſt, quod *Maritus*, de quo ſuperius in *Mas*. Quarta Rhetoribus & JCtis magis, quam Medicis uſitata, & exprimit *vigoris corporis & animi*: Unde proverbialis locutio *Virum* ſe præſtare. Vide Lind. *Ex. III.* §. 28. *Vir* quoque dicitur in negotio Lapipis Philoſophici illud *metallum*, vel ejus metalli ſemen, quod jungitur *Argento vivo*, tanquam fœminæ. Libav. *T. II. Op. pag.* 142.

Virgo, ἀντιάνειρα, epitheton olim *Amazonum*, vocatur fœmina quoad ſexum, quoad vires vero corporis & animal maſcula. Tales non eſſe facile obnoxias morbis hyſtericis & muliebribus, ſcripſit C. Rejes C. *El. q.* 46. *n.* 15.

Vires, ἰσχύς, δυνάμεις, idem, quod *Facultas*, *Virtus*, *vis*. Vel dicitur de ipſo corpore humano, & indicat ſui conſervationem, Gal. *l.* 9. *M. M. c.* 13. Sutque vel *Naturales*, ſub quibus & *vitales* comprehenduntur, & *Animales*, de quibus videatur Lind. *Ex. XIV.* §. 40. *ſeqq.* vel dicitur de Medicamentis. De his vide Schrod. *l.* 1. *c.* 30. & plures alios. Quære etiam in *Dynamis*.

Virga, ῥάβδος, proprie quid ſignificet, ex aliis jam conſtat Lexicis. Videlicet *bacillum*, præſertim arboris viridis, æqualem & longiuſculum. Tribuitur vero poſtmodo & aliis rebus, v. gr. Plantæ, quæ eſt ſpecies conſolidæ, & dicitur *Virga aurea*, alias *Conſolida Sarracenica*. Deinde *bacillis*, qui applicantur in fracturis, apud Hippocr. 3. *de fract. t.* 29. Junge Galen. *in Comm. ad h. l.* Porro Membrum virile quoque in Anatomicis vocari *virgam* a Medicis, notiſſimum eſt ex antiquis & recentioribus Scriptoribus. Ita & Clitoris *virga muliebris* appellatur, Barthol. *l.* 1. *Anatom. c.* 34. *in princ.* Diminutivum Latiuum eſt *virgula*, & ad propriam ſignificationem pertinet *virgula bifurgata metallica*, vel *divinatoria*, qua indagantur diverſa metalla, & eorum venæ; de cujus virtutibus, preparandi & utendi modo legi poterit Baſ. Valent. *in Teſtam. ultim. P. I.* ubi variarum meminit *virgularum*, *lucentis*, *cadentis*, *ſaliæ*, *furcillæ*, *trepidantis*, *cadentis*, *obviæ*, *cap.* 22. *ſeqq. ad* 28. Theatr. Chym. *Vol.* IV. *p.* 242. 322. Libav. T. III. *pag.* 260. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad Schrøder. l.* 4. *cl.* 1. *n.* 108. *p.* 454. *ſeqq.*

Virgata dicitur ſutura Cranii, quæ alias Sagittalis & Jugalis vocatur, Bartholin. *libell.* 4. *Anat. c.* 5. *p.* 705.

Virginitas, παρθενία, κορεία, quid ſignificet, jam ex aliis Lexicis conſtat. An vero infallibilia ſigna ejus haberi poſſint etiam per inſpectionem, ventilatam & deciſam hanc quæſtionem videſis apud P. Ammann. *Irenic. p.* 123. *ſeqq.*

Virgo, *virgineus*, παρθένος, παρθένιος, vide *Parthenos*. Spagyrice quoque *Virginis* nomen tribuitur *Mercurio*, Libav. *T. II. Oper. p.* 351. Et Aqua alba Mercurialis vocatur *virgo habens uber unicum*, Teh. Chym. *Vol. III. p.* 22. *Virginale clauſtrum* vocatur *Hymen*, de quo vocabulo ſupra in *Hy*. *Virginalis* adſtrictio Mercato dicitur Matricis poſt nimiam e partu diſtenſionem factam in priſtinam anguſtiam reductio, *l.* 5. *de Mul. affect. c.* 14. *p.* 65.

Virgultum, idem, quod *virga*. Hinc Dorn. deſcripſit *virgulata ſolſorum*, quod ſint theſaurorum indices *virgæ in Diction.* & haud dubie reſpexit Paracelſi locum, *l.* 2. *Philoſoph. ſagac.* §. *Quid ſin Necromantia cœleſtis?* cujus duæ ſpecies recenſentur, *Adech plumbeum*, & *virgulatu directa*, quæ aperiunt occulta.

Viriæ, *viriolæ*, idem, quod *vervæ*, vel *veruculæ*. Vide *verva*.

Vitidellus eſt æquivocum: Tribuitur etiam Vitriolo ab Hartmann. *Prax. Chymiatr. Tom. I. Operum in Fol. pag.* 75. deinde morbo Epilepſiæ vel caduco a Paracelſo, quas Viridellus Vitriolum ſignificans morborum hunc curat. *Paramir. lib.* 1. *cap.* 6.

Viridis, χλωρός, χλωρὸς, proprie vocatur *Color herbacus*, olerum, arborum, plantarum, Galen. *comm.* 2. *in lib.* 6. *Epid. t.* 16. Hinc etiam per translationem *viride* quoque dicitur, quod vitalem adhuc continet vigorem. Tribuitur vero etiam aliis rebus metallicis; Ita *viride æris* vocatur *Ærugo*, de quo ſuperius in *Ærugo*. *Viriditas ſalis* eſt liquor, aut oleum ejus *viride*, Dorn. Rul. Iohnſ. *Viridis Leo* quid ſit, vide apud Libav. *Tom.* II. *p.* 278. *Viriditas æris* eſt ejuſdem perfectio, & magnis extollitur laudibur, *Th. Chym. Vol. IV. p.* 535.

Virilitas, ἀῤῥενότης, ἀνδρεία. Vide *vir*.

Vi-

Viroſus proprie dicitur id, in quo ineſt *virus*, id eſt, *venenum*, maligna qualitas, deleteria. Aliquando tamen etiam de graveolenti, aut ſaporis teterrimi materia prædicatur, apud Scribon. *num.* 103. 163. 146. notante Rhod. *in Lex. p.* 448.

Virtus æquivocum eſt. Accipitur enim vel de potentiis naturalibus, & ita coincidit cum vocibus *Facultas*, *Vires*, *Potentia*, Græc. δύναμις, vide *Dynamis*: vel de habitu mentis per crebras actiones morales bonas acquiſito. De quibus virtutibus, præſertim moralibus, Galen. dixit, quod adeo connexæ, ſint, ut qui unam habeat, habeat & reliquas, quaſi ex uno fune revinctæ, *l. quod opt. Medic. ſit optim. Phil.* Gr. ἀρετὴ.

Virulentus, idem, quo *viroſus*, ἰοβόλος. Ægin. *l.* 5. *c.* 1.

Virus proprie dicitur *Humor fluens*. Hinc etiam uſurpatur pro *ſemine*, Gr. γονὴ, dicto a Sereno, *c.* 9. vide Keuch, *in not. pag.* 122. Enimvero uſitatior eſt acceptio in malam partem, qua idem ſignificat, quod *venenum*, ſive malignam & deleteriam qualitatem. Ita & *Ichor* ex ulcere fluens maligno vocaeur *virtus*, notante Foreſto, *l.* 7. *Chir. Obſ.* 2. *in Schol.* Et ita opponitur puri craſſo, quod dicitur *Sordites*, Vide *Sordities*.

Vis in genere eſt modus vovendi. Accipitur vero vel de modo naturali, & inde coincidit cum *viribus*, Facultate, *virtute*. Ita *vis animi*, corporis, morbi, veneni, medicamenti, paſſi legitur. Jung. Keuchen. *pag.* 117. vel de modo violento, extrinſeco, & inde coincidit cum *violentia*, diciturque Græce βία. Vide *violentus*.

Viſcaleus eſt viſcus ramoſus, arboribus innaſcens, ut viſcus puercinus, molorum, &c. Dorn. Iohnſ. *in Lexic.*

Viſcera, σπλάγχνα, vide *Splanchna*. Verum & in ſingulari *viſcus* in uſu eſſe, rectiſſime monuit Keuchen. *ad Seren. pag.* 251. Adde Dieter. *num.* 782.

Viſceroſus, μεγαλόσπλαγχνος dicitur. Vide *Megaloſplanchnos*.

Viſcidus, *viſcoſus*, γλισχρὸς, περίγλισχρο, idem, quod *Lentus*, Tenax. Vide *Gliſchros*, *Perigiſchros*, *viſcoſa* Philoſophorum aqua quid ſit, vide *in Th. Chym. Volum.* I. *p.* 529. *ſeq.* Libav. *T. II. Oper. p.* 142. Hodieque ſunt, qui inter principia Compoſitorum corporum referre non dubirant, dicentes *Corpus viſcoſum* eſſe, quod particulas obrinet plurimas aqueas in paucis ramoſis & terreſtribus inſtar veſicularum inflatis contentas in aqua & aquoſis menſtruis diſſolubiles, quemadmodum proli-xius hæc principia proponuntur a Jacobo le Mort. *in Pharmac. Medico-Chimica cap.* 2. 3. *ſeq.*

Viſcilago, Mucilago, Tagault. *l.* 5. *c.* 4.

Viſcum, ἰξὸς, vide *Ixos*. Adde Galen. *lib.* 6. *de S. Fac.* §. *Ixos*. *Viſcus* quoque dicitur Pix decocta ex rimis vel loceſtis arborum. *Viſcus ſecundæ generationis* eſt cruor, qui deſcendit a ſalibus. Dorn. Rul. & Iohnſ. Apud Libav. *Viſcum* quoque vocatur *Mercurius*, vel liquor viſcoſus, ſive Aqua viſcoſa, *Gluten* quoque dicta, *S. A. Ch. lib.* 3. *cap.* 1. *circa fin.*

Viſcum Damaſcenum in Syria ex myxis viſcoſis paratur. Hieronym. Gabucinius *de lumbricis*, *cap.* 24.

Viſcus apud veteres, quidquid inter cutem eſt, & oſſa; & quidquid ſub corio. Salmaſ. *in Solin.*

Viſibilis, ὁρατὸς, dicitur de qualitate externa, qualis eſt color, Galen. *lib.* 2. *de L. A. cap.* 8.

Viſio apud Latinos homonymon eſt. Vel enim idem eſt, quod *viſus*, ὄψις. Vel ſignificat apparitionem, φάσμα, v. g. in ſomno. Vide *Opſis*.

Viſitatio, ἐπίσκεψις, vocatur *Medic. ad ægros ingreſſus*, cum cognoſcendi morbum, tum ordinandi & remedia præſcribendi gratia. Dicitur quoque de aliis *Inſpectionibus*, v. gr. Officinarum Pharmaceuticarum, in quibus omnibus Medicus prudentiam & peritiam ſuum demonſtrare debet. De *viſitatione* Obſtetricum pro cognoſcendâ virginitate an admittatur de Jure, legatur Augen. *Tom. II. Epiſt.* & *Conſ. Med. pag. m.* 334. *ſeq.*

Viſorius, ὀπτικὸς, vide *Opticus*.

Viſus, idem, quod *viſio*, ὄψις, dide *Opſis*.

Vita, βίος, ζωὴ, quid proprie ſit, magis ad Phyſicos, quam Medicos ſpectat. Quam varie vero poſſit ſumi & explicari *vitæ* vocabulum, videatur inter alios Kerger. *in tract. ſuo de ferm. ſ.* 1. *cap.* 3. & 5. Non minus late etiam ſumſit Schroder. *Vitam eſſentialem* dicens rei uniuſcujuſque uctum vel ἐντελέχειαν, *lib.* 1. *c.* 5. quod vero negat Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. loc.* 8. Nobis hoc videtur animadvertendum, pace aliorum, hodieque in ſcriptis recentiorum non accurate diſtingui inter *vitam* Phyſice & Metaphyſice, vel Hyperphyſice conſideratam, dum non verentur non ſolum inaminata naturalia, ſed etiam Deum *viventem*, Corpus Chriſti in Cœna Dominica immiſcere, uti apud dictum Kerger. Marc. Marci, &c. videre licet. Profecto hujuſmodi confuſiones limitum non pariunt veram ſcientiam, quinin potius deſtruunt, ad barbariem, imo

imo graviora intellectus vitia, ſeducunt. Nobis hæc deſcriptio haud incongrua videtur, quam e recentioribus tradidit D. Bernardus Conor Anglus Medicus Regius *in Tentamine Epiſtolari de Secretione animali ad D. Eduardum Sauthvvel*, *addito Euangelio Medici* ita ſcribens: Vita eſt mutuus partium ſolidarum in fluidas & fluidarum in ſolidas partes influxus & commercium. An vero Anima rationalis ſive ſpiritus cogitans a vita hominis ſecundum Autoris opinionem ſeparandus ſit, aliorum doctiorum ulteriori ventilationi relinquimus, quamvis nobis non ita ſe habere videatur. Tantum!

Vitalis, ζωτικὸς, dicitur partim de *Spiritu*, qui nullus alius eſt, quam *Calidum nativum*, *Flamma vitalis*; partim de Actionibus *vitalibus*, quæ Sanguini, & illi dicto principio *vitali* attribuuntur: ut ſunt *Reſpiratio*, & *Motus ſanguinis*, a corde in totum corpus, & ejuſdem e corpore ad cor refluxus, cum aliis connexis functionibus. Quo pertinet & *Temperamentum vitale*, Nutritio; & vide *Calidum*, *Flamma*, *Temperamentum*, &c.

Vitellus, λέκυθος, vide *Lecythos*. *Vitellum poli*, id eſt, *Alumen*, Ruland. *Vitellina bilis*, i. e. flava, ξανθή. Vide *Bilis*.

Vitiligo, ἀλφὸς. vide *Alphus*.

Vitiſaltus, idem, quod *Chorea S. Viti*, C. Rejes *C. El. q.* 97. *num.* 3. vide *Chorea*. Paracelſ. vocat *vitiſlam*, ſive *Choream laſcivam*, *de morb. ament. Tr. c.* 3.

Vitium, in genere idem, quod *Erratum*, *morbus*, ἁμάρτημα, νόσος. Alii vero diſtinguunt inter *vitium* & *morbum*: *vitium* dicentes perpetuum corporis impedimentum; *morbum* vero temporalem corporis imbecillitatem, *lib.* 101. *ff. de V. S.* ubi Theophilus Paraphraſtes in Græco *vitium* expreſſit per πάθος. Jung. Rhod. *ad Scrib. pag.* 18. Verum illa diſtinctio raro obſervatur.

Vitreus, ὑαλώδης, ὑαλοειδής. Vide *Hyalodes*.

Vitrificatio, Chymicis dicitur artificium parandi vitra vel ſuccina ex metallis & mineralibus, antimonio, ſtanno, ferro &c. Legitur paſſim in eorum ſcriptis, v. gr. apud D. Iunken. *Corp. art. Pharm. P. I. Sect. I. c. IV. pag.* 19. *&c.*

Vitriolum, χάλκανθος, χάλκανθον, *Chalcanthum*, *Atramentum ſutorium*, item Zeg, eſt ſuccus mineralis concretus, iſque duplex: Nativum & factitium. Ratione coloris tres ſpecies recenſentur: *Cœruleum*, quale *Hungaricum*, quod & *Cyprium* vocatur; *viride*, quale Goslarienſe, & Suecicum. 3. *Album*, quod & λευκόιον, Hujus hiſtoriam, cum uſu, & variis ex eodem præparatis medicamentis, vide Schroder. *l.* 3. *c.* 26. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad hunc locum.* Adde Rul. *Lex. Chym.* Atramentum ſutorium, Libav. *S. A. Ch. lib.* 8. *c.* 40. *& T. II. p.* 273. Iunk. *Chym. Exper. Cur. Part.* 1. *ſect.* 4. *c.* 3. *pag.* 270. *ſeqq.* *Vitriolum Chymicorum* factitium ex ſcoriis ferri legitur *ibid.* *Vitriola* quoque ex aliis parari poſſunt metallis, ut *Vitriolum Solis*, *Lunæ*, *Martis*, de quibus Libav. *d. Synt. loc. cap.* 41. Schroder. Rolfink. & alii conſuli poſſunt. Quod vero etiam laudes *vitrioli*, ſint in quibuſdam hyperbolicæ, non eſt dubitandum. *Vitrio'um liquefactum aut vitriolatum*, eſt *vitriolum* ex minera tractum & liquidum, quod coagulari nequit amplius, vel a minera æris tractum *Chalcanthum*. *Vitriolum novum* eſt *vitriolum album*. *Romanum* dicitur, quod maxime viret, Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Vitrum, ὕαλος. Vide *Hyalos*.

Vitta proprie dicitur *Reticulum*, quod capitibus mulierum imponitur. Per translationem quoque portio *Amnii tunicæ*, quæ capiti infantis, quandoque adhæret, ſi fœmella fuerit, *vitta* vocatur, ſicuti in Maſculis Galea, Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 36. *pag.* 303.

Vitulus, μόσχος, proprie dicitur *Vaccæ Proles*; unde *Bos juvenis* appellatur, Galen *lib.* 11. *S. Fac.* §. *Medulla*. Inter carnes *vitulina* habetur pro delicatiori, Bruyerin. *lib.* 13. *de re cib. c.* 5. De uſu *vituli* Medico lege Schroder. *lib.* 5. *cl.* 1. *num.* 38. Per translationem, a ſimilitudine quadam deſumtam, piſcis quidam etiam vocatur *vitulus marinus*, qui alias *Phoca* appellatur. Vide *Phoca*.

Vivens, ζῶν, idem, quod *Animatum*; quomodo a *non vivente* differat, docet Galen. *l. quod ſang. nat. in art. cont. cap.* 8. videlicet non corporis mole, ſed facultate agendi.

Viverra, ἰκτὶς, idem, quod *Muſtela ſylveſtris*, vide Ictis. Adde Foreſt *lib.* 19. *Obſer.* 15. *Schol.*

Viviparum, ζωοτόκον, eſt epitheton animalium quandam differentiam exprimens, quando multiplicationem ſuæ ſpeciei productione novi animalis vivi ſibi ſimilis præſtant, ad differentiam Oviparorum, de quibus ſupra. Interea naturam aliquando extraordinarie quid præſtare & ovipara quoque fieri *vivipara*, patet ex Obſervatione Mich. Lyſeri, de gallina *vivipara*, quæ ſex pullos conformatos uno partu excluſit, ſecutama tris propria morte, *in Obſervat. Cultro Lyſeri Anat. additis, Obſer. I. pag.* 193.

Ulcus, ἕλκος, dicitur & *Hulcus*. Vide *Helcos*

Ule,

Ule, οὐλὴ. Vide *Cicatrix*.

Ulna, πῆχυς, idem, quod *Cubitus*, ὠλέκρανον. Vide *Cubitus*, *Olecranon*, *Focile*.

Ulomelia, οὐλομελία. Vide *Solimembria*.

Ulon, οὖλον, Lat. *Gingivæ*, de quo vocabulo etiam ſupra in *Gi*. Quod vero etiam τὰ οὖλα, *inflammationes gingivarum* ſignificat apud Hip- pocr. *l*. 2. *de morb*. *XI*. 4. vana eſt Foeſii imagi- natio, & pugnat cum ipſo textu.

Ulophonos, οὐλοφόνος, idem, quod *Ixia*, pla- na venenata, teſte Ægin. *l*. 5. *c*. 47.

Ulpha, *Lapſatura*; recrementum cotis. Rul. *in Lex*.

Ulrach, id eſt, *Sanguis Draconis*. Rul. & Iohnſ.

Ultimus, ἔσχατος, idem, quod *ſummus*, vel *extremus*, vide *Eſchatos*, De *materia ultima* paſſim in Paramiro, & aliis ſcriptis ſuis, dif- ferit Paracelſus, ſtatuens, eam eſſe Tartarum, Coagulationem, Putrefactionem, ut nihil cer- ti exinde liceat colligere. At in Theatr. Chym. *ultima rerum materia* dicitur ſumma perfectio, quæ jubilat in exaltatione ſua, ſicut aurum ab aliis duobus ſeparatum gloriatur in igne, vi- trumque. *Vol*. I. *pag*. 175.

Ultio, ἀντιτιμώρησις, idem, quod *vindicta*, de quo paulo ſuperius.

Ultramarinum vocatur Magiſterium quoddam e *Lapide Lazuli* paratum, pictoribus impri- mis uſitatum, ſive pulvis impalpabilis ele- ganter ſecundum diverſos elegantiæ gradus cœruleus, cujus parandi modum e Zwelfero perſpicue propoſuit Iunken. *in Chym*. *Exper*. *Cur*. *Part*. I. *ſect*. 4. *cap*. 9. *p*. *m*. 329. *ſeqq*.

Ulula, αἰγωλιός, ὀλολυγών, eſt ſpecies *Noctuæ*, ejuſque deſcriptio, cum uſu Medico, habetur in Aldrov. *l*. 8. *Ornith*. *c*. 6.

Umbellæ ſunt ſummitates plantarum ſinuoſe, inſtar nidi avis formatæ, Schroder. *lib*. 1. *cap*. 2. Unde & plantæ *Umbelliferæ* vocantur.

Umbilicus, ὀμφαλός, vide *Omphalos*. Præ- ter illam ſignificationem Anatomicam tribui- tur quoque ob formæ ſimilitudinem aliis cor- poribus naturalibus, v. gr. (1) *Plantæ* cui- dam, *Umbilicus Veneris* dictæ, de qua conſu- lantur Botanici. (2) *Cochleæ*, de qua lega- tur Aldrov. *lib*. 3. *de Teſtac*. *cap*. 35. 36. (3) *Lapidi* vel gemmæ marinæ, quæ *Umbilicus veneris* dicitur, coloris interdum rubri, in- terdum candidi, aut purpurei. Dicitur autem *Umbilicus veneris*, quia ab altero ejus late- re, cum ſit plana, ab altero, quo elevatur duabus lineis (velut in domunculis cochlea- rum) ventrem rotundum, quaſi pomum & *umbilicum* puellæ formoſæ refert. Verum Ger- manis magis reſpicientes ad formam, ejus, quam refert a latere elevato, propemodum fabæ magnæ: deinde ad patriam, ubi reperi- tur, vocant vernacule *Faham Maris*. Reperi- tur enim inter cochleas in littoribus. Dicitur conciliare gratiam puellis, & plurimum face- re ad formam & amorem, deinde ad morbos puellarum. Hæc Rul. & Iohnſ.

Umbla, nomen piſcis lacuſtris qui & a co- lore *Rubeculus* a nonnullis vocatur, cujus de- ſcriptio, tum uſu in cibis, videatur in Aldro- vand *lib*. 5. *de piſc*. *cap*. 47.

Umbra, σκιὰ, æquivocum eſt: Propria ſigni- ficatio nota, qua caliginem notat, quod ex denſitate corporea provenit luminis, radio- rum Solis vel candelæ penetrationem non ad- mittente. Hinc *umbroſus*, σκιερὸς, σκιώδης, id eſt, *caliginoſus* vocatur *autumnus*, apud Hip- pocr. *libr*. 3. *Epid*. *ſ*. 3. *t*. 3. Deinde *Umbra* vo- catur piſcis fluviatilis, & marinus, qui & *Sciæna*, σκίαινα, σκιαινὶς, vocatur, quorum hic deſcribitur cum uſu in cibis ab Aldrov. *lib*. 1. *de piſc*. *cap*. 17. Jul. Alex. *lib*. 20. *Sal*. *cap*. 4. Bru- yer. *de re cib*. *lib*. 19. *cap*. 24. Ille vero apud Al- drov. *lib*. 5. *de piſc*. *cap*. 15. Bruyer. *lib*. 22. *cap*. 16.

Umbragines dicuntur *Pygmæi*. Rul. & Johnſ.

Umbratiles, aut *Umbratilia corpora* tranſmu- tata, ſunt in hominum conſpectum ab aſtris & ſuis adſcendentibus occultis oblata, quæ non ſecus ac lemures apparent oculis; idque per magicam (imo diabolicam) efficaciam. Rul, & Iohnſ.

Uncam, id eſt, *Argentum vivum*. Rul.

Uncia, οὐγκία, nomen ponderis Romanum, ſed & a Græcis receptum, pendens drachmas octo, vel ſcrupulos viginti quatuor. Dioſc. & Gal. *de pond*. & *menſur*. & ex his Gorræus. Eſt vero *uncia* duodecima portio libræ. Gal. *lib*. 3. *de C*. *M*. *P*. *G*. *c*. 3.

Uncinus, idem, quod *Uncus*, ἄγκιστρον, *ha- mulum*, vel *hamum* ſignificat. Vide *Ha- mus*.

Unctio, χρῖσις, ἄλειψις. Vide *Inunctio*.

Unctuarium, ἀλειπτήριον, dicitur locus & pars certa balnei temperati caloris, quod in ea homines ante & poſt ſudorem & lotionem pro diverſa corporis habitus ratione inunge- bantur. Lang. *l*. 1. *ep*. 50.

Unctuoſitas, λιπαρότης, quando ad conta- ctum, vel guſtum pinguedo quædam exter- na percipitur, Gal. *lib*. 3. *de S*. *Fac*. *cap*. 36. in princ. *Unctuoſa* humiditas deſcribitur a Libav. hoc modo, quæ non quidem adhæret, ut *viſ-* co-

coſa ſeu glutinoſa, ſed tamen *unguine* prædita eſt, unde quaſi *uncta* & *unges* appellatur. Talis eſt aqua, quæ ex argento vivo ſublimato deſtillatur, ut videre eſt, cum Mercurium vitæ faciunt, qui liquor *unctuoſus* poteſt olei conſiſtentiam aſſumere, ut & in pulverem niveum præcipitari, &c. *T. II. Oper. pag.* 420. Alia *Unctuoſitas Mercurii* deſcripta legitur *in Th. Chym. Vol. IV. pag.* 426.

Uncus, ἀγκιστρον, idem, quod *Hamus*; vide *Hamus*. *Uncos* pro calculo & fœtu extrahendo deſcripſerunt Aquapendens *in Leonibus ad Opera Chirurg.* & Scultet. *Arm Chirurg. P. P. Tab. XVII. fig.* 9. & 10. & *T. XXII. f.* 1. Pertinent & *Uncl* inter Machinas, Oribaſ. *h. tit. c.* 4.

Unda, idem, quod *Aqua*, ὕδωρ. Vide *Aqua*.

Undatio dicitur motus cordis præternaturalis, ubi quædam & lateralis inclinatio ſecundum ductum ventriculi dextri quaſi leviter ſeſe contorquentis fit, ſicut in equo potante, uti deſcripſit ex Harvæo Barthol. *l.* 2. *Anat. cap.* 6. *pag.* 371.

Undecimus, ἑνδέκατος, eſt dies index decimi quarti in Criſibus, Hippocr. 4. *aphor.* 24. Galen. *l.* 4. *de dieb. Crit. c.* 8.

Undæ, vel *Undenæ*, dicuntur Paracelſo homines aerei, terrenique ſpiritus, Dorn. *in Dictione Paracelſ.* 9. *de ſign. nat.* qui Lemuribus aſſociavit.

Undimia vocatur Paracelſo *Tumor œdematoſus*, cujus materia eſt mucilaginoſum, congelatum, glutinoſum, ut clarum ovi. Conſtituit idem quatuor ſpecies: *Rocham*, *Sciſſam*, ex *Glacie*, vel *Nitro*. *Paragraphor. lib.* 4. *cap.* 1. per totum. Vvaltherus etiam ad *Oedemata* retulit. *Salv. Med. pag.* 1132.

Undoſus, id eſt, fluctuans, κυματώδης, epitheton pulſus inæqualis, Gal. *de pulſib. ad tyron. c.* 8. vide *Cymatodes*. *Undoſa* quoque nonnullis vocantur quorumvis animalium excrementa, Dorn. Ruland. & Iohnſ. quamvis hic legat *Ungoſa*, & fortaſſis rectius.

Ungaricus, *Hungaricus*, vocatur febris Epidemica malihna, plerunque cum nimio capitis dolore, delirio, aut angina periculoſiſſima invadens: aliquando cum petechiis ſive maculis pulicaribus, vide *Petechiæ*. Ruland. integr. libellum ſcripſit *de morbo vel lue Hungarica*, quia *Hungaris* frequens eſſe ſolet. Jungatur Hildan. *Cent.* 6. *Obſer.* 31. Libav. non inepte *Cauſum Hungaricum* vocavit. *Tom. II. Oper.* 292. ubi lapidem prinellæ maxime commendavit.

Ungoſa, vide *Undoſus*.

Unguen, *Unguentum*, μύρον, vide *Myron*. Junge Keuchen. *ad Sammon. p.* 98. De *Unguento armario* Paracelſi vide veriſſimum judicium B. Rolfink. *Chym. l.* 5. *ſ.* 14. *c.* 5. *Unguentum cyroceum* dicitur *Elixir*. Rul. & Ionſ.

Unguentarius, μυροποιὸς, μυρεψὸς, μυροπώλης, vide *Pigmentarius*. Jung. Rhod. *ad Scrib. n.* 66.

Unguis, ὄνυξ, vide *Onyx*.

* *Unguitiva*, Sic lues venerea appellatur a Rangono: quia inter præcipua ſymptomata, quæ morbum hunc ſuo tempore comitabantur, erat etiam caſus unguium.

Ungula, idem, quod *Unguis*, ὄνυξ πτερύγιον. Alias de brutorum unguibus, potiſſimum dicitur.

Unicoram, μονόκερως, vide *Monoceros*.

Unio, æquivocum eſt apud Latinos. Vel enim idem eſt, quod *Unitio*, *Unitas*, & Græc. dicitur ἕνωσις. pertinetque ad tertiam Sanitatis differentiam eſſentialem, vel ſpeciem, quæ & *Continuitas* vocatur, de qua ſupra in *Co. Gr.* etiam σύνεχεια vocatur. Vel denotat *gemmam*, quæ alio nomine *Margarita*, & *Perla* appellatur. Vide *Margarita*, *Perla*. Ad priorem quoque ſignificationem referri ſano ſenſu poteſt Spagyrica & Myſtica ſignificatio *Unionis naturæ*, de qua *in Theatr. Chym. Vol. IV. pag.* 120. & *Unionis animarum exuberatarum* cum terris ſuis calcinatis, de qua *Vol. VI. p.* 245.

Unitas, vel idem, quod *Unio*, *Unitio*, ἕνωσις: vel Gr. dicitur μονὰς, & denotat *Unarium* numerum Spagyricum & Myſticum. Vide *Monas*, quamvis proprie non ſit numerus, *Th. Chymic. Vol. I. p.* 388.

Univalvis, μονόθυρος, eſt epitheton quorundam teſtaceorum, quorum teſta in dorſis data ſaxis adhæret, ad differentiam *Bivalvium*. Ad priores pertinet Patella, λεπάς. Vide *Patella*.

Univerſalis, vel dicitur de morbis, & ita idem, quod *Communis*, & Gr. κοινὸς, πάγκοινος. Vide *Cœnos*. Vel de medicamentis, Gr. dicuntur καθολικά. Vid. *Catholicus*.

Unquaſi eſt *Argentum vivum* Dorn. Iohnſ.

Voarchadamia, dicitur *Metallorum Cabala*, eſtque ars ænigmatica, in qua auri per commentationes, & alios modos, exaltationes & præparationes proponuntur, & quidem per literas Hebraicas, occultam & peculiarem habentes ſignificationem. De qua arte, & ejus principii materia, prolixius tractatur *in Th. Chim. Vol. II. pag.* 500. *ſeqq. pluribus*. Meminit & Libav. *T. II. Oper. p.* 122. nec non Morhof. *in epiſtola de tranſmutatione metallor. ad Langelottum*.

Ve-

Vocabulum, ὄνομα, λέξις, idem, quod *Nomen* generaliter ſumtum, *Dictio*, *vox*. *Vocabula* clara & perſpicua olim vocata fuiſſe a Rhetoribus *civilia*, docet Galen. *cap.* 3. *in l.* 3. *Epid. t.* 22. *Vocabulorum* abuſu artem non debere confundi, cum teſte Hipp. ὀνόματα ſint νομοθετήματα, recte colligit Libav. *T. III. Op. p.* 79.

Vocalis vel ſumitur Grammatice pro litera per ſe ſonata; & Græc. dicitur φωνῆεν, Gal. *l.* 1. *M. M. cap.* 3. vel dicitur de partibus corporis organicis, ad vocis formationem pertinentibus. Græc. φωνητικός. Ita *Vocales nervos* ſe inveniſſe ſcribit idem, quod φωνητικὰ νεῦρα vocavit, *l.* 1. *de L. c.* 6.

Vociferatio, βοὴ, ἀναφώνησις, μεγαλοφωνία, idem, quod *Clamor*. Vide *Clamor*, *Megalophonos*. *Anaphoneſis*.

Vola, θέναρ. Vide *Thenar*.

Volans, idem, quod *Volatilis*. Chymicis *Volans* idem, quod *Unguaſi*, h. e. *Argentum vivum*, Dorn. Iohnſ. *in Lex.*

Volatica, λειχὴν, idem, quod *Impetigo*, *Lichen*: Vide *Impetigo*. Alias *Volaticam ſcorbuticam* vocavit D. J. L. Hanmannus dolorem vagum cum tumore, modo hanc, modo aliam partem invadentem, uti videre eſt *in Act. Haſnienſ. Vol. II. obſ.* 112. *p.* 277.

Volatilia, πτηνὰ, idem, quod *Volucres*, ὄρνιθες, vide *Aves*. Adde Bruyer. *l.* 15. *de re cibar. per tot.* Inter volatilia perdices præ omnibus extulit Galen. *lib.* 8. *M. M. c.* 2. *Volatiles molæ* quid ſint, vide *Mola*. Alias in Chymicis *Volatile* dicitur in genere leviſſima quævis & facile ſurſum lata materia, ut cinis, pulvis, & ſimilia. Opponitur *Fixo*. Unde in hoc Ænigmatico Canone ievolutum eſſe dicitur negotium Spagyricum, prefertim circa lapidem Philoſophicum. Fac *fixum volatile* & rurſus *volatile fixum*, & totum habebis Magiſterium *Theatr. Chym. Vol. I. p.* 382. Imprimis vero Salium quorundam differentiam conſtituit *volatile*, dum *Salia volatilia* dicuntur, quæ ignem non tolerant, ſed cum ſpiritu & oleo elevantur, & alembici parientibus adhærent, roſtrum etiam interius incruſtant, de quibus vide Rolf *lib.* 5. *Chym ſect.* 1. *art.* 1. *c.* 1. *ſeqq.* Imo transfertur etiam vocabulum hoc *Volatilis* ad cauſſas morbificas, quatenus nonnullæ *Volatilem* habent naturam, & celeriter moventur, præ aliis fixioribus & magis impactis. De *volatilitate* acidi in ſalſo vide Helmont. *tr. Sextupl. dig. n.* 9.

Volatus, πτῆσις, πτῆμα, eſt motionis ſpecies, quando animalis translatio fit de loco in locum per liberam & mediam aeris regionem. Joh. Alph. Borellus *de motu animal. p.* 1. *cap.* 1.

Volema dicuntur quædam, *Poma*, vel *pyra orbiculata*, fortaſſis ita dicta, quod *volam* manus impleant, Rhod. *ad Scribon. n.* 104. *p.* 174.

Volſella, λαβὶς. Vide *Labis*.

Volva vocatur *integumentum*, ſive cortex pomorum, apud Scribon. & Rhod. p. a. *d. l.*

Volucris, πτηνὸν, ὄρνις, idem, quod *Avis*.

Voluntarius, καταπροαίρεσιν, ἑκούσιος, dicitur de omni eo, quod eſt in noſtra poteſtate, ut fiat, vel non fiat. Ita *motus voluntarius* deſcribitur, quem, ſi libet, poſſum ſedare, aut, ſi nondum eſt, perfigere, Galen. *l.* 2. *de mot. muſc. c.* 5. Dicitur & ἑκούσιον, voluntarium. Ita *Lachrymæ voluntariæ*, δάκρυα ἑκούσια. Hipp. 4. *c.* 25. Junge Dieter *n.* 718.

Voluntas, θέλημα, vocatur actio hominis propria, ab ipſa anima profluens, & directe dependens. Charlton. *Ex. Pathol.* VIII. §. 6. Vvilliſio dicitur animæ ratiolis affecla, ab intellectu procedens, eſtque ſpecies appetitus rationalis, quemadmodum appetitus ſenſitivus imaginationi cohæret, & animæ corporeæ manus procuratrix perhibetur, *de An. Brut. P.* 1. *c.* 7. Helmont. *Blaſ. hum. n.* 9. vocat *voluntatem principium operativum motus*, & primum movens.

Voluptas, ἡδονή, vide *Hedone*. *Voluptas* ſi licentius progreditur, & ſine modo, in detrimenta; pericula graviſſima, interitum ipſum ducit, recte docente Dieter. *n.* 545. *circa finem*. *Voluptas dolorifica* vocatur *pruritus* ab eodem *n.*467.

Volvulus, εἰλεός, idem, quod *Ileus*, *Chordapſus*. Vide *Eileo*.

Vomer, ὕνις, vel ὕννις, dicitur Officulum ſextum Naſi in medio poſitum proxime attingens ſeptum narium, Jo. Van Horne *Microcoſm. p.* 9. Barthol. *libell.* 4. *cap.* 10. *p.* 721. *fin.* Jung. D. D. *Diſſ. Anat. ad Horn. d. l. p.* 33.

Vomica, idem, quod *Apoſtema ſuppuratum* *Abſceſſus* cum ſuppuratione, *Sinus*. Ita *vomica pulmonis* legitur apud Lang. *l.* 2. *ep.* 40. Hinc & *vomici* dicuntur in adjectivo, qui pulmonum *vomica* laborant. Anton. Muſa *de vetonica n.* 8. Jung. *commentar.* Gabr. Humelbergii *ad h. loc. p. m.* 12. Abuſive & *vomica liquoris æterni* dicitur *Argentum vivum*. Iohnſ. *Lex. Chym. l.* 2.

Vomilium dicitur *Mercurius vitæ*, ab effectu, Libav. *S. A. Chym. l.* 6. *c.* 19. & *Aurum vitæ*, *cap.* 20. Extenditur vero etiam ad alia vomitoria, ita ut *vomilia* eadem ſint cum *vomitoriis*. *Tom. II. Op. p.* 168.

Vo-

Vomitio, Vide *Vomitus*.

Vomitoria, ἐμετικά, dicuntur medicamenta quæ ſurſum per os purgant. Dicuntur & *vomitiva*, item *vomilia*. Catalogum horum & modum præparandi vide apud Rolfink *O. & M. M. Sp.* 5. *ſect.* 8. *per tot.* Willis *Ph. Rat. P.* 1. *ſect.* 2. *cap.* 1. Quod vero Thomſon. *in Epilog. Chym. Obſ.* 8. *p.* 4. nihil ad futuram ſalutem acquirendam magis conducere, nobis vult perſuadere, quam *Emeticum lene*, in principio oblatum, illud, niſi cum grano, quod dicitur, ſalis accipiatur & ad quoſdam duntaxat morbos applicetur ac quidem magna cum prudentia, hyperbolicum eſt Encomium, quamvis eidem quoque ſubſcripſerit Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. II. ſect.* 1. *cap.* 3. *p.* 475. *ſeq.* 1. magis univerſalia dicens *vomitoria* Purgantibus Catotericis.

Vomiturio, ἐμετιῶ, id eſt, *frequenter vomo*. Dieter. *n.* 278. Hinc & *vomituritio* dicitur continuus ad vomendum conatus abſque effectu, qualem lethalem fuiſſe, ex Velſchio refert Bonet. *Med. Septentr. l.* 3. *ſect.* 4. *c.* 2. *p.* 526.

Vomitus, ἔμετος, item *vomitio*. Vide *Emetos*. *Vomitus* etiam in Antidotario Nicolai apud Meſuen *fol. m.* 394. ſumitur pro ipſo medicamento Vomitorio, unde deſcriptiones *vomitus* noſtri h. e. Nicolai & *vomitus* Patriarchæ ibidem leguntur.

Vopiſcus, dicitur alter e geminis, qui retentus in utero, altero interemto ab ortu naſceretur Roder. a Caſtro *l.* 4. *de nat. mulier. c.* 2. *p. m* 178.

Voracitas, ἀδδηφαγία. Vide *Addephagia*.

Vox, apud Latinos æquivocum eſt. Vel enim idem eſt, quod *Dictio*, *Vocabulum*, *Nomen*; vel Gr. dicitur φωνή, de qua ſignificatione vide ſupra *Phone*.

U*pupa*, ἔποψ, avis dicitur ſpuria, ſtercore humano gaudens, cujus deſcriptio cum uſu in Medicina habetur in Aldrov. *l.* 17. *Ornithol. cap.* 11. Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 70.

Urachos, οὐραχὸς, Latin. etiam *urachus*, item *urinaculum*. Gal. *l.* 15. *de U. P. c.* 5. *circa fin.* Dicitur vas aliquod, vel ligamentum, a veſicæ fundo exortum, intra vaſa umbilicalia excurrens, in tunicam Allantoidem deſinens, ubi urina colligitur; in hominibus vero ad umbilicum terminum ſuum habens. De hujus ſtructura legantur Anatomici, & inter hos Barth. *l.* 1. *An. c.* 37. *p.* 319.

Uræon, οὐραῖον Gal. dicitur *extremitas oſſis*, in ſpecie *ſacri*, *c.* 4. *de R. V. L. A. t.* 83.

Uragion, οὐράγιον, dicitur mucro, vel *apex cordis*, apud Hippocr. *l. de Cord. IV.* 12. ubi quidem Linden. habet οὐραγόν. Eſt vero οὐραγός proprie extremi agminis ductor, veluti caudæ; & poteſt translatio admitti. Rectius tamen legitur οὐράγιον, quod vocabulum etiam calculo ſuo approbavit C. Hoffmann. *in Comm ad Galen. LL. de Uſ. Part. n.* 336.

U*ranæ*, οὐράναι, idem, quod οὐρητῆρες, de qua voce poſtea. Gorr.

U*ranios*, οὐράνιος, *Coeleſtis*. Sumitur tamen etiam pro *aereo* apud Hipproc. *l.* 1. *Epid. ſ.* 3. *t.* 1. Alias οὐράνιον etiam nomen eſt Collyrii ἀδήκτου, apud Ægin. *l.* 7. *c.* 16. *Gorr.*

U*raniſcos*, οὐρανίσκος, id eſt, *parvum coelum*, dictum fuit *Palatum*, pars oris ſuperior, a cœli-ſimilitudine nomen accipiens, quod in coeli modum cameratum ſit. Unde & οὐρανὸς *Coelum* quoque dictum, Gal. *in def.* Gorr. & Caſtel.

U*ranos*, οὐρανός. Vide *Coelum*.

U*ranoſcopos*, οὐρανοσκόπος, nomen piſcis, qui & καλλιώνυμος dicitur. Vide *Callionymos*.

U*rceus* eſt menſura liquidorum, in diverſis tamen locis diverſam quantitatem recipiens. In Pergamenſi agro continet uncias 12. aut 15. Vini. Fallop. *l. de Therm. aq. & metall. c.* 11. *Tom. I.*

U*redines* vocantur vires metallorum, virtute Solis communicata, de quibus lege Baſil. *Teſt. ult. l.* 1. *c.* 16. Plinius *l.* 20. *H. N. c.* 18. Uredinem vocat Rubiginem frugum. Vide R*ubigo*. U*redo* etiam dicitur dolor capitis graviſſimus ardenſque, cui ſanando folia Palmæ Chriſti applicata plurimum contulerunt ex obſervatione Doct. Stubles in *Act. Philoſ. Anglic. m. Jun.* 1668. excerpente Theoph. Boneto *Med. Septentrion. l.* 1. *Sect. V. c.* 22. *p.* 78.

U*rema*, οὔρημα, idem, quod οὖρον, U*rina* Legitur apud Hippocr. *de nat. hum. t.* 19. & 20.

U*rens*, id eſt, *urendi vi præditus*, καυστικὸς, πυρωτικὸς. Vide *Cauſticos*.

U*reſis*, οὔρησις. vide *Mictio*. Adde *Coac. t.* 263. 348.

U*reteres*, οὐρητῆρες, vocantur *meatus urinarii*, vel *canales oblongi*, teretes, a pelvi renum prodeuntes, & ad veſicam *urinariam* obliqua inſertione deſinentes, urinam a ſanguine in renibus ſegregatam tranſmittentes. Galen. *l.* 5. *de V. P. c.* 5. Bartholin. *l.* 1. *An. c.* 19. *p.* 194. *ſeqq.*

U*rethra*, οὐρήθρα, *canalis urinarius*, ſive *fiſtula urinaria*, in maſculis per penem excurrens urinæ reddendæ accomodatus. Legitur apud Hipp. 4. *aph.* 82. *aph.* 57. *l. de int. aff.* XV. 6. Gal. *l.* 1. *de L. A. c.* 1. Dieter. *n.* 634. Barthol. *d. l. c.* 34. *p.* 238. *ſeqq.*

Ure-

Vreticos, οὐρητικὸς, *urinam promovens*. Vſurpatur vel de meatibus & canalibus, qui vocantur οὐρητικοὶ πόροι, *meatus urinarii*, hoc eſt, *ureteres*. Vel de medicamentis, & ita idem ſignificat, quod *Diureticus*, Galen. *l.* 5. *de S. F. c.* 20. de quo ſupra in DI. Vel etiam de homine, qui *facile urinam reddit*, & quidem in ſuperlativo, apud Hippocr. οὐρητικώτατος, 4. *de R. V. I. A. t.* 111. Vel denique de Morbis, v. g. de Febre quadam ſymptomatica, quæ *Febris uretica* dicitur, comitem habens Diabeten, Dolæus *Encyclopæd. Med. l.* 4. *c.* 10. §. 1. 2. *ſeq.*

Vreus, οὐρεὺς, Ion. pro ὀρεὺς, i. e. *mulus*, ἡμίονος. Erot. *Onom. p.* 80. *d.*

Vrias, οὐρίας *fiſtula urinaria*, quæ in cervice veſicæ fieri ſolet, Gorr.

Vrina, οὖρον, dicitur excrementum ſeroſum in renibus, a ſanguine ſegregatum, per meatus urinarios ad veſicam translatum, & per urethram excretum. Dicitur & *Lotium*. Ejus conſideratio ſeſe extendit per plures Medicinæ partes, v. gr. In Phyſiologia & Pathologia, tanquam cauſſa, vel conſequens ſanitatis, aut morborum. In Semiologia, ut ſignum Diagnoſticon & Prognoſticon ſec. vel p. n. In Pharmaceuticis tanquam remedium, de qua conſideratione legatur Schroder. *l.* 2. *c.* 35. *& l.* 5. *cl.* 1. *n.* 23. Junge Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* vide & Foeſ. *p.* 468. *ſeq.* ubi plures *urinæ* p. n. ſeſe habentes differentias propoſuit, Dieter. *n.* 636. A Chymicis *urina* dicitur *Sal cruoris*, Theatr. Chym. *Vol. I. pag.* 578. vel: *urina* eſt Sal reſolutum generatum in hepate (in quo falluntur) per ſuum emunctorium, ut ſuperfluum excrementum ſalis a natura pulſum, Dorn. Rul. & Iohnſon. *in Lex.* Quomodo *urina* generetur & ſecernatur, legi poterit Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 17. *p.* 186. *Vrinam* in ſua principia reſolutam; cum uſu diagnoſtico & prognoſtico, tradidit inter alios eleganter Vvillis *Exerc. de urinis*. Et noviſſime Lauren. Bellini Profeſſ. Piſan. *in Operis Membr.* I. *de urinis*. Abuſive *urinæ* vox tribuitur aliis liquoribus, v. g. *Vrina vini* eſt *acetum*, & uſurpatur pro hominis urina, vinum aſſidue bibentis, Dorn. Rul. & Iohnſ. In negotio lapidis Philoſophici *Aqua alba prima*, antequam corpus album in ea ſolvatur, nominatur *urina puellarum*, & *aqua rubea*, *urina virorum*. Vtraque autem *urina infantum*, Th. Chym. *Vol. III. p.* 22. Nugæ!

Vrinaculum, οὐραχὸς. Vide *Vrachus*.

Vrinarius, οὐρητικὸς. Vide *ureteres*, *ureticos*. Membranam *urinariam* fœtus corpuſculum ambientem, mediam inter Chorion & Amnion ſitam, fibrillis placentæ uterinæ adhærentem aliquoties delineatam exhibet quidem D. Gothofred. Bidloo *Anat. Tab.* LV. *ſeqq.* An vero fortaſſis Alantoides dicta aliorum huc referenda ſit, quo inclinare videtur D. P. Vvedel. *Phyſiol. Reform.* CXVI. *p.* 600. aut an ſuperflua ſit ſubtilitas cultri Anatomici, quemadmodum hoc nomine aliis Anatomicis ſuſpecta eſt, noſtrarum non eſt partium arbitrium facere.

Vrinator, κολυμβητὴς, dicitur, qui ſub aquis natare aut vivere poteſt. Vocatur & *Merſor in Act. Philoſoph.* Oldenburg. *An.* 1668. 69. *m. Januar.* De *urinatorum* reſpiratione vide Boneti *Anatom. Pr. l.* 2. *ſect.* 2. *O.* 168. De *urinatoria campana* lege Cl. Sturmii *Colleg. Experim. Curioſ. Tentam. I.* ut & Bonetum *Med. Septentr. l.* 2. *ſect.* 17. *c.* 11. *p.* 444. Machinam quoque & Navem *urinatoriam* tradidit Borellus in *Opere poſthumo*, *parte altera*, vide *Acta Erudit. Lipſ.* 683.

Vrinoſus eſt epitheton ſalis alcalici volatilis, urinæ odorem ferme ſemper referentis, ad differentiam Lixivioſi. Videantur paſſim recentiorum Chymicorum ſcripta.

Vrna, οὖρνα, nomen menſuræ liquidorum majoris, ſed variantis, dum continet *dimidiam amphoram*, h. e. vini libras 40. olei libras 36. mellis libras 54. Galen. *l. de pond. & menſ. c.* 2. quamvis Soranus Epheſius ſcripſerit integram amphoram continere, & cum cado confuderit, docente Rhod. *ad Scribon. n.* 105. Alias *Vrna* quoque vaſculum dictum fuit, in quo veteres gentiles defunctorum crematorum cineres aſſervarunt, ut videre eſt apud eundem *n.* 37. De *urna Chymicorum myſteriorum* Patavii reperta vide *Th. Chymic. Vol. I. p.* 29.

Vrocriſia, οὐροκρισία, vel οὐροκριτήριον, dici poteſt judicium de urina & de morbi indole ex urinæ inſpectione. Signa ex urina deſumta appellare etiam licet οὐροκριτικὴ. Ita Johannes Rhenanus Medicus & Chymicus ſuam rationem Chymiatricam exacte judicandi urinas e tribus principiis activis & uno paſſivo hactenus neglectis Aphoriſticæ traditam inſcripſit *urocriterium* Chymiatricum.

Vrogallus, idem, quod *Tetrao*, τέτραξ, οὔραξ. *Vide Tetrao*.

Vromantes, οὐρομάντης, dicitur *ex urina Divinator*, ſumiturque plerumque in malam partem, de eo, qui ex ſolo urinarum judicio de eſſentia & cauſſa ægritudinis ob vile pretium perfricta fronte nugari (divinare, ignoſce, dicere volebam) non erubeſcit, Lang. *l.* 2. *ep.* 23. Alias οὐρομαντεία vera, quæ & οὐροσκοπία dicitur apud Helm. *de Lithiaſ. cap.* 3. *num.* 34. quomodo inſtitui debeat, docet præter Foreſt.

de fallac. avin. jud. & alios ipſe Vvillis de urin. c. 6. In Helmontio perperam legitur uronoſcopia, uronomantia.

Uron, οὖρον. Vide *Urina*.

Uropygion, οὐροπύγιον, vide *Orrhopygion*.

Uroſcopia, οὐροσκοπία, Vide *Uromantes*.

Urſa, *urſus*, ἄρκτος, vocatur animal quadrupes ferum, lumbis robuſtiſſimis, capite imbecillo, laſcivum, ſomnolentum, cujus prolixiorem deſcriptionem, cum uſu in cibis & Medicina, vide apud Aldrovand, *l. 1. de quadr. digit. vivip. c. 5.* Adde Schroder. *l. 5. cl. 1. n. 40.* Anatomicas etiam circa ſtructuram obſervationes lege in Oldenburg. *Actis Philoſoph. An. 1669. m. Jul.* De *urſorum* ſuctione digitorum extremorum in pedibus anterioribus legatur Caſparis Bartholini Phom. F. Obſervatio Anatomica *in Act. Hafn. Vol. III. Obſ. 21. p. 34. ſeq.* Eſt nomen ſyderis duplicis, circa Septentrionalem polum occurrentes; qui *Polus* propterea *Arcticus* vocatur, quorum ſyderum alterum vocatur *urſa major*, a ruſticis noſtris *Currus* vel *Plauſtrum*, apud Galen. *urſa ſeptiſtella*, ἑπτάστερος, *l. 3. de dieb. Crit. c. 11.* dicta; alterum *urſa minor*.

Urtica, ἀκαλήφη, æquivocum eſt. Primo enim eſt nomen plantæ notiſſimæ, de qua vide Botanicos. Deinde ita dicitur *Zoophyton marinum*, ſive *plantanimal*, quod deſcribitur cum ſuis ſpeciebus, uſuque in cibis & Medicina, ab Aldrov. *l. 4. de Exang. cap. 1.*

Urticatio, (fortaſſis Græc. ἀκαληφισμὸς dici poſſet) eſt operatio Chirurgica, qua membra corporis *urticis* recentibus percutiuntur, ad revocandum calorem. Ejus meminit ex Celſo *lib. 3. c. 28.* Rolfink. *O. & M. M. Sp. l. 4. ſ. 9. p. 2. unic. in fin.*

Urumena, οὐρούμενα, dicuntur Hippocr. vel ipſæ *urinæ*, vel quæ cum *urina mejuntur*. Legitur *Coac. t. 596. & l. 7. Ep. XV. 44.* Foeſ. *p. 467.*

Urus vocatur βοῦς ἄγριος, *Bos ferus ſylveſtris*, cujus deſcriptio habetur apud Aldrov. *l. 1. de quadr. biſulc. c. 2.*

Us, οὖς, *Auris*, Plur. ὦτα, vel ὤατα. Vide *Aures*.

Uſfida eſt *Scoria auri*. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Uſia, οὐσία. Vide *Eſſentia*, *Subſtantia*.

Uſnea, βρύον, generaliter Arabibus *Muſcum* ſignificat Schroder. *l. 4. cl. 1. n. 220.* Fr. Hoffmann. *in Clav. ad hunc locum* Ephemer. *N. Cur. A. II. Obſ. 51. Schol.* Hodieque tamen reſtrictius accipitur de *Muſco* in *Cranio hominis* interemti, aerique expoſiti nato, quod ſpecificum habetur certiſſimum in omnibus hæmorrhagiis, a quacunque cauſſa ortis; de qua *uſnea* legatur Schrod. *l. 5. cl. 1. n. 23.* Fr. Hoffmann. *in Clav. pag. 508.* Ephem. *N. C. d. l.* Beker. *Microcoſm. Med. l. 2. c. 5.* Alias *uſnea* Paracelſo dicitur *Tartarus tenuiſſimus* & ſpongioſus, qualis generatur in hepate, ſtomacho, renibus, veſica; *l. 1. de Tartaro tract. 1. c. 1. item in fragm. ad h. l.*

Uſrub, vel *urſub*, eſt *Saturnus*. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Uſtio, καῦσις, dicitur operatio vel Pharmaceutica, vel Chirurgica. In illa medicamenta ſimplicia *comburuntur*, velut in cinerem redigantur, uti fit in ſalibus vegetabilium parandis; & huc pertinet *Incineratio*, vel ut exiccentur, ut in pulverem redigi poſſint, v. gr. cornu Cervi &c. quæ *uſtio* fit vaſis & fornacibus figulinis. De hac *uſtione* vide Vveker. *Antid. Gen. l. 3. c. 19.* *Uſtio* metallorum eadem eſt cum *Cementatione*, Theatr. Chym. *Vol. III. p. 470.* Rolfink. vocat *Combuſtionem*, *Chym. l. 2. c. 3.* Hæc fit *cauterio* actuali, hoc eſt, inſtrumento ignito, quo pars tangitur & uritur. Dicitur *Cauteriſatio*, vide *Cauterium*. & Caſp. Rejes *C. El. q. 56. n. 9. ſeqq.* *Uſtio* quoque Pathologice ſumitur pro *uſto*, Græce καῦμα vel κατακαυμα dicto, Lang. *l. 2. cap. 4.*

Veſtulatio dicitur, quando medicamenta tantum humoris non habentia, ut coqui poſſint, fruſtulatim inciſa laminis ferreis impoſita, aut tegulis torrentur, ut partes externæ exiccentur. Eadem cum *Toſtione* aut *Torrefactione*, Vveker. *d. l. c. 18.*

Uſtus, καυθὰς, κεκαυμένος, dicitur de medicamentis igne *calcinatis*. Unde & Libav. *imperfecte calcinata* vocat, *Tom. II. p. 147.* Talium *uſtorum* meminit paſſim Gal. *l. 11. Simpl. Fac. & alibi*; quamvis in nonnullis vis vera medicamentoſa hujuſmodi uſtione potius pereat, & ſaltem vis ſiccans & adſtringens inferatur.

Uſualia dicuntur medicamenta ad oppoſitionem Exoleterum, quæ adhuc in uſu ſunt, ſive ſimplicia fuerint, ſive compoſita. Coincidere igitur videntur cum *Officinalibus*. Vide *Dogm. noſt. Med. Gen. P. VI. c. 4. d. 6. p. 753.*

Uſurat, hoc eſt, *Stamnum*. Rul. *in Lex.*

Vſurpatio, χρῆσις, idem, quod *utendi modus*, ſive medicamentorum adminiſtratio vel adhibito, de qua Schroder. *l. 1. c. 30.* Apud Veker. & alios etiam *uſus* dicitur.

Vſus, χρῆσις, χρεία, diverſam obtinet ſignificationem. Vel enim modum utendi denotat, & ita coincidit cum *uſurpatione*, vel idem eſt, quod *utilitas*, *Officium*, *Auxilium*, *Efficacia* alicujus vel Partis & Membri in corpore,

pore, vel medicamenti. Ita Galen. ſcripſit prolixos libros de *uſu partium*. Sunt tamen ex recentioribus, qui *uſum* reſtringentes ab actione partium diſcernat, deſcribentes, quod *uſus* ſit auxilium, quo parte minus præcipuæ conferant, ut pars præcipuæ functionem edat Barthol. *in Anat. proœm. p.* 1.

Utenſilia, χρεῶδη, vocantur res ad varios uſus commodæ, vel utile, apud Rhod. *ad Scrib.* ita de *utenſilibus*, quæ ſecum afferat obſtetrix, ſive ruri ſive in urbe fuerit, ſcripſit Henr. Deventer Medicus *in Novo Lumine pro Obſtetricantibus c. XXVI. p.* 83.

Uteraria, minus uſitate apud Latino dicitur, uſitate *Hyſterica*, Gr. ὑστερικὴ, vide *Hyſtericus*: Alias & *Uterinus* in uſu eſt apud Latinos.

Uterus, ὑστέρα, idem, quod *Matrix*, *Vulva*. Vide *Hyſtera*. *Uterus Spagyricus* eſt *Furus Athanor*. Theatr. Chym. *Vol.* I. *p.* 503. *ſeq.*

Utilis, *utilitas*, χρεώδης, χρεία, idem, quod *uſus*. Significatio horum vocabulorum aliunde nota eſt, vide & *Opheleo*.

Utriculi. Aliquando pro capſulis, & loculamentis accipiuntur. Frequenter a Medicis Botanicis recentioribus pro ſacculis, ſeu vaſculis in quibus ſuccus nutritius Plantarum deponitur.

Utriformis abſceſſus, idem, quod *Oedemoſarca*, de quo vocab. vide ſupra *ſuo loco*. Legitur & hoc nomen apud eund. Severin. *cit. ibid. loc.*

Utris, ἀσκὸς, vide *Aſcos*. *Utriculis* etiam pro *utero* & Locis Mulieribus aliquando ſumitur, Barthol. *l.* 1. *An. c.* 28. *p.* 260. *Utriculatii* dici quoque poſſunt in ſtatu p. n. ii., qui *Aſcite hydrope laborant*: Caſtell.

Uva, σταφυλὴ, vide *Staphyle*. Quibus addi debent, quod & *Inſectum* vel *Zoophyton* detur, dictum *uva marina*, apud Aldrov. *l.* 1. *de Inſect. c.* 17. & *Uvina quercina* ſit, quæ veteribus fuit ignota concretitium quoddam in forma uvæ ad radices quercuum ſub terra tempore veris ex humore forſitan radicum ſuperfluo genitum, ſaporis omnino ſtyptici, calore foras purpureo, intus candido, & quaſi lactifero. In æſtate perit, & veluti fit linea. Debet ergo tempore veris colligi, & ſiccari umbra, deinde pulveriſari. Quo pulvere nihil eſt præſentibus in dyſenteria, & in omni fluxu ſanguinis, Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Uvæ fabriles, quæ in officinis fabrorum furno ſiccabantur. Aurelian. *l.* 4. *c.* 3. *Chron.*

Uvatio, σταφύλωμα. Vide *Staphyloma*. Capivaccio dicitur Uveatio *l.* 1. *Pract. c.* 34.

Uvea, *uniformis*, ῥαγοειδὴς, vide *Rhagoides*.

Vulcanus Ἥφαιστος, nomen Deaſtri gentilium. A Paracelſo, ejuſque aſſeclis translatum cum ad *Ignem*, qua *Naturalem*, qua *Artificialem* imo & ad *Aſtralem*, Ita *Vulcanus Firmamenti majoris* & *minoris mundi Microcoſmus*, paſſim in ſcriptis ejus legitur, Ita & Helmontius ſcripſit: In univerſa natura unum eſſe *Vulcanum*, *de Lithiaſ. c.* 4. *n.* 5, Jung. *Theatr. Chym. Vol. V. p.* 344. *Artificialis* vocatur *Caſtigator Mercurii* a Baſil, de lapide Philoſophor. tum ad *Ignis Magiſtros*, qui etiam duplices: *Naturalis* qui eſt *Stomachus fragm, libror. Paragraf* 1. & alibi. *Artificiales* ſunt *Coquus* Chymicus, Spagyricus. Tales artifices vocantur *vulcanii*, vel *vulcanici*, id eſt, operari, vel artifices, ſemper circa ignem verſantes, cudendo, liquefaciendoque; Dorn. Ruland. & Iohnſ. *in Lex. Vulcanii* vel *vucanales* Paracelſo dicuntur ſpectra ignea, hominis formam repræſentantia, *Philoſ. ſagac. l.* 1.

Vulgaris, idem, quod *Communis*, κοινὸς, πάνδημος, vide *Cœnos*, *Pancœnos*; item & *Epidemius*. Ita etiam Interpretes Hipp. ejus libros *Epidemiorum* verterunt per libros de *morbis vulgaribus*, *Vulgares Medici* dicuntur, qui vulgi gratiam aucupantur, Galen. *l. de præcogn. ad Poſthum. c.* 1, *princ. Vulgaris curandi ratio*, φαύλη, Hipp. dicta, opponitur *accuratæ*, G. 4. *de artic. n.* 35.

Vulgus, ὄχλος, id eſt, *multitudo imperiorum hominum*, Galen. *l.* 1. *de Elem. c.* 4. cujus nota eſt ſocordia in attendendo, indiligentia in obſervando, negligentia in memorando, ruditas denique in narrando, Lind. *Ex. XIII.* §. 5.

Vulntrarius, τραυματικὸς, vide *Traumaticos*.

Vulnus, τραῦμα, τρῶμα, quamvis ſint, qui ex Galen. & aliis diſcrimen faciant inter hæc duo vocabula Græca, τρῶμα accipientes pro omni læſione gravi, a cauſſa externa violenta facta, *c.* 5. *in l.* 6. *Epid. t.* 12. & *alibi*, vide Foeſ. *p.* 628. Magis tamen placet ſententia Dieterichii cum Heſychio pro Synonymis habentis, *Iatr. n.* 838. Ita & Latinum vocabul. *Vulnus* late & ſtricte accipitur. Late pro omni plaga externa, præſertim vero cum *Ulcere* ſæpe confunditur, & vice verſa, *c.* 3. *de is, q. in med. f. t.* 30 Stricte *vulnus* dicitur ſolutio continui facta inſtrumento ſecante, vel pungente, in parte carnoſa & membranacea, *Gal. l.* 3. *M. M. c.* 1. & *alibi*. Viedantur Chirurgiæ ſcriptores.

Vulpanſer, χηναλώπηξ, dicitur Avis, vulpinis moribus formam anſeris habens, quæ deſcribitur cum uſu in cibis & medicina ab Aldrov. *c.* 19. *Ornith. l.* 19.

Vulpe, ἀλώπηξ, dicitur animal quadrupes, di-

dignitatum, viviparo, doloſum, vel aſtutum, naturæ caninæ quodammodo particeps, cujus prolixa deſcriptio habetur cum uſu in cibis, medicina, & aliis, in Aldrov. *l.* 2. *de quadr. dig. vivip. c.* 1. Jung. Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 41. In ejus cauda quoſdam pilos violaceum ſpirare odorem, teſtantur *Acta Hafnienſ. Vol. I. Obſ.* 58. & *Vol. III. Obſ.* 21. Diminutivum dicitur *vulpecula*. Porro nomen *vulpis* & *vulpecula*, Græc. ἀλώπηξ, tribuitur etiam piſci marino, qui & *Galeus vulpinus* vocatur, & deſcribitur ab Aldrov. *l.* 3. *piſc. c.* 39. *Vulpina Tuſſis* dicitur, quæ ex cauſſa falſa, acri, biliosa in aſperam arteriam defluente excitatur, Joh. Steph. *Conſil. Med. Dec. III. Conſ.* I. *in Op. p.* 319.

Vulpiſimia, vide *Marrippon*.

Vulſio, *vulſum*, idem, quod *Divulſio*; σπάσμα, vide *Convulſum*.

Vultus, idem, quod *Facies*, πρόσωπον, vide *Facies*.

Vulva, μήτρα, ὑστέρα, idem, quod *Matrix*, vide *Hyſtera*. Quamvis uſitatius ſaltem de externo *Pudendo muliebri* accipiatur, Rolfink. *de part. genit. Part. II. c.* 32. Conſentit Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 32. *p.* 287. Linden. *in Medic. Phyſiolog.* penitus omiſit propter obſcœnitatem, *l.* 2. *c.* 7. §. 136. *ſeqq.* Alii vero licentius talia fœda vocabula uſurpantes etiam ad cerebrum tranſtulerunt, non modo Nates, Teſtes, penem demonſtrantes in illo, ſed & *vulvam* vocantes foveam aliquam inter eminentias oblongam, Bartholin. *l.* 3. *c.* 6. *p.* 494.

Vultur, γύψ, vocatur avis rapax acuto odore prædita, cujus variæ ſpecies habentur, quæ omnes in genere & ſigillatim prolixe deſcribuntur cum uſu ab Aldrov. *l.* 3. *Ornith. c.* 1. *ſeqq.* Jung. Schrod. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 71.

Uvula, γαργαρεών, κίων, σταφυλή, vide *Columella*.

Uxor, ἄκοιτις, κάμαρ, quid ſignificet, notum eſt. De Myſtica Spagyricorum ſignificatione vide in *Fœmina*, *Maritus*.

Uzifir, id eſt, *Cinnabaris*. Dorn. Rul. *Vocatur* & *Uſifur*. Th. Chym. *Vol.* II. *p.* 436. Foreſt. *l.* 30. *Obſ.* 8. *Schol.*

W.

VV *Arnas*, id eſt, *Acetum Philoſophicum* Dorn. Rul. & Iohnſ.

Wiſmat eſt leproſum, *non tractabile*, vel malleabile, rude *ſtannum*. Rul. & Iohnſ.

X.

X. Ξ, quemadmodum Litera hæc apud Latinos numerum denarium ſignificat, ita aliquando etiam ponderiſ denarii notam eſſe teſtatur Rhod. *ad Scribon. n.* 32. & 141. Ita etiam Græca litera ξ, apud Græcos non ſolum numeri ſexageſimi nota, ſed etiam in nonnullis ſcriptis Medici uſurpatur pro charactere ponderis, nimirum *unciæ*, uti videre eſt in Sylva Medica *Anonymi* a G. Hoffm. edita & aliis.

Xanthos. ξανθός, generaliter ſignificat Coloris ſpeciem, quæ *Flava* dicitur, vide ſupra *Flavus*. Specialiter ξανθόν, vel ξανθὴ, eſt nomen medicamenti ξηρὸ vel aridi, aeris ad inducendam cruſtam, ſanguinemque ſiſtendum, cujus meminit Ægin. *l.* 4. *c.* 43. & 53. & deſcribitur *l.* 7. *c.* 13.

Xelſes, apud Paracelſum vocatur *Stella*, de qua ſcribit, quod non deorſum, ſed ſurſum luceat *Fragm. de Anat. Ocul.* §. *Declaratio Rotunditatis.*

Xenexton, aliis *Zenexon*, *Xenechton*, vocatur Paracelſo, Helmontio & aliis horum aſſeclis *amuletum*, ſive *periapton*, h. e. præſervativum externum contra peſtem collo appenſum, ut argentum vivum avellanæ conclusum, & ſimilia. Dorn. Rul. Iohnſon. *in Lex.* & ex profeſſo Rolf. *Chym. lib.* 5. *ſect.* 14. *c.* 2. Meminit & Libav. vocans *Xenechdon*, *Synt. A. Ch. lib.* 7. *c.* 31. Jungatur Helm. *Tumul. peſtis tit. Zenexton*. Meminit & *Zenexton*, *tr. Nat. Contr. neſc. n.* 45. & in ſpecie *Xenexton Sapphiri*, *tr. de Magn. vuln. Cur. n.* 37. *Succini*, *d. l. n.* 145.

Xeninephidei ſunt ſpiritus, quibus jucundum eſt atque pro deliciis habent, deliteſcentis naturæ proprietates occultas hominibus aperire, quibus etiam eſt conceſſum, Dorn. Rul. *in Lex.*

Xenoprepes, ξενοπρεπὴς, vox eſt Hippocratica, quam Scapula penitus in Lexico ſuo omiſit. Duplicem vero videtur habere ſignificationem: primam, quando denotat *Jus Hoſpitii*, vel id, quod Hoſpitibus convenit, *l. Præcept. IV.* 17. Vel ſignificat remedium *peregrinum ignotum*, de cujus virtute non conſtat, 1. *de fract. t.* 6. Jung. Foeſ. *pag.* 437. Cur vero Erotianus verterit per *Mutatum eſt*, non video rationem, *Onom. p. m.* 78. F.

Xenos, ξένος, *Hoſpes*, Lat. *Peregrinus* dicitur. Uſurpatur ab Hippoc. in ſuperlativo de aeris inſpiratione, vel influxu *maxime peregrino*, ξενότατα, *de Nat. hum. com.* 2. *t.* 4. Foeſ. *d. l.*

Xeraleipho, ξηραλείφω, q. d. *ſicce inungo*, i. e. *ſicca frictione utor*, & opponitur τῷ χυτλᾶμαι, quod ſignificat cum oleo & aqua perfundor. Legitur apud Gal. *l.* 2. *de Sim. Fac. c.* 25. Vide etiam *Chytlon*.

Xeraphion, ξηράφιον, vocatur ſpecies aliqua ξηρȣ̃ medicamenti adverſus capitis & menti exanthemata utilis, quod deſcribitur ab Æginet. *l.* 3. *c.* 3.

Xeraſia, ξηρασία, in genere idem, quod ξηρότης, *ſiccitas vel exſiccatio*. In ſpecie vero vocatur *vitium capillorum*, cum ſimiles lanugini apparent, perinde ac ſi pulvere conſperſi eſſent, Gal. *in def.* Species Alopeciæ videtur eſſe, quæ ita dicta ſit propter nutrimenti defectum & ariditatem cutis, Gorr.

Xerion, ξηρίον, vocatur *medicamentum aridum ſiccum*, quod in pulveris modum inſpergitur, unde & alio nomine καταπασμα appellatur. Exempla habentur apud Æginet. *l.* 7. *c.* 13.

Xerocollyrion, ξηροκολλύριον, i. e. *Collyrium ſiccum*, vel aridum. Vide *Collyrium*.

Xerodes, ξηρώδης, in ſpecie dicitur, qui *areſcit*, *exuccus eſt*, *c.* 3. *in* 1. *Prorrhet. t.* 25. quamvis alii βηχώδεες, legatur, notante C. Hoffmann. *in not.* ἀνεκδότοις *ad h. l.* alii χυλώδεες. Ita & Foeſ. dixit occurrere *in Coac. t.* 445. verum Linden. poſuit συρίζοντες, ex putredine difficulter ſpirantes. Alii legunt ξηρώσει, ut Jacotius & Iohnſon. i. e. ex *ſiccitate* difficulter ſpirantes. Verbum ξηραίνω ſignificat *exicco*, *ſicco*, de quo videatur Dieterich. *num.* 584.

Xeromyron, ξηρόμυρον, h. e. *Unguentum ſiccum*. Eſt compoſitio odorifera, ſiccis aromatibus conſtans, ad ſuffitus, ad amuleta, ad exiccationem fluxionis, contra hircoſum odorem corporis & axillarum, Gorr. *ex Aet. l.* 6. & 16.

Xerophthalmia, ξηροφθαλμία, h. e. *Ophthalmia ſicca*, *ſicca Lippitudo*, Rhod. *in Lex. Scrib.* in qua oculi non fluunt, ſed rubent tantum, cujus cauſſa hauddubie in ſanguinis inflammantis ſicciori ſalina diſpoſitione p. n. ponenda eſt. Vide *Ophthalmia*. Quomodo differat a σκληροφθαλμία, vide *Sclerophthalmia*.

Xerotes, *Xeros*, ξηρότης, ξηρὸς. Vide *Siccitas*, *Siccus*.

Xerotribia, ξηροτριβία, i. e. *ſicca frictio*. Legitur apud Gal. *l.* 8. *M. M. c.* 2. *in fin.*

Xeſtes, ξέστης. Vide *Sectarius*.

Xiphia, ξιφίας, ξίφος. Vide *Gladius*.

Xiphœides, ξιφοειδής, *Enſiformis*, epitheton *Cartilaginis* in ſterno, quæ & *Mucronata* dicitur. Vide *Cartilago*, *Enſiformis*.

Xir dicitur *Mercurius*, in omni diſpoſitione ſua. In Leone inceratus fit *Ixir* iu terra: in fermento inceratus fit *Elixir*, *Th. Ch. Vol.* V. *p.* 490.

Xiſiunm, *Xiſium*, dicitur *Acetum*. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Xylalge, ξυλαλόη, *Lignum Aloes*, quod alias *Agallochum* dicitur, de quo videatur Schrod. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 13. De peculiari *Xylaloe* Obſervationem Velſchii vide *in Eph. N. Cur. A. I. O.* 151.

Xylarion, ξυλάριον, vel ξυλήριον, dicitur *Lignum parvum*, apud Hippocr. *l. de Steril.* VIII. 25. quamvis Linden. ξύλον ἀείσιον poſuerit, quæ lectio mihi non videtur commoda. Alias *lignnm parvum* eidem quoque vocatur ξυλήφιον, & occurrit *l. de Steril.* XVII. 3. 11. 13. 14.

Xylephion, ξυλήφιον. Vide *Xylarion*.

Xyllambano, ξυλλαμβάνω, pro συλλαμβάνω, ſignificat *Concipio*, & legitur apud Hippoc. 5. *aph.* 46. Jung. Dieter. *n.* 586.

Xyllogos, ξύλλογος, pro σύλλογος, *Collecticius*. Uſurpatur de *Conſultandi* vel *Collegiandi ratione* ap. Hipp. *in Præcept.* X. 12.

Xylobalſamon, ξυλοβάλσαμον, dicitur *frutex*, vel *ſarmentum*, vel ſurculus *Balſami*. Amputabatur ab incolis & venibat propterea, quod eo decocto in unguentis vice *Opobalſami* malti uterentur, etiamſi ex toto balſamo minima illi ineſſet odoris gratia, Gorr. ex Plin. *l.* 12. *H. N. c.* 25. Videatur & Rhod. *ad Scribon. num.* 110. Chiocc. *Muſ. Calc. ſ. V. p.* 559. Meminit & Fr. Hoffm. *in Clav. ad Schroder. p. m.* 419. Succedaneum *Xylobalſami* fuiſſe *Lignum Aloes*, teſtatur Jul. Alex. *not. ad Gal. l. t. de Antid. p.* 777.

Xylocinnamomum, ξυλοκιννάμωμον, eſt *Lignum Cinnamomi* cortice ſuo multo ignobilius, ſiquidem in faſtidio eſt propter Origani, quod redolet, acrimoniam, Gorr. Meminit hujus Gal. *l. de Ther. ad Piſ. c.* 12. Dioſc. *l.* 1. *c.* 13. Scribon. *n.* 271. Rhod. *ad h. l.* Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 8. *p.* 572.

Xylocolla, ξυλόκολλα, idem quod ταυρόκολλα, vel κόλλα ſimpliciter. Vide *Gluten*.

Xyloguaiacum, id eſt, *Lignum Guajacum*, vel *ſanctum*, ἁγιόξυλον, ita legitur apud Paracelſ. *tr. de trib. eſſent. c.* 5.

Xylohebenum, *Lignum hebenum*, Paracelſ. *d. l.*

Xylon, ξύλον, Vide *Lignum*. Vocatur etiam *Scamnum* Hipp. ξύλον, quod alias βάθρον dicitur, Gorr. Vide *Bathron*. *Scamnum*.

Xylophthoros, ξυλοφθόρος, vocatur inſectum, veluti in feſtucis deliteſcens mirabilis ſtructuræ, deſcriptum ab Aldrovand. *lib.* 4. *de inſect. c.* 1.

Xym-

Xymbole, ξυμβολή. Vide *Symbole*.

Xymmeri, ξύμμηροι, dicuntur femora *inter ſe juncta*, pro σύμμηροι, vel qui contractis ſunt femoribus. Hippocr. 4. *de artic. t.* 61. Foeſ. *Oecon. p.* 438.

Xymmyo, ξυμμύω, pro συμμύω. Vide *Conniveo*.

Xympatheſis, ξυμπάθησις, pro συμπάθησις, idem, quod συμπάθεια, *Conſenſus*, vel ſtrictius *Affectio per Conſenſus*. Vide *Sympatheia*. *Conſenſus*. Legitur vero apud Hippocr. *in Praecept.* XIII. 1.

Xymphero, ξυμφέρω, pro συμφέρω, vide *Confero*, quod Graec. dicitur, ξύμφορος, 1. *aph.* 21.

Xymphyſis, ξύμφυσις, pro σύμφυσις. Vide *Coaleſcentia*.

Xymptoſis, ξύμπτωσις, pro σύμπτωσις. Vide *Symptoſis*.

Xyn, ξὺν, pro σὺν, praepoſitio nota ex Grammaticis Lat. *Cum*. Ad hanc notetur, quod compoſita ab illa praepoſitione, quae hac litera X non occurrunt, ſint quaerenda in *Syn*, & quae in S non reperiuntur, hic occurrant, quia indifferenti in uſu eſt ξὺν & σὺν.

Xynagoges, ξυναγωγεὺς, *Adducens*. Dicitur de muſculis adſtrictoriis, qui alias σφιγκτῆρες vocantur; Hippocr. *de Venis* XXI. 5. Foeſ. *p.* 438.

Xynalthaſſome, ξυναλθάσσομαι, *curor*, ſanor: ab ἀλθέω, *curare*, mederi. Legitur apud Hippocr. 2. *de fract. t.* 12.

Xynapothneſco, ξυναποθνήσκω, *commorior*. Uſurpatur de morbis uſque ad ſenium & mortem durantibus, Hippocr. 2. *aph.* 39. & 5. *aph.* 7. vide Dieter. *n.* 591. Idem, quod ξυγκαταγηράσκω, *conſeneſco*, de quo p. p.

Xynarachnume, ξυναραχνοῦμαι, *tenuibus venulis intertexor*, vel obducor. Uſurpatur de utери vervice, Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. LIV.* 3. Foeſ. *p.* 439. Verum Lind. legit ξυναρθροῦται.

Xynauliſthenie, ξυναυλισθῆναι, i. e. congregari, quaſi in unum ſtabulum revocari, Hipp. *l. de Pracept.* II. 28.

Xyncatageraſco, ξυγκαταγηράσκω, hoc eſt *conſeneſco*, idem fere, quod ξυναποθνήσκω, *commorior*. Legitur apud Hipp. *l.* 2. *de morb. mul.* IX. 21. Dicitur alias, ξυγγηράσκω, *l. de int. aff.* XXIX. 43. Jung. Hadrian. Spigel. *l. de lumbr. lato c.* 14. *p. m.* 40. 41.

Xyncecaumenos, ξυγκεκαυμένος, *Combuſtus*. Dicitur de excrementis, *l.* 3. *Epid. aegr.* 2.

Xynchoria, ξυγχωρία, *Conceſſionem*, indulgentiam ſignificat, quae alias χάρις, ὁ ἐνδεχόμενον dicitur. Legitur apud Hippocr. *Prac.* XI. 6.

Xyncleiſia, ξυγκλεισία, vocatur Commiſſura, vel conſenſus morborum, conſortium. Differt a συμπαθεία, quod haec etiam dicatur de morbis conſequentibus: Illa vero vox uſurpetur de eodem tempore concurrentibus apud Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* VII. *n.* 40.

Xynereiſis, ξυνέρεισις, *Colliſionem* dentium. Hipp. *l.* 7. *Epid.* XIII. 4. Vide *Synereido*.

Xynexerchome, ξυνεξέρχομαι, ſignificat *una exeo*. Legitur in Hippocrat. 4. *aph.* 76. *Diet. n.* 592.

Xyngenes, ξυγγενὴς. Vide *Connatus*.

Xyngeraſco, ξυγγηράσκω. Vide *Xyncatageraſco*.

Xyniſthemi, ξυνίστημι, ſignificat Hippocr. *denſare*, ſpiſſare, *cogere*. Vide *Syneſtecos*. Foeſ. *pag.* 439.

Xynnoſeo, ξυννοσέω, una *aegroto*. Hippoc. 2. *aph.* 15. Dieter. *n.* 593.

Xynodos, ξύνοδος, *congreſſum*, *communicationem* per meatus ſignificat, Hipp. *l. de Glandul.* X. 16.

Xynomologeo, ξυνομολογέω, h. e. *conſentio*, conſpiro, convenio. Hippocr. *l.* 6. *Epid. ſ.* VIII. 84.

Xyntaſis, ξύντασις, pro σύντασις. Vide *Syntaſis*.

Xynthalpo, ξυνθάλπω, h. e. *confoveo*, *concalefacio*. Dicitur de ventriculo cibos calefaciendo concoquente, Hipp. *de ſal. diaet.* 25.

Syntiteno, ξυντιταίνω, idem, quod ξυντείνω, *contendo*, *una diſtendo*. Vide *Syntaſis*. Legitur in Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. l.* 20.

Xyrrhoea, ξύῤῥοια. Vide *Confluxio*.

Xyſis, ξύσις, *Raſionem*; *Raſuram* ſignificat, vide *Raſura*. Legitur apud Hipp. 3. *de R. V. I. A. t.* 36.

Xyſma, ξύσμα, vide *Ramentum*. *Strigmentum*.

Xyſme, ξυσμὴ, ξυσμὸς, vide *Raſura*. Illud occurrit *l.* 2. *de morb. LII*, 22. Hoc ibid. *LVI*. 6. & alibi. Foeſ. *pag.* 441.

Xyſter, ξυστὴρ, dicitur *ſcalpellus*, *raſorius*, quo os traditur ad dignoſcendum oſſis vitium, quod conſpectui non patet, Hippocr. *l. de cap. vuln.* XIX. 8. Gal. *l.* 6. *M. M. c.* 5. & 6. Deinde ξυστὴρ dicitur *Collyrium* contra aſperitates palpebrarum apud Aegin. *l.* 7. *c.* 16.

Xyſticos, ξυστικὸς, dicebatur *Athleta*, qui in *xyſto*, Gr. ὑπαίθρῳ, h. e. ambulatorio vel porticu ſub tecto tempore hyberno pugnabat, Dieterich. *Iatr. num.* 169. Meminit Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. cap.* 12.

Xyſtos, ξυστὸς, dicitur *linamentum raſile*, materia linteolorum deraſa, Galen. *Introduct. cap.* 17. *Xyſtus* etiam dicta fuit porticus in palaeſtra ampliſſima, in qua hyberno tempore athle-

athletæ exercebantur, *xyſtici* dicti, Lang. *l.* 1. *ep.* 58.

Xyſtra, ξύστρα vide *Scalprum*, *Strigil*.

Xyſtrophylax, ξυστροφύλαξ, dicitur *theca ſtrigilis*, Rhod. *ad Scrib. n.* 39.

Y

Y. Litera hæc apud Hippocr. in Epid. notat ὑγίειαν, *ſanitatem*, quemadmodum Θ θάνατον, *mortem*. Gal. *cap.* 2. *in* 3. *Epid. t.* 4.

Yarin, *Yiaria*, i. eſt *flos æris*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Ycar, id eſt *Medicamentum*. Rul.

Ydrargyros, *Ydrocerum*, id eſt *Argentum vivum*. *Hydrargyros*. Rul. & Iohnſ.

Yelion, *Yalos*, i. e. *vitrum*, pro Græco ὕαλος, vide *Hyalos*. Rul. & Iohnſ.

Yerva, idem, quod *Contrayerva*, radix Indica Bezoartica, vel Alexipharmaca contra malignum virtus, Schroder. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 103.

Yettus eſt lapis ſanguinei coloris, durus & obſcurus & interdum vices lapidis Lydii ſubit. Vid. Ludovic. Dulcis.

Ygropiſſos, pro ὑγρόπισσος, i. e. *pix liquida*. Rul. & Iohnſ.

Ylech, vide *Ilech*.

Yleidus, *Yliadus*, vide *Iliadus*.

Yliaſter, *Yliaſtrum*, vide *Iliaſter*.

Yo, *Yo*, *bonus*. Rul. & Iohnſ.

Yomo, *Yos*, *Yn*, id eſt, *viride æris*. Rul. & Johnſ.

Ypſilogloſſi, vide *Baſiogloſſi*.

Ypſiloides, rectius dicitur, quam *Hyoides*. Vide ſupra in *Hy*. Unde *Muſculi ypſiloidei* dicuntur, qui alias Baſiogloſſi audiunt. Vide *Baſiogloſſi*.

* *Yraca*. Condimenti genus apud Indigenas Inſulæ Hiſpaniolæ.

Yrcus, (Ruland. & Iohnſ. *Yrius*,) eſt *Cuniculus magnus*, cujus ſanguine vitra molleſcere putantur, & ſilices, modo rebus diaphoreticis impaſtetur, Dorn. *Dict. Parac.* quod hirci ſanguini alias adſcribitur. Dicitur & ab aliis *Daſypus*, *Lagis*, λαγὶς, δασύπους, κύνικλος. Aldrov. *l.* 2. *de quadr. dig. vivip. c.* 24. Vide *Cuniculus*.

Yridis, vel *Yride*, id eſt, *Auripigmentum*. Rul. & Iohnſ.

Yris, h. e. *ferrum*. Lid.

Yſambra, vocatur venenum toxicum Hiſpanum ex *helleboro* paratum; vel ipſe etiam *Helleborus*, qui & *Pedigambra* appallatur; Lang. *lib.* 1. *ep.* 68.

Yſir, eſt *pulvis*, vel *Lapis Philoſophorum ſiccus* potandus cum aqua Mercurii: *Nigredo ad fundo*, Rul. & Iohnſ.

Yſopus, *Yſopaica*, veteribus dicitur *Ars ſeparandi* in Spagyrica. Parac. *l. de reb. natur. c.* 7. *de Sulphur.* Rul.

Yſpar, idem, quod *Yſir*. Rul.

Yxir, id eſt, *bona medicina*. Ruland. & Iohnſ.

Z

Z. Litera hæc olim quoque ponderis varii notam fuiſſe docet Rhod. *ad Scribon. n.* 145. ita ut quibuſdam ſignificavit *ſeſcunciam*, pleriſque octavam unciæ partem ſive *denarium*, h. e. *drachmam*, vel *ſemiſicilium*. Ex veteri quadam tabella ænea conſtat, *Duellam* ſignificaſſe, quæ tertiæ unciæ pars octonis ſcrupulis terminatur. Hæc ex Rhodio.

ZZ. duplex hæc litera apud veteres Medicos *Myrrham*, σμύρνην notavit, uti obſervavit Hermol. Barbar. *l.* 1. *Corollarior.* propterea quod ζμύρνη perinde ac σμύρνη. Nunc tamen vulgo per duplex ZZ. omnes *Zingiber* vel *Zinziber* intelligunt, magno & periculoſo errore. Gorr.

Zaar, Arab. & Perſis *venenum* ſignificat. Hinc *Balzaar* pro Bezoar, dicitur *Dominus*, vel *Rex venenorum* C. Rejes C. *El. q.* 67. *n.* 36.

Zaara vocatur Avicennæ Vigilia morboſa, teſte Capivaccio, *l.* 1. *Pract. c.* 20.

Zaccharum, pro *Saccharum*, legitur apud Foreſt. *l.* 10. *O.* 21. & 55. *alibique*. Dicitur & *zuccarum*, Salmaſ. *de Manna & Saccharo*, quam lectionem *zuccari* etiam approbat D. Velſch. *in Notis ad Marcelli Cumani Obſ. CXXI. p.* 50. *in Sylloge*.

Zacynthius, ζακύνθιος, epitheton a loco datum *bitumini liquido* apud Gal. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 13. in compoſitione Inda Tharſei.

Zadura, ζάδουρα, no nen barbarum eſt, ſed tamen a Græcis retentioribus receptum. Denotat *radicem exoticam* teretem, colore Zingiberis ex India ad nos delatam, valet adverſus peſtilentiam. Gorr. An fortaſſis convenit cum *Contrayerva*?

Zaffaben, *putea*, *putta*. Rul. *in Lex.*

Zafframen, i. e. Crocus, ita enim Marinus Sanus, *l.* 1. *part.* 2. *c.* 6. æs, ſtagnum ſeu ramum, zafframen; coralla, &c.

Zafran, *zaffran*, *Crocum*, primum, deinde & *Ochrum*, vel Ocram ſignificat. Ruland. & Iohnſon. *in Lex.* vide & Libav. *S. A. Ch. l.* 5. *c.* 20. *in princ.*

Zachir vocatur Arab. fluxio ventris dyſentetica; quæ eſt ab inteſtino recto cum dolore ex-

extenſivo & abraſivo, Avicenn. *l.* 3. *fen.* 16. *tr.* 1. *c.* 2. *ſeqq.*

Zaibac, *zaibach*, *zaibar*, id eſt *Argentum vivum Mercurius*, idem quod *Azoch* vel *Azoth*. Dor. Ruland. & Iohnſ. *in Lex. Schroder. l.* 3. *c.* 15.

Zaidir, h. e. *Venus*, aut *Viride aris*. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Zale, ζάλη, ſignificat *turbinem*, procellam. Legitur apud Moſchion. *de morb. mulier. c.* 78.

Zamia vocantur Nuces Pinus arboris, quæ ſe jam diviſerunt, & niſi detrahantur, cæteras nondum plene maturas lædunt; notante, Plin. *H. N. l.* 16. *c.* 26.

Zandik, *aqua foliata*. Rul. & Iohnſ. *in Lexic.*

Zaocel, id eſt, *Taxus*. Iid.

Zaphara, *zaffara*, vocatur materia mineralis ex *Biſmutho*, ad *Smaltha* vel *Amauſa* pertinens, quæ tingit vitrum cæruleo colore, unde & figuli utuntur ad tincturam cœruleam. Cæſalpin. lapidem dixit, alii terram. Chr. Merettus ſcribere non veritus: quid Zaffera ſit, apud nullum autorem invenio; & pauci mentionem ejus faciunt. *Not. ad Ant. Neri Art. Vitrar. l.* 1. *c.* 12. *p.* 317. An ergo Libavium non legit? Nonnulli *Lazurium* ex *Biſmutho* dixerunt, Vide Libav. *S. A. Ch. l.* 2. *c.* 24. *l.* 6. *c.* 4. & *l.* 7. *c.* 21.

Zaphirus pro *Saphiro*, legitur in Franciſ. Indiæ dialogo *de febribus malignis*.

Zaras, i. e. *Aurum*. Rul. & Iohnſ.

Zarathan dicitur Tumor Mammarum durus, inæqualis, cum dolore moleſto non quidem plane continuo, & ardore ſimilis pene cancro, unde & *Cancer ſpurius* appellatur. Ejus cauſſa in ſanguine ichoroſo aduſto & acido quærenda. Plura de hoc affectu vide apud P. M. de Calderia *Tom. IV. p.* 228. *ſeqq.*

Zarda, eſt morbus equorum, h. e. quædam æſtuatio ad modum ovi, vel major, vel minor, quæ tam in parte interiori, quam exteriori naſcitur in garectis. Ita Petrus de Creſcentis *l.* 9. *de agricult. c.* 10. & 35.

Zarfa, h. e. *Stannum*. Iid.

Zarneg, *zarnek*, *zarnich*, id eſt, *Auripigmentum*. Iid.

Zatanea, id eſt, *Flos agni caſti*. Dicitur & *zuccajar*. Iid.

Zaubiron, id eſt, *Crocus orientalis*. Iid.

Zea, vel *Zeia*, ζέα, dicitur & *Spelta*, frumenti genus eſt tritico ſimillimum. Ex hac olim fiebat *Alica*, ſicut *Far* ex frumento. Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 6. Jul. Alex. *in not. ad h. l.* Hic Autor ſe ignoraſſe fatetur, quod ex *zea* panis fieret tritico candidior, id vero edoctus ab Imperatore Ferdinando I. uti legere eſt *l.* 8. *Sal. c.* 6. Hodieque præſertim hic loci in territorio Norimbergenſi *zea* uſitatior ipſo etiam tritico pro pane ſimilagineo & placentis parandis. Gal. mediæ facultatis inter hordeum & triticum eſſe exiſtimat, *lib.* 6. *de S. F.* §. *Zecha*. Legatur de hac Bruyer. *de re cib. l.* 5. *c.* 3. Deodatus. *Panth. Hyg. l.* 1. *c.* 27. *tit. Zea*.

Zebd, id eſt, *Butyrum*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Zebeb, hoc eſt, *Stercus*. Dicitur & *Chara*. Iidem.

Zec, i. e. *Tragauthum*, vel Tragacanthum. Rul. & Iohnſ.

Zedoaria eſt radix exotica vi alexiteria & anticolica ſingulari pollens, de qua Jacob. de Vitriaco *in Hiſtor. Hieroſol. cap.* 85. Sunt & aliæ arbores, ſcribit, quarum radices ſunt Zinziber, Galanga & *Zedoaria*, quæ vulgariter *Citovart* appellatur.

Zefr, i. e. *Pix*. Iid.

Zegi, e. i. *Vitriolum*. Dicitur & *zetus*, *zezi*. Iid.

Zeherech, *flos æris*. Dicitur & *Alkas*. Iidem.

Zeia, ζεῖα. Vide *Zea*.

Zeitrabra, i. e. *fuxile*. Rul. & Iohnſ.

Zelotum, eſt *Mercurius Lapideus*. Dorn. Rul.

Zelotypia, ζηλοτυπία, eſt affectus animi vehementior, & ita inter cauſſas morbificas referendus, quando conjugum alteruter alterum ſuſpectum habet de adulterio. Hanc cauſſam fieri poſſe dementiæ, ſingulari exemplo cujuſdam piſtoris, qui teſtes ſibi amputavit, ne uxor, quam fruſtra ſuſpectam habuit de adulterio, ſi conciperet, ex ſe concepiſſe indicare poſſet, docuit Martin. Akakia *in Gal. Art. parv. p. m.* 189.

Zelpha, vide *Zenda*.

Zema, ζέμα, id eſt, Juſculum, Decoctum, Gallice *Bouillon* dicitur. Ita Apicius *l.* 8. *de re cull. c.* 1. Et mittitur in *zema*, quod eſt Decoctum, & *c.* 6. Et bullienti *Zeme*, quod eſt Decoctum, cum modico ſalis ſubmittetur. Legitur Gr. ζέμα apud Dioſcorid. *l.* 6. *c.* 7.

Zemaſarum, i. e. *Cinabrium*, vel *Cynobrium*. Rul. & Iohnſ.

Zemech, h. e. *lapis Lazuli*. Iid.

Zenda, figmentum Paracelſicum, denotans generationes extraneas, & quæ creſcunt ſine ſemine, quemadmodum *Perenda*, vel *Perunda* aut *Perandis*, monſtroſam generationem hominum, qui & cum ſemine creſcunt. In animalibus vero hujuſmodi Generatio & Anatomia Monſtroſa dicitur *zelpha*. Vide Autoris fra-

fragmenta Anatomiæ. Uno verbo, Nugæ!

Zenexton, idem, quod *Xenexton*. Vide Lit. præced. XE.

Zenextor vocatur *Mercurius*, Paracelſ. *de Peſtilit. Tract. II.*

Zengifur, idem, quod *Zemaſarum*, h. e. *Cinnabaris*. Rul. & Iohnſ.

Zenicon, ζενικὸν, nomen *veneni* Celtis Gallis uſitati, *Venenum cervarium* dicti, tantæ & tam præſentis efficaciæ, ut quamprimum cervus, vel fera ſagitta hoc veneno tincta læſa conciderint, confeſtim accurrere venatores neceſſe habuerint, antequam virus penitus diſpergeretur, aut putreſceret, carnemque telo virulento ſauciatam exciderint, ad ſpithami circa vulnus latitudinem. Hujus antidotum, vel antipharmacum eſſe dicitur *Folium quercus* vel *fagi*, aut folium *Coracinum*. Hæc ex Ariſtotele & aliis Lang. tradidit *libr. 1. ep. 68.*

Zenith, proprie Mathematicis vocatur *punctum verticale*. Cui opponitur e directo *Nadir*. Improprie vero & plante ænigmatice translatum vocab. *Zenith* ad *Sanguinem menſtruum virginum* & quidem primum, C. Rejes C. *El. q. 53. n. 11.*

Zeon, ζέον, *fervens*, a ζέω, ferveo, *efferveſco*. Linden. *Ex. XIII.* §. 211.

Zeopyron, ζεόπυρον, vocatur *frumenti genus*, quod *medium* eſt *inter zeam* & *Triticum*, & naſcitur in Bithynia. Meminit Galen. *l. 1. de Al. fac. c. 13.* Gorr.

Zephenum, *zephena*, Paracelſo dicitur omnis extremitas, vel foramen externum & peripheria, v. g. aurium, labiorum. Hæc ſi anguſtatur in rotunditatem aliquam præternaturalem, conſtituit primum ſignum lepræ, Paracelſ. *Paragraph. l. 6. c. 1. §. 2. & c. 3. §. unic. in not.* Non ergo penitus mentem percepiſſe videtur Paracel. Dorn. & ex hoc Iohnſ. quando in deſcriptione ſaltem ad circulos extremitatum labiorum in auribus reſtrinxerunt. Apud Rul. legitur, *zepheni* ſunt circuli extremitatum labiorum & aurium.

Zephyrus, ζέφυρος, vide *Favonius*. *Zephyria ova* eadem, quæ ὑπηνέμια, ſive *ſubventanea*. Vide *Hypenemios*. Foreſt. *l. 24. Obſerv. 3.* ex Plin. *l. 10. c. 60.* Mola quoque dicitur *zephyrius fœtus* Hartmanno *Prax. Chymiat. Part. poſter. t. 159. pag. 700. edit. Cardeluc.*

Zerci, hoc eſt, *Vitriolum*. Rul. & Iohnſ.

Zericum, i. e. *Arſenicum*. Iid.

Zerifari, h. e. *Aqua caſei*.

Zerna dicitur *Impetigo ulcerata*. Dorn. Rul. & Iohnſ. Legitur & *zerma*, i. e. *Lepra* vel *Impetigo*, P. Zacchias *Quæſt. Medico-Legal. l. 2. t. 3. q. 6. n. 13.*

Zeros eſt nomen Gemmæ tranſlucidæ & alii, quæ *Iris* dicitur, ſimilis, alba nigraque macula diſtinguente ipſum cryſtallum, Plin. *lib. 37. H. N. c. 9. ad fin.*

Zerta eſt nomen piſcis partim marini, partim fluviatilis, Geſnero propterea *Capito anadromus* dictus, quod e mari fluvium Albim ingrediatur, ibidemque etiam ſe multiplicet. Laudatur ab Aldrovando *l. IV. de Piſcib. c. 7. p. 513.* Meminit ejus etiam Timæus de Guldenklee inter piſces boni ſucci per C. exprimens *Certas l. III. caſ. 51.*

Zerzera, pro *Querquera*, epitheton febris cujuſdam. vide *Querquera*.

Zeſtoluſia, ζεστολουσία, idem fere, quod ζεστὸν ὕδωρ, ſignificat vel aquam ferventem, vel quia illa non uti poſſumus commode ad lavandum, notat *lotionem aquæ calidæ*, quatenus opponitur τῇ ψυχρολουσίᾳ, lotioni cum aqua frigida. Illud legitur apud Gal. *l. 3. de ſan. tu. c. 8.* ubi Interpres Latin. male per ferventem aquam reddidit, quando enim hoc eſſet remedium laſſitudinis?

Zetæ dicta ſunt veteribus *vaporaria* & conclavia, quibus hypocauſtum ſuberat, in cujus pavimentum calida aut frigida pro temporis ratione aqua diffuſa, illius vapor per meatus & tubulos parieti incluſos *Zetas* calefaciebat aut refrigerabat, Lang. *l. 1. ep. 50.*

Zetæ vel *Zetecula* vocantur proprie calorum in balneis & ædibus conclavia, ubi lectuli eſſent ad delicias & amores. Andr. Bacc. *de Therm. l. 7. c. 16. p. m. 470.* ex Plinio.

Zetema, *Zeteſis*, ζήτημα, ζήτησις, vide *Quæſtio*.

Zeus vocatur piſcis, qui alias *Faber* vocatur, de quo ſupra in *Faber*. Legitur apud Plin. *l. 9. H. N. c. 18.* Heſych. Græce ζαιὸς, vocavit, notante Aldrov. *l. 1. de piſc. c. 25.*

Ziazaa eſt lapis a loco natali nomen habens, e tot coloribus mixtus, ut nullus verus appareat. Geſtantem litigioſum facere dicitur, ac in ſomno videre terribilia. Vid. Ludovic. Dulcis.

Zibach, idem, quod *Zaibar*, h. e. *Argentum vivum*, vel *Mercurius*, Schrod. *l. 3. c. 15.*

Zibellina, Epitheton *Muſtelæ*, quæ vulgo *Sobela*, vel *Zobela*, dici ſolet, cujus pellis inter precioſas numeratur, magnæque habetur æſtimationis apud *Sarmatas*, & *Ruſſos*, ſive Moſcovitas. Deſcribitur ab Aldrov. *l. 2. de quadr. dig. vivip. cap. 19.*

Zibethum, ζίβεθον, dicitur excrementum fragrantiſſimum ex genitalibus cati cujuſdam exotici vel felis, *Civetta* dictæ, depromtum. Vide *Catus*.

Zibibæ, vel *Zibebæ*, dicuntur uvæ paſſæ majores digitorum acinis propemodum ſimiles, unde & *Dactyli* dictæ, carnis multæ, ſucci pauciſſimi, *Damaſcenæ* quoque vocatæ, Jul. Alex. *l.* 10. *Sal. c.* 14. Schrod. *lib.* 4. *cl.* 1. *n.* 360.

Zigir, ζίγιρ, epitheton Caſſiæ aromaticæ purpureæ nigricantis melioris notæ & odoris, apud Dioſcor. *libr.* 1. *cap.* 7. quamvis alii legant *Gicir*, γίζιρ. Videantur Notæ Sarracen. *ad illum loc.*

Zimex, *Viride æris*. Rul. *in Lex.*

Zinaria Arab. eſt epitheton Bilis vitioſæ & præternaturalis, quam alias *Æruginoſam* vocarunt antiqui Medici, acris & aduſta apud Zacur. Luſitan. *Prax. admir. l.* 1. *Obſ.* 40.

Zindulus, nomen piſcis fluviatilis, quem valde commendat a carnis teneritudine & friabilitate Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 5. *in fin.* Apud Aldrovand. vero nomen hoc non occurrit. An fortaſſe ſubeſt menda, ut legendum ſit *Fundulus?*

Zinetus, eſt ſpecie *Marcaſitæ*, quæ æmulatur æs, vel cuprum, Paracelſ. *Archidox. libr.* 3.

Zingar, id eſt, *viride æris*, vel *flos æris*. Rul. & Iohnſ.

Zingiber, vel *Zinziber*, ζιγγίβερ, vel ζιγγίβερι, Aroma vel radix Aromatica candicans, acris ſapore, & calidæ virtutis. Hodieque frequentiſſimo in uſu eſſe ſolet etiam ad Coquinariam. De hoc aromate vide Galen. *l.* 6. *de S. Fac. Alex. l.* 18. *Sal. c.* 19. Bruyerin. *de re cib. l.* 10. *c.* 10. ubi *Gingiber* appellat. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 367. Fr. Hoffm. Clav. *ad h. l.* Paracelſ. ſtatuit *Zinziberi* in eſſe Sal ſtypticum, *l. de trib. prim. eſſent. cap.* 2. Hinc & ſtiptica vocat *Zinziberata*, *l.* 2. *de Tartaro Tract.* 1. *c.* 5.

Zignites, alias *Zingrites*, ſecundum Albertum eſt lapis vitrei coloris, qui geſtatus in collo valet contra nyctalopiam, & ſanguinem ſiſtit, mentis alienationem repellit, & ſi teneatur ad lignum accenſum, extinguitur flamma ejus. Vid. Barthol. Anglicus *de genuin. rer. propriet. lib.* 9. A Ludov. Dulci vocatur hic lapis *Zirites*. A pleriſque vero Phyſicis hic lapis pro fabuloſo habetur, quod & nobis præſertim quoad ejus virtutem ita videtur.

Ziniar, eſt *viride æris*, Dorn. Ruland. & Iohnſon. Jung. & Foreſt. *l.* 30. *Obſ.* 8. *Schol.* quamvis *Zimar* ibi legatur. Adde Libav. *S. A. Ch. l.* 4. *c.* 12. *l.* 5. *c.* 23. Dicitur Latine *Ærugo*.

Ziniat, eſt *fermentum*. Rul. & Iohnſ.

Zink, eſt *Zinkum*, *metallica marcaſita*, & mixtura quædam naturalis ex quatuor metallis immaturis, *cuprea* potiſſimum apparens, Dorn. Ruland. & Iohnſon. Adde Libav. *S. A. Ch. libr.* 2. *c.* 24. Paracelſus vocavit *Zinetum*. Eſt ſolubiliſſimum volatileque minerale, ita ut beneficio ignis facile totum in flores abeat, quemadmodum adjectione picis in Regulum. An vero flores illius; ideo, quod non ſint corroſivi, ſed dulces, ſtatim ad internos uſus juxta unius vel alterius Alchemiſtæ opinionem vocandi ſint; valde dubitamus, libentius longo uſu comprobatis inhærentes remediis.

Zinzala, id eſt, parva muſca, ſive culex. Videatur Agutio celebris Vocabuliſta. Inde *Zinzalarium*, i. e. conopeum ad parvas muſcas arcendas. Idem.

Zinziber, vide *Zingiber*.

Zinzifur, idem, quod *Zengifur*, *Cinabrium*. Libav. *d. l.* 7. *c.* 25.

Zinzilla, idem, quod *Zona* vel *Zoſter*. Vide infra *Zona*. Rhod. *ad Scribon. n.* 63. Helm. *de magn. vuln. cur. n.* 50.

Zirbus dicitur Arab. *Omentum*, de quo ſupra ſuo loco. Unde *Hernia Zirbalis* dicitur, quando omentum prolabitur in umbilicum, vel ſcrotum. Galeat. de J. Sophia ad Rhaſ. *l.* 9. *c.* 89. *fol. m.* 83. *b.*

Zizanion, ζιζάνιον, idem, quod *Lolium*, quæ ſignificatio ſpectat ad Botanicos. Paracelſ. vero etiam non eſt veritus *Zizania* attribuere Aſtris, vel Stellis, cometas & alias Stellas novas ita appellans, *de Peſtilitate Tract.* 1. *&* 2.

Zizerium ponitur pro *Gigerium*, quo nomine Latini appellant Gallinarum inteſtina, & quæ cum iis coquuntur, Apitius *l.* 5. *de re culin. cap.* 3. Jecinora & Zizeria pullorum in cacabum mittes.

Zizibi vel Zizibæ legitur apud Mart. Rul. *Cent.* X. *Curat. Empir. Obſ.* 79. an vero Jujubas velit intellectas, aut an paſſulas majores Zibebæ dictas, non adeo manifeſtum eſt, quamvis poſterius mihi veroſimilius videatur, ideo, quod Jujubæ ſicciores ad nos perveniant, nec multum pulpæ præbeant.

Zizipha, idem, quod *Jujubæ*, ζίζιφα, fructus arboris *Ziziphi*, ſaporis dulcis, magnitudine olivas æmulantes, inter Pectoralia medicamenta pertinentes, Lang. *l.* 1. *ep.* 66. J. Alex. *l.* 10. *Sal. c.* 8. Gal. Serica dictæ, vide ſupra *Sericum*. Schrod. *l.* 4. *cl.* 1. *num.* 178.

Zmilaces vocatur gemma, vel lapis marmori Proconneſio ſimilis in Euphrate fluvio repertus, colore medio glauco, uti deſcribitur apud Plin. *l.* 37. *c.* 10. *H. N.*

Zodiacus, ζωδιακὸς, quid ſit, ex Aſtronomia

vel

vel doctrina Sphærica diſcendum : Videlicet portio cœli, vel orbis ille; ex & ſub quo perpetuo verſantur Planetæ, ita ut in ejus medio via Solis ſive Ecliptica ſit, & qui ſecundum longitudinem dividitur in duodecim ſigna, Artes, Taurus, Gemini, Cancer, &c. Videantur Tabulæ Stirii & Cl. Sturmii Aſtronomicæ vel Sphæricæ: Verum Paracelſus finxit *Zodiacum* in Homine, uti patet aliquoties ex Paragrano ejus; de Aſtronomia. Verum ſicut auſu temerario, ita fructu nullo.

Zoe, ζωή. Vide *Vita*.

Zoephilos, ζωόφιλος, nomen *Arcani cujuſdam* Chymicis ex Antimonio a Quercetano excogitati ſatis pompoſum & jactabundum, modo effectus reſponderet, de quo vide Libav. *Tom. III. Oper.* p. 71. Enim vero cum ipſum Antimonium vix habeat aliquid vitale, dignum nomine, ita in reſpectu ad hominem, an illud, quod ipſum non habet, altri poſſit ſubminiſtrare, alii judicent, glaucomate præconceptæ opinionis non occœcati. Vide etiam Schroder *l.* 3. *c.* 17. ubi deſcripta quoque occurrit. Verum eadem eſt epicriſis de hac, quæ de aliis ſimilibus habetur apud D. Ludovici *Differt.* I. *Pharm.* p. 335.

Zomopoeus, ζωμοποιός, qui *callet jura eſculenta bona parare*, ut eſt apud Marcell. & Ruell.

Zomos, ζωμός. Vide *Jus*.

Zona, ζώνη, æquivocum eſt: (1) Phyſiologice ſignificat locum, vel regionem coporis ſeil. ſub coſtis, qua cingimus, ſive ad quam cingulum applicamus, Erot. *in Onom.* p. 50. & Foeſ. p. 259. (2) Pathologice *Zona* eſt *Herpetis ſpecies*, quæ occupat regionem illam mediam, ad quam homo cingi ſolet; unde & ab aliis *Circinus* appellatur; uſitatius vero ζωστήρ vocatur, item *Zincilla*, vel *Zincilla*. Scrib. *n.* 63. Rhod. *not. ad h. l.* Ephem. N. Cur. A. III. *Obſ.* 4. Keuch. *ad Samon.* p. 246. *ſeq.* Singulares quoque de hoc morbo obſervationes communicavit D. Joh. Henr. Brechtfeld. *Actis Hafnienſibus. Vol.* I. *Obſ.* 108. p. 198. *ſeq.* Jungatur & M. Aur. Sever. *l. de nov. obſ. abſceſſ. c.* 6. § 9. *ſ.* 10. (3) Mechanice notat *Cingulum*, item *Marſupium*; vel Peram cingulo annexam, qua uſi ſunt milites. & pecuniam aliaque neceſſaria recondiderunt. Huc pertinet Proverb. *Zonam perdidit*, h. e. pecuniam amiſit & perdidit. Vide C. Hoffmann. *tom. ad Gal. L. L. de. U. P. n.* 479. Et quia etiam novæ nuptæ *Zona* quadam, vel cingulo cinctæ olim fuerunt (4) Allegorica hinc nata ſignificatio, qua *Zona* pro *Hymene* poſita, & phraſis Poëtica *Zonam ſolvere*, i. e. virginem corrumpere, C. Rejes C. *El. q.* 39. *n.* 12. Ad artificiales alias quoque pertinet *Zonæ Chirurgicæ*, qualia *Cingula* ab Aquapendente & Hildano inventa exhibet Sculteus *Arm. Chirurg. P. I. Tab. XXII. fig.* 2. & *T. XXXVII. fig.* 6. 7. Denique (5) neque excludenda penitus e foro Medico ſignificatio Aſtronomica vel Sphærica, quando globus cœleſtis & terreſtris in *Zonas*, vel *certas plagas* dividitur a Mathematicis: duas temperatas, duas frigidas & unam torridam; quarum *Zonarum*, & præſertim *temperatæ*, meminit Galen. *in com. ad* 3. *aph.* 14.

Zonitis, ζωνῖτις, dicitur ſpecies *Cadmiæ*, quæ in fornacibus colligitur *Zenarum* ſimilis, Gorr.

Zonetti ſunt *Gnomorum corpora* phantaſtica. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Zoogonia, ζωογονία, i. e. *animalium perfectorum generatio univoca*, Galen. *de conſtitut. art. cap.* 13.

Zoologia, ζωολογία, vocatur Schröd. & Fr. Hoffm. *pars Pharmaceuticæ medicamenta ex animalibus deſumta recenſens.* Videatur *l.* 5. *Pharm. ut* & *Clavis ad h. l.*

Zoomineralia vocantur ab Andr. Caſſio in *Cogitatis de Auro c. VI. p.* 67. margaritæ, conchylia & teſtacea omnia, quia de animalium & mineralium natura participare videntur. Verum vocabuli compoſitio inepta videtur.

Zoon, vide *Zoon*, *Animal*.

Zoophthalmos, ζωόφθαλμος, i. e. *oculi animalis formam habens.* Epitheton Aizoi, ſive ſemper vivi majoris apud Plin. *l.* 25. *H. N. cap.* 13.

Zoophyton, ζωόφυτον, vocatur corpus naturale exangue, quod nec perfectam animalis, nec plantæ naturam, ſed mediam ex utroque & veluti tertiam habet, ἐπαμφοτερίζον φυτῷ καὶ ζώῳ; uti loquitur Ariſtot. Horum hiſtoriam & ſpecies vide integro libro apud Aldrov. *l.* 4. *de Exanguibus.* Chiocc. quoque attigit *Muſ. Calc. ſ.* 1. p. 86. Helmontius lienem habere vitam *Zoophyti* vult *tr. Jus Duumvirat. n.* 5. *Plantanimal* dici poſſet.

Zoſophia, ζωοσοφία, apud Helmont. dicitur illa ſcientia de animalium ſingulorum natura & proprietatibus, quam habuerint Parente Protoplaſtæ, imprimis Adam, *tr. Nat. contr. neſc. n.* 7.

Zootome, ζωοτομή, vocatur diſſectio Animalium ſive *Anatomia Brutorum*, quo nomine inſignivit M. Aurel. Severinus librum Anatomicum comprehendentem ſtructuram animantium generalem; quando vocatur *Zootome Democritea*. Legitur & apud eundem *Theriotome*, θηριοτομή.

Zophos, ζόφ☉, tenebras, & caliginem, vel obſcuritatem, denotat idem, quod σκότος. Unde ζοφερὸς, caliginoſus, obſcurus, quod legitur apud Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 48. & l. de Virgin. morb. II. 24. Item ζοφώδης, obſcuras, caliginoſus. Uſurpatur de Urina Coac. t. 581. vel ζοφωδὴς. quod dicitur de menſtruis l. 1. de morb. mul. notante Foeſ. quem tamen locum reperire non potuit; de viſu, d. l. LIX. 18. Adde Foeſ. Oec. p. 258.

Zopiſſa, ζώπισσα, vocatur pix navalis, cum cera a navibus maritimis jam deraſa vim diſſipandi habet ob vires ſalis marini. Dicitur & quibuſdam ἀπόχυμα, Ægin. l. 7. c. 3. in Apochyma. Gor. Schroder. l. 4. cl. 2. n. 396. Commendantur & Pilulæ ex illa coctæ in cacabo navalium paratæ a Marcell.Cuman.Obſ.XXXVIII. apud Velſch. in Syllog. p. m. 62.

Zopyreo, ζωπυρέω communiter ſignificat fomitem ignitum reddere, a ζώπυρον, ſuſcitabulum, fomes. Verum majori cum emphaſi uſurpatur de ignitione vel igneſcentia vitali, uti expoſuit Lind. Ex XIII. §. 222.

Zopyros, ζώπυρ☉, vel ζωπύρι☉, nomen eſt Antidoti, quam dicitur Zopyrus regi Ptolomæo compoſuiſſe atque Ambroſiam nominaſſe, ut ſcribit Celſus l. 5. cap. 23. ubi etiam deſcribitur & commendata legitur ad dolores Colicos, alvi inflationes, hydropem incipientem & venena. Jungatur & Galen. l. 2. de Antid. cap. 8. & 16. & Æginet. l. 7. cap. 11. Alia vero deſcriptio Antidoti Zopyri reperitur apud Scrib. Larg. ad lethalia venena & ictum ſerpentum efficacis, comp. 169. Junge Rhod. notas ad h. l. & in Lex. Scribon.

Zoraba, id eſt, Vitriolum. Rul. & Iohnſ.

Zoroniſios dicitur gemma vel lapis, qui in flumine Indo naſcitur, & magorum gemma eſſe narratur, Plin. l. 37. H. N. c. 10.

Zoroteron, ζωρότερον, i. e. meracius, cui nihil aliud admixtum eſt. Dicitur de cibo, & potu: de illo quidem apud Hippoc. l. de nat. mul. LXIV. 2. 3. quamvis Lind. tranſpoſuerit ad vinum. De hoc l. 1. de morb. mul. LII. 3. Legitur & ἀζωρότερον, bene meracius, l. de exſectione fœtus. II. 4. Jung. Foeſ. p. 259. Ζωρὸς ſignificat vinum merum. Unde ζωροπόταις meribibus vocatur ab Heſychio.

Zoſter, ζωςὴρ, idem, quod Zona, in Pathologica ſignificatione. Herpetis ſpecies, Vide Zona.

Zoticos, ζωτικὸς, vide vitalis. Zoticus eſt etiam epitheton medicamenti Chymici, quod vocatur Mercurius Zoticus Calomelanos, cujus deſcriptio habetur apud Hartmann. in Miſcell. Medicis & Chymicis.

Zub, Zubd, id eſt, Butyrum crudum. Rul. & Iohnſ. in Lex.

Zuctiar, idem, quod Zatanea. Flos agni caſti Iid.

Zuccarum, vide Zaccarum.

Zuitter, vel Zitter, eſt Marcaſita. Dorn. Rul. & Iohnſ. in Lex.

Zulapium. ζυλάπιον, idem, quod Juleb, Julapium. Vide Juleb.

Zygæna, ζύγαινα, Gazæ Libella, nomen piſcis monſtroſo plane capite, cujus deſcriptio cum uſu habetur apud Aldrovand. lib. 3. de piſc. cap. 43.

Zygia, ζυγία, epitheton reſinæ acernæ, apud Æginet. l. 7. cap. 18. in deſcriptione Malagmatis βαῶ.

Zygoma, ζύγωμα, id eſt, Os jugale. Vide Jugale.

* Zyme, ζύμη, fermentum. V. fermentatio.

Zymoma, ζύμωμα, idem quod ζύμη. Fermentum. Caſtell. & Gorr. quamvis accurate loquendo hæc duo vocabula differant, ut cauſſa & effectus. Ζύμη enim notat fermentum, quod aliam materiam fermentat. Ζύμωμα vero vocari debet illa ipſa materia & maſſa fermentata; vi verbi tranſitivi ζυμόω, fermenteſco, a quo derivatur.

Zymoſis, ζύμωσις, vide Fermentatio, a verbo ζυμοῦσθαι, fermentari. Dicitur & de tumore hepatis, a flatibns veluti diſtenti, apud Hipp. l. 4. Epid III. 24. Jung. Foeſ. p. 259.

Zinar, aliis Zymar, item Zymſer, id eſt, Viride æris.

Zythogala. ζυθόγαλα, ſignificat liquorem e cerevifia & lacte mixtum & ſine dubio coctum. Legitur apud Thom. Sydenham in Obſ. de morb. acut. p. m. 39. & commendatur poſt vomitorium pro acrimonia obtundenda & torminibus præcavendis. Legitur & apud Joh. Pechet Angl. Promptuar. Prax. Med. CXX. p. m. 102.

Zythos, ζῦθος. Vide Cereviſia. Dicitur & in neutro Zythum. Jung. Gal. l. 6. de S. F. §. Zythos.

ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ.

MANTISSA
NOMENCLATURÆ MEDICÆ
HEXAGLOTTÆ,

Vocabula Latina, Ordine Alphabetico, cum annexis Arabicis, Hebræis, Græcis, Gallicis & Italicis, proponentis,

CURA ET STUDIO

JACOBI PANCRATII BRUNONIS;

Phil. & Med. D. hujuſque in Univerſ. Altdorph. Prof. Publ. & Lib. Imp. Reip. Norimb. Medici,

MANTISSA
NOMENCLATURÆ MEDICÆ
HEXAGLOTTÆ,

Vocabula Latina, Ordine Alphabetico, cum annexis
Arabicis, Hebræis, Græcis, Gallicis
& Italicis, proponentis,

CURA ET STUDIO

JACOBI PANCRATII BRUNONIS,
Phil. & Med. D. hujuſque in Univerſ. Altdorph. Prof. Publ.
& Lib. Imp. Reip. Norimb. Medici.

PRÆFATIO.

DE *hac Mantiſſa ſcias*, Mi Lector, *eam non eſſe editam alicujus oſtentationis gratia, cum non diſſimulem meam præſertim in Arabica ignorantiam, nec non in reliquis exteris linguis inſufficientem peritiam; Verum annectendi anſam arripui ex* Serie addita præcipuarum vocum Arabicarum, *quibus Græcæ & Latinæ reſpondere debeant ad* Caſtelli Lexicon *ab* Adriano Ravenſteinio *curatum &* Roterodami 1665. *editum in qua nihil ineptius me legiſſe memini, quam illud, quod ſæpe in columna Arabicarum legantur Latina, aut Græca, v. g. ſtatim in prima* Abortus, Accidens, Aduſtiva, *& ita in reliquis omnibus. In columnis Græcarum etiam pure Latina, v. g.* Summitas, Emulgentes, Ocrea, Sura, *&c. ut ita nemini vitio verti poſſet, ſi ſtatueret, Editorem vel non intellexiſſe voces, vel plane perfunctorie & inconſiderate adjeciſſe. Igitur loco illius Seriei, ne hac in parte deficeret* Caſtellus renovatus, *præſertim cum librorum neceſſariorum mihi copia fuerit, in gratiam eorum, qui delectantur ſynonymis exoticis, quandoque etiam publicis eruditionis ſpeciminibus inſerendis,* Nomenclaturam *illam conſcribere placuit; in qua* Arabicas voces *deſumtas ſcias partim* e Syllabo Arabicorum nominum *Avicennæ editioni additorum, & ab* Andrea Bellunenſi *explicatorum, nec non Opuſculis inſigniorum Arabum,* Serapionis *&* Rhaſis, *Argentorati quondam typis excuſorum, partim e* Valentini Schindleri Lexico Pentaglotto, *ubi & latinis literis expreſſa pronunciatio plerunque appoſita legitur; quam retinui, haud ſollicitus, num recte ſeſe habeat, nec ne: præſertim cum alias pronunciationem maxime variam obſervari a linguæ hujus peritioribus intellexerim.* Hebræa *Synonyma e* Joh. Buxtorfii Lexico *& prædicto* Schindlero *collegi; Literam* Beth abſque puncto *per* bh *alios imitatus exprimens, quemadmodum &* Pe abſque puncto *per* ph *aut* f. Tau *per* T *aut* Th. Tſade *vel* Zade *per* Ts, Ds, *aut* Z, *imitatus hac in re* J. Megiſeri Lexicon Polyglotton. *Vocabula Gallica & Italica ſuppeditarunt mihi, præter* Philippi Gisberti Medecin Charitable, *&* Ferrantis Imperati Hiſtoriam Naturalem, *Dictionaria in illis linguis hodieque uſitatiora. Vale,* Mi Lector, *& ſi libet, his fruere; ſi uti nolueris, haud in malam partem conatus noſtros interpretare.*

ABDO-

A.

A Bdomen, *Arabice*, terfut, mirach: *Hebraice*, beten, galion, Kerebh. *Græce*, ἦτρον, γαστὴρ, ὑπογάστριον. *Gallice*, ventre, bas ventre, ventre. inferieur. La partie du ventre ſous le nombril. *Italice*, Graſſo ventre.

Ablactatio, *Ar.* nacal. *Hebr.* higgamel (*eſt Infinitivus*). *Gr.* ἀπογαλακτισμὸς. *Gal.* ſevrement d'enfant, lors qu'on lui ote la mamelle. *Ita.* ſlattazione, dilattazione.

Ablatio, *Arab.* zivil, tazvil. *Hebr.* zivil. *Gr.* ἀφαίρεσις. *Gal.* decharge. *Ital.* levaz one, tor via.

Ablutio, *Arab.* igtiſel. *Hebr.* rachaz, rachza. *Gr.* ἀπόνιμμα, κλύσμα. *Gal.* lavement. *Ital.* lavamento.

Abortus, *Arab.* fiſt, ſeſt. *Hebr.* nephol. *Gr.* ἀμβλωσις, ἀποφθορά. *Gal.* avortement. *Ital.* parto acerbo, diſperſione, ſconciamento.

Abſceſſus, *Ar.* dubellati, dubellet. *Hebr.* achaſſat, *Gr.* ἀπόστημα. *Gal.* abſces, apoſteme. *Ital.* poſtema, apoſtemazza.

Accidens, *Ar.* varid, iça, vacaah. *Hebr.* irun, gendiſcha, hovah, meara, Keri. *Gr.* συμβεβηκὸς, *Gal.* accident. *Ital.* accidente.

Acerbum, *Ar.* hamid, mar, marir. *Hebr.* mar, (quamvis proprie arab, & gebr, amarum ſignificent) *Gr.* στρυφνὸν. *Gal.* apre, reveche, aigre, comme du fruit non meur. *Ital.* acerbo, aſpro.

Acetum, *Ar.* humida, chal, meſus. *Acetum ſtillitium Arab.* *dicitur* choilolohaceb. *Hebr.* chamez. *Gr.* ὄξος. *Gal.* vinaigre, *Ital.* aceto.

Achlys, *Ar.* Ketamon, adhasfue, adus, agildis. *Hebr. caret*. *Gr.* ἀχλὺς. *Gal.* & *Ital. deſunt*.

Achor, vel *Achores*, Plur. *Ar.* ameda, ſaapha ti, ſagrum *vel* zagrum; ſirengi, ſehedie. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἀχὼρ, ἀχῶρες. *Gal.* & *Ital. deficiunt*.

Aciditas, *acidus*, *Ar.* athaib, muchallal, chalala; humuda, muhaimid. *Hebr.* chamez. *Gr.* ὀξύτης. ὀξὺς. *Gal.* aigreur, aigre. *Ital.* agrezza, agro, acetoſo.

Acrochordon, *ſpecies verrucæ*: *Arab.* acruha-rad, aforcan; afrochon, afrochoon (Ingraff.) *Hebr. Proprium nomen deficit*: *Exprimi vero poteſt generali nomine* jabbeleth, *quod verrucam ſignificat*. *Gr.* ἀκροχορδὼν. *Gal.* verrue dite acrochordon. *Ital.* porro delle mani, acrocordone.

Actio, *Arab.* hetiſati, Ketf, ſaal. *Hebr.* Kateſ, maaſeh. *Gr.* ἐνέργεια. *Gal.* acte, action, beſogne. *Ital.* azzione.

Acus, *Ar.* ibra, chiac. *Hebr.* magac. *Gr.* βελόνη. *Gal.* aiguille. *Ital.* ago. NB. acus, qua oculus perforatur in ſuffuſione *Arab. dicitur* almuhe, alechiude.

Acucus, *Ar.* mahdud, chod, harif. *Hebr.* chadda, charif, ſchanun. *Gr.* ὀξὺς. *Gal.* aiguiſe, aigu, pointu. *Ital.* acuto, pontuto.

Adamas, *Arab.* diama; almas, almes. (*Sic ſcribitur per ſin abſque tribus punctis ſuper hanc, monente Andr. Bellunenſi*) mis. *Hebr.* jachalom, ſchamir. *Gr.* ἀδάμας, *Gal.* diamant. *Ital.* diamante.

Additio, *Ar.* zieda. *Hebr.* toſephad, toſephdad. *Gr.* πρόσθεσις. *Gal.* addition, action d'ajouter. *Ital.* aggiunta, aggiunzione.

Adeps, *Arab.* ſaham, ſacham, gilla, vadaq. *Hebr.* chelef. *Gr.* στέαρ, πιμελὴ, ἀξούγγιον. *Gal.* graiſſe. *Ital.* graſſo, aſſongia.

Adoleſcentia, *Adoleſcens*, *Arab.* hadathe, gulam. *Hebr.* naar, near, elem. *Gr.* μειράκιον. *Gal.* adoleſcence, jeuneſſe, jouvenceau, jeune homme. *Ital.* giovane creſcente.

Adſtringens, *Adſtrictio*, *Ar.* daic, daduc, daat. *Hebr.* zoh, mazoh. *Gr.* στῦφον, στύψις. *Gal.* aſtringent, etreinte. *Ital.* ſtringente, ſtrettura, virtù di ſtagnare il ſangue.

Aduſtio, *Ar.* auſume, alſicume. *Hebr.* charchur, mochdah. *Gr.* ἐπίκαυμα. *Gal.* brudure. *Ital.* bruſciamento.

Æger, *Ægrotus*, *Arab.* alcuttab, alil, alem, alateme, i. e. *membra*, *infirma*. *Hebr.* cheri, anuſch. *Gr.* νοσερὸς, νοτώδης. *Gal.* malade. *Ital.* ammalato, infermo.

Ægilops, *Arab.* garabe, haſcilus. *Hebr. deficit*. *Gr.* αἰγίλωψ. *Ital.* egilope.

Ægritudo, *vide Morbus*.

Aër, *Arab.* hevah, naſim. *Hebr.* ſchachah, Ripion. *Gr.* ἀὴρ. *Gal.* air. *Ital.* aere, aria.

Ærugo, *Ar.* zenziar, ziniar, & *in ſpecie ferri*, ſada alhadid. *Hebr.* nechuſtah. *Gr.* ἰὸς χαλκοῦ. *Gal.* rovillure de Cuivre, de fer. *Ital.* ruggine de rame, ferro.

Æs. *Cuprum*, *Ar.* ahas, achabruſe. *Hebr.* nechadſeth. *Gr.* χαλκὸς. *Gal.* cuivre, airain. *Ital.* rame.

Æs Uſtum, *Ar.* ruſaſtech, nucham mucharah. *Hebr. deficit*. *Gr.* χαλκὸς κεκαυμένος. *Gal.* cuivre brulé. *Ital.* rame bruciato.

Æſtas, *Arab.* haid. *Hebr.* haiz, chom. *Gr.* θέρος. *Gal*, ete. *Ital.* eſtate.

Æſtus, *Arab.* umed, hur. *Hebr.* chom, chari, ſehareth. *Gr.* καῦμα. *Gal.* ardeur, ferveur, grande chaleur. *Ital.* calore eſtremo, ardore, fervore.

Ætas, *Arab.* ſan. *plural.* aſnan. *Hebr.* dor, cheled. *Gr.* ἡλικία. *Gal.* age. *Ital.* età.

Affectio. Affectus, *Arab.* adib. *Hebr.* haſchachah, & *in ſpecie Animi*, zeavah. *Gr.* πάθος. *Gal.* paſſion, diſpoſition, accident. *Ital.* affetto, affezione.

Agallochum, *Ar.* agalugen, agalugi. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἀγάλλοχον. *Gal.* bois d'aloes. *Ital.* agalloco.

Agaricum, *Arab.* garichun. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἀγαρικὸν. *Gal.* agaric. *Ital.* agarico.

Agitatio, *Arab.* tabſchir, dagdaga. *Hebr.* tirjah, zeadah. *Gr.* δίνησις. *Gal.* agitation, mouvement, branlement du corps. *Ital.* commozione, movimento.

Ala. Axilla, *Arab.* gienaha, ibt, ganah. *Hebr.* eber, abrah, azil. *Gr.* μασχάλη, πτέρυξ. *Gal.* aile, aiſſelle. *Ital.* ala, aſcella.

Alabaſtrum, *Ar.* karurah. *Hebr.* ſchetopha. *Gr.* ἀλάβαστρος. *Gal.* Albatre. *Ital.* alabaſtro.

Albugo. Ar. coloma (*Rhaſ. Hebr. def.*) *Gr.* λεύκωμα. *Gal.* tache blanche en l'œil. *Ital. non occurrit*.

Albumen, ſcil. *Ovi*, *Ar.* buini zenbach, rachic. *Hebr.* chalbaz. *Gr.* λευκὸν ὠοῦ. *Gal.* blanc d'œuf. *Ital.* albume, chiaro d'ovo.

Albus, *Albedo*, *Arab.* abiad, tabarzet, caldicum. *Hebr.* laban. *Gr.* λευκὸς, λευκότης. *Gal.* blanc, blancheur. *Ital.* bianco, bianchezza.

Alembicus, *Ar.* alnabic, allutel, catara. *Hebr. deficit*. *Græc. non extat*. *Gal.* alembic. *Ital.* alembico.

Alimentum, *Ar.* cut, machal, mechel, rizq. *Hebr.* vchel, mazon. *Gr.* τροφὴ. *Gal.* nourriture. *Ital.* nutrimento.

Aliptes, *Ar.* & *Hebr.* dahin. *Gr.* ἀλείπτης, *Gal.* celui qui oingnoit las athletes. *Ital.* chi unge i lottatori.

Aloe, *Ar.* ſabat, ſabet. *Hebr.* ahaloth. *Gr.* ἀλόη. *Gal.* aloe. *Ital.* aloe.

Alopecia, *Ar.* altigiaris, tyria. *Hebr.* neſchirah. *Gr.* ἀλωπεκία. *Gal.* alopecie, chute des poils. *Ital.* alopecia, cadimento di peli.

Alphus, *Ar.* guada, grada, *Ingraſſ.* *Gr.* ἀλφὸς. *In reliquis Linguis non occurrit*.

Alteratio, *Ar.* tahvil. *Hebr.* hiſchtannuth. *Gr.* ἀλλοίωσις. *Gal.* alteration. *Ital.* alterazione.

Altor. Altrix, *Ar.* razzaq. *Hebr.* Omeneth. *Gr.* τρόφιμος. *Gal.* nourriſſier, Nourriſſe. *Ital.* nutritore, nutrice.

Altus, *Ar.* ſimmah. *Hebr.* gabbah, gebbah. *Gr.* ὑψηλὸς, *Gal.* haut, ſublime. *Ital.* alto.

Alumen, *Ar.* alume, altalch, cales, ſeba. *Hebr.* alum, zaripha. *Gr.* συπτηρία. *Gal.* alun. *Ital.* alume.

Amarus. Amaritudo, *Ar.* mar, marir. *Hebr.* mar, memer, meiroth. *Gr.* πικρὸς, πικρότης. *Gal.* amer, amertume. *Ital.* amaro, amaritudine.

Ambra, *Ar.* hanbar. *Hebr.* caphat. *Græcum non extat, niſi quis eam velit vocare* ἤλεκτρον. *Gal.* ambre. *Ital.* ambra.

Ambulatio, *Ar.* gaib, meſchia. *Hebr.* hica, helech, halicha. *Gr.* βάδισις, *Gal.* allèe, promenade. *Ital.* ſpaſſeggiamento.

Ambuſtio, *Ar.* ahtarac. *Hebr.* jikedah, ſerephah. *Gr.* πύρκαυμα, πυρίκαυστος. *Gal.* brulure, embraſement. *Ital.* ſcottatura, abbruſciamento.

Amens, *Amentia*, *Arab.* humc, & *Adject.* ahmak. *Hebr.* ſchigganon, meſchuggaah, *Gr.* ἄνοια, ἄνους. *Gal.* folie, fou, forcenement, forcenè, ſot. *Ital.* pazzia, pazzo.

Ammoniacum, *Arab.* aſſach, uſach, turſie, alaſceum. *Hebr. non habetur*. *Gr.* ἀμμωνιακὸν. *Gal.* ammoniac. *Ital.* ammoniaco.

Amnios, *Ar.* abgas. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἄμνιος. *Gal.* & *Ital.* amnios.

Amor. Arab. hub, hubba, iſchqua. *Hebr.* acheb, achabbah, jediduth, dod. *Gal.* amour. *Ital.* amore.

Amphora, *Ar.* fagdun. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἀμφορὰ. *Gal.* un ſeau, un vaiſſeau a vin. *Ital.* anfora.

Amuletum, *Ar. non occurrit*. *Hebr.* kameak, nechaſchim (*plur.*) *Gr.* περίαπτον. *Gal.* preſervatif ou fermaillet qu'on pend au col. *Ital.* medaglia, che ſi porta al collo.

Amygdala, *fructus*, *Ar.* lauzi. *Hebr.* ſchekedim. *Gr.* ἀμύγδαλα. *Gal.* amande. *Ital.* mandola.

Amygdalæ gulæ, ſeu *tonſillæ*, *Ar.* gavoni, geuze. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἀντιάδες, παρίσθμια. *Gal.* glandes de la gueule. *It.* ghiande della bocca.

Amylum, *Arab.* neſaſtengi, elueſſe, neſa, *Hebr. deficit*. *Gr.* ἄμυλον. *Gal.* amidon. *Ital.* amito.

Anaſarca, ſeu *leucophlegmatia*, *Ar.* halahami, *Heb. deficit*. *Gr.* ἀνασάρκα, λευκοφλεγματία. *Gal.* anaſarc. *Ital.* anaſarca.

Anatomia, *anatomicus*, *Ar.* taſrich, bater. *Hebr.* chacmathannituah. *Gr.* ἀνατομία. ἀνατομικὸς. *Gal.* anatomie, anatomique. *Ital.* anatomia, anatomico.

Ancyloſis, *Ar.* alachad, alzemena. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἀγκύλωσις. *Gal.* & *Ital. deſunt*.

Angina, *Ar.* dabh, ichtinac, canchuaraich. *Hebr.* ſchinuck, taſchnik, machanak. *Gr.* συνάγχη, κυνάγχη. *Gal.* ſquinancie. *Ital.* ſquinancia.

Angor, *Ar.* medio, corba, chra. *Hebr.* zarah.

rah. *Gr.* ἀδημονία, ἀπορία. *Gal.* angoiſſe. *Ital.* angoſcia, anſietà.

Angulus, *anguli*, *Ar.* almachiu, almecheni. *Hebr.* zavioth, attick, attikim, akas. *Gr.* κανθὶς, καντὸς. *Gal.* angle, coin, coins de l'œil. *Ital.* cantone, angolo.

Anguſtia, *Arab.* carb, akah, diſic, dica. *Hebr.* zeruvjah, zok, mazok, mazok, mezuçah. *Gr.* στενοχωρία, *Gal.* detroit. *Ital.* anguſtia, ſtrettezza.

Anchelitus, *Ar*, fetirat, nacata. *Hebr.* neſama. *Gr.* δύσπνοια. *Gal.* haleine, difficultè de reſpirer. *Ital.* reſpirazione con difficoltà.

Anima, *Ar.* naſima, nefs. *Hebr.* nefeſch. *& in ſpecie vegetativa.* hazomechet, brutalis habachamit, & ſapientiæ ſeu rationalis. hachacmah, vel maſkelet, aut haſaklit. *Gr.* ψυχή, φυσική, αἰσθητική, λογική. *Gal.* ame, *Ital.* anima.

Animal, *Ar.* haivan. *Hebr.* chajah. *Gr.* Ζῶον. *Gal.* animal, bete. *Ital.* animale.

Animalis facultas. *Ar.* alceſſenie, nafsani. *Gr.* δύναμις ψυχική, αἰσθητική καὶ κινητική. *Gal.* facultè de ſentir, de ſe mouvoir. *Ital.* facultà di ſentire, e moverſi.

Animus. *Vide* mens, *Arab.* dſamir, nafs. *Hebr.* ne eſch, levavh. *Gr.* νοῦς. *Gal.* cœur, courage. *Ital.* animo.

Annularis. *Ar.* & *Hebr. non extat*. *Gr.* κρικοειδής. *Gal.* ſait en anneau. *Ital.* ſembiante d'anello.

Annulus. *Ar.* tabi. *Hebr.* tabbaath. *Gr.* δακτυλίδιον. *Gal.* anneau. *Ital.* anello.

Annus. *Ar.* ſanah, ohm. *Hebr.* jamim, ſchanah. *Gr.* ἔτος, ἐνιαυτὸς. *Gal.* an, annèe. *Ital.* anno.

Anthrax. *Ar.* althoni, thann, bathara, gamra. *Hebr.* reſchef. *Gr.* ἄνθραξ. *Gal.* antrach, charbon. *Ital.* carbone, carboncello.

Anticipatio, *Arab.* taqdim, taqdema. *Hebr.* hacdaman. *Gr.* τὸ προλαμβάνειν, πρόληψις. *Gal.* anticipation, prevention. *Ital.* anticipazione.

Antimonium. *Arab.* alenut, efieret, atemet, cohol, aitmad. *Serap.* *Hebr.* puk. *Gr.* στίβι, στίμμι. *Gal.* antimoine. *Ital.* antimonio.

Antipathia. *Ar.* muchalafa, ichtilef, hef, hefech, *Gr.* ἀντιπάθεια. *Gal.* antipatie. *Ital.* contrarietà, repugnanza.

Anus, *podex*, *Arab.* dubar, charc. *Hebr.* parſchedonah. *Gr.* ἀρχὸς. *Gal.* trou du cul. *Ital.* culo.

Anus fœmina. *Arab.* khel, ſcheabh. *Hebr.* dſekenah. *Gr.* γραῦς. vieille femme. *Ital.* vecchia.

Aorta arteria, *Arab.* orichi, *Hebr.* ſchir jan. *Græc.* ἀορτή. *Gal.* artere aorte. *Ital.* arteria grande.

Aperiens. *Apertio*. *Ar.* fataha, *a verbo* fatah, ſagar. *Hebr.* pitahon, miphtach. *Gr.* ἀραστομωτικόν, ἀναστόμωσις. *Gal.* qui ouvre, ouverture. *Ital.* apertura, apriente.

Aphtha, *Ar.* alcola, *Hebr. deficit*. *Gr.* ἄφθη. *Gal.* enlevure dans la bouche.

A*poplexia*, A*rab.* ſacrah, maſcut. *Hebr.* ſchetuk, baal, haſchituc *Gr.* ἀποπληξία. *Gal.* apoplexie. *Ital.* apopleſſia, male detto il cadere della goccia.

A*poſtema* A*r.* hacar, dubellati, alcosbat, alliatan, veram (*& plura alia*) *Hebr.* buah, buch, ſafachat, chaburah, ſchechin. *Gr.* ἀπόστημα. *Gal.* apoſtume. *Ital.* poſtema.

A*ppendix*, A*r. deficit*. *Hebr.* zan, zin. *Gr.* ἐπίφυσις. *Gal.* acceſſoire, dependance. *Ital.* giunta.

A*ppetitus*. A*rab.* temeni. *Hebr.* chemed, chemedah, teſchucah, taapvah. *Gr.* ὄρεξις. *Gal.* appetit, convoitiſe. *Ital.* appetito, brama.

A*ppoſititio*. *Vide* additio.

A*pprehenſio*, A*rab.* achdah. *Plur.* achdet. *Hebr.* fig, tiſſo. *Gr.* ἀντίληψις. *Gal.* apprehenſion. *Ital.* preſa per mano.

Appropriatio, *Ar. deficit*. *Hebr.* jichud. *Gr.* προσοικείωσις. *Gal.* appropriation. *Ital.* appropriazione.

Aqua. *Arab.* ma. *Hebr.* maim. *Gr.* ὕδωρ. *Gal.* eau. *Ital.* acqua.

Aquatile. *Arab.* mei. *Hebr. Pl.* memi. *Gr.* ἔνυδρον. *Gal.* aquatique, qui vit dans l'eau. *Ital.* acquatico.

Aqueus. *Aquoſus*. A*r.* mai, mamavi. *Hebr.* memi. *Gr.* ὑδάτινος, *Gal.* plein d'eau. *Ital.* acquoſo.

A*raneus*, A*rab.* anchabuta, hanchebut, ratla, anquib, *Plur.* *Hebr.* habbaviſch, matvajaah, ſemamit. *Gr.* ἀράχνη. *Gal.* araignèe. *Ital.* aragno, ragno.

A*rcanum*. *Secretum*, A*r.* chafi, chafiat, ſirr, farra. *Hebr.* raz, ſod, lot, laot. *Gr.* ἀπόῤῥητον μυστήριον. *Gal.* ſecret. *Ital.* ſecreto.

A*rchiater*, A*r.* mudevi rajs, *vel* mutequadim. *Hebr.* rabb, aſe, meaſle. *Gr.* ἀρχίατρος. *Gal.* premier medecin. *Ital.* archiatro, prencipe di medici.

A*rdor*, A*r.* hammi, vaed, taucad. *Hebr.* jecod, chari, charon. *Gr.* καῦμα. *Gal.* ardeur, ferveur. *Ital.* ardore, caldo grande.

A*rea*, A*r.* tyria, bidad. *Hebr.* goren, iddar. *Gr.* ὀφίασις. *Gal.* chauvete. *Ital.* area.

A*rena*. A*r.* horeb, ramal. *Hebr.* chol. *Gr.* ψάμμος. ἄμμος. *Gal.* ſable, gravier. *Ital.* a-

rena,

rena, reña; ſabbia.

Argentum. Ar. fada. Heb. keſef, ſyma, Syr. Gr. ἄργυρος. Gal. argent. It. argento.

Argentum vivum, *hydrargyrum*. Ar. agricos, zibach, zeves. Heb. *deficit*. Gr. ὑδράργυρος. Gal. argent viſ. It. argento vivo.

Argilla. Ar. thin, tina. Heb. chaſaf, tinach, melet, chamar. Gr. ἄργιλλος. Gal. argille. It. creta.

Ariditas, *aridura*. Ar. debul, fonſmos, dimbelez, jubs, jubiſa. Heb. jabeſch, jibbaſcha. Gr. ξηρότης. Gal. aridité, ſechereſſe. It. aridità, ſecca, ſecura.

Armenius lapis. Ar. hagiar, harmeni. Heb. eben, cardu. Gr. λίθος ἀρμένιος, ἀρμενιακόν. Gal. pierre d'armenie. It. pietra armellina.

Armilla. Ar. *deficit*. Heb. ezadah, zamid, mancatah, toteſeth. Gr. ψέλιον. Gal. braſſelet. Ital. braccialetto, maniglio.

Aroma. Ar. alfegin, tanguebil, daria. Heb. beſem, ſam. *Plur.* ſamim. Gr. ἄρωμα. Gal. eſpicerie, eſpice. Ital. ſpeciaria.

Ars. Ar. choila, hicma, chuſſeban. Heb. chacmach, cheſebbon. Gr. τέχνη. Gal. art. It. arte.

Arſenicum. Ar. zarnich. Heb. *deeſt*. Gr. ἀρσενικόν. Gal. arſenic. Ital. arſenico.

Arteria. Ar. fariam. Heb. ſchirgan, arkim. Gr. ἀρτηρία. Gal. artere. It. arteria.

Arteria aſpera. Ar. zumara, mazamar, halc. Heb. gargeret. Gr. ἀρτηρία τραχεῖα. Gal. artere du poulmon, artere aſpre. It. arteria aſpra, arteria del polmone.

Arthritis. Ar. vaga aluqued. Heb. beebh, happerakin. Gr. ἀρθρῖτις. Gal. goutte. Ital. gotta del piede, della mano.

Articulus. Ar. ucde, uqued. *Pl.* fenna. Heb. ſcheri, ſcherejan. Gr. ἄρθρον. Gal. arteuil. It. articulo.

Artifex. Ar. hacim muallim. Heb. charaſch, choſchebh, ammon, amian, ſidi. Gr. τεχνίτης. Gal. artiſan, ouvrier. Ital. artefice.

Aſcia. Ar. *deficit*. Heb. azad, mazad. Gr. ἀξίνη. Gal. coigée, hache, doloire. It. aſcia, poderaſ.

Aſcites. Ar. cebli. Heb. godi. Gr. ἀσκίτης. Gal. hydropiſie. Ital. idropiſia, aſcite.

Aſellus. *Aſinus*. Arab. himar. Heb. chamor, air. Gr. ὀνίσκος, ὄνος. Gal. ane, petit aneſ. It. aſino, aſinello.

Aſperſio. Ar. nazach, nadvah, raſchaſch. Heb. hazajah, reſchaſch. Gr. ῥαντισμός. Gal. aſperſion, arroſement. Ital. ſpargimento, sbroſamento.

Aſphaltum. *Bitumen*. Ar. cheſer, aliheud, caſra & caſra algud. Hebr. chamor, choſer. Gr. ἄσφαλτον. Gal. bitume dit aſphalte. It. asfalto.

Aſſatio, *aſſum*. Ar. habab, harea, ſaſid. Hebr. hibhubh, zali, zeli. Gr. ὄπτησις. Gal. rotir, roti, rot. Ital. arroſtimento, arroſto.

Aſſimilatio. Arab. iſtimbre, tamtila, taqtib. Hebr. dimuon, macchel. Gr. ὁμοίωσις. Gal. ſimulation, reſſemblance. Ital. aſſimiglianza, aſſimigliamento.

Aſſius lapis. Arab. & Hebr. *deficit*. Gr. λίθος ἄσσιος. Gal. pierre aſſius. Ital. aſſia pietra.

Aſthama, *difficilis reſpiratio*. Arab. bahar. Hebr. genichah. Gr. ἆσθμα. Gal. difficulté d'haleine, aſthume. Ital. reſpirazione con difficoltà.

Aſtragalus, *talus*. Arab. chahab. Hebr. karſol. Gr. ἀστράγαλος. Gal. talon. Ital. aſtragaſo, talone.

Aſtrum, *ſtella*. Arab. nagam. Heb. bocabh. *Pl.* bokevim. Gr. ἄστρον. Gal. aſtre, etoile. It. aſtro, ſegno celeſte.

Atheroma. Ar. & Heb. *non occurrit*. Gr. ἀθέρωμα. Gal. atherone. Ital. ateroma.

Atomus. Arab. habba, munbata. Heb. pirur. Gr. ἄτομος. Gal. atome. Ital. atomo, coſa indiviſibile per eſſer troppo picciola.

Atramentum. Arab. ariegi, medad, ezegi, zagi, deja, devia, hibar. Heb. dejo, charta, ſchigor. Gr. μελανηρία. Gal. encre. Ital. inchioſtro, tinta.

Atrophia. *Vide* macies.

Attenuatio, Arab. kozra, kozar, taclib, tarcic. Heb. muc, rakik. Gr. λέπτυνσις. Gal. liminution, amoindriſſement. Ital. ſminuità, attenuazione.

Attractio, Arab. garra. Heb. gara, tipra. Gr. ἕλξις, ἑλκυσμός. Gal. attraction, attirement, & *adject.* attractif. Ital. maneggiamento.

Auctio, *Augmentum*. Ar. zieda, tacrir. Heb. marbit. Gr. αὔξησις, ἐπαυξη. Gal. augmentation, accroiſſement. Ital. accreſcimento, augmento.

Auditus. Ar. ſamaſ. Hebr. ſchemuah, miſchmah, haſchmaoth. Gr. ἀκοή. Gal. ouie. It. udito.

Aura. Ar. *deficit*. Heb. hebhel. Gr. πνεῦμα. Gal. vapeur, petit vent. Ital. venticello, piacevole, aura.

Aures. Ar. fama, alſamach. Heb. ozen, oznaim. *Pl.* Gr. ὦτα, οὔατα. *Sing.* οὖς. Gal. oreilles. Ital. orecchii.

Auripigmentum. *Vide* arſenicum. Gal. orpiment.

Auriſcalpium, Ar. munacca aludnei. Hebr. *defic.* Gr. ὠτογλυφὶς. *Gal.* cure-oreille. *Ital.* cura-orecchie.

Aurum, Ar. deeb. Hebr. dſahab. Gr. χρυσὸς. *Gal.* or. *Ital.* oro.

Auxilium, Ar. jgatha. Hebr. jeſchah, ezer, ſia, ſuah. Gr. βοήθημα. *Gal.* ſecours, aide. *Ital.* ajuto.

Axilla, *Vide* ala.

Axungia, *Vide* adeps.

B

BAculus. Ar. ſabt, aza, uquis, &c. Hebr. choder, makkel, matteh, ſchefet, &c. Gr. βακτηρία. βάκτρον. *Gal.* baton. *Ital.* baſtone, baſtoncello.

Balbuties, *balbus*, Ar. magbus (*adject.*) Hebr. illeg, gamgum, megambem (*adject.*) Gr. ψελλότης, ψελλὸς. *Gal.* beguayement, begue. *Ital.* balbutizzamento, balbo.

Balneum, Ar. hammim, geſal. Hebr. abhta, chàz, rachzà, meſoth. Gr. λουτρὸν. *Gal.* bain. *Ital.* bagno.

Balſamus, Ar. mochel, hanut. Hebr. panach, Gr. βάλσαμος. *Gal.* baume. *Ital.* balſamo.

Barba, Ar. dakan. Hebr. diacan. Gr. πώγων. *Gal.* barba. *Ital.* barba.

Bdellium, Ar. mumdilimon, mudemada. Hebr. bedolah. Gr. βδέλλιον. *Gal.* bdellium, gomme bdellion. *Ital.* bdellio.

Bellaria. Ar. nuola. Hebr. kinnuàch, ſegudah. Gr. τραγήματα. *Gal.* deſſert. *Ital.* confezioni e frutti dopo paſto.

Benedictum. Ar. mubaraca. Hebr. barah. Gr. ἀλογιστὸν. *Gal.* benit. *Ital.* benedetto.

Benignum, Ar. hanin, hannan, tib, taib. Hebr. baſim, tobh. Gr. ἀγαθὸς. *Gal.* benin. *Ital.* benigno.

Benzoë. Ar. benzoi. Hebr. *non extat*. Gr. *deficit*. *Gal.* benjoin. *Ital.* benzoe.

Bezoar, Ar. bezard. Hebr. & Gr. *deficit*. *Gal.* bezoard. *Ital.* bezoar.

Bilioſus, Ar. zafravi. Hebr. *caret*. Gr. χολερικὸς. *Gal.* bilieux. *Ital.* colerico, coleroſo.

Bilis, *fel*, Ar. marra, merara. Hebr. merora. Gr. χολὴ. *Gal.* bile, fiel, Colere. *Ital.* bile, colera.

Bilis flava & nigra, Ar. marra zafra & Seudi. Ar. merara. Gr. χολὴ ξανθὴ καὶ μέλαινα. *Gal.* bile jaune & noire. *Ital.* bile gialla e nera.

Biſcoctum, Ar. tortellæ. Hebr. *deficit*. Gr. δίσεφθον. *Gal.* biſcuit. *Ital.* biſcotto.

Bitumen, *Vide* Aſphaltum.

Blatta, *tinea*, Ar. egette, ſus. Hebr. ſas. Gr. σὴς. *Gal.* teigne. *Ital.* tarma.

Bolus, Ar. lezma, lacma, cuthaira. Hebr. patbag, pat. Gr. βῶλος. *Gal.* bouchèe, morceau. *Ital.* boccone, bolo.

Bolus, *idem quod* Lutum, argilla.

hinc Bolus armena. Ar. albin, alarmen. Hebr. timah, cardanum, Gr. βῶλος ἀρμένιος. *Gal.* bol d'armenie. *Ital.* bol armeno.

Bonum, Ar. tib, taib. Hebr. tobh. Gr. ἀγαθὸν. *Gal.* bon, bien. *Ital.* buono.

Borax. Ar. tincar, borraca, luzara, aldeheb. Hebr. *deficit*. Gr. χρυσοκόλλα. *Gal.* borax de Veniſe, borras. *Ital.* borace.

Brachium, Ar. hadab, hadan, alſahad, Said, dara, dira. Heb. derah, ezeroah, hazadh. Gr. βραχίων. *Gal.* bras. *Ital.* braccio.

Brattea, *lamina*, Ar. varaca, zafaha. Hebr. ziz, tas. Gr. ἔλασμὸς. *Gal.* feuille de metal. *Ital.* foglio di metallo.

Brevitas. *Brevis*, Ar. ichtiſar, muchtaſar, cazir, cazar. Hebr. cazer, cozer, cuz, Gr. βραχύτης. βραχὺς. *Gal.* brievete, bref. *Ital.* brevità, breve.

Brodium, *juſculum*, Ar. marac, marca. Hebr. vel *Chald.* retaf. Gr. ζωμὸς. *Gal.* brouet. *Ital.* brodo.

Bubo, tumor glandularum in inguind. Ar. burules, thaun, barachien, Hebr. *deficit*. Gr. βουβὼν. *Gal.* boſſe chancreuſe. *Ital.* tartufalo.

Bucca. Ar. ducam, ſadeh. Hebr. peh. Gr. βύκκα. *Gal.* bouchèe. *Ital.* boccone.

Bufo. Ar. naraqua, callum, tauluna. Hebr. Zabh. Gr. φρῦνος. *Gal.* crapaud. *Ital.* roſpo, ranocchio.

Bufonites, Ar. hagiar alnaraqua. Heb. *deficit*. Gr. φρυνίτης λίθος. *Gal.* crapaudine. *Ital.* pietra che naſce nel roſpo.

Bulimus. *Fames nimia*, Ar. gui. Hebr. ulzana, caſan, taabh. Gr. βούλιμος. *Gal.* faim grande, inſatiable. *Ital.* gran fame.

Bulla, Ar. malchabara. Hebr. Kezafah, abhabbuah. Gr. βύλλα. *Gal.* bulle, bouteille, bouillon ſur l'eau. *Ital.* bolla, gonfiatura ſopra l'acqua.

Butyrum, Ar. zedb, ſeman. Hebr. chemeah. Gr. βούτυρον. *Gal.* beurre. *Ital.* butiro.

C

CAbala, Ar. & Hebræum eſt vocabulum, *ſignificans traditionem vel doctrinam per traditionem a majoribus acceptam*. Vide Schindler. Lexic. Pentaglott. pag. 1578. ſeq. Gr. *deficit*. *Gal.* cabale, cabaliſte. *Ital.* cabala, *quamvis fortaſſis verius dici poſſet* Gabbaglia, *vel* gabbamento.

Caca-

Cacabus. *Sartago*, *Ar.* Kadra. *Hebr.* cacab, machabath, marcheſeth, patur. *Gr.* κάκκαβος. *Gal.* chauderon. *Ital.* caldaja.

Cacatio, *Ar.* charia. *Hebr.* chari. *Gr.* ἀφόδευσις. *Gal.* action de chier. *Ital.* cacazione, cacarella.

Cachexia, *Ar.* thebegi, therel, terbel. *Hebr.* nepichah. *Gr.* καχεξία. *Gal.* cachexie. *Ital.* *deeſt*.

Cacochymia, *Ar.* chiltradi. *Hebr.* laſchad rai, laſchad merah. *Gr.* κακοχυμία *Gal.* cacochymie, mauvaiſe humeur. *Ital.* umore cattivo.

Cadaver, *Ar.* giſm, guttah. *Hebr.* nephelah, mappelah, pegar. *Gr.* νεκρὸν, πεσὸν, σῶμα. *Gal.* cadavre. *Ital.* corpo morto.

Cadmia, *Ar.* climia, vaſara. *Hebr.* *deſ.* *Gr.* καδμεία. *Gal.* & *Ital.* cadmia.

Calcaneus. *Ar.* chaa, achabalium, aldip. *Hebr.* akkebh. *Gr.* πτέρνα. *Gal.* talon. *Ital.* calcagno.

Calceus, *Ar.* naala. *Hebr.* naal, maſan. *Gr.* ὑπόδημα. *Gal.* ſoulier. *Ital.* ſcarpa.

Calcinatio. *Ar.* *deeſt*. *Hebr.* ſcherefahſid. *Gr.* τέφρωσις. *Gal.* calcination. *Ital.* calcinazione.

Calculus, lapis. *Ar.* dil, haſa al celia (*renum*) haſa alimethent (*veſicæ*) *Hebr.* chazaz. *Gr.* λιθίασις. λίθος. *Gal.* cravelle, pierre. *Ital.* pietra.

Calefactio, *calefaciens*, *Ar.* dafia, dafi, miſchan, ſuchanna, hammi. *Hebr.* michammem, chom, habluth. *Gr.* θερμαίνων, θέρμανσις. *Gal.* chauffant, chauffant, chauffement. *Ital.* riſcaldamento, riſcaldante.

Calidus, *Ar.* haar. *Hebr.* cham. *Gr.* θερμὸς. *Gal.* chaud. *Ital.* caldo.

Caligo, *Ar.* dalam, ateme. *Hebr.* ophel, aphela, araphel, habhira. *Gr.* Ζόφος. *Gal.* obſcuritè, eblouiſſement. *Ital.* caligine.

Calix, *Ar.* cas, *plur.* cavas, acvas. *Hebr.* cos, aſchiſch. *Gr.* κύλιξ. *Gal.* calice, coupe, taſſe. *Ital.* calice, bicchiere.

Callus, *Ar.* desbot, desber, alcheſtir. *Hebr.* ſpiecha. *Gr.* τύλος, πῶρος. *Gal.* cal, durillon. *It.* callo, durezza delle mani, o piedi.

Calor, *caliditas*. *Ar.* harara, har, lehib. *Heb.* chamma, chom, ſcharaf. *Gr.* θερμότης. *Gal.* chaleur. *It.* caldo, calore.

Calvaria, *cranium*, *Ar.* gamgama, quahaf. *Heb.* gilgoleth, cadra, tekhhambach. *Gr.* κράνιον. *Gal.* crane, teſt. *It.* oſſo della teſta.

Calvities, *calvus*. *Ar.* chatha, alcharha, azla, zala. *Heb.* kereah, gabachat, gibbeach. *Gr.* φαλακρότης, φαλακρὸς. *Gal.* chauvetè, chauve. *It.* calvezza, calvo.

Calx, *Ar.* ſchearagi, ſehergi, mura, almora (*calx extincta*) *Serap.* *v.* *vult.* al mura *ſignificare* calcem vivam. *Heb.* gir, ſchid. *Gr.* τίτανος, κονία. *Gal.* chaux. *It.* calcina, calce.

Camphora, *Ar.* dhaufur, ariage, aleſek. *Hebr.* cofer. *Gr.* κάφουρα. *Gal.* camphre. *It.* canfora.

Canalis, *Ar.* gedeguil, mugari. *Heb.* zinor, ſchiket, teaiah. *Gr.* σωλὴν. *Gal.* canal. *It.* canale.

Cancer, morbus. *Ar.* ikila. *Heb.* ikul. *Gr.* καρκίνωμα. *Gal.* chancre. *Ital.* cancaro, canchero.

Cancer, animal. *Ar.* acrabb. *Hebr.* *deeſt*. *Gr.* καρκῖνος. *Gal.* ecrevice. *It.* cancro.

Canini, *Ar.* kelibiin. *Hebr.* calibim, *Gr.* κυνικοὶ. *Gal.* de chien. *It.* canini.

Canis, *Ar.* kel. *Hebr.* kelebh, nibhchads. *Gr.* κύων. *Gal.* chien, chienne. *It.* cane.

Canities, *canus*, *Ar.* ſchib, ſiboh. *Heb.* ſchebh, ſchabh. *Gr.* πολιὰ, πολιὸς. *Gal.* blanchiſſure des cheveux, chenu, gris, blanc. *It.* canutezza, bianco, canuto.

Cantharides, *Ar.* datarieh, daruch. *Hebr.* *caret*. *Gr.* κανθαρίδες. *Gal.* cantharide. *It.* verme cantarella.

Capillus, *Ar.* ſaar, shar, ſamaf. *Hebr.* ſear, cenath, revuzoth, (*plural.*) *Gr.* θρὶξ, τρίχες. *Gal.* cheveu, (*plur.*) cheveux. *It.* capello.

Capra, *Ar.* as, ans, anſi, maas. *Hebr.* esh. *Gr.* αἴξ. *Gal.* chevre. *Ital.* capra.

Capſa, *capſula*, *Ar.* oron. *Hebr.* aron, arggas. *Gr.* κάψα. καψάκιον. *Gal.* coffre, caiſſe, caſſetin. *It.* caſſa, caſſetta.

Caput, *Ar.* ras. *Hebr.* roſch, gulgoleth. *Gr.* κεφαλὴ. *Gal.* tete. *It.* teſta, capo.

Carbunculus, *gemma*, *Ar.* baric. *Hebr.* barketh, puk, gemur. *Gr.* ἄνθραξ. *Gal.* eſcarboucle, gros rubis. *It.* carbonchio.

Carbunculus, morbus. *Ar.* dumel, demenul, maſmar. *Hebr.* ekkedah. *Gr.* ἄνθραξ. *Gal.* charboncle. *It.* carbonchio.

Cardiaca, *cardialgia*. *Ar.* naquia. *Hebr.* ziſcha, delibba. *Gr.* καρδιακὴ. καρδιαλγία. *Gal.* cardialgie, mal de cœur. *It.* cardiaca, cardialgia.

Caricæ, *Ar.* dibal, armeniſi. *Hebr.* debelah. *Gr.* ἰσχάδες. *Gal.* figues ſeches, figues de cabas. *It.* fichi ſecchi.

Caries. *Ar.* iuſa. *Hebr.* racabh, ſchabas. *Gr.* τερεδὼν. εὐρὼς. *Gal.* pourriture d'os. *Ital.* caruolo, tarlo.

Carminativus, *Ar.* nafiſch. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* ξαντικὸς, διαξαντικὸς. *Gal.* carminatif. *It.* ſcardaſſante, ſpinazzante.

Caro, *Ar.* giſm, laham. *Hebr.* baſar, ſcheer.

Gr. σάρξ, κρέας. *Gal.* chair. *It.* carne.

Carotidites, *Ar.* ſubeteni. *Hebr.* deeſt. *Gr.* καρωτίδες. *Gal.* carotide. *It.* carotidi.

Carpus, *Ar.* alkef. *Hebr.* raſech. *Gr.* κάρπος. *Gal.* le poignet. *It.* bracciale, giuntura della mano.

Cartilago, *Ar.* gazruf, abadun, zudra. *Heb.* ſchagus, adilini, *pl.* haſcechuſim. *Veſal.* *An.* *p.* 206. *Gr.* χόνδρος. *Gal.* cartilage. *It.* cartilagine.

Carus, *Ar.* ſubeth, masbat, (*æger habens carum.*) *Heb.* tarddemah. *Gr.* κάρος. *Gal.* lethargie. *It.* caro.

Caſeus, *Ar.* gieben, giaben, gabna, acad. *Heb.* gebinah, ſchephoth, cherizim, (*pl.*) *Gr.* τυρος. *Gal.* fromage. *It.* formaggio,

Caſſia lignea, *Ar.* ſeleguai, ſalihacha, chajakſandar, caſchfechar, alfalichach, dakia. *Heb.* kidda, keziah. *Gr.* κασσια. *Gal.* caſſe. *It.* caſſia.

Caſtoreum, *Ar.* gien, dedeſtar, giendibireſtar, gendbitaſter, hezalmar: *Heb.* deeſt. *Gr.* καστόρεον *Gal.* caſtorèe, *ou* caſtoreum. *It.* caſtorio.

Caſtratio, *caſtratus*, *Ar.* hikian, chaiſi, mochz, mucappan. *Heb.* faris, meſoras, & *in plur.* ganchin. (*Caſtrati.*) *Gr.* ἀνευχισμὸς, ἄνευχος. *Gal.* chatrement, chatrè, eunuque. *It.* caſtramento, caſtrato.

Caſus, *lapſus*. *Ar.* alnattar, ſuccot, ſakita. *Hebr.* mot, mappalah, vel mappelah. *Græc.* πτῶσις. *Gal.* ruine, chute. *It.* caduta, rovina.

Caſus, *id eſt*, *contingens*, *Item Hiſtoria*, *Ar.* ica. *Heb.* kareh, keri, irion, airoth. *Græc.* συμβεβηκὸς. ἱστορία. *Gal.* cas, aventure. *It.* caſo, avvenimento.

Catarrhus, *Ar.* nazla. *Heb.* nezilah. *Gr.* κατάῤῥους. *Gal.* catarre, deſluxion. *It.* catarro.

Catoche, *catalepſis*, *Ar.* ſachos, ſaccos. *Heb.* deeſt. *Gr.* κατοχή. κατάληψις. *Gal.* catalepſie. *It.* catalepſia.

Cauda, *Ar.* danab, deneb. *Heb.* dſauabh. *Gr.* ὀυρά. *Gal.* queue. *It.* coda.

Cava vena, *Ar.* anguf. *Hebr.* hagabubh. *Gr.* κοίλη φλὲψ. *Gal.* veine cave. *Ital.* vena cava.

Cavitas, *Ar.* guf, tagvif, chava, chavi, nacra. *Heb.* bavobh, chalit. *Gr.* κοιλότης, κοῖλον. *Gal.* creux, caverne. *It.* concavità, caverna.

Cauſa, *Ar.* ſebeb. *Pl.* asbib. *Hebr.* ſibbah, ella, illa. *Gr.* αἰτία, αἴτιον. *Gal.* cauſe, raiſon. *It.* cauſa, cagione, ragione.

Cauſticum, *Ar.* kavi, muharic. *Heb.* micva *Gr.* καυστικὸν. *Gal.* cauſtique. *It.* cauſtico.

Cauſus, *id eſt*, *febris ardens*, *Ar.* faricos, harca, hamia vel humi muharrica. *Heb.* charchur, kaddachat, dhalkelet, a *dhalac*, *accenſus fuit*. *D. D. Faſch. Diſp. Inaug. de Cauſo cap.* 1. *Gr.* καῦσος. *Gal.* fiievre chaude. *It.* febre ardente.

Cauterium, *Ar.* ki, mucauvi, (*Cauterizatus t.* *Heb.* charac. *Gr.* καυτήριον. *Gal.* cautere. *I.*) cauterio.

Celeritas, *celer*, *Ar.* ziham, ichtelis, chifſa, Chaſif, *Heb.* mechera, cal, col, chiſch, chuſc. *Gr.* ταχύτης. ταχὺς. *Gal.* legeretè, leger, promtitudo, promt, viteſſe, vite. *It.* celerità, celere, preſtezza, preſto.

Cephalalgia, *Ar.* ſoda, vaga, alras, alchude. *Heb.* azbah, *Gr.* κεφαλαλγία. *Gal.* douleur de tete. *It.* cefalalgia, dolore del capo

Cephalicum medic. *Ar.* alteſum. *Heb.* deeſt, *vel* reaſcha, *aut* maraſcha uſurpari poteſt. *Gr.* κεφαλικὸν. *Gal.* cephalique. *It.* cefalico.

Cera, *Ar.* mum, kir. *Heb.* donnag. *Græc.* κηρὸς. *Gal.* cire. *It.* cera.

Ceratum, vel *Cerotum*, *Ar.* teſt. *Heb.* deeſt. *Gr.* κηρωτὸν. *Gal.* cerot. *It.* cerato.

Cerebellum, *cerebrum*, *Ar.* damaga, dimaga, demag, much, michach. *Gr.* ἐγκεφαλὶς, ἐγκέφαλος. *Gal.* cervelle, cerveau. *It.* cervello picciolo, cervello.

Cereviſia, *Ar.* fuca, curmi, foca. *Heb. non extat.* *Gr.* ζῦθος. *Gal.* cervoiſe, biere. *It.* cervoſa, bevanda.

Ceruſſa, *Ar.* ſiddavi, cholcotar, anach, raſis afrelegi. *Heb.* puch. *Gr.* ψιμύθιον. *Gal.* ceruſe, fard. *It.* biacca.

Cervus, *Ar.* ail, *plur.* ailil, atud. *Heb.* ajal *Gr.* ἔλαφρὸς. *Gal.* cerf. *It.* cervo.

Chalybs. *Ar.* fuiad. *Heb.* nechaſcheth. *Gr.* χάλυψ. *Gal.* acier. *It.* acciajo.

Character. *Ar.* aja, nadar, riſam. *Heb.* ketem, caeca, navaſin, (*plur.*) *Gr.* χαρακτὴρ. *Gal.* caractere, ſigne, forme. *It.* carattere.

Charta, *Ar.* varaca, cagad, nagid, zhaſa. *Heb.* megilla, gillajon, kelef. *Gr.* χάρτης, πάπυρος. *Gal.* carton, papier. *It.* carta.

Chirurgia, *chirurgus*, *Ar.* gartachis. *Heb.* raphuat hajad chobeſch. *Gr.* χειρουργία. χειρουργὸς. *Gal.* chirurgie, chirurgien. *It.* chirurgia, cirurgo, chirugico.

Cholera, *Gr.* zafra, zafravi. *Heb.* aromah. *Gr.* χόλερα. *Gal.* colere, colerique. *Ital.* colera, colerico.

Chorion, *Ar.* chabas. *Heb. deeſt*. *Græc.* χόριον. *Galli & Itali retinent Latinum.*

Choroides, *ſeu retiformis*, *Arab.* deeſt. *Hebr dici poteſt* ſarag, reſcher. *Gr.* χοροειδὴς. *Gal.* faite en maniere de rezean. *It.* fatto a modo di rete.

Chry-

Chryſolithus, *Ar. non occurrit*. *Heb.* barcket, tharſchiſch. Gr. χρυσόλιθος. *Gal.* chryſolite. *Ital.* chriſolito.

Chylus. *chylificatio*, *Ar. non occurrit*. *Heb.* jccul. Gr. χυλὸς, χύλωσις. *Gal.* chyle, chylification. *Ital.* chilo, chilificatione.

Chymoſis, *Ar.* guardenigo. *Heb. caret.* Gr. χύμωσις *Gal.* & *Ital. non occurrit*.

Cibus, *cibarium*. *Ar.* Macal, makela, matam, dabhah, &c. *Heb.* okel, Makeleth, bag, birjah, barut, berot, medſon, zijun, &c. Gr. σῖτος, βρῶμα. *Gal.* viande. *Ital.* cibo.

Cicatrix. *Ar.* athara, garah, raſam. *Heb.* reſem, ruſcham, ſamiah. Gr. οὐλή, ὠτειλή. *Gal.* cicatrice. *Ital.* cicatrice.

Cilia. *Ar. deficit*. *Heb.* Keridſin. Gr. βλεφαρίδες, ὄφρυες. *Gal.* ſourcils. *Ital.* cigli ſopra l'occhio.

Cingulum. *Ar.* gabbid, algilala. Ar. azor. atmeth, zerads, &c. Gr. Ζώνη *Gal.* ceinture *It.* cingolo, centura.

Cinis, *Ar.* kali, gabar, ramed, chamad. *Heb.* epher, deſchen, kitam. Gr. τέφρα, ἄσβολος. *Gal.* cendre. *It.* cenere.

Cinnabaris. *Ar.* zenginſer, uzifur, ſedech. *Heb.* ſchachar. Gr. κιννάβαρι. *Gal.* cinnabre. *Ital.* cinabrio.

Cinnamomum. *Ar.* durſini, paralſini. *Heb.* darzin, (& *in ſtricta ſignif.*) kelef. Gr. κιννάμωμον. *Gal.* cinnamome. *Ital.* cinnamomo canella.

Circulatio, *gyratio*. *Ar.* dauran, tahlica. *Heb.* kaſef. Gr. κύκλωσις. *Gal.* circulation, circuit du ſang. *Ital.* giramento, ravolgimento.

Circulus. *Ar.* halac, mazda. *Heb.* chug, mechuga. Gr. κύκλος *Gal.* cercle. *It.* cerchio.

Clamor. *Ar.* nida, zajah. *Heb.* dſaca, zevachah, ſchua, ſrhevah. Gr. βοὰ, κλαγγή. *Gal.* clameur, cri. *It.* plauſo, grido.

Claudicatio, *claudus*. *Ar.* vuca, oroga, arag. *Heb.* piſſcagh, zela, zolah. Gr. χωλασμὸς, χωλὸς. *Gal.* boiteux, boitement, clochement, clochepiet. *It.* zoppicamento, zoppo.

Clavicula. *Ar.* alchiab, althenduc, caab. *Heb.* ſcechem. Gr. κλειδίον, κλεὶς. *Gal.* petite clef. *It.* chiavicina.

Clavus. *Ar.* meſemar, vatad, maſinar. *Heb.* racar. *Gr.* φόμφος, ἧλος. *Gal.* clou. *It.* chiodo.

Cloaca. *Ar.* mugari. *Heb.* bethgelalim. Gr. ἀπόπατος. *Gal.* latrine, retrait. *It.* neceſſaric. cacatojo.

Clyſter. *Ar.* mahcana. *Heb. deficit*. Gr. κλυστὴρ, ἔνεμα. *Gal.* cliſtere. *It.* criſterio.

Coagulatio, *coagulum*. *Ar.* acquid, alec, anthac, anthaa. *Heb.* kepuah, kippaon. Gr. πῆξις, πυτία. *Gal.* caillée, figement, caillé. *It.* coagulazione. taglio.

Cochleare. *Ar.* maliaca, magrafa. *Heb.* bagizni. Gr. κοχλιάριον, δοίδυξ, *Gal.* cuillier. *It.* cocchiaro, cucchiaro.

Cæcitas, *cæcus*. *Ar.* avar, umi. *Heb.* iweron, iwar, ſanver. *Gr.* τυφλότης, τυφλός. *Gal.* aveuglement, aveugle. *It.* cecità, cieco.

Cæleſtis. *Ar. non extat*. *Heb.* ſchemiine. Gr. οὐράνιος. *Gal.* celeſte, du ciel. *It.* celeſte.

Cælum. *Ar.* elzama. *Heb.* ſchammaim. Gr. οὐρανὸς. *Gal.* ciel. *It.* cielo.

Cœna. *Ar.* aſchi. *Heb.* achſchemu. Gr. δεῖπνον. *Gal.* ſouper. *It.* cena.

Coitus. *Ar. non extat*. *Heb.* miſchgal, miſchgala. Gr. συνουσία, ὀχεία. *Gal.* compagnie du mari & de la femme, action venerienne. *It.* coito carnale

Colica. *Ar.* vaga alchazira, haida. *Heb. deficit*. Gr. κωλική. *Gal.* colique. *It.* colica.

Collum. *Ar.* ank, caſa. *Heb.* garon, zawar. Gr. τράχηλος. *Gal.* col, cou. *It.* collo

Collyrium. *Ar.* alcohol, alcofol ſchiuf, ſief. *Heb.* retiiah. Gr. κολλύριον. *Gal.* collyre, medicament pour les yeux. *It.* collirio.

Colon. *Ar.* chazira. *Heb. caret*. Gr. κῶλον. *Gal.* l'inteſtin, ou grand boyau. *It.* coio.

Color. *Ar.* cohol, laven, zibag. *Heb.* zebhah. *Gr.* χρῶμα. *Gal.* couleur. *It.* colore.

Colum. *Ar.* zec, cucuc. *Heb.* ſanan. Gr. ἠθμός. *Gal.* couloir. *It.* colatojo.

Columella, *gurgulio*, *uvula*. *Ar.* halc. *Heb. deficit*. Gr. σταφυλή. *Gal.* luette. *It.* colonella, campanella, ugola.

Coma. *Ar.* ſubet, & *in ſpecie*, coma vigil, ſubet aſari. *Heb. deficit*. Gr. κῶμα. *Gal. generaliter omnis ſomnus p. n. dicitur* lethargie. *It.* ſonnolenza, ſonno profondo.

Commiſſura. *Ar.* ſeren, doren, taulif, tacill, rabta. *Heb.* debec, chobereth, machberet. Gr. συναρμογή. *Gal.* jointure, conjonction. *It.* incaſtramento, giuntura.

Complexio, *ſive diſpoſitio & natura*. *Ar.* tabi, mizig. *Heb.* mezeg. Gr. κρᾶσις, συμπλοκή. *Gal.* complexion. *It.* compleſſione.

Compoſitio, *Ar.* taalif, nadm, taabia. *Heb.* muakal, tarkibah. Gr. σύνθεσις. *Gal.* compoſition. *It.* compoſizione.

Compoſitum. *Ar.* mundam, muallaf. *Heb.* murcabh. Gr. σύνθετον. *Gal.* composé. *It.* compoſto.

Conceptio, *conceptus*. *Ar.* habila, haml. *Heb.*

Heb. heron, herajon, maadit, batna. Gr. κύησις, κύημα. Gal. conception, concu. It. concezione, concetto.

Condimentum, Ar. haut, tabah. Hebr. recach, chanat, mirachet, tebhul. Gr. ἄρτυμα. Gal. confiture. It. conciatura.

Conditum. Arab. muraba. Hebr. memaddema. Gr. κονδῖτον. Gal confit. It. condito.

Confectio. Ar. maagun. Hebr. recach. Gr. ἥδυσμα, ἄρτυμα. Gal. confection, confiture. It. confezzione.

Confortans. Ar. gabir, miſad. Hebr. michajelan. Gr. κρατυντικὸν. Gal. confortatif. Ital. confortatorio.

Congelatio. Arab. agmid. Hebr. achud. Gr. σύμπηξις. Gal. congèation, gèlement, gelure. It. gelamento.

Conglutinatio. Ar. tabcit, talzic. Heb. debhek. Gr. συγκόλλησις. Gal. colement, conglutination. It. legatura.

Conſolidatio. Ar. galc. Hebr. deficit. Gr. ὁλοκλήρωσις. Gal. conſolidation. It. raſſodazione.

Conſuetudo, *conſuetus*. Ar. manhag, ada, (*adject.*) maſtaaved. Heb. ajada, davaſch, derec, chalaca. Gr. ἔθος, ἐθισμός, ἠθισμένος. Gal. coutume. It. conſuetudine.

Contagium, Ar. *non extat*. Hebr. tumcah. Gr. ἀπόρροια, μίασμα, συνάφεια. Gal. contagion, maladie contagieuſe. It. Contagio.

Contentum. Ar. *deficit*. Heb. niclal. Gr. ἐχόμενον, Gal. content. It. contento.

Continuitas, *continuus*. Ar. tizul, (*adject.*) Heb. temida, tamid, mitdabek. Gr. συνέχεια, συνεχής. Gal. continuitè, continu, continuel. It. continuità continuo.

Contractio, *contractura*. Ar. achd, tafac, alzemena. Heb. kebah, kalut, Gr. συστολή. Gal. contraction, contract de nerfs, accourciſſement. It. incortazione, incortato.

Contuſio. Ar. rad, murad, ſadach. Hebr. holem, mekicha. Gr. θλάσις, θλάσμα. Gal. contuſion, pilement. It. piſtamento.

Convulſio, *ſpaſmus*. Ar. chalda, (*adject.*) machlud, taſnag, & in ſpecie ſpaſmus cynicus, chadr. Heb. kephiah. Gr. σπασμὸς. Gal. convulſion; ſpaſme. It. ſpaſmo.

Cor. Ar. calb. Heb. lebabh, lebh. Gr. καρδία. Gal. cœur. Ital. cuore.

Corallium. Ar. baſads, beſed, beſd, breſilis, lulu, morgan, margi. Heb. ramoth. Gr. κοράλλιον, κόραλλος. Gal. corail. It. corallo.

Corium. Arab. geld, gelde, Heb. zarad, ſchalchi, callacha. Gr. δέρμα. Gal. cuir, peau. Ital. cojo, cuojo.

Cornu cervi. Ar. kurru alail. Heb. keren aial. Gr. ἐλαφόκερας. Gal. corne de cerf, ramure. It. corno di cervo.

Corpulentus. Ar. galal, galil. Heb. gabh. Gr. παχὺς, μεγαλοσώματος. Gal. corpulent, charnu. *Subſt.* corpulence. It. corpolento, graſſo, corpolenza.

Correctio. Ar. *non extat*. Heb. tiraz, tiruz, ticcún, toccahat. Gr. ἐπανόρθωσις. Gal. correction, redreſſement. It. correzione.

Corroſio. Ar. takil, nachar, chaichaluf. Heb. pecheteth. Gr. διάβρωσις Gal. corroſion, corroſif. It. roduto, roſicazione.

Corruptio. Ar. tacharic, taſſed, fiſad, faſuda. Heb. chebhel, ſchachat, jaſchah. Gr. φθορὰ. Gal. corruption. It. corruzione.

Cortex. Ar. gieſt, cocior, kerſe, quiſchſchara. Heb. kelifah, ſchichaphah. Gr. λέπος, φλοιὸς. Gal. ecorce, croute. It. ſcorza.

Coryza. Arab. zachema, zukem, tarviha, tarcam, Heb. *caret*, Gr. κόρυζα. Gal. rhùme, catarrhe, dèfluxion du cerveau. It. catarro, ſceſa d'umore cattivo.

Cos. Ar. meſen, hagar, almeſen. Heb. miſchachan. Gr. ἀκόνη. Gal. queux, pierre à aiguiſer. It. pietra d'agguzzare, cote.

Coſta. Arab. dala. Heb. zela. Gr. πλευρὰ. Gal. cote. It. coſta.

Coxa, *coxendix*. Ar. iſarc, alhaſegi, ſachad, fak. Heb. ſchok, miphſaah. Gr. ἰσχίον. Gal. cuiſſe, hanche. It. coſcia.

Cranium. Ar. gumgama, Quahaf. Heb. gulgoleth. Gr. κρανίον. Gal. crane, os de la tete. It. oſſo della teſta.

Craſſities, *craſſus*. Ar. gilad, chaſchan, *vel* ghaſchion, caſchuna, choſn. Heb. abh, abi, maebbeh, gas, gaſud. Gr. παχύτης. παχὺς. Gal. epaiſſeur, groſſeur. It. groſſezza, groſſo.

Crepitus ventris. Ar. rihja. Heb. dſemorah. Gr. πορδὴ. Gal. pet. It. peto.

Creta. Ar. taſla, torab, tarab, Heb. *deficit*. Gr. κιμωλία γῆ. Gal. de la craye. It. creta.

Cribrum. Ar. crib. Heb. rebharah, mibhar. Gr. κόσκινον. Gal. crible, tamis, bluteau. It. cribro, crivello.

Criſis criticus. Ar. buchran, buchrani. Heb. gebhul. Gr. κρίσις, κριτικός. Gal. Jugement, judicature, jugè, jour de criſe dans les maladies. It. giudicio, giudicatura, giudicante.

Crocus. Ar. zardach, zardagi, zafran. Heb. ſafra, ſaffran. Gr. κρόκος. Gal. ſafran. It. zafarano.

Cruditas, *crudus*. Ar. nei, fag. Heb. chai, na. Gr. ὠμότης. ὠμὸς. Gal. cruditè, cru. It. crudezza, crudo.

Crura. *Ar.* acra, ragla, raglin. *Pl.* *Hebr.* regel, raglim. *Gr.* σκέλη. *Gal.* jambes. *Ital.* ſtinchi, gambetti.

Cruſta. *Ar.* giſchi. *Hebr.* karam, kelifa. *Gr.* ἰχώρα. *Gal.* croute. *Ital.* crosta, ſcorza.

Cryſtallus. *Ar.* gabiſch. *Hebr.* gaviſch, kerah. *Gr.* κρύσταλλος. *Gal.* criſtal. *Ital.* criſtallo.

Cucupha, *pileolus*. *Ar.* gubbe, molota. *Heb.* peir, coba. *Gr.* πιλίδιον. *Gal.* coeffe, coife. *Ital.* capello, capelletto.

Cucurbitula. *Ar.* oabel, akara, chaelie hagama, hibema. *Hebr.* carna, keſil. *Gr.* σικύα. *Gal.* ventuoſe. *Ital.* ventoſa, zucchetta.

Cucurbita deſtillatoria. *Arab.* cara, charha, harahab. *Heb.* *deficit*. *Gr.* σικύα. *Gal.* alembic. *Ital.* zucca.

Culter. *Ar.* chidmi, ſexen. *Hebr.* ſakin, maakelet. *Gr.* μάχαιρα. *Gal.* couteau. *Ital.* coltello, coltellino.

Cuneiformis. *Ar.* maſil alliziz. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* σφηνοειδής. *Gal.* fait en forme de coin. *It.* conforme a cugno.

Cuneus, *Ar.* liziz, *Heb.* aguda. *Gr.* σφὴν. *Gal.* coin. *Ital.* cugno, cogno.

Cura, *Sollicitudo*, *Ar.* hamam, hemm, himma, carb. *Hebr.* belilut, eaſchaſcha, izza. *Gr.* μελέτη. *Gal.* cure, ſoin, ſouci. *Ital.* cura, penſiero, travaglio.

Cura. *Curatio*. *Sanatio*. *Ar.* tadvia, ileg, ſifa. *Hebr.* gehab, iehabh, teruſa, riſoth, rephuah. *Gr.* θεραπεία, ἴασις. *Gal.* cure, gueriſon. *Ital.* curazione.

Curtus. *Ar.* cazir. *Hebr.* cazar, cazer. *Gr.* κολοβὸς. *Gal.* court, petit. *Ital.* corto.

Curvus. *Curvitas*. *Ar.* chava, chavi, inchine, munchani, mochini, tacicaa, mucaac. *Hebr.* cores, ſchechuach. *Gr.* καμπύλος, καμπυλότης. *Gal.* courbé, courbe, courbure. *Ital.* piegatura, incurvatura, piegato.

Cuſpis. *Ar.* malchas. *Hebr.* ibhchah. *Gr.* αἰχμή. *Gal.* pointe. *Ital.* punta.

Cuticula. *Arab.* gulcida. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* ἐπιδερμὶς. *Gal.* petite peau. *Ital.* pelle picciola, coticella.

Cutis. *Ar.* geld, gelde, macala. *Hebr.* geléd, or, *Gr.* δέρμα. *Gal.* peau. *Ital.* cortica, cotenna.

Cyatus. *Arab.* analaſat, keſat. *Hebr.* kiſſeta. *Gr.* κύαθος. *Gal.* gobelet, coupe. *Ital.* bicchiere, gotto.

D

Damnum. *Arab.* chiſarah, *Hebr.* nedſek, raah. *Gr.* βλάβη, πῆμα. *Gal.* dommage, perte. *Ital.* danno.

Debilitas. *Debilis*. *Ar.* mashud, teſehut, *Hebr.* choli, chelch, chalaſch. *Gr.* ἀσθένεια. *Gal.* debilité, foibleſſe, débile, foible. *Ital.* debolezza, debilità, debole.

Declinatio morbi. *Ar.* nacs, nekida, alruie, meſetet. *Hebr.* ieridah. *Gr.* παρακμή. *Gal.* declin, déchet des maladies, amoindriſſement. *Ital.* declinazione.

Decoctio. *Decoctum*. *Ar.* tabcha, mathuch. *Hebr.* nazid, tabhſchila, tuſin. *Gr.* ἕψησις, ἀφέψημα. *Gal.* decoction. *Ital.* decozione, decotto.

Denigratio. *Ar.* ſavida ſevida. *Hebr.* caduth. *Gr.* μελασμὸς. *Gal.* noirciſſure, noirceur. *Ital.* annegramento.

Dens. *Dentes*, *Arab.* dars; *plur.* adras, & adaris, dars cudumi, in *ſpecie* dens inciſorius, *ſive anterior*. *Hebr.* ſchen. *plur.* ſchinaim. *Gr.* ὀδὼν, ὀδόντες. *Gal.* dent, *plur.* dentes. *Ital.* dente, *plur.* denti.

Denſitas. *Denſus*. *Ar.* ab, abia. *Hebr.* abh, abhi, maabhah, aboth, gas. *Gr.* πυκνότης, πυκνὸς. *Gal.* gras, graſſe, epais, epiaſſeur. *Ital.* denſo, denſità.

Dentifricium. *Arab.* ſunun, *Hebr.* *deficit* *Gr.* ὀδοντότριμμα. *Gal.* poudre, ou autre choſe propre à frotter les dens. *Ital.* cura denti,

Dentiſcalpium. *Ar.* munacca. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* ὀδοντογλυφὶς. *Gal.* curedent. *It.* cura denti, ſcalza denti.

Dentitio. *Ar.* nubit, alamanan. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* ὀδαξισμὸς, ὀδοντίασις. *Gal.* la venue des dents. *Ital.* dentigazione.

Depilatio. *Depilatorium*. *Ar.* tamrit, mantuf, alſchar. *Hebr.* carcha, mercur, *Gr.* ψίλωθρον. *Gal.* Dépilatoire. *Ital.* pelamento rimedio.

Depreſſio. *Ar.* aſchafad. *Hebr.* ieſchach, ieſchaca, nimicat, ſchifla. *Gr.* ταπείνωσις. *Gal.* depreſſion, preſſure. *Ital.* depreſſione.

Deſpumatio. *Ar.* tazfia. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* ἀπαφρισμὸς. *Gal.* action d'écumer. *Ital.* deſpumazione.

Deſquammatio. *Ar.* taqſchira. *Hebr.* *deeſt*. *Gr.* ἀπολέπισις. *Gal.* action d'écailler. *Ital.* ſcagliazione, ſcagliamento.

Deſtillatio. *Ar.* taqtir, hatla. *Hebr.* tencifa, noſet, delef. *Gr.* κατάλοιβή. *Gal.* diſtillation. *Ital.* deſtillazione.

Deſtillatoria Inſtrumenta. *Ar.* catara, catarat. *Heb.* keli hatenuſa. *Gr.* ὄργανα καταςαλακτικά. *Gal.* inſtrumens diſtillatoires. *Ital.* inſtrumenti diſtillatorii.

Diæta. *Ar.* tadbir, vidi, ratab, tartib. *Hebr.* nehagah. *Gr.* δίαιτα. *Gal.* diète, régime de vivre. *It.* dieta.

Diaphragma, ſeptum tranſverſum. *Ar.* *deficit*. Hebr. peder, daxin, daxin, Gr. διάφραγμα. Gal. diaphragme. *Ital.* diaframma.

Diarrhœa, *Ar.* guri bikai, darab, dabaren. Hebr. *deficit*. Græc. διάῤῥοιας. Gal. flux de ventre. *Ital.* fluſſo di ventre.

Diaſtole. *Ar.* *non extat*. Hebr. halpaſchtor. Gr. διαστολή. Gal. diaſtole. *Ital.* diaſtole.

Dies. *Ar.* iaom, nahar. Hebr. iom. Gr. ἡμέρα. Gal. jour. *Ital.* dì, giorno.

Digeſtio. *Ar.* hadma, ihdam, inhidam, andaga. Hebr. icul. Gr. ἀνάδοσις. Gal. digeſtion. *Ital.* digeſtione.

Digeſtivus. *Digerens*. *Ar.* hadim. *Fœm.* hadima. Hebr. mebaſchelet. Gr. ἀναδοτικός. Gal. digeſtif. *Ital.* digeſtivo.

Digitus. *Ar.* izba. Hebr. ezebba, *pl.* hezbaoth. Gr. δάκτυλος. Gal. doigt. *Ital.* dito.

Disjunctio. *Ar.* baad, tabaid. Hebr. machloketh. Gr. διάζευξις. Gal. ſeparation, diſjonction. *It.* diſgiunzione, ſeparazione.

Diſlocatio. *Ar.* fagdun, cholah, anchola, Hebr. ſchemitah. Gr. ἐξάρθρωσις. Gal. diſlocation. *Ital.* diſlocazione, ſnodazione.

Diſſolutio. *Arab.* *deficit*. Hebr. niſpah, mas, maſa. Gr. διάλυσις. Gal. diſſolution. *Ital.* diſſoluzione.

Doctor. *Ar.* muedib, muhadi, faqueh, alfachi. Hebr. aluf, rabh, Gr. διδάσκαλος. Gal. docteur. *It.* Dottore.

Dolor. *Ar.* vaga, alin, alem, anin &c. Hebr. chebel, chil, on, ezeb, keeb, macobh, zirim, (*plur.*) Gr. ὀδύνη, ἄλγος, ἄλγημα. Gal. douleur. *It.* dolore, doglia.

Dormitorium. *Ar.* marcad. Hebr. beth mad-mecah, miſchabh, cheder, aliiah. Gr. δωμάτιον, κοίτη. Gal. dortoir. *It.* dormitorio.

Dorſum. *Ar.* dahar, zulb. Hebr. gev, gubh, ſchechem. Gr. νῶτος. Gal. dos *It* ſchena.

Doſis. *Eſt Græcum vocabulum, per ſynecdochen dici poſſet*, *Ar.* cavas. Hebr. cos. Gr. δόσις. Gal. & *It.* doſe.

Drachma. *Ar.* *deficit*. Hebr. adaraon, darkemon, zuz. Græc. δραχμή. Gal. dragme *It.* dragma, dramma.

Dropax. *Ar.* tanguia, thaſal. Hebr. *deficit*. Gr. δρῶπαξ. Gal. dropas. *It.* dropace.

Dulcedo. *Dulcis*. *Ar.* gud, gaid, hulic, haliut, hali. Hebr. matoc, motex arebh. Gr. γλυκότης, γλυκύς. Gal. douceur, doux. *It.* dolcezza, dolcitudine, dolce.

Dyſenteria, *Arab.* halfah, zachia, adereb. Heb. chadra, chali, meaim. Gr. δυσεντερία. Gal. dyſenterié. *Adj.* diſenterique. *Ital.* deſenteria.

Dyſpnoea. *Ar.* albehar, alrabu. Hebr. *deficit*. Gr. δύσπνοια. Gal. aſthme, difficulté d' haleine. *It.* difficultà di reſpirazione.

E.

E*Cſtaſis* *Ar.* tamanina, ſaza, ſubet, ſucos. Heb. *deficit*. Gr. ἔκστασις. Gal. & *It.* *deficiunt*.

Ectropion. *Ar.* alſathere, xatrati, Heb. *deficit*. Gr. ἐκτρόπιον. Gal. inverſion des paupières. *It.* riverſamento delle palpebre.

Effectus, *Ar.* *deficit*. Hebr. maaſeh, maafiat, miphal, Gr. ἔργον. ἐνέργημα. Gal. effet. *Ital.* effetto.

Effervescentia. *Ebullitio*. *Ar.* taglia, galajen, rahs. Hebr. diceul, nabhura. Gr. Ζέσις. Gal. echauſement, bouillonnement. *It.* bollimento.

Efficacia. *Ar.* inquiham. Hebr. coah, tebha. Gr. δύναμις, ἐνέργεια. Gal. efficace vertu. *It.* ſforza, efficacia.

Effluvium. *Ar.* miibacchor. Hebr *non occurrit*. Gr. ἀπόῤῥοια. Gal. ecoulement. *It.* ſcolamento, eſalazione.

Effuſio. Ar. herq, ihtiraq, zabb, inzabib. Hebr. ſchefek, eſched, meſchad. Gr. ἔκχυσις, Gal. effuſion. *It.* ſpargimento.

Electrum. Ar. haur, carabè. Heb. *deficit* Gr. ἤλεκτρον. Gal. ambre. *It.* elettro.

Electuarium. Ar. alguarized, looh, laaca, maagun. Hebr. *deficit*. Gr. ἔκλειγμα. Gal. electuaire. *It.* elettuario.

Elementum. *Ar.* uſtaaſis, recan, (*plur.*) arcan. Hebr. ieſod, (*plur.*) ieſodoth. Gr. στοιχεῖον. Gal. elèment. *Ital.* elemento.

Elephantiaſis. Ar. hali alphil, dialphil. Heb. *deficit*. Gr. ἐλεφαντίασις. Gal. lèpre, ladrerie *It.* lepra, elefantia.

Elixatio. Ar. rahs. Heb. biſchul, baſchel. Gr. ἕψησις. Gal. action de bouillir. *It.* aleſſazione, leſſazione.

Elixir. Ar. elixir, alexir. Heb. *deficit*. Gr. non habetur. *Gal.* elixir. *It.* eliſſire.

Embamma. Ar. dars, darſa, tadris. Heb. *deficit*. Gr. ἔμβαμμα. Gal. ſauſſe, ſaupiquet. *It.* ſalſa, ſaporetto, guazzetto.

Embrocha. *Embrocatio*. Ar. natula, tantil, non hilec. Heb. *deeſt*. Gr. ἐμβροχή. Gal. decoulement goutte à goutte. *It.* gocciamento.

Emolliens. *Emollitio*. *Ar.* tartib, marattab. Heb. *deeſt*. Gr. μαλακτικός, μάλαξις. Gal. amolliſſant, amolliſſement. *It.* mitigante, mitigazione.

Empirica. *Empiricus*. Ar. tagariba, mugarrab. Heb. *deeſt*. Gr. ἐμπειρία. ἐμπειρικός. Gal. expèrience, empirique. *It.* eſperimento, em-

pirico. Vide *Experientia*.

Emplaſtrum. *Ar.* maran, dichen, malzaim, admada. *Hebr.* tealah; tachboſchet. *Gr.* ἔμπλαστρος. *Gal.* empiàtre. *It.* empiaſtro.

Empiema. *Ar.* taquia. *Heb.* deeſt. *Gr.* ἐμπύημα. *Gal.* poſtume interieure. *It.* poſtema intrinſeco.

Enterocele. *Ar.* odora alama. *Heb.* deeſt. *Gr.* ἐντεροκήλη. *Gal.* rompure ou hernie inteſtinal. *It.* rottura, crepatura inteſtinale.

Epiala Febris. *Ar.* & *Heb.* *non occurrunt*. *Gr.* ἠπίαλος. *Gal.* epiale. *It.* epiala.

Epicauma. *Ar.* alficume, aufume. *Heb.* *deficit*. *Gr.* ἐπίκαυμα. *Gal.* embraſement. *It.* bruciamento.

Epidemius. *Ar.* & *Heb.* *non occurrit*. *Gr.* ἐπιδήμιος. *Gal.* epidèmique, maladie populaire. *It.* epidemio.

Epiglottis. *Ar.* galſamac, changiar. *Heb.* laShtebah, ſchiſiucobah. *Gr.* ἐπιγλωττίς. *Gal.* epiglotte, luette. *Ital.* epiglottide.

Epilepſia. *Ar.* nocta, zara, *adject.* mazru. *Heb.* caſia, tiſul, choli hannuſel. *Gr.* ἐπιληψία. *Gal.* epilepſie, mal caduc, haut mal. *It.* mal caduco.

Epithema. *Ar.* lahale, atlia. *Heb.* retiah, *Gr.* ἐπίθεμα. *Gal.* epithème. *Ital.* impoſto.

Erratum. *Error*. *Ar.* talaf, chata, chatia. *Heb.* miſge, chete. *Gr.* ἁμάρτημα. *Gal.* erreur, faute, abus. *Ital.* errore.

Errhinum. *Ar.* alniſùchat, alshauthat. *Gr.* ἔρρινον. *Gal.* errine. *Ital.* errino.

Eructatio. *Ar.* geben, gaſa. *Heb.* *deficit*. *Gr.* ἐρυγή. *Gal.* rot, action de roter. *Ital.* rotto, rottamento.

Eryſipelas. *Ar.* maſere, meſſire, gedem, hamra. *Heb.* *non occurrit*. *Gr.* ἐρυσίπελας. *Gal.* feu S. Antoine, feu volant, feu ſacrè. *It.* Fuoco di S. Antonio.

Eſſentia. *Ar.* ſchai, ſchiath, aſchia. *Hebr.* tuſchiah, naviah, hajut, ezem. *Gr.* οὐσία. *Gal.* eſſence. *Ital.* eſſenza.

Evacuatio. *Ar.* chala, iſtiſrig. *Hebr.* buc, buca, mebuca, characa. *Gr.* κένωσις. *Gal.* evacuation, vuidange. *It.* evacuazione.

Evaporatio. *Ar.* buchar. *Heb.* *deficit*. *Gr.* ἐκθυμίασις. *Gal.* evaporation. *It.* evaporazione.

Evexia. *Ar.* tabi, tibh. *Heb.* *deeſt*. *Gr.* εὐεξία. *Gal.* bon ètat du corps, corps de bonne complexion. *It.* buona conſtituzione, buono habito.

Euphorbium. *Ar.* ſarbum. *Heb.* *deficit*. *Gr.* εὐφόρβιον. *Gal.* euphorbe. *It.* euforbio.

Evulſio. *Ar.* cala, *Heb.* maſſach, gazit. *Gr.* ἐκσπασις. *Gal.* evulſion, arrachement. *Ital.* eſtirpazione.

Excrementum. *Ar.* codora, codora, ageſed. *Hebr.* galal, gelel, zeh, tſeah, zeſiah, pereſch. *Gr.* περίττωμα. *Gal.* excrèment, ordure du corps. *Ital.* eſcremento.

Exhalatio. *Ar.* buchar. *Hebr.* hebel, kitor. *Gr.* ἀναθυμίασις, ἐκθυμίασις. *Gal.* exhalaiſon, exhalation. *Ital.* eſalatione.

Experientia. *Experimentum*. *Ar.* tagrib, tagariba. burhan, garaba. *Hebr.* niſa, niſajon. *Gr.* πεῖρα, ἐμπειρία. *Gal.* expèrience, epreuve. *It.* eſperienza, eſperimento, prova.

Exanguis. *Ar.* naquis aldem. *Hebr.* chaſardam. *Gr.* ἄναιμος, λίφαιμος. *Gal.* ſans ſang, qui n'a point de ſang. *It.* eſangue.

Exſicans. *Ar.* mujabbis, manſchat. *Hebr.* iabeſch. *Gr.* ξηραντικός. *Gal.* sèchant, qui fait sècher. *It.* ſeccante.

Exſiccatio. *Ar.* tubiſa, tubs, debul, niſcaſ. *Heb.* ieboſchet. *Gal.* sèchement, sèche, sècheſſe. *Ital.* ſecca, ſeccagine.

Exſpiratio. *Ar.* *deficit*. *Hebr.* mappech, geriah. *Gr.* ἐκπνοή. *Gal.* exhalaiſon, haleine. *It.* eſpirazione.

Exſpuitio. *Ar.* badſacoh, buſac, antiſath. *Hebr.* rekikah, *Gr.* πτύσις. *Gal.* crachement. *It.* ſputamento.

Extenuatio. *Extenuatus*. *Ar.* ambaſati, debul, tazhul, (*adject.*) mazhul, taqzif, *Heb.* *deficit*. *Gr.* λέπτυνσις. *Gal.* extenuation, amoindriſſement, extènuè. *It.* eſtenuazione. eſtenuato, indebolito.

Extinctio. *Extinctus*. *Ar.* intiſa, itſa, mutfi. *Heb.* kibhu kabhe. *Gr.* σβέσις. σβεννύμενος. *Gal.* eteignement, eteint. *It.* eſtinzione, eſtinto.

Extractio. *Ar.* achragg, inticad. *Heb.* *deficit*. *Gr.* ἐξολκή. *Gal.* extraction. *Ital.* eſtrazione.

Extractum. *Ar.* chaluz, charrag. *Heb.* *deficit*. *Gr.* ἐξελχθέν. *Gal.* extrait. *It.* eſtratto.

Exulceratio. *Exulceratus*. *Ar.* naquia, munqui, tacra. *Heb.* *deficit*. *Gr.* ἕλκωσις. *Gal.* exulceration, bleſſure, entamure de peau. *It.* impiagatura.

F.

F*Acultas*. *Potentia*. *Ar.* taoa, cudra. *Heb.* el, iecolet, coach, harſchaah. *Gr.* δύναμις. *Gal.* facultè, puiſſance, pouvoir, force. *Ital.* poſſanza, facoltà.

Fames. *Ar.* goi. *Heb.* caſan, raabh, rèabon, ſacſa. *Gr.* λιμὸς. *Gal.* famine, faim, *It.* fame.

Far. *Ar.* catnia. *Hebr.* *deeſt*. *Gr.* χόνδρος. Ζέα. *Gal.* epautre. *Ital.* farra.

Farina. *Polenta*. *Ar.* daccic, & daccac, camh. *Hebr.* kemach, ſolet, calit, pericach. *Gr.* ἀλδρον, ἄλφιτον. *Gal.* farine. *It.* farina.

Fa-

Faſcia. Ar. ſafafa, faiga. Hebr. chitol, chetulah, miſgereth. Gr. δεσμὸς, σπάργανον. Gal. bande, bandelette. Ital. faſcia, banda.

Faſcinatio. *Faſcinum.* Ar. ſihr, ſahara. Hebr. chaſhaph, lachaſch, lathas, roten. Gr. βασκανία, βάσκανος. Gal. enchantement, ſorcèlerie. Ital. ſtregaria, ſtregamento.

Faſtidium. Ar. bogda, beſchem, melel. Hebr. goal, tſara, daraon, gat. Gr. ναυσία, βδέλυγμα. Gal. degout. Ital. faſtidio.

Fauces. Ar. halch, halchu, ſahafati, natqu, Hebr. loa, chulcus, cheth. Gr. φάρυγξ. Gal. gorge. Ital. foce, canna della gola.

Favilla. Ar. ramad. Hebr. piach, kidod, zick. Gr. αἴθαλη. Gal. flamèche, cendre chaude. Ital. favilla.

Favus. *Morbus & apum opificium.* Ar. ſhud, ſahafati, firengi. Hebr. ſuf. nofet. Gr. κηρίον Gal. rayon de miel. Ital. favo.

Febris, & eminenter ardens. Ar. humi, humia. Hebr. dalleket, chaſchur, caddachat. Syr. eſcheta. Gr. πυρετὸς. Gal. fièvre. Ital. febre, febretta.

Femur. Ar. pachad. Hebr. jarch. Gr. μηρὸς. Gal. cuiſſe. It. parte fuor della coſcia.

Fermentatio. Arab. chamar. Hebr. bezeket, chumzach. Gr. Ζύμωσις. Gal. fermentation. It. levitamento, levitazione.

Fermentum. Ar. chamir, chlamita. Hebr. ſeor. Gr. Ζύμη. Gal. levian. Ital. levito, lievito.

Fervor. *Fervidus.* Ar. taglia gali. Hebr. diceul, retach, ratach. Gr. καῦμα. ζέσις. θερμός. Gal. ferveur, fort ardent. It. fervore, bollente, fervente.

Fex. *Fecula.* Ar. dar, dardi, thefal, talùch. Hebr. ſchemer. Gr. τρύξ. ὑποστάθμη. Gal. lie, fondrille. Ital. feccia.

Fibra. *Fibrae.* Arab. arac, pl. uruc. Heb. pethil-lim, maphthilim, Gr. ἶν pl. ἶνες. Gal. pl. petits fileſs des nerfs. Ital. pl. Fili dei nervi o nervoſi.

Fibula. Ar. bizim, plur. abzam, cabal, plur. arbal, Hebr. chach, cahat, cane hagaton. Gr. περόνη. Gal. boucle, ou agraffe, in Anat. os de la jambe. Ital. fibbia, fibula.

Ficus. *Morbus.* Arab. albir Heb. deficit. Gr. σύκωσις, σῦκον. Gal. fic. Ital. fico.

Firmitas. *Firmus.* Ar. amanach, baki, damam, adman, zahid, vataca, &c. Hebr. amana, emuna, neeman, chezac, jazuc, &c. Gr. βεβαιότης, βέβαιος. Gal. fermeté, ferme. Ital. fermezza, firmo.

Fiſſura. Ar. filla, zada. Heb. bedec, chagava, ſcheſa, arods, ſchac, ſchaca. Gr. σχίσις. σχίζα. Gal. fente, cervaſſe. Ital. feſſura.

Fiſtula. Ar. zumara, mazamar, macalachar. Hebr. necafa, anbub, calil. Gr. σύριγξ. Gal. fiſtule. Ital. fiſtula.

Fixatio. *Fixus.* Ar. irtichaz, marchaz. Hebr. kebhiah. Gr. πῆξις, πηκτὸς. Gal. fixation, fixe. Ital. fiſſazione, fiſſo.

Flamma. Ar. Lahib, lahlaha, lama, marig, ſab. Hebr. laabh, lehabhab, laebhet, labhat, maſſaah. Gr. φλόξ. Gal. flamme. Ital. fiamma.

Flatus. Arab. naſcha, naſima, roh, rih, riah. Hebr. ruach, neſama, nephicha, neſchibat. Gr. φῦσα. πνεῦμα. Gal. ſouffle. It. flato.

Fletus, Arab. buki. Hebr. beki, bekah, demah. Gr. κλαυθμὸς. Gal. pleur, action de pleurer. Ital. pianto.

Flos. *Flores.* Arab. zahar, plur. ahzar, (zar atuhas, Flos æris.) Hebr. nizanim, perach, ziz. Gr. ἄνθος. plur. ἄνθεα. Gal. fleur, fileurs. Ital. fiore, fiori.

Fluctuatio. *Fluctus.* Ar. haul. haule, ahuel, (plur.) mauga, tamuig, Hebr. gal, miſchbar. Gr. κλύδων. κυμαίνεις. Gal. flot, vague, flottement, agitation. Ital. fluttuazion, ondeggiamento.

Fluor. *Fluxus.* Ar. guri, (v. g. guridem, ſanguinis, bikai cum vomitu.) dob, dabaren, ſilan, ſil. Hebr. helek, dabh, zobh, zirma, ga. Gr. ῥύσις. ῥεῦμα. Gal. fluxion, coulement. Ital. fiuſſo.

Fœtor. *Fœtidus.* Ar. nachar, natan, nutana, natin, mantin. Heb. neelab, baeſch, boeſch, zemora, mac. Gr. δυσωδία. δυσώδης. Gal. puanteur, puant. Ital. fetore, fetido.

Fœtus. Ar. deficit. Hebr. ill, olel, ſchagav, ſcheger, ober. Gr. κύος, γονή. Gal. fruit & portée d'une femme. Ital. parto.

Fomes. Arab. loeſcha. Hebr. ſchual. Gr. Ζώπυρον Gal. drapeau du fuſil, allumette. Ital. eſca.

Forceps. Ar. culib. Hebr. machtah, malcacha, zebhat. Gr. πυράγρα. σκάλμη. Gal. tenaille, pincette. It. tenaglia.

Forfex. Ar. machagad, michad. Hebr. miſparab, meliachah. Gr. ψαλὶς. ποψις Gal. ciſeau. It. forfice.

Forma. Ar. zora, ſebeb alzori, nava. Hebr. zura, toar, marconet. Gr. μορφή. εἶδος. Gal. forme. Ital. forma.

Formatio. Ar. gabla. Hebr. jezira. Gr. πλάσις. Gal. formation. It. formazione, fazione.

Fornax. Arab. atun, forn. Hebr. tanur, macben, atun, kibſchan. Gr. κάμινος. Gal. fournaiſe. It. fornace, forno.

Fractura. Ar. caſar. caſra. Hebr. tenua, ſchebher, miſchbar, maſchber, pegima, pagma. Gr. κλάσμα. ἄγμα. κάταγμα. Gal. fraction, fracture, rupture. It. rottura.

Frigiditas. *Frigus.* *Frigidus.* Ar. tabid, buruda, barid, gumid, gemeda, gumuda, (adj.) gimid. Hebr. cor, cara, car, kerir, dſinna.

Gr. ψῦχος. ψυχρὸς. Gal. froidure, froid. It. freddo.

Frons. Ar. gebhe. Hebr. metſach. Gr. μέτωπον. Gal. front. It. fronte.

Frontale. Ar. deficit. Heb. mitſcha. Gr. ὑπερμετώπιον. Gal. fronteau. It. frontale.

Fructus. Ar. fuache. Hebr. peri, nibh, tenubha. Gr. καρπὸς Gal. fruit. It. frutto.

Fuligo. Ar. vaſara, dachan, dochen, aſech. Hebr. icrum. Gr. λιγνὺς. αἰθάλη, καπνία. Gal. ſuye. It. fuliggine.

Fumus. Ar. dachan, buchar. Heb. achan kitor, calit. Gr. καπνὸς. Gal. fumèe. It. fumo.

Fungus, morbus, Ar. fatar, fatera, ſutura-ti, muqq, hatar, acar. Heb. deficit. Gr. μύκης. Gal. champignon, potiron. Ital. fongo.

Furor. Mania. Ar. gienun, gin, (magnun, adject. maniacus) gadab. Heb. zahaph, hebrah, charon, &c. Gr. μανία. Gal. fureur, furie, folie. Ital. furore, furia.

Furunculus. Dothien. Ar. dumel, plur. aldemenul, demamil. Heb. tali. Gr. δοθιὴν. Gal. furoncle, clou. Ital. adronaccio.

Furfures. Furfuratio. Pityriaſis. Ar. nocale nacalè, alebreati, hucha, hucala, cuſear, haziz. Heb. mappal, netec, moz, peſole, dfarid. Gr. πίτυρον. πιτυρίασις. Gal. ſon, bran de farine. Morb. petites ordures blanches ſur la tète. It. cruſca, ſemola.

Fuſio. Liquatio. Ar. ihtiraq, herq, Heb. muzaket, muzak, neſc, maſſeca, haduc, hindica. Gr. χύσις. Gal. fuſion, fonderie, action de fonder. It. liquefazione, fuſione.

G

Gagates. Ar. zabaga, gagathi. Heb. deficit. Gr. γαγάτης. γαγγίτης. Gal. gagat. Ital. gagate.

Galactites. Ar. alazar almeres, hagiar lebenic, vel lebeni. Heb. deficit. Gr. γαλακτίτης. Gal. pierre blanche comme lait. It. galattite.

Galbanum. Arab. chenechalbebi, halcherina, barzard, bezard, beliataligma, hazad, &c. Heb. chelbenach. Gr. χαλβάνη, ἀσμυρνίτης. Gal. galbanon. It. galbano.

Galea. Ar. deficit. Heb. michbaah, cobah, culas, maclas, caſſida. Gr. κράνος, κόρυς, τρυφάλη. Gal. heaume, caſque. It. celata, elmo.

Ganglion, Ar. & Heb. deficit. Gr. γάγγλιον. Gal. & Ital. retinetur ganglion, ganglio.

Gangræna. Ar. ganaga. Heb. deficit. Gr. γάγγραινα. Gal. gangrène, chair morte par ulcere & inflammation. Ital. carne morta di una piaga.

Gargariſmus, Arab. & Heb. deficiunt. Græc. γαργαρισμός. Gal. gargariſme. Ital. gargarizamento.

Garum. Ar. muri, ſcenem, marc almalah. Heb. deficit. Gr. γάρον. Gal. ſaumure de poiſſons It. ſalamuja.

Gaudium. Ar. farch, farcha. Heb. ſimſach, ſaſon, cheduah, alizath. Gr. χαρὰ. χάρμα Gal. joye. It. allegrezza.

Gemma. Lapis Precioſus. Margarita. Arab. gauhara. pl. gauhar, gavahir, jacuta, pl. jacut. Gr. μαργαρίτης. Gal. pierre prècieuſe. It. gemma.

Gena. Mala. Maxilla. Ar. ilgene, chad, lahia. Heb. lechi, laſa, pag. Gr. γένυς, γνάθος Gal. joue. It. guancia.

Generatio. Ar. naſal, gil; dahar, tavaruth, con, tacoin. Heb. dor, moledet, chavijah, tolenda. Gr. γένεσις. Gal. generation. It. generazione.

Genitalia. Pudenda. Ar. zubub, (*ſing.* Z bb, *pro utroque ſexu*) aurat, (*per antiphraſin*) ducura. Hebr. ervah, mebuſchim, put, Græc. αἰδοῖα. Gal. parties genitoires, honteuſes. It. parti naturali, genitali.

Genu. Ar. rocba, pl. rocab, rocbatini. Heb. berec, arcubbah. Gr. γόνυ. Gal. genou. Ital. ginocchio.

Gialappa. Jalappa. Ar. & Heb. deficit. Gr. γιάλαππα. Gal. jalap, It. jalappa.

Gibboſitas. gibbus, gibboſus. Ar. hadube, haddubi, mubaddaa. Hebr. gabh, gibben, dadbeſchet. Gr. κύρτωσις, κύφωσις, κυφὸς, κυρτὸς. Gal. boſſe, boſſu. Ital. gobbo.

Gingivæ. Ar. alderati, algemur, latach, Hebr. chincaim. Gr. οὖλον, οὖλα. Gal. gencive. Ital. gengiva.

Glabricies, glaber. Ar. hali, haloa. Hebr. chilec, chalac, ſcheiuth. Gr. φαλακρότης, φαλακρὸς, ψιλὸς. Gal. pelure, pelè. Ital. pelamento, ſpelamento, pelato, ſpelato.

Glandula, glans. Ar. geuze, pl. geuz, ſala, bolota. Hebr. deficit. Gr. ἀδὴν, βάλανος. Gal. gland. petite glande. It. ghianda, ghianda picciola.

Glans penis. Ar. deficit. Hebr. roſch hagevijah. Gr. βάλανος, κύτταρος. Gal. tete de la queue. Ital. capezzolo della coda.

Glarea, glarealis. Ar. mahgara, muhegar. Hebr. deficit. Gr. ψηφὶς, ψάμμος, ψηφίδων ἐμπλέως, ψαμμώδης. Gal. gravier, gravois, plein de gravois. Ital. ghiara, ghioroſa.

Glaucoma. Arab. zarca. Hebr. deficit. Gr. γλαύκωμα. Gal. aveuglement, tache en l'œil. Ital. accecamento.

Gluten. Arab. dabac, dabc, hale. ile, giri,

ri, *Hebr.* debhec; Gr. κόλλα. *Gal.* colle, glu; *Ital.* colla.

Gonagra. *Ar.* vaga al rocha, alm, arocba-tin, *Hebr.* chebel haberec. *Gr.* γόναγρα. *Gal.* la goutte au genou. *Ital.* gotta del ginocchio.

Gonorrœa. *Arab.* aludi, almeracha. *Hebr.* zebha, zob, mikkerehlajelab. *Gr.* γονόρροια. *Gal.* gonorée, flux de ſemence. *Ital.* gonorrea.

Goſſypium, *Ar* cotin. *Hebr.* zemer. *Graec.* γοσσύπιον, ξυλόξυλον. *Gal.* cotton. *Ital.* cottone, bombaggia.

Granum, *Ar.* zara, habbat. *Hebr.* gargar, peret. *Gr.* κόκκος. *Gal.* grain. *Ital.* grano.

Graveolentia, *graveolens*. *Arab.* caret. *Hebr.* bavoſch, beoſch, tſachanah, namac, *Gr.* δυσωδία. δυσώδης. *Gal.* mauvaiſe odeur. *Ital.* puzza, cattivo odore.

Gravida. *Arab.* deeſt. *Hebr.* harah, battana, meadjah, *Gr.* ἔγκυμον. *Gal.* femme groſſe, enceinte. *Ital.* gravida.

Grumus. *grumeſcentia*. *Arab.* gerf; *Pl.* agraf. *Hebr.* regebh, guſch. *Gr.* θρόμβος, θρόμβωσις. *Gal.* caillée, caillé. *Ital* condenſato.

Guajacum. *Ar.* & *Hebr.* *deficiunt*. *Ital.* guajacan. *Gr.* ἁγιόξυλον. *Gal.* bois de gayac, bois ſaint. *Ital.* guajaco, legno ſanto.

Gula, *œſophagus*. *Arab.* meri, anhar. *Hebr.* loach, biliah, *Gr.* οἰσόφαγος. *Gal.* gueule, goſier. *Ital.* gola.

Gummi. *Arab.* zamach, ſamag. *Heb.* diſmag. *Græc.* κόμμι. *Gal.* gomme. *Ital.* gomma.

Gummi Arabicum. *Ar.* ſamag, alarabi. *Hebr.* althartuc. *Gr.* κόμμι ἀραβικόν. *Gal.* gomme arabique. *Ital.* gomma arabica.

Gutturam. *Ar.* *deficit*. *Hebr.* miſchcabh. *Gr.* ἀρύταινα, πρόχοος. *Gal.* goutteron. *Ital.* bacilamo, bacile.

Gypſum. *Arab.* gies, gips, gipſiniu, tali. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* γύψος. *Gal.* gips, platre. *Ital.* geſſo, gipſo.

H.

H*Æmatites*. *Arab.* ſedenegi, ſedine. *Hebr.* *caret*. *Gr.* αἱματίτης. *Gal.* hematite, pierre ſanguinaire. *Ital.* hematite.

Hæmoptyſis. *Ar.* naſth aldam, nazaf aldam. *Hebr.* roc dam. *Gr.* αἱμόπτυσις. *Gal.* crachement de ſang. *Ital.* ſputo di ſangue.

Hæmorrhagia. *Arab.* guri dem nazalaldem. *Hebr.* dabh, vel zobhdam. *Gr.* αἱμοῤῥαγία. *Gal.* flux de ſang. *Ital.* fluore del ſangue.

Hæmorrhoides. *Ar.* deeſt. *Hebr.* apholim, rechorim. *Gr.* αἱμοῤῥοΐδες. *Gal.* hémorrhoides. *Ital.* hemorroide.

Halitus. *Arab.* naſima, habba. *Hebr.* neſchama. *Gr.* πνεῦμα, ἀτμός, ἀτμοί. *Gal.* haleine. *Ital.* halito, ſpirito.

Hebetudo viſus. *Ar.* alfedar, atabalbazar. *Hebr.* deeſt. *Gr.* ἀμβλυωπία. *Gal.* foibleſſe, debilité de vue, vue troublée, *Ital.* debilità del viſo.

Hectica. *Arab.* hami aldac, meſelet, mucalif. *Hebr.* hadacia. *Gr.* ἑκτική. *Gal.* fièvre hectique, etique. *Ital.* hectica, hettica febre.

Hepar, *jecur*. *Ar.* kebd, bebib. *Hebr.* gabed. *Gr.* ἧπαρ. *Gal.* foyè. *Ital.* fegato.

Hepaticus. *Arab.* makbud, alorſingen, ſiagemalsce. *Hebr.* deeſt. *Gr.* ἡπατικός. *Gal.* hepatique, mal de foye. *Ital.* fegatoſo, mal di fegato.

Hermaphroditus. *Ar.* chunte. *Hebr.* deeſt. *Gr.* ἑρμαφρόδιτος, ἀνδρόγυνος. *Gal.* hermafrodite, garcon fille, qui eſt male & femelle. *Ital.* ermafrodito.

Hernia, *ramex*. *Ar.* luſe, buri, odra, adar, nafsch. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* κήλη. *Gal.* rupture, hernie, crevre. *Ital.* crepatura, rottura, ernia.

Herpe. *Ar.* alchaichaluf, in *ſpecie* exedens. *Hebr.* jecul, etiam *exedens*.) *Gr.* ἕρπης, & quidem ἐσθιόμενος, & ἑρπης κεγχρίας, i. e. *miliaris*. *Gal.* herpeté, louq des allemans. & male dartre. *Ital.* herpete, lupo.

Hirudo, *ſanguiſuga*. *Ar.* alag, aleca, *Hebr.* alucah. *Gr.* βδέλλα. *Gal.* ſangſue. *Ital.* ſanguettola, ſanguefuha.

Homo, *Arab.* & *Hebr.* adam. *Gr.* ἄνθρωπος. *Gal.* homme. *Ital.* uomo.

Horror. *Ar.* takim, azugub, palazut. *Hebr.* charadab, *Gr.* φρίκη. *Gal.* effrayement, grayeur. *Ital.* horrore.

Humectatio. *Ar.* bal, abtlal. *Hebr.* tartibh, ratbot. *Gr.* ὕγρανσις, ὑγρασμός. *Gal.* humectation, mouillure, moiteur. *Ital.* bagnamento, inhumidità.

Humerus, *Ar.* ketf, mancab. *Hebr.* kteph, ſchebhet. *Gr.* ὦμος. *Gal.* epaule. *Ital.* ſpalla, humero.

Humor, *humidus*. *Ar.* chilt, nadvah. (*plur.* nadvit,) munedi. (*adject.*) rutuba, ratab, *Hebr.* leach, leach, leſchad teria, ratobh. *Gr.* ὑγρασία, ὑγρός, ἰκμάς. *Gal.* humeur, humide. *Ital.* umore, umido.

Hyacinthus. *Ar.* jacuta, *quod etiam Gemmam in genere ſignificat*. *Hebr.* deeſt. *Gr.* ὑάκινθος. *Gal.* hyacinte. *Ital.* giacinto.

Hydatis, *aquula*. *Ar.* ſarnac, ſchernac, aximath. *Hebr.* deeſt. *Gr.* ὑδατίς. *Gal.* bourgeon, ou am-

ampulle d'eau . *Ital.* acqueta ; broſſola piena di acqua.

Hydrops, *hydropicus*, *Ar.* jarcan , muallal, baliarcan , haben ; naſch albatan , (*adject.*) manſuch . *Hebr.* nodi , ſchiccu . *Græc.* ὕδρωψ . ὑδρωπικός . *Gal.* hydropiſie , hydropique . *Ital.* idropiſia , idropico .

Hyems. *Ar.* ſchiti, ſchetva . *Hebr.* κon. *Gr.* χειμών . *Gal.* hyver . *Ital.* Inverno.

Hypocondria. *Ar.* meſemen . *Hebr.* comeſch. *Gr.* ὑποχόνδρια . *Gal.* hypochondres . *Ital.* tela, che ſta intorno al cuore.

Hypochondriacus. *Ar.* ſeraſif . *Hebr.* chamuſch. *Gr.* ὑποχονδριακός. *Gal.* hypochondriaque . *Ital.* *deficit*. (*Poſſet tamen uſurpari* ipocondriaco , *ad imitationem* ipocrita , i. e. *Hypocrita* ;

I.

Iaſpis. *Ar.* hagar, jaſpe, iaſchep. *Hebr.* *Gr.* ἴασπις. *Gal.* jaſpe . *Ital.* pietra jaſpe , Jaſpide.

Icterus, *icteritia*. *Ar.* jarcan. *Hebr.* jeracon. *Gr.* ἴκτερος . *Gal.* jauniſſe . *Ital.* itterizia , icteritia .

Ictus, *percuſſio*. *Ar.* galdah . *Hebr.* paam, makkeh , maccab . *Gr.* πλῆξις , πληγή . *Gal.* coup . frappement , action de frapper . *Ital.* colpo , percoſſa , ferita .

Jejunum. Epitheton inteſtini. *Ar.* alſain . *Gr.* alſain , dſain . *Hebr.* *deficit* , *Gr.* νῆστις . *Gal.* jeun. *Ital.* digiuno .

Ilia. *Ar.* hazarti . *Hebr.* kefalim ; daphe. *Gr.* λαγόνες . *Gal.* flancs. *Ital.* fianchi .

Iliaca, *ileus* . *Ar.* vaga almaa. *Hebr.* *deficit* *Gr.* εἰλεός , εἰλιακή . *Gal.* iliaque paſſion . *Ital.* iliaca .

Impetigo, *lichen* . *Ar.* cuba , ſcere , uſag, haziza . *Hebr.* crazaz , chaziz , jallephet . *Gr.* λειχήν . *Gal.* galle , gratelle . feu volage . *Ital.* volatica .

Impragnatio . *Ar.* haml . *Hebr.* *deeſt* . *Gr.* ἐγκύμοσυνη . *Gal.* engroſſement des femelles . *Ital.* ingravidazione , impregnazione .

Impuritas, *impurus* . *Ar.* chaceſa . *Hebr.* Tumca , tame , tinufa, tanuf. *Gr.* ἀκαθαρσία , ἀκάθαρτος. *Gal.* ordure , faletè , fale . *Ital.* ſporchezza , ſporco .

Inciſio. *Ar.* lacht . *Hebr.* feret , fareta . *Gr.* τομή , διακοπή . *Gal.* inciſion . *Ital.* taglio , tagliatura.

Incraſſans , *incraſſatio* . *Arab.* tegill. *Hebr.* maebheh . *Gr.* παχυντικόν , παχυσμός . *Gal.* epaiſſement , *verb.* epaiſſir , *Ital.* ingraſſamento, ingraſſante .

Incubus, *ephialtes* . *Ar.* gatum , chanic , κibus , κabus , alantiſac , altarum , alcatum , &c.

Hebr. kabuds . *Gr.* ἐφιάλτης . *Gal.* coche-mare . *Ital.* incubo , incubito .

Inedia . *Arab.* goi , *Hebr.* *deficit* . *Gr.* νηστεία . *Gal.* faute de boire & de manger . *Ital.* aſtinenza , dieta .

Infantia, *infans* . *Ar.* tofula , tofolia , tifl, *Hebr.* jancuth , jeleth , naar , elam , taph , pirchak , *Gr.* βρέφος . *Gal.* enfance , enfant . *Ital.* fanciullezza , fanciullo , bambino .

Inflammatio . *Arab.* tahab , acaſus . *Hebr.* gargur . beherah . *Gr.* φλεγμονή . *Gal.* inflamma- tion , embraſement . *Ital.* inflammazione .

Inflatio . *Ar.* naſch . *Hebr.* *deeſt* . *Gr.* ἐμφύσημα . *Gal.* inflazion , enflure . *Ital.* infiatura , infiazione , gonfiamento .

Influxus . *Arab.* mazhaca . *Hebr.* *deficit* . *Gr.* ἀπόῤῥοια . *Gal.* influence . *Ital.* influſſo .

Infuſio, *infuſum* . *Arab.* naca , naκa , muntaca , zabb. *Hebr.* jetſica . muzaκ , *Gr.* ἔγχυσις, ἔγχυμα . *Gal.* infuſion , infus . *Ital.* infuſione , infuſo .

Ingenium . *Arab.* gil , hadaca , chiel . *Hebr.* ſechel , haskel , binad . *Gr.* νοῦς . διάνοια . ἀφυΐα. *Gal.* naturel . *Ital.* ingegno .

Ingredientia , *Arab.* dachila . *Hebr.* *deficit* . *Gr.* εἰσερχόμενα . *Gal.* entrants , ingrediens . *Ital.* entranti .

Inguen . *Ar.* haleb , *pl.* halebetein , arbut, arbitin . *Hebr.* *deficit* . *Gr.* βουβῶνες . *Gal.* aine . *Ital.* inguinaglia .

Inquietudo . *Ar.* *deficit* . *Hebr.* reſcha . *Gr.* ἀλυσμός. ἄση. *Gal.* inquietudine. *It.* inquietudine.

Inſania , *inſanus* . *Ar.* belech , ebleh , vaſuſo , vaſus . *Hebr.* ſchiggagon , maſchugga . *Gr.* ἄνοια , μανία , μωρός , ἐμμανής . *Gal.* furie , rage , inſenſe , hors de ſens . *Ital.* pazzia , pazzo .

Inſipidus, *inſipiditas* . *Ar.* zehema , biletib , maſich , miſcha (*ſubſt.*) *Hebr.* cheſil , nabal , evil , *Gr.* ἄποιος , ἀποιότης . *Gal.* qui n' a point de ſaveur . *Ital.* ſenza ſapore .

Inſpiratio . *Arab.* tanfas , habba , *plur.* hubub , *Hebr.* *deficit* . *Gr.* ἐμπνοή. *Gal.* inſpiration . *Ital.* Inſpirazione .

Inſpiſſatio . *Ar.* tacatf , mucattif , (*adject.*) *Hebr.* *deficit* . *Gr.* πύκνωσις . *Gal.* epaiſſiſſement . *Ital.* iſpeſſimento .

Inſtrumentum . *Ar.* alach , & *in ſpecie Chirurgicum* gamedui . *Hebr.* keli . *Gr.* ὄργανον . *Gal.* inſtrument. *Ital.* inſtrumento .

Intellectus , *Ar.* binah , aql . *Hebr.* Sechel , haſκel , *Gr.* διάνοια . *Gal.* Intellect , Entendement . *Ital.* intelligenza , intendimento .

Intemperies . *Ar.* infrat. *Hebr.* *deficit* . *Gr.* ἀκρασία . *Gal.* immoderation , intemperance . *Ital.*

Ital. immoderazione.

Inteſtinum. *Arab.* batan. *pl.* bavatin, dachil, mazran. *plur.* mazarin. Hebr. kerebh, *plur.* kerabhim. Gr. ἔντερον, ἔντερα. *Gal.* entrailles, inteſtins. *Ital.* entraglie, interiori.

Inunctio. *Arab.* tamarich. *Hebr. deficit*. *Gr.* χρίσμα, χρῖσις, ἄλειμμα. *Gal.* onction. *Ital.* onzione, unguento.

Irrigatio. *Arab. deficit*. *Hebr.* Zarzif, ri, ſchiku. *Gr.* ἐμβροχή, ἄρδεια. *Gal.* arroſement. *Ital.* adacquamento, inacquamento.

Irritatio. *Arab.* magadbah. *Hebr.* regaz, ragza, argzot, naatſa, neatſa. *Gr.* ἐρεθισμός. *Gal.* irritation. *Ital.* irritazione.

Iſchiatica, *Iſchias*. *Arab.* itq aluiſa. *Hebr.* beebh, jajerek, gid hannaſeh. *Gr.* ἰσχιάς, ἰσχιαδικὸς νόσος. *Gal.* goutte ſciatique. *Ital.* ſciatica.

Iſchion, vide *Coxa*. *Ar.* neſaa. *Hebr.* naſeh, jerek. *Gr.* ἰσχίον. *Gal.* cuiſſe, hanche. *Ital.* coſcia, anca.

Iſchuria. *Ar.* zeiba albeule, achia alhiraca, ihtibes albeule, ihtecin albeule &c. *Heb.* achjut haſchtana, azira haſchenim. *Gr.* ἰσχουρία. *Gal.* iſchurie. *Ital.* iſcuria.

Jugularis vena. *Ar.* guidem. *Hebr. deficit*. *Gr.* σφαγῖτις φλέψ. *Gal.* veine de la gorge. *Ital.* vena del gozzo, della gola.

Jugulum. *Arab.* lebe. *Hebr.* zippor. *Gr.* αὐχήν, κλεὶς, δερή. *Gal.* goſier, gorge. *Ital.* gola, gozzo della gola.

Julep. *Arab.* julep. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἰούλεπος. *Gal.* julep. *Ital.* giuleppo.

Jumentum, *Jumenta*. *Arab.* behime, *pl.* beheim. *Hebr.* beir, cudna. *Gr.* κτῆνος. *Gal.* bete ſervant a tirer, ou a labourer. *Ital.* beſtiame, beſtia da ſoma, giumenta.

Jus, *Juſculum*. *Arab.* marac, mana, *fœm.* *Hebr.* marac, rathaph. *Gr.* ζωμίδιον. *Gal.* bouillon, potage. *Ital.* brodo, potaggio.

L

Labium, *Labrum*. *Arab.* ſupha. *Hebr.* ſaphah. *Gr.* χεῖλος. *Gal.* levre, lippe, *Ital.* labbro.

Labor. *Ar.* chidma, chotob. *Hebr.* torach. *Gr.* πόνος, μόχθος. *Gal.* labeur, travail. *Ital.* fatica.

Laboratorium, *officina*. *Arab.* dar, zinaa, hanut. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἐργαστήριον. *Gal.* ouvroir d'un apoticaire. *Ital.* bottega.

Lac. *Arab.* leben, lahan. *Hebr.* calaph. *Gr.* γάλα. *Gal.* lait. *Ital.* latte.

Lac coagulatum. *Acetoſum*. *Arab.* raib, rab, maſt, meſt, machid. *Hebr. deficit*. *Gr.* ὀξύγαλα, γάλα πεπηγός. *Gal.* lait aigre, lait caillé, caillebote. *Ital.* latte acetoſo, agro.

Lacca. *Arab.* luch, ancaſal, *Hebr. deficit*. *Gr.* κάγκαμον. *Gal.* lacque. *Ital.* lacca.

Lacryma. *Ar.* dama. *Hebr.* dama, dima *Gr.* δάκρυον. *Gal.* larme. *Ital.* lagrima.

Lactans. *Ar.* mardaa. *Heb.* meneket. *Gr.* γαλακτίζουσα. *Gal.* allaitant. *Ital.* lattante.

Lacteus. *Ar.* mulabban labani. *Hebr. deficit*. *Gr.* γαλακτικός, γαλακτώδης. *Gal.* blanc comme lait, de lait. *Ital.* di latte.

Ladanum. *Ar.* laden, leden. *Hebr. deficit*. *Gr.* λάδανον. *Gal.* ladanum. *Ital.* ladano.

Læſio. *Ar.* garha, mod. *Hebr.* nezek, chebhel, chathal, nega. *Gr.* βλάβη. *Gal.* bleſſure. *Ital.* offeſa, nocumento.

Lamina vide Bractea.

Lana. *Ar.* ſuf, zuf, in *ſpecie* lana ſuccida, zuf hile mavil. *Hebr.* itſemer. *Gr.* ἔριον. *Gal.* laine. *Ital.* lana.

Languor. *Gr.* ſacam. *Hebr.* ajephut. *Gr.* ἀσθένεια. *Gal.* langueur. *Ital.* languore, languidezza.

Lapis, *Arab.* hagiar, hagar, alazar, *Hebr.* ebhen, chatlaz, keph. *Gr.* λίθος. *Gal.* pierre. *Ital.* pietra.

Lapis Lazuli. *Ar.* ſcerbac, lazuard, lazivard. *Hebr. deeſt*. *Gr.* κύανος. *Gal.* pierre lazuli. *Ital.* pietra lazuli.

Laqueus. *Ar.* arva, habel, machnaca. *Heb.* chebhel, mokeſch, pach. *Gr.* βρόχος, παγίς. *Gal.* laqs. *Ital.* laccio.

Lardum. *Ar.* ſadif, alchanzir, ſemen. *Hebr.* *deeſt*, *Gr.* ὕειον στέαρ ἢ λίπος. *Gal.* lard. *It.* lardo.

Larynx. *Ar.* natq. *Hebr. deeſt*. *Gr.* λάρυγξ. *Gal.* gorge. *Ital.* gozzo della gola.

Laſſitudo. *Arab.* ajoch, ivaga. *Hebr.* jaga, jagia. *Gr.* κόπος. *Gal.* lacheté. *Ital.* ſtanchezza.

Latus. *Subſtant.* *Ar.* gunb. *plur.* agnab, der. *plur.* devet. *Hebr.* jarcah, ketef, peah, tſad, tſela, &c. *Gr.* πλευρόν. *Gal.* cote. *Ital.* lato, fianco.

Leniens, *Laxativum*. *Arab.* melin. *Hebr.* marpa. *Gr.* ἐκκοπρωτικόν, ὑπήλατον. *Gal.* laxatif. *Ital.* ſolutivo del ventre.

Lentigo. *Ar.* alhadéſiab, namaſcha. *Hebr. deficit*. *Gr.* φακός. *Gal.* lentille, tache rouſſatre au viſage. *Ital.* lentigine.

Lepra, *Leproſus*. *Ar.* baraz, abraz, gedem, magdum, garaba, mugarrab. *Hebr.* tſaraat, tſara, miſpach. *Gr.* λέπρα. *Gal.* lepre, ladrerie. *Ital.* lepra, mal di S. Lazaro.

Lethargus. *Ar.* nuſien (*adject.*) munſi. *Hebr.* defi-

deficit. Gr. λήθαργος. Gal. letargie. Ital. letargo.

Libido, Ar. zin, techavil. Heb. zenuth, agbah, Gr. λαγνεία ὁρμή. Gal. voluptè deſordonnèe, paillardiſe. It. libidine, voglia sfrenata, luſſuria.

Libra, Ar. muafin, miſin, mizin, ratal. Heb. mane, tecal. Gr. λίτρα. Gal. livre, poids. It. libra.

Lien, *ſplen*. Ar. tahal. Heb. deeſt. Gr. σπλήν. Gal. rate. Ital. milza.

Lienteria. Ar. zalik almazarin. Heb. chalaclacoth, chalek hameaim. Gr. λειεντερία. Gal. flux de ventre. It. lienteria.

Ligamentum, *Ligatura*. Ar. hacab, aſar. Heb. eſur, abhac, moſar, Ketar. Gr. σύνδεσμος, δεσμὸς. Gal. lien, liaiſon, ligature. Ital. legamento, legatura, legame.

Limatura, *ſcobs*. Ar. baruda, bural. Hebr. meſoret. Gr. ῥίνημα. Gal. limure, limaille, ſciure. Ital. limatura.

Lingua. Ar. liſin, liſna. Hebr. laſchon. Gr. γλῶσσα, vel γλῶττα. Gal. langue. It. lingua.

Linimentum. Ar. latuch, atlia. Heb. miſchchach. Gr. ἄλειμμα. Gal. liniment. Ital. unguento.

Lipothymia, *animi deliquium Syncope*. Ar. iſtifrag. Heb. deficit. Gr. λειποθυμία. Gal. pamoiſon, evanouiſſement, defaillance de cœur. It. mancamento di cuore, eccliſſe, difetto.

Lippitudo, *ophthalmia*. Ar. umuſcha, ramad, guardenegi, Heb. deficit. Gr. ὀφθαλμία, λήμη. Gal. chaſſie, debilitè de vuè, mal des yeux. It. lippitudine.

Liquefactio, *Liquatio*. Ar. tadiib, adiba, dubian, hetebet. Heb. mas, maſa, temes. Gr. τῆξις. Gal. fonderie, liquation. It. liquefazione.

Liquidambra, *ſtorax liquida*. Ar. miha ſaila. Heb. deeſt. Gr. στύραξ. Gal. ſtyrax liquide, liquidambre. It. liquidambra.

Lithargyrium. Gr. merdaſengi. Heb. martech, badil. Gr. λιθαργύριον. Gal. litharge d'or, ou d'argent. It. litargirio.

Lubricitas, *Lubricus*. Ar. zalac, zalic, muzalic, mulaſa, amals, mamlaſa. Heb. chilek, cheleca, chalac. Gr. γλισχρότης, γλισχρὸς. Gal. grillant, gliſſade, gliſſement, gliſſant. It. lubrico, lubricità, ſdrucciolamento, ſdrucciolofo, sbricciolofo.

Lucta, *Luctatio*. Ar. inzira, munzara, Heb. naphtulah. Gr. πάλη. Gal. lute, luttement. It. lotta, combattimento.

Lumbago, Arab. vaga alchatin. Hebr. chebel hachalazim. Gr. ὀσφύος ἄλγημα. Gal. douleur de reins. It. dolore di lombi.

Lumbi. Gr. chatim, caavin, Heb., chalazim, matenaim. Gr. ὀσφύες. Gal. reiens. It. lombi.

Lumbrici, *vermes*. Ar. caratin, ſuſſara. Heb. barza, barzim. Gr. ἕλμινθες. Gal. vers. It. vermi.

Luſciofus, *Luſcus*. Ar. ahval, avar. Hebr. over. Gr. μύωψ. Gal. qui a la vue courte. It. loſco, di corta viſta.

Luxatio. Ar. algaacnu, alheven, ſeqq, ſacea. Heb. nacal, naſeh. Gr. ἐξάρθρωσις, ὀλίσθημα. Gal. dislocation de membre. It. ſnodazione, ſnodato.

M

M*aceratio*. Ar. bal, abtlal, dars, darſa, tadris. Heb. miſchrah. Gr. ὕγρανσις. Gal. amolliſſement. It. macerazione.

Macies, *Macilentus*. Ar. hazal, tazhil, mazhul, tacdif, cadif. Heb. caſchah, razah, razi, dalla, dal, patran, patranot. Gr. ἰσχνότης, ἰσχνὸς. Gal. maigreur, maigre. It. macilenza, magrezza, magro.

Macis, Ar. besbaſe, besbeſi, taliſaſar. Heb. deficit. Gr. μάκερ. Gal. macis, fleur de muſcade. It. macis.

Magnes. Ar. hagar, almes, magnatis. Heb. deficit. Gr. μαγνήτης. Gal. aimant. It. calamita.

Malleolus. Anat. Gr. deficit. Heb. carfol. Gr. σφυρίον. Gal. martelet. It. martellino.

Malleus. Ar. matràca, daſar. Heb. halmuth, arzob, mappets, pattiſch, mepiz, &c. Gr. σφῦρα. Gal. maillet, marteau. It. martello.

Mamma, *mamilla*. Ar. muche. plur. muchit, thad. plur. thadi. Heb. dad, ſchad, bizzi. Gr. θήλη, μαζὸς, μαστὸς. Gal. mammelle, teton. It. tetta, poppa, poccia, manna, zinna.

Mancus, *mutilus*. Ar. mabtul, mucallam, Heb. paſchig, calut. Gr. πηρὸς. Gal. manchot. It. mancino.

Mandibula, *Maxilla*. Ar. chud. plur. chudud, lehia, pak. plur. pakin. Hebr. lechi, pak. Gr. γνάθος, γένυς. Gal. machoire. Ital. maſcella.

Manipulus. Ar. bachat, chazam, chuzma, chuzem, galla. Hebr. glem, alumna, amir, tſachat, comets. Gr. χειρόβολον, ἄμαλλα. Gal. javelle, poignèe. Ital. manipolo.

Manna, Ar. man, terniabin. Hebr. man. Gr. μάννα. Gal. manne de calabre. Ital. manna.

Mar-

Marcaſita. Ar. marcaſita, alruſenai. Heb. deficit. Gr. μαρκασίτη. Gal. marcaſite, It. marcheſita.

Marcor, *marcidus*. Ar. indibel, madbul, nachar, indebul, madbul. Heb. kemat, kemit. Gr. μαρασμὸς, μαρασμώδης. Gal. maigreur. maigre. It. magrezza, magro.

Margarita. Ar. gauhara. *plur.* gavahir, darra, jacuta, jacut. Heb. peninim, marganit. Gr. μαργαρίτης. Gal. perle. It. perla.

Maſſa. Ar. gabla, agn, agne. Heb. bazek, molem, muſch, kikkar. Gr. μάζα. Gal. maſſe. It. maſſa.

Maſticatio. Ar. magd, Heb. leiſah. Gr. μάσησις. Gal. maſtication. It. maſticazione.

Maſtix, *maſtiche*. Ar. maſtiche. Heb. lot, lut. Gr. μαστίχη. Gal. maſtic. It. maſtica.

Materia. gabla, madad, mida. Heb. chomer. Gr. ὕλη. Gal. matiere. It. materia.

Matrix, *uterus*. Ar. zifac, cis, ruham. Heb. rechem, maſchper, em, harah. Gr. μήτρα. Gal. matrice. It. matrice.

Maturatio. Ar. alandaga. Heb. biſchul. Gr. πεπασμὸς. Gal. maturation. It. maturezza.

Meatus. Ar. bartac, magarl, manſad. Heb. nacabh, rachat. Gr. πόρ☉. Gal. veine, paſſage, iſſue. It. meato, poro.

Mechoacanna. Ar. mechoacan. Heb. deficit. Gr. μηχοακάννη. Gal. mechoacan. It. mechoacanna.

Mediaſtinum. Ar. deficit. Heb. rakim. Gr. μεσαύλιον. Gal. mediaſtin. It. mediaſtino.

Medicamentum, *remedium*. Ar. devi. *plur.* advia. Heb. aruca. Gr. φάρμακον. Gal. medicament, medecine. It. medicamento.

Medicina, Ar. tadvia, tab. Heb. aſut, aſia. ſchipha, rephnah. Gr. ἴασις, ἰατρική. Gal. medecine. It. medicina.

Medicus, Ar. mudevi, tabib. *pl.* atibbe alfachi ſaſi. Heb. aſe, meaſſe, ropheh, ſchaphi. Gr. ἰατρὸς. Gal. medecin. It. medico.

Medium, Ar. haſa, vaſat, tavaſit, nazif. Heb. tavec, chazi, mecheza, kerebeth. Gr. μέσον. Gal. milieu, moyen. It. mezzo.

Medulla, Ar. moch, much. Heb. moach. Gr. μυελὸς. Gal. mouelle. It. midolla.

Mel, Ar. aſel, karatan, alces. Syr. Heb. debhaſch. Gr. μέλι. Gal. miel. It. miele.

Melancholia, *Melancholicus*, Ar. ſevid, ſeudi. *adj.* ſendavi. Heb. *def.* Gr. μελαγχολία, μελαγχολικὸς. Gal. melancholie, melancholique. Ital. maninconia, malinconia, malinconico.

Membrana. Ar. race. Heb. keleph. Gr. ὑμὴν. Gal. membrane, petite peau. It. membrana.

Membrum. Ar. ucde, quatra. Heb. hadam. netach. Gr. μέλος. Gal. membre. It. membro.

Memoria, Ar. dihen, dihn. hiſd, iltihem. Heb. zicron, zicaron. Gr. μνήμη. Gal. memoire, It. memoria.

Menſtruum, Ar. hayda, niz. Heb. nidda, vaſat, ſautha, richuc. ſubhan. Gr. ἐμμήνια, καταμήνια. Gal. menſtrue, fleurs ou mois des femmes. It. menſtruo, fluſſo di ſangue delle donne.

Menſura, Ar. kil. maſah. Heb. medad, midda, madon, ſaſſeah, meſurah. Gr. μέτρον. Gal. meſure. It. miſura.

Mentagra, Ar. haziza ſal lahia Heb. hazaz. Gr. μεντάγρα. Gal. datre. It. volatica.

Mentum, Ar. dacan, lahiah, Heb. lechi. ſapham. Gr. γένειον. Gal. menton. It. mento, barboccio.

Mercurius, *Vide argentum vivum*, Ar. cattabh. Heb. cocabh. Gr. ἑρμῆς. Gal. mercure. It. mercurio.

Meridies, Ar. vaſit, ar nabar. Heb. tzahoraim. Gr. μεσημβρία. Gal. midi. It. mezzodì.

Meſenterium, Ar. marhard, maraad. Heb. ſebhacat. Gr. μεσεντέριον. Gal. meſentere. It. meſenterio.

Metacarpus, Ar. alfelanaut. Heb. Maſrech caph hajad. Gr. μετακάρπιον. εἶδος χειρὸς. Gal. Dos de la main. It. doſſo della mano.

Minium, Ar. afrengi. Heb. deficit. Græc. μίλτος. Gal. vermillon. It. minio.

Morbilli, Ar. alureſchin, haſaſin, algidra, alhasba, Foreſt. *l.* 6. *Obſ.* 41. *Schol.* Heb. chazabim. Gr. ἐξανθήματα ἐρυθρά. Gal. rougeole. It. roſſettoli.

Morbus. Ar. dil. caaba, marad. *pl.* amrad. Heb. chali, macalhat, carah, caran, & Gr. νόσος, νόσημα. Gal. maladie. It. malattia, male, morbo.

Mors. Ar. maut, mita, fani. Heb. mavet, mut, met, &c. Gr. θάνατος. Gal. mort. It. morte.

Morſuli, Ar. lezmit. Heb. & Gr. *deficit*. Gal. morceaux, tablettes. It. tavoletti.

Morſus, Ar. maldug, lezma, naſchab, had, hadah, maad. Heb. neſchek. Gr. δῆξις, δῆγμα. Gal. morſure. It. morſo.

Mortarium, Ar. haven, maharas, caſan. Heb. metocah, mačteſch, aſitah. Gr. ὅλμος, ἴγδη. Gal. mortier. It. mortaro.

Moſchus, Ar. moſch, mech. Heb. boſem, beſem, beſam. Gr. μόσχος. Gal. muſc. It. muſchio.

Mucilago, *Ar.* lahab. *Heb.* rir. *Gr.* μύξα. *Gal.* mucilage. *It.* mucilagine.

Mucor, *Ar.* chamg, afin, afuna. *Hebr* ipuſch. *Gr.* ἀδρώς, αὐχμός. *Gal.* moiſiſſure. *It.* muffa,

Mucronatus, *Ar.* Alchangiri. *Heb.* Exem bedelli rachaibh. *Gr.* ξιφοειδής. *Gal.* aigu où formè epèe. *Ital.* come una ſpada.

Mucus, *Ar.* maihta, moq. *Heb.* uija, rir. *Gr.* μύξα. *Gal.* morve, excrement ſortant du nez. *It.* moccolo.

Mulier, *mulieris*, *Ar.* niſivi, niſi. *Hebr.* iſcha. *Gr.* γύνη, γυναικεῖος. *Gal.* femme. De femme. *It.* femina, donna. di femina.

Mulſum, *Ar.* antabad. *Hebr.* *deficit.* *Graec.* ὑδρόμελι, aliis οἰνόμελι. *Gal.* vin mielle. *It.* acqua melata. Vino melato.

Mumia, *Ar.* mumiai. *Heb.* & *Gr.* *deficiunt.* *Gal.* momie, mumie. *It.* mumia.

Muria, *Ar.* muri, marc almalah. *Heb.* *deficit.* *Gr.* ἅλμη. *Gal.* ſaumure. *It.* muria, ſala mora.

Muſculus, *Ar.* mulch. *plur.* amlach, adlah. *Heb.* *deficit.* *Gr.* μῦς. *Gal.* muſcle. *It.* muſcolo.

Muſtum, *Ar.* moſtar, aſara. *Hebr.* tiroſch, aſis. *Gr.* γλεῦκος. *Gal.* motit. *It.* moſto.

Mutatio, *Ar.* abdil, tabdil. *Heb.* chaliphah. *Gr.* μεταβολή. μεταλλαγή. *Gal.* changement. *It.* mutamento, mutazione.

Myrobalani, *Ar.* dulegi, bendelegi. *Heb.* *deficit.* *Gr.* μυροβάλανοι *Gal.* myrobalans. *Ital.* mirobalani.

Myrrha, *Ar.* mura, mor. *Heb.* mor. *Gr.* σμύρνα, *Gal.* mirrhe. *It.* mirra.

Myſtax. *Ar.* *dici poteſt* dacan. *Heb.* ſapam. *Gr.* μύσταξ προπωγώνιον. *Gal.* mouſtache. *It.* baſette. barbocci.

N.

N *Aphtha*. *Ar.* naft. *Heb.* *deficit.* *Gr.* νάφθα. *Gal.* naphthe. *It.* bitume.

Narcoticum. *ſtupefaciens*. *Ar.* michdar. *Heb.* *deficit.* *Gr.* ναρκωτικόν. *Gal.* narcotique. *It.* narcotico.

Naſus, *nares*. *Ar.* mancbar. *pl.* mancharin. *Heb.* aph, negirim, chotem. *Gr.* ῥίν, ῥῖνες. *Gal.* nez, narines. *It.* naſo, narice.

Nates. *Ar.* aijatin, laitin, maciada. *Heb.* ſchet, iggabhot. *Gr.* γλουτοί. *Gal.* feſſes. *It.* natiche.

Natura. *Ar.* geuhar, tabi, gariza. *Hebr.* *deeſt.* *Gr.* φύσις. *Gal.* nature. *It.* natura.

Naturalis. *Ar.* tabai, garizi. *Heb.* *deeſt.* *Gr.* φυσικός. *Gal.* naturel. *It.* naturale.

Nauſea. *Ar.* zara, chobal, beſchem, cudd, tachmach. *Heb.* zara, mazor, baſchem, deraon. *Gr.* ναυτία. *Gal.* envie de vomir, degout. *It.* nauſea, inclinazione a vomito.

Nephritis. *Ar.* vaga alkelitin. *Heb.* *deeſt.* *Gr.* νεφρῖτις. *Gal.* mal ou douleur des reins. *It.* dolore di reni, nefritide.

Nervus. *Ar.* vatar. *Pl.* autar, atſab. *Heb.* etſeb, metar. *plur.* metarim, gid. *Gr.* νεῦρον. *Gal.* nerf. *It.* nervo.

Neutrum, *neuter*. *Ar.* lazmum. *Heb.* *deficit.* *Gr.* οὐδέτερος. *Gal.* ni l'un ni l'autre. *It.* neutrale, nè l'uno nè l'altro.

Nitrum. *Ar.* baurach, malh, barud. *Heb.* nether. *Gr.* νίτρον, λίτρον. *Gal.* nitre, ſalpetre. *It.* ſalnitro, ſalpietra.

Novacula. *Ar.* ſifra. *Heb.* maſpar, taar, morah, izmel. *Gr.* ξυρός. *Gal.* raſoir. *It.* raſojo.

Nox, *Arab.* leile. *Heb.* lail. *Gr.* νύξ. *Gal.* nuit. *It.* notte.

Nutritio. *Ar.* tagdia. *Heb.* tarbia, amenah, amanah. *Gr.* θρέψις. *Gal.* nourriture. *Ital.* nutrimento.

Nutrix. *Ar.* nena, rabbaja, mardaa. *Hebr.* omeneth, meneketh. *Gr.* θηλάστρια. τιτθή. *Gal.* noutrice. *It.* nutrice, nena.

Nyctalopia. *Arab.* giſiha, algihar, alchar. *Heb.* *deficit.* *Gr.* νυκταλωπία. *Gal.* *Ital.* *deficiunt.*

O.

O *Beſitas*, *obeſtus*. *Ar.* bari, gilad, galid. *Heb.* abah, abhih, maabheh, taphaſch. *Gr.* πιότης. *Gal.* graiſſe, gras, ronge. *Ital.* graſſezza, graſſo.

Obſtipitas, *obſtipus*. *Ar.* mudellibiras. *Heb.* *deeſt.* *Gr.* κατάστυψις. *Gal.* courbure, courbe. qui a la tete de travers, le cou tors. *Ital.* Storto di collo.

Obſtructio, *oppillatio*. *Ar.* ſchidda, tacah. *Heb.* *deficit.* *Gr.* ἔμφραξις. *Gal.* bouchement, obſtruction, opilation. *Ital.* opilatione.

Occiput. *Ar.* alchafa, Cnamudue. *Heb.* oreph. os occipitis. ezemhaoreth. *Gr.* ἰνίον. *Gal.* Le derriere de la tete. *It.* Occipizio.

Oculus. *Ar.* bizar. *plur.* abzar, ajin. *Heb.* aijn. *Gr.* ὀφθαλμός. *Gal.* oeil. *plur.* yeux. *It.* occhio.

Odor. *Ar.* buhar, tib, facha, raiha, *Heb.* reah, zeker. *Gr.* ὀσμή. *Gal.* odeur. *It.* odore.

Odoramentum. *Ar.* atara, ſchemumat. *Heb.* baſam, beſem. *Gr.* ὄσφρημα. *Gal.* odeur, parfum. *It.* odoramento.

Odo-

Odoratus, *olfaſtus*. Ar. ſcham. *Heb.* reah. *Gr.* ὄσφρησις. *Gal.* odorat. *It.* odorato.

Oedetma. *Ar.* undimia, trehel. *Heb.* deeſt. *Gr.* οἴδημα. *Gal.* Enflure phlegmatique. *It.* enfiatura flemmatica.

Oleum. Ar. dun, den; *Heb.* jizher, Schemen. Meſcha. *Gr.* ἔλαιον. *Gal.* huile. *It.* oglio.

Omentum. *Ar.* zirbus, zorab. *Heb.* chelebh. mecaſſe. *Gr.* σπίπλοον. *Gal.* Coife qui couvre les inteſtins. *It.* zirbo.

Ophthalmia. *Arab.* afluen, guardenigi, ramad. *Heb.* kezira. Gr. ὀφθαλμία. *Gal.* maladie des yeux. *It.* lippitudine.

Opium. *Ar.* offien. afiun, marcad. *Heb.* ofi. *Gr.* ὄπιον. μηκώνειον. *Gal.* Suc de pavot. *It.* opio.

Opobalſamum. Ar. *deficit*. *Heb.* zeri, zarah. *Gr.* ὀποβάλσαμον. *Gal.* Opobalſame. ſuc dubaume. *It.* opobalſamo.

Orificium. *os*, *oris*. *Ar.* ducm, ducam, fe. *Heb.* phe, phi, pum, adi. Gr. στόμα. *Gal.* orifice, embouchure, bouche. *It.* bocca.

Orificium ventriculi. Ar. ducam almiede. *Heb.* pe hagagon, pum habetem. *Gr.* στόμα. τῆς κοιλίας, *eſtque duplex*, στόμαχος, & πυλωρος. *Gal.* orifice de l'eſtomac. *It.* bocca dello ſtomaco.

Os. *oſſis*. *Ar.* anamel, anemel, adam. *Heb.* gerèm, etſem. *Gr.* ὀστέον. *Gal.* os *It.* oſſo.

Os ſacrum. *Ar.* hadam alhagiazi. alhavis. Heb. *deficit*. Gr. ὀστέον ἱερόν. *Gal.* os ſacre, ſaint. *Ital.* oſſo ſacro.

Ovum. *Ar.* beid, baid. *plur.* alde. *Hebr.* betſa, betſim. *Gr.* ᾠόν. *Gal.* oeuf. *I.* ovo.

Oxymel. *Ar.* Scheniabin. *Hebr. deficit*. *Gr.* ὀξύμελι. *Gal.* oxymel. *It. idem*.

P.

P*Alatum*. *Ar.* chanq, halc, natque. *Hebr.* chek, malcochaim, magier. *Gr.* ὑπερῷον. *Gal.* palais de la bouche. *It.* palato della bocca.

Palindromia. *Ar.* & *Hebr deficiunt*. Gr. παλινδρομία. *Gal.* palindromie, *It.* palindromia. ritorno degli umori.

Pallor, *pallidus*. *Ar.* bilaleun. nihula, nahil. *Heb.* jeracon. *Gr.* ὠχρός. *Gal.* paleur, pale. *Ital.* pallidezza, pallido.

Palpebræ. *Ar.* agfin. *Hebr.* aphaphaim, ichemuroth. *Gr.* βλέφαρα. *Gal.* paupieres. *It.* palpebre.

Palpitatio. *Ar.* alucbe, ichtelig. *Hebr. deficit*. *Gr.* παλμός. *Gal.* palpitation, treſſaillement du cœur. *It.* palpitazione.

Panaritium, *reduvia*. *Ar.* dahaſas, dahga, abuhalac. *Hebr. deficit*. Gr. παρωνυχία. *Gal.* panaris. *Ital.* panariccia.

Pancreas. *Ar.* pancharas, encharas. *Heb.* totereth. *Gr.* πάγκρεας. *Gal.* pancreas. *Ital.* pancreate.

Panticulatio. *Ar. deficit*. *Heb.* gichuk. *Gr.* σκορδινισμός. *Gal.* baaillement, lors qu'on etend les bras & tout le corps. *Ital.* diſtirarſi. diſtenderſi.

Papilla. *Ar.* muchaicha', dharah. *Heb.* pitmu, patmar. *Gr.* θηλή. *Gal.* Bout de la mammelle. *It.* cappezzuolo della poccia, mammella.

Paracenteſis, *perforatio*. *Ar.* bat, bata, tucbah. *Heb.* tucbah, *Gr.* παρακέντησις. *Gal.* paracentèſe. *It.* paracenteſia, forazione con la trivella, sbucazione.

Paralyſis. *Ar.* butlan, lacvach, lacua, alzamene. *Heb.* palig, pilug. *Gr.* παράλυσις, πάρεσις. *Gal.* paralyſie. *It.* paraliſia.

Parotis. *Ar.* vaga albadani, fugille. *Heb. deficit*. *Gr.* παρωτίς. *Gal.* apoſtume qui vient aux oreilles. *It.* poſtema dietro d'orecchia.

Paroxyſmus, *Ar.* neuba. *Heb.* onah. *Gr.* παροξυσμός. *Gal.* acces de maladie, paroxiſme. *Ital.* paroſſiſmo, accreſcimento, acerbazione.

Pars. *Ar.* gihe. *Heb.* chelc. chelca. *Gr.* μέρος, μορίον. *Gal.* part. *It.* parte.

Partus, *Ar.* tavalid, mavlad, muchuzah. nafas. *Heb.* ledah. *Gr.* τόκος. *Gal.* enfantement. *It.* parto.

Paſſio. *Ar.* aim, infial. *Heb.* hiphaalut, chaſchaſcha. *Gr.* πάθος. πάθημα. *Gal.* paſſion. *It.* paſſione.

Paſſulæ. *Ar.* zibib. *Heb. deficit*. *Gr.* σταφίδες. *Gal.* paſſules. *It.* uva paſſa, zibibo.

Paſtillus, *trochiſcus*. areſſatu, caraz. *Heb. deficit*. *Gr.* τροχίσκος. *Gal.* trochiſque. *It.* paſtella, paſtillo.

Patella. *Ar.* alraſafe, alresfatu, raſga, radaſah. *Heb.* heyu au maghen haharcuba. *Gr.* μύλη. *Gal.* palette du genou. *It.* Padella.

Pectus. *Ar.* zadar, alcas. *Heb.* chadi, chadio, chazech, naah, jenaah. *Gr.* στῆθος. *Gal* poitrine. *It.* petto.

Pellis, *cutis*. *Ar.* giela, gelde, geld, chebi, quiſchſchara. *Heb.* gelad, or, dac, doc, &c. *Gr.* δέρμα. *Gal.* peau. *Ital.* pelle.

Penis, *membrum virile*. *Ar.* dacar, deneb. *Heb.* gid, ammah, ſchapheca, zanah. *Gr.* καυλός. *Gal.* verge de l'homme. *It.* coda, cazzo.

Peripneumonia. *Ar.* det altriah, itrif, ſoſati, birſen, ghajana. *Heb. deficit*. Gr. περιπνευμονία. *Gal.* peripneumonie, inflammation des poul-

poulmons. *Ital.* peripneumonia.

Peritonæum. *Ar.* ſiphac, berbetinem, beri-terou. *Hebr.* deeſt. *Gr.* περιτόναιον. *Gal.* peritonèe. *Ital.* peritoneo.

Pes, *pedes*. *Ar.* kiarach, kadam, ragla raglin, fak, fakin. *Hebr.* regel, peamim. *Gr.* πȣ̃ς. πόδες. *Gal.* pied, pieds. *Ital.* piede, piedi.

Peſſus, *peſſarium*, *Ar.* deficit. *Hebr.* cophal, manul, abbar. *Gr.* τεμπιχωτὸς. *Gal.* peſſaire. *Ital.* chiaviſtello, peſſario.

Peſtis, *peſtilentia*. *Ar.* barathien, alencatan, itrama, vabi, maut, mita. *Hebr.* deber, mevet, negaph, kereph, katoph. *Gr.* λοιμὸς. *Gal.* peſte. *Ital.* peſte, peſtilenza.

Peſtilens. *Ar.* vabij, maſmam, mufaſſida. *Hebr.* dibri. *Gr.* λοιμώδης. *Gal.* peſtilentieux. *Ital.* peſtilente.

Petechiæ. *Ar.* aluteſchin. *Hebr.* deficit. *Gr.* ἐξανθήματα λοιμώδεα. *Gal.* macules peſtilentielles. *Ital.* petechie, macchie peſtilenziali.

Petroleum. *Ar.* nafth. *Hebr.* deficit. *Gr.* πετρέλαιον. *Gal.* huile de pierre. *It.* petroglio.

Phagedæna. *Ar.* ikila. *Heb.* icul. *Gr.* φαγέδαινα. *Gal.* ſorte d'ulcere, farſin. *Ital.* fagedena.

Pharmacopœom, *pharmacopolium*, *Ar.* maagena. maagln. *Heb.* deficit. *Gr.* φαρμακοπώλειον. *Gal.* boutique d'apoticaire. *Ital.* bottega di ſpeciale.

Pharmacopola. *Ar.* aggin. *Heb.* deficit. *Gr.* φαρμακοπώλης. *Gal.* apoticaire. *Ital.* ſpeciale.

Philtrum, *Ar.* ſihr, ſahara. *Heb.* deeſt. *Gr.* φίλτρον. *Gal.* philtre, poiſon pour faire aimer, breuvage d'amour. *Ital.* veleno per farſi amare.

Phlebotomia venæ ſectio. *Ar.* bazag, fazd. *Heb.* hecazah. *Gr.* φλεβοτομία. *Gal.* ſaignèe. *Ital.* ſanguigna.

Phlebotomus, *Ar.* mibazag, fazzad. *Heb.* kizai. *Gr.* φλεβότομος. *Gal.* lancette. *Ital.* lancetta.

Phlegma, *pituita*. *Ar.* cham. *Hebr.* lebhanah. *Gr.* φλέγμα. *Gal.* phlegme. *It.* flemma.

Phlegmagogum. *Ar.* & *Heb.* deficit. *Gr.* φλεγμαγωγὸν. *Gal.* plegmagogue. *Ital.* flemmagogo.

Phœnigmus. *Ar.* ahmar. *Heb.* deficit. *Gr.* φοινιγμὸς. *Gal.* faire rouge. *Ital.* fare roſſo.

Phrenitis. *Ar.* birſen, firſen, carabitus. *Heb.* deficit. *Gr.* φρενῖτις. *Gal.* phrènèſie. *It.* freneſia.

Phthiriaſis, *morbus pedicularis*. *Ar.* camla, mucammal, kimlin. *Heb.* deficit. *Gr.* φθειρίασις. *Gal.* maladie pediculaire. *It.* pidocchioſità.

Phthiſis, *phthiſicus*. *Ar.* zell, mazlul, fall, maſſul, illat aſſel, alil aſſel. *Heb.* tſimuc, ſchachaph. *Gr.* φθίσις. *Gal.* phthiſie, ulceration de poulmons. *It.* tiſichezza, tiſico.

Pia Mater. *Ar.* maſchimi. *Heb.* deficit. *Gr.* ὑμὴν λεπτὸς. *Gal.* membrane mince du cerveau. *It.* pia madre.

Pilulæ. *Ar.* habbat. *Heb.* deficit. *Gr.* καταπότια. *Gal.* pilules. *It.* pilole.

Pilus. *Ar.* vabra, ſaar. *Heb.* ſaar, ſcarah, ſchear. *Gr.* θρὶξ. *Gal.* poil. *It.* pelo.

Pinguedo, *pinguis*. *Ar.* gilla, gallil, daſuma, daſem, vadaq, muvadaq. *Heb.* deſchen, daſchen, cheſebh, ſchemen, ſchamea, duhen, dahen. *Gr.* λίπος, λιπαρότης, λιπαρὸς. *Gal.* graiſſe, gras. *It.* graſſezza, graſſo.

Piſtillum. *Ar.* marzaba, mudacca, jed, almaharas, gras. *Heb.* madoc. *Gr.* ὕπερος. ὕπερον. *Gal.* pilon de mortier. *It.* peſtello da mortajo.

Pituita. *Vide* phlegma.

Pix. *Ar.* char, chir. zeft, alkitran, chutrut. *Heb.* zephet, copher. *Gr.* πίσσα. *Gal.* poix. *It.* pece.

Placenta. *Ar.* caach. *Heb.* chalah, ugah, uggah, geritſah, lebhibah. *Gr.* πλακȣ̃ς. *Gal.* gateau, tarte. *It.* focaccia, torta.

Planta. *Ar.* benat, nebat, gars, nulita, nacla. *Heb.* bannat, natah, ſchetilim. *plur.* *Gr.* φυτὸν. *Gal.* plante. *It.* pianta.

Planta pedis. *Ar.* alſelament, *Heb.* caph, maſrek haregel. *Gr.* πέλμα, πεδίον. *Gal.* plante du piè. *It.* pianta del piede.

Plenitudo, *plenus*. *Ar.* imbtili, mali. *Heb.* melo, male. *Gr.* πλῆθος, πληθώρα. *Gal.* plenitude, plein. *It.* pienezza, pieno.

Pleuritis, *pleuriticus*. *Ar.* birſen ſoſati, vaga algenb, hubivaga algenb, ſchafzaa. *Heb.* ghebel, hazad. *Gr.* πλευρῖτις, πλευριτικὸς. *Gal.* pleurèſie. *It.* pontura di fianchi.

Plica. *Ar.* farda, taja, tachbil, alſchaar. *Heb.* deficit. *Gr.* πλοκὴ. *Gal.* pli, pliement, pliſſure. *It.* piega, creſpa.

Plumbum uſtum. *Ar.* merdeſengi. *Heb.* deficit. *Gr.* μόλυβδος κεκαυμένος. *Gal.* plomb brulè. *It.* piombo bruſciato.

Podagra. *Vide etiam arthritis*. *Ar.* ſalaa. *Heb.* deficit. *Gr.* πόδαγρα. *Gal.* goutte aux piès. *It.* podagra, gotta.

Pollex. *Ar.* buhan. *Heb.* bohen, alion, gudal, zecapha, ezebba hagam. *Gr.* ἀντίχειρ. *Gal.* pouce. *It.* dito groſſo, pollice.

Pollutio nocturna. *Ar.* heis ihtelem. *Heb.* deficit. *Gr.* ἐξονείρωσις. *Gal.* flux de ſemence de nuit. *It.* fluſſo del ſeme notturno.

Polypus. *Ar.* alarhab, arbiam, caſſanum arna-

ârnaban. *Hebr.* deficit. *Gr.* πόλυπος. *Gal.* polpe, poupe, polype. *Ital.* polpo, polpa del naſo.

Pondus. *Ar.* alſacrugia, vazan, mizin, tecal, ticle. *Hebr.* miſchgal, netel, maoch, maſah. *Gr.* σαθμὸς, βάρος. *Gal.* poids, peſanteur. *Ital.* peſo.

Poples, *Ar.* rocba, rocube. *Hebr.* berek, arcuba. *Gr.* ἰγνὺς, ἰγνύη, κώλη. *Gal.* jarret. *Ital.* garletto, piegatura della gamba.

Porphyrites lapis. *Ar.* rachama ahmar. *Hebr.* bahat. *Gr.* πορφυρίτης. *Gal.* marbre rouge, ou rougeatre. *Ital.* porfido.

Potus. *Ar.* tardia, ſecu. *Hebr.* ſchihкki. *Gr.* πόμα. *Gal.* boire, boiſſon. *It.* coſa da bere.

Præfocatio, matricis. *Ar.* comac, ichtinac alraham, machnaca alzifac. *Heb.* machanac harechem. *Gr.* πνὶξ ὑστερική. *Gal.* ſuffocatione de la matrice. affocamento della matrice.

Præputium. *Ar.* arla. calfa. *Heb.* arelatah, merachak. *Gr.* πόσθη. *Gal.* prèpuce, bout de la peau du membre viril. *It.* punta della pelle del membro virile, prepuzio.

Præſervatio. *Ar.* charaz, tichraz, ahtiras. *Heb.* deficit. *Gr.* προφυλακή. *Gal.* prèſervation. *Ital.* preſervazione.

Priapiſmus, ſatyriaſis. *Ar.* feriſmus, therſinus, famus. *Heb.* deficit. *Gr.* πριαπισμὸς. σατυρίασις. *Gal.* priapiſme, ſatyriaſie. *Ital.* priapiſmo, ſatiriaſia.

Prognoſticum, *Ar.* hiſeb, cahin, ichan, nubuah. *Heb.* nebuah. *Gr.* προγνωστικὸν. *Gal.* pronoſtic, prèdiction. *Ital.* pronoſtico.

Pruritus, *Ar.* ſare, hacc, hacac, uкil. *Heb.* deficit. *Gr.* κνησμὸς. *Gal.* demangeaiſon. *Ital.* pizzicore, voglia di gratrarſi.

Ptiſana hordei. *Ar.* Kiſch, akeſcen, diſchiſchmin, ſeheir. *Hebr.* geſire, ſcheorim. *Gr.* πτρισάνη. *Gal.* ptiſane, ou tiſane d'orge. *Ital.* ptiſana, ſugo d'orzo colla ſcorza.

Pubes, os pubis, *Ar.* rachaba, zub. *Hebr.* deficit. *Gr.* ἥβη, ὀστέον ἥβης. *Gal.* poil, qui vient aux parties honteuſes. *Ital.* lanugine, e peli delle parti vergognoſe.

Pudenda. *Arab.* zubub, aurat. *Heb.* mebuſohim, erevah, bachatin. *Gr.* αἰδοῖα. *Gal.* parties honteuſes. *Ital.* parti vergognoſe.

Pudor, verecundia. *Ar.* tahfar, chiſchma. *Hebr.* boſcha, boſchet, buſchna, baſchena, tſenua, *Gr.* αἰδώς. *Gal.* honte. *It.* vergogna.

Puerpera. *Arab.* veleda. *Hebr.* joida. *Gr.* λεχω. *Gal.* accouchèe. *Ital.* donna di parto.

Pulmo. *Ar.* rihe, ria, kich. *Hebr.* deficit. *Gr.* πνεύμων. *Gal.* poulmon. *Ital.* polmone.

Puls, pulmentum. *Ar.* idim, hariſa, tabich, ſahina. *Hebr.* nazid. *Gr.* χεῖμνος, ἀθήρα. *Gal.* fait de farine, bouillie. *It.* pulte, meneſtra.

Pulſus. *Ar.* nahad, naſd. *Hebr.* paam, dephek. *Gr.* σφυγμὸς. *Gal.* poulx. *Ital.* battimento.

Pulvis, *Ar.* ſuſſuf, ugitur, darira, gobar &c. *Heb.* avak, aphar, guſch, ſchahat. *Gr.* κόνις. *Gal.* poudre, pouſſiere. *It.* polvere.

Pumex, *Arab.* chaiſur, ſanec, hagaralhamin. *Hebr.* deeſt. *Gr.* κισσηρις. *Gal.* pierre ponce. *Ital.* pumice.

Pupilla. *Ar.* hadac alain. *Hebr.* bavah, charuds, gilgul, iſchon. *Gr.* κόρη. *Gal.* prunelle de l'œil, *Ital.* pupilla dell'occhio.

Purgans. *Ar.* munaqui. *Hebr.* deficit. *Gr.* καθαρκτικὸν. *Gal.* purgeant, medicament qui purge. *Ital.* medicamento purgante.

Purgatio. *Arab.* muſhil. *Hebr.* tohar, kenniſcha. *Gr.* κάθαρσις. *Gal.* purgation. *Ital.* purgazione.

Purificatio. *Ar.* tathir, tanquia. *Hebr.* bar. *Gr.* καθαροποίησις. *Gal.* purification. *It.* purificazione.

Purpura, *Ar.* iſtâbac. *Hebr.* argaman, margaman. *Gr.* πορφύρα. *Gal.* pourpre. *It.* porpora.

Pus. *Ar.* midda, ſadid. *Heb.* magla. *Gr.* πύον. *Gal.* boue, ordure. *It.* marcia, lordura.

Puſtula, papula. *Ar.* bothor, ſahaſati, balchiati. *Heb.* ſaphahat, bohac, cathita. *Gr.* φλυκτίς. φλύκταινα. *Gal.* puſtule, ampoule. *It.* broſſola.

Putredo. *Ar.* tacrich, afuna, taafin. *Hebr.* racth, ricathon. *Gr.* σηπεδὼν. *Gal.* pourriture. *It.* putredine.

Putrefactio. *Ar.* chamg, taafin. *Heb.* ibhuſch. *Gr.* κατάσηψις. *Gal.* putrefaction. *It.* putrefazione.

Pyxis. *Ar.* ſchatipha. *Heb.* ichuſphan. *Gr.* πύξις. *Gal.* boite, caſſette. *It.* buſſetta, boſſoletta.

Q.

QUartana febris. *Ar.* rabba. *Heb.* rebiah, *Gr.* τεταρταῖος πυρετὸς. *Gal.* fièvre quarte. *It.* quartana.

Quies. *Arab.* hudna, razane, ſucum, taſſchal. *Hebr.* dam, manoah, ſchabbaton, ſcheкet. *Gr.* ἡσυχία. *Gal.* repos. *Ital.* quiete, ripoſo.

Quotidiana, febris. *Ar.* Humi aliaum, jaum, antar telhos. *Heb.* deficit. *Gr.* ἀμφημερινὸς πυρετὸς. *Gal.* fièvre qui prend tous les jours. *It.* quotidiana, cotidiana.

Ra-

R

R*Abies*. Ar. rialcalbe. *Hebr. deficit*. *Græc*. λύσσα, λύττα. *Gal*. rage. *Ital*. rabbia.

Radix. *Ar*. baragen, aſis. *Hebr*. ſchereſch, icar. Gr. ῥίζα. *Gal* racine. *Ital*. radice.

Rana. *Ar*. daſta, althaeul. *Hebr*. zab, maſcar. Gr. βάτραχος. *Gal*. grenouille. *Ital*. ranocchio, rana.

Rancidus. Ar. mutarrac. *Hebr. deficit*. Gr. σαπρός. *Gal*. ranci, chanſi. *Ital*. rancio, rancido.

Raſura. *Arab*. guraga, neſara, halſa. *Hebr*. garera, taſporeth. *Græc*. ξυσμός. *Gal*. raclure. *Ital*. raſura.

Raucedo, *raucus*. *Ar*. tabahboh, mubabhah, *Hebr*. bichah. Gr. βράγχος. βραγχώδης. *Gal*. enrouement, enroué, rauque. *Ital*. raucità, rauco.

Recidiva, *Arab*. & *Hebr*. *deſunt*. *Græc*. ὑποστροφή. *Gal*. rècidive, rechute de maladie. *Ital*. ritirata.

Remedium. *Ar*. devi. *plur*. advia, tab, on, un, muana. *Hebr*. rephuah, aruc, aſur, aſu, asjah. Gr βοήθημα, ἄκος. *Gal*. remède, *It*. rimedio. *Vide etiam* auxilium, medicina.

Renes. *Ar*. kulie, kelit, kelitin. *Heb*. kelajoth, tuchot. *Gr*. νεφρά. *Gal*. reins, rognons. *It*. reni, rognoni.

Reſpiratio. *Ar*. raha, iſtirah. *Hebr*. revach. Gr. ἀναπνοή. *Gal*. reſpiration. *Ital*. reſpirazione.

Reſtauratio, *reſtitutio*. *Ar*. giemar, chileſa, radd, radda. *Hebr*. ſchubhah, teſchubhah, *Gr*. ἀνασκευασμός. *Gal*. reſtauration, reſtitution. *It*. reſtaurazione, riſtoro, reſtituzione.

Rete, *reticulum*. Ar. nasba, facheh, medſida, ſabaca, thorab, tharb, zirbus. *Hebr*. reſcheth, micmar, macmor, madſud, mokeſch, leked, malcodath, cherem, naſchubh, &c. Gr. δίκτυον. *Gal*. rets, filets. *Ital*. rete, reticello,

Retiformis. *Ar*. reſcheth. *Hebr*. *deficit*. Gr. δικτυοειδής. χοροειδής. *Gal*. fait en faſon de rets. *It*. retiforme.

Rhabarbarum. Ar. raveno, ravedſeni. *Heb*. *deeſt*. Gr. ῥαβάρβαρον. *Gal*. rhubarbe. *It*. rabarbaro.

Rheumatiſmus. *Vide Deſtillatio*. *Ar*. & *Heb*. *deeſt*. Gr. ῥευματισμός. *Gal*. rhume. *Ital*. fluſſo, catarro,

Rubinus. *Ar*. jacuta hamar. *Hebr*. jahar, cadcod, ſamcan. Gr. ἄνθραξ. *Gal*. rubi, rubis. *It*. rubino.

Rubrica. Gr. magra. *Heb*. migra, ſammanim. Gr. μίλτος, σινωπίς. *Gal*. terre rouge. *Ital*. rubrica, terra roſſa.

Rugæ. Gr. abagdan, tacmiſch. *plur*. tacmiſcha, curiſcha, curiſch. *Hebr*. kematim. Gr. ῥυτίδες. *Gal*. rides, plis. *Ital*. rughe, ſalde.

Ruptura. *Ar*. fecha, tahzima, mahzam, chazaq, tachariq. *Hebr*. bedek, temacah, perets. Gr. ῥῆγμα. *Gal*. rupture. *It*. rottura,

S.

S*Accharum*. *Arab*. ſucchar, tabarzet. *Hebr*. *deficit*. Gr. σάκχαρον. *Gal*. ſucre. *Ital*. Zuccaro.

Sal. *Ar*. garab, ſafaf, melah, melech. *Heb*. melach. Gr. ἅλς. ſel. *It*. ſale.

Salacitas, *ſalax*. Ar. liab, laib. *Heb*. hogebh. Gr. λαγνεία, λάγνος. *Gal*. paillardiſe paillard. *It*. ſalacità, ſalace.

Saliva. Ar. lahab, bezac, biſac. *Heb*. rir, roc. *Gr*. σίαλον. *Gal*. ſalive. *It*. ſaliva.

Salſedo. *Ar*. almuri, barachia, ſcenem. *Heb*. melichud. Gr. ἁλμυρότης. *Gal*. gout du ſel, liqueur ſalèe. *Ital*. ſalatura.

Salſus. *Ar*. mumallah. *Hebr*. maloch. Gr. ἁλμυρός. *Gal*. ſalè. *Ital*. ſalato, ſalſo.

Saltus. *Ar*. quaſza. *Heb*. dilug, raph ruph. Gr. πήδησις. *Gal*. ſaut. *Ital*. ſalto.

Salus, *ſanitas*. *Ar*. mochliz, aſia, ziha. *Hebr*. jeſchah, teſchuah, aſd, asjon. Gr. σωτηρία. *Gal*. ſalut, ſantè, *Ital*. ſalute, ſanità.

Sandaracha. Ar. ſandarac, zarnic. *Heb*. *deficit*. Gr. σανδαράχη. *Gal*. ſandarac. *Ital*. ſandaraca.

Sanguis. Ar. dem. *Hebr*. dam. Gr. αἷμα. *Gal*. ſang. *Ital*. ſangue.

Sanus. Gr. beri, aſia, zhahah, cavvi. *Heb*. aſi, chalum &c. Gr. ὑγιής, ὑγιεινός. *Gal*. ſain. *Ital*. ſano.

Sapa. *Arab*. ſchulila alaſal, tille. *Heb*. *deficit*. Gr. ἕψημα, σίραιον. *Gal*. vin cuit. *It*. vino cotto.

Sapo ſmegma. Ar. ſabun. *Hebr*. bor, borith, ahala. Gr. σάπων, σμῆγμα. *Gal*. ſavon. *Ital*. ſapone.

Sarcocolla. *Ar*. azarot, anzarut. *Heb*. *deeſt*. Gr. σαρκοκόλλα. *Gal*. ſarcocolle. *Ital*. ſarcocolla.

Scabies. *Ar*. garab. *in ſpecie*, exulcerata alkenebi, ſerap. *Hebr*. garab, jalepheth, miſpachath. Gr. ψώρα. *Gal*. galle, rogne, *It*. rogna, ſcabia.

Scalpellum. Ar. mubazag, ſiſra. *Hebr*. taar, darban, Gr. μαχαιρίδιον. *Gal*. caniſ, petit burin. *It*. ſcarpello.

Scal-

Scalprum. *Arab*. magrad. *Hebr*. cherebh, tſipporen, *Græc*. ξυςήρ. *Gal*. burin, racloir. *Ital*. raſparola, ſcarpello.

Scammonium. Ar. mahumuda. *Heb*. deeſt. Gr. σκαμμώνιον. *Gal*. ſcammonèe. *It*. ſcammonea.

Scapulæ. *Ar*. kètf, *plur*. actaf. Heb. koteph, *plur*. kephot, ketephim. *Gr*. ὠμοπλάται. *Gal*. palerons, derrière des èpaules. *Ital*. pallette.

Scarificatio. Ar. ſchatrad. *Hebr*. garda, rabhda. *Græc*. χαραγμός. *Gal*. ſcarification. *Ital*. fare i tagli o picchi.

Scirrhus, Ar. ſephiros, futratiz. *Hebr*. *deficit*. Gr. σκίῤῥος. *Gal*. enfluere dure. *It*. ſcirro, durezza ſenza dolore.

Scorbutus. *Ar*. & *Heb*. *ignotus*. Gr. σκορβȣτ@. *Gal*. ſcorbut. *Ital*. ſcorbuto.

Scoria. Ar. tubel, chabt, chabat. *Heb*. ſig. Gr. σκωρία. *Gal*. ecume & ordure des mètaux. *Ital*. ſchiuma di metallo.

Scorpius, *ſcorpio*. *Ar*. & *Heb*. acrab. Gr. σκόρπιος. *Gal*. ſcorpion. *It*. ſcorpione.

Scrupulus. *Arab*. bachila, garmia, kermet. *Heb*. tſur. *Gr*. γραμμή. *Gal*.ſcrupule. *It*.ſcrupulo.

Sectio. *Ar*. bat, bata, fazl. *Heb*. bether, chetek, chaticah, natuah, perek. *Gr*. τομή. *Gal*. coupure, taillure. *Ital*. ſegamento, intacco di taglia.

Secundinæ. Ar. chalas, abras, maſchima, furſus. *Hebr*. ſchiljah. *Gr*. δευτερεῖα, ὕστερα. *Gal*. arrièrefaix. *Ital*. pelli di fanciulli.

Sedes. Ar. maglas, arſch. *Hebr*. moſchab. Gr. ἕδρα. *Gal*. ſiègè, ſelle. *It*. ſedia.

Sedimentum. *Arab*. & Heb. raſubh, miſchcah. *Gr*. ὑπόστασις. *Gal*. affaiſſement ou ordure d'urine. *Ital*. ſedimento.

Semen. Ar. dariah, zara, naſal. *Heb*. zerah, zarah, mizrah. Gr. σπέρμα. *Gal*. ſemence. *It*. ſeme, ſemenza.

Senſus. *Ar*. halm, his. *Heb*. regath, tuam. Gr. αἴσθησις. *Gal*. ſens, ſentiment. *It*. ſenſo.

Sericum. Gr. harir, ſadus. *Hebr*. meſchi. Gr. σηρικόν. *Gal*. ſoie. *It*. ſeta, armoſino.

Serpens. Ar. haja, afhai. *Heb*. nachaſch, tanin, zochel. *Gr*. ὄφις, *Gal*. ſerpent. *It*. ſerpente.

Serum. *Ar*. maſal, magra. *Hebr*. *deficit*. Gr. ὀῤῥός. *Gal*. lait clair, petit lait. *It*. ſcolo di latte,

Seſamoidea oſſa. Ar. alſemſemanie. *Hebr*. helthefaminiath. *Gr*. σησαμοειδέα ὀστέα. *Gal*. & *It*. *deficiunt*, & *Latina retinentur*.

Siccitas, *ſiccus*. *Ar*. baal, geſef, geſaf, juhs, jubiſa, jabis. *Hebr*. chorebh, charebh, zachzachoth, zajon. Gr. ξηρότης, ξηρός. *Gal*. sècheresse, ſec. *It*. ſiccità, ſecco.

Signum. *Ar*. aja, bend, nadar. *Heb*. othtav. Gr. σημεῖον. *Gal*. ſigne. *It*. ſegno.

Silex. *Ar*. ſerax, ſerachs, hagar alzenet. *Heb*. chalamish, Gr. πυρίτης. *Gal*. caillou. *It*. ſelce.

Siligo, *ſimilago*. *Ar*. hertaman, aſeleth, ſamid. *Heb*. ſalet. Gr. σεμίδαλις. *Gal*. forte de froment, fleur de farine. *Ital*. amito, amido.

Simitas, *ſimus*. Ar. *deficit*. Heb. charum. *Græc*. σιμότης, σιμός. *Gal*. camus, nez tortu, aquilin. *It*. ſchiacciato naſo.

Singultus. Gr. faah, favaq. *Hebr*. anakah. Gr. λύγξ, λυγμός. *Gal*. hoquet, ſanglot. *It*. ſingulto, ſinghiozzo.

Sitis. *Ar*. taman, atſch, atſchi, taatiſch, ach. *Heb*. dſama, dſimmaon, tſima, tſichvan. Gr. δίψα. *Gal*. ſoif. *Ital*. ſete.

Situs. *Ar*. *deficit*. *Hebr*. matſabh, matſucah. *Græc*. θέσις. *Gal*. ſituation. *Ital*. ſito, ſituazione, poſto.

Smaragdus. *Ar*. zmarad, feruzegi, *Hebr*. barket, barcath, nopek, pizdba, cacaali, jarcan. *Græc*. σμάραγδ@. *Gal*. emeraude. *Ital*. ſmeraldo.

Smiris. *Ar*. meſu, hagar ſumbidig, ſumbedegi. *Hebr*. *deficit*. Gr. σμύρις. *Gal*. emeril. *Ital*. ſmeriglio.

Solutio, *continui*. *Ar*. chadeſſan. *Heb*. peruk. Gr. λύσις τῆς συνεχείας. *Gal*. ſolution de continuitè. *Ital*. ſoluzione della continuità.

Solutio ventris. *Ar*. darab, ashal. *Heb* *deficit*. Gr. ὑποχώρησις. *Gal*. flux de ventre. *Ital*. fluſſo di ventre.

Somniferum. *Ar*. almaneumat. (*plur*.) *Heb*. *deficit*. Gr. ὑπνωτικόν. *Gal*. qui fait dormir. *It*. che fa dormire. Vide *Narcoticum*.

Sapor. Ar. *deficit*. *Heb*. tarddemah. Gr. κῶμα. *Gal*. ſommeil. *It*. ſonno.

Sorbitio. *Ar*. tagria, haſchua. *Hebr*. bela. Gr. ῥόφημα. *Gal*. action d'humer, d'avaler. *Ital*. ſorbimento.

Specillum. *Ar*. tarſuſa, munefid, targis. *Hebr*. *deficit*. Gr. μηλωτὶς, μήλη. *Gal*. eprouvette de chirurgien, touche chirurgique. *It*. taſta per curar piaghe.

Sphacelus. Gr. aſchachilos. *Heb*. *deficit*. Gr. σφάκελ@. *Gal*. ſphacèle. *Ital*. sfacèlo.

Spina dorſi. *Ar*. ſeuchc, ſimonia. *Heb*. ethem, ſchedarah. *Gr*. ῥάχις. *Gal*. epine du dos. *It*. ſpina del doſſo.

Spodium. *Ar*. tabaſir. *Hebr*. *deficit*. Gr. σποδίον. σποδός. *Gal*. & *It*. ſpodium, ſpodio.

Spongia. *Arab*. ſefengi, asfengi alchar, gaſiſa.

...ſia. *Heb.* ekebbah . *Gr.* σπόγγος. *Gal.* eponge. *Ital.* ſponga.

Spuma. *Ar.* coſlore , Zabd , Zebed . *Hebr.* chelcah , ketſeph . *Gr.* ἀφρὸς . *Gal.* ecume *It.* ſchiuma , ſpuma.

Sputum . *Ar.* buſac , naſth . *Heb.* roc , racuc , rir . *Gr.* πτύελον , πτύσμα . *Gal.* crachat. *Ital.* ſputo .

Squama. *Ar.* quiſchſchara , *Heb.* kaskeſchet , Keliph . *Gr.* λεπὶς. *Gal.* ecaille . *Ital.* ſcaglio .

Staphyloma. *Ar.* muſaragi , ſacaruli , debani , &c. *Hebr. deficit.* *Gr.* σαφύλωμα . *Gal.* maladie de la luette . *Ital.* ſtafiloma .

Stercus *Ar.* bhar , zabel , char , cara , tabraz , haſa , &c. *Hebr.* aſchpoth , dabh , domen , tſeah , pereſch , &c. *Gr.* κόπρος . *Gal.* bourbier , merde , fange . *It.* lordura , ſterco .

Sterilitas . *Ar.* godabb , aquam , aquima *Heb.* acar. acara . *Gr.* ἀγονία , ἄγονος , ἀτεκνία , ἄτεκνος . *Gal.* ſtèrilitè , ſtèrile . *Ital.* ſterilità ſterile.

Sternum . *Ar.* caſſi . *Hebr.* ezem , hehace . *Gr.* σέρνον , σῆθος . *Gal.* os de la poitrine . *Ital.* cartilagine del petto.

Sternutatio . *Ar.* nachara , utas , utſa , taatis. *Hebr.* abiſchah . *Gr.* πταρμὸς . *Gal.* eternuement. *Ital.* ſtarnuto .

Sternutatorium . *Ar.* mutattis . *Hebr. deeſt* . *Gr.* πταρμικὸν . *Gal.* qui fait èternuer . *Ital.* che fa ſtarnutare .

Stigma . *Ar.* alguaſſem , garha , chatta . *Gr.* σίγμα . *Gal.* ſigne , marque d'une playe . *Ital.* ſegno bollatura .

Stilla , *ſtillicidium* . *Ar.* deficit . *Heb.* deleph. tiph , tipha . *Gr.* σάξις , σάλαγμα . *Gal.* goutte, gouttière . *Ital.* gocciolatojo .

Stomachus . *Ar.* batan , fuad , geuf . *Hebr.* beten , maſas . *Gr.* σόμαχος . *Gal.* eſtomac . *Ital.* ſtomaco .

Storax . *Ar.* miah , micha , lebeni , miah ſielle . *Hebr.* (*liquida* .) *Hebr. deeſt* . *Gr.* συραξ. *Gal.* ſtyrax . *It.* ſtirace.

Strabiſmus , *ſtrabo* . *Ar.* aſtarac . *Hebr. deeſt.* *Gr.* σραβισμὸς , σραβὼν . *Gal.* bigle , louche . *It.* loſco , guercio .

Strangulatio . *Ar.* itſa , intiſa , chanca , ſchanuk , taſchnik . *Hebr.* machanac , ſchanuk , chenek . *Gr.* σραγγαλισμὸς , ἄγχη . *Gal.* etranglement . *It.* ſtrangolazione .

Stranguria . *Arab. deficit* . *Hebr.* hataphah , haſchetem . *Gr.* σραγγουρία . *Gal.* difficultè d' uriner . *Ital.* difficultà d' orinar .

Struma . *Ar.* chanzira . *Hebr. deficit* . *Gr.* βρογχοκήλη , χοιρὰς . *Gal.* ecrouelle . *Ital.* ſcrofola , gonfiazione della gola.

Stupa . *Ar. deficit* . *Hebr.* neoreth . *Gr.* συπἐον. *Gal.* etoupes de lin ou de chanvre . *It.* ſtoppa di lino o di canape .

Stupor . *Ar.* chauf , chauſa , chadr . *Hebr.* ſchamah , meſchammah , timmahon . *Gr.* νάρκη. *Gal.* ſtupiditè , etonnement . *Ital.* ſtupidità .

Succinum . *Arab.* abra , ambar , Karabe . *Heb. deficit* . *Gr.* ἤλεκτρον . *Gal.* ambre . *Ital.* ſuccino.

Succus , *vide liquor* , *humor* . *Ar.* rob , halliq. *Hebr.* aſis , leſehad . *Gr.* χυμὸς , χυλὸς , ὀπὸς . *Gal.* ſuo , *Ital.* ſucco , ſugo .

Suctio . *Ar.* rida , tardia . *Hebr.* janicut , henicah . *Græc.* μύζησις . *Gal.* ſuccement . *It.* ſucchiamento .

Sudamina . *Arab.* nazef . *Hebr. deficit* . *Græc.* ἱδρῶμα . *Gal.* echaubouillures . *Ital.* broggie da ſudore .

Sudor . *Ar.* arac , harc. *Hebr.* jezah , zehah . *Gr.* ἱδρὼς . *Gal.* ſneur . *Ital.* ſudore .

Suffimentum , *ſuffitus* . *Ar.* buchar . *Hebr.* azcarah , Ketorah , mictar , mictereth . *Gr.* θυμίαμα . *Gal.* parfum . *Ital.* profumo .

Suffuſio , *cataracta* . *Arab.* anuſmuma , gubiſch , umuſcha . *Hebr.* teballul . *Gr.* ὑπόχυμα . *Gal.* càtaracte en l'œil . *Ital.* cataratta .

Suggillatio . *Ar.* tardid , aftac . *Hebr. deficit.* *Gr.* ἐγχύμωμα , *Gal.* tache noire , ou meurtriſſure . *Ital. deficit* .

Sulphur . *Ar.* Kabric , quibrit , cribtit , albaphat . *Ser* . *Hebr.* gapherit , *Gr.* θεῖον . *Gal.* ſouphre . *Ital.* zolfo , zolfore .

Supercilium . *Ar.* geſn . *plur.* agſin , hagib . *plur.* hagivib . *Hebr.* gabh . *Gr.* ὀφρῦς . *Gal.* ſourcil . *Ital.* ciglio .

Suppoſitorium , *glans* , *Arab.* humula . *Hebr. deficit* . *Græc.* βάλανος . *Gal.* ſuppoſitoire . *Ital* ghianda .

Suppuratio . *Ar.* dubeleti , dubelati , taquia, *Hebr.* miſpach , miſchpachat . *Gr.* ὑποπυισμὸς , ἐμπύημα . *Gal.* ſuppuration . *Ital.* poſtema .

Sura . *Ar. deficit* . *Hebr.* cabak . *Gr.* γασροκνήμιον . *Gal.* gras de la jambe *Ital.* polpa della gamba .

Surditas , *ſurdus* , *Ar.* guacce , zumuma , zuzamum , azam . *Hebr.* chereſch . *Gr.* κωφότης , κωφὸς . *Gal.* ſurditè , ſourd . *It.* ſordità , ſordo .

Sutura . *Ar.* chajata , chaita , machut. *Heb. deficit* . *Gr.* ῥαφὴ . *Gal.* ſurure , couture . *Ital.* cucitura .

Symmetria . *Ar.* adorem . *Hebr. deficit* . *Gr.* συμμετρία . *al.* Symmetrie *It.* concordanza .

Sympathia . *Ar.* hanna , nod . *Hebr.* ſchaphaca . *Gr.* συμπάθεια . *Gal.* ſympatie . *Ital.* compaſſione .

Syn-

Syncipʋt. *Ar.* iſce, iaſuc. *Heb.* *deficit*. *Gr.* βρέγμα. *Gal.* devant de la tete. *It.* parte dinanzi de la teſta.

T.

T*Abes*. *Ar.* ebdul, impedul. *Heb.* daabhach. daabhon. *Gr.* φθίσις. *Gal.* maladie par laquelle on devient ſec & etique.

Tactus. *Ar.* tamis, gas, lams. *Heb.* miſchſchuſch. *Gr.* ἁφή. *Gal.* attouchement. *It.* tatto, toccamento.

Talus. *Ar.* chahab, alſechi. *Heb.* karſol, arcom. *Gr.* ἀστράγαλος. *Gal.* talon. *It.* calcagno.

Tamarindi. *Ar.* tamaſindi. *Heb.* *deeſt*. *Gr.* φοινικοβάλανοι. *Gal.* tamarinde. *It.* tamarindi.

Tarſus. *Ar.* & *Heb.* raſegh. *Gr.* ταρσός. *Gal.* talon. *It.* tarſo.

Tartarus, *tartarum*. *Ar.* & *Heb.* *non occurrunt*. *Gr.* τάρταρον. *Gal.* tartare, pepins, qui font au mare du vin. *Ital.* tartaro.

Telephium ulcus. *Ar.* balchie. *Heb.* icnl. *Gr.* τελέφιον. *Gal.* ulcere corroſif. *It.* piaga telefia maligna.

Temperamentum, *temperies*. *Ar.* mizig. *Heb.* mezeg. *Gr.* κρᾶσις. *Gal.* temperament, temperature. *It.* temperameuto.

Tenaſmus, *teneſmus*. *Ar.* & *Heb.* *non occurrunt*. *Gr.* τεινασμὸς, τεινεσμὸς. *Gal.* teneſme. *It.* tineſmo.

Terebella, *trepanum*. *Ar.* barrina, marzaba. *Heb.* makkebheth. *Gr.* τρύπανον, *Gal.* trepan, tariete. *It.* trapano, trivellino, trivella.

Terebinthina. *Ar.* Chalambat, ucalambat, halchalambat, albotin, &c. *Heb.* *deeſt*. *Gr.* ῥητίνη τερεβινθίνη, λαρικίνη. *Gal.* terebentine, tormentine. *It.* terebintina.

Terra ſigillata. *Ar.* tin machtun. *Heb.* *deeſt*. *Gr.* γῆ σφραγῖτις. *Gal.* terre ſigillèe. *It.* terra ſigillata.

Tertiana febris. *Ar.* humi mutelit, neub. *Heb.* *deficit*. *Gr.* τριταῖος πυρετός. *Gal.* fievre tierce. *It.* febre terzana.

Teſta. *Ar.* chazuf, fachar. *Heb.* chereſch, kelif. *Gr.* ὄστρακον. *Gal.* coquille, coque. *It.* conca, guſcio.

Teſtaceum. *Ar.* camfeties, gaugiel, guadam. *Heb.* *deficit*. *Gr.* ὀστρακόδερμον. *Gal.* poiſſon à coquille, ou à ècailles, maule. *It.* peſce con guſcio.

Teſticulus, *teſtes*. *Ar.* chazi, ſurethan, baid, madcar, *plur.* madakir. *Heb.* eſchek, pechadim. *Græc.* ὄρχις, ὄρχεις. *Gallic.* couillon, teſticules. *It.* teſticolo, teſticoli, coglioni.

Tetanus, *vide ſpaſmus*. *Ar.* cuzez, cuzeti. *Heb.* deeſt. *Gr.* τέτανος. *Gal.* tetane. *It.* tetano.

Theriaca. *Ar.* *deficit*. *Heb.* tſori. *Gr.* θηριακή. *Gal.* thèriaque. *It.* teriaca.

Thermæ. *Ar.* hammat, hammiah, macharah. *Heb.* dimſin, mukin, udna. *Gr.* θερμαί. *Gal.* thermes, bains chauds, etuves. *It.* ſtufe, bagno.

Thrombus. *Ar.* dam gamid. alca. *Hebr.* dam hacaphah. *Gr.* θρόμβος. *Gal.* ſang figè. *Ital.* ſangue groſſo.

Thymus. morbus. *Ar.* haſce. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* θυμός. *Gal.* thzm. *It.* timo.

Tibia. *Ar.* zumara. *Heb.* chaill, ſchok, NB. *Metaphorice debent ad Anatomiam applicari*. Cane hagadol. *Gr.* κνήμη. *Gal.* l'os de la jambe. *It.* oſſo della gamba tibia.

Tinctura. *Ar.* chadab, zibag, zabgah. *Heb.* zebah. *Gr.* βαφή. *Gal.* teinture. *It.* tintura.

Tinea, morbus. *Ar.* alarde, ſahafat, ſagrum. *Heb.* *deeſt*. *Gr.* ἀχώρ. *Gal.* teigne. *It.* tignolo.

Tinnitus. *Ar.* ten *Heb.* tſalil. *Gr.* ἦχος. *Gal.* tintement. *It.* riſonanza nell'orecchie.

Titillatio. *Ar.* dagdaga, tacaluc. *Heb.* *deficit*. *Gr.* γαργαλισμὸς. *Gal.* chatouillement. *It.* movimento, folletico.

Tonſillæ. *Ar.* gavoni, genze. *Hebr.* *deeſt*. *Gr.* παρίσθμια, ἀντιάδες. *Gal.* glandes. *It.* ſtrangoglioni, ghiàndole.

Topaſius. *Ar.* iacura. *Heb.* *deeſt*. *Gr.* τοπάζιος. *Gal.* topaze. *It.* topazio.

Tophus. *Ar.* hangar muramal. *Heb.* *deeſt*. *Gr.* πῶρος. *Gal.* tuf, tufeau. *It.* callo, tofo.

Topicum medicamentum. *Ar.* devi barrani. *Heb.* *deeſt*. *Gr.* τοπικόν. *Gal.* remède extèrieur. *It.* topico.

Tormina. *Ar.* vaga. *Heb.* *deeſt*. *Gr* στρόφος. *Gal.* trenchèe de ventre. *Ital.* tormento di ventre.

Toxicum venenum. *Ar.* tuſom, zachari. *Heb.* *deficit*. *Gr.* τοξικόν. *Gal.* poiſon, venin fort-promt. *It.* toſſico.

Tractio. *Ar.* garra. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* ἕλξις, ἑλκυσμὸς. *Gal.* tirade, tirement, trainement. *It.* tratto, tiramento.

Trochiſcus. *Ar.* acraz. *plur.* *Heb.* *deeſt*. *Gr.* τροχίσκος. *Gal.* trochiſque. *Ital.* *non occurrit*.

Truncus. *Ar.* *deficit*. *Heb.* ſcheled, gezah. *Gr.* στέλεχος. *Gal.* tronc. *It.* tronco.

Tuberculum. *Ar.* afech. *Heb.* ſcheth. *Gr.* φῦμα, ὄγκος. *Gal.* enflure, boſſe. *Ital.* gonfiatura.

Tumor. *Ar.* naſch, intafach. *Heb.* ſcheeth, ſaon. *Gr.* ὄγκος παρὰ φύσιν. *Gal.* enflure, tumeur. *It.* gonfiatura.

Turcois, *turceſius*. *Ar.* feruca, farzegi. *Heb.* *deeſt*. *Gr.* κυάνεος. *Gal.* turquoiſe. *Ital.* turchina gemma.

Tuſſis. *Ar.* tabahboth, ſaal. *Heb.* ſcheol. *Gr.* βήξ. *Gal.* toux. *Ital.* toſſe.

Tutia. *Ar.* ſuccudus. tutia. *Heb.* *deficit*. *Gr.* πομφόλυξ. *Gal.* tutie. *Ital.* tutia.

Tympanites. *Ar.* zachi. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* συμπανίτης. *Gal.* tympanite. *It.* tympanita.

V.

Vacuatio. *Ar.* chala. *Heb.* characah. *Gr.* κένωσις. *Gal.* vacuation. *It.* vacuazione.

Vacuitas, *vacuus*. *Ar.* chava, chavi, parge. *Heb.* bahah, bohu. *Gr.* κενότης, κενὸς. *Gal.* vacuité, vuide. *It.* vacuità, vacuo.

Vagina. *Ar.* *deficit*. *Heb.* taar, nedhen, nadan. *Gr.* κολεὸς. *Gal.* gaine, fourreau. *It.* vagina, guaina, fodro.

Vapor. *Ar.* buchar. *Heb.* ed, itra, neſchiim. *Gr.* ἀτμὶς. *Gal.* vapeur, exhalaiſon. *It.* vapore.

Variola, *varioli*. *Ar.* botor, gadri, hamica, alhumere. *Heb.* *deficit*. *Gr.* ἐξανθήματα. *Gal.* verole. *It.* variole.

Varix. *Ar.* dovali. *Heb.* kiljah, delijah. *Gr.* κιρσὸς. *Gal.* veine pleine de ſang epais ou ſang melancholique. *It.* varice.

Vas, *vaſculum*. *Ar.* ana, inia, mata, abarich. *Heb.* keli, man. *Gr.* ἀγγεῖον. *Gal.* vaſe, vaiſſeau, vaiſſelle. *It.* vaſo, meudel.

Ubera. *Ar.* muchit. *Heb.* daddim. *Gr.* μαζοὶ, οὖθαρ. *Gal.* mammelle, tetins d'une bete. *It.* poccie, mamelle.

Vena. *Ar.* magari aldem, varid. *Heb.* varid. *Gr.* φλέψ. *Gal.* veine. *It.* vena.

Veneficium, *veneficus*, *venefica*. *Ar.* ſihr, ſahara, ſahir, ſabara. *Heb.* *deficit*. *Gr.* φαρμάκευσις, φαρμακὸς, φαρμακὰ, φαρμακεύτρια. *Gal.* empoiſonnement, empoiſonneur. *It.* incanto, incantatore, incantatrice.

Venenum. *Ar.* tſaddid. *Heb.* chema, eres. *Gr.* φάρμακον δηλητήριον. *Gal.* venin, poiſon. *It.* veleno,

Venereus. *Ar.* laib. *Heb.* *deficit*. *Gr.* ἀφροδισιαστικός. *Gal.* venerien. *It.* venereo.

Venter, *ventriculus*. *Ar.* kars, kers, cres, krephs, miada, chuanas, batan, kenifa. *Heb.* beten, chuba. *Gr.* κοιλία, γαστήρ. *Gal.* ventre. *It.* ventre.

Ventus. *Ar.* havhh. *Heb.* ruah, ſuphah. *Gr.* ἄνεμος. *Gal.* vent. *It.* vento.

Venus. *Ar.* algol. *Heb.* abjonah, nogach. *Gr.* ἀφροδίτη. *Gal.* venus, paillardiſe. *It.* venere.

Vermes. *Ar.* duaida. *plu.* duadit. *Heb.* rechefch, taccak, toalim. *Gr.* ἕλμινθες, σκώληκες. *Gal.* vers, vermine. *It.* vermi.

Verruca. *Ar.* chalam, atnal, kalim, luteeſula, borruca. *Heb.* ibbeleth. *Gr.* ἀκροχορδὼν μυρμηκία. *Gal.* verrue. *It.* verruca,

Vertebra, *vertebræ* *Ar.* charaz, charza. *Heb.* chamukim; cholioth. *Gr.* σπόνδυλος, σπόνδυλοι. *Gal.* vertebre. *It.* oſſi delle ſpalle.

Vertex. *Ar.* alema, alchema, hic. *Heb.* kadcod, roſch. *Gr.* κορυφὴ. *Gal.* ſommet de la tete. *It.* ſommità della teſta.

Vertigo, *Ar.* ſedere, duar. *Heb.* ſibub haroſch. *Gr.* δῖνος, ἴλιγγος, σκοτόδινος. *Gal.* vertige, tournement de tete. *It.* ſtorgimento di teſta vertigine.

Veſica. *Ar.* metene, calla, mabuela. (*in ſpecie veſicam urinæ ſignificat*, *a* beule, *Urina*) ziphac. *Heb.* zephec, murcah. *Gr.* κύστις. *Gal.* veſſie. *It.* veſica.

Veſica, *fellis*. *Ar.* kis almarra. *Heb.* kis hamara. *Gr.* κύστις χοληδόχος. *Gal.* veſſie du fiel. *It.* veſica della colera.

Veſicatio, *veſicatorium*. *Ar.* tanaſt. *Heb.* *deficit*. *Gr.* καυστικὸν, ἐχαρωτικὸν. *Gal.* veſicatoire. *It.* veſicatorio.

Vigilia. *Ar.* zaara. *Heb.* ſchaharah. *Gr.* ἀγρυπνία. *Gal.* veille. *It.* vegghia.

Vipera. *Ar.* alfahai. *Heb.* tſehoah, epheah. *Gr.* ἔχις, ἔχιδνα. *Gal.* vipere. *It.* vipera.

Vires. *Ar.* *deſi*. *Heb.* on, chail, toaphoth. *Gr.* σθένος, δύναμις, ἰσχύς. *Gal.* vertu, forces. *It.* forze.

Viride æris. *Ar.* zimar, ziniar, zar alnhas. *Heb.* *deficit*. *Gr.* χαλκὸς ἄνθος. *Gal.* couperoſe, roville d'airain, verdet. *It.* verde di rame.

Viſcera. *Ar.* dachil, achſæ, ama. *Heb.* meaim, gava. *Gr.* σπλάγχνα. *Gal.* entrailles. *It.* viſcere, budelle.

Viſus. *Ar.* bazar, mandar. *Heb.* rai, rei. rauth, mare. *Gr.* ὅρασις, βλέψις. ὄψις. *Gal.* vue. *It.* viſta.

Vita. *Ar.* haja. *Heb.* chaijm. *Gr.* ζωὴ, βίος. *Gal.* vie. vita.

Vitellus. *Ar.* mulchalbaiz, ſas. *Heb.* chalamuth. *Gr.* λέκυθος, χλωρὸν τοῦ ὠοῦ. *Gal.* jaune, moyeu d'œuf. *It.* torlo, roſſo d'ovo.

Vitiligo. *Ar.* baras. *Heb.* *deeſt*. *Gr.* ἀλφός. (*vide* alphus) *Gal.* tache blanche ſur le corps. *It.* macchie bianche.

Vitriolum. *Ar.* chalcant, zag, zegi, colcothar. *Heb.* *deficit*. *Gr.* χάλκανθος. *Gal.* vitriol.

cou-

couperoſe. *It.* vitriolo.

Ulcus. *Ar.* garha, acar, hacul. *Heb.* mazor, chabbura, nega, ſchechin. *Gr.* ἕλκος. *Gal.* ulcere. *It.* ulcera, piaga.

Umbilicus. *Ar.* tanbur, ſarrh. *Heb.* boar. tabur, ſchor, ſcharar. *Gr.* ὀμφαλός. *Gal.* nombril. *It.* ombelico.

Uncia. *Ar.* ſacros, ſatil, avac, vacia. *Gr.* οὐγγία, οὐγκία. *Gal.* once. *It.* oncia.

Uncus. *Ar.* vav, mazlag, machtaf, zannara. *Heb.* vav, choach, mazileg. *Gr.* ἀγκιστρον. *Gal.* croc, crochet. *It.* uncino, rampino.

Unguentum. *Ar.* duhen, leden. *Heb.* miſchcha, rocach, rikuach, ſchemen. *Gr.* ἄλειφα, ἄλειμμα. *Gal.* onguent. *It.* onto, unguento.

Unguis. *Ar.* calcateron, dafar, tafar, tafra. *Heb*, tafar, tſipporen. *Gr.* ὄνυξ. *Gal.* ongle. *It.* unghia.

Unicornu. *Ar.* diſon, vahid alcara, alchercheden. *Heb.* reem, rem, karash. *Gr.* μονόκερως. *Gal.* licorne, unicorne. *It.* licorna. unicorno.

Vola. *Ar.* achmas. *Heb.* caph, exeph, choven, ſchaal. *Gr.* θέναρ, κοῖλον χειρὸς καὶ ποδός. *Gal.* paume de la main. *It.* palma.

Volatilia. *Ar.* deeſt. *Heb.* oph. *Gr.* πτηνά. *Gal.* volaille. *It.* volatili.

Vomitorium. *Ar.* & *Heb.* non extat. *Gr.* ἐμετικόν. *Gal.* vomitoire, vomitif. *It.* vomitorio.

Vomitus. *Ar.* cudd, cadf, ki. *Heb.* ki. ke, pacta. *Gr.* ἔμετος. *Gal.* vomiſſement. *Ital.* vomito.

Ureteres, *urethra*. *Ar.* haloen. *Heb.* deficit. *Gr.* οὐρητῆρες. *Gal.* canal de l'urine. *It.* canale dell'orina.

Urina. *Ar.* baul, beule, gau, hiraca. *Heb.* ſchain. *plur.* ſchenim. *Gr.* οὖρον. *Gal.* urine. piſſat. *It.* orina, piſcio.

Uſtio. *Ar.* vaed, taucad. *Heb.* kui, kevajah, ſerephah. *Gr.* καῦσις. *Gal.* brulure, brulement. *It.* bruciamento.

Vulnus. *Ar.* garah, guazi. darb, darba. *Heb.* mazor, mecha, machaz, makkeh. *Gr.* τραῦμα, τρῶμα. *Gal.* playe. *It.* piaga, ferita.

Z.

Z*Ingiber*, *zinziber*, *gingiber*. *Ar.* zingibil. lengibel. *Heb.* deficit. *Gr.* ζιγγίβερι, γιγγίβερι. *Gal.* gingembre. *It.* gengivo, gengevero.

Zona. *Ar.* tahxim, mantaca. *Heb.* abneth, zon, ponda, kumer. *Gr.* ζώνη. *Gal.* zone, ceinture. *It.* zona, cintola.

FINIS: